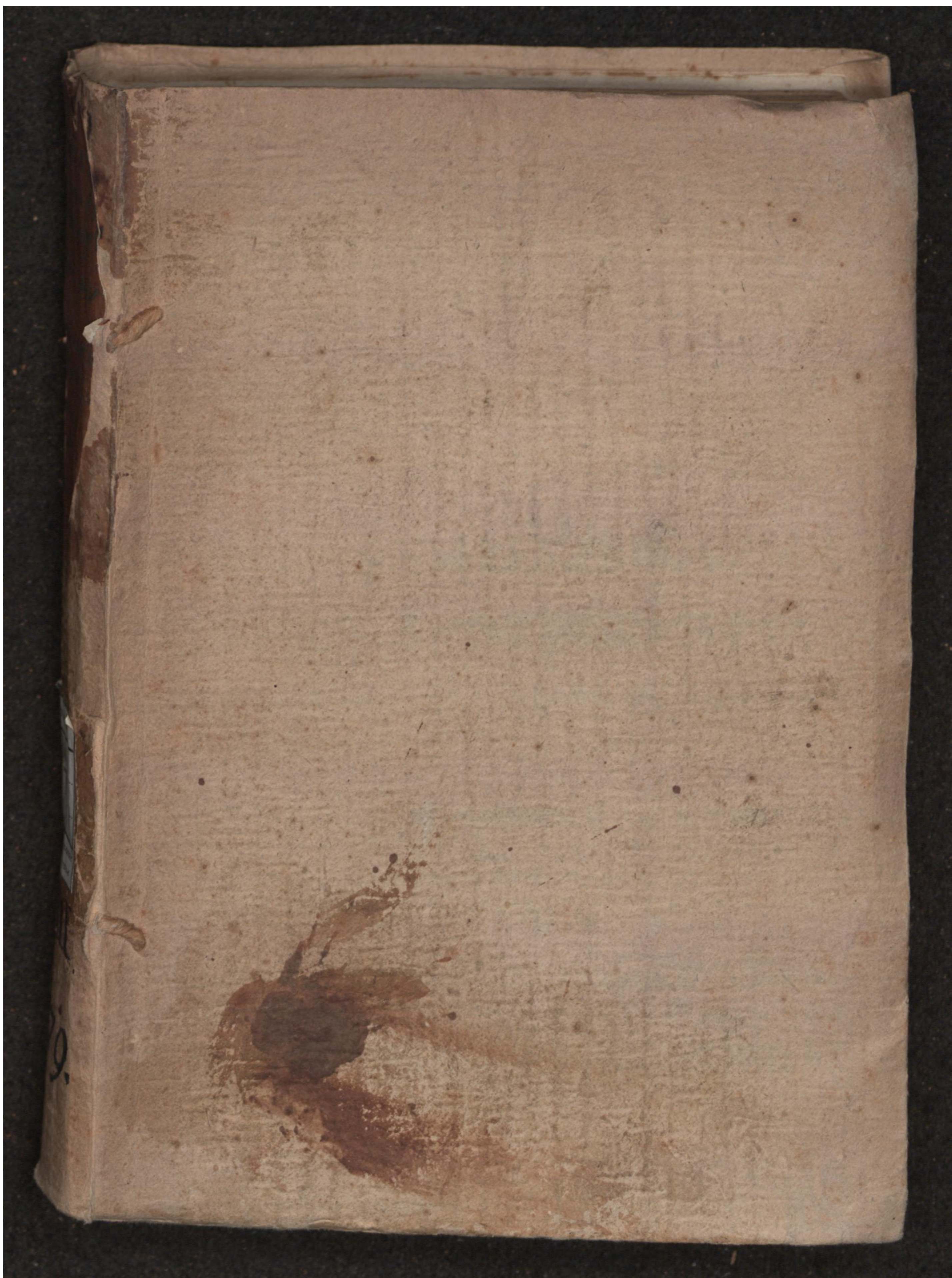
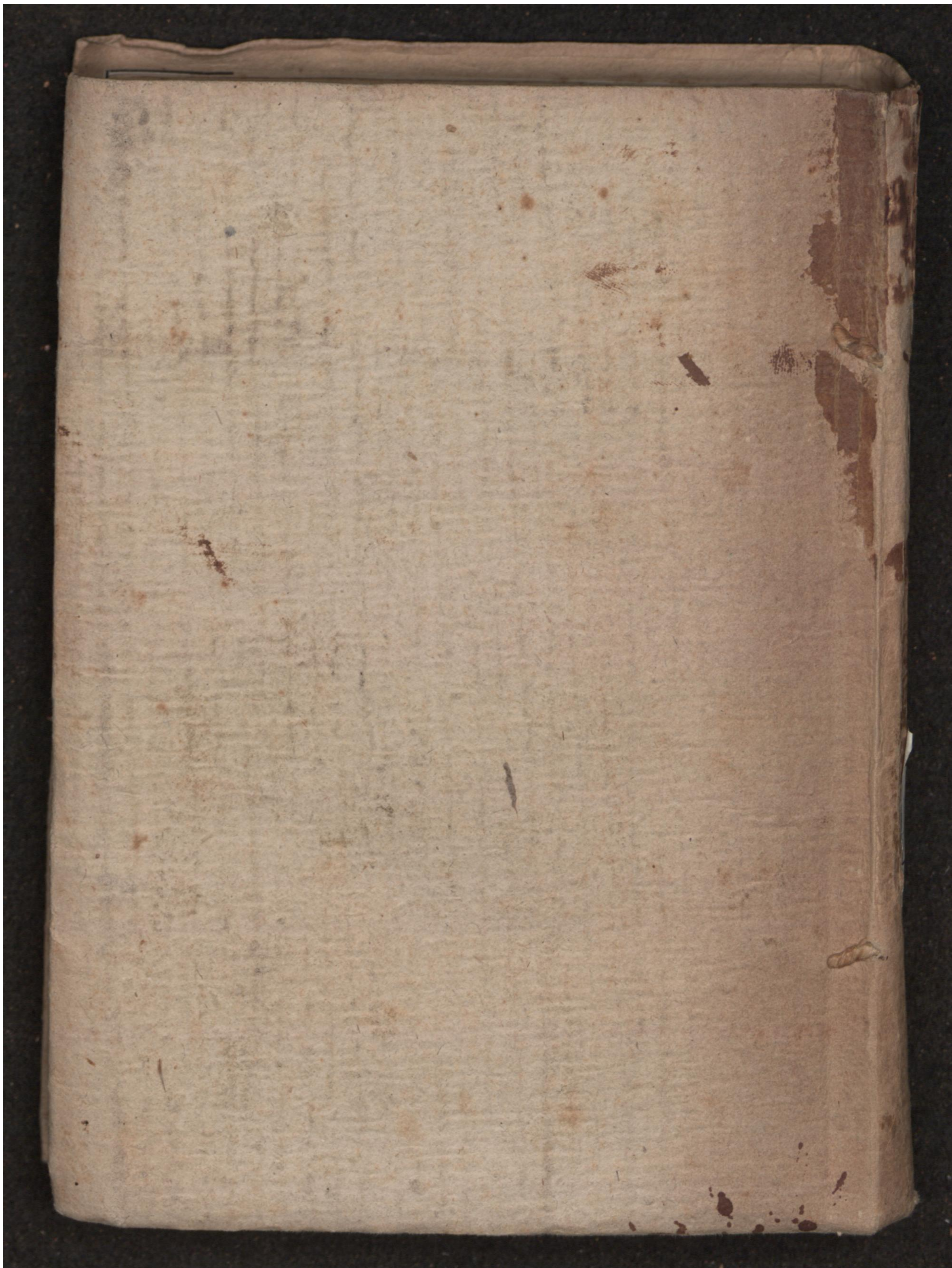

INCUNABULI
M
7
41
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze
VIII
179

VIII

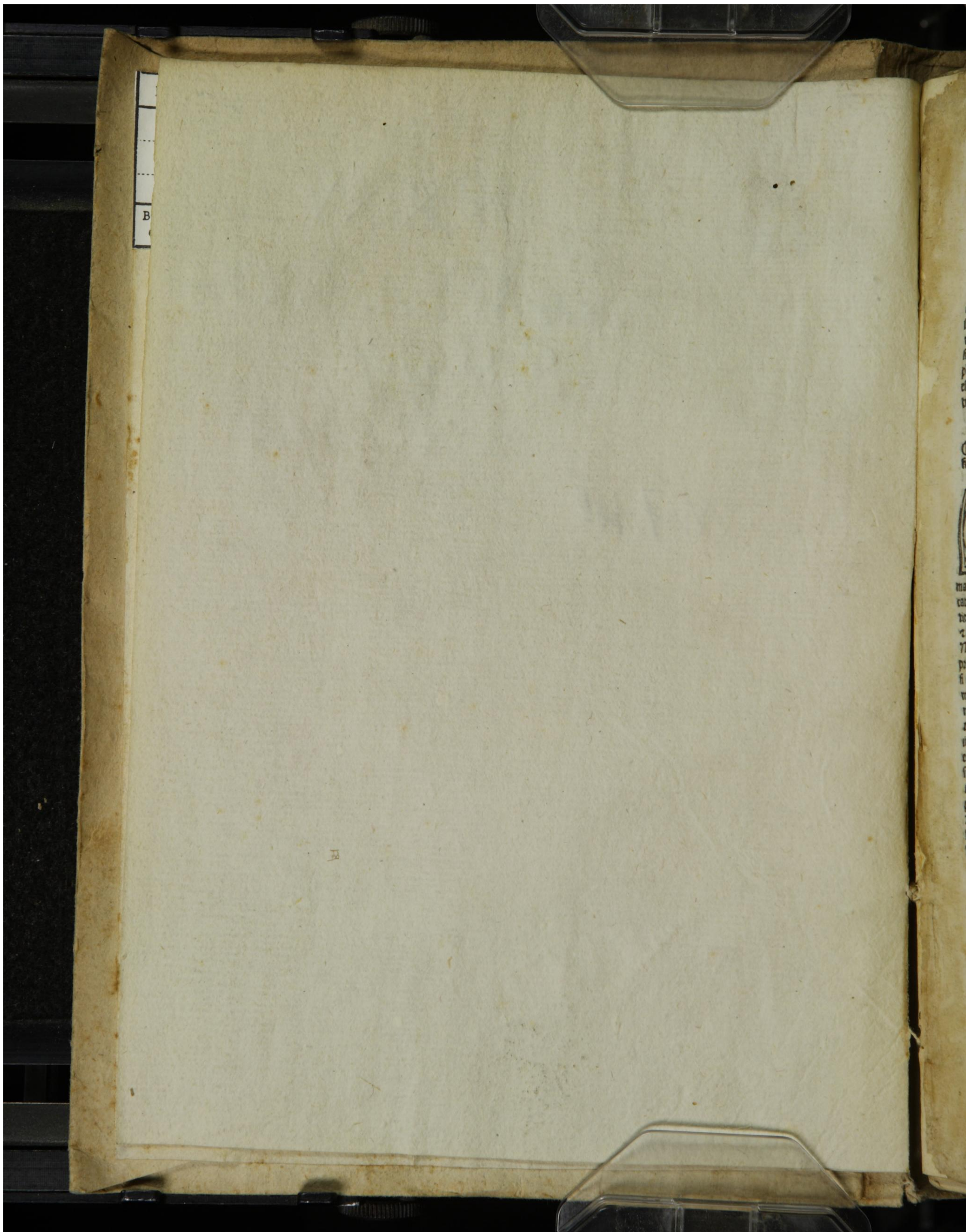
179

XXXV

Gabr. de BARLETA

Quadrages.

Brix. 1497

vtrum phi sint damnati. Dicit q si vixe-
rût sm legem naturalem. ad quos nõ fuit
facta notitia de aduentu xpi: salui sunt. Et
Socrates inuitatus a quodã filio: ageret rẽ
cum meretrice. Exclamauit. Erubesce ce-
lum intrare cenuz. Ad propositu3. Paga
ni ergo. sine gratia gratum faciente: potue
rût agere talia bona: perlustrati a lege na
turali. Secõm bonum dicitur diuinalis or-
dinationis. Quod. s. ordinatur in finẽ. Et
in hoc non potest liberum arbitriu3. absq3
auxilio gratie: grã. fa. Et quis homo pos-
sit operari bonum morale: sicut gentiles ꝛ
phi. de quibus supra primo mysterio actũ
est: absq3 gratia dei: non tamen bonũ meri
tum potuerunt: sine munere grẽ gra. fa.

¶ Feria. iiij. in capite ieiunij. De conuer-
sione impij vel peccatoris.

Conuertimini ad me in toto corde vio. in ieiunio ꝛ fletu ꝛ plan-
ctu: ꝛ scindite corda via.
Joel. 2. Postq3 natã hu-
mana cecidit i miserandam seruitutẽ pec-
cati: ꝛ q sensualitas est facta rebellis ra-
tioni propter infectam ꝛ corruptam culpã
ꝛ radicem primorum nostrorum parentu3
N. est necessarium homini constituto in
presenti vasta solitudine ꝛ valle miserie:
si affatica cosi neli exercitij corporei co-
mo spirituali. in douere promeritar il rea-
mo di celi. Figura. Geñ. 3. In sudore vul-
tus tui vesceris pane tuo: donec reuertaris
in terram: de qua sumptus es: q2 puluis
es ꝛ in puluerem reuer. Et ecclesia hodie
super caput. d. Memento q2 cinis es ꝛc.
Et Hiero. ad Thesifontẽ. Tepidum disci-
pulum non amat xps. De qua penitẽtia.
Mat. 4. Penitentiam agite: appropinqua
bit enim regnum celorum. Luc. 3. Facite
fructus dignos penitentie. Unde Thema
Cõuertimini ad me. Primo in ieiunio
Orig. sup Leui. c. 15. Qd gulla peccauit: ie
iuniũ corrigat. Gulla clausit nob celi por-
tas. s3 ieiuniũ nobis apit illas. Eccl'ia. Pa
radisi portas: apiat nobis ieiunij tps. Ad
qd inducimur exemplo Moysi. Exo. 14. q
40. dieb9 ꝛ noctib9 ieiunauit vt mereret
accipe legẽ dei. Exẽplo Helie. de q. 3. Re.
19. q. 40. dieb9 pegrinat9 ẽ cũ ieiunijs vs-
q3 ad mõtẽ dei oreb. Exẽplo Niniuitarũ.
Jon. 3. q. 40. dieb9 ieiunauerũt ad miseri
cordiã pmerẽdã. Exẽplo xpi. Mat. 4. qui
40. dieb9 ꝛ noctib9 ieiunauit in exẽplũ oi-
um nrm. Jõ dicit. In ieiunio. Et fletu.
Mat. 5. Bti q lugẽt ꝛc. Jo. 14. Tristitia
via vtẽt i gaudiũ. Eze. 18. In q̃cũq3 die cõ
uersus fuerit pcõr: oium inigtatũ ei9 nõ re
cordabor. Et scidite corda vrã. s. p ptri-
tionẽ. Job. 13. Loquar in amaritudine aie
mee. dicã deo: noli me pdemnare. Isa. 58.
Recogitabo tibi oẽs ãnos meos ꝛc. Ideo
dñs auidus ꝛ scã eccl'a de pcõris puersio-
ne. clamat in epl'a. Cõuertimini ad me ꝛc.
Cũ qua epl'a ẽ euãgeliũ Mat. 6. Thesau
rizate vobis thesauros in celo. Qd fit per
puersionẽ: q̃ mũdat aĩa a pcis. iuxta eũdẽ.
Faciẽ tuã lana. i. psciam. De qua puersiõe
ne ꝛ ipij iustificatione tria sunt videnda.
Primum. dicitur diffinitionis.
Secundum. dicitur dilectionis.
Tertium. dicitur conditionis.

Primum dicitur ꝛc. Tho. p. 2. q. 113
In. 4. di. 17. Ricar. in. 4. distin. 17.
ar. 4. q. 2. Cõuersio ẽ motus libere
volũtatis: a deo: ad detestationem peccati
in salutem eternam. Ubi nota sm phm.
5. physicor. q in omni motu: sunt duo ter-
mini. Terminus a quo: ꝛ Terminus ad
quem. Terminus a quo. i. a loco. Et termi
nus ad quem. i. ad locum. Ad propositu3.
Sic in motu spirituali: ẽ termin9 a quo. i.
a statu peccati mortalis Et terminus ad
quem. i. ad statu3 gratie. Ideo dicitur. Cõ-
uersio est motus. Libere voluntatis. Q2
quantũcq3 in conuersione peccatoris con
currat diuina gratia: que est principiũ hu
ius iustificationis. Iuxta illud. Gratiam
ꝛ gloriam dabit dñs. Tamen requiritur
liberum arbitriũ hominis. Q2 vt dicit Au
gu. li. de libero arbitrio. c. 2. Qui fecit te si
ne te: non iustificabit te sine te. Jõ dicit: li-
bere volũtatis. ¶ Sequitur. A deo. Quia
conuersio ista non potest esse sine gratia.
Jo. 6. Nemo potest venire ad me: nisi pa-
ter meus traxerit eum. Jo. 15. Sine me. i.

sine gratia mea: nihil potestis fa. Ose. 13.
Perditio tua israel: tm̄modo in me auxili
um tuum. Sequitur. Ad detestationem
peccati. Q2 ɔtritio est necessaria de pecca
tis. De qua Th. de malo. q. 7. ar. xi. ad ter
tium. Nullus habens vsum liberi arbitrij
potest incoare nouam vitam que est p gra
tie infusionem: nisi appetat ꝛ amet gratie
bonum. Et ideo opꝫ ꝙ detestetur oē malū
repugnans. Glo. super illud. Sacrificium
deo ꝛc. Spūs contribulatus ꝛ contritus:
ē sacrificiū quo peccata soluuntur. Se
quitur. In salutem eternā. Ad hoc homo
conuertitur: vt paradisum inueniat. Con
uersio est motus ꝛc. Totam diffinitionem
replica. In quibus verbis ſm sententiam
Theologorum: pono tres conclusiones de
clarandas.
Prima. dicitur creationis.
Secunda. dicitur suscitationis.
Tertia. dicitur subiugationis.
¶ Prima ꝛc. Opus creatiōis est magnū
opus: ꝙ soli deo conuenit. ps. Terram ꝛ
mare tu crea. Q2 creare est ex nihilo aliqd
facere. Et de non esse produci ad esse. Qd
nemo potest nisi solus de⁹. Unū phs. 8. ph.
Ex nihilo: nihil fit. Quod opus creatiōis:
fuit tante admirationis apud phos: vt di
cerent mundum esse eternum. Excepto
Platone: q magno animo ꝓtestatus ē fa
ctum esse a deo. iuxta illud Gen. p°. In pri
cipio creauit deus celum ꝛ terram. Cōtra
rium censuit Aristo. in multis locis. In
.8. physico. Mundus est eternus. In. xi.
metha. Motus celi est eternus. In pri
mo celi. Celum est ingenitum. Que opinio
est falsa. A casa. Maius est iustificatio
pctōris. Aug. super illud Jo. 14. Maiora
horū faciet. Maius est vt ex impio fiat iu
st⁹: ꝙ̄ creare celum ꝛ terram. Et hoc est:
ſm Tho. p. 2. q. 112. ar. 9. duplici ratione.
Primo ratione ꝑmanentie. Scd̄o ratione
repugnantie. Primo ꝛc. Quia iustificatio
impij terminatur ad bonum gratie. crea
tio autem celi ad bonum nature. Esse au
tem gratie: est nobilius ꝙ̄ esse nature. Igi
tur opus creationis est maius. Ideo Aug.
cū dixisset: Maius est vt ꝛc. Subiūxit. di.
Celum ꝛ terra transibunt. scilicet quoad

qualitates accidētales: pdestinatoꝝ autē
salus ꝛ iustificatio ꝑmanebit. Scd̄o rō
ne ꝛc. In creatiōe totius vniuersi: nulla fu
it repugnancia. ps. Dixit ꝛ facta sunt. Jt.
Oīa quecūqꝫ voluit fecit: in celo ꝛ in terra.
Sed in iustificatione impij ɔcurrit liberū
berū arbitrium: sine quo nihil fit. Glo. su
per illud Tren. 4. Cōuerte nos dñe ad te.
dicit. Grā dei nō ɔuertimur: nisi ex nostra
volūtate ɔuertamur. In creatione mūdi:
nulla fuit repugnātia. Nō enim sol. nō lu
na. nō stelle. in sui creatiōe restiteterūt deo
di. O dio non mi far tal modo. Sed bene
hō contradicit deo. Clamat deus concubi
nario: Sine ɔcubinam. Auaro: auaritiā.
Usurario: vsuram: tn̄ repugnat diuine vo
ci. Et p ɔ̄ns: maius opus ē iustificatio ipij
ꝙ̄ creatio mūdi. Unde Tho. 4. di. 46. ar.
Maius ē iustificare impiū: ꝙ̄ creare celū
ꝛ terrā. Quia in creatiōe nō ē aliqd quod
repugnet creanti: cū fit ex nihilo. Sicut in
iustificatiōe: repugnat iustificāti iordinata
volūtas. Ille. ¶ Scd̄a ɔclusio dicit ꝛc. Su
scitatio mortui ē opus mirabile: cū fit con
tra naturā: Unde phs in Predicamētis. A
priuatiōe ad habitū nō est regressus. Et. l.
Qui res. §. areā. ff. de solutionibus. Homo
mortu⁹: nūqꝫ reuiuiscit. Unde Paul⁹ fuit
derisus dū predicaret carnis resurrectiōē
Act. 17. Et plures facti sunt heretici ꝓpter
hunc articulū. Sed maius opus est iusti
ficatio impij. ꝛ peccatoris. Grego. 3. dialo
gorum. Maius miraculum est predicatio
nis verbo atqꝫ orationis impium conuerte
re: ꝙ̄ creare celum ꝛ terram. Ubi Theo
logi volunt: ꝙ maius miraculum fuit con
uersio Pauli. Magdalene. Latrōis. Mat.
ꝛ aliorum peccatorum: ꝙ̄ suscitatio La
zari: ꝛ alioꝝ mortuoꝝ. Non imerito. Quia
in conuersiōe peccatoris: oportet ꝙ. 5. crea
ture de nouo suscitentur: que sunt mortue.
Prima est charitas: q2 nō diligit deū. Nō
it ad diuina. Non amat ꝓ ximū: imo odit.
Secunda spes: sperat in ijs que sunt
mundi. Tertia nō est in eo fides. Si cre
deret nō peccaret. Quarto non est in eo
obedientia: q2 nō seruat diuina mandata
faciendo peccatū. Quinto nō est in eo ti
mor dei: qui est principiū sapientie. ps. Ini
tium

tium sapientie timor domini. ¶ Tertia
conclusio ⁊c. Maius est hominem conuer-
tere: q̃ totius mundi subiugatio. Et ra-
tio est. Quia multi subiugarunt mundum
suo imperio: qui tamen a vitijs subiugati
sunt. Unde Petrus Rauen. sermone .41.
Bella gentium legimus superasse q̃ plu-
rimos: quos tamen legimus pugnas car-
nis non vicisse. Et audiuimus dedisse
eos delicijs pectora: qui dorsa hostibus nõ
dederunt. Heu proh dolor: victores gẽtiuz:
vitiorum captiuos. nationũ dominos: turpi-
bus inseruisse criminibus. Regnis fuisse terrori
ludibrio fuisse peccatis. Ille. ¶ Exemplis
patet. Primo de Alexãdro magno qui to-
tuz orientẽ vicit: circa. 5. milia ciuitates. Ui
cit Dariũ regẽ armenie: tamẽ seipm nõ vi-
cit: cum deditus esset vitio sodomie. Prete
rea. Q. Cecilius: qui Philippum regem de
Macedonia vinctum eduxit: se nõ vicit.
Preterea Põpeius magnus: q duos reges
supauit: se aũt nõ: cũ eẽt luxuriosus. Pre
terea Jason: q fuit tanti roboris. vt nulluz
hoiem armatuz timeret: tñ se non vicit q2
philocaptus de seia Medea: rapuit eaz a
patria sua. Preterea de. M. Antonio: qui
fuit magni ingenij: tñ in alexandria vesti-
bus famulorũ indutus noctu ibat p ciui-
tatem ⁊ domos: vt ponit Tranquillus. Et
Cleopatra eius seia sequebat eũ: pro qua
ab Octauiano suo emulo occisus ẽ. Pre
terea Paris q rapuit Helenã de grecia. p
qua facta sunt tam longa ⁊ exicialia bella
iter Troianos ⁊ grecos. Preterea Hercu-
les fortissimus grecorum: qui in prin° orien-
tis ⁊ fine occidẽtis: figit colũnas in signuz
victorie: vt ifra limites q̃si mũdus eẽt sibi
subiectus. Qui dũ eẽt paruulus. 2. leones
occidit. Fecit comedi regem Thracie di-
ctum Diomedẽ a iumentis suis. Tamen
non se vicit: q2 amore Deianire fecit offi-
cia mulieris: vt depositis proprijs vestibus
indueret femineas: ⁊ filare visus est cũ ea.
De quo Lactan. in. p. c. 9. Hercules qui ob
virtutem clarissimus quasi affricanus iter
deos habet. Nõne orbẽ terre quẽ pagrasse
se ac purgasse narratur: stupris. libidinibus
adulterijs. inquinauit: Sed ne illa quidẽ
que magna ⁊ mirabilia gessit, talia indicã
da sunt: vt virtutibus diuinis tribuenda
videantur. At animum vincere. iracundi-
am cohibere. fortissimi est: que ille nec
fecit vnq̃: nec potuit. Ille. Exemplum po-
nit. Eutropius. Qd rome disputatum est.
Quid vilius esset inter homines: Respon
dit Leucippus. q2 auaritia. Quia auarus
habet oculum ad omnia. Quot oua: quot
sal: quot oleum. quot acetum est in barila.
Alius Democritus: q2 erat luxuria: eo q2
pro modico dilecto fatuus fiebat. Tertius
Eliobolus. q2 homo erat: qui capax ratio
nis: a seruente ⁊ sclaua sensualitate: fine-
bat superari rationem que dominari de-
bebat. Et per consequens: nihil fortius in
mundo homine: qui passiones submitte-
bat rationi. Unde philosophus. Nulla pre
stantior victoria: q̃ sibi imperauisse. Acci-
pe hanc conclusionem o christiane. Si sub
iugas tuas inclinationes. Iram. auarici-
am. inuidiam ⁊ huiusmodi: plus facis q̃
Karolus in franza. Alexander in oriente.
Unde Sen. Nulla maior victoria: q̃ vitia
domuisse. Idem. Magnũ imperium regit
q sibi dominatur. Idẽ. Multos enim rexe
ris. si ratio te rexerit. Idem. Si vis omnia
tibi subijcere: subijce te rationi. Unde pa-
tet primum.

s Ecundum dicitur ⁊c. Dubium que
ritur. Qui sũt in plus dilecti a deo.
An iusti, innocentes. An peccato-
res conuersi: Duplex opinio. Prima inno
centium. Secunda penitẽtium. Pro inno-
centia. Joannes baptista aduocatus in
consistorio Trinitatis. arguit triplici medio
q2 innocentes plus diligũtur. Primum ẽ.
Illud quod ẽ pulchrũ ⁊ bonuz: a deo plus
diligitur. Dionysius. 4. de di. no. Pulchrum
⁊ bonum: omnia desiderant. Innocentia
est pulchrior q̃ penitentia. Igitur. Secũ
dum est. In. 8. Ethi. Similitudo est causa
amoris. Innocentia est magis similis deo
q̃ penitentia. Cum deus sit summa puri-
tas. Igitur plus diligit puros. Prouer. 12.
Qui diligit cordis munditiam diligitur a
dño. Tertiũ est tale. Amor ẽ reciprocus.
Prouer. 8. Ego diligẽtes me: diligo. Sen. Si
vis amari. ama. Innocẽtes plus te amãt q̃
peccatores. Igit plus diligũt a te: o deus benigne.

Pro penitēti arguit Petrus.d.O de⁹ nūq̄ fui ad scolas sicut Joānes baptista: tū audi me: secūdo el natural mio. Quare icarnat⁹ es: Qr̄ mortu⁹: Uere ꝑ pcōrib⁹: nō ꝑ iustis. Aug. Nulla cā fuit: veniendi xp̄o dn̄o: nisi pctōres saluos facere. Tolle morbos: tolle vulnera: ꝛ nulla erit cā medicine. Dam. in sequ tijs. Nec abhorres pcōres sine qb⁹ nūq̄ fores: tanto digna filio. Rn̄det Th.p.p.q.20.ar.10. Jn.p.2.q.p. ar.7. Ric. in.4. Illi sūt magis dilecti: qui plus hn̄t de gr̄a dei. Unde si plus inocens hēat de gr̄a q̄ penitēs erit magis dilectus a deo. ꝛ ec̄o. Tn̄ ceteris pib⁹. Si inocētia cōpet pnie. Innocētia ē dignior q̄ pnia: ꝛ pn̄r plus dilecta. Qr inocētia hꝫ p̄miū accidētale: vꝫ: aureolaꝫ: q̄ ē quoddā gaudiū accidētale: qd nō hn̄t penitētes. Hoc bonū hꝫ Lucia ꝟgo: qd nō hꝫ Magdalena: Et inocētes q̄ penitētes. Sꝫ tn̄ accidere pōt: q penitētes feruēti⁹ ꝛ calidi⁹ resurgant a pcō. ꝛ cū maiori charitate opanť: q̄ inocētes. Isto mō penitentes erūt a deo magis dilecti: q̄ inocētes. ¶ Que ꝯclusio ꝓbať. Rōne. Auctc. Exēplo. Primo rōne. q̄ fundať sup phm. 8. phy. Qd qn̄ sūt aliq̄ cause posite: q vna depēdet ab alia: Una posita: ponit ꝛ reliq̄. Exēpli gr̄a. De arbore in qua st̄ folia. ꝛ fruct⁹. Posita radice ponūť oia ista. Ad ꝓpositū. Radix oium bonorūꝫ ē charitas. Greg. Nec hꝫ aliqd viriditatis ram⁹ boni opis: nisi māĺit in radice charitatis. Jō ip̄a posita ponunť oia bona. Formeť ḡ sic rō. Ubi maior charitas: ibi maior gr̄a. Ubi gratia: ibi meritūꝫ. Ubi meritūꝫ: ibi maius premiūꝫ. De p° ad vltimū. Ubi maior ē charitas: ibi est maius premiū. Et qr penitētes cōmuniter surgūt cum ignita charitate: ꝛ in via incedūt feruentius q̄ inocētes. Igitur erūt magis dilecti. Unde apl's Ro.5. Ubi abūdauit delictū supabūdauit ꝛ gr̄a. Exemplifica de Paulo: qui factus est vas electiōis. De petro: qui vicarius xp̄i. De Publicano: qui euangelista. De latrone. qui padisum. De Dd ꝫ eximio ꝓphetarum. De Aug. q lumen eccl'ie. De Francisco: qui lumen humilitatis. De Alber. q monarcha phorum. De Magdalena: que aplo'rum apl'a. Ideo vbi abūdauit delictū: replica. Et Augu. in manuali.

Peccaui peccatūꝫ grande: ꝛ multoꝝ sum mihi cōscius peccatoꝝ: nec sic despero: qm̄ vbi abūdauerūt delicta: superabūdauit ꝛ gratia. Et Grego. in homel'. de.c. ouibus. Maius de peccatore ꝯuerso: q̄ de fratre iusto gaudium sit in celo. Et Criso. Talis crede mihi. talis ē erga homies dei pietas: vt nūq̄ spernat pniam. si ei sincere offeratur: ēt si ad sūmūꝫ quis perueniat maloꝝ. ꝛ inde tamē reuerti velit. suscipit deus illum libēter ꝛ amplectitur. Ut patet Extra de sum. trinit. ꝛ fi. cath.c. Firmiter. De hereticis.c. Super eo. Et Mat.21. Amē dico vobis: qr publicani ꝛ pcōres precedent vos in regno ce. Et Luc.15. Dico vobis q ita gaudiū erit in celo super vno peccatore pniam agēte: q̄ supra nonagintanoueꝫ iustis q non ind. pe. Et Asculanus.

Piu gloria e nel regno deli electi.
Dū spirito conuerso e piu se stima.
Che de nonantanoue delli electi.

Ad hoc facit exēplum ecclesie. que ad consolationem peccatorū tres frequēter legit. Euāgeliū Mat. epl'as Pauli. Ps̄. Dd. Et ratio huius ē. vt nullus peccator desperet de mi̇sicordia: q̄tūcunq̄ magn⁹ pctōr. Omne enim peccatū cōmittitur aut ex infirmitate: vt Mat. lucrū. Aut ex ignorantia: vt Paulus. Aut ex malitia: vt Dd. vt ostēdatur q nemo despare dꝫ de dei mi̇sicordia ꝓpter peccata supradicta. Ideo horū dicta sepe recitanť. ¶ Que conclusio ꝓbať figura filij prodigi. Luc.15. Qui a patre recedes: substātiam suā dissipatauit viuēdo luxuriose. Scdꝫ Alber. Hoc peccatū dissipat quatuor bona. Primo substātiaꝫ temporalem. Prouer.29. Qui nutrit scortum: pdet substātiaꝫ. Prattica. Hodie li mane gi rosi. Cras par cibrorū. Alia die Camora. Fustagni. Camisi. Et filij ꝛ vxor moriūtur. Exemplū illius vxoris. que scarpaꝫ viri ferabat in pede. aliam mulieris. ex iopia Concubina ꝓ mariti triumphabat. 4. sūt insaciabilia. Terra sicca. ignis. bocca inferni. mala mulier. Et.4. sunt que homineꝫ expellunt de domo. Ignis. aqua. fum⁹. mala mulier. Unde quidā presbyter. florētie in.s. Liberata. dū cātaret letanias. A fulgure ꝛ temp. Ab omni malo: interposuit alta voce. A mala mulier libera nos domie.

¶ Secūdo

¶ Secūdo dissipat vitam corporalem: qꝛ ipsum corpus cito deducit ad consumptionē. Señ. Plures occidit voluptas: ꝙ gladius. O pater: filius noster mortuꝰ est 'iuuenis. Gran merze ala femina. ¶ Tertio gloriā mūdialem. Salomon adornus sciētia: qui disputauit. 5. milia parabolas. 5. milia. puer. ⁊ in toto mūdo honoratus: Tamen dicitur de eo. Ecclesiastici. 47. Inclinasti femora tua mulieribus: dedisti maculā in glīa tua. Scdꝫ leges antiquas: Nēo debet ꝓmoueri ad officium ciuitatis: qui fit ꝯcubinarius publicus. Clama hic ꝯtra officiales. ¶ Quarto gratiam spiritualeꝫ. Geñ. 6. Nō requiescet spūs meus. i. gratia mea in hōmine qꝛ caro est. i. carnalis. Ad ꝓpositum. Reuersus est ad patrem: veniā petens. Pater inqt peccaui. Luc. 4. signis amoris ab eo susceptus est. Primū qꝛ pater ipm videns: mīsicordia motꝰ ē. Secūdum. qꝛ brachia ad collū posuit. Tertium. qꝛ osculatus ē. Quartū magnū festum fecit fieri. Moralr̄. Paterfa. est deus: q duos filios. i. poplos habet. s. innocēteꝫ ⁊ peccatorē. Peccator aūt per peccatū a deo recedit. ⁊ it ad longinquas ptes: iuxta illd. Lōge a peccatoribus salus. Dissipat bona gratuita. naturalia. spūalia. In se autē reuersus per ꝯtritionē: ad deum currit. A quo suscipit cum signis diuine bonitatis. ¶ Primuꝫ. qꝛ mīsicordia motꝰ: ipm pcōrē recipit. Que mīsicordia est illi ꝓpria: cum qua supportat sceleragines pcōris. Qꝛ peccator statim merert puniri ⁊ publicari. ⁊ de eē ad nō eē reduci: tñ ipm supportat. Ber. sup can. 89. Quā benigna ē mīsicordia tua Ego peccabā ⁊ tu dissimulabas: nō ꝯtinebā me a scelerībꝰ ⁊ tu abstinebas a ꝓberibus. Scdm signū: qꝛ ipm suscipit cū brachijs aptis. Cum sinistro sue grē. ⁊ dextro glē. Tertiū qꝛ ipꝫ osculat. Ber. Osculū pacis a pře accipit: dū p grām certificat de indulgētia. ⁊ vñ furcas merebat iferni: mīsicordiā dei benigne ꝯseqt. Prattica. in verbo furcas. Meret pcōr qñ it dormitū. ꝙ solariū domus sup ipsū cadat. ⁊ ipsū cū tota familia destruat. Cōtra illos q volūt videre miracula. Hoc est maximū ꝙ te supportat. Quartū qꝛ magnū festū fecit fieri. Pꝰ letat pr̄: qꝛ videt filiū adoptiuuꝫ quē pdiderat ad se reuerti. Scdo filiꝰ. qꝛ videt effectū sue passiōis. 3° spūs. s. qꝛ recupat tēplū suū qd amiserat. 4° Angeli qꝛ sedes vacuas vidēt repari. Sandiū ē angelis sup̄. Nō dñr gaudere de tā glīosa visione dei. Nec de sua tā iucūda iubilatiōe. Nec de sua tā dulci epulatiōe. Sed de nr̄a ꝯuersione. 5° sancti. Isa. 55. Montes ⁊ colles cātabūt corā vobis laudē. i. Trinitas ⁊ angeli. Et oia lingua siluaꝝ. i. collegiū scōꝝ. plaudēt manu. Uerte te ad crucifixuꝫ ⁊ pete dubiū. O bone iesu: qr̄ sic pcōreꝫ diligis: ꝙ iustū: Rñdeo qꝛ rōne maioris laboris. Hꝫ phs. 8. ethi. Qd mr̄ plus diligit filiū: ꝙ pr̄: qꝛ circa illū plus laborauit. Pro pcōribꝰ icarnatus ē. mortuꝰ. crucificꝰ: qd nō ē pro iustis. Qꝛ vt hñt Theologi. maxime Tho. 3. p. q. p. ar. 2. Qd si nō eēt pctm̄: xp̄s nō eēt icarnatꝰ. Quāuis Alexāder ⁊ Boñ. oppositū dicāt. Qd ad nos venisset nō vt redēptor sed vt glīficator: q̄ opio nō tenetur ab ecclia. Iō apl's. Eph. 6. Empti estis pcio magno. Sed quo: Forte argentū: aut aurū: Clama. Nō. sed sanguis xp̄i. Uñ Dd. in spū pūidēs hāc pietatē: clamat aie deuote. Respice in faciē xp̄i tui. Prattica. cū lachrymis dicēdo. Respice. vedera y nascere lux piāgēdo. Uidebis illū coptū pauels pānis in ꝓsepio. Uidebis illū fugere i nocte p siluas ⁊ boscos. ab herode q̄situ vt occideret. Uidebis illū in cap. 40. dieꝝ a natiuitate: como ponero: offerri in tēplo. Uidebis ieiunare. 40. diebꝰ ⁊ a demone tētari. Uidebis a Ioāne baptizari. Uidebis p. totā iudeā ⁊ samariā pdicātē. Uidebis sup fōtē lassū: aquā petere. Uidebis derisuꝫ a pharisieis. A discipulo traditū. ab alijs derelictū. Ad colūnā ꝓberatū In cruce clamātē Pr̄ ignosce ill'. Quibꝰ: Iudeis. sarracenis. vsurarijs: ꝯcubinarijs. sacrilegis: ⁊ oibꝰ i petō exñtibꝰ. O bōta diuina. O amor iexcogitabilis. Quā itimo corde amas ipm pcōrem: q tibi milies facit tibi fichas in oculis. Interpone exēplū. F. Cōstātij. Qui porē asculanū arguit q nolebat q̄ndā fugitiuū recipe: nisi cuꝫ maxia pnia. Cui dixit. Adhuc tot labores nō sustinuisti p hꝰ aia: sicut xp̄s iesus: q p illa mortuꝰ est. ¶ 4° pbr̄. Exꝰ ꝯ° nostra. De Thayde meretrice. pulcherria ⁊ form osa.

q̄ postq̄ alas multoꝝ illaq̄ueat τ dedisset
occasionē mulcꝫ iterficiēdi semet. Accedē
te ad eā abbe Paphnutio sciss imo viro cō
tritionē τ ꝯpūctōēꝫ suoꝝ scelerꝫ hūit. Adu
stisq̄ oib⁹ vanitatib⁹ in platea publica: vt
daret exēplū ħs cū qb⁹ peccarat. In cellu
la q̄dā se reclusit. In q̄ p fenestrā: paulū aq̄
τ pāis qb⁹ sustētaret̄ die q̄lꝫ capiebat. Cū
ḡ.3. ānis stetisset iclusa iuit Paphnuci⁹ ad
abbatē Antoniū cui multa reuelabant̄ a
deo vt ab eo īq̄reret si ei de⁹ sua pcā remisis
set. Narrata cā. s. Antoni⁹: ꝯuocatis disci
pul' p̄cepit orarēt illa nocte: statiq̄ꝫ abbas
Paul⁹ maior discipul⁹ Antonij vidit i ce
lū lectū ornatū speciosis ac p̄ciosis vestib⁹
quē tres v̄gies sacre facie clara custodie
bāt. Cūq̄ꝫ paul⁹ diceret illā gl'iaꝫ eē Anto
nij. audiuit vocē dn̄tē sibi. Nō ē Antonij
sꝫ Thaydis meretricis. Qd cum mane au
disset Paphnuci⁹: cuꝫ gaudio discessit. Et
cū illā duxisset de cella: supuixit. 15. diebus
p⁹ q̄s meretrix q̄euit in dn̄o. Prattica sup
v̄bo Antōij. Uide ꝙ meretrix p̄cessit hōieꝫ
iustū. castū. austerꝫ. Cōcludēs i hoc: ꝙ pcōr
ꝯuersus: ē magis dilect⁹ deo: q̄ꝫ inocēs.

t Ertiū ꝛc. Tres dꝫ hīe ꝯditiōes. ꝙ
fit deo ḡta. Pria: vt sit itegra. Un̄
di in toto corde. Qr Mat. 6. Nēo
p̄t duob⁹ dn̄is s̄uire. Sic τ miles n̄ p̄t hīe
duas militias: vt di. ff. Qui militari n̄ pn̄t.
Insti. de mili. testō. ne. s. ab vna pte deo s̄ui
at: ab alia ꝯcubinā teneat. 2°. Con⁹ vt sit
ꝑpetua. Ma. x. Nō ois q icepit sꝫ q ꝑse. vs
q̄ꝫ in finē: hic saluꝰ erit. Et Ber. Sola ꝑse
uerātia coronat̄. Et Hie. ad Furiā. Non
q̄rūt̄ a xp̄ianis initia: sꝫ fines. 3°. Con⁹ vt
sit festia. Qr Ecc̄. 4. Nō tardes ꝯuerti ad
dn̄m. Qr di' de pe. di. 3. Dubia ē pn̄ia ad vl
timaꝫ necessitatē delata.

¶ Feria. 5. in capite ieiunij. De tarditate
bn̄ opandi: Uel de triplici bello in morte.

Um introisset ihs ca
pharnaū. Mat. 8. An
diēs cēturio xp̄i aduē
tū. Ad eum accessit. d.
Puer me⁹ iacet in do°
ꝑa. τ ma. Scdꝫ sniam
Criso. Qn̄ edictuꝫ fuit factū a Cesare au
gusto: vt tot⁹ mūd⁹ describeret̄: vt di Lu. 2.
Iudea tūc romāis tributaria fcā ē. Un̄ ro
mani ponebāt tribunos τ cēturiones totā
iudeā. Cēturio iste a romanis fuit ibi posi
tus. s. capharnaū q hēbat sub se. c. milites
Hic quēdā s̄uum sibi gratū hēbat q erat
paliticꝰ. Paralisis s̄m medicos: ē isirmitas
q̄ detinet membra dissoluta. ne hō possit se
mouere nisi moueat̄. Un̄ ad iesum accessit
petēs vt ip̄m sanaret. Dn̄e inq̄t puer ꝛc.
Cui dn̄s. Ego veniā τ curabo eū. Qd v̄bū
fuit mire hūilitatis. Glo. Magna hūilitas
dn̄i: ꝙ s̄uū dignat⁹ ē visitare. Moral'r ser
u⁹ h. ē pcōr imortali. De q̄ Jo. 8. Qui fac̄
pcm̄ s̄u⁹ ē pci. De pe. di. i. c. Cōuertimi. So
lo. n. pcō. s̄ui τ filij diaboli sum⁹. Male tor
q̄t̄. Et hoc pp ꝯsciam remordētē. Isa. 66.
Uermis eoꝝ nō morietꝫ i etnū. Seq̄t̄. Dn̄e
nō sū dign⁹ vt itres sub rectū meū: sed tm̄
dic v̄bo τ sanabitur: puer me. Rōneꝫ red
dit. d. Nā τ ego hō sū sub ptāte ꝯstitut⁹ hn̄s
sub me: vsꝫ fac hoc τ facit. De. 3. ꝯmēdatur
iste Cē°. P° de hūilitate In v̄bo: Nō sum
dign⁹. Aug. dn̄do se idignū: fec̄ se dignū. 2°
d fide. Tātū dic v̄bo. Intellexit vero eē illd
Ecc̄. 7. Sermo illi⁹ ptāte plen⁹ ē. Et. p̄s. Di
xit τ fcā sūt. 3°. de sapia. Nā τ ego sū sub ꝯ.
Q. d. Ego q sū pur⁹ hō p̄cipio militib⁹ me
is. obediūt mihi: q̄ꝫto pl⁹ tu īfirmitati. solo
v̄bo q de⁹ τ hō es τ sanabit̄: Audiēs ihs mi
rat⁹ ē τ se. sc. d. Amē dico vob: nō iue. tā. fi
in is. Qd v̄bum. 3. exponit̄. P° de tpe ꝑsēti
itelligit̄: qr in ptiarcis τ pphis maiorē iue
nit fidē. Et sp excludas mariā. 2°° Tātaꝫ
fidē. i. tā facilē. Qr apl'i ml'ta signa viderūt
Iste v̄o nullū. 3° Tātā fidē. i. tāte fidei cō
fessionē. Null⁹ tā apte ꝯfessus fuerat diui
nā maiestatē. q sub velamie carnis agno
uit excellētiā diuitat̄. Seq̄t̄. Dico vob mul
ti ab oriēte ꝛc. Applica euā. De tarditate
bene operandi. Tria sunt videnda.

¶ Primum. dicitur opinionis.

¶ Secundum. dicitur declarationis.

¶ Tertium. dicitur confirmationis.

a D p̄mū. Qr̄ dubiū. Utrꝫ aliq̄s per
manēs toto tpe vite sue in pcis vs
q̄ꝫ ad mortem: Infirmat̄ τ clamat
ad dn̄ꝫ. Misericordia Mor migrat ex hac
luce. An iste sic decedēs: saluet̄: an dānet̄:
Circa hāc materiā: due sūt opiones. Una
dicit ꝙ sic. Alia ꝙ nō. Pria ꝓbat itētū su
uꝫ. triplici me°. Rōne. Auc̄te. Ex°. P°
ꝛc̄. sic. Ad pniaꝫ τ pcōris ꝯuersionē: duo re
q̄runt̄. Primū ē dolor de preterito. Scdꝫ

ē bonū ꝓpositū nō peccādi in futuꝝ: vt pꝫ de pe. di. 3. c. Pnia ē mala p̄terita plāgere: ⁊ plāgēda iteꝝ nō ꝯmittere. Et Aug. in Regula. Doleat de p̄terito: caueat ⁊c. Cū quo ē Th. ⁊ Ric. 4. di. 20. ar. p. Sꝫ hec pn̄t eē ī illo q sero penitet. q̄ tal' saluat ī vltio vite sue. 2°. pbr̄. Aucte. Et scribit. 26. q. 6. c. si p̄sbr pniaꝫ abnegauerit morietib⁹: re⁹ erat aiaꝝ. Qꝛ dn̄s dic. Quacūqꝫ die ꝯuersus fuerit pcōr ad pniam: vita viuet ⁊ non morieī: Uera eni ꝯse⁹ in vlt° tpe eē p̄t. Et Hie. ad Eustochiū. Nūqꝫ ē sera pnia i pcōre. De hac acceptatiōe pcōris logt Chrisostom⁹. de pe. di. 3. in. c. Tal'. Et iurista. L. de nuptijs. l. ꝑpial'. Et Petrarcha. i. 6. Tri. di.

Ma tardi non so may gratie diuini.
In quelle spero che in me anchor farano.
Alte operatione ⁊ pelegrine.

¶ 3° pbr̄ Ex°. s. latronis q sero ꝯuersus ē. De q̄. 26. q. 6. c. si p̄sbr. Latro vni⁹ momēti pnia: meruit eē in padiso: in hora vltie ꝯfessiōis. Preterea. Ad idē facit sūma ꝯfes. li. 3. Ti. 33. q. 121. Ubi ponit. 3. signa: qb⁹ cognoscit qs salu⁹. Primū si penitēs. i extremo man⁹ ad celū leuat. Scdꝫ si ꝑcutit pect⁹. siue iuocādo nomē dei ⁊ scōꝝ. Tertiū si sacerdotē petit. Sed hec oia pn̄t eē in pcōre: q tarde ꝯuertiī. Ergo ⁊c. pꝫ prima opinio.

¶ Scda opio dicit q oio nō saluaī. Si vo sic: tn̄ cū maria difficultate. Qd ꝓbat. 3. medio. P° rōe sic. Ad hoc vt hō vere peniteat regriī vt real'r ⁊ volūtarie pcā finat. Q2 vt hꝫ Alb. i ꝯp° Theo. Et Bon. 2. di. 29. ar. 2. q. 3. Tāto pnia ē deo carior. q̄to pl⁹ hꝫ d volūtario. Sꝫ ille q tarde ꝯuertiī: iuite pēitꝫ: qꝛ nō volūtarie pcā finit. sꝫ a pcis finiī. Luxuriosus nō finit luxuriā: sꝫ luxuria ipꝫ. Sic auar⁹. Sic supb⁹. Sic vanagl'iosus. Et p ꝯn̄s nō saluaī. Jō Aug. d pe. di. 7. c. Si vis agere pniam. qn̄ peccare nō potes. pcā te dimiserūt: nō tu illa. Et p ꝯn̄s ē dubia. vt pbr̄ de pe. dist. 3. Dubia ē pnia. ad vltimam necessitatē delata. Et Augusti. Multos solet decipe serotina pnia. Jō Ecc. 9. Ne tardes ꝯuerti ad dn̄ꝫ. Et q̄dē vulgaris ꝓsinus.

Or'may se vechio: cū la barba canuta.
E penitētia non fay. o anima perduta.
Non te ꝯdur may. al ponto extremo
Che molti ha inganato. el ben faremo.

¶ 2° pbr̄ Ex°. De illo ꝓsino ꝯcubinario. Qui sepe a q̄dā magr̄o in theo. fuit p̄moit⁹ ꝯcubinā dimitteret quā a teneris ānis tenuerat: tādē ꝯfect⁹ sēio migr̄uit ex hac luce. Apparuit āt pīi spūali cuidā. di. se dānatū: qꝛ distulit facere pniaꝫ: ad extremā horā. Unde patet secunda opinio.

e Ecūdū p̄ncipale di ⁊c. Scola theolo. p̄cipue Th. 4. di. 20. Et Scotus eadē. di. Bon. 4. di. 14. q. 3. Et Aug. lib. de bap° ꝑuulоꝝ. Ponūt hāc ꝯcl'onē. hō i extrēis penitere p̄t. Et rō. De⁹ eim q dat oib⁹ abūdāter. nulli gr̄aꝫ denegat q facit qd in se ē. vt se p̄ꝑet ad ipsā gr̄aꝫ. Hec āt p̄ꝑatio fit p motū liberi arbitrij. Un̄ q̄diu manet vs ubi arbitrij hoi: i hac vita nō firmatꝰꝫ i malū. p̄t se p̄ꝑare ad gr̄aꝫ dolē° de pcis. ⁊ sic ꝯseqī gr̄aꝫ remissiōis. Sꝫ tn̄ ꝑiculosū ⁊ dubiosū ē. ⁊ icertū: q talis saluetī. Et rō Theologoꝝ ē. ꝓpter bella que peccatori i morte iminent. ꝓpter q̄: cum maxima difficultate saluaī. Que bella sī. 3. p̄ncipalia.

¶ Primum. dicitur demonum infestatio.
¶ Secundum. dicitur sensuum fatigatio.
¶ Tertium. dicitur terribilis examinatio.

¶ Circa p̄mū. Dꝫ Greg. 22. mora. Qd diabol⁹ p̄cipue aggrediī hoiēꝫ i finē vite sue. sciēs pl⁹ tpis nō restare ad seducendū ibi. Que ptās fuit ei ꝯcessa a deo. Gen̄. 3. Ubi di. Tu isidiabis calcāco ei⁹. i. isidias i morte ꝓpones. Sꝫ de qb⁹ tentat q̄rit aia: Cui Rn̄deo fꝫ Robtū olcot. sup Sap. Qd de 3. singul'r i morte tētaī. p° de fide. 2° d spe. 3° de ꝯfessiōe. P⁹ de fide. eo q iter oēs virtutes. marie sit nccīa. rōe cognitionis. Qꝛ nāli cognitiōe nō possum⁹ cognoscere q̄tū de⁹ sit imēsus. iuxta illd Job. Ipse ē vincēs sciaꝫ nr̄aꝫ. Sꝫ nccīa ē aliq̄ cognitio sup nāl'. Et hoc ē p fidē. Ala p̄ttica. Per fidē credimus deuꝫ. credim⁹ filiū. credim⁹ spm̄. s. Credim⁹ purgatoriū. paradisum. infernū. Que naturali cognitōe sciri nō pn̄t. Jō sit nccīa cognitio fidei. Cū q̄ diabol⁹ sciat illā eē necessariā. Sic in mari. El timon ala naue. Ideo Sathanas hoiem tentat de fide: persuadēs non esse deū: vel padisum. Nō enim tunc diabolus suggerit pensierū diuitiaꝝ: vel honoruꝫ: vel deliciarū. Quia sibi moriēs rn̄dere posset. Ad quid mihi diuitie. qꝛ eas non possum mecū portare: Ad quid delicie. qꝛ vermes debent statim corpus meū comedere: Ad quid honores. qꝛ statim debeo redire in puluerem: Et ideo

suggerit tentationē de fide. que est fundamentū: vt illo destructo. destruatur totum edificium. Ideo Apoc. 2. clamat Jo. Esto fidelis vsqꝫ ad mortē ⁊ dabo tibi coronā vite. Et Pau. Gal. 5. In oībus sumentes scutum fidei. Et .p. Petri. 5. Cui resistite fortes in fide. Non est virtus que tantum debilitet vires hostis nostri. quantum facit fides nostra. Ideo in ordine nostro est laudabilis consuetudo. ꝙ quando aliquis frater laborat in extremis. facto aliquo signo: fratres vbicunqꝫ sint siue in stratis: siue in mensa: surgunt ⁊ currunt ad morientē dicendo Credo. O grande bellum est hoc super omnia bella. O quanti amisso lumine rationis fatuizant. Etiam ⁊ sancti viri. ⁊ timorati. Exēplum habemus in Cronica ordinis. De Juuene ꝑuento morte. ⁊ a diabolo infestatus cepit clamare. Maledicta sit dies ⁊ hora: quando intraui ordinem hūc. Et post pauca. Ad se reuersus dicebat fratribus. Parcatis patres oro: ⁊ non scandalizemini de me: ꝓpter hec verba que dixi: q₂ a diabolo fui tentatus. Non sit maledicta: sed benedicta. Nōne videtis reginā ꝑpugnatricē caminantē per camerā: Quibus dictis: emisit spiritū. Ad hoc facit exemplum virginis. que faciem demonis in morte videre noluit. Et xp̄s de seipso conquerens Jo. 14. Uenit enim princeps mundi huius ⁊ in me nō habet quicqꝫ. Ad propositum. Si sancti viri ita timuerunt. quid dicemus de ribaldo: qui sero conuertitur: Qui semper fecit vsuras. cōcubinā tenuit:

Secundo tentat de spe. Quia conatur inducere hoīem ad desperationē. qua nihil est periculosius. 2. Re. 2. Periculosa res est desperatio. Super quo glo. Nihil est periculosius desperatione: quā qui habuerit. in fidei certamine constantiā perdet. Hoc fuit peccatum Jude. De quo Mat. 26. Et Chaym Gē. 4. Reducit enim ad memoriam oīa peccata. que fecit: vt faciat hominē desperare. Ideo nō est tutum hoīem laborantē in extremis inducere ad recordationem suoꝝ peccatorum: sed potius ad spem diuine misericordie. Ad memoriā passiōis domini. Ad recordationem suoꝝ bonorū meritoꝝ: que fecit in vita pro quibus pōt sperare misericordiā dei. Diabolus non solum molestus est malis morientibus: sꝫ etiā sanctis ⁊ amicis dei. Sic habemus de .s. Eusebio: discipulo Hieronymi. Qui existens in articulo mortis. apparuerunt ei demones. volentes vt blassemaret. nomē domini. Et ꝙ esset dānatus: ⁊ ob id desparet. Ipse cepit clamare. Nō faciam. non faciā. Mentiris. mentiris. Interrogatus Eusebius a circunstantibus fratribus: quid sibi vellet Nō faciā: mentiris. Respondit ꝙ demon sibi apparuerat ⁊ suadebat blassemaret nomen domini. ip̄e vero respōdebat: nō faciam. Suadebatqꝫ sibi ꝙ erat dānatus: Ille autem dicebat. mentiris. Si ergo hic dei amicus tam durū bellū sensit a demonibus. Quid faciēt peccatores nephandissimi: qui tādiu diabolo seruierunt: Ideo Paulus. Qui stat ⁊c. Tertio tentat de cōfes. vt homo nō confiteatur peccata sua: q₂ inter cetera bona homini necessaria: est confessio De pe. di. p. Serpens non meruit a peccato iustificari: q peccata sua noluit confiteri. Exemplū in Cronica ordinis. De nouitio quē demon in specie virginis marie hortabatur ne cōfiteretur dicens ꝙ frāgeret silentiū cōfitendo. Cōtra quod bellū Tho. in postil. dat. 3. remedia. Primū ē frequētatio diuini verbi. que animam illuminat. p̄s. Declaratio sermonū tuorū dat intellectum. Idem Lucerna pedibus ⁊c. Et extra de officio iudicis ordinarij. Inter cetera que ad salutē spectant populi christiani: pabulū verbi dei: maxime noscitur necessariū. Scđm remediū. Est auditio misse. q̄ aīa recreat. De cō. di. 2. c. Ut qd. n. pas dentē aut vētrē: Crede ⁊ māducasti

Tertiū ē ꝯfessio. q̄ est salus aīaꝝ: dissipatrix vitioꝝ repatrix ꝟtutū: vt dic̄ Aug: Exemplū in visiōib⁹ .s. Elisabet regie vngarie Cui demō appēns hortabat eam ad duo. Unū: vt. 2. viꝝ accipet. Alterū: ne ꝯfiteret Cuꝫ q̄reret mr̄: qꝛ suadebat ei ne ꝯfiteret: R̄ndit. Q₂ nihil est. ꝙ tm̄ me terreat sicut ꝯfessio delictorū. In q̄ petā ꝑ annū ꝯgregata ꝑdo in momēto. Cū ḡ ḡs bonis sit ꝑuus ille q sero ꝯuertit: iō dānat. Pꝫ ꝑmū bellū.

¶ Scđm. Bellū ⁊c. Hic Theo. in. 4. Qđ hō in morte duplicē penā patit. Pria dr̄ Pena corporis. Scđa dr̄ Pena mortis.

Pena corpis. Q₂ oīa mēbra dolēt tali

vt sepe

vt sepe ipediat vsuz rōis:ne cogitar possit
bonū aie. Jō Gre. Illuc fert intētio mētis
vbi sentit vis doloris. Dolēt relinqre mun
dū quē plus cū bonis suis amarūt:q̄ deū.
O q̄ta anxietas occupat corda ⁊ mentes
eoꝝ. Alterat rō his passiōib⁹. Vñ venit q̄
ipi miseri q voluerūt expectare facer pnias
in fine:non possint cogitare aliqd de deo:⁊
nullā memoriā hēant sue salutis. Vt vt di
cit Aug. i smōe Inno. Hac aiaduersiōe ꝑ
cutit pctor vt moriens obliuiscat sui:q dū
viueret oblitus est dei. Secūd⁹ dolor est
mortis. De q̄.3. Ethi. Vltimuz terribiliū est
mors. Sup quo Eusta. viterbiēsi. Comēto.
9. Duplici rōe mors dr terribil. Pmo rōe
sepatōis. Cū int aiam ⁊ corpus sit q̄dā ina
ta amicitia. Vt vt habet phs .2. de anima
Hō cōstat ex aia ⁊ corpe. Et sepatiōe aie a
corpe:tollit natura hois. Qui hō nō ē cor
pus tm̄:vl aia tm̄:sed ꝯiūcti. Jō.4°. Me
theo. Hō mortu⁹ nō ē hō. nisi equoce. Ad
ꝑpositū. Ex tali ergo sepatōe:mors dr vlti
mū terribilium. Jō phs in philosofia sua
Aia ⁊ corp⁹ cōpati vidētur adinuicē. Et ta
lis amor repitur. etiā in scis viris:q inuite
moriūtur. Jō apls. p. Cor. 5. Ipsi nos inge
miscimus primitias spūs hñtes:eo q̄ nolu
mus expoliari. s. corpe:sed sup vestiri. Glo.
i. viui vellemus cū corpe regnū intrare. Ex
hoc xp̄s nolebat mortē. Et Pau. rome:vel
lū pecijt a Plātilla ne moriēs videret ma
nus carnificis. pp horribilitatē mortis. Et
Ascoli. Exēplū illius sniati ad furcā. dū cō
fortaretur ad patiam di. q̄ erat iturus ad
cenā cū vgie maria. Rñdit. O pr:vellē aliū
p me iret. Cōtra illos q dicunt:vellē mori.
Scdo rōe dānatōis mors est terribilis.
Raptorib⁹. vsurarijs. cōcubiarijs. lusorib⁹
luxuriosis. blassemis. odiosis. Ecl'ia. 34. O
mors q̄ amara ē memoria tua:hoi habēti
pacē in substātijs suis. Pratica. Amara ē
diuiti. q ꝑpter diuitias acgrēdas pdit di
uina. missas. smōes. Accipit sacra falsa. p
iurat. dicit mēdacia. frangit festa. El sursuz
corda non ga pte. Sed sp est in ꝯtinuo mo
tu:sm q̄ dicit Orig. Amator sui de tra co
gitat. de terra loqtur terrenos hz affectus.
Vñ de eis bñ loqtur Virgi. 3. Enei. Quid
ñ mortalia pectora cogis auri sacra fames:
Et Luca. 3. Ferrum mortēq3 timere Auri
nescit amor. Et Dantes in. 20. Purgatorij.
Ela miseria del auaro Mida.
Che segui alla sua domāda ingorda.
Per laqual sempre conuien che si rida.
Declara historiā Mide. Fuit. n. qdā Mi
da q a Bacco ipetrauit q̄ qcquid tāgeret
fieret auꝝ. Quod ⁊ fcm̄ ē. Vñ cū vellet co
medere:panis ⁊ vinū ⁊ alia fiebāt auꝝ:vñ
fame mortuus est. Deinde dic. Sic faciunt
auari sp petūt pecuniā. Iuue. li. Prima
fere vota cunctis notissima tēplis. Diuitie
crescāt ⁊ opes. q̄ postea est cā mortis aiaꝝ
suarū. Amara luxurioso. q pp amorē lubri
ce carnis:priuatur bono spūali. Aug. O q̄
pua ꝯcubitis hora. p q̄ pditur etna vita.
Amara supbo. Exēplifica de singulis pctis
Tales nollēt mori. Per nō far rason cū lo
sto. Et tales freneticāt i morte ⁊ pdūt vsuz
rōnis i pena suoꝝ criminū:eo q̄ nō sunt di
gni mori cū rōe. sz more bestiarū. Quidam
mordēt liguas:q2 deū ⁊ sctōs blassemarūt:
⁊ ꝑxios infamarūt. Quidā man⁹. q2 p illas
bona paupuz rapuerūt. Quidā oculos et
faciem torquēt. q2 his peccarunt. Jō Dd.
Mors pctoꝝ pessima. Exēplū fris Jacobi
de sigestro. Dū visitaret quēdā Mediola
ni in ifirmitate sua. ⁊ ipm hortaret ad con
solatōez vlulare cepit. Rōem habeo redde
re:⁊ nihil aliud dicebat. Mors ē pessima
pctōribus. Ecōtra. suauissima timoratis.
Quod pz Auctoritate. Exēplis. Auctorita
te Greg. 4. Dia. Iusti in morte sua sctōꝝ
visiōes aspiciūt:nec ipam sniam penalē p
timescūt. ⁊ sine dolore soluunt:q2 ipa vita
mortis amaritudinē nō sentit. Eccle. p. Ti
mēti deū:bñ erit in extremis. Et Tullius.
Neq̄ turpis mors viro forti accidere pt.
Et Petrarca in. 3. Triūpho mortis.
Et hora el morir mio che si tannoia,
Ti sarebbe allegrar se tu sentesti.
La millesima parte:di mia gioia.
Ad sunt exēpla. Primū Greg. 4. dia. c. xi.
de illo pſbytero ifirmo:q dixit mulieri eum
visitāti. Tolle palleā:adhuc puulus focul⁹
est. Cui statim appuere Pe. ⁊ Pau. ad ipz
cōsolādū. Quibus visis clamare cepit. Bñ
venerint dñi mei. vt qd. n. ad tātillū suum
venistis: Ecce venio. sicq3 cū gaudio aia so
luta d corpe celū ascēdit. Et in Cronica or
dinis. de quodā fre qui vicinus morti post

acceptiõez scꝫoꝝ: voce q̄ potuit canere cep̄
Te deū laudamus: vsq̄ ad Eterna fac cū
sctis tuis. ꝛ statī emisit spm̄. His bõis pu⁹
ē q sero cõuertit. ¶ Tertiū bellū ꝛc. Tho.
22. q. 172. a. p̄. Aia vicina morti multa co-
gnoscit. ꝛ via naturali. ꝛ diuine reuelatio-
nis. Et. p. q. 112. a. 5. dicit. ꝙ triplex est cogni
tio. Naturalis. Diuinalis. Cõiecturalis. vt
diffuse dicemus sermõe de cognitiõe grē.
His tribus cognitiõibus aia añ exitū: seip-
sam indicat. Quod pꝫ exēplo. f. Didaci di-
scipuli. f. Tho. q post mortē appnit ei Nea
poli dū esset relictus ab eo Parisius infir-
mus. Petiuit ab eo de exitu aie quõ se ha
beat. Cui tria dixit. Primū fuit: qꝛ in hora
sui transitus: seipm̄ indicauit nõ esse dānā
dum. Et videbat̄ ei ꝙ totus mūdus mina
batur ruinā. ꝛ statim reppit se in purgato-
rio. Scdm dixit ꝙ nõ dicit̄ aliquod ꝟbum
in camera infirmi. quod infirmus nõ audi-
at. Tertiū ꝙ aia in exitu supra q̄ꝫ dici pōt:
marie expauescit. De quo pauore loquitur
Petrus Damia. scribēs ad. d. Blancā co-
mitissā regē francie. Pensandū qppe ē. cū
iam peccatrix aia a vinculis incipit carnis
absolui: q̄ꝫ amaro terrore cõcutit̄. q̄ꝫ mor-
dacis conscie stimulus lacerat̄. Recolit ve-
tita q̄ cõmisit videt mādata q̄ negligenter
implere contēpsit. Probat imobile sibi di-
stricte vltionis iudiciū ineuitabil'r iminet̄.
Manere satagit. ire compellit̄. Recupare
vult pdita. ꝛ nõ audit̄. Pone exēplum hic
Cosme de Medicis. Qui flens in morte di
xit sue cõsorti. O quot ꝛ q̄ꝫta sūt hoi in vl
timo vite sue. In quo qdē exitu: citat̄ ad
reddendū rõem de tribus. Primo de aia.
Quā societatē ei fecerit. Cum dicat deus.
Deu. 4. Custodi temetipm̄ ꝛ aiam tuā so-
licite. 2° de corpe. Si nimis delicate fuerit
nutritū: qꝛ recalcitrat. Vñ Paulus. Sciat
vnusq̄sq̄ vas suū possidet̄. Et. p. Pol. Aia
dꝫ esse regēs: corp⁹ ꝓo rectū. Idē. Bonū ē
corp⁹ regi ab aia. 3° de tpe amisso vñ scri-
ptura Eccle. 4. Cõserua tps: ꝛ declina a ma
lo. Quo nihil p̄ciosius pt reperiri. Señ. p.
epl'a. Nihil p̄ciosius tpe. Et subdit rõeꝫ di.
Oia mi Lucili aliena sunt: tps tm̄ nr̄m ē.
In Cronica ordis. Exēplū. Quidā fr̄ de-
uotus in orōne exñs post Matutinū. audi-
uit vocē lugubrē. Querēs qs esset. Ego in
quit. sū vna aia dānata: q̄ amarissime de-
fleo vitā meā. simul cū alijs dānatis. Et d
nulla re tm̄ dolemus: sicut de tpe quod inu-
liter expedimus. ꝛ peccando consūpsimus.
Ubi i vna hora potuissemus de pctis peni
tuisse. Patet scdm.

Ertiū mysteriū ꝛc. In. p. mysterio
t argumētatū est ꝓ pte negatiua. ꝙ
hõ in morte q̄ꝫtūcq̄ pessimus salua
ri pt. Rñdeo. ꝙ verū est: cū sit liberi ar. Sꝫ
ꝓcrastinās hāc cõuersionē maxia cū diffi-
cultate saluat̄. Qꝛ pctõr fecit hītū i maloꝛ
q habitus in naturā cõuertit̄: vt hꝫ phs. p.
ethi. Et. 7. Consuetudo est altera natura.
Et. p Rhe. Difficile est resistere cõsuetudi-
ni. Et Iuue. li. 3. Sat. p. Consuetudo mali:
tenet incurabile vulnus. Ouidi. 2. de Arte
Nil assuetudie maius. Et Mar. li. Undiq̄
suscepto. Mens assueta maloꝛ: firmius he-
ret ei. Cice. 2. Tuscu. Consuetudis magna
vis est. Et de hac consuetudis efficatia lo
quunt̄ Cano. 24. q. p. c. Scisma. Et extra
de ꝯsuetudie. c. fi. c. Cū tāto. Tāto igt gra-
uiora sunt pctā: q̄ꝫto diutius infelicē aiam
detinēt alligatā. Et p Iuri. in autētico. Ut
nulli iudicū liceat hr̄e. col. 3. Et. ff. d penis.
l. Capitaliū. Et. C. de epali audiētia. l. ne-
mo. Et. ff. ad macedonianū. Et Insti. d re-
rū diuisiõe. §. Pauonū. Cū ergo pctõr fit
imbut⁹ ꝛ habituatus i malū: ꝛ difficile fit mu
tare habitū. iõ dānat̄. ¶ Scdo rõne obdu
rationis. Quanto qs conuersioneꝫ tardat
plus obdurat̄ in peccatis ꝓ qbus non con
uertitur. Greg. Peccatū quod p pniam nõ
diluit̄: mox suo. põdere ad aliud trahit.
¶ Tertio rõe elongationis. Quāto qs in
peccatis morat̄. tanto se elongat a deo. Sꝫ
non est verisimile. ꝙ qs i vna hora vl' mo-
mēto ad pniaꝫ verā reuertat̄. qui. p. 50. an
nos: vel circa i peccatis fuit. Iõ Grego. 4.
Dia. de Grisauro romano q p̄uēct⁹ morte
ꝛ senio ꝯfect⁹ in pctis inducias petijt vsq̄
mane. Sed non fuit ei ꝯcessum. Et de Ma
chario q requisiuit a demõe. Cur pauci sal
uant̄: Quia inquit sperant in morte salua
ri. sic ꝓcrastinant suam conuersionē. Et sic
se trouano inganati.

¶ Feria sexta in capite ieiunij. De ele-
mosina.

Audistis

AUdistis quia
dictū est antiquis. diliges
primum tuū: & odio habe-
bis inimicū tuū Mat.5. sȝ
Tho. i cathena aurea. De
triplici amore hodie xp̄s loquitur. Primo
sui primi. Secūdo sui. Tertio anime nr̄e.
Apud antiquos fuit hec lex: ꝙ nō nisi ami-
ci diligerentur. Ego autē dico vobis diligite
inimicos vr̄os. Scd̄m Chriso. Inimici nr̄i
possunt considerari. quattuor mōis. Pri-
mo quo ad naturā: ꝑ vt sunt ad imaginē
dei facti. Et tūc sunt diligēdi: q2 boni sunt
.p. Thim. 4. Ois creatura dei: bona ē. Gn̄.
1. Vidit deus cuncta q̄ fe. & e. val. bo. Si q̄
ad naturā hō esset malus deus: vtiqȝ esset
malus ꝙ est ipossibile. 2°. quo ad culpā.
Et tūc sunt odiendi: q2 vt peccatores odit
de⁹ illos. Eccl'. xij. Altissim⁹ odio hȝ pecca-
tores. Et ps̄. Iniquos odio habui. Dis. 86.
Leo pp̄. Odio habeant peccata nō hoies.
3°. quo ad penā: inq̄ztū sūt pene et̄ne ddi
ti. Quo ad hoc debemus eis cōpati: q2 ad
mortē aie tendūt. Vn̄ ps̄. Vidi p̄uaricātes
& tabe. 4. quo ad indigētiā. Et sic eis de-
bemus subuenire. Ro. xij. Si esurierit ini-
micus tu⁹: ciba illū. Si sitit potū da illi. Jō
dicit diligite ini. ve. Quo ad primū. 2°.
loquit̄ de amore sui. postq̄ dixit de amore
erga inimicos. Et vos estote ꝑfecti. s. i amo-
re dei: sicut & pr̄ vr̄ celestis perfectus est. s. i
amore vr̄i: idest sic ꝑfecte diligit vos: & vos
ipm. De quo amore Iere. 31. In charitate
ꝑpetua dilexi te. Jo. 3. Sic deus dilexit mū-
dum vt filiū &c. 3°. loquit̄ d amore aie. d.
Videte ne iusticiā vr̄am faciatis corā hoi-
bus: vt videamini ab eis. Iusticiā idest bo-
nā opatōem. Que iusticia ꝯsistit in duob⁹.
P° in el'ax largitione. 2°. in deuota or̄oe.
Primo &c. Sed hec iusticia ꝑdit̄ qn̄ sit ex
vanagl'ia & pōpa mūdi. Vn̄ dicit. Cū facis
el'am noli tuba ca. Illi canūt tuba: q faciūt
eā ex pōpa. Sȝ qn̄ sit pure ꝑꝑ deū tūc ē fru-
ctuosa. alioqn tales nō hn̄t h mercedē suā.
2°. hec iusticia consistit i deuota or̄oe. Et
hec ē ꝯtēplatiuox: sȝ hec iusticia ꝑdit̄ nisi
ab humāo fauore abscōdat̄. Vn̄ dn̄s eā or-
dināe. d. Et cum oraueritis non eritis sicut
hypocrite tristes: q orāt &c. Sȝ cū oraueris:
intra i cubiculū tuū: & clauso ostio ora pr̄em
tuū i abscōdito. Et pr̄ tu⁹ q videt te i abscō-
di. red. ti. s. mercedē. Aplica. De el'a. 3. sūt &c.
¶ Primum dicitur inductionis.
¶ Scd̄m dicitur fructificationis.
¶ Tertium dicitur conditionis.
Irca. p. iducimur ad faciēdum ele-
mosinā. 3. rōe. Primo p̄ceptōis. 2°.
auctoritatis. 3°. ꝑprietatis. P°. rōe
&c. Scd̄m Tho. 22. q. 32. ar. 5. Ric. 4. di. 15.
a. 2. Elemosina est de p̄cepto. 4. legis. P°.
legis nālis. Dinal'. Cano. Ciuil'. P° nālis.
Que lex icepit ab Adā vsqȝ mox. In q̄ tpe
mūd⁹ viuebat sine lege scripta: tm̄mō ꝑm
legē nālē. vt dr̄ di. p. c. p. Et di. 9. Sane. Et
x. q. p. Placuit q̄ lex clamat Mat. 7. Que-
cūqȝ vultis: vt faciāt vob ho. & vos &c. Si ꝑ
xius idiget pane vino veste. & alijs necarijs
da ei. p. Jo. 3. Non diligamus v̄bo neqȝ li-
gua: sȝ &c. Et rō ē: q2 nāle vult vt amic⁹ ami-
co s̄bueniat. Teste pho. 9. Ethi. Amicus se
dȝ hr̄e ad amicū sic ad seipȝ. Et. M. xij. Di-
liges pxi. tuū &c. Quod v̄bū Sicut. teipȝ: d
clarat̄ a Cano. Di. 2. c. Proxios nr̄os tunc
diligim⁹ sicut nos: qn̄ i eox necatib⁹ subue-
nim⁹. Scd̄a &c. i euāg. Luce. xi. d. xp̄s. Da-
te el'aȝ: & oia mūda sūt vo. In eodē. xij. Vē-
dite q̄ possidetis: & date el'am. Et Mar. 6.
Estote mi̅sicordes sicut & pr̄ &c. Nullibi le-
git̄ ꝙ de⁹ vocet̄ pr̄ potētie: nec pr̄ scie: sȝ pr̄
mie. Ad inuēdū ꝙ illi q sūt ei⁹ filij. nō dn̄t
eū imitari i potētia neqȝ i scia: sȝ i mia. De⁹
hūit tres filios. s. lucifex. adā. xp̄ȝ. Primus
appetijt suā pōaȝ: & iō tāqȝ fili⁹ deneger fu-
it exheredat⁹. 2⁹. sciam: & fuit fil'r exhereda-
tus. 3⁹. plus sapiēs secutus ē ei⁹ miaȝ: & iō
assecutus ē hereditatē eternā. Imitemur
ergo pr̄eȝ celestē nō in potētia neqȝ scia: sȝ i
mia: & assequmur & nos hr̄ditatē suā. Esto-
te igt &c. Quod & v̄go fecit: q2 bona mago-
ruȝ pauperibus distribuit. Tertia lex di-
citur canonicalis. Distin. 47. c. Pasce. Am-
bro. Pasce fame morietē. si n̄ pauisti occidi-
sti. Et di. 86. In singul'. Et. c. Qui clemētiā.
Quarta lex &c. ff. de agnoscēdis vel alē-
dis liberis. l. necare. Nam ille di necare q
alimēta negat q̄ pōt p̄iare. Et. C. de sacro.
ecc. Et de reb⁹ & p̄uilegijs cax. l. p̄uilegia.
Dñanitad nr̄e ē. ꝓspicere egenis: ac opam
dare vt paupib⁹ alimēta nō desint. In q

h⁹ ꝓbis merito ɋrit̃ Dubitã. Utrꝝ oẽs idif-ferenter teneant̃ dare el'am. Ad qđ rñdet Tho. Durãdus.4.di.15.ꝛ Ric.ibi. Qđ aut hõ põt illã ꝯferre.aut nõ. Si nõ põt: excu-sat̃. Qꝛ.ff.de reg.iu.l.ĩpossibiliũ. Ab ĩpossi-le nẽo tenet̃. In.2.eth. Nẽo dat qđ nõ hꝫ 2.pol. Nemo ad impossibile: manũ mittit. Aut põt dare: qꝛ abũdat tꝑalibus bonis. Tũc sub p̃cepto tenet̃ cum necessitas ꝓri occurrat. Qđ sic ꝓbr̃. Nẽo pũit̃ etnal'r: ni si ꝑ mortali. Sꝫ nõ dans el'am etnal'r pũit̃ ẽ ꝛc̃. Jõ xp̃s Mat.25. Ite maledicti i ignẽ eternũ. Qr̃ o dic: Esuriui eni ꝛ nõ dedistꝭ mihi mãducare. Sr̃ quo Aug. Tacet dñs oĩa recta iustoꝝ ꝛ oĩa mala iniqꝝ ꝛ solum laudat el'aꝝ fecũditatẽ ꝛ dãnat ariditatẽ. Qr̃ hoc: Qꝛ oĩa cria redimunt̃ el'is. Uñ in die iudiciꝭ: solũ de ea'examinabit̃. Igitur omissio el'e: ẽ pctm̃ mortale qñ fieri põt.ꝑ. Jo.3. Qui hũerit subaꝫ hui⁹ mũdi ꝛ vide rit frẽꝫ suũ necesse hĩe ꝛ claus̃it viscera sua ab eo: qũo charitas dei manet in eo: Et Hiero.di.86. Qui clemẽtiã nõ hꝫ. nec idu tus ẽ viscera mĩsicordie ꝛ lachrymaꝝ: ꝗ̃-uis sit spũalis nõ adiplet legẽ xp̃i. In hu-ius figurã Lu.16.di. Qđ ille epulo acriter redargut⁹ ẽ: qꝛ lazaro idigẽti panẽ nõ de-dit. Sup quo Ber. Si crudelitatꝭ eũ argui mus q substãtiã hui⁹ mũdi hñs ꝛ videns suum fratrem egere. ꝛ claus̃it viscera sua ab eo: quid dicturi estꝭ in iudicio: q tot la zaros videtꝭ esuriẽtes ꝛ nudos: Prattica. ꝯtra diuites affluẽtes mltꝭ bõis: q dñt fuis dei. Anda: ꝙ de⁹ faciat vobis. Acsi esset pi stor. Deus nõ ẽ pistor. Qđ ꝯtra exemplum Job.31. Si comedi bucellã ꝛ non comedit pupillus ex ea. Uñ pꝫ p̃ma rõ. ⁋ Scđo rõ ne ꝛc̃. Triplici auc̃te inducimur ad dãdã el'am. Primo diuiali. Canonica. Pagana. Primo ꝛc̃. In p̃s.40. Btũs q itelligit sup egenũ ꝛ pauperẽ. Ecc̃.3. Ignẽ ardẽtẽ extin guit aqua ꝛc̃. Tob.4. Ex s̃ba tua fac ele-mosinã: ꝛ noli auertere faciẽ tuam ab vllo paupe: ita eni fiet: vt nec a te auertat̃ faci es dei. Isa.58. Frãge esurienti ꝛc̃. Deute. 15. Jõ p̃cipio tibi vt aꝑias manũ tuã ege-no ꝛ paupi: q tecũ morant̃ in terra. Se cũdo auc̃te cano.16.q.7.c. Inuẽtũ.17.q.5. c. Sũt q. Et Di.47.c. Auctati.c. Sicut ꝭ. Esuriẽtiũ panis ẽ quẽ tu detines.nudorũ vestimẽtũ ẽ qđ tu recludis. s. supfluũ: ꝛ mi s̃oꝝ redẽptio ẽ ꝛ absolutio: pecũia quã tu in t̃ra effodis. Et glo. Nõ subuenire neces-sitatẽ hñti: rapina ẽ. Et Tho.22.q.32.ar. 5. Bona tꝑalia sũt cõia quoad vsuꝫ ei qui idiget: ꝗ̃uis ꝓprietas sit tua.tñ vsus in ne cessitate ẽ cõis. In hui⁹ figuram. In testõ veteri qlibꝫ trãsiẽs ꝑ vineã alteri⁹: satura ri poterat: sine alia licẽtia. Idẽ hꝛ i.l.pẽdẽ tes.§. Siqd eloacariꝭ.ff.de vsufructu. Et ff.ad.l.Rodiã.l.i.§. Cũ in eadẽ. Cibaria i tp̃e necessitatis: sunt cõia. 3° paganali. Oui.li.de Põto. Regia crede mihi res ẽ succurrere lapsis. Plato in Timeo. Bonos viros cõmodos eẽ decet. Tulli⁹ in orõne ꝓ Ligario. Hoĩes ad deos nulla re ꝓpi⁹ acce dũt: ꝗ̃ hoĩb⁹ dando. Mercuri⁹ Termegi-stus. Cognata nature diuine: ẽ mĩsicordie virtus. Iuuenal' sat.8. Mis̃er̃ inopũ. Pre tea saraceni: vt hꝛ in alcorano: qñ agũt ali qđ festũ ꝛ vidẽt paupeꝫ ad se venire ad ꝓ scẽdũ el'aꝫ. flectũt genua agẽtes deo grãs đ tãto bñficio: quẽ ꝯ̃tant suscipiũt. ⁋ 3° rõ ne ꝛc̃. Quicqd dat̃ paupi: dat̃ xp̃o. Mat. x. Qui vos recipit: me recipit. Et.25. Qđ vni ex meis fecistꝭ: mihi fecistꝭ. Si das pau pi: das xp̃o. Et ꝯ°: negas. Uñ.7.q.p. Ois Qui eni negat mĩsicordiã faciẽdã necessi tatẽ patiẽtib⁹ ipꝫ xp̃m negat. Ille. Exẽplũ de Martino. q medietatẽ paliꝭ dedit pau-pi. Angel' petẽtib⁹ qs hoc fecisset: Rñdit. Martin° adhuc cathecũin⁹ hac veste me ꝯtexit. Et de magr̃o Jordane q paupi ca-pã dedit. dũ iret ad matutꝭ. Tãdem vidit crucifixũ coptum illa capa. Uñ pꝫ primũ.

Ecũdũ di ꝛc̃. Tres sunt vtilitates elemosine.

⁋ Prima.di mulplicationis.

⁋ Secunda impetrationis.

⁋ Tertia benedictionis.

⁋ Prima di ꝛc̃. Greg.4.dia. Terrene s̃be ꝑ hoc ꝙ paupib⁹ distribuunt̃ multiplican tur. Et ꝓuer.xi. Aliꝭ diuidunt ꝓpria ꝛ di-tiores fiũt. Aliꝭ rapiũt nõ sua ꝛ sꝑ in ege-state sũt. Qꝛ di. Res scã cũ furto nõ se ꝓ godere. Pꝫ exẽplis de Bonifacio. Qui pu er exñs triticũ mr̃is expẽdit in vsuꝫ paupe rũ. Qđ mr̃ vidẽs: pugno faciem cedebat. Puer autem oratione fusa: horreum ple-nuꝫ inuẽtum est. Et Petrus Dam. inducit exemplum

exemplum de illo qui denariuz dedit pauperi: volens ex illo emere panem. Sed domum revertens invenit mensam paratam cũ optimo pane. Quod fecit deus ex pane dato pauperi. Et de. b. Dominico: cui panis fuit auctus Bononie. Rome. Q2 portinario precepit pauperib⁹ panem dare. ⁊ omnia residua mense fratrum. Et de Abbate. s. Benedicti qui vocabatur a monachis derisorie abbas Date. q2 erat liberal' amot⁹ ab officio omni anno tempestabãtur: vt vix possẽt vivere cum prius semper abũdarent. Et. 2. R. 17. De vidua que pavit Helyam pphetam: cui nõ defuit oleuz ⁊ farina. Quot miraculose prosperantur: Q2 deus nõ vult superari in liberalitate.

¶ Secũda dicitur ⁊c. Veniam pro peccatis impetrat. Eccl'astici. 19. Cõclude elemosinam in sinu pauperis. ⁊ ipsa exorabit pro te. Et Mat. 5. Beati misericordes ⁊c. Hieronymus ad Nepotianũ. Nõ enim memini me legisse hominem pium a deo derelictum. Lactã. in. 6. Magna est misericordie merces: cui deus pollicetur peccata se omnia remissurum. ¶ Exemplo patet. De Cornelio pagano: q2 pius erat erga pauperes. missus est ad eũ Petrus vt cum baptizaret. act. x. Ideo Dañ. 4. dicit' de Nabuc. Qd propheta dedit ei hoc documẽtũ. Domine mi rex. cõsiliũ meũ accipe. Peccata tua elemosinis redime. Qd etiam dicit' pver. xi. Per misericordiam purgant' peccata. Scdz magr̃uz. 4. di. 15. Tres sũt partes satisfactionis pro peccatis. Oratio. Ieiunium. Elemosina. Sed elemosina est dignior: q2 in se comprehendit virtutem orationis ⁊ ieiunij. Sed heu: q2 hodie defecit pietas. Alius expendit circa concubinam: Alius in tabernis. Alius in pompis. Clama hic. O dali manegi rosi. Ali⁹ circa caudas mulierum. que sunt selle diaboli. Alius circa canes: vt patet de illo Cardinali. qui circa mille canes nutriebat. O corda admantina. O inhumani homines. Quod ꝯtra Ber. Clamant nudi: clamant famelici: nostrum est qd vane expenditis. Et Ambro. 3. off. Canes ante mensaz impastos eẽ non patimur: ⁊ homines excludimus. Verte te ad cives oculo torvo. ⁊ Clama. Ad vos clamo. O pomposi cives. Qui pupillos. viduas. peregrinos. ⁊ servos dei obliviscimini. Deus non vos fecit dominos rerũ tẽporaliuz: sed dispensatores. Qd bñ innuit Ambro. di. Non sunt hominis bona que secuz ferre non potest: sola misericordia comes est defunctorum. Non mireris si dominus tollit. c. cc. dnc̃. Si tempestaris. Si omnia sunt adversa. Quia deus postq̃ nõ facis quod debes. ⁊ ipse dabit tibi de li scorzate. ¶ Tertia dicitur. Benedictiõis. Prover. 22. Qui pronus est ad misericordiam benedicetur: q2 de panib⁹ suis dedit pauperi. Super quo glo. Duplex ẽ benedictio quã habet q fuit liberalis. Prima ẽ hominum: q2 dolẽt in mente dicentes. O talis fuit bonus vir. Sia benedecta anima sua. Et per oppositũz: maledicitur. Prover. xi. Qui abscondit frumenta in tempore suo: maledicetur in populis. Contra illos qui amant penuriam in populo. Clama cõtra predicatores: qui in oronib⁹ funereis laudant hos poltronos in morte: cum fuerint avari. Sed gran marze a quel Hec dona: hec munera. Et amore repiamur. chi guasta el mũdo. Secũda benedicio dei. Mat. 25. Venite benedicti ⁊c. Quã habuit Job 42. Dominus autez benedixit novissimis Job.

Tertiuz dicitur ⁊c. Quatuor sunt cõditiones elemosine: ad hoc vt sit deo grata.

¶ Prima. vt sit gratiosa.
¶ Secunda. vt sit liberalis.
¶ Tertia. vt sit cum sapientia.
¶ Quarta. vt sit propria.

¶ Prima ⁊c. 2. Cor. 9. Nõ ex tristitia: aut ex necessitate: Hilarẽ enim datorez dilligit deus. Et Cassiodorus li. de amicitia. c. 22. Vultu hilari. serena facie. ⁊ sermone iucundo: studeas condire munificentiã tuã. Quicquid largiris: cum hilaritate largire Contra illos qui dant elemosinam murmurando. Che diavol. Ele el vero. Preti e fra. e poy: non so ma fadoy. Exemplum fratris nostri Tolose. Qui dum panẽ quereret. Vade in nomine diaboli ingt: quia est in furno. Et mulier. Pater le in pasta. Et alius. Expectamus molinarium a molino. Dum instaret ille. Da mihi saltẽ acũ vnũ. nã erat marzarius. dixit. Toli in nõie

diaboli. Et de illo alio. Qui facit dicere: quod non est in domo. Ubi est patronus vester? Non est in domo inquiunt: quia sic eis mã davit. Venite cras. Et in mane et sero per 4.5. dies it: tandẽ habet parvam elemosinam ab illo poltrono. Non sic charissime. Sed ut dicitur Ecclesiastici. 35. In omni dato: hilarem fac vultum tuum. Esopus. Nobilitat viles frons generosa dapes. Non te far pregar. da libenter: et prompte. Quia dicit Sene. Nulla res carius emitur: quam que precibus empta ẽ. Et. M. Varro. Ficte referas gratiaz. invite danti. Sed dedit qui rogatus. bis qui non. ¶ Secunda conditio. ut etc. Quod non fiat pro susceptis beneficiis vel servitiis. Sunt multi qui faciunt laborare paupes. et postea dant illis aliquid nomine elemosine. cum tamen sit potius merces: quam elemosina: et est venditio. Dupliciter venditur el'a. Primo quando datur cum quadam violentia. August. Qui dat ut careat tedio interpellantis: et rem perdit et meritum. Secundo quando datur spe retributionis. Sene. Non est beneficium quod in questum mittitur. Hoc dabo. hoc recipiam: auctio est. Fac ergo libenter et copiose. In iuventute. in senectute. in adversitate et prosperitate. ¶ Tertia conditio. ut sit cũ sapientia. Tunc hõ facit elemosinam cum sapientia. quando nõ expectat facere post mortez. Elemosina est instar pupille dirigẽtis animam: Qui vult facere elemosinam tm̃ post mortẽ. Quãdo anima sua egreditur corpus: habet lumen post tergum suum. et ideo sepe ꝯtingit eum cadere in foveã purgatorii. Melius ẽ non cadere in foveã: quam inde resurgere. Non expectes quod filii faciãt: quia faciũt si volũt: sel gene vanza. O quot sunt testã: facta iam a. c. ãnis: q̃ adhuc nõ sunt missa in executionẽ. Nec sunt p mandarli. ¶ Quarta cõditio dicitur etc. Prover. 3. Honora dñm de tua substãtia. Et Greg. Nõ ẽ putanda elemosina si paupibus dispensetur: quod ex illicitis rebus acquirit. In quibus verbis. 4. sũt declarãda. Primũ utrũ possit fieri elemosina de iniuste acqsitis? Rñdet Tho. 22. q. 32. ar. 7. Quod aliqd iniuste acqsitũ dr̃ dupliciter. Uno modo. Quãdo qs acqrit de usuris et male ablatis: tunc nõ pt: quia ꝯtra iustitiaz. Augu. 14. q. 5. Noli velle elemosinas facere de fenore et usuris. Et. ff. de verboꝝ oblig. l. Si pignore. De alieno largiri: spẽs furti ẽ. Cõtra eos qui faciũt capellas. altaria. cãpanille de usuris. Cõiter in talibus tra la saeta. Ad hoc facit exemplum de illo usurario. qui ecclesiam de usuris cõstruxit. Cum eps vellet cã cõsecrare diabolus appuit ei. Et inquit in nomine diaboli. Quia hec capella ẽ mihi dedicata. Secũdo modo dicitur iniuste acqsitum quod ẽ ex ludis fortune inventũ: Nec de iis potest fieri. Tertio modo. Nõ quod ipsa bona sint illicite acqsita: sz modus acqrendi. ut de meretrice. que elemosinam potest dare. Alla barba del usuraro. Secundũ Dubium. utrum iudeus possit? Ad hoc Tho. in tractatu contra iudeos. Quod potest: si habet alia bona: a bonis usurariis. Tertium. utrum subditi? Tho. s. Quod non: nisi forte de minimis. Quartum utrum uxor possit? Respondet Alber. 4. senten. Quod in quatuor casibus potest elemosinam facere. Primo si est lucrosa in domo. nec intelligo deducendas expẽsas victus: quia vir tenetur eam pascere propter dotem. Secũdo si habet alia bona pter dotẽ: quia sua sunt: põt facere. Que dicunt bona pafrenalia in glo. C. de pactis. Tertio põt facere de rebus minimis: de pane. vino. menestra etc. Que ptinẽt ad dispẽsationem domus. Quarto ppter bonum viri. Puta: quia ipz videt crudelẽ. sceleratũ. blasfemũ. ut eis suspẽdat irã. vel eũ illuminet. dat moderatas elemosinas occulte: benefacit mulier. Quia ut hr̃ Cano. 16. q. p. c. Revertimini. pp el'as piissimus deus suspẽdit flagella. Ad quod facit illud mirabile exẽplũ. p̃. R. 25. Abigail. q̃ virũ Nabal libavit a morte: pp panes datos David ꝯtra volũtatẽ eius. Vide hist. quia mirabilis est.

¶ In sabbato primo quadragesime. Quod b. virgo est confidentia: et spes: et auxilium nostrum.

Onfidite ego sũ nolite timere. Mar. 6. ¶ A laude. gloria. e honore dela nostra intemerata virgine maria. miraculũ recitatur de

tur de quodam latrone. qui omni sabbato ob virginis reuerentiam ieiunabat: et missam audiebat. Ipsam rogans vt non permitteret ipsum mori sine contritione peccatorum suorum et confessione. Cui maria apparuit. d. quod nõ moreretur sine contritione. propter reuerentiam quã ei habuit. Unde moriens saluatus est. Quod ego considerãs: more solito ipsam salutabo: et vos vna mecum. d. Aue etc. ¶ Confidite. ego sum nolite timere. Recitat euãgelista quod christus postquam saciauit. 5. milia hominum de. 5. panibus. Jo. 6. voluerunt ipsum facere regẽ. estimantes quod semper eos pasceret. et nihil eis deficeret. Christus autem volens superbiam mundi fugere in exemplum nostrum: in montem fugit. Et vt dicit euangelista: facto miraculo panum cum esset sero: iussit discipulos ascendere in nauiculam. Et ipse solus erat in terra. Et tũc discipuli fuerunt in magno periculo. Et hoc quadruplici ratione secundum Glo. Primo ratione venti. Quia inquit erat ventus contrarius illis. Secundo ratione loci: quia in mari erant vbi iminent pericula plurima. Tertio ratione temporis. erat sero. Quarto ratione naucleri. quia christus non erat cum eis. 5° ratione iude. quia erat cum eis futurus proditor in mortali. Sequitur. Circa autẽ quartam vigiliam noctis venit iesus ad eos di. Confidite ego sum etc. Secundũ Alber. 4. sunt vigilie noctis et seruantur in le guarde. Prima est. 3. horis. Secunda in. 3. alijs. Tertia in. 3. alijs. Quarta autem in qua xp̃s venit. s. in aurora. di. Confidite ego sum. Moraliter. Nauis hec: est anima nr̃a: posita in mari huius mundi. De quo. ps. Hoc mare magnum et spaciosum. Que est in periculis maximis: Sed nobis est auxilium necessarium. Sed quod? Respondeo: quod ẽ maria que dicit hodie suis deuotis. Confidite ego sum nolite timere. Secundum Jacobũ de voragine in mariali. Albertum super Missus est. Confidentia. spes. et auxilium. et adiutorium: est necessarium tribus generibus personarum. ad presens nostrum propositum in presentiarum.

¶ Primi sunt cum hostibus dimicantes.

¶ Secundi sunt in mari nauigantes.

¶ Tertij sunt in infirmitate egrotantes.

Primi sunt etc. Pro maiori notitia dicendorum: nota sententiã Tho. 2°. di. 2. quod deus omnipotens. tria fecit loca. Primum celum empyreum pro beatis et angelis. Secundo paradisum terrestrem. Tertio vitam presentem pro iumentis. Sed propter peccatum: cum esset locus animalium: factus est locus iumentorum: et locus belli ẽ. Unde dauid in. ps. Homo cum in honore esset etc. Et. p. Mach. 6. Bellum contra nos ẽ. Et. ps. 55. Multi bellantes aduersũ me. Ber. Castrũ aĩe tue in terra inimicorum ẽ: et vndique oppugnatur. Qui sũt hi bellantes? Respondeo. quod sunt tres: cũ quibus est assidua pugna et bellũ: contra aĩam.

¶ Primo. cum demonibus.

¶ Secundo. cum mundo.

¶ Tertio. cum carne.

¶ Primo. Cum demonibus. p. Petri. 5. Fratres sobrij estote: quia aduersarius etc. Iste est qui procurat omnia bella et discordias. Apoc. 12. Ue terre et mari: quia descendit ad vos diabolus habens iram magnã. ¶ Secundo cũ mũdo. Jo. 16. In mũdo pressurã hẽbitis. O petre. O iacobe eritis tribulati. O quante angustie sũt nobis in presenti sc̃lo. de filijs. diuitijs. de honoribus. Aug. In valle sumus miserie: in q̃ magis flẽdũ ẽ quod minus flemus. ¶ 3° ẽ caro. De q̃ ap̃ls Gal. 5. Caro concupiscit aduersus spm̃ et sp̃s aduersus carnẽ. Et Aug. li. de agone xp̃iano. Inter oia xp̃ianorum certamina. duriora sũt prelia castitatis. vbi quotidiana pugna: et rara victoria Ille. Et in tãtis periculis positus ẽ hõ. Propterea dicit. Bona. in. 4. dist. 17. ar. 2. quod impossibile est hominẽ esse sine veniali: christo excepto et matre. Ideo in tantis periculis positus homo: necessarium est ei adiutorium et confidentia. Quia homo dicitur peccabilis. Ratio Alberti Tria sũt que peccare nõ possunt. Deus. Bestia. Lapis. Ad hoc ne homo peccaret: opus erat quod esset aut deus aut lapis. aut bestia. Quia vero factus est homo: oportet quod peccet. Unde. 12. q. 2. Omnis etas. prona est ad malum: ab adolescentia sua. Unde bene monebat Plato De quo Boetius. 3. de Cõ. Ut Platoni placuit: in minimis quoque rebus diuinum de-

bet implorari auxilium. Si in minimis: plꝰ
in maximis. In el fato de lanima. Job. 5.
c. Uoca si est qui tibi respondeat: ⁊ ad ali
quem sanctorum conuertere. Sed quale ē
adiutorium nostrum? Uere est maria. Cō
fidite ego sum. Illa est enim que demonē
premit. Gen. 3. dictum fuit figuratiue ser-
penti. Inimicitias ponam inter te ⁊ mulie
rem: ipsa conteret caput tuū. O diabole.
la dara dele pate a te. Et Ber. super Can.
Tu pugnatrix egregia: quia omnis mali-
tia spiritualium nequitiarum: ante faciem
tuam in fugā est conuersa. Ille. Tribula
ris a mundo. a diabolo. a carne. inuoca ma-
riam. O scuto dela afflicta gente. O aiu-
to di miseri mortali. Quia sicut eua fuit cā
nr̄e mortꝭ: ita maria nr̄e vite. Sicut eua cā
nostre maledictionis: sic maria nostre be-
nedictionis. Unde ecclesia canit. in perso-
na peccatoris. Dignare me laudare te: vir
go sacrata: da mihi virtutem contra ho-
stes tuos. Et Alber. in sequentiis. De pec-
cati vinculo. hoste. carne. seculo: libera nos
o maria. Et Petrarcha. Ad te suspiramꝰ o
diua genitrice. Col core e cola mente an-
gustiando. Perche dissesi siamo da eua in-
felice. Exemplum notabile. In Cronica or
dinis: de quodam nouitio. qui a demone
tentatus: de ordine exiit. Et litteras misit
patri Dominico: de suo recessu. Sanctus
dei ad virginē accessit. d. O maria nō hinc
recedam. donec mihi restituas la pecorella
smarita: Statim surgens precepit sacriste
aperiret portas ecclesie. Iuuenis autem in
illa hora domi consistens. videbatur ei ꝙ
carnes vrerent. Ad conuentū ꝑcitꝰ rediit:
veniam petiit: Miserere mihi pater. Et il-
le. Fili ne timeas ⁊ ceteri peccatores: quia
mater misericordie quā rogaui te adiuuit.
Unī saluus factus est. Confidite ⁊c.

Secūdo. Cōfidē. ē ⁊c. Ecc. 43. Qui
nauigat mare enarrat ꝑicula eiꝰ: ⁊
audiētes auribꝰ nr̄is admiramur.
Et Pius pp. Periculosum est mare atq; i
festum. Et Pithacus philosophus. Fide-
lis terra: mare ꝟo infidum est. Mare est
magni lucri: sed maximiꝰ damni. Et multo
plꝰes sunt Thesauri in mari ꝙ̄ i terra. Na
uigātes ergo: indigēt adiutorio. Sed quo?
Respōdeo. visio stelle tramōtane: qua ad
portum dirigunt. Et quando illam amit-
tunt. perdunt: omnem spem sal. Exemplū
Pau. act. 27. qui in italiam veniens de se
⁊ aliis dicit. Neq; sole neq; syderibus ap
parentibus: ablata erat omnis spes salu-
tis. Ad propositum. Quādiu sumus in hoc
mundo. sumus nauigantes ad portum pa
radisi. Per la sententia del nostro roman
Paulo. Ad Hebr. 13. Non enim habemus
hic manentem ciuitatem sed futuram inq
rimus. Ad phi. 3. Nostra conuersatio in ce
lis est. Sed insurgunt nobis venti contra-
rii. De quibus hodie. Erat aūt ventus cō-
trariꝰ. Inter tot ergo ꝑicula nobis est ne-
cessaria stella tramontana que est maria:
dicta stella maris. De qua ecclesia canit.
Aue maris stella. Canta. Alibi. Stella ma
ria maris. Et in ℞. matutini. Fulgida stel
la maris. Que stella tramontana dicitur.
ꝓpter. 3. proprietates quas habet.
¶ Prima. qꝛ hꝫ serenitatē in afflatu:
¶ Scda. qꝛ hꝫ fortitudinē in suo conatu.
¶ Tertia. qꝛ hꝫ directionē in suo ducatu.
¶ Prima. qꝛ habet ⁊c. Quando aer ē nu-
bilosus: ⁊ insurgit ventus aquilonaris. q
est a parte huius stelle: efficitur serenus.
Unde sicut ventus australis est causa plu
uie. ita aquilonaris causa serenitatis. Ec-
clesiastici. 25. Uentus aquilo dissipat plu-
uias. Alber. 9. compendii. quatuor sunt vē
ti principales. Subsolanus ab oriente. Au
ster in meridie qui est calidus. Aquilo qui
est frigidus a septentrione. Zephirus qui
flores producit. Ad propositum ergo. Uē-
tus aquilonaris cāt bonum tempus ⁊ fu-
gat turbidinem aeris. ita quando deus ē
turbatus contra peccata luxurie. auaritie
odii. ⁊ huiusmodi. ⁊ mundum flagellare in
tendit insurgit tramontana stella maria:
⁊ ipsū placat ⁊ quietat. O quomodo mū
dus staret. nisi esset supplicatio marie. que
quotidie orat pro nobis? Ber. Loquere do
mina qꝛ audit filius tuus. ⁊ q̄cunq; volue-
ris ipetrabis. Ille. Et ecclesia in sequētiis.
Ad te pia suspiramus: si non ducis deuia-
mus. ergo doce quid agamus. post hūc fi-
nē vt viuamus. cum sanctis perenniter. Et
Petrarcha. Nostra speranza ꝯtra a ogni
aspra sorte. De teni in capo la tua sancta
mano. Che ci defenda: e chi se fagia forte.

¶ Secūdo

¶ Secunda cōditio huius ꝛc. Facit hoies
fortes cōmorantes sub regione huius stel
le: vt sunt Lōbardi. Italici. Romani. Ue-
getius lib. de re militari. Orientales non
possunt nimis esse fortes q2 calidi propter
solis ardorem. Occidentales similiter q2
sunt frigidi: vt pote nimis longati a sole.
Ideo pauidi. Quāuis clament. Sorges.
Sorges. Sed fortes sunt solum commorā-
tes sub regione tramontane. Unde vnus lō
bardus persequitur. x. infideles. Ad propo
situm. Qui sunt deuoti marie. sunt constan
tes in tribulationibus mundi: vtpote ab
ipsa roborati. Quid dicis o Ber. sup can:
Oportet omnes christicolas per huius se-
culi pelag[9] respicere ad mariaꝫ maris stel
lam. Siquis hoc egerit. non iactabitur in
anis glorie vento. nō scopulis tribulatōnū
fatigabit. Ille. Sine maria nihil agimus.
quia est refugium nostrum. ¶ Tertia con-
ditio huius stelle. Marinarios dirigit ad
portuꝫ. Ita maria. Unde Bernar. sup mis
sus est. Maria est preclara ꝛ eximia stella
super hoc mare magnum eleuata: micans
meritis. coruscans exemplis. Si insurgunt
venti tentationum: respice stellam. inuoca
mariam. In angustijs ꝛ in periculis pluri-
mis mariaꝫ cogita. mariam inuoca. mariā
clama. non recedat ab ore. non recedat a
corde. Ille. O peccator noli recedere a de
uotione illius. Dic coronam. dic officium
virginis o ciuis. ieiuna sabbata. Ideo ec-
clesia. Placa mare. maris stella. ne inuol-
uat nos procella. ꝛ tempestas obuia. Il-
le. Et Petrarcha.

Lachrymaruꝫ la nostra vita e plena.
Si che piangendo siamo de luce priui.
Se non ci lustri: tu stella serena.
Unde patet scda. Confidite ego ꝛc.

t Ertio adiutoriū ē op[9] infirmis. O
quot mortui sunt in miseria: quia
adiutorem non habuerunt. Ecclia
stici. 3. Ue soli: quia si ceciderit non hꝫ sub
leuantem. Ex hoc laudatur a Theologis
opus misericordie: infirmos visitare. Un-
de christus Mat. 25. Infirmus eram ꝛ vi
sitastis me. Ad propositum. Quis est hic
ifirmus: Uere est peccator: qui est infirm[9]
luxuria. auaritia. iracundia. ꝛ huiusmodi.
De qua infirmitate Dd. in ps. Cāta. Mi
serere mei deus: quoniam infirmus sum ꝛ
Infirmus es o Dd. Num capite: Sto-
maco: Non: sed peccato O peccator in-
firme. Idō idiges adiutorio medicie spūal'
Que est maria dulcis. Quid dicis o Cas
siodore: Tu patrona humani generis. Af
flictis ꝛ ifirmis medicina singularis. Quis
tuo non egeat auxilio: cū peccare sit com-
mune: Ille. Nota i verbo peccare commu
ne. Ecclesiastes. 7: Non est homo qui fa-
ciat bonuꝫ ꝛ non peccet. Prouer. 20. Quis
potest dicere mundū est cor meum: purus
suꝫ a peccato: In Auten[9] de mona. §. Tri
ennij. Natura humana labitur ad delicta.
Cuꝫ ergo hō sit infirmus peccatis. indiget ad
iutorio marie. Hec est que sanat ifirmos.
recreat morbatos. Cōfidite ego sū. s. spes
vestra. Unde bene Ber. super Can. s. 88.
Maria omnibus omnia facta sapiētib[9] ꝛ
insipientibus: copiosissima charitate debi-
tricem se fecit. omnibus penitentie sinum
aperuit. vt de plenitudine eius accipiāt
vniuersi. Captiuus redemptionem. tristis
consolationem. infirmus sanitatem. iust[9]
gratiam. angelus letitiam. filius dei huma
ne carnis substantiaꝫ. Ille. Confidite ego
sum: nolite timere: adiuuabo vos. In qui-
bus verbis merito dubium querit. Quare
dies sabbati dedicatur marie: Respōdeo
quia triplici rōe. Prio ratiōe acerbe passio
nis. Passio scōꝝ eo die cōsecrari solet quo
morteꝫ pro christo susceperūt. Equissimū
etiam vt virgini dies illa dedicetur. quo p
christo eius filio passa est. Sed dies vene-
ris sancti. ꝛ sabbati sancti passio virginis
perdurauit. Igit illi dies debēt virgini dedi
cari. Sed ecclesia dieꝫ veneris filio dedi-
cauit: qr sabbatū matri dedicatur. Secū-
do ratione personalis derelictionis. Nam
sicut virgo tempore passionis sola in vlti-
mis doloribus mansit. Sic congrue illi vl-
timus dies hebdomade cum gaudio solē-
niter dedicetur. Aug. O beata maria quis
tibi digne valeat iura gratiarum ꝛ laudū
preconia impendere que tuo singulari me
rito: mundo succurristi perdito: Quas ti-
bi laudes: fragilitas humani generis per-
soluet: que tuo solo cōmertio. recuperandi
aditum inuenit: Ecclesia enim sic dispen-
sat dies hebdē. Prima dies dñica sāctissi-

me Trinitati. Dies lune defunctis. Dies martis paccatoribus. Dies mercurij angelis. Dies iouis spiritui sancto. Dies veneris passioni. Dies sabbati marie. ¶ Tertio ratione visitatiõis. In sabbato sancto: maria remansit vidua sine filio. Et debēt vidue visitari ⁊ consolari. Ecclesia in sabbato ipsam visitat: que eadem die specialiter officium facit in sui gloriaz: in horis: in missa: in matutinis. Est ḡ nostrũ auxilium. Exemplum in Cronica ordinis. Frater quidam: cum esset morti vicinus cepit fixis oculis ad certum locum tremens aspicere. Quod custos eius aduertens, dixit. Frater rogo dicas siquid vides. In verbũ desperationis frater prorupit. perdidisse se inquiens quod in ordine fecisset. Custos ꝓo eum exhortat̃ ad marie inuocationem diceretq̃ versum illum. Maria mater gratie mr̃ misericordie ⁊c̃. Mira res: statim vbi ipsum compleuit versum: in quoddaz gaudium prorupit. ⁊ dixit mente pacifica. O mi frater: nonne vidisti dominam nostram propugnatricem expellentem catervam demonũ qui me terrebant: Tunc cõuocatis fratribus confessus est omnem desperationem predictam. Et dicto cum magna deuotione symbolo: ⁊ Aue maria: in domino obdormiuit. Maria ergo est nostra confidentia. Unde Petrar.

Lachrymarum la nostra vita e piena
Si che piangendo siamo di luce priui.
Se non ci lustri: tu stella serena. Confidite ego sum ⁊c.

¶ Dominica prima. 40. De excellentia liberi arbitrij.

Ecce angeli accesserũt: ⁊ ministrabãt ei. Mat. 4. ¶ Essẽdo la hũana fragilita sotto posta al gouerno di cieli e ala īfluẽtia de corpi celestiale de tal proprieta e cõditione: che ꝑ nessun modo sia capace deli eterni beni: Ideo accõmodatamente lhomo cũ ogni studio cura e vigilantia de meute, si debbe exercitare neli operatione diuine: celeste. alte. ⁊ pellegrine. Questa e laurea sententia diuini ⁊ angelici doctoris Thome aquinatis in. 22. q. 175. ar. p°. ad scdm. Ad dignitatem hominis pertinet vt ad diuina eleuetur: ex hoc ipso factus ē ad imaginem dei. Ille. Et phs. x. ethi. contra Symonidem. Homo dz se ad diuina ⁊ immortalia trahere quantum potest. Imperoche como vole il fiume di eloq̃ntia il Firmiano Lactantio in. 3. diuinarum insti. c. 9. Non ideo nascimur vt ea que sunt facta videamus: sed vt ipsũ factorẽ rerũ oiuz cõtemplemur. i. mente cernamus. Ille. Et il nostro roman Paulo. ad Phil. 3. Nostra conuersatio in celis est. Cum qua sentẽtia non multum si fece da lun tano la colorata fantasia de philosophãti: ⁊ singulariter diuini Platonis in lib. de legibus. Naturale est homini. vt ad originem suam celestem semper anhelet. Auicenna in. 5. Metha. Omnis sapientum spes est: ad anime felicitatem consequendam. Et Aug. in ꝑ̇ncipio conf. Fecisti nos domine ad te: ⁊ īgetum est cor nostrum: donec requiescat ĩ te. Unde Persius satyrizando nela. 3. satyra: damnat nostraz incuriam ⁊ negligentiam dicẽdo: inducto da Lactantio li. 2. c. 2. O curue in terris anime ⁊ celestium inanes. Celum potius intuemini: ad cuius spectaculum vos excitauit ille artifex verus deus. Et noster vates. Danṫ. al. 17. canto del purgato. sic exclamat.

Chiamaui il cielo: e intorno vi si gyra
Monstrandoui li sue belleze eterne
Elochio vostro pur a terra mira.

Sed vere nulla res est: que habeat tantuz excitare inertiam nostram. ⁊ nos copulare illi summo bono deo. dũ sumus positi ĩ hac vasta solitudine: quãto e la consideratiõe imensorum ⁊ altorum beneficioruz dei ipsi hoi collatoꝝ. inter q̃ precipuũ ⁊ singl'are ẽ dignitas ⁊ excellentia liberi arbitrij. Quo mediante homo vilis ac terrenus potest se facere colonum ⁊ habitatorem regni celestis. Figura de christo hodie in euangelio qui postq̃ resistentia sua demonem prostrauit: in sui triumphũ ãgeli sibi ministrarũt. De qua excellẽtia ⁊ dignitate liberi arbitrij seu volũtatis humane: tria dignissima

sima mysteria proponemus ↄtẽplanda.
¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur responsionis.

Irca primum. Dubium queritur.
c Utrum liberum arbitrium hominis: siue voluntas humana possit cogi? Ad hoc sunt. 5. opiniones. ¶ Prima astrologorum. Qui volunt hominem posse cogi. ad bonum ⁊ ad malū: influxu corporum celestium. Quod probant duplici medio. Primo experientia. Secundo exemplis. Primo experientia. De multis inclinatis ad vitia. De auaro: qui auaritiam suam submittere ⁊ suppeditare. ⁊ percalcare non potest imperio rationis. De carnali. De iracundo. ⁊ de singulis peccatoribus. Qui dicunt se abstinere non posse ab illicitis. Eo ꝙ coguntur a corporibus celestibus. Ad quod facit exemplum filius Asculani: qui retulit ꝙ erat coactus omnia que videbat furari. etiam vn chiodo: sicut retulit pater eius: ꝗuis etiam ipse esset diues. Secundo patet exemplis. De moyse qui ducens vxorē ethiopissaꝫ in egyptum: Aaron ⁊ Maria turbati sunt contra eum: eo ꝙ contraxerat matrimonium cum forensibus. Cuꝫ ipso eēt peritissimus astrologus in duobus annulis sculpsit duos lapides habentes virtutem memorie ⁊ obliuionis. Annulum memorie ꝓ se retinuit. obliuionis dedit vxori: ⁊ sic se ab inuicem diuiserunt. Ad propositū. Si duo lapides fuerunt tante virtutis: quare non magis corpora celestia? Preterea Jacob⁹ de voragi. in Cronica Januēsiū refert ꝙ in gallia fuere gemelli fratres sub vna cōstellatione nati. eadem hora concepti. eād episcopi ordiati. vna die martyrizati. vna die canonizati. vna die in celū collocati. Unde hoc: nisi q2 a planetis sub quibus nati erant: inclinabantur ⁊ cogebantur? Preterea dicunt astrologi. Q̃d qui nascitur sub planeta lune: est liberalis. seruicialis. potius pauper ꝗ̃ diues. Qui nascitur sub mercurio: est eloquens. Unde paulus dicebatur Mercurius: quia erit eloquens plus sapiens ꝗ̃ fatu⁹. Alius planeta dicit Uenus. Qui nascitur sub tali: inclinatur ad cantum ⁊ pulsandūꝫ instramenta. Qui nascitur sub sole: est contemplatiuus. despiciens mundum fortunatus ad officia ⁊ dignitates. Qui sub marte est bellicosus: sicut romani: vt habet Petrarcha in Tri° fame. Qui sub iuppiter est gratiosū. affabilis. honorabilis. audax i rebus suis: ⁊ tot⁹ amorosus in actibus suis. Qui sub saturno. ē auarus. tristis. macer. pallidus. male indutus. mendax: ⁊ in omnibus falsus. De primo ad vltimū. Q̃d vn⁹ fit diues. ali⁹ paup. vnus sapiēs. alius fatu⁹. alius facūdus. alius mazuchus: hoc totum esse dīt a cōstellationibus. Unde pꝫ prima opinio.

¶ Secunda opinio. Q̃d erat demon q2. i. Para. 21. Consurrexit Sathan contra isrl ⁊ incitauit Dd numerare populum. Et Apo. 12. Ue terre ⁊ mari q2 descēdit diabolus ad vos habens iram magnam. Et Damas. 2. sē. Omnis malicia ⁊ omnis immūditia: a diabolo sunt excogitata. hic est q adam seduxit. Qui omnia mala procurat. Ideo mulieres dicūt. O pater: peccaui q2 diabolus me decepit.

¶ Tertia opinio. Q̃d est deus. Per verbū Jo. 6. Nemo potest venire ad me: nisi pater qui misit me. traxerit eum. Sed scdum philosophum. 3. phi. Tractus est mot⁹ violentus. ergo patet ꝙ deus potest hominē cogere. Et Prouer. 21. Cor regis in manu domini: ad quodcūꝗ voluerit vertet illud Et Luc. 14. dicitur. Compelle eos itrare.

¶ Quarta opinio. Q̃d fuere tyrāni: qui contra martyres fecerunt violentiā. Nōne Nero Petro ⁊ Paulo violentiā fecit? Nōne Decius Laurentio? Nonne Egeas Andree? Nonne Marentius Caterine? Pascasius Lucie? Quintianus Agathe. ⁊ sic de alijs ⁊c.

¶ Quinta opinio est diui Ambro. ⁊ aliorum doctorum. Q̃d non: vt patet. 15. q. i. c. Non est ꝙ cuiꝗ̃ nostram ascribamus erūnaꝫ. Nemo inuitus trahitur ad culpam: nisi propria voluntate deflexerit. Et Aug. 5. de ciui. c°. x. Sunt nostre voluntates in nobis. que ipse faciunt quicquid volendo facimus: siue bonum: siue malum. Sed q2 conclusio nostra est dubiosa: ideo ad secūdum mysterium properemus.

s Ecundum principale dicitur ꝛc.
Scd̄m sniam Tho.in.2.di.25. In
p. par.q.19. In.3.ꝯtra.c.83. Libe-
rum arbitriū hoīs a celestibus corporibus
non potest cogi. Que cōclusio ꝓbat̄ qua-
druplici medio. Ratione. Auctoritate. Ex
emplo. Figura. Primo ratione quadrupli-
ci. Prima nobilitatis.2. Mutabilitatis.3.
Natiuitatis.4. Uanitatis. ¶ Ad primaꝫ.
Conclusio est Diony.4.de di.no. Qd̄ diui
na ꝓuidentia posuit hunc ordinē in natu-
ra rerum. Qd̄ inferiora regantur per supio
ra: ⁊ minus nobiliora per nobiliora. Et nō
econuerso. In.i. Metha. A virtute suplo
ri: regunt̄ ista inferiora. Ad propositū. Hō
componitur ex corpore ⁊ aīa: vt habet phs
2.de anima: ⁊.5. Metha. Et magister in.2.
di.21. Corpus quidē: qꝛ in presenti est mor-
tale.corruptibile.passibile.ideo inferius ē
⁊ ignobilius: quolibꝫ corpore celesti. Et ex
hoc recipit influentiā. dispositionē. motum
ac variationem: a corporibus celestib⁹. Uñ
ꝓcedunt infirmitates totius corporis: capi
pitis: stomachi. ⁊ huiusmodi: Uñ ꝙ lunati
ci fatuizant in inouatiōe lune: Certe quia
corpora celestia cogunt corpora humana.
cū sint eis superiora. Anima aūt nostra est
nobilior omni corpore celesti. ⁊ oībus crea-
tis. Ideo non possunt necessitare illam. Un
de phs.3.anime. Uirtus itellectiua non al-
ligatur organo corporali. Cum ergo sit no-
bilior corpore celesti. ideo non potest cogi
ab ipsis constellationib⁹. Qd̄ anima sit no
bilior omni corpore celesti. Sic ꝓbatur ꝑ
doctorē.s.in.3°.ꝯtra gē. Unus effect⁹ tan
to est nobilior: quanto plus assimilatur sue
cause. Sic dicimus ꝙ angelus est nobilior
homine: qꝛ est plus similis deo. Ad propo-
situm. Causa omniū est deus. Unde ꝙ cre-
atura est ei similis: tanto est nobilior. Aīa
nostra magis deo assimilat̄. ꝙ̄ corpora ce-
lestia. Et hoc per.6. similitudines. Pri-
ma: vnus est deus. Exo.20. Dn̄s deus tu⁹
vnus est. Secūda: qꝛ est trinus in perso-
nis in vna essentia. pr̄. filius. spi. san. vt dici
tur.i.Jo.5. Tres sunt qui testimoniū dant
in celo: pr̄ verbū ⁊ spūs sctūs ꝛc. Et aīa no
stra similiter. Tertia est imortalis: vt di
citur.p.Tim.p. Regi seculoꝝ imortali. Et
animā nostra similiter. Quarta est inui-
sibilis: vt dicitur.i.Jo.4°. Deū nemo vidit
vnꝙ̄: ⁊ anima similiter. Quinta: quia ē
vbiꝙ̄ ꝑ potentiā. pñtiaꝫ. essentiā. vt dicitur
Jere.18. Celum ⁊ terrā ego impleo. Et aīa
nostra est tota in toto: ⁊ tota in q̄libet ꝑte
corporis. Ideo.6. Pol. phs. Anima est no-
bilior omni corpore. Et.l. Sancimus. C. de
sacrosan.eccle. §. Scd̄uꝫ. Anima cūctis re-
bus preponēda est. Iuxta illd̄ Mat.6. Pri
mū querite regnū dei. Et extra de pe.⁊ re.
c. Cum infirmitas. Anima est nobilior om-
ni corpore. ⁊ anime bonum ꝑfertur omni-
bus bonis. Pratica nōbilis. Propter hanc
fecit deus.4.elementa.7.planetas. Pro-
pter hanc.3.celos. Propter hanc: presenteꝫ
machinam. Propter hāc: misit filiuꝫ in mū
dū. Jo.3. Sic de⁹ dilexit mūdū vt filiū suū
vnigenitū daret. Propter hāc: misit ipsum
ad crucem. O Jesu nato. O Jesu deriso.
O Jesu crucifixo. O Jesu morto. In visio
nibus Helisabet filie regis vngarie: scribi-
tur. Qd̄ iesus amorosus appuit ei illo mo-
do: quo fuerat ligatus ad colūnam. Et cuꝫ
diceret. O Jesu: quis te sic male tractauit:
Respondit lo amor de questa anima: quaꝫ
cupio eē saluā. Ubi dic̄ Alb. Quod si solū
Adam peccasset adhuc pro illo solo red i-
mendo mortuus esset. Et ratio. Quia ma-
ius dānum est perditio vnius anime: ꝙ̄ to
tus mundus. Unde fali bona compagnia.
Ad propositū. Cum sit ergo nobilior oībus
corporibus: ideo ad malum non potest co-
gi. Patet prima ratio. ¶ Scd̄o ratione ꝛc.
Si constellationes possent necessitare ho-
minē: sequeretur ꝙ tales nati sub vna con
stellatione: mores quos ceperūt a cunabul:
tenerent eos etiam in senectute. Et ratio.
Quia corpora celestia. semper se habēt eo-
dem modo. Sed hoc est falsum: quia mul-
tos vidimus in sua iuuēta vitiosos: in sene
ctute autem plenos bonis moribus. Qd̄
non esset: si corpora celestia necessitarent.
Tullius in oratione ꝓ Catilina. Multos
vidimus ⁊ audiuimus qui cum totā ado-
lescentiaꝫ voluptatibus dedissent. se ad fru
gem bonam recepisse: hoīesꝙ̄ graues atꝙ̄
illustres fuisse. Quod patet in duplici diffe
rentia exēploꝝ. Primo paganoruꝫ. De
Temistocle pho. De quo Ualerius lib.6.
De mutatione morū ⁊ fortune. Qui ado-
lescens

lescens fuit pollutus tanta infamia. q cuz
pater expulit. ⁊ abdicauit. Et mater pro/
pter turpitudinem filij se suspendit. In
etate prouecta fuit clarissimꝰ philosophus
⁊ princeps studij athenis. Preterea. De Fa
bricio romano. qui iuuenis dissolutus: ta/
men postea sua probitate factus est Capi/
taneus romanorum: bellum tenuit per di/
es quatuor cum corticibus arborum. loco
panis. ⁊ victoriam habuit contra inimicos
vt ponit Eutropiꝰ. De. M. Antonio. Qui
in egypto existens dissolutus cum Cleopa
tra. inde tamen exiens: sua eloquentia stu
pefactos fecit carnifices. ⁊ sic euasit de car
ceribꝰ romanorũ. Preterea. De. M. Tor
quato. Qui a patre propter vituperium
carnis missus est in villam ad guardan/
dum porcos: tamen postea sua eloquentia
patrẽ a morte liberauit. Preterea. De Ca
tone censorino. qui existens iuuenis disso/
lutus: tamẽ sua eloquentia apud Senatũ
40. vicibus accusatus se defendit: cuz ma
gna gloria. Preterea. De. L. Scylla qui in
primeua etate dissolutus existens, postea
contra Mitridatem: mira gessit in bellis.
Non esset talis mutatio: de vitijs ad virtu
tem: si constellatiões necessitarent. Secũ
do probr̃ exẽplis catho. De Augu. qui fili/
um de adulterio habuit. dictum Deoda/
tus: tamen meritis sancte Monice matris
⁊ predicatõe Ambro. baptizatus. scripsit. 5.
millia volumina. Unde nuncupatur Per
la ecclesie. Preterea. De Frãcisco. ⁊ Alber
to magno: q in sua iuuentute fuere dissolu
ti: tamen postea fuere tam proficui eccl'e.
Et postea dictꝰ ẽ. Magnꝰ. De Magdale
na. De Thaide meretrice. Lactan. lib. de
ira. ad Doñ. Quam multi ex peccatoribꝰ:
qui iusti posterius effecti sunt ex malis bo/
ni. ex improbis continentes. Ille. Quam
multi in prima etate turpes ⁊ iudicio om/
nium condemnati: postmodum laudabiles
extiterũt: Non te desperare o Pater: aut
mater: si habes filium aut filiam dissolu/
tam. Quia possunt bene agere: ⁊ mores in
melius mutare. Que mutatio non esset, si
corpora celestia necessitarent hominẽ. Pa
tet secunda ratio ⁊c̃. ¶ Tertia ratio ⁊c̃.
Quia tales nati sub tali constellatione.
Aut omnes essent boni. aut mali. Sed op/
positum videmus. quia multi sub vna con/
stellatione nati: erũt diuersi in moribus: vt
patet Geñ. 25. De Jacob ⁊ Esau. Qui na/
ti ex vno patre Isaac. ⁊ matre Rebecca.
gemelli fuerunt sub vna ↄstellatõe nati et
concepti: tamen fuerunt diuersi in moribꝰ.
Preterea. Albertus lib. de naturis rerũ re/
fert de quadam que peperit. 13. filios qui
fuerunt concepti sub constellatione Mar/
tis: qui omnes debebant esse bellicosi. sed
diuersi fuerunt in moribus. Unus accidio/
sus. Alius auarus. Alius catholicus. q nõ
debebat esse. Preterea. Aug. 5. de ci. repro
bat hunc errorem: ⁊ narrat de duobus na
tis vno partu: vno mare. alia femina. qui
fuerunt diuerse conditionis. Masculus fu
it deditus coniugio. militie. ⁊ negocijs mũ/
di. femina seruata castitate: dedit se deo.
Qđ non fuisset si constellatio necessitaret
hominem. cum sub eadem nati essent. Pre
terea Grego. exemplum inducit. In ciuita
te rome accidit nasci eadem hora filius re/
gis ⁊ filius rustici sub eadem constellatio/
ne. In processu vero temporis: filius regis
erat gloriosus, patri succedens in regno. fi
lius rustici erat ignominiosus. Si constella
tio cogit: Cur iste pauper: ⁊ alius diues:
Igitur patet tertia. ¶ Quarta ratio ⁊c̃.
Quia deus in vanum dedisset. x. precepta.
In vanum posuisset paradisum. premiuz.
supplicium. quia homo non posset eligere
pro arbitrio suo. Quod contra dicitur. Di.
3. c. Erit autem lex. Lex debet esse possibi
lis. Si homo cogeretur a constellationibꝰ
ad aliquod malum. quod non posset vita/
re: iniusta esset lex: que prohibet illud face
re. quod homo non posset vitare. Iõ Th.
3. contra. c. 85. Si homo suarum opatõem
dominus non esset: frustra adhiberentur
premia ⁊ pene. bonis aut malis. Sed nõ ẽ
credendum: cum homo sit liberi arbitrij.
Ideo Aug. pº. ⁊. 3. de libero arbitrio. Nul/
la alia re. mens nostra fit serua libidinis:
nisi propria voluntate. Prattica notabil'.
Chi te fa schiauo del diauolo: Ducit ad i/
fernum: Priuat te paradiso: Uere volun/
tas tua. Quis te conducit ad vanitates. ⁊
pompas: Quia non cognosco plus vxo/

rem unius artesani. & doctoris. Crescunt angarie dominorũ: sed nõ deficiunt põpe. Vere propria voluntas. Quis te conducit ad inhonestates. & ad libidines. & carnalitates & ad sodomias? Vere propria voluntas. Ideo Dantes. in. 6. Purgatorij.

Ah serva. italia di dolore ostello.
Nave senza remo in gran tempesta.
Non donna di provincia: ma bordello.

Non est plus erubescentia. tenere publice concubinas accipere sacramenta falsa. et oĩa illicita pꝑetrare. A sarracenis. Ab aggarẽis. A d arabis Ab idumeis. A machometanis. A barbaris. A iudeis. Ab ĩfidelibus. o christian falso hec accepisti. ¶ Secundo auctoritate quatruplici. Pº divinali. Ecclesiastici. 15. Deus ab initio constituit hominem: & reliquit eum in manu consilij sui. i. liberi arbitrij. Ante hominem bonuz & malum. quod ei placuerit dabitur ei. In eodem. Inveni ꝙ deus fecerit hominem rectum. In verbo. rectum. Philosophus in. 2º. phyficorum. Mali non sumus per naturam. David in ps. Anima mea in manibus meis semper. Super quo Glo. Inter. Tria sunt propria bona hominis. Tẽpus. Ecclesiastici. 5. Fili conserva tempus. Opus bonum. Ambro. Non sunt hominis bona que secum ferre non potest. sola misericordia comes est defunctorum. Tertiuz. Anima nostra. Anima inquit mea &c. Sz nota ſm Bona. in. 2. di. 25. Quod hoc liberum arbitrium reperitur in quatuor generibus personarum. Primo. In deo: sed nõ nisi flexibile ad bonum. quia peccare non potest: cum sit summa bonitas. Math. x: Luc. 18. Nemo bonus nisi solus deus. Sup q̊ Tho. i. par. q. 6. ar. 2. Nemo bonus essentialiter. incorruptibiliter. ipeccabilr. vl'r. nisi solus deus. Secundo in angelis bonis. ita confirmatum in bono ꝙ malum agere non possunt. Tertio in damnatis: ita confirmatum in malo ꝙ bonum agere non possunt. Quis in hoc erravit Orig. qui voluit. in iudicio salvari. In Cronica predicatorum scribitur. Quod cantantibus fratribus matutinum. clamavit quedam anima dãnata. Heu me meschina: quia mihi laudãdi deum modus non est. sicut fac tis vos. Quarto. In viatoribus flexibile ad bonuz & ad malum: a parte ante: & parte post.

Secundo probatur auctoritate Canonica li Aug. in lib. de libero arbitrio. peccatum dicit intantũ esse volũtariũ. ꝙ si non esset votum: nullum esset peccatum. Quod dictum sacri Canones sepe confitentur. Sicut patet. 45. c. De iudeis. Et. 15. q. i. c. Merito. c. Illa. c. Non est. Et. 33. q. 5. c. Si est enim. Et. 23. q. 4. c. Nabuchodonosor: ubi dicitur. Vasis ire nunꝙ deus redderet interitum: si non spontaneum inveniretur homo habere peccatum. Tertio probatur Auctate civi. C. ad. l. corneliaz. de siccarijs l. i. Et. ff. de furtis. l. Qui in iure. in principio. Crimen non contrahitur: nisi volũtas nocendi intercedat. Et. ff. ad. l. aquiliam. l. Qui occidit. §. in hac. Malefica voluntas & propositum delinquentes astringit.

Quarto auctoritate paganali. In. 3º. ethi. Homo ẽ principium suaruz operationum. In eodem. Nos sumus domini nostrarum operationum. a principio usqꝫ ad finem. Et hoc retulit Tullius. 2º. Rhetorice. Voluntatem in omnibus spectare convenit. Sen. ad Lucil. Omne peccatum actio est voluntaria. Salustius. in iugur. Dux atqꝫ imperator vite mortalium: animus est. Et Dantes. 16. purgatorij.

El libero voler che saffatica
Nelle prime battalie col ciel dura.
Poi vince tutto: se ben si nutrica.

¶ Tertio probatur. Exemplo Platonis; Faciez eius cum discipuli ostendissent cuidam magno philosopho: qui iudicabat in phinosomia ſm faciem: que facies multuz indicat de homine. Ecclesiastici. 16. Ex visu cognoscitur homo. Ubi dicit Alber. de naturis rerum. Quod signati a natura: maluz signum indicant de interioribus. Unde philosophus. in phinosomia. Cave & precave ab homine diminuto in aliq̊ membro. tãqꝫ ab inimico. Et Asculanus.

Defecto naturale fa lanima ladra.
In peiorare dico de lor carte.
Non fo may guerzo cũ animo perfecto.
Che de malitia non portasse scerno.

Cum ergo dixisset philosophus de Platone. Luxuriosus & corruptor puerorum est. Riserunt eum discipuli cuz Plato virgo esset. Respondit Plato. vere philosophus

dixit

dixit verum: quia a planetis ad hoc vitiuȝ
inclinor ſed ipſam inclinationem impedio
rationi ſubmitto. ¶ Quarto probatur fi-
gura. De Abel ⁊ Chaym. De quibus Gñ.
4°. Qui a patre edocti fuerũt: vt offerrẽt
deo primitias. Abel timoratus: obtulit deo
de melioribꝰ. Unde Deus accepit ſua mu
nera. Chaym ꝓo fecit ſicut auarus: Qui
quando frater paneȝ petit. Del pan ay fra
ti: Da inquit de duro. aut muſido. q2 om-
nino faciunt dela panata. ⁊ facit capillos
albos. Facezia de priore Marchiano q in
duens iuuenem vnum: dixit ei. Oportȝ: vt
frater ordinis mei. 3. habeat. Primo bocha
porcellina. Secũdo ſpallas aſininas. Ter
tio bonum caput ad ſtudenduȝ. A dio me
guarda de tribus. Campani de frati mino
ri. Scutella d frati Remitani. Librazo da
frati predicatori. Ad propoſitum. Chaym
inuidens fratri ſuo: illum occidit. ⁊ ſub ſa-
bulo abſcondit. Cui dominus. O Chaym
vbi eſt Abel frater tuus: Reſpondit. Ne-
ſcio domine. Et dominus. Uox ſanguis
⁊c̃. Ubi dicit Glo. Q᷑ q̃tuor peccata ſunt:
que vindictam clamãt. Oppreſſio orpha-
noꝝ ⁊ viduarum. Merces operariorum.
Paga el lauorento o ciuis. vitiuȝ ſodomie
⁊ homicidiũ videns autem ſe male feciſſe
dixit. Maior eſt iniquitas mea ⁊c̃. Super
quo Hieronymus. Mentiris o Chaym:
q2 maior eſt miſericordia domini: q̃ nr̃a mi
ſeria. Ille. Et vere mentiebatur: quia non
⁊c̃. Unde Dant.

Non e peccato de ſi tanto graue.
Che del intrar a te ſignor idio.
Cũq3 ſe pente non troua le chiaue.
Che tu ſey ſi manſueto e tanto pio:
Che tua bonta al peccator ſoccorre.
Et Petrarcha. 6°. Triumpho. diuj.
Ma tarde non fu may gratie diuine.
In quelle ſpero che in me anchor farano.
Alte operation ⁊ pelegrine.

Et iuriſta. C. de nuptijs. l. imperialis. Nã
ita credimus dei beniuolentiaȝ ⁊ circa ge
nus humanum nimiam clementiam quã-
tum noſtre nature poſſibile ẽ imitari. Qui
quotidianis hominum peccatis ſp ignoſce
re dignatur. ⁊ penitentiam noſtram ſuſci-
pere. ⁊ ad meliorem eam ſtatum reducere.
Et Cano. 26. q. 6. c. Si preſbyter. Et de pe.
di. i. c. Multiplex. c. Quia diuitas natura.
Et de pe. di. i. c. In actione. Cor contritum
⁊ humiliatum deus nunq̃ ſpernit. Cui do-
minus ſub te erit appetitus tuus: ⁊ tu do-
minaberis illius. i. poteris dominari ratio-
ne ſi volueris. peccato inuidie: odij. ⁊ alio
rum vitiorum ad que inclinaris; q2 liber
es. In quibus verbis ponitur talis conclu
ſio. Q᷑ homo quantũcq3 ſentiat vehemen-
tes paſſiones carnis. odij. gulle ⁊c̃. tamen
poteſt ratione ſua frenare ſi vult. Jõ Th.
in opuſculo. 19. Ex ſtellarum diſpoſitione
nulla neceſſitas inducit homini ad agen-
dum: ſed quedam inclinatio ſola: quaȝ ſa
pientes moderando refrenant. Preterea
q᷑ Ptolomeus. dicit in cẽtilogo. Sapiẽs
dominabitur aſtris. ibi. Inculpanda ẽ er-
go propria voluntas. De qua Ber. ſuper
Can. ſmone. 21. quatuor ponit effectus ipi
us. di. Ceſſet propria voluntas ⁊ non erit i-
fernus. Ipſa eſt que paradiſum ſpoliat. in
fernum ditat. ſanguinem xp̄i euacuat. ⁊ di
tioni diaboli totum mundum ſubiugat. Ji
le. Prattica notabilis. Unde cauſatur di-
uerſitas viuendi: Aliqui male aliqui bene
viuunt. A voluntate. Duos filios habuit
Adã vnũ rp̄robũ. aliũ bonũ. Uñ hoc: A vo
lũtate. Tres filios hũit Noe duos bonos.
aliũ malũ. A volũtate. Duodeci filios hũit
Jacob: vnũ bonũ Joſeph: alios reprobos.
A volũtate. 7. diaconi ordinati ab apl'is.
6. boni. ſeptimꝰ reprobꝰ. noie Nicolaꝰ. A vo
lũtate. In ſcola xp̄i fuerũt. 12. apl'i vnꝰ re-
probꝰ factꝰ ẽ. A volũtate. Duo reges fuerũt
in egypto. Nabuchdonoſor. ⁊ Pharao.
De qbꝰ. 23. q 4. c. Nabuchdonoſor. vnus
reprobꝰ: aliꝰ bonꝰ. Certe a voluntate. Duo
Latrones fuerũt in cruce. vnꝰ ꝯuerſus ẽ: ali
us reprobꝰ factꝰ ẽ. A volũtate. Uolũtas ḡ
ẽ cã pci: adeo q᷑ ipſa nõ exñte: nõ eẽt pcm̃.
Aug°. teſte. li. de li° ar°. Pcm̃ adeo volũta
riũ ẽ. q᷑ ſi nõ eẽt volũtariũ: nõ eẽt pcm̃. Exẽ
pliſica d ſingul' pcis. Uñ oia mẽbra clama
bũt ꝯtra ipſã volũtatẽ. Clamabit lingua.
Per te o volũtas ribalda: dixi malũ d deo
⁊ primo. Clamabit oculus. Per te o ri-
balda vagezaui. Clamabat manꝰ. Per te
homicidiũ feci. Clamabat pes. Per te cori-
zaui. Ideo Dant. in. 3°. inferni. Per te ſe
va. ⁊c̃. Unde patet primum.

t Ertiū dicit ꝛc. Ad argumēta. Rñ-
deo ad primū. Q꞉ plures non pñt
deprimere passiões rōne ꝯstellatio
nis. Rñdet Alber. in. 2. Comp. c. 56. Quod
nulla naturalis ꝯcupiscētia ꝛ passio quan
tūcūq̧ intensa per necessitatem aut per etatē
cogit hominem ad malū. Et ratio: quia ꝑ
se potest superare quascūq̧ passiones etiā
potentissimas inclinātes ad maluꝫ: ꝛ q̄uis
multis difficile sit operari bonum: hoc to-
tum est. propter malam consuetudinem et
malum habitum. qui in naturam conuer-
titur. De qua consuetudine diffusius diri-
mus in sermone de Tarditate bene ope-
rādi. Unde addit Alb. Quod ratio huiꝰ
difficultatꝭ īsurgit ex hoc: quia ab vna par-
te est inclinatio constellationis: ab alia pte
est malus habitus. Ideo ꝛc. Ad illud de la
pidibus moisi. Respōdeo ꝙ illi lapides po
tuere habere quandam inclinationem suꝑ
moisen ꝛ vxorem suam ad inclinandū eos:
sed non cogendum. Ad Scdm. De dia-
bolo. Quod vt causa directa ꝛ pricipalis
non est peccati nostri causa: sed propria vo
luntas: vt diffusius dicemus in sermone de
tentatione diaboli. Et q̄uis sua potētia sit
maxima super terram: iuxta illud Job. 41.
Non est potestas super terram. que compa
retur ei: tamen pijssimus deus ipam limita
uit. Paulo testante. i. Corin. x. Fidelis deꝰ
qui non patietur vos tētari supra id quod
potestis: sed faciet etiam cum tentatiōe ꝓ
uentum. vt possitis resistere. Habet glo. in
Insti. de patria potestate. Quod quando
imperator facit fieri duellum hoc facit de
pari. Si vnꝰ esset monoculus aut sine ma
nu. semper querit paritatem inter eos. Ad
propositum. Inter hominem ꝛ demonē est
maximū duellum: sed nulla est paritas re-
spectu potentie demonis cum sit superior
homine simpliciter: tamen ipsam facit deꝰ:
dum bellum diaboli facit equiualens cum
bello hominis. Ad tertium de deo. Re-
spondeo. Quod deus non cogit: sed trahit
modo gratioso. Unde Ric. 4. di. 15. Super
verbo christi. Nisi pater ꝛc. Auctoritas il-
la loquitur de tractu violento. Sed ibi ac
cipitur tractus: per inclinationem volun-
tatis. Testante Augu. homel. 26. Ramum
viridem ostendis oui ꝛ trahis illam. Ita
deus ostendit interius homini ea per que
homo ad deum inclinatur. ꝛ hoc est. ipsum
trahi. Ille. Ad quartū. Respondeo. Q꞉
tyrāni non potuerunt vincere sanctos: vo-
luntatem eorum cogendo. licet corpora: vt
patet de Nerone versus Petruꝫ ꝛ Paulū.
de Decio versus Lau. ꝛ sic de alijs. Quod
patet exemplo Hieronymi in vita Pauli ꝑ
mi heremite. Qui ponit. Quod sub Decio
ꝛ Ualeriano imperatoribus. Fuit quidaꝫ
iuuenis qui missus fuit ligatꝰ in campo ad
stipitem. cum manibus retro. Uocatur me-
retrix: que cepit eum tāgere vt prouocaret
ipsum ad libidinem. Inspiratus iuuenis. ꝓ
cidit linguam: ꝛ in os illius expuit ꝛ sic libi
dinem refrenauit.

¶ Alius sermo in eadem dominica. De tē
tatione diaboli. Ille idē ꝓlogus pōt fieri.
Ubi tria sunt videnda de ipsa tentatione.
¶ Primum dicitur opinionis.
¶ Secundum dicitur modificationis.
¶ Tertium dicitur remediationis.
¶ Primum dicitur ꝛc. Dubium querit a
Theo. Utruꝫ demoniū sit causa peccati. ꝛ
omnium malorū que fiunt. Circa hoc fue
runt due opiniones famose. Una dicit ꝙ
sic. Alia ꝙ nō. Prima probat intentum suū
duplici auctoritate. Primo verbis scriptu
rarum. Secundo verbis doctorum. Pri-
mo ꝛc. Primi Para. 21. Consurrexit sathā
contra israel: ꝛ incitauit Dauid vt nume
raret israel. Quod fuit peccatum superbie
vltra peccatum homicidij ꝛ adulterij. Et. i.
Petri. 5. Aduersarius vr̄ dia. ꝛc. Apoc. 12.
Ue terre ꝛ mari: q꞉ descendit dia. ad vos
habens iram magnā. Et. i. Macha. 5. Bel-
lum contra nos est. Et Dauid in ps̄. Mul-
ti bellantes aduersum me. Et alibi. Abscō
derūt superbi idest demones: laqueū mihi.
Secundo verbis doctorum. Augu. 16. q. 2.
c. Uisis habet ille hostis āntiquus mille no
cendi modus. Et Dam. 2. sen. Omnis ma-
licia ꝛ omnis imundicia: a diabolo sunt ex
cogitata. Beda super actus apostolorum.
Diabolus animam in affectuꝫ malicie tra-
hit. Isidorus de sum. bo. Diabolus corda
hoīuꝫ occultis cupiditatibus replet. Bern.
super

super Can. Castrum anime nostre in terra
inimicoꝝ situm est: ⁊ vndiq; oppugnatur.
Dioni.4.c.de di.no. Multitudo demonu;
est causa omnium malorum: sibi ⁊ aliis.
Preterea. Tritū est verbū mulierū. Pater
ego hoc feci. quia diabolus me seduxit. imi
tantes euā que dixit domino deo. Serpēs
decepit me.
¶ Secunda opinio. Affirmat ꝙ nō est cau
sa peccati nostri: sed nostra voluntas. Te/
stante Ambrosi.15.q.1.c. Non est ꝙ nostra;
cuiq; ascribamus erūnam. nisi nostre volū
tati. Ad hanc diffinitatē respondēt Theo
logi maxime Tho.1.2.q.80.ar.4. In.1.par
te.q.114.ar.3. In.3.p.q.8.a.3. Bon.2.di.sti.
15. Ricar. ibidem. Quod aliquid potest eē
causa peccati dupliciter. Uno modo directe
⁊ principaliter. Alio modo indirecte ⁊ se/
cundario. Exemplifica. De illo qui homici
dium per se facit: qui est causa directa ho
micidii illius. Et de illo qui per alium facit
fieri est causa indirecta. Ad propositu;. Ut
causa directa: diabolus non est causa pec/
cati. Que conclusio probatur triplici me/
dio Rōne. Auctoritate. Exemplo. Primo
ratione duplici sic. Nihil potest esse causa
peccati directe nisi qui potest mouere vo/
luntatem ad peccandum. Uoluntas aute;
hominis: a duobus moueri potest. Aut a se
met. Aut ab ipso deo. Ab ipso deo non mo/
uetur ad malum: quia deus non est causa
peccati. Testante Augustino libro.83.q.
Deo auctore non fit homo deterior. Ideo
clamat sapiens. Ecclesiastici.21. Quasi a fa
cie colubri fuge peccatū. Unde liberum fe
cit homine;. Ecclesiastici.15. Deus ab ini/
tio constituit hominem: ⁊ reliquit eum in
manu consilii sui. Et Dauid in ps. Anima
mea in manibus meis semper. In.3. Ethi/
corum. Nos sumus domini nostraru; ope/
rationum: a principio vsq; ad fine;. Idem.
Homo est principium suarum operationū.
Si ergo voluntas hominis non mouetur a
deo ad malum: relinquitur ergo ꝙ si facit
malum ⁊ peccatum: sit sua voluntas dire/
cte causa illius mali ⁊ peccati. Et non dia/
bolus. Ad illud facit quod Augustinus di
cit libro de ecclesiasticis dogmatibus. Nō
omnes cogitationes nostre male a diabo/
lo excitantur. sed aliquotiens ex nostri arbi
trii motu emergunt. Et Origi. dicit. Quod
si demoniu; non esset: adhuc homines ha/
berent appetitum cibi ⁊ venereoꝝ. Unde
patet. Secunda ratio sic. Si demon eēt
directe causa peccati. Quando dares ele/
mosina;: quando ires ad ecclesiam: ⁊ face/
res alia de genere bonorum: non te sineret.
Quare pater? Respondeo: quia diabolus
semper ⁊ omni hora est malus contra ho/
mines. Testante Augustino.4.de tri. Dia
bolus sue societati semper malignos affe/
ctus inspirat. Et cum sit ꝙ non sit homo q
non faciat aliquando aliquod bonum: se/
quit ꝙ demon non sit causa peccati: vt cā
directa. Et licet potestas sua sit maxia sup
omnes potentias mundi: iuxta illud Job
41. Non est potestas super terram que cō/
paretur ei. Non tamen potest cogere volū/
tatem hominis ad peccandum. Sed ipsa
per se est causa. Unde Augustin⁹ in.1.⁊.3.
de libero arbitrio. Nulla alia re mens no/
stra sit serua libidinis: nisi propria volunta
te. Ala pratica. Si es superbus. E che ne/
sun te po parlar: inculpa teipsum non dia/
bolum. Si ꝯcubinari⁹: incarognado de ql
pezo de carne. Si auar⁹. Si vsurarius: i oib⁹
inculpa teipm. Uerte te ad mulieres. Si
cadis in lapsum carnis: inculpa teipsam:
quia non fugis occasiones. Cur stas ad fe
nestram? Cur loqueris cū iuuenibus? Cur
ponis beletum in facie? Resumi doni. Aq̄
de vida. vnguenti. biachi? Quare ostēdis
faciem tuam ad ignem? Quare facis tibi
cerudellos? Quare vadis ad ballos? Qua
re dicis verba ociosa? Fuge occasiones et
demon non infestabit te. Fali resistencia ⁊
fugiet a te. Jac.4. Resistite diabolo ⁊ fu/
giet a vobis. Quia debilis est. Hiero. De/
bilis est hostis: ⁊ non potest vincere nisi vo
lentem. Uolūtas ergo nostra est causa pec
cati. Bernardus sermone.21. super Canti.
Tolle propriam voluntatem ⁊ nō erit in/
fernus. Cicero tertia paradoxa. Nec enim
peccata rerum euentu: sed vitiis hominu;
metienda sunt. Et Seneca: libro de mori/
bus. Tolle excusationem: nemo peccat in/
uitus. Quod patet exemplis. Primo de
monacho. qui cosit oua ad lumen lucerne.

inuentus a prelato dixit. Diabolus tentauit me. Diabolus mentiris inquit. qr nūq̄ hoc cogitauissem. Et de beato Antonio cū demonem reprehenderet q̄ discipulos infestabat. Respondit Antoni non sum ego: sed ipsi se mutuo perturbant. Exemplū de muliere Bergomensi. Que iuit colligere ficus in zocholi: cecidit tibijs fractis. Que dixit. Maledictus sit diabolus. Sic faciūt mulieres: que se conturbant cum cane gata. igne. Salo. Non est ira super iram mulieris. Respondit demon. Maledicta sis tu non ego. Nō scis si in zocholis debet iri super ficum? O quot sunt: qui demonem inculpant cum sint ipsi causa peccati: quia nō fugiunt occasiones. Unde patet prima conclusio. Secūda est. Aliquid potest esse cā peccati: vt causa indirecta. scilicet per modum persuadentis vel proponentis malū. Et isto modo diabolus est causa omnium malorum. Inquantum proponit homini impedimenta quibus cadit in peccatis. Que impedimenta figurantur per Ouidium. x. Meta. vbi dicit. Quod virgo fuit nomine Athlantes. que fuit tante speciositatis vt ab omnibus adamaretur. Unde positū fuit decretum a dijs: q̄ nemo posset habere eam vxorem: nisi ipsam in currendo vinceret. Nam erat velocissima in cursu. Quidā nomine Hipomenes. 3. poma aurea fieri fecit. que proiecit ante eam in cursu dū illa moraretur vt poma colligeret. ille precurrit ꝛ sic eā vicit. Qua victa eā hūit in vxorē. Moralit. Athlantes est anima nostra cuius species excedit omnes pulchritudines. 6. Poli. Anima est nobilior omni corpore. Currit fortiter. ad cursum vite eterne. 1. Corin. 9. Sic currite: vt comprehendatis. Sz demon volens impedire eam ab hoc cursu. tria ei impedimenta quasi. 3. poma aurea proponit. Que quasi totum mundum submittunt ditioni diaboli. Primum est delectatio carnalis. propter quā quot mala fiunt? Quot verba ociosa? Quot vagazamenti? Quot libri inhonesti. in domibus ciuium sunt? Quot vagationes mentis ad missas? Secundum est delectatio rerum temporalium: pro quibus quot vsure committuntur? Rapiuntur non sua. Non reddūtur ablata. Ecclesiastici. 13. Qui tetigerit picem: inquinabitur ab ea. Tertium est. Spes diu viuendi. O pater non moriar tam cito. Aptabo facta mea. Bene comedo: ꝛ video sine ochiali. Teneo bichierum ꝛ non mihi tremat brachium? Quod contra Ecclesiastes. 9. Nescit homo finem suum. Dubius quo ad locum. Ad tempus. Ad modum. Unde quidam. Non te condur may al ponte extremo. Che molti ha inganato el ben faremo. Quibus modis tentet: videamus in. 2. misterio.

[S]ecundum misterium ꝛc. Secundū Alber. libro. 2. Comp. c. 2. tentat. 3. modis.

¶ Primo de omni crimine.
¶ Secundo ex omni parte.
¶ Tertio in omni tempore.

¶ Primo ꝛc. De. 7. vitijs capitalibus. Primū est superbia. Qui cum sit caput superbie. iuxta illud Job. 41. Ipse est rex super omnes filios superbie. Ideo tentat homines de hoc. De hac tentauit primos parentes. Geñ. 3. Eritis sicut dij: scientes bonum ꝛ malum. Super quo Nic. de lyra. Nō est credendum: q̄ Adam qui erat peritissimus. crederet hoc verbis serpentis: quia impossibile hoc erat. sed eua que erat modici cerebri. Ceruel fodra de stopa: fidē prebuit. O quot tentat de hoc vitio. In presentiarū. 3. generationes personarum infestat. Prima est religiosorum qui de pluribus se iactantes deprimūt alios. Monachi gloriantur habere pro patre Benedictum in occidente: ꝛ Basilium in oriente. Predicatores ꝛ minores plura dicunt extollendo suos ordines. Heremitani summe venerantur Augustinum: induentes eum habitu suo. Seruite se nominant precipuos seruitores virginis. Carmelite a mōte Carmelo. sub Helia propheta. predicant habuisse initium. Et ita vnusquisq̄ passionate ꝛ superbe ordinem suum alijs prefert. seculares scandalizantes. Cum non valeat dicere. Ego sum de ista religione. Contra tales act. x. In veritate compi: quoniam non est personarū acceptor deus sed in omni gente qui timēt illū acceptus est illi. Secūda generatio personarum: est presbyterorū secularium: qui

se extollant

se extollunt de celebratõe missarũ. De can
tu. Quod vnus cantet dulcius altero. Exẽ
plum mulieris. Que dum cantaretur a pre
sbytero: in sabbato sancto. Exultet iam an
gelica turba celorum. flebat asinum suum.
Quam cum videret sic flentem: cogitauit
ꝙ fleret pre dulcitudine cantus: ⁊ vocis.
Finito sermone interrogauit quare sic fle-
ret. Respondit. Quia recordata sum asini
mei mortui. qui sic ⁊ ipse dulciter canebat.

Tertia generatio ẽ laycoꝝ. Qui de san
guis nobilitate gloriant̃. O pater. Ego suꝫ
de tali domo. a q̃ exiere milites. Adhuc ex-
tat cassonus scripturarum. Domus nostra
antiqua. Pater meus: fuit signor Pandul
fo. Parente stretto del Conte Borella. Co-
sin zerman de Facin can. Beniuolo de Ja
ni dlla tela. Fradello zurado de Brazo da
Perosa. La micicia nostra se extende ꝑ tu
to. A Zenoua cum la casa Doria. A Bolo-
gna cum Jmaluezi. Quis es talis? Est vnꝰ
poltronus: mortuus fame. Facecia. Ducis
Uene. Cui dũ mare sponsaret in die ascẽsi-
onis quidam rñdit dum diceret. Quis suꝫ
ego? rñdit. Dñs regni cypri. Iteꝝ. Quis sũ
ego? Rñdit. Dñs maris. Rñdit quidã Ja-
nuẽsis. Tu sey el caga sangue. O superbia
mundana. Dum vellent eũ occidere: qdaꝫ
ciues el spazono ꝑ mato ⁊ sic euasit. Cõtra
tales. C. Flamineus ꝯtra. P. Corne. Scip.
Ego enim nõ in aliena gloria aut falsis for
tune bonis. sꝫ in ꝓpria veraq; ai ꝟtute: no
bilitatẽ hois esse existimo. Et Hiero. ad Ce
lantiã. Nobilitas sũma est apud deũ: claꝝ
esse virtutibꝰ. Preterea supbiunt mulieres
in vestibus. in nouis fozis in recamaturis.
Ex vna pte el cortello. Ex alia el chiauacor
Desic̃ eis la Tenaia col martello: apperẽt
maestre de sosina. Portãt cornua etiam: et
cerudellos. Dic mihi mlr. Ad quod signuꝫ
cognosceret̃ Macharius ⁊ diabolꝰ: vestiti
da remito? Certe dia. ad grifas ⁊ vngues.
Jta mulier ad cornua. Cõtra tales Salo.
Uanitas vanitatũ: ⁊ oia ⁊c. 2°. Tentat
de auaricia. Per quã finat plĩma. Et facit
suũ deũ robã. Nõ curat de paupibꝰ. rapit
aliena. Jõ glo. i ꝓlogo decretaliũ. Di. 47.
c. Bonoꝝ. Et i Antº. Ut iudices sine quoq;
suffragio. §. Cogitatio. Col. 2. Cupiditas ẽ
radix oĩum maloꝝ. Et quidaꝫ vulgaris. È
vna lupa. che di tuti brami. Sẽbraua car-
ga ne la sua magreza. Che molta gente. fa-
za viuer grãme. Et bñ: q2 totũ mũdũ facit
dolere. ꝯqueri: ⁊ lamẽtari: ipsa ꝑfida auari-
cia. Contra tales. Eph. 5. Ois auarus non
hꝫ ptẽ i regno dei ⁊ xpi. Hic auarus: ⁊ i fu
turo: q2 nec ꝓ anima dicet̃ Pr nr. 3°. Tẽ
tat de luxuria. Ex qua inducit facere illici-
ta. Pater cum filia. amicus cum amico. cõ-
par cum commatre. Nõ est amplius vere-
cũdia publice tenere concubinas. Sinitur
vxor: ⁊ nutritur la putana. cum manicis ru
bris. Et sic perdit honores ⁊ res tempora-
les. Sato. Qui nutrit scortum. perdet sub-
stantiam. Ad propositũ. Unde bene qdaꝫ
dixit. Chi asini caza: ⁊ meretrice mena: non
vsi may de briga ne di pena. Contra tales
Aug. libro de conflictu vitiorum. O ꝙ pua
concubitus hora: pro qua perditur eterna
vita. Quarto. Tentat de inuidia. Ex q̃
vnus inuidet alteri. Artesanus i artesanũ.
Mercator in mercatorem. Nobilis in nobi
lem. angustiatur. dolet. Unde deberent gau
dere: dolent. Quod contra phs. 9. Ethico.
Amicus se debet habere ad amicum: sicut
ad seipsum. Et xp̃s Mat. xij. Diliges proxi
muꝫ tuũ sicut teipsum. In hac ciuitate sunt
tria peccata. Superbia maxima. Pouero
superbo. Inuidia per quam mulier ortula
ni vult se equiparare mulieri doctoris. In
compassio: vel crudelitas ⁊ duricia super
pauperes. Mirum. Crescunt quotidie an-
garie dominorum: nec deficit pompa.

Quinto. Tentat de gulla. El mal de san
Biaso. O quot sunt: qui per vn boconeto:
andara cento mia ⁊ negaria. s. Francesco.
Uadunt ad beccariam die sabbati: summo
mane. O compagno ten quel lachieto. Go
uerna quel figadeto. Ad tabernam: volunt
de bona ꝟnaza. O cõpagno faciet tibi no-
cumentũ oculis. Dicit ille. Melius est hr̃e
oculos sgarbellatos. ꝙ mori siti. Non guar
dãt ad vigilias sctõꝝ: nec q̃dragesi. Tales
figurant̃ ꝑ Esau: de quo Gen. 25. Qui fra-
tri suo Jacob vendidit ꝓmogeniturã. pro
vna scutella lentis. Ad minus fuissent figa
deti. Similes sunt illi Florẽtino: qui come-
dit pro. x. cum esset in conuiuio ⁊ come-

disset tanq̃ lupus: quasi vsq̃ ad vomitum:
videns afferri ranas in quantitate: ⁊ lan
te coctas: quarum ipse cupidus erat: indi-
gnatus dixit. In se de dio. Si mori de-
berem: partem meam volo. Tantũ come-
dit q̃ crepuit medius. Ideo Dantes inue-
nit eum in inferno. c. 6. inferni. di.
Voy citadini mi chiamasti ciacho. i. porco.
Per la damnosa colpa dela golla.
Come tu vedi la pioza mi fiaccho.
Et io anima trista non son sola.

Sexto tentat de ira. Et qua deus ⁊ san
cti vituperantur. Quia in p°. Ethi. Im-
possibile est indignantem. operari bona.
Et Prouer. 17. Ira non habet misericor-
diam. El Cato dice. Ira impedit animum
ne possit cernere verum. Exemplum illius
Asculani. Qui nouum genus blassemie
inuenit. El cagasangue veniat asine que
portauit christum in egyptum. Contra ta-
les Dd. Irascimini ⁊ nolite peccare. Se
ptimo d' accidia. Et qua stat ociosus: ⁊ pi
ger vt non possit operari bona. Extra de
renunciatione. c. Nisi cum pridem. Ociosi-
tas ⁊ voluptas arma sunt hostis antiqui:
ad miseras animas captiuandas. Quod
exemplis patet. De Dd. ocioso quid fece-
rit. De Salo. De Sansone in sinu Dalide
O quot mala fiunt sup apothecas: dicun-
tur turpia. ⁊ verba ociosa. O iuuenes qd
hic statis totã die ociosi: ¶ Scdo tẽtat ex
omni latere. Primo ante: vt hominem de-
tineat a bonis inceptis. O quot sunt qui
bonum incipiunt per dies aliquot conti-
nuando: sed suasu diaboli: cito deficiunt.
Secundo retro. Quia conatur deducere
hominem ad peccata preterita: ad vomi-
tum vt canis. Tertio a dextris per prospe-
ritatem. Deutero. 33. Incrassatus est dile-
ctus meus ⁊ recalcitrauit. vt faciat homi-
nem obliuisci de deo. Unde. Quintus Cur-
tius. Fragilitatis humane: nimia in pro-
spis rebus obliuio ẽ. Et Titus liuius. 2°.
bello pu. Ferme enim fit. vt secunde res ne-
gligentiam creent. Quarto a sinistris. per
tribulationes. ps. Cadent a latere tuo mil
le. Per aduersitatem. Et decem milia a de
xtris tuis. Per psperitatẽ. Quia plies ab-
utuntur prosperitate: vt de Dd. Salomo.

Quinto sursum. Quia ex peccato super-
bie sue: Adam tentauit. Et quo natura hu
mana lapsa est. Sexto deorsum. Quia co-
natur hominem deducere ad perditionem
eternam. In vitis patrum. Interrogauit
Macharius demon: de quo plus letaba-
tur in mundo: ridendo respondit. Quan-
do mecum deduco animam in infernum.
¶ Tertio principaliter Tentat in omni
tempore. Et hoc quatuor tẽporib⁹. Pri
mo in pueritia: vt incoet habitum vitiorum.
Inobediens patri ⁊ matri. Ignorat Pa-
ter noster. Aue. Credo. cum tamen tenea-
tur scire ⁊ doceri. De conse. di. 4. Vos an-
te omnia. Fiunt ingrati. ladri. Quod con-
tra Ecclesiastici 6. Filij tibi sunt: incurua
illos a pueritia illorum. Ad vos clamo: o
patres: pro quibus rationem reddetis in
iudicio. Secundo in iuuẽtute: vt sequã
tur concubinas. blassemias. periuria. vsu-
ras. Que omnia iuuenes acquisierunt a
parentibus suis. Quid relinques in testa-
mento: o pater filio tuo: Vere lanceas. ba-
lestras. arcus. tabulerium. cartas. datos.
Tertio tentat in decrepitate: vt non at
tendat anime proprie: habens pedem iam
in fossa. ⁊ hñs oculos lippos ⁊ eat cũ bacu
lo. Contra tales dicitur Iere. 3. Bonum ẽ
viro se portauerit iugum ab adolescentia
sua. Quarto in somnis tentat. Secũdũ
Tho. 22. q. 46. ar. 6. Cum sint tria somnia
Quedam a natura. Quedam a deo. Que
dam a diabolo. De his somnijs homines
tentat. quando in eis apparet. In collatio
nibus abbatis Moysi legitur de heremi-
ta: cui demon apparuit in forma boni an-
geli. Surge inquit ad laudandum deum.
Et aliquando portabat ei lumen: ⁊ dice-
bat. Nauis talis submersa est. ora pro ani
mabus illis. quia sunt in purgatorio. Tã-
dem ostendit ei in visione celum apertum
⁊ infernum. di. Nisi iudeus fias: non intra
bis celum. Iudeus factus est. ⁊ damnat⁹.
Unde caute incedendum est. Quia dicit
Ecclesiastici. 5. Ubi multa somnia. ibi mul
te vanitates. Et. 34. Ecclesiastici. Multos
errare fecerunt somnia. Et. 26. q. 7. Non
inueniatur in te qui obseruet somnia. Cla
ma contra seculares: qui fidẽ facile pdant.
¶ Sexto

Sexto tentat in vigilia. Quia habet
hanc potestatem vt aerem istum possit con
densare. Quo facto visus deludit. Exem-
plum patet puelle. que oculis omniũ vide/
batur equa. Monachi autẽ. s. Macharij
compatientes ei rogarũt patrem pro ea.
Respõdit Machari9. Oculi vestri sunt de
lusi: non ẽ equa sed mulier. Unde aperuit
oculos illorum. Ad quod facit exemplũ il/
lud mirabile: ĩ libro quod dicitur. Fortali
cium fidei. Quod in regno francie. Cum iu
dei maleficijs vterẽtur: accidit ꝙ quidam
iudeus factus est amicus cuiusdam mini/
stri iusticie: quem orauit vt daret ei cor ho
minis christiani: fingens velle pro medici/
na. promittens ei. 30. coronas auri. Quod
factum est. Extraxit autem cor a quodam
christiano: quem iusticia exigente squarta/
rat ⁊ dedit vxori custodiendũ. Mulier au
tem prudens cor porci dedit iudeo pro illo
christiani. Judeus autem credens se habe
re cor christiani: sepeliuit illud in quodam
cãpo latissimo: in quo paulo post venit ma
gna multitudo porcorum. Qui mutuo bel
la concitantes: vnus non remansit quin se
occideret. iudeus captus: dixit. Qđ idem
factum fuisset si cor hominis christiani fuis
set ibi sepultum. Hoc ideo inquit iudeus fe
ci: quia in vigilia demon me seduxit. Et q̃
nis o anima cara: de tot ⁊ tantis demon
tentet. noli tamẽ timere. Quia non potest
nisi quantum tu vis. Unde Tho. 2. di. 21.
ar. 2. dicit. Licet demonis potentia sit ma/
ior potestate hominis: tamen quo ad aliqd
non est maior. s. quo ad liberum arbitrium
quod cogi non potest. Nam homo est dñs
suorum actuum. Demon autem non. Se/
cundum Alber. super Luc. 3. bona sunt in
demonibus. de quibus pro libito non pos
sunt disponere: nisi tm̃ quantum a deo p/
mittitur. Primũ naturalis existẽtia. Sunt
in. natura pulcri. neq3 quãtũ ad substãtiã
sue nature sunt turpiores angelis bonis: ⁊
tamen in sui natura: substãtia: ⁊ decore: nõ
possunt hominibus apparere. Immo ap/
parent: aut in corporibus assumptis in ta
li deformitate: ꝙ videntes contristantur.
Et hoc virgo noluit videre ipsum in morte
Unde Tho. supra: dicit. Demon nõ potuit
assumere aliam formam preter serpentis;
quando euam seduxit. Secũdm bonũ est na
turalis sapientia. qua vellent ꝯtra nos. vti
omni astutia. Sed deus eos non sinit. qui
sua clementia illuminat nos ad vitandas
suas fraudes: dolos. Tertium natural' po/
tentia. Possent facere miranda: deludere
sensus hominis: vexare corpora: spargere
aquas maris super terram. Turbare totã
machinã suffocare homines ruere domos
Sed deus sua bonitate non sinit: nisi q̃tuz
homo potest ei resistere. Unde dicit Tho.
p. par. q. 114. Demon semel victus ab ali/
quo. non amplius eum tentat: nisi ad mul/
tum temporis. Et hoc duplici ratione. Pri
mo diuine clemẽtie. q̃ seruos suos nõ patiẽ
vexari supra vires. Scđo ratiõe superbie.
quia non potest pati superetur ab homie
inferiore sue nature. Ideo Mat. 4. Demõ
qui tentauit xp̃m in deserto: amplius non
molestauit vsq3 ad passionem. Ad quod fa
cit exemplum illud mirabile de monacho
Anastasio. Qui centum demones habuit.
40. annis ad tentationem. Quos post resi
stentiam tanti temporis habuit ad obediẽ
tiam: ⁊ subiectionem: ita ꝙ ad eius prece/
ptum: fecit monasteriũ pro. c. monachis:
cum omnibus officinis. Aquas a longe de
ducẽtes per aqueductus subteraneos. Et
Mat. 8. de quodam demone cũ expelleret
a quodam petijt a christo ingredi porcos.
quasi nõ ausus per semet ingredi. Et Job
. 1. De licẽtia dei fuit vexatus. Qui etiã nõ
possunt cognoscere cogitationes hominũ.
Unde patet. Secundum.

Ertium dicitur ⁊c. Ad ipsũ demo/
nem debellandũ: sunt. 5. remedia.
Que etiam sunt necessaria ad de/
fensionem vnius castri ciuitatisue debella
te ab inimicis.

¶ Primũ est. Succursus populorum.
¶ Secundũ est. Prouisio munitionũ.
¶ Tertium est. Resistentia inimicorum.
¶ Quartum est. Fidelitas militũ.
¶ Quintum est. Solicitudo custodie.
¶ Primum ⁊c. Ciuitas capitur ab inimi/
cis: quando deficiunt milites ⁊ populi: qui
eam defendant. Constãtinopolis. Capha:
Bossina. Barra. Grecia. Thesalia. Mar/
ra. Peloponesũ. Trabesonda. Hec ciuita/
tes fuere capte a Turcis. quia non fuere

defensate a christianis. Remediū istud opꝫ
haberi contra demones: qui pugnant con-
tra castꝛa anime nr̄e. Et hoc est refugiū ora
tionis. Quod patet figura: ⁊ auctoritate.
Primo figura. Exo. 17. De moise oráte: qñ
populus pugnabat contra amalechitas: ⁊
ipse tenebat manus depressas. populus ꝑ-
debat. Et quando tenebat altas vincebat.
In signum ꝙ oratio est victoria contra ini
micos. Secūdo auctoritate. Mar. 9. Hoc
genus demoniorū in nullo potest exire: nisi
in oratione ⁊ ieiunio. Que oratio debet fie
ri. 3. generibus personaꝛ. Primo Iesu chri
sto. qui est aduocatus apud patrem. Hiero
nymus ad Eusto. Itaqꝫ omni auxilio de-
stitutus: ad iesu iacebam pedes: rigabā la
chrymis: crine tergebaꝫ. Secundo Marie
Ber. In periculis: in āgustijs: in rebus du
bijs: mariam cogita. mariam inuoca nō re
cedat ab ore tuo non recedat a corde. Ter
tio omnibus sanctis. Job. 5. Uoca ergo si ē
qui tibi respondeat. ⁊ ad aliquem sancto-
rum conuertere. ❡ Scd̄m ⁊c. Ut bombar-
de. schiopeti. passauolanti. zarabotani. ar-
chibusi. balestri. Istud remedium cōtra de
moneꝫ: est humiliatio sui. Unde est ꝙ pl'es
non se corrigunt: quia non se cognoscūt.
Lact. i. c. 1º. Dec. n. prauitatis est cā: igno
ratio sui. Anto. vidit totum mundū laqꝫis
plenum dixit. O quis poterit vitare istos.
Responsum est. Antoni: sola humilitas. Et
Dauid de seipso. Humiliatus sum: ⁊ libera
uit me. Diabolus est superbus: ⁊ humilita
tem abhorret. Unde dixit diabolus Anto-
nio. Si tu vigilas: ego non dormio. Si ieiu
nas: ego cibum non capio. in sola humilita
te me superas. ❡ Tertium est ⁊c. Istud est
meditatio passiōis christi. 2. Paralipo. 20.
Cū ignoramus quid agere debeamus: hoc
solum habemus residui: vt oculos nostros
dirigamus ad te. Greg. Si passio christi ad
memoriaꝫ reducitur. nihil est adeo durum
quod nō equo animo toleretur. Figura de
Marath fluuio. Exo. xi. ❡ Quartum est.
Fidelitas. Eph. 5. In omnibus sumentes
scutum fidei. Quod signatur in quodaꝫ fi-
deli notario apud ꝯstantinopli. De quo le
git. Qd cū qdā magꝰ duxisset eū ad qndā
locū vbi stabat maxima multitudo demo-
num. vnus eorum in throno sedēs: interro-
gauit si seruus suꝰ vellet esse. At ille signa-
uit se di. Ego sum seruꝰ. s. Trinitatis. Au-
dito hoc nomine. Trinitatis ⁊ viso signo
crucis: omnes diaboli fugerunt. Cuꝫ igitur
ad ecclesiam. s. Sophie iuisset imago chri-
sti que ibi erat oculos vertebat ad ipsum:
quocūqꝫ iret. Acsi ipso facto diceret christꝰ.
Quia confessus es me coram diabolis: in
terris. ego confitebor te coram patre meo i
celis. ❡ Quintum est ⁊c. Ut quando fiunt
bone guarde. Clamādo. O dal Torazo fa
bona guarda. O da la torre de soto. Istud
remedium: est assidua bona operatio. Hie
ro. de con. di. 5. Nunqꝫ. Semper aliquid bo
ni facito. vt diabolus te semꝑ inueniat oc
cupatum.

❡ Feria. 2. Prime ebdomade 40. De iu-
dicio vniuersali.

Bunt hi in sup-
pli-
cium eternum: iusti autem
in vitam eternaꝫ. Mat. 25.
❡ Scd̄m sententiaꝫ Aug.
si aliquis esset qui de tota
scriptura nihil aliud sciret nisi solum ꝑsen-
tem lectionem: hoc solum sufficeret sibi ad
salutem. Impero che in essa cōtinetur bo
num ⁊ malū. saluatio ⁊ perditio hominis.
Cum venerit inquit euangelista filius ho-
minis in maiestate sua: ⁊ omnes angeli cū
eo: congregabuntur ante eum omnes gen
tes. Secūdum Tho. in. 4. di. 47. Duplex
est iudicium quo homo iudicatur. Unum
particulare: in quo iudicatur s'm opa sua.
De quo Ecclesiastici. 41. Hoc iudicium a
deo omni carni. Et Apo. 14. Opera enim
illorum sequūtur illos. Aliud est vniuersa
le: de quo hodie fit mentio. In quo congre
gabuntur omnes gentes ante iudicem: bo-
ni ⁊ mali. Et quia vt habet philosophus ter
tio Topi. Inest deo iusticiam facere. Iō
cuilibet dabit ꝙ suum erit. Hic est ille eq̄s-
simus iudex: qui facta nostra omnibus no
tificabit. Nauū. 3. Reuelabo pudenda tua
in facie tua: ⁊ ostendam cunctis gentibus
ignominiam tuam. Ecclesia. Liber scriptꝰ
proferetur in quo totum continetur: vnde
mundus iudicetur. Iudex ergo cū sedebit:
quicquid

quicquid latet apparebit:nil in vltum re/
manebit. Hic est qui rationē eriget de ani/
ma nostra. Ideo scriptura Deutero.4. Cu
stodi temetipsum:ꝛ animaȝ tuam solicite.
Hic est qui rationeȝ eriget de tempore. Ec
clesiastici.6. Fili conserua tempus:ꝛ decli/
na a malo. Cōserua tempus:quia breue.p̊.
ad Corin.7. Tempus breue est. De qua in
4. Phisi. Nihil habemus de tempore: nisi
nūc idest presens tempus. Quia preciosuȝ.
Bernar. Nihil preciosius tempore. Cuȝ ve
nerit inquit filius hominis congre.ante eū
omnes gentes. Boni ꝛ mali. Bonis dicet ꝟ
bum salutis. Uenite benedicti patris mei:
possidete vobis paratum regnum a consti
tutione mundi. Malis dicet verbum per/
ditionis. Ite maledicti in ignem eternum.
Bene dicunt assumpta verba. Ibunt hi in
supplicium eternum. De quo iudicio tria
sunt videnda.

Primum verificationis.

Secundum ordinationis.

Tertium consumationis.

Irca primum. Queritur Dubium
c vtrum iudicium vniuersale: sit fu/
turum: Ad hoc due opiniones fue
re. Una est ꝙ nō. altera ꝙ sic. Prima ꝙ nō
sic probat. Iusticia requirit:ꝙ vna res se/
mel bene iudicata:bis nō iudicetur:vt pa
tet.ff.de officio pretoris.l. Obseruandum.
Et.ff.ꝺ iudicijs in.l.iudex. Et.30.q.5.c. Iu
dicantem. Ad propositum. Deus est iustus
iudex:cum hominem iudicet in morte.iux/
ta illud. Apoca.14. Opera enim illoruȝ se/
quuntur illos. Ideo iterum non debet iu/
dicare in vniuersali iudicio. Unde Naum
primo. Non iudicat deus bis in id ipsum.
Ex hoc fundamēto Saducei moti sunt ad
negandū resurrectiōem. Alia opinio di/
cit ꝙ sic. Quia hodiernum euangelium lo
quitur de hoc. Ad hāc difficultatē. Respō/
deo ꝭm Theo.s. Tho.in.4.distin.47. Et
Magistrum in.4.di.48. Et Alexan.4.di.
48. Et Bona.in.4.distin.eadem: ponunt
hanc conclusionem. Quod iudicium vni/
uersale omnino est futurum. Que proba/
tur rationibus. Auctoritatibus. Ratio/
ne triplici.

Primo. Rōne diuine iusticie.

Secūdo. Ratione diuine sapientie.

Tertio. Rōe ꝑfectōis humane nature.

Primo ꝛc. Ad diuinam iusticiam perti
net malos perdere:ꝛ punire eos secunduȝ
demerita:vt patet.xij.q.2.c. Cū deuotiss/
mā. Et.l. Ita vulneratus.ff.ad.l.aquiliam.
Et.C.de fur.l.si quis. Et.ff.de penis.l. Si
capitalium. Hec autem iusticia:cum sit pre
clarissima virtutum.vt habet phs.5. Ethi.
maxime habet reperiri in deo. Quia vt di
cit.s.Tho.i.par.q.21.a.1. Cum quo est Cō
mentator. Omne quod est potissimū:deo
est attribuendum. Si reperitur in homini/
bus:multo magis in deo. Sed nota scđm
Alber. Qꝺ quattuor habent reperiri i deo
que nullo modo possunt reperiri in homi/
ne taliter. Primum est potentia infinita.
Et hanc potentiā ostendit mundo:quādo
ipsum de nihilo patrauit.iuxta illud. Ter/
ram ꝛ mare tu creasti. Scđm est sapientia
infinita.ps. Omnia in sapiētia fecisti. Ro.
8. O altitudo diuitiarū sapientie ꝛ sciētie
dei. Tertium est misericordia quā ostendit
mundo in expectatione peccatorum. Isa.
3. Expectat nos deus: vt misereatur nr̄i.
Quartum est iusticia. Sed hanc mūdo ple
ne non ostendit. Quod apparet. Uidimus
enim mala fieri. Unus deuȝ vituperat. Ali
us vsuras cōmittit. Alius nigromantiā se
quitur. Alius asasinat pauperes: verumta
men tales non puniuntur de sceleribꝰ suis.
Unde Dauid. Uidi impiū superexaltatū.
Et alibi. Zelaui super iniquos pacem pec/
catorum videns. Et Iob admirans.21.di/
cit. Quare impij viuunt sublimati sunt cō/
fortati sunt diuitijs vere dormit ꝛ surdus
effectꝰ est. Io.8. Ipse vero dormiebat. Ad
propositum. Si iustus est.debet iusticiaȝ fa
cere in peccatore:in presentiarum non ha/
bet locum.ergo fiet in iudicio vniuersali.
Aliter deus non esset iustus. Quod est im/
possibile.2.Tim.4. Bonum certamen cer/
taui cursuȝ consumaui fi.ser.de reli.repo.ē
mi.i corona iusticie.quā red.mi.iustꝰ iudex

2°.rōe ꝛc. Ad diuinā sapiaȝ ꝑtinet sub
limare ꝟtuosos. Luc.i. Exaltauit humiles
Quia vt habet phs.4.Ethi. Honor est exi
bitio reuerentie in testimonium virtutis.
In eodem. Solus bonus ꝭm virtutem:est
honorandus. Ro.2. Gloriā ꝛ honorē ꝙren
tibus vitam eternam. Ad ꝓpositū. Holes

qui in hoc mundo viuunt iuste ꝯm lumen rationis ⁊ obtemperant diuinis mandatis: merentur premium in testimonium virtutis: vt patet ꝑ phm. p° ethi. Sꝫ oppositũ videmꝰ. Quidaꝫ lapidati sunt vt Zacharias. Saphenus. Aliȷ̃ gladio transuerberati: vt Jeremias. Aliȷ̃ secti: vt Jsa. Aliȷ̃ excoriati: vt Bartħo. Aliȷ̃ in craticula positi vt Laurẽtius. Aliȷ̃s lacerate carnes: vt Uicentius. Aliȷ̃s auulsi dentes: vt Apolonia. Aliȷ̃s oculi eruti: vt Lucia. Aliȷ̃s mãmille incise: vt Agatha. Deus deuoto homini dat angustias. Hodie occidit puerꝫ. cras equum. alia die asellũ. dat infirmitates. Quum igitur bonis congrua premia hic a deo non reddantur. igitur in iudicio quando anima corpori coniungetur: gloria ei contribuetur. Et ex hoc. vt habent Theologi in. 4°. anima habet naturale desiderium ad corpus suum. ⁊ cupit vniri corpori. ⁊ clamant quotidie illud Apoc. 6. Usquequo domine verus ⁊ sanctus: non vindicas sanguinem nostrum: Et per oppositũ. Jllud iudicium fugiunt damnati ratione huius vnionis anime ad corpus: propter maiorem penam. Unde patet secunda ratio: quõ iudicũ vl'e est venturuꝫ. ¶ Tertio ⁊c̃. Nam humana natura est imperfecta si anima non est coniuncta corpori. Unde separatio anime a corpore est per accidens ⁊ contra eius naturalem inclinationem. Quia vt habet phs. 2. de anima. Homo constat ex anima ⁊ corpore. Et. 4. Meteo. Homo mortuus non est homo: nisi equiuoce. Jdeo ad perfectioneꝫ ipsius nature humane conuenit animam coniungi cum corpore. Que coniunctio erit in iudicio. Et per consequens erit iudicium vniuersale. Quam veritatem confitetur Paulus. 2. Cor. 5. Omnes eniꝫ nos manifestari opꝫ ante tribunal xp̃i. Et. 25. dist. c. Qual' ẽ hic q̄sqꝫ egredit': talis in iudicio apparebit. Cõ quella fede e iustitia. Et Aug. 20. d' ciui. c. p. Tenet omnis ecclesia dei veri christum de celo esse venturum: ad iudicandũ viuos ⁊ mortuos. Et Hieronymꝰ ad Aselلam de fictis amicis. Ante tribunal christi astabimus: ibi apparebit qua mente quis uixerit. Et Ber. quadam epistola. Ueniet dies illa. quando plus valebunt pura corda q̃ astuta verba: conscia bona q̃ marsupia plena: quoniam quidem iudex ille nõ flectetur donis nec falletur verbis. Unde patet veritas. Ad argumentũ. Respondet. s. Tho. in. 4. di. vbi supra. Omnipotẽs deus in iudicio bis non iudicat hoieꝫ. Si enim punit animaꝫ in morte. non punit totum hominem. Quia anima non est homo sed pars hominis. Jdeo cum totus peccauerit corpe ⁊ anima: totus puniendus ẽ: aut premiandus. Judiciuꝫ quo nunc iudicat. iudicatur anima non corpus. Ut igitur ꝓmietur aut damnetur in vtroqꝫ homine: oportet iudicium esse venturum. Unde patet primum mysterium.

s Ecundum ⁊c̃. Ordinabitur auteꝫ iudicium ꝯm Tho. quo ad tria.

¶ Primo. quoad locum.

¶ Secundo. quoad aspectum.

¶ Tertio. quoad modum.

¶ Primo ⁊c̃. Quia super montem stabũt ⁊ in valle Josaphat. que inter montẽ syon ⁊ oliueti sita est. De quo Joel. 2. Adducã omnes gentes in valle Josaphat. ⁊ disceptabo cum eis. Sed dubium querit'. Quomodo est possibile q̄ ibi stet tantus populus: cum vallis illa sit parua: Ad quod dicit magister in. 4. Quod quot quot homines poterunt ibi stare. ibi erunt. Aliȷ̃ uo circa vallem erunt. Aliȷ̃ propinquius. quidam uo remotius. De sanctis uo dicit: q̄ erunt in aere cum xp̃o. iuxta illud apostoli. p̃. Thesa. 4. Rapiemur cum illis: obuiã xp̃o in aera. Et ita dicit. s. Tho. in quolibet 9. ar. 2. ¶ Secundũ ordinabitur ⁊c̃. Quia sunt visuri xp̃m boni ⁊ mali. Sed nota ꝯm Theologos. q̄ boni videbunt eum in gloria diuinitatis ⁊ humanitatis cum iucunditate cordis: q' in proximo gloriam expectabunt. iuxta illud Jsa. 33. Regem in decore videbunt. Sed per contrarium mali videbunt in humanitate in forma terribili: priuati visione diuinitatis. iuxta illud Jsa. 5. Tollatur impius ne videat gloriaꝫ dei. Et qua visione o anima cara: grandis erit planctus illis reprobis. De quo Chriso. super Mat. Plangent iudei videntes viuentem ⁊ iudicantem: quem quasi mortuum existimabant. Plangent gentiles. q̄ vanis disputationibus decepti stultitiam

putauerunt

putauerunt deum colere crucifixum. Plangent xp̄iani peccatores: qui magis dilexerūt mundum ꝙ̄ deuꝫ. Prattica super istas generationes. Fac orationem o xp̄iane. vt det tibi gratiam deus plangendi peccata tua hic: ne fleas in valle Iosaphat. Quod bene Iob petebat .x.c. Dimitte ergo me vt plangam paululum dolorem meum. anteꝙ̄ vadam ⁊ non reuertar. ¶ Tertio ordinabitur ⁊c̄. Contemplantur doc. ꝙ aduenıente mundi fine, qui soli deo est cognitus: vt dicit. s. Tho. 4. di. 43. ar. 3. Christus iesus cui concessum est a patre facere hoc iudicium: ipsuꝫ manifestabit matri sue. angelis. apostolis. ⁊ omnibus animabus sanctis. Mater mea inquit ⁊ vos serui mei: aduenit tempus quo mundum iudicem: vt electi mei premientur in celo: ⁊ reprobi crucientur in inferno. Et vos angeli preparate ad hoc negocium peragenduꝫ. Ad vocez eius letabuntur omnes. Et ratione iustitie. Iuxta illud. ps. Letabitur iustus: cū viderit vindictam. Et ratiōe premij: quia premium expectabunt. Et sicut rex tēporal' in regno suo. 3. solet obseruare: quando vadit dare aliqua sententiam diffinitiuam: Ita rex spiritualis xp̄s iesus: hec obserbit. Primo premittuntur tibicines cum tubis. qui habent citare partes. Secundo p̄mittuntur serui ⁊ domicelli. Tertio associatur ipse cum suis senatoribus. ⁊ cōmensatoribus. Ita xp̄s faciet. Primo premittet tibicines. Qui erunt quatuor angeli. dicentes alta voce ad quatuor partes mūdi. Surgite mortui: venite ad iudicium. Sic ad occidentem: ⁊ alias partes mundi Et subito omnes anime que sunt in paradiso. ⁊ inferno ⁊ alijs locis dispersi: vestiēt corpora sua: ⁊ ministerio angelorum colligētur pulueres. ⁊ coniungentur animabꝰ suis ⁊ sic fiet generalis resurrectio corporū. De hac Tuba loquitur apostolus. p̄. Cor. 15. Canet enim tuba. ⁊ mortui resurgent'. Utrum autem illa tuba erit materialis: aut non. Duplex est opinio. Una Ric. 4°. di. 43. Uox huius tube non est causa efficiens reformationis corporum. qꝛ impossibile est. ꝙ tuba habeat hunc effectum: erit tamen instrumentuꝫ diuine iustitie. ita ꝙ erīt materiales. Alia opinio est Tho. super epistolas Pauli. Qꝫ vox istius tube est vox christi. Sed dicitur tuba instar tube veteris testamenti. que habebat conuocare homines ad mouendum castra: ad concilium. ⁊ huiusmodi. Ita vox xp̄i ad cōducendum homines de sepulchris ad iudicium. Que vox erit valde terribilis. Et nō īmerito. Quia si xp̄s mortalis fuit tam efficax ad resuscitandum lazarum: quando dixit lazare veni foras: quanto plus immortalis: Figuratiue de hac voce habet̄ Gn̄. 3. Si adam timuit vocem dei. Adaꝫ vbi es ⁊ abscondit se: ⁊ tamen illa vox erat misericordie vt parceret illi: si veniā postulasset quantomagis timebunt reprobi: qui in inferno erunt damnandi vocem dei: que erit seuere iustitie: De hac voce Hieronymus. super Mat. Quotiens diem iudicij considero: toto corpore contremisco. Siue eniꝫ comedam siue bibaꝫ. siue aliquid aliud faciam: semper videt̄ illa tuba terribilis insonare auribus meis. Surgite mortui venite ad iudicium. Secundum quod facit: est quia premittit domicellos: cum īsignijs regis. Sic xp̄s premittet omnia instrumenta passionis que intra se erunt reformata. Cum cruce. corona. lancea. ⁊ alijs. Et hoc ad confussionem peccatorum. De hoc loqtur Mat. 24. Signum filij hominis apparebit i celo. De quo ecclesia. Hoc signū crucis erit in celo: cum dominus ad iudicādū venerit. Quale hoc signuꝫ o Pat: El marzocho: La Bissa. La sega. La lupa. La qla blācha e negra. Non. Sed arma christi. Contra dominos temporales qui nunc nō crucem sed insigna sua sua in capellis ⁊ ecclesijs ponūt. Unus pro arma sua. vn papagallo. Alius la moraya ⁊c̄. Sed querit anima cara dubiū: Quis feret hoc verillum crucis: Quidaꝫ predicant ꝙ Io. baptista. Alij ꝙ Petrus. Alij ꝙ Paulus. Alij auteꝫ magnis vocibus. Franciscum extollunt: quem sic etiam depingunt. Clama. Pacia pacia. pacia. Qꝛ Theologi volunt ꝙ erit ministerio angelorum. Tertium quod facit rex est: quia de palatio suo descendit cum militibus. Sic xp̄s quoqꝫ: cuꝫ matre sua. angelis. ⁊ tota curia celesti. veniēt super montē oliuet: iuxta illud Isa. 3. Dominus veniet cum senatoribus terre. Et sic

sancti resumptis corporibus obuiam fient
xp̄o in aera. Et sic erūt a dextris boni: ma-
li autem a sinistris. Sed dubium queritur.
Utrum mali resurgent in hoc iudicio? Qui
busdam videtur ꝙ non: per verbum Dd.
Non resurgent impij in iudicio: neq̃ pecca
tores in consilio iustorum. Ad quos respō
dent Theologi. Qd in isto iudicio: erunt
tres differentie personarum. Quidam iu-
dicabunt sed non iudicabuntur: vt aposto
li. De quibus. Mat. 17. Sedebitis ⁊ vos iu
dicantes. 12. tribus israel. Quidam iudica
buntur ad gloriā suscipiendam. Et ĥ erūt
boni. Quidam iudicabuntur ad damnati-
onem eternam. ⁊ ĥ erunt mali. Surgent er
go tam boni q̃ mali. Sed dubium queri-
tur. Surgent ne pueri: qui cum peccato ori
ginali decesserunt? Respondeo ꝙ sic. Sed
ad quid? Respondeo ẜm Alber. ad facien
dum duo. Primum ad reassumptōez suo-
rum corporum: q2 vt dictum est supra p̄ma
parte. Natura anime est vt velit coniungi
corpori: quia est forma sua. Secundū ad
accusandū parentes: quorum defectū mor
tui sunt sine baptismo. Clama contra ma-
tres. O si ponerentur aures ad latibula
audirent voces puerorum occisorum cla-
mantium: vendeta vēdeta o dio: cōtra ma
tres nostras crudeles. Ad propositum re-
deamus. Mali ergo erunt a sinistris ⁊ bo-
ni a dextris. Et quia vt habet Tho. 22.
q. 57. ar. 6. Et. ff. de officio presidis. l. Illici
tas. Iudex non debet iudicare nisi ẜm al-
legata. Ideo ꝯtra reprobos. 6. testes erūt.
Prim⁹ erit natura angelica. Iob. 20.
Reuelabunt celi iniquitatem eius. Ideo
dicitur Luc. 21. Qd virtutes celorum mo-
uebuntur. i. ꝑtestates angelice: vt pecca-
tores accusent. ⁊ contra eos testimonium
ferant. Prattica super omnes status pec-
catorum. Et contra mulieres dali manege
rosi. Secūdus erit Demon. De quo Au
gustinus. Dicturus est eni ille aduersarius
noster in iudicio. Equissime iudex: iudi
ca hunc esse meum ob culpam: qui tuus no
luit esse per gratiam. Tuus per naturam:
meus per miseriam. Tuus ob passionem:
meus ob suasionem. Tibi inobediens: mi
hi obediens. A te accepit immortalitatē
stolam: a me accepit pannosam qua indu
tus est tunicam. Tuam vestem dimisit: ⁊ cū
mea huc venit. Equissime iudex: iudica
hunc meum esse: ⁊ mecum esse damnandū
Ille. Tertius erit cōsciētia. Ro. 2. Te-
stimonium reddente illis conscientia ipso-
rum. Hiero. ad Ocea. Aderit dies illa i q̄
facta nostra quasi in quadam tabula: picta
monstrabuntur. Quartus erit totus mū
dus. Grego. in homelia. O q̄ anguste tūc
erunt vndiq̃ vie reproborum: superi⁹ erit
iudex iratus: inferius horrendum chaos: a
dextris peccata accusantia: a sinistris infi-
nita demonia ad supplicium trahentia: in-
tus conscientia mordens: foris mondus ar
dens. Miser petōr sic deprehensus quo fu
giet? Quintus erunt corpora celestia.
Luc. 25. Erunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stel-
lis. Primo in sole: non quo ad priuationē
luminis cum sit naturalis: sed fiet eclypsis
vniuersalis: per diuinam virtutem. Secū-
do in luna: ⁊ non dabit lumen suum: cum
illud habeat a sole. Tertio in stellis, quia
cadent de celo: non quantum ad earū sub
stantiam: cum sint incorruptibiles: sed ẜm
apparentiam; quia comas igneas emittēt.
Preterea vt habet Hieronymus: dicit se
vidisse in annalibus hebreorum de. 15. si-
gnis que habent precedre hoc iudicium.
Et ꝙ prima die maria omnia se erigēt. 15.
cubitus supra omnes mōtes. Secundū in
scđa die in profundo descendet. Tertium
ꝙ fient terremotus tam magni ꝙ omnia
alta edificia prosternentur. Que signa bre
uitatis causa omitto. Quibus premissis
exibit ignis ab omnibus partibus mundi.
⁊ ascendet super omnes montes ac purga
bit oia: iuxta illud. ps. Ignis ante ipm p̄ce
det ⁊ inflamabit i circuitu inimicos eius.
Terra etiam plana ⁊ omnia ela purgabū
tur. Sole stante in oriente. ⁊ luna in occi-
dente: vt fuerunt creata. Cessabit omnis
motus. Antichristus occidetur ab archan
gelo Michaele: ⁊ fiet mundus nouus: ẜm
illud Apoc. 21. Uidi celum nouum ⁊ terrā
nouam. Et ẜm Alber. Uenient paruuli in ali
quibus latibulis huius mundi non condē
satis aqais: qui dominū deum laudabūt:
vt ipse ponit super Luc. Unde patet. 2.

Tertium

[t] Ertium dicitur rc. Iudex christus testibus auditis ad electos se vertet dicens eis.3.verba.

¶ Primum.dicitur vocationis.
¶ Secundum.dicitur benedictionis.
¶ Tertium.dicitur premiationis.

¶ Primum rc. Venite o mater mea que me genuistis.portastis.lactastis.Et vos omnes sancti qui in hoc seculo certamē habuistis. Venite:quia tempus gaudij est.O verba consolatoria. ¶ Secundum dicitur benedictionis.In verbo benedicti.A patre.A filio.A spiritu sancto. ¶ Tertium premiationis. In verbo possidete. Regnum in quo nulla tristitia:sed summa iocunditas. In quo nulla malitia:sed sūma alacritas. In quo nulla penuria : sed summa vbertas omniū bonoꝝ desiderabiliū.Et subdet causā tanti boni.di.Esuriui enim rc. Vbi enumerat solum opera mi͞sericordie. Sed q̄ris o anima cara:quare simpliciter fit mētio in hoc iudicio de operibus charitatis: Respondet Ambro.li.off.di.Omnis summa xp̄iane religionis ac disciplinę:in misericordia ⁊ pietate consistit.Contra tenaces ⁊ auaros.Deinde vertet se ad malos cum voce terribili:totus turbatus.Et tu frater N.inclina caputium tantisper in oculis: ad terrorem di.O ingrati.Ego ꝓpter vos factus sum homo. Incarnatus. derisus. mortuus:⁊ vos in omnibus inobedientes mihi fuistis.Quapropter audite v͞ba mea. Clama cōtra vsurarios.⁊ omnes vitiolos in hoc puncto. Ite maledicti in igneꝫ eternum qui paratus est diabolo ⁊ angel' eius. Tunc dicent mali.Da nobis tuam benedictionem.Quibus ille.Non:sed maledictionem.Secundo.Da nobis aliquem locuꝫ refrigerij.Quibus ille.In ignem.Tertio. Da nobis breue terminum.Ille.Eternuꝫ. Quarto. Da nobis aliquam bonaꝫ dulcē societatem. Ille.Qui paratus est diabolo ⁊ āgelis eius.quasi volens dicere.Pro vestro domino habebitis luciferum : pro socijs:alios minores diabolos. O vox terribilis.O vox que trapassabat corda.O vox fora de ogni speranza.Quibus dictis :mali in ignem eternum ibunt: Iusti in vitam eternam.Cantando Te deum laudamus. Et tu frater.N.pone corrigiam ad colluꝫ. uertendo ad crucifixum faciem : fac orationem dicens.Te precor o Iesu pio.per illum amorem queꝫ tulisti omni generi humano:pro quo reliquisti paradisum ⁊ vestisti te carne ac nostra miseria. Te ꝑcor per labores ⁊ angustias quas .33. annis pro nobis portasti.Te precor inquam per illum asperrimū ⁊ ignominiosum supplicium passionis tue quam sufristi pro nostra vltima liberatione:vt populum istum in dextera tua collocare digneris.Et tu o maria indifessa aduocata nostra. implora ⁊ obtine nobis istam gratiam:vt dum sumus in hac lachrymarum valle faciamus taleꝫ penitentiam nostrorum peccatorum q͞p de numero electorum esse possimus.

Feria.3.prime hebdomade quadragesime De oratione.

Um intrasset iesus in hierosolymam:cōmota est ciuitas dicēs. Quis est hic. Mat.21. Populi autē dicebant .s. inferiores. Hic est iesus propheta a nazareth galilee.Et ingressus est templum.Quia vt dicit Glo.exemplum nobis dabat vt similia faciamus. Mat.6. Primum querit regnum dei.Et postq̄ⱥ iuit in templum eijciebat omnes vendetes ⁊ emētes:de templo.Scd͞m sententiam Tho. in cathena.Sacerdotes ex auaritia ordinauerant:vt in porticu Salomonis oues ⁊ boues ⁊ columbe venderentur.ne scꝫ aliquis ex defectu hostie animalis sacrificia intermittere cogeretur. Videns autem christus talia:furore repletus facto flagello de funiculis omnes eiecit dicens.Scriptum ē eniꝫ. Domus mea domus orationis vocabitur.
Querit difficultas a doctorib9. Qr̄ xp̄s ausus ē talia agē si timēs eos: Rn̄det Hiero.Q̄ꝺ de facie xp̄i:q̄dam fulgor mirabilis

exibat qui omnes in terrorem cõuertebat:
⁊ ei contradicere non audebant. Et nunq̃
legimus ꝙ christus tãtam vindictam exer
cuerit: sicut nunc. Multa enim opprobria
sepe audiuit: ⁊ nunquam vindictam expe-
tijt. Ut quando ei dictum fuit Jo. 8. De-
moniũ habes. tamen nunc turbatur: Und
hoc o bone Jesu? Rendet Albertus: quia a
lie iniurie erant sue proprie: ideo eas nolu
it vindicare. Ista autẽ erat iniuria patris
ideo eã seuere vindicauit: vt doceret nos i-
iurias proprias debere dimittere: iniurias
vero dei vindicare seuere. Unde dicit eis.
Scriptũ est. Domus mea ⁊c̃. Ecclesia ẽ do
mus dei: q2 i ipsa habitat modo singulari.
Unde. 2. Para. 6. Elegi locum istum: vt sit
nomen meum ibi in sempiternũ. Sed cõ-
queritur. Uos autem fecistis illam spelun-
cam latronũ. Accesserunt ad eũ ceci ⁊ clau
di: ⁊ sanauit eos. Pueri hoc videntes: cla-
mabant. O sanna filio dd. Ex hoc indigna
ti scribe d. Audis q̃sta isti dicũt? Utiq3. Nũ
quam legistis Ex ore infan. ⁊c̃. Secd̃m Al
ber. fuit honoratus ab angelis. a magis. a
pastoribus. a Simeõe. ab Anna: restabat
vt a pueris honoraret̃. Et relictis illis. abi
it foras extra ciui. ibiq3 docebat ⁊c̃. Appli
ca. De oratiõe erit sermo. De qua tria sũt
videnda mysteria.

¶ Primum dicitur. necessitatis.
¶ Secundum dicitur. vtilitatis.
¶ Tertium dicitur. potestatis.

D primũ Dubium queritur. Utrũ
a fit necẽm orare? Circa hoc fuit du-
plex opinio. Una antiquoꝝ phõrũ
Epicureorum. Stoicorum. Egyptiorũ ꝙ
non. Qd̃ probant dupliciter. Primo sic.
Necessitas orationis est ad hoc: vt intime
mus ei a quo petimus illud quo idigem⁹
Sed Mat. 6. dicitur. Scit enim pater ve-
ster celestis: q2 ijs omnibus indigetis. ergo
non est conueniens deũ orare. Igitur ⁊c̃.
Secundo sic. Per orationẽ flectitur ani
mus eius qui oratur vt faciat quod ab eo
petitur. Sed animus dei est immutabilis
⁊ inflexibilis: iuxta illud Mal. 3. Ego deus
⁊ non mutor. Ergo non est conueniens ora
re deum. ¶ Alia opinio: dicit ꝙ sic. Quia
hodie in euangelio christus dicit. Domus
mea domus orationis v. Ad hanc difficul
tatum responderur secundũ Th. 22. q. 83.
a. 2. Alex. 4. sum. Ric. 4. dist. 15. ꝙ orõ inter
cetera bona: homini est maxime necessaria
ad salutem. Que conclusio egregie proba-
tur. 3. medio. Primo ratione. 2°. Auctorita
te. 3. Exemplis. Ad rationem. Con⁹ est phi
losophi. 2. phi. ꝙ nihil potest tendere in fi-
nem: nisi per ea que sunt ad finem. Exẽplũ
de infirmo qui non põt sanari: nisi per me
dia. s. per dietam ⁊ medicinas. Et de culto
re vinee: qui non capit vinum: nisi prius vi
neam colat. Ad propositum. Finis nr̃ est de
us: vt hñt Theologi in. i. sen. Ad quem fi-
nem non possumus peruenire: nisi per me-
dia. Q2 vt dicit phs. 10. Ethi. Non peruenit
tur ad finem nisi mediãtibus medijs. Qui
finis est sũme nẽus: iuxta illd. 2. ph. Finis
mouet agentẽ. Qui finis nõ solũ cadit sub
diuina prouidentia: sed etiam debita neces
saria ordinat ad ipsum finem. Sed que
sunt illa? Ondit̃ur Mat. 19. de illo legispe-
rito d. Quid faciendo vitam eternam pos-
sidebo? Cui christus. Si vis ad vitam igre
di: serua mandata. Alia prattica. Non cre-
das o ciuis. ꝙ sis scriptus in li° vite abso-
lute ⁊ simpliciter. Petr⁹ saluabitur. Mar-
tinus. Nicolaus. sed cum cõditione: medi-
antibus medijs ieiuniorum. elemosinarũ.
lachrimarum ⁊ huiusmõi. Q2 vt dicit Ni-
colaus de lyra super. 3°. Re. 9. ꝙ promissiões
diuine sunt conditionales. Et Th. in. q. de
veritate. q. 23. a. 8. ꝙ si deus reuelaret alicui
suam salutem. debet intelligi sub conditiõe
si bene agat. Et per oppositũ: damnabitur
si male agat. Quod Aug. ostendit i libro d
predestinatione sanctorũ dicẽs. Fit autẽ
conditionaliter predestinatio dei. Prede-
stinati sunt omnes boni ad gloriam: ea cõ
ditione si fidem tenuerint. si obedientiam.
si patientiam. si pacem: vsq3 suam conditi-
onem. Ubi Augustinus concludit. ꝙ neces
saria sunt media ad salutem. Int̃ que pre
cipuum est oratio: non vt diuina voluntas
mutetur cum sit imutabilis: iuxta illud Bo
etij. Stabilisq3 manens dans cuncta moue
ri. Et Augustinus de natura boni. Solus
deus ẽ immutabilis. Et vndecimo Meta.
Deus est mouens omnia immobilis. Sed
vt obtineatur precibus nostris quod ipse
ab eterno disposuit dare, Teste Gregorio.
4. Dia.

4°. dialogorum. Et .23. q. 4. c. Obtineri nequaq̄ possunt que predestinata non fuerint. sed ea que sancti viri orando efficiūt. ita predestinata sunt vt precibus obtineantur. Nam ipsa quoq̄ perennis regni predestinatio ita est ab omnipotēti deo disposita: vt ad hoc electi ex labore perueniant. quatenus postulando mereantur accipere quod eis omnipotens deus ante secula disposuit donare. Prattica notabilis. Promisit ab eterno deus dare Laurentio paradisum. sed mediāte martyrio. Sic apostolis. sic religiosis. sic diuiti mediante elemosina pauperi mediante patientia. Qđ patet figura: de Cananea que a finibus terre Tyri et sidonis egressa. ad iesum accessit: postulans pro filia sanitatem. Miserere mei fili Dauid. Cui christus .3. duritias ei ostēdit. Primam. quia verbum ei non respondit: tanq̄ fatuam eam reputans. Secundam duritiam: q2 canē diaboli appellauit. Tertiā. q2 catulaʒ eam dixit. tamen concessit ei quod petebat. O mulier inquit: magna ē fides tua. Fiat tibi sicut vis. Ad propositum. Si ab eterno deus promisit huic cananee salutē filie: quare ipsā fatuā dixit et tot approbria? Ad quod dicunt Theologi. Quod opus erat: quia sic ordinatum erat vt mediantibus medijs oratiōis et lachrymarum. saluteʒ filie impetraret. Contra accidiosos qui nolunt facere bona. di. Quel che dio a ordinato: conuen che sia. Bene dixisti. Ordinauit eniʒ q̄ plangas. eas ad diuina. predicationes audias. restituas male ablata. vltraʒum proximo nō facias. Cōcludamus ergo sic. Per debita media peruenitur ad finem. sed inter omnia sacrificium orationis est potissimum. ergo oratio ē necessaria. Secundo probatur. Auctoritate quadruplici. Primo diuiali. Vñ Dđ. commendans orationem dicit. Subditus esto domio: et ora eum. Et Tob. 12. Bona est oratio cum ieiunio. Et .1. Petri. p°. Omnes vnanimes in oratione estote. Et Iac. 5. Orate pro inuicem vt saluemini. Et doctor gentiū Paulus. Col. 4. Orationi istate: vigilantes in ea. Et christus in euangelio. Luc. xi. Petite et accipietis; querite et inuenietis. Et deus per os Hiere. 33. Clama ad me. et ego exaudiam te dicit dominus. Quantum sit deo carum q̄ cum oremus: apparet ex eo q̄ nos tm̄ liberaliter ipe inuitat ad petēdum. Pauci sunt qui inuitāt vt ab eis petatur. sed multi sunt qui fugiunt ne ab eis petatur. Refert Señ. q̄ pauper Cynicus ab rege Anthigono petijt talentum. Respondit ille. q̄ plus esset q̄ sibi Cynico conueniret. Petijt denarium. Respondit ille. minus esset q̄ regem deceret dare. Et sic turpem viam excusandi inuenit. Cum potuisset dare denarium tanq̄ cinico: et talentum tanq̄ rex. Deus anteʒ nō se excusat. sed omnes ad petenduʒ inuitat. Immo vix inuenies ad quod tm̄ nos suadeat: q̄ facit orationi. Ideo Aug. Nō tm̄ hortaretur vt peteremus: nisi dare vellet. Erubescat humana pigritia. plus ille vult misereri: q̄ nos a miseria liberari. Secūdo. Auctoritate Cano. De conse. distin. 1. c. Qñ stamus. De conse. di. 5. c. Non mediocriter. c. Nunq̄. Et di. 36. c. Siquis. Et. 12. q. 1. c. Duo sunt genera. dicitur. Sine intermissione vigilet sensus: paritercq̄ animus ad dominum tendat. Tertio Auctoritate Ciuili. C. de precibus imperatori offerēdis. l. Nec damnosa. Et. C. de diuersis rescriptis. l. vniuersa. Quarto Poetali. Iuuenalis. li. 4. Orandum est vt sit mens sana in corpore sano. Fortem posce animum mortis terrore carentē. Et Ouidius p° de arte. Flectitur iratus voce rogante deus. Et Boetius li°. de con. Ut Platoni placuit: in minimis quoq̄ rebus: diuinum ē auxilium implorandum. Ut patet etiam per Uale. li°. 2°. c. 1. Et li°. 5°. c. x. O quomodo staret italia. lombardia: propter tot mala que fiunt: nisi essent orationes seruorū dei. Et tot conuentus huius ciuitatis?

Tertio probatur. Exemplo. Ex Cronica ordinis de beato Dominico qui quatuor habuit nouitios. Unus erat valde humilis. Alius valde patiens. Tertius erat auidus audire sermones. Alius libenter orabat. Quadam vice deum orauit. vt diceret ei: horum conditionem. Cui apparuit angelus i persona dei. d. O Dōinice: primus

me cepit: Secundus me tenet. Tertiꝰ me ligat. Quartus me volta: e mena vbi vult. Oratio sancta: que deum facit far al suo modo. Respondeo ad argumenta. Ad primum. Dic ꝙ non est necessarium nos deo porrigere vt ei nostras indigentias manifestemus: sed vt nos consideremus in his ad diuinum auxilium esse recurrendum. Sine quo nihil facere possumus. Ad secundum Dic ꝙ oratio nostra non ordinatur ad mutationem diuine bonitatis: siue dispositionis. Sed vt obtineatur nostris precibꝰ: qđ deus disposuit: vt dictum est supra.

s Ecundũ principale. ⁊c. sunt quinque vtilitates orationis.

¶ Prima. ẽ maloꝝ culpe remotio.
¶ Scđa. est maloꝝ culpe liberatio.
¶ Tertia. est demonum oppressio.
¶ Quarta. est bonorum fortune acqsitio.
¶ Quinta. est bonorum gl'ie collatio.

¶ Prima dicitur ⁊c̃. Secundum Theologos. Culpa non potest tolli nisi per fidem: vt credas te male fecisse: ⁊ per contritionem que est annexa fidei. Qui effectus ꝓcedunt ab oratione. Unde Sap. 8. Et vt sciui quoniam non possunt esse cõtinens, abij in domum ⁊ exoraui illum. Liberat a malis culpe. Quod patz exemplis. Exo. 32. Congregatus est populus aduersus aaron: dum esset Moyses in monte synay. Fac nobis inquit deos alienos qui nos precedant. Accipiens autem aaron ornamenta mulierum ⁊ in fornace proijciens vitulus exiuit. ope diabolico. quem populus adorauit dicẽs. Isti sunt dij tui israel. Iratus dominus: dixit Moysi. Dimitte me vt irascatur furor meus contra eos. Cui Moyses. A signor nõ: far ne egypti dicant. Callide eduxit eos vt interficeret in deserto. Qui descendens de monte. tabulas fregit lapideas ad radicem montis. ⁊ arripiens vitulum combussit. ⁊ cõtriuit in puluerem. ⁊ in aqua sparsit. Et ex ea potũ dedit filijs israel. Ubi dicit magister in historia scolastica. ꝙ color auri remansit circa ora illorum qui erant culpabiles: ita ꝙ barbe eorum videbantur auree. ⁊ sic ab alijs distinguebantur. ⁊ ita. 23. millia fuerunt percussi. Reuersus est iterum Moyses ad dominum in monte ⁊ orauit dicens. Obsecro: peccauit populus peccatum grande. dimitte eis hanc noxam. Cui remissa est tota culpa. Preterea in testamẽto no. Magdalena. Publicanus. Petrus. veniam obtinuerunt fructu orationis. Ideo Eusebius de Transitu Hieronymi. Orationibus instate continuis: quia hominem a terra subleuat. gratias a deo obtinet. ⁊ facit cuz deo loqui. Exemplũ fratris nostri qui mediolani raptus: cum virgine loquebatur. Et de fratre Constantio qui visus est a terra eleuatus. O pater quomodo possibile est hoc: Cape similitudinem de lambro. q virtute caloris attrahit paleam ad se. Sic cor hominis virtute orationis a terra eleuatur. Tu laudas pater fratres tuos: ⁊ nõ alienos. Respondeo: pratticam non habeo de alijs. ¶ Secũda vtilitas ⁊c̃. Secũdum Tho. in. 2°. Et Caño. 24. q. 2. c. Non turbat. Et. 16. q. 1. c. Reuertimini. Et. di. 19. c°. Anastasius. Et per iuristas in Auten°. Ut non luxurientur contra naturam. col. 6. Et per scripturam. Leui. 26. Amos. 5. Angustie. fames. penurie. pestilentie. a deo eueniunt. propter peccata ⁊ scelera: iuxta illud Grego. in collecta. Nulla nocebit aduersitas. si nulla dominetur iniquitas. Et Dauid. Iniquos odio habui. Et vulgo dici solet. Preterea ꝑꝑ peccata veniũt aduersa. Sed ab his malis oratio eruit. Baruch 4. Clamate ad dominum. s. per orationez: ⁊ eripiet vos. s. a malis. Quod claret exemplis. Primo Dauid. 2. Re. vlt°. Cui ex peccato superbie: data est ei optio a domino: Quia peccasti o Dauid: elige tibi de tribꝰ vnum. Aut septez annis veniet tibi fames in terra. Aut tribus mensibus aduersarios fugies propter bellum. Aut tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Qui potius pestem elegit. ⁊ mortui sunt de populo 7. milia. Sed dubiũ queritur. Quare hoc flagellum magis elegit: Respondet Dominicus Tolosa. Noluit famem quia tm̃ pauperes mortui essent. Scđm noluit. s. bellũ: quia potentes sibi prouidissent. eo ꝙ fugissent in fortalitia sua. ⁊ pauperes

mortui essent. Cōmuniter enim post bellū: malum remanet super pauperes. Tertiuz autem elegit. s. pestem: quia sperabat in misericordia dei. Sed curiose inquirendum est, quare Dauid percussus est peste in populo suo. Ad quod respondet Dominicus: vbi supra. Qd triplici ratione gestum est. Primo q2 non correxit Amon filium suuz. qui stuprarat sororem suam Thamar. Secundo: q2 populus contra Dauid conspirauerat in adiutorium Absalon. Tertio ratione superbie. quia populum numerauerat. Uidens āt angelū populū cedētē cū lachrymis exclamauit. Ä signor mio caro: ego sum qui peccaui. Unde ad eius orationē cessauit pestis. Preterea aliud exēpluz Rome tempore Grego. dum pestis in populo crassaretur. homo ossitando mortuus cadebat. Unde versum est in prouerbium Dio te aiuti. Grego. vero processionem fieri precepit. ⁊ figuram marie quam ex trib⁹ Lucas pinxit. vna que est rome, alia que est in Loreto. alia que est Bononie. Aer autem corruptus dabat locum imagini. Et audite sunt voces angelorum cantantium. Regina celi. Canta. Et Grego. adiunxit. Ora pro nobis deuz alleluia. Et sic vidit angelum super castrum sancti angeli tergentem gladium significando pestem cessare prece eorum. ¶ Tertia vtilitas ⁊c. Nullum est efficatius remedium contra demonem oratione. Math: 4. Hoc genus demoniorum in nullo potest exire: nisi in oratione ⁊ ieiunio. Unde Bernar. Grauis equidem est nobis inimici tentatio. s3 longe grauior est illi nostra oratio. Quod patet exemplis. Tempore Iuliani imperatoris: dum Iulianus contra Persas velle ire in prelium, misit demonem in occidentem per nigromantiam vt ꝗcito referret quid in partibus illis fieret. Cumq3 demō inuenisset Publium monachuz in via orāitem, prohibitus est vi orationis monachi ne illac ꝑtransiret. Iulianus autem ei precepit vt veritatem diceret. quare non transisset: Respondit. quia maledictus ille monachus orare non cessat. In quibus ꝟbis dubium queritur. Quare diabolus cuz veritatem erosam habeat, vnde hoc ꝙ illi confitetur: Respondeo fm Glo. interlinearem super verbo. Mat. 4. Quia sciebant ipsum esse christum. Qd triplici ratione. Primo ratione deceptionis: quia interdū veritatem dicit vt eius falsitas facilius acceptetur. Chriso. Concessum est interdum diabolo vera dicere. vt mendatium suum rara veritate cōmendet. Secundo ratione accusationis: vt hominum peccata in eorum confusionem accuset. vt patuit Matine de quodam fratre cui demon exprobrauit ꝙ nocte precedenti dormierat cum meretrice. Quāuis enim deus hominum peccata agnoscat. tamen vult vt demon illa declaret. ad confusionem peccantiuz. Tertio ratione coactionis vt patet de multis sanctis. qui demonem cogebant vera dicere: ⁊ de multis malis qui virtute nigromātie cogunt eos: vt patet supra. Preterea Exemplum beati Dominici. Cum oraret rome in sancta Sabina: proiecit diabolus lapidem magnum in eum: qui adhuc rome in ecclesia suspēsus habetur. ¶ Quarta vtilitas ⁊c. Patet exemplis. 2. Para. 33. ¶ De Manase filio Ezechie. qui cū propter iniquitates suas esset captus ab exercitu regis assyriorum ⁊ vinctus cathenis ac compedibus ⁊ ductus in babyloniaz in se reuersus ⁊ penitentiaz agens orauit di. Peccaui super numerum arene maris. Et domin⁹ orationē eius exaudiuit. ⁊ restituit eum in regnum suum. Preterea de Ambro. Qui cum esset mediolani: orans contra arrianos a quibus infestabatur: et clamans deus in adiutorium meum intende. Auditus est vsq3 rome: a pontifice. Et aer cōmotus est in prelium fulgoribus ⁊ sagittis contra inimicos. Preterea. Rodij contra turcum auxilium habuerunt orationis marie ⁊ Ioannis baptiste. Et sic vicerunt. ¶ Quinta vtilitas ⁊c. Io. 15. Petite ⁊ accipietis vt gaudium vestrum ple. sit. Exemplum p3 de Aug. Cum ciuitas ei⁹ a barbaris eēt obsessa: orauit dominum de trib⁹. Aut periculuz obsidionis remoueret. Aut veram sibi patientiam daret. Aut ipsum de hoc mundo ad paradisum traduceret. Di-

ritos fratribus suis. tertium impetrasse: cum per mortem ad eum transiret. Unde patet virtus orationis.

t Ertium principale dicitur &c. Oratio est tante potestatis: quod .4. potentias superat. Primo potentiam corporum celestium. Influxus enim corporum celestium causat in istis inferioribus creationem: vt patet in herbis & plantis. In .i. Top. A virtute superiorum reguntur inferiora. Idem. Inferiora a superioribus reguntur. Sed oratio impedit hunc influxum vt patet in montibus gelboe: quibus oratione Dauid nec ros nec pluuia descendit .2. Reg. i. Preterea. Impedit motum celi: vt patet Josue. x. Dum ipse pugnaret contra gabaonitas: & sol desiceret orauit di. Sol contra gabaonitas ne mouearis. Unde stetit in locum suum: contra cursum sue nature. Et illa dies fuit .36. horis: vt dicit quedam glo. Secundo superat potentiam nature. Corpus enim hominis non potest esse sine cibo longo tempore: quia calor naturalis consumit humidum cibale & nutrimentale. Et vt dicit phs libro de causa longitudinis & breuitatis vite. Et Auic. in .i. de sōno. Duo sunt principia vite nostre. Calor naturalis & humidum radicale: propter que comedere oportet. Phs libro de generatione & corrup. Omne viuens quamdiu viuit indiget cibo. Quod patet exemplo de moyse. Exo. 32. qui ieiunauit .40 diebus sine cibo. Quod impossibile est via naturali. Et pater noster Dominicus qui duas quadragesimas ieiunauit in pane & aqua: predicans virtute orationis: dum esset Tolose & Carcasone. Et Caterina senensis. De qua Pius papa in epla Canonizationis dicit. Inuēta est aliquando a die cinerum vsque ad pentecosten ieiunium produxisse: sola oratione contenta. Tertio superat potentiam anime nostre. Anima quamdiu est cū corpore non potest esse: nisi vbi sit corpus. Sed virtute orationis. anima eleuatur in altum: absque corpore & viuente. Ad quod corpus nō potest eleuari: vt de Paulo. qui ad tertium celum raptus est: corpore in terra manente. Quarto superat potētiam diaboli. Uirtute orationis: demones cruciantur. Sunt carbonēs dei quibus diabolus incēdim. Unde quidam demon clamabat. Bartholomee apostole dei. incendunt me oratōes tue. Sunt sagitte dei quibus diabolum vulneramus. Sunt scutum dei: quo tentationibus diaboli resistimus. Amb. Bonum scutum est oratio. qua omnia aduersarij spicula repelluntur. De isto scuto orationis dicitur Sap. 18. Proferens Aaron seruitutis sue scutum orationem: restitit ire: & necessitati finem imposuit. Sunt etiā angelis multum grate. Chrisostomus. Uis scire dignitatem orationis: Mox vt de ore tuo processerit. suscipiunt eam angeli i manibus suis & offerunt ante deum. Unde apparet vir orationis.

¶ Feria .4. prime ebdomade. De adoratione: Uel de modis orandi.

Ccesserūt ad Jesū scribe & pharisei dicētes. Magister volumus a te signum videre Mat. xij.

¶ Duplex generatio est in mudo: bona & mala. Bona credit sine signis. mala cum signis: vt scribe. Que dicit. Uolumus signum videre. Glosa. Propriū erat iudeorum querere signa. Joan. 14. Nisi signa & prodigia videritis: non credītis. Sed que erant signa: Respondeo quod tria. Primum de celo: vt ignis descensus. sicut fuit tēpore helie. i. R. xij. Aut descensus manne: vt tempore moysi. Exo. 16. Aut tonitrua: vt tempore samuelis. i. R. 18. Magister volumus a te signum videre: Respondit christus. Generatio mala: quia ex persecutoribus prophetarum descenderant. Et adultera: quia patres eorum idolatrare fecerunt. Signum querit scilicet potestatis & diuinitatis: & non humanitatis. Sed signum non dabitur ei scilicet diuinitatis quod querunt scilicet de celestibus: quia indigni propter eorum curiositatem: sed humanitatis. Sicut fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terre. Quasi dicat. signum

gnum queritis: istud vobis sit signum ma/
gne credulitatis. Quia scilicet tribus diebꝰ
⁊ noctibus sepultus ero: postea resurgam.
Nota Albertum in verbo Signuȝ Jone ꝓ
phete. Christus in mundo tria signa osten
dit de sua humunitate. Primuȝ signū pau
pertatis. Luce. 2. Hoc vobis signum. Inue
nietis infantem pannis inuolutum ⁊ posi/
tum in presepio. Secundū humilitatis. Lu
ce. 2. Ecce positus est hic in ruinam ⁊ in si/
gnum. Tertium humanitatis: vt hic signū
Jone prophete. Cōqueritur. Uiri niniuite
receperunt prophetam: isti nō recipiunt do
minuȝ prophetarum. Illi sine signo: hi post
multa signa. Regina sabba de qua. 3. Re. x.
surget in iudicio contra istos: quia venit a
finibus terre audire sapientiam Salomo/
nis. Ecce plusquam Salomon hic. Pri/
mo plus sapiens. Paulus Ad Colosen. 2.
In quo sunt omnes thesauri sapientie.
Secundo plus diues. Ro. x. Diues in om/
nes qui inuocant illuȝ. Tertio plus pulcer.
Sap. 7. Candor lucis eterne: ⁊ speculum
sine macula. Adhuc loquenti sibi ait qdā.
Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stāt que
rentes te. Respondit. Que est mater mea:
⁊ qui sunt fratres mei? Quicūq₃ fecerit vo
luntatem patris mei: ipse est frater ⁊ soror
mea. Hoc quantū ad euangeliuȝ. De ado
ratione. Uel modis orandi. Inuenio septē
modos vel ꝯditiones: orandi.

- ¶ Primo debet fieri sinceriter.
- ¶ Secundo debet fieri fideliter.
- ¶ Tertio debet fieri vtiliter.
- ¶ Quarto debet fieri ardenter.
- ¶ Quinto debet fieri humiliter.
- ¶ Sexto debet fieri perseueranter.

P Rimo debet ⁊c̄. Multi orant: sed
nō exaudiuntur: q2 male petūt. Ja
cobi. 4. Petitis ⁊ non accipitis: eo
ꝙ male petatis. Pro noticia maiori. Que/
rit dubiū. Utꝝ deus exaudiat peccatores:
Circa hoc due sunt opiniōes. Una dicit ꝙ
nō. alia ꝙ sic. Prima ꝙ non ex verbis scri/
pturaꝝ. Isa. i. Cū multiplicaueritis oīoes
nō exaudiā: Manus enim vestre sanguie
plene sunt. Et Isa. 59. Peccata vestra ab/
sconderant facieȝ eius a vobis: vt nō exau
diret. Jere. 3°. Nos inique egimus: ⁊ ad
iracundiam te prouocauimus: ideo inexo/
rabilis factus es. Et Prouer. 28. Qui decli
nat aurem ne audiat legem: oratio eiꝰ erit
execrabilis. Et Jo. 9. Scimus: q2 peccato/
res deus non exaudit. Alia opinio dicit ꝙ
sic. Quia Luc̄. 18. de publicāo petōre. Amē
dico vobis: q2 descendit hic iustificatus in
domū suā. Quia orauit. Deus ꝓpitiꝰ esto.
mihi peccatori. Exaudiuit petꝝ. magdale
nam. ⁊c̄. Ad hāc difficultatem. Rn̄deo ſm
doctores Tho. 22. q. 83. ar. 16. Alexandrum
de ales in. 4°. vol. sū. Ric. in. 4. di. 15. ar. 4°.
Quod orantes habēt reperiri in triplici dif/
ferentia. Primo quidaȝ orant q fuerūt sine
mortali in omni vita sua. Qui pauci reperi
unt. Oratio eoꝝ est potētissima: ⁊ tales ex/
audiunt facillime: q2 est cū puritate ꝯscien
tie. Hec fuit oro moysi. De quo Exodi. 15.
qui meruit mare rubꝝ diuidere. ⁊ cum po/
pulo trāsire. Hec fuit oro Josue: vt dicitur
Josue. x°. qui solē fecit stare cōtra Gabao/
nitas per plures horas. Hec fuit oro Dnici
patris nostri: q. 60. peregrinos in lacu pusi
necatos: suscitauit. Et ad fidē circa. c. M.
ꝯuertit. Hec oratio Uincentij qui circa. 15.
M. iudeoꝝ ad fidem ꝯuertit. Jō Jacobi
5. Multuȝ enim valet oro iusti assidua. Et
ratio est. Q2 iusti sunt amici dei. Amici. n.
facile impetrāt q̄cquid volunt. Exēplum in
Stephano: de quo Act. 7. q positis genibꝰ
dixit. Dn̄e ne statuas illis hoc peccatum.
Ubi dicit Beda. ꝙ si Stephanus nō oras/
set: ecclesia Paulū nō haberet. Unde dicit
Job. 5. Ad aliquē sctōꝝ ꝯuertere. Et nō so
lum sanctos existētes in gloria: sed etiā ad
iustos existētes in via. De orone sancti: dic̄
Glo. in ṽbo Justi assidua. Plus valet vnꝰ
sanctus orando: q̄ȝ innumeri peccatores ꝑls
ando: q2 oratio sancti celum penetrat. Un/
de patet prima differētia orātiū. Secunda
oratio est illorum qui fuerunt peccatores: sȝ
tamen subito se humiliauere. Quia licet
quandoq₃ peccauerint: cum natura sit fra/
gilis ad peccādū. i. Jo. 3. Si dixerimꝰ quia
peccatum nō ⁊c̄. Jo. 3. In multis offendi/
mus omnes. non tamen semper retinent ꝓ
positum male voluntatis. Timent illum

humiliantur: agnūt bona. Vi in suis neces
sitatibus orant: tales exaudiuntur. Hec fu
it oratio Latrōis. Magdalene. ⁊ aliorum
peccatorum. Exaudiuntur quidem vt dic̄
Tho. vbi supra: nō ꝙ mereātur vi iusticie.
Quia vt dicit Aug. peccator panem quem
comedit: nō meret̄. Sꝫ exaudiūtur ex dina
misericordia que saluos facit sperantes in
se. cum sit pius. Tertio aliqui orant: vt pec-
catores ⁊ obstinati: qui diutius in malis ꝑ
seuerant. qui de malo in peius tendūt. nec
proponunt abstinere. Cōcubinarius audit
luxuriam eē peccatuꝫ: tamen non se eripit.
imo trufat. Sic vsurarius. sic gulosus. Vi
quandoqꝫ ex suis peccatis a deo flagellan
tur: infirmitate. penuria ⁊c̄. Orant ad do-
minū: sed nō exaudiunt̄. Isa. i. c. Cum mul-
plicaueritis orationes nō exaudiam: Ma
nus enim ⁊c̄. ſ̄. Si ponerent̄ sub torculari
li manege de rosato vxoris: sic indumenta
filiorum: exiret sanguis pauperū. Et Iere.
7. Tu quoqꝫ noli orare ꝓ populo hoc: neqꝫ
assumas ꝓ eis laudē ⁊ orationē: quia nō ex
audiam te. Iere. 15. Si steterit moyses ⁊ sa
muel coram me. non est anima mea ad po
pulum istuꝫ. E perche? Quia sunt peccata
que non permittunt. Si tamen exaudit de-
us peccatoris orationem: hoc est ad malo
rem penam peccantis. Quēadmodum me
dicus qui dum est in spe curationis infirmi
denegat sibi noxia. Sed postqꝫ est despera
tus concedit sibi quecunqꝫ petit. Sic facit
de⁹. Exēplo patet Nūeri. xi. de filijs israel
petentibus carnes in deserto: deus eos ex-
audiuit in damnū ipsoruꝫ. De quibus ps.
97. Manducauerūt ⁊ sa. sunt nimis: ⁊ desi.
eorum attulit eis. Et infra dicitur. Adhuc
esce eorum erāt in ore ipsorū ⁊ ira dei ascē
dit sup eos. Vis o citadino. o dona. o mer-
cadante: ꝙ oratio tua exaudiatur? Ora
cum pura mente. depone scelera. ⁊ iniquita
tes. Unde Boetius. 3°. de Cō. In deo p̄ces
vestras porrigite: que si recte sunt. inefficaces
esse nō possunt. Et Lact. in. 6. c. 25. Pu-
ra inquit mente ⁊ eleuata: bono honestoqꝫ
proposito inuocandus est deus. Exemplū
in vitis patrum legitur. Cum quidaꝫ frater
valde tentaretur: ⁊ quendam sanctū p̄rem
rogasset vt pro se oraret. Respondit ille pa
ter. Impossibile est frater mi: ꝙ saneris ⁊
iuueris in oratione pro tentatione amouē
da: etiam si omnes sancti pro te orauerint:
nisi peccatuꝫ expellas a te ⁊ ores pura mē
te. Quod ⁊ fecit: ⁊ tentationes fugauit.
Unde pꝫ prima cōditio oratiōis. Scda
conditio ⁊c̄. Fides est fundamentum oium
virtutum. Iacobi. i. Si quis vestrum indi-
get sapientia. Omnes indigemus: qꝛ stulto
rum infinitus est numerus. Postulet i fide
nihil hesitans. Et subditur de hesitāte. Nō
ergo existimet homo ille ꝙ aliquid accipi-
at a domino. Fides ergo ē necessaria. Un
de Ber. Indignus celesti benedictione esse
conuincitur. qui deuꝫ dubio querit affectu.
Ad hanc fiduciam habendam. inducit̄ ho
mo. triplici ratione: vt ponit Glosa super
Luc̄. xi.

Primo ratione pietatis.

Secundo ratione comparationis.

Tertio ratione prouocationis.

Primo ⁊c̄. Paterfamilias: habens filiū
patientem famē: si filius petit a patre: o pa
ter dame del pane quia morior fame. Nū
quid dabit lapidem? Aut si petat piscem.
Nunquid dabit serpentem? Aut ouū. Nū
quid scorpionem? Vere non. Immo dabit
omnia si potest. Quia vt dicitur in. 7. Pol.
Generātis ad genitū: naturaliter ē amici-
tia. Et in. l. fi. C. de curatore furiosi. Nullus
est amor. qui vincat amorem parentū. Si
ergo pater carnalis hoc facit: plus pater
noster deus. qui plus diligit hominē: qꝫ pa
ter carnalis. Secundo ratione ⁊c̄. Si fi-
dem adhibes incantatori. astrologo ỽ mo
do planetarū: Galieno de distinctione ve-
narum: Prisciano de compositione littera
rum: quare nō plus deo nostro qui fidelis
est? Qui ꝓmittit nob dare. Mat. 6. Quic-
quid orantes petitis credite: quia accipie
tis ⁊ fiet vobis. Aliter deus nō esset verax:
qui ꝓmittit dare: si nos petamus. Ter-
tio ratione ⁊c̄. Nos prouocat ad orānduꝫ
⁊ exauditioneꝫ ꝓmittit. Quid dicis in Lu
ca. xi? Petite ⁊ accipietis: querite ⁊ inuenie
tis. pulsate ⁊ aperietur vobis. Vis ergo ex
audiri? Habia fede. Unde apostolus ad
Hebre. 4. Adeamus cum fiducia ad thro-
num glorie eius: vt misericordiā consequa
mur. Quare

mur. Quare non exauditur homo: Quia nõ
habet fidem. Non habens hanc: non vere
diligit deum. Et quia amicicia eſt cauſa ꝙ
oratio exauditur ⁊ ibi deſit. ideo non exau
dit; Unde dubietas ⁊ inimicitia impedit
exauditionem orationis. ¶ Tertia condi-
tio ⁊c. Tho. vbi ſupra. In oratione noſtra
aut petimus tẽporalia. aut ſpiritualia. Si
temporalia bona: vt ſcientiam. ſanitatem.
diuitias. Quia talia bona: ſunt ſepe cauſa
damnationis hominis: ideo nõ ſimpliciter
ſed ſub conditione ſunt petenda. De pſpe
ritate bonorum temporalium: dicit Deut.
33. Incraſſatus eſt dilectus meus ⁊ recal.
Ex diuitijs homo vertit terga deo. accipit
ſacramenta falſa. blaſſemat. Preterea il-
le petit filium a deo: ⁊ propter ipſum dabit
vſuras. fara ſtochi e barochi. Tu petis cor
poris ſanitatem. Forte erit cauſa tue dãna
tiõis. In legẽda. s. Tho. martyris ponitur
tale exemplum. Cũ quidã meritis. s. Tho.
recepiſſet ſanitatem: cogitare cepit an illa
ſanitas anime ſue expediret. Et ſubito ora
uit. ꝙ ſi non eſſet vtile anime ſue: continuo
ipſa infirmitas remaneret. Quod ⁊ factuz
eſt. Ideo ſub conditione eſt orandum ſi ex-
pedit anime: quando ſunt bona tempora-
lia. Unde Ualerius libro. 7. c. 2. Homines
ſepe votis expoſcunt quod non impetraſſe
melius foret. Ille. Hoc nos docuit chriſtus.
Jo. 19. quando orans dixit. Canta in cantu
paſſionis. Pater ſi poſſibile eſt. tranſeat a
me calix iſte. Et ſubiũxit. Fiat volũtas tua.
Aut petimus ſpiritualia. Et tunc quidem.
quia ſunt neceſſaria ad ſalutem. ſimpliciter
orare debemus. Tu ſei ſuperbo: pete humi
litatem. Es auarus: ora liberalitatem. Es
peccator: ora remiſſionem peccatorum ſim-
pliciter. O ꝙ̃ grata eſt iſta petitio. ⁊ multuz
efficax in conſpectu dei. vt non ſpiritualia
ſolum: ſed etiam temporalia concedat. Ex-
emplo patet. 3. Reg. 3. de Salomone qui pe
tijt a deo ſapientiam neceſſariam ad regẽ
dum populum. ⁊ deus conceſſit quod petijt
⁊ diuitias ſimul ⁊ ſapientiam: quia ſibi pla
cuit hec poſtulatio. Unde dixit ei. Quia po
ſtulaſti verbum hoc ⁊ non petiſti dies mul-
tos nec diuitias: ſed poſtulaſti tibi ſapienti-
am: ecce feci tibi ſcd̃m ſermones tuos. Que
fuit. 3. M. paraboli. ⁊ quinque millia ver-
ſuum. ¶ Quarta ↄditio ⁊c. i. attente ⁊ cum
deuotione. Quia deuota ⁊ ardens oratio:
eſt clamor ⁊ rumor in auribus dei. Figura
Exodi. 14. de Moyſe qui orabat ad mare
pro tranſitu populi: nec mouebantur labia
eius. Cui dominus. Quid clamas ad me:
Glo. Deſiderium moyſi erat clamor in au-
ribus dei. Ubi notatur ꝙ debet eſſe deuo-
ta. Sed nota ꝙ hec deuotio debet eſſe in
duobus. Primo in mentis attentione. Se-
cundo in geſtuum compoſitione. Primo in
mentis ⁊c. i. Corin. 14. Orabo ſpiritu: ora-
bo ⁊ mente. Sed plures ſunt: qui ore orant
corde autem ſunt a longe. Biaſſeno pater
noſtri: cum reſti de corali in man. Contra
mulieres. Mente ſunt in pluribus implica
ti. Contra tales Cyprianus de Conſecra.
diſtin. i. c. Quando ſtamus ad orationem
fratres inſiſtere ⁊ inuigilare ad preces to-
to corde debemus. Cogitatio tunc carna-
lis hominis ⁊ ſecularis abſcedat. Pratica
ſuper hoc. Mentiris: quia mens tua eſt ad
filios. ad agros. ad concubinam. ala pigna
ta. Surſum corda non ga parte. Secundo
hec attentio debet eſſe in geſtibus corporis
vt ſcilicet homo flectat ambo genua cum
omni reuerentia ante deũ. Figura. 3. Reg.
8. de Salomone. Factus eſt autem cum cõ
pleuiſſet Salomon omnem orationem hãc
ſurrexit de conſpectu altaris domini. vtrũ-
ꝙ enim genu fixerat in terram ⁊ manus ex
panderat ad celum. Et apoſtolus ad Ro.
14. Uiuo ego dicit dominus: quia mihi fle
ctetur omne genu. Super que verba dicũt
doctores: maxime Albertus ſuper Lucaz:
ꝙ dominis temporalibus debemus impen
dere honorem. cum genu ſiniſtro. Et hoc to
tum: quia ſunt domini huius mundi: qui ſi
gnatur per ſiniſtram. Dominis ſpiritua-
libus debemus honorem cuz genu dextro.
Quia ſunt domini rerum ſpiritualium. que
ſuperant bona temporalia. Quia dignitas
ſacerdotis ſuperat temporalem: vt dicitur
in decretis diſtin. 6. c. Quis dubitet. Quã-
uis hodie plus honorent dñi tpales: miles
ciues. vn ſconfiſa piua. baſa botazo. lãza bu
ſa. Deo autem cuz ſit dñs vniuerſoꝝ debet
honor cum vtroꝙ genu: corpore ⁊ mente

Jo.4. Veri adoratores adorabunt patrē
in spiritu: quoad animā: ⁊ veritate: quo-
ad corpus. Sed heu. Quia nunc morta-
les accedunt ad orationem sicut bestie:
vno genu in terra: alio leuato: videntur sa-
gittarij: cum omni irreuerentia. Contra ta-
les. Ecclesiastici.18. Ante orationem pre-
para animam tuam: ⁊ noli esse quasi ho-
mo qui tentat deum. Orans: tunc deum
tentat: qui cum irreuerentia orat. Siquis
coram principe loqui debet: per tempus
quod loqui debet cogitat: cum qua reue-
rentia: ⁊ maturitate. ⁊ modo loqui debet.
Cum oramus: cum deo loquimur. Ideo
si exaudiri volumus. primitus mentem p̄-
parare debemus. Sed mens non est cum
deo. Unde Origenes in homelia Cana-
nee. Flectis quidem genua: sed foris va-
gatur mens tua. Corpus tuum intus: sed
mens vsuras cogitat. Possessionum reddi
tus computat: negligentias famulorum in
tuetur. Exemplum de sancto Syro episco-
po Januensi legitur. Qui dum in ecclesia
semel esset. in risum maximum prouoca-
tus est: qui nunquam visus est ridere. In
terrogatus quare riserat a fratribus suis.
Respondit se vidisse demonem in ecclesia.
qui verba vana loquentium scribebat. O
seculares qui omnia negocia discutitis in
ecclesia: ⁊ verba ociosa dicitis. Et cū char
ta desiceret: ⁊ vellet eam elongare cum
dentibus: charta subito fracta: ille ad mu-
rum se impetens caput fregit. Nota ꝙ deo
displicet. Bis inuenimus christum iratū.
Primo in templo: quando dixit Jo.2. Au
ferte ista hinc: quia erat domus orationis.
Secundo cū diabolo. Uade sathana. Qr
erat in vituperium patris. Unde August.
in reg. In oratorio nemo aliquid agat nisi
ad quod factum est. ¶ Quinta conditio
⁊c̄. Unde ps̄. Respexit in orationem humi
lium. Judith.9°. Humilium semper et
mā̄suetorꝝ tibi placuit deprecatio. Et per
oppositum. Oratio superborꝝ non exaudi-
tur. Exemplo patet de pharisec ⁊ publica
no. Luc.18. Phariseus orabat superbe di-
cens. Gratias tibi ago domine: quia non
sum sicut ceteri hominum, raptores. iniu-
sti. adulteri velut etiam hic publicanus.
Hanc orationem faciunt mulieres. O pa-
ter ego dico quotidie talem deuotionem:
tria pater: ad trinitatem. septem aue marie
ad reuerentiam delli sette allegrece. Non
sic: sed cum humilitate. Publicanus autē
di. Deus ꝓpitius esto mihi peccatori. Un
de meruit iustificari. Sz nota: ꝙ hec humi
litas: non solum attenditur in mente: sed
etiam in gestibus corporis: qui personam
multum incitant ad humilitatem ⁊ deuo-
tionem. Unde legitur de beato Dominico
ꝙ in oratione sua hoc agebat. Aliquando
in terra prostratus. Ubi rep̄sentabat ora-
tionem christi in orto. Aliquando erectus
in aere cum manibus pendens. Orationē
christi ad columnam. Aliquando manib⁹
extensis. Orōnē christi in cruce. Hi modi:
quā̄uis absolute non sint necessarij: tamen
multum incitāt mentem ad deuotionem.
Simili modo Franciscus orabat: qui ī ora
tione sua dicebat. Quis es tu domine? Et
quis sum ego? Ego sum Franciscus pecca
tor: vt audiebat eius socius frater leo. Un
de te humilia in oratione: si vis exaudiri.
¶ Sexta conditio ⁊c̄. Cum perseuerantia
orandum est. Quia vt dicit philosophus.
2°. Ethi. Finem laudamus: honoram⁹ ea
que sunt ad finem. Et in.8. physicorum. ꝙ
gutta vltima cauat lapidem in virtute pre
cedentium. Et huic debetur laus. O pater
ego oraui per tot annos ⁊ menses. sed non
sum exauditus. Respondeo ꝙ oportet per-
seuerare. Sed quem debemus orare? Res-
pondeo ſm Ber. ꝙ ad tria palatia debe-
mus accedere: ⁊ ibi fortiter pichare. Pri-
mo ad palatium trinitatis. Ad patrem. ad
filium. ad spiritum sanctū. Quod ecclesia
ostendit. Primo ad patrem. Pater de ce-
lis deus: miserere nobis. Secundo ad pa-
latium regine. Quod ostendit ecclesia. Sā
cta maria ora pro nobis. Sancta ꝟgo ⁊c̄.
Sancta dei ⁊c̄. Tertio ad palatiū sancto
rum. Ostendit ecclesia. Omnes sancti ⁊ sā
cte dei ⁊c̄. Ecce quomodo ⁊c̄. ¶ Sz in his
verbis: Anima cara petit tria dubia decla
rari. Primū est. Cum deus sit vbiqꝫ: ⁊ per
essentiam: dans omnibus eē. ⁊ per potētiā
quia ei obediunt omnia. ⁊ per presentiā:
quia omnia sunt ei nuda: vt habet Tho.
p̄. par. q.8. ar.1. Quare plus voluit orari in
ecclesia; q̄ȝ alibi? Rn̄deo ſm Tho. vbi sup̄.
¶ Primo

¶ Primo ratione habitationis.
¶ Secundo ratione deuotionis.
¶ Tertio ratione frequentationis.
¶ Primo ꝛc. Quia deus in ecclesia ibi ha
bitat per singularem venerationem. Unde
dixit Salomoni: templo constructo. 2. Pa/
ra. 7. Sanctificaui mihi locum istuʒ. Ideo
guarda o homo: noli ipsum ꝓphanare ma
lis cogitationibus: aut verbis vel factis.
Secundo ratione ꝛc. Quia ibi dicunt.
7. hore canonice. Ad designandū. 7. nota/
bilia in passione christi cōsumata. ꝛ in me
moriā illorum fit. Primo dicitur Matuti/
num. signat ꝙ christus tali hora fuit in do/
mo Cayphe ꝛ Anne: vbi multa opprobria
ꝛ dura sustinuit. Unde religiosi: tali hora
matutinū dicunt vt representēt illa. Scdo
dicitur. Prima. quia tali hora christus in
concilium iudeorum ducitur: ꝛ queruntur
contra eum falsa testimonia. ꝛ falsis accusa
tionibus vincitur et Pilato sic traditur.
In eius actiones gratiarum. horam pri/
maʒ decātamus in memoriaʒ. Tertio dici
tur Tertia: quia tali hora Herodi mittit:
ꝛ ab ipso cum suo exercitu spernitur. ꝛ illu/
sus cum veste alba ad Pilatum remittitur
ꝛ clamantibus iudeis. Crucifige eū: a Pi
lato flagellatur. ꝛc. Dicitur hora. 6. qꝛ
tali hora christus condēnatur. conspuitur.
illuditur. spinis coronatur. harūdine cedit.
ꝛ crucem baiulans ciuitatem ingredit. fel/
le ꝛ aceto potatur. Et nos in eius honorem
tali hora ipsum laudamus. Dicitur. 9. qꝛ
tali hora: matrem consolatur: clamans mo
ritur: velum templi scinditur terra mouet
petre scinduntur. centurio cōfitetur. Uespe
re dicuntur: quia tali hora: lancea suuʒ la/
tus perforatur. ex vulnere sanguis ꝛ aqua
egreditur. Unde in eius memoriam vespe
dicuntur. Completoriuʒ dicit: quia omnia
ista in sero ꝛ nocte egit. Primo sacramen/
tum instituit in cena illa. Secundo pedes
apostoloꝝ lauit. Tertio apostolis paceʒ ꝑ
dicat. Quarto pro eis orat patrem. Quito
ad locum proditionis properat. Tertio
ratione ꝛc. Quia in ecclesia frequentant ꝑ
sone venire. Et sicut frequentantes merca
tum: concitat hominem ad negociatiōem:
sic frequentatio deuotoꝝ hominū in eccle/
sia incitat hominem ad deuotioneʒ. Unde
patet. Primum dubium. ¶ Secūdum du
bium. Quare plus ad orientem oramus?
Rn̄deo triplici ratione. Prima. quia fides
gentium incepit ab oriente. Mat. 2. Ecce
magi ab oriente venerunt hierosolimā. Et
ibi christus natus est: ibi mortuus: ibi ascē
dit. Scda. quia in illa parte amisimus pa/
radisum: in illa petimus per ipsum reuoca
ri. Tertia propter christum: qui est lux mū/
di ꝛ nominatur oriens. ꝛ ibi expectatur ad
iudicium. ¶ Dubium tertiū. Quale est tē/
pus orandi? Respondet Ber. fratribus de
monte dei. ꝙ sunt tres hore speciales. Pri/
mo in mane. Exemplo christi. Mar. 1. q di/
luculo valde surgens abijt in desertuʒ locū
ibiqꝫ orabat. Secundo in vespere. Exēplo
christi. Mat. xiij. Qui dimissa turba ascēdit
in montem orare: vespere aūt facto: solus
erat ibi. Tertio in nocte. Exemplo christi.
Luc. 6. vbi dicitur ꝙ erat pernoctans in
oratione. De efficacia matutine orationis:
dicitr Job. 8. Si diluculo consurrexeris ad
deum: statim euigilabit ad te.

¶ Feria. 5. ꝑme hebdomade. De mēdacio

Os ex patre
diabolo estis: ꝛ desideria
patris vestri vultis face/
re. Jo. 8. ¶ Dn̄s agens
sermonem apostolis suis
ꝛ iudeis. dixit. Si manse/
ritis in sermone meo: ve/
re discipuli mei eritis. Scd'm Tho. In. 4.
sen. Non est signuʒ ita distinctiuū inter bo
nos ꝛ malos: ut est diuini verbi auditio.
Jo. 8. Qui ex deo ēst ꝛc. Et. 14. Si quis di/
ligit me. sermonem meuʒ seruabit. Et Tul
lius. Cuius aures veritati clause sunt: huiꝰ
salus desperanda est. Dicit ergo. Si man/
seritis in sermone meo: vere discipuli mei
eritis. Et tria bona consequemini. Primuʒ
quia vere eritis mei discipuli. Secundum
bonum. Quia cognoscetis veritatem. Ter
tium. Quia veritas liberabit vos. Ueritas
hominem liberat a peccatis. Audientes in
dei a christo loqui de libertate. Putantes
eos appellasse seruos: dixerunt ei. Semen
habrae sumus. qui est pater noster. Et ne/

mini vnq̃ seruiuimus. Secundum glosaz. Mentiebantur iudei quia erant serui. Et quo ad corpus. Et quo ad animaz. Primo quo ad corpus. Quia sub Pharaone fuerunt in egypto per annos .cccc. Et sub Nabucodonosor .70. in babilonia. Et sub rege Moab in eglon decem ⁊ octo annis. Et romanis dabant tributum Joannis decimo nono. Non habemus regem nisi Cesarem. Nemini vnquam seruiuimus. Secundo seruus quo ad animam: dicit. Amen dico vobis: qui facit peccatum seruus est peccati. Uos estis serui diaboli. ⁊ filij. Unde subiungit. Uos ex patre diabolo estis: ⁊ desideria patris vestri vultis facere. Secundum glosam. Diabolus pater iudeorꝫ: tria habet in se que iudei imitabantur.

Primo est iniquus. Damascenus. Omnis malicia: ⁊ omnis immundicia a diabolo sunt excogitata. Et iudei erant iniqui contra christum. Hieremie. xviij. Uenite cogitemus contra iustum cogitationes.

Secundo demon est crudelis. Apocalip. xij. Ue terre ⁊ mari: quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam. Et iudei erant crudeles: quia interficere querebant eum. Tertio mendax: ⁊ ipsi similiter quia mendaciter christum infamabant dicentes ipsum esse peccatorem in corde Jo. 8. Nos scimus: q2 hic homo peccator est. Seductorez in ore. Mat. 27. Recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc viuens ⁊c̃. Et transgressorem in opere. Joan. ix. Non est hic homo a deo qui sabba. non custo. quia igitur iudei contra christuz sic inique cogitabant. sic crudeliter eum occidere disponebant. sic mendaciter eum infamabant. ideo ex patre diabolo erant. Ubi ad propositũ: de mendacio erit sermo. De quo tria videnda sunt.

¶ Primum dicitur offensionis.

¶ Secundum dicitur assimilationis.

¶ Tertium dicitur priuationis.

Jrca primum. Dubium queritur.

c Utrum mendacium sit peccatum:

Ad hoc sunt due opiniones. Una dicit ꝙ non. Alia ꝙ sic. Prima probat intentum suum triplici medio. Primum est tale. Nullus remuneratur a deo pro peccato. Quia peccatum est malum. Sed aliqui sunt a deo remunerati propter mẽdacium: vt habetur Exo. i. de obstetricibus hebreorum. Sephora ⁊ Phua. que sunt mentite Pharaoni: ⁊ tñ a deo premiate: ergo mendacium non est peccatum. Secundũ est. Facta sanctorum narrantur ad informationem vite nostre. Sed de quibusdaz viris s. legimus ꝙ sunt mentiti. Geñ. xij. Abraaz cum interrogaretur de Sarra ab egyptijs: dixit eam sororem suã: cũ tamen esset vxor sua. Preterea Geñ. 17. Jacob mentitus est di. Ego suz Esau: vt acciperet benedictõez. igitur ⁊c̃. Tertium est tale. De duobus malis: minus est eligendum. Di. 2. c. Priuilegiũ. Et. ff. de periculo ⁊ cõmodo rei vẽdite. Et Insti. de obligationibus que ex delicto nascuntur. §. Furti. Et Cicero in Top. Panciora: mala: pluribus malis anteponãtur. Et Aristõ. 5. Ethi. Minus malum est eligibile maiori. Sed minus malũ esset ꝙ aliquis euitet maius malũ pro mendacio: maxime cum nulli malum inferatur. vt patet de vxore. vt rumores viri vitet. igit ⁊c̃. Huius opinionis fuit Jo. Cassi. in collationibus Joseph. Cum quo sunt aliqui religiosi. Unde patet prima opinio. vbi concludunt ijs rationibus mendaciũ nõ esse peccatum. Isti valenti homines.

¶ Secunda. Opinio est: ꝙ mendaciũ semper est mortale: aut veniale peccatum. Ecclesiastici. 7. Noli velle mentiri. Quia Sapien. i. Os quod mentitur. occidit animaz. Et ps. Perdes omnes qui ⁊c̃. Jgitur. Ad quã diffi. Tho. 22. q. iio. ar. 2o. Alber. in. 3. di. 2i. ponendo hanc conclusionem. Quod nunq̃ potest dici mendaciũ sine peccato. Sed nota s̃m Augu. 23. q. 2. c. i. Quod triplex est mendacium. Jocosum. officiosum. perniciosum. Primum ⁊c̃. Quod fit causa solatij. Et licet non sit mortale. tamen est veniale: nec licitum. Unde. 20. q. 2. Omne genus mendacij sũmopere fuge: nec vt solatium prestes mentiri studeas. Quia Mat. xij. De omni verbo ocioso quod ⁊c̃: Et vt dicitur extra de consuetudine. c. si. Mendacium iocosum mortale efficitur ratione male cõsuetudis

le consuetudinis. Jo. v. Sit sermo vester: est est: non nõ. Secũdum dicitur ⁊c. Quando quis mentitur causa vtilitatis proximi: ⁊ istud ẽ etiaʒ veniale. Quia vt dicit apostolus Ro. 3. Non sunt facienda mala vt veniant bona. Et extra de symonia. c. Ad apostolicam. Sub pretextu pietatis: non est impietas committenda. Et. i. q. i. c. Non est. Et. 14. q. i. c. Forte. Et. 3. q. i. c. Nosce: vbi dicitur: Non licet rapinam facere. vt fiant elemosine. Quia vulgo dicitur. Robar non se vole: per dar a dio. Tertium ⁊c. Et hoc quando quis false mentitur in preiudicium proximi: ⁊ hoc est mortale. Unde patet quod omne mendacium dicitur peccatum. Que conclusio ꝓbatur contra mendaces. tripli ci ratione.

¶ Primo ratione peruersionis.

¶ Secundo ratione probabilitatis.

¶ Tertio ratione infectionis.

¶ Primo ⁊c. Quicunqꝫ peruertit ordinem nature: peccat. Sed mendax est huiusmõi: igitur ⁊c. Sʒ quis est ordo nature: Respõdeo: vt omnia fiant ad fineʒ: iuxta illud. 2°. Phisico. Omne agens agit propter finem. Ipsa natura operatur ad aliquem finem. Ad quid natura dedit duos pedes: Certe ad ambulandum. Aures ad audiendum. Et sic de aliis sensibus. Unde in primo celi. Deus ⁊ natura nihil faciunt frustra. Ad propositum. Ad quid natura o mendax tibi concessit linguam in ore: Ad mentiẽdũ forte: Uere nõ. Sed ad dicendũ ore. quod versatur in corde. Quia vt dicit Tho. i. p. q. 58. a. 2°. Soli deo: cor hominis patet. Unde ⁊ apostolus dicit. i. Cor. 2°. Quis hominum scit que sunt hominis: nisi spiritus hominis qui est in ipso: Et Jere. 20. Prauuʒ est cor hominis ⁊ inscrutabile. Et dist. 32. c. Erubescant. Secretorum cognitor est dominus. Cum ergo a nobis cognosci nõ possit: ideo sermonem habuit: vt manifestet et notificet conceptus sue mentis. Unde philosophus. 3°. anime. Linguam tantum habet homo: vt aliqd significet alteri. O mẽdax: qui contra menteʒ vadis. Mercator dicit rem esse vnius bonitatis: quã scit nõ esse verum. Sic caligarius. Sic alii mercatores. Cõtra tales David: clamat. Diminute sunt veritates a filiis hominuʒ. Isa. 59. Corruit veritas in plateis: ⁊ facta est in obliuionem. Et Jere. 9. Docuerunt linguam suam loqui mendacium. Ose. 4°. Non est veritas in terra. Ubi sunt qui hodie veritatem libere pronuncient. Si de mẽdacio fiere ⁊ mercantia fierent: ⁊ solueretur gabella: fierent in breui diuites domini temporales. Quia maior est: qui fit in mũdo. Ideo David. Canta. Ego dixi i excessu meo omnis homo mendax. Exemplum in vitis patrum. de monacho qui demone inuẽto cuʒ ampullis. Mecum inquit porto vnguenta: vt homines mentiri diuersimode faciã. Quidam vnam bosietam. Quidam vnam bosiam. Quidam bosiaʒi da lybra. Unde pono hoc vitium per omnes status.

Secũdo ratione ⁊c. Omne quod est cõtra diuinum preceptum. est peccatum grauissimuʒ. Sed mendaciũ est contra octauũ preceptum. Exodi. 20. Non loqueris cõtra proximuʒ tuũ. falsuʒ testimoniũ. Et Exodi. 23. Non suscipias vocem mendacii. Mendacium fugies. Et Leui. 19. Non mentiemini: nec decipiet vnusquisqꝫ proximuʒ suum. igitur ⁊c. Non immerito. quia deus hoc vitium summe detestatur. Salo. in prouerbiis. Sex sunt que odit deus ⁊ septimũ detestatur. scilicet linguam mendacem. Primuʒ senex fatuus. Secũdum pauper superbus. Tertium diues fallax. Quartum ancilla que dominari voluerit. Quintum cuʒ seruus regnarit. Sextuʒ cum vxor dominari ceperit. Asculanus. Quella casa non mi place: doui la gallina canta: el gallo tace. Septimum virum mendacem. Unde secundum Theo. duo sunt peccata grauia. Primum peccatum blassemie. Secũdum mendacii. quia nullam causam cõmittendi habet homo. Ideo philosophus. 4°. Ethi. Mẽdax est vituperandus. Et. 4°. Top. c. 8. Per se mendacium prauum ⁊ fugiendũ est. veruʒ autem ⁊ bonum laudabile. Ad quod facit exemplum de patrefamilias. De quo ponit Orosius rome fuisse: qui habuit tres filios: vnum superbum: alium luxuriosum: alium mendacem. Qui cum venisset ad mortem legauit superbo vnam possessionem. luxurioso vnam aliam. mendaci nihil

voluit fugere di. Quod ille erat indignus quia peccabat ex propria malitia. Unde Tho. ⁊ Augu. ponunt casum: de illo qui homicidio commisso fugit in domum alicuius vicini. Queritur ab officiali. Si ē tal' in domo: Utrum talis debeat mentiri pro huius vita: an non: Dicit q̄ .3. sunt homini licita. Tacere veritatem. Non dicere mendacium. Et facere fictionem. Si aliter non potest: potius debet finere mori: q̄ mentiri. Quia vt dicitur extra de vsuris. c. Super eo. Non licet pro alterius vita facere mendacium. Et .3. ethi. dicitur. Melius est mori q̄ facere contra bonum virtutis. Et Cicero de Amicitia. Nulla est enim excusatio: si amici causa peccaueris. Et .3. Para. Peccar̄ certe nemil lz. Und̄ merito Augu. contra mendaciū. d. Q̄d preceptum pfectorum est. non solum nō mentiri omnino: sed nec velle mentiri. Exemplum monachi patricij. qui dicebat iocosum verbuz eē quasi mortale in ore xp̄iani. ¶ Tertio rōe ⁊c̄. In .3. aīe dicit phy. Q̄d veruz ⁊ falsum sunt in intellectu. Et sicut verum ē bonum intellectus: ita falsum loqui: est malū ipsius. Intellectus autem hominis naturaliter vult. affirmatiuam aut negatiuam conclusionem. Nec aliquis vult falso decipi. siue fidelis siue paganus. Mendax autez facit contra hoc. Quia sua falsitate vl't obfuscare intellectum hominis: Quod est graue peccatum. Unde Alber. super Luc. dicit. Q̄d nihil laudabilius potest dici de aliquo: q̄ talis est verax. El so parlar e dare. Et nihil vituperabilius: q̄ iste est mendax. Ubi dicit Ansel. Q̄d hoc peccatum adeo graue est. q̄ licz deus possit dispensare de multis preceptis: vt de furto. Non tamen potest de mendacio: aut iocoso: aut officioso: aut pernicioso. quin sit peccatuz. Et ratio. Quia cum sit veritas. Jo. x. Ego sum veritas: contra se diceret. Quod ē impossibile. Apostolus. Fidelis est deus: qui seipsum negare non potest. Ad argumēta. Ad primum. De obstetricibus heb. Respōdeo ḿm Dominicum Tolosanum. Q̄d nō fuer̄t ṗmiate de mendatio ratione mendacij: Sed ratione timoris quem habuer̄t si occidendo pueros. Unde signanter dicitur. Quia timuerunt obstetrices deum: edificauit eis domos. Sequens autem mendacium non fuit meritorium. Ad secundū. Respondeo. Q̄d Abraam non est mentit⁹ nec Sarra. di. se esse sororem suam. Quia soror dicebatur: que erat filia. Et tunc temporis: filie fratris ducebantur vxores. Ad illud de Jacob. Ego suz inquit Esau: verum dixit. Quia quāuis vltimus fuerit egrediendo: fuit tamen primus conceptus in vtero. Cui vere primogenita debebantur. Quāuis Nicolaus super. 27. Gen̄. Et Bon̄. dicant q̄ venialiter peccarunt isti. Ad tertium de opinione. Jo. Cassia. Dic q̄ a doctoribus reprobatur illa opio: per rationes supradictas.

Secundum dicitur ⁊c̄. Mendax assimilatur tribus generibus personarum: ḿm doctores.

¶ Primo. Diabolo.
¶ Secundo. Jude.
¶ Tertio. Caym.

¶ Primo ⁊c̄. Fuit enim primus inuentor mendacij: quando dixit Eue. Gen̄. 3. Nequaq̄ moriemini. Sed mentitus est in caput suum. Ex quo sequitur: q̄ omnes mendaces sunt filij diaboli. Jo. 8. Uos ex patre diabolo estis. Quod declarat di. Et desideria patris vestri vultis facere. s. opera eius: mentiendo. Quia vt dicit. Mendax est. ⁊ pater eius. Unde est pater mendacij. Quia primus inuentor. Ambro. 24. q. 5. c. Cauete fratres mendacium. q2 omnes qui faciunt mendatiuz: filij sunt diaboli. In demone sunt tres proprietates. Est superb⁹. Est inuidus. Est mendax. Si ergo filij per imitationem: filijs debetur hereditas patris: ergo mendacibus filijs diaboli debet patris. Sed que ē: Respondeo. Infernus. ⁊ ignis. Apoc. 21. Mendacibus pars eorū in stagnum ignis ⁊ sulphuris. ¶ Secūdo iude assi. Judas enim chri stū vendidit iudeis. 30. denarijs. Mat. 26. Canta. Quid vultis mihi dare: ⁊ ego eum vobis tradaz: Qui ergo dicit mendatium: veritatez vēdit: ⁊ per consequens xp̄m. O quanti sunt: qui pro vno solido sacramenta falsa accipiunt. ⁊ periuria cōmittunt. Totiens veritatem vendunt. Ut patet per Hiero. xi. q. 3. c⁹. Estimant. Contra quos. p⁹. ethi. philosophus. Duobus existentibus amicis: sanctum est

ctum est

ctum est honorare veritatem. Cum quo ẽ
Cicero lib. de amicitia: vbi volunt verita/
tem anteponi amicitie. Nec mirum q₂ ve/
ritas est opus spiritus sancti. Unde Eccle
siastes. 27. Ante omnia opera: verbum ve
rax precedat te. Ideo Tho. 22. q. 58. ar. 4.
Qd veritas est tante efficacie: ꝙ nunꝗ de
bet pretermitti. O pater egre ferent. Non
cures. Quia dicitur extra de re. iur. in. 6°.
Et Augu. li°. de libero arbitrio. Si de ve/
ritate scandalum nascitur. vtilius scanda/
lum nasci permittitur: ꝗ veritas relinqua
tur. Imperoche. 2. de Trinitate. dicit Au/
gust. Incomparabiliter pulchrior est veri
tas christianorum: ꝗ Helena grecorum.
De Helena narrant historie. Qd cum Pa
ris duxisset eam in Troyam: pre sua pul/
chritudine grecis raptam: greci cum. M.
cc. nauibus Troyam venerũt: obsederũtꝗ
eam annis. x. Tandem funditus eam euer
terunt. deleuerunt. Unde Troya vastata
fuit ob mulierem. Debet ergo veritas ante
poni omnibus rebus. quia pulchrior res
mundi et omnibus placet. Aristo. p°. Ethi.
Omnia vero consonant. Ad quod facit fi/
gura. 2. Esd. 3. et. 4. c. Quomodo secretarĳ
regis disputauerunt in conuiuio hanc con
clusionem: Quid esset in mundo fortius:
Aufferunt quatuor qui omnes sunt vide
re dixerunt. Primus dixit. ꝙ vinum est for
tiꝰ omnibus rebus mundi: quia facit per
talenta. De quo Prouer. 31. Nullum est
ibi secretum vbi regnat ebrietas. Ex eo q₂
hominẽ totu₃ letificat. ps. Uinum letificat
cor. Si vis a principe gratiam pete stoma/
co prius confortato: quando cõfortauit be
tinum. Sine vino: nihil fit. Unde communi/
ter amicus inuitat alium ad bibendum.
Et cõmuniter dicitur. Talis tabernarius
h₃ bonum vinum. Et Theotonici dñt. A
montfiascon star bon vin. 2ꝰ dixit ꝙ Rex:
quia vnu₃ suspẽdit. ꝙ alium liberat. 3ꝰ di
xit ꝙ mulier. Quia omnes statꝰ propter il
lá se mantengano et exercentur. Spetiarĳ
faciẽdo vnguẽta. Sutores scarpas rubras
Sartores vestes sfozatas. Barberos peru/
cas iuuenibus: qui apperent poltrones: ni
si essent mulieres. Preterea ipse se afaitát
ostẽdendo illis mamillas nudas. brachia:
spallas. vbera. Che ge mancha: 4ꝰ qui fuit
Zorobabel qd erat ꝟitas. De qua Nee. 3.
Forte vinum. fortis rex. fortis mulier. sed su
per omnia veritas vincit. Sed hec non in/
uenitur inter homines. Iere. 8. A prophe/
ta vsꝗ ad sacerdotem cuncti faciunt men/
daciũ. Ad quod facit figura de Filerite: q
dicebatur amator veritat̃. Qui in silua q̃/
dam ꝟitatẽ repperit: qua₃ cõduxit per om
nes status totã lachrimosã: vt si locum in/
uenire posset. Primo conduxit ad aduo/
catos et procuratores: quos repperit vacu
os omni veritate propter pecuniã. xi. q. 3. c.
Qui recte. Acceptatio munerũ: preuarica
tio veritatis est. Et. c. Pauper. Cito vio/
latur auro iustitia. Uñ facezia obseruan
da est talibus de vidua que pretori cau/
sam sue litis cõmẽdauit. cui vas olei dedit
in donũ: nõ hñs aliud ad dandũ. Aliꝰ aũt
diues: porcũ pretori donauit. Qd audiens
mulier. in mane cũ sñia dari debebat: secũ
portauit in sinu lapidẽ. Et sedẽs pro tribu/
nali pretor: vidua sub vello lapidem mone
bat. Credẽs pretor esse argentu₃: ꝓ vidua
sñiam dedit. Pretor petĳt preciu₃. Uidua
respondit esse lapidẽ: quo ꝑcutere eũ vole/
bat: si contra ipsam sñiam dabat. Scd̃o
ad dños tꝑales. De quibus. 23. q. 5. Regu₃
ꝓprie ẽ facere iustitiã. S₃ ꝯtra Isa. i. prici
pes tui infideles: socĳ furum. Tertio ad
ciues q debent eẽ benigni. amatores pau/
perum. Deut. 15. ideo precipio tibi: vt ape
rias manum fratri tuo egeno et pauperi q
tecum versantur in terra. Et di. 47. c. Sicẽ
ĳ. Esurientium panis est quem tu detines
nudorum indumentum est quod tu reclu/
dis: et miseroru₃ redemptio est et absolutio
pecunia: quam tu in terra effodis. Tan/
torum te ergo scias inuadere bona quan/
tis possis ꝓstare. Sed ꝯtra prouer. xi. Qui
abscõdit frumẽta: maledicetur in populis:
bñdictio ãt sup caput vendentiũ. Quar
to. Ad omnes artes: qui pleni sunt periu
rĳs. mendacĳs. Quinto ad pauperes q
sunt blassemi. quando sal. oleum. ligna. fa/
rinã nõ hñt: qui meritũ minuunt pauptat̃
Sexto. Ad rusticos: quos repperit latrões
et imbutos blassemĳs. et oĩbus vitĳs. Se
ptimo. Ad clerum: quem repperit omni vir
tute priuum. Altaria nigra. ecclesiam ma
le officiatã. tenentes concubinas. Octa

no Ad moniales conuentuales. que habēt filios spurios. Nono. Ad mulieres viduas. coniugatas. virgines. quas repperit plenas vanitate. Quod bene Bernardus innuit. dicēs. Recessit custodia a prelatis. deuotio a religiosis reuerentia a subditis. consilium a senibus. lex a sacerdotibus. iusticia a rectoribus. equitas a iudicibus. comitas a ciuib⁹. veritas a mercatoribus charitas a mundo. Ille. Unde reuersa est ad siluas. Ideo clama. Ubi ē veritas? Mediolani? Ianue? Ueñ? Discurre per omnes prouincias. Non vere. Sed stat ali bo schi. Ali selui. ℂ Tertio. Assi. rc. Qui fuit primus homo inuentor mendacij. Geñ. 5. Cum interrogaretur a deo: Ubi est Abel frater tuus? Nescio inquit domine. Unde mentitus est. Ex hoc mendaces sibi assimilātur. Quia sicut ipse reprobus factus est. z ipsi.

t Ertiū principale rc. Scd̄m doc. duplex est. Una punitio temporalis. Alia in futuro. que est spiritualis. Prima in reb⁹. Quia mentiuntur omnia mendaci. Possessio enim nō redditu ciui et rustico: vt reddere solebat. Ose. 9. Area et torcular. non pascet eos: vinum mentietur eis. Et. 4. c. Mendatium et maledictuz inundauerunt; propter hoc lugebit terra scilicet sterilitatem. Prattica. O pater dicit caligari⁹. Uado ad hospitale: quia ars mea nihil valz: sicut al's solebat. Scis q̄re? Quia mentiris arti: et ars mentit̄ tibi. Sic dico de alijs. Quia hodie cum mille mendacijs. periurijs. et fraudibus. artes exercētur. Ideo et Aristo. dicebat. Quid" lucrantur mendaces? Respondit: vt quando vera dicunt: ne eis credatur. Secundo punitur mendax in persona. In. 6. libr. historie sco. Tres falsi testes insurrexerunr cōtra Narcissum episcopum Hierosolymitanum affirmantes sub iuramento de infamia sui Quorum vnus dixit. Si ita non est: possiz igne consumi. Alter possim cadere morbo caduco. Terti⁹ possiz priuari lumie. Quod factuz est. Sāctus vero cuius honestas nota erat. in desertis locis stans. bono fine quieuit. Preterea. Ad idez. 2. R. 21. Et Iosue. 9. scribitur. Q8 Iebusei. ethei. pherezei. cananei. Congregati sunt vt pugnarent contra israel. Gabaonite autem timentes bellum: occulte venerant ad Iosue. et dixerunt. Audiuimus fame tue potentiā. Unde pacem tecum volumus. Iosue autem iurauit fidelitatem. q aliquod malum non paterentur. Iosue autem mouens castra, contra has nationes venerunt in gabaon. nec eos tetigerūt ratione iuramenti. Saul autem cum regnaret in hierusalem. Plures de gabaonitis necauit, contra iuramentū Iosue. Quia igitur hoc peccatum erat omnibus notorium. ideo debuit publice puniri. Dauid Sauli successit. Sed quia D8 I tota vita sua semper pius fuit. et negligēs circa punitionē huius homicidij. Secuta ē diuina vltio cogens ipsum ad vltionem de hoc peccato. Quia tribus annis fuit fames in israel. Dauid consuluit dominum. Cui domius. Propter Saul et domum illius: hoc feci. Quia occidit gabaonitas contra iuramentum Iosue. Uocatis ergo gabaonitis rex Dauid. di. Quid faciam vobis? Respondit. Uir qui nos et nostros occidit: non punitus fuit. Dentur nobis ergo. 7. viri de filijs eius. vt ponantur in furca. Q8 fecit. et suspendit. 7. viros de domo Saul et per dies aliquod steterunt ibi apicati. Sz anima cara. Querit dubium: que habz bibliam in domo. Uidetur q Dauid fecerit contra preceptum Deute. 21. Ubi dicitur. Q8 morti adiudicatus et positus in patibulo. deponatur eadem die. et tumuletur. Respondeo. Q8 illud erat fiendum de lege cōmuni. Sed in hoc facto fuit specialiter reuelatum Nathan prophe: et per Nathā Dauid nunciatum. Q8 voluntas dei erat remanerent in patibulis. in signum grauitatis peccati mendacij et iuramenti nō seruati. Alia est punitio spiritualis. super animam. Quia mendaces damnantur. Prouer. 19. Testis mendax peribit. Et. 23. q. 2. c. Primum. Et est Aug. Ad salutem sempiternam. nullus ducendus est opitulante mendacio. Et de Anna et Saphira: q2 sunt mentite Petro: terra eas viuas absorbuit.

ℂ Feria

Feria. 6. prime hebdomade. De peccato suspitionis vel de iudicio temerario.

Ecce sanus factus es. iam apli⁹ noli peccare. Jo. 5. c. ¶ Cū eēt festum penth. dñs ad illud iuit. Scdm Nicolaum de lira. Judei tria pricipalia festa habebant. Primo festum pasce. Scdo festuz tabernaculorum. Tertio festum penthe. In exodo 23. preceptum fuit vt omnes masculi presētarentur ad hec festa. Ad festum istud penthe. erat xps. Qui erat circa templum. iuxta qd erat quedam congregatio aquaruz que dicebatur probatica piscina. A probaton: ꝙ est aqua ouis. Quia oues que deo immolabantur ibidem lauabantur. Piscina dicebatur per contrariuz: quia carebat piscibus. Ibidem autem erat quinq porticus: in quibus multi egroti iacebāt. Qui expectabant aque motum: qui fiebat per angelum. Christus igitur vt bonus filius: sepe ibat ad templum. Et dum esset ibi. inuenit vnum infirmum: qui annis. 38. fuit ibi infirmus. Cui domin⁹. Uis sanus fieri: Respondit ille. Domine hominem non habeo: vt cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinam. Quia. s. qui prior descendebat in aquā sanabat. Scdm Chrisostomum. Aqua ista virtutem habebat a tribus. Primo ab hostijs sacratis: que ibi lauabantur. postea deo sacrificabantur.

Secundo a ligno crucis. Ut dicitur in historia scola. Regina sabba vidit in viridario Salomonis lignum quoddam. de quo dixit Salomoni ꝙ in ipso debebat poni deus nature: per cuius mortem regnum iudeorum deleri debebat. Unde rex fecit illud abscondi in visceribus terre: vbi probatica piscina postmodum facta est. Tempore xpo passionis. lignum hoc enatauit.

Tertio habebat virtutem a motu angeli descendentis. Sequitur. Tolle inquit dominus grabatum tuum. et ambula. Grabatū. i. portatilem lectum. Mirabantur iudei ꝙ hominem sanum fecisset in sabbato. Qr Exo. 20. Opus seruile nō facietis &c. Inuenit autem postea eum in templo. Et dixit ei iesus. Ecce sanus factus es: iaz noli peccare: ne deterius tibi aliquid contingat. In quo dabat intelligi ꝙ illa ifirmitas ei euenerat propter peccatum suum. Qd sepe accidit propter peccata hominis. Ecclesiastici. 7. Noli facere mala et non te apphendēt. Applica. De peccato suspitionis hodie loquemur. Ubi tria sunt videnda.

¶ Primum. dicitur diffinitionis.
¶ Secundum. dicitur malignationis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.

Primum dicitur &c. Tho. 22. q. 60. ar. 2. Et in. 3. par. q. 59. ar. 1. In. 4. dist. 19. ar. 2. Judicium temerariū: est falsa determinatio rationis de malicia proximi: procedens ex leuibus signis. Sed pro maiori declaratione: est notanduz scdm Tho. vbi supra. Et Augu. de verbis domini in monte. Qd operationes hominis sūt in triplici specie et differentia.

Quedam sunt expresse male.
Quedam sunt male sed non expresse.
Quedam sunt expresse bone.

Quedam expresse male. vt deum blassemare. vsuras dare. hominez occidere. fornicari. et huiusmodi. Talia iudicare non est peccatum. Unde August. De apertis que bono animo fieri non possunt: vt stupra et blasfemie. permittitur nobis iudicare. Et extra de reg. iur. lib. 6. c. Estote misericordes. Quod enim scriptum est A fructibus eorum cognoscetis eos: de manifestis dictum ē q̄ non possunt fieri bono animo: vt stupra. blassfemie. furta. ebrietates. de quibus permittitur nobis iudicare. Et Alex. d ales. 2. par. sum. De manifestis potest fieri iudicium. Quia vt dicit philosopus. p°. Ethi. Unusquisq bene iudicat: que cognoscit. Unde patet: ꝙ iudicare de apertis q̄ sunt mala non est peccatum. Quedam sunt male: sed non expresse. Sed tamen sunt signa et coniecture probabiles. Talia iudicare non est peccatum. Ut cum vides aliquem fornicatorem loquentem cuz muliere in loco non aperto. Aut nudum cum nuda. solum cum sola. Aut aliquez in pstibulo: et hmōi. Talia iudicare de malo nō est peccatum propter signa aperta. que non sunt bona. Ad hoc propositū dixit christus apostolis suis. A fructibus eorum. &c.

et malis: cognoscetis eos. In hunc modū
Salomon recte iudicauit duas meretrices
3. Reg. 3. que esset vera ⁊ non ficta mater.
In hoc ꝙ vbi deficiebat humana probatio
sapienter recurrit ad signa. scilicet ad incli
nationem naturalē. Quia vera mater na
turaliter afficitur ad filium. Unde phs. 7.
Pol. Generantis ad genitū naturalit̄ est
amicitia. Unde patet. Quedam sunt ex
presse bone. Sed tamen possunt fieri bono
animo: ⁊ malo animo. Temere iudicare de
malo nisi videatur oppositum: est peccatū.
Exempli gratia. Talis ad ecclesiam pergit.
Dicis cum amico tuo. O compagno: putas
ꝙ ille velit orare? Nō vere: sed vt moroset
talem mulierē. Aut alius loquitur cū mu
liere. In mente tua suspicaris malum. Aut
talis dat elemosinam: dicis ꝙ dat ex vana
gloria. Talia sunt mortalia: quia non sunt
aperta mala. Contra tales xp̄s. Math. 7.
Nolite iudicare. ⁊ nō iudicabimi. Et Ber.
Noli esse aliene vite: aut temerari⁹ iudex:
aut curiosus explorator. Explorando illū:
quo vadit: quo tendit: vnde venit. Uala ch
vegno. A dese de agosto: insu la piaza de
bergamo. O quot sunt de istis. qui sunt ni-
mis faciles ad iudicandum alios: ⁊ peruer
tendum omnia in malam partē. Contra ta
les. clamat Canonista. xi. q. 3. c. Graue satis
est: vt in re dubia: certa detur sententia. Et
30. q. 5. Incerta nullatenus iudicem⁹. quo-
adusq̄ veniat dominus. qui latentia pro-
ducat in lucem. Et di. 33. c. Habuisse. In re
bus ambiguis: absolutum nō debet esse iu
dicium. Et Aug. in s̄mone domini in mon-
te. Et si suspitiones vitare non possum⁹: q2
homines sumus. diffinitiuas tamen senten
tias cōtinere debemus. Ille. Unde legitur
in vitis patrum. Quod fratres interrogarūt
abbatem Pastorem. d. Si viderimus pec-
cantem fratrem nostrum: arguemus eum?
Respondit. Nisi oculis apertis videritis ⁊
manibus palpaueritis. nolite iudicare: q2
quidam de nostris aliquando deceptus est.
in hac causa. O verbum mirabile. Et de. b.
Dominico legitur. Qui dixit cuidam scola
ri: qui erat procliuis ad iudicandum. Fili
mi. omnia in meliorem partem interprete-
ris si vis iuste viuere. ⁊ cum deo recte am-
bulare. Ideo Glo. super illud. Ro. 14. Qui
non manducat manducantem nō iudicet.
Dubia sunt in meliorē partē interpretāda.
Quia tunc homo non potest errare: cū nō
videat aperte malum proximi sui. In q̄-
bus verbis: merito queritur dubium. Qua
re vnusquisq̄ de alijs faciliter malum iudi-
cat? Respondet Th. 22. q. vbi supra. a. 3. ꝙ
a tribus causis.
¶ Primo a propria malicia.
¶ Secundo ex inimicitia.
¶ Tertio ex longa experientia.
¶ Primo est ⁊c̄. Ex hoc enim ꝙ aliquis est
in se malus. ⁊ conscius proprie malicie: faci
liter de alio male opinatur. Unde Ecclesia
stes. 3. c. Stultus idest peccator in via am-
bulans: cum sit ipse insipiens. oēs estimat
insipientes: Auarus: quia non viuit in do-
mo cum filijs da homo da bene: facilit̄ esti
mat alios sic esse. Sic ꝯcubinarius. estimat
alios sic eē: Sic gulosus. Unde Aug. in ex-
positione psal. Homo enī procliuius suspi
catur in alio: quod sentit in seipso. Et Sen̄.
in libro de moribus. Hoc habet omnis affe
ctus: vt in quo ipse insanit: in id putet cete-
ros furere. Et phs. 4. Ethi. Qualis vnusq̄s
q̄ est: talia dicit ⁊ talia operatur. ⁊ taliter
viuit. Ex propria ergo malitia. prouenit iu
dicium temerariū. Unde in vitis patrum
nostrorum dixit quidam scolaris magistro
Iordano: dum p̄dicaret vercellis. Cur pa-
ter: ita facile iudico malū de primo meo?
Respōdit pater. Quia malus es. A ꝓpria
malicia prouenit iudiciū temerariū. Hoc
autem vitio: solent laborare seculares. qui
subtiliter mala de religiosis iudicant. ⁊ sub
tiliter querunt facta alioꝝ. ⁊ dānant: cum
sint mali. Et si peccatum aliquod veniale ī
eis viderint spernunt eos. malos reputant
detrahunt eis. Dicere solent. Credimus ꝙ
teneat castitatem? Uere non. Quare ha-
bes hanc opinionem? Quia sey dela condi
tion del cardilino. s. el porco. Unde quādo
pergo domū aliquorū zelotipoꝝ seculariū:
nō mi basta lanimo aprire oculos: ne dicāt
aliquod malū. Qr sunt ꝓni ad iudicandū.
prouenit ex inimicitia. Cum quis odit ali-
quem: facile suspicatur malum de eo. Un-
de philosophus. p°. Rhe. Amor ⁊ odium:
sepe faciunt iudicium non cognoscere. Et
Criso. Perfectus amor. ⁊ perfectū odiū:

rectum

rectum iudicium non cognoscit. Exempli gratia. Diligis vxorem amore matesco: o citadino. Ela fu quello che non debe. Tu ne sey auisato. Non credis. O pater nol mel dire. Vere est bõa. Excepto da quello in fora. Quia est meretrix. Amor ⁊ odium ⁊c. Sic dico de filia. Sic de filio tuo. Amor ⁊ odium ⁊c. Unde apud romanos: cecus depingebatur. Et per oppositum. Odiuꝫ. Quare non credis de amico tuo? Quia in odio ipsum habes. Non me dire del tale: qꝛ est vnus poltronus. Exẽplo patet. i. Re. 17. De Jonata cum diceret Sauli patri suo omnia bona de Dd non credebat: qꝛ ipsum in odio habebat. Unde Sen. Qd nimis volunt miseri: hoc facile credunt. Et est graue peccatum. quia est contra charitatem proximi. Apostolus. i. Corin. 13. Charitas non cogitat malum. Si videt aliquẽ loquentem: non cogitat malum. si comedentem. si ridentem. In omnibus potius bonum: q̃ malum cogitat. Tertio procedit ⁊c. Cõmentator super .3. celi ⁊ mũdi. dicit ꝙ tria fecerunt errare Auicennam. Primum ignorantia logice: que est causa omnium malorum: iuxta illud Dis. 86. Ignorantia mater est omnium delictorum. Secundum confidentia proprij ingenij: que ẽ multum periculosa. Sunt quidam qui darent legem sanctis paradisi: qui nimis confidunt de seipsis. O pater: nõ piliati la parte: la va cossi. Ego scio quid loquor. Indigeo adiutorio. non consilio. Contra tales Prouer. 25. c. Causam tuam tracta cũ amico tuo. Et Sen. Omnia cum consilio agenda sunt. Tertia longa experientia. Ex hoc senes sunt suspitiosi. In. 2. Rhe. Senes sũt cacoges. Est enim cacogia: in deteri⁹ omnia estimare. Sunt enim maxime suspitiosi: eo ꝙ multotiens sunt experti aliorũ defectus. Unde quando vident aliquid: facile suspicantur malum potius q̃ bonum: qꝛ plura viderunt ⁊ recordantur. Del signor Pandulfo. Del Conto cremignola. Del Cõto borrella. Del signor Raberto. De Cabrisondul. De Brazo da perosa. De Jani da la tela. De Saltibagio. Unde malum suspicantur. Quod non est sine peccato: nisi videant oculo ad oculum. Auicenna ergo errauit in hoc. Quia ex multo tempore voluit facere conclusionem ex multis pratticis. Adio mi guarda de medici: qui solũ ex prattica iudicant. Dicitur ꝙ tria destruũt mundũ. Recipe medicorũ. Cetera notariorum. Dico vobis: religiosorum: destruunt mundum. Asculanus lib. 2. Canta versum.

Non iudicar may: se tuto non vedi.
E non saray inganato: se questo credi.

Et sic patet primum mysterium.

Secunduꝫ principale ⁊c. Secundũ doctores quatuor sunt malignitates huius vitij pessimi.

¶ Prima. dicitur presumptionis.
¶ Secunda. dicitur infamationis.
¶ Tertia. dicitur obstinationis.
¶ Quarta. dicitur vsurpationis.

¶ Prima dicitur. Maxima presumptio illius est. qui negligit peccata sua ⁊ aliena condemnat. Tales spernunt lectionem proprie conscie: ⁊ aliene intendunt. A tergo ponunt propria: ante oculos proprios aliena. De istis dicit Sen. Aliena vitia ante oculos habemus: a tergo autem nostra. Qd ẽ signum maxime stultitie. Unde Tullius. 3. li. Tus. Proprium stultitie est. aliorum vitia cernere: suorũ obliuisci. Et Chriso. sup Mat. In alienis delictis: seueri ⁊ amari iudices sumus. Quod contra xp̃s. Mat. 7. Quid tu vides festucã in oculo fratris tui. ⁊ trabem in oculo tuo non consideras? In huius figuram Jo. 8. legitur de adultera. que a iudeis accusata fuit. Magister quid dicis? Hec autem cecidit in adulterio. Cogitabant enim infra se. Si dicit esse lapidandam. O beate leges. Et xp̃s se inclinans: scribebat in terra. Quid scriberet: triplex est opinio. Una est Augu. ꝙ scripsit illud quod voce expressit. Qui sine peccato ⁊c. Alia est Amb. Terra autem terram accusat. Tertia est Bede. Quod eorum peccata scribebat in terra: ita vt vnusquisque videndo peccata sua: ibant vnus post aliũ Dans intelligi ꝙ anteq̃ iudicem⁹ primũ nr̃m. prius nosipsos corrigamus. Sꝫ heu quia nihil fit. Unde in vitis patrum. legitur de quodam monacho: qui in capitulo sportellam plenam lapidibus tulit. ⁊ posuit ante se ⁊ saccum plenum arena post ter-

gum. Interrogatus autem a fratribus. Respondit. Saccus arena plenus: sũt peccata nostra que posui post tergum: ne illa videam. Sportella autem lapidibus plena que ẽ ãte me: sunt peccata proximi mei: que plus intueor: q̃ mea. O quot sunt de istis. Sed audiant tales: illud quod scriptum est. 2. Thimo. 3. Attende tibi. O compagno. attẽde tibi. Prattica super omnes status. ¶ Secunda malignitas rc̃. Ex hoc enim ꝙ homo habet malam opinionem de proximo: ipsum infamat. detrahit. Quare o ribaldone: laceras famam proximi tui: Quia ipsum non diligis. et de eo male opinaris. Et ex hoc concludunt Theologi. ꝙ iudicium temerarium et suspitiosuȝ. est mortale et grauissimum peccatum: quia aufert illud quo nihil est melius: scilicet honoreȝ et famam. Ecclesiastici. 41. Curam habe de bono nomine. Prouer. 21. Melius est nomen bonũ. q̃ diuitie multe. In. 4°. Ethi. Maximum bonum exteriorum: est honor. In ii°. Icono. Multo grauius fert aliqs. si honore priuetur: q̃ si bona sua auferantur. Sed hoc bonum aufert suspitiosus: Contra tales apostolus Ro. i. Detractores deo odibiles. Vis agere rem gratissimam deo. o citadino. o artesano. o religioso: O pater ita. Iudica omnia in melioreȝ partem. Exemplum. b. Bernar. de quinta valle qui fuit primus socius sancti Francisci. Cum frater leo infirmaretur in loco sancte marie de angelis. Vidit in visione multitudinem fratrum incedentium processionaliter: inter quos vnum vidit. a cuius oculis exibant fulgura. Querens auteȝ ab eo qui ostendebat ei hanc visionem. quis eẽt ille cuius oculi ita splendebãt lucidissimi. Audiuit ꝙ erat Bernar. qui semper de his que videbat in melius iudicabat. Si videbat aliquem bene indutum: aiebat. Forte ꝙ subtus habet cilicium. Si comedentem forte ꝙ indiget. Omnia in meliorem partem interpretatus est. ¶ Tertia dicitur rc̃. Sunt quidam ita assueti: vt semper omnia in peiorem partem interpretentur facta proximi. Chrisost. super Mat. Sũt quidam peruersi: qui de omnibus mala iudicant. Si quis studet et humilitati vacat: hypocrita est. Si recreationi: gulosus est. Si societati: secularis est. Si simplicitati: fatuus est. Si aliorum correctioni: presumptuosus est. Si silentio et paci: simulator est. Ille. Et Pius papa Episcopus seruus seruorum dei: Charissimo in christo filio Ludouico francorum regi: illustri: salutem et apostolicam benedic. Multi sunt homines adeo maligni vt omnes cogitationes eorum in maluȝ vergant. neq̧ homines vereantur nec deum: quibus mentiri proprium. Ille. O peruersitas mortalium. omnia in malam partem vertunt. In vitis patrum legitur. Quod quidam senior de patribus. equitabat asinum suum. Filiusque suus paruus pedester sequebatur. Obuiantes ei quidam: dixerunt adinuicem. Iste senex equitat. et fecit puerum pedestrem ire. Descendens fecit puerum ire super asinũ. Obuiantes alij. d. O q̃ fatuus est iste homo. Vadit pedester. et iuuenis equester: cũ sit fortior eo. Tunc ascenderunt ambo super asinum. Obuiantes alij. di. Fatui sũt hi. qui asinum interficiunt ambo. Tunc descenderunt. et nullus eorum equitauit. Obuiant alij. d. Fatuitas maxima istoruȝ qui ducunt asinum vacuum. Tunc ambo portauerunt asinum. Obuiauerunt qdaȝ d. O q̃ fatui sunt isti: qui asinum portant. Tunc ait filio senex. Fili mi: qualitercũq̧ nos habeamus: homines obloquũtur semper. Non est curandum de verbis garrulorum: faciamus debitum nostrum. E lassia mo dir chi vole. qr non possumus ligaȝ rc̃. ¶ Quarta dicitur rc̃. Quia temerarius vsurpat: quod est proprium dei. Quinq̧ sibi reseruat deus. Primo potentiam creandi. ps. Terram et mare tu creasti. Secũdo veritatem finalis iudicij. Act. 2. Domine si in tempore hoc restitues regnum israel: Respõdit eis. Non est vestrum scire tempora vel momẽta q̃ pater posuit in sua potestate. Tertio gloriam propriaȝ. Isa. 48. Gloriam meam alteri non dabo. Quarto reseruat sibi vindictam iniurie. Deute. 23. Mihi vindictam: et ego retribuam. Quinto iudiciuȝ de occultis. Io. 5. Pater dedit filio iudicium facere. Intim. vt dicit Th. i. par. q. 58. ar. 4. Quod nec virgo: nec aliqs

sanctus

sanctus potest cognoscere cor hominis: nisi solus deus. Jere. 17. Prauum est cor hominis ⁊ inscrutabile. Et quis cognoscet illud? Ego deus scrutans renes ⁊ corda. Et Dis. 32. c. Erubescant. Secretorum cognitor deus ⁊ iudex est. Et cum sit, quod suspitiosus vult iudicare sibi ignota. ⁊ quod est proprium dei vsurpare: ideo mortalissime peccat. Unde Robertus olchot. super Sap. dicit q suspitiosus assimilatur lupo. Et dicit quod leo rex aialium, fecit capitulum vbi aderant omnia aialia. Uenit gatta dicens culpam suam. Pater dico meam culpam: quia sepe comedi de pignata domine nostre. Respondit leo. Bene fecisti. Che colpa ga la gatta ⁊c. Uenit canis. Pater comedi morsellum panis domini mei. Et aliquando carnem portanti abstuli. Sed penitentiam egi. quia me percussit. Respondit leo: Satis est. Uenit gallina. Domine mi: sepe io imbratavi la cha. Et hoc domina mea clamabat. So via in nomine diaboli. Sed penitentiam egi: quia collum abstrahit. ex quo fiunt bona in cacabo. Uenit lupus. O pater comedi asinum pauperis. Sed hoc egi quia magna esurie afficiebar. Respondit leo: Est tibi naturale. Et phs. 2. Ethi. In naturalibus neque meremur: neque demeremur. Uenit asinus. O pater sepe comedi modicum feni: quando currus veniebat in castrum. Clamauit leo. Percutiatur: ⁊ sic ab omnibus fuit flagellatus. Esopus. Nam cribella facit ⁊ tympana pellis aselli. Unde quidam dixit A falso iudice. lupus de magnis peccatis iustificatur: ⁊ asinus innocens. de minimis condemnatur. Ad propositum. Ita facit suspiciosus. de magnis peccatis suis se iustificat. ⁊ suum proximum acriter condemnat. O peruersitas mortalium. In vitis patrum. Cum abbas Jsaac visitasset cenobium. ⁊ inuenisset fratrem quedam negligentem. expulit eum. Cumque regrederetur ad habitaculum suum angelus ad ostium celle affuit. di. Non te permitto ingredi. Cum causam quereret. Respondit. Deus me misit vt dicam tibi. Ubi vis mittam fratrem: qui peccauit? Audiens senex petiit veniam. Cui angelus. Caue: ne de cetero quenque iudices: antequam deus illum. Et sic patet secundum mysterium.

Tertium principale ⁊c. Duplex punitio. Una temporalis. De qua. 2. Re. x. Quod mortuo Amon rege: successit filius eius Anon pro eo. Rex Dauid misit nuncios cum barbis prolixis. Secretarii autem regis temerarie iudicantes dixerunt. Putas rex noster: quod Dauid nuncios misit ad consolandum te? Non vere: sed vt exploret patriam tuam. Amon rex precidit barbam eorum. Reuertentes nuncii Dauid ad eum, vidensque sic nuncios suos. iratus instruxit exercitum: ⁊ destruxit omnes illos populos. Unde hoc malum: venit de temerario iudicio. Secunda punitio est spiritualis. De qua. ps. 49. Sedens aduersus fratrem tuum loquebaris. Sequitur punitio. Arguam te. ⁊ statuam contra faciem tuam. s. conscientie. Exemplum francisci. Interrogauit demonem: qui plus damnabantur? Respondit. Qui homines iudicantes false. Quia per hoc proximum infamant: nec restituunt postea. Glo. Hoc vitio periclitatur totum genus humanum. Facecia de duobus conuentualibus existentibus in balneis ⁊ confitentibus mutuo. Unus illorum. d. Judicaui te ⁊ religionem tuam. Respondit alter. Idem facimus de vobis. Tu de me: ⁊ ego de te dico malum ⁊ iudico. Et sic omnes ad isfernum imus.

¶ In sexto Sabbato quadragesime. Quod maria est aduocata nostra.

Surgite noli te timere. Mat. 17. Exemplum recitatur. Quidam bergomensis fuit: qui omni die sabbati in honorem matris ieiunabat in pane ⁊ aqua. Dum faceret monetam falsam. a pretore comprehensus: in carcere ponitur. Die sabbati dum instaret hora mortis. oculos suos ad mariam conuertit. d. O maria. vbi sunt merita ieiuniorum meorum. In his verbis: miraculose apertis carceribus: sine omni obstaculo liberatus est. fugiens de manu carnificum. Ideo ipsam salutemus. Aue ⁊c.

Surgite nolite timere. Recitat euangelista ꝙ xp̃s quadaꝫ vice assumpsit secũ tres suos discipulos. Petrum. Jacobũ. Joãneꝫ ⁊ duxit eos in montẽ excelsum. ⁊ transfiguratus est ante eos. Scd̃m Nicolaũ de lyra inter alios discipulos precipue hos. 3. assũpsit. duplici ratione. Primo ratione prerogatiue: quia Petrus super alios habuit firmaꝫ fidem: ꝓpter quã date sũt ei claues regni celorum. Mat. 16. Tu es xp̃s filius dei viui. Qui super omnes confessus est ipsum esse christum. Unde dictũ est ei. Tibi dabo claues regni celorum. Secundo Joannes excellebat in virginitate. Et qua christo fuit plus familiaris. ⁊ magis dilectus. Cui mater in curã cõmissa ẽ. Un{de} Danẽ. 25. pa.

Questo e coluy. che giaque sopra el petto.
Del nostro pelicano: ⁊ questo fue
Disu la croce: al grande officio eletto.

Tertio Jacobus inter alios: q primꝰ martyrizatus est. Act. xij. Secũdo ratione amicitie: vt daret nobis exemplũ ꝙ solum amicis sunt aperienda secreta. Jo. 15. Uos autem dixi amicos: q2 omnia quecunq3 audiui a patre meo. nota feci vobis. Et Prouerbio. 26. Cum amico causam pertracta. Et Señ. Oĩa cum amico delibera. Ideo hos assumpsit: nõ alios. Sequit̃. Apparuerũt autem cum iesu Moyses ⁊ Helias: vt dicit Tho. 3. par. q. 45. ar. 3°. Moyses qui mortuꝰ erat iam per. 500. annos. ꝗ corpus non suum sed aliud assumpsit. Helias antẽ corpus proprium assumpsit ⁊ illuc venit de paradiso terrestri. Unde petrus hoc videns exclamauit. Dñe bonum est nos hic esse: si vis facimus hic tria tabernacula: tibi vnũ: moysi vnum: ⁊ helie vnũ. Ista aũt transfiguratio: vt dicit Th. ⁊ Nicolaus de ly. fuit hoc mõ. Anima christi a principio sue creationis fuit gloriosa per apertam visionem ⁊ perfectam fruitionem. Uerũtamen ex diuina dispensatione fiebat: ꝙ gloria anime nõ redũdaret ad corpꝰ. vt sic esset passibile ⁊ mortale: ad implendũ p̃ciuꝫ redẽptõis hũane. Et iõ ex diua ordinatiõe fcm̃ est: vt glĩa aie redũdaret ad corpꝰ in hora trãsfiguratõis. vt ostẽderet̃ discipulis glĩa future resurrectionis: non tantũ anime sed corporis: vt sic animarent̃ ad sequendũ christuꝫ in acerbitate passionis ad quã eos inuitabat. Et sic patet: ꝙ deitas illa in transfiguratione fuit deitas glorie quantũ ad essentiam: sed non quantũ ad modũ. Quia fuit eiusdem rationis cum illa deitate que est in corporibus gloriosis. Sed non fuit ibi ꝑ modum passionis transeuntis: Et ideo illa deitas nõ debet dici dos glorie. Quia dos glorie importat qualitatem permanenteꝫ. Ille. Domine inquit bonum est ⁊c̃. Unde ceciderũt in terraꝫ. Quibus dixit. Surgite ⁊c̃. Sabbato precedenti egimus in laudeꝫ virginis. quõ est nostra auxiliatrix: hodie declarabimus quomodo sit nostra aduocata. In aduocato ãt: tres sũt conditiones necessarie. Que fuerunt in maria virgine.

¶ Prima vt sit gratissimus in verbis.

¶ Secunda vt sit audax in causis.

¶ Tertia vt sit feruens in ipsis.

¶ Prima vt ⁊c̃. C. de aduocatis. l. Aduocati. Uolẽtes aduocatũ: eligere debent habentem gratiosam vocem: q2 gratiosa vox faciliter imprimit quod intendit. Et Señ. libro de quattuor virtutibꝰ. Quattuor sũt hominis prerogatiue. Eius pulchritudo. Eius sapientia. Eius laudabilis fama. Etꝰ grata facundia. Et Cicero in prologo Rhetoricoꝝ veterũ. Sapientia sine eloquentia parum ꝓdest. Et Prouer. xij. Propter gratiam labiorum suorum: habebit amicũ. Quod probatur exemplis. M. Antonius sententie mortis adiudicatus. obstupefactum sua eloquentia reddidit trucidanteꝫ. Preterea. M. Torquatus: de quo Uale. libro. 6. c. 2°. adeo dissolutus fuit: ꝙ eius pater. L. Manliꝰ. ipsum in villam misit ad custodiendum porcos tamen postea sua eloquentia patrẽ liberauit a morte. Preterea Xenocrates philosophus: tante fuit eloq̃ntie: ꝙ cum in scolis legeret: quidaꝫ iuuenis dissolutus Polemius nomine. omnibus vitijs imbustus dum ingrederetur scolas ipsius Xenocratis: ⁊ philosophus iuuenem inspiceret: conuertit lectiõem suam de vna materia in aliã de moribꝰ: adeo vt ipm̃ ad bonos mores conuerteret. Preterea de Sapha muliere: que sua eloquentia iuuenem ad se conuertit cum versu saphico. A qua versus saphici inuenti sunt. Preterea de

Hortensia

Hortensia .Q. Hortensij egregij oratoris
filia que orandi ac pronunciandi facundiā
maximo vigore seruauit. Et Hieronymus
qui sibi duos dentes abstulit: vt liberius
idioma hebreum pronunciaret. Maria āt
habuit gratiā facundie: quia locuta est mi
rabiliter. Unde angelus ad eam. Inueni/
sti gratiam apud deū. Quia vt inquit dd:
Diffusa est grā in labijs tuis. Unū sup oēs
fuit aduocata. Tres sunt differētie aduo
catorum. Quidam pro se. Quidaʒ ꝑ suis.
Quidam pro bono cōmuni. Quidam ꝑ se:
quia prima charitas incipit a seipso. Hoc
modo fuit Paulus: sed non fuit exauditꝰ.
De quo. 2. Cor. xij. Ter dominuʒ rogaui vt
discederet a me ista tentatio. Et dixit mihi
Paule sufficit tibi gratia mea. Nō fuit ex/
auditus. Secundo quidam pro ⁊c̄. Mat.
20. de matre filiorum Zebedei: que pro suis
filijs facta fuit aduocata. Dic inquit vt se/
deant hi duo filij mei vnus ad dexterā tuā
⁊ alius ad sinistrā. Super quo Nicolaus d
lyra. Jacobus ⁊ Joannes credebant chri/
stum post resurrectionem suaʒ regnare hie
rusalem: vt dominus spiritualis: ideo super
bia inflati cupiunt sublimari in suo regno.
Unde ex hoc matrem mittunt. Cui christꝰ.
Nescitis quid petatis: vnde fuerunt expul
si: nec exauditi. Tertio quidam pro bono
⁊c̄. vt sancti patres: qui aduentum messie
expectabant. Isa. 14. Emitte agnum domi
ne. Et Dauid. Ostende nobis domine mi/
sericordiam tuaʒ ⁊ salutare ⁊c̄. Qui tamē
non fuerunt exauditi. Uixit Adam nongē
tis. 30. annis petens christum. Enos nongē
tis quinqʒ. Enoch trecētis sexaginta quin/
qʒ. Mathusalē nongentis. 69. Quoad ista
tria: maria fuit optima aduocata. Primo
pro se: q2 i tenera etate votū vouit virgini
tatis. Et hoc nunquam sensit stimuluʒ car
nis: vt dicit Th. 3. p. q. 28. Et Ric. in. 4. dis.
30. nec potuit ab aliquo concupisci: vt dicit
Th. in. 3°. dist. 3. q. 1 Et hoc propter. 4. que
spiritus. s. in ea operabat. Primo q2 sic vo
luit. Exempli gratia. Joānes nutrit scortū:
⁊ vxorem habet longe pulcriorem scorto ⁊
tamen vxorem videre nō potest: ⁊ apparet
omnium mulierū speciosissima. Unde hoc
nisi quia in oculis illius ribaldi demon im
primit. vt faciat hominibus vxores turpis/
simas ⁊ odibiles apparere: Unde ex oppo
sito arguamus. Si demon est tante potētie
vt faciat sic: quāto plus deus pijssimus po
tuit tantam benedictionem marie virgini
infundere: vt nullus eam respiciens ad cō/
cupiscentiam moueretur: Secunda causa
fuit sancta conuersatio. Non enim ad fene
stras ibat. Tertia: sancta occultatio: quia
deus occultabat in ea que poterāt ad libi/
dinem esse incitamenta. Et dedit illi grām
vt omnibus intuentibus in eam: non inor/
dinate mouerentur ad malū sed ad bonū.
Quarta causa dicitur irradiatio. Ex oculis
virginis exibant radij: vt intuentium ocu/
los confunderent vt eam inordinate concu
piscere non possent. Ob quā causaʒ voluit
Joseph vir eius occulte dimittere eam. vt
dicit Ber. tanq̄ se indignum reputans suo
consortio. Unde Origenes. Si suspitiōem
in eam non habebat iustus: quō iustꝰ erat
vt imaculatā dimitteret: Ideo ergo dimit
tere volebat: quia magnum in ea sacramē/
tum eē cognoscebat: cui appropinq̄re se in
dignum existimabat. Ille. Unde legitur in
historia grecoruʒ. Quod Dionysius suppli
cauit Joāni euangeliste qui erat custos ꝟ/
ginis vt eam videre posset. Qui cum esset
ad eam introductus: ea visa: cecidit in ter/
ram quasi mortuus. d. Nisi solidatus esseʒ
in fide nō alium deum crederem. q̄ ipsam:
quia tantus radius claritatis ab ea proce/
dit. Et vt dicit Albertus. ꝙ sicut christus i
ingressu egypti extinxit omnes idola ado/
rantes: ita ⁊ aspectus marie omnes vitio
sodomitico laborantes. Tantus erat diui/
nus ⁊ sanctus aspectus. Secundo aduoca
ta fuit pro suis. Jo. 2°. deficiente vino dixit
ad iesum. Uinum non habent. Super quo
Theophilus. Hec est mater misericordie
que deficiente vino dixit ad iesum: vinum
non habent: compassa eorum verecundie:
sicut misericors. sicut benigna. Ille. Tertio
aduocata fuit ꝑ ⁊c̄. O quomodo staret mū
dus: nisi hec pro nobis oraret: Unde Ber.
super Can. 88. Constat enim pro vniuerso
fuisse sollicitam. Cui dictum est. Inuenisti
gratiam apud deum. Hec est que totiꝰ mū/
di reparationem obtinuit. salutem omniū

impetrauit. Jlle. Exemplum .b. Dominici
⁊ Francisci. Jn anno domini. M.cc.xi. ma
xima guerra fuit inter ianuenſes ⁊ piſanos
per mare. Et tunc ciuitas hieruſalem fuit
aſſediata ab infidelibus. Et erat tunc hie-
ruſalem militum ſancti Joannis Rhodij
Et tunc ibant induti pānis aureis: ſ; amiſ
ſo ſepulcro: induuntur de nigro. Et tunc
papa Jnncentius fecit cōcilium generale
dictum lateranenſe. Jn quo fuerunt plati.
M.cccc. ⁊ concluſum fuit. ꝙ fieret pax in
ter ianuenſes ⁊ piſanos. Et fuerunt miſſi
vnus poſt aliū circa .36. legatos. Et nullus
ipſorum fuit aliquando reuerſus nec pp
chriſtū nec pp ſepulchrum nec propter hie
ruſalem. Tandem papa Jnnocentius ſe
monit in perſona: vt iret pro pace fienda:
Et infirmatus Peruſij mortuus eſt. Et pa
pa Honorius ſucceſſit: ⁊ voluit vt vnuſq-
ꝗ veniret ad dādu; ei obedientiā. Et hoc
modo perdita eſt ciuitas hieruſalē. Et tūt
anno domini. M.cc.16. apparuit chriſtus i
aere cum .3. lanceis: ꝯtra tria peccata: ſup-
bie. luxurie. auaricie. virgo autē; maria ge
nibus flexis prouoluta ad pedes eius. d.
O fili dabo tibi ſeruos meos: videlicet
Dominicum. Franciſcum: qui mundū con
uertent ad te. Dantes de ijs. xi. Paradi.
La prouidencia che gouerna el mundo.
Cum quel conſiglo colqual ogni aſpetto.
Creato e vinto prima che vada al ſondo.
Duo principij ordino in ſuo fauore.
Che quinci ⁊ quindi gli fuſſer per guida.
Luno fu tuto ſeraphico in ardore.
Laltro per ſapientia in terra fue.
Di cherubina luce: vno ſplendore.
Cui filius. Mater mea phas non eſt quiſp-
piam vobis nege;. Sum contentus ei par
cere volo. Unde patet primum ⁊c.

s Ecunda conditio ⁊c. Audacia plu
rimum adiuuat. Poeta. Audaces
fortuna iuuat. Plinius. Fortes for
tuna iuuat. Et Uirgilius .i. Eneidos. Exp-
ti reuocate animos meſtū;ꝙ timore; Mit-
tite. Unde ſcriptura de audacia officialis.
Eccleſiaſtici .7. Noli querere fieri iudex: ni
ſi valeas virtute irrūpere iniquitates. Au-
dacia erit in aduocato: ſi cōcurrit munus.
Deut. 16. Munera cecant oculos ſapiētū:
⁊ mutāt vbo iuſtoꝝ Et Claudianus. Me-
rent captiue polluto iudice leges. Ouidi⁹
libro de arte. in .3. Munera crede mihi: ca-
piunt homineſꝗ deoſꝗ. Placat̄ donis iup
piter ipſe datis. Ad propoſitum. Maria ē
ſumme audax in celeſti curia ⁊ palatio. De
qua Eccle. 24. Jn hiēm ptās mea. S; q̄-
re eſt tā audax: Rñdeo. ꝙ triplici rōne.
¶ Primo ratione parentele.
¶ Secundo ratione meriti.
¶ Tertio ratione gratie inuente.
¶ Primo ratione ⁊c. Quia eſt mater regis
eterni. Ponit Uale. lib. 5. c. 4°. de. M. Co-
riolano qui fuit homo magne virtutis ⁊ in
genij poſt multas pro patria ſua romana
res geſtas. propter inuidiam plebis exul fa
ctus eſt. Qui indignatus ꝯtulit ſe ad vol-
ſcos. vbi tanta breui tempore gratia ⁊ au-
ctoritate valuit: ꝙ eius conſilio bellum ro-
manis indiceretur. Jpſe dux belli conſen-
ſu omnium factus eſt. Uaſtatis primo ro-
manorum agris: ⁊ captis multis oppidis:
⁊ plurimis in deditionem acceptis: ad vr-
bis tandem expugnationem duxit exercitū
Romani tanta mole belli territi: legatos
ad eum de pace ⁊ reditu ſuo miſerunt: qui
nihil profecerūt. Miſſi poſtea ſacerdotes
nihil plus ipſis obtinuerunt. Profecta tan
dem matre ſola inuictum eius animū fre-
git ⁊ eius amore bellum a patria amouit.
Quod igitur patrum auctoritas: quod deo
rum reuerentia non potuit: ſola filij in ma
tre; pietas fecit. Hic ad propoſitum marie.
Figura .3. Reg. x. de Salōne qui matri ſue
Berſabee dixit: ea collocata in ſolio ſuo.
Pete a me mater mea quod vis. Neque
eni; phas eſt: vt auertam faciē meam a te.
¶ Secundo ⁊c. qꝛ ſuper omnes creaturas
ī omni motu ſuo meruit. Unde Aug. Unū
ſcimus pro certo: ꝙ omnis marie vita ⁊
actio ſemper intenta fuit in domino. Jlle.
Habent enim Theologi ꝙ meritū noſtrū
conſiſtit in amore dei. Maria ſuper omnes
deū filiū ſuum amauit. Nam tpe paſſionis
xpi quidā fuerūt fortes in amore ſed debi
les in aſſociatione ⁊ fide: ſicut apl'i q ipſum
viuū dilexerunt ſed tñ ab ipſo receſſerūt ⁊
fidem perdiderunt. Alij fuerunt fortes in
aſſociatione ⁊ in amore: ſed tñ debiles in

fide.sicut deuote mulieres que xp̄z mortuū
dilexerunt ⁊ ab eius cruce non recesserunt:
sz tñ fidē pdiderūt.Beata āt virgo fuit for
tis i amore:q2 filiū sp dilexit.Immo facili⁹
fuisset ei mori q̄ȝ ab eius dilectione separi.
Dilectio fuit fortior in associatiōe:q2 iuxta
crucē imobil' stetit.Jo.19. Fuit fortissima i
fide:q2 fides i ipsa sola remāsit nec tpe pas
siōis extingui potuit.Uñ sic sr̄ oēs meruit.
Tertio rōe grē inuēte:q2 gratiaz humano
generi inuenit. Inuenisti gratiaz apud de
um.Quam gratiam? Dei ⁊ hominum. Au
dacia cuius dominatur in celo.in purgato
rio.i mundo.in inferno. Unde Ber. Data
est tibi omnis potestas ĩ celo ⁊ in terra: vt
omnia quecunq3 volueris valeas impetra
re.Ille.Et Petrar.
Li ochij ti pregamo:apri non seri.
E per virtu.del tuo gran splendore.
Fa chel diauol confuso si soterri.Ille.
Tertia conditio ⁊c̄.vt sit seruens ĩ ipsis ob
tinendis.Apostolus.Soliciti nō pigri.Ad
propositum.Maria fuit ⁊ est feruēs: quia
nec ad horaz recedit.p̄s.Astitit regina ⁊c̄.
Unde tenuit omnes vias impetrādi.Que
sunt tres in presentiarum.
¶ Primo per viam humilitatis.
¶ Secundo per viam improbitatis.
¶ Tertio per viam improperationis.
¶ Primo per viam ⁊c̄. Prouer.15. Respō
sio mollis frangit iram. Maria hunc mo
duz tenuit:quia humilis ore.corde.opere.
Luc̄.2.Respexit humilitatem ancille sue.
¶ Secundo per viam ⁊c̄.importune petit
Unde ecl'ia.Mōstra te esse matrem.Et in
sequentijs.Ora patrem.iube natum.Dali
adintendere o maria che sei.Et nihil ei de
negat.Hester.6. Quid vis regina.⁊ que ē
petitio tua? Etiam si dimidiam partem re
gni petieris:impetrabis.Et eclesia in seq̄n
tijs.Clementior pre ceteris:succurre nobis
miseris: mortalium spes vna. Unde Ber.
Quid ad mariam trepidat accedere huma
na fragilitas? Nihil est in ea austeruz.tota
suauis ⁊ dulcis.omnibus offerens lac ⁊ la
nam.¶ Tertia conditio ⁊c̄. Fili recordare
qd tibi feci.Te portaui.9.mēsibus:te lacte
paui:te super asellum in egyptum fugi: te
in triduo cum lachrymis quesiui:te in tem
plo obtuli:te secuta sum in montem calua
rij:te associaui:quia alijs recedentibus nō
recessi.Unde quidam vulgaris.Quis non
potest contristari:matrem christi contem
plari:in tāto supplicio? Ideo Ber.Securū
habemus accessum ad patrem.vbi mater
ante filium.Filius ante patrem. Mater
ostendit filio pectus ⁊ vbera.Filius osten
dit patri latus ⁊ vulnera.Nulla ergo pote
rit esse repulsa:vbi tot occurrūt charitatis
insignia.Ille.Et Petrar.
A te ricorre el miser peccatore.
Pregando che ti piaza per clementia.
Sempre camparlo dal diuin furore.
Assimilatur rose que redolet.De qua Ec
clesiastici.24.Quasi rose plantatio in ieri
co.Ecclesia in sabbatis. Gaude rosa pura
decens.speciosa semper recens.flos ĩmar
cessibilis. Secundo viti.De qua vbi su
pra.Ego quasi vitis fructificaui suaui ⁊c̄.
que serpentes fugat.ita ⁊ maria demones.
Dic hoc exemplum ⁊ applica illud. Refert
Uincentius histo.exemplum. Quidam ro
manus imperator fuit.cui diuina clemen
tia vxorem genere ⁊ moribus nobilissimaz
prouidit ac pulchritudine honestissimam.
O pulchrum donum quando homo repe
rit bonam vxorem. Prouer.19. Domus et
diuitie dantur filijs a parentibus.vxor bo
na a domino preparatur.quasi dicat gra
tia est specialis vt quis bonam vxorem ha
beat.Uenit autem in mentem imperatoris
vt pergeret per orbem visitare loca sancto
rum. Accepto itaque consensu a coniuge:
regnum ⁊ quendam suum fratrem adole
scentem ei recommendauit. ⁊ sic disces
sit. Adolescens autem deceptus in amo
rem imperatricis.sepe petiuit ab ea de a
ctu carnali.Imperatrix autem ipsum posu
it in quadam turri custodiendum cum de
centi cura:vsq3 ad aduentum imperatoris
ne inuenis mulierem amplius molestaret.
Determinato autem die ⁊ tempore:videli
cet post quinq3 annos: imperator redijt.
Quod vxor audiens sūme gauisa est.Ius
sitq3 nobiles ⁊ maiores i occursuz eius oc
currere.⁊ vicos citati adornari decenē.⁊ fra
trē impatoris iussit de carcere exire.Quā
primū frī obui⁹ iuit añ aduentuz ipatricis

Requisitus ab imperatore: cur tam afflictus esset ⁊ pallidus. Respondit cū lachrymis. Uxor tua me tali modo o ipator tractavit: eo quia increpavi eā: super actu impudico. Facta est meretrix tuorum nobilium. Quod audiens rex in terram cecidit quasi mortuus. Confortatus verbis astātium surrexit. Interim venit mulier cum puellis volens dare osculum imperatori. ipsam percussit pugno ⁊ eam expulit. Precepit servitoribus suis vt ipsam ducerent in silvam quandam ⁊ eam ibi decollarent. Cum fecissent. ⁊ eam tam pulchram vidissent. decreverunt ante eius mortem accipere mutuum solatium ab ea. Clamans autem ac se defendens ⁊ omnino renuens ac nomen virginis invocans. In huiusmodi verbis ⁊ clamoribus quendam comitē cōtigit illac transire: qui romam ibat. Vidēs mulierem valde speciosam: ipsam ab inimicis liberavit. Interrogans eam que esset: ex humilitate indicare noluit. sed petijt vt ipsam adduceret in domum suam ⁊ ꝓ ancilla eam susciperet domine sue. Gavisus est valde comes. Qua conducta: dedit ei i curam parvulum filium: vt ipsū nutriret. Quem suscipiens care ipsum fovebat. Accidit vt frater comitis esset philocaptꝰ de ea vehementer. Una die petiuit ab ea: vt ei copularetur in matrimonio. petiuit 2º. 3º. renuit satis. Nephandus homo non valens obtinere quod volabat. Noctu ductus diabolico spiritu occidit puerū comitis quem in gremio tenebat cū dormiret currente sanguine per lectū. Et clamāte oxme. comes cum familia hoc audientes ac existimantes mulierem puerum occidisse: de communi consensu: data est in manu pyratarum vt ipsam in alto mari ꝑcipitarent. Videntes ipsam tā pulcrā. decreverunt prius accipere mutuo amorosi placeri. Cumq nollet assentire: ipsam in quadam rupe altissima maris dimiserunt vt ibi fame moreretur. Cumq per tres dies ⁊ noctes cum lachrymis fuisset sine comestione ⁊ nomen matris invocaret. O christiane invoca mariam: apparuit ei virgo. d. O filia noli dsperare: cito accipias talem herbam quam habes super tergum ⁊ sub pedibus ⁊ facies emplastrum: ⁊ sic sanabis omnes leprosos. ⁊ tua puritas manifestabitur. Cumq herbam collegisset hora tertia tertij diei: naute venerunt ad ripam: ab ipsa vocati: eam susceperunt. et ad portum romanum conduxerunt. Egressa de navi repperit leprosum totum fetidū in ripa portus ⁊ ipsum sanavit. Venit autem ad vrbem istam: in qua erat impius ille frater comitis. qui parvulum occidit huius mulieris. qui ob hoc malum leprosos erat factus. Ad hunc fuit conducta: sed ab eo minime cognita. Rogatur obnixe a comite vt ipsam sanet a morbo lepre. ⁊ quicquid mercedis velit dabitur illi. Respondit se facturam: si de omnibus peccatis suis coram illa ⁊. 7. personis vult confiteri peccata sua. Respondit ille. Sū contentꝰ. Confessus est peccatum illud. se puerum occidisse comitis fratris sui. in manu mulieris nutricis. Audiens autem frater expavit. plus dolens de amissione illius mulieris. Respondit illa. Ego sum illa mulier: ⁊ tibi omnipotens deus parcat. Unde ipsū sanavit. Recessit a loco illo. ⁊ romam venit leprosos sanando. Cumq eo applicuisset conducta ē vt fratrē imperatoris sanaret: qui ⁊ ipse in lepram incurrit propter peccatum mulieris accusate iniuste imperatori. Respondit vt prius fecit fratri comitis: si peccata sua confiteri vellet corā papa. Promittit facere. Cumq omnia: hoc excepto confessus esset. Respondit mulier. Unum deest. Tandem propalavit peccatum factum contra mulierem de peccato l famationis in mulierem. Quo audito: papa flere cepit super casum illius imperatricis. credens mortuam esse. Mulier autem sancta sanato a lepra fratre imperatoris. dixit. Nosti me fili: Non ait. Ego sum illa imperatrix. ⁊ omnia narravit per ordinem. Tunc omnes cum letitia ipsam susceperunt. Volens autem imperator iterū eam reassumere in vxorem vt prius. renuit omnino. Et ob amorem virginis que eam liberavit a tot periculis in monasterio monialium se reclusit: ibiq vitam finiuit. devota existens marie virginis. Applica diligenter qꝛ pulchrum est.

¶ Dominica. 2. quadragesime. De fide:
sermo magnus.

Iserere mei
domine fili dd. Math.
15. ¶ Fama sparsa p ci-
uitates terre promissio-
nis Tiri et Sidonis de
christo iesu pp̄ter mira-
cula que faciebat circa infirmos: Ecce mu
lier cananea a finibus illis egressa. ad iesū
accessit dicēs. Miserere domine fili dauid:
filia mea male a demonio vexatur. Officiū
boni oratoris: vt habet Cicero: est beniuo
lentiam captare. Ideo hec mulier vsa est
maxima prudentia: q2 confitetur diuinita-
tem et humanitatem. Primo diuinitatē dū
dicit. Miserere mei domine. Secundo hu
manitatē: dum dicit. Fili dd. Exponit au-
tem suam tribulationem dicens. Filia mea
male a demonio vexatur. Christus autē ei
ostendit tres maximas duritias. E per che
o iesu: Uere vt dicit. Glo. vt eius constan-
tiam cōprobaret. Et mulier contra has vsa
est tribus prudentijs. Prima duritia: quia
christus nihil respondit: ac si esset excōmu-
nicata. Ad hanc duritiā se habuit pr̄uide:
q2 ad discipulos iuit rogans eos. Et disci-
puli rogobant eū d. Dimitte eā q2 clamat
post nos. Secūda duritia fuit in hoc: quia
dixit eam nō esse de ouibus israel: quibus
christus specialiter erat missus dicens. Nō
sum missus nisi ad oues que perierunt do-
mus israel quasi dicat: tu de illis es. Oues
israel erant oues dei. Insinuauit ergo ip̄az
nō de ouibus christi: et per cōsequēs q̄ erat
de ouibus diaboli. Ad hanc duritiā se ha
buit magnanimiter: q2 ad xp̄m se approxi-
mauit et ipsū adorauit dicēs. Domine in-
quit adiuua me: quasi dicat si: vsq3 modo
fui ouis diaboli: modo esse volo ouis tua:
In signum huius adoro te. Adiuua me: sicˀ
pastor adiuuat ouem suā debilē et infirmā.
Tertia duritia fuit: q2 eam caniculam ap-
pellauit. Non solum dixit eam nō esse ouē
suam: sed etiam canem. Non est bonū su-
mere panem filiorum. Glo. idest doctrinā
et miracula iudeis promissa. Et mittere ca-
nibus. idest gentilibus. Ad hanc duritiam
se habuit humiliter: q2 non negauit se esse
canem sed cōfessa est di. Etiam dn̄e. ac si di
cat: canē me vocas: canē tuā eē volo. Do
mini enim suos canes non expellunt. et si ex
pellunt per vnam portam: reuertuntur per
aliā. Si ego sum canis tua: nō debes me ex
pellere a te. Et si pur expelleris: p̄tinˀ ad te
redibo. Quia domini permittūt suos canes
comedere de micis que cadunt de mēsa eiˀ
Da mihi micā: q2 sum canis tua. i. gratiam
sanitatꝫ filie quam peto. Rn̄dens aūt iesus
dixit. O mulier magna est fides tua: que. s.
me superauit et vicit. Sup quo Origenes i
p̄senti homi. Mulier caput peccati. arma
diaboli. expulsio p̄adisi. mater delicti. corru
ptio legis antiq3 venit ad iesum: mira res.
mirū negotiū. Iudei fugiunt cananea seq-
tur. Ille. Applica euangeliū. De fidei vni-
tate erit sermo hodie. De qua tria viden-
da sunt.
¶ Primum dicitur oppositionis.
¶ Secundum dicitur manifestationis.
¶ Tertium dicitur fructificationis.
Rimum dicitur etc. Cum triplex sit
s fides sub qua cōmuniter viuit to-
tum genus humanū. videlicet chri
stianorum. iudeorū. saracenorū. Querit du-
bium. An omnes possint saluari sub sua fi
de obseruando que sua fides cuiq3 p̄cipit:
Ad hoc due sunt opiniones. Una opinio q̄
sic. Alia q̄ nō. Prima q̄ sic: p̄bat intentum
suū. tripliciter. Primo ratione. Scd̄o auctori
tate. Tertio admiratiōe. Prio rōe triplici.
¶ Primo ratione finalitatis.
¶ Secundo ratione sup̄abilitatis.
¶ Tertio ratione credulitatis.
¶ Primo finalitatis. Conclusio est phi in
2°. Phorū. Omne agens agit pp̄ter finem
In. 2°. de aia. Natura agit pp̄ter finē. In
2°. Meta. Finis est causa cāꝝ. Quod affir
mat per Th. 1. 2. q. 1. Et p Scotū in. 1. dist. 1.
Exēpli grā. De illo q vineā plātat: ad finē
vt vinū bibat. Ad p̄positū. Quo fine deus
aias hoium creat: Uere vt btificent. Aug.
d. in. 2. di. 2. Fecit deˀ rōnalē creaturā vt sū
mū bonū itelligeret itelligēdo amaret. amā
do possideret. possidēdo frueret. Et p theo.
in. 1. di. 46. Alit frustra eas creasset. Sꝫ vt
dicit phs in. 1. Pol. In. 3. de aia. Deus nihil
ociosum fecit in natura. In. 1. celi et mūdi.

Deus ⁊ natura nihil agunt frustra. In .9.
Metha. Nihil est ociosum in natura. Un-
de nõ est credendũ. ꝙ illud agens nobilis-
simũ. fecerit hoiem vt pderet: sed vt salue
tur. Uñ per ꝯñs oẽs tam iudei ꝗ saraceni
⁊ xpiani saluant in sua fide. obseruãdo ea
que sunt obseruãda. Credis o ciuis. et tu
mercator. ꝙ vxor tua tibi pariat filium ad
finẽ vt suspendat: Aut mater filiam vt sit
meretrix: Uere non: sed vt honeste viuat.
Quia in .i. Pol. Generant ad genitũ natu
raliter est amicitia. Et .l. fi. C. de curatore fu
riosi. Nullus est amor q vincat amorẽ pen
tum. A fortiori deus creat aias singulorũ
vt saluent. Igit oẽs saluabunt in sua fide.
Scđo rõne ⁊c. Conclusio phi. 3°. de aia.
Et. 2°. Metha. Unũquodq agens operat
sm ppꝛietatẽ sue nature. Exẽpli gratia. De
sole. de igne ⁊c. Si natura operatur multo
plus natura dei. In deo sunt duo Miseri-
cordia ⁊ iusticia. Attestãte ppha. Duo hec
audiui q potestas dei est. ⁊ tibi dñe miseri
cordia. Et alibi. Mia ⁊ vitas obuiauerũt
sibi iusticia ⁊ pax osculate sunt. Sed maior
est misericordia in deo ꝗ iusticia. Jacobi.
2. Mĩsicordia superaltat iudiciũ. Et ps.
Miserationes eius super omnia opa eius.
Et de pe. di. i. c. Quia. Diuinitatis natura
clemens est ⁊ pia: magisq ad indulgentiã
ꝗ ad vindictã pna. Et. C. de nuptijs. l. Im
perialis. Nam ita credimus dei beniuolen
tiã ⁊ circa genus humanũ nimiã clemẽtiã
ꝗtum nature nostre possibile est imitari. q
quotidianis hominũ peccatis semper igno-
scere dignatur ⁊ penitentiam nostram susci
pere. ⁊ ad meliorem eã statũ reducere. Et
Dantes.
Non e peccato deli tanto graue.
Che del intrar a te signor idio.
Cunq se pente non troua li chiaue.
Che sey si mansueto e tanto pio.
Che tua bonta al peccator socorre.
Et Petrarcha. 6. Triũ. diuinitatis. Ma tardi
non so may gratie diuine. In quelle spero
che anchor in me sarãno. Alte operatione
⁊ pelegrine. Et rõnem assignat Ric. in. 4.
di. 46. a. 2. Quia misericordia est deo natu
ralior eo ꝙ respicit bonitatem sue nature.
Justicia vero respicit peccata. Quapropẽ
si misericordia est deo magis naturalis: ꝗ
iusticia. Et vnũquodq sequit ppꝛietatem
sue nature. Quod fuit fundamentum rõis
in principio. Ideo ꝯcludit: ꝙ deus ex abũ
dantia sue misicordie: saluat oẽs qui mora
liter viuunt sub sua fide ⁊ lege. Igitur sal-
uantur oẽs. Unde patet. 2. rõ. Tertio ra
tione ⁊c. Quicunq credit bene suam fidẽ
esse bonam: saluatur. Unde est ꝙ christia-
nus saluatur: Uere: q credit suam fidem
esse bonã. Eadem rõne. Si credere xpia-
ni ipm saluat: etiã credere saraceni. ⁊ iudi.
Fundamentũ rationis ponitur ab aposto-
lo: ad Ro. x. Omnis qui credit in illum nõ
confundet. Nõ enim est distinctio iudei et
greci. Nam idẽ dñs oium diues in omnes
qui inuocant illum. Ois enim quicunq in
uocauerit nomẽ domini saluus erit. Ideo
Job q non fuit iudeus: nõ natus. non mor
tuus iudeus: sed gẽtilis. Et Nabucodono-
sor: fuerunt salui: ꝗuis nõ essent christiani.
Igitur in sua fide quisq potest saluari. Uñ
patet. 3. rõ. ¶ Scđo Auctoritate. Et p° Jo
elis. 2°. Ois quicunq inuocauerit nomen
domini saluus erit. Sed omnis natio sub
sua fide deum inuocat. igitur saluatur. Et
i. Thim. 2°. Deus vult oẽs hoies saluos fi-
eri. Igitur omnes saluantur. ¶ Tertio p-
batur admiratione. Si solum saluaren-
tur christiani: ⁊ alij damnarentur: mirum
esset oibus. ꝙ deus vellet tot populos dã-
nare. Igitur dicendum est ꝙ vnusquisq
si bene viuat saluetur.
¶ Alia opinio: ꝙ solũ christiani saluãtur:
Et hoc probatur verbo christi. Mar. vlti.
Euntes in mundum vniuersum: predica-
te euange. omni creature: qui crediderit ⁊
baptizatus fuerit saluus erit. Qui vero
non crediderit condẽnabitur. Et Athana.
in Symbolo. Quicunq vult saluus esse:
ante omnia opus est: vt teneat catholicam
fidem. Ueniamus ad secundum vbi de-
clarabitur veritas.

S Ecundum principale. In quo ape
riendũ est: que sit illa fides vera in
ter omnes: ab omnibus tenenda.
Unde respondeo sm scolam omnium theo
logorum. Quod sola fides christianorũ est
bona. ⁊ sola ⁊ non alia: vbi omnes saluan-
tur quicunq

tur quicunq; saluantur. Que conclusio debet esse maximi gaudii apud oes christianos. Cum illi soli sint in statu vere salutis. Que cōclusio probatur vera. 5. rationib⁹. In. i. Metha. Ili soli docent. qui causas d singulis dicunt.
¶ Primo ratione durationis.
¶ Secundo ratione testificationis.
¶ Tertio ratione persecutionis.
¶ Quarto machinationis.
¶ Quinto ratione corruscationis.
¶ Primo ratione rc. Conclusio iuristarū i. C. de veteri iure enucleando. l. Tanta. §. Mirabile autem. Humani iuris conditio sp in infinitum decurrit: z nihil est in ea quod stare perpetuo possit. Ille. Hodie puer. die crastina senex. vita nostra decurrit. In. 5. trium. tpis. Et quáto posso al fine maparecchio Pensádo al breue viuer mio nel quale Sta mane era vn fnacinllo z or son vechio. Faciamus sic rationem. Una res tanto melior dicitur: quanto durabilior. In. 3. phi. In. 3. Topi. Bonum quanto permanentius: tanto melius. Exempli gratia. Uinū enim qd ex sua virtute plus durat dicitur melius esse ceteris paribus: illo vino quod cito corrumpitur. Res ergo dicitur melior: quanto durabilior: z econuerso. Ad propositum. Fides christiana sola z non alia non potest deficere: sed inuiolabilis perseuerat vsq; ad consumationem seculi. Quid dicis o pater Augu. li. de vtilitate credēdi. c. 89: Dubitamus nos de fide christiana: Certe non expedit. Eius enim ecclesie z fidei gremio creditur: q vsq; ad finem seculi firma. integra. z inuiolata permanebit. Ille. Sed opponit christiano saracenus per hanc rationem: z iudeus. Primo saracenus: q fides sua adhuc perseuerat iam per tot annos. Cui respondet Th. in. i. contra Gen. c. 6. Quod fides illa durat non quia est bona. sed quia obseruantia illius est carnalis. z delectabilis obseruatoribus. Unde machometus in alcorano. c°. 3°. de prophia penitentie: promittit suis sectatoribus quod porcis. asinis. z ceteris bestijs omnino conuenit. videlicet coitū. vsū ciborum. z habere multas mulieres videlicet: vsque ad duodecim. O vilissime canis. O suio porco. inimicus omnis pudicitie. Contra quam opinionem: est tota lex christiana. Immo z suus Auicennaa. qui de eadē fuit secta: dicit aperte. 9. Methaphi: Lex nostra quā Machometus dedit. ostēdit perfectionem felicitatis z miserie. que sunt secundum corpus: sed alia est promissio que solum apprehenditur intellectu. Et tu o Aristote. quid dicis: Uideas in. li Politico. vbi dicit tria inhonesta. Primū quod expedit senioribus ad temperantiam: coitum facere. Quod a scriptura et a nostra fide reprobatur hoc. Ecclesiastici. 25. Tres species odiuit anima mea. senem fatuum. idest luxuriosum. Et Cicero. i. de offi. Luxuria cum omni etati sit turpis: senibus tamen fedissima est. Secundū est: q nullum orbatū vel sterilis conditionis debet nutriri. Quod est maximum malum. z est contra dictamen rationis. Quam culpam habet ille: Quod malum a nostra fide est alienum. Tertium inhonestum. Quod si quis genuerit filios vltra suam possibilitatem z diuitiarum affluentiam: antequā sentiatur vita fiat abortus. Et q homo possit habere tot mulieres: quantū potest eas sustentare. O philosophe vbi est scientia tua: Ubi philosophia tua: Si qs hoc ageret. nonne frustraretur ordo totius nature: Que omnia nostra fides respuit. Et fundata i bono ciuili z politico. clamat per apostolum. Ad Colosen. 3. Mortificate membra vestra que sunt super terram. Unde patet opinio. Secundo arguit iudeus. fidem suam bonam esse: quia durat vsque in hodiernum diem. Cui Tho. vbi supra respondet. Quod ideo iudeus perseuerat: non quia eius fides sit bona: sed duplici ratione perseuerat nobiscum iudeus. Prima: vt sit memoriale quoddam dominice passionis. Quia dum ipsum videmus recordamur passionis domini. Unde dicitur per prophetam. Ne occidas eos; nequando obliuiscantur populi mei. Secunda: vt nobis deferant el librazo z calamaro veteris testamenti. Unde non est bona: quia iam tempus preterijt. Immo iudeus

in sua lege tria inhonesta dicit. Contra q̄
lex nostra clamat. Primuz ꝙ anima huma
na non potest videre deum: ēt post mor/
tem. Sed hoc modo beatificabitur: Quia
habebit omnes delectationes quas volet
Sicut antiquitus in deserto illi qui sume
bant manna: habebant omne delectamen/
tum: iuxta illud. Sap̄. 16. Panem de celo p̄
stitisti illis. vnde conueniunt cuz saracenis
quod contra lex nostra. Jo. 17. Hec est vi/
ta eterna vt cognoscant te solum deum ⁊
quem misisti iesuz christum. In verbo chri
sti: vt cognoscant te soluz: Uole humili dic
O fede sancta: che sola. sola. promittis pa/
radisum. O fides veri dei: que sola. sola. p
mittis visionem dei. Hec est iquit vita eter
na vt cognoscant ⁊c. Secundum inho/
nestū est. quod inimicus ē odiēdus. Mat.
5. Dictum est antiquis. Diliges amicuz tu
um: ⁊ odio habebis inimicum. Unde nos
odiunt. Sed lex christiana omni charitate
plēa clamat. Mat. 5. Diligite inimicos ve
stros. Et in cruce clamauit. Mat. 25. Pater
ignosce illis. Jo me allegro o iesu: dū audio
hanc vocem pietatis ⁊ totius amoris. O
bonitas fidei nostre que reddit bonum p
malis: ꝙ nulla alia secta facit. Tertium
inhonestum: Quia iudeus non seruit pro/
ximo nisi cum vsuris dicens hoc esse iustū
Deut. 23. Nō fenerabis fratri tuo sed alie
no ad vsuram pecuniam. Sed lex nostra
oppositū dic̄. Lu. 6. Date mutuū nihil ide
sperantes. Glo. Quod precio possit estima
ri. Unde concludo: ꝙ saracenus comedit si
cut porcus in terra. Judeus sicut asinus.
Uñ pȝ prima ratio. ꝙ lex ⁊ fides nostra est
excellentior ratione durationis. ¶ Secun
do ratione ⁊c̄. Quia omnes secte nostram
fidem bonam affirmant. Conclusio est phi
li. de somno ⁊ vigilia. Et in. 7. Ethi. Fama
quam oēs firmant vel exclamant: nō ex to
to perit. Et. ff. de officio questoris. l. i. Illi
opinioni standum est: que plurimorum te/
stimonio probatur. Et de officio: ⁊ de pote
state delegata. c. Prudentia. Integrum
est iudicium: quod plurimorum sententiꝭs
approbatur. Ad propositum. Fides nostra
pluribus testibus approbatur. Et vt dicit
Mat. 18. Et extra de testibus ⁊ attestatio
nibus. c. In omni negocio. Quod simplici/
ter duobus vel tribus testibus aliquid in
iudicio asserentibus: fides adhibetur. Fi/
des nostra plures habet testes in laudem
suam. Primus est ecclesia: que nō potest
mentiri. Quia vt dicit Tho. 22. q. i. ar. 3. Fi
dei ecclesie non potest subesse falsum. Et
Aug. Apostolo non crederem: nisi ecclesia
approbasset. Quid dicis de nostra fide: Ex
tra de summa trinitate ⁊ fide catho: Una
est fidelium vniuersalis ecclesia: extra quā
nullus omnino saluatur. De conse. di. 4. c.
Ecclesia. Beatitudo celestis paradisi a ne/
mine extra ecclesiaȝ posito percipitur. Et ad
Eph. 4. Canta. Unus dominus. vna fides.
vnū baptisma. Ecclesia in symbolo Atha/
nasii. Hec est fides catholica: quā nisi quis
integram inuiolatāꝗ seruauerit. absꝗ du
bio in eternum peribit. Secundus te/
stis. est iudeus. Josephus in lege iudeoruȝ
doctissimus qui captus fuit in vltima ca/
ptiuitate facta per Titum ⁊ Uespasianuȝ
in hierusalem. de xp̄o in. 16. li. antiqui. Fuit
inquit autem predictis his temporib⁹ sa/
piens vir. si virum eum: nominare phas ē.
Erat enim mirabilium operum effector ⁊
doctor hominum eorum qui libenter que
vera sunt: audiunt. Et multos quidem iu/
deorum: multos quoꝗ ex gentibus sibi ad
iūxit: xp̄s hic erat. Tertius est gentilis.
Tho. 22. q. 7. in sol. tertiꝭ ar. d. Quod tem/
pore Constantini inuentuȝ est in sepulchro
quidam habens laminā in collo: vbi inscri
ptum erat. Jesus xp̄s filii dei viui. nascetur
de virgine maria: credo in eum. O sol sub
Helene ⁊ Constantini temporibus: iteruȝ
me videbis. Iste fuit Plato moral'. De q̊
Aug in li. conf. expresse dicit ꝙ repperit to
tum euangelium. In principio ⁊c̄. vsꝗ et
verbum caro factuȝ ē. Et a quibusdam sal
uus tenetur. Quia sicut Traianus impe/
rator ex priuilegio per orationem Grego.
Plus iste: quia plus fuit illuminatus in
hac vita de veritate. Et in historiꝭs greco/
rum dicitur. Et cōfessus ē xp̄ȝ ⁊ mariā. pro
ut in laminā inuentuȝ est. d. Credo in pue
rum iesum nasciturum de puella hebrea.
Quart⁹ testis est saracenus. In Alco/
rano Machometus: laudat xp̄m ⁊ eius
matrem: ⁊ prophetam appellat ⁊ flatum
dei. Et suis sectatorib⁹. d. Q̄d si eoꝝ fides
deficeret.

deficeret. recurrerent ad fidem huius christi. q2 bona. Quintus testis. est philosophus. Tempore passionis christi Dionysius athenis existens cum discipulis. cum esset eclypsis solis contra naturam. videns hoc Dio. dixit. Aut deus nature patitur: aut tota machina mundialis destruitur. Et ob hoc. aram construxerūt deo ignoto: vz xp̄o q tūc in cruce morabat. ¶ Tertio rōe ⁊c. Conclusio Tullij in oratione pro Marcello. Nulla est enim tanta vis que non ferro ac virib9 debilitari frangiqz possit. Quod patet in Monarchijs mundi. Prima Caldeorum ⁊ assyriorum: que durauit. cccl. annis: tandem a medis victa est. Secunda Persarum ac Medorum: que durauit. cc. annis: tamen a grecis victa est. Tertia grecorum: a romanis victa. Quarta Carthaginensiuz. ⁊ a romanis victa. Si paradisus posset sbombardari caperetur. Nulla ē ⁊c. Ad ꝓpositum. Fides nostra: vndiqz persecuta est. Ab vna parte iudei. Ab alia heretici. Ab ali a tyrāni. Et vt dicit Aug. habuit. x. persecutiones. Prima Neronis. Secūda Domitiani. Tertia Traiani. Quarta Antonini. Seueri. Maximiani. Decij. Valeriani. Aureliani. Diocletiani. Tamē fuit pseuerans. Immo eius persecutores acriter sunt puniti. Constantinus percussus ē lepra. Iulianus apostata a Mercurio milite occisus. Egeas proconsul a demone arreptus. Pascasius a quo Lucia martyrio coronata est: a diabolo suffocatus. Preterea in hierusalem vastatione. venditi sunt iudei nouies centena millia. Et decies centena millia sunt occisi. Exemplum insuper est Leonis pape qui Arrianam sectam fauorizabat: quomodo punitus est. In q̊ exemplo: dubium queritur: Vtrū pp̄ possit errare: Ad quod respondet Tho. in quolibet. Et Ric. in suo quolibet. Et Augu. de Ancona. Aut loquimur: vt homo simplex: sic potest. vt patet dis. 19. c. Ita domin9. Et c. Anastasius. Et dis. 2. Si papa. Aut vt caput ecclesie: circa canonizationem alicuius sancti: ⁊ in his que sunt fidei. Respondeo q̧ non potest. Aug. super Mat. 18. Cū spūs sanctus regat ecclesiaz: sequitur q̧ ecclesia nūqz errabit. cum habeat doctorem veritatis: qui dixit: Ego vobiscum suz: vsqz ad consumationē seculi. Ille. Vnde fides nostra figurat per nauiculā Petri. In naui sunt. 5. Primo. 24. remi. Secundo lo legno. Tertio el temone. Quarto le vele. 5° el parone. Moraliter. Nauis est fides petri que habet. 24. remiges. Ex vna parte 12. prophetas. Ex alia parte. 12. apostolos. qui sunt conformes in sententijs. vetus ⁊ nouum testamentum. Secundo lignū crucis. super quem xp̄s iacet: qui hanc nauem rectā tenet. Hieronymus. Finis fidei mee: xp̄s est. Tertio el timon. i. spiritus sanctus qui ipsam gubernat. Quarto le vele. i. martyres: qui sanguinem pro ipsa fuderunt. In prima ecclesia: a tempore petri vsqz ad sanctuz Siluestrum. 32. pape. martyrio sūt coronati. Quinto deus pater el parone de naue. qui eam gubernat. vnde non potest errare. Vnde xp̄s orauit pro ipsa fide. Luc. 22. Ego pro te oraui petre: vt nō ⁊c. Et vt dicit Bona. in. 3. di. 17. ar. 2. Christus iesus semper fuit exauditus in oratiōibus suis. Vnde patet tertia ratio: quomodo fides catholica excellit alias. ¶ Quarta ratio ⁊c. Nulla fides in qua tot mala fiunt: vt nostra. i. Io. 5. Mundus in maligno positus est. Et apostolus. 2. Thim. 3. In nouissimis diebus instabunt tempora periculosa. ⁊ erunt homines seipsos amantes. Et Pius papa ad totam xp̄ianitatem. Cōfusa sunt omnia ⁊ turbata. Blassematur deus: nullus amor: nulla leguz reuerentia. Ille. Completus est numerus peccatorum. Meliores sunt iudei in sua fide. Turchus non patitur blassemias in confinibus suis. Iudeus obseruat sabbatum. Quod bene Danť. 5. Para.

Se mala cupidigia: o altro vi guida.
Homini siati. e non pecore matte.
Perche iudei de noy non rida.

q2. s. legez seruant. O quot vsure. O quot rapine. O quot luxurie. Ab infidelibus accepisti vitia. Ad propositum. Si non esset bona ⁊ sācta: inter tot mala non posset subsistere. Exemplū iudei qui ante baptismum romam adijt. videns tot mala fieri edificatus: q2 s. non deficiebat cum tot eēnt mala: baptismum suscepit. Clama. O bona fides. ⁊ sancta. Quia alie secte nō saluant sua fide alios: nec seipsos. Ista autem ⁊ suos ⁊ alios.

Et propter suam bonitatem publice publi
catur in populo iudaico ⁊ gentili. Mar. vl
ti. Euntes in mundum vniuersum predica
te euangelium omni creature: qui credide
rit ⁊c. Ut etiam dicitur in Clementinis.
Dudum. De sepulturis. Oppositum faci
unt saraceni. ⁊ iudei. Saraceni per legem
suam tenentur solum saracenis secrete fi
dem suam predicare. sub mortis sententia
Qd idē iudei agunt: qui sibi ipsis occulte
declarant leges suas. Quod est signum le
gis reprobate. Christiani autē publice il
lam pdicant. Unde patet quarta. ¶ Quin
to ratione ⁊c. Sola christiana fides mira
cula operatur. O saraceni. O iudei dica
tis queso: habetis miracula in vestra lege:
Uere non. Quare hoc: Quia deus non
vult esse testis alicuius falsitatis. In fide
nostra ceci sunt illuminati. infirmi sanati.
demones expulsi. Qualis fides: que habe
at aliū Dionysium. Athanasium. Origenē
Albertum magnum. Thomam. ⁊ ceteros
doctores: Preterea qualis fides que ho
mines hēat mori volentes p ipsa: cū ⁊ ani
malia bruta mortem fugiant: Job. 2. Pel
lem pro pelle. ⁊ cūcta que habet homo da
bit pro anima sua. Et Boe. 3. de Cōso. Om
ne animal tueri salutem laborat: mortem
ꝯo perniciemq; deuitat. Et martyres sūt
passi supplicium. Et nullum genus tormē
torum remansit intactum. Petrus crucifi
xus. Paulus decapitatus. Stephanus la
pidatus. Preterea de canibus rodij: quomo
do cognoscunt carnes christiani ad odo
rem. ⁊ eis nihil nocent. Turchis ꝯo infen
si. Unde patet quomodo fides nr̄a ⁊c.

T Ertium dicitur ⁊c. Tres sunt fru
ctus ⁊ vtilitates ab ipsa fide no
stra.

¶ Prima. q: peccata dimittit.
¶ Secunda. q: demonem deprimit.
¶ Tertia. q: vitam eternam tribuit.
¶ Tho. in. q. de malo. q. 7. Peccatū non
purgatur nisi per contritionem. Contritio
non habetur nisi per fidem: ꝙ homo credat
se errasse. igitur fides est causa remissiōis
peccatorum. Exemplum magdalene. Luc.
7. Fides tua te saluam fecit. ¶ Secunda
⁊c. i. Petri. 5. Aduersarius vester diabolus
⁊c. Figura. i. Re. 17. Dd percussit Goliath
cum suo baculo ⁊ quinq; lapidibus: in fun
da. Goliath est demon. Dd est vir fidelis.
Interficit ipsum cum baculo. i. cruce. cum
quinq; lapidibus. i. quinq; vulneribꝰ xpi.
¶ Tertio vitam eternam dat. Mar. vlti.
Qui crediderit ⁊c. Probatur. Exemplo. Si
militudie. Figura. Primo exemplo. De re
ge qui habuit tres filios: quibus dedit la
pidem: sed minimo verū lapidem. ⁊ ille de
bebat esse heres. Quo mortuo: omnes cre
debant habere verum lapidem: sed in pon
dere ⁊ mensura fuit cognitus. Tres filij: sūt
tres populi. Credebant omnes saluari: sed
i. pondere cognoscūtur. Pōdus legis moy
si: sunt bona terre. Isa. i. Si volueritis ⁊ au
dieritis me: bona terre comedetis. Sara
ceni bona carnalia. Pondus legis xpi: est
eterna vita. Mat. 5. Merces vestra mu
ta ē in celis. Nulla secta hoc promittit. Se
cundo similitudine. ff. de orig. iur. l. 2. §. Ex
actis. Romani a grecis legem meruerūt
accipere disputando cum quodam: respon
dendo de fide. Ita ⁊ nos meremur accipe
re vitam eternam ex fide. Tertiō figura: de
petro: qui ad vocem domini cepit ire super
mare: cum timuit ventum validum. cepit
mergi. Et dominus ei Modice fidei quar̄
dubitasti: Quando habuit fidem sup ma
re ambulauit: quando dubitauit cep mer
gi. Ita ⁊ nos. Unde patet tertium. Ad
argumenta. ¶ Ad primum. Qd ad finem
creauit hominem vt saluetur. Igitur ⁊c.
Respondeo ꝙ verum est. Sed medio medi
ante. Unde philosophus. Non peruenitur
ad finem aliquem: nisi per medium. Quia
iudeus ⁊ saracenus: non eunt per mediū.
igitur ⁊c. ¶ Ad secundū ꝙ est misericors
igitur omnes dz saluare. Respōdeo ꝙ ve
rum est. Sed non saluantur: q: nolunt hāc
misericordiā. Uñ Aug. Qui fecit te sine te
nō saluabit te sine te. Exēpliū de pane. d me
dicina. de sole. de igne. oīa hec hñt suū effe
ctum: sed impediuntur ex indispositiōe re
cipientis. ¶ Ad tertium de credulitate.
Respondeo ꝙ paganus si bene credit: cū
illicita faciat. luxuriare. ⁊ mala agere. So
la xp̄iana fides bene credit. Credere iudei
⁊ pagani: non est bonum. ¶ Ad auctatē p
phe. Omnis quicūq; inuo. nomē ⁊c. Respō
deo ꝙ ille terminꝰ oēs: non itelligitur ꝙ il
li saluentur

li saluentur qui inuocant ipsum: sed qui in veritate deum adorant. Et hoc dd dicit i ps. Prope est dominus eum inuocantib⁹ in veritate. Sed quia iudei. infideles non inuocant in veritate: ideo damnabuntur. Ad illud de Job ⁊ Nabuco. sunt salui. Respondeo ꝙ tunc homines non obligabant ad legem mosaycam. cum esset data soli populo iudaico. Unde omnes saluabanter in lege naturali: sm illaȝ viuentes: vt Job ⁊ alij. Sed postꝗ dictuȝ est. Predicate euangelium omni creature. Tenentur omnes ad hanc: ⁊ nullus extra saluatur: Et Tho. 12. q. 1c 5. ar. 4. Euangelium predicatum ē in toto orbe. non autem creditum per fidem ab omnibus. Unde patet quomodo sola fides felix nostra vera est extra quam nulla alia bona ē. Quā inuiolataȝ custodiamus: ⁊ sic habebimus ⁊c.

¶ Feria. ij. scde hebdomade. 40. De operibus factis in peccato mortali.

Icebat iesus turbis iudeorum. Ego vado. s. ad patrem. per mortem. Et queritis me. s. persequēdo: Et in peccato vestro moriemini. Et quo ego vado vos non potestis venire. Joā. 8. c. ¶ Scdm Chrisostomum christus per. 35. vias ingressus est in presenti vita: per quas iudei non inuenerunt. Quo inquit vado vos non potestis venire. ¶ Primo per viam humilitatis: Mat. xi. Dixit apostolis suis: Discite a me q: mitis sum ⁊ humilis corde. Super quo Chriso. Discite a me nō mūdū fabricare celos creare: sȝ discite a me: q: mitis sū ⁊c. Unde mrem elegit humileȝ. Luc. 2. Respexit humilitatem ancille sue. In loco humili ē natus. Patrem humilem putatiuum habuit. s. Joseph: carpentarium. Super animal stolidum sedit. s. super asinam. Crucem humilem ascendit. Ad phi. i. Factus obediens vsq ad mortem. Judei erāt superbi. Quo ego vado vos non ⁊c. Scdo per viam paupertatis. Mat. 18. Uulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos: filius autē hominis non habet vbi caput reclinet. Et Ber. dicit dd in illo triduo quo xps se separauit a mre ⁊ Joseph: ex elimosinis vixit. Unde dicit dd in persona eius. Ego autem mendicus sum ⁊ pauper. Judei erant auari. Unde dicit. Quo ego vado vos non po. ve. Tertio per viam puritatis. i. Petri. 2. Qui peccatum non fecit: nec dolus inuentus est in ore eius. Jo. 8. Quis ex vobis arguet me de peccato. Judei erāt peccatores. Quo ego vado ⁊c. Et subiunxit rationem: quare nō poterant ire post eum. Uos de mūdo estis i. dediti rebus mundanis. Ego non sum de hoc mundo. Mat. 26. Regnuȝ meū nō est de hoc mundo. Et q: de mundo estis. Ideo moriemini in peccatis vestris. Qui dixerūt ei: hoc audientes. Tu qui es: Glo. idest nobis ostende ꝙ tu sis talis vt tibi debeat credi. Respondit iesus. Ego principium qui ⁊ loquor vobis. De quo. Apoc. i. Ille. Ego sum alpha ⁊ o. i. principium ⁊ finis. Quod quidem principiuȝ o iudei nō cognoscitis: nec cognoscere vultis. Sed cū exaltaueritis filium hominis. s. in cruce. Tunc cognoscetis q: ego sum. s. filius dei: ⁊ vi messias. quem in presentiarum non cognoscitis. Cū videritis solē obscurari. Uelum templi scindi sep. lchra aperiri: lapides confringi. ad patrem clamare. Pater ignosce illis: Tunc cognoscetis q: ego sum. Quia vt dicit hiero. Judei in passione. audientes verbum Pater ignosce ill. Circa. 5000. iudei crediderunt in eum. Et Centurio dixit. Uere filius dei erat iste. Uocat autem passionem suam christ⁹ exaltationem. Pro eo ꝙ noluit in terra: sed in aere eleuari. Scdm sententiam Chriso. ⁊ Alberti duplici ratione eleuari ⁊ pati in aere voluit. Primo qdē q: sic aer ē elemētū cōe. sic ⁊ passio xpi. Nam passiōes alioꝝ sanctoꝝ fuerūt ꝑprie q: petrus passus est ꝑꝑ se Paulus ꝑꝑ se. ⁊ sic de alijs. Xps aūt nō ē passus ꝑꝑ se sed cōiter ꝓpter omnes. Col. i. Pacificans omnia per sanguinē crucis ei⁹: siue q̄ i terra: siue q̄ in cel. Preterea vt ipsum aerem ⁊ mundū sanctificaret et mundaret. Erat enim immundus ex fumo hostiarum immolataruȝ. Sanctificauerat quidem terram. 33. annis super eā ambulādo. Scificauerat aquā in ipsa se baptizando. Sanctificaturus erat ignē aplis spm. s.

in specie ignis mittendo. Non restabat igi
tur nisi vt aerem scisicaret: non sub tecto sꝫ
sub aere moriendo. Secũda figurationis:
q₂ peccatum cõmissum est in monte. ideo i
monte caluarie passus est. vñ spatulas ad
orientem vertit. Applica. De operibus bo
nis factis in peccato mortali erit sermo.
¶ Primum dicitur operositatis.
¶ Secundum dicitur immunitatis.
¶ Tertium dicitur fructificabilitatis:

Jrca primum. Queritur: vtrũ bõa
c voluntas sit sufficiens ad meritũ
vite eterne: sine actu operationis?
Ad hoc sunt due opiniones. Una dicit ꝙ
sic. alia ꝙ non. Prima probat intentum su
um. 3. medio. Primo auctoritate. 2°. exẽ
plo. 3°. experientia. ¶ Primo auctoritate.
doctorum. Greg. in hom. spiritus sci. Nun
quã vacua ẽ manus a munere: cum archa
cordis r̃pleta fuerit bõa volũtate. Et Ber.
li. d lib. ar. Intẽtio sufficit ad meritũ: bona
actio requirit̃ ad exemplum. Qd patet per
cano. 14. q. 5. c. Siquid. Et. 22. q. 5. Qui p
iurare. Et. 15. q. 6. c. Si a sacerdotibus. De
pe. di. 1. c°. Si cui. §. sequenti. Et eadeꝫ dis.
c°. Si propterea. Et. c°. Homicidiorum. c°.
Omnis. c°. Nunquid. Et. c°. Nulli. vbi ha
betur: ꝙ voluntas pro facto reputatur. Et
voluntas remuneratur: non opus. Quod
etiã pꝫ per iur. C. ad. l. corneliã. de sicarijs.
l. 1. Et. ff. de furtis. l. Qui in iure. Et. ff. ad. l.
aquiliam. l. Qui occidit. §. In hac. Ad qd
fac̃ exẽplũ demonis q dixit Ber. iterrogãti
Quid deus plus ab hoie vellet sup oia?
Respondit. cor hominis. Et Albertus de
animalibus. Quod Leo primũ bonum in
animali quod querit: est cor. Ita Leo de
tribu iuda: cor principaliter querit. Exẽplũ
latronis qui nouissime conuersus est pro
vna sola voluntate. Et audire meruit. Ho
die mecũ ꝛc. Quod concubinarius volun
tatem habeat dimittendi feminaꝫ. auarus
auaritiam: vsurarius vsuras: odiosus ran
corem: videtur ꝙ ista voluntas sit sufficiẽs
ad meritum. Unde patet prima opinio.
¶ Secũda dicit ꝙ nõ sufficit sine actu ope
ris. per verba Ambrosii di. 86. c. Non satis
est bene velle: nisi studeas ẽt bene facere.
Respõdeo ẜm Tho. in. 4°. di. 17. ar. 3°. In
2°. di. 40. Bona. in. 2°. di. 40. Alexã. 2. pte

summe. Quod volens operari bonum: aut
potest: aut non. Si nõ potest: voluntas ad
meritum sufficit. Et ratio. Quia diuina mi
sericordia ab homine impossibile non q̃rit.
Hieronymus. Anathema sit qui dicit deuꝫ
aliqd impossibile precepisse. Et. ff. de re. iu.
l. impossibiliũ. Et. l. 1. ff. de offi. cõsulis. l. Nõ
solum. §. fi. Ad impossibile nemo tenet̃. Et
in. 2. Poli. Nemo ad impossibile manum
mittit. Et in. 2°. Ethi. Nemo dat quod nõ
habꝫ. Cõtentatur deus de nostro possibili:
quia gratiosus. Gregorius super Mat. Re
gnum celorum estimationeꝫ non habet. Et
Aug. libro de spũ. ꝛ aia. Uenale est regnuꝫ
dei. Eme si vis. Nec multum estimes te re
magna. propter precij magnitudineꝫ. Tan
tum valet quantũ habes. ꝛ quantũ potes.
Ille. Unde de pueris mox baptizatis dicit̃
in ps. Pro nihilo habuerunt terram desi.
Quod pater. Exemplo vidue Lu. 21. Que
duo minuta obtulit in gazofilatiũ. gratissi
ma fuit super aurũ iudeoꝝ. Eo quia erant
a voluntate. quã querit super omnia deus.
Unde petrus dixit xp̃o. Uidetur mihi: ꝙ
plus mereri debeat qui plus dedit. Nõ in
quit christus: quia pater meus cor querit.
Unde patet. Aut potest operari. Tunc bo
na voluntas non sufficit. Et ratio Thome
in. q. de veri. q. 23. ar. 8. Quia predestinatio
hominis non est absoluta: sed conditional:
mediantibus medijs Mat. 19. Dixit xp̃s in
terrogãti. Magister quid boni faciã vt ha
beam vitam eternam? Si vis inquit ad vi
tam ingredi serua mandata. Ama deum ꝛ
proximũ. Et Joan. 8. Dixit iudeis qui glo
riabant̃ eẽ d semine Abraes. Si semi Abrae
estis: opera Abrae facite. Quia Jac. 2°. Fi
des sine operibus mortua est. Turchus ha
bet fideꝫ. iudeus. demon. sed vacua. Practi
ca. O ciuis es christianus? Ita pater. Quia
baptizatus: in tali ecclesia. Quã vitam te
nes? Usuras comitto. O si indumenta mu
lieris sub torculari ponerentur exiret viu⁹
sanguis pauperum. Et tu mercator qui
fraudibus: ꝛ periurijs: artem exerces. Et tu
o pouerelo q domũ ingrediens nec inueni
ens panem ꝛ vinum: oleuꝫ: maledicis deũ.
Et tu o mulier vana que mẽdacijs. vanita
tibus. ducis vitaꝫ tuam: non es christiana:
nisi nomine. Et vt dicitur in glo. in. l. omnes

.C. de

.C.de here. Falsus denarius non est dena
rius: Ita falsus christianus nō est christia-
nus: nisi nomine ⁊ nō re: priuꝰ opibus bo
nis. Clama. O horrēdo monstro in natura
O statua marmorea. O arbor frōdosa. vt
qd terrā occupas? Non ois inquit christꝰ
Jo.8. qui dicit mihi domine dñe intrabit i
regnū celoꝝ: sȝ q fecerit volūtatē pr̄is mei.
Unde volūtas sine actu operis nihil valet:
dum possibilitas adest. Ad quod facit exē-
plum Damasceni in.3°.sen. De quodam q
tres habuit amicos. Ad furcam sententia-
tus ad hos se cōtulit: ⁊ se cōmendauit. Cui
primꝰ dixit. Amice dabo tibi clamidē. In
terpone. Ecclesiastici.6. Si possides amicū:
in tentatione posside euȝ. Oui. lib. Tristiū.
Cū fueris felix multos numerab amicos.
Tempora si fuerint nubila solus eris.
Job.6. Ecce non est auxilium mihi. Scd's
dixit. Associabo te vsq ad domum palatij:
Tertius ad imperatoreȝ iuit. d. O impera-
tor legē posuisti. l. Cū qdā ff. de posthu. ⁊ li
beris. Odia sunt restringenda. Moralit.
Homo iste: tres habet amicos. Primꝰ ē mū
dus: sed fictus. Qui bona dat: sed postea rē
accipit. Petrarca.5. Triū. tpis.
Passan vostre grandeze: ⁊ vostre pompe.
Passan le signorie: passan i regni.
Ogni cosa mortal tempo interrūpe.
Ps. Nihil inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ ⁊c.
Scd's sunt parētes. Qui facto septio ⁊ can
tato regescat i pace: obliuioni dat. Tertiꝰ
amicus sunt bona opa: audire dina: dimit-
tere vsuras. odia. auaritiaȝ. non dicere ma
la de proximo. Ista sunt que retractant sen
tentiam mortis infernalis. Ambro. nō sunt
hominis bona que secum ferre non potest:
sola misericordia atq opatio: comes est de-
functorum. Patet primum.

Ecundū di ⁊c. Querit a Theolo.
s Utrū bona in mortali facta valeāt
ad vitā eternā. Opinio fuit Orige
nis ⁊ Menandri heretici ꝙ sic. Qr vt dicit
Boetius.4°. de ꝯso. Et Aug. li. de libe. ar°.
Qd nullū bonū irremuneratū nullū malū
impunitū. Ad qd rn̄deo ſm Theo. Tho. in
4. di.14. Et Bona. in.4. eadē di. Et magi. i
4. di. eadem. Qd nihil valent. Que cōclu
sio probatur. quadruplici medio. Primo
rationibus: que sunt tres. Prima est ta
li. s. Opera hominis dicunt viua que fiunt i
charitate. mortua vero que fiunt sine ea.
Et sicut d rebꝰ mortuis nihil viuū produci
tur: vt patet de arboribus. igitur ex bonis
operibus in mortali factis: non potest ꝓdu
ci opus viuū meritoriū vite eterne. Grego.
Nec hȝ aliqd viriditatis ramus boni opis:
nisi manserit in radice charitatis. Scd'a
Nullū opus hois pōt esse meritoriuȝ qd sit
sine gratia dei: vt pȝ per Tho. i.2. q.vi. Sco
tum in.2. di.26. Egydiū in.i. di.17. Sȝ pec-
catores in mortali sunt sine gratia: ⁊ gratia
⁊ peccatū sunt opposita ⁊ duo contraria si
mul esse non possunt. Ut dicitur. x. Metha.
Igitur ⁊c. Unde Dantes in.7. Para.
Solo el peccato e quello che la dissrancha
idest facit recedere.
Et dissimil la fa al summo bene.
Tertia ratio. Quilibet in gratia positus
est particeps omniū bonoꝝ: que fiunt in ec
clesia. ieiuniorum: elemosinarū: orationuȝ.
Tho. i.4. Di.20. a.3. Existēs in charitate ē
particeps oium bonoꝝ que fiunt vbiq ⁊ a
quocūq. O sentētia salubre. Et Dauid pti
ceps ego sum oium timētiū ⁊c. O ciuis q i
nocte iaces cū vxore ⁊ filijs in lecto: si i gra
es: particeps efficeris orationū q̄ fiūt i me
dia nocte a religiosis. Et ꝑ oppositū. Qui
est in mortali. nō est capax hoꝝ bonoꝝ. Un
Petrus de Tarā. in.4. Assimilat ecclesiaȝ
corpi humano. In corpe hūano oia mēbra
recipiūt nutrimētū a cibo sūpto. Et si mēbra
sūt p̄cisa a corpe: vt manꝰ aut pes: nihil ꝑ-
cipiūt. A simili dicit de opibus bonis que
fiunt a bonis: pcipiūt fructū: qr sūt vniti i
gratia. Sed si sunt sepati ꝑ mortale: fructū
nō ꝑcipiūt: qr nō sunt capaces. Amplius si
Magdalena ⁊ alij peccatores aliqua bōa
egerunt in statu pcti: reuertentes ad grām:
illa bona nihil valuerunt: nec ad meritum
nec ad satisfactionē. Unde Theo. in.4. ca-
sum ponūt. De illo qui ꝑ ānos.40. fuit cuȝ
femina. dedit ad vsuras: sed i hijs pctis plu
ra bōa egit: puellas maritauit: ecclesias cō
struxit: ad grām reuertit. Querit vtrū hec
bona valuerit huic pectori ad satisfactiōeȝ
⁊ ad meritū? Dicūt ꝙ nō: Qr mortale illa
bona mortificauit. Un de talibus dicitur.
Aggei. i. Cōgregauerīt mercedes suas. i. bo
na opa: ⁊ miserūt eas i sacculū ꝑtusū. Sac

cuius pertusus est aia: gladio peccati pfo-
rata: que nihil boni retinere valet: quia in
mortali fuit. Jō de pe. di. 3. c. Pnia3. c. Pro
pe. Qui totam legē seruauerit offendat āt
in vno: factus est oium reus. c. Defleat. De
fleat peccator: qm̄ offendens in vno: fact⁹
est omniū reus. Prattica in ꝟbo. Defleat
luxuriosus: q2 ieiunia diei sabbati. corona
ꝟginis. sue elemosine nihil valent. Defleat
cōcubina: q2 deuotōes sue ad paradisu3 ni
hil prosunt. Eccle. xix. Qui in vno peccaue-
rit multa bona ꝑdet. Et sicut ꝑ pctm̄ vnius
multi puniūtur in ciuitate: vt p3 de Dd: cui
de populo. 70. millia sunt ꝑcussi peste: q2 su
perbiuit. Jta ꝑ vnū mortale. mortificantur
bona spūalia hois. Et sicut per pctm̄ vnius
interdicunt plurimi: vt p3. Extra de sponsa
libus. c. Nō est nobis. Et extra de offi. dele
gati. c. Sane. Et extra d postulatōe. c. i. Jta
ꝑ vnū mortale ꝑdunt alia bōa. O pouero
pctōre: qui pro vno mortali priuas te tot bo
nis. Exēplū de moniali que monasteriū in
gressa: nō est ausa peccatū adulterij ꝯfiteri
vn̄ maximis penitētijs se affligebat. Qua-
dā vice Dn̄icus d̄monē reperiēs. coegit eū
diceret ꝟitatē. Ego inqt sum aposta vnius
monialis. Qui in hoc mūdo h3 infernū 7 in
alio ꝑiter. cū pctm̄ suū nolit confiteri: 7 oia
bona sua sunt amissa. Admonita a prē: sal
na facta est. Unde patet ꝯclusio nostra.

¶ Scdo ꝓbat auctoritate. Primo dinali.
Jsa. i. Holocausta arietū: 7 adipē pinguiū
7 sāguinē vitulorꝫ 7 agnorꝫ 7 hircorꝫ nolui.
Manus enim vr̄e sanguine plene sunt. O
si ponerent sub torculari vestes rubre illi⁹
vxoris 7 illius ciuis: profecto exiret sanguis
pauperꝫ qui clamaret. Uēdeta o dio. Jere.
14. Tu quoqꝫ noli orare ꝓ populo isto in bo
nū. Cū ieiunauerint nō exaudiā preces eo
rum. Et si obtulerint holocaustomata 7 vi
ctimas: non suscipiam ea: quia scilicet erat
deditus peccato idolatrie 7 murmuratōis:
ꝓpter quod fuit captiuus sub Pharaone.
4000. ānis. Demū sub Nabuchodonosor i
Babilonia. 70. Demu3 sub rege Moab in
eglon. 18. annis 7 nunc sub demone serui.

Secundo ꝓbatur auctoritate cano. 3. q.
7. c. Jn grauibus. Uictime impiorū abho-
minabiles dn̄o. Et. 14. q. 5. Jmmolans. Do
na iniquorū nō ꝓbat altissimus nec respi-
cit in oblatōibus iniquorꝫ. Et de pe di. 3. c.
Quācꝫ. Et di. 6. Sine charitate nō ē ꝟa sa
lus. Et q agit ꝯtra charitatē nō est nat⁹ ex
dō. Prattica. Quidā carnes nō comedūt: 7
vt predicatores. Quidam discalciati eunt.
Quidā ieiunāt fer. 6. 7 die sabbati: 7 oua n̄
comedūt die mercurij. Quidā dicunt omni
mane coronā. Alij. x. pr̄ nr̄ 7 aue maria. S3
nulla maior obſuātia 7 deo grata: vt ama
re deū ꝓmū ex charitate. Et rō. Quia ie-
iunare. orare. disciplinas facere. nō faciunt
hoiem ꝑfectū: sed ip3 deducūt ad perfectio
nē: sed sola charitas. Un̄ in vitis pr̄m legr̄
de Paulo heremita. q dixit. b. Anto. O pr̄:
qs plus merec. an ille q ieiunat tota die in
pane 7 aqua: an ille q ꝓmo suo seruitiu3
ex charitate impendit: Rn̄dit: ꝙ q ieiunat
si staret per diē suspensus per nares. adhuc
nō perueniret ad meritū illi⁹. q ꝓmo suo
ſuitiū fac. Jō. i. Pe. 4°. Charitas opit 7c.
Et Th. in postilla super Jo. dicit. Qd cha-
ritas hoc bonū h3: ꝙ nostra bona etiā mini
ma: apud deū facit eē magna 7 sine qua ēt
magna: parua reputant. Exēplo illi⁹ pr̄is.
Qui in deserto existens per viā longā fere
bat aquā in spatulis: tedio fessus in terram
se posuit. Cui angelus apparuit di. Ne pe-
grīteris q2 tui passus numerant ad meritū.
Sed vbi est hec charitas in hoibus: Non
vere sed in silua. Tertio ꝓbatur 7c. De
agno Exo. xij. Et Leui. 22. q. 3. dēbat hr̄e.
Primū cum capite iubebatur offerri. Se-
cundū cū cauda. Tertiū sine macula. Et si
habuisset maculā. nō erat acceptū deo. Ap-
plica ꝙ deus in testam̄to veteri erat desdi
gnosus. 7 volena tuti li beli cosi. Leui. 21.
Sacerdos q habuerit maculā: vt cec⁹. gib-
bosus. claud⁹: nō acceder ad ministeriu3 tē
pli. Jn pn̄tiarꝫ aūt grosus factus est. Q2 dū
nascit puer q sit cecus 7 gibbosus. O pat
el farem prete. Et mulier la farem monica.
Gran merce che te sparmisse. M. lib. Mo-
raliter. Agnus iste est operatio hois: q tria
debet hr̄e in se. Primo cū cauda. i. ꝑseue-
rantia: q sola coronat. Hieronymus ad Fu
riam. Nō eni3 querunt a christianis initia
sed fines. Et. 2°. Ethi. Finē laudamus. Et
S. Ph. scribitur. Quod vitia guta cauat la
pidem in ꝟtute ꝓcedentiū. O tu qui ad vo
mitū reuerteris. Scdo ꝙ sine macula pcti
mortalis.

mortalis. Tertio cum capite.i.dei ⁊ primi charitate. Unde patet cõclusio. Quarto probat exẽplo. Exẽplo pegrini q ad.s. Jacobũ ibat. ⁊ i via mortale peccatũ comisit. Tho.in 4°.di.15. Uota in mortali fcã:nihil valent. Exẽplo magistri Jordanis q vidit matrẽ dei nõ aspergentẽ nouitiũ q sine caligis dormiebat. Quis es iquit o dña: Ego sum regina celorũ:q veni visitare fratres meos p̃dicatores:quos diligo spãli amore: eo ꝙ oia que faciunt:in laudẽ meã incipiunt ⁊ finiunt. Unde duo impetraui a filio meo. Primũ ꝙ hic ordo nullũ hereticũ habeat. Scdm ꝙ nullus in mortali diu possit stare:aut ꝙ exeat:aut ꝙ deprehendat:aut ꝙ peniteat confitẽdo. Si ille ꝑ veniali nõ meruit aspergi a matre dei:quanto plus ꝑ mortali nõ meret premiari celesti bñdictione: Sed dubium queritur quo tpe qs dicitur esse in mortali. ⁊ extra charitatẽ: Rñdeo.ꝙ circa hoc plures errarunt di. ꝙ post mortale pecatum cõmissum.vsque ad confessionem sequẽtem semper peccator fit extra charitatem. Sz ego dico ꝙ post mortale peccatum vsq ad ꝯtritionez sequẽtem:hõ est in statu pcti. Ita ꝙ si vnus nunc peccet. ⁊ hinc ad vnã horam:vel diem:vel annum nõ ꝯterat:q̃diu nõ cõterit sp ẽ extra grãz et charitatẽ. Et bona p eũ facta: in pctõ fieri dicunt. Si qs ỹo post mortale cõmissuz: statim aut paululũ post cẽt ꝯtritus: ⁊ d cõtritiõe vsq ad ꝯfessionẽ sequẽtẽ bona aliq̃ faceret:illa essent facta in charitate. Sed quale remediuz.est super hoc: Respondeo vt homo peniteat in seipso de peccatis:vt sic bona que agit nõ sint in mortali:ne perdat meritum boni operis. Figuraliter in lege veteri. in presoribus templi erat speculum:in quo iudei in ingressum templi se poterant videre si aliquam maculam haberent in clamyde. In proposito dum ingreditur peccator ecclesiam ⁊ aquam sanctam accipit:⁊ orare incipit:⁊ alia bona de genere bonorum facit.in seipso conteratur: vt sic bona que facit in charitate fecisse dicatur: vt meritum accipiat ⁊ in vanum non laboret. Sed ne peccator desperet in tam rigida materia:die crastina benigniorem me reddam:sermonem cõplens de fructibus in mortali.

Feria tertia.2. hebdomade quadragesime. De fructibus i mortali factis.

Uper cathedraz moysi:sederunt scribe ⁊ pharisei. Mat.23.

Recitat euãgelista ꝙ christus quadam vice faciens sermonẽ discipulis suis ⁊ iudeis: dixit eis. Super cathedram moysi ⁊c. Secundum Nicolaũ de lyra Cathedra moysi fuit locus vbi moyses populo lectionez scripture legebat. Super quẽ scribe ⁊ pharisei maiores populi sedebant:ac in eo legabãt diebus festiuis. Legebant sed minime s̃uabant. Christus ergo benedictus duo documenta dat. Primũ de predicatore: vt quod ore docet opere impleat. Quia vt dicit phs libro de pomo ⁊ morte. Docentes alios:mẽtiri non debent. Et Joan.14. Exemplũ dedi vobis vt queadmodũ ego feci ita ⁊ vos faciat. Et Mat.5. Uos estis sal terre. Super cathedram moysi:sederunt scribe. Glo: scilicet non seruantes ea:quo populo legebant ⁊ predicabant. Predicabant liberalitatem:⁊ auari erant. Continentiam:⁊ erãt luxuriosi. Ueritatem:⁊ erant mendaces. Uos autem discipuli mei:futuri predicatores:non eritis sic. Secundum documentum est de populo:vt non spernat predicatorem cuiuscunq conditionis.etiam si malus sit:quia eius doctrina bona est:cum sit a spiritu sancto. Omnia que vobis dixerint seruate ⁊ facite: s̃m vero opera eorũ nolite facere. Glo.in verbo Facite.quia verba p̃dicatoris sunt spiritus sancti. Mat.x. Non enim estis vos q loquimini:sed spiritus pr̃is vestri qui loquitur in vobis. Et Ambr. Ueritas a quocunq dicatur:a spiritu sancto est. Unde queritur. Quid melius sit:an audire probum virum in litteris sed maluz in moribus: Et idiotam sed bonuz: Rñdeo ꝙ probum. Quia conclusio eius te saluabit i puncto. Accipias flores. Secundum opera eorum inquit ⁊c. Ueritas a quocunq dicatur a spiritusancto est. Postquaz egit sermonez turbis astantibus:ad discipulos suos se ꝯuertit:illos inducens ac instruens

ad humilitatem.b. Non vocemini magr̄i.
Unus est enim magister vr̄ que in celis ē.
Quia omnisq̄ se humiliat exaltabit: Job
22. Qui humiliatus fuerit erit in gloria.
Et qui se exaltat humiliabitur. Jaco.4.
Deus superbis resistit. humilibus autem
dat gratiam. Applica'. Heri fuit sermo de
operibus factis in mortali: hodie vero de
fructibus eorūdem. Quia plurimi mirari
solēt. de bonis que faciūt in mortali: Utrū
hec sint a deo remūerata. Idcirco hodie vo
lo sermonem agere de fructibus in morta-
li. Unde theologi. precipue Tho.in.3.par.
q.99. Abbas panormita.in.c. Firmissime
tene. extra de hereticis. Archidiaconꝰ in.§.
Quod autem. de pe.di.3. Et dictis eorum
colligitur: ꝙ.7. fructus consequuntur qui
bona agunt, etiam in mortali.
¶ Primo. valent ad bonorum temporali-
um multiplicationem.
¶ Secdo ad diuine gratie impetrationem.
¶ Tertio ad diabolice ptātis refrenatōez.
¶ Quarto ad pene eterne diminutiōem.
¶ Quinto ad pene tp̄alis retardatiōem.
¶ Sexto ad boni operis delectaciōem.
P Rimo ad bonoꝝ ⁊c̄. Pro fundamē
to: notāda ē vna maxima in theo-
logia. Qđ nō est homo adeo sāctus
⁊ iustus. qui aliqñ nō peccet. Uerificatur
sn̄ia hec.i.Jo.3. Si dixerimꝰ q: peccatū nō
habemus: ipsi nos seducimus: ⁊ veritas i
nobis nō est. Et Prouer.20. Quis pōt di-
cere. mundū ē cor meū: ⁊ purus sum a pec-
cato: Et Eccl'iastes.7. Nō ē homo qui fa-
ciat bonū: ⁊ nō peccet. Et Ro.4. Est autez
deꝰ verax ⁊c. In autēº. de mōachis.§. Tri
ennij. Natura humana labit̄ ad delicta.
Ista aūt promptitudo peccādi: f̄m docto-
res. causat̄ in hoīe duplici de cā. Prima re
spectu principij. Secūda respectu nr̄i. Pri
ma pricipij ade: q̄ fuit pater oīum nostrum
q̄ peccauit. A quo principio: tota natura
corrupta ē. Unde apl's ad Ro.5. Per vnū
hominē: peccatū in hūc mūdum intrauit ⁊
ꝑ peccatū mors: in quo oēs peccauerunt.
Secda cā respectu nr̄i. Q: natura hūana
ex sui ꝯditiōe: ꝓna ē ad malū. Propt̄ qđ
dī Gen̄.8. Sēsus ⁊ cogitatio hūani cordis
in malū ꝓna sūt ab adolescentia sua. Et
12.q.1. Ois etas. Et.20.q.3.c. Proclinis. Et
in ꝓemio. Clemētinaꝝ. Et in Autē. de mo
nachis.§. Si qs ḡ.col.1. Et Lactan. in.4.
Natura hominum procliuis est ad vitia.
Cū quo ē Th. Et Bon̄.i.4.di.17.ar.2.q.1.
Qđ ipossibile ē hoiem viuere diu: sine pcō
veniali. O scē q̄ vis laudari ⁊c. Rō Alb.i
cōp. theologie. Tria sūt q̄ de sui natura nō
pn̄t peccare. Deꝰ. Hiero. testāte. Et magr̄o
in.2.di.x. Solus deꝰ ē. in quē pcm̄ cadere
nō pōt. Nota ꝙ dicit solus. Bestia. q: non
capax. Lapis: q: res inaīata. Q: ho nō est
deꝰ: nō ē bestia. nō ē lapis. Igit̄ oz ꝙ pec-
cet. Nec pōt stare diu sine pcō. O fragilis
creatura. q̄ assidue hz secū malū comitē.s.
pci. Miraris sepe: dum vides deuotas ꝑso
nas sepe ꝯfitētes. Che diauolo hano in cō
scia: queste bestie de femine: q̄ assidue vo-
lūt ꝯfiteri: Accede sepe: q: inuenies ad di-
cēdū. Ad ꝓpositū. Et ꝗuis hec inclinatio
sit ad vitia: tn̄ ꝑ liberi arbitrij ꝯtibilitatē
nō ē ho adeo ribaldus q̄ non faciat aliqđ
bonū. Latrones ieiunāt in sabbato mili-
tes. meretrices: ⁊ hmōi. Et vt dicit Aug. li.
de liº arbº. Nullū bonū irremūeratū ē apđ
deū. Et Hiero. de pe. dist.3.§. Ex hoc sensu.
Nō ē tā iniustꝰ deꝰ vt ꝑꝑ multa mala: obli-
uiscat̄ paucoꝝ bonoꝝ. Jlle. Cū ḡ iustꝰ: non
remūeret in vita eterna: oz ꝙ remūeret in
p̄nti ꝑ multiplicatiōez bonoꝝ tp̄aliū. Ali-
ter nō eēt iustꝰ. Que ꝯclusio ꝓbī ꝯa tripli
citer. Auctē. Exēplo. Figura. Prio auctē
Chriso. de pe. di.3.c. Quāq̄z. Mali ꝑꝑ bo-
na q̄ hic agūt: p̄ntez remūeratōez recipiūt
Secdo exēplis. De obstetricibꝰ: De q̄bus
Exo.4. q̄ p̄miate fuerūt q: deꝰ edificauit il
lis domos. Glo.i. bona tp̄alia ꝯtulit. Sed
forte q̄ris. Cur p̄cepit pharao feias reꝑuari
Rn̄det Dn̄icus tholo.2. rōe. Pº rōe libidi-
nis exercēde. Qual' dn̄s: tales ꝑui. Qđ con
tra dī. In autēº de lenonibus in prinº. Im
ꝑator dī amator castitat̄. Et phs ad Ale-
xādrū de regimīe pricipū. Pudeat in cor-
pore regis: volūptē luxurie dn̄ari. Sz hodie
volūt puellas ⁊c. Un̄ pharao ob hoc voluit
feias ꝑuari.2º. rōe timoris. Q: dn̄ eēt forē
sis timebat ne dū3 cresceret nūerꝰ iudeoꝝ
exirēt de manibꝰ eoꝝ. Un̄ he fuer̄t p̄miate
lz pagane. Preꝛea Josue.2. de Raab mere
trice. q̄ exploratores r̄cepit i domo. Ob hoc
fuit liberata ab icēdio. Et Aug. de loqutio
nibus

nib⁹ noui ac ve. test. Et Hiero. li. 2. contra
Iouinianū dīt de Sybill'. q̄ merito sue v/
ginitatꝫ spm̄ ꝓphetādi acceperunt. Ala pra
ttica. O q̄t videm⁹ ꝓspari bonis tpalibus.
Famiglia pulchra: la fortuna li va ꝓspera.
ogni cosa li succede in beñ. Uere pp aliqđ
bonū qđ faciūt: vt hic mercedē suā accipi/
ant. De qb⁹ Mat. 6. Amē dico vobis: rece
perūt mercedē suā. Uñ dñs Isa. I. Si vo/
lueritis ꝛ audieritis me. s. adhuc in pcō exi
stētib⁹: bona tre comedetis. Ascult me pdi/
cāte: agnoui vsurariū quēdā diuitē super
oēs ꝓmarios ciuitatꝫ: q in oībus ꝓspabat.
In famiglia, in diuitijs ꝛ hmōi: talr ꝙ plės
in ciuitate ꝯtra deū murmurabāt. Quidā
ei⁹ ꝓuidētiā negātes. d. Or oltra. Quid oꝫ
agere bona: Qr de⁹ plus tribuit achi sa pe
zo. Iere. 12. Uia ipiorꝫ ꝓspat. Et Dđ. Ui/
di ipiū sup exal. ꝛ eleuatū. Et Iob. 21. Im
pij viuūt: ꝯfortati sūt diuitijs. Ad mortem
deduct⁹. oīb⁹ astātib⁹ dixit. Ego fui magn⁹
vsurarius nec penitere volo. Et hūi in hoc
mūdo padisum meū: sꝫ duo bona egi inter
tot mala. Primū qr paupes hospitio rece/
pi. Scđm qr bonū cōe ciuitatꝫ dilexi. pp q̄
bona credo me hūisse p̄ntē remūeratione.
Qđ exēplū affirmat Chriso. De pe. dis. 3.
c. Quid igit turbamur. Nemo vidēs mali/
gnos hñtes ꝓspitatē turbet. Qr nō ē hic
retributio malignitatis. vel virtutis. hic co/
rona. illic supplicium. Ille. Qñ tribularis:
dic in teipso. O signor tu mi voli p̄miare i
alia vita. Quello richo q abūdat bonis. tu
li voli dare lo iferno. Uñ pꝫ p̄m⁹ fructus.

s Ecūdo valēt ꝛc. Per opera extra
charitatē scā: ꝓpat hō vt recipiat
grām dei ꝛ ei⁹ ispirationem. Dicit
enī phs. 2. de aia. In. 8. phy. In. 1. de gñatio
ne. Act⁹ actiuorꝫ sūt in patiēte bñ disposito.
Si ḡ hō faciat bona: disponet ad hoc. Uul/
go dici solet. Aiutate: ꝛ dio ꝛc. Uñ canoni
ste ponūt casū istū. Quid de illo q ꝯcubinā
non vult dimitttere. odia. vsuras. ꝛ hmōi:
Rñdet Greg. De pe. di. 5. c. Falsas. Nec de
spet: ꝛ iterim qcqd boni poterit facere. hor/
tamur vt faciat. Uñ Ric. in. 4. di. 20. ꝓpo
nit casū ꝛ soluit. An idulgētie valeāt exñti
bus in mortali: Rñdet. d. Qđ q̄uis nō pos
sit fieri remissio pene. manēte culpa. Ex cō
seq̄nti nō ꝯsequant idulgētiā exñtes i mor
tali: tñ si faciāt qđ ꝯtinet in forma idulgē
tie: bñ agūt. Qr vt dicit Th. in. 4. di. 15. q
1. ar. 3. Bona in mortali facta: de ꝯgruo dis
ponūt pcōrē ad viā v̄itatis. ꝛ ꝯtritionem
suorꝫ criminū. Iō Alex. in. 4. volumie sū. cō
sulit his q nō sūt pati relinq̄re pcā nec con
fiteri volūt: vt se sacerdoti saltē p̄ntent ꝛ di
cāt. Pi ora p me: qr pcā q̄ hēo nō ꝓpono
dimittere. Et extūc aliqñ de⁹ illumiat pcō/
rē vt se cognoscat. Qđ pꝫ exēplis duobus.
Primū de maria egyptiaca: Que in egy/
pto nata āno etatꝫ sue. 12. Alexādriā p̄rexit
ibiqꝫ. 17. ānis libidini deseruiuit q̄ illic disce
dēs iuit hierlm ad adorādū crucē cū alijs
nō tñ cū ꝓposito abstinēdi a pctō. In via
nautis corp⁹ ꝓstituit. Dū v̄o applicuisset
volēs tēplū itrare p. 3. vices: ei scā ē resisten
tia. Cōpūcta lachrymari cepit. Audiuit vo
cē. d. Si trāsieris Iordanē saluaberis. Ab
āgelo sibi dati sūt nūmi p emēdis trib⁹ pa/
nib⁹. Quib⁹ emptis Iordanē p̄trāsijt. vbi
p. 17. ānis in p̄nia morata ē: ibiqꝫ tandem
mortua ē ꝛ salua. Clama. O admirabilis
bonitas piis nr̄i dei: ñ respicit pcā hōiuꝫ cū
redeūt ad p̄niam. Nō negligit ēt pcōres il
lustrare ad p̄niaꝫ: si ꝛ ipsi bonis opib⁹ se in
clinare voluerit. Preterea de latrone. q v̄gi/
nē fugiētē i egyptū: ab alijs liberauit. Cui
dcm̄ fuit. Hodie mecū eris ꝛc. Inueni Bo
nonie Dñicū tholosanū assignātē rōnem
triplicē de ei⁹ saluatiōe. P°. rōe vmbre: qr
caput xp̄i vmbraꝫ faciebat. 2°. rōne fletus
qr peccatuꝫ suū agnouit. 3°. rōe boni opis.
qr liberauit mariā cū filio: de alijs latroni
b⁹. Uñ meruit audire ob hoc. Hodie ꝛc.
Exēplū Cōstātini impatoris pp bonuꝫ qđ
egit i mortali: qr sāguinē puerorꝫ nō fudit
missi sūt apli Petr⁹ ꝛ Paulus vt baptiza/
rēt eū. Et de Cornelio: ad quē missus ē pe/
trus vt baptizaret: pp elās quas faciebat.
Unde pꝫ secundus.

t Ertio. Bona imortali valēt ꝛc. Cō/
clusio ē doctorꝫ. Qđ tāta ē dmonis
inuidia: ꝙ q̄uis pro oi mortali sibi
augeat pena accñtalis: tñ calidus ē de no/
stro malo. ꝙ de suo nō curat. Uñ Io. apoc.
12. c. nos auisat di. Ue terre ꝛ mari: qr de
scēdit diabolus ad vos hñs irā magnam.
Et. 1. Pet. 5. Aduersarius vr̄ diabolus tan
q̄ꝫ leo rugiēs circuit ꝛc. Sed opa bona in

mortali reptimũt ipsius ptãtem. Exẽplũ in dei: qño clamauit. Uas vacuũ: sed signatũ. Interpone, ꝙ signũ crucis ẽ mirabile: ⁊ nõ ẽ aliqđ scutũ melius. De qua Chriso. Ubicũq3 dñice signũ crucis viderit demones: expauescent. Crux ẽ spes xpianoꝝ: resurrectio mortuoꝝ. victoria demonũ. Ille. Uñ o xpiane signa te sepissime. Qñ dormitum vadis: aut ad mẽsam. De quo signo. Isa. 30. A voce dñi pauebit assur. virga percussus. i. crucis. Qñ ẽ malũ tps: nil melius signo ei9. Ad ꝓpositum. Ex signo iudei in mortali: hec bona sũt secuta. P°. q2 demonum caterua deiecta ẽ. 2°. q2 iudeus conuersus. 3°. q2 eps similiter. Aliud exemplũ illius q omni die. 3. pater noster: ⁊ aue maria dicebat. Et de ꝯuerso imole a demone infesto: qñ erat ociosus demon ipm infestabat: qñ orabat ⁊ aliqd boni agebat demõ ipsum laxabat. Uñ fuit ei dictum. Quare ipm nõ molestas aliqñ: Rñdit. Q2 oratio cum signo crucis quã facit me debilitat ꝙ nõ possum. Uñ xps Mar. 9. c. Hoc genus demo. in nullo põt exire: nisi in oõne. Et Ambro. Bona scutũ oratio: qua omnia aduersarij spicula repellunť.

q Uarto valẽt ⁊c. Utrũ bona in mortali facta. valeãt ad mitigationem pene ĩfernalis: Quibusdam visuz ẽ ꝙ sic. Cui9 opinionis fuit Orig. cum suis seqcib9. Et ꝙ hõ pt tot bona facere in mortali: ꝙ omnia penalia diminueret. Qui posuit demones simul cũ aĩab9 saluari in iudicio vniuersali. Inducens illud Sap. xi. Misereris oium: qm oia potes: ⁊ dissimulas pcã hoium ꝓpter pniam. Insup ꝙ in inferno erat charitas. Qđ p3. Q2 diues epulo ex charitate petijt: vt sui frẽs auisarenť ne in pcis caderent: ne ad infernũ descẽderẽt Igiť charitas ibi ẽ. Rñdet Th. 3. p. q. 89. Et Panormita. in. c. Firmissime tene. Extra de hereticis. Qđ diminuere penã ĩfernalem: põt ĩtelligi dupliciter. Uno modo: vt minuať illa q iã debita est. Alio modo: vt nõ debeať tanta quanta debereť si illa opa nõ fuissẽt fcã. Quoad pmũ. Pena iferni nõ potest diminui: que iã data ẽ a deo. Uñ Aug. 13. q. 2. c. Tps in Glo. Tria sunt gña ꝑsonaꝝ que de hoc seculo trãseunt. Quidã valde boni, ꝓ quib9 suffragia non sunt agenda. Extra de cele. mis. c. Cũ marthe. Iniuriã facit martyri: q orat ꝓ martyre. Quidã mediocrit mali ⁊ boni: ꝓ ijs ecclesia orat. Quidã totalr mali: q nullo modo iuuari possunt. Aug. Si scirẽ patrẽ meum eẽ in iferno: nõ plus orarẽ pro eo: ꝙ ꝓ diabolo. Et Job. x. In inferno nulla ⁊c. Quoad scđm modũ. sic dico penã minui. q2 nõ tantã penã sustinebit: q2 non omisit oia per que deberet puniri si omisisset. Q2 dũ facimus aliqđ bonũ: non dabiť pena ꝓ illo. vt p3 de missa. de elemosinis. O xpiane da elemosinã ⁊ fac bona. Aueant ergo pcõres oino opari bonũ. ⁊ semꝑ de bono in melius: q2 non ꝑdunť talia bona. Ad argumentũ de epulone. Rñdeo ꝙ ex charitate hoc nõ dixit: sed ex timore pene.

q Uinto ⁊c. Propť pcm̃ mortale mereť hõ puniri pcis tꝑalib9 ⁊ spũalib9 Fiat prattica. Per pcm̃ idio expulit luciferũ de celo. Adã de paradiso. diluuiũ misit in terrã. sodomã ⁊ gomorraz subuertit de pplo Dd: millia peste perierunt. Nõne vidisti tꝑibus elapsis italiã peste ꝑcussam: Uere hoc totum: ꝓpter inaudita pcã hoium ⁊ mulierũ. Fiat prattica notabilis. Nõ est plus verecundia dare ad vsuras. imo cũ iudeis habere ꝯsortia. Tenere ꝯcubinas. accipe sacra falsa. furari. facere monetã falsam. facere nigromãzias. O italia como statu: guarda el flagello de dio. Ad ꝓpositum nostrũ. Q2 sũt aliqua bona lõ de9 pijssim9 manũ suã astringit ne puniat ßm demerita. Exẽplũ Cesarij. Quidam mercatores fuerũt in mari pleni oi malo. ⁊ blassemi. O marinarij caueatis: q2 pp tales naues submerguť. Cõtra eos. qui asserũt religiosos eẽ causa submersionis. Quidã alius mercator in naui erat s3 paganus vidit hoiẽ3 mortuũ iacere extra sepulchrũ: ipsum sepeliuit motus miꝑicordia. O bonũ op9: mortuos sepelire. Eadẽ nocte appuit ei angelus in somnis dicẽs ei. ꝙ in crastinũ nõ deberet nauigare ꝓpter ꝑiculũ: oẽs alij sũt submersi in mari. Et hic liberatus est propter hoc: quia mortuum sepeliuit. Preterea aliud exemplum: quod ianue accidit. cum ego predicarem in sancta maria de castello. Quidam blassemus erat in hospitio quodam cum alijs. venit angelus ⁊

misit

iussit illum exire extra hospitiuz. Cum exis set: hospitium cecidit: ⁊ omnes mortui sũt Ille autem blassfemus remansit. Hoc totum: quia erat marie deuotus. qui ieiunabat omni sabbato. licz in mortali. Ergo fa bene anima mia. quia diuina iustitia acriter non te puniet. Patet in scripturis. 3. Re. 25. de Achab. qui ad verbum Helie: penitentiam egit. Unde dominus. d. Nonne vidisti Achab humiliatuz coram me? Quia humiliatus est: non inducam malum i diebus eius. Merentur quidem peccatores. flagellari. O quot sodomite. O quot ribaldi. tamen propter pauca bona que agunt deus non facit.

s Exto valẽt ad boni ⁊c̃. Quia ex bono opere hõ consolat̃. O Bernar. qui dicis? Nulla maior pena: mala conscientia. Uis semper letus esse? Bene viue. Bona conscientia: verum gaudium habet. Ille. Et in. 4. Ethi. Nullus est qui non gaudeat bonis operibus. In. 8. Boni operatio studiosa: delectabilis est. Cicero li. de Señ. Conscientia bene acte vite multorumqꝫ benefactorum recordatio: iucundissima est. In. 9. Ethi. Uirtuosorum beatissima est vita. Quomodo pater? Quando vadis ad confessionem: quomodo tendis? Uere pater como bissa al incanto. Quia onus super me habeo odij. vsure. luxurie. Sed facta confessione cum debitis modis. totus letus reuertor. Non est gaudium super illud. Exemplum sancti Gerardi. Qui vsqꝫ ad vltimam decrepitatem in peccatis permanens semper tristis: semper renegado. O quot plures de istis. Una dierum capillus canus cecidit de capite: quez videns. d. O yme. hora est. Unde conuersus ẽ. Qui cõuersus semper letus erat: ita vt mirarentur astantes. Ideo Sene. Sola virtus prestat verum gaudium ⁊ securum. Doni discorrendo noy per tute le cose che se possano da noy possedere. sola la virtu sintende esser quella. che ze constituisse in stato degno dogni laude ⁊ honore. Unde Plautus in Amphitrione. Uirtus in se habet omnia. Hec est illa que facit hominez bonuz. In. 2. Ethi. Uirtus est que facit bonum habentem ⁊ opus eius reddit bonũ. Hec illa: que dignum facit laude. Hieronymus. Nobilitas summa est apud deum: clarum esse virtutibus. Hec illa: que facit filium dei. In. 7. Ethi. Homines dicuntur dij: propter virtutis excellentiam. Hec illa: que hominem deo assimilat. Apuleus de dec Socratis. Nihil est deo similius q̃ꝫ vir animo perfecte bonus. Questa e quella: che le aduerse influentie del cielo. le calamita de le terra. cum animo forti facit tolerare: Questa e quella: che sempre si tene in amorosi placere spirituali. Fa ben omni tempore. Unde Ricardus in. 4. disti. 49. Sancti in patria gaudium habent accidẽtale: de bono quod in mortali fecerũt. Insuper ⁊ damnati. O bonum.

s Eptimo ad boni opis assuefactionem. Qũia homo assuefit ad bona opera. Quia el far ben: est ars ⁊ regula: si homo incipit bene agere. Et per oppositum. Incipias ieiunare. vigilare. orare. ⁊ huiusmodi: erit profecto tibi facile.

¶ Feria. 4. secunde hebdomade. 40. De superbia.

Scendens iesus hierosoymam: assumpsit secum duodeciz suos secreto: ⁊ ait illis. Ecce ascendimus hierosolymam: ⁊ filius hominis tradetur. Mat. 20. ¶ Scd̃m Albertũ: triplici de causa passionem suam christus pluries predixit discipulis. Prima vt eis sicut amicis reuelaret secretum sue mentis Prouer. 25. Causam tuam tracta cuz amico iugiter. Secunda vt haberent causam meditandi ipsam. Et eam in memoriaz haberent: vt sic omnia tolerarent. Trenoruz. tertio. Memoria memor ero: ⁊ tabescet in me anima mea. Gregorius. Si passio christi ad memoriam reducitur: nihil est quod non equuo animo toleretur. Tertia vt daret intelligi q̃ voluntarie patiebatur g mortẽ suã p̃dicebat. Iuxta illud. Isa. 53. Oblatꝫ ẽ: q2 ipse voluit. Seqt̃. ⁊ filius hois tradetur. Scd̃m Alber. a tribus fuit traditus

Primo a patre pro cõmunitate humani ge
neris. Ad Roma. 8. Proprio filio suo non
pepercit: sed pro omnibus nobis tradidit il
lum. Scdo a spiritu sctõ. Ad Hebre. 9. Per
spũm sanctum semetipsum obtulit imacu
latum deo. Tertio seipsum tradidit. Ad
Ephe. 6. Tradidit semetipsum pro nobis
oblationem ⁊ hostiam deo: in odorem ⁊c.
Adhuc eo loquẽte. Accessit mater filiorũ
Zebedei Jacobi ⁊ Joãnis: petẽs vt vnꝰ ad
dexterã aliꝰ ad sinistrã sederet in regno suo.
Scdm Nico. de lyra Jacob. ⁊ Jo. credebãt
xp̃m post suã resurrectõez regnare i hiel'em
sicut dñi tpalis. vñ cupiũt sublimari. Et hec
petitio fuit a filijs p mediũ mr̃is: q p se ve
recũdabant. Dñs ãt habẽs reuerẽtiã mu
lieri: nõ rñdit illi sed filijs: sciens ꝙ hec peti
tio pcedebat ab eis dicẽs. Nescitis qd pe
tatis. Potestis bibere calicẽ: quẽ ego bibitu
rus sum? Glo. Bibere calicẽ. i. sustinere mor
tẽ ignominiosam: quã ego passurus sum. per
quã debeo venire ad regnũ nõ tpale vt cre
ditis: sed eternũ. Dicũt ei. Possumus. Qd
verũ fuit: qꝛ Jo. fuit virgis flagellatꝰ. in oleo
missus. veneno potatus: vñ eorũ petitio fu
it verificata. Preterea qꝛ Jacobꝰ bibit: dũ
fuit capite truncatus. Vñ dixit eis. Calicez
quidẽ meũ bibetis. s. per tormẽta. Sedere
autem ad dexterã meã vel ad sinistrã: non
est meũ dare vobis. Quod verbum q̃drupli
citer exponit. Rabanus. Nõ est meũ: qꝛ nõ
habeo illud a me. sed a patre. Remigius.
Nõ est meũ dare vobis. s. sine vr̃o merito ⁊
labore. Hieronymus. Nõ est meũ dare vobis
scz talibus q̃les vos estis. s. supbis ⁊ ambi
tiosis: sed humilibus. Chriso. Non est meũ
scilicet rõne cognatõis carnalis: sed electio
nis eternalis. Audiẽtes aũt decẽ indigna
ti sunt de duobus fratribꝰ. Jesus aũt dixit
eis. Scitis qꝛ principes gẽtiũ ⁊c. Quasi di
cat. Maioritas in regno meo. nõ acqrit eo
modo sicut in regno terreno: que acqrit p
ambitionẽ. in meo aũt p humilitatez: iuxta
illud. Qui se humiliat exaltabit. Vñ ⁊ Fa
bius maximus ad. P. Emilium. Qui glo
riam spreuerit: veram habebit. Applica.
Hodie sermo erit de superbia. De qua tria
sunt videnda.
¶ Primũ dicitur diffinitionis.
¶ Scdm dicitur abhominationis.
¶ Tertium dicitur punitionis.

P Rimũ dicitur ⁊c. Aug. in. 14. de ci.
dei. Et Greg. in. 31. mor. Superbia
est appetitus inordinatus ppꝛie ex
cellentie: ꝯtra regulã ⁊ mensurã a deo sibi
prefixam. Jlle. Ad maiorẽ noticiã: est notã
dũ ẜm Th. 22. q. 162. ar. 2. cuz quo est Alb.
sup Lu. ꝙ quattuor sunt superbie species.
Prima est cũ quis existimat bonũ quod
habet a seipso habere: vt ingeniũ bonum.
sciam. discretionẽ. diuitias. pulchritudinez.
⁊ huiusmõi. Jn hac superbia fuit Lucifer:
qui vt dicit Bon. in. 2. dis. 5. statim vt vidit
suã pulchritudinẽ presumpsit: nõ deo sed si
bi attribuens illud bonũ. De quo Jsa. 14.
Jn celũ. s. sanctissime trinitatis. ascendã. ⁊
exaltabo soliũ meũ: ⁊ ero similis altissimo.
Vbi notat Bon. in. 2. vbi supra ꝙ duplex ẽ
similitudo. Vna dicit equipantie: alia emi
nentie. Prima est in diuinis personis. De
qua Amb. ptractans illud deus qs similis
erit tibi. Filius vtiqz: q est imago pr̃is. Hãc
similitudinẽ nõ appetijt demon: eẽ. s. vt de
us. Et rõ. Quia vt hz ph̃s. 3°. Ethi. Electio
nõ fit impossibilium. Demon oĩo sciuit esse
impossibile cũ esset mira sapientia preditꝰ.
creaturã nõ posse adequari. Secũda dicit
similitudo eminẽtie. q̃ est habere beatitudi
nem ex merito ppꝛie virtutis. ⁊ non alieno.
De hac Aug. li. de virginitate. Diabolus in
celo voluit eẽ sicut deus. Et Ber. Appetijt
equalitatẽ potentie. Et Ansel. Appetijt p̃
esse sine meritis. Qui i sñia idẽ sunt. s. ꝙ vo
luit oibus p̃esse ppꝛia auctoritate. Pctm̃ g
eius fuit ꝙ ad ꝯsequendã suã btitudinem
que ꝯsistit in plena visione dei nõ se erexit
in deũ tanqz in finẽ ⁊ principiũ suũ. sed euz
ꝯsequi voluit p virtutẽ sue nature sine deo
conferente. Punitus est in inferno. O quot
habent hanc: qui bona que habent a seip
sis credunt habere: ⁊ non a deo. O pr̃: ego
laboro die noctuqz. mea industria lucratus
sum hoc ⁊ illud. Exemplũ illius Jmolensis
de vinea: qui dixit cuidã patri. Laudo mar
supium meũ: si est bona. Et in li. de. 7. donis
de illo: qui in pulpito legẽs epistolas Pau
li: cum laudaretur ab omnibus: ꝙ bene le
geret. dixit. Melius intelligo: quã ipse aposto
lus. Talis fuit superbia romanorum. De
qua Augustinꝰ. i. libro de Ciuitate. dei. c. i.
ꝙ deo se

q deo se similes estimabant. Contra quos apostolus.i.Cor.4. Quid habes o homo: quod nõ accepisti? Et Jacobi.i. Omne datum optimum: et omne donum perfectuz de sursum est: descendẽs a patre luminũ. Et.i. Para.24. Tua sũt omnia. Et Luc.15. Oia mea tua. Et Mesue in plogo sue prattice, Sanat solus langores deus: et quelibet res a deo habet perfectõem. Secunda species est cuz quis bonũ quod habet sibi ascribit et proprijs meritis. credendo aliquá excellẽtiam esse in natura vel fortuna: pro quibus videtur q deus sit ei obligatus. O pater inquit ille: vado ad missam. ad diuina. Et de mulierib[9]. Dico.3. pater noster: et.5. aue marij. ad honorẽ quinq plagaruz. elemosinas facio. Unde pater: el natural vole q deus faciat mihi bene et det mihi paradisuz. Jsta est superbia maria. Qr vt habet Th.in.2. di.28.ar.i. Merita nr̃a nõ sunt sufficientia vt deus bonũ nobis det. Ad Titũ.3°. Non ex operibus iusticie que fecimus nos: sz etc. Et.2.Cor.3. Non sumus sufficientes cogitare aliqd ex nobis quasi ex nobis: sed sua mera pietas. Hanc habuit Nabuchodonosor. De quo Dan.4°.d. Nõne hec est babilon: quá ego edificaui in robore meo. i. ptu te mea? Sed punitus est: qr in bestiá mutatus sm fantasiá. et herbas vt bos edebat: q a capite vsq ad mediũ erat vt bos: de residuo vt leo. Preterea in hac fuit Semeias ppha.3.Re.14. qui missus ad reprehendendũ Jeroboam de idolatria domum reuertens quedá occulta superbia ipm apphendit. ascribens meritis suis illa bona. A leone in via strangulatus est. O quot de istis.

Tertia species etc. Cũ quis iactat habere quod nõ habet. O quot de ijs. De hac Jsa.16. Audiuimus supbiá Moab. superbus est valde. Superbia eius et arrogantia eius et indignatio eius: plusq fortitudo ei[9]. Jlle. Jsta est periculosa: precipue i his qui se sanctos reputant. et confidunt in illa et de facili ruunt. Figura de Petro. Luc.22. q de se confidens dicebat. Et si oportuerit me mori tecuz etc. Super quo Amb.6.q.i. Jmitare. Si petrus lapsus est qui dixerat. Et si omnes scádalizati fuerint in te: sed nõ ego. Quis alius de se presumat? Jlle. Jn hac inuit ille heremita qui a deo hanc gratiá petebat vt ipsum custodiret a peccato veniali qr se a mortali custodiret. Quadam vice in sero: agnouit mulierẽ per desertum vagantem. Et vt nesciret eius peccatum: eam occidit. Cui demon. O heremita. Ubi ẽ sanctitas tua? Jdeo Jere.9°. Non glorietur sapiens in sapientia sua: nec fortis in fortitudine sua: nec diues in diuitijs suis. Aplus. Qui stat videat ne cadat. 4. species: est cuz quis ceteris despectis: singularis vult videri. Jn hac phariseus Luc.18. Gr̃as tibi ago: qr non sũ sicut ceteri hoium: raptores. iniusti. adulteri. velut ẽt hic publican[9]. Et Mat.23. orta ẽ discordia iter aplos: qs eorũ esset maior. Unus aliũ despiciebat. qb[9] xp̃s. Qui maior ẽ vr̃m: erit mister vr̃. O qt sũt q alios despiciũt. Et d religios q vadũt cũ el col torto p esser tenuti sancti: et sic exaltentur ad officia. Hiero.2. cõtra Pelagiũ. Quamuis alijs vitijs carere possumus: maculam hypocriseos habere non posse: aut paucorum ẽ aut nullorum. Exemplum patris Dominici qui a demone quesiuit quale erat peccatum religiosorum. Respondit. hypocrisis: quia volunt teneri sancti et laudari. Contra Ouidi.li°.3°. de arte. Non nocet in vultu damnosa superbia vestro. Facetia de questo andar cũ el col torto. Fuerunt in fouea pulli murum qui anteq exirẽt a patre et a matre edocti fuere: q si quãdo exire vellent de fouea et aliqd viderent patri et matri primo nunciarent. Una dierum viderunt gallũ. Aiunt patri. Uidimus animal cum corona in capite. li speroni in pedi. Non timeatis aiunt: quia est compagnonus. et vobiscum comedet. Alia vice viderunt aial quasi mortuum in terra cuz capite inclinato. Aiunt patri. Uidimus sic et sic. O videatis bene: est noster inimicus. lie el gatto. Ad ppositum de questi capi torti. abstinendum est. Unde patet primum.

S Ecundum dicitur etc. Peccatuz superbie est abhominandum.3. rõe.

¶ Prima qr oĩa crimina inducit.

¶ Secunda: quia omnis iustus illã fugit.

¶ Tertia: quia quietem mentis tollit.

¶ Prima quia omnia crimina etc. Ex superbia omnia mala procedunt. Gregori[9].3i. moralium. Regina omnis mali: superbia est. Aug. libro de natura et gratia. Sine

elatione superbie: nullum peccatum invenies. Ecclesiastici .x. Initium omnis peccati superbia. Et non est aliquod peccatuz in rerum natura: ꝙ tantum deum et primuz offendat vt superbia. Quis mala posset investigare huius fere pessime? Ex hac Absolon patrem suuz David tentavit de regno expellere: vt ipse rex preficeret. Ex hac Romulus frēz suū occidit. vt solꝰ regnaret. Ex hac Julius Cesar persecutus est Pompeū vsqꝫ ad mortē: cum q̊ plīma bella gessit cupiditate imperij. Ex hac Marius romanus nō contentus ꝙ sexties fuerit consul romanorū alios despiciens voluit ⁊ septimo esse violenter. Ex quo facta est maxima interficio inter Marium ⁊ Syllam. qui eum impedire volebat. Ex hac magnus Alexāder movit bellum: totum orientez vexavit suis bellis. Ex hac: quot mala inter romanos ⁊ carthaginenses sunt secuta? Dovi se narra che essendo sempre Carthagie inimica romanorū. M. Cato iudicavit ꝙ totaliter esset ruinanda. Sed Scipio nasica dedit per sententiam ꝙ non: ne romani venirent ad invicem in guerrā. Videns senatus sententias contrarias hominū gravium: preseno el mezo. e creati li consuli Tito Mālio: Catone Censorino: miserunt cōtra carthaginenses: qui preceperunt ipsis: vt incenderent ipsorum naves de batalia: ⁊ solum servarent illas de mercantia. Dovi lo feceno per in pace vivere. Preterea preceperūt ꝙ omnia arma ad faciendum desensionem essent sibi consegnata: fuere contenti. Preterea consules habitis armis fecerunt preceptum ꝙ irent habitare vbi placeret eis purche .8. millibus distarent a mari: quia volebant ruinare carthaginem. Audientes hoc miserunt se in desperationem deliberātes defendere se ⁊ mori. Scipio posuit se ad cāpum cum exercitu: ⁊ illam expugnavit: ⁊ illam incenderunt sm decretum romanum. In qua guerra tot latini ⁊ romani mortui sunt. ꝙ erat difficile iudicatu si de illis guerris erat ridendum: an piangendum per luna parte e per laltra: per li tanti morti excellenti duci e prestāti romani. Venias ad practicā: q̄ta sanguis effusio fcā est. Quot millia hominuz sunt extincti? O desolatrix civitatum. O bononia mater studiorū. O Janua regina maris. O asculū. O placentia O assisiuz. O viterbium. Vbi gloria vestra? Vbi populi multitudo. Vbi anteqꝫ divitie? Ex hac civis surrexit i civem. amicꝰ in amicum. ⁊ platee civitatū sunt desolate. Contra tales Petrarca in .6. divinitatis.

O veramente surdi ignudi e fralli.
Poveri di iudicio ⁊ di consiglio.
Egri del tuto: ⁊ miseri mortali.

¶ Secundo ratione ⁊c̄. Christus cū facto miraculo de quinqꝫ panibus: voluissent ipsum regem facere. Jo .6. ab eis fugit: superbiam vitans. Moyses cum esset annorum .83. ⁊ mitteretur a domino vt esset dux populi: excusavit se ꝙ eēt impeditioris lingue Exo .14. Jeremias cuz a domino mitteret ad predicandum dixit. Ha. ha. ha. nescio loqui Jere .1. Marcus evangelista truncavit sibi pollicem: ne ordinaret sacerdos ex humilitate. Greg. magnus a populo electus i papam. fugit: ⁊ coquinā fecit i sancto Gregorio per sex menses. Sed quare tunc pontifices renuebant papatum? Rn̄det Vincentius in speculo in libro .3. speculi moralis. Quod a tpe Petri vsqꝫ ad .s. Silvestrū fuere .32. pape. qui ꝑ martyriū fere oēs trāsierunt. Vn̄ post Sixtum diu vacavit papatus: ⁊ nullus ipsum volebat duplici ratiōe. Et que sunt Gabriel? Primo rōe mortis: q̄ erāt ꝑmi. Secundo ratione paupertatis. Sed postqꝫ ecclesia est dives facta per Cōstantinuz: nullus reperitur qui eam renuat imo per mille vias queritur. Preterea Grego. nazanzenus ep̄atum dimisit: vt sapiētie vacaret. Ambro. ne ꝓmoveret in ep̄z meretrices secum vocavit vt sic crederetur malꝰ sicqꝫ hoc saltem facto desisterēt cū ordinare. Aug. invitus est ordinatus. Hieronymꝰ cardinalatū dimisit: vt litteris in beeleem i sudaret. Vincentius cardinalatum noluit sibi oblatum. Dominicus ep̄atuz. Bernardinus similiter. Et de monacho clarevalēsi .d. Gofredo cum fuisset in episcopum electus. ⁊ cogeretur ab Eugenio ⁊ Bernardꝰ dixit. Monachus fugitivus esse potero si me hinc eijcis: episcopus autem non ero. Post mortem cuidam apparens dixit. Revelatum est mihi a sancta trinitate ꝙ si episcopus fuissem ordinatus: fuissem de numero damnatorum. Ideo Dis .40. cᵒ. Multi.

Quicunqꝫ

Quicunq; desideraverit primatū in terra:
inveniet confusionem in celo. Nec inter ser
vos christi cōputabitur qui de primatu tra
ctaverit. Ille. Prattica. Quidam ponūt ob
servantiā; in zocho l. ⁊ barbā deferre. Qui
dam non comedere carnes. Quidam por/
tando cilitium. Conclude ꝙ solum est in ve
ra humilitate. Unde Mat.20. ǭrentib⁹ pri
matū apostolis.d. Nescitis quid petatis.
¶ Tertio ratione ⁊c. Sup̄bus est martyr
diaboli: ⁊ semper habet in corde ignē: sem/
per in cogitationibus ⁊ desiderijs. Et si qs
ei reverētiā nō p̄bet: turbat. Quod bn̄ Sal
omon agnouit. Eccl'.x. Odibilis est coram
deo ⁊ hominibus: superbia. Superbus nō
potest esse cum aliquo: sua conversatio ma
la. Secundū Alber. in Comp. theologie.
triplex ex differentia superboꝝ. Quidā; in
divitijs. Contra quos apostolus.i. Thi.6.
Precipe divitibus hui⁹ seculi nō superbe
sapere. Et perche o Paulo: Quia hō est mor
talis: ⁊ nihil secū; affert. David in p̄s. Dor
mierunt somnum ⁊ nihil invenerunt ⁊c. Et
Job.29. In nidulo meo moriar. Unde dux
venetoꝝ voluit pro epythaphio. Hoc solu;
mihi superest sepulchrū. Ambro. Non sunt
hominis bona que secum ferre non potest:
sola misericordia comes est defunctorum.
Quidā in generis nobilitate. O pater: de
domo mea exier̄ viri clarissimi. cōti. canalie
ri. doctori in utroq; iure. La casa nostra no
minatur per totū mundū. Amicitia nostra
ꝯiuncta est coi conto Borella. Jani de la te
la. Facin can. A zenoua cum la casa doria.
Adhuc supersunt li cāssoni: cum instrumen
tis. Unde Salustius. Cōmune malum no/
bilitatis: est superbia. Quod contra Hiero
nymus. Nobilitas summa apud deum est:
clarum esse virtutibus. Et Gaius Flami/
neus. contra. P. Corneliū Scipionem. Ego
enim nō in aliena gloria: aut falsis fortune
bonis nobilitatem esse existimo. sed in pro/
pria ꝑacq; animi virtute. Ubi stat hominis
nobilitas: R̄e° ꝙ in virtute. Ascula. de hoc.
Piu val sapere: che thesor non vale.
Que sapere: richeza non mancha.
Si lalma nō si sforza nel suo male. Quidā i
pompis vestimentorum. contra mulieres ⁊
alios. Prattica contra mulieres. O vetule
dicite queso: ubi ē vestra olim pulchritudo:
O Helena apud grecos. O Polysenna in
Troia. O Dido in Carthagine. O Arato/
nica in Syria. O Cleopatra i Egypto. O
Lucretia Rome. O Faustina p̄ma augu/
sta. Ubi est pompa vestra: Ubi vestes au/
ree. ⁊ argētee. Ubi sunt colane auri: Certe
ala terra. De his Bernardus. O esca ver/
miū;. O massa pulveris. O stulta vanitas:
cur sic extolleris: Ignorans penitus utru;
cras vixeris. Fac bonum omnibus ǭdiu
poteris. ¶ Secundum sententiam Tho. su
per epistolas pauli. Quattuor sunt genera
personarum qui celum non possident.

Primi voluptuosi: qui asperitatem vite
que ad vitam ducit respuūt. Unde prime
Corin.15. Caro ⁊ sanguis regnum dei possi
dere non possunt. Secundi avari. Quo/
niam porta est angusta. Mat.7. Intrat ꝑ
angustam portam. Asinus non intrat per
portā strictam. nisi exoneretur. Avari vero
nolunt exonerari ab illicite acquisitis. Luc.
17. Facilius est camelum transire: per fora/
men acus. ǭ; divitem intrare in regnum ce
lorum. Tertij sunt negligentes opera/
rij. Mat.8. non omnis qui dicit mihi domi/
ne domine intrabit in regnum celorū;: sed
qui facit voluntatem patris mei qui in ce/
lis est. Mens enim nostra debet esse inten/
ta ad serviendum christo. Quarti va/
nagloriosi. ⁊ elati. Jo.x. Christus enim est
ostium quo intratur. Sed ostium est bassū.
Unde non potest quis intrare nisi demisso
capite. scilicet mente humilitatis. Mat.
18. Nisi cōversi fueritis ⁊ efficiamini sicut
parvuli. non intrabitis in regnum celorū;.
Exemplū mulieris comitisse: que post mor
tem apparuit sue familiari ⁊ dixit. Heu mi
sera me: sum dānata ꝑpter ornatū vestiū;.
Et in residuis bona fui. Ad idē. Quidā fra
ter nr̄ aiam femine dānate sibi appentis i/
terrogauit q̄ sunt pctā qbus hoies dānanē.
At illa. Hoies inqt ꝑ cēm viā pcti ad infer
nū eunt. Sed mulieres ꝑꝑ q̄ttuor gn̄a pctō
rū. P°. ꝑꝑ pctm̄ lingue dicēdo malū ꝺ ꝑxi/
mo: ⁊ seminādo discor. Propt̄ pctm̄ sortile/
gij. Et ꝑꝑ erubescētiā pctōꝝ ꝯfitendorum.
Propt̄ peccatū; vani ornatus ⁊ pictionis.
Interrogans autē; an posset iuvari aia di
sparuit. De hoc Asculanus.
De non credeti a femina sciocha.

Et non vi accēda sua ficta beleza.
Ma risguardati como dentro fiocha.
Lo foco. le femine. labysso iferno: non dico
no basta. Ma sēza fine lo appetito brama.
Unde patet secundum.

Ertium dicitur ⁊c. In. ps. 30. Retri
t buet dominus abundanter fac. su-
per. Quod patet exemplis scriptu-
re. Lucifer punitus est. q2 superbꝰ. Adam
⁊ Eua puniti sunt de paradiso: q2 superbi.
Volētes edificare turrim babel vsq3 ad ce
lum sunt puniti. Pharao submersus est: q2
superbus. Sēnacherib exercitus .185. mil-
lia sunt interfecti. Et Holofernes. Judith
6. Et de Simone mago qui coram populo
romano voluit ascendere in aere: punitus
est. q2 cecidit in terram toto corpore colliso.
Exemplum notabile. in li. de. 7. donis. Cui
dam philosopho fuere posite iste questio-
nes vt eas solueret. Prima: Cum quibꝰ so
ciis erat homo: Respondit cū sex. Fames.
sitis. calor. frigus. infirmitas. mors. Secun
da. Ubi esset homo: Respondit in bello pri
mo. Ante. retro. sursum. deorsum. Tertia
q̄o. Cui similis erit hō: Respondit. Acerno
ninis. qui sicut a calore resoluitur: sic homo
putredie terre cinis efficitur. De qua Geñ.
3°. Cinis es: ⁊ in cinerem reuerteris. Et
Petrar. 3°. Triūp. mortis.
O ceci el tanto affaticar che goua:
Tuti ritornati ala vostra madre antiqua.
Sagia. aurea. e celebranda sciencia: descri
ue el nostro poeta. O ceci ⁊ inaduertenti
mortali: cupidi tropo dele cose mortale. Do
ui son li rutilāte corone: Doue le p̄ciose gē
me: Doui li strati lecti: Ideo Ber. li. med.
Dic mihi vbi sunt amatores mūdi qui an-
te pauca tempora nobiscum fuerūt. Nihil
ex eis remansit nisi cineres ⁊ vermes. Attē
de diligenter quid sunt ⁊ quid fuerūt. Ho
mines fuerūt sicut tu. riserunt. biberunt. co
mederunt. duxerunt in bonis dies suos ⁊ i
puncto ad inferna descenderunt. Hic caro
eorum vermibus: illic aie ignibus deputā-
tur: donec rursus infelici collegio colligati
sempiternis inuoluantur incendiis qui so-
cii fuerūt in vitiis. Quid illis pfuit inanis
gloria. breuis leticia. mundi pompa. carnis
voluptas. false ditie. magna familia. ⁊ ma-
conscientia: Ubi nunc eoruz risus: Ubi io
cus: Ubi iactātia: Ubi arrogantia:

¶ Feria. 5. scde hebdomade. An diuites
possint saluari.

Omo quidā
erat diues: ⁊ induebatur
purpura ⁊ bysso. Luc. 16.
Quare non exprimitur no
men diuitis: sed bene pau
peris. q2 Lazarus. Respondet Greg. quia
non erat cognitꝰ iste diues: notitia appro-
bationis. Unū christus de reprobis. Mat.
7. Nunq̄ȝ noui vos: discedite a me. Et de
fatuis virginibus. Amen dico vobis nescio
vos. Et. ps. Deleant de libro viuentiuz ⁊c.
Erat ergo diues: in quo ostenditur super-
fluitas in suo incessu. Induebatur purpu-
ra: que est vestis regalis. Et bysso. i. cami-
sia lini subtilissimi. In quo ostenditur exces
sus in vestitu. Epulabatur quotidie splen-
dide: in quo ostenditur excessus in victu.
Et erat. s. in eadem ciuitate quidam nomi
ne Lazarus mendicus. Mendicus dici-
tur: qui elemosinas querit nutu solo. Pau-
per autem: qui ore. Iste dicebatur mendi-
cus: iacebat ad ianuam eius vlceribꝰ ple-
nus cupiens saturari de micis. Non dicit
de preciosis que cadebant de mensa huiꝰ
diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Quia tali domi
no: talis est familia. Ideo illi conformabā-
tur in duritia mentis. Sicut est pater: ita
cōmuniter filius. Sed ⁊ canes veniebant
⁊ lingebant vlcera eius. Gratiores erāt ca
nes: q̄ȝ iste poltronus diues: q2 lingebant
sua lingua. Factum est: vt moreretur pau-
per Lazarus: ⁊ portaretur ab angelis in si-
nu abrae. i. ad limbum sanctorum patrum
vbi descendebant iusti ante christi ascen-
sionem. Mortuus est autem ⁊ diues ⁊ se-
pultus in inferno: In signum q̄ diuitie ho
minem non saluant. Eleuans autem ocu-
los dum esset in tormentis: vidit Abraam
a longe ⁊ Lazarum in sinu eius. Queri-
tur: Utrum damnati videant gloriā beato
rum: Respondeo q̄ sic: vt sic eorum pena
plus crescat: Sed confuse vident vsq3 ad
diem iudicii. Et qua visione: o qualis do
lor. Unū. ps. Peccator videbit ⁊ irascet. Seq
tur pater

tur. Pater Abraam miserere mei. Glo. Falso patrem vocat: quem in operibus misericordie noluit imitari. Mitte Lazarum: vt intingat extremum digiti sui in aqua: vt refrigeret linguã m. Ibi plus cruciabatur quia per eam plus peccauerat. Respondit Abraam. Recordare fili q2 recepisti bona in vita tua. Hieronymus super hoc. Difficile imo impossibile est: vt ⁊ presentibus et futuris quis fruatur bonis: vt ⁊ ventrem hic ⁊ ibi mentem impleat: vt de delitijs ad delitias transeat: ⁊ in vtroq3 seculo gloriosus appareat. Policrates lib°. 4°. c. x. Impossibile dñt qdã: ⁊ hic florere cũ mũdo: et in eťnũ florere cũ xp̃o. Et Lazarus similiť mala. Vidẽs de hoc nõ posse exaudiri: petit aliud dicẽs. Rogo te pater habeo quinq3 fratres ⁊c̃. Utrum reprobi vellent omnes damnari? Respõdet Th. 4. dis. 50. q sic: etiam parentes. Et hoc propter inuidiam que est in eis. Sed minus inuident suis ꝓpinquis q̃3 alijs: q2 eorum pena augmentaretur. Et hoc diues non est mot⁹ ex charitate: sed propter bonum suum. Et ait illi Abraam. Habent Moysen ⁊ prophetas. Primo Moysen qui eos docuit moralia agenda. Et prophetas. Qui docuerũt mystica credenda. Audiant illos. Non pater sed si quis ex mortuis ierit ad eos penitẽtiam agent. Moti. s. ex nuncio. Rñdit. Si Moysen ⁊ prophetas non audiunt: neq3 si qs mortuus resurrexerit credent. Quod patuit per effectum. Quia Lazaro resurgẽti: ⁊ christo testimonium perhibẽti nõ crediderunt: sed magis interficere eum voluerunt. vt dicitur. Jo. 12. Similiter nec christo resurgenti: sed magis suaserunt falso ipsum non resurrexisse. Et corpus eius a discipulis fuisse furatum. In quo euangelio predicabimus de diuitijs. De quibus tria consideranda sunt.

¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur inductionis.

P Rimũ dicitur ⁊c̃. Queritur dubiũ. Utrũ diuites diuitias habentes. aut habere volẽtes: possint ad eternã vitam peruenire? ¶ Circa hoc due sunt opiniones. Una est opinio pauperꝝ. Alia diuitũ. Pauperes arguũt pro p̃ma opinione: q diuites non possunt saluari: Uñ probant triplici medio conclusionem.

¶ Primo dictis scripturarum.
¶ Secundo dictis doctorum.
¶ Tertio dictis philosophorum.

¶ Primo dictis ⁊c̃. In veteri testamento. Ecclesiastici. xi. Si diues fueris: non eris innocẽs a delicto. Et Prouer. 28. Qui festinat ditari: non erit innocẽs. Et Dd. ps. 33. Diuites eguerunt ⁊ esurierũt. Et. i. Thim. 6. Qui volunt diuites fieri. icidũt in tentationẽ ⁊ laqueũ diaboli. ⁊ desideria mala: que demergũt hominẽ in interitũ ⁊ perditionẽ. Preterea veritas incarnata christ⁹. Luc. 6. Ve vobis diuitib⁹: q habetis cõsolationẽ vestrã. Et Mat. 19. Facilius ẽ camelũ intrare per foramen acus: q̃3 diuitez intrare in regnũ celoꝝ. Et virgo maria in cantico suo: dulciter canit. Luc. 2. Esurientes impleuit bonis: ⁊ diuites dimisit inanes. Et hoc xp̃s voluit in exemplũ paupꝫtatis eligere matrẽ pauperculã: et Joseph carpentariũ: pauper ipse permanens vsq3 ad patibulũ crucis. Unde Luc. 18. Uulpes foueas habẽt: ⁊ volucres celi nidos: filius aũt hoĩs: nõ h3 vbi caput reclinet. Secũdo dictis doct. Quid dicis o pater Augu. in li. 83. q: Uenenũ charitatis: est spes adipiscendoꝝ. Et Chriso. super Math. Si bonũ esset auꝝ: vtiq3 xp̃s dedisset apostolis. qui eis ineffabilia contulit dona. Quinimmo pauperes ⁊ orphanos eos voluit esse: vt exẽplũ paupꝫtatis ⁊ contẽnendi diuitias nobis daret. Tertio dictis ⁊c̃. Sene. li. de moribus. Mihi crede: non potes esse diues ⁊ felix. Et Tullius libro primo officiorum. Pecunie fugienda est cupiditas: Nihil est eñi tam angusti tanq3 parui animi q̃3 amare diuitias. Nihil est honestius atq3 magnificentius: q̃3 pecuniã contẽnere. Jlle. Ex hoc philosophi ipsas contẽpserunt: vt ponit Ualerius. De Anaxagora. cum vidisset omnia sua dissipata. di. Non eẽm ego saluus: nisi ista perissent. Et Zeno philosophus. Jubet me fortuna expediti⁹ philosophari. Et Crathes Thebanus. pergens athenas ad philosophandum venditis bonis suis ⁊ in aurum cõmutatis. precium illud proiecit in mare inquiens. Jte aurum ⁊ diuitie: potius vos mergam: q̃3

mergar a vobis. Et sic patet prima opinio
quod diuites non possunt saluari. Exemplum
illius diuitis hodie q mortuus et dānatus.

Secunda opinio est diuitum. quod diuites
saluantur. et non pauperes. Quod probant
Auctē: et Exēplo. Primo Auctē scriptura-
li. Prouer. 27. Propter inopiam multi de-
linquunt. O quot furant. O quot vadunt
ad lupanaria. Pete a mulieribus plurib9
quare vadunt ad loca similia. Pro maio-
re parte dicent. O pater: quia paupertas me
cogit. Sic dico de sacramentis factis. et de
aliis rebus illicitis. Unde phs in .i. Ethi.
Impossibile est indigentem operari bona.
Et in .4. Ethi. Omnis indigētia mala. Sed
per oppositum. Homo diues potest facere
elemosinas. subuenire miseris. redimere ca-
ptiuos. maritare puellas. fabricare ecclesi-
as. construere monasteria. quod facere nō
potest pauper et inops. Et hoc modo: potest
se redimere de manu diaboli. Unde Pro-
uer. 13. Redemptio anime viri: diuitie pro-
prie. Ambro. super Luc. Diuitie: probis sūt
adiumenta virtutis. Secundo probat
exemplo. Adsunt exempla virorum sancto-
rum. Gen. 13. Abraam fuit diues. auro et ar-
gento. et tamen saluatus est. Et Job. i. Fu-
it diues. 7. millia ouium. 3. millia camelo-
rum: tamē saluatus ē. Et Mat. 8. Centu-
rio fuit diues: tamen a christo cōmendat
de maxima fide. Amen dico vobis: non in-
ueni tantam fidem in israel. Et Luc. 19. Za-
cheus fuit diues: tamen meruit christum su-
scipere hospitio. Preterea Grego. pap. Sil-
uester pap. Sanctus Rochus. i. Ludouic9
rex francorum fuerunt diuites: tamen sunt
salui. Igitur diuites melius possunt salua-
ri: quam pauperes. Et sic patet primum. Videa-
mus veritatem.

S Ecūdū principale etc. Doctores no-
stri sup hanc materiam talem dant
distinctionem. Aut diues bene se hz
ad diuitias: vsando quelle a laude de dio
e ben del proximo. Aut male. Si primo mo-
do. Diues saluabitur. Si secūdo modo dā-
nabitur. Ad hoc vt bene et sine peccato se
habeat ad diuitias: opus est vt se custodi-
at a sex malignitatibus: que faciunt diui-
tem damnosum.

Prima. di inordinata solicitudo.

Secunda. di illicita congregatio.

Tertia. di improba affectio.

Quarta. di iniqua possessio.

Quinta. di prodigalis expositio.

Sexta. di superba conuersatio.

Prima dicitur etc. Abstinere ab excessi-
ua solicitudine. Quod ostendit xps. Mat.
6. Nolite soliciti esse dicentes. Quid man-
ducabimus: aut quid bibemus: aut quo
operiemur: Hec omnia gentes inquirunt.
Scit enim pater vester celestis: quia his om-
nibus indigetis. Sequitur. Primū queri-
te regnum dei. et iustitiam eius. et hec om-
nia adiicientur vobis. Iste est modus cō-
gregandi. Sed dicit mihi diues. O pater
habeo puellas nubiles: oportet me lucrari
oportet me esse solicitum. Preterea nonne
dominus dixit. Gen. 3. In sudore vult9 tui
vesceris pane tuo: Et ps. Labores manuū
tuarum: quia manducabis. Respondeo fm
doctores. Quod duplex est solicitudo. Una bo-
na. Altera mala. Bona vero est. quando ho-
mo propter tēporalia bona: non amittit diuina.
non missas. nō sermones. et alia necessaria
anime proprie. Quia postquam perfecit omnia
que sūt anime: occupat se circa corporalia.
Ista est bona solicitudo. sine q nemo diu vi-
uere potest. Unde Hieronymus sup Mat.
Solicitudo tollenda est: labor autem exer-
cend9. Secunda di mala. Et est quādo ho-
mo non curat de anima. non de deo: et totū
conatum suum ponit in acquirendis diui-
tiis. Unde vt diues fiat. postponit omnia
bona anime. Et dicit. Chi ha ben in questo
mondo. habet in alio. O iudee. O canis.
Contra tales. Greg. Dis. 47. Omnes hu-
ius seculi dilectores in terrenis reb9 fortes
sunt: in celestibus autem debiles. Nam pro
temporali gloria vsque ad mortem desu-
dare appetunt: et pro spe perpetua. nec pa-
rum quidem in labore subsistunt. Ille. Ta-
les diuitie sunt in damnationem possiden-
tis. quando nimis inordinate satagit in ip-
sis acquirendis. Figura. Luce. xi. De illo
diuite. qui cum multa solicitudine congre-
gasset bona temporalia: intra se cepit cogi-
tare dicens. Anima mea multa bona ha-
bes in ānos plurimos. Requiesce. comede.
bibe. In nocte autem fuit ei dictum. Stul-
te hac nocte animam tuam demones repe-
tent. Que

tent. Que autem parasti cuius erũt? Nũ-
quid tuã possessioẽ quã cũ sudore planta
sti? Nunquid domũ tuã: quã depinxisti.
Nunquid possidebis hec bona. vt tua? Jo
Asculanus. libro quarto.
Per quatro tempi passa ogni creato.
Non e forteza: nel terrestre regno.
Che va: chi vien: chi piange e chi e beato.
Tute le humane cose sono in moto.
¶ Secunda malignitas ⁊c. Quando ho-
mo congregat diuitias modo illicito. cum
rapinis. fraudibus. extorsionibus. Tales
diuitie faciunt hominem damnosum: ⁊ pri-
uant ipsum vita eterna. Quid dicis o Da
uid? Domine quis habitabit in tabernacu-
lo tuo: aut quis requiescet in mote sancto
tuo? Nunquid vsurarius? Nunquid frau-
dator? Non vere. Sed qui ingreditur sine
macula ⁊ operatur iustitiã. i. vt iuste acq
rantur. Et alibi. Quis ascendet in montẽ
domini? Responsum est. Innocens mani-
bus ⁊ mundo corde qui non accepit in va-
num animam suam: nec iurauit in dolo
proximi sui. Sed ve mundo a scandalis.
Quia hodie diuitie congregantur mille
modis illicitis. ⁊ vsuris. Notat Bona. ꝙ tri
plex est vsura: qua homo congregat diuiti-
as. Prima animi. Ille pauper petit in mu-
tuum. x. aureos. ab auaro vsurario. Ille p̃-
stat ei sub spe lucri. accipiendi aliqd. Ali-
ter non faceret. Usura est: licet non expri-
mat verbo. O quot sunt de istis. Secunda
est signi. Et est quando quis difficilem se
reddit: ad mutuandum cuĩ requiritur. Re
spondet ei. Uere non habeo modum. Et
vtitur talibus verbis: vt indigens dicat.
Amice: non ero ingratus. Talis si accipit
aliquid vltra sortem. vsura est: ⁊ illicita cõ
gregatio. O quot sunt de ijs. Tertia ẽ vsu
ra pacti. Cum quis pactum facit. Ego volo
sic. ⁊ sic. vt faciam tibi tale seruitium. Et ꝙ
plus est. quidam faciunt per instrumẽtũ.
Et si sunt decem. faciunt dicere. 16. Creme
quidam ribaldus qui mutuo dabat frumẽ
tum ⁊ faciebat fieri instrumenta. si erant
decem. dicebat quindecim. Quidam pre-
tor. s. Fantinus nomine: da cha pesaro: fe-
cit manum precidi notario. Et vsurarium
priuauit omnibus suis. ea sequestrãs ala
camera de. s. Marco. vt vsurarius publi-
cus. O beate leges. O pretores tales: ius
agatis. Contra tales. Deutero. 23. Fratri
tuo absq̃ vsura id quo indiget accõmoda
bis. Tales diuitie sunt in damnũ possiden
tis. Unde patet secunda malignitas.
¶ Tertia dicitur ⁊c. Quãdo homo amat
diuitias intense: ponens in ipsis finem su-
um. Unde Dauid in. ps. Nolite sperare in
iniquitate. ⁊ rapinas nolite concupiscere.
diuitie si affluant ⁊c. In quibus verbis
Chry. in expositione. ps. Dicit ꝙ circa amo-
rem diuitiarũ hoies se habent quadrupli-
citer. Quidã perfecte. Quidã stulte. Qui
dam mirabiliter. Quidam damnabiliter.
Primo perfecte. Qui non habent diuitias
nec cupiunt habere: vt fuit Dominicus q
vnam solam tunicam habuit. Et de beato
Uincentio qui renuit capellum. Et alij sã-
cti. De talibus Mat. 5. Beati paupes spi-
ritu ⁊c. Et Asculanus libro secundo.
Or questi son imaculati patri.
Che desprezian el mundo dolente.
Sempre sequendo li acti maturi.
Nel alto cel la virtu li mena.
Lassando li altri nela eterna pena.
Secundo quidam fatue. qui non habent
sed cupiunt habere. De istis plenus ẽ mun
dus. Ognun roba doria. Seculares. reli-
giosi. Unde phs. i. Poli. Desiderium diui-
tiarum: vadit in infinitum. Tales sunt fa-
tui: qui cupiunt habere quod confusionẽ
potest inducere anime: ⁊ meritum sue pau
ptatis amittunt: que voluntaria debet eẽ.
Tertio quidam mirabiliter. Qui diuitias
hñt non tamen amant eas: vt patet de mul
tis viris sanctis. Ludouico rege francie. ⁊
d alijs. Et vere hoc mirabile. De hoc Eccle
siastici. 31. Btũs vir diues qui inuentus est
sine macula. ⁊ qui post aurũ non abijt: nec
sperauit in pecũie thesauris. Quis ẽ hic: ⁊
laudabimus eum? Fecit enim mirabilia i
vita sua. Scdõ Dominicũ Tolo. Aliqd
dicitur mirabile: propter duo. Quia dicit
mirabiliter. Primo propter raritatem. vt
ea que raro eueniunt admirationem cau-
sare solent: vt eclypsis solis ⁊ huiusmodi
Secundo propter difficultatem: vt ꝙ ho-
mo in igne non comburatur. Ad ꝓpositũ.

Raro contingit ꝙ homines diuitias habē tes: nō amēt. Et difficile ē. Ideo dicit. Fecit mirabilia ⁊c. Et Aug. Difficile est diuitias possidere: ⁊ non teneri nimis amore earum. Piu che Karlo in franza. Alexander in oriente. ¶ Quarto quidā ⁊c. Quia pro ipsis acquirendis non curāt deū offēdere. ⁊ peccata cōmittere. De istis Math. 19. Amen dico vobis. q2 difficile diues intrabit in regnum celorum. Et Lactā. in. 7. c°. 1°. Uirtutis via non capit magna onera gestantes. Eo fit vt pauperes ⁊ humiles deo facilius credāt qui sunt expediti: ꝙ̃ diuites qui sunt pluribus impedimentis implicati. imo ꝓo cathenati. Nec possunt in celum aspicere: qm̄ mens eorum in terraȝ defixa est. Ille. Tales moriuntur desperati oculis auersis: cū clamoribus. Exemplū illius Bononiēsis q bacile voluit aureorū ante se. d. O ducati mei: cū quanto sudore vos acquisiui? Cui vos relinquam? Et clamando expirauit. Asculanus li. 4.

Et io ate qui tu debbi ben sapere.
Che gran richeze non se puo acquistare.
Cha dio non despiaza al mio vedere.

¶ Quarta malignitas ⁊c. Quando homo possidet bona pauperum. pupillorum. viduarum. orphanorum. ecclesiarum. Tales diuitie hominem diuitem dānant. Unde Tho. 22. q. 62. ar. vlt. Quādiu homo retinet male ablata. ⁊ proximi bona; semper est in statu mortalis peccati. Unde tenet ad restitutionem: ⁊ ad omne damnum ⁊ interesse. Quia sicut accipe rem alienam ē ꝯtra iustitiam: ita ēt detinere. Q2 per hoc ꝙ aliquis detinet rem alienā inuito dn̄o: impedit eū ab vsu rei sue. ⁊ sic facit ei iniuriā Contra tales. Leui. 19. Non morabit opꝰ mercēnarij apd̄ te vsq3 mane. Uerte te frater Gabriel ad diuites. O ciues mei: ad vos clamo. q bona pauperū iniuste detinetis. O pater habemus puellas. ⁊ magnaȝ familiam: ozenutrire. Si reddere volumꝰ: ibimus ad hospitale. Eli pedochi me manzerano. Et non poterimus ire in su le pompe. Audite el bon Hieronymo in ep̄la ad Gerūtiam. Melius ē rem familiarem minui: ꝙ̃ anime salutem perire. Et melius ē amittere: quod velimus nolimus aliquando piturū est: ꝙ̃ id amittere: pro quo dimiteda sunt omnia. Ille. Et vere sic est: quia melius ē modicum in miseria viuere: ꝙ̃ ꝑpetuo cruciari. Sed plures nō faciunt: q2 sunt assueti delitijs. ⁊ sic damnantur. Exēplum in ciuitate Parme. dum quidam ꝑdicaret de nostris predicatoribus cōtra vitia: quidam vsurarius compunctus venit ad ipsū. vt restitueret male ablata. Uxor ⁊ liberi audientes: ad ipsum ꝑgunt. di. O compagnon mio: quid vis facere? Nō portabo plus manichas rubeas: ⁊ caudaȝ vestium. Et filij. O pater mi: non poterimus incedere: induti de veluto. E del sangue de poueri. Audiens iste: noluit restituete. Et sic pater cum filijs ad infernum sunt cōducti. O lupina conscientia. Tales diuitie damnant homines. ¶ Quinta malignitas ⁊c. Quia diuitias non debet expēdere diues malamēte: s3 circa se prout opꝰ ē. Residuum ꝓo circa pauperes. Unde Th. 22. q. 23. ar. 6. Bona temporalia que homini diuiti conferuntur. eiusdem quidem sunt quantum ad proprietatem: sed quoad vsū non solum sunt eius sed etiam aliorum q ex eis sustentari possunt. quod s. est superfluum. Ille. Non enim homo est dominus rerum sed dispensator. Quod patet: quia non propria: quia in morte nobiscum eas portare non possumus. Unde Ambrosius Dis. 47. c. Sicut ij. Esurientium panis est quem tu detines: nudorum est vestimētuȝ quod tu recludis. Et Isa. 58. Frange esurienti panem tuum ⁊c. Deute. 15. Jō ego precipio tibi: vt aperias manum fratri tuo egeno ⁊ pauperi: qui tecum versatur in terra. Debet homo esse liberalis in dando: Talis fuit Alexander magnus: qui nihil habere volebat qd̄ cum suis militibꝰ participare non posset. Unde cum semel. per ꝙ̃dam siluam pergeret: ⁊ ipse cum suo exercitu deficeret siti. quidam pro magno munere. cyphum aque ei dedit: quem ille effundi mandauit. Noluit solus bibere: postꝙ̃ alijs non poterat cōmunicare. Ille. Sed heu expenduntur hec bona in pompis. in equis. pauperes fame moriuntur. Et demon super hoc deridet. Et cauda mulierum est sella diaboli. Exemplum habet. Sanctus Zeno dum semel iret post. b. Ambrosium. vidit quādam mulierem cum lon-

ga cauda incedentem.⁊ cepit ridere. Reg-
sinit.b.Ambro.cur risisset. Vidi inqt quos-
dam demones dormitantes super caudaz
huius mulieris. Et dum transiret ipsa per
viam lutosam, eleuauit caudam ⁊ demo-
nes in ea dormientes ceciderunt in lutum.
Unde alij demones ipsam sequentes, val-
de riserunt. Ideo risi. O vanitas. O richo-
ne. Clamant pauperes, clamant nudi.⁊ cla
mabunt in iudicio. Rason rason signore.
Tales diuitie sunt in damnationem possi
dentis. Exemplo huius epulonis, qui expē
dens bona sua in pompis ⁊ comestionib⁹
nec dans Lazaro micas panis: damnatus
est. Mortuus est diues ⁊c. ¶ Sexta mali-
gnitas ⁊c. Quando homo superbe conuer
satur: ⁊ alios despicit ex suis diuitijs. Ta-
les diuitie sunt in damnum diuitis. Quot
hodie videmus superbire? Qui in paucis
diebus ex maxima miseria: venerūt ad ma
ximas pompas: ⁊ hoc per phas ⁊ nephas.
Et niuno li po parlar, nisi cuz inzegno.⁊ cū
la beretta in man. Unde Tho.3.par.q.40
ar.3. Abundantia diuitiarum est superbiē
di occasio. Talibus vere diuitie sue sunt i
damnationem. Unde apostolus.1.Thi.6.
Precipe diuitibus huius seculi nō subli-
me sapere: neqꝫ sperare in incerto diuitia-
rum. E perche o pater? Quia mortalis est
Quia lie carogna. Sacco da vmi. De ma-
gno soldano legitur: ꝙ i morte sua fecit de
ferri per totam babyloniam super lanceaz
linteamen.⁊ clamari. Nihil de omnib⁹ di-
uitijs secum portat soldanus, nisi hoc lin-
teamē. Petrarcha.5. Triūpho Temporis.
Passano vostre grandeze: ⁊ vostre pōpe.
Passan le signorie, passan i regni.
Ogni cossa mortal: tempo interrumpe. Un
de patet scdm.

t Ertium principale ⁊c. Inducimur
triplici ratione diuitias contēnere.
nec cor ponere.
¶ Primo, ratione exemplaritatis.
¶ Secundo, ratione auctoritatis.
¶ Tertio, ratione damnabilitatis.
¶ Primo ⁊c. De xpo qui fuit pauper: vsqꝫ
ad crucis patibulum. In presepe nasci vo-
luit. in cruce nudus positus fuit. in omni-
bus pauper. vt doceret nos: cupiditatē di-
uitiarum contēnere. O puero iesu. O mē
dico iesu. qui nec domum habuit ad hospi-
tandum: nisi in domo aliena. Preterea ex-
emplum adest sanctorum. Dominici. Frā-
cisci aliorūqꝫ qui diuitias contempserunt.
¶ Secundo ratione ⁊c. Unde Dis.47.c
Bonorum. Qui cupiditatem a se non ab-
scidit: auctori bonorū adherere non valet.
¶ Tertio ratione ⁊c. Quid habes o aua-
re ⁊ richone de auaritia tua? Quoad cor-
pus non nisi terram. Ps. Dormierunt som-
num suum: ⁊ nihil inuenerunt ⁊c. Et Job.
27. Diues cum dormierit nihil secum as-
fert. Et nota ꝙ dicit nihil. Job.13. Diues
audi per charita. Hoc solum mihi super-
est sepulchrum Ecclesiastici.x. Cum morie
tur homo: hereditabit serpentes. O ver-
bum preciosum. Nunquid aurum: argen-
tum? Serpentes. O poltrone. O richone.
O schiauo. Exemplo patet diuitis huius: q
sepultus est in inferno. Quapropter Aug.
sermone ad heremitas.24. Noli plorare
que mundi sunt: ⁊ que sunt necessaria eue
nire. Depone de animo tuo fletum pro ter-
renis: ⁊ assume lamentum pro celestibus.
Beati qui lugent, beati qui flent: quando
ipsi videbunt. Diligamus ergo lachrymas
que sunt suaues diligentibus deū. Simus
ergo tanto proni ad lamentuz: quanto fui-
mus ad culpam audaces. Pone ergo ocu-
lum cordis: vt producat lachrymas com-
punctionis. Ille.

¶ Feria.6. secunde hebdomade.40. De
vsuris: ⁊ restitutione rei aliene.

Omo erat pa-
ter
familias qui plantauit vi-
neam: ⁊ sepe eam circūde-
dit: ⁊ torcular in ea fodit:
⁊ edificauit turrim: ⁊ loca-
uit eam agricolis: ⁊ peregre profectus est.
Mat.21. ¶ Paterfamilias s'm doctores ē
dominus deus. Qui tres habet familias:
celestem, terrestrem, ⁊ infernalem. Qui plā
tauit vineam.i.plebem iudaicam. De qua
Isa.6.c. Uinea domini exercituū: domus
israel est. Sepe eam circūdedit. q2 eaz mu-
niuit angelica custodia. Torcular in ea fo-
dit: quando legem sibi dedit: q2 multis p-

ceptis eos torquebat. Precepta fuere i sũ-
ma.613. Edificauit turrim.i.templuz in hie
rusalem: qđ erat edificatũ in modũ turris.
Et locauit eã agricolis.i.sacerdotib⁹ ꝛ prĩ-
cipibus. Qui habẽt officium seruãdi cultuz
diuinũ. ꝛ iustitiam in hoĩbus. Et peregre
profectus ẽ. Non qꝛ mutet locum: q ubiq̃
est pñs. Sed qꝛ dimittit agere ƀm arbitriũ
suuz. Ecclesiastici.15. Deus ab initio consti
tuit hominem: ꝛc. Cuz aũt tp̃s fructuuz ap
propinquaret: quia post susceptam legem
debebãt facere fructum bonorum operuz:
misit seruos suos idest primos prophas ad
agricolas.i.ad reges ꝛ sacerdotes princi-
paliter. ꝛ ad alios subiectos vt acciperent
fructus: per predicatiõem eos ad fructum
bonoꝝ operum reducẽdo. Agricole autez
seruos istos apprehenderũt ꝛ occiderunt.
Alium occiderunt: vt Isaiã propham: qui
secatus fuit serra lignea: et precepto Ma
nase regis iuda. Aliũ occiderũt: sicut Amos.
Aliũ lapidauerũt: vt Zachariam prophe-
tã. Quem Johas rex iuda iussit lapidari
in templo: Iterum misit alios seruos plu-
res.s.multiplicãdo prophas ad populi cor
rectionẽ. Et fecerũt illis similiter. eos occi
dendo. Intãtum: ꝙ vt dĩ.4.Re.21. Imple-
uerunt hierl'm sanguine prophaꝝ vsq̃ ad
os. Nouissime aũt misit ad eos filiũ suum
pro nobis incarnatum dicẽs. Verebunt fi-
lium meũ. Agricole aũt.i.sacerdotes ꝛ le-
gisperiti: videntes filium christum benedi-
ctum opera diuinitatis faciẽtẽ: dixerũt in-
uidia moti. Venite occidamus eum: ꝛ no-
stra erit hereditas. Ex hoc tractauerunt de
morte eius. Unde ipsum apprehẽsum ex-
tra vineam eiecerũt ꝛ occiderũt. Quia vt
dicit el nostro romano apostolo: ad Hebr.
vlt. Extra portã passus est. Deinde xp̃s in
terrogauit iudeos dicens. Cum venerit
dominus vine.i.deus pater: ad iudican-
dum: quid faciet illis agricolis: Inter eos
erant quidam boni: qui dixerunt. Ma-
los male perdet: qꝛ eos damnabit. Mat.
25. Ite maledicti ꝛc. Et vineam suaz.i.ec-
clesiam triũphãtem. Locabit aliĩs agrico-
lis.i.gẽtibus. et apl'is. ꝛ xp̃ianis. Quia iu
deus de domino effectus est seruus: extra-
neus a regno dei. Et qui dicebatur popul⁹
peculiaris: dicit pplus vidualis. Applica.

De vsuris erit ƀmo. De qua.3.sũt vidẽda.
¶ Primum.dĩ oppositionis.
¶ Secundum.dĩ modificationis.
¶ Tertium.dĩ deceptionis.
Circa primũ. Querit dubiũ. Utruz
vsura sit pcm̃: ꝛ retinet rẽ alienã i
uito dño: Circa hãc materiã. Quia
plĩes sũt opiones. Iõ in pñtiaꝝ: solũ duas
capiamus. vnã vsurarioꝝ ꝛ iudeoꝝ: q vsu-
rã nõ eẽ pcm̃ ꝓbãt: ꝛ arguũt sic. Oẽ pcm̃ ẽ
ꝯtra aliquã legẽ. Sz vsura nõ ẽ ꝯtra legẽ
nec diuinalẽ. nec hũanalẽ: ergo vsura non est
pcm̃. Maior ẽ nota. Minor patet. Pri-
mo nõ ẽ ꝯtra diuinalẽ. Qꝛ Deute.23. dici-
tur. Nõ fenerabis fratri tuo ad vsurã. sed
alieno. ergo nõ ẽ ꝛc. Scdo nõ ẽ ꝯtra legem
nature. Qꝛ de iure nature ẽ: vt hõ aliqd re-
cõpẽset ei q sibi bñficiũ ꝯtulit: ne igratus i
ueniat. Amicus eni sua pecunia mutuata
lucrat ad rõnẽ.20.ꝓ cẽtenario: dĩ equũ vt
mutuãs sit pticeps saltẽ.x.vel.6. Al's mu-
tuat in dãnũ mutuantis. Qđ ꝯtra dĩ.in.6.
de reg.iur. Nemo dꝫ lucrari cũ iactura al-
teri⁹. Nõ ẽ ꝯtra legẽ ciuilẽ. siue hũanalẽ
q̃ ꝑmittit vsuras. C. de vsuris.l.Eos. In bo
ne fidei iudiciĩs. quale ẽ ẽt negocioꝝ gesto
rũ. vsuraꝝ rõnẽ hĩl cetũ ẽ. Et.l. Pro auro
vel argẽto ꝛ veste: fctõ cyrographo: licitas
solui vel ꝑmitti vsuras iussimus.
¶ Alia opio dicit ꝙ vsura ẽ pcm̃. Amb.li.
de bono mortis: ꝛ ponit.14.q.1.c. Siqs vsurã
accipit: rapinã facit: vita nõ viuit.s.grẽ. Et
extra de vsuris.c. Sup eo. vbi dĩ. Usurarũ
crimẽ. vtriusq̃ testi pagina detestat. ergo ꝛc.
Ad quã diffi. rñdent Theologi. Th.4.di.
15. Sco. eadẽ di. ꝛ Ric. ibidẽ. Qđ vsura ois
semp ẽ pcm̃. Que ꝯclusio ꝓbat triplici me
dio. Rõne. Auctte. Exẽplo. P° rõe triplici.
¶ Primo ratione mediationis.
¶ Secundo ratione preceptionis.
¶ Tertio ratione comparationis.
¶ Primo ꝛc. Cõcl'o ẽ phi.2.phy. Qđ finis
iponit necessitatẽ oium eoꝝ q̃ sũt ad finẽ.
Exẽpli grã. De isirmo q cupit sanitatez. oꝫ
sumat pill'. ꝛ postea medicinã: ꝛ alia neces-
saria. Si in vno pricipali deficeret q̃ est me
dicina: nihil faceret. Qꝛ finis iposuit ꝛc. Ad
ꝓpositũ. Finis nr̃ ẽ deus: ad quẽ ꝑuenire ñ
possum⁹ nisi ꝑ media. q̃ sũt.3. ꝟtutes theo
logice. Et.4. cardinales: necãrie ad finez.
Si in

Si in vno deficit:nihil hō facit.Q2 vt dicit
Magr̄ in.3.Uirtutes sūt cōnere.Qui vna
caret:oꝫ oībus careat.Tu vadis ad predi
catioñe.Et alia pte tenes ꝯcubinā: nihil
facis.Q2 ad finem deficit vnū.Jō Jac.2.
Et hr̄ de pe.di.3.c.Pniam.c.Prope.c.De/
fleat.Et extra de reg.iu.in.6.Qui totā le
gē seruauerit offendat aūt in vno: factus
ꝛc.Unde Cano.extra de fide instrꝺrum.c.
Scriptura.Jn bulla pp̄:sigd deficit.vel er
ror in grāmatica:ꝑ falsa habet̄.Jta est in
ꝯscia hoīs:q̄uis sint aliq̄ bona:tñ si deficit i
aliquo mortali:nihil fit.Q2 finis ipoñit ꝛc.
Ad ꝓpositū.Jnt̄ cetera media: potissimuꝫ
ē iustitia.De qua in.6.Ethi.Preclarissima
oīum ꝟtutū ē iustitia:nec hesper nec luci/
fer est ita mirabilis.Que clamat reddere
vnicuiqꝫ qꝺ suū ē:vt dicitur.12.q.2.c.Cuꝫ
deuotissimam.Et Jnsti.De iustitia ꝛ iure.
l.Justitia.Sꝫ vsurariꝰ deficit ab hoc me
dio.Quia non contribuit proximoꝰ suo qꝺ
suum ē.Jmmo exigit ab eo aliquid vltra
sortem.Jgitur ꝛc.¶ Secunda ratio ꝛc.Cō
clusio est Th.i.2.q.108.Et.3°.contra.c.130.
Qꝺ illud qꝺ cadit sub precepto est de ne/
cessitate salutis.Sed vsura cadit sub.prece
pto quadruplicis legis.Jgit̄. Primo le
gis nature que vult.Qꝺ tibi nō vis:alteri
ne facias.Et ecōuerso:vt dī di.i.c.i.Et di.
2.c.Sana.Et.x.q.i.c.Placuit.Et Luce.6.
Prout valet vt faciant vobis homines.ita
ꝛ vos facite illis similiter.Tu vis: ꝙ proxi
mus tuus tibi mutuet.ꝛ ꝙ non vendat ad
terminū plusq̄ꝫ pro pecunia.Et tu fac simi
liter.Preterea Tho.in tract.de.x.precepꝶ
dicit.Qꝺ non est peccatum ita periculosuꝫ
vt vsure:ꝛ restitutio male ablati.Que ē ra
tio o Tho:Respondeo ꝙ propter hoc.Cū
alia pcā contritione larent̄:hoc peccatū co
git solutioni.Jdē in.3.p.q.68.ar.6.Bapti/
zati tenentur ad restitutōꝫ male ablatoꝝ.

Secundo lege veteri.Jn veteri testamē
to.Leui.25.Sigs damnificarit ꝓximum:
restituat ei:vt animal pro aiali.mutuū pro
mutuo.Et Deute.23.Fratri tuo absqꝫ vsu
ra id quo indiget:accōmodabis.Et Exo.
22.Si pecuniam dederis populo pauperi
qui habitat tecum.non vrgebis eū q̄si exa/
ctor.nec vsuris opprimes.Et.2.Esd.5.dici/
tur.Quod cum maiores iudeoꝝ opprime/
ret minores vsuris.Esdras audito clamo/
re ppl'i:increpauit optimates ꝛ magr̄atus:
d.Usuras ne singuli a fratribus vestris exi
gatis.Non est bona res quā facitis. Pre
tea lege euāgelica.Mat.18.Redde qꝺ de
bes.Ro.13.Debita oībus reddite. Ter/
tio lege ꝛc.De pe.di.5.c.Falsas.Qui bo/
na alterius iniuste detinet:sciat se veram
penitētiam nō posse peragere.Et.14.q.6.
Si res aliena:propter quā peccatuꝫ ē red
di potest ꝛ non reddit̄:penitentia non agi/
tur sed simulatur.Quod si veracitur agit̄
reddi debet:q2 nunq̄ꝫ remittitur peccatuꝫ.
nisi restituatur ablatum. Quarto lege
ꝛc.Usura est prohibita lege ciuili: vt dicit
glo.C.de vsuris.in.l.Ut autem.Et.l.i.di/
cit glo.ꝙ vsure pessimo iure debentur.Et
Auctētica dicit ēt eam prohibitam.Prete
rea.ff.de iniurijs.l.Conditio.ff.de cōditio
ne indebiti.l.Rerū amotarum.dicitur.Ne
mo dꝫ cū alterius damno locupletari.Q2
vulgo dī.La pte del cōpagno:sa ifiar ꝛc.
O q̄ꝫti sūt de istis.q ānis elapsis:de maxi/
ma paupte:venerunt in maximā opulenti
am.Et hoc ꝑ phas ꝛ nephas.Jlle pauper
emit caseū quem nūq̄ꝫ gustauit.Alius pa/
num:quem nunq̄ꝫ induit.O lupi.Multi
querunt miraculū:sed hoc est maximū.O
vxores talium:si vīa vestimenta sub torcu
lari ponerent̄ exiret sanguis pauꝑum.Et̄
plū illiꝰ vsurarij q.comedēs:sanguis de pa
ne cepit exire.Tales comedūt de oi pte:ꝑ
nō parer guerzi. 3° rōne ꝛc.Jn.2.top.Si
de q̄ minꝰ vī iesse ꝛ iest:ḡ id de q̄ magis.Ad
ꝓpositū.Si de minimis vsuris ē necia rest°:a
fortiori.de magnis.Ubi Sco.4.di.15.Ponit
talē casū.Martinꝰ mutuauit Joāni vnuꝫ
aureū tali pacto.vt i tali tpe r̄stituat ei.Ac
cidit ꝙ i pari necitate reꝑiunt̄.Si Joānes
r̄ddit morit̄ fame.Si Martinꝰ nō recipit:
idē.Quid sr̄ hoc agēdū:Dicit Sco.cū quo
ē Ric.i.4.ibidē.Qꝺ potiꝰ dꝫ reddere ꝛ mo
ri.igit̄.Si in tāta necitate teneris restitue
re:multo plus nō exñs in ea necitate.Que
ꝓ°.pbī.Exēplis.Pꝰ antē°de.s.Mar°q ab
āgel' ꝛc.Cū q̄ ex°.15.q.5.Sigd inuenisti ꝛ nō
reddidisti rapuisti.Dāda sit bona hmōi: ad
pias causas.Preterea.Et Cronica ordis.
Cum quidam frater pānum vilē sine licētia
recepisset.veniens ad mortem stetit ob hoc

aliquot dies in purgatorio. 2°.probat̃ ex
emplo politico per Va.li.2.c.2. De Fuluio
flacco. Cū esset sup fabricā romanoꝝ. tran
stulit tegulas marmoreas a tēplo Iouis i
tēpluȝ fortune.quod erat rome. Infra pau
cos dies mortui sunt duo filij. Unde audi-
ta morte coꝝ:ꝑ dolore se interemit. Quod
audiēs senatus romanus:tegulas restituit
in loco suo:quasi attribuētes mortē filiorū
furto quod fecerat in tēplū Iouis. Sȝ heu:
qꝛ pauci inueniunt̃ de istis. Exemplū dr̃.s.
Ber. Qui cuidā demoni ꝓcepit vt a q̃dam
exiret. Rñdit. Nos sumus hic.3. Ego vocor
claudens cor. Alius claudens os. Ali⁹ clau
dens marsupiū. Iste ꝓ oibus lucrat̃. Un-
de patet primū.

Ecundū dicit̃ ⁊c̄. Sex quibus mo-
s dis vsura cōmittitur. Ad quod re-
pōdeo ſm Theo. Th.quolibet.9.
q.9.Sco.in.4°. Et Cano.in.c. Si vos.14.
q.6. Et glo.super.c. Sepe ꝯtingit. De resti.
spo.ꝙ tribus modis cōmittitur.
¶ Primo recipiēdo munus a manu.
¶ Scd̃o recipiendo munus ab obsequio.
¶ Tertio recipiēdo munus a lingua.
¶ Primo ⁊c̄. Siue sint denarij:siue aliq̄d
quod ꝓcio estimari possit.vt dicit̃.xv.q.3.c.
Putant. Unde Amb. Esca vsura ē:⁊ vestis
vsura est:⁊ quicq̄d sorti accedit.vsura est.
In hoc primo mō sunt.4. conditiōes ꝑso-
naꝝ immersaꝝ in hac voragine vsure. Pri
mi sunt multi nobiles qui nolunt laborare
⁊ ne pecunia eis deficiat paulatim ꝯsumē-
do:tradunt eam mercatorib⁹ vel alijs:intē
dentes recipere aliquid ānuatim ad discre
tionem suam:saluo semꝑ capitali. Et q̄uis
ipsi vocent hoc depositū:tamē est vsura:vt
dicitur.14.q.3.c. Si feneraueris. Nec est de
positum:nec saꝑ naturā ei⁹. Sunt ⁊ alij mu
tuantes pecunias diuersis ꝑsonis:accipien
tes in pignus domū vel agrū sub noie secu
ritatis.⁊ fructū interim dicti pignoris vo-
lunt habere.quousq̄ restituat̃ eis pecunia:
non computando in sortē:vsura est. Extra
de vsuris.c.i. Excusatur in hoc casu gener:
qui cum sustineat onera matrimonij ⁊ non
dum habuit dotem recipit a socero aliquo
modo possessionē in pignus.vsquequo do-
tē recipiat. Hic sine vsura fructus pignoris
facit suos. Nec tenetur cōputare in sortem.
vt pȝ extra de vsuris.c. Salubrit̃. Scd̃i q̄
committūt vsuras sunt mulieres vidue que
ne ꝯsumant dotes suas.deponūt eas mer-
catoribus ad discretionem:quod vsura est.
vel recipiūt ab heredibus cōiugis sui defū
cti possessionē vsufructuātē quousq̄ reddā
tur ei dotes:vsura est. Iste mulieres sunt lō
ge dissimiles ab illa muliere noie Busa re-
gionis apulie ditissima:q̄.x.millia ciuiū ro-
manoꝝ ꝯflictoꝝ ab Annibale apd̃ Cānas
intra menia canusina: benignissime absq̄
vlla spe lucri alimentis per plura tempora
sustētauit:vt Va. dic̄ li°.4°.c. de libalitate.
Tertij. Sunt venditores rerū:qui vēdūt
aliq̄d ad terminū. Et rōne termini plus vo
lūt:vsura est:qꝛ tp̄s vendūt:quod de⁹ volu
it esse cōe. Clama ꝯtra artifices. Quarti
sunt q̄ mutuant granū vel bladum vetus.
vt nouū accipiant. Et si hoc faciunt vt me-
lius accipiant ⁊ vtile intendunt ex mutuo:
vsura est. ¶ Scd̃o Cōmittit̃ vsura:recipiē
do ⁊c̄. Et sic illi qui mutuāt pauꝑibus hac
intentione ⁊ pacto.vt seruiant eis in operi
bus agri:vinee:vel operib⁹ boū:equoruȝ:
vel alio seruitio corporali:vsuraȝ cōmittūt:
vt patet Extra de vsuris.c°. Consuluisti.
¶ Tertio. Cōmittitur:recipiēdo ⁊c̄. Ut cū
quis mutuat alicui:vt porrigat pro se ꝑces
pro aliquo officio.vel beneficio obtinēdo:
vsura est. Sed ve:qꝛ hodie non seruātur hij
casus. Et per cōsequēs:o q̄ȝ multi dānant̃.
Exemplū illius vsurarij.qui in testamento
legauit animā suā.vxoris.filiorū.⁊ aduoca
ti in manu diaboli. Unde dn̄t doc.ꝙ nō est
peccatum tam periculosum vt vsura:et hoc
triplici ratione.
¶ Primo ratione derelictionis.
¶ Secundo ratione successionis.
¶ Tertio ratione reprobationis.
¶ Primo ⁊c̄. Usurari⁹ in morte ab omnib⁹
sanctis derelinquit̃. Et merito. Cum enim
non cesset ēt sacro die lucrari.apostoloruȝ.
martyꝝ.virginū. Iō iusto dei iudicio in ex-
tremis positus:ab omnib⁹.s.derelinquitur
vt nec deū nec sanctos habeat pro amicis.
Et quādo in morte talis: legunt̃ letanie.s.
Petre ora ⁊c̄. vertunt faciem suā sancti.
¶ Secundo ⁊c̄. Hoc enim peccatū transit
ad posteros:qꝛ tota familia est ꝑticeps hu
ius peccati. Cum in alijs peccatis filius nō
portet

portet iniquitatem patris.i hoc aūt sic. Uñ dicūt doc. ꝙ in aliquo vsurari⁹ est deterior iuda. De iuda.n.legit Mat.27.ꝙ pnia ductus retulit.30.arg. Sed vsurari⁹ ꝙ̄diu viuit:nō vult restituere. ¶ Tertio rōe ꝛc. Qr vsura reprobat a triplici lege. Primo a diuinali.vt pꝫ.22.Exo.ꝛ Leui.25. Scdo a canonicali vt pꝫ in decretis. Di.56.c.Seditionarios. Et extra de vsuris.c.Quoniā. Ubi lex.3.ponit. Primū est.ꝙ vsurarij manifesti nō admittant ad cōem. Scdm est.ꝙ oblationes coꝝ nō accipiant. Tertiuꝫ est. ꝙ nō recipiant ad ecl'iasticā sepulturā.si in hoc peccato moriant. Et addit Petrus de Pal.in.4°.ꝙ tales si possunt restituere ꝑ se ꝛ nō faciunt:lꝫ mandent vt restituatur non sunt absoluendi.nec valent coꝝ testamēta. nec ad sepulturā sunt recipiendi. O pater habeo bullas Clemētis. Sixti. Pij.que me absoluūt. Et ego dico.ꝙ pontifex super hō nō pōt.ꝙ vsura sine pctō exerceat:vt patet extra de vsuris. Uñ librāda sunt verba xp̄i. Luc.6. Mutuū date:nihil inde sperantes. Est.n.mandatū negatiuuꝫ. Istud oē mandatū de vsura hꝫ vim p̄cepti.vt pꝫ.ff. Mādati.l.i. Ubi dicitur.ꝙ siue volo siue rogo:siue alio quocunqꝫ ꝟbo scripserit:actio mandati est: Istud ergo p̄ceptū de vsuris.inuiolabiliter obseruandū est. Date inqt mutuū nihil ꝛc. Scdꝫ Cano.sunt due ꝑticule. Prima est. Date mutuū. Qm̄ qui cōmode pñt mutuare sine notabili dāno sui status:tenētur ad eos q sunt in magna necessitate. Secunda ps est. Nihil inde sperātes. Et hoc est in p̄cepto. Ita tñ ꝙ intelligas de spe bonoꝝ tꝑaliuꝫ.que p̄cio estimari possunt. Tñ dicit Th.22.q.78.a.2°. Si mutuās aliqd accipiat.nō quasi exigens ex aliqua obligatione tacita vel expressa.sed sicut gratuitū donū:nō peccat. Quia etiā añqꝫ mutuassꝫ pecuniā poterat accipe gratis aliquod donū licite. Nec peioris ꝯditiōis fit:qr mutuauit cū ei⁹ intentio sit recta. Exēplū Archi. de vsura°. Qui i nocte de lecto surrexit:ꝛ i conuentū quendā fugit. Filij aūt dum inuenissent.ꝛ eū ad ꝓpria reducerēt:raptus est in fluuiū ꝛ nō amplius visus est. Apparuit aūt filijs.d. Ne incedatis per viā quā ego tenui. Unde oēs religionem predicatoꝝ .s. Mariā nouellā ingressi sunt.que tunc erat obseruantie. Unde patet ꝛc.

Tertium dicitur ꝛc. Suꝑ omnia peccata:diabolus marie circa hoc laborat. Et circa vsurariū.tres deceptiōes suggerit:vt omnino dānetur.

¶ Prima dicitur diminutiua.

¶ Secunda dicitur distributiua.

¶ Tertia dicitur cōmissiua.

¶ Prima ꝛc. Usurarius in confessione positus examinat. Quantū dānū dedisti proximo tuo.i hoc vitio rapine? Rñdet. Forte 30.aut.40.aureis. Cū fuerit forte ꝑ.M.lib. Unde semꝑ minus estimat:ꝙ̄ fuerit valor. Facecia de lupo:qui a leone p̄ceptū habuit.ꝙ non dānificaret aliquē:nisi vsqꝫ ad valorem.x.sol'. Fame aūt pressus:tulit vnum agnū:qui.x.sol'.valebat. Sed ipse non estimauit nisi quattuor. Cū aūt paꝝ esset ventri:vitulū comedit. Accusatus aūt leoni de transgressione precepti. Rñdit. Nō est veꝝ. Agnus valebat quattuor:vitulus autē.6. Quattuor aūt ꝛ.6.faciunt.x. O consciētia lupina. ¶ Scdo ꝛc. Uidens demon:ꝙ vsurarius vult restituere:ponit ei aliquā deceptōeꝫ.ꝙ bona sua contribuat ecclesijs. Pro vno calice. Pro missali. Pro capella. Et sic miser:dimissa restitutiōe dat eclijs. Quod fieri nō pōt. O quot ecclesie sunt cōsecrate diabolo:ex bonis vsurarijs. ¶ Tertio ꝛc. Qr filijs sinūt restitutiōeꝫ fiendā. Cū ipsi ꝑ se obligent sine mora. Uñ glo.suꝑ.c. Sepe ꝯtingit. De restitutiōe spoliatoꝝ:ponit talē ꝯclusionem.ꝙ totiens peccat qs mortaliter quotiēs scit se debere restituere.aut satisfacere ꝓmo:ꝛ pōt ꝛ nō vult:nec potest absolui nisi prius restituat. Et vt dicitur in.c. Si res.14.q.6.tenet ad oē dānū ꝛ interesse. Prattica. O sacrista domicilij.s. Dñici. s.Aug.mortu⁹ est talis vsurari⁹ vult sepeliri in tali loco vr̄o. Clama. Nō nō. Sed vbi sepeliet? Clamat Iere.22. Sepultura asini sepeliet.al terayo. In Cronica ordinis legitur:ꝙ magister Iordanis exñs apud Uercellas interrogat⁹ si vsurarij saluabantur? Rñdit. Quatuor genera ꝑsonaꝝ cū maria difficultate saluabant suꝑ oēs. Milites.aduocati.mercatores.vsurarij. Ad argumēta ad p̄. Nō fenerabis fratri ꝛc. R⁹.ꝙ ꝑ frēꝫ alienū:intelligit qlibet q non est de genere iudeoꝝ. Et tūc dico:ꝙ illa fuit ꝯpatiua ꝑ-

missio. qua minus malũ pmittit. ne maius fiat. Sic ꝛ pmissũ fuit dare libellũ repudij ꝛ repudiare vxorẽ. ad vitandũ vxoricidiũ. Sic ꝛ vsura permissa erga alienigenas. ne simpliciter phibita maiore crudelitate crassarent i suos: vt sue cupiditati satisfacerẽt. ppter auaritiã cui deditꝭ erant: vt dicitur Jsa. 56. in fine. Ad secundam rationem. Quod vsura nõ est cõtra legẽ nature. Dicendũ ꝙ ratio dictat: vt qs mutuet proximo indigenti si põt: sed gratis sine spe lucri. Nã etsi recipiens teneat naturaliter ad recõpẽsandũ suũ benefactorẽ. Hoc est ex debito honestatis. nõ necessitatis. s. quo qs possit cogi i iudicio. Cũ vero dicat vsurarius: ꝙ prim⁹ suus lucrat. 20. pro cẽtenario iustũ est dentur sibi. 6. vel. x. Rñ⁹ ꝙ ille lucratur pncipaliter industria sua: qꝛ pecunia ex se nihil lucratur: vt pꝫ tenẽdo eã in capsa. Etiam illa nõ est mutuãtis: sed ei⁹ qui accipit mutuo: qꝛ in ea translatũ est dominiũ. Et si perit i negociando vel aliqd agendo: pditur periculo suo. nõ mutuantis. Si tamẽ mutuans ex carẽtia pecunie mutuate. esset passus dãnuꝫ. tunc mutuãs deberet ei satisfacere de dãno secuto. etiã si nõ fuisset pactũ: ſm conscientiã. Ad illud aliud. Quod ius ciuile ꝯcedit vsuraꝝ. Dicẽdũ: ꝙ leges ciuiles dantur ppter eos qui sunt p maiore pte mali: ꝛ imperfecti. Unde intendũt vt pacifice ciues conuiuãt inuicẽ. Jdeo solum prohibet expresse vitia q̃ sunt magis pturbatiua gentis tpalis: vt adulteria. furta. ꝛ huiusmodi. Alia vero permittunt: nõ vt licita cõcedentes. sed ne peiora ꝯtingant. Sed lex diuina cum sit supra oẽm legẽ humanã: vt pꝫ Dist. 8. per totũ. Et Canõica. Sic ẽt pindicat ciuili in his que ad ꝯsciam spectant. Jdeo i hoc leges ciuiles cedunt diuine ꝛ canonice. Quia si ille leges sunt iuste quoad ciuilitatem vite pñtis: nõ tamẽ sunt iuste quoad ciuilitatẽ supernã adipiscendã. Ad quod oportet ab omni peccato esse immunem. Quia non dedignantur leges. sacros canones imitari.

¶ Sabbatũ. 3. q̃dragesime. Qd maria est sancta sanctoꝝ: ꝛ cum ipsa tota trinitas. et est dea nostra.

Jli tu semper mecũ es: ꝛ omnia mea tua sũt. Luc. 16. Exemplũ. Miles quidam ab inimicis ẽ captus. Qui timẽtes ne eriperet de manibus suis: decreuerũt ipm statim occidere. Quod cernens ille nõ esse aliquod remediũ: supplici voce dixit illis. Rogo vos vt dignemini mihi ꝯcedere paruum tẽpus: vt peccata mea possim confiteri. Cui dixerũt. Nolumus: sed caput flecte. Quom hoc ageretur. dixit. Animã meam ꝛ corpus cõmendo a quella madre de misericordia maria dolce. Mori non potuit. Et oẽs illi timore percussi fugerunt. Et quom interrogaretur ab amicis suis: quare nõ occiderunt ipꝫ: ꝛ mori nõ potuissꝫ. dicunt se vidisse mulierẽ quandã in habitu albo: que ipm ad sui inuocationẽ manũ submisit. ne moreretur. Uñ ex hoc exẽplo ipam salutabimus. Aue gratia plena ꝛc̃. Fili tu semp mecũ es: ꝛ oia mea tua sunt. Recitat Lucas de duob⁹ filijs ꝛ de minore q a pr̃e substantia accepta ad longinquas partes ductus. substantiã ipsam dissipauit luxuriose viuendo. Scḋꝫ Albertũ: peccatũ luxurie p̃cipue dissipat. quattuor bona. Primo substantiã tpalem. Prouer. 26. Qui nutrit scortum perdet substantiã. Scḋo vitam corporaleꝫ. Seneca. Plures occidit voluptas q̃ȝ gladius. Tertio gloriã mũdanã. Eccl. 47. Inclinasti femora tua mul. ꝛ dedisti maculã i gl'ia tuaꝫ. Quarto gr̃aꝫ spũalẽ. Geñ. 6. Nõ pmanebit spũs m̃s in hoie: qꝛ caro est. Jn se aũt reuersus. i. cogitãs mala q̃ fec. dixit. Pr̃ peccaui. s. male viuẽdo. Jn celũ. i. corã celesti curia ꝛ angelis sctis. Et corã te. s. te vidente. ꝛ sciente: qꝛ oculi tui me vident. Põ. Jmperfectũ meũ ꝛc̃. Quẽ pater vidẽs ipm suscepit gratãter ꝛ honorabilit̃. Et fecit eum indui stola prima. Maior filius audiens tot leta sup iuniorẽ: de agro veniens indignatus erat. Rñdit pater verba assumpta. Fili tu semper mecũ es. ꝛ oia mea tua sunt. Que verba dicuntur a maria filio suo. Fili: mecũ es. Cũ maria est pater. per potẽtiã. Cum maria est filius. per sapientiã. Cũ

maria

mariaꝰ est spūs sctūs ꝑ clemētiā. Uñ dr̄ sancta sctōꝝ ⁊ sanctaꝝ. Que cōclusio ꝓbať: triplici ratione ꝑm doctores nostros.

¶ Primo rōne sanctificationis.
¶ Secundo rōne coniunctionis.
¶ Tertio rōne diuinalis infusionis.

¶ Primo rōe ⁊c̄. Qꝛ super oēs fuit sancta. Pro maiori noticia dicendorū: notandum est ꝑm Thomā. In opusculo. 3°. Ric. in. 3°. di. 3. ar. 4°. q. 4. Et Albertū in. 4°. lib. compendij. c. 4°. ꝙ quadruplex est sctificatio.

¶ Prima est vniuersalis.
¶ Secunda est specialis.
¶ Tertia est singularissima.
¶ Quarta est singularis.

¶ Prima est vniuersalis: qua aīa sanctificatur a pctō originali. Et hoc est in baptismo. in quo grā cōfertur: sed nō cōfirmatur quin possit recedere ab illa. Hec āt sanctificatio datur oībus in baptismo. Qui baptismus vt dicit. Tho. in. 4°. dis. 4. ar. 1. habet purificare baptizatum ab omni peccato originali ⁊ actuali i adultis. Et tunc aīa efficitur xp̄i spōsa. De qua Osee. 5. Spōsabo te mihi i fide. Ista ē pria sctificatio. Scd̄a ē ⁊c̄. qua aīa purgať a culpa: ita ⁊ taliť. ꝙ nō ꝑt cadere i mortali. Hec aūt fuit Jo. bap. ⁊ Jere. De Joāne ba. Luc. 3°. c. Spū sancto replebiť ⁊c̄. De Jere. 1. c°. Antequā exires de vulua sctificaui te ⁊c̄. Tertia ē ⁊c̄. Et hec ꝺ xp̄o. De q̄ .1. Pe. 3. Qui pctm̄ nō fecit: nec do. ⁊c̄. Et Jo. 8. Quis ex vob̄ ar. me. de pe: Qꝛ de spū sctō ⁊c̄. Quarta singularis ē: et hec fuit marie ex p̄uilegio spāli. De q̄ ps. Sctificauit tabna. suū al. Quāuis Jo. ba. ⁊ Jere. nō possent peccare mortalr̄ rōe sue sctificatiōis in vtero: tn̄ venialr̄ potuerunt. Maria āt modo singulari est sanctificata. Et hoc dupliciter. Primo ratiōe modi. Qꝛ non solum nō peccauit: sed nec peccare potuit. Quod nulli est concessum. Secundo ratione numeri. Quia quadrupliciter fuit sanctificata. Primo in sui conceptiōe. Ber. Neqꝫ enim festiuis laudibꝰ nascēs honoraretur: si non sancta nasceretur. Secundo in filij conceptione. Et tunc fuit ablatus oīs fomes peccati radicitus. Unde dixit ei angelus. Spiritus. s. superueniet in te. s. ad extirpandum fomitem peccati. Tertio in missione spiritus sci: cū alijs apostolis. Quarto in sui assumptione qn̄ in celum ascendit quia tunc deposuit oēs penalitates: quando tam in aīa q̄ꝫ in corpore glorificata fuit. Hoc priuilegiū non est concessum alicui. Unde Augus. libro de natura ⁊ gratia. Et magister in. 3°. dis. 3. Si omnes sancti ⁊ sancte: quom hic viuerēt interrogati fuissent: vtrum sine peccato essent. omnes vna voce respondissent. Si dixerimus qꝛ peccatum non habemus: ipsi nos seducimus. ⁊ veritas in nobis non est. Et infra. Excepta virgine maria. quom ꝺ peccatis agitur nullā ꝓrsus volo habere qōnem. Et Ber. ad monachos lug. Ego puto ꝙ ⁊ copiosior sanctificationis benedictio in eam descenderit: q̄ꝫ in alijs sanctis ab vtero sanctificatis. Que nō solum ipsius ortum sanctificaret: sed ⁊ vitaꝫ eius ab omni peccato deinceps immuneꝫ conseruaret. Quod nemini in natis mulierum credimus esse donatuꝫ. Ubi notandum secundum Alanum. ⁊ Archiepiscopum in quarta parte sum. ꝙ triplex ē status hominis. Primus est posse peccare: ⁊ posse mereri. 2ꝰ. est ꝯprehensoꝝ: qui nō pn̄t nec peccar̄ nec mereri. cū sint extra statū vie. 3ꝰ. est ꝟginis: q̄ fuit viatrix simplr̄ ⁊ ꝑm quid ꝯp̄hensoꝝ. Uñ potuit mereri ⁊ non peccare. Hūit ergo in p̄nti priuilm̄ scōꝝ: qꝺ nulli ꝯcessū est. Uñ bn̄ spūs. s. Can. 4. Tota pulchra es ami. me. ⁊ ma. non ⁊c̄. Et eccā in seq. O castitaꝭ liliū: tuuꝫ p̄care filiū: q salus ē hūiliū. Uirgo carens simili: tu que mūdo flebili: ꝯtulisti gaudia. Et vt dicit Franciscus de mayro. Tāta puritas ⁊ scitas fuit in maria: q̄ꝫta potuit cape aliqua pura creatura. Unde quidā canebat. O maria diana stella: que ⁊c̄. Et sic patet secunda ratio que dicitur ⁊c. Fili tu sem.

s Ecundo rōe ⁊c. Una maxima ē in theologia: ꝙ illa creatura dr̄ maior ⁊ sanctior: in q̄ est maior fides: In maria super oēs fuit maior fides. Lu. 2°. Btā que credidisti ⁊c. igiť dr̄ scā scōꝝ: Scdꝫ Alb. fr̄ Mis. tp̄e passionis christi. 4. fuit fides. Quidā nec fidē nec ꝯpassionem hūerūt: vt iudei ⁊ infideles: q clamabant. Mat. 26. Uah q ꝺstruis ⁊c. Quidā cōpassionē hūerunt: sed non fideꝫ: ꝙ. s. erat ds q patiebať: vt apl̄i qbꝰ dixit. Mat. 26. Oēs vos scandalum patiemini in me ⁊c. Scan

dalum corũ fuit: qui fidem perdiderũt. Et
mulieres insuper: que eum sequebantur.
Luc. 27. Inter alias fuit Magdalena: q̃
plus visa est diligere: non credidit verum
esse deum. Unde Jo. 20. Christus resurgẽs
a mortuis ei in horto apparuit. d. Noli me
tangere. Quare o iesu noluisti tãgi? Una
est responsio Thome in. 3. dist. 21. ar°. 4°.
Magdalena prohibita ẽ xp̃m tangere: q2
mulier erat. Alia est Augustini. Et plus sa
pit. Noli me tangere: nondum eim ascendi
ad patrem meum. i. in corde tuo: vt credas
me esse equalem deo patri. Quidam ha-
buerunt fidem sed non compassionem: vt
angeli: qui erant extra statum vie. In qui-
bus non cadebat passio. Quidam fidem
et compassionem. Et hec solum in maria. O
felix. Sola fuit que fidẽ seruauit. Et aliis
recedentibus a fide: ipsa non recessit. Un-
de quidam vulgaris. Stabat mater dolo-
rosa: iuxta crucẽ lachrymosa: et lugebat fi-
lium. Ideo Dd introducit filium dicentez
patri. Considerabam ad dexteram et vi. et
non erat etc. Quare non dicit ad sinistraz?
Respondeo propter matrem: que ibi erat.
Et Glosa super illud. Isaie. 55. Torcular
calcaui solus. et de gentibus non est vir me
cum. Non de mulieribus dicit: propter virgi
nem: que compatiebatur ei. O fede de ma
ria. In huius exemplum. In hebdomada
sancta: ecclesia candelam vnam non ex-
tinguit. q2 fides marie semper viua fuit.
De hac candela. exemplum legitur in visio
ne sancte Helisabeth. Qd virgo ei appa-
ruit. d. ꝙ sibi gratissimum erat: vt sui deuo-
ti in sabbato hodierno hora vespertina cã-
delam accendant in sui honorem per quã
representatur eius fides. Et adiunxit ꝙ
quinque vicibus habuit dolores de filio.
Primo. quom Simeon occidendum dixit.
Luc. 2. Tuam ipsius animam etc. Secũdo
Quom perdidit ipsum in triduo in hieru-
salem. Luc. 2. Tertio. quom captum et li-
gatum audiuit a Joanne: in Bethania cõ
sistens. Quarto. quom crucifixum vidit in
cruce. Quinto. quom ipsum vidit poni in
sepulchro: de brachiis suis. Et sic patet se-
cunda ratio. Fili tu semper me. etc.
T Ertio ratione etc. Secundum Th.
in expositione salutationis angeli-
ce: Maria excessit omnes angelos et san-
ctos in tribus.
¶ Primo in gratie plenitudine.
¶ Secundo in diuina familiaritate.
¶ Tertio in mira puritate.
¶ Primo in gratie etc. Que maior fuit in
maria: q̃ in aliquo sancto. Et ad hoc insinu
andum dixit ei angelus. Aue gratia plena.
Quasi dicat. O maria tibi reuerentiaz fa-
cio. q2 me et omnes sanctos excellis in gra-
tie plenitudine. Quod patet. Gratia dat
a domino. Primo ad malum euitandum.
Secundo ad bene operandũ. Quoad primũ:
peccatum omne vitauit super omnes san-
ctos et sanctas immunis ab omni peccato.
Ideo dicitur ei. Aue: ab a et est sine: et ve. ꝙ
est culpa. ¶ Secundo habuit gratiam ad
bene operandum: q2 omne bonum operata
est. Alii sancti specialia habent dona. Qui
dam sunt virgines. Quidaz martyres. Qui
dam patientes. Quidam misericordes. Sz
super omnes maria virgo est nobis exem-
plum omnium virtutum. Hieronymus ad
Eusto. Bene gratia plena: q2 ceteris per
partes prestatur: marie autem se totam in
fudit gratie plenitudo. Et Prouer. vlti. Mul
te filie congregauerunt diuitias: tu super-
gressa es vniuersas. ¶ Secundo excedit etc.
Qd ostendit angelus. Dominus tecum. q. d.
Ideo tibi exhibeo reuerentiam: q2 es deo
familiarior: q̃ ego: et alius sanctus. Domi-
nus tecum. Secundum Tho. i. par. q. 8. ar. 3. De
us est vbique. quadrupliciter in omnibus. Primo
per potentiam: q2 vbique est. Unde. ps. 157.
Si ascendero in celuz etc. Usque dextera tua
Secundo per essentiam. Quia omnia crea
ta: in esse suo conseruat. Grego. Omnia in
nihilum tẽderẽt: nisi amanus omnipotẽtis
sustẽtaret. Tertio per presentiam. Q2 om-
nia sunt aperta oculis eius. El te vede q̃l-
lo dio etc. Quarto in sanctis per gratiam.
Quãuis istis modis sit in omnibus crea-
turis: tamen modo singulari est in maria. Et
modo inaudito a seculis stupẽdissimo. In
che modo frate? Clama. Per gratiaz corpo
ralem. Unde angelus. Dominus tecũ. Quia
in vtero tuo cõceptus est. Tecum super an
gelos. Tecum super archangelos. Enume
ra oẽs angelos. Enumera patriarchas. p
phetas. ap̃los. Martyres. confesso. virgi.

Dominus

Dñs tecū. Unde ecclesia in sequentijs. To
tius trinitatis. nobile tricliniū. Dñs tecuʒ.
Ber. super Can. Plus tecum q̄ mecū. Se
quitur. Pater tecū: q filiuʒ suū fecit, ⁊ tuū;
Filius tecuʒ: qui seruat tibi genitale signa
culum. Spiritus sanctus tecum. Qui cum
patre ⁊ filio tuum sanctificat vterum. Ille.
Prattica. Magnū fuit creare celum ⁊ ter
ram de nihilo. Magnū in diluuio saluare ĩ
archa homines de omni genere animaliuʒ.
Magnū liberare populū de egypto. tantis
mirabilibus. Magnū conducere populuʒ
in tanto numero. per desertū. 40. annis: de
celo manna prestito. Magnū omnes gen
tes cum regibus suis de terra promissiōis
per Josue exterminare. Magnū fuit cecos
illuminare. demones effugare: infirmos sa
nare. mortuos suscitare. Sʒ omnia ista ma
gnalia excedit opus incarnationis christi.
Quod factum est in maria. quando verbū
caro factum est: ⁊ in maria habitauit. Dñs
tecum. Tertio excessit angelos ⁊c̄. Fuit. n.
pura quoad duo. Primo quoad penam.
Secūdo quoad culpam. Primo de culpa
imunis fuit. Unde dicitur. Benedicta ĩ mu
lieribus. Scđo quoad penam. Tres enim
maledictiones sunt date homini propt̃ pec
catum. Prima mulieri eius. Et per conse
quēs alijs. Geñ. 3. In dolore paries. Quod
bene sciunt mulieres ⁊c̄. Ab hac pena fu
it imunis maria: quia sine dolore peperit.
Isaie. c. Germinans germinauit letabū
da. Et ecclesia. Nesciens mater virgo virū
peperit sine dolore saluatorem seculorum.
Contra hanc penam muliebrē tres habuit
cōsolationes de filio suo. Prima fuit. quan
do concepit christum. O quantum gauisa:
Secunda quādo surrexit ab inferis: tertia
die. Et angelus ei cecinit. Aue grã plena.
Tertia quando celuʒ ascendit. Quia ibat
ad preparandū ei locum amenū: ⁊ nobis.
Secunda pena data est homini. Geñ. 3. In
sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo. Et Da
uid. Labores manuū tuarū: q̄ manduca
bis. Ab hac pena imunis fuit maria. Quia
soli deo vacabat: ⁊ ab angelo reficiebatur
pane celesti. Tertia pena data est omnib⁹
creaturis ⁊ cōmunius: vt in puluerē reuer
terentur post mortem. Geñ. 3. Cinis es: ⁊ in
cinerem reuerteris. Ab hac imunis fuit ma
ria. Quia cum corpore glorificata celū ascē
dit: vt probant doctores. Augus. Ber. ⁊ alij.
Ideo angelus ei. Benedicta tu in mulieri
bus. Bñdicta sup Michol dī vxoreʒ. que
tantum placuit ei: ꝙ quom diu fuisset extra
regnum iudeoꝝ: noluit redire in ipsum: nisi
primo ei esset presentata. i. Re. vltimo. Sic
Maria in tantum placuit altissimo: ꝙ eius
filius existens extra regnum mundi: noluit
in ipsum ingredi: nisi prius nascerer̃ in mū
do. Benedicta super Abigail: que Dauid
placauit suis verbis. ne maluʒ faceret Na
bal viro suo. Sic maria placauit deuʒ iratū
contra mundum. Benedicta fuit super Ra
chel: que fuit vxor Jacob: que genuit Jo
seph: qui interp̃tatur saluator. Sic maria
genuit nobis christum saluatorem. Benedi
cta fuit super Judith. que occidit Holofer
nem virtute sue humilitatis. Sic maria dia
bolum. Benedicta fuit super Abisaac suna
mitē. que fuit electa super omnes filias hie
rusalem: tanq̄ pulchrior: ⁊ delectabilior ad
seruiendum Regi: vt patet. 3. Re. i. Sic ma
ria electa est: ad ministrandum regi glorie.
De qua administratione. Ecclesiastici. 24.
In habitatione sancta corā ipso ministraui.

Exemplū in Cronica ordinis. Erant duo
iuuenes qui dixerunt religionē intrare tali
pacto. ꝙ quando vnus vellet exire alius se
queretur. Cum intrasset. vnus illoruʒ cepit
esse deuotus domine nostre: alius vero nō:
⁊ ꝙ stare non posset socio intimauit. Cui re
spondit. Primo licētiaʒ accipiamus a mr̃e
dei: ⁊ nos ei cōmendemus. Iuerūt ante al
tare virginis. ⁊ hic rogabat ipsam cum mi
ra deuotione: vt cor fratris sui cōuerteret.
Ali⁹ q eū expectabat vidit quādā pulcher
rimaʒ dominā lachrymas colligētē fratris
orantis in panno suo: ⁊ ostendentem eas fi
lio suo in cruce existenti ⁊ dicebat. Fili: peri
buntne lachryme iste? Tunc ille qui expe
ctabat compunctus corde proiecit se statiʒ
ad pedes eius cum lachrymis ⁊ veniā pe
tijt: narrans illud quod factum erat. quod
ille orans non videbat. Et stati gratias de
agens deo deuotus marie: regratiabat̃ de
tāta tentati visione ⁊ eiusdē cōfirmatione.

¶ Dñica. 3. q̄dragesime. De impedimētis
confessionis.

Rat iesus eijciens demonium: ⁊ illud erat mutuꝫ. Luc. xi. ¶ Recitat euangelista hodie. Qđ christo oblatus est quidaꝫ mutus: qui a diabolo erat suffocatus vt loqui non posset. Christus autem ipsum liberauit: loquelam ei restituens. Cumqꝫ eijecisset demonium: locutus est ipse mutus. Et ex stupore tāti miraculi: admirate sunt turbe. Secundum Nicolaum de lyra dicitur demonium mutum: non formaliter sed effectiue tantum. Ad cuius intellectum: considerandum ꝙ natura corporalis obedit spirituali ad motum localem. Voces autem significatiue: formantur per motum ligue ⁊ labiorum ⁊ aliorum instrumentorum naturalium. Et ideo quia demon pro sua voluntate potest ista localiter mouere: potest per linguaꝫ hominis diuersa verba formare: ⁊ sic arreptitij aliquando loquunt̄ idioma eis ignotum. sicut purus laycus latinū Et hoc est manifestum signū ꝙ sic loquens sit demoniacus. Quia talis locutio non potest procedere: nisi ab aliquo intellectu. Et ideo cum non procedat ab intellectu hominis tale idioma ignorātis: sequitur ꝙ procedat ab intellectu angeli: vel demonis linguam sic mouentis. Et sicut demon potest mouere linguam ad loquendum idioma incognitum: ita potest impedire linguam. ne moueatur ad loquenduꝫ idioma cognitum. ⁊ sic reddit hominem mutum. Talis auteꝫ erat iste mutus a christo sanatus hodie. Et admirate sunt turbe: videntes diuinam virtutem. Quidam auteꝫ ex eis dixerunt. In belzebub pincipe demonioruꝫ eijcit demonia. Secundum Nicolaum super Math. 9. Odium ⁊ inuidia faciunt interpretari facta in deteriorem partē: ⁊ peruerti iudicia: iuxta illđ phi. i. Rhetori. Amor ⁊ odium sepe faciunt iudiciuꝫ non cognoscere. Pharisei odiebant christum: quia corū vitia acriter arguebat. Ideo miracula ab ipso facta diuina virtute: dicebāt facta arte magica. Eodem modo expulsionem demonū factam per christum dicebant factā per demonem. Quia volebant ꝙ christus haberet aliquem demonem superiorem: quem vocabant belzebub: sibi familiarem Et sic demones inferiores de corporibus obsessis eijciebat per illum. Et alij tentantes eum. signum de celo querebant ab eo. Et ratio est secundum Glosam: quia alij qui de celo signa querebant. Quia miracula christi reputabant praua: eo ꝙ erant circa inferiora. vtpote circa sanitates corporum: querebāt signa fieri circa corpora celestia. Sicut tempore Josue sol stetit immobilis ad spacium vnius diei Josue. 10. Et de manna. Et de igne. Ipse auteꝫ vt vidit cogitationes eorū dixit. Videt omnia. Ad Heb. 4. Omnia enim nuda ⁊ aperta sunt oculis eius. Job. 42. Scio qꝛ omnia potes ⁊ nulla te latet cogitatio. Et ps. Dn̄s scit cog. hom. Sixtus pythagoricus. Cogitatio hois deum non latet: ideo cogitatio tua pura sit ab oi peccato. Dis. 32. c. Erubescant. Secretorum cognitor ⁊ iudex est deus. Sequitur. Oē regnum in seipsum diuisum desolabitur ⁊ domus supra domū cadet. Tullius li°. de amacitia. Que domus tam stabilis. que ciuitas tam firma: que nō odijs funditus possit euerti: Prattica. O ianua. O parma. O viterbium. O Esculū. O bononia. O placētia. Non imerito. Qꝛ vt dic̄ Lac. in. 1°. c. 3. Quicquid diuisionem capit: interitum capiat necē est. Dum hec diceret. Extollēs vocem quedā mlr. s. sancta Marcella famula beate Marthe sororis Lazari dixit. Beatus venter q̄ te portauit. Matrem beatificat ⁊ laudat ex filio. O vere beatus: qui tantum thesaurum portauit. O q̄ꝫ felix es maria: super omnes. Euam. Rebeccam. Hester. Judith. Abigail. Luce. 2. Beatam me dicent omnes generationes. Saraceni ⁊ Turci benedicūt virginem ⁊ ipsam adorant in templis suis. ⁊ puniunt ipsam vituperantes: vt dicitur in Alcorāo Gentiles laudant. Ouidius poeta. Sybille. Virgilius in suo poemate. in Egloga. 4

Vltima cumei venit iam carminis etas:
Magnus ab integro: seclorꝫ nascit̄ ordo
Jam redit ⁊ virgo: redeūt saturnia regna.
Jam noua progenies celo dimittitur alto.
Tu mō nascenti puero: quo ferrea primū
Desinet: ac toto surget gens aurea mūdo.

Ille. At ille respondit. Quin immo beati qui audiunt

qui audiunt verbum dei ⁊ custodiūt illud. Glosa. Nō solum illa que me portauit beata est: sed etiam qui audiunt verbum de corde credentes: ⁊ opere adimplentes. Applica euangelium. De impedimentis confessionis erit sermo noster. In quo quinq3 impedimenta sunt videnda in presenti.

¶ Primum dicitur pudor ꝓpalandi.
¶ Secundū dicitur timor recidiuādi.
¶ Tertium dicitur amor fouendi.
¶ Quartum dicitur spes diu viuendi.
¶ Quintum dicitur ardor delectandi.

Primum dicitur ⁊c. Sed pro maiori noticia. Notandū est secundum Dam. in. 2°. sententiarum suaru3. Et philosophū l. 2°. ⁊. 4°. Ethi. Qd verecūdia est timor pro turpi actu. Quando eni3 ꝑsona cōmittit illicita: ⁊ fecit ꝙ non debuit resultat ei erubescentia ⁊ pusillanimitas q̄dam: quia fecit quod nō debuit. scilicet malum. Figuratur autem hec Gen. 3. de Adā. Qui postq̄3 peccauit abscondit se pre confusione sub ficu: ⁊ fecit sibi brachas. A domino vocatus. Adā vbi es? Respōdit. Uocem tuam audiui ⁊ abscondi me: eo ꝙ nudus essem. Cui dominus. Quis indicauit tibi ꝙ nudus esses: nisi quia comedisti de ligno de quo precepi tibi ne comederes ⁊ comedisti? Moraliter. Quid per adam: in rerum natura figuratur? Uere peccator. qui ante peccatum non erubescit: quia non fecit el perche. Ubi dicit Alber. super Luca. Qd virtuosis ⁊ bonis non potest esse verecundia consumata. Et hoc totum quia non agit turpia: sed bene in vitioso ⁊ peccatore Quia vt dicit philosophus. 2°. Meth. Qē malum est erubescibile. Et a peccato processit erubescentia. Et peccato non existēte: non esset in mundo verecundia. Ad propositum. Et peccato igitur processit verecundia. Et quanto plus peccatum est maius: tanto maior est verecundia? Et plus homo timet illud confiteri: ⁊ come bissa vadunt ad confessionem. sicut illa al incanto. Diabolus autem hoc sciens: adueniente confessione vtitur hac pro potissimo remedio: vt hominem impediat ab hoc sacramento confessionis. Conatur ponere hanc verecūdiam in mente peccatoris: vt sic ab ea desistat. Unde Grego. libro mora. Cum in graui peccato labitur homo. suadet ei diabolus: ne peniteat: ne confiteatur. Hoc impedimento impedit linguam sodomite. qui cum pueris rem turpem agit. O nature destructor. Impeditur ille qui cum vxore non agit per rectam lineam. Impedit̄ qui cum bestiis rem agit turpem. O bestia deterior. Quia dicit peccator ifra se. Quomodo potero dicere tot mala patri spirituali? Unde demon vtitur tali impedimento. Exemplo patet in vitis patrum de illo patre. qui repperit demonem in ecclesia tempore quadragesime: a quo quesiuit quid ibi ageret. Respondit. Uolo restituere male ablata. Que sunt hec? Infra annu3 aufero verecundiā: qua amissa ꝑsona cōmittit oīa crimina. S3 tempore quadragesime ipsam restituo: ne peccator audeat dicere peccata sua. Contra hoc: tria remedia.

¶ Primum: est consideratio naturalis rationis.
¶ Secundum: est, contemplatio diuine intuitionis.
¶ Tertium: est comparatio future confusionis.

¶ Primum est ⁊c. Debet enim homo ingredi secretum proprie conscientie: ⁊ dicere infra se. O peccator che sei. O ribaldonazo. O poltronazo. Non erubuisti agere tot ⁊ tanta coram deo: ⁊ nunc erubescis illa confiteri? Unde Bernardus de hoc super Can. O nimia hominum insania: pudet ablui ⁊ non pudet inquinari: pudet sordes abstergere: ⁊ non pudet sordes contrahere. O quot sunt qui peccata terribilia ⁊ inhonesta facere non erubescunt: et verecundantur illa dicere in confessione. De his gloriose Augu. in expositione psalmorum. Sunt multi quos peccare non pudet: agere penitentiam pudet. De ipso vulnere non erubescis: ⁊ de ligatura vulneris erubescis? Curre ad medicum ⁊ dic ei. Iniquitatem meam ego agnosco: ⁊ peccatum meum contra me est semper: quia solus sine peccato es. Ille. Hoc est primum remedium contra impedimentum verecundie. Secundum est ⁊c. Una maxima est in theologia. Qd deus nouit omnia peccata nostra. Non debet peccator erubescere dicere facta sua illi qui locum tenet il-

lius qui omnia cognoscit. Ad hebre.4°.
Omnia.n.nuda ꝛ aperta sunt oculis eius.
In ps.39.Dñs scit cogitationes hoīz. In
ps.125.Imperfectum meū vi.ocu.tui. Job
42. Scio ꝙ oia potes ꝛ nulla te latet cogi/
tatio. Sene. Quid ꝓdest homini aliqd esse
secretum: cum nihil deo sit clausum? Et di
stin.32.c.Erubescant. Secretoꝝ cognitoꝛ ꝛ
iudex est deus. Ouidius.14.Meth. Aspi/
ciunt oculis superi mortalia iustis. O pec/
catoꝛ: peccata tua sunt nota. Exēplo patet
de abbate Paphnutio. Qui ad Thaydez
meretricem perrexit in alexandria: fingens
se esse mercatorē. ꝛ ipsam inuitauit ad tur
pem actum. Cūq̧ ad secūdam ꝛ tertiaz ca
merā peruenissent tandem ipm conduxit
ad locum oium secretiorē? Possumus ingt
Paphnutius videri? Rñdit. Nisi nos deus
videat: alius non videt. Credis ingt a deo
videri? Immo. Heu filia quantū debemus
erubescere coram deo: si erubescimus coraz
hominibus? Compuncta ꝛ lachrymis ple/
na: acceptis rebus suis que erant ꝓcio qua
dringētaꝝ libraꝝ in medio ciuitatis oia cō
sumpsit inuitans iuuenes ad actum illum.
Sanctus dei ipsam conclusit in quodaz lo/
co: sigillans plumbo per annos tres in peni
tentia. Ad propositum. Non erubescas cō
fiteri mala tua: qꝛ deo sunt aperta ꝛ nota:
nec alius scit ea nisi solus deus: ꝛ confessoꝛ
tuus qui est vicarius christi in terra. Ubi di
cit Tho. In.4.dis.21. Quod in nullo casu
potest sacerdos reuelare confessionez: ꝛ po
test preceptū ꝛ iurassitū accipere se nescire
illa que sunt habita in cōfessione. Qꝛ igno
rat illa vt homo: licet ea habeat vt vicari⁹
christi. Tertium dicitur ꝛc. Debet enim
comparare confusionē quā patitur cōfiten
do: ꝛ quā passurus est ī extremo iudicio co
ram toto mundo. Unde dñs per Naum.3.
Reuelabo pudenda tua in facie tua ꝛ ostē
dam in gentibus nuditatem tuaz. Et Job
20. Reuelabunt celi iniquitatem eius ꝛ cō
surget terra aduersus eū: ꝛ manifestū erit
peccatum illius. Ille. Qñ veniet dies illa
omnia erunt aperta ꝛ nuda: coraz toto mū
do. In vitis patrū legitur: de illo sancto pa
tre qui videns discipulū ridentē cachinne
dixit. O fili mi: reddituri sumus rōnez in die
iudicij de oibus peccatis nostris coram an
gelis ꝛ sanctis dei: ꝛ tu rides? Qua ꝓpꝫ
Aug. Cur erubescis confiteri peccata tua?
Peccatoꝛ sum sicut ꝛ tu: homo sum sicut ꝛ
tu: nihil a me alienum. Confitere ergo o hō
peccatoꝛ homini peccatori. Ille. Quando
audio aliquem in confessione compatioꝛ ei
quia possum errare sicut ille: ꝛ plus. Ex hoc
permissus est Petrus cadere in peccatis vt
compateretur alijs. Uade ergo ad confessi
onem nō detentus a verecūdia. De pe.di.
5.c.Consideret. Cautus sit penitēs: ne vere
cundia ductus diuidat apud se ꝯfessionez:
vt diuersa velit diuersis sacerdotibus ma/
nifestare. Quidā.n.vni celāt: q̄ alijs mani/
festanda reseruāt: ꝙ est se laudare ꝛ ad hy
pocrisim tendere ꝛ semper venia carere: ad
quā frustra putāt peruenire. Ille.

s Ecundū dicit ꝛc. Contingit.n.sepe
ꝙ homo d̄ vno ꝛ eodē pctō sepe cō
fessus fuit iā p.x.xx.30.annos: iteꝝ
atq̧ iterum cadit in eisdem. Cum aūt ve/
nit tps confessionis: suadet ei demon. Cur
inquit vis confiteri? Nonne scis: ꝙ ab illis
non abstinebis? Jo so ꝙ nō dimittes femi-
nas, non vsuras, non odia. Ex hoc impedi/
mento plures non confitentur. Cōtra hoc
tria remedia.

¶ Primū est spūalis conuersatio.
¶ Scdm est corporalis exercitatio.
¶ Tertium est sensualis cohibitio.
¶ Primū ꝛc. Uis abstinere a peccatꝭ post
confessionem tuam? Inuenias bonam cō/
pagniam: quia est causa omniū bonorum.
Unde ps. Cum sancto sanctus eris ꝛ cum
peruerso ꝛc. Prouer.13. Qui cuz sapientib⁹
graditur sapiens erit: amicus stultorum si/
milis efficietur. Et.28.q.1. sepe malorū cō
sortia: etiam bonos corrumpunt. Senē.epi
stola.9. Caue obsecro: ne cuz homine malo
loquaris. Et Asculanus.
Fugi li praui ꝛ cū li bon conuersa.
Deiqual non nasi mai cosa peruersa.
Alexander magnus non caruit vitio so/
lomie propter conuersationem pedagogi
sui Leonidis nicomedis. Preterea Salo
mon propter malam societatem mulierum
que eum ad adorandum idola induxe/
runt: deprauatpmq̧ est coꝛ eius.3. Reg.xi.
Et Petrus q̄zdiu fuit cuz apostolis. fuit bo
nus. sed qñ cū iudeis fuit: negauit christuz.
Unde

Unde ouis morbida multas corrumpit.
Sic vnus peruersus totam societatem: vt
patet de iuda. cum apostoli essent cum eo
murmurauerunt omnes de effusiōe vnguē
ti. Oui. Morbida facta pecus totum cor/
rumpit ouile. Unde medici dicunt ꝙ pueri
citius suscipiunt infectum aerem: ⁊ citius
inficiuntur ꝗ senes: qꝛ sunt carne mollio/
res. Ideo leuius aer in eis imprimitur. Sic
pueri lꝫ boni: sunt promiores ad malum su
scipiendum. Quia cera tenera facilius su/
scipit formam sigilli: ꝗ dura. Unde cauen
dum est ne cum malis conuersentur. Hie/
rony. ad Demetria. Semper in comitatu
tuo graues feminas habeas. Qualis enꝫ
q̄sqꝫ est: talium consortio delectatur. Et ꝑ/
uerbium. Chi va cū la mala compagnia: lu
no e laltro va per la mala via. Ad proposi/
tum. Teneas bonam societatem: si vis be/
ne viuere post confessionem. ¶ Secunduꝫ
dicitur ⁊c. Nihil est tam ad malum aliqͩ
adducens: vt ociositas. Hiero. ad Deme.
Nihil est in sancto proposito deteriꝰ ocio.
Unde xp̄s. Mat. 20. Quid hic statis tota
die ociosi: Adam ociosus permanens in
paradiso: fuit seductus. Dauid occupatus
in armis fuit bonus: duꝫ stetit ociosus pec
cauit. Sanson dum pugnauit cum philiste
is in dignitate sua stetit. ocio marcidus: ir/
retitus ē amore Dalide: que postea fuit cā
mortis sue. Salomon dum fuit occcupatꝰ
in templo satis continens stetit: dum fuit
in ocio inclinauit femora multissimis mu/
lieribus. Quid plura: Roma caput mun/
di effecta est latronum speluncha propter
ociositatem ciuiuꝫ. Unde Aug. in pͦ de Ci
ui. dei. c. 3. Cum Romani cepissent Cartha
ginem consilium fecerunt super hoc: vtruꝫ
esset destruenda: ne plus in festa esset roma
nis. Sapiens Cato surrexit. d. Mihi vide
tur ꝙ debeat destrui: qꝛ aliter semper eri/
mus in bellis. Scipio aphricanus dixit ꝙ
non: quia quādiu erimus in exercitio: eri/
mus victores: ⁊ per oppositum de malo in
peius. Quod factum est. Quia roma ad ni
hilum venit. Euersa est ciuitas carthaginē
sium. Romani ad lites veniunt adinuicē.
Unde Salustius in Catilinario. Ex oratio
ne Catonis. Cuius verba Augu. 5. li. de Ci
ui. c. 12. Nolite existimare maiores nr̄os
armis rempu. ex parua magnā fecisse. Si
ita esset: multo pulcherrimam nos habere/
mus. Quippe sociorum atqꝫ conciuium. ꝑ/
terea equorum atqꝫ armorum maior no/
bis copia est: ꝗ illis fuerit. Sed alia super
sunt. que viros illos magnos fecerunt: que
nobis nulla sunt. Domi industria. foris iu/
stum imperium. animus in consulendo li/
ber: nec delicto: nec libidini obnoxius. Pro
his: nos habemus luxuriam. auaritiam. pu
blice egestatem. priuatim opulentiaꝫ. Lau
damus diuitias: sequimur inertiaꝫ. Inter
bonos ⁊ malos nullum discrimen. omnia
virtutis premia ambitio possidet. Ille. O
quot mala ex ocio. Hieronymus. et de con
se. dist. 5. c. Nunꝗ. Semper aliquid boni fa
cito vt diabolus te semper inueniat occu/
patum. Et Policrates li. 5. ponit de Octa/
uiano imperatore: ꝙ filias suas erudiri fe
cit in arte texendi: vt ocium vitarent. Sic
homo non fit ociosus. ¶ Tertium dicitur
⁊c̄. Quia debet cogitare finem suum: quia
cinis est. Gen̄. 3. c. Cinis es ⁊ in cinerem re
uerteris. Ecclesiastes. 3. Cuncta subiacent
vanitati. ⁊ omnia pergunt ad vnum locuꝫ:
de terra facta sunt ⁊ in terram reuertūtur.
Unde Petrar. 3. Triūͦ. mor. c. i.
Uisono hor le richeze: vson li honori.
Et le gemme. ⁊ li sceptri. ⁊ le corone.
Et le mitre ⁊ purpurei colori:
Miser chi speme in cosa mortal pone
Ma ben che vi la pone se si troua
Alla fine inganato: a gran ragione.
Unde cogor clamare ad mortales. Ubi sꝰ
philosophi: Aristoteles. Plato. Socrates.
Pythagoras. Democritus. Zeno. Empe/
docles: Ubi sunt poete: Homerus. Uirgi/
lius. Persius. Lucretius: Ubi oratores:
Graccus. Lisias. Demosthenes. Cicero.
Quintilianus: Ubi sunt medici: Mesue.
Rasis. Ipocras. Auicenna. Galienꝰ: Ubi
sunt Astrologi: Ptolomeus. Alfarabius:
Ubi gloria Alexandri magni. Karoli ma/
gni. Francisci ducis Mediolani. Philippi
Roberti. Bartolomei Bergo: Omnes ad
terram iuerunt. ¶ Tertiū impedimentuꝫ
⁊c. Sicut enim homo naturaliter diligit fi
lium. In. 7. Pol. Generantis ⁊ genitū na/
turaliter est amicitia. Ita naturaliter cu/
pit ipsum fouere. Et hec faciunt illicita vsu

ras cōmittunt ⁊ alia mala. Unde impediū
tur a confessione: q₂ timent ne cogantur a
malis suis restituendis. Contra hoc tria
sunt remedia.

¶ Primum. est filialis deceptio.

¶ Secundū. est ecclesiasticalis abiectio.

¶ Tertium. est eternalis damnatio.

¶ Primum est ꝛc̄. Dimittunt patres filijs
bona sua qui pro illis non darent obolum.
Immo dicunt. Pater noster: a t est in pa-
radiso sic non indiget. Extra de cele. missa:
c. Cum Marthe: Iniuriam facit martyri:
qui orat pro martyre. Aut in inferno: sic ēt
non eget. Aut' ē in purgatorio. Sic ibi stet
vsquequo purgetur. Exemplum diuitis: q
quatuor habuit filios: in testamento lega-
bat ⁊ vnusquisqꝫ pro parte sua restitueret.
Filius minimus dixit patri. ad sacra dei
euangelia promitto exequi quod vultis.
Mortuo patre dixit. Si pater meus vsu-
ras fecit portet penas. Io me daro bon tem
po. Ideo dicitur Iere. 17. Maledictus ho
mo q confidit in hoie. In. ps. 117. Bonum
est sperare in domino: q̄ꝫ sperare in principi
bus. Ideo Dam̄. exemplum ponit. de quo-
dam qui tres habuit amicos. Unum ama
bat plusq̄ꝫ se. alium minus se. tertium sicut
se. Hic a domino citatus in curia. vnde pe-
riculum mortis imminebat. Ad primū ami
cum accessit rogans: vt cum eo iret: et ipm
iuuaret. Respondit. Non possum: sed dabo
tibi saccum ad te inuoluendū: Ad alium.
Respondit ei: te associabo vsqꝫ ad morteꝫ
si morieris. Ad tertium queꝫ inuenit fidū.
Iste homo est peccator qui tres habꝫ ami
cos. Primus est mundus qui hoi in morte
prestat saccum vt in illo inuoluatur. Secū
dus sunt parentes qui ipsum asportant' ad
sepulturam: ⁊ cito obliuioni tradunt. Ter
tius est el far bene: nec expectare a paren-
tibus. ¶ Secundum dicitur, ꝛc̄. Tales sūt
ab ecclesia precisi: ⁊ carent ecclesiastica se-
pultura: vt patet Dis. 46. c. Nullus. Et ex-
tra de vsuris. c. Quia. c. Quāqꝫ. li. 6. Con-
tra illos qui dicunt. O pater habeo bullas.
Non possunt absolui: nisi restituant. Sꝫ vbi
debēt poni tales: O sacrista domicilij: mor
tuus est dominus. N. vis ipsum: Non cer-
te: quia est vsurarius. O sacrista sācti Do-
minici. O sacrista sancti Francisci vultis
ipsum: Non. Ubi debet poni: Canta. Iere.
22. Sepultura asini sepeliet. ¶ Tertiū di
cit ꝛc̄. Tales sunt in inferno damnati. Lu
ce. 16. Mortuus est diues ⁊ sepultus ē ꝛc.
Exemplum vsurarij qui super asinum posi-
tus portatus est sub furca ipso asino: nullo
illum dirigente. In signum q in furca iser
ni erat quo ad animaꝫ sepultus. Unde pa
tat tertium. ¶ Quartum dicitur ꝛc. Cice-
ro li. de sene. Nemo est eniꝫ tam senex qui
se non putet annuꝫ viuere. Hieronym⁹ ad
Geruntiaꝫ. Nemo est enim tam fractis vi-
ribus ⁊ tam decrepite etatis: vt se non pu-
tet annuꝫ posse superuiuere. Et ita de anno
in annum ad mortem vadunt: nec curant
confiteri: sperant diu viuere: ⁊ cōfiteri. Cō
tra hoc tria sunt remedia: vt sic homo con-
fiteatur.

¶ Primum est mortis dubietas.

¶ Secundum est peccati grauitas.

¶ Tertium ē conuersationis difficultas.

¶ Primum est ꝛc̄. Tria sunt dubia de ipsa
morte. Primo circa tempus. Secundo cir-
ca modum. Tertio circa locum. Primo
circa tempus: q sciat quando sit moritur⁹.
Ignorant iuuenes. pueri. senes. Ecclesia-
stes. 9. Nescit homo finem suum. Aug. Nil
certius morte: nihil incertius hora mortis.
Petrar. 5. triumpho temporis.

Qui la humana sperāza ⁊ qui la goya
Qui: miseri mortali alzan la testa
Et nissun sa quanto si viua o'moya

O quanti laborauere per mundo sperātes
ibi recipere fructum sui laboris: qui tamē
ante tempus perierant: quod sibi promise-
rant: Quanti habent bona: Quanti sudāt
pro mundo: tamen ante tempus tolluntur
a presēti vita. Unde Pius pp. illustri mau
metho. d. Angustissima est hominis vita. ⁊ i
certa. Mille instant in omnes horas peri-
cula: mille mortis facies. Est igitur de ani-
ma curandum. que post hanc vitam aliam
habet vitam: qua vel dolet vel gaudet. Se
cundo quo ad locum: q₂ nullus scit: vtrum
bene an male mors sit eum lesura. Uidim-
nāqꝫ viros varijs modis morientes. ⁊ ma-
gnum solacium reputare si inter angusti-
as mortis. in domo' propria. loco proprio. in
brachijs parentuꝫ mortui essent. quod plu
ribus non est concessum. Aliqui sunt suspē

si in

si in patibulis. Alij in mari submersi. Sunt me tibi exemplum aliorum: qr vt dicit ille poeta. Felix quem faciunt aliena pericula cautum. Ideo dubia est quo ad locum. 3° quo ad modum: vtrum bene an male. O quot credunt bene mori: qui tamen moriũtur desperati. Ecclesiastici. 5. De propitiatu peccatorum: noli esse sine metu: neq3 adijcias peccatum super peccatum. Aug. sermone innocentium. Hac animaduersione perditur peccator. vt moriens obliuiscatur sui qui dum viueret oblitus est dei. ¶ Secundum dicitur ⁊c. Quanto plus homo differt confiteri de anno in ãnum: plus conscientia grauatur ⁊ deum offendit. Extra de consuetudine. c. si. Tanto inquit grauiora sunt peccata: quanto diutius animam infelicem detinent alligatam. Unde quanto quis moratur in peccatis: tanto plus deu3 offendit. Unde ponitur talis casus. Quis peccat plus. an secularis. an religiosus: Respondet Tho. 22. q. 16. ar. x. Qd secularis exceptis tribꝰ casibus. Prio rõe voti. Secũdo scandali. Tertio ratione contemptus qr perseuerat in pcis: qd non facit religiosus. Unde peccatum non est sic graue.
¶ Tertium ⁊c. Qui differunt conuersionem ponunt se in periculo non posse cõuerti ⁊ confiteri: in tempore suo. Ratio qr euenire potest vt post diuturnam consuetudinem peccatorum: nõ amoueatur de facili malus habitus. Uulgaris.
Non te condur mai al ponte extremo.
Che molti a inganato el ben faremo.
q Uintu3 di ⁊c. Ut videmus ad oculu3. Sicut. n. psitia ignis causat calorẽ: ⁊ vini psitia sitim. ita psitia rerum temporalium causat sitim amoris acqrendi. Unde Jo. 4. Qui biberit ex aqua hac: sitiet iterum. Per qua3 vt Tho. d. 1. 2. q. 33. ar. 2. Intelligitur delectatio rerũ temporalium. Desiderium aũt istud tm̃ crescit in hoie: vt homo tradat seipsum obliuioni ⁊ aiam suã. Non curat de padiso ⁊ de alia vita. Cũ ĝ ad ꝯfessionẽ regraẽ vera contritio: ⁊ vera dispositio benefaciẽdi. Homo ipedit a bonis huius seculi: velut coruꝰ gescens super cadauera. non curans reuerti ad archam vite eterne. Contra hoc ipedimẽtũ tria sunt remedia bona.

¶ Primũ est loci incongruitas.
¶ Secundũ est doloris immunitas.
¶ Tertiũ est finis calamitas.
¶ Primũ est ⁊c. Quia locus huiꝰ mundi nõ est noster: s3 sumus hic peregrini. Incola ego sum in terra. ps. Pro bestijs nõ pro hoibus factus est locus iste. Aug. In valle sumus miserie: in qua magis flendum est: eo ꝙ minus flemus. Unde doctores morales assimilant eam quatuor. Primo hospiti: quando viator ad hospitium approximat: tabernarius ei applaudit. ostendit ei bonũ vultũ: preparat ei cameram. cũ i mane recedere vlt. op3 ꝙ subtiliter soluat. ⁊ dimittat pagamentũ. Ita mundus applaudit nobis cũ diuitijs. honoribus: sed in fine vite. op3 facere rationem cũ miser losto. Unde quidã accedẽs ad sepulchrum Alexãdri. d. Heri nõ sufficiebat tibi totus mũdus. Hodie aũt sepultura qnq3 pedũ ꝯtentus es. Scdo feno: Isa. 40. Ois caro fenũ: ⁊ ois gl'ia eiꝰ: quasi flos agri. Sicut fenũ nascit viride. ⁊ superueniente sole arescit. ⁊ per falcem de terra euellit. ⁊ ab aialibus comedit. Ita homo nascit de muliere vt fenum de terra: habẽs viriditate3 iuuẽtutis: sed paulatim senescit. ⁊ per falce3 mortis de agro mũdi tollit. ⁊ vermioꝰ corpus traditur ad comedendũ. Tertio ludo pile: v3 ala balla que hinc inde pcutitur. Ita vita nostra: e questa fortuna instabile Sen. Ois fortune felicitas instabilis est. Hodie pauper: crastina die diues. hodie sanus: cras eger. ¶ Quarto rose: q̃ cito arescit. In mane pulchra: in sero mortificata. Ideo Petrar. in. 5. Triũ°. Temporis.
Et quanto posso alfin maparechio.
Pensando al breue viuer mio nelquale.
Sta mane era vn fãciullo: ⁊ or son vechio.
¶ Scdm remediũ ⁊c. Job. 14. Hõ natꝰ de muliere breui viuẽs tpe repleẽ multis miserijs. Sen. Ueni ⁊ oñdã tibi q̃3 male se habet hoc corpꝰ. Nũc de capite. Nũc de faucibus ꝯqrit. Ille. O q̃3te ifirmitates. o q̃3te misie hoi adsũt in pñti sc'lo. ¶ Tertiũ di ⁊c. Qr de dulcedie pci: nõ remanet nisi remorsus ꝯscie. Ro. 6. Quẽ fructũ habuistis tunc in in illis in quibus nunc erubescitis:

¶ Fer. 2. 3. hebd. De ꝓparatiõe ꝯfessionis.

Quanta audinimus facta in Capharnauꝫ: fac ⁊ hic in pr̄ia tua. Luc. 4. ¶ Cum quadam vice christus predicaret in nazareth accesserūt ad eū parentes ⁊ amici eius ac compatriote: ⁊ dixerunt. Quāta audiuimus facta ⁊c. ac si dicat. Cuꝫ magis tenearis tuis compatriotis q̄ꝫ alienigenis beneficia impendere que impēdis. fac potius miracula in patria tua. Scd̄m expositionem Chriso. super Mat. Christus. 3. habuit ciuitates. Prima fuit bethleem in qua natus. Secd̄a nazareth i qua ɔcept⁹ ⁊ nutritus. Tertia Capharnaum in qua cōiter conuersatus: ⁊ plura miracula agebat. Rn̄dit iesus. Amen dico vobis: q2 nemo propheta acceptus est in pr̄ia sua. Secunduꝫ Nicolaum de lyra: apud nazareth vbi erat conceptus ⁊ nutritus: ab eis singulariter erat despectus: iuxta illud Jo. 1°. Qui eum non receperunt. Unde in ipsum non credebant: sed ei inuidebant: ⁊ despiciebant ip̄ꝫ propter paupertatē parentum. Quia licet essent nobiles: tn̄ erant pauperes. Und̄ dicebant despectiue Mat. 13. Nonne hic est fabri filius: i. Joseph. Et Mar. 6. Nonne hic est faber: Et hoc pauca miracula faciebat: q2 erant indigni. Nemo propheta acceptus ⁊c. Ac si dicat. Si miracula non facio apud vos: non est q̄ despiciam patriaꝫ meā: quam mr̄ mea honorauit. Aut q̄ sim impotens ad talia peragenda: sed q2 estis indigni. Et hoc propter superbiam. inuidiam. ⁊ incredulitatem vestram. Unde alienigenis facio: qui me honorant plus q̄ꝫ vos. Nemo inquit propha ⁊c. Et q̄ hoc sit veꝝ q̄ prophete magis honorētur apud extraneos q̄ꝫ suos: ostendit christus duplici exemplo. Primo helie q a iudeis expellebatur ⁊ contemnebatur. A gentibus aūt honorabatur: vt patet. 3. Rg. 17. Cum multe alie vidue in hierusalem essent. tamē nulla fuit digna recipere Heliam apud Sareptaꝫ Sidonie. sicut mlr̄ gētilis vidua samaritana que eū suscepit honorifice in domo sua. Secundo exemplo helisei. qui multis leprosis in iudea existentibus nullus tamen ab eo mundatus ē. nisi Naaman sirus. In exemplum q̄ inter extraneos aliquando p̄l'a miracula faciebāt ꝓphe: q̄ꝫ inter domesticos. Repleti sunt oēs in sinagoga ira: q2. s. eis ꝑponebat gētiles: quos iudei abhoiabant. Eiecerunt illuꝫ extra ciuitatē: tanq̄ꝫ dignū morte. vt illum interficerent. Ipse auteꝫ iesus: per mediū illorum ibat. Uirtute diuinitatis sue de manibus eorū lapsus est. Et descendit capharnaū: vt impenderet aliq̄s doctrinā sacrā: q̄m illi de nazareth erant indigni. Applica. De preparatione confessiōis hodie erit sermo. ⁊ de ea tria sunt vidēda.

¶ Primū dicitur preparationis.

¶ Secundum dicitur conditionis.

¶ Tertium dicitur completionis.

Primū dicitur ⁊c. Conclusio est phi in. 1. de generatione. Quod ad pauca respicientes. de facili enunciant. Exempli gratia. De illo qui nō respicit ad famā ⁊ honorē ⁊ gloriam proximi sui. qui non respicit ad scandaluꝫ quod sequi pōt: de facili infamat. detrahit. vitupat ipsum: ⁊ huiusmodi. Ad pauca ⁊c. Preterea de illo qui homicidiū facit: quia non respicit finē. Ad pauca ⁊c. Jō dicebat ille poeta. Quicquid agis prudenter agas ⁊ respice finem. De quo fine phs. 2. phy. Finis mouet agētem. In eodem. Finis habet rōneꝫ optimi. Et Auerois super. 2°. Metha. Qui destruit finem destruit oē bonū. Unde legitur de Socrate pho. cuꝫ athenis legeret. Una die in platea clamare cepit. Qui vult emere sapiētiā veniat ad me. Quod declarauit hoc modo. In oibus que homo actur⁹ est. fineꝫ respiciat. Respice finē. Et rex ciuitatis. sup fores palatij iussit poni. Respice finē. Barbitonsor aūt eius hoc vidēs: cū regē iugulare vellet. vidit hoc scriptū super portaꝫ. ⁊ recordatus huius dicti: destitit. Ad pauca respicientes: de facili enunciāt. O quot latrocinia. O quot mala sunt: que nō essent: si finis respiceretur. Ad ꝓpositū. Peccator qui vult ɔfiteri peccata sua nō attēdēs ad periculū anime. quod sequi pōt: cum scr̄m confessionis sit vtilissimū: q̄ꝫuis hodie non habeat studiū circa illam. vnde hō facit illam grosso mō. Et potius dicenda est confusio: q̄ꝫ ɔfessio. Et parlamentū cōe: q̄ꝫ confessio. Et poti⁹: el mercato val sil: q̄ꝫ ɔfessio. Qui vult ergo hodie digne confiteri. ⁊ fru-

ctum

etium recipere ex ea: necesse habz homo vt ad illam se prepararet cum optimo modo. Que preparatio est duplex.

¶ Prima. di preparatio recordationis.

¶ Secunda. di amaricationis.

¶ Prima di ꝛc. De qua Isa. 36. Recogitabo tibi omnes ãnos meos ꝛc. Nota ãnos s. iuuẽtutis in qua tot verba ociosa: tot dissolutiones. tot peccata. O iuuenes mei. Recogitabo tibi omnes ãnos. Non imerito talis debet fieri preparatio. Qꝛ homo in temporalibus si habet facere computuz alicuius negocij examinat libros. videt matriculã. aperit el gornal. Uidet dies. ponit menses. numerat ãnos. Et si nõ sufficit dies ponit noctẽ: obliuioni tradit somnuz. ꝛ cenam. Et si qñ ab vxore ꝛ filijs vocatur. O pater andiamo a cena. O ego habeo aliud agere. Preterea si mulier habet aliquid agere: numerat cũ digitis. Si ergo cũ tanto studio qs videt temporalia: quanto magis in factis anime. debz meditari scã sua. qꝫ fit in sacro confessionis: Recogitabo. In huius figuraz Dd post peccatũ homicidij. superbie. luxurie. volẽs obtinere veniam prius examinauit ꝯsciam suaz. volẽs deo cõfiteri mentali confessione. Dixi. i. in mente mea deliberaui: vt exponit Cassiodorus. Cõfitebor aduersuz me. i. ꝯtra me. Non ꝯtra deũ: aut diabolũ. sed aduersum me: neminẽ inculpando: nisi seipsum. Sequitur. Et tu remisisti iniqtatẽ pcĩ mei. Sed heu: qꝛ qdam impmeditati ad hanc accedunt: vt aialia ad pascua. Tales nõ faciunt ꝯfessionem: sed ꝯfusionez. O pĩ nescio qd dicã. Petatis vos. O meschine: nunqd scio pcã tua: Nũquid cõfessor aderat: Et si ꝯfessor nõ examinat de pũcto in puncto: dicũt eẽ hoĩem grossum. Sed tales audiãt qđ dicit Thõ. in. 4. di. 19. Qđ pctõr debet pº incipere ꝯfessionem. ꝛ eam ꝓsequi. Deinũ sacerdos ipsuz adiuuare dz: nec oĩ verbo ipsum examinare. sed hõ se prepare debet. ¶ Scđa dicitur ꝛc. Uz cuz lachrymis. In amaritudine aie mee. Et q̃ntum debeat eẽ iste gemitus. oñdit propha Jere. 7. Luctũ vnigeniti fac tibi planctũ amarũ. Mulier cum perdit primogenitum. dolet. plangit. eo qꝫ amisit vnicum filium. q erat eius consolatio. Et q̃nto maiormente peccator miser debet flere. qui per peccatum amisit sponsum suum deum: Uide o citadino in scriptura Geñ. 50. Egyptij fleuerunt mortem Jacob. 7. diebus. Et Deute. vlti. Filij isrl' fleuere mortem Moysi. 40. diebꝰ Adam fleuit. c. ãnis Abel: in quibus cum vxore sua non habuit rem. Geñ. 23. Abraam post. c. ãnos: Sarram mortuam fleuit. Si isti flebant corpora mortua: quare non magis flere debemus pcã nostra: Quanto plus miser peccator: qui deum perdidit: Unde Ambro. in li. de pnia. Nihil est qꝫ tã causa sũmi doloris sit: q̃ si recordet qs. vñ lapsus sit. Ubi nota ꝑm Petrum de pal. in 4. Qđ iste dolor debz habere duas ptes.

¶ Primo debz eẽ sensibilis.

¶ Secundo intellectualis.

¶ Primo ꝛc. Ut agat pniam de pctõ suo. ieiuna vigilias ꝛc. Qui enim peccatuz fecit: equum est. vt pniam agat. Orig. super Leui. Qđ gulla peccauit: ieiuniũ corrigat: Chrisosto. super Mat. Qualis precessit offensio: talis debet sequi satisfactio. Chia facto el peccato: bena laqua. Secundo intellectualis. vt sit male contentus de preteritis. ꝛ potius mori q̃ plus peccare: q̃ntum in se est. Et tale propositum: vt dicit Tho. in. 4. debet esse firmum. Et tantus possz eẽ: qꝫ peccator absolueretur a culpa ꝛ a pena suorum peccatorum. Qđ probatur triplici medio. Primo auctẽ. Luc. 18. De publicano qui orans dixit. Deus propitius esto mihi peccatori. Amen dico vobis: descendit hic iustificatus in domum suam. Quid vult dicere iustificatus: nisi qꝛ peccatorum suorum neribus fuit absolutus: Secundo figura. 2. Re. 12. De Dđ qui adulterium ꝛ homicidium cõmisit. ꝛ nunq̃ peccata fuerunt dimissa. nisi postq̃ penituit dicẽs. Peccaui. Et statiz affuit Nathan propheta dicens. Et dominus transtulit peccatum tuum a te. Et culpa ꝛ pena fuit ei dimissa. Et de latrone. Mat. 26. Hodie mecum ꝛc. Et Magdalena. Luc. 7. Dimissa sunt ei ꝛc.

Tertio exemplo. In liº. de. 7. donis. De quadam meretricula que a matre redarguta est super peccato suo. O matres corrigite filias vestras. Gladio matrem iugulauit: ꝛ eam occulte sepeliuit. Cũq3 ad predicationem iuisset a deo compuncta est: vt

per medium caperet ⁊ celum ascendit. Apparuit autem cuidam dicens. ita esse compunctã in illa hora: vt omnia peccata sua lacarentur. Unde pȝ primũ.

s Ecundum dicitur ꝛc. Cuȝ conditione maxima faciẽda ẽ cõfessio. que ƀm Tho. 4. di. 17. est triplex. Aliter nihil valere penitenti ipsa confessio sacramentalis.

¶ Prima. dĩ electionis.

¶ Secunda. dĩ solicitatiõis.

¶ Tertia. dĩ modificationis.

¶ Prima dicitur ꝛc. Ut peccator eligat patrem spiritualem: qui in se duas habeat conditiones. Primo scientiam. Secundo bonam conscientiam. Primo scientiam cõpetentem: vt sciat discernere inter lepram ⁊ lepram. i. peccatum ⁊ peccatũ. Unñ Aug. De pe. di. 6. c. Cui ãt. Qui vl't ꝯfiteri peccata sua vt inueniat gratiam: querat sacerdotem scientem ligare ⁊ soluere: ne cũ circa se negligẽs extiterit negligatur ab eo: q eum misericorditer monet ⁊ petit: ne ambo in foueam cadant. Idem in eadem dis. Caueat iudex spiritualis: ne careat munere scientie. Et dis. 38. Ignorantia mater cũctorum errorum: maxime in sacerdotibus euitanda est. qui docendi officium in populo dei susceperunt. Et xp̃s in euangelio. Si cecꝰ ceco ducatũ prestet: ambo in foueam cadunt. Omnia mala procedunt ab ignorantia. Unde Isaias conqueritur. plorans captiuitatem iudaici populi. d. Propterea ductus est populus meus captiuus. quia non habuit scientiam. Unde opus ẽ. vt pater spiritualis habeat intelligentiaȝ. Quia vt dicitur. 3. Metha. Ignorãtis vinculum: non est soluere. Sed heu: quia hodie vacant ocio. ⁊ non litteris. Quidam negociationibus. Quidam alĩ zoeti. s. ad aucupandũ. tenendo brachi e sparaueri. cuȝ litteris deberent insudare. Facecia de diacono qui erat ordinandus in sacerdotem: ab ep̃o interrogatus de sufficientia. Quot sunt inquit sacramenta ecclesie? Respondit. Tribus. Et episcopus. Quibus? Crismus. baptismꝰ. et missa pro defunctis. Tales autem maiorem gratiam in populo habent q̃ȝ homines probi. Quia de omnibus absoluunt: ⁊ semper secum deferunt auctoritatem papalem. Unde vnam absolutionem faciunt super caput: aliam super bursam. d. Auctoritate qua confundor. Ego absoluo te. q̃ non debeo: Restituo te sacramentis ecclesie: q̃ non possum. In nomine patris ꝛc. Da mihi carlinuȝ. Tribue bolendenum. O pater inquiunt mulieres: quomodo bene confitetur. Tenet librum apertum. Dat modicam penitentiam. O fatuitas secularium. Si sunt infirmi: querunt medicum bonum: qui eorum intelligat infirmitates. Et quanto plus: patrem ⁊ medicum spiritualem? Secunda conditio: q̃ habeat bonam conscientiam. s. vt sit bone vite. ⁊ bone fame. Unde. i. q. i. Uilissimus computandus est; nisi precellat scientia ⁊ sanctitate: qui est honore prestantior. Et philosophus liº. de pomo ⁊ morte. Docentes alios: mentiri non debẽt. Et xp̃s Mat. 5. Sacerdotibus. Sic luceat lux vestra: coraȝ ꝛc. Unde frater aut clericus scãdalizans secularem: deberet proijci in mare. Querendus est ergo sacerdos bone conscientie. E per che o pater Gabriel? Quia corriget de peccatis suis peccatorem. persuadens ei periculum anime. Sed per oppositum non curabit de anima. Quia habet del compagnon: e del brigente. E per vno par de caponi: faciet mille cruces. Unde ex hoc: plures non restituunt male ablata. Uidemus expresse vsuras. falsos cõtractus. Alius tenet concubinam: alius non finit odia. ⁊ tamen in paschate communicat se. O confessores. O patres spirituales. q non cogitꝪ tales ad bene agendum. Sȝ hoc totum. Quia hec dona: hec munera: mundũ destruunt. El par de caponi ꝛc. ¶ Secũda dicitur solicitationis. Quia homo debet esse solicitus in principio quadragesime. Prouer. 28. Iustus in principio accusator ẽ sui. In priñº. s. q̃dragesime. Nõ imerito. Quia es solicitus. o ciuis. o mercator o artesane: in radendo omni sabbato barbam: el capo polir. Et tu o mulier omni mẽse faciendo bugatam. Et omni die lauar li pignate. Quare non plus de anima in confessione? Et non aspectar la septimana sãcta: vt plures agunt. cum memoria hominis sit labilis. Reuertere ad confessionem ter. quater. Ego nescio quid heri comedi.

multo

multo plus peccata que fiunt infra annuz.
ideo sepe replica tuam confessionez. Quia
non est aliquid quod tm̄ debiliter vires de
monis: vt ipsa Aug. in se. Confessio est sa/
lus animarum: dissipatrix vitiorum: restau
ratrix virtutum. Ille. Exemplum Thome
de canturia. Dum infirmaretur grauiter
apparuit ei demon vt ipsum temptaret. Et
quesiuit ab eo: qd plus odio haberet? Res/
pondit. Thome demon. Vere confessionez.
Et ille. Quare hoc? Respondit. Quia om/
nes labores meos amitto in ipsa: cum pec/
cator cum deo suo reconcilietur. ⁊ pacifi/
cet. E de rebello, catiuo, proteruo, ad deum
suuz reuertitur: ⁊ ab ipso gratanter suscipi/
tur. O confessio gloriosa. O sancta res. Un
de dubium queritur. Utrum sit tanta vis
confessionis. vt quis non habens copiam
confessoris: possit layco confiteri? Respon/
det Aug. De pe. di. 6. Tanta est vis confes
sionis ꝙ si deest sacerdos confessor: confitea
tur proximo. Quod verbuz sm̄ Tho. in. 4.
di. 17. non est precepti sed consilij. Quia lay/
cus non habet claues. Unde per ꝯsequens
confitendo layco: tenetur iterum sacerdoti
confiteri cum omnibus culpis. Est tamen
bonum ⁊ vtile layco confiteri in casu neces
sitatis. quia in tali casu consequitur veniā
peccatorum. Quod probatur duplici me/
dio. Primo exemplo cuiusdam peregrini:
qui in mari existens, ⁊ mari turbato: con/
fessus est peccatum suum cuidam suo socio
Et ex hoc mare pacatum est. quod fecit il/
la confessio. Nota hic ꝙ est valde pericu/
losum nauigare cum blassematoribus ⁊ q
sunt in mortali. Unde dicunt doctores: ꝙ
ex peccato Jude Jo. 8. turbatum est mare.
Ad propositū. Si hoc fecit illa cōfessio. cum
tamen non esset sacramentuz. o quid fa/
ciet cum patre spirituali? Secundo simi
litudine. De patre nostro Dominico. qui
demonem conduxit per omnes offisinas,
tandez in caplo. O Dominice quid facis?
Omnia hic amitto: die veneris. Si hoc
egit illa ⁊c. ¶ Tertia dicitur ⁊c. Quomo/
do scz fieri debet? Respondeo ꝙ cum erube
scentia. Et ratio doctorum: Quia est maxi/
ma pars satisfactionis. De peni. distin. 6. c.
i. Quoniam verecundia magna est pena:
fit dignus venia: qui pro christo erubescit,
Et de peni. distin. i. c. Quem penitet. Eru/
bescentia in confessione peccatorum: maxi
ma pars est satisfactionis. Exemplo patet.
In lib. de lapidibus legitur. Quidam fu/
it in gallie partibus: qui filiam propriam
oppressit. ⁊ cum maxima verecundia venit
ad sanctum Vincentium. petēs si vnq̄ de
illo peccato veniam impetrare potuisset.
Respondit ei. Immo fili: si penitentiā age/
re velis. At ille. Omnia perficere volo. Un
de iniunxit ei penitentiam septēnem. At il
le. O pater credis me saluari? Ita certe.
Jeiuna tres dies in pane et aqua. At ille.
O pater: quomodo possum obtinere veni/
am? Respondit sanctus. Dic tm̄ tria pater
noster: quia pro certo peccatum dimissum
est. In illa hora durum ploratum emisit. ⁊
in terram procidens expirauit. Apparuit
ei in nocte sequenti ⁊. d. euolasse ad gau/
dia sempiterna sine aliqua pena. Et hoc
totum propter illam verecundiam sanctaz
Sed heu: quia plures accedunt sine hac
ad sacramentum hoc: como mati: quasi ri/
dendo. Et vt hanc confusionem fugiant:
querunt patrem aut surdum aut fatuum.
aut indeuotum, aut locum secretum. Ex
hoc mihi non potest placere audire confes
siones in cameris ⁊ locis secretis sed bene
publicis: ne penitens dicat verba derisoria
aut truphando. O quot res vane. Congue
ritur dominus. Jere. 8. Non est qui agat
penitentiam super peccato suo: dicens. qd
feci? s. cum rubore. Sed dicet aliquis cuius
vtilitatis est cōfessio que cū tanta diligen/
tia debet fieri? R° ꝙ multiplicis. Pri/
ma quia ē mētis securatio. Ualet ꝯfessio ad
quandam mētis securitatē ex cognitione
venie accepte. O pater cū suz ꝯfessus totus
sum letus. Gran marze ala ꝯfession. Secū
da vtilitas ē pene diminutio. Nā sacerdos
ex vi clauiū potest aliqd pene debite rela/
xare: sz nō oēm penā. Tertia vtilitas ē in/
tercessorꝝ multiplicatio. Tenent nāq̄ sa/
cerdotes orare ꝓ eis q sibi ꝯfitent. Quar
ta ē grē augmētatio. Sepe. n. in ꝯfessione
deuota dn̄s augmētat grāz collatā in ꝯtri
tiōe. 5. ē dei glificatio: quia cū qs sua pctā i
spe venie ꝯfitet: deū misericordem glificat.
Quare laudabile ē vt q frequēter peccāt,
nō tm̄ semel in āno: sz sepe et ꝯfiteantur.

t Ertium dicitur. Triplex namq̧ de
fectus committi potest:ne confessio
sit perfecta:ut ponit Th.4°.dis.17.
Et per cõsequens nullius adiutorij spũal'.
¶ Primus dicitur malicie
¶ Secundus dicitur circunstantie.
¶ Tertius dicitur negligentie.
¶ Primus dicitur. Cum peccator ex mali
cia ⁊ aliquo respectu ductus. peccatum su-
um celat patri suo spirituali. Talis cõfessio
est inualida. Aug. de pe. dis.5.c. Cõsideret.
Cautus sit penitens ne verecundia duct⁹
diuidat apud se confessionem : ut diuersa
diuersis velit sacerdotibus mãifestare. Sz
anima cara dubium querit sibi. Utruz hõ
possit diuidere confessionẽ suá: dicere vná
partem vni: alteram alteri: ex quadaz eru-
bescentia: Respondet Petrus de palude
in.4. Quod loquitur dupl'r. Aut de mortali
bus: aut de venialibus. Si de mortalibus.
Sic dico ꝙ vni ⁊ non pluribus sunt de ne-
cessitate dicenda. Aut de venialibus: quia
venialia non habent cõnexionem: nec quo
ad contritionem: nec quo ad absolutionez.
Ideo absq̧ iudicio ⁊ preiudicio salutis po
test de hoc dimidiari confessio: quãuis nõ
sit honestum: nisi fiat ex causa rationabili.
Ad propositum ergo. confessio debet esse si
ne malicia. Et confessor qui videt peccato-
rem in tali statu: non debet acriter reprehẽ
dere: sed ipsuz confortare: quia ⁊ ipse in ea
cadere potest. Ex hoc deus permisit Petrũ
cadere: ut alijs esset exemplum gratiosita-
tis. Unde Gre. di.l. Cõsiderandũ ꝙ idcir-
co deus ꝑmisit ipsuz cadere ⁊ negare xp̃m:
ut in sua culpa disceret qualiter alijs mise-
reri deberet. Ille. O patres agite gratiose.
Exemplo illius qui dixit adultere. Uade ⁊
amplius noli ⁊c̃. Quod fuit in exempluz cõ
fessoribus pietatis. ¶ Secũdus defect⁹ ⁊c̃.
Quando nõ dicitur peccatũ cum circũstá-
tia. Ubi nota sm̃ Bona. in.4. di.17. ꝙ duo
sunt genera circunstantiarũ. Primũ est al-
leuians peccatuz. ⁊ hoc non est dicendum.
Scd̃m est necessariũ. Quia nõ sufficit dice
re peccaui cũ muliere: imo oportet exp̃mat
utrũ coniugata vel virgo. vel religiosa. vel
ꝯsanguinea. ⁊ sic de alijs. Aliud est pecca-
re cum moniali. aliud cũ seculari. aliud cuz
soluta. Aliud est percutere clericum. aliud
laycum. Et sic de singulis. Unde Th. in ex-
positione psalmoꝝ. super illud p̃s. Confite
bor aduersuz me ⁊c̃. In verbo iniusticiá:
ꝙ triplex est iniusticia. Prima ꝯtra deuz. q̃
est dicenda. Pater dico meá culpam: quia
blassemaui deum meũ. sacramẽta falsa ac
cepi. dilexi plus diuitias q̃z deum meuz. nõ
celebraui festa. ⁊ hm̃õi. Faceccia de Bergo
mensi qui crucifixũ veterem flebat. q: popu
lus nõ amplius portabat encenia sicut añ:
ꝓpter nouũ crucifixum. O crucifixe vetus
doleo super te q̃zplurimũ. Surrexit crucifi-
xus nouus ⁊ abstulit pignatas cũ flasconi
bus. Secũda iniusticia est ꝯtra ꝓximũ.
Pater non honoraui parentes meos. Con
cupiui rem ꝓximi. Uxorem infamaui. Ap-
plica de odijs. de inuidijs. ꝙ unus alium i-
sequitur. de superbia que regnat. Et ꝙ ter
ra illa tria habet. Primo est superba. Se-
cundo inuida. Tertio paupercula. Paue-
ro superbo. nihil peius dici põt. Tertia i
iusticia contra seip̃m. Prattica sup.7. mor
talia. Primo de superbia. Preterea de qn-
q̧ sensibus. Preterea de.7. opibus miseri-
cordie. Preterea de.x. p̃ceptis. Sz heu me:
q: nesciunt se confiteri. sunt muti. finũt pec
cata grossa. ⁊ leuia dicunt. Quot doctores
legum. quot domini in actu illo videntur a
laltra vita: O imemores ꝓprie salutis. O
homines grossi. Sic de mulieribus: que se
laudãt. Pater quotidie dico tria pr̃ nr̃ ⁊c̃.
Aut accusant vicias. Pater illa mea vicia
ma tolto vna gallina ⁊c̃. ¶ Terti⁹ defect⁹
⁊c̃. Quia nõ faciunt pniam eis iniunctã a
ꝯfessorib⁹. Cõtra Deu.17. Qui nõ obedie
rit sacerdotis imperio: morte moriat̃. Et pe
nitentia que nõ fit hic: fiet in alia vita acer
bior: immo acerbissima. Exemplum legitur
in libro de apibus. Tp̃e Innocentij pape
quidam ribaldus maximus ad pontificem
accessit. pro absolutione sui facinoris. Non
valens facere penitentiam: tandem ei iniũ
xit ut diceret omni die tantum: quando dor
mituz iret cuz signo crucis. Morieris ⁊ non
viues. Considerans hoc: cepit flere. O me-
schine: melius est hic plangere q̃z in alia vi
ta. Unde condignam egit pniam sup pec-
catis suis: ⁊ saluatus est.

¶ Feria.3.3. hebd e. De necc̃itate ꝯfes.

Si peccauerit

I peccaue
rit in te frater tuus: va
de ⁊ corripe eum inter
te ⁊ ipsum solũ. Mat.
18. ¶ Ueritas incar-
nata: hodie nobis dat
quattuor salutifera documenta saluti no-
stre quãplurimum necessaria. Primũ de
fraterna correctione: cum dicit. Si peccaue
rit in te frater tuus: idest te solo sciente: vl'
in te .i. contra te iniurias irrogãdo. Uade
⁊ corripe eum inter te et ipsuz solũ. Scd̃m
Chri. ⁊ Tho. super Math. Aut peccatum
proximi est publicum: aut occultum. Si pu
cũ: publice est arguendum. Unde ei nostro
roman apostolo .i. ad Thi. 5. Peccantẽ co
ram omnibus argue: vt ceteri timorem ha
beant. Aut est secretum: tunc locum habz
correctõ fraterna: que est actus charitatis.
que debet fieri in loco secreto. Corripe euz
inter te ⁊ ipsum solum. Non imerito. quia
super omnia bona est fama in populo. Iu
xta illud. Melius est nomen bonum ꝙ̃ di
uitie multe. Ideo secrete peccatum proxi-
mi corrigendũ est. ne si reprehendatur in
publico efficiatur inuerecundus. ⁊ per con
sequens lesa fama sua a peccato nõ se cor
rigat. Unde dicitur. Si peccauerit ⁊c̃. Se-
cundum documentum est de prelatorũ di
gnitate. Cum subdit. Amẽ dico vobis. que
cunqꝫ alligaueritis super terram erunt li.
⁊ in celo. quia .s. potest celum aperire sacer-
dos peccatori penitenti. Mat. 16. Tibi da
bo claues regni celorum. Et Jo. 20. Accipi
te spiritum sanctum: quorum remi. pctã re-
mittuntur eis: ⁊ quoꝝ retinueritis retenta
sunt. Tertium documentũ de orationis
vtilitate: Cum dicit. Dico vobis: q2 si duo
ex vobis consenserint .s. in animo offensaz
sibi inuicem remittẽdo. De omni re quã pe
tierit fiet illis a patre meo. Quia oratio nõ
est accepta coram deo: si teneatur cõtra fra
trem odium in aĩo. Unde subditur. Ubi
duo vel tres fuerint congre. in noĩe meo .i. i
charitate vniti: in medio eorum sum: sic ac-
quiescendo bone voluntati eorum ⁊ peti-
tioni. Nota in verbo. In medio eoꝝ sũ.
Scd̃m phũm. 2. ethi. Uirtus in medio ꝯsi-
stit. In eodem. Medium in omnibus ẽ lau
dabile. Poeta. Medium tenuere bti. Xp̃s
in omnibus tenuit medium. Nam in nati-
uitate stetit in medio duorum aialium. In
morte stetit in medio duoꝝ latronuz. Post
resurrectiõez stetit i medio discipuloꝝ. Luc.
vl. Stetit iesus in medio discipulorum suo-
rum. Per hoc nos instruit: ꝙ in oĩbus ope
ribus nostris: debemus tenere mediuz ⁊ fu
gere extrema. Aliter enim ipsa opera nõ es-
sent virtuosa: q2 omnes virtutes sunt i me-
dio. Uirtus in medio cõsistit. Quartuz
ꝙ iniurias sp̃ dimittere debemus. Accedẽs
petrus ad xp̃m dixit. Domine quotiẽs pec-
cabit in me frater me⁹: Dimittã ei vsqꝫ sep
ties: Respondit iesus. Non solũ septies: sz
vsqꝫ septuagies septies .i. totiens quotiẽs.
Ponitur numerus determinatus ꝓ inde-
terminato. Hier. Septuagies septies .i. qua
dringẽtis nonaginta vicibus. Sene. Si ma
gnanimus fueris. nũꝙ̃ reputabis tibi iniu
riã fieri. Applica. De necessitate ꝯfessionis
erit smo. De q̃ duo sunt vidẽda mysteria.
¶ Primũ dicitur necessitatis.
¶ Secundum dicitur temporalitatis.
Circa p̃mũ. Querit dubiũ. Utꝝ hoĩ
c sit necĩa vocal' ꝯfessio ad salutẽ: Ad
q̃d duplex fuit opio. Una dixit ꝙ si.
Que ꝓbat intẽtũ suũ. triplici medio. Que
positio fuit grecoꝝ. ⁊ quorũdã hereticoruz.
Primũ est tale. Si necessariũ esset hoĩ ꝯfi-
teri sacerdoti: hoc nõ esset nisi ad taxanduz
sibi pniam de pctis. Sz hõ põt sufficient sibi
pniam taxare. Igit' vocalis cõfe. ⁊c̃. Se
cundũ est tale. Nullus tenet' manifestare i-
honesta corporis sui: multominus ihonesta
aĩe q̃ sunt peccata. ff. de ꝯdi. ob turpẽ cãm
lib. 2°. Et. C. de iure iurãdo. l. i. ⁊. 2. vbi dr̃.
Nõ dz aliqs allegare turpitudinẽ suã. Igi'
⁊c̃. Tertiũ est tale. Cõfessio est necĩa ad
remissiõez culpe. Sz aliqbus pctm̃ remissuz
est sine hoc ꝙ ꝯfessi legant': vt pz de Petro.
Paulo. de deꝓ̃hensa in adulterio. de Mag
dalena: ⁊ plibus aliis: a qbus xp̃s nullã ex-
egit ꝯfessionem: ⁊ tñ peccata remisit: vt da
ret' intelligi peccata esse dimittẽda sine con
fessione. Igitur confessio vocalis ⁊c̃.
¶ Scd̃a opio dicit ꝙ sic Jacobi. 5. Cõfite-
mini alterutrũ pctã vr̃a Ad quã difficulta
tem Theologi i. 4. di. 17. ⁊ oẽs Canoniste
rñdent ꝙ cõfessio vocalis necessaria est ho

mini ad salutem. Quod probatur triplici ratione.

¶ Primo ratione preceptionis.
¶ Secundo ratione auctoritatis.
¶ Tertio ratione exemplaritatis.

¶ Primo rõne rc. Ex quintuplici lege preceptum est. Primo legis naturalis. Una ẽ maxima Theologorum. ꝙ homo compositus est ex corpore ⁊ anima. Ex parte corporis: est multum labilis ad peccandum. i. Jo. 3. Si dixerimus q2 peccatum nõ habemus: ipsi nos seducimus ⁊ veritas in nobis non est. Et. xij. q. i. c. Dis etas ad malũ pna est ab adolescentia sua. Ita fragilis: vt dicat Th. in. 4. di. xij. ꝙ homo diu non potest esse sine veniali. Ad propositũ. Rõ natural' dictat. vt post peccatũ sit male contẽtus se recognoscendo ⁊ veniã petẽdo. Hec autẽ recognitio: dicunt doctores: hec est cõfessio mentalis. quã faciebãt antiqui post peccatũ. Et q2 deus ante icarnationẽ erat spũs. Jo. 3. Deus spũs est. Ideo erat contentus mentali cõfessione: nec plus exigebat. Sed postꝙ̃ factus est homo: cõfessiõem oris a nobis exigit. Et q2 presens nõ est corporaliter nobiscum: vult vt eam faciamus suo vicario. s. sacerdoti. De quo Mat. 8. Uade ostẽde te sacerdoti. s. confessori. Que confessio fuit figurata in terrestri paradiso. Geñ. 3. qñ dictum fuit Ade Adam vbi es? q. di. Cõfitere reatũ tuũ. Super quo Augu. Adam vbi es? Uerba sunt increpantis ⁊ ad cõfessionem cogentis: non ignorantis. Ille. Unde constat: ꝙ loquitur de confessione vocali ⁊ mentali fienda ipsi deo. Primo vocali. Quia tunc deus nõ homo vocaliter loquebatur ipsi ade. Ubi es? Unde ab illo loco: fuit data confessio. Secũdo mentali: vt in seipso adam eẽt male contentus. Ex hoc dicit Th. 4. di. 17. ꝙ confessio est de iure naturali. Et Scotus in. 4. eadem di. q. vnica. ꝙ cõfessio est de iure diuino. Ex hoc papa nõ põt dispensare super hac. Et Cano. Extra de pe. ⁊ re. c. Omnis vtriusq3. ꝙ confessio ẽ d iure positiuo. Unde Th. quolibet. 4°. q. x. hoc mirabile dicit. Indubitanter tenẽdũ est: ꝙ confessio est de iure diuino. Et semper hoies tenebant ad eam post casum in peccato mortali in voto: sed non in effectu. Q2 nondũ erant instituti confessores: nisi post passionem xpi. qui haberent absoluẽdi auctoritatẽ. Ille. Uñ patet pria lex. Scdo de precepto legis mosaycalis. que in sacrificijs ⁊ oblationibus animaliũ figurabat cõfessionem. In Leui. 4. ⁊. 3. c. dicitur. ꝙ percussus lepra debebat se sacerdoti presentare. ⁊ ille modũ lepre considerabat. Si videbat lepram incurabilẽ: imundũ indicabat. ⁊ a ceteris separãdũ. Si aũt videbat habilẽ correctionẽ. mũdũ indicabat: ⁊ liberũ dimittebat. Hoc pprium h3 agere sacerdos i lege noua spũaliter: circa peccatorem. Qui si videt peccatorẽ nõ cõtritum: ipsum expellit. Sed si dolet: absoluit. Unde ex hoc aliq ex hebreis bene pitis asserunt: ꝙ dum reperiunt sacerdotem de leuitico genere. quod tamẽ difficile est discernere. peccata sua ei vocaliter confitentur: sicut ⁊ nos ante mortem. Tertio ex precepto legis prophalis. Prouer. 28. Qui abscondit scelera sua nõ dirigetur: qui aũt confessus fuerit inueniet gratiam. Et Isa. 23. Sũme cytharam. s. cõfessionis inqt deus: frequenta cantum meretrix tradita obliuioni. Quarto legis euangelicalis. Scribitur Luc. 17. de decẽ leprosis: a xpo mundatis. Qui clamabant. Jesu fili dauid rc. Quibus dixit. Ite ostendite vos sacerdotibus. Eundo autem mundati sunt. Ad innuendum: ꝙ lepra peccati mundat ostendendo se sacerdoti: in cõfessione. Preterea. Luc. 3. dr ꝙ qui baptizabãtur a Joãne: cõfitebant ei peccata sua: vt dicit Th. in. 4. di. i. Baptismus Joãnis nõ erat sacrm ecclesie. per pñs nec purgatiuũ peccatorũ. erat tñ dispositiuũ ad pniam: vt etiã patet De conse. di. 4. c. Aliud. quanto magis tenẽtur nũc xpiani ad verum sacrm confessionis? Quã promulgauit Jacobus apostolus: vt patet Jaco. 5. d. Confitemini alterutrum peccata vestra. s. habentib9 claues ecclesie. Quibus xps dedit auctoritatẽ absoluendi. in persona omniu3 Jo. penul. Quorum remiseritis peccata: remittuntur eis: ⁊ quorum retinueritis retenta sunt. O dignitas sacerdotum confessorum. Quinto de precepto legis canonicalis. De pe. di. i. c. Serpens. Uenialis est culpa. i. digna venia: quam sequitur confessio delictorum.

In eadem

In eadem dis. Non meruit iustificari qui peccata sua noluit cõfiteri. Sed querit ani ma cara. Utrum virgo ⁊ apostoli ꝯfitcrẽtur: Confessio: peccatum presupponit. In maria non fuit peccatũ. ergo nec confessio. Respondet Ricar. in.4. distin.4. ar.3°. Et Albertus sup Missus est. Quod apostoli ⁊ Joannes bap. confitebantur: licet non legamus vbi: aut quando. De maria autem: dic ꝙ Joanni euangeliste confitebatur ex humilitate: a quo omnia ecclesie sacramenta accep.t. Cui dicebat. O mi Joannes: nõ sum digna tanto filio. Non sum digna vocari mater dei: quia nõ recognosco filij mei beneficia: licet recognosceret. Unde patet. prima rõ principal'. ¶ Secũdo ratione ⁊c̃. Extra de pe. ⁊ re. c°. Omnis. Ois vtriusqꝫ sexus postqꝫ ad annos discretionis peruenerit: omnia peccata sua tenetur ꝓprio sacerdoti confiteri. Ille. In quibus verbis. quattuor ponuntur difficultates. Prima est. Qui dicuntur anni discretionis: Circa hoc. quattuor sunt opiniones. Una est Ricar. in.4. ⁊ Scoti in.4°. ꝙ annus discretionis dicitur. cum quis ẽ doli capax: ⁊ cognoscit peccatum. Cuius signum est: quando dat interroganti ordinatas responsiones. Et in hoc tempore tenetur confiteri. Opinio est aliorum: ꝙ annus discretionis intelligitur in muliere: anno. xij. In viro. 14. In quo tempore obligatur ad confessionem et cõmunionem. Quod vere seruatur hodiernis temporibus. Tertia opinio est quorũdam: ꝙ annus discretionis intelligitur annus octauus. Que opinio vera non videtur. Ratio: quia vt in pluribus in anno octauo puer nondum habet vsum ratiõis: vt experientia patet. Et quãuis dicatur de puero. 5. annorum. De quo Grego. in.4°. dia. dicit ad gehennam esse condemnatum propter peccatum blassemie. Rñdeo ꝙ in illo fuit acceleratus vsus rationis preter cõmunez vsum. quem si non habuisset: non fuisset sibi imputatum in peccatum. Si ergo iste vsum rationis habuit preter vsum communem in quinquennio vnde peccare potuit. non sequitur ꝙ omnes alij habeant. Quia vt dicitur extra de regu. iur. in.6. Ea que a iure cõi exorbitant non sunt in consequentiam trahenda. Et philosophus. Una irũdo non facit ver. Quarta opinio. que verior videtur. ⁊ est Tho. in.4°. ꝙ pueri circa vndecimum vel. xij. annum: si apparent signa in eis deuotionis: ita scilicet ꝙ sciant discernere panem materialem ⁊ sacramentalem possunt communicare: quia presumitur habere vsum rationis. Secunda difficultas. Quis dicitur ꝓprius sacerdos: Ad quod respondet Alex. 4. par. summe. q. cc. 72. Proprius sacerdos dicitur tribus modis. Primo proprie. Et iste est sacerdos parrochialis: qui sacramenta ministrat. ⁊ cui commissa est cura spiritualis parrochianorum. Secundo dicitur proprius ⁊c̃. iste est episcopus: prelatus ordinarius. Tertio communissime: vt penitentiarij pape. Et illi quibus a papa concessuz est priuilegium audiendi confessiones: vt predicatores ⁊ minores. Sicut patet ꝑ decretales. De confessionibus audiendis.

Tertia difficultas. ⁊c̃. Utrũ sine pctõ existens: obligetur ad confessionem: Petrus de Tarantasio in distin. 17. dicit ꝙ sic. Et hoc est propter preceptum ecclesie: de confitendo semel in anno. Sed dicis. Cum nõ habeam nisi venialia que multis modis remittuntur. quid debeo ꝯfiteri: Respondeo ꝙ non ex vi sacramenti obligatur. sed ex instituto ecclesie. Sed pono casum. An existens sine veniali teneatur ad hoc preceptum: Respondeo ꝙ sic: quia ecclesia sic ꝓcepit. Et peccator confiteri debet se peccatorem esse in potentia. non in actu. Quinta difficultas. ⁊c̃. Utrũ qs absolui possit sine penitentia: Uidetur ꝙ sic. Quia christus: adulteram absoluit. sine penitentia. Uade inquit. ⁊ amplius ⁊c̃. Respondeo ꝙ nemo potest absolui sine ea: qr est sigillum confessionis. Ad argumẽtũ christi. Respndeo ꝙ maiorem dedit qꝫ dari possit dicens. Uade ⁊ amplius noli peccare. qui etiam contritionem infudit. ¶ Tertio probatur exemplo confessionem esse necessariam. Exemplum mulieris. Filia cuiusdam magni principis visitans curiam. cum esset virgo et deuotissima: consuluit papam. vtrum religionem intraret. Qui attendens eius sanctitatem. consuluit quod non: sed in

suo statu permaneret. Et cum iniecisset ocu
los in quendam seruum eius, corrupta est
ab eo: a quo ⁊ prolem habuit. Unde reli
gionem intrauit: ⁊ tamen hoc peccatū cō-
fiteri erubuit: multum pro peccato se affli-
gens ac macerans. Cum autē moreretur:
⁊ sancta crederetur: ab abbatissa adiurata
est. ꝙ eam certificaret de merito suo. Ap-
paruit horribilis post mortem: dicens se dā
natam. eo qꝛ illud peccatum quod cōmise
rat non fuit confessa. Aliud exemplum de
domino quodam, qui deridebat confessio-
nē. Apparuit in forma porci filijs in came
ra. O filij inquiens. duplici de causa sum
damnatus. Primo ratione libidinis. ⁊ idō
sic in hac forma vobis appareo: qꝛ fui por-
cus. Secundo qꝛ risi confessionem: ideo sū
damnatus. Ad argumenta. Ad primū
respondet Ric. in. 4. di. 17. Q̄d ille qui est
nimis familiaris vni parti: iudex non debꝫ
esse in illa causa. Extra de officio ⁊ potesta
te iudicis. d. Glo. Familiaritatis affectio:
veritatem impedire solet. Et. C. nequis in
propria causa. l. i. Nemo debet esse iudex i
propria causa. Nimis enim est homo fami
liaris carni sue. Unde non faceret sibi con
scientiā de peccatis magnis: ⁊ suo modo.
Ideo debet ire ad alium. Ad scd̄m respō
det Boe. p°. li. prosa. 4. de Con. Et. ff. de pa
ctis. l. Tres fratres. Si opera medicanti ex
pectas: opus est vt vulnus detegas. Ad
tertium respondet Alex. vbi supra. Quod
etsi non legatur confessio predictorum. po-
tuit tamen fieri ⁊ factum est. Plura enim
sunt a xp̄o facta que non sunt scripta. Un-
de patet necessitas confessionis vocalis.
Sꝫ videmus plures stetisse per. x. ⁊. 20. an
nos sine confessione. Quis super hoc dispē
sauit? Respōdeo ꝙ diabolus. Uis videre?
Quare concubinarius non confitetur? Di
cet ꝙ propter luxuriā. auarus ꝑpter aua
ritiam. gullosus propter gullam. Igitur cū
istis dispensat demon. Cum auaris demō
auaritie. cū luxuriosis demon luxurie. Un
de patet primū.

S
Ecundū principale ⁊c̄. Quo tem-
pore facienda est ista confessio: An
statī postq̄ꝫ homo peccauit: aut dif
ferre debet vsq̄ ad tp̄s. 40. si infra annum
non facit? Ad hoc loqui possumus dupli-
ter. Aut quoad ꝓpositū interius. Aut quo
ad verbum exterius. Si primo modo: di-
cunt doctores ꝙ tenetur ꝓponere confite
ri quando occurrit memoria de peccato.
Et tenetur quis esse male contentus: quo
tiens occurrit ei memoria peccati. Sed si
loquimur de confessione actuali: circa hoc
est triplex opinio doctorum. Prima ⁊c̄. ca
nonistarum. Innocentius super. c. Omnis.
de pe. ⁊ re. Et Archidiaconus super. c. Ille
rex. de pe. di. 3. dicunt ꝙ omnis qui cecidit
in mortale. q̄ꝫcitius tenetur confiteri ex de
bito necessitatis. Et ratio horum est. Quili
bet tenetur vitare periculum anime. Sed
differre confessionem exīs in mortali: ē in
periculo anime. ⁊ non vitatur periculum:
quod potest euenire. Lucanus in primo.
Tolle moras: sp̄ nocuit differre paratis.
Igitur ⁊c̄. ¶ Secunda est opinio theolo-
gorum. vt Tho. in. 4. di. 17. Et in quolibet
in quadam q̄one. Et Ric. in. 4. Q̄d pecca-
tor non statim tenetur confiteri: nisi in qua
tuor casibus. Primus cum quis vult se cō
municare. vel missam celebrare. vel mini-
strare aliquod sacramentum. In hoc casu:
non sufficit ꝙ sit contritus: sed etiam ꝙ sit
confessus. Secundus cum quis habet face
re longum iter: ⁊ probabiliter dubitat ꝙ ꝑ
illo āno: amplius non occurret illi copia cō
fessoris. In hoc obligatur. Qꝛ vt dicitur
De conse. di. 5. Baptizare. Ubi periculum
iminet auferenda est mora. In dubijs enī
tutior via est eligenda: vt habetur Extra
de homicidio. c. Ad audientiam. Tertius
casus est: quando hꝫ facere aliquod de q̄
iminet sibi piculū mortis: q̄ꝫuis ꝑ illo tp̄e
sit sanus. vt trāsire mare. vel longā viā fa-
cere. Aut dū patiē grauē infirmitatē. Un-
de Aug. De pe. di. 7. c. Nemo. Tene certū
⁊ dimitte incertū. Quartus casus cū quis
est illius opinionis. ꝙ tenetē statim confite-
ri: ⁊ sic sibi format ꝯsciam: tūc peccat mor
taliter: si nō facit. Unde. 28. q. i. §. Ex his.
Oē qd̄ ē ꝯtra ꝯsciaꝫ. edificat ad gehēnaꝫ.
Cōtra scrupulosos: est hec sn̄ia. ¶ Tertia
opio ē alioꝝ q dn̄t de religioso ⁊ layco. De
religioso aūt cū totū tp̄s vite sue: sit sibi tp̄s
pn̄ie: hita copia sacerdotis idonei. si pecca
uit mortalr̄: tenetē sine mora ꝯfiteri: h̄ꝫ hāc
opinionē. Laycus ꝓ rōnabilr̄ pōt expe-
ctare tp̄s

etare tempus.40. quod est tps penitentie.
Unde cū illd tps sit magis opportunū eis
ad satisfaciendū ⁊ confitendū:si expectet il
lud:rōnabiliter est iudicare ꝙ nō peccent:
dūmodo ꝓponant firmiter tūc ꝯfiteri. Sed
tutior via est:ꝙ melius est confiteri morta-
li cōmisso:nec tardare. Et hoc est quadru-
plici rōne. ſm doctores. Primo rōne incer-
titudinis. Secūdo aggrauationis. Tertio
elongationis. Quarto vtilitatis. Primo
ratiōe ⁊c. Quia homo est incertus:quo tē-
pore debeat viuere. mori pōt sine loquela:
pericula ꝙ̄plurima ei euenire possunt. In-
certus quoad locū. quoad tps. quoad mo-
dum. Eccl's.9. Nescit homo finē suum. Pe
trarca.5°. Triu°. temporis.
Qui la humana speranza qui la gloria.
Qui miseri mortali alzan la testa.
Et nissun sa quanto si viua o mora.
Ideo diuiti ꝓmittenti sibi longam vitam
dictū est ei. Luc.xij.c. Stulte hac nocte ani
mā tuam repetent a te. Contra eos qui di-
cunt. O pater tēpus veniet:qñ pctm̄ meū
confitebor. Contra Eccl's.5. Ne tardes cō-
uerti ad dñm:⁊ ne differas de die in diem.
Secundo rōe ⁊c. Quāto plus differt cō
fiteri:tanto accumulat peccatū peccato:et
per consequēs:penā pene. Tu sey cargo o
peccator:el fasso sopra le spale. Extra de cō
suetudine.c.finali. Tanto grauiora sūt pec
cata:ꝙ̄to diutius infelicem aiam detinent
alligatā. Et Greg. Peccatū quod per peni
tentiā non diluitur:mox suo pondere ad
aliud trahit. Tertio ratiōe ⁊c. Quanto
plus moratur in peccatis tanto magis deū
offendit ⁊ elongatur:per cōsequens diffici
lior erit cōuersio:iuxta illud. Qui nō es ho
die.cras minus aptus eris. Et Ouidius.
Principijs obsta:sero medicina paratur.
Cum mala per longas conualuere moras.
Sed non est verisimile:ꝙ ille q se elōgauit
ꝑ plures menses.annos.⁊ dies:de facili pos
sit redire in puncto ⁊ hora. Quarto rōne
⁊c. Ex frequenti ꝯfessione.peccator conseq
tur tres vtilitates. Prima dicit peccati co-
gnitio. Sacerdos tenetur instruere peccato
rem confitētē.⁊ ei ostendere ꝙ̄tum potest:
qualitatē peccatorū:quando.s.est mortale
⁊ veniale peccatū.⁊ ei aperire portas ⁊ pe
nas quas incurrerat per peccatū suū:ex cō
sequenti cognoscit peccatum. Scda dicitur
mentis securatio. Quia ex frequenti confes
sione homo gaudet.letatur. O pater:quan
do domū reuertor.totus letus redeo. Uiue
re in mortali est pena maxima. Aug. Iussi-
sti domine:⁊ vere sic est:vt sua sit pena:ois
inordinatus affectus. Confessio hominem
letū reddit. In.9.ethi. Uirtuosoꝝ:btissima
est vita. Ideo Dauid. In voce exultatiōis
⁊ ꝯfessionis:sonus ⁊c. Tertia dicit pctōꝝ
euitatio. Propter frequentē ꝯfessionē ho
mo vitat peccata.quia ex illa demon vires
suas amittit. Exemplū in lib.de.7.donis.
Cum quedā mulier de paupertate sua plu
rimū desperaret.demon apparuit ꝓmittēs
multa.si tamen tria faceret. Primum vt vi
ros ecclesiasticos peccare faceret. O malū
⁊c. Secundū vt in ecclesia hora officiorum
garriret.⁊ alios perturbaret. Tertiū vt nō
confiteretur:quia hoc mihi sūme displicet.
Respondit. Non faciam. Ecce secundus
sermo ⁊c.

¶ Feria.4.tertie hebdomade. De pctō.

Accesserūt ad
iesum ab hierosolimis scri-
be ⁊ pharisei di. Quare di-
scipuli tui transgrediuntur
traditiones senioꝝ: Nō.n.
lauant manus cū panē manducant. Mat.
15.c. ¶ Scdm Chriso.pharisei erant in tri-
bus defectibus. Primo erant superstitiosi:
q2 lauabant manus.credētes ꝙ mundicia
exterior:faceret mundiciā interiorē. Unde
Tho.3.par.q.38.ar.1. Baptismata pharise-
orum erant vana:ordinata tm̄ ad mundi-
ciā carnis. Quā opinionē habuere antiq:
quā sequunt saraceni. Quod absurdū est.
Q2 lotio manuum facit ad quandam hone
statē ⁊ corꝑalē mundiciā:nō tñ ex de neces
sitate 2°.erāt auari:q2 inducebant filios
ad dandū bona parentū in tēplo:imo vt do-
mos depdarent. Qd erat ꝯtra liberalitatē.
3°.erāt impij:q2 parentes priuabāt talibus
bonis tpalib9:⁊ sic fame moriebant. Cōtra
hos defectus:xp̄s vnica rñsione ꝯcludit.d.
Quare ⁊ vos trāsgredimi mādatū dei ꝑꝑ
traditionē vr̄am: Qui.s.ꝑsuadetis filijs:vt

domos parentum depredentur: ⁊ eos inho
norẽt. Cum tamen sit contra illud Exo. 20.
Honora patrem tuũ ⁊ matrem. Unde apo
stolus. Non sunt facienda mala vt veniãt
bona. Extra de simonia. c°. Ad apostolicã.
Sub pretextu pietatis: non est Ipietas cõ-
mittenda. Hypocrite bene prophetauit de
vobis Isaias d. Populus hic labijs ⁊c. In
tota scriptura nullum pctm̃ inuenies ita a
christo redargutum: sicut peccatum hypo-
critarum. Sabadei mundum decipiunt: q
vult decipi: e chi nõ lo ingana non e so ami
co. Deinde his dictis: vertit se ad turbã. d.
Non quod intrat in os. i. cibus corporalis.
Coinquinat hoiem. s. spiritualiter: nisi inq̃
tum per delectationez male afficitur ad ci
bum. Sed qd procedit ex ore. i. verba que
sunt interioris malicie significatiua: hoc co
inquinat hominem. Dixerunt ei apostoli.
Magister scis: quia pharisei audito hoc v̄
bo scandalizati sunt: Respondit iesus. Si
nite illos: quia ceci sunt ⁊ duces cecorum.
Omnis plantatio quã non platauit pater
meus ⁊c. Nõ lotis manibus man. nõ coin-
quinat hominez. Applica. De peccato erit
hodie sermo. De quo. 3. contẽplabimur.
¶ Primum dicitur opinionis.
¶ Secundum dicitur declarationis.
¶ Tertium dicitur confirmationis.

P Rimum dicitur ⁊c. Querit dubiũ
a Theo. Uelle qua ab hac pte: om-
nia supplicia: omnia tormenta: oia
infortunia: oia patibula. ogni disgratie. che
may possa cader al homo. Ab alia parte:
vnũ minimũ peccatũ mortale. Quale ma-
lum plus est eligibile. An mortale vt euitet
omnia mala supradicta: an oia mala: Cir-
ca hoc due sunt opiniones. Una quorũdã
est: q̃ homo magis debet icurrere aliquod
mortale: q̃ incurrere tot mala. Quod pro-
bant tripliciter. Primo ratione. Secundo
auctoritate. Tertio exemplo. Primo rõne.
Quia homo potest reparare pctm̃ per ↄtri
tionez. pcutere pectus suũ: e dio accepta la
bona volũta. Eze. 18. Cũ auerterit se impius ab
impietate sua: ipse aiaz suã viuificabit. Et Dd
de seipso. Dixi cõfitebor aduersuz me iniust.
meã: ⁊ tu remisisti iniqui. p. m. Et. 2. Re. xij.
Quando Natham reprehendit eũ de pctõ
dixit. Peccaui. Et statim subiunxit. Et dñs
transtulit a te pctm̃ tuuz. Uulgaris poeta:
Non e peccato de si tanto graue.
Che del intrar a te signor idio.
Cũq̃ se pente non troua le chiaue.
¶ Secunda opinio dicit oppositũ. q̃ meli⁹
ẽ mori: q̃ peccare. In. 3. ethi. Melius ẽ mo
ri: q̃ facere ↄtra bonũ virtutis. Et Dañ. 13.
Melius est incidere in manus hominũ: q̃
peccare in conspectu domini. Et Aug. 32.
q. 5. c. Ita ne. Potius debet quis mala q̃li-
bet tolerare: q̃ peccato ↄsentire. Et Uulga
ris. Ora may ch forzan son: Iesu per ati ser
uire ⁊c. Et de Monica madre Augustini q̃
potius volebat illum mori: q̃ remaneret in
sua perfidia ⁊ infidelitate. Qualis autẽ sit
vera opinio: veniamus ad 2m mysteriũ.

S Ecundum dicitur ⁊c. Conclusio est
Th. in quolibet. x°. In. 4°. sen. dis.
15. In. 22. q. c. x. ar. 3°. Alex. de ales i
2. parte sũ. Archiepi in. 4. parte sũ. Ti. 14.
c. 6. Et. i. par. Ti. 6. q̃ magis homo debet su
stinere omnia mala: q̃ peccatũ cõmittere.
Que conclusio probatur quintuplici rõne.
¶ Primo ratione priuationis.
¶ Secundo ratione infatuationis.
¶ Tertio ratione seruitutis.
¶ Quarto ratione odiationis.
¶ Quinto ratione assimilationis.
¶ Primo ratione ⁊c. Quia nos ꝑuat vita
beata. Ubi nota Th. i. 2. q. 79. a. 2. Et. 3. cõ
tra gent. c. 4. q̃ maluz est priuatio boni.
Exẽpli gratia. Tenebra est priuatio lumis.
infirmitas est priuatio sanitatis. amarũ est
priuatio dulcedinis. Et quanto questa pri-
uation. sara priuation de mazor bene: tãto
malum erit minus. Exempli gra. Priuatio
manus est maius malũ: q̃ vnius digiti. Et
truncatio capitis q̃ pedis. Unde phus. 5.
Top. Si simpliciter ad simpliciter. ⁊ magis
ad magis. ⁊ maxie ad maximũ. Ad ꝓposi
tum. In mortali pctõ: est priuatio maxime
boni hois. Quale o pr Gabriel: Clama vi
ta beata. El paradiso. Ubi nota 2m philo-
sophũ in. 7. Pol. Et Ciceronẽ in vltio rhe-
to. vete. q̃ sunt tria bona hois. Bona tpa
lia. Que etsi sint minima respectu alioꝝ: sũt
tamen bona: q2 organice deseruiunt felici-
tati instrumẽtaliter. Et sunt tanq̃ media ad
virtutes. Secundo bona corporalia: vt sa-
nitas. pulcritudo. Tertio bona spiritualia

Ista sunt

Ista sunt maiora oibus bonis. In.i°.eth. Bona anime:sunt maxime bona. Qr in.7. Pol. Aia est preciosior omni corpore: ⁊ oi possessione. Que bona aie peccatū priuat. Faciamus sic rationem. Malum est priuatio boni. Et in peccato est priuatio huius boni.s.vite eterne: ⁊ salutis proprie. Unde super omnia est fugiendū peccatuȝ. Ideo Ecclesiastici.21. Quasi a facie colubri fuge peccatum. Alia prattica. Maximū malum o christiane:est priuatio rerum temporaliū ⁊ filiorum: ⁊ oium bonorum. Sed maximū est anime amissio.que est per mortale peccatum. Uane homo esset creatus. vane baptizatus. vane ad ecclesiam perrexit. vane ad sermões. Unde qdā vulgaris cātabat.

Melio saria per noy:nō esser nati.
Douendo viuer cum infamia serui.
Et al fine iniusti in pouerta damnati.

Ille. Exēplū in Cronica ordis. Magr̄ Jordanus dū iret ad ꝑdicādū Uercellas:a populo rogatus est.vt quandā obsessam visitaret. Jordanus autem interrogat quare illam affligeret. Respondit. Cogor hoc agere a deo:propter peccatum illius. Cui magister Jordanus. Si tibi daretur optio: vbi velles esse? Respondit. O pater in celo vbi cecidi:vt faciem dei mei videre possez. Cui pater. Quid velles agere. si illam videre posses? Respondit omnes mundi penas q̄ possunt sustineri:super martyres. Cui Jordanus. Quis es tu? Unus de Seraphin q assistūt sp ante faciē dei. Tūc magr̄ Jordanus audiens.d. O miser est ille peccator:q mortaliter peccat. ꝑ quo paradisum ꝑdit. ¶ Secundo ratione ⁊c̄. Pono hanc cōclusionem:ꝙ peccator est maximus fatuus. Que ꝯclusio verificatur a.s.Th.22.q.64. ar.2. Homo peccando recedit ab ordine rationis. Ille. Si recedit ab ordine:igit̄ stulte facit. Unde cōmuniter a sapientialibus libris peccatores dicunt̄ stulti. De quibus Eccl's.6. Stultorum infinitus est numerus. Que stulticia ostenditur ex tribus ꝭm Robertum olcoth super ecclesiasticum. Et Nicolaum garro. Primo ex via. Secundo ex mensa. Tertio ex cura. Primo ex ⁊c̄. Uis ire romā ⁊ viā ignoras. Quid facies? O pr̄ terrogabo de illa. Et si dicet: duas eē vias. spaciosaȝ sȝ ꝑiculosā ꝑꝑ latrōes:aliā spinosam sed securā. Sed ꝑ quā ibis? Uere si sapis tenebis spinosam: que est secura. Et non spaciosaȝ ne occidaris. Ad propositū. Peccator est fatuus:qr tendit per viaȝ latam:que ipsum perducit ad perditionem. De qua Mat.7. Lata porta ⁊ speciosa ē via:que ducit ad perditionem. Auisatur a xp̄o de hoc:non credit. O luriose non eas per illam viam. O auare:sine visuras. restituas male ablata. Secundo ex mensa. i qua sunt diuersi cibi toxicati: sed zucharo ab extra liniti in vasis aureis ꝓpinati. Dic mihi. Sapiunt tibi he confectiones? O pater vtiꝗ. Hanc conditionem mecum portaui ab vtero materno:ꝙ dulcia sunt amica nature. Uere esset fatuus qui tales cibos paratos. ⁊ tales declaratos a fide dignis. ꝙ intus esset venenum. Gustares ne? Non pater:qr essem fatuus. Ita peccatori accidit. Sub dulcedine peccati.latet venenum damnationis eterne. O pazo luxurioso. O pazo auaro. Tertio ex.⁊c̄. Dic mihi o mulier. dic mihi o homo: quot indumēta habes. Pater inquit vnum de fustani:aliud d scarlato. Si es bona massara: de vtroꝗ debes habere bonam curam. Sed de quo maiorem curam habebis? Uere pater de scarlato. Quia est preciosior. Ideo debet custodiri diligentius. Ad propositum. Duo sunt nobis data ab optimo deo. Corpus ⁊ anima: vtrūꝗ debemus custodire. Quid horuȝ est nobilius? Uere est anima super omnia bona. In.6. Pol. Anima ē nobilior omni corpore. Et.l. Sancimus. C. de sacrosan.ecc. Anima cunctis rebus mundi preponenda est. Extra de pe.⁊ re.c. Cum infirmitas. Anima ē melior omni corpe: ⁊ anime bonum prefertur omnibus bonis. Per hanc deus munduȝ fecit. In.2.de anima. Finis quodammodo omnium est homo. Per hanc:verbum dei factuȝ est caro. Jo.3. Sic deus dilexit mundum:vt filium suum vnigenitum daret. Per hanc factuȝ est celum empyreum. In.2.di.2. Celuȝ empyreum potius est pro anima ꝙ̄ pro angelis. Per hanc xp̄s mortuus est. Grego. O mira circa nos tue pietatis dignatio. Huic datus est angelus in custodiam. Hiero.2. di.xi. Magna dignitas animarum est: vt vnaqueꝗ ab ortu natiuitatis sue habe-

at angelum delegatum. Deute. 4. Custodi temetipsum ⁊ animam tuam solicite. Anima ergo preciosior est corpore: ideo ſm la rason debet plus curari: ꝙ corpus: ꝙ quecūq; huius vite. Aliter stulte agis. Unde Aug. li. de agone xpiano. Nulla est maior stultitia: ꝙ propter bonum momentaneū: perdere bonum eternum. Fiat prattica notabilis in hoc verbo. O peccator. O luxuriose, tu sey pazo: che per vn poco de dilecto perdis paradisum: ⁊ obligas te eterne damnationi. Nulla est maior stultitia. replica. Et Grego. in li. mora. Quid insanius: ꝙ pro modica delectatione carnis: eternis se obligare incendijs? Ille. Unde patet scda.

¶ Tertio ratione ⁊c̄. Inter cetera bona hoc vnum est: libertas. Jurista. ff. de fidei cōmissis libertatibus. l. par. Nihil gratius prestatur libertate. Julius Celsus. Inestimalis res est libertas. Et. ff. de verborum significatione. Preciosa res est libertas. Et Esopus.

Non bene pro toto libertas vendit̄ auro.
Hoc celeste bonum preterit orbis opes.

Et in Canzone. Sorella mia tu hay rasone e ben dici la verita. Che non ge mazor cosa che liberta. Experientia patet. Si homo a sarracenis caperetur ⁊ in manu turchi esset. nōne putaret hoc sibi esse ad magnā gratiam si redimeretur? Uere sic. Ad propositum. Sicut libertas est potissimum donum: ita nihil vilius est seruitute: que est ꝑ peccatum in qua est peccator. Th̄o. 22. q. 64. ar. 2. Homo peccando perdit dignitatem humanam ⁊ incidit in seruitutem. Et super Jsa. 50. c. Homo enim per peccatum vendit tria. Anime libertatem. celestē hereditatem. ⁊ aīe virtutem. Ille. Et xp̄s Jo. 8. Qui facit peccatum: seruus est peccati. i. diaboli. Et. i. Petri. 2. A quo quis victus est: huius seruus est. Et Augu. Bonus homo lꝫ seruus liber ē: malus autē si regnet seruus. ⁊ tot dn̄orum quot vitiorum. Ille. Prattica in verbo vitiorum. Tu es in peccato gulle: seruus es demonis illius peccati. Tu es in peccato auaritie: seruus es illius peccati. Et tot demoniorum quot vitiorum ⁊c. Jn Cronica ordinis. Exemplum. Quidam frater ordinis predixit diē mortis sue. Appropinquante hora ⁊ die: intrauit quidam magnus peccator claustrū. Eadem hora congregati sunt fratres oēs eius mortem expectantes: vt predixerat. Tunc dixit astantibus. Non moriar nunc? ꝙdiu sunt demones in claustro. Uideo. 7. demones in conuentu. Unde anima mea de corpore exire non potest: nisi prius abigantur. Amoto illo peccatore: ⁊ ipse mortuus est. Facit enim demon. sicut fit ali buffali. De quibus Th. super Job. 40. Qui licet sint feroces: tamen si ponatur eis anulus in naribus eorum. ducuntur quocūq; dominus voluerit ⁊ a paruulo. Jta ⁊ homo licet habeat vires liberi arbitrij. tamen dū in mortali pecato est. a demone ducitur de malo i peius. Unde Grego. Peccatum quod per penitentiam nō diluitur. mox suo pōdere ad aliud trahit. Unde Cicero i. 5. Paradoxa. An liƀ ille tibi videtur. cui mulier iperat. cui leges imponit. ꝑscribit. iubet. vetat quod ei videtur? Jn huius figurā. Mat. 26. Cum diceret̄ Petro. Tu de illis es. Respondit. O homo non sum. Canta. Super quo Hilarius. q. s. amiserat esse spiritnale. dum esset seruus diaboli. Ille. O peccator quare non facis debitum? Non seruas ꝑcepta? Quia nō es tui iuris. Quarto rōe ⁊c̄. Peccator odit deum. ⁊ ab ipso odio hr̄. Preterea odit seipsum. Primo enim a deo odio habet̄. Ua qua anima. que habes plura bōa. Hay cara la gratia del signore? Uti ꝙ pater. Et si quis poneret te in desgratia pro malo haberes. Ad propositum. Peccatum enim solum ponit hominē in desgratia de dio. Unde Eccli. xij. Sapiens ait. Altissimus odio habet peccatores. Et Judith. 5. c°. scribitur. Deus peccatoꝝ odit iniquitatem. Et Aug. xij. lib. de Ci. c°. 3. ita asserit. Dicuntur in scripturis inimici dei omnes qui eius aduersantur imperio. non natura sed vitijs. nihil ei nocere valentes sed sibi. Et idem Aug. in lib. de penitentia. qd̄ etiā ponitur de pnia dis. 3. c°. Sunt plures. Scio dominū inimicum esse omni criminoso. Et Dauid in psal. ad deum sic loquitur. Odisti omnes obseruantes vanitates. i. peccata. Et Sap. 14. c. similiter dicitur. Sūt deo odio impius ⁊ impietas ei⁹. Prattica hic. Cur o deus luciferum eiecisti de empyreo? Adam de paradiso? Diluuium in terram?

Sulphur

Sulphur ⁊ ignem super sodomam: Cur
70.millia percussisti peste in populo Do:
Clama. Per el peccato. Facit deus vt ma
ter: que filio alludit cum pomo in manib⁹.
d. Veni fili mi cum pomo in manibus: acci
pe inquit illud. Ille nolens: applicat ver/
bera. d. Gioro che sey: eli da deli busi. Ita
deus. Immittit inspirationes, predicato/
res, ⁊ alia bona dat homini. Sed nolenti
conuerti: dat flagella. Nonne vidisti elapsis
annis pestem in Brixia. in Papia. in Me/
diolano. in Janua: Et iterum veniet: vere
vere. O tentori preparate le brune: vt ma
ter defleat filiam. pater filium. vxor virū ,
amicus amicum. Eper che o dio: Vere ꝓ/
pter peccata. Completus est numerus pec
catorum. O falso xp̃iano. A gentilibus ha
buisti sodomiam. sacramenta falsa. adulte
ria. periuria. omnia mala. Non est verecū/
dia tenere publice feminam. vsuras dare.
Contra Aug. Videtur enim cōsumata ne
quitia hominum qui filiū dei crucifixerūt:
sed eorum maior qui nolunt viuere recte,
⁊ oderunt precepta virtutis pro quib⁹ cru
cifixus est filius dei. Ille. Secundo pec/
cator odit seipsum. O Dauid quid dicis:
Qui diligit iniquitatē odit animam suam.
Et Tob. 12. Qui faciunt peccatum ⁊ iniq/
tatem: hostes sunt anime sue. Non potest
maius odium ad aliquem demonstrari: ꝙ
cum quis eum occidit ⁊ vita priuat: quod
est maximum bonum in rebus temporali/
bus. Peccator autem animam suam pri/
uat vita spirituali ⁊ gratie que excedit in/
comparabiliter omnia bona temporalia.
Sap. 16. Per malitiam. ẜ. peccati: occidit ho
mo animam suam. Unde dicit Robertus
olcoth. ꝙ deus peccatorem persequitur in
omnibus locis. Primo in celo empyreo: q
luciferū deiecit. Secundo in paradiso ter
restri: q Adā expulit. Tertio in aere dū
grandines ⁊ mala tempora mittit. Quar/
to in terra: dum pestem mittit. Quinto in
inferno. dum animas cruciat. Deutero. 32.
Ignis succensus est in furore meo: ⁊ arde/
bit vsq̄ ad inferni nouissima. Etsi non eēt
peccatum: non esset malū pene in natura.
Grego. Nulla nocebit aduersitas: si nulla
dominetur iniquitas. ¶ Quinto ratione
⁊c̃. Assimilatur bestiis homo. Unde. ps. Ho
mo quum in honore esset ⁊c̃. Et aposto/
lus. Animalis homo non percipit que sunt
spiritus dei. Et Bernar. O ꝙ misera condi/
tio peccatorum que de filio facit seruū por
corum. vt prodigus ostendit. Puto dicerēt
iumenta si loqui possent. Ecce adam quasi
vnus ex nobis factus est. Ille. Secūdum
Boe. de Con. prosa. 3. li. 4. Comparat pec/
cator primo asino ratione pigritatis. Non
facit bona nisi stimulatus. Elic puza: li be/
ni de lanima. Secundo porco ratione se
ditatis. q fetet deo ⁊ angelis. Exemplum
angeli qui nares obturabat transiens per
viam concubinarii. Tertio cani rabido. q
vt dicit Plinius li. 3. de naturali historia.
sub lingua habet quendam vermiculum
qui cum pungit ⁊ coleram accendit ⁊ in fu
riam conuertit. Et peccator habet linguā
malā. periurando. infamando. nullum bo
num dicendo. Ecclesiastici. 28. Lingua ter
tia multos cōmouit ⁊ dispersit illos de gen
te in gentem. Lingua. 3. est lingua peccato/
ris detractoris. Unde patet scdm. Quomo
do peccatum fugiendum est. super omnia.
Ad arg. in contrarium. Respondetur ꝙ ho
mo incertus est post peccatum: vtrum deus
ad penitētiam expectet vt possit se ad gra/
tiam preparare. Ber. Qui tibi veniam de
cōmissis promisit: diem crastinum non spo/
pondit.

t Ertium dicitur ⁊c̃. Confirmat no/
stra conclusio duplici medio. Pri/
mo auctoritate. Sen. Si scirem de/
os meos ignoscituros ⁊ homines ignora/
turos adhuc peccare dedignarer. Et quidā
philosophus cum incitaretur ad peccatū.
sibi ipsi respondit. Erubesce celum: intrare
in cenum. Et Aug. super Joannem in ver/
bo qui odit animam suam. Cum enim ar/
ticulus cause venerit: vt hec conditio pro/
ponatur. Aut faciendum esse contra dei
preceptum. Aut ex hac vita migrandum:
quorum duorū homo cogitur eligere. Cō
minante mortē persecutore: ibi eligat deo
dilecto mori: ꝙ offenso viuere. Secundo
exemplis. De Susanna Dan. 13. De. 7. fi/
liis sancte Felicitatis. 2. Mach. 7. De mu
lieribus qui inter duo ligna ⁊c̃. Cur o Pe
tre. o Jacobe. o Caterina. o sancti marty/
res: voluistis mori: Vere per non peccare.

Exempla paganorum de Socrate. vt Va-
lerius.li.7. Quia derideba t canem & hir-
cos quos athenienses vt deos colebant.
in carcere positus veneno hausto ab eis
dato: mortuus est. Preterea de Xenocrate
cui cum discipuli ipsi dormienti in eius le-
ctulum meretricem adduxissent quo face-
rent eum cum ipsa peccare: noluit. Unde
in mane meretrix clamare cepit: non eũ ho-
minẽ esse sed lapidem. De Hippo greca q̃
se in mare iecit ne pyrate eius corpus vio
larent. Et de le Todesche de quibus men
tionem facit Petrar. in. 2. Tri° Castitatis.
in fine. Que venientibus maritis in Itali
am vt eam romanis acciperent: secute sũt
viros suos. Qui cum pariter aduenirent:
romani miserũt contra eos exercitum' du-
ce exercitus Mario. Qui eos ad aquas
Sextias rupit. Quos vindentes vxores
raptos auide honoris disposuerunt animo
se cum defensione gloriose mori. Et ita simi'
reducte: supra carigiam expectabãt roma
nos. Considerarunt tamẽ postea q͛ hoc pos
set esse occasio maculandi earum castita-
tem. Unde concluserunt q͛ multo melius
erat inire fedus cum romanis q̃ʒ tali mo-
do velle repugnare. Petierunt ergo loqui
Mario. A quo petierunt gratiaʒ non seq
maritos qui sic viliter fugerant. Nõ eruen-
di filios. non diuitias. sed solum esset lici-
tum ire romam: & hic effici monachas cum
aliis' in templo Veste: quam rem denegãs
illis Marius: deliberarũt illa via qua po-
terant & filiis libertatem quos secum duxe
rant: & sibimet castitatem conseruare. Un-
de imitates Virginiam eomet die occide-
runt filios: & superueniente nocte se suspẽ-
derunt per gullam. Nullam aliam rẽ plus
relinquentes sui romanis: q̃ʒ eorum corpo-
ra mortua. Isti nunq̃ʒ habuerunt euange-
lium: tamen ne consentirent peccato: expe-
ctarunt crudelem mortem. Et tu o christia
ne quid dicis. qui sine vllo timore. tot com-
mittis? Nũc publice blassematur deus. fi-
unt periuria. inuocatur diabolus. dantur
vsure. augẽtur vanitates & pompe. cõmit-
tuntur fraudes in qualibet arte. & setẽtia
vitia luxurie perpetrantur sine verecũdia.
O si data mihi esset facultas q͛ vox mea
audiri posset per totam Italiam: clamarẽ.
Ve ve vobis miseris. Nos sum⁹ in quos fi
nes seculorum deuenerunt: ita vt videa-
mus omnia impleta esse corruptionibus.
Non profuerunt tube predicatorum. Non
miracula sanctorum hominum. Non terro
res de celo. & flagella dei. Non scene vbiq̃ʒ
pestilentie ad extirpanda vitia & peccata.
& facerent q͛ homines reuerterentur ad de
um & illi adhererent. Sed non velimus
charissimi mei de hoc numero esse: sed cor-
rigamus vitam nostram finendo peccata.
Quod si egerimus &c.

¶ Feria. 5. tertie hebdomade quadragesi
me. De periurio.

Urgens iesus de sy-
nagoga intrauit in domũ
Simonis. Lu. 4. ¶ Post
q̃ʒ' xp̃s egit sermonẽ in sy
nagoga: post predicatio-
nem suam venit cum discipulis suis in do-
muʒ Simonis. vt ibi reciperet post labores
refectionem. Scd̃m glo. interlineearẽ. Ope
ra xp̃i: quedam erant pertinentia ad diui-
nitatem: vt mortuos suscitare. cecos illu-
minare &c. Quedam ad humanitatem vt
sitire: esurire. Unde hic sumit refectioneʒ.
s̃m q͛ erat homo. Decumbebat autem so-
crus Simonis febricitans. Et xp̃s cã sana
uit: ita subito: q͛ mlier ministrauit eis. Et
quo ostenditur sanatio miraculosa: ad dis
cipulorum confirmationem. Contra il-
los qui volunt fieri miracula per plures
dies. cuʒ tamen diuina potestas statiʒ ope
retur. & non per media quod natura facit.
Vespere autem facto: omnes qui habe-
bant: infirmos variis langoribus: ducebãt
eos ad iesum. At ille singulis manus im
ponens: curabat eos. Exibant autem de
monia a multis clamantia & dicentia. Q2
tu es xp̃s filius dei. Et increpans non sine
bat ea loqui. Quare non sinebat? Cuʒ om
nes querant laudari? Respondeo s̃m glo.
Ne videretur querere testimoniũ ab ipsis
cum essent mali. Homo non debet querere
honorem nec laudem a malis. Diogenes.
Qui bonus est: per seipsum cõmendatur.
Ecclesiastici. 16. Non est preciosa laus in
ore pctõris.

ore peccatoris. Chrisosto. Nō decebat xpi
mysterium lingua feda publicari. Sequit
Quia sciebant ipsum esse christum. Utruz
demon agnouit christum? Uidetur ꝙ sic:
Ut hic patet. Tu es filius dei. Ab alia par
te ꝙ non. Quia .i. Cor. 2. Nemo principum
huius seculi cognouit. Respondet glo. iter
linearis. Et Aug. li°. de questiōibus noui et
veteris testamēti: Tho. super epistolas pau
li. Nicolaus. Qd duplex est cognitio. Pria
certitudinis. Et hac ignorabat totaliter:
Secunda coniecturalis. Et hoc habebat
coniecturas ꝙ ille esset. Tu es inquit filiꝰ
dei viui. Quedam glo. dicit ꝙ demon agno
uit: sz ignorauit an sua passione debuit ex
poliari. quod si sciuisset non permisisset eū
crucifigi. Sequitur. Facta autez die egres
sus ibat in desertum locum. Et turbe que
rebant eum. Ut patri vacaret: locum des
ti petebat. Et venerunt vsqz ad ipsum. ipz
detinentes ne discederet ab eis. vt. s. inter
eos miracula faceret. Quibus dixit. Qz et
aliis ciuitatibꝰ opz me euangelizare regnū
dei. quia ideo missus sum. Et erat predi
cās in synagogis galilee. Ro. i. Sapiētibꝰ
et īsipiētibꝰ debitor sum. Applica. De periu
rio erit sermo. De quo tria videbimus.

¶ Primū. di oppositionis.
¶ Secundū. di malignationis.
¶ Tertiū. di punitionis.

P Rimuz di et c. Dubiū q̄rit. Utrū iu
rare sit licituz? Una opinio fuit ꝙ
nō. Alia ꝙ sic. Prima ꝙ nō. Mat.
5. Nolite iurare omnino: neqz p celū: neqz
p terram: neqz p hierosolymā: neqz per ca
put. Et Jacobi. 5. Ante oia frēs mei nolite
iurare. Et Eccl'iastes. 23. Iuratiōi nō assue
scat os tuū. Preterea eccl'ia excōicat cleri
cum: si perstiterit in vitio iuramenti. vt patz
22. q. i. c. Clericuz. Sed nullus excōicat ni
si p mortali: vt pz per Th. in. 4. di. 18. Igi
tur est peccatū. Preterea et ius ciuile phi
bet iuramentū: vt pz. ff. de iureiurando. l.
Iusiurandū. Igit non conuenit iurare.
Alia opio ꝙ sic. Qd pz tripl'r. Prio aucta
te. Deutero. 6. Dominum tuum timebis. et
illi soli seruies. et per nomen illius iurabis
Et. x. c. Iurabis in nomine eius. Secūdo
probatur exemplo dei. Gene. 22. Per me
metipsum iuraui dicit dominus. Et Iere.
44. Ego iuraui in nomine meo magno di
cit dominus. Et in ps. 109. Iurauit dominꝰ
et non penitebit eum. Preterea de christo.
Luc. 4. In veritate dico vobis. Que locu
tio est iuratoria sm Innocentium. Extra
de iureiuran. c. Et si xps. Preterea et Pau
lus ad Ro. i. Et ad phil. i. Iurauit Paulꝰ.
d. Testis est mihi deus. Preterea ecclesia:
et sancta concilia pontificum. volunt iura
mentum esse licitum. Unde romani impe
ratores: vt patet in Clemen. De iureiuran
do hereticorum: abiurant heresim: vt patz.
De conse. dist. 2. c. Ego Berengarius. Se
cundo probatur ratione. Actus virtutis est
licitus: sed iurare p deū: est actꝰ latrie. Igi
tur actus iurandi per deum est licitus. In
6. Meta. phs. Iusiurandum est honoratis
simum. Unde patz vtraqz opinio? Respon
deo ad difficultatem. per Th. 22. q. 89. ar.
i. Bona. in. 3. sen. Archiepiscopum in. 2. p.
sum. Qd iuramentum de se omnino est lici
tum. et licite inuentum: vt in populo tollere
tur omnis discordia. Quia in illo ognun
si riposa. Apostolo testāte. Heb. 6. Omnis
controuersie finis: ad confirmationem est
iuramentum. Sed peccatum mortale erit:
quadruplici ratione. Et iuramentuz illud
conuertitur in periurium: quod de se est
mortale.

¶ Primo. ratione falsitatis.
¶ Secundo. ratione fatuitatis.
¶ Tertio. ratione habitualitatis.
¶ Quarto. ratione omissionis.

¶ Primo ratiōe et c. Cū quis false iurat: p
sacra euangelia. per deum. per Petrum. et
per alios sanctos. Et talis formaliter dici
tur periurus. Quia vt dicit magister in. 3.
di. 39. Et Raymundus in summa. Periuri
um est mendacium: iuramento affirmatū.
Quod peccatum dicitur grauius homici
dio. Quod sic probat Tho. in quolibet ta
li ratione. Peccata que sunt directe cōtra
deum sm se: sunt grauiora q̄z ea que sunt
contra proximuz. Qz deꝰ est sine compara
tione maior proximo. Sed transgressiones
preceptorum prime tabule sunt directe cō
tra deum: vt patet ex se: quorum secundū.
est prohibitio periurii. Transgressiones
preceptorum secunde tabule que sunt. 7.
sunt directe ɔtra primū: igr scdz ē phitio

homicidiū. Ex ordine ipsorum precept orū:
patet esse grauius periurium ꝙ homicidi
um. Ille. Non imerito: est grauius homici
dio. Q: inter cetera peccata: maxime i pec
cato periurij videtur abnegatio esse diuini
ni nominis. ⁊ ex ipso peccato inhonoratur.
Quia ille qui est summa veritas, ⁊ mentiri
non potest: iuxta illud Jo. 14. Ego sum via
veritas ⁊ vita. Et ad Ro. 4. Est autem de
um deus verax. Periurus inducit illum in
testem. ⁊ facit illum esse testem falsitatis. ⁊
negatorē veritatis. Quod est maxima bla
sphemia in deum: Unde ex hoc concludit
Tho. 22. q. 138. ꝙ periurium ex suo genere
est mortale. Quod pertiū quantum deo dis
pliceat. patet exemplo. De quo Cesarius i
dialogo. Fuit quidam iudex seuerus cōtra
peccata rome Bertoldus paladinus noīe:
qui quotiens exibat domum: funem ad cin
gulum ponebat: vt malefactores suspende
ret. Mane quodam de domo egrediens au
diuit hanc vocem desuper dicētem. Bertol
de: quicunq; tibi prim⁹ occurrerit in egres
su tuo de castro: laqueo illum suspēdeas.
Quidam suus scutifer occurrit ei: ⁊ eo viso
doluit: quia ipsū diligebat. d. Doleo de tuo
occursu: quia vocem audiui vt te suspen
dam. Rndit ille. Justus es o de⁹: quia ma
la mea periurij ⁊ iuramenti que false acce
pi: per euangelia. per corpus, per sacramē
ta: vsque nunc punire distulisti. Unde iuste
inquit suspendor. Und patet prima ratio.

Secundo ratione ⁊c. quando quis iurat
non ieiunare. aut hominem occidere. religi
onem non intrare: tale iuramentū erit fa
tuum ⁊ peccatum: ⁊ per consequēs nō ob
seruandum. Unde Isidorus. 22. q. 2. c. In
malis promissis rescinde fidem: in turpi vo
to muta decretum. Quod incaute vouisti:
ne facias. Impia est promissio que scelere
adimpletur. Ille. Ad idē facit. c. Siquid.
c. Non solum. c. Unusquisque. c. Incōmu
tabilis. c. Magne. c. Nō semper. c. Mulier
Hoc fuit iuramentum Herodis. De quo
Mat. 6. qui non excusatur a peccato mor
tali: qui iussit amputari caput Joānis ba
ptiste ne violaret iusiurandū. Iurauerat
nanque dare puelle saltanti quicquid pe
teret: licet dimidium regni eius. At illa di
xit. Da mihi in disco caput Joannis bap
tiste. Super quo Ambro. li° de offi. Hero
des saltatrici premium turpiter promisit ⁊
crudeliter soluit. Ille. Et. 1. Re. 25. d David
qui iurauit occidere Nabal propter contu
melias illatas nunciis suis. Ad intercessio
nem tamen Abigail mulieris sapiētis. vxo
ris predicti Nabal propositū mutauit nec
sibi conscientiam fecit ꝙ illicitum iuramen
tum nō seruasset. Quando ergo quis iurat
se facturū aliqd mali: vt occidere. furari. ⁊
hmōi nō dȝ s'uare. q: ipso facto tenet con
trarium facere: aliter aliud mortale cōmit
teret implendo illud iuramentū. Si autem
quod iuratur est modicum importantie: vt
verberare filium sub iuramēto. vel dare ali
cui aliquod paruū: vel ire in aliquo loco.
si non seruat illud, tale iuramentū ꝙuis in
tenderet seruare: non est mortale. Bene ꝑ
pendat homo. ne ad talia deueniat pecca
ta. Tertio ratione ⁊c. vt solent facere plu
res qui pro omni minima re iurāt per deū:
per sanctos. per corp⁹ xp̄i. O mala vsanza.
Contra Eccls. 23. Iurationi non assuescat
os tuū. Idem. Uir multū iurans: implebi
tur iniquitate. Qui ꝯsueuerunt iurare: dif
ficile corriguntur. Exemplū prelati quē nouī
Janue. qui loqui nesciebat: nisi per corpus
xp̄i ⁊ nomen diaboli. Cum nemo auderet
monere: ego Gabriel officium suscepi di.
Pater reuerende. plures de vestris nobis
dicunt ꝙ nescitis loqui sine iuramēto ⁊ no
mine diaboli. At ep̄s in impatiam versus
ait. In nomine diaboli: ⁊ quis de me ita di
cit: Per corpus xp̄i non est verum. Cui re
spondi. Reuerēde dn̄e a vobis testimoniū
capio: sicq; cū rubore discessit. Immo simi
les: in confessione aliquando iurant. respe
ctu male consuetudinis. Unde casus ꝯscie
Utrum peccet mortaliter qui iocose iurat:
al corpo: al sangue: Respondeo ꝙ sic: quia
sicut non euitat irreuerentiam: sed quantū
ad aliqd magis adauget: ita non excusatur
a mortali peccato. sicut nec a dei contēptu.

Scd̄us casus: qui sunt ij qui excludūtur
a iuramento: Rn̄det Thom. 22. q. 8. ꝙ tria
genera personarum. Primi sunt pueri: ante
14. annum: vt patet. 22. q. 5. c. Pueri. Et rō
q: presumitur a iure ꝙ desit in eis plenum
iudicium rationis ⁊ discretionis: quod req
ritur in iuramento. Ex hoc statutum est: ꝙ
homines

ꝙ hoïes nõ accedãt ad iuramẽtũ faciẽdũ
solẽniter: nisi ieiuni. Et hoc: vt magis so/
brij habeant melius iudicium discretiõis:
vt patet. 22. q. 5. c. Honestum. Secundi sũt
periurij conuicti in iudicio de periurio: vt
infames. Et ratio. Quia presumitur ꝙ de/
sit in eo veritas locutionis: que precipue
requiritur in iuramento. Immo tales sũt
infames, vt patet. 6. q. 1. c. Infames. Tertij
sunt religiosi ⁊ sacerdotes. ⁊ in ordine con
stituti: Hi excludantur a iuramento. non
q2 non possint iurare. Quia vt dicit Ray/
mundus. possunt iurare in. 6. casibus: sed
non debet ab eis exigi nisi maxima de cau/
sa. ⁊ vrgenti. Et ipsi non debent de facili
iurare. Unde. 22. q. 6. c. Nullus de ecclesia
stico ordine: cuiqꝫ layco supra sancta euan
gelia iurare presumat. Et. 2. q. 5. c. Si pres/
byter. Sacerdos ex leui causa iurare non
debet. Nec facile officiales debent exigere
a religiosis: vt faciunt laycis: quia presu/
mitur in eis conscientia. ⁊ veritas ⁊ timor:
plusqꝫ in secularibus. ¶ 4° ratiõe ⁊c̃. erit
peccatum: cum non seruantur ea que fua/
ri debent ⁊ possunt iuramento affirmata.
O si seruarent reges. principes. duces. co/
mites. marchiones. barones. officiales ca/
pitanei. iudices. aduocati. procuratores. ⁊
notarij. ⁊ plures alij quod iureiurando ꝓ/
miserunt. O quot iniustitie cessarent. O
quot impietates deessent. O quot mala de
ficerent. De prelatis curam animarum ha
bentibus nihil dico: tñ vnuȝ assero: ꝙ mul/
ti ex his qui in dignitatibus sunt constitu/
ti tam in tẽporalibus qꝫ in spiritualibus:
ex euidentia facti operibusqꝫ ipsorum: per
iurij esse cognoscuntur. Exemplum legitur
in lib. de. 7. donis ꝙ quidam abbas dedit
pignus suum cuidam episcopo ꝙ pecunia
mutuata: ⁊ sub iuramento ab episcopo ha
buit reddere pignus suuȝ in tempore quo
pecunia reddita ei fuisset. Dum abbas q̃/
reret quod suum erat: ab episcopo ⁊ cleri/
cis pluribus opprobrijs fuit vituperatus.
Abbas autem in terra se ponens. d. Iudi/
cem in terra non possum habere cõtra vos
o pater episcope: sed deum interpello: vt
infra. 40. dies vterqꝫ nostrum coram illo
compareamus. Episcopus autem ipsuȝ de
risit. In capite. 40. dierum moritur abbas
vt predixerat. Et dum campane pulsaren/
tur: inquirit episcopus quid hoc esset. Re
spondit quidaȝ. Talis abbas mortuus ẽ.
Iste autẽ cuȝ lachrymis clamare cepit. d.
Adiuuetis me o filij. Recordabat̃ de ver/
bis illius abbatis. In his lachrymis mor/
tuus est: ⁊ damnatus. Apparuit autem in
nocte sequenti clericis suis in choro cantã
tibus matutinas. d. Ego sum damnatus:
solum quia non seruaui iuramentuȝ factũ
abbati illi.

S Ecundum principale dicitur ⁊c̃. Est
enim hoc peccatum satis graue at/
qꝫ malignum triplici rõne.

¶ Primo rõne transgressionis.
¶ Secundo rõne prouocationis.
¶ Tertio rõne assimilationis.

¶ Primo rõne ⁊c̃. Sunt eniȝ periurij trãs
gressores diuini precepti: qui ait Exo. 20.
Non assumes nomen dei tui in vanuȝ. Et
Leui. 9. Non periurabis in nomine meo.
O q̃tũ confundi debẽt xp̃iani periurãtes
quando apud infideles: tantam habet viȝ
iusiurandũ: Ut. M. Regulus, qui mori po
tius voluit qꝫ violare per illuȝ iurata: vt
ponit Aug. li. 1. de Ciui. dei. Dum esset ca/
ptus. M. Regulus a carthaginensibus in
prelio. ⁊ romani grãdẽ multitudinẽ cepis
sent iuuenũ carthaginensiũ. Uolebant car
thaginenses facere cõmutationem de. M.
Regulo ⁊ la lore gouentu. Unde miserunt
M. Regulum ad romanos pro ambassa/
tore: dando illi iuramentum: ꝙ si romani
non consensissent pacto: ipse reuerteretur
carthaginem. Obediuit Regulus. Intra/
to nel senato: exposita epistola ⁊ nuncio car
thaginensium: post illam cum copiosa ⁊ vr
genti oratione: persuasit senatui ⁊ populo
romano. ꝙ talis permutatio non fieret: di/
cens se esse senem ⁊ in prelio inutilem ⁊ iu
uenes aptos. Uolẽs discedere a roma: sua
vxor osculari eum voluit. expulit eaȝ. Et se
natus dixit ꝙ volebat eum ibi remanere.
Rñdit. Ex illa die qua in prãtẽ affrorũ ve
ni: romanus esse cessaui. Quare non video
me in ea vrbe mansurum in qua postqꝫ af/
fris seruiui. dignitatem honesti ciuis habe
re non possuȝ. Ritornato Regulo adonca

carthaginem: ⁊ scientes ipsi ꝙ persuaserat
contrarium posuerunt eum in vno vase li-
gneo circundato ex omni latere acutissi-
mis clauis: ⁊ abscissis palpebris oculorum
fecerunt mori. Preterea fuit quidam Ly-
curgus q legem dedit lacedemonijs valde
vtilem. Ut autem eis eēt gratissima finxit
Lycurgus eam accepisse ab Apolline: ⁊ iō
nolle mutare aliquid sine eius cōsilio. Un
de iuramentum exegit ab eis ꝙ ne eā p̄re
uaricarēt donec ad eos rediret cū respō-
sione. Sicqꝫ inde recessit: nec vnqꝫ reuer-
sus est. vt. scilꝫ. haberent causam obseruan
di: estimans in tanta reuerentia ⁊ obserua
tione habituros iuramentum: vt nūqꝫ trāś
grederentur. Preterea ponit Eutropius in
gestis romanorum. de alio ciue romano ab
Hannibale capto. qui sub iuramento est
dimissus romam venire. vt precium redē-
ptiōis sibi acquireret. Sed cum preciū in
uenire non posset ⁊ redire nollet: senatus
eum ligari fecit. ⁊ ad Hannibalem misit.
Noluerunt enim ꝙ fidem frangeret. quā
sub iuramento promiserat. Et vt dicit Ua
lerius romani non solum amicis: sed etiā
inimicis fidē seruabāt. Ci°. p°. de offi. Fū-
damentum iustitie: est fides. O violato-
res fidei. O fractores iuramenti: videte
quantum est damnabile vestrum peccatū:
quia vnus paganus seruat suum iuramē-
tum: christianus pro vno soldo negat. O
poltrone. Secundo ratione ⁊c. Ex illo nā
qꝫ peccato prouocatur deus in indignatio
nem. ⁊ iram. Quia sicut inuocantes nomē
eius protegit ⁊ defendit: ita illud falsifican
tes ⁊ contemnentes abhorret ⁊ persequi-
tur ac grauissime punit. Quod patꝫ exem-
plo iudei. Qui quādam summam pecunie
mutuo dedit cuidam xp̄iano: iurans super
altare. s. Nicolai: ꝙ q̄cicius posset eam sibi
redderet. Tenente illo xp̄iano diu pecuni-
am: iudeus eam expostulat: sed ille sibi red
didisse affirmat. Ducitur res ad iudicium
⁊ iuramentum. Cum aūt coram iudice ci-
tari eū fecisset iudeus pro dicta pecunia:
sciens xp̄ianus ꝙ oporteret eū iurare pro
dicta pecunia. fecit poni in baculo concauo
quem vulgariter dicimus burdonem aure
os quos debebat iudeo: ⁊ sic iuit ad diem
assignatam. Cū aūt iudeus non haberet
litteras nec fideiussorem: petiuit iuramen-
tum dicens ꝙ non habebat testem nisi san-
ctum Nicolaum: per quem xp̄ianus iura-
rat se daturum pecuniam. Ille autem no
lens facere iuramentum dixit iudeo ꝙ te-
neret suum bordonem. Quod cum faceret
iudeus: xp̄ianus iurauit ei: ꝙ nihil debe-
ret quod non reddidisset ei. Rediens aūt
de vrbe qui fraudem fecerat. in quodam
biuio oppressus somno iuxta viam: quadri
garius quidam transiens super eum cum
quadam quadriga occidit eum. ⁊ fregit ba
culum. ⁊ aurum effudit. Audiens hoc iude
us concitus illuc venit. Cumqꝫ dolū vidis
set ⁊ a pluribus ei suggererēt vt aurū om
nino reciperet. omnino renuit nisi qui defū
ctus fuerat ad preces. b. Nicolai ad vitam
rediret: asserens se baptisma suscepturū.
Continuo defunctus surrexit: ⁊ ille baptis
mum suscepit. Preterea de punitione. In
ciuitate Licij: fuit quidā Antonius nomi
ne: quem ego noui. Hic dum coram officia
libus iurasset falsum: addidissetqꝫ. Precor
deum celi: vt si mentiar faciat me morte su-
bitanea mori: statim cecidit in eodem loco
⁊ mortuus est. Preterea Uincentius histo
rialis. in li. morali. d. Quedam mulier accu
sauit mendaciter sanctam Eugeniam: qꝛ
illam virum esse putabat: eo ꝙ in habitu
virili inter viros religionem intrauerat. im
posuit ei dicta mulier ꝙ voluisset eam op-
primere: ⁊ hoc verum esse ipsa cum tota fa
milia iuramento firmauit. Secuta est diui
na vltio. Igne de celo visibiliter super eos
descendit: consumpsitqꝫ eum cum tota fa-
milia ⁊ omnibus rebus suis. Tertio ra-
tione assimilationis: periurium est graue
peccatum. Assimilatur periurus. p° Iude.
qui veritatem vendidit. Et iste negat. 2°.
latroni sinistro: qui eam impugnauit con-
tra eam falsum dicendo. 3° iudeis qui con
tra eam in passione testimonium falsū tu
lerunt in mortem eius. Math. 26. Quere-
bant falsum testimonium. 4° diabolo assi
milatur. Qui est mendax. Unde pꝫ scd̄m.

t Ertium principale: dicitur punitio
nis. Ostenditur per multa exēpla
tam paganorum q̄ʒ scripture quan
tū de⁹ egre ferat periurātes. Describit nāqꝫ
Orosius li. 6. de gestis romanorū. Qd̄ cū
romani

romāi misissent legatos ad plīes gētes pro
pace fiēda. Et ipsi recepissēt eos in pace: vȝ
cōmunitates. In ciuitate esculo data eis
fides: deinde subito proditiose in eos irrue
runt ⁊ omnes occiderunt. Unde factuȝ est
in detestationeȝ periurij ⁊ violationis fidei
ꝙ panis fractus apud aliquos :per fractu
ras sanguinaret. Animalia domestica et
blanda ⁊ inter homines viuere assueta cū
balatu. hinnitu. ⁊ mugitu miserabili fugi
entes ad siluas: ab hominibus discesserūt.
Canes cum maximis latratibus idem fece
runt ad modum luporum oberrantes. Dei
autem populi qui dictam proditionem cō
miserant victi sunt omnes in campo a. L.
Pompeo. ⁊ occisi cum imperatore eorum.
exceptis quatuor millibus. Qui iugū mon
tis petentes non euaserunt vindictam dei:
quia congelati ad modum lapidum obri
guerunt immobiles facti. qui stantes vide
bantur viui: iam eorum oculis ⁊ dentibus
ab eis cadentibus. Cum qua historia est
exēplū notabile Cyri regis qual vene a me
ter guerra contra scythas. Unde regina
Thamaris sentiens hoc: misit filium con
tra ipsum. Cyrus ꝓo ostendit confederatio
nem cū regina facturum: ⁊ iurauit per suū
deum ꝙ non faceret guerram contra ipsā.
Aliquanti zorni regina sentiens iterum ꝙ
rex mouebat campum ⁊ non seruabat iu
ramentum: iterum misit exercitum. Et Cy
ro contra faciens iuramento: sciensqȝ scy
thas ꝙ non habebāt vinū fecit per omnia
allogiamenta preparari mēsas ⁊ eas im
pleri optimo vino. ⁊ cibo suauissimo: postea
ponit certas insidias. Et iens ad prelium
simulauit fugam. Unde scythis visum est
se esse victores: maxime cum viderent relin
qui allogiamenta sine aliqua custodia. a
persis. Quāobrem inuenientes mēsas pa
ratas: posuerunt se ad edendum ⁊ biben
dum. Doui propter insuetudinem vini: in
parua hora se inebriarunt. Cyrus ergo ha
bita opportunitate: discoopiens insidias
reuersus ē ad cāpū. Doui tornati li schyti
ad dormiēndum pre ebrietate. fere omnēs
occiderunt cuȝ filio regine. Intellecto hoc
nono regina: ⁊ cognita fraude Cyri: dispo
suit se vindicare per fraudem. Doui in ꝓ
pria persona capiens arma ⁊ recuperato
grandissimo exercitu: illum abscondit post
certos montes. Inde dapoi cum pauca gē
te se opposuit ante Cyrum. La doui semꝑ
fugiebat ante ostendens timoreȝ: quousqȝ
conduxit in vallē illorum montiū: vbi late
bat exercitus. Et regina fecit fieri signum:
⁊ occisus ē Cyrus cum. cc. M. persone. Et
non fuit homo qui ferret nouum in persiaȝ:
Regina caput cepit Cyri dicens. Sangui
nem sitisti: sanguinem bibe. Unde mortui
sunt ob iuramentum factum. Et Iosue. 7.
dicitur ꝙ ciues ciuitatis hierico fuerūt in
fideles deo. ⁊ quod iurauerunt seruare no
luerunt. Unde precepit deus Iosue ciuita
tē euerteret. ⁊ bona illius igni traderet: qđ
⁊ factum ē. Preterea antique leges puni
unt sacrm̄ falsuȝ: vt ponant̄ sup asinū cum
cauda in manu ⁊ ꝙ a paruulis cuȝ ouis la
pidentur. Et cum tympanis associentur
per ciuitatem. Rn̄sio arg. Dicit Aug. in
li. de mēdacio: ⁊ in epl'a ad plebeculā. Qđ
his auctoritatibus ṗdictis non ꝓhibet̄ iu
ramētū in quocūqȝ casu: sed interdicitur i
moderatus ⁊ nimius eius vsus: ne sic pue
niat̄ in ꝑiuriuȝ. Qđ hoc Tho. in. 3. di. 39. cō
firmat. Et Innocētius extra de iureiuran
do. c. Et si xp̄s. Rn̄sionē arg. pone vbi vis.

Feria. 6. tertie hebdomade quadrage
sime. De auaritia.

Ui biberit ex
hac aq̄: sitiet iteruȝ. Io. 4.
Recitat Ioānes ꝙ xp̄s
venit in ciuitatē samarie:
q̄ dicebat̄ sicar. Iuxta pre
diuȝ qđ dedit Iacob Ioseph filio suo. Se
cundum Nicolaum de lira. Iacob veniēs
de Mesopotamia: emit agrum ab Emor
principe ciuitatis sicar: vbi per multum tē
pus habitauit ibi. Et illum locum Iacob
moriens dedit Ioseph filio suo: vt dicitur.
Gen. 48. Erat autem ibi fons Iacob. i. pu
teus quem ipse Iacob foderat quando ibi
habitabat. Iesus fatigatus ex itinere. In
quo apparet vera eius humanitas: sede
bat sup fontem. propter aptitudinē loci ad
quiescendum. Uenetijs habetur in sancto

Marco lapis iste. Hora erat quasi serta.
Uenit mulier haurire aquã de Samaria.
Cui dixit. Da mihi bibere. O humanitas
creatoris, qui aꝗ dignatur petere mulieri.
Discipuli aũt eius abierant in ciuitatem:
vt cibos emerent. Uñ non erant presentes
ad dandum ei potum. Queritur dubium.
Utrum apl'i habuerint pecunias? Dicitur
ꝙ sic. quia vt cibos emerent. Super fontez
sedebat. ⁊ ibi comedere volebãt: sicut pau
peres. nec ad hospicia declinabãt. Dixit ei
mulier. Quõ tu iudeus cũ sis bibere a me
poscis: que sum mulier samaritana? Quõ
cognouit ipsum esse iudeum? R° ꝙ triplici
de causa. Prima ad habitum quem porta
bat. Numeri. 16. Loquere filijs israel: vt fa
ciant sibi fimbrias ꝑ quatuor angulos pal
liorum. Hunc habitum christus habebat.
Secunda ratio. q2 nazareus: in cuius capi
te nouacula non ascendit. Quia nazarei
non poterãt esse de alio populo: nisi iudai-
co. vnde agnouit. Tertia ratio ad circũci-
sionem. Nullus alius populus erat circun
cisus: nisi iudaicus. Sequitur. Non eni co-
untur iudei samaritanis. Qr̃ non cum sa-
maritanis? R° ꝙ triplici de causa. Prima
quia priuauerãt iudeos hereditate patris
sui Jacob ꝑdio. quod dederat Jacob Jo
seph. vbi erat iste fons. Secunda ratio. qa
samaritani licet deum adorarent sicut iu-
dei. tamen adorabant ⁊ idola. Tertia rõ.
quia adorabant in monte samarie: cũ nul-
li liceret: nisi in templo dei. Respõdit iesus.
Si scires donum dei. i. gratiaz spiritus sct̃i:
in quo dono alia donant̃. Et quis est q di-
cit tibi da mihi bibere. scilicet ꝙ essz potẽs:
⁊ paratus dare omnibus gratiam. Forsitã
petisses ab eo ⁊ dedisset tibi aquã viuam:
idest gratiam spiritus sancti. Quia mulier
erat assueta corporalibus: intellexit ꝟbum
christi de aqua materiali. Unde sequitur.
Domine inquit illa: neqꝫ ĩ quo haurias ha
bes. et puteus alt⁹ est. Quasi dicat: nõ po-
tes mihi dare: nisi hoc faceres miraculose:
ꝙ non videtur. Respondit iesus. Omnis q
biberit ex hac aqua. s. materiali de qua tu i
telligis: sitiet iterum q2. s. non nisi ad tem-
pus sitim sedat. Qui autẽ biberit de aqua
quã ego dabo. i. gratiã spirit⁹ sancti: non si-
tiet in eternũ. Rñdit mulier. Da mihi hãc
aquã: neqꝫ veniã huc haurire. Rñdit iesus.
Uade voca virum tuũ. s. putatiuũ. Et veni
huc. Nõ dixit iesus vt illa mulier eũ addu-
ceret: sed vt ex rñsione eius conuenientius
eã argueret. secretũ reuelando. Rñdit illa.
Uirũ non habeo. s. legitimũ. Jesus autez
respõdit. Bene dixisti: q2 virum nõ habeo.
Quinqꝫ enim viros habuisti: ⁊ nunc quem
habes nõ est vir tuus. ẜm veritatẽ. O quot
sunt similes samaritane: qui vel que habẽt
viros ⁊ vxores: sed non vxores. immo cõcu
binas. filij spurij. Rñdit mulier. Domine
vt video ꝓpheta es tu. Th. super Jo. Nul
lus ꝓpheta oia sciuit nisi xp̃s. Unde reliqt
sitულaz ⁊ abijt in ciuitatẽ. Et dixit illis hoi-
bus. Uenite ⁊ videte hoiez q mihi dixit oia
quecũqꝫ feci. Interim veniũt ei⁹ discipuli.
Et dicunt adinuicẽ. Nunqd aliquis attu-
lit ei cibũ? Uenerunt samaritani ipsum ro-
gantes: vt ibi maneret. Q2 accepta fide ꝑ
eius doctrinã. desiderabãt amplius infor-
mari. Et mansit ibi duos dies. Et multi sa-
maritanorũ crediderũt in euz. In hoc euã
gelio predicabimus de auaritia. De q̃ tria
considerabimus in presenti.
¶ Primum dicitur malignationis.
¶ Secundum dicitur assimilationis.
¶ Tertium dicitur causationis.
P Rimum dicitur ⁊c̃. Scd̃m doctores
tres sunt malignitates hui⁹ auari-
tie: per quas notatur huius pecca-
ti ⁊ vitij grauitas.
¶ Prima nature contrariatiua.
¶ Secũda diuini cultus ablatiua.
¶ Tertia est omniuz vitiorũ generatiua.
¶ Prima est nature ⁊c̃. Cõclusio est Theo
logoꝝ: ꝙ duplex ẽ natura. Prima est natu-
ra naturans. Secunda est natura natura-
ta. De prima. scꝫ dei. Ista est liberalissima.
In. 8. ethi. Et in. 8. phẏ. Deus est causa om
nium rerum. dans esse ⁊ perfectiones. Bo-
nitas cuius apparet in cõmunicatione sui-
ipsius. Jo. x. Animã meã pono pro ouibus
meis. Cum enim in manu demonis esset ip
sum liberauit. semetipsum tradens. Jo. 3°.
Sic deus dilexit mundum: vt filium. ⁊c̃.
Et licet potuisset genus humanum libera-
re per vnam sanguis guttam. tamẽ ad ma
iorem sui liberalitatem: voluit spargere a
quinqꝫ partibus corporis. Unde Grego.
O mira

O mira circa nos dei pietas: vt seruũ redi
meres filium tradidisti. Secunda est natu
ra naturata. Et ista est liberalissima: quia
cõmunicat omnia sua bona homini. Sol il
luminat in die. ⁊ Luna in nocte. Terra ꝓ
ducit fructus: ⁊ hoc totum ad hominis vti-
litatem. Unde philosophus .i. Pol. Natu-
ra fecit animalia propter hominem. Aug. i
sermone. Indicium magnũ diuine bonita
tis est: ꝙ quelibet creatura cõmunicet seip
sam. Unde nihil est auarum in rerum na-
tura. Excepto lo poltrono auaro. Qui nec
sibi. nec alijs est liberalis: sed miser ⁊ tenax.
Primo sibi: qꝛ miserabiliter viuit vẽdit vi-
num: vt bibat aquam. vendit ligna: vt mo-
riatur frigore. vendit triticum: vt comedat
panem milij. incedit vestibus laceratis: vt
parcat bonis. Et quando cernit diminui d
substantia aliquid: oculum cecidisse vide-
tur. Tenet familiam in amaritudine. Cla-
mat voce lugubri. filijs. vxori. famulis. In
hac domo non sunt nisi latrones. Roditis
mihi ossa. Aduertatis filij mei: qꝛ nobis
posset deficere: quia anni sunt mali. Ego re
cordor del signor Pandulf. Facin can. Ga
brin fondul. Al tempo di bianchi. fuit talis
penuria ⁊c̃. Preterea tenet cõputum subti
lissimũ expensarũ. vini. salis. onoꝝ. carniũ
salitarum. Et siquid diminutum videt fura
tum dicit. Quando dormitũ vadit. p ꝑus
in canapaȝ vadit. mensurat vinum cum la
cana. in vegete. O miseranda conditio ho-
minuȝ auarorum. Contra quos Eccl'es. 4.
Unus est ⁊ secundũ non habet: non fratrẽ
non filium: ⁊ tamen laborare nõ cessat: nec
saciantur oculi eius diuitijs. Deus nõ vult
ꝙ homo viuat da poltrone. sed honeste ẜm
suum modũ: quod auarus non facit. ideo
vituperandus. Secundo est contrarius ꝓ
ximo. Quia non vult cõmunicare bona ꝓ
ximo suo. nec in vita. nec in morte: imo bo-
na cõmunia: vt granum. vinum. oleum. et
alia necessaria victui humano claudit apd
se: expectans che la valia ochio dhomo.
Unde Ecclesiastici. x. c. Auaro nihil est sce-
lestius. E pur se da. da cum vsura. ⁊ rapisa.
Quod contra Prouer. xi. Qui abscõdit fru
menta in tempore suo: maledicet' in popul'.
Quapropter Innocẽtius libro de miseria
conditionis humane. Auarus nec patien-
tibus compatitur: nec miseris subuenit. sed
offendit deum. offendit proximuȝ. offendit
seipsum: deo ingratus: ꝓximo impius. sibi
crudelis. Ille. In quibus verbis dubiũ
queritur: quis grauius peccat: auarus an
ꝓdigus: O dicet auarus ꝙ est prodigus.
quia ⁊c̃. Respondet Th. 22. q. 119. ar. 3. Qd
auarus plus peccat. triplici ratiõe. Prima
quia prodigus plus participat de virtute li
beralitatis. ꝙ̃ auarus. Secunda qꝛ ꝓdig⁹
est sibi ⁊ alijs vtil'. auarus autẽ nec sibi nec
alijs. Ecclesiastes. 6. Est aliud maluȝ: quod
vidi sub sole. vir cui dedit de⁹ diuitias. nec
tribuit ei potestatẽ vt comedat ex eis. idest
vsum potestatis: quia non tangit eas. Ter
tia ratio: qꝛ prodigus est magis corrigibil':
ꝙ̃ auarus. Quia quanto plus approximat
senectuti: plus auarus fit. O vechi. Hiero-
nymus. Cum senescente omnia vitia sene-
scunt: sola auaritia iuuenescit. Et Ascula-
nus libro secundo.
Ogni peccato inuechia neli homini.
Pur lauaricia tien le verde fronde.
E piu nel tempo deli capilli cani.
Facecia de conuerso nostro. qui flasconem
vini habuit ab ancilla ignorante domina:
que vt auara sciuit: pre dolore mortua est.
Isti sunt qui clamant in domibus: murmu
rãt. O vechi. ¶ Secũda. qꝛ est ⁊c̃. Pono
hãc conclusionẽ: ꝙ auar⁹ nõ est verus chri
stianus. sed idolatra ⁊ paganus. Quod sic
probo. Ille dicitur idolatra. i. pagano. qui
vero deo relicto. falsum deũ sibi constituit.
Sed auarus relinquit verũ deum. ⁊ ditias
pro deo adorat. O Paule quid dicis ad
Eph. 5: Auaritia est idolorum seruitus. Et
Tho. 22. q. vbi supra ar. 5. Auaritia habet
spẽm idolatrie. Ubi dicit Nicolaus de lyra
ꝙ auarus dicitur idolatra. propter ꝙ̃dam
conformitatẽ. quã habet idolatra cũ aua-
ro. Qꝛ sicut paganus adorat simulacra. et
statuas marmoreas: ita auarus adorat ꝓ
deo suo aureũ ducatuȝ. ⁊ diuitias. O aua
re: dic mihi qualis est deus tuus: Qui pha
raonem submersit: Qui diluuium misit in
terram: Uere non. Sed ille de quo Eccle-
siastici. x. Pecunie obediũt omnia. Gioan
boca doro. Pro diuitijs amittit diuina. mis-
sas. predicationes. accipit sacramẽta falsa.
efficitur porcus. animal sine ratiõe: semper

est in motu.nunq̄ quiescit. Origenes sup Pentha. Amator sui de terra cogitat:semp terrenos habet affectus.de terra litigat.de terra loquitur.terram desiderat.ad celum nō respicit. Futura non cogitat.dei iudicii non metuit.nec beatam eius promissiōem desiderat:sed de presentibus cogitat:⁊ ad eterna non suspirat:⁊ sic tanq̄ mare feruet ⁊ nunq̄ in animo quiescit. Ille. Isa.25. De terra mussitabit eloquium suum. Tertia malignitas ⁊c. Inuenio sex mala ab hac auaritia:ſm doctores. Primū est superbia. Ecclesiastici.21. Domus que nimis locuplex est:superba est. Et Aug.libro de verbis domini. Difficile est vt non sit superbus qui diues est. Quia vt dicit Th.3.p. Abundantia diuitiarū:est superbiendi occasio. Coluy chi era maestro da muri.chi cōzana li chiauaduri.⁊ vilis conditionis.in presentiarum est superbus. E non si li po parlar. O superbia venenata. Secundum est luxuria. Ecclesiastici.44. Collegisti argentū quasi auricalcum. Sequitur. Inclinasti femora tua mulieribus. Exemplum filij ꝓdigi ⁊c. Tertium est animi afflictio:q2 diuitie affligunt suos amatores. Ecclesiastes. 2. Cuncti dies eius pleni sunt erumnis. In 5.c. Saturitas diuitis:nō sinit eū dormire. Unde nihil grauius potest ei imprecari:q̄ auaritia.que corpus vexat in p̄senti.⁊ animā in futuro. Exemplū in libro de.7.donis. De quodā paupere:qui manibus suis vitam cum filijs ducebat satis letam. Omni mane cum familia dulciter cantabat. Uicinus quidam auarus admirans tantā consolationem.in eius domo pilam auri proiecit. Qua inuenta cepit tristari ⁊ plus nō canere:cogitans quid de auro deberet emere. Uicinus interrogat.quare plus non canit? Respondit:q2 habeo aliud agere. At ille. Uere aurum meū. Rn̄dit si tuum est:tolle ala mal hora. Felix est status pauperis.qui cum familia sua acquirit victum bona conscientia. O quot clamores in domo auarorū. Quot tribulatiōes? Domus sua infernus quidam est. O pater.nō mittas puellam in domo auari:q2 nūq̄ erit in pace. Quartum malum:est iniusticia. Leo papa in sermone quodam. Nullū est in eo iusticie vestigium in quo auaricia fecit habitaculū. Et.xi.q.3.c. Qui recte. Acceptatio munerū: preuaricatio est veritatis. O quot mala.ꝓpter hanc ⁊c. Quintum malū est crudelitas:q2 non habet pietatem auarus.ad ꝓximū suum. Nō respicit amicos. non parētes. Pater in filium.mater in filiā. E piu forto. Ex hac auaritia.xp̄s iudeis est venditus. Mat.25. Quid vultis mihi dare:⁊ ego eū vob tradā? Canta. Uñ Dan.20. Purga.d.

O auaritia:che poy fare?
Poscia che hay el mio sangue tratto
Che non si curi:dela propria carne.

O iesu:quis te coronauit? Quis te in cruce posuit? Auaritia iude ꝓditoris. Sextum malū est desperatio. Cum auarus non cesset lucrari omni die sacro:non parcit apostolis.non confessoribus.non alicui sancto. Meretur q̄ in fine vite sue.nō habeat aliquem sanctū in adiutorium ⁊ aduocatū. Exemplū archiepi in.2.parte summe. De quodam cū infirmaretur ⁊ ad confessiōem hortaretur:desperatus q̄ neminem in adiutorium habuit sanctorū:dixit. Penitere nō possum:q2 cor non habeo mecū:sed i capsa pecunie.⁊ inuenerūt vt dixit:⁊ sic dānatus est. O inimica de iesu. O lupa falsa. O causa omniū malorū. Et sic p3 ⁊c.

Secundum dicitur ⁊c. Auarus assimilatur.quattor generibus ꝑsonarum:ꝓpter suas ꝯditiones.

¶ Primo lupo:ꝓpter insatiabilitatē.
¶ Scdo porco:ꝓpter dānositatem.
¶ Tertio asino:ꝓpter infructuositatē.
¶ Quarto hypocrite:ꝓpter fictionem.

¶ Primo lupo ⁊c. Scdm phm.7.de aialibus:ita lupus est vorax.q̄ quanto plus comedit:tanto minus saturat. Et sine masticatione comedit vno die:q̄ ei satis est per.3. Ad propositū. Auarus hanc habet conditionem.qui quanto plus habet diuitiarū:tāto minus saturatur. Ecclesiastes.5. Auarus nō implebitur pecunia:⁊ qui amat pecunias fructum non capiet ex eis. Et Gre. hom.22. Diuitiarū amor insatiabilis est. Et philosophus.4.ethi. Auaritie vitium insatiabile est. Et christus. Jo.4.c. Qui biberit ex hac aqua sitiet iterū. Asculanus li°.2°.

Lo foco.le femine:e la terra.
Labysso inferno.lauaro.nō dicono basta:
Ma senza fine lappetito brama.

Ille. Se

Ille. Sed querit anima bressana. Unde pater procedit insaciabilitas ista? Respondeo, quod ex quadruplici ratione. Primo rõne capacitatis. Nulla res magna potest impleri re parua. Exempli gratia. Uas magnum non potest repleri a parua quantitate. Ad propositum. Anima nostra est capax illius boni infiniti: dei. Unde si possideret omnia bona huius mundi: et deum ipsum non haberet: nunquã quiesceret. Unde Ber. in festo dedicationis. Ad imaginem quippe dei: facta est anima rationalis: ceteris omnibus occupari potest, repleri autem minime potest. Capax dei, quicquid minus est: non implebit eam. Ille. O anima. Secundo ratione finalitatis. Nulla res quiescit, nisi prius adepto fine suo. Unde lapis sursum proiectus: nõ quiescit quousque reuertatur ad terram. Et fontes donec ad mare redierit. Unde in. 7. phisicorum. Mobile non quiescit: nisi cũ peruenerit ad terminũ. Ad propositum. Finis noster est deus, non diuitie, nõ dñia, non aliqua res mundi. Unde si auarus haberet totum mundum non contẽtaretur: nisi habeat ipsum deum qui est finis creature. Aug. i. Confes. Fecisti nos domine ad te: et inquietum est cor nostrum: donec requiescat in te. Et philosophus. i. Pol. Desiderium diuitiarum vadit in infinitum. In 7. Pol. Teste deo: in bonis exterioribus non potest esse felicitas. O lupa. O bestia insaciabilis. ¶ Secundo porco: vt videmus ad oculum, inter omnia animalia domestica: nullum animal reperitur minus vtile dum viuit: porco excepto. Exemplo patet. Canis custodit domum. Gallina ouum facit, gata capit mures. Sed porcus est nullius valoris: dum viuit. Immo si vadit in ortum omnia euellit. Et propter hoc tota familia cupit mortem porci. et tunc omnes letantur. Domina facit li bon beroldi: e sanguinazi. Puer autem la vesica. Paterfamilias inuitat el compare e la comadre. et omnes congaudent, a costo de miser lo porco. O auare porco, ita de te est. Dum viuis quidem: omnibus es damnosus. pauperibus quibus panem non tribuis. ecclesiis. hospitalibus. viduis. pupillis. cõmunitatibus: sed in morte tua omnes letantur. Sacrista. s. Dominici vult candelas. et alij religiosi. Et cantant: Subuenite sancti dei. A casa calda. Alij gaudent: qui obolum non poterant habere. Ancilla, serui, et omnes. Et bene quia est poltronus. ¶ Tertio Asino etc. De asino dicitur: el porta el vino. et aquam bibit. Portat ligna: et nunquã calefacit se. Et in tota vita pro alijs laborat. pro se autem nihil. Sic auarus: laborat, sudat, vigilat, solicitat pro alijs vt accumulet: pro se autem non comedit, nec alios sinit comedere. Unde est sicut canis ortulani, qui porros non comedit, nec alios sinit comedere. Unde Oratius in epistolis. Quid mihi diuitie si non conceditur vti? O asino auaro. De asino in morte fiunt tres partes. Una est pellis: de qua fiunt tympana. Esopus. Nã cribella facit: et tympana pellis aselli. Ad cuius sonitum ducitur chorea. Secunda pars est caro, que datur auibus ad deuorandum. Tertia sunt ossa: que remanẽt ad solem, et pluuiam, et grandinem. Ad propositum. De auaro fiunt, tres partes. Prima eius pellis, idest substantia: que remanet parentibus et amicis. Qui tripudiant. ala barba del auaro. Secunda pars, scilicet tuum corpus: datur terre. Ubi frater Gabriel? Nunquid in ecclesia? Nõ. Quia vt dicitur Dis. 46. c. Nullus. Priuãtur vsurarij ecclesiastica sepultura. Sed vt dicitur Iere. 22. Sepultura asini. Canta versum. Tertia pars: sunt ossa ad solem. Anima autem: al inferno. Quia sibi hoc testamentum facit dum viuit. Exemplo patet de quodam auaro, qui accersito notario. Scribe inquit Diuitias meas dimitto mundo. Corpus aũt vermibus. Animã aũt diabolo. O diabole tolle quod tuũ ẽ. Hec dicẽs expirauit. Non immerito: quia hoc peccatum est illud quod excecat hominem in hoc presenti seculo. Ex quo fit vt sic excecatus ducatur a diabolo in infernum. Ideo Dauid in psal. 15. Oculos suos statuerũt declinare i terrã Hac oẽs sunt implicati. Iere. 6. A minore vsque ad maiorem: omnes auaritie student. Inter maiores et minores sunt mediocres. Per minores itelligunt laici. Per mediocres intelligunt clerici. Per maiores intelligunt plati. Auaritia igit ẽ a minore vsque ad mediocres et maiores: quia iuenit i laicis: viget in clericis: regnat i plaq. Iõ iuste dãnant.

iurta illud. Mortuus ē di. ꝛ sepultus in i-
ferno. ¶ Quarto assimilatur hypocrite ꝛc.
Magnus hypocrita est auarus. Alber. su-
per Math. 23. Ue vobis hypocrite. Octo
sunt genera hypocritarum malorum. Pri-
mi gabadei. Isti percutiunt pectus suum.
corde autem sunt ꝛc. Secundi sunt magna
sācti: qui osculantur sanctos. Etsi non pos-
sunt agongere. ponunt clamydem ꝛ sudari
um vel biretum. Intus autem sunt lupi ra
paces. O lupi rapaces. Tertij sūt bocca sā
cta. qui non loquentes: sed ore ꝛ nutibus
ostendunt sanctitatem. Quarti sunt grati-
celli. qui se ostendunt deuotos: audientes
aliquid de deo: manus leuant ad celum.
Guarda la gamba compagno mio. Quin
ti sunt capi torti. qui studium ponunt vt
tortum collum portent. Tales inganeno
dio: el mundo. Serti laudate dio. Bergo-
mensis quidam. Laudate dio: sed non de
vino sparso. Septimi pouerelli. qui osten-
dunt paupertatem in vestitu. Octaui con-
scientiati. qui omnem rem peccatum di-
cunt.

Ertium dicitur ꝛc. Causatur aua-
t ritia a quatuor causis: prout do-
ctores nostri dicunt.

¶ Prima est filioꝝ multiplicatio.
¶ Secunda est voluptuosa conuersatio.
¶ Tertia est ambitiosa aspiratio.
¶ Quarta est prosperitatis adeptio.
¶ Prima est ꝛc. Grego. lib. i. mora. Sepe
enim ad auaritiam cor parentis: allicit fe
cunditas prolis. Ille. Colui si troua vna
brigata de fiioli: quatro fanciule. ꝛ trey
maschij. Una sora. e laltra demessa. Essen-
do la familia grande: per aiutar quella:
omne videtur sibi licitū. Et non est ita sce
leratus contractus: ꝙ sibi non videatur li
citus. O pater inquit ille. Como marita-
ro io quelle? E son pur mie. Preterea nolo
maledici a filijs meis post mortem si eis
non dimittam aliquid: vt fecit mihi pater
meus. Et ita hoc modo. per pagura de nō
esser maledeto a filijs in hoc mundo: vult
maledici a deo. O quot sunt de talibus.
¶ Secunda est ꝛc. Unde est: ꝙ auarꝰ stu-
det in vsuris. rapinis. fraudibus. oppressio
nibꝰ? Quare hoc o auare? Certe: quia vis
triumphare. gaudere. luxuriari. ꝛ habere
puellam in to placere. Ista est causa auari
tie. O Hieronyme quid dicis? epistola. 2.
contra Ioui. Propter breuem gulle volu-
ptatem. terre lustrantur. ꝛ maria. Delitie ꝛ
epularū varietas. fomenta sunt auaritie.
¶ Tertia est ꝛc. O pater: dicit auarꝰ. Pro
certo elie bella cossa: esser gran maestro.
Ognun te prega. honora. ꝛ stima. Or oltra
Magnus effici volo. Quid faciam?
Sum magister da muro. e chiauirolo: fa-
ciam quod dicit florentinus. Brazo de fer-
ro. corpo de formica. anima de cane. Pri-
mo brazo de ferro: vz: laborare. stentare.
O quot vigilie. Secundo corpo de formi-
ca. Poco mangiare per auanzare. e poco
spendere. Unde quidam
Compagno mio nobile e corteso.
La septimana de questo meso.
Sia sete giorni e 30 el mezo.
Como hay lantrata. fa la spesa.
3°. ala d' cane. Cū poca ꝯscientia: ꝑ phas ꝛ
nephas. Et ita ex ambitione veniēdi ma-
gnus: auarus fit. ¶ Quarta est ꝛc. Ouidi-
us lib. 3°. Meta. Copia me inopem fecit.
Abundantia ma ha fatto pouero. Quo
modo pater? Audi. Sene. li°. de moribus.
Que sunt maxime diuitie? Non desidera-
re diuitias. Ille. Quis est diues? Non de-
siderare. non appetere. Quis est pauper?
Chi desidera roba. Auarus est pauperior
omnibus hominibus: quia semper cupit.
Hieronymus in prologo biblie. Auaro tā
deest quod habet: ꝙ quod non habet. In
hoc mundo nunꝙ habet bene: ꝛ in alio hꝫ
infernum.

¶ Sabbatū quartū quadragesime. Quod
Maria est mater oium gratiarū.

Emansit ie-
sus solus: ꝛ mulier in
medio stās. Jo. 8. Mi-
raculum. Quidam fur
ob sui turpitudinem:
a iustitia comprehen-
sus est: ꝛ clamabat truncatus capite a
corpore proprio. Confessione Maria

Penitentia:maria. Omnes stupebãt. Pro
sacerdote mittunt et caput corpori coniũ-
gunt. ⁊ sic ɔfessionem fecit. Qui dixit oibus.
Hoc beneficiuꝫ huius penitentie ⁊ confessi-
onis merui per mariã. Cuius sabbatum de
uote ieiunaui. quã rogaui nõ mori sine cõ-
fessione: ⁊ ɔtritione. Quo dicto: ⁊ sacramen
tis susceptis: ĩ pace quieuit. Aue maria ⁊c̃.
Remansit iesus solus ⁊c̃. Recitat euãge
lista: ꝙ christus perrexit ad monteꝫ oliueti:
ad contemplandũ. Quia domus Marthe
in qua hospitabatur erat prope montẽ illũ
Et diluculo venit ad templũ. ad ostenden-
dum zelum aiaꝝ vt illis predicaret. Scd̃m
sententiam Augustini lib. de consensu euã-
gelistarũ. In christo erant due nature. scili-
cet Natura diña: vt deus quo ad hoc: nul
lius ei erat contentio loci: qui vbicunqꝫ ẽ.
Quo ad naturam humanam sic ei cõueniε
bat locus: pro sui contemplatione. Mons
ergo iste erat christi oratorium. Et quanto
plus appropinquabat eius passio: tãto plus
operam dabat contemplationi. Scribe aũt
adducunt ei adulteram: vt sentẽtiã daret.
Sed quare nõ adducunt adulteruꝫ quom
tamen pari pena debeãt puniri capitis: vt
ff. de adulteris. l. iulia. Et. C. de adulteris.
l. Graccus: Duplex est responsio. Prima ẽ
Chrisostomi. vt scilicet ponant suspitionem
in corde populi. ꝙ fuisset aliquis eius disci
pulus. Secũda q2 forte erat diues. Ideo ꝑ
precio ipsum liberauerunt. Sed datur alia
responsio ſm Glosam: q2 crimen adulte-
rĳ magis punitur in feminis. ꝙ̃ in viris. Se
quitur. Magister. modo hec mulier depre-
hensa est in adulterio. In lege mãdauit no
bis Moyses hmõi lapidare. Tu ergo quid
dicis: Si ipsaꝫ dãnasset: ꝑ crudeli accusas-
sent. Si soluissꝫ: facere illũ ɔtra legẽ clamas
sent. Iesus in terra scribebat. Quid scribe-
ret quadruplex opĩo. Vide ſe de suspitiõe.
Et dixit. Qui sine peccato est vestrum: pri-
mus in eam lapidem mittat. Uade ⁊ ampli
us noli peccare. Glosa. Tantã in corde ista-
dit contritionem: vt sufficeret pro penitẽtia
ĩ foro iudiciali. ⁊ penitẽtiali. Applica. Ma
ria virgo est mater oĩum gratiarum. Que
conclusio probatur. triplici ratione.
¶ Primo ratione approximationis.
¶ Secundo ratione electionis.
¶ Tertio ratione humiliationis.

P Rimo ratione ⁊c̃. Conclusio ẽ Th.
3. parte. q. 27. ar. 5. Et phi. 2°. Met.
Et Auerois lib. de causis. ꝙ quãto
aliquid magis appropinquat principio ali
cui in quolibet genere: tanto magis partici
pat effectum illius principĳ. Exempli grã.
Approxima te ad ignem. ad solem ⁊c̃. Un-
de dicit Dionysius in. 4. c. celestis Ierar-
chie. ꝙ angeli qui sunt deo propinquiores
magis participant de bonitatibus diuinis:
ꝙ̃ homines. q2 sunt proximiores. Approxi-
mare deo: nõ fit corporis gressu: sed passib9
mentis. Unde Bernar. super illud Gen. 17.
Ambula coram me: ⁊ esto perfectus. d. Am
bulatur aũt coram deo non passibus corpo
ris: sed affectibus mentis. Et Augu. Home
lia. 26. super Ioã. Ad deum non motu cor-
poris: sed voluntate cordis accedimus. Ho
die tribuis elemosinam pauperi: per vnum
passum accessisti ad deum. Et sic de singul'.
Non motu inquit corporis ⁊c̃. Ad proposi-
tum. Maria virgo fuit deo propinquissima
super omnes creaturas: q2 ex ea corpus xp̃i
formatum est: ex purissimis sanguinib9 vir-
ginis marie. Et qui erat filius dei: dicitur fi
lius marie. Unde signanter dixit ei angel9.
Ecce concipies in vtero: ⁊ paries filiũ. Sed
queꝫ o Gabriel: Nunqd Ieremiã: Isaiã:
Danielem: Non vere. Sed iesu batuto. cru
cifixo. morto. Quia ergo fuit super omnes
proximã christo: sup omnes gratias habet.
Unde dicere possumus illd Iudith. 8. Hec
est mulier famosissima: quoniam deum ti-
met valde. Scd̃m Iacobum de voragine ĩ
suo mariali. triplici de causa aliquis dicitur
famosus.
¶ Primo ratione sapientie.
¶ Secundo ratione potentie.
¶ Tertio ratione sanctitatis.

Primo ratione sapientie. Patet de Sa-
lomone. 3. Reg. x°: Regina sabba audita fa
ma Salomonis. Eius fama scilicet sapien-
tie. Qui locut9 est. 3000. M. pabolas: ⁊ quin
qꝫ millia carmina. Et de omnibus rebus
mundi habuit cognitionem: quicquid ho-
mo scire põt. Preterea de Alberto magno:
de quo Pius papa ad Turchũ. Precipua
est Alberti magni scientia: qui nullum do-
ctrine genus creditur ignorasse. Preterea

de Origene qui sex milia volumina librorum
scripsit. Ad propositum. Maria fuit super
omnes famosa in sciẽtia. Quia habuit om/
nes scientias. Triplex est scientia secundũ
Tho. super Jo. Prima est acquisita. vt ha/
buere philosophi: et illi qui studio vacant.
Hãc habuit maria: quia in templo fuit do/
cta plenissime tã in grãmaticalibus quam in
coloribus rhetoricis: vt patet in litteris quas
mittebat. s. Ignatio; que sunt optime posi/
te. Preterea habuit omnes sciẽtias. Quod
sic probat Aug. Maria sciuit scripturaꝫ: in
scriptura continẽtur omnes scientie: igitur
habuit omnes scientias. Secunda est infu
sa: quam habuere apostoli et alij sancti. qui
miraculose fuerunt illuminati. Hanc habu
it maria: quia a spiritu sancto fuit illumina
ta. Et melius sciuit scripturas quam aliquis p
pheta aut patriarcha. Chriso. super illud
Luc. 2. Maria cõseruabat oĩa verba hec: cõ
ferens in corde suo. Quia scripturas lege/
rat: et prophetias sciebat. Tertia est intelle
ctualis: que est in beatis qua omnia cogno
scunt. in visione diuini verbi. Maria auteꝫ
hanc habuit. Quia viatrix existens habuit
priuilegium comprehensorum. Quis docu
it apostolos de obscuris fidei post christi a/
scensionem: Certe erat maria. Unde patet.
Secundo ratione etc. Gen. 6. Gigantes
erant super terram. Isti sunt potentes. a
seculo viri famosi. Ut dicit Nicolaus de ly
ra: his initium fuit a demonibus sumenti/
bus hominis semen etc. De hoc semine gi/
gantum fuit Sanson. qui centum viros per
cussit cum mandibula asini. Et Goliath.
De hoc semine fuit Alexander magnus.
Karolus magnus. Et in curia Borsij fuit
quidam frater noster Bertoldus: qui asinũ
cum molendinario portauit. Maria super
omnes fuit potens: tam potens quod celũ ape
ruit: quod eua clausit. Tam potẽs: quod infer/
num clausit: quod Adam aperuit. Tam po
tens: quod demonem suppeditauit. Unde Hie
ronymus. Hec est que celis dedit gloriam.
gentibus fidem. vitijs finem. vite ordinem.
moribus disciplinam. Unde Cant. 4. Terri
bilis: vt castrorum acies ordinata. Timent
eam demones vltra modum. Exemplũ ad
hoc propositum. Diues quidam habuit fi/
lium ab vxore. Mortuo viro: filius cuꝫ ma
tre dormiens: ipsam impregnauit. Et mater
in partu occidit ipsum pre verecũdia. atque
sepeliuit. Demon autem in forma clerici: co
raꝫ imperatore dixit. Miror quod roma nõ cõ
sumitur pro tanto scelere. quod mulier ta/
lis egit: quia filium occidit. Citatur illa: et
tempus inducie datur. Illa ad confessionẽ
currit dicẽs patri. In angustijs sum pater.
Cui ille. Commenda te virgini. Dum esset
tempus conducitur coram iudice. Cumque
ibi esset demon clamare cepit. Hec non est
illa mulier incestuosa: sed virgo maria. Ad
hanc vocem stupent omnes: et demon reces
sit. Et sic mulier honoratur. Mulier hec fu
it maria in forma illius mulieris: et peccatũ
eius occultauit. O potentia marie. Ter/
tio ratione etc. Job. 1. Erat autem Job vir
magnus inter omnes qui morabantur in
terra. Magnus sanctitate. Et de Joanne
baptista. Luc. 1. Erit magnus coram domi/
no. Scdm Tho. super epistolas pauli Tri
plex est sanctitas. Una dicitur diuinalis. s.
dei. sub qua fuit maria. Unde Tho. 3. par.
q. 27. ar. 1. Rationabiliter nos credimus quod
illa que genuit vnigenitum plenum gratie
et veritatis: pre omnibus alijs maiora gra/
tie priuilegia accepit. Ille. Et in. 1. parte. q.
25. ar. 6. Beata virgo maria ex hoc quod est ma
ter dei habet quandam dignitatem infini/
tam ex bono infinito. quod est deus. Et ex
hac parte non potest fieri aliquid melius si
cut non potest esse aliquid melius deo. Il/
le. Unde ecclesia. Uirgo maria nõ est tibi si
milis nata in mundo. Et Asculanus libro
quarto.
Non fo giamay in dona virtu perfecta:
Saluo in colei che auanti el comenzare.
Creata ella fo. et in eterno electa.
Secunda angelicalis. Tertia humanalis:
quos omnes maria superat. Et hoc totum
quia mater dei. O magnum quid. Hiero.
Maior gratia in maria nõ potest intelligi:
quam sit mater dei. Ille. Et Bon. in. 3. sen. Ma
ior nanque est excellentia virginis quod sit ma/
ter dei: quam quod sit domina creaturarum. Hoc
enim dependet ab illo: sicut ramus a sua ra
dice. ille. Ideo vulgaris Petrar.
Piu volte adir de te me spinge amore.
Uergene in questi sciochi versi mei.
Ma ripensando poy el to valore.

Piu altro non so dir che mater dei.
Igit̄ mater gratie.

Secundo ratione ꝛc̄. Conclusio est
Tho.3.par.q.27.ar.5. Unicuiqꝫ a
deo dat̄ gr̄a scd̄ꝫ illud ad qd̄ eligit̄.
Exemplū de Noe in archa fabricanda. de
Moyse apud Pharaonē. Ad propositū.
Maria diuinitus est electa ab eterno: vt es
set mater filij dei. Prouer.8. Nondum erāt
abyssi: idest mundus cum suo ornatu: ⁊ ego
iam concepta eram: vt scilicet suo tempore
in mundo fierem. Et hoc debuit omni gra
tia pollere: vt sic esset idonea mater. Un
de dicitur mater gratie. O mater ꝛc̄. Sed
nota s̄m Tho. ⁊ Albertū super Missus ē.
Quod quadruplex est differentia gratie.
Prima dicitur effluens que sola fuit i chri
sto. De qua Joan.1. De plenitudine eius
omnes accepimus. Secunda est sufficiens:
qua pleni sunt omnes fideles ⁊ sancti. De
qua Luc̄.1. Et Zacharias pater eius imple
tus est spū sancto. Et de Stephano Act.2.
c. Stephanus plenus gratia. Tertia ē abū
dans: que fuit in Joanne bap. ⁊ in aposto
lis specialiter. Act.1. Repleti sūt omnes spi
ritu sancto. Quarta dicitur excellens: que
super omnes fuit in maria. Ideo āgelus ei.
Aue gratia plena dominus tecum. De ijs
gratijs. Ber. Legimus Stephanum plenū
gratia. ⁊ apostolos plenos spiritu sancto: sꝫ
longe dissimiliter a maria. In nullo.n. alio
habitauit plenitudo diuinitatꝭ corporalit̄
quēadmodum in maria. Ille. Et vt differē
tiam videamus gratie ipsius marie notabi
mus s̄ꝫ Th.1.2.q.c.x. triplicē gr̄aꝫ i maria.
¶ Prima dicitur acceptationis.
¶ Secunda dicitur habitationis.
¶ Tertia dicitur recognitionis.
¶ Prima dicitur ꝛc̄. Et ē quādo q̄s inuenit
gratiam coram aliquo: sicut dicitur G.n.
6. Noe inuenit gratiam coram domino. Et
de Joseph. qui inuenit gratiam coram prin
cipe carceris. i. q2 ei erat multū grat⁹. Ma
ria autem habuit gratiam in conspectu dei.
Quod angelus declarauit. Inuenisti gra
tiam apud deum. Inuenit equidem: quia
ipsam gratiaꝫ perditam recuperauit huma
no generi. Hoc adam non fecit. Quia etsi
gratiam perditam per penitentiam recupe
rauit: hoc egit tantum pro se. non pro gene
re humano ꝑcurauit. Sed maria: p̄ oībus
inuenit. Inuenisti inquit gratiam: non ra
puisti: vt primus angelus d. Simil:s ero al
tissimo. Inuenisti: non perdidisti: vt primi
parentes. Inuenisti: non emisti: vt Simon
magus qui pecuniam obtulit apostolis: vt
emeret gratiam spiritus sancti. Secun
da dicitur gratia ꝛc̄. Quia nulla creatura
inuenta est idonea portare regem celoruꝫ:
nisi maria. Ecclesia dicit. Sancta ⁊ imma
culata virginitas. quibus te laudibus effe
ram nescio: quia quem celi capere non po
terant tuo gremio contulisti. Et ipsa dicit
omnibus fidelibus illud ecclesie. Congra
tulamini mihi omnes q̄ diligitis me: quia
cum essem paruula placui altissimo: ⁊ de
meis visceribus genui deum ⁊ hominem.
Ille. O felix puella. O celi regina. Ad ipaꝫ
solam missus est de aula summi dei legat⁹
singularis insignis. vt filiuꝫ dei conciperet:
contra oēm cōeꝫ cursuꝫ. Ubi dicit Albert⁹
super Missus est. ꝙ quatuor sunt mūdi ge
nerationes humane: nec est inuenire aliū
modum. Quia vt dicit Tho. in.3°. distin 3.
Et Dama. conceptio illa fuit miraculosa.
Primus modus sine femina ⁊ masculo: vt
Adam factus a deo. Secundus vt sine fe
mina ex viro: vt Eua ex costa Ade. Ter
tius ex muliere ⁊ masculo: vt est cōmunis
omniuꝫ naturalis generatio. Quartus sin
gularis: vt est ex femina sine viro: ⁊ hic est
marie virginis. Unde fuit mater ⁊ virgo si
mul: ꝙ est priuilegium singulare. Tertia
dicitur gratia ꝛc̄. Ad quam pertinet reco
gnoscere beneficia accepta. Quia vt dicit
philosophus. 9°. ethicorum. Beneficiatus
tenetur recognoscere benefactoreꝫ. Et Se
neca. li° de beneficijs. Ingratus est qui nō
cognoscit beneficium. Idem. Beneficiorū
memoria senescere non debet. Ista autem
gratitudo summe deo placet. Maria hāc
habuit. Quia vitam suam expendebat in
recognitionem beneficiorū dei: vt dicit Al
bertus. Confitebatur quotidie Joannī e
uangeliste: non sua peccata: sed dicebat. O
mi Joannes: non sum digna vocari mater
dei: quia non cognosco filij mei beneficia.
licet recognosceret. Unde Luce.2. Maria
autem conseruabat omnia verba hec con
fe. in cor. s. Unde dicim⁹ ꝙ ē mr̄ oīuꝫ grāꝝ.

Petrarcha.
Plena de gratie. e piena de virtude.
El signor e cũ tego: e sempre tama.
Tanto che adir le lingue sarian mute.
Unde patet tertia ratio.

t Ertio ratiõe ⁊c̃. Cõclusio est Theologoꝝ. Ubi ẽ maior humilitas: ibi precipue maior exaltatio. Luc.18. Qui se humiliat: exaltabitur. Et.i.c. Exaltauit humiles. Eccli.3. Quanto maior es humilia te in oibus. De pe. di.i. §. Tacitur nitas. Sine humilitate: nemini potest esse salus. Et Pholonius. Inter sapiẽtes sapiẽtior est. q humilior existit. Maria super omnes humilior fuit. Ideo sup oẽs meruit culmen oium gratiaꝝ. Fuit aũt humilis tripliciter. Primo ore: q2 verbũ superbũ nunq̃ protulit. Aug. Reuolue diligẽtius euãgelice historie seriẽ: ⁊ si quid increpatorium. si qd duꝝ occurrerit in maria: de cetero suspectam habeas. ⁊ accedere verearis. Ille. 2°. corde: q2 se idignã reputabat mr̃e3 di. Tertio ope: q2 nõ dedignabat̃ seruire Helisabeth in partu. Sed dubiũ isurgit. Quare fuit tam humilis maria sup oẽs: Respõdeo ẽm Tho. sup Aue maria. ꝙ triplici ratione. Prima q2 debuit filiũ recipe totaliter in se: qui ẽ super oẽs. ideo debuit humiliari infra oẽs. Secũdo q2 debuit sup oẽs sanctos ⁊ sanctas ⁊ choros angeloꝝ exaltari: tanq̃ regina celi: ideo debuit esse humillima. Tertio q2 sicut p superbiam eue. mors in mũdũ intrauit: sic eꝯ: p marie humilitatẽ vita mũdo reddita ẽ. Or.2. ethi. Contraria ɔtrariis curant̃. Und Ecclesia. Mortẽ quã femina itulit: femina fugauit. Et ex humilitate sua. l3 eẽt sãctior omnibꝰ in celo ⁊ in terra: nunq̃ tamẽ legit̃ de ea i euãgelio. ꝙ aliqd miraculũ fecerit in presenti vita: ante resurrectionem filij. Scd̃m Jacobũ de vorag. in mariali. Quel3 mulier in suo partu: cupit quinq̃: que oia fugit virgo ex humilitate sua. Primo virũ iuuenẽ ⁊ pulcꝝ. Maria habuit senẽ despectũ. Secũo diuitẽ. Maria pauperem. Mat.3. Nõqd est filius fabri: Tertio in partu pulchrum thalamũ. Maria habuit stabulu3.

Quarto seruitores. ⁊ obstetrices. Maria habuit pro seruitoribꝰ bouẽ ⁊ asinum. qui p seruitio filium calefaciebãt. Quinto vult ociũ post ptũ ⁊ quietẽ. Maria oportuit fugere cũ filio in egyptũ. Tolle inquit ang. pueꝝ ⁊ matrẽ eius ⁊c. O humilita sãcta. De qua Ber. Maria etsi ex ꝟginitate placuit: tamẽ ex humilitate ɔcepit. Quia si hũilis nõ fuisset spũs. s. sup eã nõ quieuisset. Ille. Nulla creatura est humilior inuẽta sub celo. Et l3 maxima fuerit humilitas abrae: cũ dixit. Gen.18. Loquar ad dñm: cũ sim puluis ⁊ cinis. Et Job: cũ dixit. 17. Putredini dixi pater meus es: mater mea ⁊ soror mea vermibus. Et Joãnes bap. dũ se vocẽ appellauit. Tamẽ marie humilitas supauit hoꝝ humilitatẽ: ⁊ quorũcũq̃ aliorũ. Und in Can. suo. Respexit humilitatẽ ancille sue. In verbo ancille. Quatuor ancillas legimus: ex humilitate cecinisse canticũ: inter quas Maria principatũ tenet. Prima fuit maria soror moysi. De qua Exo.15. d. Cantemus domino: gloriose enim magñificatꝰ ẽ. Secũda Anna. i. Re. 2. Exultauit cor meu3 in dño ⁊c. Tertia Judith. 15. Cantate domino in cymbalis. Quarta maria virgo. Luc. i. Magnificat aia mea dominũ. Unde patet: ꝙ mater gratie. Unde Ber. sup Can. se. 8. Sileat misericordiam tuã o virgo beata: siqs innocatã in necẽitatibꝰ suis meminerit defuisse. Nos qdẽ serui tui. ceteris in virtutibꝰ tibi congaudemus: sed in hac potius nobis ipsis. Laudamus virginitatẽ. miramur humilitatẽ: sed misericordia tua ipsis miseris sapit dulcius: ⁊ crebrius innocat̃. Ille. Petrar.
Dolce o virgine sey senza misura.
Ne poy mostrarti brusca: ouero amara.
E tuta dolce sey senza mistura. Idem.
Achi tinuoca gia non son perdute.
Loration che presto le exaudisse
Nanzi che quelle ate fian peruenute.

Exẽplum. In li. de. 7. donis Joannes damascenus grecus: vt deo liberius vacaret factus ẽ monachus. Qui libẽtissime laudibus virginis intẽdebat: ⁊ de ea pulchra dicta cõpones manu ꝓpria scribebat. Cũq̃ ad instãtiam quorũdã nobiliũ quos docebat legeret. ⁊ post disputationẽ cu3 scolaribus ad littus maris deambularet cã spaciãdi: pyrate sarracenoꝝ cũ rapuerunt. ⁊ cuidã sarraceno vẽdiderũt. Cui filiũ suu3 dedit litteris imbuẽ. Inuidẽs aũt ei quẽ
instruxerit

instruxerit vt ei succederet. veniens Constantinopolim scripsit litteras sub ipsius nomine Soldano babylonie: q. s. imperator Constantinus qui ipsum Damascenuz gratum habebat, exercitum romanorum ad partes remotas erat ducturus si absq; impedimento terram grecie posset acquirere. Unde litteras proiecit in consistorio cā rum: que inuente sunt ꝛ imperatori exhibite. Qui attendens modum dictaminis: vocauit Joannem dicens non posse negare. ꝙ ille littere non continerent stilum et moduz. Qui hoc sētiēs litteras se fecisse negauit. Cūq; aliqui dicerent eum vt proditorem occidendum: imperator manum dextram ei amputauit. Qua in abbatia suspensa vt perpetuo confunderetur. ipsuz patrie proditorem denunciari fecit. Cum autem. 6. feria diu in oratione vigilasset ꝛ fleuisset: ei leniter dormienti virgo apparuit ipsum confortans. Et cum diceret maxime dolere propter vituperium monachorum: ꝛ ꝙ non posset amplius scribere eius laudē. ac missā celebrare vt solebat: virgo manum pendentem accepit. ac brachio omni dolore remoto restituit. Mane facto: stupētibus cunctis celebrauit. Cūq; imperator quesiuisset si aliquem suum modum docuisset. Respondit se filium saraceni docuisse. Qui captus suam malitiam confessus est.

¶ Dominica. 4. De discordia: vel de odio vel de remissione iniuriarum.

NOn erit heres fili⁹ āćille. cū filio libere. Ad gal. 4. ¶ Dal flume di eloq̄ntia ꝛ aureo pelago. Pūb. Cornelio Scipione. cū solido fundamento rationis. fuit conclusuz inter omnes virtutes necessarias gouerno ꝛ regimento reipu. ꝛ boni cōmunis: maxime eē necessariā pacē. vnionē. ꝛ amorē r̄cipro cū. Unde Lactan. in. 5. lib. c. 8. Quā beat⁹ esset. q̄q; aureus humanarum rerum status. si per totum orbem mansuetudo. ꝛ pietas. ꝛ pax. ꝛ innocentia ꝛ equitas. ꝛ temperantia: ꝛ fides moraretur. Que snia verificatur per Policratem in. 6. li. c. 7. de Italia. Infelix Italia que ciuilibꝫ in seipsa scissa discordijs de culmine fortūe deiecta: patescit insultibus exterarum gentium. quibus consueuerat imperare. Romam nāq; mundi culmen ꝛ dominam: suorum dissensio ciuium reddit ancillantem. Super verbo. Polic. pone quatuor monarchias mūdi: que ad nihil venerunt propter bella ꝛ discordias. Prima fuit caldeoruz que i cepit a Nino: tempore abrae. Secūda Carthaginēsiuz que icepit a. D. Didone. Tertia Romanorum que a Romulo ꝛ Remo. Quarta grecoꝝ que ab Alexādro magno que propter dissidia. discordias. ꝛ simultates sunt terre equate. Unde est ꝙ maxima pars xp̄ianitatis ē in manu Turchi: Certe propter bella. Ubi Constantinopolis: Ubi niger pōtus: Ubi scuteri: Ubi capha: Ubi trabesunda: Ubi tota grecia. simi' cū Tracia ꝛ Thesalia: In manu infidelium sunt propter discordias xp̄ianorum. Ideo xp̄s. Luc. xi. Omne regnum ꝛc̄. Et Lactā. in. p°. c. 3. Quicquid eniꝫ diuisionem capit: ꝛ interitum capiat necesse est. Quapropter clamat Paulus Phil. p. Oro vt charitas vestra magis ad magis abundet. Quare o Paule: Quia sine ipsa opera nostra nihil valent ad meritum vite eterne. xi. q. 3. c. Archiepiscopus. Sine concordia spernit deus cuncta. nec recipit oblationes sacerdotum. Ideo partialis ꝛ odiosus ꝛ discordans non sunt dei sed diaboli. Unde ꝛ priuātur hereditate patris nostri dei. Unde Paulus sub velamento duorum filioꝝ abrae ancille ꝛ libere. signati per duos populos bonos ꝛ malos. d. Non ꝛc̄. In quibus verbis de discordia: vel de remissione iniuriarum predicabimus hodie. Ubi tria consideranda sunt.

¶ Primum. dicitur offensionis.
¶ Secundum. dicitur malignationis.
¶ Tertium. dicitur inductionis.

p Rimū dī ꝛc̄. Utrum discordia aut odiū sit peccatū mortale. Due sūt opiones. Una ꝙ sic. alia ꝙ nō. Opinio q̄ dicit ꝙ nō: assumit fundamentū tale. Si odiū eēt mortale: nō repiret in sanctis viris: Sed in sanctis inuētū est odiū: vt in Dd q sanctus erat. In. p̄s. 25. Iniq̄s odio

habui ⁊ legē tuā dileri. Et Act.15.c. Orta ē discordia inter Paulū ⁊ Barnabā. Igiť nō ē peccatum. Preterea in deo reperitur. Sap.13. Abhominabilis ē deo ipius ⁊ impietas eius. Eccl'iastici.12. Altissimꝰ odio habet pcōres. Igitur non est peccatum mortale: aut veniale.

Secunda opio dicit ꝙ sic. Unde Jo.1. Cano.3.c. Qui non diligit: manet in morte. Omnis qui odit fratrem suū: homicida ē. Rꝰ ad hanc difficultatē ꝓ3 Th.22.q.34. ar.3. Albertū in.3.di.35. Qꝺ odiū est peccatū mortale. Que ꝯclusio ꝓbať tripliciter. Primo rōne. Secūdo auctoritate. Tertio figura. Rōne duplici. Primo ꝓceptionis. Secūdo cōtrariationis. Primo preceptionis. Una marima ē in theo. Oē qꝺ est contra preceptū diuinū. ē mortale peccatum. Sed odiū ⁊ discordia ac partialitas ē cōtra preceptū diuinū. Igiť ⁊c. Qꝺ sit contra preceptū. p3 in vtroq3 testō. Primo in veteri. Leui.19. Nō stabis ꝯtra sanguinem ꝓrimi tui: Non queras vltionē nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. Sed diliges amicū tuū sicut teipsum. Preterea. Ero.23. Si videris asinū odiētis te iacere sub onere nō ptrāsibis sed subleuabis cū eo. Glo. interlinearis. Si preceptū est de aiali plus de homine. Eccl'iastici.28. Relinque ꝓrimo tuo nocenti te: ⁊ tūc deprecāti tibi pcā soluentur. Scꝺo in testō nouo. Mat.6. Scriptu3 ē antiqs. Diliges amicū tuū: ⁊ odio habebis inimicū. Ego aūt dico vobis. Diligite inimicos vestros: bene facite his ⁊c. Sup ꝗ Chriso. Qualē vis erga te deū eē: cum delictoꝝ tuoꝝ veniā poscis: talē te erhibeř debes his q deliquerūt in te. Ille. Et a Cano. de pe. dis.5.c. Falsas. Qui odiū in corde gerit: sciat se verā pniam non posse pagere. Scꝺo rōne ⁊c. Illud ꝙ ē charitati ꝯtrariū que ē ꝟtutū excellētissima ē mortale: Sed odium ē charitati ꝯtrarium: vt ponit Th.22.q.38.ar.1. Unde apl's.1. Ad Cor.13. Si linguis hoium loquar ⁊ angelorū: charitatē aūt non habeā: factus su3 velut es sonans aut cymbalū tinniens. Et si habuero oē3 prophiam: ⁊ nouerim mysteria oia. Et si habuero oēm fidem: ita vt mōtes trāsferam: charitatē aūt non habuero nihil sum. Et si distribuero oēs facultates meas in cibos pauperum. Et si tradidero corpus meū: ita vt ardeā: charitatē āt non habuero nihil mihi ꝓdest. Ille. Uñ in huius figurā. Gen.4. Caim q2 odium habuit ad Abel: eius sacrificium fuit reprobatum. Unde p3 ꝯclusio. Sed querit aīa cara dubiū. Que sunt illa que odiū generāt: ⁊ pacem turbāt: Respōdet Egidius li. de regimine principū. Et alij doctores. Qꝺ sunt quatuor peccata.

Primū est peccatum supbie.

Secundum est peccatum auaritie.

Tertium ē peccatum lururie.

Quartum est peccatum inuidie.

Primū ⁊c. Qꝺ p3 in triplici lege. Primo angeloꝝ. Diuisio ipsoꝝ ortū habuit ex supbia luciferi. De qua Isa.14. In celum ascēdā. s. trinitatis ⁊ eraltabo soliū meū: ⁊ ero similis altissimo. Ex hac superbia vna ps illoꝝ remāsit in celo deū adorando humiliter. alia pars in infernum fuit abiecta cum principe tenebrarum. Et hoc ꝓpter superbiam regnum fuit diuissum. Unde Apoc. Factum est prelium in celo michael: ⁊ angeli eius pugnabant cum dracone: ⁊ michael preualuit: ⁊ proiectus ē draco ille qui vocabať diabolus. Ille. Unde ꝙ hodie non ē par: Q2 quilibet vult dñari.

Scꝺa est ler iudeoru3. In.3. R.12. Di ꝙ Salomone mortuo Roboam eius filiꝰ dixit populo iudeorum qui querebat alleuiationē: a suo rege de le angarie: Ut hodie sunt. Minor digitus meus: grossior ē dorso Salomonis. Ipse vos cecidit flagellis: ego ꝟo scorpionibꝰ. O superbia regis. Unde dicit Cicero.1. de offi. Nihil est laudabilius preclaro viro: placabilitate ⁊ clementia. Ob quā superbiam regis: diuisum est regnum in duas partes: Sed si queris qs misit regem in hanc superbia3: Respōdeo ꝙ consilium iuuenum cui adherebat: relinquens illud senum: cum eēt male factum. Unde phs.6. Ethi. Iuuenes nō possunt eē prudētes: q2 prudētia requirit erperientiā: que multo indiget tēpore. Er hoc Romulus centum sapientes de populo elegit: q erant

veterati

veterati quorum consilio res pub. regebat qui dicebantur senatores et patres conscripti. Senatores propter sensus et maturitatis etatem: quasi seniores. Patres vero conscripti propter affectum. Quia sic patres erant circa bonum reipublice. Et hoc Alexander magnus: dum ad aliquod bellum pergebat: non eligebat robustos corpore tm̄: sed veteranos qui cum patre suo Philippo militauerant. et sic sapientia eorum de hostibus triūphabat. Unde Cicero de sene. Non viribus aut velocitate corporis res magne aguntur: sed consilio: grauitate: et sententia. Iā huius figuram. Numeri xi. Dixit dominus Moysi. Congrega mihi de senioribus israel. 70. viros: vt sint iudices et magistri populi: et iudicent populum. Prattica. quia nunc in consiliis: sunt iuuenes colerici. fatui. imprudentes. Ex hoc respu. male se habet. Senes sunt habēdi in reuerentia. C. de veteri iure enu. l. Deo auctore. Tanta autem a nobis antiqtati habita ē reuerentia: vt nomina prudentium virorum taciturnitati tradere nullo patiamur modo. Ille. Et Leui. 19. Coram cano capite consurge et honora personam senis. Et. i. Ad Thi. 5. Seniorem ne increpaueris: sed obsecra vt patrem Sapi. 4. Senectus. n. venerabilis est. Quādo moritur senex plā ge o fili. Ad propositum. Roboam ergo sp̄ nuit consilium senum. Unde factum est vt Ieroboam seruus Salomonis regnaret in hierusalem super. x. tribus. Tertia lex romanorum. Orosius li. 6. de Iulio cesare: q superbia sua voluit obtinere regnum et imperium. Unde senatus ei contradixit: Pōpeius vero pro senatu arma suscepit pro republica: et ex hoc diuisi sunt ad inuicem. Iulius persecutus est eos: et victoriam contra Pompeum obtinuit: et factus est rex romanorum. Et propter hoc tota ciuitas stetit per quatuor ānos in diuisione. in quibus annis facta est effusio sanguinis terribilis. ¶ Secundum peccatum etc̄. Unde tot bella: Ab auaritia. Lucanus. Certamen mouistis opes. Et Sene. li. de quatuor virtutibus. Quietissimā vitā agerēt hoīes in terris: si hec duo verba a natura omnium rerum tollerent meū et tuū. Ille. Unde discordie Unde lites in palatio: Aduocati: Procuratores: Certe ab hac. Probatur duplici lege Iudeorum et romanorum. Primo iudeorum. Gen. 13. de Abraā et Loth: q erant amicissimi propter diuitias et auaritiam diuisi sunt ab inuicem. O quot bone familie in presentiarum se. diuidunt: et funditus vadunt. Quia vt dicit Lactan. primo lib. c. 3. Quicquid enim capit diuisionem: et interitum capiat necesse est. Et christus. Luc. xi. Omne regnum in seipsum diuisum desolabitur. Secunda lex romanorum Titus liuius libro de origine vrbis. d. Quod nobiles romani expulerūt vnā ptē a roma: et ipsi adinuicem diuiserunt agros. et proprietates expulsorum ab vrbe. Unde expulsi tantam iniquitatem sustinere non valentes: ad arma sunt concitati ex vtraque parte. Et sic diuisiones et lites facte sunt in roma. et vastationes domorum. et possessionū: et sanguinis confusio. Unde multa millia sunt interfecta. Unde hoc: Clama. Ab auaritia. Ex hac procedunt vsure: sacramenta falsa. ¶ Tertium peccatum est etc̄. Lactā. 3. Nulla vehementior causa: quam vnius femine a multis maribus appetitio. Iuuenalis Nulla fere causa est in qua non femina litē Mouerit. Probatur in duplici lege. Primo iudeorum. Iudicum. 19. de leuita: qui erat de tribu beniamin: cum esset in Gabaon cum vxore sua. hospitatus est cū quodam amico suo: Gabaonite eam ceperunt quia pulchra et violauerunt: ex quo dolore mortua est. Uir autem eius posuit eam super asinum: et in Betel est reuersus: vindictam petens per singulas tribus. Unde interfecti sunt quinque millia. Secundo in lege grecorum. Achilles grecus visa Polisēna tam pulchra: in eius amore captus: post multas stultitias ab illa occisus est. Preterea: Paris in greciam veniens duxit secum Helenam de grecia in troiam. Unde ex hoc tota grecia commota est contra troiam contra quam venerunt. Et sic Armatis mille et ducētis nauibus troiam potenter obsederūt. Unde tot mala in rex natura. belleti. colori. soneti. nigromātie et huius: Uere

ab hac. Unde quidam. Ue misero iuueni
qui stat subiectus amori. ¶ Quartuz pec
catum quod pacez dissipat: est inuidia. Ua
lerius li°.4°. Nulla est tam modesta felici
tas: que malignitatis dentes vitare possit.
Unde tot dissensiões in populis: Inter ar
tifices in omni arte: Ab inuidia. Probatur
in duplici lege. Primo iudeorum. i. Re. 18.
Cum populus daret laudem Dd. v. Saul
percussit mille & Dd decem millia. Amiciti
a q̃ erat inter Dd & Saul v̄sa ē i odiuz: ita
q querebat eũ interficere. 2° lege romão
rum. Uale. li°. 5. c. 4°. d. q. M. Coriolanus
romanus: ex inuidia bannitus est apud
Uolscos. Propter quod maxima discordi
a inter eos & senatuz fuit. Unde ex hoc Co
riolanus venit contra romam cum exerci
tu terribili & cum maximo romanorum ter
rore: sed ex nutu matris par fuit facta. O
quis enarraret mala que ex hac emergũt:
Propter que oĩo tollenda est.

Ecundum dicitur &c. Quatuor sũt
s malignitates hius vitij odij. & dis
cordie.

¶ Prima ē naturalis legis contrariatiua.
¶ Secunda est hũani cordis obduratiua.
¶ Tertia est crudelitatis inductiua.
¶ Prima est &c. Thi. 1. 2. q. 91. Lex natu
ralis est regula naturalis rõnis: directiua
humanorum actuum. Obseruator aũt hu
ius legis ē hõ. De quo philosoph⁹. 1°. Pol.
Homo est optimum aialiuz. segregatus au
tem a lege & iustitia: est pessimum. Hec lex
clamat alta voce. Quod tibi non vis fieri:
alteri ne facias. Et econuerso. vt dicit Di.
i. c°. i. Et dis. 9. Sana. Et. x. q. i. c°. Placuit.
Ad propositum. Si esses in odio cum ali
quo: velles pacificari. Et si per viam icede
res. velles salutari. Bona vita compagno:
Uelles q respiceret oculo gratioso: & che
el te parlasse. Et tu fac similiter compagno
De hac lege naturali. illustrati pagãi. Ius
ciuile. ff. de legationibus. l. Quesitam. Cuz
inter hoies cognationem quandam natu
ra contraxerit: consequens est hoiem homi
ni insidiari nephas esse. Ala pratica. Su
mus oẽs in natura conformes. Ideo debz
esse adinuicem amor. Qr vt dicit philoso
phus. 8. eth. Similitudo ē causa amicitie.
Sap. 13. Omne aĩ diligit sibi simile. Sum⁹
oẽs ab vno patre generati & matre Adam
& Eua. Ab vno patre spũali. De quo Mat.
6. Pater nr̃ qui es in celis. Mat. 23. Unus
est. n. pater vester qui in celis est. Oẽs aũt
vos fratres. De hac lege fuere illustrati pa
gani qui suis inimicis veniam dederunt.
Uide Uale. in. 5. lib. c. i. Rubrica de clemen
tia romanoꝝ. Ubi ponit causam quare ro
mani magnifici sũt appellati: qr pnĩ fuerũt
in dãda venia inimicis suis. O animi ge
nerosi qui inter ceteras eoꝝ virtutes fuere
humani. Adsũt exẽpla q̃plurima. Primo
iducit exempluz Pompei Emuli regis Ar
menie noie Tigrãis cũ hũiliz victoriã ipsi⁹
ipsuz reduxit in patriã su honorifice. Pre
terea exemplum de Lucio Paulo qui fuit
dux romanorum: audiens Persaꝝ regem
victũ ad se adduci fecit: quẽ semper habue
rat infestũ. occurrit ei cũ ornamentis deco
ratus romani impꝗ: curuatũqz ad genua.
dexterã porrigens eleuauit: & in tabernacu
lum suũ introduxit: & eũ in solio suo secum
sedere fecit. d. Sicut egregiũ est hostem co
artare: ita laudabile est infelici miseri. Pre
terea Aug. epistola ad Marcellinũ de Iu
lio Cesare refert q tãte mẽorie fuit. q nihil
solebat obliuisci: preter iniurias. Et cum se
mel caput Pompei emuli sui esset ei presen
tatum: amare fleuit. d. Nõ placet mihi vin
dicta: sed victoria. Si pagani hoc egerunt:
plus christiani. Ualerius in. 5. Humanitas
dulcedo: barbaroruz ingenia penetrat. Et
Aug. i. de Ci. dei. Propriũ romanorum fuit
parcere subiectis: & debellare superbos. Ac
ceptaqz iniuria ignoscere. q̃z persequi male
bant. Ille. Unde patet prima malignitas.
¶ Secunda dicitur &c. Bernar. lib. de con
sideratione. Ad Eugeniũ papam. Cor du
rum est: quod contritione nõ scinditur. pie
tate non emollitur. precibus non flectit. mi
nis nõ cedit. flagellis induratur. 5. cõditio
nes sunt cordis duri. Prima conditio. Con
tritione non scinditur: quia tales nõ dimit
tunt partes: non confitentur: non se cõmu
nicant. & sic desperati ad infernuz vadunt.
quia dimittunt filijs malum exemplum: di
mittunt arma in domo & gladios sangui
nolentos. lanceas. Secunda conditio pie
tate non emollitur. Tales non habent pie
tatem imo inimico adducunt duplicia. O
talis est

talis est infirmus. Mal ge dia dio: Talis fuit impietas iudeorum ad pilatum. Ecce rex inquit vester. Clamauere. Tolle eum crucifige. Tertia cōditio precibus non flectit. Non predicationes. non pregerie amicorum possunt flecti. Si tamen promittunt non seruant Nulla gens infidelior talib⁹. Nullus confidat de promissione partialium. Quāuis ore promittant: in corde habent diabolum. Ecclesiastici. 12. Non credas inimico tuo in eternum. Et prouerbium. De inimico reconciliato non te fidar: Asculani omnes iurauerunt per signum crucis nunq̄ tenere partes. In paucis diebus iuramentum fregerunt. O gens perfida. O diaboli. Quarta conditio Minis non cedit dei aut sanctorum. Neminem timet odiosus. Exemplum illius patris de q̄ Eusebius de preparatione euan. qui duos fratres ad inuicē litigantes de lacu aque cum non posset eos quietare totam aquā conduxit cum baculo per desertum in sui ignominiam. Quinta conditio: Flagellis induratur. Indurantur corda talium vt nullo pacto velint remittere. De tali odioso. Job. 41. Cor eius indurabitur quasi lapis. In monte vercellensi. Cum terra esset turbata partialitatum: mater abscondit duos filios suos sub vegete veniens partialis in presentia matris accepit filios et vnum in aerem proiecit: et ipsum cum gladio recolligebat: et postea proiecit in murum. Alium cepit et posuit pedes super euꝫ et eum gladio per medium scidit et in faciē matris piecit. ¶ Tertia dicitur ꝛc̄. Adeo est graue peccatum: q̄ nulli parcit non fratri: non amico. Gen̄. 4. Ex odio Caim occidit fratrem suum. Gen̄. 37. Filij Jacob ex odio fratrē suū vendiderūt ismaelitis. 30. den. E piu forte. Ex odio phariseoꝝ christus occisus est. Uere lācea longini nō fuit ita amara: vt cor odiosi. Illa trāsfodit corpus mortuum xp̄i. Odium autem: hominē viuum. Non est tanta malignitas in feris: vt est in odioso. Unde Aug. 12. de Ciui. dei Non enim intra se leones. aut intra se dracones: qualia homies intra se bella gerūt. Ille. Animalia post bella ad pastū vadūt. Ecclesiastici. 27. Uolatilia celi post conflictum ad sibi similia conueniunt. Sed odiosus non. Sed euenit illi: vt sicut est durus in dimittendo: ita ei deus in remittendo. In euangelio. Sic enim pater vester celestis faciet vobis si non remi. ꝛc̄. O compagnor ad capitulum veni. Dic pater noster: vsq̄ ad illud. Dimitte nobis ꝛc̄. Orationem cōtra te facis non pro te. Unde Chriso. Si iniuriam non dimittis que tibi facta est: non orationem pro te facis: sed maledictioneꝫ super te inducis. Quarta est ꝛc̄. Non ē generatio ita fatua sub celo: vt sunt partiales. Dicunt Jo. baptistam gibelinum. Qui digito ondit. Ecce agnus dei. Jo. euangelistam guelfum. Dicunt ecclesiam guelphaꝫ: Imperatorem guibellinum. Et sic se adinuicem ciuitates se despiciunt: et mortales. Ex hac fatuitate ciuitates: et castella destruuntur. Unde Tullius lib. de ami. Que domus tam stabilis: que ciuitas tam firma: que non odijs funditus possit euerti: Ille. Cur desolata est roma: Certe vt habꝫ Aug. in pluribus locis de Ciui. dei: propter ciuilia bella. Adsunt ciuitates italie. O bononia mater studiorum. O ianua regina maris. O parma. O placentia. O assisiuꝫ. O viterbium. O alie ciuitates: que discordijs et partialitatibus dedistis locum. Ubi est gloria vestra: Plangunt menia: Palatia ruinata. Uere sententia Salustij verificaē in catelinario. Cōcordia parue res crescunt: discordia maxime dilabuntur. Unde patet secundum.

Ertium dicitur ꝛc̄. Inducimur ad dimissionem huius odij. et iniuriarum fm doctores quadruplici ratione.

¶ Primo rōne preceptionis.

¶ Secundo rōne fructificationis.

¶ Tertio rōne exemplificationis.

¶ Quarto rōne flagellationis.

¶ Primo ratione ꝛc̄. Quadruplex lex. Prima diuialis. Quid dicis o iesu. Jo. 15. Hoc est preceptum meū vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Et Mat. 18. Petrus ad iesū dixit. Quotiens peccabit in me frater meus: dimittam ei vsq̄ septies: Respondit ei. Nō dico tibi vsq̄ septies: sed vsq̄ septuagies septies. i. totiens quotiens. 2° de precepto legis canonicalis Amb. xi. q. 3. c. Archiepiscopus. Sine concordia spernit deus

cuncta. Si faceret homo omnia bona: ex alia parte odium haberet. nihil agit. Tertio de precepto legis ciuilis. ff. de officio presidis. l. Congruit. Congruit bono ⁊ graui presidi curare vt pacata ⁊ quieta sit prouincia: quã regit. Et. C. de veteri iure enucleando. l. Deo auctore nostrum gubernante imperium quod nobis a celesti maiestate traditum est: ⁊ bella feliciter peragimus ⁊ pacem decoramus: ⁊ statum reipublice sustentamus: Ille. Contra pretores ⁊c. Quarto precepto legis paganalis. Demosthenes in oratione ad Alexandrum. Cum enim vincamur a dijs in omni munere: sola clementia est: que nobis deos reddit equales. In. 4. Eth. Est seruile posse ⁊ velle vindicare ⁊ obliuisci magnificum. O q̃ est magnificum. Sene. Si magnanimus fueris: nunq̃ reputabis tibi iniuriam fieri.

¶ Secundo ratione ⁊c. Homo consequitur remissionem peccatorum: ⁊ paradisum. Unde Tho. 22. q. 25. Dicit q̄ plus est meritum diligere inimicum q̃ amicum. Quia ex maiori charitate procedit: cum sit contra naturam: ⁊ nil grauius potest deo fieri q̃ inimicum diligere. Exemplum Joannis Gilberti qui educto ense dum insequeretur inimicum ⁊ iam cepisset ⁊ ille flexis genibus per merita passionis christi orasset veniam. Uenias inquit ad crucifixũ: vt videam vtrum velit tibi parcam. Cumq̃ ambo ante figuram lignei crucifixi essent ⁊ Joannes interrogaret an sibi tale donum gratũ eẽt. inclinauit se ligneũ caput. ⁊ ambo ad deũ sũt ꝯuersi. ¶ Tertio ratione ⁊c. Triplex exemplum. Primum paganorum Cum esset Diogenes mire opinionis in populo: quidam dixit ei. Multi dicunt mala de te. Respondit. Non ti curar. Oportet sapientiam ab insipientibus feriri. O verbum gratiosum. Secundum exemplum sanctorum. De stephano qui dixit. Ecce video celos apertos. Dñe ne statuas illis hoc peccatum. O Lucia. O Caterina martyr. O Agata quid fecistis de vestris iniurijs? Uere deum pro illis orauimus vt illis parceret. Et tu o maria cum videbas filium tuum male tractari. latus aperiri. tamen patrem exorabas vt eis parceret. Tertium exemplum est iesu christi. qui in tormentis positus: dixit patri Luc. 23. Pater ignosce illis. Super quo Bernardus sup Can. Sermone. 63. Flagellis cesus. spinis coronatus. clauis confossus. opprobrijs saturatus. patibulo affixus. Immemor tamen omnium dolorum dixit. Pater ignosce illis: quia nesciũt quid faciunt. Pater amantissime: pater benignissime. Ubi dicit Hieronym⁹ super Naum prophetam: q̄ hoc verbum fuit tante efficatie in auribus iudeorum. Quod circa. 5000. iudeorum audito hoc verbo ad christum sunt conuersi. Unde patet tertia ratio. ¶ Quarto ratione ⁊c. Unde tot flagella: de carestie. guerre. infirmita. ⁊ alia q̃ plurima? Certe quia non est pax sed odia: que diuinam iram prouocant. Quod tibi ostendo tali figura: que est beati Uincentij. De quodam rege qui ciuitatem quandam edificauit proprijs sumptibus. Unde misit in ea rusticos ⁊ eos nobilitauit. faciens eos ciues: possessiones ⁊ alia bona eis tribuens. Petens ab eis pactum: vt omnino non haberent contubernium cum inimicis suis. Sed infra paucos dies fecerũt regi sex tradimenta. Primum quia fidem regi fregerunt de omnibus non seruando. Secundum quia ipsum cum balistis expulerunt extra ciuitatem. Tertium quia ambassiatores regis occiderunt. Quartum q̄ reginam indumentis suis nudauere. Quintum quia eius filias septem violauerunt. Sextum quia filius qui regnare debebat diuiserunt ipsum in duas partes: ⁊ sic regi miserunt. Uidens autem rex hoc turbatus est valde: ⁊ capitaneum misit qui omnes occidit: q̄ nec gallus nec gallina ibi cantabat. Notate verba. Moraliter. Iste rex est deus pater. Apoc. 5. Rex regum ⁊ domin⁹ dominantium. Fecit ciuitatem. i. ecclesiam ⁊ fidem nostram. In ea posuit nos faciens nos ciues per baptismum. Sed mali christiani faciunt regi sex tradimenta. Primum quia fidem in baptismo frangũt. Ueni ad capitulum o christiane. Sacerdos in ingressu ecclesie dicit. Quid petis? Respondet compater: fidem. Et sacerdos. Quid tibi prestat? Respondet vitam eternam. Et sacerdos iterum replicat dicens. Abrenũcias sathane? Respondet abrenũcio. Pratica. per omnia peccata. Abrenuncio superbie.

bie. inuidie. ire. Et nihil facis o homo. Secundum: quia extra ciuitatem cum blasfemijs eijciunt ipsum deum. O quot blasfemie. Quale castrum. villa. ciuitas. vbi non vituperetur nomen dei: Unde Pius papa ad Turchum. Confusa sunt omnia ⁊ turbata. Blassematur deus. nullus timor. nulla legum reuerentia. Tertium: quia occiderunt ambassatores. i. predicatores: qui hodiernis temporibus non audiuntur: sed potius fabule: canadenti. Apostolus. Ad fabulas conuertent. Quartum quia reginam. i. ecclesiam militantem nudauerunt. O prelati ecclesie quomodo hodie stat ecclesia: Bona pauperum ⁊ religiosorum ⁊ conuentuum vadunt in caualli. cani. De illo prelato cardinali qui sex mille ducatos expendit omni anno circa canes: ⁊ eorum seruitores. O dio: graue peccatum. Alia bona in comedendo. O pieta: nunc est nuda la meschina: Male stant alturia: omnia desolata. Quintum quia filias violauerunt idest dona spiritus sancti: inter que precipuum ē el timor de dio. De quo. ps. Initiū sapientie est timor domini. Unde tot mala: Quia non est timor dei ante oculos hominum. Sextum quia filius qui regnare debebat diuiserunt in duas partes. O ciues mei audite me. Diuiserunt in partem guelfam ⁊ partem gibellinam. O fides catholica: quomodo male tractaris. Ex hac diuisione omnia mala eueniunt. Osee. x. Diuisum est cor eorum: nunc interibunt. Contra apostolus ad Ephe. 4. Una fides. vnū baptisma. vna ecclesia. vnus deus: A chi viua: o placentia. guelfo: gubellino: Clama. Uiua la fede: viua iesu christo: viua el paradiso. Ex hac diuisione sequuntur: destructiones ciuitatum. occisio hominum. Unde Pius papa responsum habuit a Turcho. Quod non timebat christianos: quousque regnabat inter eos hoc verbum: guelfo ⁊ gibellino. Et cum dicerent ei sui barones. Illustrissime princeps tota christianitas se contra vos mouet. Respondit vni ex illis. Apprehende fasciculum sagittarum ⁊ frange. Probauit: sed minime potuit. Iterum tentauit: sed non potuit. Iste autem eas apprehendit a vna vna: ⁊ eas fregit. Sic faciā inquit de xpianis a vno a vno eos frangam: quia non sūt vniti. Pratica. Pp discordias q̃ veniūt mala oia. O tore preparate le brune. Quia cito venient dies: in qbus filius fugiet patrē. filia matrē. amicus amicū. vicinus vicinū. O italia plāge. O italia time. O italia caue ne ppt discordias tuas in te desęuiat ira dei. Uocauit ipse te multis ānis: dotauit amplis bñficijs. Misit ad te pdicatores suos. Terruit te signis ⁊ pdigijs. Sensisti terremotus. pestilētias. ⁊ sterilitatē grandē. Cōminat⁹ ē tibi de⁹. Sic. Certe hoc fecit vt induceret te ad pniam. Et tu in dies durior fis in pcis. ⁊ malitia pseuerādo. O italia decora. O regio diuitiarum plena. Noli cōtēnere deū. noli exacerbare maiestatem eius. Sed reuertere ad dñm deū tuū: penitendo de peccatis tuis. Qd si egerim⁹ ⁊c.

¶ Feria. 2. quarte hebdomade quadragesime. De ludis fortune.

Uferte ista hinc. Jo. 2. c. ¶ Erat prope pascha iudeorum ⁊ iesus ascendit hierosolymā. In tribus solennitatibus in anno tenebātur conuenire in hierusalem: vz. in pascha. in penthecos. in festo tabernaculorum: vt dicitur Exo. 23. Ascendit autem iesus ad festum pasche. Et inuenit in tēplo oues. ⁊ boues. ⁊ colūbas: ⁊ mercatores qui talia in templo vendebant. Turbatus iesus fecit flagellum de funiculis: et omnes eiecit de templo. His autem qui columbas vendebāt: dixit. Aufferte ista hinc ⁊ nolite ⁊c. Sed quare placabiliter eiecit vendētes columbas: Respōdeo q hoc egit ratione significati: non ratione columbe. Spiritus sanctus designatur per columbā: per tres conditiones quas habet. Prima quia habet gemitum pro cantu: sic spiritus sanctus facit peccatorem gemere. Secunda q2 fine felle. sic spirit⁹. s. Sap. 12. O q̃ bonus ⁊ suauis est spiritus tuus. Tertia nidificat in foraminibus petre: sic spūs. s. in lateribus christi spem ponere facit hominē ⁊c. Uidētes talia pharisei: idignati dixerūt. Qd signū ośdis nob. s. qua ptāte hec facis

Rndit iesus. Soluite templum hoc. Solui te.i.soluetis. Non est verbum inductiuū ad faciendum: cum fuerit simplex malum ex pte iudeorum: sed est verbum denunciatiuū quod erat per ipsos fiendum. Soluite.i.soluetis. Qꝛ in passione christi: fuit anima soluta a corpore. Et in tribus diebus excitabo illud. Non dicit post dies tres: qꝛ christ⁹ non fuit mortuus per tres complete: sed.39. horis. Dixerunt ergo iudei. Quadragita ⁊ sex annis edificatum est templum hoc: ⁊ in tribus diebus excitabis illud: Hoc dicūt iudei esse impossibile. Et multo plus derisissent: si resurrectionem sui corporis dixisset aperte. Qꝛ difficilius est resuscitare mortuum: ꝙ tale edificare templū. Et iudei non loquebantur de templo edificato a Salomone: quod fuit constructum in.7. annis: vt dicitur.3. Re.6. sed de tēplo edificato post captiuitatem babilonicam. Ille autem dicebat de tēplo corporis sui. Ac si dicat. Uos queritis signum de mea potestate. ⁊ ego dico vobis. ꝙ si corpus meum dissolueritis p mortem: ego illud resuscitabo per meā virtutem. Unde multi crediderunt in eum: videntes signa ⁊ prodigia que ⁊c̃. Applica. De ludis fortune predicabimus hodie. De quibus sunt.3. videnda mysteria.

¶ Primum. dicitur distinctionis.

¶ Secundum. dicitur abhominationis.

¶ Tertium. dicitur punitionis.

P Rimum ⁊c̃. Secundum Tho. 4°. di.16.q.vl.a.p̄. Ric.4.di.17. Archi. 2.p. Robertum olcoth super Sap̄. Albertuꝫ in.4.di.16. Duran.2.sen. Triplex est ludus. Et ſm hanc distinctionem potest ludus cognosci quando peccatum est.

¶ Primus est proueniens ex magna deuotione.

¶ Secundus est prouenīēs ex humana recreatione.

¶ Tertius est prouenīēs ex diabolica suggestione.

¶ Primus ⁊c̃. De quo in p̄s. Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in voce exultationis. Et iste est ludus quem catholici faciunt in solēnitatibus: vt in representationibus corporis christi. Ascensiōis. Resurrectionis. ⁊c̃. Qui ludi possunt fieri sine peccato: vt ponunt Cano. ſꝫ Host. ⁊ Innocen. in.c°. Cum decorem. De vita ⁊ honestate clericorum. Qꝛ tales representationes si fiant cum deuotione: mouent aīos multorum. Ex hoc ecclesia inuenit vsuꝫ organorum ⁊ cantuꝫ. p̄s. Laudate eū in tympano ⁊ choro in cordis ⁊c̃. Quos Augus. ⁊ Greg. inuenerunt. Ad hunc ludum inducimur exemplo Dauid. De quo.2. Re.6. dicitur. ꝙ ludebat coram archa domini quē vxor Michol videns per fenestram eū saltitantem despexit in corde suo. ⁊ improperauit ei. Dauid autem respondit. Uiuit dominus. qꝛ ludam ante dominum qui elegit me. ⁊ ludam ⁊ vilior fiam plusꝙ factus sū ⁊ ero humilis ī oculis meis. Hoc cessit Dauid in meritum. Michol vero quia eum despexit: percussa est sterilitate. Super quo Greg. dicit. Ego plus stupeo Dauid saltantem. ꝙ pugnantem. Pugnando enim hostem subdidit: saltando coram domino: hic vilē seip̄ꝫ fecit. Unde patet ꝙ ludus iste est sanctus ⁊ bonus. ¶ Secundus ⁊c̃. Quando quis vtitur aliquib⁹ verbis solatiosis ob recreationē sui ⁊ alioꝝ: qđ non ē pcm̄. Ita tn̄ ꝙ nihil turpe misceatur. ⁊ nihil do nec primo iniuriosum. Tal' ludus ē laudabilis. Et rō est. Cū.n. hō sit occupatus circa terrena: iō indiget aliq̄li recreatione. Unđ poeta. Interpone tuis ⁊c̃. In.i. Pol. Ois labor indiget rege. Ibidē. Ludus. fit pp regem. In.4. ethi. Reges ⁊ ludus: in vita vr̄a esse nēia. Ci°. p°. offi. Ludo ⁊ ioco vti lꝫ: sic ceteris quietibus. Tho.22.q.168. Hō enim sic indiget ex parte corpis recreatiōe corporali: vt dormitiōe et cibo qꝛ est virtus finite: ita ex parte aie q̄ hꝫ finitas operationes. Uñ indiget recreatione. Ad hunc ludū inducimur duplici exēplo. 1°. scōꝝ. 2° paganoruꝫ. 1°. ⁊c̃. Jo. euāge. q aliq̄n ludebat cum auicula in solatiū. Prete. Ber. dixit culpā de nimia pnia. Petrus martyr fuit deceptus a diabolo de pcitate vite. q ad tātā miseriā venit aliq̄n: ꝙ n̄ potat apir̄ os vn̄ optebat ibocari. Pre. Anto. cū discipul' p deſtū ibat ob cāꝫ recreatōis. Quos qdā sagittari⁹ vidēs scādalizat⁹ ē. Ille vo hoc ppendēs: vocauit ad se intēderet inquiēs arcū ⁊ sic retineret. Quod ille faciēs videretꝙ arcū dficere: relaxauit. Cui Anto. q̄re sic fecisti: Rndit. qꝛ frāgeret. Ait Anto. Similiter

milit aius hois frangeret:si nūq̄ a sua in-
tentōe relaret. Prete. de Dic. q hēbat leo-
nē: ad solatiū. Et Paphnu. q hēbat q̄ndā
gattā cū qua ludebat. 2°. Exemplo paga
noꝝ. de Themistocle pho: q q̄uis ludere
nollet: alios nō impediebat. Cōtra aliquos
scrupulosos. Uale. li. 2. c. 3. Rubrica d iure
triūphādi. Triūphāti fiebāt mlti ludi sola
ciosi. vt alij mouerēt. Uñ Th. vbi. s̄. a. 4°.
Laudat Eutropeliā. q̄ est ꝯuersio ꝟborum
ad solatiū: vt hz phs. 4. Eth. Ex hoc ꝯsue-
tudo i religiōsis inoleuit. vt tpe carnasal.
z in aduētu z infra ānū: fr̄es hēant recrea
tionē. Dis ergo vtēdū est s; parū: z cauere
supaūdantiā. Qz vt dicit. ph. 9. Eth. Dele-
ctatio est necīa ad vitā. sicut sal ad cibum:
Faciūt duo mala mulieres: q̄ nimis salant
manestras. Primū. qz dāt cām murmuran
di viris. Scdm. qz nimis bibūt z catarrum
generat. De isto ludo. Zach. Ciuitas reple-
bit ludētibus. s. hoibus. pueris. religiosis.
S; q sūt ij ludi: Rndeo. Pro adolescētib9
ludus pile. Pro viris: ludus scacoꝝ. Pro iu
uenibus: iactus pali. cursus. Pro dñis tpa-
libus: sono li busoni. La caça. cani. cauali.
Pro mulierib9 ali gareli. Pro p̄latis eccle-
sie. epis. cardinalib9: catuli. simie. q̄uis coꝝ
solatia debeāt esse potius in scripturis z li
bris: q̄ in hmōi. Iuxta illud. 2. Mach. 1°.
Hñtes solatio libros sanctos in manib9 ve
stris. Qz di. 38. Ignorātia mr̄ est cunctoꝝ
erroꝝ. Pro religiosis z p̄sbyteris: ē lud9 sca
coꝝ q nō ē ꝓhibit9 eis. cū sit idustrie nō for
tune. Si tñ non est scandalum secularium.
Uñ pz. ¶ Terti9 ludus zc̄. Et est vbi fiunt
ihonesta z turpes res q̄ sunt ꝯtra d; z vitu
perat nomē dei. Sed qui sunt ij ludi: Rn-
deo. ꝙ ois ludus q innitit fortune. Ut p̄n-
cipaliter ludus datoꝝ. cartaꝝ. z naiborū z
ois ludi qui inittit fortune. z vbi agit picu
lum vite: vt giostre. z alijs exercitijs nociuis
qui ludi ꝓhibent ab ecclia: z sunt mortale
peccatū. Uñ z sācti viri marie hos vitarūt.
Tob. 3. dicit. Cū ludētibus non me miscui:
nec cū ijs qui ambulāt in leuitate Iere. 16.
In medio ludētiū nō sedi. Sed qz lusor nō
credit. triplici rōne ꝓbat mortale peccatū.
¶ Primo rōne excōicationis.
¶ Secundo rōne prohibitionis.
¶ Tertio ratione cōminationis.

¶ Primo zc̄. Snia est Th. 4. di. 18. q. 3. ar
1°. Iuste aliqs excōicari nō pōt nisi ꝓ cul-
pa mortali. p quā a charitate diuisus ē: qz
excōicatio est grauissima penaꝝ. Sed luso
res debent excōicari. Quod pz p Cano. di.
35. c. Eps aūt laycus alee deseruiēs: aut de
sinat: aut cōione priuet. O clerici audite.
Quod intelligit s; glo. qñ ex cupiditate qs
ludit: vt plures faciūt. Sed ob recreationē
z modeste vt puuli faciūt nō credo eē mor
tale. Sed hodie ludūt. mala intētione: iō
grauiter peccāt. ¶ Scdo rōe zc̄. Illud q̄d
ē p legē ꝓhibitū: est mortale. S; ludus ta
xilloꝝ z cartarū ꝓhibet p legē Cano. z Ci
ui. igitur est mortale. Uide tu o legista. ff. d
alcatoribus p totū. ff. in ꝓemio. Quis lu-
dos eos appellet: ex qbus crimia oriūtur:
Et ad. l. aqliam. l. Nam ludis. Ludus pni-
ciosus culpa est. Et in Auten. de sctissimis
epis. §. interdicimus. Clerici ad aleas et ta
xillos nō ludant: nec intersint hmōi ludis.
Et q̄uis capi. loquatur de clericis: tñ z de
laycis etiā intelligit. Qz argumentū vacat
a ꝯtrario sensu. Ut etiam dicitur Di. 35. c°.
Eps. Unde pz eius ꝓhibitio. ¶ Tertio rōe
zc̄. Qz talibus cōminat de9 Luc. 6. Ue vo
bis. s. lusoribus: q nunc ridetis. Glo. ꝓ luso
ribus intelligit. Ue aūt signat dānationez
eternā: q̄ nō nisi ꝓ mortali dētur. Igit est
mortale ois ludus fortune. Uñ pz cōclusio.
In qbus ꝟbis dubiū qr. vtrum teneātur
ad r̄stitutōez tales: Rñdet Th. 22. q. 32. a.
7. ꝙ in trib9 casibus tenet qs quod acqrit
p ludū. Primus est cū acqrit ab ijs qui nō
pñt alienare: vt sunt furiosi. mētecapti. mu
ti. z minores. 25. ānoꝝ: z maxie pupilli. Te
net ergo ad restitutōez tutorib9 z curatori
bus. Et q vicisset seruo: qz qcqd hēt est do
minoꝝ: z qd acqrit dño acquirit. C. p quas
psonas nobis acqrit. l. i. Et. ff. d tpibus pu
blicis. l. Pecuniā. ¶ Secūdus casus. Cum
acqrit p fraudem. Puta vtendo falsos ta-
xillos. Uel alio mō decipiēdo. Nā hoc ē re
stituendum ei q amisit vel habenti curam
eius: quia furtū est. ¶ Tertius casus. Qñ
qs traxit aliquē ad ludū. vl' per vim aut p
importunitatē. siue in principio siue medio
ludi cū velit desinere z nō finit: tenetur ad
restitutōez. Sed qbus fiet restitutio qñ vo
lūtarius cū volūtario ludit ex cupiditate:

non per fraudē: Rndet Th. Jo. andr. Petrus de Pal. Jo. Cal. sup cap. Clerici. ꝙ sūt paupibus eroganda: aut ad ꝯsiliū confessoris. Unde patet primū.

Secundū dicit̄ ⁊c. Non est peccatuꝫ ita v̄o abhoiabile: vt peccatū ludi. Et vix est dare actus in quo cōcurrant tot mala: sicut ex ludo. Et sicut deus inuenit. 21. litteras alphabeti: alie aūt postea sunt supaddite ad cōponendū biblīā: vbi ē dīs sapīa reuelata. Jta diabol⁹ inuenit bibliam. s. datos. vbi posuit. 21. puncta tanq̄ lr̄as nigras. Ubi in vsu suo repitur omnis malitia peccati. Et quo tsunt puncta in datis tot ab eo scelera ꝓcedunt. Qꝛ videam⁹ per ordinē peccata: que ab ipso ꝓcedunt.

℄ Prima littera est A: quasi primus pūct⁹ quod est peccatū. i. amissio tp̄is: quo nihil est p̄ciosius. Qꝛ in. 4. ph. Nihil habem⁹ de tempore nisi nūc. De quo nūc. 2. Cor. 6. Ecce nunc tp̄s acceptabile: ecce nunc dies salutis. Et Ber. Nil p̄cios⁹ tp̄e. Sen̄. ad Luc. Ep̄la. i. Jta fac mi lucilli. vendica te tibi. et tp̄s quod adhuc aut auferebatur aut surripiebat̄ aut excidebat collige ⁊ serua. Oīa mi lucilli aliena sunt: tp̄s tm̄ nr̄m est. Jta p̄ciosum est: ꝙ dānati darent oia regna mūdi pro hora tp̄is. Et q̄uis multis videatur leue: tn̄ etiā paganis sapientibus graue reputat̄. Sen̄. Nulla maioꝛ iactura: q̄ tēporis amissio. Nō pōt recupari. Poeta. Tempo perduto ⁊c. Eccli. 4. Fili ꝯserua temp⁹. Jstud amittitur a lusoꝛibus. O quā poter̄t reddere rōem deo: q totā diē ⁊ noctē aliq̄n perdunt i ludis.

℄ Secūda littera est B. i. Blassemia. Cantāt̄ letanie in vituperiū sanctoꝝ. Jn nullo exercitio ita sepe blassemat̄ deus magnus: vt in ludo. Un̄ deus ꝯqueriē Jsa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui ipi āt spreuerūt me. Et Ro. 2. Nomē meū iugiter blassematur. Sꝫ deus particulariē eos punit. Aliq̄n oculi taliū ceciderunt sup mensa lusoꝝū: vt Rauēne. Aliq̄n os versum est horribiliter. Et de quodā mantuano qui degluticbat bolū in oꝛe cum digito. Aliq̄n sunt moꝛtui mala moꝛte.

℄ Tertia littera ē C. i. ꝯtūelia. Nā ꝯtumelias. sibi inicē dicūt. Gaioso. asino. Ladro. quod est pctm̄ moꝛtale: vt dicit Tho. 22. q. 72. ar. 2. Et rō. qꝛ ledit ꝓximū suū in fama cōtra charitatē. Un̄ xp̄s Mat. 6. Qui dixerit fr̄i suo fatue: quod ꝑtinet ad ꝯtumeliam reus erit gehēne: q̄ non debetur nisi ꝓ moꝛtali. Jgitur est moꝛtale peccatum.

℄ Quarta littera est D. i. dissipatio substā tie tp̄al: frequēter videmus hoc ꝯtingere. ꝙ iuuenes emācipati a p̄etib⁹ magnas diuitias expendūt. ⁊ ad maximas miꝫias veniunt. Luc. 15. Dissipauit substantiam suā viuendo luxuriose.

℄ Quinta littera est E. i. Ecclesie ꝯtēptus. Qꝛ cū eccl'ia ꝓhibeat ludū foꝛtune: tn̄ nō curāt. imo truffāt. Et q truffat ecclesiā: deū truffat. Luc. x. Qui vos spernit: me spnit. O lusoꝛes. O praui. O peruersi. qui deum spernitis.

℄ Sexta littera: est F. i. furtū. Nā q deditl sunt ludo. qn̄ nō habent ad ludendū furantur. ⁊ p̄ri: ⁊ alījs. O parētes respicite bene domū. O artifices q habetis lusoꝛes: respicite bene: qꝛ opus est. O peccatū graue.

℄ Septīa littera: G. i. gula. Qui. n. vincūt: sicut male acq̄sierunt pecuniā. ita male expendūt: qꝛ eunt ad tabernas. faciūt conuiuia. expendunt in crapulis. Et filīj. vxoꝛ. ⁊ familia nō nisi cum mala conscientia comedere possunt.

℄ Octaua littera: H. i. homicidiū. Nā aliquando lusoꝛes de verbis veniūt ad verbera. De verberibus ad vulnera. De vulneribus ad homicidia. O quot occiduntur. Sicut de illo qui occisus est pro vno marculo mantue.

℄ Nona littera: est J. i. inuidia fr̄na. Nam qui perdit: quādo videt bursam vacuari. ⁊ vincentis plenā inuidet de pecunia. vnde dolet. Et hoc q̄nq̄ ꝓcurat aliquod malum cōtra ip̄m. Dolet. tristat̄. clamat.

℄ X. est k. i. Caristia rerū q̄ sequitur in domo. Modo deficit panis. mō vinum. mō lectus. mō vestis vxoꝛis. it ad iudeū: vxoꝛ cōqueritur. familia irascitur. maledicit. Unde nulla est pax. Jsa. 77. Nō est pax impījs dicit dn̄s. O lusoꝛes. O puersi. O mali.

℄ XI. est L. i. Laudatio mala: qꝛ se laudat esse bonū lusoꝛē. vn̄ de malo se laudat. Cōtra. Prouer. 2°. Letāt̄ cū male fecerint. Et ps. Laudatur peccatoꝛ in desiderījs anime sue. Unde est peccatū moꝛtale.

℄ Xij. est

¶ Xij. est. M. i. mēdaciū. O quot mēdacia dñr ibi. Cōtra Ps. Perdes oēs q loquunt mēdaciū. Uñ sunt filij diaboli. Quia Jo. xi. Mendax est. ⁊ pater eius.

¶ Xiij. est N. i. Negligētia. Nā lusores: ꝓpter hoc vt habeant maiꝰ tp̄s ad ludendū: negligunt diuina. missas. officia. oratiōes. p̄dicatōs. nisi forte orent vt deus faciat eos vincere. Sed audiant Amb. Nescit diuina iusticia patrociniū prestare criminibus. Negligunt seruare festa.

¶ 14. est O. idest odiū. Nam odiunt eos q vincunt eis: ⁊ ꝙ peius est deū qui nō facit eos vincere. Et in tm̄ odium ꝓrumpūt aliquando: vt quod nō possunt ipsi scelesti homines facere in ꝑsona dei ⁊ sanctoꝝ: faciūt in picturis ⁊ imaginibꝰ quibus miraculose aliquando exiuit sanguis. Et aliquādo tales a diabolo arrepti sunt ⁊ vexati. Odiunt etiam homines se reprehēdentes de tanto scelere. Odiunt seipsos. O quot sunt reperti. qui seipsos occiderunt. ⁊ iucrunt se picandum.

¶ 15. est P. idest ꝑticipatio sceleris. Hoc peccatū a multis parcipatur. Ab illis qui dant eis pecunias. Ab aspicientibus. Ab illis q dant eis mensam. A facientibus datos &c. Ro. p̄. Digni sunt morte. qui cōsentiunt facientibus.

¶ 16. est Q. idest questiō litigiosa. Dū vnus dicit sua puncta tot fuisse: alius negat. vnꝰ dicit vnū: alius oppositum. Quod contra apostolus. Honore inuicem preuenietētes.

¶ 17. est R. idest Rapina. Aliquādo quasi violenter vnus trahit alterum ad ludum: vel volentem abire retinet inuitum. Et falsos datos submittit. Tūc est sicut rapina.

¶ 18. est S. idest Scandalum: quia hoc vitio scandalizantur paruuli. vt cito inclinentur ad tale vitium: cum sit vna cosa giota. Et tu o paterfamilias castiga filium.

¶ 19. est T. idest tristitia. que tanta est: vt nihil boni sciat agere: nec ire ad diuina.

¶ 20. est U. idest vsura. Si quis vult decē pro centum pro mutuo que exponit: est vsura. Sed quid de illo qui cum. x. florenis exponit se ad ludum: ⁊ eadem die lucrabitur centū florenos? Usura est.

¶ 21. est. x. idest xp̄ianitatis vituperatio ⁊ Qꝛ per ludum vituperatur nomen dei. Cōtra illud apostoli. Non vituperetur ministerium nr̄m. Peto a te o lusor. Es ne xp̄ianꝰ? Accepisti baptismū? O p̄r sic. Ego dico ꝙ non. Qꝛ vt dicitur extra de p̄bēdis ⁊ dignitatibus. c. Cum s̄m apostolum. Christiani dicuntur a xp̄o. Non es christianus sed iudeus. Ad vos clamo o ciues: qui non corrigitis talia mala. Propter q̄ veniūt fames. caristie ⁊ alia mala. Patet primum.

T Ertium dr̄ &c. Duplici pena punitur hoc vitium. Primo tp̄ali. Exo. 32. Qꝛ ppl's adorauit vitulū aureum ludens coram eo: occidit dñs de eis. 23. millia. Preterea. s. Vinc. dicit ꝙ quidā ꝑdidit ludendo: iratus sagittā ꝟsus celum misit quasi volens deū ꝑcutere: q̄ die. 3. reuersa est sagitta ⁊ percussit lusorē super mēsam ⁊ mortuus est. Scd̄o punit̄ pena eternali. De qua Cyrillus ad Aug. refert de quodā nepote suo qui orbatus parentibꝫ eū educauit. Hic in iuuentute mortuus ē. Apparuit āt patruo suo Cyrillo di. esse dānatū. clamans cū lachrymis. Pro nulla alia re inquit: nisi qꝛ non proposui me abstinere a ludis ex quibus deū vituꝑaui. Preterea Cesarius narrat de quodā milite q Themo vocabat̄: sic erat deditus ludo vt die noctuqꝫ sp̄ luderet. Apparuit ei demon in specie hois eū inuitantis ad ludum. Cum āt suaderet ei demō: vt iteꝝ luderet quia perdebat. iratus dixit miles. Uere es diabolus. Respondit. Sic sū. Et statim suffocauit ipsum: ⁊ mortuus est damnatus. Corpus autem super tegulas diabolus dissipauit per viscera. Exemplum in vitis patrū de illo qui orauit crucifixum. Quod peccatū ei displicebat. Respondit ꝙ ludi. in quo nomē dei blasphemat̄. Interpone Aug. di. Uidetur consumata nequitia hominū qui filium dei crucifixerūt: sed eorum maior qui nolunt recte viuere. Et Job. 21. Tenēt tympanum: ⁊ gaudent ad sonitum organi. in puncto autem ad inferna descendunt. Corrigant se itaqꝫ lusores ⁊ reuertātur ad dominum: quia ipse dabit illis gratiam: et tandem gloriam sempiternam.

¶ Feria tertia quarte ebdomade de penis inferni.

Am dic festo mediāte: ascēdit iesus in templū ꝛ docebat. Joā. 7. ¶ Scḋm Nicolaū de lira: Dies festus hic dī totum tp̄s illius solennitatis q̄ durabat per dies. 7. Et sic mediū huius festi erat in. 4ᵒ die. Et tūc xp̄s ascēdit ꝛ docebat. Et mirabanť iudei dicētes. Qūo hic litteras scit cū non didicerit: Scḋm glo. Opinio inter iudeos fuit ꝙ xp̄s eēt pauper: ꝛ filius fabri. Mar. 6. Nōne hic est faber: Et Mat. 13. Nōne hic ē filius fabri: Et ꝑ ꝯñs credebant isti iudei: ꝙ eēt eiusdē artis. cū patre suo putatiuo Joseph qui dī fuisse faber lignarius. Et probabile videť. ꝙ xp̄s eandē artē exercuit: q2 nō fuit occupatus in lr̄is ꝛ doctrina: vsq3 ad tricesimū etatis annū: nec ante fuit intētus studio: s3 qḋ dī. Quo modo hic litteras scit ꝛc̄. Nec ē verisimile ꝙ tanto tp̄e fuerit ociosus. Magis autem verisimile est: ꝙ fuerit occupatus in arte patris sui putatiui q̄3 in alia. Et hoc videť per opinionem iudeorum. Qūo hic lit. ꝛc̄: Respondit iesus. Mea doctrina: nō ē mea. q. d. Jsta doctrina que est mea approbatiue. ꝛ subiectiue. Non ē mea: per exercitium humane acquisitionis: sed eius qui misit me. i. data est mihi a patre. Quia filiꝰ s̄m naturam diuinam: licet habeat eandē sciētiam cum patre: tamē habet eam ab ipso. Scḋm ꝟo naturam humanā: habet aliam sciam. s. creatam: non tñ habet eam ꝑ exercitium acquisitam. sed ab instāti ꝯceptionis infusam. Mea ergo doctrina nō ē mea ꝛc̄. Inter istos iudeos erant tres ḡnatiōes pessime: contra xp̄m aduersantes. Quidā aduersabantur: eo ꝙ in sabbato curabat: cū nō liceret iudeo aliquid facere ꝛc̄. Quibus rñdit xp̄s. Mihi idignamini q2 totū hominē sanū feci in sabbato. Nūquid vos n̄ circūcidit̄ pueros vr̄os: Et aīalia soluitis: Multo fortius curare possum corpa hoīū in sabbato. Alij idignabanť. Quia querebāt eū apphēdere: in ꝑsona. Quibus rñdit. Quid me q̄rit̄ iterficere: Iudei magnū opprobriū ei itulerť. Demoniū habes. S3 patiens fuit ad hoc: in exemplum nostrum ꝛ Bias philosophꝰ. Infelix nāq3 nimiū est q ferre nequit infelicitatē. Periander ph̄s. Inter scḋas res esto moderatus: inter aduersas ꝑrudēs. Alij idignabanť. Q2 oino mortē in eū querebāt. S3 xp̄s expandit in eos clamydē sue mi̅sicordie. Q2 eos ꝯuertit a sua malitia. Vñ dī. Multi de turba crediderūt in eū. Glo. Cepit eos spūalr̄: q corpalr̄ volebāt eū cape. Q2 s̄mo dei ē hamus. qui dū capit capiť. Applica. De penis inferni hodie erit s̄mo. Que sunt quinq3.

¶ Prima. dī cruciatio eternitatis.

¶ Secunda. dī priuatio luminositatis.

¶ Tertia. dī afflictio igneitatis.

¶ Quarta. dī associatio malignitatis.

¶ Quinta. dī priuatio diuinitatis.

P Rima dī ꝛc̄. Queriť dubiū. Vtrū pena iferni sit eterna: Ad hoc due sūt opiones. Pria ꝙ nō. alia sic. Prima ꝓbat itētū suū duplici meᵒ. Pᵒ auc̄te. Deute. 25. Scḋ3 mēsuram delicti: sic erit ꝛ plagar̄ modꝰ. Et. 16. q. i. c. Sigs. Scḋ3 mēsurā delicti: iponēda ē pnia. Et. C. de penis. l. Negs. Vnusq3 ꝑ crie q̄ fuerit dep̄hēsus modū ꝯgrue seueritat̄ excipiet. Ille. Ad ꝓpositū. Culpa pc̄dr̄is i p̄nti sclo tp̄alr̄ fuit ꝑ x. aut. xx. ānos. iḋ p̄nirī d3 tp̄alr̄ ꝛ fite. vt pena corrñdeat culpe. Et ꝑ ꝯñs pena iferni n̄ erit et̄na: sed momētanea ꝛ tp̄alis. Scḋo ꝓbať exᵒ. de Traiano impatore: q p̄cibus Greg. ab iferis fuit liberatus. Et per ꝯñs pēa erit tp̄al. Opio Orig. ꝙ oēs saluabāť. ¶ Scḋa opio dic̄ ꝙ ē ifinita. Mat. 25. Ite maledicti in ignē et̄nū. Rᵒ s3 Th. in. 4. di. 46. q. i. ar. 3. Et Alb. in Comp. Theologie. li. 7. Qḋ pena infernalis: est et̄na. Qḋ probatur triplici ratione.

¶ Primo rōne dignitatis.

¶ Secundo rōne voluntatis.

¶ Tertio rōne contēptibilitatis.

¶ Cōclo ē ph̄i in. 6. eth. Qḋ pena taxatur s̄m grauitatē eius in quem peccatur. Exempli gratia. Quanto persona est dignior tanto pena erit grauior. De percussiōe clerici ꝛ secularis. De papa ꝛ cardinali. De priuato ciue ꝛ principe. Ad propositum. Quicunq3 peccat mortaliter. peccat in deum: qui est bonum infinitū. Unde puniri

debet pena infinita. Quãuis iudas pecca
rit temporaliter vtpote actu finito : tamen
peccauit in bonuz infinitum. Unde puniri
debet pena infinita ⁊ eterna. Quãuis con
cubinarius:q̃uis vsurarius.odiosus.blas-
femus.⁊ tales huiusmodi faciant opatiõez
finitam de se.tamen peccãt in bonum infini
tum.s.deũ. Unde merito pena debent pu-
niri infinita. ¶ Secundo rõne ⁊c̃. In hoc
differt iusticia humana a dina iusticia: qr
humana iudicat ꝑm apparentiã exteriorẽ:
ꝑm ꝙ extra videt. Sed diuina aliter se hz:
qr iudicat scd̃m ꝙ intus iacet:qr cor intue
tur: ⁊ voluntas pro facto reputatur. Unde
de pe.di.i.c.Si cui.§.sequenti. Uolũtas ꝓ
facto reputatur.Et.14.q.5.c.Si qui.Et.c°.
Fur aũt.Et rõ. Quia homines vidẽt que
foris apparent:deus aũt intuet̃ cor:vt dici
tur.i.Reg.16.Et qr volũtas peccatoris vsu
rarij.auari.concubinarij. ⁊ huiusmodi q̃̃-
diu ẽ in p̃senti vita:ita se inclinat ad pecca
tum.ꝙ semꝑ peccare vellet:si posset. Alche
modo frate Grabriel: Unde est ꝙ multi ve
niunt ad mortẽ:⁊ nolunt confiteri.restitue
re male ablata.odia.cõcubinas remittere:
Uere qr semꝑ peccare vellẽt.⁊ in malis vi
uere. Et qr deus qui corda pluſq̃ opera co
gitat.puniet eos eterna pena ⁊ infinita.
Unde Petrus in.4.dia.Et habetur de pe.
di.i.c.Uoluissent.petit a Gre.Scire vellez
pater quõ iustũ est vt culpa que perpetrat̃
cuz fine.puniatur sine fine: Rñdet Grego.
Hoc recte petre diceret̃.si iustus iudex non
corda hoĩum:sed facta pensaret.Iniqui.n.
ideo cũ fine deliquerũt:qr cũ fine vixerũt.
Nã voluissent vtiq̃ si potuissẽt sine fine vi
uere:vt potuissent sine fine peccar̃. Ostẽdũt
enim quia in peccato semꝑ viuere cupiunt
qui nunq̃ desinũt peccare dum viuũt. Ad
magnã ergo iusticiã iudicantis pertinet:vt
nunq̃ careãt supplicio:q in hac vita nũq̃
voluerunt carere peccato. Ille. ¶ Tertio
rõne ⁊c̃. Peccatores qdẽ ↄtẽnunt bonũ in
finitũ.s.padisuz quẽ si voluissent potuissent
eligere.ad quẽ erant creati. Sed elegerunt
malũ eternũ. despicientes eternũ bonum.
Iõ iuste illis datur etña pena.Aug. 21.li°.
de Ci.dei.c.xij. Factus est dign⁹ malo eter
no qui in se pemit bonum quod posset esse
eternum.O fatuitas peccatoruz.Audiunt
scripturas audiunt predicatores eis ꝓmit
tentes bonũ paradisi.nõ curant.sene sano
besse. Unde puniri debent eternaliter.per
tot millia annorum:quot sunt gutte maris.
omniũ fluminũ.omniũ herbaruz.omniũ re
rum.Apoc.14. Ascendit fumus tormẽtoꝝ
eoꝝ in secula seculoꝝ.Rñdeo ad illd̃ Tra-
iani imperatoris.ꝑm Tho.in.4.di.42.ar.
2°.Quod q̃ttuor fuere opiniones. Prima
ꝙ Traianus fuit ad vitam reuocatus:vbi
grãm ⁊ veniã ↄsecutus est.⁊ saluus est.Se
cunda ꝙ aĩa Traiani non fuit simpliciter
absoluta a reatu pene:sed eius pena vsq̃
ad diem iudicij fuit suspẽsa:postmodũ sal-
uabitur.Tertia opinio:ꝙ Grego.liberauit
animã illius nõ a ioco inferni:sed a pena.
Quarta est ⁊ hec vera.ꝙ aĩa Traiani fuit
liberata a pena inferni ⁊ miam consecuta
est:oratiõibus Greg.Quod factũ est nõ ꝑz
legem cõem : sed ꝑm dispositionem diuine
sapientie.Que ꝓuidens Gre. oraturum ꝓ
Traiano:nõ dãnauit ipm per sniam diffi-
nitiuam:sed ꝑ sniam suspẽsiuã. Quod fuit
quoddam particulare priuilegium. Ideo
Hieronymus. Priuilegia paucoꝝ sunt. Et
extra de reg.iu.lib.6. Ea que a lege cõmu-
ni exorbitant : non sunt trahenda in con-
sequentiã. Igitur pena est eterna.Iob.19.
In inferno nulla est ⁊c̃.Aug. Si scirem pa
trem meũ esse in inferno:nõ plus orarem ꝓ
eo:q̃ pro diabolo.Exemplũ p̃ris Domini-
ci qui scolari quomodo saluaret̃ interrogã
ti:dixit. Cogita dãnatorum eternitatem.
s Ecunda pena ⁊c̃.Querit̃ mõ.Utꝝ
infernus tenebrosus sit: Arguunt q
dam ꝙ nõ.Ratio. Qr ibi est ignis
materialis.qui de sui natura est lucidus.
Igitur ⁊c̃.Respondet Th.in.4.vbi supra.
Ric.in.4.di.16.Alber.lib.7.Comp.theolo-
gie.c.22.Quod simpliciter locus inferni est
tenebrosus.nec est ibi aliquod lumẽ. quod
visum delectet.iuxta illud Mat.22.Mitti
te eum in tenebras ex te. Sed tamen diui-
na iusticia permittit ibi aliquod lumen eẽ
per qd̃ damnati videre possint se mutuo.
vnde doleant ⁊ tristentur. Unde Gregor.
9.moꝝ.Ignis inferni:q̃uis ad consolatio-
nem non luceat:tamen vt magis torqueat
ad aliquid lucet.Uidebũt se mutuo in sup
plicio illo. Pater filium.mater filiam.ami-

eus amicū. Ex qua visione. dolor causabit.
O q̄ dolenda erit illa hora. Exēplū in libro
de. 7. donis. Cum quidā vsurarius infirma
retur: compulsus est a patre spirituali resti
tuere: nolēs: sic mortu⁹ est. Duo filij remāse
runt. Unus damnatus est: quia bona pr̄is
ex vsuris aquisita noluit restituere. Alius ī
gressus religionem deum orauit demonstra
ret statum eorum. Cōcessum est sibi: ꝛ vidit
ambos in tenebris densis inferni: ꝛ patrem
sub filio eum blassemantē. ꝛ filius ecōuer
so patrem. Postq̄ ambos desperatione Deū
omnipotentem maledicentes. ꝙ in tam vi
li ꝛ ignominioso loco conclusisset. Infern⁹
ergo est locus tenebrosus. Sed queris ani
ma cara. Quare ibi sunt tenebre? Respon
deo ꝙ sol non potest expandere lumen suū
cum infernus sit in centro. vt habēt Theo
logi in. 4. di. 43. Sed nota. ꝙ quattuor sūt
in inferno loca. Purgatorium. Lymbus
sanctorum patrum. Locus puerorū. Ulti
mus dānatorum. O pater care dic mihi q̄
so: quare magis est sub terra: q̄ alibi aut in
aqua aut in montibus? R̄ndent doctores
Th. in. 4. di. 42. ar. 2°. Et d. l. Ric. in. 4. di.
42. Quod est sub terra. triplici ratione.

Primo ratione elongationis. Quanto
peccator plus in peccatis moratur: plus a
deo se elongat per gratie remotionem. In
ps. Longe a pctōribus salus. Et Prouer.
15. Longe est dominus ab impijs. Piu lon
tano da dio. che non sia loriente dal occidē
te. Ad propositum. Cum ergo sit a deo elō
gatus per culpam conueniens est vt locus
ei remotissimus detur. Et hic ē infernus re
motissimus a paradiso. Secundo ratiōe
dilectiōis. Amore carnis pecator peccauit.
ede questo corpazo tristo. Quia ergo amo
re carnis peccauit: exhiberi debet quod ex
hibetur carni mortue. Caro mortūa datur
sepulture in terra. igitur ꝛ auari ꝛ peccato
ris anima: recondi debet sub terra. s. in infer
no. Tertio ratione derelictionis. Quia
dereliquerūt eternū bonum propter pecca
tum ꝛ propter vilia. ideo res vilis datur ei
scilicet terra. Aug. Nulla est maior stultitia
q̄ propter bonum momentaneum perdere
bonum eternum. Quod probatur exemplo
Macharij: qui caput pagani reppit in he
remo. a quo quesiuit tria. Primo vbi erat.
Respondit ꝙ erat dānatus. Secundo qua
lis pena maior sua: an xp̄iani? Dixit xp̄ia
ni plus maiorem esse penam q̄ paganorū:
quia deum nesciūt. Tertio. Si erat magn⁹
ignis inferni? Respondit. ꝙ quantū celum
distat a t̄ra. De hac tenebra. Job. x. Dimit
te me vt plangam paululū dolorem meum
anteq̄ vadam ꝛ reuertar ad terram tene
brosam ꝛc̄.

t Ertia pena ꝛc̄. Utrum ille ignis sit
coporeus? Fuit opinio quorūdā.
precipue Auicēne. ꝙ non. Et ratio
huius est. Cum anima sit incorruptibilis ꝛ
materialis. ideo nō potest pati ab igne cor
poreo ꝛ materiali cū sit sp̄ūalis. Ad hoc re
spondet Th. in. 4. di. 44. ar. 2. Et Ric. i. 4.
di. 44. Quod ignis ille ē corpore⁹. ꝛ mate
rialis. In. 4. dia. Ignem gehēne corporeū
esse nō ambigo. Et q̄uis deus si vellet pos
set dānatos punire pena spirituali tantū ꝛ
tamen eos congrue vult punire pena sp̄ūa
li ꝛ corporali. Quia in anima ꝛ in corpe hō
mo peccauit. Qui ignis precedit oēm penā
huius seculi. Quod probatur. duplici rōne
scd̄m Franciscum de mayronis. in libro d̄
suffragijs mortuorum. Primo ratione agētis.
Quāto agens est vigorosius: tanto ꝛ actio
est vigorosior. Sed agens deus est vigoro
sius q̄ sit aliqua creatura. Ignis ille est q̄
dāmodo virtutis infinite. inquantū est in
strumentū diuine iustitie. Ideo actio illa. q̄
fit ab ipso imediate est vigorosissima. Igit
ignis ꝛc̄. Secundo ratione patiētis. Quan
to nā patiens est nobilior: tanto ꝛ ipsa pas
sio est vigorosior. Cum ergo in inferno. ani
me patiantur ab igne corporeo que oībus
corporibus nobiliores sunt. Sequitur ꝙ ex
parte patientis. talis passio sit maior omni
pena sensitiua: quā quis possit pati in hoc
mundo. Grandis pena fuit Bartholomei.
Laurentij. Uincentij ꝛc̄. sed omnibus ma
ior damnatorum. Unde si possibile esset vt au
res poneremus ad infernū: audiremus di
uitem epulonem. ꝛ secum omnes auaros.
omnes luxuriosos. omnes superbos. omnes
principes iusticiam non seruantes. claman
tes. O grandis pena. O q̄ dolens tormen
tum. Exemplū in vitis patrum. Quidā di

ues ordinem

nes ordinem predicatorū est ingressus. Cū induceretur ad exitum. d. Non poteris sustinere onera ordinis: quia delicat⁹ es. Respondit. Ideo q2 delicatus sum: volo remanere ⁊ bona agere: vt euadā horribilia inferni tormenta. Sed dubium q̄rit̄. Qualis pena maior: damnatorū: an demonū? Rñdeo ꝙ hominum. Et hoc triplici ratiōe. Primo ingratitudinis. Quia christus pro hoībus mortuus est ⁊ nō pro demonibus. Uñ cum sit maior ingratitudo in homine q̄ꝫ in demone. igitur grauior pena debetur ei. Secūdo ratione auersionis. Quia demon pro vna tantum auersione eternaliter est punit⁹ de qua surgere non valet. homo aūt millies in die a deo se auertit. Quia tot mala facit. Tertio ratione compositiōis: q2 demon nō habet corpus: solum cruciatur in vna pte. Homo componitur ex anima ⁊ corpore q i vtroqꝫ cruciatur. Igit̄ ⁊c. Adde ꝙ sunt aliqui homines in mundo peiores aliquibus demonibus in inferno. Exemplum illi⁹ monachi qui coxit oua ad lumen lucerne. Inuentus a prelato reprehensus quare hoc fecisset. Respondit. Fui tentatus a diabolo. Diabolus respondit. Non est verum. Nunq̄ꝫ hoc cogitassem. Et de demone. qui tentauit xp̄m. ⁊ fuisset ab eo vict⁹ resistendo. Nō tentauit eum amplius vsqꝫ ad morteꝫ. Hō vero non cessat mala agere. Ideo ⁊c.

q Uarta pena ⁊c. Sicut enim ex visione pulchre creature delectatur visus. Unde Dd. Delectasti me domine in factura tua. Et Dio. 4. de di. no. Pulchrum ⁊ bonum: omnia desiderant. Ita ex visione alicuius creature turpis causat̄ tristitia. Non est in rerum natura. piu horribel creatura: quanto ela visione diabolica. Exemplum in Cronica ordinis. De quodā fratre qui ad mortem deductus: videns demoneꝫ cepit clamare. Maledicta dies in q̄ religionem intraui. Paulopost apparēs ei maria. dixit. Benedicta dies. Non miremini patres mei de me. Quia vidi demonem tam turpem: ꝙ si esset hic ignis magnus: ex alia parte demon: potius volo cremari in ipso: q̄ꝫ demonem videre. Preterea. Caterina senensis que a deo petijt videre demonem. Quo sibi cōcesso: dixit sororibus suis. Si daretur optio. An ire per fornacē ignis? an demoneꝫ videre: potius volo comburi. Preterea de Maria v̄gine: que noluit demonē videre in morte. O si virgo maria noluit. quid de nobis? De visione tali dicitur Isa. 22. Uadent ⁊ venient super eum. idest peccatorem horribiles. idest demones. Et Jere. 5. Seruietis dijs alienis qui non dabunt vobis requiem. Nec te moueat dictuꝫ Theologorum: ꝙ scilicet demones sunt natura pulchri. quia bona naturalia adhuc manent in demonibus. Respondeo. ꝙ verꝫ est. Sed tamen in sui natura nō possunt apparere hominibus. immo apparent. aut in corporibus assumptis in tali deformitate. ⁊ horribilitate. ꝙ videntes contristantur. Uñ dicit Tho. in. 2. di. 21. Quod demon nō potuit assumere aliam formā: q̄ꝫ serpentis: quando euam seduxit. O quomodo demones stant cum damnatis: ipsis apparentes in tam horribili visione.

q Uinta pena ⁊c. Que pena excellit omnes mundi penas. Aug. Alienari a regno dei. carere dulcedine dei: tam grandis pena est. vt nulla ei possint q̄ nouimus tormenta cōparari. Ille. Et Chriso. super Mat. Multi horrent gehennam: ego autem casum illius glorie multo penā maiorem gehennam esse dico. Ille. Totuꝫ studium ergo hominis debet esse in sui saluatione. Unde sancti cupiebant esse cum christo: timentes suam perditionem. Pratica notabilis. Si homo damnaretur: vane esset creatus. Uane ad dei imaginem fact⁹ Uane in eo tres potentie. Memoria. intelligētia. voluntas. Uane deus paradisuꝫ fecisset. Uane incarnatus esset. Uane cruceꝫ ascendisset. Uane mortuus esset. Uane baptismuꝫ: ⁊ sacramenta accepisset. Exemplū abbatis Achillis cui dicentibus illi discipulis. Pater dic nobis verbuꝫ salutis. Quibus dixit. Plangamus peccata nostra. ne simus de numero reproborum ⁊ priuati diuina visione. Ille. Ache proposito essemus nati? Unde Augustinus recitat libro de consensu euangelistarum. Quod Lazarus a morte resuscitatus tria retulit. Primū. quod mors erat terribilis. Secundū quod pene infernales erant horribiles.

Tertio ꝙ numerus damnatorū erat quasi infinitus respectu iustorum. Prattica. Quo pergunt iudei? Quo infideles? Quo vsurarij? Quo mali xp̄iani? Quo concubinarij? Uere ad infernum. Cesarius in dialogo suo ponit. Q̄d quidam ditissimus defunctus est. Et post paucos dies apparuit vxori sue, dicens se damnatum esse. Et illa. Nunquid profuerunt elemosine mee: ⁊ alia bona opera? Respondit. Non. Quia erant acta in mortali. Et addidit. Si omnia folia arborū verterentur in linguas, non possent explicare tormenta damnatorum. Unde Al b. sup Luc. tria notabilia ponit. Primum est: ꝙ demones summe gaudent de damnatis: ideo q̄ deus nunq̄ habebit gloriam de illo qui damnatur. Sed omnes labores quos in mundo pertulit in corpore per 33. annos, in illo sunt deperditi. Secundū est: q̄ demones gaudent: q̄ de cetero boni angeli nunq̄ letitiā habebunt de eo: ⁊ omnia bona que egit, erunt perdita. Tertium q̄ sunt securi ꝙ ab eis nunq̄ auferentur: Et si esset maria virgo. O miseri. Dantes in. 3. can. inferni.

Quiui sospiri con pianti ⁊ alti guai
Risonauan per laer senza stelle
Perchio al cominciar ne lachrymai:
Diuerse lingue: horribili fauelle
Parole di dolor: accenti dira:
Uoce alte ⁊ fioche: ⁊ suon di man com elle

Feria. 4. quarte hebdomade quadragesime. De pena purgatorij.

Vidit iesus hominē cecum a natiuitate. Jo. 9. Discipuli ad iesum dixerunt. Rabi quis peccauit: hic aut parētes eius vt cecus nasceretur? Respōdit iesus. Neq̄ hic peccauit: neq̄ parentes eius vt cecus nasceretur: sed vt manifestētur opera dei in illo. Scd̄m Joannem Damascenū. Et Alexandrum de ales. in. 3. volumine sūme: quadruplici ratione: permittit deus hominem calamitari: ⁊ mala pati. Prima vt virtus illius alijs notificetur vt de Job. Secunda vt nō ex recta conscientia: cadat per superbiā: vt in paulo. 2. Ad corin. 12. Tertia vt alij erudiant: vt in Lazaro ⁊ diuite. Lu. 16. Quarta propter gloriam dei: vt in ceco nato. Unde dicit. Neq̄ hic peccauit: neq̄ parentes eius. Peccare quidem non poterat iste cecus, q̄ ante natiuitatē non erat habilis. Unde ex hoc cecus non est natus. In quo apparet questio ridiculosa apostolorum. Nec mirum, q̄ adhuc rudes erant, ante receptionem spiritus sancti. Cū hoc dixisset expuit in terra, ⁊ liniuit oculos eius. Quare potius oculos liniuit? Quia ab illis maximū peccatum procedit. Quintilianus orator. Totius hominis libertas ē oculos perdidisse. oculi sunt tota luxuria nostra. Unde hoc ꝙ lutum fecit? Respondeo ꝙ homo de limo est creatus. Gen̄. 2. c. Formauit igitur deus hominem de limo terre, ⁊ inspirauit in faciem eius spiraculū vite. Quia de limo creatus est: de limo sanatus est. Et liniuit inquit oculos eius. Et dixit ei. Uade lauare in natatoria siloe. Glo. Hoc dixit christus vt cecus transeundo per ciuitatem hoc modo luto linitus: videretur a multis, ⁊ per consequens miraculum magis diuulgaretur. Sequitur. Abijt ergo et lauit ⁊ vidit: non virtute luti: non virtute siloe: q̄ frequenter homines se ibi lauabāt tamen nullus unq̄ fuit sanatus: sed diuina virtute gestum est. Nota sm̄ glosaz. Q̄d miracula sanctorum differebant ad miracula xp̄i. Q̄ sancti tantūmodo corpora sanabāt: xp̄s autē in vtroq̄. Unde cecus fuit sanatus vtraq̄ cecitate: Eiecerunt autē eum extra ciuitatem. Et cum ipsum inuenisset iesus: dixit ei. Tu credis in filiū dei? Quis es domine vt credam in eum? Respondit iesus. Qui loquitur tecum ipse est. Et statim credidit, ⁊ fidem ore confessus ē dicens. Credo domine. Q̄ Ad Ro. x. Corde enim creditur ad iu. ore autem confessio fit ⁊c. Et procidens adorauit eū. Adoratiōne latrie que soli deo conuenit. Ut dicit Tho. in. 3. sententiarū. dist. 9. ar. 2. In quibus verbis erit sermo de pena purgatorij. Ubi tria sunt videnda.

Primum. di punitionis.
Secundum. di subleuationis.
Tertium. di inductionis.

Primum

P Rimum di ⁊c̃. Queritur dubium. Utrum pena qua puniuntur illi q sunt in purgatorio sit maxima penarum? Respondet Th. in. 4. dist. 21. ar. 1. Et Ric. in. 4. di. 20. ar. 2. Et Alber. in. 7. li. cõpen. Theol. c. 2. Qđ sic. ⁊ minima pena excedit omnem penam huius vite. Que conclusio probatur triplici medio. Primo rõne. Secundo auctate. 3° ex°.

¶ Primo rõne delicationis.
¶ Secundo rõne igneitatis.
¶ Tertio rõne priuationis.

¶ Primo rõne ⁊c̃. Conclusio ẽ phi in. 2. de anima. Qđ creatura quanto ẽ nobilioris nature: tanto pena in eã inflicta ẽ maior. Exẽpli gratia. De pena rustici. ⁊ ciuis. In eodem genere penarum. plus cruciatur ciuis rõne nobilioris nature: ꝙ rusticus. Sicut etiam patet de ingenio nobilis nature. Unde phs in. 2. de anima. Molles carne: aptos mente dicimus: duros ꝑo ineptos. Unde theologi dum probant xpi passionem excedisse passionem omnium martyrum. Inter alias rationes. hanc adducũt. vt ponit Th. 3. p. q. 66. Quia fuit nobilioris nature super omnes creaturas. Unde Dđ. Speciosus forma pre filijs ⁊c̃. Unde dicit Alber. Qđ si xps non fuisset mortuus morte violenta a iudeis iã p multos ãnos vixisset ⁊ excedisset etatem illorum patruʒ propter naturam eius bene complexionatam. Tandeʒ mortuus esset: cuʒ ⁊ ipse eẽt mortalis. Ad propositum. Anima est nobilior omnibu srebus mundi. Precedit nobilitatem corporum celestium. lune. mercurij. veneris. solis. ⁊ huiusmodi. Unde phus. 6. Pol. Anima est nobilior corpore. ⁊ oi possessione. In. 17. de animalibus. Anima est nobilior omni corpore. Et. §. finali. C. de sacrosanctis ecclesijs. Anima cunctis rebus mundi preferenda est. Quãuis peccator ipsam vituperet. Cum ergo sit nobilior: igitur est magis passibilis. Sequitur ꝙ pena in ipsam inflicta: sit maxima penarũ. Cum sit a corpore separata. ⁊ in igne posita terribi. Preterea ad idem Th. in. 4. di. 21. Pena quanto vniuersalior est. tãto maior. Sed anima separata a corpore est nuda. ideo tota punitur cum sit simplex ⁊ indiuisibilis. Fa vna ferita alicui. che sia armato: minus timebit: ꝙ si non esset armatus. Preterea ferias illum qui est indutus vestibus: minus sentiet: ꝙ si esset nudus. Sed ferias ipsuʒ nudum: oyme: erit pena. Ad propositum. Anima a corpore separata est nuda ⁊ simplex in fornace ignis. Iõ cum tota puniatur. ideo erit maior pena. Sic de anima est: que est in purgatorio.

¶ Secundo ratione ⁊c̃. Conclusio ẽ Th. in. 4. di. 21. Et Bona. in. 4. di. 18. Qđ ignis purgatorij est vnusmet cum igne inferni. Sed in hoc abinuicem differunt. Qr ignis purgatorij non est eternus quoad officiũ: qr non habet ibi in eternum stare: cum anime purgatorij habeant ide exire. sed bene est eternus. quoad substantiam. Ad ꝓpositum. Cum ergo ignis inferni sit penosus supra omnes penas huius mundi. Qr vt dicit Aug. distat a nostro: sicut ignis materialis a picto in pariete. Sequitur ꝙ pena purgatoria sit maxima penarum. Altius dico ſm Th. in. 3. p. q. 46. ar. 6. dolor xpi i passione fuit maximus: ⁊ tamen pena purgatoria est tam dura. ꝙ excedit dolorẽ passionis xpi. Considera ergo che pena. qual dolia. ꝙto dolore. ꝙto tormento. ꝙto incẽdio e brusamento patiuntur ille paupercule anime que sunt incarcerate ⁊ detruse in illo igne purgatorij. In Cronica ordinis legitur. Qđ quidam frater noster apparuit cuidam amico suo. qui erat aduocatus: a quo fuit interrogatus de pena purgatorij. Respondit ꝙ si totus mundus ⁊ omnia visibilia in eo arderent: non possent equiperari pene ⁊ ardori purgatorij. Unde patet scđa ratio. ¶ Tertio ratione ⁊c̃. Cõclusio phi est in. 2. ⁊. 3. Top. Quod quãto aliquod bonũ ẽ magis desideratuʒ. tãto eius absentia est molestior ⁊ durior. Prouer. 13. Spes que differtur affligit aiam. Sed nullum bonũ ita ardẽtius desideratur ab aia sepata a corpore: vt videre deum suũ. creatorem suũ. Igitur absentia eius est maxima penarum. Anima in hoc mundo existens cum corpe vnita. ieiunat. vigilat. ad ecclesiam pergit. Et qr affectus anime intensior est post hanc vitam ꝙ in pñti: qr ẽ a corpore proprio separata. Et cum tempus aduenit quo deberet eo frui: cum tardatur a suo desiderio: ex hac tardatione maxie cru

elatur. Magnum fuit desiderium regine
Sabbe faciem Salomonis cernere. Ma-
gnum Jacob: videre Joseph. Magnũ Si
meonis videre xp̃m in templo. Sed maxi-
muȝ anime videre regem glorie. O letitia
perpetua. O gaudiũ indeficiens. Cum er-
go priuetur hoc bono: ideo maxime crucia
tur. Unde Aug. in li. de vera ⁊ falsa penitẽ
tia. Et a canonistis. Dis. 25. c. vlt. Et de pe.
di. 7. c. Nullꝰ expectet. Qui in aliud secu-
lum fructum distulit conuersionis. priꝰ pur
gandus est igne purgationis. Hic autem
ignis ⁊ si non sit eternus: miro tamen mo-
do grauis est. Excellit enim omnem penaȝ
quam unquam passus est aliquis in hac
vita. Nunq̃ enim in hac vita tanta est pe-
na: lȝ inumerabilia martyres passi sint tor
menta: tanta tñ non sustinuerũt supplicia.
Ille. O compagno intelligis me? Contra
eos qui dicunt: o pater detis mihi paucaȝ
pniam. Nõ sic: q2 facies in alia vita. Exem
plo Grego. q pro Traiano orauit: angelus
dixit ei. Duorum tibi optio dat. Aut duo
bus diebus cruciaberis i purgatorio. aut
infirmaberis diu. Scd̃m tenuit. In episto
la dicit. Tante podagre: tantisq̃ doloribꝰ
premor: vt vita mea mihi pena sit. Unde
patet primum.

Ecundum principale di ⁊c̃. Th. ip
s 4. dis. 45. ar. 2. Cum Grego. in. 4.
dia. A canonistis. 13. q. 9. c. Anime
defunctoꝝ. quatuor modis soluunt. Aut
oblationibus sacerdotum. aut precibꝰ san
ctorum aut caroꝝ eĉlis. aut ieiunio cogna-
toꝝ. ¶ Primo orationibus subleuantur. 2.
Macha. 12. Sancta ⁊ salubris ẽ cogitatio
pro defunctis exorare vt a peccatis soluã
tur. Et Leui. 14. Orabit pro eo sacerdos ⁊
mundabitur. Exemplo patet Greg. in. 4.
dia. De Pascasio diacono ecclesie romãe.
Quia pretulit quendam in papam ex erro
re. qui non erat verus papa. Ep̃s quidam
Germanus capuanus post eius morteȝ ad
balnea iuit. reppit eum ibi in aqua clamã
teȝ. O pater adiuua me. Quis es tu? Ego
sum pascasij diaconi anima ⁊c. Roga pro
me. Ep̃s autem orans pro eo. fuit liberatꝰ.
Nota ꝺm Tho. in. 4. di. 21. Qd locus pur-
gatorij est duplex. Unus est ꝺm legem cõ-
munem: qui ẽ vicinus inferno: alius ẽ ꝺm
dispensationem diuinam. Et sic quandoq̃
in diuersis locis aliqui puniuntur: vt in do
mo propria. in agro. in aquis. Et hoc fit tri
plici ratione. vel ad instructionem viuorũ
vt bene agant: vel ad subuentionem mor-
tuorum vt adiuuent eos. vt patet hic de
Pascasio. qui in hoc balneo: suum habuit
purgatorium. Unde quando audiunt vo-
ces in domibus. vel alijs locis: non credan
tur spũs maligni: sed anime parentum no
strorum. Sed querit anima cara. Que sũt
he oratiões? Respondeo ꝙ ẽ Pater noster
Aue maria. ⁊ p̃sl. ¶ Secundus modus est
eĉlarum largitio. A canonistis. 13. q. 2. c. Tẽ
pus. Neq̃ negandũ est. aias defunctoruȝ
pietate suorum viuentium releuari: cuȝ ꝓ
illis elemosine fiũt in eccl'ia. Ille. Et Tob.
9. Elemosina a morte liberat: ⁊ facit inue-
nire vitam eternam. Et ecclesia canit. Si-
cut aqua extinguit ignem: ita elemosina
extinguit peccatum. i. penam debitam pro
peccatis. Et talis purgatio. fit in purgato-
rio. Quando ergo vides pauperem: recor-
dare animam patris. matris. amici. forte
adhuc esse in purgatorio. Ideo porrige illi
panem. vinum. denarium. vl' vestimentum.
ferculum. vel candelam. ⁊ similia. Exemplo
patet. Cum quidam foderet in monte pro
metallo querendo: oppressus est. Uxor eiꝰ
singulis diebus vsq̃ ad caput anni exce-
pta die vna: detulit panem. vas vini. ⁊ can
delam. In fine anni: homines fodientes in
eodem loco. d. O compagni plane: inuene
re ipsum sanum. Retulit ꝙ elemosina sue
vxoris dabatur sibi per angelum quotidie.
cum illa candela. Unde patet de elemosi-
na. Sed nota ꝙ duplex est elemosina: que
potest fieri pro defunctis. Prima vt de tuo
in sp̃ali pauperibus erogetur. Secunda vt
testamenta condita reddãtur. De prima.
Tob. 4. Ex tua substantia: fac elemosinam
Scd̃a de testis. Cõcludit Joãnes neapoli
tanus in suo quolibet: de executione testõꝝ
ꝙ heredes vel executores testõꝝ: q differt
notabil'r exeq legata ad pias causas: ex ne
gligẽtia. vel auaritia. peccant mortal'r. Qd
ꝓbat pluribus rõnibus. Primo rõne dã-
ni. Si videres aliquem in fornace ignis ar
dẽtem. ⁊ nolles illũ liberare dũ posses: ma-
xime ipso postulãte instãter: vtiq̃ mortalit̃
peccares.

peccares. Oꝛ tūc directe ageres ꝯtra charitatem primi. Sed tu vides animā patris ⁊ matris tue ⁊ amicoꝝ clamantē. d. Miseremini ⁊c. Cuius heres vel executoꝛ es: ardere ⁊ cruciari in igne purgatoꝛij. Extrahe me inqt o fili: ⁊ nō vis adiuuare. Igit̄ ⁊c. Scdo rōne excōicationis. Nullus dʒ excōicari: nisi ꝑ mortali: tales mandant excōicari: vt pʒ. 25. q. 2. Qui oblationes defūctorum: aut ecclesijs negāt aut difficulter reddūt. tanq̄ egentiū necatoꝛes excōicentur. Tertio rōne dānationis. Nullus dānatur. nisi ꝑ mortali: non soluētes legata mortuorū dānantur. Igitur mortal'r peccant. Exemplū sup hoc. Quidaʒ miles in bello Karoli magni cū mauris pugnatur⁹, rogauit cognatū suū: vt si in bello moreret̄. equum suū venderet: ⁊ paup̄ib⁹ p̄ciū daret. Quo mortuo. cū equus eēt sibi gratus. dare distulit. Post modicum t̄pis apparuit sibi. d. O cognate mi: ꝓpter te fui in purgatorio vsq; nunc: quod non fuissem si equū dedisses ꝑ me. Quia non fecisti. hodie animam tuam demones portabūt ad infernū. qđ ⁊ factuʒ est. O tenaces. O crudeles. q differūt soluere bona ⁊c. ¶ Tertius modus q̊ liberant̄: est in corporis maceratiōe: in ieiunijs. orationib⁹. in visitatiōibus eccl'iaruʒ. Figura. Nee. p°. ꝙ Neemias luxit ⁊ ieiunauit multis diebus ꝑ filijs captiuitatis in babylonia. ⁊ sic liberati fuere. Moraliter. Ex lachrymis ⁊ abstinentijs liberant̄ anime ille. Boni filij ⁊ filie sepe affligunt corpora sua ad subueniendum pauperibus. Modo disciplinando corpus. modo ieiunando. modo visitādo ecclesias. Unde Dominicus dabat sibi omni die tres disciplinas. Unam pro se. aliam pro mūdi peccatoribus. tertiam pro animabus purgatoꝛij. O pater mire charitatis. Quis talia audiuit? ¶ Quartus modus: ē sacrificiuʒ misse Et plus prosunt defunctis misse: q̄ omnia alia bona. Quia offertur ille. qui ē ver⁹ deus ⁊ homo: Jesus xp̄s. Exemplum in Cronica ordinis. Frater quidā appuit cuidaʒ amico suo eiusdē ordinis post mortē dicēs esse in purgatorio. Frater autem in mane ꝑ eo missam celebrās. in manu hostiā hn̄s: sic locutus ē. Dn̄e iesu si rex soldanus teneret aliquem in carcere ꝑ suis defectibus: ⁊ camerarius eius qui ei seruisset. 20. annos ip̄m rogaret pro eo. Nunquid negaret ei? Non. Ita ⁊ tu dona mihi illum. In nocte sequenti post matutinum. vidit ipsuʒ ad paradisum ire: rōne misse. Aliud exemplū monachi Justi q rept⁹ ꝓprietari⁹: fuit sepultus i sterqlinio. ad iussum Greg. Oꝛ vt dī. extra de statu monachoꝝ. c. Sup quodā. Monachus q reperit̄ ꝓprietarius: in sterqlinio dʒ sepeliri. Glo. lʒ bene moriat̄. ad exēplum alioꝝ. In capite. 30. dieꝝ missis celebratis ad celum volauit. Preterea piscatores ep̄i Theobaldi ceperūt fructū glaciei loco piscī. In q̊ erat aia q̄dā qđ detulerūt ep̄o suo q erat podragosus. ⁊ posuit sub pedib⁹ estiuo t̄pe ad se refrigerādum. Clamauit ille. Ora ꝑ me in missis. Quis es tu? R̄ndit sū aia vna q̄ hic p̄niaʒ expleo meam. In capite. 30. missaꝝ: fcā ē liba. Pro q̄libʒ missa liberant̄ p'les aie. ¶ Quit⁹ modus addit̄: ē idulgētiaꝝ freq̄ntatio. Qn̄ exp̄mit̄ in bulla ꝙ valeāt in purgatorio exn̄tib°. In qb⁹ ꝓbis. pono hic tres ꝯclōnes. Pria ꝯ° hec ē. Aie in purgatorio sciūt bona q̄ faciūt pro eis amici sui q̄tuor mōis. f̄m Aug. in li. de p̄nia. P° ꝑ diuinā ispirationē. 2°. ꝑ angelorū reuelatōʒ. 3° ꝑ moriētiū delationē. 4° ꝑ penarū alleuiationem. Scda ꝯ° est hec: suffragia facta ꝑ vno in spāli. ꝓsunt alijs qbus non sunt facte. sed plus illi ꝑ quo facta q̄ alijs: tamē oēs ꝑticipant. Exēpli gratia. Unus tenet candelam: lʒ luceat magistro. tamen oēs gaudēt. Tertia ꝯ° hec ē: Suffragia ꝑ illo q ē in mortali: redeūt illi q facit. ps. Oro mea ⁊c. Et sic pʒ scdm principale mysterium. De subleuatione.

t Ertium dicitur ⁊c. Inducit̄ hō triplici ratione adiuuare aias illas in purgatorio.

¶ Primo rōe legalitatis.

¶ Secundo rōne debilitatis.

¶ Tertio rōne penalitatis.

¶ Primo rōne ⁊c. Quintuplex est lex: que clamat: vt amico subueniatur. Prima est lex nature. De qua Luc. x. Prout vult faciant vobis homines. ⁊ vos facite illis. Si esses in camino ignis: velles inde extrahi? Immo pater. Et tu fac similiter. Anima patris tui est in purgatorio ⁊c. Secunda lex est scripture. Tob. 4°. Noli auertere

faciem tuam ab vllo paupere. Qui in purgatorio sunt: vere pauperes possunt dici: qꝛ nudi iuuare se non possunt. Tertia lex est amicitie, que dicit Prouer. 17. Omni tempore diligit qui amicus est. Ante mortē, in morte, post mortē. Si vere diligis patrem aut matrē: ipos adiuua ⁊c̄. Quarta lex: est iusticie, que reddit vnicuiqꝫ quod suū est. Ro. 13. Reddite oibꝰ debita. Mat. 18. Redde quod debes, patri ⁊ matri: qui pro te fecerunt tot ⁊ tanta. Quinta lex: est gratie, q̄ dicit per apostolū Gal. 6. Alter alteriꝰ onera portate. Sꝫ heu. qꝛ pax fit. ¶ Scdo rōe ⁊c̄. Quia sunt debiles nec se iuuare possūt nec mereri: quia sunt extra statū merendi. Jo. 4°. Venit nox: qñ nemo potest operari. Nox hec, est locus purgatorij: vbi nemo potest se iuuare. Debilitas ista figurata est. Mat. 8. de seruo centurionis, qui grauiter infirmus torquebat̄ in lectulo, ⁊ se mouere ñ poteāt. Per seruū designatur defunctus q torquet̄ ab igne purgatorij: vbi non potest se iuuare. ¶ Tertio ratione ⁊c̄. Qꝛ penis horribilibus torquent̄. Si qs posset ire ad purgatoriū: profecto audiret voces clamātes. Audirent̄ patres ⁊ matres. d. O filij ingrati, q̄bus bona nostra dimisimus, subuenite miserijs nostris. Audirentur viri: suas vxores clamantes. O vxores inique: in quibus confidētiam habentes bona nostra dimisimus: subuenite nobis miseris. Audirētur alij clamans. O comissarij. O executores testamentorꝝ: expedite fideliter q̄ vobis cōmisimus. Misereminі mei saltē vos amici. O fili respice oculo mentali, ⁊ cogita animam patris tui clamantis. Adiuua me. Recordare ꝙ a me habes esse, a me habes nutrimentum a me possessiones, a me pecuniam, a me domum. Et mater dicit. Recordare fili mi: ꝙ lacte te paui, ego tersi immūdicias tuas, te portaui in vtero meo cū dolore peperi, mihi sepe abstuli bolum vt illuꝫ tibi darem, multas afflictiones pro te sustinui. Vide fili mi, quia crucior in hac flāma. O filij. O filie: quomodo crudeles estis effecti: quot sudores sustinui. Nōne videtis quomodo crucior. Heu me: qꝛ totus vror. Heu me: qꝛ ꝯburor. Ha filie mee. Ha amici mei: Ha quid facitis: Clamāt itaqꝫ estuantes ⁊ afflicti inestimabili pena.

¶ Feria quinta quarte hebdomade. De viduitate.

T hec vidua erat. Lu. 7. ¶ Ciuitas naym est parua s̄m ꝙ ponit Nicolaus de lyra: que est in galilea ꝓpe montē Tabor. Defunctus efferebat̄ ad sepeliendū filius vidue. Antiqtus loca sepulture erāt extra ciuitates: ne ex cadaueribus inficeret̄ habitatio ciuitatis. Efferebat̄ ergo filius vnicus matris sue. Et hec vidua erat: ⁊ turba ciuitatis cū illa. Quā cū vidisset: misericordia motus super eā. Queritur: q̄r non dicitur tale verbū sup alijs mortuis a christo resuscitatis Misericordia motus: Rndeo s̄m Nicolaum. Et Glo. ꝙ misericordia motus est: quadruplici de cā.

¶ Prima: quia mulier.
¶ Secunda: quia mater.
¶ Tertia: quia vnicus filius.
¶ Quarta: quia vidua.

Primo qꝛ ⁊c̄. Vnde flebat. Naturaliter enim m̄les magis compatiunt̄ q̄ꝫ viri: quia habent aīum magis mollē. Unde mulier: dicitur q̄ mollier. Jō in omni genere aīalium femine sūt molliores q̄ꝫ viri: preter vrsū ⁊ leopardam. Mlier enim est naturalit̄ frigida ⁊ humida: ideo ē magis passibilis Vir naturaliter est calidus ⁊ siccus. iō nec sic de facili cōpatitur. Jō de filij morte vel eius aduersitate: mr̄ dolet magis q̄ꝫ pr̄. Ex eo ꝙ est magis mollis ⁊ magis ꝯpassibilis. In filij aūt honore ⁊ sublimitate: pater naturaliter plus gaudet q̄ꝫ mr̄: qꝛ magis magnanimus est 2°. causabat̄ ei dolor ex eo ꝙ mater erat. Naturalr̄. n. mater plus diligit filiū q̄ꝫ pater: ideo plus dolet de eius morte. Qr̄ mater plus filiū diligat q̄ꝫ pater tres sunt cause. Prima qꝛ mr̄ plus laborat q̄ꝫ pater circa filios: tā in portando q̄ꝫ in parturiēdo: q̄ꝫ etiā educādo Tob. 4. Memor. n. eē debes que ⁊ quāta picula passa sit ꝓpter te inutero suo. 2. causa qꝛ illā rē plus diligimus quā certitudinalr̄ nostram esse scimus. Mater aūt ꝓ certo scit ꝙ filiū de se gn̄auit. Pr̄ aūt si credit: nō tn̄ certꝰ ē.

Tertia rõ: qꝛ illam rem plus diligimus in
qua scimꝰ plus iuris nos hr̃e. Mater aũt
hꝫ maius ius in corpoꝛe filij q̃ꝫ pater. Qꝛ
ſm ph̃m plus ẽ ibi de ſubſtantia matris q̃ꝫ
patris. Addit Archieps̃ in p̃ma pte. Tan
to amoꝛ ẽ maioꝛ: quãto diuturnioꝛ. Sed
matris ad filiũ ẽ diuturnioꝛ q̃ꝫ patris. Nã
ſubito qñ naſcit̃ incipit cũ nutrir̃. vigilare.
lachꝛymas audire die noctuq̃ꝫ ⁊c. Tertio
qꝛ vnicꝰ filiꝰ. Si hũiſſet alios nõ tm̃ doluiſ
ſet. De vnico filio Jere. 6. Luctũ vnigeni
ti fac tibi: planctũ amarũ. Quarto quia
erat vidua. Vidue ſepe decipiunt̃: qꝛ ſunt
ſine viro. Iſa. i. Defendite viduã. In quo
euangelio de viduitate p̃dicabimus. De
qua tria ſunt videnda.
⁋ Primuu dĩ obſeruationis.
⁋ Secundum dĩ cõmendatiõis.
⁋ Tertium dĩ regulationis.
C Irca primũ. Querit̃ dubiũ. Vtrũꝫ
meliꝰ ſit poſt primũ maritũ ſuare
viduitatẽ q̃ꝫ trãſire ⁊ celebrare ſe
cũdas nuptias? ⁋ Circa hoc: fuere due opi
niones. Vna ꝙ ſic. Alia ꝙ nõ. Prima dic̃
ꝙ ſic. Quia mulier ẽ in periculo infamie: ⁊
cadere põt. cũ ſit priuata ꝯſoꝛtio viri. Ec
cleſiaſtes. 4. Ve ſoli. Et idẽ. Vnus quõ ca
leſiet? Idẽ. Si vnus ceciderit: ab alio fulcie
tur. Alia opio dicit ꝙ nõ. Qꝛ ẽ magis li
bera ad ſeruiendũ deo: ⁊ amare illũ. Que
concluſio pꝛobatur triplici rõne.
⁋ Primo rõne caſtitatis.
⁋ Secundo rõne charitatis.
⁋ Tertio rõne libertatis.
⁋ Primo ⁊c. Vna ẽ maxima theologoꝝ.
Qđ īter oia bona mulieris: maximũ ẽ ho
neſtas coꝛpis. Eccl'iaſti. 36. Non ẽ ꝯdigna
põderatio illiꝰ. Pꝛouer. 12. Qui diligit coꝛ
dis mũdiciã: diliget̃ a dño. Quã. ſ. reqrit
deus a creatura. Lactan. 6. c. i. Nihil enim
ſcã ⁊ ſingularis illa maieſtas aliud ab ho
mine deſiderat: q̃ꝫ ſolã inocentiã: quã ſiqs
abtulerit deo: ſatis pie religioſeq̃ꝫ litabit.
Vidua eni tenet gradũ mediũ: īter ꝟgita
tẽ ⁊ mr̃imoniũ: vt pꝫ ĩ glo. ſup ꝟbo Cõtinẽ
tes. De ſũ. Tri. ⁊ fi. cath. Vñ mulier que
poſt moꝛtẽ primi viri vult ſecũduꝫ. oñdit ſi
gnũ incõtinẽtie ꝓpꝛie carnis. Jõ apl's de
hs incõtinẽtibꝰ viduis. i. Ti. 5. Viduas de
uita. ſ. luxurioſas. Cũ eni luxuriate fuerit: i
xp̃o nubere volunt. Jõ hiero. l. ꝯtra Jouĩ.
dicit. Felix ⁊ pudica mulier: nũq̃ꝫ p̃ter ſeꝫ
nubit. Jõ Vale. li. 2. de romanis mlibꝰ di
cit. Qđ ille q̃ erãt ꝯtẽte vno mr̃imonio: co
rona lauri in ſignũ pudicitie coꝛonabãtur.
Ad hãc ſuãdã iducunt̃ vidue. Exᵒ Tur
turis: q̃ vt dicit ph̃s de naturis reꝝ: amiſſo
ꝯpi ſuo ſtat in nido gemẽdo: nõ diſcurrit:
⁊ nũq̃ꝫ alteri ſociat̃. Vñ Amb. in Exa. Di
ſcite mlẽs: q̃ꝫta ſit gr̃a viduitatis q̃ ẽt in a
uibꝰ p̃dicat̃. Sꝫ nota: ꝙ nõ ob hoc damnã
tur ſcđe nuptie: aut tertie: qñ ſũt licite. Qꝛ
vt dicit Th. in. 4. di. 42. Et Petrꝰ de pal.
Qđ poſt moꝛtẽ ꝯiugũ viri aut mlis: tollit̃
ipedimẽtũ p̃mi mr̃imonij. Ita ꝙ ſiqs ſuſci
taret̃ a moꝛtuis: nõ ampliꝰ redire poſſꝫ ad
vxoꝛẽ viuẽtẽ. qꝛ nõ eẽt ſua nec ille vir ſuus
niſi denuo ꝯtraherẽt mr̃imonium. Vñ La
zarus reſuſcitatꝰ nõ potuit redire ad p̃ſti
nã vxoꝛeꝫ. niſi iteꝝ ſirmato mr̃imonio. Jõ
apl's. 2. Coꝛ. 7. Si doꝛmierit vir liberata ẽ
mlr a lege viri: cui vult nubat tm̃ in domio.
Seqt̃ ꝓpoſitũ. Beatioꝛ tñ erit ſi ꝑmãſit ſꝫ
ꝯſiliũ meuꝫ. ſ. in viduitate. Qꝛ tal' obtinet
honoꝛẽ apđ moꝛtales. Jõ hiero. ad Gerũ
tiã. d. Si mlr ſcđꝫ maritũ ꝑdiderit: ſocict̃
2°. ⁊. 3ꝰ. Et ſi ille doꝛmierit in q̃rtũ q̃ntũq̃ꝫ
ꝓcedat: ut nihil deſit q̃ a meretricibꝰ dĩat.
Di rõe: vidue ꝓuidẽdũ ẽ. ne caſtitatis ex
cedat primos limites. Qđ g̃: Dãnamꝰ ſcđa
mr̃imonia? Mime: ſꝫ p̃ma laudamꝰ. Ille.
Qđ oñdit in eadẽ epl'a ꝑ exẽplũ illiꝰ roma
ni. Qui hũit. 20. vxoꝛes. Et de mlre q̃. 22.
viros hũit. Qui ãbo copulati in mr̃imonio
de qbus fuit magna expectatio in ppl'o. qs
prioꝛ poꝛtaret̃ ad ſepulchꝛũ. Tãdẽ vic̃ vir.
Et ſociãdo eã ad ſepulchꝛũ. noiabit oẽs in
cipiẽs a pꝛia. O Caterina o Lucia. o zoua
na ⁊c. Vñ pꝫ pꝛia rõ. ⁋ Scđo rõne ⁊c. Qꝛ
mlr ſignũ maioꝛis amoꝛis oñdit ad p̃muꝫ
virũ: nõ accipe ſcđm. Et rõ ph̃. 8. ethi. Qđ
pfcã amicitia ñ ẽ niſi ad vnũ. Et Eccl'iaſti
ci. 9. dĩ de amico vno ⁊ p°. Ne derelinq̃s
amicũ antiquũ: nouus eiꝫ nõ erit ſilis illi.
Cõiter amoꝛ primi viri excedit oẽs amoꝛes
alioꝝ viroꝝ. Como piu dolce e galãte. Ad
ꝓpoſitũ. Mlr q̃ ñ accipit viꝝ ſcđm: oñdit
maioꝛẽ charitatẽ p°. Ad qđ iducunt̃ mu
lieres exẽplis paganoꝝ. De qbꝰ hiero. cõ
tra Jo. ſcribit. p°. de Valeria romana. Cũ

rogaret accipe scd̄z vir̄ mortuo Seruio viro: R̄ndit se hoc facere nō posse. q2 primus adhuc in mēte viuebat. Et de Martia vnica filia Catonis cū nollet amplius nubere z virū defūctū fleret: iterrogata a pr̄e q̄diu luct⁹ ille duraret. R̄ndit q̄diu vixero. Et Vale. in. 4. dicit d̄ Portia filia Catonis q̄ mortuo viro suo Bruto: carbones accēsos comedit. ne supuiueret post mortē mariti. Et d̄ filia Darij Rodogūa q̄ occidit nutricē suadentē sibi accipet scd̄m maritum. Et de Arthemisia vxore Mausoli regis Carie que tm̄ amauit maritū mortuū sicut viuū. Vn̄ in signum amoris fecit tam speciosum ei sepulchrū: vt vsq3 nunc oia speciosa sepulchra vocitent Mausolea. Et de Cicerone ponit Hiero. q2 repudiata Terentia: rogatus ē ab Hircio sororē suam duceret. R̄ndit se non posse. Non possum inqt z vxori z phie opam dare. Ideo Hiero. ponit Athlantā Calydoniam vt semper virgo rēt: stetisse in siluis. Et Sybille que. x. fuerunt teste Varrone. meruisse diuinationē in p̄mium virginitat̄. cum quo Tho. 3. distin. 25. ¶ Tertia r̄c. Inter alia bona: hoc vnum est. s. libertas. De qua Iur. ff. de reg. iur. l. Libertas. Insti. Ex qbus causis manumitti non p̄nt. §. Sz cū libertas: Et ff. de fideicōmissis libertatib⁹. l. Par. Nil gratius p̄iatur libertate. Et per oppositū3. Nihil est vilius seruitute. In Autē. de nuptijs. §. Sisvo. Seruitus morti eq̄paratur: Et Cicero de natura deo℞. Miserius seruitute: qd possumus excogitare: Et quidam vulgaris. Sorella mia tu hay rasone e ben dici la verita. Che non ge mazor cossa cha liberta. Ad ꝓpositum. Vidua hoc bonum habet: q2 est libera. Et si vult accipe secūdum virū exponit se periculo vt inueniat scd̄m fantasticū stranitū z bizarrū. Vn̄ Hiero. ponit. s. de quadam romana Ania. Cu3 rogaret a ꝓpinquo scd̄o nuberet: R̄ndit se non facturā. q2 bonum habuit. Et si secūdū acciperet: Aut bonus eēt aut malus. Si bonus: semper timeret amittere. Si malus semper eēt in dolore: q2 primum bonu3 habuisset. Et vere sic ē. Ad hoc facit exemplū eiusdem Hieronymi. z viduis consilium de. s. Melania. que dum fleret virum mortuum: nūciata est ei mors duorum filiorū. Ad iesu ꝓuoluta pedes: quasi ipsum teneret arrisit. d. Expediti⁹ inqt tibi seruitura sum dn̄e: q2 tanto me onere liberasti. Ad quod facit exemplū Didonis vidue. Que fuit filia Beli filij Fenicis regis fenicie. Existens fanciulla bellissima fuit data in sponsam Sicheo. Mortuo patre qui erat sacerdos Herculis. Hic Sicheus existens ditissim⁹ fuit pre auaritia occisus a suo cognato Pigmaleone. Et ablato furtim thesauro: z nesciens aduersum casum interuentum marito Sicheo. Querens cū omni diligentia illum inuenit: cumq3 maximo populo se posuit in naui z deuenit in aphricā: vbi applicata z existens requisita ab illis del paese deberet in illa parte habitare annuit. Et ita venit in hoc sedere emere posset tantum terrenum quantum ipsa posset circuire cum vno corio taurino. Quod minutissime incidens circundedit cum ipso grandem quantitatem terreni. In illo ergo edificauit vrbem quam a charta denominauit Carthaginem: z sua rocha dicta est Birsa. Dum ergo Carthaginem edificauisset: z in ipsa regnans in habitu viduali s̄m paternas leges: Iarbas rex di Massiliani destinauit sibi suos proceres petens pro vxore. etiamdio cū minis belli: nisi annueret. Vbi multum ipsam reginam astringebant debere exequi voluntatem Iarbe: saltem pro salute noue vrbis. Dido propē suum dilectum maritum erat disposita omne supplicium pati q̄ accipere maritum. O fede de vidua. Vbi cepit tempus ad respondendum in quo ipsa disponens omnem rem que vtilis esset vrbi. Tandem cōstruxit vnam grandem piram. super quam dum venisset tempus respondendi ipsa fecit poni cineres Sichei sui mariti: z suam vestem: z suum ensem. Postea saliendo super illam voluit se suis ciuibus Carthaginensibus dicendo. Optimi ciues: vt vultis ad virum meum vado. Et dando sibi de cultello in suo pectore supra cineres mariti cecidit mortua in terra: z hoc modo conseruauit suam vidualem pudicitiam. Vnde consulo viduis per has rationes: vt in viduitate permaneant. Patet primum.

¶ Secundum

Ecundum dicitur cōmendationis.
s Cōmendabilis redditur status tri-
plici ratione.

¶ Primo rōne visitationis.
¶ Secundo rōne acceptationis.
¶ Tertio rōne preceptionis.

¶ Primo ꝛc. Quia deꝰ visitauit illas sepe
gratiosissime ex amore speciali. Quod pa-
tet exemplis scripture. Primo: de Judith
c.8. Que habitaculum fecit in domo sua
post mortem viri, in quo deuꝫ orabat. Ubi
sciendum est cum Nabuchodonosor rex as-
syriorum expugnasset regē Arphaxath cre
uit sibi animus ꝛ deliberauit subiugare i-
perio sua totum orbem. Quapropter accer
sito Oloferne duce sue gētis bellice prece-
pit andasse a far guerra: nec parceret ali-
cui regno aut vrbi. Ubi capta Sicilia ꝛ
Mesopotamia incussoqꝫ grandi terrore
mentibus populoꝝ. in modo ꝙ quisqꝫ se facie
bat illi subiectū. Audiētes hoc filij isrl' fece
rūt grādē pparationē in plano e in monte
Hoc audiēs Olofernes valde iratꝰ. d. Nul
lū deū eē fortiorē in mūdo Nabuch. Unū p̄
cepit fratris suis ducerent eū in Betulliā vr
bē isrl'. Audiēs ppl's vrbis cum lachrymis
cepit orare deū. Olofernes iteruꝫ ordinauit
expugnare Betulliā. Erat Bitullie vidua
dicta Judith vxor quōdā Manasse q̄ di-
xit pplo oraret. Hec lauit se odoriferis aqs
vestiuitqꝫ pānis gaudij: sic terrā exijt capta
qꝫ ē a custodibꝰ assyrioꝝ. Petita ē q̄ eēt re
spōdit se hebreā fugereqꝫ ruinā terre. ꝛ ob
hoc velle alloq olofernē vt cū doceret viā
qua ciuitas capet̄. Uisa illa pholocaptꝰ ē
de illa inuitauitqꝫ secū maneret. At illa. Nō
possum ne peccē orauitqꝫ ipsum liceret sibi
iret in camerā suā a so piacer. Qd factuꝫ ē
4°. die sui aduētus fecit olofernes splēdi
dā cenā iussitqꝫ vni eunuco che se inzegnas
se che Judith dormiret secum in nocte. Ju
dith finxit ꝙ sic. Cū aduenisset nox olofer-
nes fuit ebrius dormitū. Judith ipsi dormi
enti caput precidit: sicqꝫ aufugit. ꝛ sic libe-
rauit pplm dei. Hoc p̄uilegiū vidue: non
coniugate fuit. Preterea. Luc. 2. de Anna p
phetissa legit̄: ꝙ vsqꝫ ad annos. 84. Uenit
que vixerat cum viro suo ānis. 7. a virgini
tate sua. Et hec non discedebat de templo
ieiunijs ꝛ orationibus seruiens deo. Huic ie
sus paruulus prebuit se videndum. Non ī
merito: q2 vidue sunt priuate visitatiōe vi
ri; visitant̄ a deo. Sed in mente mea cogi-
to vnde hoc. ꝙ deus sic vni vidue simplici
filium suum ostendere voluit: Ad qd Do-
minicus Tolo. dicit. Qd diuine visiones fi
unt simplicibus viris. Ut natiuitas xp̄i pa
storibus. Sic ꝛ huic vidue. Unde ꝛ xp̄s ho
die videns viduā flentē: misericordia motus
ē. Qd de alijs mortuis nō dr̄. Preterea ꝛ p
pheta Helias. missus est ad viduam in Sar
reptam Sydonioꝝ vt eam nutriret cum fi
lio: tempore famis. Unde pꝫ ꝛc. ¶ Secun-
do ratione ꝛc. Acceptat enim bona illoruꝫ
quantumche mima: vt patꝫ Luc. 21. de vi-
dua que duo minuta obtulit in gazophila
zio. De qua Hiero. ad Juliam. Paupcula
vidua que duo era misit in gazopilatio: cū
ctos in oblatione munerum dī superasse.
Preterea acceptat oratiōes eaꝝ. Exo. 22.
Si clamauerint ad me exaudiam clamo-
rem earum. Super quo glo. dicit. Qd qua
tuor sunt peccata que clamant ad deum.
Primū est homicidiū. Gen. 4. Uos sangis
fratris tui clamabat ad me de tra. Interpo
ne exēplū. s. Uincentij. Qui dū p̄dicaret in
marchia. sue predicationi intererat quidā
qui fratrem suum occiderat. quē in domo
sub vegete sepelierat. Sanctus dei predi-
cans spū prophetico repletus huic mina-
tus est di. Qd deus suum peccatum ali-
quando aperiret. Dum quodam die frici-
da ille emisset caput vitellinum referrretqꝫ
domū: caput cruoreꝫ emittebat cadebatqꝫ
in terra. In itinere obuium habuit barisel
lum: videnſqꝫ cruorem cadentem illū interrogat: quid hoc esset. Respondit ille. Ca-
put esset vitelli edendum. Ostende inquit.
Dum pallium leuasset. non caput vitelli sꝫ
fratris occisi apparuit. Captus ductus est
ad torturam: vnde confessus est peccatum
Unde postea a iusticia occisus est. Secū
dum est detinentium mercedem laborato-
rum. Jacobi. 5. Merces operariorum que
fraudata est a vobis clamat: ꝛ clamor eorū
in aures domini sabaoth introiuit. Unde
o mercator solue debitum statim laborato
ri. Prouer. 3. Ne dicas amico tuo vade et
reuertere: cras enim dabo tibi: cum statim
possis dare. Et deus. Leuitici. 19. Non

permanebit apud te opus mercenarij tui: vsq₃ mane. Tertiũ est pctm sodomitaruʒ Gen.18. Clamor sodomoꝝ multiplicatus ẽ nimis. Qđ vitium reprobatur per oẽs leges. Primo diuinali. Leui.20. 2°. Cano. 33.q.3.c. Hoc ipsum. §. sequen. 3°. Ciui. vt patet. C. de extraordinarijs criminibus. l. Qui puero. Quartum ẽ oppressio viduarum. Exo.22. Vidue non nocebitis ꝛ pupillo. Si leseritis eos: vociferabunt ad me: ꝛ ego exaudiaʒ eos. Eccli.35. Lachryme vidue ad maxillam descendunt: ꝛ a maxilla ascendunt vsq₃ ad celum. ❡ Tertio rõne ꝛc̃. Omnibus dedit deus pceptum. Regibus. aduocatis. procuratoribus: vt super cãs viduarum intendant. neq₃ eas opprimant. Clama. O pretor huius ciuitatis. O aduocati huius terre: ad vos clamo. Isa. i. Querite iudiciũ. subuenite oppresso. defendite viduã. Qr Jacobi.i. Religio munda ꝛ immaculata apud deum ꝛ prẽm hec est: visitare pupillos ꝛ viduas in tribulatione eoꝝ. Exemplo Job.29. Cor vidue consolatus sum. Et Jere.22. Viduã nolite cõtristari. Qđ sancti fecerũt: vt Siluester papa. Greg. Amb. qui noĩa viduarum in scriptis volebant. ꝛ eis alimoniam mittebant. Sed ve mundo: qr hodie vexantur. spoliãtur. rapiuntur vi bona illarum. Et qđ deterius est. vltra damnum rexꝫ tollitur eis fama. Taceo alias modestias que eis fiunt. O persecutores viduaꝝ. O lupi rapaces. O crudeles aduocati. Verificat̃ de vobis illa sentẽtia Isa.i. Principes tui infideles: socij furum. Qđ contra Deu.25. Maledictus qui peruertit iudicium vidue: ꝛ dicet oĩs populus: amen. Prattica in ꝟbo Maledictus. Ab angelis. ab archangelis. Dic per omnes status. Unde patet ꝛc̃.

t Ertium ꝛc̃. Tres sunt regule: quas vidue seruare debent.

❡ Prima. dicitur mortificatiõis.

❡ Secunda. dicitur conuersationis.

❡ Tertia. dicitur deuotionis.

❡ Prima dicitur ꝛc̃. Debent esse mortificate. In habitu. in orõnibus. in ieiunijs. Phil.i. Mortificate membra vestra. Ubi nota ẜm Aug. ꝙ tria sunt genera viduarũ Primum quod intendit epulis. ꝛ delicijs. que sunt male. i. Thim.5. Vidua que in delicijs viuit mortua est. O quot sũt ꝗ affaytãt se: ꝛ sub habitu nigro hñt magnã vanã gl'am. 2. genus ẽ: ꝗ intendunt cure dom⁹ ꝛ filijs educandis. Et he bone sũt. De qb⁹ apl's vbi ŝ. Si qua vidua filios aut nepotes hꝫ: discat pmũ domũ suam regere: hoc .n. acceptũ est deo. 3. genus est qđ die noctuq₃ intendit ↄtẽplationibus. Et he sũt optime. apl's vbi ŝ. Viduas honora: ꝗ ꝟe vidue sunt. Ex⁹ virginis vidue: ꝗ loca filij visebat. De qua Hiero. Si scire volumus qđ dei genitrix post xp̄i resurrectionẽ anteq₃ celos ascẽderet: agebat. Sine dubio loca natiuitatis. passiõis. sepulture. resurrectiõis. ascensiõis freq̃nter visitabat. ꝛ in eis lachrymas fundebat. ꝛ oris sui scissimi oscula imprimebat. Jlle. ❡ 2. regula ꝛc̃. Debent nãq₃ vitare ↄuersationem hoĩum: non solũ secularium sꝫ ꝛ religiosoꝝ ac quoꝝcũq₃ mariũ Et hoc rõe picult. Hiero. di.32. c. Hospicio lũ tuũ aut raro aut nũq₃ mlĩm pedes terãt Qr non potest cũ dño toto corde hitare: q mlĩum accessibus copulat̃. Et Ber. Cũ mulieribus hitare. ꝛ de mlĩbus non cogitare: plus est q₃ mortuos suscitare. Et. s. Bñdictus nec cũ sorore loq volebat. Et Aug. nec filias sr̃m volebat in domo. Ad qđ facit exemplũ Leõis pp̄. Cũ enim manus ei⁹ q̃dã mlĩr ex deuotiõe eẽt osculata: venit sibi magna tẽtatio: pp qđ spũ. s. dictante manũ abscidit. Sꝫ ꝟgo postmõm restituit. Pret. In Cronica or. Rephendẽs magr̃ Jordanus q̃ndã nouitiũ: qr tetigisset manus mlĩ. Rñdit ille. O pr̃ ẽ bona mlĩr. At ille. Terra bona ẽ ꝛ aq̃ bona. tñ ex vtroq₃ se ↄtingẽte fit lutũ. Vidue ḡ debent cauere ↄuersationes hoĩum. Uñ apl's circa hãc ↄuersationẽ docet viduas .3. capl'a. Primũ est. vt sint i orone deuote. Apl's vbi ŝ. Que ãt vere vidua est. spet in deũ ꝛ stet in orõnib⁹. 2. est: vt non sint ociose. 3. vt ñ sint ꝟbose. Que ꝟbositas. ꝛ si sit rephensibilis in viris. pcipue in mlĩbus maxime viduis. qr priuate ꝓprijs viris debent parum loqui. In .i. Pol. Silẽtium. mulieri prestat ornamentum. Unde Albertus li.4°. Com. c.3. laudat virginẽ ꝙ solum .5. vices locuta sit. Sed heu. quia plures non cessant circuire loca hinc inde. Et cito post mortem viri. anno nõ completo. alium querunt. Facetia de illa vidua

que mortuo

que mortuo viro videbat̃ desperare. Uoca
tus ego ad ipsam consolãdã: iui. Cum ei di
cerem: nõ turbemini q: dabimus aliũ pul/
chriorẽ. Illa subridẽs: totum lamentũ a se
abiecit. ¶ Tertia regula ⁊c. Debẽt esse de/
uote. deum timentes. celũ cupiẽtes. Et me/
rito. q: sponsum carnalem amiserunt. quo
amisso. debẽt querere celestẽ. Ideo aposto
lus vbi supra. Que vere vidua est: speret i
deum. Prattica speret in deum. q: imortal'.
quia nõ fantasticus. q: pulcer. q: diues. q:
sapiẽs. q: fortis. In quo sunt oẽs thesauri
absconditi. ⁊ speculum sine macula. Candi
dus ⁊ rubicundus. ⁊ pre filijs hominum
speciosus.

¶ Feria. 6. quarte hebdomade. De amore
ꝯiugali. Uel de laudibus mulierũ.

Rat quidã
languẽs Lazarus a be
thania: de castello ma/
rie: ⁊ marthe sororꝫ eiꝰ.
Jo. xi. ¶ Cum quadaꝫ
vice predicaret hieroso
limis: ⁊ in cetera diceret. Ego ⁊ pater vnuꝫ
sumus: iudei ipsum cũ discipulis voluerũt
lapidare. Sed ipse de manibus eorꝫ eua/
dens. abijt trans Jordanẽ: longe a betha
nia per dietam. Cũ autem ibi esset: videli/
cẽt in deserto Ephrẽ: vt dicit glo. Interim
Lazarus infirmatur. Miserũt sorores vi/
tam fratris desiderantes ad eum dicentes.
Domine ecce quẽ amas infirmatur. Qua/
re nõ dicunt: Ueni: Respondet Aug. Suffi
cit amãti: nũciare necessitatẽ amici. Jesus
aũt dixit eis. Infirmitas hec nõ est ad mor
tem: sed ꝓ gloria dei: vt filius glorificetur
per eam. Diligebat aũt iesus martham. et
sororẽ eius mariã ⁊ Lazarum. Hoc dr̃. ad
oñdendũ. ꝙ non oportuit: ꝙ maria ⁊ mar/
tha irent ad xp̃m personaliter: sicut Regu/
lus. de quo Jo. 4. Quia christus erat fami
liaris Lazaro. ⁊ sororibus eius. ⁊ ibi fre/
quẽter hospitabatur. Unde mansit christꝰ
ibi duobus diebus. Qd factum ſm Aug. ẽ
donec Lazarus expiraret: sepultus iaceret:
⁊ sic miraculũ clarius appareret. Quarta
aũt die. dixit discipulis suis. Eamus in iu/
deam iterum. Dicunt ei discipuli. timen/
tes in iudeam reuerti. Rabi nunc quere/
bant te iudei lapidare: ⁊ iterũ vadis illuc?
q. d. nec tibi. nec nobis securꝫ est. Respõdit
iesus: eos. s. assecurando. Nõne duodecim
hore sunt diei: q. d. Si tunc habebant volũ
tatem me lapidandi: modo nõ facient. Q:
mutato tp̃e: potest volũtas mutari. Talis
modus loquẽdi est apud oẽs. Uel sic. Non
ne duodecim hore ⁊c. Hore sequuntur dieꝫ:
non dies horas. Et vos estis hore: iõ debeꝫ
diem sequi. Sequit̃. Lazarus amicus no/
ster dormit. Quare mortẽ vocat dormitio/
nẽ? Rñdet Glo. Q: sicut est facile dormien
ti suscitari cito a somno: sic xp̃o a sõno mor
tis. Sed vado vt a somno excitem eũ. Q:
facilius est xp̃o suscitare mortuuꝫ: ꝙ̃ alteri
suscitare dormientem. Dicunt discipuli. Si
dormit saluus est: q. d. Ex quo dormit signũ
est sue curatõis. vñ non est necesse ꝙ tu va
das illuc. Putabãt dictũ xp̃i de dormitiõe
materiali. Tunc exprimit mortẽ Lazari di
cẽs. Lazarus mortuꝰ ẽ gaudeo. Nõ de eiꝰ
morte absolute: sed ꝓpter vos vt vidẽtes
eius suscitationẽ in fide cõfirmemini. Au/
diẽs Tho. ꝟba xp̃i: dixit socijs suis. Eamꝰ
nos ⁊ moriamur cũ illo. Glo. Uerbum fuit
amoris. Inuenit Lazarũ in monumẽto q̃t
tuor dies habẽtẽ. Occurrit ei martha. Do
mine si fuisses hic: frater meus non fuisset
mortuus. Glo. Apparet ꝙ credebat ipsum
posse preseruare fratrẽ suũ a morte: tñ imp
fecte credebat. Q: videt̃ innuere ꝙ nõ pos
set tm̃ absens q̃ntũ presens. Sed ⁊ nũc scio:
q: q̃cunqꝫ poposceris a deo dabit tibi deus.
Rñdit christus. Resurget frater tuꝰ. Sed
illa intellexit hoc de futura resurrectiõe. Uñ
subdit. Scio q: resurget in resurrectione in
nouissimo die. Rñdit iesus. Ego sum resur
rectio ⁊ vita. Qui credit in me etiam si mor
tuus fuerit viuet: ⁊ oĩs q viuit ⁊ credit in
me: nõ morietur ĩ eternũ. Credis hoc? Rñdit.
Utiqꝫ dñe. Q: per ꝟbum christi fuit instru
cta plenius de fide ꝙ̃ ante. Abijt cito ⁊ vo/
cauit sororẽ suã. ⁊ eam ad christũ adduxit.
illa autem ad pedes procidens. Dixit ver
ba similia marthe. Domie si fuisses hic: fra
ter meus non fuisset mortuus. Dixit ei. Ubi
posuistis eum? Fuit verbum pie compas/
sionis. Lachrymatus est iesus. Ratio: q:

ipsum de tuto statu reducebat ad presen-
tem miseriã. Exclamauit. d. Laçare veni fo
ras. Quare clamauit nomine proprio: Rñ-
det Theophi. Altius clamauit vt refrena
ret ora gentilium fabulantium in tumulis
latitare animas defunctorum. Quare alta
voce dixit. Lazare veni foras. Quasi aduo
caret de lõginquo. In hoc euãgelio erit
sermo de laudibus feminarum. Ubi tria vi
debimus.

¶ Primũ. dicitur cordialis dilectionis.
¶ Secundũ. dicit̃ humanalis correctiõis.
¶ Tertiũ. dicit̃ honeste instructionis.

¶ Primũ. dr̃ ꝛc̃. Cõclusio ẽ meorũ
iurista. ff. ꝺ arb. l. Itẽ si vnꝰ. Et. C.
ꝺ veti iure enu. l. 2. Qꝺ pp ꝓprieta
tẽ ꝛ hoc meũ ꝛ tuũ. venerĩt discordie ꝛ liti
gia. Unde Señ lib. de. 4. virtutibus. Quie
tissimam vitam agerent hoies in terris. Si
hec duo verba a natura oium rerum tolle
rent: meũ ꝛ tuum. Propter hec. inuẽte sũt
leges. iura ciuilia. aduocati. ꝓcuratores. re
ctores. notarij. officiales. Ex hoc ꝟbo meũ
ꝛ tuum veniunt lites. discordie. rixe. Et hoc
meũ ꝛ tuũ. cõmittuntur omnia mala. Unꝺ
Luca. in. 3. Certamẽ mouistis opes. Quot
sunt mortui: Filius nõ respicit patrez. ami
cus amicum. Et propter hanc cãm. antiqui
phi: singulariter Socrares vt ponit phs. 2.
Pol. Et Plato in politica sua: ꝛ plures alij
vt habetur. xij. q. i. c. Dilectissimis: vt lites ꝛ
discordie. ꝛ oĩa mala tollerẽt. ꝛ omnia i pa
ce viuerent: voluerũt oia esse cõia. Posses-
siones. campi. aurũ. argentum. ꝛ omnia. Et
qꝛ precipue lites ꝛ discordie maxime exci-
tant̃ ꝓpter mulieres. Unde Lanctã. in. 3°.
Nulla vehemẽtior discordiaꝝ est causa: q̃
vnius femine a multis maribus appetitio.
Et Iuuenalis. Nulla fere causa est in qua
non femina litem. Mouerit. Et Orig. Ho-
melia Cananee. Mulier caput peccati. ar
ma diaboli. expulsio paradisi. mater delicti.
corruptio legis antique. Et Eccli. 25. A mu
liere sumpsit initium ois ꝑditio. Uñ ꝛ Pla
to: sicome Lact. 3. Et Laertius in vita sua
ponũt: de quattuor agebat gratias nature.
Primo. qꝛ non erat barbarus. sed grecus.
Scꝺo. qꝛ nõ erat bestia. sed homo rõnalis.
Tertio: qꝛ atheniẽsis nõ thebanus. ꝛ ꝙ na
tus tempore Socratis. Quarto. qꝛ nõ erat
mulier: sed homo masculus. In. 2°. de gña-
tiõe. Mulier est mas occasionatꝰ. Et ĩpo
vt tales lites amouerent̃: voluerunt mlĩes
esse cões. Cuius opinionis fuit Nicolaus:
vnus de. 7. diaconibus: vt ponitur. 24. q. 3.
c°. Quidã. Quem errorẽ prius posuit Pla
to. ƀm Th. 3. cõtra Geñ. Unde tales negarĩt
matrimoniũ ꝛ coniugiũ. Contra quam opi
nionem instant Doc. triplici medio. osten-
dentes hoc esse inconueniens.

¶ Primo. ratione.
¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. exemplo.

¶ Primo ratiõe duplici. Prima honoris:
Secunda. Dilectionis. Prima ꝛc̃. Filij te
nentur honorare parentes. Exo. 20. Hono
ra patrẽ tuũ ꝛ matrẽ tuã. Et. 21. Qui male
dixerit prĩ aut matri morte moriat̃. Eph. 6
Filij obedite parẽtibus. Et. C. de patria po
testate. l. Cõgruẽtiꝰ. Et. ff. de i ius vocando
. l. Generali. Que est rõ: Propter esse quod
ab ipsis habent. Quod qdẽ esse tã grande
bonũ est. vt sit fundamentũ oium aliorum
bonoꝝ. Nam qui nõ hꝫ esse: nullũ aliud bo
num habere põt. Nõ diuitias. nõ gloriam.
nõ famã. nõ sciam. nõ ꝟtutes. nõ grãm. nõ
vitam eternã. Ipm etiã esse ab oibus ẽ de
sideratuz. Unde Arist. 2. aie. Oia appetũt
esse. et illius cã agunt quecũqꝫ agunt ƀm
naturã. Propter hoc bonũ a parẽtibus ha
bitũ: libro ꝺ hebdomadibus Boetius dic̃.
Oium bonoꝝ. ipm esse bonũ est. Iõ Arist.
9. Eth. Dijs ꝛ parentibus ꝛ magistris: non
põt reddi equiualẽs. Deser o filio mio prĩ
ꝛ matri grandẽ amorẽ ꝛ reuerentiã: qꝛ ha
buisti ab eis digniorem rem huius mũdi.
Ad ꝓpositum ergo. Si oia essent cõia: ma-
xime mulieres: ꝛ nullũ esset matrimoniuz.
parentes non discernerent̃ ab alijs. Filius
nõ cognosceret patrẽ: nec filia matrem. Et
ecõtra. essendo ogni cosa cõmune. Et defi-
ciente ista cognitione: per ꝯñs deficeret ho
nor. ꝛ reuerentia. Quia vt dicit phs: 3°. aie.
Uoluntas nõ fertur: nisi in bonũ precogni
tũ. Et in. 6. Ethi. Ois doctrina: ẽ de ꝑcogni
tis. Et Aug. x. de Tri. Firmissime nouimus
amari nisi nota nõ posse. Iõ non oia debẽt
esse cõia: sed quisqꝫ habere sua propria.

Secundo rõne ꝛc̃. Naturaliter parẽtes
diligunt ꝓprios filios. Uñ ph. 8. Ethi. Ge-
nerantis

nerantis ad genitũ: naturalr est amicitia.
In.6. Pol. Amicitia est ẜm naturam gene
rantis ad genitũ. Et de hoc lex ciuilis.l.fi.
C. de curatore furiosi. Nullus est amor qui
vicat amorẽ pentũ. Ex hoc: pater hac atq;
illac discurrit vt filiũ foueat. Non timet ne
caldo ne fredo: nec aliquod periculũ. Ad ꝓ
positũ. Si ñ eẽt mrimoniũ sꝫ oia: eẽnt cõia
eadẽ rõne: ⁊ parẽtes nõ cognoscerẽt filios.
Et deficiente hac cognitione parentes non
nutrirẽt filios. Nõ nutriti deficerent. Et ꝑ
ↄñs mundus deficeret. Unde apparet opi
nionem istorum nõ esse bonã: ⁊ nõ posse sta
re. Quapropter Uenerabil' Beda sup illo
Jo.2. Nuptie facte sunt ⁊c. detestans eos
etiã ipse qui detrahebant mrimonio dicit
Porro Taciani ⁊ Martiani. ceterorũq; q
nuptijs detrahunt perfidia: q̃ sit dãnabi-
lis insinuat. Si enim thoro immaculato ⁊
nuptijs celebratis debita castitate culpa in
esset. nequaq̃ dñs ad has venire. nequaq̃
eas signoꝝ suorum initijs cõsecrare voluis
set. Jlle. Hoc sanctũ matrimoniũ fuit insti
tutũ ab oipotenti deo: in paradiso terrestri.
Geñ.3°. quando clamauit. Crescite ⁊ mul-
tiplicamini: ⁊ replete terram. Nõ erat opus
o deus: dicere hoc. Quia hec ciuitas tibi
obediens fuisset. Mũdus est plenus de ba
stardellis. Et xps hoc ratificans. Mat.19.
Relinquet homo patrem ⁊ matrẽ ⁊ adhe-
rebit vxori sue. ⁊ erunt duo in carne vna.
Dicit vxori: non vxoribus: o concubinario.
Cui nõ sufficit vna muliere. In quibus ꝟ-
bis notat strictissima coniũctio amoris in
ter virum ⁊ vxorẽ. Unde Apl'. eph.5. Uiri
diligite vxores vestras. Ad quẽ amorẽ in-
ducimur triplici medio.

¶ Primo. exemplo sanctorum.
¶ Secundo. paganorum.
¶ Tertio. figura.

¶ Primo ⁊c. Geñ.12. de Abraã qui tñ di-
lexit Sarrã vxorẽ suam: vt ipsam vocaret
sororẽ. nõ vxorẽ. Dic inquit queso: ꝙ soror
mea sis. Quando ibat ad pharaonẽ. Pre-
terea Geñ.30. de Jacob: qui tantũ amauit
Rachel. vt pro ea sustineret frigus ⁊ tribu
lationes. Unde dicebat de se. In die vre-
bar estu. ⁊ in nocte gelu. Sed videbantur
ei dies pauci: pre amoris magnitudine.
Gran merce Jacob: che ge voleui ben.

Secundo exẽplo paganorũ. Refert Ua
lerius libro.4°.c°.6. de Amore coniugali.
de Tiberio gracco: qui duobus anguibus
apprehensis. scilicet masculo ⁊ femina. cer-
tificatus per aruspicem. ꝙ dimisso masculo
vxor sua cito moreretur. dimissa femina ip-
se moreretur. statim feminam dimitti iussit.
sustinuitq; in conspectu suo seipsum inte-
ritu serpẽtis occidi. Preterea d' Mitrida
te qui vxorem Hipsicrateam tantum ama-
uit. ꝙ non poterat pati priuari presentia
sua. nec per horam. Unde ex hoc ipsum se-
quebatur tonsis capillis in bello: indu-
ta habitu virili. Et virum fugientem ab
inimicis in armis sequebatur eum per lo-
ca deserta. Preterea de Marco Antonio
erga Cleopatram: qui filare visus est cum
ea. Preterea de. Cn. planco. q vidẽs vxo
rem mortuam rediens de bello pre lachry
mis in funere defec. Preterea de illo qui
vxorem in ferculo bibit mortuam dum es-
set in prelio. intelligens vero hoc reuersus
est domum ⁊ cineres extumulari fecit ⁊ ci-
neres illos omni ferculo imponebat. vnde
ipse simul cum filio omnes comederunt.

Preterea de. M. Planco. qui vidẽs vxo
rem mortuam: vi amoris aperuit sibi cor
vnguibꝫ. Preterea de Egeria. vxore Nũ
me Pompilij. de qua Ouidius.15. Meta.
ipsa mortua: non valens sustinere tantum
dolorem siluam adijt. ibi lachrymans vitã
suam siluatam. Si ergo romani hoc fe-
cerunt. ⁊ pagani. quare non magis christia
ni: Tertio. Figura. De annulo q datur
vxori in signum amoris. habet quattuor cõ
ditiones.

¶ Prima. est aureus.
¶ Secunda. est rotundus.
¶ Tertia. in quarto digito.
¶ Quarta. ꝙ sit tantum vnus.

¶ Prima ⁊c. Quia sicut aurum excellit
omnia metalla: ita amor viri debet exce-
dere omnes amores. respectu vxoris. Uñ
Th.22.q.26. dicit ꝙ plus reuerẽtie debet
prĩ: sed maior amor vxori. Scda. ꝙ sit ⁊c.
Insignũ ꝙ nũq̃ dꝫ habere finẽ: nisi ꝑ mor
tem: postq̃ semel ↄiũcti sunt. Tertia. ꝙ sit
⁊c. Q: ẽ ibi qdã vena que ꝓcedit a corde

in signum fidei:vt dicitur.30.q.6.c. Femine. Quarta qꝺ vnus:vt ostendat amoris singularitas. Quia in omnibus vult hō societatem. Sene. Nullus eligeret esse solus Tullius. Natura nihil solitarium amat. In 6.Eth. Homo solitariꝰ aut deꝰ ē aut bestia. In oībus ergo amicitiā vult hō nisi in amore vxoris. Noli me tāgere:nisi forte sit aliqs poltronꝰ. Diligite ergo vxores vestras.

Sed forte dicis. Cū vera amicitia fundetur in bono vtili.dilectabili.⁊ honesto:vt hꝫ Tho.22.q.22. Et Tullius de amicitia. Et phs.8.Eth. Cuius vtilitatis ē vxor.in domo:ꝛ Rñdeo. Qꝺ ab ipsa sūt infinita bona. Eccl'iastici.36. Qui possidet bonā mulierē: incoat bonā possessionē. Bona posƀio: dat sustentamētū hoi. In eodē.25. Beatus ꝗ habitat cū muliere sensata. In eodē. Mulieris bone btūs vir. Eccl'iastes.7. Noli discedere a muliere sensata:gr̄a verecūdie illiꝰ super aurū. Nō est aliqꝺ ornamētum in domo. qꝺ ei merito possit cōparari. Nō aurū.nō argentū. Illa ē que pr̄em ⁊ matrē parētesq́ꝫ oēs relinqt.⁊ intrat domū tuā:ꝛ sub moribꝰ tuis.ꝗ es bestialis. Hec est q̄ frumētū ordinat.pānos lauat.lacerata restaurat. Colūna ē viri: ⁊ filiorū. Quis ordinat domum:ꝛ Quis filios:ꝛ Vere mulier. Si plāgis: plangit ⁊ ipsa. Si infirmaris īfirmatur ⁊ ipsa. Cibū ñ capit.sōni oblita.quiescere nescit. O q̄t sūt ꝗ ab vxoribus sustentantur. Jō Eccl'iastici.35. Vbi nō ē mulier:ꝛ ingemiscit eger. In huius figurā Gen.2.dixit dñs. Nō est bonū:ꝛ hoiem eē solū:faciamus ei adiutoriū simile sibi. Dubiū queritur:qs plus amat:ꝛ Rñ° ꝙ mulier:q2 dona ē dulcior corde:q̄ꝫ hō.

s Ecūdū di ⁊c. Cū mā̄suetudine dꝫ corrigi:nō cū tyrānide.nec cū asperitate seu austeritate.nō cū amaritudine sed dulcedine.33 q.vlt.c.vlti. Maritꝰ dꝫ habere vxorē in dilectiōe:⁊ debita disciplina. Et phs li.Jco. Vir nō dꝫ femine iniuriari:ne femina iniurietur sibi. In huiꝰ figurā:vt dicit magister.in.4.di.18. Mulier nō est formata de capite viri ne videretur dña. Vñ Asculanus. Quella casa nō me piace: doue la gallina canta:el gallo tace. Vnde Prouer.31. Per tria mouetur terra.⁊ quartū qꝺ nō pōt sustineri. Per seruū cū regnauerit. Per stultū cū saturatꝰ fuerit. Per ancillā:cū fuerit heres dñe sue. Et per odiosā mulierē:cū in mr̄imonio fuerit assūpta. Ille. Quatuor sūt q̄ expellunt hoiem de domo. Fumus.ignis.aqua.⁊ mala mulier. Preterea nō ē facta de pedibꝰ ne videretur ancilla eē. Sꝫ de costa:ꝛ vt esset socia viri:⁊ solaciū. C. de crie expilate hereditatis. Vxor est socia viri. Et si qñ errat:ꝛ Q2 oēs sumꝰ defectuosi:iuxta illꝺ Ja.3. In multꝭ offēdimꝰ oēs.dꝫ corrigi cū mā̄suetudine ⁊ benigne. Non cū ꝯfusiōe vel verecūdia:aut publice ꝯtēptibilr̄ arguēda. Vnde Varro in satyra q̄ Mappea īscribitur.dicit. Qꝺ vitiū ꝯiugis aut tollēdū aut ferēdū ē. Qui tollit vitiū cōmodiorē ꝯiugē pstat. Qui fert semet efficit meliorē. Vñ ponit Aulus gelliꝰ li.1. noctiū atticarū. Qꝺ cū Euripides interrogaret Socratē.cur Xantippen vxorē suā litigiosā:ꝛ ⁊ que nūq̄ꝫ cessabat brūtulare per domū.nō fineret:ꝛ Rñdit. Cū talē domi perpetior:ꝛ assuesco ⁊ exercitor:vt ceterorū q̄ꝫ petulantiā ⁊ iniuriā facilius ferā. Sed nota ſm Alber.sup Luc.tres sūt spēs mulierū. Quedā sūt suspecte. Quedā sunt medie. Quedā sūt pbate. Primo ⁊c. Iste sunt arcēde.⁊ disciplināde. Q2 vt dr̄ Eccl'iastici. 25. Si nō ambulauerit ad manū tuā:ꝛ confundet te in ꝯspectu inimicorū tuorū. Jdō sunt corrigēde. Et hoc tripl'r. P° bonis verbis. Eccl'iastici.18. Corripe amicū tuum. et da locū timori altissimi. Et Aug.i Regula Corripite inquietos ꝯsolamini pusillanimes Scꝺo minis. Dꝺ. Irascimini ⁊ nolite ⁊c. Tertio verberibus. Prouer.xi. Cor durū in baculo percute. Prouer.13. Qui parcit virge: odit filium suū. Q2 virtus stat in verbis. herbis.⁊ lapidibus. Adde quartum. Fra baston. Scꝺo quedā sunt medie. Et q2 vt dr̄ Di.33.c. Habuisse. In rebus ambiguis: absolutum non debet eē iudicium. Debet probare mulierem lento passu. Tertio q̄dam sunt ⁊c. De his dicit Socrates. Pudica mulier custodia non indiget. In verbo custodia. Applica contra viros:ꝛ qui omnē libertatem tollunt vxoribus. Non mireris si furantur:ꝛ eas absoluo. Non li dar bastonadi.q2 non possum:q2 papa hanc auctem non concessit. Iste ergo sūt relinq̄nde in libertate sua:⁊ cū oī humanitate corrigende:si errant. Unde Ber.ad Raymundum

vxorem

Uxorem bonam: potius risu q̄z baculo castigabis. Col. 3. Viri diligite vxores vr̄as: ⁊ nolite eē amari. vt scꝫ tractetis sicut ancillas. Non imerito. Qꝛ vt dicitur Eccl̄. 26. Mulier fortis oblectat viꝝ suum. Quapp apud romanos merito arguitur austeritas quatuor virorum. De quibus dicit Val. li. 6. c. 3. Qui seuere se hn̄erunt ad vxores suas. eas male tractando. Primus fuit. Q. Antisthius. qui videns vxorē suam loquētem cuꝫ meretricula q̄dā libertina secrete eā repudiauit. Male: se habuit. Secundus. P. Sempronius qui coniugē repudiauit: quia iuerat ad theatrum ad spectandum ludos: absq̧ sui licentia. Male egit.

Tertius fuit Sulpitius gelidus: qui vxorez repudiauit: qꝛ iuerat capite discoopto. Hoc erat p̄ceptuꝫ romanoꝝ. Forte melius: qꝛ velū expandūt: vt Ven̄. que oculo clauso eunt: ⁊ plus circunspectant: q̄z alie duobus. Quartus fuit Cn. Metellus. qui videns vxorem rubeam reuertens de platea dubitauit ch̄ lauesse trouato el bochal. Qꝛ erat preceptū romanoꝝ. ne mulieres vinū biberent. O q̄z bonū esset nūc: qꝛ nimis garrulant. Vocauit eaꝫ di. Sufflami in questa orechia. Dedit ei canatam vini. Ex hoc ipsam iugulauit. Male se habuit i hoc. Pratica. O quanti hodie. qui arguunt vxores cum malis verbis. d. Ribalda. gaiosa. imbriaga. Si est gaiosa. ⁊ tu gaioso. Si putana: ⁊ tu putaner. Femine dignitatem suaꝫ habēt a maritis. ff. de senatoribus. l. Femine. Femine dignitatem a virorum dignitatibus sortiuntur. Iniuria facta vxori: ē mariti. Mat. x. Qui vos spernit me spnit. In Autentico de Consulibus. §. Si vero. Col. 4. Vxores nanq̧ coruscant radijs maritorū. Sunt vt canes in domo. Non sic o viri: sed cum mansuetudine vxores vestras corrigite. Ad quod duplici exēplo inducunt viri. Primo de Job. 1°. Qui amissa oī substantia. a demone verberatus. ridebatur a muliere. Bn̄dic deo: ⁊ morere. Respondit benigne. Quasi vna de stultis mulieribus locuta es. Non dixit simpliciter: stulta: sed conditionaliter. Secūdo Tob. 3°. Qui dū esset ad parietē quiescēs. post sepelitiōeꝫ mortuorum. hirundo stercus in oculos fecit. Factus est cecus. Mulier cum ridebat. Rn̄dit ille. Vana facta est spes tua. O mulieres vultis documentū quo eritis in pace cum maritis vestris: Facite illud consilium illi⁹ vetule: quod dedit iuuencule. Vis stare cū marito in pace: Oldi. vedi. ⁊ tace. Viri propter multas occupatiōes sepe clamāt: vxor taceat. 1°. Pol. Silentiū: mulieri prestat ornamentum. Ecclesiastici. 36. Audi tacens ⁊ pro reuerentia accedet tibi bona gratia. Et si loquitur: morose. dulciter. Prouer. x. Sermo moll'. frangit iram. Inducūtur ad hoc exemplo virginis. Que quinquies locuta est. vt Alber libro. 4°. Com. c. 3°. Primo nazareth. Ecce ancilla ⁊c̄. Secundo in tēplo. Fili quid ⁊c̄. Tertio in nup. Vinum non ⁊c̄. Quarto qn̄ salutauit Helisabeth. Quinto quando dixit Magnificat anima mea ⁊c̄. Due sunt regule viri ad vxorem. Primo eā amet. Secunda eam pascat ⁊ foueat. Alie regule vxoris. Prima ipsum honoret. Secunda res domus curet. Patet secundū.

t Ertium ⁊c̄. Ut ipsaꝫ instruat bonis moribus. cū sit datus ei in magr̄m: ⁊ caput vxori sue. Eph. 5. Mulieres sint subiecte viris suis: sicut domino. quoniam vir caput est mulieris. Super quo Nicolaus de lyra. Sunt imperfectiores viris: ⁊ quoad seruꝫ. quia est mas occasionatum. ⁊ quoad intellectū: qꝛ deficiunt in discretione. Debet ergo vir eam docere. Alexāder magnus volens vxorari. quesiuit consiliuꝫ super hoc. quid agere deberet. Cui rn̄dit Aristo. suus preceptor. dans quattuor documenta. necessaria omni volenti vxorari. Primū est. O Alexander bene cogites sup eam. Qꝛ si vis equū emere. prius illū vides si habet la paladina. si oculos gibbos. si bonam cropā. Plus de vxore. ¶ Secundū documentū. Debes cogitare si hꝫ parētes bonos. aut malos. Si bonos cape illam: qꝛ vt dicit phs. 1°. Icono. Impossibile est q̄ filij sint mali cōiter: qn̄ parentes sūt boni. Si mali nō capias. Qꝛ idē phs. Impossibile ē negligētibus dn̄is: seruos esse solicitos. Aut hꝫ vnū bonū: ⁊ aliū malū. Aut pr̄: aut mr̄. Si pr̄ est bonus ⁊ mr̄ mala: magis timēdū est. Qꝛ filij plus capiūt a mr̄e: q̄z a pr̄e. O quot videmus malas pp mr̄es: q̄ sūt meretrices. Si pr̄ est mal⁹ ⁊ mr̄ bona. potes eā capere. Qꝛ filia plus mr̄i q̄z pr̄i assilat. ¶ 3. do·

cumẽtũ: vt ducat iuuenẽ: magis ꝙ̃ vetulã.
Non sine rõne. In lib. Jco. phs. Oꝫ iūgt vi
rum puellã ducere in vxorem: vt doceat bo
nos mores. O compagno: bonos mores: nõ
turpia. Tob. 9. de semetipo añꝙ̃ ingredere
tur ad Sarrã. d. Surge Sarra: ⁊ deprece-
mur deũ hodie. cras. ⁊ post cras: q: his tri-
bus noctibus deo iungimur. Tertia ãt no-
cte transacta. in nostro erimus coniugio.
Jlle o quale hoc matrimoniũ. ⁋ Quartuꝫ
est ⁊c̃. Ad ꝟtutes. Quidã querũt diuitias.
Cõtra Petrarcha lib. de remedijs fortuito
rũ. Nihil est importunius vxore multũ do-
tata. Nil sibi illicitũ arbitratur. dñam se pu
tat nõ sociam. Vñ dos ingredit̃ inde liber
tas. Unde seruãda est regula Theophra-
sti. Melius est ducere pauperẽ pacificam
ꝙ̃ diuitẽ litigosam. Vñ Sap. Prouer. 21.
Melius est sedere in angulo domus: ꝙ̃ cũ
muliere litigosa in domo conuiuij. Et hoc
Licurgus posuit legẽ suis athenïẽsibus. vt
puelle indotate nuberent̃ vt vxores elige-
rent̃ nõ pecunie. Et hoc sapienter. Q: non
vxor nubit viro: sed auaritia est vxor. Alij
querũt pulchritudinẽ. Diony. 4°. Pulchꝛ
⁊ bonũ oia desiderãt. Et hoc est malũ. Jlle
it q̃rẽdo brigã: q̃rẽdo pulchrã. Vñ Theo-
phra. Difficile custodit̃: quod plies amant.
Quare o Theophraste: Q: Pulchra cito
adamat̃. Jste sũt que semꝑ volũt stare ad
fenestrã. Suꝑ hostia. aptando capillos ⁊c̃.
O paçarelle. Sunt alij qui ducũt ⁊ querũt
bonos mores. Et hoc est sanctum: ⁊ melius
Prouer. xij. Mul'r diligẽs. corona viri sui.
Que mũdum ornauere. Quod pꝫ quadru
plici testimonio.

⁋ Primo mulierũ veteris testamẽti.
⁋ Secundo mulierũ noui testamenti.
⁋ Tertio mulierũ paganorum.
⁋ Quarto mulierũ sanctarum.

⁋ Primo ⁊c̃. Eua. Sarra. Rebecca. Ra-
chel. Susanna. Hester. Asa. ⁊ aliaꝝ: san-
ctaꝝ. 2°. ⁊c̃. Dña Rotilda regina franco
rum: que ꝑdicatõe sua viꝝ Clodoueꝝ con
uertit ad fidem xp̃i. cũ omni regno suo. Do
mina Galla regia vngarie q̃ viꝝ Stepha-
num cũ oi regno suo cõuertit. Dña Theo-
dolinda regina longobardoꝝ. que edifica-
uit ecclesiã. s. Jo. monzie. ꝯuertit totum re
gnũ suũ. Monica Aug. Magdalena totã
marsiliã. Scã Cecilia Valeriũ. s. Theodo
ra Sisinniũ. Dña Blãca que ꝯuẽtꝰ plures
reformauit. Verificat̃ snia apl'i. i. Corin. 7.
Sanctificatus est vir ⁊c̃. 3°. ⁊c̃. Dña A-
mata regia latinoꝝ: mr̃ Latini regis italie
que inuenit lr̃as. 20. vsq; ad. x. cũ mundus
fuerit ꝑ. 2. M. ãnoꝝ sine: sꝫ hec inuenit. vt
dicit Jsido. i. Eth. Dña Jsides q̃ fuit tp̃e
Abraee: inuenit lr̃as hebreas. ⁊ egyptias.
Preterea dña Semiramis q̃ inuenit vsuꝫ
bracharũ. cũ mundus fuerit sine eis: vsque
ad Noe. Preterea. Dña Dido q̃ bellum te
nuit. ꝯtra romanos. que ꝯstruxit Carthagi
nẽ. 4°. ⁊c̃. Caput haꝝ. M. ꝟgo. q̃ xp̃ꝫ ge
nuit ⁊c̃. Mulieres fuerũt firmiores in fide.
Unde xp̃s primo apparuit eis post resurre
ctionẽ: ꝙ̃ apostolis.

⁋ Sabbatũ. 5. 40. Quod ꝟgo maria ẽ spe
ciosissima super omnes mulieres.

Go sũ lux
mũdi: q sequit̃ me nõ
ambulat in tenebris:
sed hẽbit lumen vite.
Jo. 8. ⁋ Recitat exẽ-
plũ Vincẽtius histo.
Q8 qdã miles fuit hñs castꝝ: q oẽs trãseũ
tes ꝑ viã. sine mia spoliabat. Hic ꝟginẽ q̃ti
die salutabat. Aue maria. Quadam vice
monachus transiẽs fuit: quẽ ꝑdictus miles
spoliari ꝑcepit. Vir sctũs predones rogauit
vt se ad dñꝫ suũ ꝯducerẽt: q: secreta hẽbat
secũ ꝯferenda. Quo ꝯducto. Vocetis inquit
oẽs de familia vr̃a. Cũ venisset qdã in me-
diũ q erat camerarius: oculis reuersis hic
inde circuibat. Adiuro te inqt dicas mihi:
qr̃ huc veneris: Rñdit ego sũ demon: ⁊. 13.
ãnis cũ milite mansi: q: ꝑnceps nr̃ me huc
misit: vt die q̃ hic salutatiõeꝫ fineret: occide
reꝫ. Miles ãt hoc audiẽs expauit: ⁊ ad mo
nachi pedes ꝓuolutus vitam emendauit.
Jgr̃ mariã salutemus. Aue gr̃a ⁊c̃. Ego sũ
lux mundi: q sequit̃ me nõ ambulat in tene
bris. Quadam die dixit xp̃s iudeis. Ego
sum lux mũdi. Scdꝫ Alber. suꝑ Lucã tria
luminaria contulit ds mundo. De quibus
Gen. 3. Fecit deus duo luminaria magna.
Luminare maius. i. sol. Et luminarie minꝰ.
idest luna. Et stellas. Spũal'r. Maiꝰ lumi-
nare: est xp̃s. De quo ecclesia. Sol insti-
cie xp̃s

cie xp̄s d̄s nr̄. Et dicit̄ maius lumē: q2 sup
oēs lucet. perfectōe vite. Mar. 7. Nemo bo
nus. nisi solus deus. i. Re. 2. Non est sctūs.
nisi dn̄s. Scd̄z lumē dr̄ maria. De quo Ber.
sup Can. Tolle corpus solare quod illumi
nat mundū: ⁊ vbi dies: Tolle mariā maris
stellā: ⁊ quid nisi vmbra mortis. ⁊ tenebre
relinquūtur: Ille. Tertiū lumen: sunt sācti
qui nos illumiuauerūt bonis exēplis; quos
inuocare dbemus in nostris aduersitatib⁹.
Job. 5. Voca si est: qui tibi respōdeat: ⁊ ad
aliquē sctōꝝ ꝯuertere. Ego sū inqt lux mū
di. Dixerūt pharisei ei. Tu de teipso testīm ꝑ
hes. Testīm tu. si ē ve. Q2 Prou. 17. Laudz
te alien⁹. Et. 2. Cor. x. Nō. n. q seipm cōmē
dat ille ꝓbatus est: sed ⁊c̄. Rn̄dit xp̄s. Etsi
testīm ꝑhibeo de me: testīm meū veꝝ est. Q2
scriptū est in lege vr̄a' Deu. 19. Duoꝝ hoiuz
testīm verū est. Scd̄m Glo. xp̄s hūit testīm
a quattuor. Primo a pr̄e. Mat. 17. Hic est
filius meus dilēs ⁊c̄. 2°. a spū. s. in spē co-
lumbe in Jordane. 3°. de seipo in ꝓpria ꝑ
sōa. 4°. a Dd̄. Dixit dn̄s do. meo. s. pr̄. dn̄o
meo. s. xp̄o. Sede a dextris meis. Alibi. Do
minus dixit ad me: filius meus es tu: ego
hodie genui te. Sequit̄. Testīm meū veꝝ ē.
Hec locutus est Jesus in gazophilatio. i. in
loco vbi ponebant̄ pecunie ꝓ templi ꝯstru
ctione. De maria p̄dicaturus. s. de eius spe
ciositate: assūpsi ṽba in ꝑsona marie. Ego
sum lux mūdi. Vbi tria videbimus i p̄nti.
C Primū dicitur oppositōis.
C Secundū dicitur declarationis.
C Tertium dicitur responsionis.
C Primū dr̄ ⁊c̄. Vtꝝ maria fuit speciosior
oibus creaturis: Arguūt qdā q̄ nō. quod
ꝓbant. tribus medijs. Primum est tale.
Vna res tanto est pulchrior: q̄nto est mira-
culosa: q2 miraculū naturā p̄cedit. Exēplū
de vino in nuptijs quod fuit mirabile: quia
miraculose ꝓductū. Eua est miraculose ꝓ-
ducta: ṽgo maria naturalr̄. igitur eua erit
pulchrior. igit̄ nō maria. Scd̄m est tale.
Pulchritudo mulieris: est magna occasio
mali. Eccli. 9. Propt̄ spēm mulieris: multi
ꝑierūt. Et Hiero. Gladius igneus: est spēs
mulieris: q2. s. est cā mali. Eccli. 9. Auerte fa
ciē tuā a muliere compta. i. ornata. Exēplū
illius pr̄is: qui dixit. Melius est videre de-
monē q̄ ornatam mulierē. Virgo maria de
buit oibus esse cā saluādi. ⁊ cā boni ⁊ non
mali ac occasio ꝑdēdi. igitur nō debuit esse
pulchra. sed nigra. Tertiū est tale. virgo
maria fuit humilis. igit̄ debuit hr̄e oēs cās
humilitatis. Sed pulchritudo est cā supbie
⁊ inanis glīe. iuxta illd̄: Fastū iest pulchris.
Exēplū regine Vasti Hest. 2. q̄ supba erat
ꝑꝑ suā pulchritudinē. Vnde ph̄s. 2°. Pol.
Meli⁹ ē dicere mulieri. modicā vel medio
crē esse: q̄ magnaz. Maria fuit hūilis. igit̄
nō debuit eē pulchra: ne essz cā inanis glīe
Alia opio dicit q̄ fuit pulchrior oibus crea
turis. Ego sū lux mūdi: dic̄ hodie. Et Can.
4. c. Quā pulchra es amica mea. s. quoad
corp⁹. Quā pulchra es: quoad aiam. Ocu
li tui colūbaꝝ. igit̄ pz ⁊c̄. Ad hāc difficulta
tē. rn̄deo ꝫm Archiepm in. 4. ꝑte sū. Et Al
bertū sup missus est. c. 45. Et Voraginē in
mariali. Et Aleran. sup Lucā: q̄ sup oēs
fuit pulchrior. Que ꝯclusio ꝓbat̄ tripliciť.
Primo rōe. 2°. auctoritate. 3°. figura.
C Prima rō est tantū de corpore.
C Primo rōne compositōis.
C Secundo rōne expulsionis.
C Tertio ratione exclamationis.
C Primo rōe ⁊c̄. Corpus vnū tanto ē pul
chrius ⁊ nobilius. q̄nto ꝯtinebit in se nobili
orē aiaz. Ex hoc: corp⁹ humanū est pulchri⁹
oibus corpibus brutoꝝ ꝑꝑ vnionē ad aiaz
rōnalē. Igit̄ corpis pulchritudo auget̄ ad
nobilitatē aie ad quā ordinat̄ vt suū ꝑfe-
ctibile. Sed aia ṽginis fuit nobilissima su-
ꝑ oēs aias post aiaz filij. Igr̄ ⁊ corp⁹ ei⁹ fu
it nobilissimū ⁊ pulcherrimū sup oia corpa
p⁹ corp⁹ filij. Corp⁹. n. filij. q2 erat vnitū dei
tati. Jō fuit ꝑfectissimū in pulchritudie. iō
corp⁹ imediate ordiatū ad ip̄z. erat scd̄o lo
co pulcherrimū. Sz illd̄ fuit corp⁹ mr̄is vn̄
assumebat̄ id quod vniebat̄ dinitati. Pro-
pter quod seqt̄. q̄ fuit pulcherrimū corpus
marie: sup oia corpa. Ego sū lux mūdi. Qd̄
Joānes dclarauit Apoc. xij. Signū magnū
appuit i celo. Mlr̄ amicta sole. ⁊ luna sb̄ pe
dibus ei⁹ ⁊ i capite eius corona. xij. stellaꝝ.
Mlr̄ hec: est maria. sole pulchrior. luna. i. ec
clesia sub ei⁹ dn̄io. Corona. xij. stellaꝝ: sūt.
xij. p̄uilegia q̄ habuit. Ego sū lux mūdi. Ad
polliendū eā. videbim⁹. 6. affaytamta: qb⁹
mulier solet polliri. vt sic dicere possimus.
Ego sum lux ⁊c̄.

¶ Primum. dī ornamentum vestis.
¶ Secundum. dī ornamentum capitis
¶ Tertium. dī ornamentum pectoris.
¶ Quartum. dī ornamentum cinguli.
¶ Quintum. dī ornamentum manus.
¶ Sextum. dī ornamentum pedum.
¶ Primum dī ⁊c̄. Dum mulier affert in ca
pite la gerlanda, aut vellum subtile: cum
cerudellis compositis ⁊ huiusmodi. Istud
ornamentum habuit virgo .s. charitatē dei
⁊ proximi. Primo dei. Quia vt dicit Ale-
xander super Lucam. Nulla creatura xp̄o
excepto impleuit ita illud preceptū. Mat.
22. Diliges dominum deum tuum: vt ma-
ria virgo. Unde de seipsa. d. Can. 6. Nun-
ciate dilecto meo: qꝛ amore langueo. Idē.
Introduxit me rex in cellam suam vinariā
⁊ ordinauit in me charitatem. Idē. Vul-
nerata sum charitate. Et ecclesia. Vidistis
eam plenam charitate ⁊ dilectione. Secū
do proximi. Quia tempore passiōis: q̄uis
sui dolores essent intensi videndo filiuz af-
fligi: tamen volebat filium mori pro huma
ne gn̄onis salute. Et vt dic̄ Archiepiscopꝰ
Si alius modus non fuisset: ipsamet filiuz
proprium occidisset. Quia non minor erat
charitas sua q̄ȝ abrae: qui filium suuz erat
paratus ⁊c̄. Secundum est ⁊c̄. Que coo
perit totam personam: de veluto: de scarla-
to. Maria virgo: ornamentum hoc habu-
it .s. perseuerantiam. De qua Hieronymus
ad Furiam. Non enim queruntur a xp̄ia
nis initia: sed fines Paulus male icepit: sȝ
bene finiuit. Idem ad Julianum heremi
tam. Cepisse multorum est: ad calcem per
uenisse paucorum. Fuit perseuerans: vt di
cere posset illud Ecclesiastici. 24. Usq̄ȝ ad
futurum seculum non ⁊c. Et. Job. 27. Do
nec deficiam: non recedam ab innocentia
mea. Tertium dī ⁊c. vt fermalia. el fio-
cho. el balasso nel pecto. Maria habuit
hoc ornamentum. Quod intelligitur fides
que est necessaria. De qua ad Heb. xi. Si-
ne fide impossibile est ⁊c̄. Et Cicero. p° de
offi. Fundamentum autem iustitie: est fi-
des. Hanc auteȝ habuit maria plenissime.
Quia passionis tp̄e. totus mundus fideȝ
perdidit. ista excepta: que ipsam sustenta-
uit. O felix maria. O scā ⁊c̄. Quartum
dicitur ⁊c̄. vȝ: el chiauacoro. el centurino:
vt mulieres que tot appendunt: vt videāt
merascalchi. Maria hoc habuit. Qd̄ itel-
ligitur iustitia. Que clamat vnicuiq̄ȝ red-
dere quod suum est. Maria omnes sensus
mortificauit. Apostolus ad Col. 3. Mortifi
cate membra vestra que sunt super terrā.
Visum: a lasciua consideratione. Auditū:
a nociua auditione. Tactū: a remissa ope
ratione. Olphatum: a vana odoris requisi
tione. Gustum: a verborum inconsideratio
ne. Ecce quomodo ⁊c̄. Quintuȝ dicitur
⁊c̄. Annulos. cyrothecas hr̄e in manibus.
Maria habuit hoc ornamentum .s. spem de
deo. De qua. ps. In te domine speraui ⁊c.
Et Idem. Mihi adherere deo bonum est.
ponere in dn̄o ⁊c. Sextuȝ ornamentum
⁊c. Ut sunt planule in pedibus. De vene-
tis que vt videātur magne ⁊c̄. Maria ha
buit hoc ornamentum. In pede sinistro pla
nulam habuit. vȝ vitam actiuam. Quia vt
dicit Hieronymus ad Cromatium. ⁊ He-
liodorum. Hanc regulam virgo seruabat:
vt a mane vsq̄ȝ ad tertiam: orationi insiste
ret. A tertia vsq̄ȝ ad nonaȝ in textrino ope
re se occuparet. Iterum a nona ab oratiōe
nō recedebat: q̄usq̄ȝ illi angelus appareret
De cuius manu escaȝ accipere solebat. In
dextro: contemplatiuam: vt vacare diuinis
⁊ orationibus. Unde Luc. x. Maria opti-
mam partem elegit ⁊c̄. Ego sum lux mun-
di. patet prima. ¶ Secundo rōne ⁊c. Illa
creatura in qua nullum est peccatum: ⁊ in
qua sunt omnes virtutes: tam cardinales
q̄ȝ theologice: illa est pulchrior oībꝰ creatu
ris. Sȝ in maria erāt huiusmodi. Igit̄ ⁊c.
Prouer. vlt. Multe filie congregauerunt
diuitias: tu autem supergressa es vniuer-
sas. Supergressa omnes. Primo in ea fuit
charitas. Secundo fides. Luc. i. Beata q̄
credidisti. Tertio spes. In te domine spe-
raui. Quarto iustitia. Isa. xi. Erit iustitia:
cingulum lumborum eius. Quinto fortitu-
do: supportando patient̄. Ecclesiastici. 24.
Usq̄ȝ ad futurum ⁊c. Sexto in ea pruden-
tia. Luc. i. Cogitabat qualis esset ⁊c. Septi
mo fuit in ea temperantia: qꝛ parum locu-
ta est. In. i. Polit. Silentium: mulieri pre-
stat maximum ornamentum. Scd̄m Alber
tuȝ in. 4. li. Comp. theo. c. 3. Quinq̄ȝ vicibꝰ
locuta est. Et merito illius verbi: miraculū
semper

semper secutum est. Primo nazareth. Luc. p°. Ecce ancilla domini. In ancilla sunt quatuor. Primo quod sit prompta. Virgo fuit. In verbo Ecce. Secundo quod sit obediens. Virgo fic. In verbo Fiat mihi. Tertio quod sit humilis Virgo fic. In verbo. Ancilla domini. Secutum est miraculum. quia filius de celo ⁊c. Secundo in templo. Lu. 2. Fili: quid fecisti nobis sic? Secutum est miraculum. Quia christus ei obediens fuit. Erat inquit subditus illis. Tertio in nuptijs. Vinum non habent Miraculum secutum est. Quia de aqua ⁊c. Quarto quando salutauit helisabeth. Lu. 2. Magnificat anima mea dominum. Secutum est miraculum. Exultauit inquit spiritus meus. Vbi dicit Franciscus de mayronis in quodam sermone: quod virgo quam primum illa mirifica verba: Ecce ancilla domini: ⁊ suum consensum verbo firmauit. tunc inuenta est excessisse merita ⁊ perfectiones. ⁊ bona tam naturalia quam accidentalia omnium creaturarum. propter eminentiam quatuor virtutum: que exprimuntur in verbo Ancilla. Prima fuit obedientia. Secunda humilitas. Tertia fides. per quam captiuauit omnem intellectum in obsequium dei. Quarta fuit charitas: dum protulit verbum Tuum. Omne cor suum. omne esse. omne posse. obtulit voluntarie deo omnipotenti. vnde patet secunda ratio. ¶ Tertio ratione ⁊c. Quia omnis natio eam dicit pulchram ⁊ sanctam. Nam dicitur. ff. de officio questoris. l. i. Illi opinioni standum est: que plurimorum testimonio probatur. Et philosophus li. de somno ⁊ vigilia. Quod ab omnibus vel pluribus dicitur: fidem habet quod ita sit. Et. 7. Ethi. Fama quam omnes famant vel exclamant: non potest esse in toto falsa. Et Dis. 96. c. Extra. Et de officio ⁊ potestate delegata. c. Prudentia. Integrum est iudicium: quod plurimorum sententijs approbatur. Ad propositum. Omnis natio mariam veneratur ⁊ collaudat. Vnde ipsa dicit. Canta. Quia respexit humilitatem ancille sue. Ecce enim ex hoc ⁊c. Vnde laudatur a. 6. generationibus. Primo a sarracenis ⁊ turchis. qui ipsam adorant in templis suis ac thurificant. ⁊ nomen eius in tanta reuerentia. quod blasfemantes eam graui pena puniuntur. Fatentur enim christum de virgine natum. celum viuum ascendisse. sed non mortuum fuisse. Et venturum in fine mundi: mundum iudicaturum: vt patet in Alcorano. Et ipse Macometus in eodem. v. Dixerunt angeli ad mariam: deus elegit ⁊ purificauit te: ⁊ preelegit te. super omnes mulieres mundas. Ille. Secundo a paganis laudatur. Virgilius. in. 4. egloga.

Iam redit ⁊ virgo: redeunt saturnia regna.
Iam noua progenies celo demittitur alto.

Et quamuis hiero. dicat Virgilium hoc non intendisset dicere de virgine. Et ego dico: quod hoc possibile fuit. Et ratio. Quia si Cayphas prophetauit de mundi salute per mortem vnius. s. christi: tamen hoc non intelligens: ita Virgilius de christo ⁊ matre eius: bene dixerit. vt dicit Aug. Preterea ex grecis fuerunt sybille: vt Lactantius ponit earum verba in greco: postea in latino. laudant hec mariam. Tertio ab hereticis. Et si in multis errent. vt ab ecclesia diuisi: tamen mariam venerantur. Illis exceptis: qui dicunt habuisse alios filios ex Ioseph: in residuis eam commendant. Quarto ab eclesia: que omni sabbato officium celebrat. ⁊ statuit singulis diebus pulsari campanas: de sero: de mane: de meridie. Et ex hoc honoratur in salutatione angelica. O secularis dic Aue maria. Quinto ab omnibus sanctis. Quid clamant omnes scripture? Quid doctores? Quid apostoli? Quid euangeliste? Quid omnes sancti? Vere la bonta. la policia de maria. Ego sum lux mundi. Sexto a malis laudatur. Numeri. 24. Balaam qui fuit idolatra. in spiritu prophetie de maria dixit. Orietur stella ex Iacob. Que est hec stella? Vere maria. Quia sicut stella illuminat noctem: ita maria illuminat mundum presentem tenebrosum peccatis. Et hoc quidem triplici lumine. Primo lumine miraculorum. O loreto. O carauagio. quot miracula? Secundo exemplorum: quia fuit exemplum omnium virtutum. Tertio lumine subsidiorum: quia adiuuat omnes nos. Vnde Petrar. in laudem matris.

Chi el padiso vole: a maria volgia li ochio:
Por a ley sinzegnochij. cum humil core.
Ella non abandona: chi mercede adimanda con lo bon çelo.
Anzi ipetra corona del fiiol benigno: che re del cielo.

Ego sum lux mundi. Et sic patet secunduz mysterium.

t Ertium dicitur rc. Ad primum respondeo. q. s. miraculum naturam precedit. sed ena rc. Dico q in naturalibus hoc est verum: sed in spualibus non habet locum. Quia maria ratione maternitatis fuit pulchrior: cum animam habuerit nobiliorem. Et sic pat primum. Ad secunduz ne. s. eet scandaluz aliorum. Respondet Alber. q pulchritudo in suo genere e bona. Sed nihil est adeo bonum: quin ex eo possit malus scandalizari. Unde iudei scandalizabant in ipso christo: de ipsius doctrina. Scis inquiunt apostoli: quia pharisei audito hoc verbo: scan. sunt: No debuit maria pretermittere pulchritudinem suaz: propter scandalum passiuum quod sequi poterat. Unde pater responsio ad secundum. Et hoc modo talis sit responsio ad tertium. Sed queris modo. Utrum fuit nigra aut alba: Respodet Albertus super Missus est. c. 45. Qd non nigra simpliciter. neqz rubea. neqz alba. Quia isti colores dant quandam imperfectionem in persona. Unde dici solet. Adio mi guarda da lombardo roso. Todesco negro. Spagnol bianco. Romagnolo dogni pelo. Fuit maria mixta coloribus. participans de omnibus. Qr illa facies est pulchra que de omnibus coloribus participat. Unde dicunt auctores medicine. q ille color qui est compositus ex rubeo r albo. est optimus: cum commixtione tertij coloris. scz nigri. Et hunc inquit Albertus concedimus in mariaz fuisse. Fuit nigra aliquantulum. Et hoc triplici ratione. Primo ratione complexionis. Quia iudei tendunt in brunedinem quadam: et ipsa fuit iudea. Secundo testificationis. Quia Lucas qui tres fecit imagies. Una rome. alia loreto. alia bononie. sunt brune. Tertio assimilationis. Filius matri communiter assimilatur: r econuerso. Sed christi facies fuit bruna. Igitur rc. De qua nigredine. Uulgaris.

O bella piu chel sole. o piena luna,
O dei mater alma: o maris stella.
O formosa: cu tuto che sia bruna.

Et Can. Nigra sum sed formosa. Et Dionysius: dum mariam vidit. d. Si de tuo filio non eet mihi reuelatum. facile crederez non esse alium deum preter te. Ego sum lux mundi. Judith. c. Non est talis mulier in aspectu r pulchritudine r sensu verborum. Exemplum in vita Basilij legitur. q Julianus apostata cum iret pugnare contra persas: veniens Cesareaz Cappadocie petijt pro exercitu suo pane a. b. Basilio q episcopatu tenebat in ciuitate illa. Qui cu afferret ei panez ordeaceuz qualem habebat: iurauit q cum rediret faceret euz r suos comedi: r ciuitatem destrueret. Cumqz suadente Basilio populus iuisset ad quadam ecclesiam virginis in vicino monte sitam: ibiqz fuisset populus tribus diebus r noctibus in oratione. In hora. 3. noctis: vidit Basilius mulierem speciosam de celo descendentem in regio apparatu: puellis circundata sedens in throno. Mercurio occiso pro fide precepit militi vt se vindicaret de Juliano. Qui acceptis armis. r omnibus que ibi erant in abbatia Basilij: in qua erat corpus. Julianuz est aggressus i prelio: r ipsum occidit. Qui in papilione moriens. clamabat. Vicisti me galilee sanguinem proijciens in aera.

¶ Dominica de passione. De blassemia.

Os autem in honorastis me. Jo. 8. ¶ Cu mirabili intelligentia. eleganti r pellegrino conceptu. concluserunt doctores sancti. N. donu lingue fuisse communicatuz homini principalr. vt cum ea debeat laudare cum viuis preconijs r indefessis commendationibus diuinam bonitatem sui factoris. Unde Lacta. li. de ira dei ad Don. Quidam aut cur deus fecerit ipsum hominez. Sicut eniz mundu machinatus est ppter hominem. ita ipsuz propter se: tanqz diuini templi antistite. spectatorem operu. reru qz celestium. Ideo solus sermonem accepit r linguam cogitationis interpretem: vt enarrare possit maiestatem domini sui. Nota i verbo. solus sermonem. In. p°. Polit. Nullum animal habet sermonem: nisi homo.

homo. Et hoc totum vt deum ſuuꝫ laudet.
Sed hoc non facit ſceleſtꝰ. ⁊ ingratus blaſ
femator. qui inferiorem ſe facit omnibus
creaturis. que ſm modum ſuum laudant
creatoreꝫ. Aug. in ſermone: ad heremitas.
Ad nutuꝫ domini ſol non deuiat a via ſua.
non luna. non ſtelle. Campi decorantur flo
ribus. criſpatur ſilua. In nemore cythari
ꝫat auicula. Inſenſibilia obediunt deo: ſo
lus homo voluntati dei reſiſtit. Ille. Quia
ipſe eum blaſſemat ⁊ maledicit. Quod ho
die iudei fecerunt. Applica euangeliuꝫ ho
diernuꝫ. De blaſſemia erit ſermo. Ubi tria
ſunt videnda.

Primuꝫ. di diffinitionis.
Secunduꝫ. di abhominationis.
Tertiuꝫ. di punitionis.

PRimum dicitur ⁊c. Doctores eccle
ſie diffiniunt omnes blaſſemiaꝫ. d.
Blaſſemia ē attribuere deo qd deo
non conuenit. vel negare deo qd deo conue
nit: vel attribuere creature ꝙ cōuenit crea
tori. Illi. Quam materiam tangit Th. 22.
q. 2. ar. i. In. 4. diſ. 14. In primo modo pec
cabant quidam heretici: de quibus. 24. q.
3. c. Quidam aūt heretici: qui dicebāt deū
eſſe corporeuꝫ: ⁊ habere humana membra.
Cōtra quos. Jo. 4. Deus ſpūs eſt. In hac
ſpecie peccant illi q dicūt deum eſſe partia
lem ⁊ parteſenum: quia attribuunt ei qd
ei non conuenit. Quia non eſt partialis.
Actuū. x. In veritate compi: quia non eſt
acceptor perſonarum deus. Ad Ro. 2. Nō
eſt acceptio perſonarum apud deum. Et ex
tra de preben. ⁊ dignitatibus. c. Uenerabi
lis. Secundo negare ei qd ei cōuenit. In
hac ſpecie peccabant quidam heretici: q
dicebant deum non habere curam de hoc
mundo ſed diabolus: vt fuerūt manichei.
De quibus vbi ſupra. Ponebant duo pri
cipia. Bonum. ſ. deum quē volebant eē do
minum celorum. Malum. ſ. diabolum: quē
volebāt eſſe deū mundi. Cōtra quos. Jo. i.
Omnia per ipſum facta ſunt ⁊c. In ſpecie
hac peccāt qui dicunt. Dio non po far qllo
e quel altro. Contra. ps. Omnia quecūqꝫ
voluit fecit. Tertio attribuere creature ꝙ
conuēit creatori. Utputa facere miracula.
In hac peccabāt iudei. De quibus Lu. xi
Qui dicebant de xpo. In belzebub princi
pe demoniorum eijcit demonia. In hoc pec
cato peccant peſſimi incantatores qui pu
tant facere ſanationem vulnerum ſuis ſup
ſtitiōibus: cū ſoli deo conueniat. Unde. ps
Qui facit mirabilia magna ſolus. Et a ca
no. 26. q. 6. c. Epiſcopi. A diabolo tenentur
captiui: q relicto creatore: diaboli auxilia
querunt. Quod peccatum eſt grauiſſi
mum inter alia. Quod probatur in preſen
ti triplici ratione.

Primo. rōne inclinationis.
Secundo. rōne durationis.
Tertio. rōne ſuperationis.

Primo ratione ⁊c. Una maxima eſt in
theologia. Illud peccatum dicitur minus
graue: quod maiorem habet inclinationē
ad illud cōmittenduꝫ. Et maius graue qd
habet minorem inclinationem ad illud cō
mittendum. Exempli gratia. In codeꝫ ge
nere peccati. minus peccat iuuenis ꝙꝫ ſe
nex in peccato luxurie: quia plus inclina
tur ad illud cum ſit calidior. Unde philo
ſophus. 3. Topicoruꝫ. Juuenes magiſ ꝙꝫ ſe
nes moleſtantur a concupiſcentijs. Super
quo Aueroys. Complexio iuuenum eſt ca
lida ⁊ humida: ſenum aūt ſicca ⁊ frigida.
Unde grauius peccāt. Cicero. i. de officijs.
Cum oi etate luxuria turpis ſit: ſenibus ta
men fediſſima eſt. Unde Danielis. 13. de ſe
nibus iſrael: qui Suſannam voluerunt vio
lare: inſtigāte ſpū ſancto fuerunt condem
nati. Adultera vo qr iuuenis. Jo. 8. fuit
defenſa a xpo. Uade ⁊ amplius noli pecca
re. Ad propoſitum. Omne peccatum habꝫ
aliquod motiuuꝫ: ad illud cōmittendum.
Excepto peccato blaſſemie. Quid mouet
gulloſum ad gullam: Certe gulla: e mal de
ſancto biaſo. Quid luxurioſus ad luxuriā:
Mulier ⁊ delectatio. Quid vſurarius ad
vſuras: Congregatio temporaliuꝫ. O blaſ
femator quis ad blaſſemiam te inuitat:
Reſponde: ꝙ nihil. Immo inclinaris ad
ipſum laudandum: ⁊ ad magnificandum.
Quia vt dicit lex. l. Sed ſi. ff. de petitione
hereditatis. §. Conſuluit. Bene facienti be
nefacere debemus. Ille eſt qui pro nobis ē
incarnatus. crucifixus. mortuus. Tamen
vituperantur membra nobiliſſima quibus
nos redemit. Al corpo: al ſāgue. Uñ bñ pq̄
rit Iſa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipi āt

sprenerunt me. Cognouit bos possessorem
suū: ⁊ asinus presepe domini sui: populus
autem meus me non cognouit: ⁊ israel me
non intellexit. Ille. Qui poterat te facere
lapidem: lignum: tamen ad sui imaginē fe
cit. Unde patet ꝙ maius est peccatum ra-
tione ⁊c̃. ¶ Secunda ratio ⁊c̃. Conclusio ē
Tho. in. 22. q. 186. ar. x. Qđ peccatum tan-
to est grauius quanto est durabilius: vt eti
am patet de virtutibus. Charitas est ma-
xima omniū virtutum: quia est durabilior
alijs cum in patria omnes alie deficiant.
Ad propositum nostrum. Quanto plus ho
mo perseuerat in peccatis: tanto plus gra-
uatur conscientia. O pater nolo confiteri
hoc anno. aut per. 4. x. annos homo perma
net in peccatis: cui malum facis? Uere ti-
bi: gͣto plus moraris in miseria. Extra de
consuetudine. c°. Tanto. Tanto inqt gra-
uiora sunt peccata: quāto diutius infelicē
animam detinēt alligatā. Et in. c. finali. Et
24. q. i. Pudenda. Consuetudo mali non
minuit peccatum: sed auget. Ideo ecclesia
ꝓcipit. Extra de pe. ⁊ remi. c. Omnis utri-
usqȝ sexus: vt omnes in paschate se presen-
tent patri spirituali per cōfessionem: vt nul
lus habeat causā in peccatis perseuerare:
⁊ se abscondere a confessione. O presbyte-
ri. O curati aperite oculos vestros sup gre
gem. Unde archiepiscopus de florentia in
morte flebat: quia timebat de ouibus suis.
A casa nostra. Cum ergo peccatum blasse-
mie duret in presenti: ⁊ perseueret in futu-
ro: ꝙ non faciunt alia peccata. Igitur rati-
one durationis est peccatum grauissimū.
Audi Jo. in Apoc. 16. Blassemauerūt deū
celi ꝓ doloribus ⁊ vulneribus suis. Ubi di
cit. Tho. 22. q. 13. ar. 4°. Quod sicut in bea
tis post iudicium erit laus vocalis in para
diso: iuxta illud Exultationes dei in fauci-
bus eorum: ita in damnatis erit blassemia
vocalis. O blastemator de dio e de sancti.
Quel dio: quel christo: quella verzene: quel
sancto qual in presenti blassemas: sic facies
in inferno. Et sicut ecclesia in presenti inue
nit sanctos ad cantandum in lethanijs.
Sancte petre ora ⁊c̃. ita erit in inferno.
¶ Tertia ratio ⁊c̃. Glosa super illo verbo
Isaie. 18. Ad populum terribilem. Omne
peccatum blassemie comparatum: leuius

est. Iterū. Nihil est horribilius blassemia
que os suum ponit in celum. Quantum sit
graue hoc peccatum colligi potest ex ratōe
quia superat quattuor grauissima peccata
vt ponunt omnes theologi. cum rationibus
euidentissimis.
¶ Primum. est peccatum paganorum.
¶ Secundū. est peccatum homicidarum.
¶ Tertium. est peccatum hereticorum.
¶ Quartum. est peccatum iudeorum.
¶ Primum est ⁊c̃. Ut dicit Tho. 22. q. 13.
Infidelis ea dicit de deo ⁊ loquitur: que lȝ
sint falsa: tamen credit vera. Turchus ne-
gat christum ⁊ eius matrem. Quare hoc?
Quia sic credit. Iudeus negat xp̄m. mr̄ē.
apostolos. quare hoc? Quia sic credit. Chri
stianus blassemat ⁊ loquitur de deo ⁊ san-
ctis que scit omnino nō esse vera. Clamat
deum traditorem: virginem putanā. Tu li
fay le fiche in oculis: scis nō esse vex lō ⁊c̃.
Secundum: peccatū ⁊c̃. Superat peccatū
homicidarū. Ratio: q2 ⁊ si alij peccatores
deo contumeliam inferant est preter volun
tatem eorum. Homicida vellet si posset ini
micum occidere: ⁊ deū non offendere. Sed
blassemus in contemptum deū blassemat
volens se vindicare de deo directe ⁊ princi
paliter. Uenetijs quidam gladio imaginē
crucifixi percussit: ⁊ sanguis exiuit. Unde
vsqȝ nunc: ampula sanguinis xp̄i in ascen-
sione ostenditur. Ex hoc superat pctm̄ ⁊c̃.
Tertium est peccatum hereticorum. Here-
ticus credit esse vera: que dicit. Blassemus
autem contra conscientiam suā de deo di
cit que scit non esse dicenda. O lingua fe-
ralis. Quartum peccatum ⁊c̃. Augu. super
Math. 26. Magis peccant blastemantes
deū triumphantē in celis: ꝙ̄ qui crucifixe-
runt eum ambulantem in terris. Et rō est
triplex ſm Alexā. in secūda parte summe.
Tho. in. 4°. Et in. 3. parte. q. 47. Primo
ratione cognitionis: iudei nō cognouerunt
ipsum esse deum. ꝑ. ad Corin. 2°. Si cogno-
uissent: nunqȝ dominū glorie crucifixissent.
Quāuis non excusentur a toto. Actuū. 5°.
Scio fratres ꝙ per ignorantiā fecistis. Sȝ
qui deum blassemant: sciunt ipsū eē deū:
vnde grauius peccant. Secundo ratione
ꝓmissiōis: q2 iudei nō ꝓmiserūt fidē in ba
ptismo. Abrenūcio sathane: sicut xp̄ianus:
qui ꝓmisit

qui promisit servare divina mandata. Dimittere vsuras: ⁊ huiusmōi. Iudeus autē hanc non fecit. Unde gravius peccat xpīanus q̄3 ille. ¶ Tertio rōne maioris status. Quanto persona est nobilioris conditionis: tanto peccatum est gravius in eam factum: vt dicitur. l. Presbyteri. C. de episcopis ⁊ clericis. Et Iuvenalis li. 3. satyra. 8. Oē animi vitium tanto conspectius in se Crimē h3: q̄to qui peccat maior habetur. Sed status xpī regnantis in celis dignior est regnantis in terra. Illi vituperabant mortalem in presenti: blassemus autē immortalem in celo. Preterea iudei obturāt aures suas ne audiant blassemātes. Glo. super illud Actuū. 7. Continuerunt aures suas. v. Ne audirent blassemiam. Uñ patet tripli ratione: q̄ peccatum blassemie ē gravissimum.

s Ecundu3 dicitur ⁊c. Una maxima est in theo. Qđ inter alia peccata hoc peccatu3 maxime est abhomiabile deo. Qđ probatur tripli medio. Primo rōne. Scđo auctate. Tertio exemplo.
¶ Primo rōne contrariationis.
¶ Secundo rōne assimilationis.
¶ Primo rōne ⁊c. Blassemia est contraria tribus. Primo nature. Secundo scripture. Tertio creature. ¶ Primo nature: que dictat benefactorem suum eē cognoscendū. Canis cognoscit patronē suū: quom eī cestum facit cum cauda. cū capite. Preterea aues celi suo modo: q̄to magis homo deo suo: Unde phs. 4. ethi. Beneficiatus tenetur repēdere vices suo bñfactori. Et Sen. li. de bñficijs. Ingratus ē qui non reddit. Idē. Ingratissimus oīum qui oblitus est. Sed homo peior aīalibus efficitur: cum lingua sit ei collata ad ipsu3 laudandū. Ecclesiastici. 51. Dedit mihi dñs lingua3 in ipsa laudabo eū. Sed cū illa vituperatur. Ad Ro. 2. Nomen meū iugiter blassemaẗ. Vere sic est. Scđo contrariatur scripture: q̄ nos hortatur ad deū laudandū: vt in. ps. 33. Canta oīno. Bñdicam dñm in omni tempore semꝑ laus eius in ore meo. Sap. x. Cōfitebor tibi dñe rex ⁊ collandabo deū salvatorem meū. Tob. 4. Oi tpe benedic deum. Ad Rom. 12. Benedicite ⁊ nolite maledicere. Unde p3 de scriptura. Tertio blassemia contrariaẗ creature. Omnis creatura laudat deu3. Ecclesia in matutinis. cantat hymnum trium puerorum. Benedicite domino omnia opera domini ⁊c. Vle vsq3 i finem: ⁊ alibi. Laudate dñm de celis. Laudate eum in excelsis: E piu forte cives mei David inuitat tres creaturas ignobiles ad ipsu3 laudandū. v. Laudate dominu3 ⁊c. dracones ⁊ omnes abyssi: serpētes ⁊ volucres pēnate. O blassematores qd ad hoc dicitis: Quid respōdetis. ¶ Secūdo rōne assimilationis. Assimilantur blassematores dānatis: ⁊ per nullū peccatū ita potest cognosci ꝑfecte q̄ lx̄ sit damnatus: sicut per peccatū blassemie: q2 vt dī al parlar cognoscitur homo: de qua patria est. Math. 26. De petro diciẗ. Galileus es: na3 ⁊ loquela tua manifestum te facit. Et Iudicū. 12. De Effrateo: qui dum dicere deberet Sebolet: aiebat: thebolet. Ita in proposito de homine. Vis cognoscere: o homo de qua provincia es: Respice ad loquelam: si deum laudas ⁊ sanctos. aut si eos vituperas. Deus enim tres provincias fecit: ⁊ in qualibet istarum proprium linguagiū posuit. s. provinciam celestem. terrestrem. ⁊ infernalem. Linguagium provincie celestis: ē verba pacis ⁊ edificationis habere. hoc ē deum benedicere ⁊ laudare. ps. Beati q habitant in domo tua domine ⁊c. Linguagium provincie terrestris: ē de terrenis tractare. Io. 3. Qui de terra est de terra loquitur. Linguagium provincie infernalis: est deo maledicere ⁊ blassemare. Unde diciẗ de damnatis. Isa. 8. Cum esurierit irasceẗ ⁊ maledicet regi suo. Cognoscitur igitur qs de qua ꝓuincia sit. Qui igiẗ loquiẗ ꝟba pacis: ⁊ edificationis ⁊ laudis dei: signū ē q̄ ille spectat ad provinciam celi. Qui loquitur verba terrena ⁊ mundana: signum est q̄ spectat ad provinciam mundi. Qui loquitur verba mendacij. maledictionis. ⁊ detractionis: signum est q̄ pertinet ad provinciam inferni. q2 illud est proprium linguagium diaboli. Exemplum de illo romano qui tres habuit filios ab vxore sua. Cōmuniter mulieres sunt in his peccatis carnalibus: ⁊ postea se excusant. O pater nole

bam: sed ribaldus me inganauit ⁊ mihi vim intulit. Cuius autem iste percussit vxorem verberibus: iuxta illud. Cor durum cū baculo frangitur. Ex ira: dixit ei mulier. Or oltra. De tribus filijs. vnū tm̄ habes legittimum. Cum quereret quem: Noluit ei indicare. Moriens testamentū fecit: vbi dimittebat bona sua heredi legittimo. Post mortem: pater iussus est sagittari a filijs suis: vno excepto qui noluit patrē sagittare. Ad quē iudex. Iste est verus filius: q2 patrem sagittare noluit. Ad propositū. Quādo homo blassemat: sagittat deum. Non ē verus filius dei: sed spurius ⁊ filius diaboli. Sed dubium queritur: Utrum liceat maledicere creaturis irrationabilibus: vt terre. lapidib9. arboribus. animalibus. pluuie. ventis. soli. lune. ac similibus: Uidetur ꝙ sic: quia habetur. 2. Re. 1. Audita David morte Saulis ⁊ Ionate: maledixit montibus gelboe. Preterea christus vt habetur Mat. 21. ⁊ Mar. xi. Maledixit ficulnee: in qua non inuenit nisi folia. Preterea: quia Iob: vt dicitur eiusdem tertio maledixit diei suo. Et dicebat. Pereat dies in qua natus sum: ⁊ nox in qua dictum est: conceptus est homo: dies illa vertatur in tenebras. Respondet Tho. 22. q. 76. ꝙ benedictio ⁊ maledictio proprie potest pertinere ad illam rem cui potest bonum aut malum contingere. s. rationali creature. Ipsis ergo irrationabilib9 dicitur contingere bonum aut malum in ordine ad creaturam rationalem: propter quā sunt: Ordinantur autem creature irrationales ad hominē: tripliciter. Primo per modum subuentiōis inquantum ex eis subuenitur humane necessitati. Et hoc modo a deo Gene. 3. Post peccatum primorum parentum maledicta est terra: vt. s. per eius sterilitatē homo puniretur. Et Deutero. 28. Deus dixit. Si audire nolueris vocem domini dei tui vt facias ⁊ custodias omnia mandata eius ⁊ cerimonias quas ego precipio tibi hodie: venient super te omnes maledictiōes iste ⁊ apprehendent te. Maledictus eris in ciuitate. maledictus in agro. maledictum horreum tuum ⁊ maledicte reliquie tue. maledictus fructus ventris tui ⁊ fructus terre tue. armenta boum tuorum: ⁊ greges ouium tuarum. Secundo ordinantur creature irrationabiles ad hominem per modum significationis. Et sic christus maledixit ficulnee: in significationem sinagoge iudaice gentis: quia non habebat nisi folia. s. verba legis sine fructu. Et propterea merito debebat arescere: ⁊ auferri ab ea regnū dei: quod significatum fuit in ficulnea a christo maledicta. Tertio ordinant̄ creature irrationabiles ad ipsum hominem p modum continentis: aut temporis: aut loci. Et sic Iob maledixit diei in qua natus erat propter culpam originalem quam nascendo contraxerat. Ita ꝙ maledictio illa non arguit in eo aliquam impatientiam. Sed tm̄ arguit ⁊ explicat ꝙ die qua natus est ⁊ conceptus. contraxit culpam originalem: que radix est omnium passionū: quas patimur in hac vita. David insuper maledixit montibus gelboe: ad explicandam cedem que in eis facta fuerat. Propterea dicebat cum fletu ⁊ lachrymis. Montes gelboe: nec ros: nec pluuia veniat super vos i quibus ceciderūt inclyti israel: Saul ⁊ Ionatas amabiles ⁊ decori: aquilis velociores. leonibus fortiores. Filie israel super Saul flete: ⁊ ego doleo super te frater mi Ionata. Quare non est trahendum in cōsequentiam: vt vnusquisq3 pro libitu suo facturis irrationabilibus maledicat. Et sigs esset qui malediceret rebus irrationabilibus inquantum sunt creature quasi in cōtemptum dei: quod homines faciunt: peccaret peccato blassemie. Quod peccatum quantum graue sit: ⁊ per consequens puniendum: audi tertium mysterium.

t Ertium dicitur ⁊c. Omnis lex clamat punitionem circa blassemātes que quintuplex est.

Prima est diuinalis.
Secunda est ecclesiasticalis.
Tertia est municipalis:
Quarta est ciuilis.
Quinta est paganalis.

Prima est diuinalis Leuitici. 24. Qd cum filius mulieris blassemasset nomen domini a populo lapidatus ē. vbi dicitur ibi. Educ blassemum extra castra: vt lapidet

cum

eum omnis populus. Et qui blassemauerit
nomen domini morte moriatur. Sennache-
rib rex assyriorum obsidens hierusalem ele-
uans se in superbiam blassemauit nomen
domini. In sequenti nocte angelus percus-
sit de suis.185.millia hominum : ⁊ ipse pre
pauore fugiens: a proprijs filijs occisus ē .
Et Judith.15. Holofernes dum vitupera-
ret nomen domini: dicens alium deum nō
esse preter Nabuchdonosor: a Judith mu-
liere occisus est. Ecce prima lex. ¶ Secun-
da lex. Extra de maledictis.c. Statuimus.
Et Greg.9ꝰ.d. Quod qui nomen domini ⁊
virginis blassemauerit: publice debet pu-
niri: vz per septem hebdomadas: ⁊ in qua-
libet hebdomada in feria.6.in pane ⁊ aq̄
ieiunet: ⁊ dominicis diebus ante fores ec-
clesie tempore missarum sine pallio ⁊ cal-
ciamentis stet: ⁊ ad collum corrigiam ha-
beat. O confessores date talibus peniten-
tiam artaz: In pane ⁊ aqua sine misericor-
dia: quia merentur. ¶ Tertia lex ⁊c̄. Non
ē ciuitas christianoruz bene regulata que
nō habeat ꝯstitutiōes ꝯtra blassemos. Sz
nunc non seruantur leges ⁊ statuta. Si di-
malum de domino temporali: punitur acri-
ter. Dux Galeaz Cremone fecit quendam
suspendere: quia solum de se murmurarat
Dominus mantuanus similiter. Sed deus
blassematur ⁊ non est q puniat. Exemplū
notabile. Siracuse cum quidaz nauta cru-
delissime nomē domini blassemaret cadēs
in mari non est visus amplius. Ad dies
paucos repertus est in littore. Totū corpꝰ
integrum inuentum est: lingua excepta : q̄
forte deportata fuit ad infernum: vt ibi pu-
niretur. Quia Sap.xi. Per que quis pec-
cat per hec ⁊ torquetur. ¶ Quarta lex ⁊c̄.
In autentico. Ut non luxurientur contra
naturam. Colla.5. Blassemus vltimo sup-
plicio debet puniri. Supplicium dicit glo.
allegans.ff. de penis.l. Ultimum. Interpre-
tantur solam mortem.s.el capo: debent pu-
niri sine remissione. Quia vt dicit Hiero.
Non est crudelitas p deo pietas. Et Boe.
4. de Conso. Punire malos iustum est : sed
ipsos euadere impunitos iniustum. Et.l.
Ita vulneratus.ff.ad.l.aquiliam. Delicta
non debent remanere impunita. E per che
rater Gabriel: Quia vt dicitur. C. de fur-
tis.l. Siquis. Impunitas delicti inuitat ho-
mines ad malignandum. O domini tēpo-
rales. O pretores. O officiales ciuitatum:
ad vos clamo. qui iustitiam non facitis su-
per tales. Immo ꝙ peius est. In domibus
talium tenentur lusores. le baratarie : vbi
dicuntur tot mala. Non sunt immunes ab
hoc vitio: principes: barones. rustici. agri-
cole. artifices. Et ꝙ dictu horribile est: non
religiosi. non sacerdotes. non mulieres. non
pueri. Unde Pius papa. Confusa sūt om-
nia ⁊ turbata. blassematur deus: nullus ti-
mor: nulla legum reuerentia. O ingratissi-
mi peccatores. O furētes animi. O veneno-
sa ⁊ amarissima ligua. O deniq3 perditissi-
mi homines. Ecquit male fecere vobis sā-
cti: In quo nocuerūt vobis: An nō assidue
pro vestra salute itercedūt ad dn̄m: Nōne
⁊ virgo illa pijssima mr̄ grē: fons misericor-
die. pro vobis indefessa ē aduocata: Quid
ergo blassematis illam ⁊ reliquos sāctos:
O vere mala consuetudo qua hoies xp̄ia-
ni iniuriant deo ⁊ sanctis eius. In hac soli
xp̄iani diuersi sūt: qm̄ nō ē aliq̄ natio neq3
iudeoꝝ neq3 gētiliū ⁊ paganoꝝ: i q̄ tot sint
blassemie ⁊ maledictōes sic i pplo xp̄iano.
¶ Quita lex ⁊c. Apd ifideles ⁊ saracenos
q blassemat xp̄m ⁊ eius matrē punit gra-
uiter: inter duos asseres: ⁊ sic viuus occidit
Ob quā cām parū sentiūtur ibi blassemie
⁊ maledictiones. Sanctus Ludouicꝰ rex
francie: talibus linguaz precidebat. O chri-
stiani principes: si hoc agunt infideles: plꝰ
christiani: quia super omnia peccata deus
habet pro malo hoc vitium. Mantue: duz
quidam lusores vituperarent nomen chri-
sti ⁊ matris: ceciderunt oculi corū sup men-
saz. Preterea Greg.d.li.4. dialogoruz. Ro-
me puer quinq3 annorum dum blassema-
ret nomen domini in brachijs parentum :
demon ipsum rapuit : nec plus visum est.
Credatis mihi. N. ꝙ mittit d's pestes. bella.
penurias. flagella: ppt hoc pcm̄. Conqrit
ipe deus. Isaie.i. Ue genti peccatrici. pplo
graui inigtate. semini nequā. filijs sceleratis.
blassemauerunt deū israel: abalienati sunt
retrorsum. O italia tanto vitio dprauata.
O populi tanto scelere deturpati. Timeo
ne deseuiat contra vos furor dei. Corrigat
ergo vnusquisq3 seipsuz ⁊ refrenet linguā

suam: ⁊ omnes pariter laudemus ⁊ bene/
dicamus deum: qui benedictus ē ⁊ landa
bilis per infinita secula seculorum. Amen.

Feria.2. dominice de passione. De honore
parentum.

Iserunt pri
cipes ⁊ pharisei mini
stros: vt apprehende
rent iesū. Jo.7. ¶ Ui
dentes pharisei mira
cula xpi. Scōm Nico
laum de lyra: vt lazari suscitationem. ⁊ filij
vidue. ceci illuminationem. panū multipli/
cationē. ⁊ alia bona opa. inuidia moti sūt
nō tñ sunt ausi ire personaliter ad capiēdū
eum timore turbarum: sed miserunt mini/
stros. vt ipsum apprehenderent. Secundū
Tho. in cathena aurea quatrupliciter iu/
dei conati sunt xp̄m comprehēdere. Aliqñ/
do in sermone. Mat.22. Abeuntes phari
sei consilium fecerunt vt caperent iesum in
sermone. Aliquando in opere suo. Math.
3. Erat homo habens aridam manū: ⁊ ob/
seruabant eum si in sabbato curaret. vt ac
cusarent eum. Aliqñ in iudicio. Jo.8. Ad/
ducunt ei mulierem in adulterio deprehē
sam. Aliqñdo in persona: vt hic. Sed chri/
stus contra hoc ꝙ volebant eum capere in
persona. ostendit maximam potentiam: qr
eum non apprehenderunt. Unde dixit eis.
Modicum tempus adhuc vobiscum sum:
q.d. Quid me festinatis interficere? Par/
uum tempus adhuc expectate. Et qđ mo/
do vultis facere. estis facturi: sed nō modo
qr nolo. Queritis me. ⁊ non inuenietis. Se
cundum Chriso. Quesierunt iudei christū
Queritis inquit me. Quando. s. eorum ci/
uitas hierusalem fuit capta a Tito ⁊ Ues/
pesiano. Probabile est tunc eos meminisse
christi ⁊ miraculorum eius vt eius. s. presen
tiam quererent. Unde dicit eis. Et non iue
nietis. scilicet faciendo miracula. Sequitur
Ubi sum ego vos non potestis venire. Glo
sa: idest in potestate mea est me occultare.
Et vos ibi non potestis venire ad queren
dum me. Dixerunt ergo iudei adinuicem.
Quo hic iturus est: quia non inuenie/
mus eum? Nunquid iturus est in dispersi
onem gentium: ⁊ docturus gentes? Glo/
sa. Uerum quidem dixerunt: sed ignoran/
ter dixerunt. Quia christus per almos apo
stolos suos docuit gentes ⁊ paganos: ⁊ ad
fidem conuertit. Unde Thomas in postil.
super Joannem. In totum mūdum. ⁊ om
nibus locis: euangelij notitia facta est per
aplos. In nouissimo autem die magno fe
stiuitatis. In nouissimo idest i octauo die.
Quia peractis septem diebus festiuitatis
tabernaculorum: in octauo erat cetus festi
uum. ⁊ dicebatur illa dies sanctissima in le/
ge. In illo ergo die magno ⁊ solenni: sta/
bat iesus ⁊ clamabat predicādo verbum
dei ⁊ dicendo. Siquis sitit: veniat ad me
⁊ bibat. Glo. idest siquis desiderat doctri/
nā vite: veniat ad me per fidem formatā
⁊ bibat aquam sapientie salutaris. Et tur
ba autem multi crediderūt in eum. Et ne
mo misit super eum manus: quia nihil po/
terant facere: nisi inquantum ipse volebat.
Applica. De honore parentum erit hodie
sermo. Ubi tria videbimus in presenti.
¶ Primum. dicitur obligationis.
¶ Secundum. dicitur punitionis.
¶ Tertium. dicitur inductionis.

p Rimum dicitur ⁊c. Conclusio est
Theologorum: precipue Tho. 22. q.
63. ad tertium. Et. q. 102. a. 2. Et Ol
coth super sapientiam. ꝙ triplici de causa
aut ratione. aliqs est honorandus ⁊ reue
rendus: vt videbimus: inter que est pater.
¶ Primo. ratione virtutis.
¶ Secundo. ratione dignitatis.
¶ Tertio. ratione antiquitatis.
¶ Quarto. ratione vtilitatis.
¶ Primo ratione ⁊c. In.3. Eth. Honor ē
exhibitio reuerentie: in testimoniū virtutis.
In eodem. Uirtuti perfecte: non fit condi
gnus honor. In.2. eth. Uirtuti: debetur laus.
In.4. eth. Solus bonus secundum virtu
tem: est honorandus. Unde Romani cole
bant virtutem ⁊ honorem pro dijs suis.
¶ Secundo ratione ⁊c. Ut principes ⁊ pre
lati honorent a suis subditis: etiā si essent
mali

mali. Nō quidem ratiōe malitie sue: sed ra
tione officij ꝛ dignitatis in qua sunt. Apo/
stolus petrus prime Petri.2°. Deum time
te; regem honorificate. Ad Ro.13. Non est
potestas nisi a deo: ꝛ qui resistit potestati:
ordinationi dei resistit. ¶ Tertio ratiōe ꝛc̄.
Ut senes: ꝓpter seniū sunt honorandi. Le/
uitici.19. Coram cano capite ꝯsurge ꝛ hono
ra personā senis. Et.1.ad Thi.5. Seniorem
ne icrepaueris: sꝫ obsecra vt prēm. Sap.4.
Senectꝰ semꝑ venerabilis ē. C. de iure enu
cle.l. Deo auctore. Tanta aūt a nobis an/
tiquitati habita est reuerentia: vt noia pru
dētiū viroꝝ: taciturnitati tradere nullo pa
tiamur modo. ¶ Quarto ratione ꝛc̄. Et in
hoc pater carnalis est honorandus. Mat.
15. Honora patrē tuū ꝛ matrē tuam. Quia
plura dant filio beneficia. Inter que bene/
ficia tria sunt potissima ſm Th.4.di.42.
Et phs.8.ethi. Primū est esse. Scd̄m est nu
trimentū. Tertiū est disciplina. Primuꝫ
beneficium est esse. Qd̄ bonū qui nō habet
nullū aliud bonum potest habere: non diui
tias. nō honores. nō famā. nō scientiam. nō
virtutes. non gloriam. non vitam eternam.
Qd̄ bonū ab oibus est desiderabile. In.2.
de anima. Omnia appetunt esse ꝛ illius cā
agunt quicquid agunt. In eodem. Unum
quodqꝫ.n. desiderat tueri ꝓprium esse. Cō/
mentator Auerois. Omne ens naturalit̄
desiderat permanentiā sempiternā. Job.1.
Pellē pro pelle: ꝛ cuncta que habet homo:
dabit pro anima sua. Istud autem bonum
habemus a parētibus. Hiero. Honorandi
sunt parētes: quia sunt nobis primo causa
nascēdi. Ecclesiastici.8. Honora patrē tuū:
ꝛ genitus matris tue ne obliuiscaris. Me/
mento qꝛ non nisi ꝑ illos natus nō fuisses.
Et Thobie.4°. Honorem habebis matri
tue omnibus diebus vite eius. Hoc benefi
cio motus est Coriolanus romanus cōsul.
De quo Ualerius libro.5.c°.4°. Cum esset
factus exul a romanis: ad Uolscos se cōtu/
lit. Cum quibus gratiose vinēs: ab eis dux
est factus contra romanos. Et post multas
ciuitates adeptas: se approximauit rome ꝑ
mille passus. Mittunt̄ illi oratores a sena
tu pro pace fienda. Eos non audiuit. Insu
per ꝛ sacerdotes cum insignijs ornati: sed
non audiuntur Tandem mater mitis Ue
turia nomine cuꝫ ad castra veniret: videns
eam filius clamare cepit. O mater vicisti
iram meā. Scio quid vis. Unde pax facta
fuit amore solum matris. Recordatus fuit
Coriolanus beneficiū quod matri debebat
Si pagani hoc fecerūt: plus nos christiani.

Scd̄m beneficiū dr̄ ꝛc̄. Qꝛ sunt educati
ab infantia sua grandi e grossi: cum non sit
in natura creatura que ita nascitur inepta
ad se adiuuandum vt homo. Parentes au
tem filium nutriunt. Ex hoc tenetur filius
patrem ꝛ matrem sustentare ex hoc benefi/
cio. Ecclesiastici.3°. Fili suscipe senectā pa/
tris tui: ꝛ non contristes eum in vita illius.
Et in.7. Redde illis sicut illi tibi. Ob cuiꝰ
causaꝫ volunt theologi: precipue Tho.22.
q.189.ar.6. Qd̄ si filius in seculo positus hꝫ
parentes qui sine eo non possunt se susten/
tare: non potest eos relinquere: nec ingredi
religionem. Quia ageret contra preceptuꝫ
de honore parentum. Unde tenetur alere
parētes. Unde o filiole suscipe senectam la
boriosam ꝛ onerosam: recordans infantie
tue. Quando flebas. turtabas domū. inge
tabas dormientes. fatigabas matreꝫ. feda
bas pannos. Sicut enim pater te tolera/
uit ꝛ mater: ꝛ tu eos tolera i senectute. Un
de philosophus.9.ethi. Dijs. parentibus. ꝛ
magr̄is nō p̄t reddi equiualēs. Et.ff. si qd
in fraudem patroni.l.1. Pietas patris: non
est spernēda. Ad hanc pietatem inducitur
filius duplici exemplo. Primo paganoruꝫ.
Secundo animalium. Primo paganoꝝ.
Ualerius libro.5.c.4. sub rubrica de pieta/
te erga parētes: de filia romana que vidēs
matrem morti adiudicatam vt fame more
retur in carcere: per dies plurimos fingens
se visitationis causa ad eam accedere velle
impetrato aditu a custode carceris alimen
ta non valens ei portare. lacte proprio pa/
uit eam. Qd̄ dum iudici innotuisset: matri
donauit vitam. Admirans filie pietatem.
Preterea de cane qui portabat panem in
nemore ad sanctum Rochum. Preterea
de rege Ciro. qui habuit in visione. ꝙ filius
filie sue coronam capitis arripiebat. Unde
ꝛ hoc filiam tradidit nuptui cuidam sotu/
lari; ei precipiēs vt si puerum haberet ipm

occideret. Qd non fecit ſed in ſilua poſuit:
⁊ canicula paſtoris ipſum reperiens lacta-
uit. Preterea Romulus ⁊ Remulus: a lu-
pa ſunt nutriti. Si aialia hoc egere: quãto
plus homo capax rationis: Tertium be
neficium ⁊c̃. Quia inſtruuntur a parentibꝰ
in his que ſunt dei: vt ſciant ſe ſignare. mẽ-
ſam benedicere. Ex hoc beneficio tenentur
parentes diligere. Ad Ephe. 6. Filij obedi
te parẽtibus veſtris in domino. Hoc enim
iuſtum eſt. Sed dum loquor admirari non
deſino. vnde eſt tanta inobedientia filiorū
erga parentes. Cur blaſſemant ſanctos: ſũt
inhoneſti: latrones. ⁊ huiuſmodi. Reperio
hoc totum quia non corrigunt de exceſſibꝰ
ſuis. Eccleſiaſtici. 7. Filij tibi ſunt: erudi il-
los. ⁊ incurua illos a pueritia illorum. Fi-
lie tibi ſunt: ſerua corpus illarũ: ⁊ non oſtẽ
das hilarem faciem tuã ad illas. Ubi Th.
ſuper. 4°. ethi. Pueri ſunt docẽdi in quat
tuor. Primo ne dicãt turpia. Quia apoſto-
lus. Corrumpunt bonos mores: colloquia
mala. Secũdo ne audiãt inhõeſta. In. 7°.
Pol. Iuuenes ſunt cuſtodiẽdi vt nec dicãt
nec audiãt malũ vl' turpe aliquod: qr ex di
cere ⁊ audire aliqd turpiũ: de facili fit face
re aliquod turpe. Tertio ne faciant ihone
ſta. Tul. i. de offi. Maxie ãt hec etas a libi
dinibꝰ arcẽda eſt. Quarto ne habeãt mala
cõſortia. Quia. 28. q. i. c. Sepe malorũ con
ſortia etiam bonos corrumpunt. Exemplo
patet de Lucretio ro. De quo Boe. lib. do-
ctrina ſcolarium meminit. Qui a patre abſ
q̄ diſciplina fuit nutritus: ⁊ aleis ⁊ mere-
tricibus ſua conſumpſit. A patre autē plu
ries redemptus a carceribus: cum ad furcã
duceretur: querula voce a patre oſculum
petijt: cui naſum ſecauit morſu acutiſſimo.
Si me inquit o pater correxiſſes: ad furcaꝫ
non irem. O patres. O matres. O paren-
tes. Commendo vobis filios veſtros ⁊c̃. pa
tet primum.

S Ecundum dicitur ⁊c̃. Quadruplex
eſt lex que clamat parentum ho-
norem.
¶ Prima. eſt diuinalis.
¶ Secunda. eſt canonicalis.
¶ Tertia. eſt ciuilis.
¶ Quarta. eſt paganalis.
¶ Prima eſt diuinalis. Exodi. 21. Honora
patrem tuum ⁊ matrem tuam. Contrafa-
cientibus dicitur. In eodem. Qui maledi-
xerit patri aut matri: morte moriaẽ. Deut.
27. Maledictus qui non honorat patrem
ſuum ⁊ matrẽ: ⁊ dicet omnis populus amẽ.
Et. 28. Qui ſubtrahit aliquid a patre ſuo
⁊ matre: ⁊ dicit hoc non eſt peccatum. par-
ticeps homicide eſt. Unde dominus per
Ezechi. 22. Iudica ciuitatem ſanguinum:
⁊ oſtende eis omnes abhominationes ſu-
as. Patrem ⁊ matrem contumelijs affece-
runt. ideo dedi eos in opprobrium gentibꝰ
⁊ irriſionem vniuerſis populis. Super quo
Glo: quattuor peccata mortalia fuerũt cau
ſa diuiſionis: ⁊ deſtructionis hieruſalem.
Primum fuit peccatum auaritie. Secundũ
ſimonie ſacerdotum. Tertium chriſti paſ-
ſio. Quartum inobedientia parentum. O
quot filij proterui: patres ⁊ matres non ho-
norant. ¶ Secunda lex ⁊c̃. Diſ. 30. c°. Si q
filij parentes maxime fideles deſeruerunt:
⁊ debitum honorem eis non reddiderunt:
⁊ hoc ipſum i eis nõ venerenẽ q̄ fideles ſũt
anathema ſint. Ille. ideſt excõmunicentur.
⁊ eis tollatur eccleſie igreſſus. vt poltrones
⁊ ribaldi ab eccleſia preciſi. In quibus
verbis merito dubium queritur. Quẽ plus
tenetur filius diligere: patrem an matrem:
aut ſuſtentare: duꝫ ſunt i pari neceſſitate:
Seneca ponit hunc caſum in libro Decla-
mationum ſed non ſoluit. Quidam pater
fuit: qui a pyratis fuit captus in mari. Ad
filium mittit pro auxilio habendo. Sed ma
tre ceca domi manens: nec habens aliud
auxilium q̄ꝫ filij. Precepit ei vt ſecum ma-
neat ac ei ſeruiat. Si patrem adiuuat: ma-
trem dimittit. Reſpondent iuriſte. Inſtitu-
ta de patria poteſtate. In glo. Qd potius
tenetur adiuuare patrem q̄ꝫ matreꝫ. Quia
plus habet a patre q̄ꝫ a matre. Exemplum
ſumme. Plus tenetur illi qui dat palatium
totum q̄ꝫ dimidium. Pater dat filio formã
in generatione. Mater dat materiam. Et
forma plus eſt q̄ꝫ materia. Credo q̄ ſi mu-
lieres interfuiſſent: quando hec lex facta
fuit: clamaſſent. ¶ Tertia lex ⁊c̃. In auten
tico. Ut cũ de appellatione cognoſcitur. §.
Aliud quoque capitulum. §. Cognoſcitur.
§. Eas. Collatõe. 8. Et affirmatur in glo. ex
tra de iure iurando. c°. Quintanallis. Ubi
aſſignantur

assignantur.14. casus in quibus filius potest priuari iure paterno. Pro nunc solum quattuor videbimus. Primus si patrē verberauit. In.7. Ethi.philosophus ponit de quodam qui patrem traxit ad certos gradus scale. Et hoc eidem euenit post mortē qui dum a filio traheretur: dixit. Non fac o fili quia patrem meuȝ vltra eū non traxi Secundus si verbis contumeliosis ipsum irritauit. Ecclesiastici.3. Ne glorieris in contumelia patris tui. Nō enim est tibi honor sed confusio. Exemplum illius filij qui post mortem: patri apparuit.d. O pater crutior in lingua: q̄r te vituparii: vt verificet̄ illud. Per que quis peccat: per hec ⁊ torquetur. Exemplum in.7. Ethi. cum reprehenderetur quidam ꝙ patrem verberasset. Respondit. Et ipse patrem verberauit suum. Et filium puerum ostendēs.d. Et hic cū vir erit verberabit me. Tertius casus: si patrem infamauit. Prouer.25. Audi patrem tuum q genuit te: ⁊ ne contemnas eum: cum senuerit mater tua. Exempluȝ illius scolaris qui bononie patrem a longe vidēs: dixit socijs esse famulum patris. Pater dedit ei suam maledictioneȝ. O maledictio patris: ꝙ̄ terribilis es. Infra tres dies mortuus est. Quartus casus: si patrem positum in carcere non visitauit: ⁊ ipsum non consolatus ē. In his casibus lex ciuilis ponit hos casus. Ecce quomodo filij sunt puniēdi. ¶ Quarta lex est paganalis. Que ponit filiuȝ in sacco de corio ⁊ in profundo maris demergit. O beate leges si nunc ista seruarentur. O filij parentes amate: a quibus tantuȝ amamini. Ad hoc propositum videamus exemplum pulchrum. secūdi Reg.18. de Dauid. Cum enim Absolon eius filius tentasset expellere patrem de regno. Et pater contra eum mouisset bellum. Cum remansisset Dauid in porta ciuitatis: quia erat senex: precipit Ioab ⁊ Abisai quibus erat commissa causa belli.d. Seruate mihi puerum Absalon. Ita ꝙ egressus est populus contra Absalonem: ⁊ suos in campum. Et factum est prelium: ⁊ debellata est gens absalonis ab exercitu Dauid. Accidit autem vt Absalō occurreret seruis dauid sedens super mulum. Cumq̄ ingressus fuisset mulus subter condensam quercum adhesit caput eius quercui: ⁊ illo per capillos suspenso: Ioab tres lanceas accepit et fixit eas in corde eius. Cum nuncius occurreret Dauid qui sedebat inter duas portas: ⁊ diceret filius tuus absalon mortuꝰ est. O dauid pijssime. O pater amantissime: non cogitauit absalonis rebellionem. non dixit: volebat filius meus accipere mihi regnum. ideo interfectus est. Sed ascendit in camera dicēs. Fili mi absalon. Absalon fili mi. Quis mihi tribuat vt pro te moriar: Absalon fili mi: O amor patris ad filium. Si quando pater irascitur filio: non tamen malum vult de filio: immo dolet. tristatur de eo. Quia vt dicit philosophus.7.ethi. Generantis ad genitum naturalis est amicitia. Unde homo capax rationis: patrem ⁊ matrem diligat pro posse suo. Honora ⁊c.

t Ertium dicitur ⁊c. Inducimur ad hunc honorem parentum triplici ratione.

¶ Primo. ratione exemplificationis.
¶ Secundo. ratione premiationis.
¶ Tertio. ratione punitionis.

¶ Primo ratione ⁊c. De christo qui honorauit parentes: patrem ⁊ matrem. Primo patrem Ioan.8. Ego honorifico patrem meum. De Ioseph ⁊ matre Luc.2°. Erat subditus illis scilicet Ioseph: ⁊ mirum. De matre: ipsam honorauit. Primo in vita. Secundo in morte sui ipsius. Tertio post mortem. Quarto in morte illius. Primo in vita sua: quia semper ei obediens fuit. Secundo in morte suijpsius. quia tradidit obliuioni omnes dolores suos passionis: matrem vero commendauit Ioanni. Fili ecce mater tua. Canta omnino. Mulier ecce filius tuus. Non dixit Mater: quia mortua cecidisset. Tertio post morteȝ: quia prius apparuit illi suscitatus ꝙ̄ alicui post sui mortem. Quarto in morte matris: quia ad eius exequias cum oībus choris celestibus affuit. Et postea fecit eam tātum honorari in ecclesia: ita vt plures videantur deuotiores ac magis feruentiores ad matreȝ: ꝙ̄ ad filiuȝ. Quod creditur omnino hoc fieri vt perspicue ostēdatur quantum sibi placeat: ꝙ filij honorificēt parētes. 2°. rōe ⁊c.

Quia tales premiant triplici bono. ¶ Primuz est vite prolixitas. ¶ Secunduz est bonorum temporalium multiplicitas. ¶ Tertiuz est filiorum fecunditas. ¶ Primuz est vite &c. Exo. 20. Honora patrem tuum et matrem tuam: vt sis longeuus super terrã. Ratio est Tho. 22. q. 122. Qui enim inquit est gratus beneficio: meretur ꝓm quãdam congruentiam: vt sibi beneficium conseruetur: ꝑpter ingratitudinem aũt meretur aliquis beneficium perdere. Beneficium aũt vite corporalis: post deũ a parentibus habemus. Et ideo ille qui honorat parentes quasi beneficio gratus meretur vite cõseruationem. Qui autem non honorat parentes tanq̃ ingratus meretur vita priuari. Ille. Exemplo patet. Geñ. xi. De Sem filio Noe: quia honorauit patrem ꝙ non fecit Caym: dicitur fuisse melchisedech rex Salem quẽ constat diu vixisse. scilicet plus q̃ sexcentos ãnos: ꝙ fuit ex reuerentia. Sz econuerso breuem vitam fecerunt. Exemplo patet qꝺ narrat sanctus Uincentius. quod Ualentie cõtigit: de quodam qui ad furcam ducebatur ⁊ morte sibi iniuste data propter imanitatem tormentorum confessus est aliqua que nunq̃ fecit. Cum ad furcas duceretur in loco vbi nunq̃ cõmisit aliquot crimen: aut suspensus aliquis: clamare cepit. Iniuste morior hac vice: sed iuste ex peccato matris. Dum hãc percuterez dixit mihi. Utinam possis suspendi. Quod factuz est. Ecclesiastici. 30. Maledictio matris eradicat fundamenta. ¶ Secundum bonum &c. Tales multiplicantur bonis tẽporalibus. Geñ. 27. De Jacob. qui patri fuit obediens: meruit benedictionem patris sui. Ecclesiastici. 3°. Benedictio patris firmat domos. ¶ Tertium bonum &c. Tales habent pulchram familiam. Ecclesiastici. 3. Qui honorificat patrez iocundabitur in filijs. In. ps. 127. Filii tui sicut no. &c. ¶ Tertio ratiõe &c. Geñ. xi. De tribus filijs Noe: Chaz fuit maledictus q2 seruꝰ. Glo. Chaz patrem irrisit ⁊ semen suum in seruitutem perpetuam damnauit.

¶ Feria. 3. Dominice de passione. De violatione diei festi.

Ambulabat iesus in galileam. Nõ eniz volebat in iudeam ambulare. q2 iudei querebãt eũ interficere. Jo. 7. ¶ Scꝺm Glo. interlinearem: Quãuis xp̃s iesus: posset inter iudeos esse sine nocumento: tamẽ noluit se absentare: ante tempus debitum sue passionis: ostendendo se verum hominem. ⁊ suam veram humanitatem. Scꝺm Nicolaum de lira. Absentatio xp̃i fuit triplici de causa. Primo rõne sui. Q2 nolebat adhuc a iudeis occidi: ex eo ꝙ nondum tẽpus erat sue passionis ab ipso electuz. Unde bene dixit eis. Tempus autez meũ nõdum aduenit. Secundo ratione nostri. Ut nobis exemplum daret cedere ire ⁊ turbationi. Mat. x. Si vos ꝑsecuti sũt &c. Tertio rõne iudeorum. Uanum erat in iudeã ambulare ⁊ inimicos ad odium incitare: cum non eẽnt habiles ad audiendũ. Ecclesiastici. 3. Ubi non ẽ auditus nõ effũdas ꝓmonẽ. Erat autem in proximo dies festus iudeoꝝ scenophegia. Scenophegia. i. festũ tabernaculoꝝ. Dicitur autem a scenos ꝙ est vmbraculum. Et phagin ꝙ est comedere: Quia septem diebus comedebant iudei i vmbraculis. Dixerunt autem ad eum fratres eius. Glo. Non erant filij marie. Contra errorem heretici Eluidij: qui dixit xp̃m habuisse fratres carnales. Sed dicunt hic fratres de cognatione sua. Hi ex miraculis xp̃i. volebant reportare gloriam humanaz. Unde dicũt ei. Trãsi hinc ⁊ vade in iudeam. i. hierusalem: vt ⁊ discipuli tui videãt opera tua. Et q2 suggerebant malum ei scz gloriam humanam: q2 querebant nominari ratione xp̃i. ideo recusauit dicens. Tempus meũ nondum aduenit. i. tempus manifestande glorie mee. Quia in passiõe sua fuit confusus in omnibꝰ. Et dicit Ambro. ꝙ sine femoralibus fuit in cruce positus ad maiorem sui confusionem. Sed virgo maria velum proiecit in aere quo fuit coopertus. Tempus ergo meum adhuc non venit: quod erit post resurrectionẽ meã. Tp̃s autem vestrum semꝑ est paratum. Glosa Tẽpus mundane glorie quam queritis semꝑ ẽ paratũ. Uos ascẽdite ad diẽ festũ hunc: ego

hunc:ego autem nõ aſcendam.ſ. eo modo
quo vultis:vt laudem ⁊ fauoꝛẽ habeam ⁊
regnã. Aſcẽdit ãt occulte. Et murmur erat
ĩ populo. Quidam dicebant qꝛ bonus eſt.
appꝛobantes eius doctrinam ⁊ miracula.
Alij aũt non:ſed seducit turbas. Nemo ta
men palam loquebat̃ de eo.ſ. in bonum ꝓ
pter metum iudeoꝝ. Glo. Iudeoꝛum.i. de
tribu iuda: qꝛ ꝗuis omnes de populo no
minarentur iudei: tamen ſpeciali modo
nominabantur illi de tribu iuda. Et ij gra
uius mouebantur contra xp̃m:eo ꝙ in ſcri
pturis chꝛiſtus erat pꝛomiſſus de tribu eo
rum. Iſti aũt reputabant iſtum galileuꝫ: ⁊
ab eis extraneum. Applica. De violatiõe
diei feſti loquemur. Ubi tria ꝯtẽplabimur.
¶ Pꝛimum. dicitur modificationis.
¶ Secundum. dicitur inductionis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.

PRimum dicitur ⁊c̃. Scdm̃ doctoꝛs
tribus modis violatur feſtum.
¶ P⁹. qꝛ non cauet̃ a criminibus.
¶ Secundo: qꝛ non inheretur ſpũalibus.
¶ Tertio: qꝛ non abſtinetur a manualib⁹
¶ Pꝛimo aũt: qꝛ ⁊c̃. Pꝛo declaratione ma
terie noſtre. nota ſm Tho.22.q.122.a.3.ꝙ
homini interdum eſt neceſſaria recreatio
coꝛpoꝛalis: pꝛopter multa ſibi occurrentia.
Et illi tẽpus deputatur ad hoc: vt cibatio
doꝛmitio. requies ⁊ huiuſmodi. Unde phs.
.4.eth. Requies ⁊ ludus: in vita vr̃ eſſe
neceſſaria. In.x.eth. Ludere per tempus:
rationem virtutis videtur habere. In.8.
Pol. Omnis laboꝛ: requie indiget. In eo
dem. Ludus ſit pꝛopter requiẽ. Cato ſi di
ce. Interpone tuis interdum gaudia curis
Ad pꝛopoſitum. Sicut neceſſaria eſt reqes
coꝛpoꝛi: ita anime inuenta eſt requies ſpi
ritualis ⁊ recreatio: qua mens hominis re
ficitur in deum. Et hoc eſt: vt homo abſti
neat ſe a peccatis: maxime diebus feſtiuis
Quia peccata plus habent impedire men
tem ad deo vacãdum: ꝗ opera manualia.
Unde Exo.20. Opus ſeruile non facietis
in eo. Opus ſeruile eſt opus peccati: quia
ſeruũ facit demonis. iuxta illud Jo.8. Qui
facit peccatũ ſeruus eſt peccati. Unde pec
cans violat feſtum. In quibus verbis du
bium queritur. Quis magis violat feſtuꝫ:
⁊ agit contra pꝛeceptum de ſanctificatione
ſabbati. an qui agit opus manuale. an qui
peccat in die feſto: Reſpondet Tho.22.q.
122.a.4.ꝙ qui peccat. Ratio ẽ: quia opus
manuale aliqualiter poterit eſſe licituꝫ: de
ſe ⁊ per ſe. Iuxta illud Gene.3. In ſudoꝛe
vult⁹ tui veſceris ⁊c̃. Et ps. Laboꝛes manu
um tuarum: qꝛ manducabis. Et.2. The.3.
Siquis non vult operari: non manducet.
Sed peccare nunꝗ eſt licitum. Unde ẽ mi
noꝛis culpe laboꝛare: ꝗ peccare. Et ꝑ con
ſequens plus violat feſtum. Unde talis vt
dicit Nicolaus de lyra ſuper Exodũ.c.20.
Non ſolum agit contra pꝛeceptum: ſed ẽt
contra duo. Exempli gratia. Aliquis facit
furtum die dominico. non ſolum agit cõtra
pꝛeceptum de ſanctificatione ſabbati: ſed
etiam contra illud: Non furtũ facies. Pꝛe
terea accedis ad vxoꝛem pꝛoximi tui. non
ſolum agis contra pꝛeptum de ſanctificati
one ſabbati: ſed ẽt contra illud Nõ mecha
beris. O miſeranda cecitas chꝛiſtianoꝛuꝫ:
quia plura peccata faciunt ⁊ grauioꝛa die
b⁹ feſtiuis: ꝗ ꝑ totã hebdomadã. qñ debe
rent laboꝛare pꝛo aĩa ⁊ deo vacare: quod
non faciunt. Quidam accedunt ad mere
trices ⁊ ibi bona expendunt: cũ deberẽt ex
pendere pꝛo familia. Pꝛouer.26. Qui nu
trit ſcoꝛtũ: perdet ſbam. Quidã in vanita
tibus: vt mlr̃es que ad perdonantias eunt
cũ ſuperbo oꝛnatu ⁊ capite eleuato. De q
bus Jere.3. Eleuate ſunt filie ſyõ: ⁊ ambu
lauerunt extento collo. Exemplũ illius pa
tris. q videns Pelagiã añ conuerſionẽ cũ
multa ſolicitudine ſe oꝛnantẽ: fleuit.d. Uti
nã cũ tanta ſolicitudine oꝛnarẽ me quoad
aĩam: ſicut illa quoad coꝛpus. Incipiũt in
ſero pꝛeparare vnguenta. Quidã vadunt
ad tabernas. ⁊ expendunt pꝛo vita ſua qꝺ
poni deberet in familia. De qbus apoſtol⁹
ad Phil.3: Quoꝝ deus venter eſt: ⁊ gloꝛia
in confuſione eoꝛum qui terrena ſapiunt.
Uerus dei cultoꝛ: cum de mane ſurgit pꝛio
cogitat de deo: iuxta illud Math.7. Pri
mum querite regnuꝫ dei. Gulloſus autem
cogitat quid comedere debeat. ⁊ quid ma
gis delectet. Eccleſia ſua: eſt coquina. Alta
re menſa. Acolythi: ſunt ſeruitoꝛes menſe.
Quidam coꝛizãt. nec reſpiciũt feſtiuitates
apoſtoloꝛum: aut alioꝛum ſanctoꝛum. Ubi
dicũt verba ocioſa. ⁊ fiunt tactus inhõeſti.

Quidam ludunt ad chartas: ⁊ taxillos: ꝙ est mortale peccatum. Et ita festum violatur. Quod conquerit dñs Isa. i. Solēnitates vestras: odiuit aīa mea. fcā sūt mihi molesta. Amos. 5. Odiui ⁊ proieci festiuitates vestras: qꝛ. s. nō facitis mihi eas. Rident demones super nostras festiuitates. Tren. 3. Viderunt eam hostes: ⁊ deriserunt sabbata vestra. Exemplū demonis: qui in missa noua existens de duobꝰ ridebat. Primū. qꝛ quasi nullus audiuit de epistola ⁊ euangelio. Secundū qꝛ festa cum peccatis pluribꝰ agebant. Viderunt eā ⁊c̃. Extra de vsuris. c°. Omnes dies dñicos a vespera in vesperam cū omni veneratione decernimus obseruari: ⁊ ab omni illicito opere abstinere: vt mercatū in eis minime fiat. ¶ Secūdus modus ⁊c̃. Exodi. xx. Memēto vt diem sabbati sctifices. Secū Th. 22. q. vbi. s̃. In lege dñi illa dicuntur sanctificari: que cultui diuino mancipantur. Unde de conse. di. 3. c°. Ieiunia. Die dñico nihil aliud agendū: nisi deo vacandum. Et quod dicit de dominica: idē dicendū de aliis festis ab ecclesia istitutis: ex precepto custodiendis: vt dicitur. De ꝯse. di. 3. c°. Pronunciandum: vt festum Penth. Natiuitatis domini. apostolorum. ⁊ aliorum sanctorum. Sed que sunt in quibus oportet hominem vacare? Respondeo: ꝙ in quinq3 principaliter: vt ponit Archiepiscopus.

¶ Primo. contritioni

¶ Secundo. meditationi.

¶ Tertio. orationi.

¶ Quarto. auditioni.

¶ Quinto. elemosyne.

¶ Primo peccatoꝝ contritioni. Meditari peccata que egit hō. itra hebdomadā. ⁊ de eis dolere. Unde Leui. 16. Sabbatū requietionis est: affligetis animas vestras. s. ꝑ contritionem: vt exponit Origenes. In huius figurā di. Iob. i. Qd cū transissent dies. s. hebdomade sanctificabat eos. s. filios suos. Exponit Albertus. ꝙ omni sabbato admonebat filios suos de excessibus. quos fecerant intra hebdomadā: ⁊ sic adducebat eos ad peccatoꝝ contritionē. Secūdo medi. ⁊c̃. Cogitando bona que tribuit tibi altissimus. Quia incarnatus: qꝛ mortuus: qꝛ fecit te ad imaginem suā. In huius figurā Leui. xii. animal quod nō ruminabat: erat imundū. Nō ruminare: est nō memorare ⁊ meditari diuina beneficia homini collata. Inducimur a christo ⁊ eius mr̃e. Luc. 2°. Cum iesus esset. xii. annoꝝ: ibat in hierusalem ad templū cū aliis. Ad quid o maria? Recreationis cā? Non vere: sed vt vacarē diuinis. Unde dicit. Maria aūt ꝯseruabat omnia vba hec. ꝯferens in corde suo. Sed pauci hoc agunt. Unde apostolus. i. Corin. 14. In ecclesia volo. 5. verba sensu meo loq vt ⁊ alios instruā. Quid credendum. s. xii. articulos fidei. Quid faciendū. s. x. ꝓcepta. Quid timendum. s. inferni supplicia. Quid cauendū. s. 7. vitia. Quid appetendū. s. paradisi gaudia. Tertio orationi. Iob. 5. Voca si est qui tibi respondeat. Vade mane ad ecclesiam. ora. i. Cor. 6. Vocetis orationi. Et Gre. i registro. Die dominico a labore terreno cessandum est. atq3 orōnibus insistendū. Quarto auditioni misse. ⁊ diuinorum. De missa: qꝛ preceptū est. De consecra. di. i. c. Missas. de vesperis. de predicatione. O ciuitas que non vadis ad sermones. Non te marauellar si tot peccatis inoluta es. Qꝛ ignoras legem dei tui. Sed hec ignorantia nō te excusat: vt habent Canoniste. Ignorantia iuris nō excusat. s. quando hō ex defectu suo ignorat. In predicatione declarant ad que hō obligat. Quinto elemosyne pauperū. s. illa die precipue. In huius figuram. Leui. xii. Qd duo agni offerebant die sabbati. aliis autē diebus: vnum tantum in holocaustū pro peccato. Et Tob. 2°. dicitur. Quod preparato prandio in die festo: mittebat filium ad inuitandum pauperes pro conuiuio. Et. s. Ludouicus rex francie. volebat oīa nomina pauperum in scriptis. Et tu fac similiter. Mitte aliqd pauperibus omni festo. de prādio tuo. ¶ Tertius modus: qꝛ non abstinetur a manualibus. Exodi. 20. Opus seruile nō facitis in eo. Quod intelligit cessatio operum manualiū. Et Leui. 23. Septimo die nō facietis opus oē. ¶ In quibus verbis. merito querit dubium. vtꝝ peccēt mortaliter. non seruantes festa ⁊ laborantes? Respondeo ꝙ laborantes. triplici ratione excusatur

cusantur.
¶ Primo.ratione necessitatis.
¶ Secundo.ratione pietatis.
¶ Tertio.ratione modicitatis.
¶ Primo ratiõe ⁊c̃. Cum quis habet segetes in agro.aut fena in pratis. aut vuas in vineis,⁊ iminet periculũ grandinũ. vel inimicoꝝ.⁊ cũ est ignis in fornace.⁊ cũ beccarij preparant carnes in sabbato.nec vendere possunt:ne marceat lз eis vendere.Et cũ barbitonsor:in minuendo sanguinẽ. Et de molendinis.In huius figurã apostoli excusabant a peccato:qui colligebant spicas.⁊ fricabant die sabbati.ꝑpter necessitatez famis quã patiebant.Et xp̃s Jo.8.in sabbato dixit.Tolle grabatum tuũ ⁊ ambula.Et Machabei.i.Mach.2°.nõ violauerũt sabbatum pugnantes die sabbati:pro sui defensione. Sc̃do rõne ⁊c̃.Ut cum sit opus in ecclesijs.in hospitalibus.⁊ alijs operibꝰ pietatis.Q: vt dicit.Dis.76.c.Utinam.In operibus misericordie:dierũ distinctio non est habẽda. Tertio rõne ⁊c̃. quando scз opus modicũ est ⁊ parũ.Q: ꝫm theologos. Quod modicũ est.rõ apprehẽdit vt nihil. Sed quis explicet q̃tus ẽ abusus xp̃ianorum circa sanctificationẽ sabbati ⁊ festoꝝ: Quidã mercata faciunt. Quidam emunt. Quidã cũ equis lucrant. Prattica contra barbitonsores.calegarios.⁊ oẽs artes.Exẽplum de illo qui non celebratis festis:deferret ad ecclesiã. dũ cãtarent letanie.Sãcte Petre.Sãcte Paule.oẽs sancti aures clauserunt. Unde patet primum.

s Ecundum dicitur ⁊c̃. Inducimur ad sanctificationẽ festoꝝ.triplici ratione.vt habent doctores nr̃i.
¶ Primo.ratione priuilegij.
¶ Secundo.ratione exempli.
¶ Tertio.ratione scripturali.
¶ Primo exẽpli.Q: vt dr̃.Di.75.Dies dominica est plena priuilegijs.Inter alia sũt. 8.Primũ q: fuit primũ oium dieꝝ.cũ in eo mũdus initiũ habuit. Sc̃dз priuilegiũ:erit vltimus dies p̃ntis seculi. Tertiũ.q: in ea oẽs angeli sunt a deo creati.⁊ boni in celo glorificati.⁊ mali expulsi. Quartũ.quia ea die:precepta sunt data filijs israel.Quintũ q: eadem die incarnatus est xp̃s. Sextum. quia descendit ad lymbũ p̃rum:⁊ animas de lymbo extraxit.Septimum.quia erit resurrectio mortuoꝝ:⁊ iudicium vniuersale. Octauum.q: sp̃us.s. missus est in igneis linguis. Unde patet prima ratio priuilegij.
¶ Secunda ratione ⁊c̃. Quia plura sunt exempla: inter alia tria sunt. Primum est paganorum.Secundũ iudeorum.Tertiuз saracenoꝝ. Primum est ⁊c̃.Uarro in vltimo volumine rerum diuinarũ. recitat ꝙ romani prima die ianuarij:celebrant festũ Jani.Qui fuit quidaз qui regnauit in partibus illis:vbi nunc est roma.A quo Jano mons ianiculus dictus est.In mense februarij.agebãt festum dee Felicitatis.In martio.agebant festum Martis.qui fuit deus bellorum.In aprili.agebant festum Fortune.quam dicebant deam. In madio.agebant festum dee Flore.Quia dicebãt habere potestatem super flores cum in mense illo flores adsint. Secundum est exemplũ iudeorum. obseruant mirabiliter festum. cum non liceat eis facere aliquid die sabbati.immo nec incidere panem.aut ignem accendere. Tertium exemplum est saracenorum.Saraceni maxima cum reuerentia celebrant festa. Et defectuosi super hoc inter duos asseres astringuntur. ¶ Tertio ratione ⁊c̃.Numeri.15.Quidam inuentus colligens ligna die sabbati:ad iussum moysi fuit lapidatus.Unde ex hoc:clamat deus per scripturas. Leuit.19. Sabbata mea custodite:ego deus vester. Deuter.5. Obserua diem sabbati. vt sanctifices euз. Exo.16. In die.7.sabbatum domini est. Jere.17.Sanctificate diẽ sabbati. In quibus verbis. duo dubia sunt videnda.

Primum est. Quando incipit festum. An in sero.An media nocte.⁊ quando: Respondeo.ꝙ a vespera in vesperam.idest in sero. Eugenius papa declarauit.ꝙ vsque ad duas horas noctis laborari possit. vt barbitonsores. apothecarij. Contra eos qui vsque ad mediam noctem laborant. ꝙ est peccatum mortale. Secundum dubium.quare superaddita sunt festa sanctorum.vltra diem dominicum: Respondeo. ꝙ triplici rõne. Primo ꝯfutationis.vt cõfutaret errorꝫ coꝝ qui dixerũt:añ diem iudicij

animas sanctorum non ascendere in celũ. Qui fuit error grecorum. vt dicit Tho. sup Jo. Ad ostendendum ꝙ tales mentiũtur. ecclesia statuit sanctorum suffragia in eorum solennitatibus implorari. predicans eos in celo regnare cum christo. Ecclesia canit. Gaudent in celis anime sanctorũ. Secundo rõne gratificationis. Sene. li. de beneficijs. Beneficiorum memoria senescere non debet. Ex debito gratitudinis: debemus cõmemorare beneficia nobis collata: vt sunt beneficia natiuitatis. passionis. ascẽsionis. ⁊ in solennitatibus virginis. Alia sãctorum festa celebrare debemus: q̃ sũt aduocati nostri. ¶ Tertio ratione imitatiõis vt in sanctorum solennitatibus illorũ gesta recolentes: conemur quantũ possum⁹ eos imitari. Ubi nota ꝙ festa sanctorũ patrum veteris testamenti habent conueniẽtiam cum nostris. Nostra succedunt suis. Festo pasce iudeorum: succedit festum resurrectionis xp̃i. Festo penthe. in quo fuit data lex. succedit festum pẽthe. in quo fuit data lex spũs. s. Festo Neomenie: succedit festum virginis marie. Festo tubarum: festa apostolorum. Festo expiationis. festa martyrum ⁊ confessorum. Festo tabernaculorum: festum consecrationis ecclesie. Unde patet secundum.

t Ertium dicitur ⁊c. Tales non bene celebrantes festa: puniuntur triplici modo.

¶ Primo in temporalibus.

¶ Secundo in corpore.

¶ Tertio in anima.

¶ Primo in ⁊c. Quia ex hoc non ditantur. q̃ quicquid lucrantur in temporalib⁹ hoc perdunt. q̃ habent plura infortunia. Spoliantur a raptoribus. captiuantur. equi eorum leduntur. vel moriuntur. vel domus eorum comburuntur. ⁊ alia infortunia eis accidunt. vnde depauperãtur. O quot sũt qui vadunt ad miseriam. Quod hoc deus permittit. propter hoc malum. ¶ Secũdo puniuntur ⁊c. Q̃ tales infirmãtur p vnũ mensem vel annum. aut crura franguntur. aut febricitantur. ⁊ alia mala. Unde oportet eos festinare cũ nõ deberẽt: q̃ ante laborauerunt cum festinare debuissent. Q̃ inquit Salo. Per que quis peccat: per hec ⁊ torquetur. Et sic tantum amittunt ĩ vno mense quantum lucrati sunt per annum. ¶ Tertio puniuntur ⁊c. Q̃ quotiens soluunt. totiens peccant mortaliter. ⁊ animã occidunt. Exo. 31. Qui polluerit sabbatũ: morte. s. spũali morietur. Unde tales peccant in trinitatem. Primo in patrem: cui⁹ potentia creauit mundum. Secundo in filium: cuius sapientia redemit mundum. Tertio in spũm. s. qui tali die. in mundum est missus. Et per consequens sunt ingrati creatori. redemptori. ⁊ consolatori. Et per oppositum. Illi qui festiuant. habent prosperitatem corporis ⁊ anime. ⁊ eis augent a deo miraculose bona temporalia. ⁊ prosperitates. Exemplo patet: de duobus sutoribus. Quorum vnus habuit plures filios qui semper festiuabat dies dominicos ⁊ diuina audiebat. Alius autem non. Petiuit autem iste qui pauper efficiebatur. Cur diues es? Ego autem de die in diem pauperior fio? Respondit sutor ille. Die crastina mecum venies. Duxit ad ecclesiã vt diuina audiret. missã. vesperas ⁊c. Sic fecit dominica sequẽti. Respondit ille. Cur hoc agis? Nunquid scio viam ecclesie? Et dixit iste. Sic oportet facere. celebrare festa. postponere omnes curas. Et primum querere regnum dei: ⁊ tunc homo ditabit. Unde patet ⁊c.

¶ Feria. 4. Dominice de passione. De triumpho fame. vel de infamia.

Acta sunt encenia hierosolymis et hyems erat. Jo. x. ¶ Scdʒ doctores encenia erat festum dedicationis tẽpli. Et dicitur encenia enceniorum i plurali numero: q̃ hoc festum pluries agebatur. Tho. sup Jo. Encenia grece: latine dĩ innouatio. Scdm Hiero. tres fuerunt dedicationes templi. Prima fuit a Salomone: in autumno de mense septembris. Secunda facta est: a recedentibus

sedentibus de captiuitate babylonica: de
mense martij. Tertia fuit a Juda macha-
beo. Qui templum prophanatum a gentili
bus mundauit: de mense decembris. De q̄
hic fit mentio. Xp̄s autem ad hoc festum
ascendit: ⁊ ambulabat in porticu Salomo
nis. Judei ergo circundederunt eū dicētes.
Quousq̄ animā nostram tollis: Si tu es
christus dic nobis palam. Volebant ipsum
adulari. Quibꝰ dixit. Loquor vobis ⁊ nō
creditis mihi. Opera que ego facio in no-
mine patris mei. Glo. vt mortuos suscitare
infirmos curare. Testimonium perhibent
de me: vȝ q̄ sim filius dei: ⁊ homo. Ex hoc.
quia aliqua opera fecit pertinentia ad eiꝰ
humanitatē. Unde dixit. Ego ⁊ pater vnū
sumꝰ. Acceperūt aūt lapides. vt lapidarēt
eum: q̄si arbitrātes male diceret esse equa
lem deo. Quibus christus dixit. Multa bo
na opera ostendi vobis ex patre meo: pro-
pter quod eorū opus me lapidatis: Qua
si. d. Nullus pro bono opere debet lapida-
ri: ⁊ vos me vultis lapidare. Qui dixerunt.
De bono ope nō lapidamus te sed de blas
femia. Respondit christus. Nonne scriptū
ēst in lege vestra. Quia ego dixi dij estis.
q. d. Non me debetis lapidare: si me deum
vocaui. Quia scriptura vocat deos homi-
nes sanctos. Unde in Exodo dicitur. Dijs
non detrahes. Et in psal. Ego dixi dij estis
⁊ filij excelsi omnes. Et Sixtꝰ pythagoricꝰ.
Libertatem arbitrij permisit hominibꝰ de-
us: vt pure ⁊ sine peccato viuentes similes
fiant deo. Uir castus ⁊ sine peccato: pote-
statem accepit a deo esse filius dei. Jn. 7.
Ethi. Homines dicuntur dij: propter virtu-
tis excellentiam. Jn. i. Politi. Homo perfe
ctus per sapientiam: nihil aliud est quam
deus in humano corpore cōspiratus. Mul
to plus ego vocari possum deus: quem pa-
ter sanctificauit. Applica. De infamia ho-
die erit sermo. De qua. 3. sunt videnda.

¶ Primū. dī diuersificationis.

¶ Secundū. dī assimilationis.

¶ Tertiū. dī punitionis.

p Rimum ⁊c̄. Triplex est infamia q̄
quis potest infamare aliquem s̄m
doctores.

¶ Prima diuinalis.

¶ Secunda personalis.

¶ Tertia proximalis.

¶ Prima ⁊c̄. qua deus infamatur. Scd̄m
Alexan. 2. par. in tractatu: de diuisiōe pec-
cati. Infamia diuinalis est quando homo
attribuit diuine bonitati id qud sibi nō cō-
uenit: vt quando dicitur: Al corpo de dio:
Ad sanguinem. Cum sit spūs. Jo. 4. Deus
spūs est. Si spūs. ideo non habet corpus.
Et idio e partesano. cum sit iustus. Act. x.
Jn veritate comperi quoniā non est per-
sonarum acceptor deus: sed in omni gente
qui timet eum ⁊ operatur iustitiam: acce-
ptus est illi. Et Ro. 2. Non est acceptio p̄-
sonarum apud deum. Et a Cano. 22. q. 4.
c. Sicut. Et extra de prebendis ⁊ dignitati
bus. c. Venerabilis. li. 6. Preterea. Quan-
do negatur ei quod ei conuenit: vt quādo
dicitur. Idio non potria fare. e quel. e quel
altro. Cum sit omnipotens ⁊ possit omnia.
Uirgilius. 6. Enei.
O pater. o hoīum diuūq̄ eterna potestas.
Regnator: celū ⁊ terras q numie torques.
p̄s. Omnia quecūq̄ ⁊c̄. Hoc genus blasse
mie est maximum peccatorum. Ratio est.
Quia cum sit homini collatum donum lin-
gue super alia animalia. vt deum laudet.
Ecclesiastici. 51. Dedit mihi dominꝰ linguā
in ipsa laudabo eum. Jn. i. Politi. Nullum
animalium habet semonem nisi homo. Et
Lactan. de ira. Solus homo sermonē ac-
cepit ac linguā cogitationis interpretē: vt
enarrare possit iustitiam domini sui. Ideo
p̄ ceteris tenetur laudare ipsum deū. Cū
autem illum cum ea vituperet. ipsum dila-
niet. ac laceret. ⁊ faciat se inferiorem omni-
bus creaturis que factorem suū laudant
pro modo suo. Ideo maxime peccat i hac
infamia. De hac infamia ipse cōqueritur.
Ro. 2. Nomen meum iugiter blassematur.
Et Jsa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui. ipsi au
tem spreuerunt me. ¶ Secunda infamia
⁊c̄. Et est quando persona semet infamat.
Quod fit. quando ostendit ⁊ narrat pecca
ta sua alteri. ⁊ de eis letatur. Tu es in so-
cietate virorum ⁊ mulierum: laudas te de
malo. De preteritis factis in iuuentute.
De adulterio. De furto. Or tu non say. Jn
tali loco fecimus sic. ⁊ sic cum muliere. Fu
rati sumus gallias. ochas. De talibꝰ Pro
uer. 2. Letantur eam male fecerint ⁊ exul-

tant in rebus pessimis: Et talia audientes vicini tui ꝛ proximi scandaliçantur de te: quem ante habebant pro bono: vel ꝓ non tam malo. Quod est peccatuȝ grauissimū. Ex eo: quia nihil est dignius bona fama. Non est maior richeza al mundo: che el bō nome. Quod probatur tripliciter. Primo auctoritate. Que est quadruplex in pn̄tiarum. Primo diuinali. Ecclesiastici. 41. Curam habe: de bono nomine. Prouer. 21. Melius est nomen bonum: ꝗ̄ diuitie multe. Ecclesiastes. 7. Melius est nomen bonum ꝗ̄ preciosa vnguenta. Et apostolus de se. 1. Cor. 9. Expedit mihi magis mori: ꝗ̄ vt gloriam meam quis euacuet. Secundo Cano. xi. q. 3. c. Non sunt audiendi. Qui famam suam negligit: crudelis ē. Pone vitam o ciuis pro conseruatione fame. Et ego vt frater ponerem omnia: pro ipsa tuenda. quia nihil melius nihil dulcius reperiri potest. Tertio ciuili. C. de his qui potentorum nomine. l. 1. Prodigus dicit. qui famam pro nihillo habet. O poltrone. O homo da pocho qui de fama nō curas. Quarto paganali. In. 4. Ethi. c. 6. Omnes honores appetūt. Excepta la meretrice. che sta aposta daltri. Excepta illa meschina que cum digito ostenditur per viā. O Milano como stay. O pater morior fame. Sed audi philosophum. 4. Ethi. Melius est mori: ꝗ̄ facere contra bonum virtutis. Omnes honores appetunt. Excepto vsurario publico: qui honoreȝ non estimat. Unde Tho. 22 q. 73. Inter res temporales fama videtur esse preciosior. Alexan. 2. par. sum. Fama est preciosissima omnium rerum. Mesue. 2. grabadin. Melius ē nomen preclarum: cunctis diuitijs. Prattica. Fama est corona pontificum. regum. dominorum. pauperum. mulierū. virginum. religiosorum. O pater inquit el pouero: sum pauper. Non es pauper quando habes bonum nomen in populo. nec dari potest melius vxori: ꝗ̄ honor. Ad quā amplexandā inducimur tripliciter.

℃ Primo exemplo paganorum.
℃ Secundo sanctorum.
℃ Tertio exemplo christi.

℃ Primo paganorum. De Hippo greca que cū eir cū litt[9] spaciaretur rapta a pyratis nauiq; introducta. Cūȝ vellent eaȝ violare: appropians puppi: se in mare precipitauit: ꝗ̄ cōsentiret. ac sic famam suā perderet. De Lucretia specchio ꝛ norma romāe pudicitie. Cui cū diceret ei Collatinus. Salue mi Lucretia. Minime iquit. Quid enīȝ salutis potest eē mulieri amissa pudicitia: Unde dum esset vi violata a Tarquinio. noluit diu post suam maculatam famaȝ superuiuere. Unde in cōspectu Collatini mariti sui pugione se fodit. Hoc facto ꝓtestās famam ꝗ̄ vitam sibi cariorem. Preterea de virginibus illis que insequebātur ab inimicis: in flumen se proiecerunt: ne famā honestatis amitterent. Unde Petrarcha in Trium. fame.

Io vidi molta nobel gente insieme
Sotto lonsigne de vna grā regina. s. fame:
Che ciascun lama. ꝛ riuerisce ꝛ teme. s. ne amittatur.

℃ Secundo exēplo sanctorum. De Machario. Cum quidā diceret ei. poltrono. asino. gaioso. in omnibus patiens fuit. Sed cum diceret Heretico marzo. Respondit. Mentiris. Cū quidam miraretur impatientiam. Respondit. Hoc solum vertitur in mei infamiam. De xp̄o: qui in omnibus patiens. Demonium habes. A seruo percussus. Sed non potuit pati quando demon ipsum tentauit. Hec omnia tibi dabo ꝛc. Quia hoc pertinebat ad infamiam patris. d. Uade sathana ꝛc. ℃ Tertio similitudine. De Salomone: qui a scriptura laudatur de pluribus. Ecclesiastes. 2. Magnificaui opera mea ꝛc. De auro. de argēto. de sapientia. Sed cum peccatuȝ egisset. dicit. Inclinasti femora tua mulieribus: ꝛ dedisti maculam in gloria tua. Ad ostendendū ꝙ nihil egit. ꝛ ꝙ fama est preciosissima omnium rerum. Unde cum studio debet seruari. Quod non facit qui se laudat de malo. Unde tria peccata cōmittit. Primū ē gl'iatio mali. Contra. p̄s. Quid gloriaris in malitia: Secundum est infamatio sui. Ecclesiastici. 41. Curam habe ꝛc. Tertium scandalum proximi. Mat. 18. Qui scandaliçauerit vnum. s. per malum dictum: expedit vt ꝛc. ℃ Tertia proximalis. Quod fit ſm Scotum in. 4. distin. 16. Tho. supra. Alber. in. 2.

in.2°.
¶ Primo veruꝫ manifestando.
¶ Secundo falsuꝫ imponendo.
¶ Tertio maluꝫ recitando.
¶ Quarto veruꝫ fatendo.
¶ Quinto veruꝫ negando.
¶ Sexto scripturaꝫ componendo.
¶ Primo ⁊c̃. Quando quis peccatū alte/
rius ꝙ est secretuꝫ.lꝫ veruꝫ sit: narrat nesci
enti. Exempli gratia. Tu scis aliquē fecisse
reꝫ turpē cuꝫ tali muliere sed res est occul/
ta. ⁊ nemo scit nisi tu ⁊ ipsi: ipsos infamas
O talis. tu nescis. Talis fecit sic. Tu infa/
mas ipsos: ⁊ mortalr̄ peccas. Quia agis cō
tra duo precepta. ¶ Primo contra diuinū.
¶ Scdo ꝯtra naturale. Prio ⁊c̃. Mat.
16. Si peccauerit in te fra. tuus: cor. euꝫ in/
ter. ⁊c̃. Ecclesiastici. 9. Corripe ꝓximuꝫ tuū:
⁊ da locuꝫ timori altissimi. Tu n̄ faray niē/
te. Secundo contra ⁊c̃. que clamat. Quod
tibi non vis fieri ne alꝗs facias. Ut dicitur
di.i.c.i. Et di.9.c. Placuit. Calixtus papa
di.i.c. Ponderet vnusquisq; sermones suos
⁊ quod sibi non vult loqui. alteri nō loqua
tur. Ille. Nolles ꝙ proximus tuus infama
ret te in occulto. Et tu fac similiter. Math.
7. Quecūq; vultis vt faciant vobis hōmi/
nes: ⁊ vos facite illis. Unde casus in iure.
De illo qui missam celebrat coraꝫ excōmu/
nicato. Aut est sibi notorius ⁊ non populo.
Si sic. debet missaꝫ prosequi: ne ipsum infa
met. Et hoc xp̄s iudaꝫ cōmunicauit in cena
in mortali. quia non erat notus apostolis:
ne ipsuꝫ scandaliçaret. Ubi sunt tales mō:
Immo ⁊c̃. Secundo falsuꝫ ⁊c̃. Quando
quis ex odio ꝙ habet alicui imponit ei cri/
men: quod non soluꝫ non fecit. sed nec vnq̄
cogitauit. Quia vt dicit ph̄s. 2. Rhe. Amor
⁊ odiuꝫ ⁊ propriuꝫ cōmudum: sepe faciunt
hōmineꝫ iudiciuꝫ non cognoscere. Quod ꝓ
hibetur a lege. C. de modo mulctarū.l.vlti.
C. de penis.l. Sancimus. Nō debet aggra
uari quē culpa non aggrauat. Sed o quot
virgines reputantur incontinētes: Quot
vidue scē: inhoneste: Quot pēitētes: hypocri
te: Quot amatores iustitie: tyrāni: Quot
boni: mali reputantur. In hac infamia fuit
Susanna. De qua Dañ.13. Quia consētire
noluit libidinosis senibus: iudicata ē mor/
ti. Preterea. De.s. Marina que.17. annis
stetit i monasterio virorū incognita sub ha
bitu monachi. imputata fuit ꝙ quādā im
pregnasset. cuꝫ tamen esset mulier. O quot
inueniuntur hodie: infamati contra iustiti/
am. Unde quedam nobilis domina: infa/
mata contra veruꝫ. d. Ben sa dio se son ꝟ
gine. Tertio malum ⁊c̃. Sicut quando
quis audiuit maluꝫ de aliquo quod possit
verti in infamia. Tu vadis in apotecha ⁊
ibi malum illud refers quod audisti. Et q̄q̄
uis non sis auctor huius mali: tn̄ mortalr̄
peccas. q; illud notificas nesciētibus. Hoc
peccatuꝫ maxime regnat inter mulieres: q̄
discurrunt hac ⁊ illac. Non possunt silere:
q; sunt de ossibus. Uir de terra. Pone qua
tuor mlieres ab vna parte. x. viros ab alia
plus garrulabūt. Quarto verū ⁊c̃. Quā
do qs scit aliquem iniuste infamatum cuꝫ
ei falsum imponitur. ⁊ potest eum liberare
⁊ tacet. peccat mortaliter: ⁊ causa est illius
infamie. Unde di.86. Error cui non resisti/
tur approbatur: ⁊ veritas cum mīme desen
satur opprimit. Et Eccl̄i.4. Libera eum si
potes. qui iniuriam patitur. Et homo poti/
us debet mori. pro defensione veritatis. Ec
clesiastici.4. Pro iustitia agoniçare: ꝓ ani
ma tua. Et extra de regulis iur. in.6. Au/
gu. Si de veritate scandalum nascitur. tu/
tius scandalum nasci permittitur: q̄ veri/
tas relinquatur. Hoc fuit peccatum mili/
tum Pilati. Mat.26. Qui videntes chri/
stum surrexisse. pecunia corrupti tacuerūt
veritatem. Et tu o ciuis. quando scis ali/
quem contra iustitiam infamatum: adiu/
ua ipsum. Quinto verum ⁊c̃. Sicut quā
do quis facit bonuꝫ opus. Dare elemosi/
nam. Ire ad ecclesiam. Facere alia bona.
Tu dicis. Iste non facit hoc per bona fari/
na. bono animo: sed vanagloria. Elle vn ga
badio. Un magna sancti. Hoc fuit pecca/
tum phariseorum. Jo.9. Dicebant de chri/
sto. quando cecum illuminauit. Nos scim⁹
quia hic homo peccator est. Sexto scri/
pturā ⁊c̃. Quando qs facit scripturaꝫ ⁊ bo
letinuꝫ. In quo ponit mala ꝓximi sui: ⁊ po
nit sup apothecas ⁊ portas. aut in via. vt
possit ab omnibus legi. Et vocatur libel/
lus famosus: ⁊ aut diffamatori⁹. Hi puniūt

a lege ciuili: tam ille qui fecit: q̄ ille qui inuenit ⁊ nō corrumpit, vel alicui reuelat. C. de libello famoso. l. vnica. In foro vero penitentiali non pōt absolui: nisi famam restituant: vt hī. 5. q. i. c. Quidā. Et dis. 46. Accusatores. O quot vadunt ad infernum: quia infamant, sed nunq̄ restituunt. Unde patet primum.

s Ecundum ⁊c̄. Infamator assimilat sex generibus personarum propter suas malas conditiones.

¶ Primo. homicide.
¶ Secundo. serpenti.
¶ Tertio. scorpioni.
¶ Quarto. lupo.
¶ Quinto. porco.
¶ Sexto. inferno.

¶ Primo ⁊c̄. Ille dicitur homicida qui interimit hoīem: ita infamator dr̄ homicida aīe. s. in fama. Unde de pe. di. i. Homicidiorū. Qui occidit ⁊ q detrahit: pariter homicida est. Ille corporis: iste aīe. Unde scriptum est, qui odit fratrem suum homi. ⁊c̄. ⁊ oīs qui detrahit fratri suo homicida ē. Glosa super. c. Homicidiorū. Detractores dicūtur homicide: q̄r q̄ntum in eis est, priuant animam vita que est melior pars hoīs, dum negant virtutes quib⁹ ipsa viuit. In verbo vita viuit. Corpus viuit cibo: aīa virtutib⁹ Et. ff. d' manumissis. l. iusta causa. Infamia equiperatur morti. Qui ergo infamat proximum suū, ipsum occidit in fama. Q̄r mortuus: ideo nullius operationis. Exemplū illius patris: cui dictū fuit. O ladro. O cōcubinario. O homicida. Uerum est inquit: q̄r infamaui fratreʒ meū. ¶ Scdo ⁊c̄. Qui in silentio mordet. Eccles. x. Si mordeat in silentio serpens: nihil eo minus hʒ: q̄ q occulte detrahit. De serpente Prouer. 30. Salo. dicit de se: q tria fuerunt ei difficilia ad cognoscendū: ⁊ quartuʒ penitus ignorauit. Primū via aquile. Scdm via nauis i medio maris vtrū bene eat. Tertiū via pueri in adolescentia vtrum bene vel male aget. Ari. p° peri. De futuris contingentibus nō est determinata veritas. Quartū via colubri. Sed q̄re de colubro: R̄fideo: q̄r in incessu suo videtur sumere vnā viam: ⁊ ad alteram vadit. Ita ribaldus infamator. Incipit bene loqui de eo quē vult infamare, Guarda compagno. Contra tales Prouer. x. Simulator ore decipit amicum suū. Ideo obserua illud q solet dici. De chi me fido mi guardame dio ⁊c̄. Ipsum applaudit cū verbis dulcibus: sed tandem ipsuʒ mordet. Simulator ⁊c̄. Non est officium boni viri applaudere. Quod fecerunt pharisei: cuʒ dicerent xp̄o. Magister scimus: q̄r verax ⁊c̄. Christo. Magr̄m noīant: quem perdere volebant. Hoc peccatum regnat his t̄pibus. Hiero. Nihil est q tam facile corrūpat mētes hoīum: sicut adulatio. Tales non sunt veri amici. Unde phs. 4. Ethi. Qui fingit se amicum esse ⁊ non est, peior est eo qui facit monetam falsaʒ. Glo. in. l. Oēs. C. de hereticis. Falsus denarius. non est denarius. ¶ Tertio ⁊c̄. Qui retro in cauda portat et dat venenuʒ. Ita infamator ostendit in facie quod intus non habet. Iere. 9. In ore suo pacem cum amico loquitur. occulte āt ponit ei insidias. Hiero. ad Asel. de fictis amicis. Osculabātur quidā mihi manus: ⁊ ore vipereo detrahebant. Dolebant labiis, corde gaudebant. Exemplū Iude. Ioā. 19. Aue rabi. Et osculatus est eum. Et tamen prodebat eum. O Iuda. O quot comedūt in eadeʒ mensa. O quot salutant se: intus vero pleni sunt dolo. Sene. Multorum odia sub occulto latent. omnia tamen pandētur. ¶ Quarto ⁊c̄. Qui vorator lacerat carnes animalium: ita infamator lacerat famam proximi sui. Iere. 19. Unusq̄sq̄ carnem proximi sui vorabit. Facecia de duobus fratribus cōuentualibus q in balneis simul confitebātur. Dico inquit vnus meam culpam q ordinem tuū infamaui. Respondit ille. Idem facimus de vobis. Gre. Qui aliena detractiōe pascitur: proculdubio alienis carnibus vescitur. Et sic vnusq̄sq̄ it ad isernū. Mal de me: ⁊ ego de te. O mala roba 5°. ⁊c̄. Qui in viridario nō pascit flores: nec inter eas se ponit: sed in sterquilinio. Facecia de perco. Semel omnia animalia conuiuium fecerunt, sed deficiebat porcus. miserunt ouem ambassiatriceʒ ad eum vocandum vt ⁊ ipse ueniret. Respondit. Estne de luto ibi: Dixit ouis q nō. Unde noluit ire. Sic infamator est porcus. Qui non loquitur de floribus uirtutum proximi, sed de aliquo defectu, ⁊ suos obliuioni tradit

ni tradit. Contra apostolus.i. Thim.4°.
Attende tibi. Canta. Cicero in Tus. Pro
prium stultitie est aliorũ vitia cernere: suo
rũ obliuisci. Senẽ. Aliena vitia ante nos ha
bemus. a tergo nostra. Leze super tuum li
brum ꝛ bene stude in eo. ꝛ fine meũ. ¶ Se
xto ꝛc. In ore inferni: sol mali sunt. Immo
est peior inferno: qui solum malos capit:
Sed in ore infamatoris non solum mali sꝫ
etiam boni. Cõmuniter sermo talium ẽ de
religiosis: de pretis. Contra tales. Sap̃.i.
A detractione parcite lingue. In vitis pa
trum legitur. Qꝺ discipuli abbatis Anto
nij: cum visitassent abbatem Paph. dixerũt
ei. Pater dic nobis verbuꝫ salutis. Respõ
dit eis. Melius ẽ comedere carnes in.40.
ꝛ diebus prohibitis: q̃ꝫ comedere famaꝫ ꝑ
ximi. Prattica. Quidam carnes non come
dunt. Quidam super sacones dormiunt.
Quidam cilitium portant. Sed nihil meli
us: q̃ꝫ famam fratris seruare. Ex hoc Aug.
in mensa habuit hos versus.
Quisqꝫ amat dictis absentũ rodere vitã.
Hanc mensam indignam nouerit eẽ sibi.
Hi sunt qui stant super apothecas. sup vi
as. vituperantes. sindicantes. infamantes.
hunc ꝛ illum. O lingua peruersa: que para
disum conturbaret. Tales: sunt illi dentes
serpentini. quos Cadmus rex seminauit:
vt ponit Ouidius li.2. Meta. ex quib⁹ sta
tim nati sunt milites armati: qui inuicem
contra se insurgentes se peremerunt. Qꝛ
ex infamijs ꝛ morsibus detrahentium bri
ge seminantur inter homines. Unde mors
sepe sequitur. Noli sic facere frater mi: ꝛc.
La donde notat Albertus. Idio formasse
linguam cum.3. conditione. ¶ Prima con
ditio. Quia fecit vnam in quolibet nõ plu
res. Fecit duas aures. duos oculos. duos
pedes. ꝛ manus. ꝛ linguam tm̃ vnam. In q̊
innuitur. ꝙ homo debet loqui parce ꝛ tem
pate. Ideo Sap̃. Prouer.x. dicit. In mul
tiloquio nõ deerit pccm̃: qui autem mode
ratur labia sua: prudẽs est. Sene. ad Luc.
Tardiloquum te esse iubeo. Idem lib. de
moribus. In hoc.n. incumbe vt libentius
audias q̃ꝫ loquaris. Ecclesiastici.21. Taci
tus ꝛ sensatus honorabitur. Secunda
ꝛc. Quia fecit deus rubicundam. Ad insi
nuandum: ꝙ loqui debeat cum charitate.

Tertia ꝛc. Quia fecit eam mollem. du
ctilem. ꝛ volubilem. Ad ostendenduꝫ. Qꝺ
homo non debet esse pertinax in sentẽtijs
male prolatis. Unde Aug.22.q.4.c. Ma
gne sapientie est. hominem reuocare quod
male locutus est. Et sicͭ lingua ẽ mollis. ita
ꝛ locutio debꝫ esse blanda ꝛ affabilis. Un
de Cicero.i.off. dicit. Difficile dictu ẽ: q̃ꝫto
pe conciliet animos: comitas affabilitasqꝫ
sermonis. Quarta collocauit in ore. vbi
sunt labia. dentes. salina. Ut per labia ꝛ dẽ
tes quibus clauditur. tanq̃ꝫ duplici muro
refrenetur. ne reuelet secreta. ꝛ omnia di
cat que non sunt dicẽda. Ubi est salina ad
innuendum. ꝙ sermo debet esse sale condi
tus: ꝛ quisqꝫ ponderet sermones suos: vt di
cit.i. di. Ponderet. Dubitat modo Sco
tus: Quis plus tenetur ad restitutionem.
qui habet rem alterius: an famaꝫ: Respõ
det ꝙ famam. Cum tamen non possit absol
ui qui habet rem alterius: nisi restituat: vt
dicitur ab Aug.14.q.6. Si res. Nõ dimitti
tur peccatum ꝛc. Multoplus famam. Et
hoc duplici rõne ait Sco. P°qꝛ ẽ p̃ciosior:
2°qꝛ qꝫ amissa sub a: p̃t laborare. Sꝫ q fa
mã pdidit: nemo illuꝫ vult. Sed querit
aia cara. que iniuste infamata est. O pater
sum iniuste infamata: quid faciam modo:
Tu dixisti ꝛc. Qꝺ qui negligit famam su
am est crudelis. Debeo me vindicare de
hoc: Respondet dominus Albertus. Qꝺ si
contingat perdas bonaꝫ famam linguis de
trahentiuꝫ: patienter ferenduꝫ est. Quare
o Alberte: Quia est magni meriti. Et poti
us est ad cõmendationem: q̃ꝫ ad vituperi
um. Quod ostendit tali exemplo. Non est
derogatio: sed cõmendatio lucis: si eam fu
giant ꝛ odiant vespertilionis. Ad proposi
tum. Sancti viri: sunt lux: quia habent luci
dam conscientiam ꝛ famam. iuxta illud
apostoli. Omnes vos filij estis lucis. ꝛ filij
dei. Peccatores sunt tanq̃ꝫ vespertiliones
qui diligunt opera tenebrarum. ꝛ odiunt
opera virtutum. Non est derogatio viris
lucidis. si infamantur ab hominibus iniqs.
Ideo Sene. in li. de remedijs fortuitorum.
Male deloquunt̃ de te hoies: sꝫ mali. Mo
uerer. si de me Mari⁹. si Cato. si Lelius sa
piens. si alter Cato. si duo Sciplones ista
loquerentur. Nunc malis displicere. lauda

ri est. Non potest ullam auctoritatem ha-
bere sententia: ubi qui damnandus e: male
de te loquitur. Male de te loquunt homi-
nes. Mouerer. si iudicio hoc facerent. nuc
morbo faciunt. Male loquuntur homines
Bene nesciunt loqui. Faciunt non quod
mereor. sed quod solent. Quibusdam eniz
canibus sic innatum est ut non pro verita-
te: sed pro consuetudine latret. Ille. O sen
tentia aurea. O sententia digna memoria.
Prattica hic. Qd non est officium boni vi
ri dicere mala de socio. O pater: est bon⁹.
Non est verum quia non diceret malu. Da
hoc documentum populo. q nemini iniuri-
am faciat. Quia ut dicit Sene. Qui offen
dit scribit in puluere. sed qui offenditur:
scribit i marmore. unde apostol⁹. Nemini da
tes ullam offensionem.

t Ertium dicitur rc. Duplex punitio
Una temporalis. Alia spirtualis:
¶ Prima temporalis, In pluribus
locis scripture. Numeri. 21. Quia maria so
ror moysi z Aaron. murmurauerat ac eos
infamabat. pcussa e lepra. Preterea Nu-
meri. 14. A. 20. annis supra. nemo intrauit
terram promissionis ex. c. millibus: nisi Jo
sue z Caleph: z omnes in deserto mortui
sunt. Numeri. 21. Qr populus murmura
uit contra moysen z contra deum. Non est
aqua: deest panis. ania nostra nauseat rc.
misit in eis serpetes. Preterea: seruus fu-
it sub Pharaone. Sub rege Eglon. in ba-
bylonia. Preterea Datan z Abyron. a ter
ra absorti sunt. Numeri. 16. Ecce prima pe
na. ¶ Secunda est spiritualis in anima.
Quia tales sunt damnati. Quod patz Au
ctoritate. Exemplo. Auctoritate. Glo. sup
illud Prouer. 24. Cum detractoribus ne
commiscearis. Hoc vitio periclitatur totuz
genus humanum. Exemplo. In vitis pa-
trum. Interrogauit Macharius diabolu3
quale peccatum est. ducens populos ad in
fernum: Respondit. Peccatum infamie. qr
facile infamant: z nunq restituunt. Quod
vere dixit. In confessione. Pater inquit
peccator: dico meam culpam. quia me son
coraçato, sputani in ecclesia. Sed de de-
tractione nihil dicit: qd e peccatum grauis
simum. summe deo displicens. Preterea
Luc. 16. Diues epulo torquebatur maxime
in lingua. Tripliciter peccarat in lingua.
Primo pauperem irridendo. Petrus Ra-
uenensis. Lingua magis ardet que pauperi
insultauit. Secundo nimis voluptuose ede
do. Tertio inter conuiuas ad detractiões
eam laxando. Ideo tantuz acriter punie-
batur. In libro de Transitu Hieronymi.
Eusebius refert de Siluano episcopo naza
reno. Qd cum esset mire sanctitatis in po-
pulo. diabolus inuidens ei assumpsit for-
mam z imaginem epi. z iuit ad quandam
mulierem in nocte, apud eius lectum. Illa
clamans. succurrite. Ad eius vocem vene-
runt populi vicini ciuitatis. in forma episco
pi inuenerunt diabolum sub tecto z fugit.
Facto mane factum signatur ipsi episcopi
Ille admirans. patienter sustinet. Unde
per annum integrum fuit: q nemo ad eum
ibat ex vituperio. Tandé scus dei cum ora
ret: questus est valde contra deum: z bea-
tum Hieronymum: cui erat deuotus. O do
mine tu bene scis. q ego non egi. Et tu o pie
Hieronyme. quare me non iuuas: Appar-
uit ei Hieronymus. d. Fili age penitentiam
quia sine ea nemo coronatur. Sic factum
est. ut proberis. Sed scias q infamia e gra
uissimum peccatuz. Et pena grandis est su
per eos qui infamat. Sed hec infamia no
est facta ab homine: sed a diabolo qui non
potest puniri noua pena: sed tamen accide
tali. Sed qui talia agunt: acerbe punient
a diuina iustitia. Preterea in gestis an-
glorum. ponit Beda de quodam viro: qui
duos grifones magnos habebit a dextris z
sinistris. qui ipsum cruciabant in lingua.
Quia per que quis peccat rc. Preterea
filius apparuit post mortem patri. O pater
crucior in lingua: quia proximuz meu sem
per diffamaui.

¶ Feria. 5. post dominicaz de passione. De
conuersione Magdalene.

Emittutur
ei peccata multa: quo
niam dilexit multum.
Luc. 7. ¶ Ab optimis
z excellentibus philo
sophis naturalibus:
cum solido

cum solido et firmo fundamento rationis fuit conclusum: fra tutti li creaturi. singulariter rationalis creatura dotata ratione. capar intellectu: cum summa auiditate ⁊ appetitu desiderare illam rez que sit pulchra ⁊ bona. Dio. 4. c. de di. n. Pulchrum ⁊ bonum: omnia desiderant. Et in. i. Ethi. Bonum est quod omnia appetunt. Imperoche si como se scriue. In. 3. Eth. ⁊ in. 3. d' anima. Bonum est obiectum voluntatis. Et quanto bonum est maius: tanto plus est appetibile. Idio e summo bene. Plato in Thimeo. Deus est summum bonum. super omnem substantiam. omnémq naturam. Et. 12. Meta. Deus est nobilissimus omniuz entium. ⁊ nihil eo nobilius. De quo Mar. x. Nemo bonus: nisi vnus deus. i. essentialiter. Cum ergo fuerit summum bonum magdalena ipsum elegit: a quo meruit remissionem omnium peccatoruz. Euangeliuz narra per ordinem. De qua tria occurunt mysteria declaranda.

Primuz. di offensionis.

Secunduz. di satisfactionis.

Tertiuz. di premiationis.

p Rimuz dicitur ⁊c̃. Queritur dubium. Utrum magdalena de qua hodie sit mentio in euangelio: sit illa peccatrix: que fuit soror Lazari ⁊ marthe:

Circa hoc triplex fuit opinio. Una dicit q non. Et ratio huius est. Quia causa principalis propter quam cõmuniter mulieres faciunt illicita ⁊ talia de corpore proprio: est propter paupertatem. Prouer. 27. Propter inopiaz multi perierunt. Isocrates in exhortationibus. c°. 2. honora presentem substantiam propter duo. tum vt magnuz malum prohibeas. tum vt amico erumnoso suffrageris. In. i. Ethi. Impossibile ẽ indigentẽ. operari bona. In. 4. Ethi. Omnis indigentia mala. In. 2. Politi. Impossibile est indigentez bene principari. ⁊ studio vacare. In. 4. Politi. Qui viles sunt ⁊ egeni nesciunt principari. Unde cum interrogantur tales meschine. quare talia agunt: dicunt propter paupertatem. O quot stant ad lupanaria. O quot furantur pp̄ter paupertatem. Ad propositũ. Magdalena nõ fuit pauper; imo ditissima: cum esset domina castelli magdali: a quo dicta ẽ Magdalena. Igitur non fuit illa soror lazari.

Secunda opinio fuit Orig. q fuit illa. Sed non fuit meretrix ⁊ peccatrix corpore: sed solum mente. vt plures puelle reperiuntur in domibus parentum. que sunt virgines corpore: mente autem non.

Tertia opinio est Grego. ⁊ Ambrosij. Aug. vt ponit Tho. super Jo. c. 12. Q' illa fuit meretrix mẽte ⁊ corpore. ⁊ soror lazari. Et hec verior opinio. De dominus Alber. super Luc. Fecit deus duo luminaria magna: luminare maius quod ẽ beata virgo que preest diei in exemplũ innocentie. Et luminare minus quod est maria magdalena que preest nocti. i. peccatoribus in exẽplum penitentie. Ille. Et glo. super Mat. 21. Amẽ dico vobis: q' publicani ⁊ meretrices precedent vos in regno celorum. Publicani: vt Matheus. Meretrices: vt Magdalena. Hieronymus in prologo Ose. Hec est illa mulier meretrix ⁊ adultera. de qua loquitur dominus ad iudeos dicens. Meretrices ⁊ publicani precedent vos in regno celorum. Preterea hoc idem ecclesia romana in officio confitet. Maria soror lazari. q̃ tot cõmisit cria. ab ipa fauce tartari redit ad vite limina. Or a casa. Si peteres mõ: Que fuerunt cause: q magdalena peccauit: Rñdet pĩ Aug. in li. d'. x. cordis. q fuerũt quattuor que iduerũt eá ⁊ alias mlr̃es.

Prima eius pulchritudo.

Secunda eius libertas.

Tertia eius facultas.

Quarta eius inuerecundia.

Prima eius ⁊c̃. Que est cã multoꝝ malorum. Magdalena vt dicit Alber. sup oẽs mulirres oriẽtales fuit speciosa ⁊ pulchra corpore. naturali pulchritudine. Et cũ ista naturali addebatur artificialis. Que est ista o mulieres: Assaytamentum capitis. appositio capilloruz. beletum in facie. aque artificiose. ad speculuz stare p horá. volta de qua: mete dela. Ad cingulum el cortello ab alia el vogiarollo. Uidentur merescalchi: si haberent la tanaya. Ista autem pulchritudo: est causa mali. Quia vt dicitur per Theophrastum philosophuz. Mulier pulcra cito adamat: ⁊ difficile est custodire

quam multi amant. Et Dionysius. 4°. de diuinis no. Pulcrum ⁊ bonum: omnia desiderant. Et Dauid in psal. Delectasti me domine i factura tua. Vñ Cleopatra a Marco Antonio. Polisenna Deidamia Briseida ab Achille. Helena a Paride. Deianira ab Hercule. Phillides a Demophonte. Thisbe a Pyramo. Medea a Jasone. adamate sunt. De hac pulchritudine dicit Salomon Prouer. xi. Circulus aureus in narib⁹ suis: mulier pulchra ⁊ fatua. Sicut enim sus habens circulum aureum in lutum se immitit: sic mulier habens pulchritudinem. in voluptatem se immergit. Sed quando mulier est pulchra ⁊ sapiens non est periculum: quia sapienter se conseruat. Similiter quando est turpis ⁊ fatua. non ē periculum: qr nemo eam sollicitat. Sed quādo est pulchra ⁊ fatua. tunc est periculum. Nam quia est pulchra. sollicitatur a multis Quia vero ē fatua. custodire se nescit. De tali pulchritudine dicitur Prouer. 22. Fallax gratia ⁊ vana ē pulchritudo. Sed queritur dubium: quare plus naturaliter querit mulier poliri: q̄ vir. Respondeo: q͏ non est persona que non querat honorem. Jn 6. ethicorum. Omnes honores appetunt. Jn. 4. ethicorum. Maximum bonorum exteriorum: est honor. Et Cicero in. q. Tusc. Omnes accenduntur in studia: gloria. Vnde omnibus placet honor. Ad propositū. Mulier non potest honorem habere in dādo consilia. Quia vt dicit philosophus p̄mo Poli. Consilium mulieris: est inualidum. Non in gubernatione domus. Jn. i. Polit. A muliere male regitur ciuitas. Non componendo pacem. Jn. 8. de animalibus. Femine sunt litigiose. Non in fortitudine virium: qr debilis est. Jn. 18. d animalibus. Femine sunt debilioris nature marib⁹. quia sunt frigidiores. Vnde in. 18. de animalib° Femina est mas occasionatus. idest imperfectus. Et Sene. libro de beneficijs. Videamus ne mittamus munera superuacua: vt femine arma: quia sez non est fortis: rustico libros. Ad propositū. Mulier ergo sibi querit honorem in aliquo: sed non potest habere in supradictis. Jgitur sibi querit in pulchritudine: affaytādo se in excessiuis ornamentis. ꝓpter quod sepe viri eunt ad hospitale. Sed iste pannus ornatus: acriter reprehenditur a doctoribus: quia est peccatum. Vnde Hierony. ad Furiam. Ornatus iste non domini velamen est: sed antichristi. Omnia ista. sono gita via. in muliere. Facecia de imperatore qui mandauit diē sui natalis celebrari. Quidam rusticus fuit. qui in agro inuentus est laborare. Ductus ad imperatorem. indicauit ei: quia sex denarios oportebat eum quotidie lucrari. duos soluere scilicet patri dare: duos accōmodare scilicet filijs. duos ꝯsumere pro familia. duos perdere scilicet vxori. Magdalena ergo peccauit. Quia ista pulchritudo fuit sibi causa. ⁊ iste ornatus. ¶ Secunda causa fuit libertas. Poeta. Non bene pro toto libertas venditur auro. Et. ff. de fideicōmissis libertatibus. l. par. Nihil gratius prestatur libertate. Et Jnstitu. Quibus de causis manumittere non possumus. Jnestimabilis res est libertas. O quot cadunt in peccata propter hanc. quia priuate sunt cōsortio virorum. Jn huius figuram dixit Gen. 3. deus. Sub viri eris potestate. quasi dicat non in tua libertate. Vnde consulendum est mulieribus: vt viros accipiāt. Meretrices peccant: quia pergunt quocunq̄ volūt Maria fuit libera sine consortio viri. marthe. lazari. ideo peccauit. ¶ Tertia causa fuit. Abundantia rex̄ temporalium: est causa multorum malorum. Vnde Tho. 3. p. q. 40. ar. 3. Abundantia diuitiarum: est superbiendi occasio. Et Deuter. 29. Jncrassatus est dilectus meus ⁊ recalcitrauit. dereliqt deum factorem suum. Eze. 33. Hec fuit iniqtas sororis tue sodome: saturitas panis ⁊ abundantia ⁊ ocium. Sodoma dicitur soror hierusalem. Et Ber. Ociositas ē mater nugax̄: ⁊ nouerca virtutum. Eccl. 33. Multam maliciam docuit ociositas. Cato. Nā diuturna quies: vitijs alimenta ministrat. Maria vacabat ocio. in croceis stabat. vñ ex hoc peccauit. ¶ Quarta cā inuerecundia. Verecūdia marie ꝯuēit mulierib⁹. Sz alique sunt sine ipsa. vnde cadūt in malis: Vnde scriptura Jere. 3. Frons meretris scā es mihi: noluisti erubescere. Vnd o magdalena. dic mihi. Quis te ꝯduxit ad peccata: Certe tua pulchritudo. tua libtas. tua ociositas. Et sic patet primū.

Secundum

Ecundū dicit. Qr offenderat ideo
satissfacere voluit. Qr vt dicit apo-
stolus. Ro.6. Sicut exhibuistis mē
bra verstra seruire iniqtati ad iniquitatē:
ita nūc exhibete seruire deo in sanctificati-
onem. Unū Greg. de ea in hom. Cogitāti mi
hi de marie pnīa: magis libet flere: q̄ aliqd
dicere. Cuius enim vel saxeum pectus ille
huius peccatricis lachryme ad exemplum
penitendi nō emolliāt: Considerauit nāq̄
qd fecit ꝛ noluit moderari qd faceret. Su-
per conuiuātes ingressa est. nō iussa venit.
inter epulas lachrymas obtulit. Et quot in
se habuit oblectamēta: tot de se inuenit ho
locausta. Cōuertit ad numerū criminū nu-
merū ꝟtutū: vt totū seruiret deo in pnīa. qc
qd ex se deū ꝯtēpserat ī culpa. Ille. Primo
offēdit ꝑ oculos. a qb⁹ sunt tot mala. Seū.
Oculi nostri: sūt tota luxuria nostra. Jere.
3°. Oculus meus depredatus est animam
meā. Jere.6. Mors ascendit per fenestras.
Unū Dauid: qr peccauit aspiciens ad fene-
stram Bersabee. 2. Reg. xi. clamabat. Auer
te oculos ꝛc. Et Gn.35. Dina filia Jacob:
qr iuerat ad videndū personas extra ciui-
tatē. fuit capta in amorē. Ideo quedā mo
nialis sibi eruit oculos ꝛ amanti se misit.
Unū male cogitationes: Maria peccauit ꝑ
oculos: per illos voluit satissfacere: quia la-
chrymas obtulit. Euangelista. Lachrymis
cepit ꝛc. Tres differentias lachrymarū ꝓ
duxit: vt ponit Jacobus de voragine.
¶ Primo lachrymas cōpunctionis.
¶ Secundo. lachrymas compassionis.
¶ Tertio. lachrymas amoris.
¶ Primo ꝓdu. ꝛc. Peccata amarissime fle
uit. Ubi dicit Egisippus. ꝙ post suā conuer
sionē nunq̄ voluit videre faciē hois: fixis
oculis. Sed flebat. Mat.5. Beati q lugēt:
quoniā ipsi ꝛc. Fuerunt tante efficacie. ꝙ i
petrauit veniā peccatorū suorū. Unū dixit
Remittunt ei peccata ꝛc. Secundo produ
xit lachrymas cōpassiōis: quas fudit i mor
te Lazari fratris sui. Fuerūt tāte efficacie:
ꝙ xp̄m adduxerunt ad fletum. ꝛ Lazarum
suscitari fecerūt. Jo.xi. Uidens Jesus ma-
riam plorantē lachrymatus est: ꝛ ip̄m susci
tauit. Tertio produxit lachrymas amoris.
quas fudit ex absentia corporis xp̄i. dum
nō inuenerat in sepulchro. Jo.20. Maria
stabat ad monumentū: foris plorans. Can-
ta in cantu euangeliste. Fuerunt tante effi
cacie. ꝙ meruit videre Jesum in forma or-
tulani: ꝛ angelicam visionē. Glo. interlinea
ris. Maria dilexit. tripliciter. Primo ī vita
qr ei ministrabat. Mar.15. Erāt mulieres:
inter quas erat maria magdalena que seq̄
batur eū. ꝛ mīstrabat ei. Secundo ī morte.
Jo.19. Stabat iuxta crucē Jesu mater ei⁹.
ꝛ maria magdalene. Tertio post mortem.
Jo.20. Maria stabat ad monumentū fo-
ris plorans. ¶ Secūdo offendit per aures.
audiendo vana. Eccl'i.18. Sepi aures tuas
spinis. ꝛ noli audire linguā neq̄. Malū ē
audire impudica. inhonesta. Maria audi-
uit inhonesta: sed satissfacere voluit: qr au-
res suas occupauit in auditione diuini ver
bi. Joā.8. Audiebat verbū illius. De para
diso. de angelis. de ꝛc. ¶ Tertio ꝑ capillos.
eos vane cōponendo. faciendo cerudellos.
cornua. Putant nō esse peccatū mulieres ī
capillis. Exemplū lib. de.7. donis. Quedā
comitissa: cū esset multū liberalis ad pau-
peres. sed multū vana in ornatu capilloꝝ.
Post mortē apparuit cuidā familiari muli
eri sibi dicens se esse dānatā ꝓpter ornatū
capilloꝝ capitis. Unde vidit mulier illa ca
put habere plenū serpentibus mordētibus
ip̄m loco capilloꝝ in penā illius vanitatis.
De ijs loquitur dn̄s Jsa.4. Eleuate sunt
filie syon: ꝛ ambulauerunt extento collo. et
nutibus oculoꝝ. Uere extento collo. qr va-
negloriose. extendūt collū vt grue. Mirum
ꝙ nō timeant deferre capillos mortuos. cū
naturaliter sint timide. Maria de ipsis sa-
tisfecit. Et capillis capitis sui tergebat. Qr
cum capillis suis lauit pedes Jesu christi.
¶ Quarto offendit ore. Et hoc osculando
impudica. ꝛ os amatoris. Maria āt pedes
Jesu osculabatur. Et de hoc osculo. Can.1.
Osculetur me osculo pacis. Unde ad cru-
cem depingitur ad pedes Jesu cum lachry
mis quos osculabat̄. ¶ Quinto ꝑ deletum
ꝛ per vnguenta. O vane mulieres. Contra
tales ps. Facies pctoꝝ. i. demonū sumitis.
Sed tales puniunt̄. Joel.2°. Oēs vultus
redigentur in ollam. Satisfecit. qr vnxit pe
pes Jesu. Et vnguēto vngebat. O precio-
sum vnguentum deuotiōis. ꝛ contritionis.
¶ Sexto per totū corpus. in peccata ipsum

inuolupando. satisfecit per aspam pniam per annos.30.in speluncam. Quia vt dicit Chriso.super Mat. Qualis precessit offensio.talis debet sequi reconciliatio. Fuit superba: satisfecit per humilitatẽ. Fuit dissoluta: effecta est honesta. Et tu o aia peccatrix exemplũ sũme a magdalena. Vade ad pedes Jesu: cũ magdalena.plange.clama. O signor mio habe de me peccatore misericordia. Unde ecclesia. Egra currit ad medicũ. vas ferẽs aromaticũ.⁊ a morbo multiplici.verbo curatur medici. Canta. Unde ihs pharisco.vides hanc mulierẽ? hec ẽ q̃ offendit ore.oculis.manibus.toto corpore satisfecit. Exemplũ de ea. Cũ quadam vice postq̃ dedit se peccatis.volens eam xp̃s cõuertere: ea dormiente.talẽ habuit visionez. Vidit nãq; mulierẽ q̃dam pulchrã habentẽ filiũ in manibus: que ante eã stans dicebat. O maria: vis filiũ meũ habere in spõsum? Respondit illa. Volo. Cui illa. Nunq̃ habebis euz: nisi relinquas peccata. Euigilans amore accensa: ad xp̃m cucurrit. audiens eum in templo predicantẽ. que audiẽs lachrymis plena: conuersa est. Unde patet secundum.

Tertium dicitur ⁊c. Contulit ei christus.quinq; priuilegia.merito suis bonis operibus.

¶ Primo fecit eam secretariã.
¶ Secundo fecit eam familiarem.
¶ Tertio fecit eam suã medicam.
¶ Quarto fecit eam suã thesoreram.
¶ Quinto fecit eam suã ambasiatricem.

¶ Primo ⁊c. Quia vt dicit Ro.6°.c°. Ubi abundauit delictũ ⁊c. Paulus factus vas electionis. Publicanus euãgelista. Petrus princeps aplorum. Magdalena secretaria Luc.7.legit q maria sedebat secus pedes dñi: ⁊ audiebat vbũ illius. Non legit q ibi aliqs fuerit: nisi ipsa cuz ipso. Et ei dicebat secretũ sue passiõis: ⁊ futura circa sacr̃z sue resurrectõis.⁊ de alia vita i signũ amicitie. Qr vt dicit Prouer.25. Cãm tuãcũ amico ptracta. Sen. Oia cũ amico delibera. Th. in postil.sup Jo. Verũ signũ amicitie ẽ: q amicus amico suo cordis secreta reuelet.

¶ Scdo fecit eam ⁊c. vz: mr̃is sociã. Que licet esset purior: tñ in sociam ei dedit.in signum amoris. Nõ mariã Cleophe.nõ Salome: sed magdalenam.

¶ Tertio fecit ⁊c. Magnũ est esse medicuz imperatoris aut regis.sed fortius Jesu xp̃i. O magdalena. que xp̃m vnxisti manibus ꝓpriis.

¶ Quarto fecit eã ⁊c. Magdalena xp̃o dedit pannum in cruce. Et christus ei dedit sanguinẽ quẽ colligebat ad pedes crucis: ⁊ in ãpulla posuit: que marsilie habet.

¶ Quinto fecit ⁊c. quia fecit apostaloꝝ apostolam. Ecclesia canit. O mundi lampas.⁊ margarita prefulgida. que resurrectionem christi nunciando: apostolorũz apostola fieri meruisti. Prattica in verbo. O mundi ⁊c. O speculuz penitentie. O spes miseroꝝ peccatorũ. Apostoli fuerũt missi predicare. magdalena aũt predicare predicatoribus. Preterea fidem maiorẽ habuit oibus apostolis: quia citius credidit. Apostoli post resurrectionẽ xp̃m viderunt. audierunt. cũ christo comederunt. Maria non habuit ista: tamen credidit. Unde ex priuilegio prima vidit xp̃m resurgentẽ. Unde habuit priuilegium oĩuz sanctoꝝ. Primo apostoloꝝ: qr p̃dicauit. Quis sit mulieri prohibitũ predicare. tamẽ ex quodã priuilegio particulari ei concessũ est. Secũdo patriarchaꝝ: i benignitate: quia de facultatibus suis: christo contulit ⁊ apostolis omnibus. Tertio prophetarũ: qr christi aduentũ pronunciauit in galileam. Quarto martyrum: quia corpus suum martyrizauit. Quinto cũ Joanne baptis.qui lauit corpus christi in Jordane. Hec autem caput.pedes.imo osculũ dedit. Preterea priuilegiũ confessorum: quia fidez christi ꝯfessa est. Et ob hoc tñ a christo dilecta est: a quo in illo celesti ⁊ felici regno celoruz meruit exaltari. Ad quod ⁊ nos perducat iesus suus sponsus.q ⁊c.

¶ Feria.6.dominice de passione. De iracundia.

ollegerũt põtifices ⁊ pharisei cõcilium ⁊ dicebãt. Quid facim⁹: quia iste homo multa signa facit? Jo.xi. ¶ Scdm Tho.in cathena. Tempore quo iudea facta fuit tri- butaria

butaria romanis. Pontifices romani statuerunt: nullus diceretur rex: nisi ille quem romani ordinassent. Judei ergo videntes magnū concursū populi erga iesum, dubitauere scribe ne romani venirent, et eos de hierusalem eijcerent. Unde maiores. i. pontifices qui erāt maioris auctoritatis et magis litterati: et pharisei qui pre alijs videbātur religiosi: collegerunt concilium aduersus iesum inuidia cōmoti, cum audissent lazarum suscitasse. Quid facimus etc. Secundum Cano. ij. q. 2. c. Episcopus. §. Si ergo iniuste. Sententia erit iniusta et consilium triplici de causa: Prima ex animo. Cum iudex nō ex zelo iustitie: sed ex odio, liuore dat sententiam. Secunda ex causa. Cum quis condemnatur pro causa que non est vera, pro furto scilicet quod non commisit. Tertia ex ordine. Quia scilicet non seruatur ordo iudiciarius. Causas has: seruauerunt isti: ideo male. Secundum Egidium libro de regimine principū. In omni bono consilio tria sunt seruanda. Primum est maturitas. Unde iudex in proferendo sententiā sedet: iuxta philosophum in. 7. phis. Sedendo et quiescendo: fit anima sapiens. Secundo cum pace: et non perturbatione. Exo. 23. Innocentē et iustum non occides. Tertium est sapientia. Prouer. 8. Ego sapientia in cōsilijs habito. Quod nō fecerunt hodie in suo concilio. Quid facimus: Si dimittimus eum sic. venient romani scilicet in tanta fortitudine, quod nō poterimus resistere. Et tollent locum nostrum idest ciuitatem et templum. Et gentem, captiuantes populum. Glosa. Passio timoris subuertebat eis iudicium rōnis. Unus autem ex eis, Caiphas nomine. Cum esset pontifex anni illius: dixit. Uos nescitis quicquā nec cogitatis. q. d. Bonum cōmune: magis est eligēdum: quam bonum particulare. Si enim dimittatur homo iste: bonum totius populi dissipabitur, secundum eorum estimationem. Et sic concludit, quod sit ad mortem condemnandū etiam si nō inueniatur causa mortis. Unde dicit. Expedit vobis: vt vnus homo moriatur: etiam si esset bonus et iustus. Pro populo. i. pro conseruatione populi. Et nō tota gens pereat. Unde patet aperte, quod passio inuidie contra christum et passio timoris perdendi gentē et locū: subuertebatur in eo iudiciū rōnis. Hoc autem a semetipso non d. sed cum esset pon. etc. Glo. ipso ignorante protulit propheticū verbū: non rōne sui meriti: sed dignitatis officij. Amb. Ueritas a quocunque etc. Nec mirum si in ore iudei fuit verbū propheticū a spū. s. positū. quia vt dicitur Nū. 22 asina Balaā: dixit dño suo. Cur iterum me 3°. cedis: Ab eo die et consilio cogitauerunt eū occidere. Jesus iuit in Effren ciuitatē paruā. Unde ibi Abagarus rex misit epistolam: vt ad se veniret Xps autem faciei figurā in sudario misit. vt dicitur in. 3. di. 9. q. 1. a Th. Sequitur. Et ibi mo. c. d. s. scilicet vsque ad tēpus propinquū sue passionis. Applica. De iracundia. 3. se offerūt i pñti.

¶ Primum, dicitur diffinitiōis.
¶ Secundum, dicitur diuersificationis.
¶ Tertium, dicitur punitionis.

Primū etc. Tho. 22. q. 158. a. 3°. Ira est appetitus vindicte. Quia pro ait iracundus. Ille mihi nocuit: nō quiescā donec faciā vindictā. Dicā, agam. Ira est appetitus vindicte. Et Albertus in. 3°. li. Cō. c°. 17. Ira est motus animi concitatus ad penam inferendam. Et Lactan. in libro de ira ad Donatum. Ira est cupiditas vleiscende iniurie. Sed pro maiori declaratiōe notandum est secundum supradictos doctores. quod duplex est species iracundie: vt etiam ponit Tho. sup epistolas Pauli: ad Ephesios. 4. quod duplex est ira. Una est que est secundum iudicium rōis: que proprie dicitur zelus. Alia que excedit ipsā rōnē: que proprie dicitur passio. Primo modo talis ira nō est pctm. imo necessaria quia ordinat hoiem ad deū. in corrigēdo pcā et defectus. Unde Hiero. Qui irascitur cū cā. non est reus. Nam si ita non fuerit: nec doctrina proficit. nec iudicia stant. nec crimina compescuntur. Et Amb. li° de offi. Ubi culpa est: irascimini. Quia vt dicit phs in. 4. eth. Nō irasci in quibus oportet: insipiētis est. Et Hier. Qui nō irascitur aut deus aut lapis est. Et Dd in ps. Irascimini et nolite peccare. Ad hāc inducitur homo 3. exēplis. Primus scripturalis. 1. Mac. 2. Cū rex Antiochus misisset nūciū Matathie scō viro. vt idolis sacrificaret. Iratus sctūs dei occidit nūcium: et iudeū partiter qui coram eo sacrificabat. Et. 4. Re. 2. Idem sanctus dei occidit quadringētos prophetas falsos in torrente cison. qui idolatrare faciebāt populum. Exo. xi. Cum dominus populo precepisset quod nullus de manna reponeret vsque

mane. Ipsi autez ingordi. vt lupi. quibusdaz reservatis cuz scaturirent vermibus: Moyses iratus propter divini precepti cōtemptum. eos occidit. Exo. 32. Cum populus luderet circa vitulum aureum: iratus Moyses proiecit tabulas z confregit. Et ex eis qui fuerunt in culpa occidit. 20. M. Preterea. Numeri. 21. dixit dominus moysi. Tolle omnes principes z suspende in patibulis contra solem qz locuti erant contra dominuz. Ecce primuz exemplū scripturale. Secunduz exemplū est doctrinale. Joannis bap. qui acriter redarguit herodez: propter vxorez fratris sui Philippi: quam tenebat in vxorez. Preterea Ambro. irat⁹ contra Theodosium quia sanguinem fudit apud thesalonicam. qz occidere fecit. 7. millia homines. non permisit eum ingredi templum. ipsum excōmunicatum reputās. Et de beato Stephano: qui çelo repletus: dixit iudeis. Uos semper spiritui sancto restitistis. Et de beato dominico qui sacristaz vsq3 ad sanguinem verberavit. quia receperat sudarium a muliere sine licētia. Mirantibus fratribus dixit. Non est crudelitas sed pietas pro deo punire crimina. Et C. de furtis. l. Siquis. Et. l. Ita vulnerat⁹. ff. ad. l. aquiliam. Delicta non debēt remanere impunita. Que punitio non fit. nisi p iram. Ideo Lactan. li. de ira ad Donatuz. Necesse est bono ac iusto displicere q̄ prava sunt: z cui maluz displicet moveri ad iraz: cuz id fieri videt. Ille. Ideo xp̄s Jo. 2. ira permotus. videns templuz pphanari mercantijs z negociationibus funiculuz fecit. z omnes cuz ira eiecit de templo: di. Scriptuz est eniz. Domus mea: dom⁹ orationis rc̄. Auferte ista hinc. Ubi nota ƒm Th. in post. super Jo. q̄ xp̄s in iniuria ppria fuit patiens semp: in exemplū nostrū: vt patet Jo. 8. Demoniuz habes. Respondit benigne. Ego demoniuz non habeo. Et quādo percussus alapa fuit. Mat. 26. Cur me cedis: Sed impatiens fuit in iniuriam patris sui. z se turbavit. d. Auferte ista hic Et Mat. 4. quando demon dixit. Hec omnia tibi dabo si cadēs adoraveris me. Qz hoc cedebat in vituperiū patris. Jō Hierony. Iniuriam meā patienter tuli: iniuriā patris mei patienter ferre non potui. Unde patet secunduz exempluz. Tertio exēplo paganali. De Bruto romano. De quo Vale. li. 5. c. 8. De severitate parentuz adversus liberos. Cuz audiret duos filios suos velle introducere in romaz dominationem Tarquinij superbi a se expulsum: fecit filios virgis ferreis acriter cedi. Et vos o patres. o matres: corrigite filios vestros. Irascimini z nolite rc̄. Prover. 13. Qui parcit virge odit filium suū: qui autem diligit illum instanter erudit. Et phs. 6. Poli. Bonum est q̄ parentes corrigant filios ociosos. Et vos o officiales. o pretores. irascimini contra mala: qz bonitas z pietas in hoc est mala. Unde dis. l. c. Siquis diaconus. Que est ista bonitas iustitie inimica: palpare criminosos. z eorum crimina dimittere impunita: Ille. Ad vos clamo: quibus incumbit irasci. In huius figuraz. Isa. 22. dominus dixit Isaie. Vade z ingredere i tabernaculo ad summum templi prepositum. Et dic ei. Quid tu hic: aut quasi qs hic: Morte morieris. Idest cur queris principatum: si non vis mala reprehendere: Ecclesiastici. 7. Noli querere fieri iudex: nisi valeas virtute irrumpe iniquitates. Unde. i. Re. 23. Qz Heli sacerdos non correxit filios suos. dominus eos occidit. z ipse mala morte mortuus est: q̄uis aliter esset bonus. Et. 2. Re. 13. quia David non correxit Amon. qui stuprarat sororem suam Thamar: ipse Amon occisus fuit in convivio ab Absalon. Et David percussus fuit peste in populo. Unde patet prima spēs ire.

¶ Secunda species est que excedit rōnez hominis: que dicitur passio. Et ista est mortale. De qua Prover. 27. Ira non habet misericordiam. De hac ad scdm.

S Ecunduz dicitur rc̄. Th. vbi supra. Archiepiscopus scda pte sū. Phs 3. Ethi. Tres sunt diversitates iracundorum.

¶ Quidam sunt acuti.

¶ Quidam sunt amari.

¶ Quidam sunt difficiles.

¶ Quidā rc̄. Isti sunt qui de facili ad oīa etiam minima irascuntur. e levano el naso. Et vocantur tales colerici. Bona colera: sed periculosa. Hanc habent precipue mulieres: q̄ de facili irascūt. Eccl. 25. Nō ē ira super iram

ſuper iram mulieris.ſ. acuta ⁊ facilis. Ubi
philoſophus.8.de animalibus ꝙ mulier eſt
maioris inuidie ⁊ faciliorís ire:q̃ vir. Con
ditiones huius ire.⁊ talium non ſunt bone.
Et homo debet habere ſtudium circa hoc:
vt talem iraʒ refrenet. Quia vt habet phs.
i.ethi. Impoſſibile ẽ indignantẽ opari bo
na. In.i.Elen. Homines irati minus conſi/
derare poſſunt. Et.xi.q.3.c°.Illa. Cõmotio
nis tempore:iuſtum putat omne quod fece
rit. Cato. Ira impedit aíum ne poſſit cerne/
re verum. Exemplis patet. Primo de Ale/
xandro magño. Cum quidam miles ſibi ca
riſſimus laudaret patrem eius Philippum
fuiſſe probum in armis q̃ ipſe: ira ſuccen/
ſus ipſuʒ occidit manibus proprijs:de quo
poſtea doluit.in tm̃ ꝙ ſeipſum occidere vo/
luit. O quot blaſſemie. O quot homicidia
prouenerunt ex hac ira.vnde cohibenda ẽ.
In ps.36. Deſine ab ira ⁊ derelique furoreʒ.
Et Lact.in libro de ira. In homine cohibẽ
da eſt ira:ne ad aliquem maximũ proſiliat
furorem. Ab hac ſe temperarunt pagani.
De Platone legitur:cum quẽdam ſuũ di/
ſcipulum verberaret de crimine. Aduertẽs
ꝙ ira incipiebat ei dominari:vocauit vnuʒ
de diſcipulis ſuis.cui cõmiſit criminis puni
tionem:volens ſubmittere rationi paſſiõeʒ
⁊ iram. In quibus verbis:querit anima
cara dubium:vtrum in ſapientẽ cadat ira:
Due fuere opiniones circa hoc. Una ſtoico
rum:ꝙ non.quia ſapiens nulla perturbati
one mouetur:ſed ſemper firmũ habet aíuʒ.
In.2°.ethi. In ſapienteʒ nõ cadit ira. Alia
eſt peripateticoꝝ:⁊ iſta eſt verior.ꝙ ſcilicet
ſapiens ad iram ⁊ perturbationem moue/
tur:vt dicit Hiero. Si ſapiẽs iraſcit̃:mouet̃
cũ moderatiõe. Nec cito ſcarga la bombar
da.de malis. Et dat locum ire. Quia iquit
phs.2°.rhe. Tempus quietat iram. Unde
Amb. dedit documentũ hoc Theodoſio im
peratori:vt quãdo ſe iratum ſentiebat.24.
litteras alphabeti diceret moroſe.donec ira
ceſſaret. Optimũ documentum. ¶ Quarto
quidam ſunt amari. Et iſti ſunt qui iraʒ te
nent:⁊ cum difficultate remittunt. O mala
natura. Tenent loquelam.nec parcunt.ni/
ſi mille perſuaſionibus perſuaſi. Contra do
minus Leui.19. Non eris memor iniurie ci
uium tuorum. Quod eſt ſignũ magnanimi
tatis. Senẽ.lib. de quattuor virtutibus. Si
magnanimus fueris:nunq̃ iudicabis tibi
fieri iniuriaʒ. Super quo Giraldus odonis
ſuper.4.ethi.ponit tres conditiones homi/
nis manſueti ⁊ pacifici.⁊ magnanimi. Pri/
ma.ꝙ paſſione non ducitur. Secunda.ꝙ ẽ
iniurie ⁊ offenſe remiſſiuus. Tertia.ꝙ non
eſt vindicatiuus. Quia vt dicit philoſoph⁹
4°.eth. Eſt ſeruile poſſe ⁊ velle vindicare.
⁊ obliuiſci magnificum. Hanc magnificen/
tiam habuerunt romani. De quibus Uale
rius libro.4°. Rub. de moderatione. M.
Bibulus duos habuit filios.quos milites
egypti occiderunt. Unde regina Cleopãtra
miſit huic hos homicidas ſimul ⁊ carnificẽ
vt de illis ſe vindicaret. Uir autem prudẽs
coegit iram ſuam moderationi cedere. Un
de illis pepercit:⁊ in pace ad propria remi/
ſit. Preterea hanc manſuetudinem habu/
it Dauid:quem Saul perſecutus ſemper
fuit:vt patet.p̃.Reg.17. Cum mulieres ca/
nerent in tympanis in laudẽ Dauid Saul
percuſſit mille:⁊ Dauid.x.millia.irat⁹ Saul
dixit. Quid enim ſuper eſt ei:niſi ſolum re/
gnum: Ex tunc nõ rectis oculis aſpiciebat
eum. Unde lancea tentauit eum configere
cum pariete:tamen Dauid poſt plures per
ſecutiones potuit eum interficere in ſpelun
ca. Quia Abiſai voluit eum lãcea interfi/
cere:ſed Dauid dixit ei. Ne interficias euʒ.
Quis enim extendet manum ſuam in chri
ſtum domini.⁊ innocens erit: Abſtulit ha/
ſtam Dauid.que erat ad caput eius ⁊ cy/
phum aque. Unde patet ⁊c̃. ¶ Tertio qui
dam ſunt difficiles.qui nunq̃ remittunt in
iurias:qui furioſi vocãtur:⁊ potius anima/
les q̃ rationales. Contra quos apoſtolus
ad Eph.4. Sol non occidat ſuper iracun/
diam veſtraʒ. Glo. Sol.i.ira non permane/
at in vobis:lʒ quandoq; fit. Ubi nota ſm
Albertum ſuper Lucam.ꝙ tres ſunt homi
num generationes. Quidam ſunt qui red/
dunt bona pro bonis. Et hoc eſt quoddam
naturale Mat.26. Si diligitis eos qui vos
diligunt quam mercedem habebitis.apud
patrem: Nonne publicani hoc faciunt:
Quidam reddunt mala pro malis:ꝙ eſt
prohibitum:quia hoc deus ſibi reſeruat.
Ad Ro.xij. Mihi vindictam ⁊ ego retribu
am. Quidam bona pro malis. Quod fecit

christus. ⁊ sancti in presenti vita. Unde fugienda est ira: si recte homines ⁊ amici dei volumus eẽ ⁊ dici. Unde Lactan. in p°. libro. c°. 9. Animum vincere. irã cohibere: fortissimi est. Et Senẽ. in epistolis. Nam vicisse extraneas nationes bellatorum: virtus est populorum. Uincere autem vitia ⁊ peccata: virtus est moruʒ. Ille. Unde relinquenda est iracundia.

Tertium dicitur ⁊c̃. Hester. 6. Legitur. ꝙ duo fuerunt curiales apud regem Assuerum: videlicet: Aman ⁊ Mardocheus. Uidens auteʒ Aman ꝙ Mardocheus erat dilectus a rege: ira succensus procurauit apud regem: super lignũ ipsum suspẽderet. Parata autem furca inspirante spiritu sancto cor regis imutatuʒ est. In ipso ligno preparato Mardocheo: positus est Aman. Ecce quomodo punita fuit ira Aman a deo. Preterea. 3. Re. 21. Cum rex Achab vellet vineã Naboth: nec habere eam posset posuit se ad lectum ex dolore. Uxor ei⁹ ira succensa. scilicet Jezebel contra Naboth: fecit ipsum interfici. Sed vltio diuina secuta est contra hanc iram. Quia canes linxerunt sanguineʒ Jezabel in loco vbi Naboth fuit interfectus Ecce quomodo punit diuina prouidentia. hoc peccatum. Unde Prouer. 19. Qui impatiens est sustinebit damnum. scilicet temporale. In quibus verbis. Querit anima cara dubium: quale est remediũ ꝯtra hoc peccatum ire: Respondeo ſm doctores: ꝙ tria sunt remedia principalia.

¶ Primũ. est silentij obseruatio.

¶ Secundũ. est dñice passiõis cõsideratio.

¶ Tertiũ. est vite eterne acquisitio.

¶ Primũ est ⁊c̃. Parum loqui. Prouer. 15. Cum defecerint ligna. idest verba: extinguetur ignis. Responsio mollis frangit irã: sermo durus suscitat furorem. Et Grego. Gloriosius est iram tacẽdo fugere: ꝙ̃ respondẽdo superare. Parum ergo loqui debet homo. Et quando loquitur: cum maturitate. Unde Socrates habebat in sigillo suo scriptum. Amicus hominis est sapientia eius: videlicet: tacere. Quia in multiloquio non deerit peccatũ. Exemplũ de abbate Isaac: qui a fratribus interrogatus. quare demones nõ timeret: Respondit. Ex quo factus sum monachus statui apud me. vt iracundia extra guttur meũ non prodeat. Quod facio: quia parum loquor. Et si loquor semper cum mãsuetudine. Preterea de Ber. legit etiam. ꝙ appropinquãte morte sua: cũ requireret a frĩbus doceret eos documẽtũ: dixit eis. Alieno sensui magis: ꝙ̃ meo credidi. Nullũ scandalũ facere volui. Lesus vindictã nõ expetij neqꝫ irã tuli. ¶ Scd̃m dicitur dominice passionis consideratio. Joã. 14. Exemplũ dedi vobis: vt quẽadmodum ego feci ⁊c̃. O quantuʒ fuit iniuriatus. Jo. 8. Demoniũ habes. A ſuo ꝑcussus Mat. 25. Si male locutus sum: testimoniũ perhibe de malo. In cruce positus: orauit pr̃em. Pater ignosce illis. In huius figuram. Numeri. 21. Filij israel. respicientes in serpentẽ in palo. sanabantur a morsibus serpentum ignitorum. Unus de serpentibus ignitis ẽ ira: a qua quis sanatur. si diligenter quanta xp̃s in cruce ꝓ eo passus ẽ cogitat. Und̃ Grego. Si passio christi ad memoriam reducitur: nihil est quod non equo animo toleretur. ¶ Tertium dicitur ⁊c̃. Unde Prouer. 3. Mansuetis dabit gratiaʒ dominus. Ecclesiastes. 1. Beneplacitum est ei mansuetudo. In ps̃. 149. Exaltabit mansuetos in salutem. Mat. 5. Beati mites: quoniaʒ ipsi possidebunt terrã. Nota in verbo hoc Mites. Quadruplex generatõ possidet mũdũ. Prima est fatuorum: qui totũ mundum faciunt suũ. Sunt dñi sine tristicia. Secunda dupliciorum: qui vadunt al placebo: per la via de piasenza. Officium poltronoruʒ est hoc. Tertia sunt hipocrite: qui mundũ deludunt: totus mundus istorum est. Si quis vult esse amicus huius mundi: vadat cuʒ collo torto. Iste mundus vult decipi. E chi non lingana non e so amigo. Quarta mansuetorum: qui habent conuersationeʒ benignam. Unde ps̃. Mansueti autem hereditabunt terram. Moyses ſm Diony. ꝑpter mansuetudineʒ fuit dignus apparitione diuina. Quod si tu quoqꝫ egeris. sinendo irã promereberis hic ⁊c̃.

¶ Sabbato in ramis palmarum. De salutatione marie: que est per Aue: quomodo inducimur.

Salutate mariã que plus oĩbus laborauit. Ad Ro.16. ¶ Exemplum Uincentij historialis. de Theophilo qui pauprimus vicedominus fuit cuiusdam episcopi. Qui ab ipso episcopo fuit depositus officio suo. Desperatus super hoc demonem inuocauit: ⁊ matrẽ cum filio negauit: ⁊ ei chyrographũ sanguine proprio fecit. ac sigillatum demoni tradidit. In crastinum Theophilus in gratiam episcopi recipitur demonis procuratione: ⁊ suo officio restituitur. In se reuersus post paucos dies: ad virginem confugit. In nocte sequẽti apparuit ei virgo maria ipsum redarguens. Ad preceptum eius. demoni renunciauit. atq; matri ⁊ filio est reconciliatus. Demon autem coactus est dare cartam Theophilo: ⁊ coram omni populo retulit. quod acciderat. Et cunctis admirantibus ⁊ virginẽ laudãtibus: post triduum in pace quieuit. Unde ipsam salutemus. Aue maria. Salutate mariã que ⁊c̃. Manca el sentimẽto del homo. la lingua sacosta al palato: ogni human parlar vene al manco: quando la mente humana ven a considerar la dignita ⁊ excellentia de maria. Et ideo meritamente cum alti preconij se debe honorare. Secundũ sententiã Jacobi de voragine i mariali. Ecclesia sancta salutat virginẽ in officio diuino in diuersis modis. Primo salutat loco ⁊ vice trium personarũ .s. trinitatis dicens. Aue gratia plena. Que salutatio fuit facta per angelum. Secundo ecclesia virginem salutat vice ⁊ loco omniũ angelorum cũ dicit tempore pascali. Regina celi. Que fuit facta ab angelo: christo resuscitato. Tertio ecclesia salutat ipsam vice ⁊ loco omniũ sanctorum: qui sunt in patria omni sabbato in missa dicens. Salue sancta parens. Quarto ecclesia eam salutat oĩ die in completorio: loco ⁊ vice omniũ peccatorum: qui sunt in mundo dicens. Salue regina misericordie. Ideo assumpsi ꝟba. Salutate mariã ⁊c̃. In qbus verbis. videbimus hãc ↄclusionẽ. ꝙ maria ẽ salutanda a nobis. Ad quod iducimur. triplici rõe.

¶ Primo. ratione resalutãtionis.
¶ Secundo. ratione inuentionis.
¶ Tertio. ratione cooperationis.

¶ Primo ⁊c̃. Naturale hoc regrit: ꝙ vna persona salutata: resalutet. Bona vita. Bona vita el bon anno. Ad Ro.16. Salutate inuicem in osculo pacis. Alibi. Honore inuicem preuenientes. Ad propositũ. Si nos mariã salutamus: ipsa resalutat nos. Dio vi salui fiolij ⁊c̃. Sed ꝑ maiore noticia. Nota ſm Tho. super Aue maria. Quod in testamento veteri: angelica natura erat tante dignitatis. ꝙ a natura humana adorabatur. Et magnum erat priuilegium nature humane. si hoc agere posset. Unũ ad laudem Abrae scribitur Gñ.22. ꝙ angelos recepit hospicio. ⁊ exhibuit eis reuerentiã. et ꝙ tres vidit ⁊ vnum adorauit. Unde natura humana in toto subijcebatur nature angelice. Hec autẽ subiectio erat propter hoc: quia natura angelica erat maior natura humana: quoad tria.

¶ Primo. quoad dignitatẽ.
¶ Secundo. quoad familiaritatẽ.
¶ Tertio. quoad plenitudinẽ.

¶ Primo quoad ⁊c̃. Quia angelus est nature spiritualis: iuxta illd ꝑs. Qui facis angelos ⁊c̃. Et phs. xij. Meta. appellat angelos: substantias sepatas. Hõ aũt est nature corruptibilis. Unũ Dauid. Ego sũ ꝟmis ⁊c̃. Et Abraã. d. Loqtur ad dñm: cũ sim puluis ⁊ in cinis. Indecẽs ergo erat: vt spũal' creatura exhiberet reuerentiã corruptibili. Scdo quoad familiaritatẽ. Angelus erat deo familiaris: vtpote deo assistẽs. Dañ.7. Millia milliũ assistebãt ei: ⁊ decies cẽtena millia mistrabãt ei. Hõ ãt erat q̃si extraneꝰ ⁊ elõgatꝰ ab eo. ꝑ pcm̃. Unũ ꝑs. Elõgaui fugiẽs. 3o. quoad plenitudinẽ. Angeli. n. pticipãt ipz lumẽ diuinũ i sũma plenitudine. iõ sp cũ lumie appent. Hoies ãt ⁊si aliqd pticipãt de ipo lumie: pax tñ ⁊ i obscuritate q̃daz. Qr ḡ his tribꝰ nã angelica excedebat nãm hũanã. iõ adorabat ab ipso hoie. Sz postq̃ i vltia etate gr̃e. inuẽta ẽ vna mlĩer q̃ ãglos excedebat i hĩs tribꝰ. Et q̊ad dignitatẽ: qr mr̃ dĩ. et q̃ mr̃nitate ↄtrahebat affinitas ifinita. q̃ melior fieri ñ potuit. vt hz Th. i. p. q. 25. a. 6. Et i. i. ſñ. di. 44. a. 3. Et Bon. i i. di. 44. Et Dam̃. i. 3. Et q̊ad familiaritatẽ.

quia cum ipsa est tota trinitas. Luc. 2. Dominus tecum. Et quoad plenitudinem, quia plena gratia. Aue inquit gratia plena. Ideo missus est angelus qui ipsam honoraret. Aue inquit gratia plena. q.d. exhibeo reuerentiam tibi: quia sine ve. Aue inquit. Quod verbum plurimum placet marie. Unde Henricus de hassia in summa theologie. d. Quod tale gaudium habet quando dicitur. Aue: quale habuit: quando fuit ab angelo salutata. Unde Ber. Celum ridet, angelus gaudet, mundus exultat, infernus contremiscit, demones fugiunt: dum dico Aue maria. Ille. Exemplum vidue Helisabeth: que retulit suo confessori: quod nocte quadam cum in suo lecto quiesceret, venit maria ad ipsam: quam assidue salutabat per verbum Aue. et dixit sibi. Dormisne filia? Cui dixit. Non domina mi, sed cupio informari cur ad me peccatricem venisti. Respondit virgo. Ueni vt doceam te et omnes meos fideles, vt non desistant a salutatione angelica: eo quod gaudium maximum mihi prestant. Et sicut ineffabile gaudium habui: quando angelus mihi nunciauit filii mei incarnationem, sic nunc cum eadem verba a peccatoribus replicant. Unde quidam Uulgaris.

Chi el paradiso vole: a maria volta li ochi.
Poy aley singenochij cum humile core.
Unde patet prima ratio.

Secundo ratione etc. Conclusio est Canonistarum. 14. q. 6. c. Siquid. Et c. Multi. Quicquid inuenisti et non reddidisti, rapuisti. Et. ff. de furt. l. Falsus. Et. ff. de iniuriis. l. Conditio. ff. de conditione indebiti. l. Rerum. ff. rerum amotarum. Ad propositum. Ex peccato ade mundus gratiam perdidit. Ad Ro. 5. Per vnum hominem peccatum in hunc mundum intrauit. Que gratia fuit quesita per omnes etates. In prima etate per oblationem sacrificiorum in Abel. In secunda etate, per immolationem animalium in Noe. In tertia etate, per decimas in Abraam. In quarta etate, per circuncisionem tempore Moysi. Sed nullus illam inuenire poterat, maria sola excepta. Non Sarra, non Rebecca, non Judith etc. Quid dicis o Gabriel. Lu. 20: Inuenisti gratiam apud deum. Quam gratiam inquit Ber: Dei et hominum pacem, mortis destructionem, vite reparationem. Ille. Et Nicolaus de lyra. Inuenisti gratiam non solum pro te, sed pro humano genere. Hec est enim que totius mundi reparationem obtinuit solutem hominum impetrauit. Ille. Ad propositum. Inuenit quidem gratiam. Et res inuenta debet restitui. Et sic necessario concludo: quod maria cogitur peccatorem adiuuare: cum de nostro habeat: et gratiam peccatori restituat. Aliter diremo o maria: ti esser ladra. Unde Ignatius in epistola de maria. Impossibile est aliquem peccatorem o virgo saluari: nisi per tuum auxilium et fauorem. Et Cassianus. Tota salus humani generis: consistit in plenitudine gratie marie. Et Anselmus. Sicut impossibile est: quod illi a quibus virgo maria oculos sue misericordie auertit: saluentur. Ita necessarium est: quod hi ad quos conuertit oculos pro eis aduocans iustificentur. Ille. Exemplum mulieris romane que filiam peperit, quam docuit Aue maria, omni die dicere. Dedita autem ornatui: vna die demon apparuit post choreas dicens. Ueni mecum inquit. Quis es tu? Demon ait: qui te ad infernum conducere volo, pro tuis demeritis. Cumque illam traheret vi. Clamare cepit. Aue maria: replicans illa verba sepissime. Respondit demon. Maledicta sit illa mulier: que te hanc orationem docuit. Si non dixisses: iudicio dei te certe ad infernum duxissem. O christiane ipsam saluta. Figura. 3. Re. 2. De Bersabee: cui dixit filius eius postquam in throno in dextera collocauit. Pete a me quod vis. et dabo tibi. Neque enim phas est vt auertam faciem tuam. Moraliter. Iste est filius dei, qui postquam matrem suam collocauit secum in throno regio: ei concedit quicquid vult, pro suis deuotis eam salutantibus. O quomodo esset mundus: nisi essent marie supplicationes: que filium cogunt. Unde quidam vulgaris.

Pia ti mostra a me: como sey bella:
Che tanto piacer pillio de lodarti.
Et inanzi al to filiol per me fauella.

Unde patet secunda ratio.

Tertio ratione etc. Inducimur eam salutare, quia fidem sustentauit. Unde Albertus super missus est. c. 187. d. quod priuilegium passionis xpi fuit communicatum marie

sum marie. in passione filij: que sola fuit q̃ fidem crucifixi dei ⁊ hominis habuit. Et sic totus mundus obligatur deo christo: p̲ passionem: ita marie per fidei sustentationem. Unde signanter dicitur Jo.19. Canta. Stabat iuxta crucem iesu mater eius. Sed quid agebat? Quid o maria faciebas ibi? Dic per charitatem. Dic mihi: quid? Respondet Albert⁹ dicẽdo ꝙ tria. Primo stabat doloribus plena. Secundo fide leuata. Tertio amore succensa. Primo doloribus. Quia omnes dolores partus quos alie mulieres in partu sustinent. ⁊ omnes dolores mortis a quibus virgo fuit immunis: fuerunt ei reseruati: tempore passionis filij sui. Qui dolores fuerunt intensi triplici ratione.

¶ Ratione sui.
¶ Ratione filij.
¶ Ratione supplicij.

¶ Primo ratione sui. Quia erat mater. Et hoc.5.modis. Primo mater. Secundo tota mater. Tertio vnici filij mater. Quarto: q2 presens mater. Quinto impotens mater. Primo mater: ideo dolor causabat̃. Plus enim mater dolet de filio: q2 plus laborauit. O quantum dilexit filium suum. De quo Can.4. Nunciate dilecto meo: q2 amore langueo. Secundo q2 erat tota mater. Quando enim dolor diuiditur in multis: minor inuenitur in singulis. Si enim aliqua mulier filium amittat. dolorem cũ suo patre diuidit. Ideo talis dolor ex tali diuisione minuitur. Uirgo enim cum nullo homine aut patre dolorem suum condiuidere poterat: quia nullus pater ibi erat. Q2 totuʒ corpus christi assumptuʒ ẽ ex maria. Et partem ibi non habebat pater carnalis: quia erat putatiuus. Unde intensius amabat. Tertio q2 erat vnici filij mater. Si aliqua mulier filium perdit. si alios habet recipit consolationem: quia alios habet. Maria autem nullum alium habebat nec habere sperabat. Unde doluit. Quarto quia presens erat mater. Quando mater ante oculos videt filium suum occidi: dolet. Maria autem videbat filium suum occidi ⁊ male tractari. ideo doluit sup̲ omnes mulieres. Quinto quia erat impotens mater. ad eum iuuandum. Magna consolatio est matri: quando filium suum potest in morte amplexari ⁊ osculari. Maria autem in nullo poterat eum adiuuare. Audiebat ipsum sitire. potum non poterat porrigere. Uidebat eum in crucem flentem: non poterat consolari. Uidebat ipsum vulneribus plenum: vulnera non poterat attigere. Unde erat doloribus plena super omnes. Secundo dolor causabatur ratione filij. q2 erat bonus. Mater multum dolet quãdo perdit filium bonum. sapientem. ⁊ in omnibus obedientem. Maria autem perdebat filium sanctum. bonum. Unde dolebat super omnes: ratione illius bonitatis. Tertio ratione supplicij. Uidebat enim pati penam ignominiosam. Sap.2.c. Morte turpissima condemnemus eum. Deutero.18. Maledict⁹ homo qui pẽdet in ligno. Preterea dicit Dñicus Tolosanus. ꝙ martyr fuit: ⁊ eius matyriũ sup̲at martyriũ alioꝝ martyrũ, triplici rõne. Prima q2 fuit martyrium amoris: aliorum autem fidei. Secunda q2 alij sunt percussi in corpore: ista autem in corde. Tertia q2 alij post christũ ista autem cum christo ⁊ in christo. ⁊ eodẽ ictu quo christus. Unde tota lachrymosa stabat ad crucem. Jo.19. Stabat iuxta crucem iesu mater eius. Ubi eras o maria? Ad crucẽ. Secundo fide leuata. Quia fidem sustentabat a qua omnes apostoli fuerunt prostrati. Scd̃m Albertum. apostoli a tribus in passione ceciderunt: a quib⁹ maria stetit. Primo a fide: a qua maria nõ cecidit: q2 spũs.s. eam firmauit. Unde figuratur per stellam maris que ceteris cadentibus nunq̃ deficit. Secundo a gratia. Ipsa non cecidit vt apostoli: sed fixa permansit. Tertio a societate xp̃i: q2 omnes fugerunt Maria autem cruci semper fuit coniũcta. Canta iterum. Stabat iuxta crucem iesu mater eius. Ex hoc dicit Leonardus de vtino sermone de annunciatione virginis. ꝙ nisi tempore passionis xp̃i permansisset fides in maria: mundus tunc finiuisset. Tertio stabat amore succensa. Quia ⁊ ipsa pati volebat cum filio pro salutẽ mundi. Unde Ber. Optabat ipsa sanguinem suuʒ addere. ⁊ cum filio sacrificiuʒ vespertinũ celebrare. Quod etiam patet per Ambro. O amor virginis huius. Unde ipsaʒ salutare

debemus. Salutate mariã ⁊c. Exemplum. Quidam magnus peccator fuit qui ex cõsuetudine volens ire ad peccandum, veniens ad altare ante imaginẽ virginis, stans eam salutauit angelica voce: Aue maria: Cum semel faceret, vidit imaginem virgis cum puero in sinu in cruce vulneratum et cruentatum totum sanguinẽq; in gremio matris effundentez sicut fuderat in cruce. Quo viso: obstupefact⁹ dixit. O mater misericordie, quis hoc fecit? Et virgo respondit. Tu ⁊ ceteri peccatores q amplius crucifigitis filium meum q̃ iudei. Et peccator ille ad virginem dicebat. O mater misericordie intercede pro me. Et illa vos peccatores vocatis me matrez misericordie: qui tamen non cessatis facere me matrem miserie esse ⁊ tristitie. Et ille. O mater non dicatis sic: sed mementote esse aduocatã peccatorũ: ⁊ intercedere pro me. Et mater ad filiũ. O pijssime fili: mei amore miserere huic peccatori? Respondit. Cum sim tu⁹ filius tibi negare non possum aliquid. Unde peccatori veniam dedit. Salutate mariam ⁊c.

¶ Dominica in ramis palmarum. De misericordia diuina.

Ecce rex tuus. venit tibi mansuetus: sedens super asinam. Mat. 21. c. ¶ Se la barba piegasse al pecto: ⁊ cũ oculo intellectus perspicaciter consideremus rationalem creaturam capacẽ rationis, dotataz intellectu: quantuz sit intimus, precordialis, ⁊ suisceratus amor illius soprani dei: erga infelicem ⁊ desgratiatam naturam humanam: dubium non est: q miserrim⁹ peccator: gitato ad pedes crucis, indulgentiã ⁊ veniam peteret suorum criminum. Unde Ber. super Can. s. 22. Omnino ppter mãsuetudinem que de te predicatur o bone iesu, curremus post te, audientes q nõ spernas pauperem, peccatorem non horreas. Non horruisti confitentem latronem. Non lachrymantem peccatricem. Non supplicãtem cananeaz. Non deprehensam in adulterio. Nõ sedentem i theloneo. Non supplicantem publicanum. Non negantem discipulum. Non persecutorem discipulorum. Non ipsos crucifixores tuos. Ille. Et quãtũche hec misericordia fuerit per aliquod tempus, solum in celo. ps. Domine in celo misericordia tua. Deinde super iudeos. ps. Notus in iudea deus. Deinde in vtero virginis. ps. Suscepimus deus misericordiam tuam in medio tem. t. Tamen vltimate diffudit se in toto orbe. ps. Misericordia domini plena est terra. Et Hieronymus ad Paulam. Secura esto o mi blasilla: confidimus probantes vera esse que dicimus: nũq̃ est sera conuersio. Uox hec primum in latrone dedicata est. Amen dico ⁊c.

Et Petrarcha in. 6. Triumpho diui.:
Ma tarde non so may gratie diuine.
In quelle spero che in me ancor saranno!
Alte operation ⁊ pellegrine.

Et iõ scã mr ecclesia auida ⁊ sitibũda salutis suorum filiorum proposuit euangelium hodiernum: in quo inter cetera documenta in eo contenta: maxime facit mentionem de immensitate misericordie diuine. Ecce ingt ⁊c. De qua volentes ⁊ nos hodie sermonez facere: vt animemus miserrimũ peccatorez scire eaz amplecti, de ea tria videbimus in presentiarum.

¶ Primuz. dĩ opinionis.
¶ Secunduz. dĩ declarationis.
¶ Tertiuz. dĩ confirmationis.

p Rimum dicitur ⁊c. Utruz in deo sit misericordia? Due sunt opiniones. Una dicit q nõ. Alia q sic. Prima q non: probat tripliciter. Primuz est tale. Secundũ Damascenũ. 2. sniarum. Misericordia est tristitia de alienis malis. Exempli gratia de illo qui compatit infirmo. Tristitia est passio. Passio non est in deo. Igitur nec misericordia. Secundum est tale. Ad officium veri misericordis pertinet omnes saluare: non damnare. Sed si i deo est misericordia: debet omnes saluare: sz nõ facit. Mat. 22. Multi sũt vocati ⁊c. Isa. i. Multiplicasti gentem: sed non magnificasti letitiam. Ciccus Asen. li. 4. c. 3.

Son molti gli chiamati ⁊ pochi electi.
Ad conseguir le virtu tante.

Et contemplar gli diuini conspecti.
Igitur in eo non est misericordia. Ter-
tium est tale. Si est misericors, debet omnes
saluare: ⁊ omne peccatum remittere. Sed
datur aliquot peccatum quod non remitti
tur. Mat. 12. Qui dixerit peccatum in spiri
tum s. non dimittetur ei neq; in hoc seculo
neq; in futuro. Igitur nõ ẽ misericordia in eo.
¶ Alia opinio ꝙ sic. Miserere mei domine ⁊c.
Rñdeo ad hanc difficultatem ſm doctores
Tho. i. par. q. 21. ar. 3. In. 4. dis. 20. ar. i. Jo-
annem Scotum in. 4. di. 26. Ricardum in
eadem dis. Quod in deo est misericordia:
Que conclusio ꝓbatur triplici medio. Pri
mo ratione. Secundo auctoritate. Tertio
figura. Primo rõne triplici.
¶ Prima ex naturali proprietate:
¶ Secunda ex generali potestate.
¶ Tertia ex experimentali necessitate.
¶ Prima ⁊c. Conclusio est Diony. 4. de di
ui. no. Et phi. i. Ethi. Bonum est suiipsius
diffusiuum ⁊ cõmunicatiuum. Exempli gra
tia. De sole. illuminare cum sit lucidus. De
igni calefacere. Et quanto ẽ maius bonũ:
tanto plus se cõmunicat. Ad propositum.
Deus est sũma bonitas. Plato in Thimeo
Deus est summũ bonũ. supra omnem sub-
stantiam. omnẽq; naturam. Bonitas cuius
non est accidentalis: sed essentialis. Quia
nõ potest abesse a deo summo. Mar. x. Ne
mo bonus nisi solus deus. Ad Ro. 3. Est au
tem deus verax. omnis autem homo men-
dax. i. Re. 2. Non est sanctus vt est dñs. Ec-
clesia. Tu solus sanctus. Nos autem boni
participatiue. Cum ergo sit essentialiter sũ
me bonus: Ideo ẽ sũme bonus: ⁊ per cõse-
quẽs cõmunicatiuus. Quia vbi supra. Bo
nuz est suiipsius diffusiuum. Hanc autem
cõmunicationem bonitatis ostendit: nõ so-
lum quando mundum creauit ex nihilo. nõ
solum quando hominem ad sui imaginem
fecit: verũetiam in presentiarum in suppor
tatione peccatorum. Quia ſm rigorem iu-
stitie meretur peccator statim puniri post
peccatum. Meretur peccator ꝙ statim ter-
ra operiat ipsum ⁊ viuum deglutiat. Me-
retur ꝙ quando dormituz pergit cadat do
mus: ⁊ occidat concubinam cum adultero.
Preterea peccator meretur deduci; de esse
ad non esse. Hec est sententia canonistarũ
15. q. i. c. Si quis. Scdm quantitatem deli-
cti imponenda est penitentia. Et a iuristis.
C. de penis. l. Ne quis. Unusquisq; pro cri
mine quo fuerit deprehensus. modum con
grue seueritatis excipiat. Peccatum est in
finituz ⁊ meretur penitentiam infinitam: ⁊
hec ẽ anihilatio. Tamen supportat pijssi
mus deus vsq; in finez. Isaie. 30. Expectat
nos deus vt misereatur nostri. Non per de
cem annos aut. xx. sed vsq; ad mortem. dũ
modo conuertatur. Ubi dicunt doctores:
quod deus in punitione est tardus: ⁊ inui-
te punit: ⁊ coacte facit iustitiam. Isaie. p°.
Heu consolator de hostib⁹ meis. Glo. Mo
re pij patris: l; inimicos eos deus plangit.
Uelox autem est in misericordia. Et sic ille
qui facit aliquid inuite tarde operatur. Ut
patz de filio quẽ mittis ad scolã: tarde va
dit: s; si mittis ipsum ad spaciandũ. saltat.
gaudet: ridet. Et cosi deus pijssimus ẽ tar-
dus in puniendo. Ualerius. 2. li. Lento. n.
gradu diuina procedit ira: tarditatemq;
supplicij grauitate compensat. Ita in mise-
rendo est auidus. De tarditate iustitie et
velocitate misericordie: figuratur in vtro-
q; testamento. Primo de iustitie tarditate.
Gen. 3. Adam postq; comedit de pomo: ap-
paruit ei dominus clamans. Adam vbi es?
Et audiuit inquit scriptura: vocem dei de-
ambulantis in paradiso. Deambulabat a
passo apasso: quasi inuite puniens. Quod
patet. Qr cũ peccauerit hora sexta. distulit
punire vsq; ad horã nonaz. De velocitate
misericordie. Luce. 15. De filio prodigo vbi
dicit euangelista. Et accurrens cecidit su-
per collum eius. In signum ꝙ in misericor
dia est velox. Et sicut igni proprium est ca-
lefacere. soli illuminare: ita deo miseri: ⁊ si
non esset misericors nõ esset deus. Grego.
Deus cui proprium est misereri semper et
parcere. ¶ Secunda ratio dicitur ⁊c.
Quando enim quis est magnanimior: tan
to est prõptior ad indulgentiam. Ambro. i
exameron. Procul est a magnanimis cupi
ditas vltionis. Quod patet exemplis. Pri
mo de aialibus. Inter aialia ⁊ ea q̃ sũt no
bilia: ad indulgẽdũ sunt magis ꝓna: ⁊ ecõ
uerso. Uñ leo a catulo ꝓuocatus: nõ se vici

cat propter suam magnanimitatē: ꝛ catuli
vilitatem. Sed si catulus morderet catuluȝ
statim mutuis morsibus se lacerant: qꝛ sūt
animalia vilia. Similiter videmus ꝙ homi
nes magnanimi sunt ad indulgentiam fa-
ciles. Exemplū Julij Cesaris qui nihil sole
bat obliuisci: preter iniurias. Et de regibus
israel: dicit. 3. Reg. 20. Reges domus israel
clementes sunt. Ideo Sene libro de quat-
tuor virtutibꝰ. Si magnanimus fueris. nū
ꝙ̄ dices tibi iniuriā fieri. In. 4. ethi. Est ser
uile posse ꝛ vellet vindicare ꝛ obliuisci ma
gnificum. Sed per oppositū. Quia mulier
est vilioris ai: ideo plus se vindicat. In. 8.
de animalibus. Mulier lites diligit. Eccle-
siastici. 25. Nō est ira super iram mulieris.
Se vindicant in omnibus. Facecia de pre
sbytero florentino qui cum cantaret letani
as: cum fuit ad illud. A fulgure ꝛ tempesta
te ꝛc̄. statim subintulit. A furore mulierum
libera nos dn̄e. Ad propositum. Deus igit
cum sit omnipotens: ꝛ nos viles vermiculi.
iniurias nostras paruipendit: ꝛ si eas reco
gnoscimus statim remittit. Et hoc totum ꝓ
pter suam magnanimitatem: ꝛ nostraȝ vti-
litatē: ꝛ in hoc sensu loquitur ecclesia. Deꝰ
qui omnipotentiā tuam parcendo maxime
ꝛ miserando manifestas. Et Sap. xi. Mise
reris oīum dn̄e. qm̄ omnia potes. Glo. q. d.
Quia tu habes potentiā vniuersaleȝ: ideo
habes misericordiā generalem dissimulās
peccata hoīum. O quot peccata. O quot
blassemie. O quot luxurie. O quot vsure.
O quot odia: ꝛ tamen effectus est cecus ꝛ
surdus propter nos: dissimulās peccata no
stra. Quid dicis o Bernarde sup Can. ser-
mone. 89: Quam benigna est ꝛ suauis tua
misericordia. Ego peccabam ꝛ tu dissimu-
labas: non continebā me a sceleribus: ꝛ tu
abstinebas a verberibus. ¶ Tertia rō dici
tur ꝛc̄. Medicus scire potest molestiā mor-
bi. Primo per suā theoricā: vt legendo au-
ctores Galienum: Hypocratē: Auicenam:
Mesue: Serapiō: Simonē Januenseȝ. Et
tunc aliqualiter est misericors infirmo. Se
cundo per practicam exercitatiuā longam:
tunc plus est misericors: quia audit clamo-
res eorum. Tertio per experientiam: quan-
do in ꝓpria ꝑsona infirmitates plurimas
est expertus. Unde bonum est eis infirmari
ne sint proni dando panem ꝛ aquā coctaȝ:
ꝛ tunc maxime est misericors. Ad ꝓpositū.
Quis est iste medicus: Uere ille de quo
Augus. Magnus de celo venit medicus.
Ante incarnationem nostras sciebat infir-
mitates: ꝛ spirituales: ꝛ corporales per suā
eternam sapientiam: quasi per quandam
theoricam: ideo tanꝙ̄ pater erat benignus
sed non multū. immo potius rigidus crude
lis: tenax. Quia post peccatuȝ statim dabat
penitentiam David in ps. Deus vltionum
dominus. Damnauit luciferum. Adam ꝛ
Euam expulit de paradiso. Nabucodono-
sor cum suo exercitu occidit. 85. millia. pau
perem die sabbati ligna colligentē iussit la
pidari. in populo David pestem imisit per
tres dies. Sed post incarnationem: iste me-
dicus sciuit per quandam practicam: ꝛ ex-
ercitationem longā: quia. 33. annis pertran
siuit benefaciēdo: ꝛ sanando infirmos. Un
de fuit magis plus ꝛ misericors. Ex hoc ꝑ-
dicabat: miracula faciebat. Sȝ tertio intel-
lerit melius nostras miserias. quando cru-
cem ascendit qui ibi expertus est. Un̄ apo-
stolus ad Hebre. 4°. Non enim habemus
pontificem qui nō possit compati infirmita
tibus nostris. Quare habitas in cruce. o
iesu cum corona in capite: cum clauibus ad
pedes. ꝛ manus: Certe vt misericordiā tuā
nobis ostēdas. E per rispeto: qꝛ matres na-
turaliter sunt plus dulciores erga filios ꝙ̄
patres. vt ꝓbat phs. 8. de animalibus. Iō
amorē suū magis voluit assimilari amori
materno: ꝙ̄ paterno. Isaie. 45. Sicut mu-
lier nō potest obliuisci infantem suū vt nō
misereat̄ filio vteri sui: sic ꝛ ego tui non obli
uiscar. Ecce in manibus meis descripsi te.
Ille. Ad formandū instrumentū o notarie.
tria sunt necessaria. Calamus. attramentū.
charta. Calamus fuerunt claui quibus i li-
gno fuit suspensus. Attramentū fuit verus
sanguis a quinꝙ partibus corporis. Char
ta fuerunt eius manus. Et qd scripsisti o ie
su: Ezech. 18. Inquacunꝙ die ingemuerit
peccator omniū iniquitatum eius nō recor
dabor. Prattica de omnibus peccatis. ho-
micidij. luxurie. odij. Nō recordabor. Gran
de peccatuȝ fuit David. Magdalene. Pe-
tri. Latronis. Tamen omnia remisit beni-
gne. Unde Dantes libro. 2. c. 3. purgatorij.
Non e petō

Non e peccato de si tanto graue che del i-
trar a te signor idio.
Cũq; se pene non trouo li chiaue.
Che se si mansueto e tanto pio.
Che tua bonta al peccator soccore.
Pur che se cognoscere se volia.

Rñdeo ad argumenta. Ad primũ rñdet
Tho.i.par.q.vbi supra. Quod de miseri-
cordia diuina: ẽ loqui dupliciter. Aut quo
ad effectum. Aut quo ad passionis affectũ
Si primo modo sic est misericordia in deo
Si secundo modo non est misericordia in
deo cum sit quedam tristitia. Exemplum sũ
me. Vides hominem nudum morientez fri
gore: doles in mẽte. Iste dolor dicitur affe-
ctus misericordie: qui est quedam tristitia
de alienis malis: que deo non conuenit.
Cum autem ipsum induis. opera per que
releuatur a miseria dicitur effectus mi-
sericordie. Iste effectus qui est repelle-
re miseriaz ab homine: dicitur effectus mi
sericordie qui est in deo. Vult enim repel-
lere a nobis miseriam peccati. Unde patet
responsio ad primum argumentum. Ad
secundum q2 plures damnantur. Respon-
det Tho. in.i. dis.46. ar.i. Scotus in.4. di.
46. Quod deus quantum est in se vult om
nes saluos fieri: vt apostol9 dicit.i. ad Thi.
2. Si tamen non saluantur: hoc non est ex
parte dei: sed hominis. Probo exemplis.
Primo de medico: qui vult infirmum sana
re: sed non sanatur: si male se guberna t.
Secundo de cibo qui habet prebere nutri
mentum: sed non in illo qui non comederit
Tertio de luce que cameram non intrat:
q2 tenetur clausa. In.2. de anima. Actus
actuorum sunt in patiente bene disposito.
Ad tertium respondet Tho.22.q.14.
ar.3. Peccatum in spũm sanctum dicitur ir
remissibile.i. difficulter: non ex parte dei.
Glo. Omnipotenti medico nullus lãgor in
curabilis occurrit. Sed ex parte peccantis
quia hoc peccatuz quod ẽ ex malitia. humi
litatẽ deprecandi subire non potest. Se-
cundo pbatur auctoritate. Et hoc quidem
quadruplici.
¶ Primo diuinali
¶ Secundo canonicali.
¶ Tertio ciuili.
¶ Quarto poetali.

¶ Primo diuinali. Deute.4. Dixit. Moy
ses ad populum. Reuerteris ad dominum
7 audies vocem eius: quia misericors est
dominus deus tuus. Exo.22. Si clamaue-
rit ad me exaudiam: quia misericors sum.
Ioelis.2. Conuertimini ad dominum de-
um vestrum: quia benignus 7 misericors ẽ
Ecclesiastici.2. Pius 7 misericors est. 7 re-
mittit peccata in die tribulationis. In. ps.
32. Mĩsericordia domini plena ẽ terra. In
ps.84. Ostende nobis domine misericor-
diam 7c. In. ps.130. Apud dominum mise-
ricordia. In nouo testamẽto. Mat.6. Esto
te misericordes sicut pater vester mĩsericors
est. Mat.12. Misericordiam volo 7 non sa
crificium. Et Lu.i. Et misericordia eius a
progenie in progenies timentibus eũ. Cã-
ta. Mar.8. Misereor super turbam. Sup
quo Albertus. Triplex est turba. Prima
celestialis.s. in sãctis in quibus est mĩsericor
dia. Tho. in.4. di.46. Sancti premiantur
in patria ex dei misericordia. Iuxta illud
ad Titum.3. Non ex operibus iustitie que
fecimus nos: sed scḋm misericordiam suam
saluos nos fecit. Secũda est turba mũdia
lis. In. ps. Misericordia domini plena est
terra. oriens. occidens. meridies. Omnia
sunt plena mĩsericordia. Unde Tho. in.4.
vbi supra. Tanta est misericordia diuina:
q2 minus dat de malis q̃ȝ peccator merea-
tur. O terra. N. quot peccata sũt in te: Ta
men supportat te. Unde. ps. Non scḋm pec-
cata nostra fecit nobis: neq; scḋz iniquitates
7c. Tertia est infernalis. In ipso inferno ẽ
misericordia diuina. Quia dãnat: vt dicit
Petrus de palude in.4. di.46. Bonauẽ. i
eadem dis. merentur anihilari.s. de esse re-
duci ad non esse. Cuz hoc non facit: ideo re
lucet in eis misericordia diuina. Treñ.3°.
Misericordie domini: q2 non sumus consũ
pti. Abacũch.3. Cum iratus fueris.s. ipsos
condemnando: mĩsericordie recordaberis.s.
aliquid de pena relaxando: q2 dãnatus pu
nitur citra condignũ. Preterea: ẽ in purga
torio. Eccl'iastic.51. Liberasti me a pressura
flamme que circũdedit me. Preterea: ẽ in
lymbo paruulorum. Tho.4. di.46. ar.2. Pro
peccato originali scḋm rigorẽ iustitie: nõ solũ
p pena debet carentia diuine visiõis: sed
ẽt ipsius anihilatio. Preterea: fuit in lym-

bo sanctorum patrum:q2 ex illa fuerũt li/
berati Scdo canonicali. de pe. di. i. c. Q2
diuinitatis natura clemẽs ẽ ꝛ pia:magisq3
ad indulgentiã ꝓna q̃3 ad vindictam. Et
de pe. di. i. c. Multiplex. Miſicordie domini
nec mẽsuras ponere possumus nec tpe diffi
nire. Ambro. 22. q. 4. c. Unusquisq3. Nouit
deus mutare sniã3:si tu noueris mutare de
lictu3. Et dis. 39. c. Diaconi. Moderatio dei
ac pietas solũ nostrũ reditũ querit: ac nos
cupit sua longanimitate saluari. Et. 26. q.
6. c. Si presbyter. Latro vnius momẽti pe/
nitentia:meruit eẽ in paradiso in hora vlti
me confessionis. Tertio ciuili. C. de nup/
tijs. l. Impialis. Nam ita credimus dei be/
niuolẽtiam ꝛ circa genus humanũ nimia3
clementiã quantũ nostre nature possibile
ẽ imitari. Qui quotidianis hoium peccatis
semꝑ ignoscere dignatur. ꝛ pniam nostram
suscipere: ꝛ ad meliorẽ eam statũ reducere.
Et. C. de veteri iure enucleãdo. l. Tanta.
Tanta ẽ circa nos diuine humanitatis ꝓ/
uidentia: vt semper eternis liberalitatibus
nos sustentare dignetur. Ille. Insti. de libti
nis. §. Libertinoꝝ. Nostra pietas oia auge
re ꝛ in meliorem statũ reuocare desiderat.
Quanto magis monarche illi summo deo
hoc erit ꝓprium. a quo ẽ qcquid boni in ce
lo: ꝛ in terra apparet. Quarto poetali.
Quintilianus in. 12. de institutiõe oratoria.
Nunq3. n. rp̃s vllum: recte voluntati serum.
Señ. nele tragedie. Nunq3 sera ẽ ad bonos
mores via. Dantes li. 2. c. 3. purgatorij.
Horribil furon li peccati mei
Ma la bonta infinita ha si gran braccia
Che prende cioche si riuolge allei.
Tertio probatur figura. In Luc. 16. Le
gitur de pastore: qui cẽtũ oues hũit. amissa
cẽtesima. dimisit. 99. ad q̃rẽdũ centesimã.
Cui tria amoris signa ostendit. Primum
q2 non misit aliquẽ: sed ipse in propria pso
na iuit. Secundum q2 fecit longũ iter. Ter
tium q2 labores plures sustinuit. Moralr.
Pastor iste est de quo. Jo. x. Ego sum pa/
stor bonus. Scdm Albertu3. Quinq3 solet
portate pastor. Primo capellum cõtra solẽ:
ventum: ꝛ aquam. Xp̃s habuit capellũ co/
ronam ꝯtra pluuiam ꝛ calorem tribulatio
nũ: cuius consideratio refrigerat nos. Gre/
go. Si passio xp̃i ꝛc. Secundo sclauina3: ꝛ
xp̃s habuit carnem que fuit sua sclauina.
Que fuit de triplici calore. Primo alba per
puritatem. Apoc. 19. Uidi ꝛ ecce equus al
bus. Secundo rubea per sanguine3. Unde
angeli admirãtes dixerũt ei illud Isa. 44.
Quare rubrum ẽ indumentũ tuũ: O iesu
da quanto in qua: affectus es gentil homo:
Tertio nigra per mortẽ. Isa. 45. Cuius li/
uore ꝛc. Tertio habet baculũ contra lupos
ꝛ xp̃s ꝯtra demones crucem. Isa. 30. A vo/
ce domini pauebit assur: virga. s. crucis: per
cussus. Quarto habet scarsellam: vbi tenet
sua preciosa. Et xp̃s animam habuit: in q̃
fuit thesaurus gr̃e ꝛ glorie nostre. Jo. i. Ui
dimus gloriã eius ꝛc. Quinto h3 canẽ con
tra latrones ꝛ lupos. Et xp̃s predicatores
q clamant ꝯtra vitia ꝛ pcã. Ad propositũ.
Iste pastor habuit centum oues. s. 99. i. an/
gelos ꝛ aiam que ẽ centesima. Dimisit an/
gelos: ꝛ voluit q̃rere ouẽ perditã. Cui tria
signa amoris ostendit. Primu3 q2 venit in
ꝓpria persona: non misit angelum. Secun
dum venit de celo in terra faciens longum
iter. Tertio portauit labores plimos. q2 cru
cem ascẽdit. Ad phil. 2. Factus ẽ obediens
ꝛc. Isa. 45. Peccata nostra ipse portauit
i corpe suo. Et oia signa iamorati oñdit: q̃
sunt. 7. Primũ de flore in Bireto. xp̃s coro/
nã. Secũdum de indumentis: xp̃s habuit
vestem albã. Tertium associatus cum ami
cis: xp̃s latrones. Quartum in mascara tẽ/
pore carnispriuij: xp̃s non fuit cognitus a
maria. Quintũ est deferre poma in mani/
b9: xp̃s clauos. 6. sudariũ in spatulis: xp̃s
crucẽ. 7. facit maytinatas fieri. Quando
te rendero la ꝓmessa ꝛc. xp̃s in cruce Jo.
19. Canta. Sitio. O xp̃iane: sitio salutẽ tuã:
vt dimittas concubinam. vsuras. odia. fur/
ta. O benignita grande. O mãsuetudo. Di
cit enim Alber. super Lucã. Quod triplex est
mansuetudo. Prima est natura. Unde di/
cit ph̃s: q3 homo animal mansuetum voca
tur. Secunda ẽ a gr̃a que est queda3 virt9
infusa. Tertia quedam est a longa experiẽ
tia. Xp̃s aũt dicitur mãsuetus a natura di
uina ꝛ humana. Primo a diuina: q2 deus
naturaliter est mansuetus. ps. Tu autem
domine suauis es ꝛc. Secũdo a natura hu
mana q2 de mansueto patre. s. dd natus ẽ:
Unde de eo. ps. Memento domine dauid
ꝛc. Secundo

ꝛc. Secūdo fuit mansuetus a gratia: quia spūs sanctus totum eum fecit mansuetuꝫ. Tertio mansuetus a longa experientia: qꝛ expertus est nostras miserias per lōga tēpora. Unde patet scđm.

t Ertiuꝫ dicitur ꝛc. Confirmaṫ eius misericordia triplici signo. in quibꝰ relucet eius diuinitas.

C Primuꝫ. di supportatio.
C Secunduꝫ. di vocatio.
C Tertiuꝫ. di oblatio.

C Primum di ꝛc. Supportat deus peccatores q post peccata debent puñiri. An forte putamus: qꝛ sibi peccata nō displicent: Aut qꝛ iniustus: aut qꝛ ignorat illa: Absit vt dicamus de deo hoc. Cur aūt dissimulat nisi qꝛ languet amore: 2. Petri. 3. Deus patiēter agit nolēs aliquos perire: sed oēs ad pniam reuerti. O clemētia diuina. C Secundū di ꝛc. Uocat nos ad ipm: vt nostri misereaṫ. Quid sunt sacre scripture: Quid scōꝝ exempla: Quid p̄cepta legis: Oia eq dē ista sūt clamores ad aures pcōrum fortiter sonantes: ꝛ vltimate auditur vox xp̄i in cruce: sitio. Bernar. Ascendit in altum crucis: vt ab oibus videretur: voce magna clamauit vt ab oibus audiretur: clamori lachrymas addidit: vt homo ei cōpateretur. Ille. C Tertium signuꝫ ꝛc. Pro salute peccatorum obtulit deus filium suum: qui incarnatus mortuus est pro nobis. Apoc. i. Dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis nostris in sanguie suo. Offert de capite suo spinis coronato. de facie pia alapis dure percussa. de manibus ꝛ pedibus clauis in cruce confixis: de toto corpore ad columnam crudeliter flagellato. ꝛ de latere suo lancea apto ꝛ vulnerato. Dicit enim in cruce. O anima mia. te saluar volio. Qui dō. acab. latronem. publicanum. petrum. centurionem. longinum saluaui. O amplissima misericordia dei. O largissima charitas summi creatoris: que tanta est: vt si daretur homo viator secum ferens peccata omnia que diaboli commiserunt. ꝛ omnes homies qui in iudicio damnabuntur. immo quot sunt in celo stelle ꝛ in mari aque gutte. in nemore frondes. ꝛ in pratis lilia: ꝛ de illis penitentiam faceret: ac humili mente deum exoraret pro venia: semper audiretur benigne. O peccator negligens. O peccator obdūratissime disrumpe vincula colligationis. Agnosce blandientem tibi dominum: q totiens quotiens reuerteris: paratus est tibi indulgentiam dilargiri.

C Feria secunda hebdomade sancte. De inuidia.

Ciebat enim Pilatus ꝙ propter inuidiaꝫ tradidissent eū. Math. 25. C Tanta la diligētia. studio. e vigilātia: q̄l debe hauer el bon predicatore ꝛ pater spiritualis erga filios suos spirituales: ista potissima est vt peccatorem conuertat ꝛ extra vitia educat: vt saluetur in eterna vita. Isa. 48. Annūcia poplo meo scelera eoꝝ. Idē. 60. c. Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas syon. Exalta in fortitudine vocem tuam qui euangelizas hierusalem. Exalta noli timere. Et. i. Thi. 4. Argue. increpa. obsecra. in omni patientia ꝛ doctrina. Inter omnia peccata mortalia: maxime est pcm̄ inuidie: quod habet animam dominio diaboli submittere. Unde Tho. in quolibꝫ. 7. q. 7. Peccatum inuidie est vitium diabolicum. ꝛ hominum damnatorum. Primo diabolicuꝫ. Quia demon est inuidus. Sapientie. i. Inuidia diaboli mors intrauit in mundum. Tertio hominum damnatorum. Quia damnatus vellet omnes damnari. Hec est illa fera pessima que totum mundum destruit. que principatum in omnibus ponit. que inter religiosos ac dominos temporales lites discordiasqꝫ disseminat. Unde Dantes in. 14. purgatorij. introducit quendam seipsuꝫ accusantem de hac inuidia.

Fo el sangue mio de inuidia si riarso.
Che se veduto hauesse hom o. farsi lieto.
Uisto me haueresti di liuore sparso.

Ex hac iudei ꝛ scribe moti: christum morti tradiderunt. Sciebat enim ꝛc. De qua ꝛ nos tria in presentiarum videbimus ad ꝑpositum nostrum.

Inuidia est dolor aliene felicitatis. Exépli gratia. De artifice: qui alteri inuidet. ꝛ huiusmodi. Pro maiori declaratione nota ƀz Tho. 22. q. 36. a. 2. Alex. in. 2. w. sum. ꝙ dolor aut tristitia de alienis bonis: potest contingere tribus modis. Primo ex timore proprio. Inquantū quis dolet de bono alterius: qꝛ ex eo timetur nocumentum sibi vel alijs iniuste. Talis tristitia que est effectus timoris: non est pectm̄. Unde Greg. 22. moral. Euenire plerunqꝫ solet. vt non amissa charitate ꝛ inimici nos ruina letificet: ꝛ rursus eius glorie sine inuidia culpa cōtristet. cum ꝛ ruente eo quosdaꝫ bn̄ erigi credim⁹: ꝛ illo proficiēte plerosqꝫ iniuste opprimi formidamus. Ille. Unde. Exo. 16. Maria soror Moysi videns pharaonem submersum in mari: cum filiabus israel cecinerunt dn̄o. d. Cantemus dn̄o gloriose enim ꝛc̄. quia populum captiuuꝫ tenebat. Et. i. Mach. 2. Mathias videns regem Anthiocū velle trāsferre ritum iudeoꝝ ad ritum gentilium: doluit de eius prosperitate pp malūꝫ sibi ꝛ populo imminens. Preterea. i. Re. 18. gloriabatur Dauid de morte philistinoꝝ: qui mala faciebant populo israel. Et Judith. 9. populus israel letatus est in mortem Holofernis. Und verificatur illud quod dicitur in ps. Letabitur iustus: cuꝫ viderit vindictā. Et quoad hoc: letanduꝫ est in morte Turchi. ꝛ dolendum est de eius prosperitate: qꝛ est contra ecclesiam. Et de peccatoribus dolendum est Unde Dd. Conuertantur peccatores ꝛc̄. Alibi. Deleantur d li⁹ viuentiū ꝛc̄. Preterea: de illo qui tecum litigat: te infamat a torto. Quando ergo vides peccatorem aliquem diuitem qui in bonis prosperatur: dolere potes sine peccato: quia imminere potest malū ꝛ tibi ꝛ populo. Ut vsurarius. concubinarius. incātator. Secūdo potest quis tristari de bonis proximi. nō inquantū proximus habet hoc vel illud bonum: sed quia desunt sibi. Et hic proprie dicitur zelus ƀm philosophuꝫ. 2. eth. aut emulatio. Et si emulatio ista est circa bona hōesta: talis ē laudabilis. Unde apostolus prime Cor. 14. Emulamini spiritualia. Et. 2. Cor ij. Emulor enim vos dei emulatione. Glosa. i. Inuideo quibusdam ex vobis: sed inuidia que est secundum deum. Considerabat enim apostolus in aliquibus esse aliquas perfectiones ꝛ conditiōes: que forte non ita erant in apostolo: licet simpliciter esset illis perfectior: vt dicit Nicolaus. ꝛ illis emulabatur: cupiens proficere. Isto modo hec inuidia est bona: immo necessaria. De qua Hiero. ad Athletam de institutiōe filie. Habeat socias cum qbus adiscat: quibus inuideat: quarū laudibus mordeatur. Prattica in vbo Socias. Quia sicut bona societas est cā bonorum multorum. ita mala omnium malorum. Un̄. 28. q. i. Sepe malorum consortia ēt bonos corrumpunt. Habeat socias: cū quibus non dicat vba ociosa. Quia vt dicit apl's. i. Corin. 16. Corrumpunt bonos mores colloqa mala. Habeat socias: cum qbus stet in domo sua. non eat ad choreas. Hiero. Non credam viro dicēti mihi se illesuꝫ euasisse ab huiusmodi spectaculis. Tertio mō: tristatur de bonis alienis. Inqꝫtum ipse excedit ipsum in bōis dolet. cruciatur. Hec proprie dicitur inidia. Quia dolet inuidus de quibus gaudere debet. s. de bono proximi. Amicus gaudet bonis amici sui. In. 9. eth. Amic⁹ se debet habere ad amicū suum: sicut ad seipsum. Qꝛ vt hn̄t Theologi. int̄ oia bōa exteriora: maximum bonū est amicitia. Qꝛ vt dicit phs. 8. eth. Nullus eligeret viuere: sine amicis. etiam hn̄s reliqua bona. Idem. Hō solitarius aut deus est aut bestia. Inuidus autē est inimicus huius amicitie. Qꝛ neminem vult esse btūm diuitijs: nisi ipse. Non vult societatē. Contra dr̄ Math. 22. Diliges pximū tuum: sic teipsum. O inuide nota qd dicit. Sic teipm. Questo vole la charita de dio. Iō apostolus Ro. 13. Non in contentione ꝛ emulatione. s. inuidie cōuersamini. Et. i. Cor. 13. Charitas non emulatur. i. non inuidet: sed gaudet de bonis primi. Ad Gal. 6. Nō efficiamur inanis glorie cupidi: inuicē inuidentes. Tal' inuidia est pctm̄ mortale. qꝛ est proximo inimica: cum sit cōtra charitatem. Tales cōmuniter sunt periculosi in sua conuersatione: ꝛ proditores. Unde Prouer. 23. Ne comedas cum homine inuido: ꝛ ne desideres cibos illius. Comede ꝛ bibe dicet tibi: ꝛ mens eius non est tecum. O quot sunt mortui morte violenta. O qt toxicati. Sed dubium queritur. Utrum

homo

homo possit esse sine inuidia? Respondeo ꝙ non. Sed si vis esse sine illa fa che sia vn poltrõe. vno homo da poco. Quia sola miseria caret inuidia. Congratulor: quando persequor: quia est signum virtutis. Unde patet ⁊c̃.

s Ecundum dicitur ⁊c̃. Tres sunt malignitates huius male bestie inuidie.

¶ Prima. est deo contrariatiua.
¶ Secunda. est diabolo assimilatiua.
¶ Tertia. est nemini parcitiua.

¶ Prima est ⁊c̃. Uult Dio. 4°. de diuinis. no. ꝙ bonum est suĩpsius diffusiuum: vt patet de sole ⁊c̃. Ad propositum. Deus est sũma bonitas. Plato in Timeo. Deus est sũmuȝ bonum: supra omnem substãtiam. omnemq̃ naturã. Et phs. xij. Meta. Deuȝ dicimus sempiternũ ⁊ optimum. Hanc bonitatem ostendit assidue in creatione totius vniuersi. Non est iuidus. Plato in Timeo. Ab optimo deo. omnis inuidia relegata ẽ: idest exclusa. Et phs. p°. Meta. Deus eniȝ non inuidet. In. 2°. Meta. Diuinum ens nõ inuidet. Ad ꝓpositum. Inuidus auteȝ non est sic: q2 non est cõmunicatiuus. sed sibĩpsi vult omnia: ⁊ ꝙ alij non participent secum. Unde est contra deum in hoc. Uult deus illum eẽ diuitem. honoratũ. famosuȝ. sapiẽtẽ. Inuidus ĩ oĩbus tristat̃. Ideo Socrates phs. Utinã inuidi in oĩbus ciuitatibus duos oculos. ⁊ duas aures haberent: vt de oĩum felicitate torquerent̃. Tot sunt inuidoꝝ tormẽta: quot felicitatũ gaudia. Ad hoc propositum: refert Aulus Gellius phs. ꝙ Demosthenes phs oculos sibi eruit. Et assignant̃ tres cause. Prima: q2 visus ipsuȝ impediebat a studio litterarũ. Scđa q2 mulieres sine ꝯcupiscentia videre nõ poterat. Uñ legit̃ de isto. Cum Paris duxisset Helenã in vxorẽ: cũ esset inuitatus iste. velamen ponebat super oculos suos. ne ipãȝ videret. ⁊ in dedecus laberetur. Alla barba nr̃a. Tertia causa. que est principal: q2 cuȝ esset inclinatus ad inuidiã hoĩes felices sine dolore videre non poterat. Ita inuidus dũ videt ⁊c̃. Figurat̃ inuidus per Heli: q videre nõ poterat lumen lucerne. p̃. R. 3°.

¶ Secunda malignitas ⁊c̃. Hõ diabolo assimilatur. Sap. 2. Inuidia diaboli mors intrauit in mundũ. Duo sunt peccata demonis superbia. ⁊ inuidia. Imitant̃ eum inuidiosi: q2 demon videns hoiem creatum ad possidendũ beatitudinẽ de qua eiectus ẽ. inuidens huic bono. ex inuidia motus ẽ vt illũ tentaret: vt sic priuetur dono tali. Hoc aũt facit quotidie inter hoies: dum tentat assidue. inuidiã suggerendo. ⁊ conat̃ dissipare charitatẽ fraternam. Ideo Io. papa 16. q. 2. c. Uisis. Dolet eniȝ satis ⁊ erubescit charitatem quã in celo nesciuit cõseruare: hoies constantes ex lutea materia tenere ĩ terra. Unde dĩt doctores. ꝙ tanta est demonis inuidia. ꝙ q̃uis ex tẽtationibus qbus nos infestat augeat̃ ei pena inferni accidẽtalis. tamen potius illã eligit nos tentãdo: q̃ illa carere nõ tentando. Ita inuidus ẽ. q potius vult aliquo bono carere cũ alijs: q̃ ipsum habere cõiter cum alijs. Unde in vitis patrum legit̃. Demon interrogatus: si posset ad gloriam redire: qd facere vellet? Respõdit. Potius vellẽ cũ vna aia. ad infernum descendere: q̃ in celũ redire. Tam inuidus sum: ꝙ non possum operari bonum. In Cronica archiepĩ legitur. ꝙ in curia cuiusdam dñi: erant duo. Unus inuidus: ali⁹ auarus. Dic qũo inuidus petijt sibi oculuȝ vnũ erui: vt socio duo eruerent̃. O quanti sunt de istis. qui potius volunt vno incommodo affici: vt socius duobus. Unde dicũt doctores. ꝙ inuidia est grauius peccatũ q̃ auaritia. Rõ: q2 auarus ⁊ si non vult dare bona sua: tñ si alius dat de bonis non curat. Inuidus aũt non vult: ⁊ dolet ꝙ alius habeat. Unde Hiero. ad Asellam. O inuidia primũ mordax sui. Idẽ ad Demetriadem virginẽ. Oro: qd inuido delectationis prestat inuidia? Et Ascula. lib. 2°.

La inuidia chel mondo non abandona.
Et fura la virtu da glintelletto.
Et arde ciechamente la persona.
Manduca lalma: ⁊ struge il core.
Dogni peccato sa qualche diletto.
Dinuidia non altro che dolore.

¶ Tertia malignitas ⁊c̃. Hec ẽ illa bestia: que nemini parcit: oẽs offendit. Uñ Uale. lib. 4. Nulla est enim tã modesta felicitas: que malignitatis dentes vitare possit. Et Señ. ad Paulinũ. Inimica est semper alienis profectibus inuidia. Hiero. in Epytha

phlo.s. Paule. Semper virtutes persequit
inuidia. Etenim oēs sancti:emulos habue
re. In padiso quoqꝫ serpens fuit. cuius in-
uidia mors introiuit in orbē terraruꝫ. Ipe
quoqꝫ dñs Jesus xp̄s:zelo iudeoꝝ crucifi-
xus est. Ille. Unde repło ꝙ offendit qnqꝫ
genera psonaꝝ. Primo offendit propin-
quos. Geñ. 4. Chaym ex inuidia: Abel suū
fratrem occidit. Preterea Geñ. 37. Joseph
fuit venditus hismaelitis. 30. argenteis:qꝛ
plus a patre cunctis amabat. Secundo
offendit sanctos viros. Dañ. 3. Babiloniꝫ
videntes ꝙ tres iuuenes hebrei Ananias.
Azarias. Misael. erant in curia regis Na-
bucodonosor:inuidētes eis. instigarunt re-
gem ad statuā faciendā: vt eam non adorā
tes: mitterent in fornacem ignis. Quod et
factū est. Sed deo protegēte eos:illesi eua-
sere. Preterea Greg. in lib. 2. dia. Cuꝫ Bñ
dicti fama volaret in populo. quidā presby
ter Florentius noie. manens prope habita
culū sancti viri. in ortum ꝑpe conuentum
conduxit. 7. nudas iuuēculas. vt fama san
cti viri denigraret. Sanctus dei:a loco illo
discessit. ⁊ locus ille corruit. ⁊ ipsuꝫ presby
terū occidit. Preterea i. 4. dia. c. 3. recitat
de duobus germanis seruientibus in here
mo Eutitio ⁊ Florentio. Eutius vir littera
tus assumptus ē in abbatē cuiusdam ab-
batie. Florentius solus remansit. qui roga
uit deū daret sibi aliquā societatē. Qui ei
vrsum misit. Quē videns seruus dei. alacri
ter suscepit. Cui curam cōmisit de ouibus
suis vt in mane duceret ad pascua: in sero
rediret. quod ⁊ faciebat. Inuidentes antē
discipuli Eutitiꝫ: vrsum occiderūt. Qui oēs
intra paucos dies morbo elephantino occi
si sunt. Tertio offendit phos. Aristo. cō-
bussit libros Platonis sui magistri: vt ipse
solus titulum scientie haberet. Heretici im
pugnauerunt Origenē. contra multas veri
tates: vt ponit Haymo. Cū dicat Isidorus
c. lib. ethymo. ꝙ sex millia volūmina legit i
scolis Origenis a se editos. Quarto offē
dit doctores. Quidam impugnāt Thomā
dicentes in multis errasse. ⁊ grossum docto
reꝫ dicunt. Cōtra tales Innocētius papa.
Huius doctoris sapia. pre ceteris excepta
canonica: ꝓprietatem hꝫ verboꝝ. modū di
cendoꝝ. veritatem sniaꝝ: ita ꝙ nunqꝫ q eū
tenuit inueniatur a tramite veritatis deui
asse. ⁊ qui eum impugnauit semper fuit de
ꝟitate suspectus. Ille. Preterea Grego.
papa emulos habuit q volebant eius opa
comburere. Sed Petrus restitit. vidisse se
sepius inquiens colūbam auri eius loquē-
tem suggerentēqꝫ scribenda. Quinto of-
fendit homines ꝓbos. Antipa pater hero-
dis inuidiatus fuit: qꝛ magna gessit in bel-
lis pro romano imperio. accusatus est apd
imperatoreꝫ ab emulis suis. centum vigin-
ti quattuor vicibus se defendit. Tandē co
ram senatu vna vice extraxit indumenta
propria: eis ostendens vulnera. d. Ego am-
plius nolo me excusare. Ecce que feci ꝑ vo-
bis ⁊ bono reip. Preterea vt dicit Titus
Liuius. de Catone censorino: qui quadra-
gies quattuor vicibus accusatus fuit apd
senatum ex inuidia: tamen per sese defende
bat. Uide Ualerium. Rubrica de ingratitu
dine. Scipio maior affricanus ex inuidia
suorum emulorum coactus est sibi eligere
exiliuꝫ in apulia. Preterea Scipio Emili
anus. miserrime in carcere cōsumptus est.
O inidia. Preterea Scipio minor. q Car
thaginem deleuit: ex inuidia in nocte inuē
tus est mortuus: quia occisus fuit ab emu-
lis suis inidis. Preterea. M. Coriolanus
romanus ex inuidia bānitus est apud vol-
scos. Preterea Furius Camillus ꝓpter i
gratitudinem liberate patrie. exul factus
est. Et Socrates philosophus sapientissi-
mus: iudicatus est carceri ex inuidia. ⁊ ibi
mortuus apud Athenienses. Unde secun
dum doctores tria sunt qui romam destru-
xere. Primum superbia. Secundum discor
dia. Tertium inuidia per quam vnus per-
sequebatur alium. Ex hac procedunt infa-
mie. homicidia. O quot sunt occisi. plures
mortui sunt ex hac. qꝫ ex gladio. Unde pa-
tere potest ex dictis. qualiter ꝟtuosis ⁊ san
ctis quietem ⁊ pacem non sinit habere. O
virtutū emula. O pestis crudelissima. Hec
est que ingreditur per monasteria. per con-
uentus. intrat per plateas. ꝑ predicatores.
per artifices. per oēs. Et sic pꝫ secundū.

t Ertiū dr̄ inductionis. Inducimur
triplici ratione sine remedio nō ha
bere inuidiam.

¶ Primū. dicitur fraternitas naturalis.

¶ Secundū

¶ Secundū. dicit̃ ꝯsideratio creaturalis.
¶ Tertium. dicit̃ dānatio perpetualis.

¶ Primuʒ dicitur &c. Quia omnes sumus ab vno patre & matre generati. Matth.6. Pater noster qui es &c. Et.23. Vnus est.n. pater vester qui in celis est. omnes autem vos fratres. Unde non debet esse adinuicē inuidia. Unde.ff. de legationibus.l. Questam. Cum inter homines cognationeʒ q̄dam natura contraxerit: consequēs est hominē homini nocere nephas esse. ¶ Secundum dicitur &c. Omnis creatura communicat seipsaʒ: nec est inuidiosa. Nihil est in natura inuidiosum: excepto poltrone inuidioso. Sol radios suos emittit. Luna lumen suum. stelle. Preterea si membruʒ vnuʒ est infirmum aliud ei seruit.i. Cor.xij. Si quid patitur vnum membrum: compatiuntur ei omnia membra. Caput est christus. mēbra sumus nos. ¶ Tertium dicit̃ &c.i. Reg.18. Cum dauid interfecisset Goliad & philisteos debellasset: puelle cecinerunt. Saul percussit mille: Dauid decem &c. Saul inuidia motus persecutus est Dauid vsq; ad mortem. Unde demon Saulem arripuit: vnde damnatus est. Augu. super Joannem. Sola dilectio discernit inter filios dei & filios diaboli. Dimitte ergo illam: quod gentiles & pagani egere. vt de Heschine philosopho qui ꝯsiderans amoreʒ fraternalem: voluit cōmendare orationem Demosthenis sicut suā. Quod si egerimus &c.

¶ Feria.3. in ramis palmarum. De misse significationibus.

Sacrificate sacrificium iusticie. & sperate in domino. ps.4. ¶ Cōclusio est philosophi.2°. Meta. Quod homies huius mundi. volentes scire veritatem alicuius rei & intelligere. tribus modis cupiunt scire. Primo ratione. Non credunt quidā: nisi ratione eis probetur. Exemplum de Aristo. Cum esset ad mortem. venerunt ad eum discipuli eius. & tulerunt libros sacre scripture. Magister in tuis libris probasti mundum esse eternum. In.xi. Meta. Motus celi est eternus. In.8. ph. Mundus est eternus. In p̄mo celi. Celum est ingenituʒ. Et tamen in isto libro hebreorum. oppositū reperitur. In principio.i. in tempore: creauit &c. Quibus respondit philosophus. Cuius auctoris est iste liber? Dicunt. Moysi. Et ille. Quāuis proponat mundū esse creatum iste auctor. tamen non debeo credere: quia scriptura sacra rationibus nō subijcitur. vnde non proponit rationē. Quidam alij nō credunt. nisi eis dicatur aliquod exemplū. Sicut christus turbis loquens proponebat eis parabolas: & exempla: vt plenius caperent verba sua. Quidam nō credunt: nisi adducatur eius testimoniū alicuius auctoris. vel auctoritas. Ad propositū. Ecclesia istis diebus facit aliqua insolita. & mentibus nostris miranda. quod in alijs diebus non facit. Unde non possunt bene intelligi: nisi declarentur. quia in mysterijs sunt acta. Unde Dauit. Annunciate hoc.i. declarate in vniuersa terra. Que scilicet fiunt ijs diebus. Unde volens hodie predicare de missa. & mysterijs que fiunt. Assumpsi verbū Dauid. Sacrificate &c. Et lʒ non oēs parati esse possint sumere sacrm̃. nō tn̄ priuantur eius suauissimo fructu. cum deuote assistunt. De qua missa tria videbim⁹.

¶ Primū. dicitur declarationis.
¶ Secundū. dicit̃ conditionis.
¶ Tertiū. dicit̃ regulationis.

Primū dr̃ &c. Scd̄m magr̃m in.4. di.13. Et Ric. in eadem. Missa habuit initium a xp̄o iesu in die iouis sancto: qn̄ in cena panē & vinū. transmutauit in corpus & sanguinē: vt dicit̃ Mat.16. Et.i. Cor.xi. Hoc est corpus meuʒ. Et hic calix &c. Unde pane consecrato & vino: fuit principium. medium. & finis misse. Postmodum christo in celo assumpto. beatus Petrus suam primam missam celebrauit Antiochie. Et huic misse christi. adiunxit orationem dñicaleʒ.s. Pater noster. cuʒ forma consecrationis. Ad modicū p̄o tp̄is.b. Jacobus ep̄s hierosolimitanus plura adiunxit: post.b. Petrum. Et post hunc.b. Basili⁹ qui primus ep̄s fuit post.b. Jacobuʒ: vt patet de conse. dist.i.c. Jacobus. In processu p̄o tp̄is. sūmi pontifices plura addiderunt: intantū q̄ nihil deest misse. Quid auteʒ si-

gnificēt illa q̄ ibi fiunt: per ordinem videamus. Sacerdos xp̄m significat. De quo. ps. Tu es sacerdos in eternuꝫ ⁊c. Qui ponit sibi. 6. indumenta. Primo amictuꝫ in capite. ⁊ signat coronam spineaꝫ: qua fuit in die parasceues coronatus. Secundo albaꝫ camisiaꝫ: ⁊ signat illā qua ab herode fuit indutus. Tertio cinguluꝫ: ⁊ signat funem qua fuit ligatus ad colūnaꝫ. Quarto manipuluꝫ in leua. ⁊ signat patientiam: quā habuit in presenti vita. Quinto stolaꝫ. ⁊ signat obiam: quā habuit ꝓpter nos Ad phil. 2. Factus est obediens vsqꝫ ⁊c.

Sexto casulaꝫ. que alijs vestimentis superponitur. signat charitatem. que omnes alias virtutes excellit. De qua Petrus in Canonica. Charitas operit multitudinem peccatoruꝫ. Ad altare accedit: ipsuꝫ osculādo: q2 xp̄s ad nos veniens. osculum pacis nobis obtulit. Can. i. Osculetur me osculo oris sui. Stat in parte dextra: q2 xp̄s p°. venit ad iudeos: iuxta illud. Notus in iudea deus. Incipit introitum: ⁊ signat aduentū xp̄i in carne. quem sancti affectabant. Isa. 16. Emitte agnuꝫ domine ⁊c. Et q2 in eius aduentu: aperta est vena misericordie. Iō post introitum. Subditur Kyriel'. Quod fecit Grego. papa. Sed nota ꝙ est triplex lingua in missa. Primo hebraica. s. o sāna. Sabaoth. Amen. Secundo greca. kyriel'. xpel': ꝙ est deus. Tertio latina. quod est residuum. Unde kyriel'. interpretatur. Domine miserere. kyris grece: latine dicitur domine. Leyson grece: latinne dr̄ miserere. Quod nouies dr̄ computando xpel'. vt per misericordiam xp̄i associemur nouem ordinibus angelorum. Et dicitur tripliciter ad patrem. ad filiuꝫ. ad sp̄m sanctuꝫ. Et postmoduꝫ dr̄ Gloria in excelsis. Quod instituit Telesphorus papa ad representandum hymnuꝫ quē angeli pastoribus dn̄o nato cecinerunt. Uertit ašt se. d. Dn̄s vobiscuꝫ salutando ppl'm: ⁊ signat salutationeꝫ quā ppl'o fecit quando incarnatus est. ⁊ ad nos venit. Epl'a legit̃ ante euang. ita predicatio Ioānes bap. fuit ante xp̄m. Graduale dr̄: q2 Ioannes bap. penitentiam predicabat. Math. 4. Penitentiaꝫ agite ⁊c. Et q2 post penitentiaꝫ sequitur gaudiuꝫ. Mat. 6. Beati qui lugēt ⁊c. Io. 14. Tristitia vestra ⁊c. Ideo post graduale. All'a cantatur qd̄ signat gaudiuꝫ angeloruꝫ ⁊ hominum: in vita beata deū laudantiuꝫ. Et q2 fides initiuꝫ habuit a predicatione xp̄i ⁊ apostolorū: ideo statiꝫ post epistolā dr̄ euangeliuꝫ: quod signat xp̄i predicationē. Quod incepit a concilio Niceno. Et debet legi in loco magis eminenti: ꝙ̄ epl'a iuxta illud. Super montē excelsum ascende tu: qui euāgelizas syon. Et cum omni reuerētia. Sequitur Credo statiꝫ: in quo continent̃. 12. articuli fidei. quā apostoli predicauerunt. Offertorium sequitur cum calice in manibus. Suscipe sancta Trinitas. signat q2 apostoli in die iouis scō. parauerunt panē ⁊ vinū ob reuerentiaꝫ pasce. Post offertoriū facit silētiū ⁊ dicit orationes tacite. ad representandum illud tempus. quo xp̄s non ambulabat palam inter iudeos. cū interficere eum cogitabant. Appropinquante autē termio passionis. iterum palam ambulauit. Et ad hoc significandum exclamat. d. Per omnia scl'a. Quod instituit Gelasius papa. Sequitur Sāctus: representat laudem quā sibi pueri cecinerunt in dn̄ica palmarum. Quod instituit Sergius papa. Incipit canonē. Te igit̃ ⁊c. ⁊ facit tres cruces. ⁊ signat tres traditiones. Primo deus pater. qui ipsum ꝓ nobis tradidit misericorditer. Secundo iudas fraudulenter. Tertio iudei crudeliter. Eleuatio hostie signat eleuationē corporis xp̄i in cruce: super montē caluarie. Ponit̃ super corporale. Q2 tunc Nicodemus ⁊ Ioseph. posuerunt ipsam in sindone munda. Corporale signat sindonem xp̄i. Facit silētium: signat dormitionem quā xp̄s fecit in sepulchro. ꝑ. 39. horas. Cum dicit. Nobis quoqꝫ peccatoribꝰ: voceꝫ exaltat: signat cōtritionem ⁊ confessionem latronis alterum increpātis ⁊ misericordiā petentis. d. Memento mei dn̄e veneris ⁊c. Deinde clamat. d. Pater noster qui ⁊c. est reductio ad memoriam illius clamoris quē xp̄s emisit hora mortis. d. Pater in manus tuas ⁊c. Dicitur aūt tripliciter Agnus dei: q2 petimus tria peccata dimitti amore illius passiōis. Primo cogitationis. Secundo locutionis. 3° opatiōis. Per quoꝝ remissionē deuenimus ad eternam pacē. ideo dr̄ in. 3°. Dona nobis pacē. Diuidit̃ hostia i tribꝰ ptibꝰ. Una

offertur

offertur ꝓ gloria sanctorum qui sunt in patria. Alia pro illis qui sunt in purgatorio. Tertia pro nobis qui sumus in mũdo. Sequitur postcõio. significat gaudiũ apostolorum quod habuerunt de xp̄i resurrectiõe. Festinanter debet in choro cantari. Sequitur. Dñs vobiscuȝ. Quater vertit se ad populum in signuȝ ꝙ in die resurrectiõis. quadrupliciter se ostendit. Primo magdalene. Secundo duabus mariꝭs. Tertio discipulis euntibus in emaus. Quarto omnib⁹ apostolis. Sequit̃. Ite missa est. Quare nõ dr̃ in oi missa? Respondet Bona. in. 4. di. 13. Quod quedã misse celebrant̃ in honorẽ sanctorum. Et quia sunt beati. Ite dicitur populo. Ite missa est. i. festinate ingredi illam regem: sicut illi. Quedã sunt alie ad salutem viuoꝝ. Et q2 non sumus certi de salute nr̃a: iuxta illud Eccl's. 9. Nemo scit vtruȝ amore: an odio dignus sit. ideo debem⁹ assidue esse soliciti vt non per nostram ignauiam in nobis misse efficacia deperat. Uñ dicitur Benedicamus dño. Quedaȝ dicuntur ad requiem defunctorũ. ꝛ i illis dr̃. Requiescant in pace: q2 sũt in loco penali. Uñ patet primum myste. ꝛc̃.

s Ecundum dicitur ꝛc̃. Tres sunt conditiones huius sacrificij misse: necessarie.

¶ Prima. dicitur obligatio.
¶ Secunda. dicitur auditio.
¶ Tertia. dicitur deuotio.

¶ Prima ꝛc̃. Obligantur hoies ad missaȝ diebus dominicis ꝛ festis: quando sunt de precepto. Unde de conse. di. i. c°. Missas. Missas secularibus audire totas speciali ordine precipimus: ita vt nullus egredi ꝑsumat. ante sacerdotis benedictionẽ. Ille. Ubi sunt. 6. dubia declarãda. in huius mysterij declaratione. Primũ dubiuȝ. Utꝝ clerici ꝛ religiosi teneantur huic precepto? Uidetur ꝙ non. q2 capitulũ non facit mentionem de clericis. sed de secularibũs. Respondet Joannes Andre. super dicto. c°. Et archidiaconus in Rosario. Q8 si tenentur layci. multo plus religiosi: q2 debent esse patres boni exempli. Unde dr̃ eis. Mat. 5. Uos estis lux mundi: ideo sic luceat lux vestra. Et. i. q. i. c. Uilissimus cõputandus est: nisi precellat scientia ꝛ sanctitate. q est honore prestãtior. Immo vt dicit Tho. in. 4. di. 13. Alex. in. 4. par. sũme. Religiosus. ad bene esse: tenetur omni die missam audire: ꝛ si nõ ex vi ꝓcepti: aut dicere. Q2 deficiẽs ab hac celebratõe. 3. mala cõmittit. Primũ q2 priuat angelos gloria accidẽtali. Scd'ȝ: quia aias in purgatorio. Tertiuȝ eos q in mundo. Unde missa ꝛc̃. Scd'm dubiũm. Utꝝ totã debeat audire? Uidet̃ ꝙ sic. quia dicit capitulũ. Totas. Rñdeo. ꝙ modicum ꝓ nihilo reputat̃: vt ad Gloria in excelsis. Tũc precepto satisfacit. Q2 vt hñt Theo. Quod modicũ est: rõ apprehẽdit q̃si nihil. duȝ tñ maliciose nõ fiat: aut ducat̃ in ꝯsuetudinẽ: vt mũdani faciunt. Tunc esset peccatũ. Tertium dubiũ ꝛc̃. Utꝝ videre. ꝛ nõ audire: satisfacio ꝓcepto? Uidet̃ ꝙ non q2 dicit capitulũ. Audire. Rñdeo. ꝙ si possibile est: tenet̃ audire euãgeliũ: ꝛ epistolaȝ: Si nõ põt ꝑ multitudĩe populi: excusatur. Sed nõ illi q extra ecclesiã morant̃: nec curant audire. Quartũ dubiũ. Utꝝ oẽs teneant̃ tã pui q̃ magni. sani q̃ infirmi? Uidet̃ ꝙ sic. q2 capitulũ neminẽ excipit. Rñdeo. ꝙ impotẽtes nõ tenentur. Uñ dr̃. ff. de reg. iur. l. Impossibiliũ. Ad impossibile nemo tenet̃. Sȝ dico ꝙ excepta necessitate. ꝛ vrgẽte: nullus excipit̃. Uñ de ꝯse. di. i. c. Cũ ad celebrandũ. Et extra de Parochijs. c°. Ut dñicis dieb⁹. Uos parochianos admoneo vt populo vr̃o dicatis. ꝙ in festis precipuis. missã integrã deuote audiãt. Ille. Sȝ heu. q2 sunt nõnulle bestiales genitrices. q filias dieb⁹ festiuis in domo relinquũt: nec recordant̃ ꝓcepti saluatoris. Mat. 4. Dñȝ tuũ adorabis. Et Exo. 20. Memẽto vt diẽ sabbati sctifices Sȝ tales dñt. O sic ẽ ꝯsuetudo. Quibus rñdeo: ꝙ nequaq̃ est bona ꝯsuetudo. ꝙ dimittas filiã tuã in domo ad tripudiandũ. ꝛ ꝙ tp̄s circa speculũ consumat. Uñ dis. 8. dr̃. Mala ꝯsuetudo: nõ minus q̃ pniciosa corruptela vitãda est. Ille. Ducite ergo o mr̃es filias vr̃as ad missas. ac diuinũ cultũ magnificate. Et vos o pr̃es filios. fuos. ancillas. ad missam oẽs ducat̃. Como aru ardire o hõ ire ad prandiũ iam dita missa? Uñ p3. 4. dubiũ. Quintũ dubiũ. Utꝝ teneant̃ audire vsq̃ ad bñdictionẽ? Rñdeo. ꝙ sic. q2 capitulũ dicit ꝙ sic. Et di. i. de ꝯse. Oẽs cõione ꝑuent̃. q vsq̃ ad fi-

nem: missaꝝ solēnia nō audierint. Jlle. Ta
les sunt in fide suspecti. q missā nō audiūt.
O iudeo. O polaco. Sextū dubiū. Utrū
missa melioris sacerdotis sit audienda. ꝗꝫ
ecōuerso. Rñdet. Tho. 3. par. q. 82. Quoad
sacr̄m: vtraqꝫ valet: q: oēs virtute ꝟborūꝫ
consecrant: sed quoad deuotōem orantis.
melioris est audienda. ¶ Secunda con-
ditio ⁊c̄. Debet enim audiri summa cum
deuotiōe: ꝗꝫ dici pt̄. Et hoc ꝓpter. 3. fructꝰ.
quos accipimus ab ipsa missa gloriosa; vt
ponunt doctores.
¶ Primus. dicitur remissionis.
¶ Secundus. dicitur supplicationis.
¶ Tertius. dicitur defensionis.
Primus dr̄ ⁊c̄. Scd̄m Ric. in. 4°. di. 17.
Octo vicibus peccata remittunt̄ venialia.
Primo in principio misse: qñ sacerdos dic̄
confessionē in principio misse. Jō vade ad
principiū. Scd̄o. qñ hō benedictā aquam
accipit in introitu. s. vt ad missam vadat.
Tertio in confessione q̄ fit a presbytero in
medio misse. Quarto. qñ noīat Jesuꝫ ⁊ hō
inclinat caput. Ab Urbano papa dantur.
40. dies indulgētie. Jnclinatio dꝫ fieri. L.
de summa trinitate ⁊ fide catho. l. Nullus.
Unius ⁊ sūmi dei nomē vbiqꝫ celebret̄. Et
extra de imunitate ecclesie libro: 6. c. Decet.
Et ps̄. Ego aūt i dño gaudebo ⁊c̄. Act. 4.
Nō aliud nomē est sub celo datuꝫ hoibus:
in quo oporteat nos saluos fieri. Quito. qñ
leuat̄ sanguis. Sexto. qñ corpꝰ. Septio. qñ
dr̄ Pr̄ nr̄ cū sacerdote. Octauo. qñ datur
bñdictio a sacerdote. Ua ad missā o hō cū
deuotione. Secūdus fructꝰ dr̄ ⁊c̄. Q: oīo
fit ꝓ astātibus: in canone. Jn ꝟbo. Et oiūꝫ
circūastantiū. Pro qua oīone: plura bona
fiūt. Exēplū cuiusdā mercatoris de Datia:
Andreas noie. Qui pegrinādo cū aliꝗs ꝑue
nit in vigilia pasce ad sepulchꝝ. Cū sūmo
mane socij vellent recedere: dixit eis. Dies
pasce est. audiamus plures missas. Abeun
tibus oibus: iste remāsit. se patri obnixe re-
cōmendans in suo Memēto. Missa dicta
⁊ prandio sūpto: solus ire cepit. Quidaꝫ in
equo sedēs appruit. d. Sede hic retro. Ob-
dormiēsqꝫ inuenit se in mane in domo sua.
Cui dixit. Ubi es: Jn domo inqt mea. Et il
le. Lauda deū: ⁊ regratia sacerdotē. q pro
te orauit. Tertius fructus dr̄ ⁊c̄. Desen-
ditur. n. a pluribus malis: qui missaꝫ audit.
Primo ab aqua. Exemplū illiꝰ marinarij.
qui in mari existens: naui fracta in tabula
ascendit. nō valens nauigare. Quidaꝫ ap-
paruit ei porrigēs bucellā: qua sūpta vires
recepit. Fuit sacerdos q ꝓ eo missaꝫ dixit
quā ipse audiuit: ex q̄ fuit adiutꝰ. Scd̄o nō
suspendit̄. Quedā mulier a demone vexa-
bat̄: que laqueū sibi ꝓparauit ad se suspen
dendū. que dū cepta conaret̄ perficere. Ec-
ce pro eleuatione corpis xp̄i iuxta morem:
campanulā audiuit. Flexis genibus solum
vidit eleuationem. Jntrans domū: funis ⁊
trabes sunt cōfracti. demonibus fugiētibꝰ
⁊ dicētibꝰ. ꝟtus misse illiꝰ modice. te libera
uit a tp̄ali ⁊ et̄nali morte. Tertō mala mor
te nō pōt mori. Exemplū cuiusdā Cortesa-
ni ducis Galeaz. noie Rizo. q creme exñs
ꝓ fuga: dū missam audiuit. nō potuit occi-
di. Et illa dimissa vitā finiuit. Quarto non
morit̄ sub montibus. Exemplū illius q dū
foderet cecidit mons. quo presso sub ipso. ꝑ
annū integrū stetit. ⁊ vxor eius assidue mis
sam audiebat ꝓ eo. Jn capite anni: visus ē
sanus. Quinto nō moritur sagitta. Exēplū
de duobus iuuenibus qui ad aucupanduꝫ
ꝑgentes. ꝑcussus est ille. q missam nō audi-
uit. Uñ patet qñō missa cū deuotione ⁊c̄.
¶ Tertia conditio dr̄ deuotionis. Audiē
da est deuote. Que deuotio dꝫ eē in duobꝰ
Prio ex ꝑte audiētis. s. illiꝰ q hāc audit.
cū oi deuotione dꝫ eā audire. Genibus fle-
xis. corde eleuato. ⁊ oēs a se expellere fan-
tasias. Cyprianus de ꝯse. di. i. c. Qñ stamus
ad orationeꝫ fratres carissimi inuigilare ⁊
incūbere ad ꝑces toto corde debemus. Co-
gitatio hois carnalis ⁊ secularis abscedat.
Jlle. Sed pl'es sunt q pleni fantasijs ⁊ car
nalibus ⁊ secularibus nō recordant̄ se vi-
disse corpus dñi. Exēplū demonis ridētis ī
missa noua in alemania: ex eo q: non erat
hō q ad missam habuisset mentem. Quod
ꝯtra Greg. in. 4. dia. Quis fideliū dubium
habere pōt: in ipsa imolationis hora ⁊ in il
lo iesu christi misterio: ad sacerdotis voceꝫ
choros angeloꝝ adesse. celos aperiri. ima ⁊
sūma sociari: Jlle. Et Th. in. 4. dis. 13. An
gelus interest misse. vt orationes populi et
sacerdotis deo representat. Jlle. Si ergo ibi
est christus. angeli. ⁊ la corte celestial: cur nō
permanes

permanes cum devotione? Si habes stare
ante dñm temporalē: o cū quāta devotiōe:
⁊ quanto plus corā christo iesu? Prattica.
Quidā vagizant hinc inde. Quidā studēt
mente. quid agere debeāt post missaz. Qui
dam sedent. Clama ꝯtra istos precipue. O
poltroni. Uñ pz p̄ma devotio ex pte audiē
tis. Secūdo ex pte sacerdotis: hec devotio
debet esse: vt morose hanc dicat: aliter dant
causam murmurandi. Quidā non bene ex
primunt sed in gutture. Quidam nimis ꝓ
lixi. Quidam nimis festini. Missa requirit
spacium medie hore. quia sunt ibi plura ad
dicendū: ⁊ miror multū: quō est possibile ꝙ
quidam ita se expediunt. Nisi forte: q̄r non
dicunt quod dicere debent. Facecia de duo
bus capellanis in domo Bartolomei: quoꝝ
vnus alterum increpabat. ꝙ mediuz cano
nis nō dicebat. alius aūt ꝙ nihil. Uis vitu
perare vnum sacerdotem? Qñ missaz dicit
da bestia. Et per oppositū: quando devote.
Exemplum regis anglie: qui epm coegit in
die sancto expectare. donec reverteretur de
venatione. anteq̄ȝ missam diceret. Dum ho
ra trāsiret ⁊ vellet celebrare. ⁊ a nemie eēt
adiutus propter timorem regis: incepit per
se. ⁊ angeli statim canere ceperūt kiri. ⁊ om
nia prosecuti sunt. Quod factuz episcopus
docuit per suaz diocesim. Unde docuit post
modum suos presbyteros cum omni devo
tione missam celebrare: eo quia dominus ⁊
angeli huic mysterio assistebant. Unde pz
secundū mysteriū ⁊c.

Ertium dicitur ⁊c. Ambro. libro de
officijs. 7. regule sūt necessarie huic
sacrificio.

Prima. dicitur humilis collocatio.
Secūda. dicitur mentis elevatio.
Tertia. dicitur attenta ascultatio.
Quarta. dicitur reverentie statio.
Quinta. dicitur realis oblatio.
Sexta. dicitur devota oratio.
Septima. dicitur spūalis pticipatio.

Prima dicitur ⁊c. quando homo ecclesi
am ingredit. causa audiendi: non ponat se
ante faciem sacerdotis sed longe. reverent.
⁊ humilit. genuflexo. Unde apl's. vivo ego
dicit dñs: q̄r in nōie meo flectit oē genu. Et
xps. Jo. 4. Veri adoratores adorabant in
spiritu. Et vt dicit de cōse. di. 2. c. Sacerdo
tum. Nulli laycorum liceat in eo loco vbi sa
cerdotes ⁊ clerici consistunt. quod presbyte
rium vocatur. quādo missa celebratur con
sistere. Ille. Et ratio est huius in eodez. c°.
vt libere ⁊ honorifice possit celebrare sua.

Secunda dicit ⁊c. Quando stas in mis
sa: cor eleva ad cogitanduz peccata: ad me
ditandum divina. Que regula datur a Cy
priano. De consecra. di. 2. c°. Quando sta
mus. Sed plures ad divina veniunt cum
falcone ⁊ accipitre: acsi irent venatum. Cō
tra quos Luc. 16. Nemo potest duobus ⁊c.
deo ⁊ falconi. O pazia mortalium. Unde
antiquitus ab ecclesia erat ordinatum ꝓ
pter reverentiam sacramentorum: ꝙ canes
falcones. ab ecclesia per ostiarios expellerē
tur. ⁊ hodie in hispania observatur. Quod
christus egit Jo. 2°. Et Mat. xx.

Tertia regula ⁊c. Dum sacerdos dicit alta voce
verba in missa: attēde ⁊ asculta. Et quoti
enscunq̄ȝ quis inclinat caput ad nomē Je
su. ⁊ virginis marie: totiens meretur. 40.
dies de indulgentia. Sed ponamus: ꝙ nul
la esset indulgentia: adhuc est sanctum fa
cere reverentiam: quia ab apostolo horta
mur. Ad Phili. 2. In nomine iesu omne ge
nu flectatur. Et extra de immunitate ecclesie
libro. 6. c°. Convenientes.

Quarta regu
la dicitur ⁊c. Que reverentia habetur de
consecra. di. 5. c°. Apostolica. Unde homo
debet stare in ecclesia: aut genibus flexis:
aut rectus corpore. Contra poltronos: qui
stant assentati quod est magnum peccatū.

Quinta dicitur ⁊c. videlicet in missaruz
solēnia semper aliquid est offerendum: aut
denariū: aut panez: aut candelā. Que regu
la ponitur de conse. di. 1. c°. Omnis christia
nus procuret ad missarum solēnia aliquid
deo afferre. ⁊ reducere ad memoriaz quod
deus per moysen dixit exodi. 23. Et Deu
trono. 17. Non apparebis in cōspectu meo
vacuus. Ubi dicit glo. Si parrochianus es
set pauper: ⁊ non posset aliunde vivere:
posset divina subtrahere: nisi darentur ⁊c.

Sexta regula ⁊c. In missa ora deum
hoc modo. O domine Jesu regratior tibi
de beneficijs mihi datis. adiuva me. da
mihi paradisum. da mihi perseverantiā in
bono ⁊ constātiam in adversis. Ista est bo
na oratio: vt deus misereat tui de pecatis.

¶ Septima regula ⁊c. Qr homo percipit in hac missa de hoc sacramento. De conse. di. 2. Aug. Ut quid paras dentem aut ventrem: Crede ⁊ manducasti. Ubi nota has conclusiones quas Bononie extraxi d' Petro Calo. in misse laude. Prima conclusio ꝙdiu che lhomo sta ala messa. nō innechisse. giancho se debilita. Patz conclusio figuris. Adam pater noster. quando comedit de fructu ligni. non se innegi. Filii israel qñ manna comederunt. non se indebilitono: Secunda conclusio. In illa die in qua homo missaz audit si casu moreretur: tenet ecclesia: che labia recunto la cōmunione. ⁊ sic ab inferno liberatur. premissa tamen cōtritione: cum qua creditur ꝙ ad missam vadit. Aug. Crede ⁊ manducasti. Tertia conclusio vna missa in presenti plus valet ad remissionem peccati: che mille da poy la morte. Quod facit secularibus ne post mortem expectent. Quarta conclusio. La missa e de tanta virtu: che mentre che la se dice: si homo iret: aut circuiret totum mundum. ⁊ omnia sua bona distribueret pauperibus amore dei plus valet sibi audire missam integraliter. O missa sancta. O gloriosa ⁊c.

¶ Feria. 4. hebdomade sancte. De veritate sacramenti.

Hoc facite in meam cōmemorationem. Luc. 22. ¶ Redemptor noster volens recedere a nobis ⁊ de hoc mundo ire ad patrem: officia pietatis diuidere voluit: et cuilibet dimittere aliquid: in signum bone memorie amicis suis. Primo apostolis legauit in testamento suo persecutionem. Quod habuit ipse: aliis dimisit. Jo. 16. Si me persecuti sunt: ⁊ vos persequentur. Qd' habuerunt apostoli. Act. x. Per multas tribulationes: oportet nos introire in regnuz dei. Et. 2. Cor. 3. Omnes qui pie viuere volunt in xp̄o: percutionem patiuntur. Secundo legauit pacem. Jo. 14. Pacem relinquo vobis. Omnibus reliquit quod summe ei placuit. Jo. 16. Hec mando vobis vt diligatis inuicem. Tertio legauit iudeis corpus proprium: vt ipsuz crucifigerent. ⁊ nostram salutem perficerent. Job. 9. Terra. i. caro xp̄i data est in manu impii. s. pilati ⁊ iude. Quarto legauit patri spūm suum. Luc. 23. Pater in manus tuas ⁊c. Dat exemplum nobis ꝙ in manibus dei debemus cōmendare spūm nostruz: quia illud quod est in manu dei: est securum. Quinto legauit marie virgini societatem. s. Joānem euangelistam. Mulier ecce filius tuus. Quod facere voluit triplici ratione. Primo ratione sui. Dederat legem Exo. 20. Honora patrem ⁊ matrem tuam. Decebat vt conditor legis legem seruaret. Secūdo ratione nostri. vt nos doceat de parentibus nostris curam habere: non solum in vita: sz etiam in morte: Tertio ratione virginis. Amittebat filiuz: ideo pro consolatione dimittebat sibi fidelem discipulum. Sexto legauit latroni paradisum. Math. 26. Hodie mecum ⁊c. Septimo legauit peccatoribus sanctam cōmunionem: vt sumāt corpus ⁊ sanguinem suum in potum. ⁊ cibum. Qr vt apostolus dicit. Ad Heb. 9. Sāguis xp̄i emundabit consciētias nostras. Unde ipse dicit. i. Cor. xi. Probet autem seipsum homo. ⁊ sic de pane illo edat. ⁊ de calice bibat. Unde dicunt verba assumpta. Hoc facite ⁊c. In quibus verbis de sacramento incipiemus loqui. De quo hodie tria contemplabimur.

¶ Primuz. di. verificationis.

¶ Secunduz. di. conditionis:

¶ Tertiuz. di. confirmationis.

Primuz di. ⁊c. Utrum corpus christi ⁊ sanguis sub accidentibus panis ⁊ vini consecratis contineatur vere ⁊ realiter: Ad hoc: due sunt opiones. Una philosophorum: cum qua iudei ⁊ gentiles militant. Alia catholicorum.

¶ Prima opinio probat ꝙ non est ibi corpus xp̄i: ⁊ omnino impossibile asserit tali ratione. Per regulam phie. 4. physicoruz. Locus ⁊ locatum debent proportionari. Exempli gratia. Si corpus est magnum: et locus debet esse magnus. Locus ⁊ locatū ⁊c. Si res parua: ⁊ locus paruus. Sed in hoc loco videmus oppositum. Cum parua sit hostia: vbi sit corpus christi. Unde patet prima opinio.

¶ Secunda

¶ Secunda opinio dicit ꝙ sic. In virtute
verborum: Hoc est corpus meum. Ad hanc
ꝯclusionem difficilē r̄ndeo s̄m doctores .p̄-
cipue Tho.in.4.di.9. Et Petrū de Terā.
in.4. Boñ.in.4.di.x. Qđ in hostia ꝯsecra-
ta est ibi realiter corpus xp̄i. Que ꝯclusio
q̄uis fides catholica non indigeat rationi
bus nostris aut ꝓbationibus: cū in huius-
modi rōnibus non fundetur. tamē ad ꝯso-
lationem fidelium: ꝓbo ꝯclusionem eē ve-
ram triplici medio. Primo rōne. Secundo
auctoritate. Tertio exemplis. Primo rōni
bus: que sunt tres ad p̄ns.
¶ Primo rōne causalitatis.
¶ Secundo rōne maioritatis.
¶ Tertio rōne credulitatis.
¶ Primo rōne ⁊c̄. Qđ. s. per dei potentiā:
substātia hostie ⁊ vini: post ꝯsecrationē rea
liter ꝯuertitur in verā substātiā corpis xp̄i
⁊ sanguis. Fundamentū rōnis sumit̄ per
auctorem in li. de causis. Quicqd facit se-
cunda causa: facit prima nobiliori ⁊ altiori
modo. Exēpli grā. Si camerarius alicuius
dn̄i pōt alicui facere vnam grām: a fortiori
ip̄e dn̄s hoc potit facere. Preterea si ep̄s
pōt aliquē absoluere a pctō enormi: a for-
tiori pap̄. Ad ꝓpositum. Natura naturata
conuertit vnā substantiam in aliam. Qđ
patet ad oculum. Homo comedit panem.
⁊ bibit vinum: ⁊ facta digestione in stoma
cho: panis ⁊ vinum ꝯuertunt̄ in sanguinē
⁊ carnem. Preterea mulier pregnans co
medit: cibus digestus ꝯuertitur in carnem
⁊ sanguinem ⁊ ossa: cuius habet in vtero.
Preterea per virtutē caloris galline. sub
stantia oui conuertitur in substantiam car
nis: seu in gallinā. Preterea vt dicit ph̄s
in.4. Meteo. Uirtute solis: humiditas ter
re conuertitur in arbores. herbas. in vinū.
oleum. balsamū. ⁊ huiusmodi. Et eadē ter
ra virtute solis conuertitur in aurum. argē
tum. ferrum. ⁊ lapides preciosos. Et Isido
rus. li. Ethi. dicit. ꝙ in Scotia est fons qui
omne quod in eo mittitur: statim conuerti
tur in substantiam lapidis. Ad propositū.
Si hoc natura operatur: quāto plus potest
deus nature: vt vna spēs vel natura vnius
rei: mutetur in aliā spēm: Qr vt dicit ph̄s
in.2°. Meta. Quod est cā aliorum vt sint
talia: illud maxime ē tale. Si potest scđa cā
plus potest prima: cum sit potentie infinite
Unde pꝫ prima rō. ¶ Scđo rōne ⁊c̄. Con-
clusio est Boñ.in.4.di.x. Et Hilarij. ⁊ ph̄i
in Top. ꝙ maius opus est de nihilo aliqd
facere: q̄ꝫ de aliquo aliquid facere. Et rō ē
Francisci de mayronis. in quodā sermone
de sacramēto altaris. Qr plus distat ens ⁊
non ens: q̄ꝫ inter ens ⁊ ens. Qđ pꝫ. Homo
enim potest facere de ferro cultellum: de li-
gno cathedram. de farina panem. Sꝫ tota
natura: omnesq̄ꝫ simul angeli. de nihilo nū
q̄ꝫ possent aliquid facere: imo nec granum
minimum milij. Unde ph̄s. i. phy. ⁊ oēs philo
sophantes ꝯcludunt. Qđ ex nihilo nihil fit
Unde maius miraculum fuit vinū in nu-
ptijs Jo.2. q̄ꝫ multiplicatio panum: qr. s. ex
nihilo erat. Ad ꝓpositum. Quis de nihilo
creauit angelos. celum. terram. ⁊ omnia q̄
in eis continentur: Certum ē ꝙ ipse deus
fuit: cuius potentia est infinita. Qđ si sic ē:
ꝙ deus potest de nihilo tanta facere: quā-
tomagis potest vnum ens in aliud conuer
tere. seu substantiā panis ⁊ vini in substā-
tiam suis corporis cōmutare: Quā rōnem
tangit Ambro. in li. de sacramentis. Qđ si
potuit creare celos. elementa de nihilo: cur
non poterit mutare vnam spēm in aliam:
¶ Tertio rōne ⁊c̄. Conclusio Th. in de po
tentia dei. q.6. ar.2. Deus facit quedā tri-
pliciter. Primo supra naturam: vt ꝙ mor-
tuus viuat. Secundo contra naturam: vt
ꝙ virgo pariat. ⁊ hō in igne illesus ꝑmane
at. Tertio preter naturā: vt ꝙ aqua in vi
num conuertat̄. Ad propositum. Si credis
ista hō: cur non magis ꝙ in virtute verbo-
rum Hoc est corpus ⁊c̄. fit realiter corpus
xp̄i in hostia: Que conclusio probat̄ vera
exemplis in triplici differentia. Primū ex-
emplū est scripturale. Exo.4. virga moysi
ad ipsius iussum versa ē in colubrum: ⁊ ite
rum per caudam accipiens versa ē in vir-
gam. Preterea in exodo. Manum moy-
ses in sinū misit ⁊ extraxit de sinu leprosā
ante pharaonē. Preterea de flumie Ma
rath. Exo.15. Ex amaro conuersum ē in dul
ce. Preterea de māna: quomodo eo pauit
populū in deserto. Preterea de sole con-
tra gabaonitas Josue.x. Preterea Nūe-
ri.21. petra durissima. virga Moysi percus-
sa: aquā dedit. Si ergo isti tot fecerūt. quā

to plus deus omps: Secundũ exemplũ
est sanctorum. In tempore. s. Ludouici in
francia celebrante quodam sacerdote.
in hostia consecrata visus est xps in carne
visibili. vz. puer paruulus. Et cum nuncia-
retur regi Ludouico vt veniens videret:
Respondit ego credo ita esse. Qui non cre
dit eat ad videndum. Preterea de Greg.
papa cum vellet conuincere quandam vi-
duam que faciebat sibi hostias quibus ipse
celebrabat: fortiter risit. Qui statim manũ
retraxit. Querens quare. Rideo inquit. qr
hostia quam manibus meis feci: mihi das
pro vero corpore christi. Qui incredulam
ipsam videns: orauit di. O domine iesu: ve
ritatem ostende tui sacramenti. Statiz ap-
paruit hostia tota caro. Quo viso vidua la
chrymata est: et ab omni incredulitate sana
ta. Tunc Grego. orauit vt hostia converte
tur vt primo erat. et viduam cõmunicauit.
Preterea de. b. Ambr. legitur q corp9 do
mini dedit fratri suo Satyro adhuc infide
li in vase: eiqz suasit q si in periculo in ma-
ri esset: ipsuz inuocaret. Quod et fecit in na
uigio vbi omnes perierunt. Ipse xo cuz no
stro deo per mare tanqz per terram ibat:
clamans. O deus Ambrosij: adiuua me.
Unde ex hoc conuersus est ad xpm. Pre
terea de quadam Angelina tertij ordinis:
de fulgineo: vel potius de sancta Clara or
dinis minorum. dum oraret coram sacra-
mento vt defenderet moniales ab inimicis
et ciuitatem Asisij: apparuit ibi statim infã
tulus quidam in tabernaculo di. Ne time-
as qm victoriam hẽbis. Portans igit ta-
bernaculum cum corpore xpi vndiqz circa
locum: statim omnes inimici perterriti: p-
pter presentiam xpi in tabernaculo veraci
ter existentis: de muris corruerunt. Aliqui
mortui sunt. Aliqui in fugam versi. Ex hoc
ciuitas Asisij fuit liberata. Tertium est
exemplum hereticoruz: de Berengario dia
cono ecclesie. s. Mauritij andegauẽsis. qui
non credebat hoc sacramentum. A Nico-
lao papa cum. 13. episcopis reprobatus fu-
it. Unde in se reuersus p inspirationẽ quã
habuit quadam nocte: confessus est verita
tem. Quam confessionem ponit Gratian9:
de consc. di. 2. c. Ego Berengarius. Unde
iurauit per sacra euangelia cum maximis
lachrymis simul cum alijs credere indubi
tanter: q in hostia consecrata erat verum
corpus christi. Unde patet propositum.
Sed merito dubium queritur. Cur hoc sa-
cramentuz visibiliter non potest videri nisi
vellatum sub accidentibus: Respondeo q
triplici ratione. Primo fidelitatis: vt no-
stra fides sit maioris meriti. Quia vt dicit
Grego. Fides non habet meritum: vbi hu
mana ratio prebet experimentum. Quan-
to res vna minus videtur. et quis eam cre-
dit: tanto maius meritum: cum sit maior fi
des. Unde christus Jo. vlti. dixit Thome
clamanti. Dominus meus. et deus meus.
Gran merce Thoma. Quia vidisti me. cre-
didisti. Sed beati qui non viderunt: et cre-
diderunt. Ad propositum. Si christus vi-
deretur in hostia in carne: minus haberet de
ratione fidei. Cum Augu. dicat. q fides ẽ
de non visis. Sed quia homo non videt ni
si hostiam: et aliud credit: ideo plus meret.
Ex hoc plus laudatur fides Cẽturionis q
non vidit miracula xpi et credidit: qz apo-
stolorum qui viderunt. secum comederunt.
dormierunt. et huiusmodi. Secundo ra-
tione horribilitatis. Quia si vnum homi-
nem, vinum. et carnem crudam sumere de-
beremus: natura hominis abhorreret. Un
de et ob hoc multi abstinerent a sumendo
illud. Tertio ratione imbecillitatis. Qr
si deberem9 xpm in sua claritate videre. sẽ
sus visus non posset sustinere: quia millesi
es est clarior sole. Unde anima mia: crede
hoc verum esse sacramentum. Quia vt di-
cit Bernar. in sermone de sacramento. Si
credimus Galieno de discretione venarũ.
si Ptolomeo de magnitudine cursus et in-
fluentia siderum. si pho Aristoteli de fal-
lacijs et forma syllogismoruz. si Ciceroni de
ornatu coloruz. si Prisciano de compositio
ne litterre: cur non magis deo qui vult hoc
sacramentum esse corpus suum: Unde pa
tet veritas nostre conclusionis. Sed que-
rit anima cara. Utrum angeli videant co-
gnitiõe sua naturali ibi corpus christi: Re
spondeo q non naturali cognitione. Quo-
niam omnia que sunt fidei: sunt supra na-
turalem ipsorum cognitionem. Mysteria
fidei dicunt eẽ abscõdita a seculis in deo:
inquit apostolus ad Eph. 4. ideo naturali
cognitione

cognitione non vident angeli corpus chri
ſti ſub ſacramento ſed ſolū beatifica :qua
vident de quibus eſt fides per beatificam
cognitionem in verbo.multo minus poſſu-
mus nos videre:niſi per reuelationē fidei
per verbum xp̄i. Hec Tho.in.q.de poten-
tia ſupra. Ad argumentum.Locus ⁊ lo-
catum ⁊c̄.Uerum eſt naturaliter: ſed i hoc
ſacramento incedimus via ſupernaturali.
Unde patet primum.

s Ecundum dicitur ⁊c̄.Uiſo de eius
veritate:ſequitur nūc videre de cō
ditionibus que requiruntur ad ve
ram ſpūalem ipſius maſticationem.Quin
q̄ ſunt conditiones neceſſarie: ad hoc vt
homo ſumat hoc ſacr̄m deuote.

¶ Prima eſt cum cordis contritione.
¶ Secunda eſt cum maxima puritate.
¶ Tertia eſt cum humilitate.
¶ Quarta eſt cum fortitudine.
¶ Quinta eſt cum ſatiſfactione.

¶ Prima eſt ⁊c̄.De hac figura Job.4.An
teq̄ comedam ſuſpiro.Suſpirare debet ho
mo:anteq̄ ſe preparet ad tm̄ ſacramentū.
Iſta autem ſuſpiratio ⁊ contritio fuit figu-
rata in teſtamento veteri.Exodi.12.Ubi
deus precepit iudeis vt comederent agnū
paſchalem:cum tribus conditionibus.

¶ Primo tenentes baculum in manibus.
¶ Secundo cincti renibus.
¶ Tertio cū lactucis agreſtibus.

¶ Primo cum baculo.i.fortitudine animi:
non cito reuerti ad peccata poſt hoc ſacra
mentum.Unde eccleſia canit.Eſtote fortes
in bello:⁊ pugnate cum antiquo ſerpente.

Secundo Cincti renibus: vñ notat̄ car
nis continentia.Luc.23.Sint lumbi veſtri
precincti ⁊c̄. Tertio cum lactucis agreſti
bus ideſt amaritudine peccatorum. Aliter
homo exponeret ſe periculo anime. Unde
iudas:vt dicitur Jo.14.quia ſine contritio
ne hoc ſacramentum ſumpſit:diabolus in
eū introiuit.Nota tñ ſm̄ Albertū q̄ qdā
ſunt.q ſumūt iſtas lactucas itegras.qdam
ↄtritas.⁊ qdā ſuccū ipſarū.Eſt enim.q̄dā
amaritudo ſupficialis.quedā p̄cordialis.
⁊ quedā mixta cū lachrymis.Sūt enim q-
dam q habent de peccatis quedā ſupficia
lem dolorē q attritio dici pōt.Iſti ſumunt
iſtas lactucas integras.Talis attritio pec
catorē plene nō iuſtificat.Jere.5.Percuſſi
ſti eos:⁊ nō doluerūt.attriuiſti eos ⁊ renuerūt
accipe diſciplinā.Alij ſunt q oia pcā ſua i
mortariolo memorie ↄgerunt ⁊ piſtillo la-
boris minutatim ↄterunt.Et talis dolor cō
tritio appellat̄.Iſti ſumunt iſtas lactucas
ↄtritas.Et tal' ↄtritio vulnera pcōꝝ ſanat
Oſee.xi.Sanabo ↄtritiōes eoꝝ:diligā eos
ſpōtanee.Alij ſt maioris p̄fectiōis.q.ſ.pcā
nō ſolū ſic ↄterūt ſ; ēt lachrymas emittūt.
Iſti ſumūt agnū cū ſucco lactucaꝝ.i. cum
abūdātia lachrymaꝝ.Greg.in moral'.Car
nes cū lactucis agreſtib⁹ ſt edēde:vt cū cor
p⁹ redēptoris nr̄i accipim⁹ nos ꝑ pcis nr̄is
i fletib⁹ affligam⁹.q̄ten⁹ ipſa amaritudo pe
nitētie abſtergat a mētis ſtomacho p̄uerſe
humorē vite. ¶ Secunda conditio ⁊c̄.A-
poſtolus ponit.i.Corin.xi.Probet autem ſe
ipſum homo:ideſt examinet propriam con-
ſcientiam:⁊ ſic de pane illo edat:⁊ de calice
bibat. Qui enim manducat ⁊ bibit indi-
gne.iudicium ſibi manducat ⁊ bibit. Ille.
Glo.i.damnationem. Non immerito pa-
tres mei: quia ſi Adam cum tota natura
humana damnatus eſt:q2 pomū vetitū co-
medit.Geñ.3.Equanto magiormente:qui
indigne communicatur: In huius figurā
2.Re.6.De Oza legitur qui fuit a deo per-
cuſſus eo q̄ archam domini manibus ſu-
is tetigit:que cadere de curru volebat.Ra
tionem aſſignant hebrei: ⁊ Hieronymus.
A deo percuſſus eſt:quia cum vxore ſua:
nocte preterita iacuerat.Sed qua percuſ-
ſione dignus eſt: quia iacet cum meretrice
⁊ concubina: Si ille mortuus eſt:qua per-
cuſſione dignus eſt: qui corpus chriſti indi
gne ſumit: Unde Hieronymus in qua-
dam epiſtola.Quid tibi cum feminis:qui
ad altare cum domino fabularis: Dic ſa-
cerdos qualiter cum eiſdem labijs filiū dei
oſcularis quibus oſculatus es filiam mere
tricis: Unde Leo papa.Nullus malignus
nullus fuſcato animo accedat.Pura ſit cō
ſcientia:quia purum eſt ſacramentum. Et
Leui.21.Qui habuerit maculas non acce-
dat ad miniſterium.In huius figuram .2.
Re.6.Uiri betſamite mortui ſūt q2 viderūt
archam domini. O quid de illis :qui non
tm̄ vident:ſed inſuper ſumūt indigne: Uñ
Prouer.23.Quando ſederis ad mēſā vt

comedas cum principe: diligenter attende
que posita sunt ante faciem tuã. ¶ Tertia
conditio ꝛc. Ut se peccator reputet indi-
gnum: tantũ sumere sacramentũ. Figura.
Mat. 8. De centurione qui dixit. Domine
non sum dignus vt intres ꝛc. Si centurio
se indignũ reputabat sumere in domo sua
mortalem: quanto plus imortalem? Unde
sanctus Marcus tanꝙ indignus policem
sibi amputauit: sancto instigante spiritu.
Et Io. bap. contremuit tangere christum
quando ipsum baptizabat. Si timuit tan-
gere mortalẽ: quanto plus nos imortalẽ?
Ubi nota. Qđ homo merito debet incede-
re cum humilitate: q2 vt habent doctores.
duo sunt in hoc sacramento. Dignitas et
vtilitas. Dignitas quidem: quia in alijs sa
cramentis confertur gratia: non autem in
ipsis est ipse deus. In hoc sacramento non
solum confertur gratia: sed est ipsa gratia:
Unde dicitur eucharistia. idest bona grã:
Immo in ipso est ipse deus ⁊ homo. Utili-
tas quidem: q2 perducit ad patriam. Un-
de dicitur viaticum: q2 per viã huius mun
di nos sustentat: vt ad patriam peruenire
possimus. Dominicus hoc considerans fle
bat semper in missa. ¶ Quarta cõditio ꝛc.
vt. s. homo habeat firmũ propositum absti-
nẽdi ab illicitis: ⁊ potius mori ꝙ facere ali
quod malum. Unde philosophus. 3°. ethi.
Melius est mori ꝙ facere contra bonũ vir
tutis. Et sancta Monica de beato Augu-
stino dicebat. Uellem potius filium meum
Augustinum mori: ꝙ ꝙ remaneret in suo
peccato infidelitatis. O quot nõ habẽt hoc
propositum. Immo fingunt facere omnia
bona his diebus: vt sic absoluantur eorum
meretrices. Et facto voto. gabato el sancto.
vt canes ad vomitum ꝛc. ¶ Quinta cõdi-
tio ꝛc. Deuter. 17. Qui non obedierit sacer
dotis imperio: morte moriat. Ut restituas
male ablata o vsurarie. Ut dimittas concu
binam o concubinarie. Ut restituas famã
o infamator. Aliter non est bonum cõmu-
nicare. Nõ accedas ad ꝛc. Ubi nota secun
dum magistrum in. 4°. dis. 9. Qđ quattuor
sunt differentie personarum: que accedunt
ad hoc sacramentum. Primo quidam sumũt
sacramentum ⁊ non effectum sacramenti:
vt sunt peccatores illud sumentes in mor-
tali. Usurarij. concubinarij ꝛc. Secundo q
dam sumunt effectum sacramẽti: ⁊ non sa-
cramentum: vt sunt infirmi ⁊ alij qui non
possunt cõmunicare ex causa legittima. De
quibus de con. dis. 2. c. Ut quid paras dẽtem
aut ventrem? Crede ⁊ manducasti. Tertio
quidam non sumunt sacramentum: nec ef-
fectũ sacramenti: vt illi qui non cõmunicãt
in paschate. De talibus de con. dis. 2. c. Secu-
lares qui in pascha nõ cõmunicauerint ca
tholici non credantur: nec inter catholicos
habeãtur. Quarto quidam sumunt sacra-
mentum ⁊ effectum sacramenti: qui sunt ĩ
statu gratie: ⁊ percipiunt dulcedinẽ. Aug.
Accipe quotidie quod quotidie tibi prosit.
Sic viue: vt quotidie merearis accipere.
Ille. Unde patet secundum.

Tertium principale dicitur ꝛc. De-
clarata huius sacramenti veritate
in primo mysterio. nũc in hoc tertio
mysterio solum exemplum vnũ, pro nostra
consolatione ⁊ sacramenti huius verifica-
tione: est videndum: ad huius sermonis cõ
firmationem. Cum beatus Gregorius mis
sam celebraret rome: apparuit illi Iesus sub
effigie passionis ⁊ pietatis. Quem videns
compassione motus ⁊ deuotione. plurimũ
lachrymatus est. Unde statim missa cele-
brata: oĩbus ibi penitentibus ⁊ confessis co
ram simili imagine pietatis dicentibus ge-
nibus flexis orationem. O domine Iesu:
cum quinq pater noster. ⁊ totidẽ Aue ma
ria. concessit. 14. millia annorum de vera ĩ-
dulgentia. Postmodum plures pontifices
pre deuotione addiderũt. Intantum ꝙ in
summa sunt. 20. millia: ⁊ duodecim anni. ⁊
dies. 23. Hec omnia sunt scripta in capella
domini cardinalis hostiensis. que est sita in
ecclesia sancti Petri de roma. Quam idul
gentiam confirmauit Calixtus papa ter-
tius. die. xij. Iunij. 1456. Et tu pater Gabri
el predicator veritatis amplia ⁊ predica
hanc deuotionem quantum potes. Unde
patet sermo primus de veritate sacri.

¶ Feria. 5. hebdomade sancte: De necessi-
tate sacramenti.

Hoc facite

Oc facite in meã cõme-
memorationem. Luce.22.
¶ Uniuersale sententia e
deli antichi ⁊ optimi expo
sitori approuata che cadu-
no viandante ⁊ peregrino qual far vol ben
el suo pegrinazo: necessarie li son trey cõdi
tione. Prima che in altro non studia: exce
pto che peruenire al fin del suo camino.
Secunda che non porti tal thesoro che me
rito a latrõib⁹ ⁊ inimicis sit spoliatus ⁊ oc
cisus. Tertia cõditio ꝙ habeat bonã socie
tatẽ que conducat eũ saluũ ad patriam p
priam. Moraliter. Iste homo peregrinus:
est viator quilibet: qui ad patriam tendit.
Unde Dd. Aduena ego sum apud te ⁊ pe
regrinus: sicut ⁊c. Et ad Hebre.9. Non ha
bemus h ⁊c. Gen̄.47. Jacob dixit phara
oni. Dies peregrinationis mee centum.30.
annorum parui ⁊ mali. Plato in Timeo.
Tritum siquidem ⁊ ad omnes decantatũ:
hanc vitam peregrinationem esse quãdã.
Non debet hic peregrinus habere aliđ stu
dium q̃ȝ gradiendi ad paradisuȝ: di far bñ:
di saluarsi: quia ad hoc natus est. Secun
da conditio: non ferre thesauros mũdi: nec
studere diuitijs huius seculi. Unde Lactã.
7.c.i. Uirtutis autem via nõ capit magna
onera portantes. Angustus admodum tra
mes est: per quem iustitia hominem dedu
cit in celum. Hunc tenere non potest: nisi q
fuerit expeditus ⁊ nudus. Ille. Tertia vt
habeat bonam guidam. Que est hec? Res
pondeo: sanctum sacramentum misse. Qđ
nos dum hanc vitam erimus como bona
guida animam nostram deducit ad paradi
sum. Ideo xp̃s nos hortatur faciamus com
munionem inquiens. Hoc facite in meam
commemorationem. In quibus verbis de
necessitate sacramenti erit sermo noster ho
diernus. Ubi tria per ordineȝ videbimus.
¶ Primum. dĩ necessitatis.
¶ Secundum. dĩ vtilitatis.
¶ Tertium. dĩ spũalitatis.

Irca primum. Queritur dubium.
c Utrũ fuit necessarium: institui hoc
sacramentuȝ? Respondeo s̃m theo
logos. Tho.4.di.8.ar.3. Petrum de tar.4.
di.6. Et Ric. ibideȝ di.8.ar.1.q.4. Qđ fuit
necessariuȝ. Que necessitas probatur qua
druplici medio.
¶ Primo. ratione.
¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. figura.
¶ Quarto. exemplo.
¶ Primo ⁊c. Que dicitur conseruationis.
Diuina prouidentia suas creaturas ĩ tres
gradus distinxuit. Aliqua erat spũalis:
vt angelus. Aliqua erat mixta: partiȝ cor-
poralis. partim spũalis. vt homo. ex anima
⁊ corpore compositus. Aliqua simpliciter
corporalis. vt animalia sensibilia. ⁊ omnia
vegetabilia. Secundum quos gradus:
eadem diuina pꝛuidentia: omibus illis de
eorum vita prouidit. Angelis enim cibum
spũalem plenum omni suauitate dedit: qđ
est videre diuinam eẽntiã ⁊ ea frui. ⁊ in ea
quietari in eternum: Juxta illud. Satia-
bor quum ⁊c. Ideo dixit angelus Tob.12.
Cum essem vobiscum per voluntatem dei.
videbar quidem manducare ⁊ bibere: sed
ego cibo ⁊ potu inuisibili vtor. scȝ diuina vi
sione. Secunda creatura: est bestia: cui
pparauit herbas virentes: vt patet Gen̄.
1. Tertia creatura: est homo mixtus cor-
pore ⁊ anima. Ex parte corporis ⁊ anime:
diuina prouidentia cibuȝ materialem dat:
sine quo non viuit. In.1. de gñatione. phs.
Omne viuens quãdiu viuit: indiget alimẽ
to: conuenienti sue nature. Et.1. Polit. Si-
nẽ necessarijs: impossibile est viuere. Quia
calor naturalis consumeret totum humi-
dum radicale. Et in li. de causa longitudi
⁊ breuitatis vite. Duo sunt principia vite
nostre: calidum naturale. ⁊ humidum radi
cale. Unde corpus indiget cibo conuenien-
ti sue nature. Qr vulgo dicitur. Sacco vo-
do ⁊c. Et sic corpus non potest esse sine cibo
Sic anima sine cibo spũali viuere non po-
test. Qui est iste cibus? Respondeo ꝙ ẽ sa-
cramentum altaris. De quo Jo.6. Caro
mea vere est cibus: ⁊ sanguis meus vere ẽ
potus. Et magr̃.4. dist.8.c. vlti. Sicut pa-
nis pre ceteris cibis corpus reficit ⁊ susten
tat. ⁊ vinum hominem letificat: sic caro xp̃i
hominem interiorem plus ceteris grãs spi-
ritualiter reficit. Unde dicitur viaticum. q.
reficiamentum. Qui panis positus est in
mensa notre gratie. s. in altari. In celo geni

ſus. In vtero virginis fermentatus. In pa-
tibulo crucis coctus. Unde Ricar. in. 4. di.
8. ar. i. dicit. Qd inter cetera ſacramenta
duo fuere neceſſaria. Primum fuit ſacra-
mentum baptiſmi. per quod anima fit ſpō-
ſa chriſti. de ſerua diaboli. Secundum eſt
ſacramentuz altaris: per quod anima robo-
ratur in preſenti: vt deo vacet per contem-
plationem. Quod patet figura. 3. Re. 19.
de Helia qui iens per deſertum: dormiuit
ſub vmbra iuniperi. Cui angelus apparu-
it di. Surge. comede: grandis enim tibi re-
ſtat via. Moraliter. Quis eſt iſte Helias:
Eſt homo qui per viam huius mundi it. ⁊
premitur curis huius mundi. Triſtatur de
filijs. de honoribus. de diuitijs. ne eat ad ho-
ſpitale. Quo ſic feſſo, oportet detur ei pa-
nis ſacramentalis. Quo reficiato: poſſit ire
ad montem paradiſi. De quo pane Jo. 8.
Panis quem ego dabo caro mea eſt: pro
mundi vita. Unde dicunt Theologi. Qd
inter cetera beneficia homini collata: vnū
fuit potiſſimum. vz: cōmunicatio corporis
ſui. in viaticum ſpiritualem quod nobis con-
tulit in die cene. Magnum fuit creare ce-
los. quatuor elementa. aquaz de petra eij-
cere. mare diuidere. Sed maius. quando
in ſacramento ſeipſuz dedit. De conſe. di.
2. c. Nihil in ſacrificijs mai⁹ eē cepit ꝙ cor-
pus ⁊ ſanguis chriſti. Nec vlla oblatio ma-
ior hac eſt: ſed omnes precellit. Unde ſm
Innocen. triplici ratione in eccleſia reper-
tum eſt. Prima vt ſit iugis memorie paſſio-
nis chriſti. De conſecra. diſti. 2. c. Iteratur
hoc myſterium: ob commemorationem paſ-
ſionis chriſti. ſicut ipſe ait. Hoc quotien-
cūqȝ agitis: in meam commemorationez fa-
cite. Secunda quia oportet ſemper medici-
nam eſſe paratam contra quotidiana pec-
cata. Tertia vt anima recreetur cibo ſpiri-
tuali. qui in miſſa reperitur. De conſecra.
di. 2. c. Utrū. Qr quotidie peccamus: ideo
chriſtus quotidie myſtice pro nobis immo-
latur intra eccleſiam catholicam. Ideo chri-
ſtus Jo. 6. Qui manducat hunc panem: vi-
uet in eternuz. De quo pane: propheta Da-
uid preuidens ex ſpiritu: dicit. Memoriam
fecit mirabilium ſuorū ⁊c̄. Super quo Do-
minic⁹ Tolo. i verbo Dedit. Octo modis
chriſtus ſe dedit homini in ſolatiuz ſui. Pri-
mo in filium: pro nobis carnem aſſumen-
do. Iſa. Puer natus eſt nobis ⁊c̄. Secun-
do dedit ſe como noſtro compagno: confor-
mando el naſcer ſuo nobiſcuz. Phil. 2. In
ſimilitudinem hominum factus: ⁊ habitu in-
uentus vt homo. Tertio dedit ſe ſicut magi-
ſter: p doctrinaz ⁊ predicatiōez. Jo. 13. Uos
vocatis me magiſter ⁊c̄. Quarto dedit ſe
ad exemplum bone vite. Unde dixit diſci-
pulis. Exēplū dedit vobis: vt ⁊c̄. Seguita
illum o chriſtiane. qr non poteris falli. Eſt
bona guida. Quinto dedit ſe ſicut patrem:
per regenerationem. Jo. i. Dedit eis pote-
ſtatem ⁊c̄. Sexto ſicut fratrem. Mat. 12.
Quicunqȝ fecerit voluntatem patris mei:
ipſe meus frater ⁊ ſoror ⁊ mr̄. Septimo de-
dit ſe i holocauſtū. i. Cor. 6. Empti eſtis ⁊c̄.
Octauo dedit ſe in cibuz. Jo. 6. Caro mea
⁊c̄. Et Mat. 26. Accipite ⁊ manducate hoc
⁊c̄. Et Can. 6. Comedite amici mei ⁊ bibi-
te. ⁊ inebriamini chariſſimi. De quo cibo.
Dan. xi. Purga.

Da ogi a noy la quotidiana manna.
Senza laqual per queſto aſpro deſerto.
A drieto va chi di piu gir saffanna.

Et Tho. O res mirabilis manducat domi-
num pauper ſeruus ⁊ humilis. Quo ci-
bo ſoror angela de fulgineo ordinis noſtri
ſuſtentabatur. Que per. 12. ānos de licētia
pape: continue hoc ſacramentum ſumebat
nullum aliuz cibuz ſumens. Quod idez dī
de Caterina Senē. Sed merito querit du-
bium. Qua hora hoc ſacramentum fuit inſti-
tutum: Reſpondeo ꝙ die iouis: hora com-
pletorij. Et rō eſt tali die. qr hoc die virgo
obtulit filium ſuum in templuz. Et hoc die
xp̄s aſcēdit celos. Et hoc die volucres celi ⁊
piſces maris creauit. Preterea ⁊ hora cō-
pletorij: qr hac hora: videtur mundus fuiſ-
ſe creatus. Quia prima dies dominica. pri-
mo facta eſt ex veſpe. 2° ex mane. Gen. i. ⁊
ideo a veſpera incepiſſe putatur. Unde pz
hoc ſacramentum fuiſſe neceſſariū. Qd
vltimo probatur exemplo Uincentij hiſto:
De quodam domino valde grato apud
imperatorem Theodoſiuz. Qui ex inuidia
falſo ē ſibi accuſatus: ꝙ vellet terras ſuas
dare in manu ſaracenoꝝ. Imperator antē
inaudita parte: patibulo eſt ſuſpēſus. Die
autez tertio cognatus eius pteriēs vt ipm

deponeret:clamauit. Deponite me. Quia
gr̃a Jesu xp̄i viuo. Conuocato populo ad
tam mirum spectaculum. narrauit ꝙ quoti
die solebat dicere. 5. pater nr̃. Et tot Aue.
Tria ad honorem passionis iesu xp̄i:⁊.5.
vulnerum suorum. cum. 5. venis. Quartuȝ
obtuli angelo cui cõmissus sum. Quintum
cum venia obtuli corpori xp̄i. ⁊ sacramẽto
altaris. Quod singulis diebus per mũduȝ
conficitur: vt in fine vite mee: tanto viatico
mererer cõmunicari. Vñ vtilitate illius sa-
cramenti in vtroqȝ homine saluus suȝ. Vn
de patet primuȝ.

Ecundum principale dicitur ⁊c. In
s nocentius tertius de officio misse.
3. p. c. vlt. Et Alber. li. de officio mis-
se addunt. 5. vtilitates huius sacramenti.

¶ Prima. dĩ glorie adeptio.
¶ Secunda a peccatis preseruatio.
¶ Tertia a periculis liberatio.
¶ Quarta totius boni participatio.
¶ Quinta virtutum augmentatio.

¶ Circa primã ꝯclusio est Tho. 3. p. q. 79.
ar. 1. Qꝺ sicut xp̄s veniens in mundum cõ
tulit mundo vitam gr̃e: iuxta illud Jo. 1.
Gratia ⁊ veritas: per iesum xp̄m facta est.
ita veniens in homine per sacramentum:
operatur vitam gratie. Jo. 6. Qui mandu
cat hunc panem viuet in eternum. Pre-
terea idem Tho. addit. Qꝺ illum effectuȝ
quem passio xp̄i fecit mundo: hoc sacramẽ
tum idem faciat in homine bene disposito.
Jo. 6. Siquis manducauerit ex hoc pane:
viuet in eternum Et magr̃. 4. di. 4. Nemo
suis meritis potuit igredi ꝑadisuȝ. Nec cir
cuncisio nec baptismus aperit ianuam re-
gni celestis: nisi hostia salutaris. Jlle. Qꝺ
patet exemplis. Primo Vgonis de. s. Vi-
cto. Qui dum infirmaretur grauiter. ⁊ nul-
lum sumeret cibum: petiit corpus xp̄i. Fra
tres autem nolẽtes eum ꝯtristari. obtule-
runt ei hostiam non consecratam. Quod ꝑ-
pendens cepit clamare. Misereatur vestri
deus. Cur me decipere voluistis: Jste non
est deus meus. Vt autem obtulerunt ei sa-
cramentum: ⁊ non volens recipere: oculis i
celum leuatis. sic orauit. Ascendat fili⁹ ad
patrem: ⁊ sp̄us reuertatur ad deum qui fe
cit illum. Jnter hec verba: animam efflauit
⁊ sacramentuȝ disparuit. Preterea exem-
plum Hilarij episcopi Pictauiensis. cũ eẽt
missus in exilium ab Arrianis in frigiaȝ vl
tra mare. Filia sua Afra scripsit patri epi-
stolam de Francia: dignaretur dare ei vi-
rum. Qui rescripsit ꝙ erat ꝯtentus: sed ex
pectaret aduentum suum. Reuersus in pa-
triam: filia petit promissum impleri. Res-
pondit pater. Veni cras in ecclesiam ⁊ euȝ
tibi dabo. Sed prepara te diligenter. Filia
in mane contulit se ad ecclesiaȝ. Pater ipo
post consecrationem fecit vocari ante se fi-
liam. Tempus inquit venit filia dem tibi
quod promisi. Esne contenta de illo queȝ
tibi dedero: Ero inquit filia. Pater hostiaȝ
consecratam obtulit filie. interrogans an
esset contenta accipere filium dei pro spon
so: Dixit filia ꝙ sic. Quo sumpto cecidit
mortua ad pedes patris. Et sic ad celum
volauit. ¶ Secunda vtilitas ⁊c. De con-
conse. di. 2. Cum omne crimen atqȝ pecca-
tum: oblatis deo sacrificijs: deleatur. Et
Jnnocen. de offõ mis. 3. par. c. vlt°. dicit. Si
digne sumatur eucharistia: a malo liberat.
⁊ confirmat in bono. venialia delet. ⁊ cauet
mortalia. Que ꝯclusio probatur ꝑ Tho.
4. di. 12. Et Jo. 6. Qui manducat me viuit
propter me. s. vita gr̃e. Vnde Ber. ordina-
uit ꝙ monachi sepe se cõmunicarẽt: vt sic a
peccatis preseruarentur. Jdem legitur de
eo. Qui cum predicaret Meli: quedã mu-
lier a diabolo fornicata: per. 6. menses conti
nuos in ꝓprio lecto: viro ignorante. Jn. 7.
autem mense: in se reuersa. expauit ꝙ secuȝ
teneret demonem. Audiens ipo aduentum
Ber. intimauit ei reȝ. Quo audito. populo
audiente ⁊ luminibus accẽsis: publice ana
thematizauit demonem. ⁊ mulieri precepit
faceret sepe cõmunioneȝ. Qua nihil meli⁹
contra demonem ⁊ pcã. Qꝺ faciens libera
ta est. ¶ Tertia vtilitas ⁊c. ps. Panis cor
hominis confirmet. Jdem. Si ambulauero
⁊c. vsqȝ es. s. per sacramentum. Exemplum
iudei pueri. Qui missus a patre in fornacẽ.
eo ꝙ se cõicarat cũ alijs xp̄ianis. Liberat⁹
ẽ virtute illius sacramenti. Et pater exust⁹
est: in eadem. ¶ Quarta ⁊c. Alber. vbi sup̄
ponit hanc mirabilẽ ꝯclusionẽ: memoria
retinẽdã. Qꝺ cũ quis digne cõmunicat. fit
particeps omniũ bonoꝝ q̃ xp̄us operatus
est in vita sua. Jeiunando, discurrendo,

orando, predicando, lachrymãdo. ⁊ quod
in die parasceues sustinuit. Preterea parti
cipat de omnibus bonis totius ecclesie: et
omniũ sanctoꝝ qui sunt in celo. ¶ Quinta
⁊c. Augmentatio certe oĩuꝫ virtutũ fit. cha
ritatis. fidei. spei. Attestãte Th. Qui ad in-
stantiã Urbani pape: solus in eccl'ia officiũ
de hoc sc̃o ꝯposuit dicit. Quid preciosius
hoc ꝯuiuio esse potest. in quo peccata pur-
gantur. virtutes augentur. ⁊ mens omniuꝫ
spiritualiũ carismatũ impinguat̃:

Exiuum dr̃ ⁊c. Ex sum. Conf. lib. 2.
t Ti. 2. q. 3. Quattuor sunt gñia pso-
naꝝ: que nõ possunt cõicari: nec re-
cipi debent ad cõionẽ. ¶ Primũ genꝰ: sũt
publici vsurarij. q bona alioꝝ iniuste vsur-
pant. Et ratio quare nõ possunt cõicare: qꝛ
sunt excõicati a iure. Unde Ray. in sum. d.
Quod curati debẽt facere tria. Primo nõ
debẽt recipere ad cõionem. Secũdo nõ re
cipere eoꝝ oblationem. Sed quel hec do-
na hec munera: destruũt mundũ. Tertio
dñt denegare eis eccl'iasticã sepulturã: vt pꝫ
etiã p sacros cano. di. 46. c. Nullus. Extra
de vsuris. cº. Q2. cº. Quãq̃ꝫ liº. 6. Sꝫ tal' vbi
debet poni: O sacrista domicilij: Mortuus
est talis vsurarius. Uis tua eccl'ia sepeliri:
Clama nõ. Sic dic p oẽs ꝯuentus. Sꝫ vbi
dꝫ poni: Jere. 22. Sepultura asini se. ⁊c. Ex
emplũ vsurarij qui sub furca p asinũ depo-
situs est. ¶ Secundũ sunt oẽs concubine
⁊ meretrices q̃ actualr cum concubinarijs
stant. aut in eadẽ domo habitant. Et rõ est
Tho: 4. di. 9. ar. 3. di. Ad hoc ꝙ qs se digne
cõicet. oꝫ ꝙ duo habeat. Primũ vt xp̃o cõ
iungat̃ p amorẽ. Talẽ amorem nõ hꝫ talis
vir. nec mulier. Sed sibi inuicẽ. O ponero
xp̃o. Scd̃m est: vt mens cõmunicantꝭ ferat̃
actu in deũ: iuxta illd̾ Ecclesie. Sursuꝫ cor-
da. Sed nõ potest talis facere: qꝛ p carnale
peccatũ mens humana deprimit̃: vt ad su-
perna ferri nõ possit. Sed dicis: Nunquid
possum tenere eã in domo. hñs voluntatẽ
nõ tangẽdi eam: Rñdeo ꝙ nõ. duplici rõe.
Primo. rõe mali exempli. Secundo rõe pe
riculi. Q2 vulgo dr̃. Ignis ꝓpe paleã: non
bene stat. ¶ Tertiũ ⁊c. qbus cõio est dene-
ganda. sunt lusores: q ad cartas ⁊ datos lu
dunt. qñ ducunt in ꝯsuetudinẽ. Exemplum
de muliere deuota: que post morteꝫ matris
orõnibus instabat. vt sciret de statu eius:
Apparuit ei di. Sum dãnata: qꝛ vixi de pe
cunijs acquisitis per iniustum lucrum ludi.
¶ Quartũ genus hoium sunt illi. q nõ sũt
ꝯfessi: nec confiteri volunt in hac q̃dragesi
ma p ꝯsequẽs nec cõicari: qꝛ tales grauissi
me peccãt fm̃ doc. quintuplici rõne. Primo
rõne offensionis. Nã de illis q non recepe-
runt discipulos christi: dicitur Luc. x. Amẽ
dico vobis: ꝙ remissius erit in die illa sodo
me q̃ꝫ illi ciuitati: que non recepit vos. Si
offendit tantum deum qui non recepit di-
scipulos christi. quantum offendit qui nec
ipsum christum recipit: Quod facit ille pol
tronus qui confiteri non vult. Unde cõque
ritur Jo. i. In propria venit ⁊ sui ⁊c. idest
christiani. redempti sanguine christi: eo ꝙ
non receperunt. Secũdo ratione indispo
sitionis. Quidam enim applaudũt sibi di.
O pater. Melius est non recipere corpus
christi: q̃ꝫ indigne ꝯmunicare. Quãuis hoc
sit verum. quia vt habetur Math. 15. Non
est bonũ sumere panem filioꝝ. idest hoium
iustoꝝ ⁊c. Tamen valde debent contrista-
ri. ꝙ sint canes. ⁊ receptacula imũda. ⁊ va
sa mortis. qui deberent esse vasa gratie.
Tertio ratione subiectiõis. qui perseuerat
in peccato. subijcit̃ diabolo. ⁊ expellit chri-
stum. quem non vult in se regnare. Quar
to ratione protectionis. Ambulans viam
periculosam valde dolet si non habeat pro
tectorẽ. Homo est in via periculosa inimi-
corum demonum: iuxta illud. Multi bellã
tes ⁊c. Unde indiget protectiõe. scilicet cõ
munionis. ⁊ sacramẽto altaris. De quo Da
uid. Parasti in conspectu meo ⁊c. Eos scili
cet demones. qui tribu. ⁊c. Hanc ꝓtectionẽ
fugit in presentia pauper sfortunatus pec-
cator. qui cõionem non intendit sumere.
Quinto ratione exclusiõis. Qui dño hospi
tium negat: merito ⁊ ipse denegabat illi ia-
nuam regni celestis. Luc. xº. Qui me eru-
buerit: hũc filius ⁊c. Sed peccator q ꝯfiteri
⁊ cõmunicari nõ vult in hoc pascha: hospi
tium denegat christo. Unde ⁊ ab ipso dene
gabitur hospitium paradisi. Prattica. Cuꝫ
habes ardire o pouerello in die sancto pa
sce ire ad mensam cum alijs: hauendote fa
cto schiauo diaboli. ⁊ non recepta vera cõ
munione: Hoc ⁊c.

¶ In die

¶ In die parasceues. Sermo de passione domini nostri iesu christi deuotissimus.

O die si vocez eiꝰ audieritis, nolite obdurare corda vestra. psal. 94.

¶ Quia gratia dñi ē fundamētum oium virtutum sine qua nemo operari potest opus meritoriuz vite eterne: vt dicitur Jo. 15. Sine me nihil potestis facere. Et de cons. dis. 4. c°. Placuit. Et Tho. 1. 2. q. 109. Idō opus est habere ipsam gratiam. Unde volēs more solito recurrere ad mariā. occurrit mihi Gabriel angelus d. Noli eam salutare: sed ipsam dimitte. qz anima eiꝰ in amaritudine est. 4. Re. 4. qz si eam salutaueris Aue ab a: qd est sine. ⁊ ve deriuatuz: dicet noli dicere Aue: qz mulier infelix ego sum. 1. Re. 1°. Si dixeris Gratia plena. Respondet. imo amaritudine ⁊ doloribus plena. Dominus tecum. Respondet. immo est inter iudeos. Benedicta tu in mulieribus. imo maledicta sum. Benedictus fructꝰ ventris tui. Respondet. imo maledictus iter iudeos. Unꝰ apellat eum malefactorem. alius sediciosū alius blassiematorem: vt vermis ⁊ non homo. opprobrium hominum ⁊ abiectio plebis. Ex quo apparet cytharam illā angelice salutatōis esse ꝯuersaz i luctū. idō dimitte nec salutes o predicator. Sed nihilominus cum ea iuxta crucem maneas. Ipsam meditando. ipsam adorando. ipsā salutando. ⁊ eius auxilium implorando ⁊ dicēdo. O crux aue spes vnica. hoc passionis tempore ⁊c. Et Adoramus te christe ⁊c. Hodie si ⁊c. ¶ Si oculo intellectus volumus hodie deuote contemplari acerbissimos dolores nostri redemptoris: profecto inueniemꝰ qꝫ omnis creatura nos ad lachrymas inuitat Primo ecclesia que nigris induta ⁊ altaribus denudata. campanis ⁊ canticis letitie priuata. sponsum suum plorat. Tre. 1. Plorans plorauit in nocte. ⁊ lachryme sunt in maxillis eius. Non est qui consoletur eaz.

Secundo sol qui hodie suos abscōdit radios Math. 27. A sexta hora tenebre facte sunt super vniuersam terram. Quod videns Dionysius athēis dixit. Aut tota machina destruitur: aut deus nature patitur.

Tertio omnis creatura irrationalis. Hiero. super Math. Omnis creatura compatitur christo morienti. Sol obscuratur. Terra mouetur. Petre scinduntur. Uellum tēpli diuidit. Sepulchra aperiuntur. Quarto angeli. Isa. 34. Angeli pacis amare flebunt. Quinto Maria virgo. Quā si pie voluerimus contemplari. Uidebimus eaz mestaz. facie squalida. crinibus sparsis. ante cruceꝫ stantem. ⁊ querula voce dicentē. O fili mi: quem de spiritu sancto concepi: nunc inter latrōes te video. O pater eterne compatere matri: ⁊ tuum plange filiuz. O angelici spiritus: ⁊ vos plangite mecū. O corpora celestia plangite: qui vos creauit. O quattuor elemēta. O populi omnes. O vidue. o virgines. o cōiugate. omnes mecuz plangite. Nec imerito hec dicebat. Nā omnes dolores partus ⁊ mortis hodie sibi fuere reseruati: qz super omnes dilexit filiū Ideo stabat iuxta crucem iesu mater Jo. 19. Sexto christus q dixit. O vos omnes: qui transitis per viam attendite ⁊ videte: si est dolor sicut dolor meus. Idcirco quia mortuus est pro nobis peccatoribus debemus compati: nec debemus nos contine- re a lachrymis: sed potius plangendo inuitare insensibiles creaturas: vt suo modo cōpatiātur filio virginis in cruce pendenti. Unde ecclesia hodie nigris vestita dicit secularibus. Hodie si vocem eius ⁊c. O fideles mei si vocem ⁊c. s. septez verborum: que dixit in cruce. Primū Pater ignosce. Scdꝫ Amen dico ⁊c. Tertiū Mulier ⁊c. Quartū Sitio. Quītū Heli ⁊c. Sextū In manꝰ ⁊c. Septimū Consumatuz est. In quibus verbis. quinque erunt mysteria videnda.

¶ Primū. dicitur necessitatis.

¶ Secundū. dicitur acerbitatis.

¶ Tertiū. dicitur sententiationis ⁊

¶ Quartū. dicitur crucifixionis.

¶ Quintū. dicit depositionis.

¶ Primū. dicitur ⁊c. Queritur a doctoribꝫ

Theologis. Utrũm fuerit necessariũ christuz mori pro humano genere? Rñdeo ẽm Tho. 3. p. q. 66. Ricar. in. 3. dis. 20. ar. 1. Alexan. d' ales: in. 3. p. sue sũme. Anselmũ in li°. Cur deus hõ. Qd duplex est necessitas. Absoluta. & cõditionata. Quoad primam: nõ fuit necessariũ xp̃m mori. Et rõ est. Q2 cuz deus sit oipotens. alij erant modi ad ip̃m liberãdũ. In p̃s. 32. Dixit & facta sunt. Idẽ. Oia quecũq3 voluit fec̃. Et Mat. 14. Orabat patri. Abba pr̃ oia tibi possibilia sunt. Uñ alij erãt modi ad ip̃m &c̃. Unde Aug. lib. 13. de Tri. c. x. Si querit̃ vtrũ alio modo potuerit genus humanum liberari q̃3 per mortẽ filij dei: dicimus & aliũ moduz possibilem ei fuisse cuius potestati oia subiacẽt. Sed si loqmur de ẽa necessitate: dicim⁹ nõ fuisse meliorẽ modũ q̃3 qui erat inuisibilis. immortalis. ipassibilis. visibilis. mortalis. & passibilis efficeretur. Que necessitas probatur vera triplici ratione.

¶ Primo. ratione satisfactionis.

¶ Secundo. ratione ostensionis.

¶ Tertio. ratione legittimationis.

¶ Primo ratiõe satisfa. Conclusio ẽ cano. 14. q. 6. c. Si res aliena. Et extra de reg. iuris. Nõ dimittit̃ peccatũ &c̃. Et Tho. in. 4. di. 15. Restitutio mali ablati ẽ necessaria ad salutẽ. Ad ꝓpositũ. Adam fecit furtũ in paradiso. q2 tulit de fructu. inuito dño. Gen. 3. Unde nõ poterat absolui a peccato illo nisi prius satisfaceret de furto. Satisfacere aũt non poterat. Nec aliqua pura creatura: vt dicit Chriso. super Mat. Et Alex. de ales in. 3. sen. Et hoc rõne infinitatis vt dixi mus dñica p̃terita. Ideo erat necessarium xp̃m mori vt pro nobis pr̃i satisfaceret. Uñ Isa. 35. Deus ipse veniet & saluabit nos. Et Dantes lib. tertio para.

Non potea lhomo ne termini soi
May satisfar: per nõ poter ir chiuso:
Cum humilita obediendo poi.
Quanto dissubbidiendo inteso in suso.
Et questa la cagion perche lhom fue.
Da poter satisfar da se dischiuso.
Dũque adio conuenia colle vie sue.
Riprar lhuom a sua intera vita.
Dico collun: ouer con ambe due.

Et sic p3 prima ratio. Secũdo rõne ostẽsionis: vt hoi ostẽderet amorẽ & charitatez quã illi habebat: q ꝑ eo mori voluit: vt sic homo feruentius bene operetur. Uñ apl's Ro. 5. Cõmẽdat aũt deus charitatẽ suã in nobis: qm̃ cũ essemus inimici. recõciliati sumus deo. s. ꝑpter eius passionem. Et Jo. 3. Sic deus dilexit mundũ vt filiũ suũ vnigenitum da. vt o. q. c. i. e. n. p. O imensa bonitas iesu xp̃i. q mori voluit ꝑ nobis. Unde Gre. in benedictõe cerei. O mira circa nos &c̃. Uñ bene iudei clamauerũt Pilato. Secundũ legẽ d3 mori. Scdm̃ sen̄. Tho. 1. 2. q. 91. triplex ẽ lex: ẽ3 quas debebat mori: nec aliẽ fieri poterat. Prima lex eternalis. Secunda lex naturalis. Tertia lex diuinalis. Prima &c̃. Ab eterno fuit p̃destinatũ xp̃3 mori. Ideo secundũ hanc legẽ dicimus fuisse mortuũ. Uñ Luc. 22. Filius qdẽ hois va. sic scriptum est de illo. s. ab eterno. Et ex hoc aliq volunt vt dicit Alex. 3. p. q. 1. Qd si Adam nõ peccasset rõe huius predestinationis legis eterne: christus incarnatus & mortuus fuisset. Igit̃ secundũ legem eternã d3 mori. Secunda lex est naturalis que ab Isido. in 6. Ethy. sic describit̃. Qd est qdã instinctus naturalis cõis oium. Ex hoc naturali instictu legimus in secũdo de aialibus Alberti magni. q2 sũt quedã aialia que istinctu naturali inducta. sibi ipsis mortẽ procurãt vt p3 de Fenice. Que post quingentos annos cũ sit auis sola: igne succenso & sibi parato seipsam ꝓijcit & occidit. Preterea & Pelicanus seipsum rostro occidit: & sanguinẽ d' gutture emittit: vt filios suos foueat. Nam serpẽs ꝑsequit̃ Pelicanũ & dũ abest nidũ intrat & pullos occidit. Pelicanus rediens tribus dieb⁹ pullos suos plangit: tertio die rostro se vulnerat: & de sanguie suo aspgit & viuificat. Ita xp̃s bñdict⁹ filios suos sanguine viuificat a diabolo occisos atq3 fouet. Secundũ legẽ hanc naturalẽ d3 mori. Tertia lex &c̃. Uetus testamentũ clamat. Clamãt patriarche. clamant prophete oẽs xp̃m mori debere. Ut prophetaꝝ dicta impleantur: oportet mori. O iesu benigne.

¶ Tertio rõe &c̃. Uolũt iuriste. C. de accusa. Et cano. 14. q. 1. c. Siluester. Qui ex adulterio est natus: nõ est capax hereditatꝫ nisi legittimet̃. Ad ꝓpositũ. Usq3 ad hanc diez ex peccato p̃moꝝ parentũ: natura effecta ẽ spuria. Dd in p̃s. Ego ẽuus tu⁹ sum &c̃. Et philosophus

phs. Natura hũana multiplr̃ ẽ ancilla. Sʒ
hodie xp̃s ꝑ suũ sanguinẽ legittiauit nos:
⁊ capaces fecit hereditatis eterne. Unde
poeta vulgaris.
Per leuar lo excesso de lhomo rio,
Conuien morir il ver fiol de dio.
Chino el padre cũ lhomo a far pace,
Et aspra morte de christo verace.
Et sic pʒ rõib⁹ xp̃m mori necessariũ fuisse.
Unñ dr̃. Hodie ⁊c̃. Incip̃ ordo historie pas
siõis. Cũ.n. xp̃s bñdict⁹ fecisset illõ miracu
lũ miro mõ stupẽdũ de suscitatiõe Lazari
feria .6. añ dñicaʒ de pas. vt sũt hodie dies
15. Fuit ãt adeo oib⁹ notũ: ꝙ iudei icepert̃
inuidere xp̃o: eo ꝙ ppl̃s ex miracul̃ ⁊ vita bo
na. eum seq̃batur. Unñ videntes pharisei ⁊
scribe signa magna ⁊ lazari miraculũ inui
debãt q inuidia erãt pleni. Qꝛ iuxta Hiero. i
epitaphio. s. Pau. Sp ꝓtutes ꝑseqt̃ inuidia.
Ipse quoqʒ dñs nr̃ iesus xp̃s zelo iudeorũ
crucifix⁹ ẽ. Stati post .6. feriã ꝯgregati sunt
i domo Cayphe. qui erat põtifex anni illi⁹ ⁊
ppl̃m regebat ãno illo. Et dixert̃ illõ Jo.xi.
Quid facim⁹: qꝛ h hõ mlt̃a signa fac̃: Si di
mittim⁹ eũ sic. oẽs credẽt i eũ. ⁊ veniẽt Ro
mani ⁊ tollẽt locũ nr̃ʒ ⁊ gẽtẽ. Scd̃m Th. in
Cath. Romani ordinauerũt vt null⁹ rex cõ
stitueret̃ nisi ꝓut ipsi mãdarẽt. Et iõ timue
rũt ꝙ si romani audirẽt ꝙ xp̃ʒ regẽ ꝯsiteret̃
venirẽt ⁊ locũ ⁊ gẽtẽ acciperẽt: eo ꝙ pactũ
fecerãt cũ romãis ñ hñdi aliũ regẽ ꝙ̃ Cesa
rẽ. Unus ãt ex eis Cay. noie surgens dixit.
Uos nescit̃ qcq̃ nec cogitat̃. Expedit. n. vt
vn⁹ hõ moriat̃ ꝑ pplo ⁊ nõ tota gẽs ꝑeat.
Aliã intẽtõeʒ hñit Cay. aliã sp̃us sctũs. In
tẽdebat Cay. vt xp̃s occideret̃ priusq̃ a ro
manis captiuarent̃. Sp̃us ãt sctũs: q ꝑ os
suũ ꝓphauit itellexit expedire vt xp̃s occi
deret̃ vt hõ libaret̃ d manu dia. Ab illo ãt
die cogitauerũt eũ interficere. Unñ ad cõsiliuʒ
istius Cay. ꝯcordauerũt ꝙ mori deberet. De
hoc ꝯsilio dr̃ ꝑ os dd ps.34. Cõsiliũ fecert̃ i
vnũ. Et Jo.xi. Collegerũt pontifices ⁊ pha
risei ꝯsiliũ aduersum xp̃m. Scribit̃ in decre
tis. xi. q.5. c. Paup. Qd i oi ꝯsilio vbi agitur
de crimine aduertat̃ ne ꝯdẽnetur innocẽs:
ne ꝓtermittatur ordo iuris: ne in aio iudi
cis sit iracundia. Sed in ꝯsilio istoꝝ totum
oppositũ fuit. Ideo fuit iniquũ ⁊ iniustuʒ.
De hoc ꝯsilio impleta est ꝓphia. et figura.
Primo ꝓphia. Isa.30. Ue filij desertores
vt faceretis cõsiliũ sʒ nõ ex me ⁊ ordiremi
ni telã ⁊ nõ per spiritũ meũ. Secundo figu
ra. Gen.37. de Joseph. Ecce somniator ve
nit venite occidamus eũ ⁊c̃. Unde cõpara
tur Aui paradisi. de qua Alber.13. de aiali
bus que ab oibus auibus auide audit̃ ꝑp
dulcem cantũ: nisi quidã serpẽtes q fugiũt
in cauernis. Moralit̃. Hec auis est xp̃s: q
dulciter cantauit in sermonibus suis. quos
libenter audiebant ꝑsone timorate. Sʒ ser
pentes. i. pharisei ⁊ scribe qui nõ poterant
ip̃m audire fugiebant eũ ⁊ in latibulis cõ
similia faciebant. Unde ipse ꝑ os Dauid: i
ps.40. d. Uerbum iniquũ constituerũt ad
uersum me. Ex hoc consilio. illa dñica dici
tur de passione: qꝛ tunc christi mors fuit or
dinata. Sciens aũt iesus ꝙ eius mors fue
rat ordiata quẽ nil latet. Heb.14. Omnia
nuda ⁊ apta sunt ⁊c̃. In ps. Dñs scit cogi
tationes hoium ⁊c̃. de ꝑtibus illis abscessit
⁊ abscondit se in quodã deserto: quod erat
iuxta ciuitatẽ noie Effren: qꝛ nondum erat
hora eius ⁊ ibi manebat cũ apostolis suis.
Rex aũt Abagarus qui lepra maxima de
tinebatur sciens xp̃m ibidem esse misit litte
ras dicẽs. Abagarus Eucanie frater Jesu
saluatori nr̃o salutem. Intellexi ꝙ sine me
dicinis infirmos sanas. mortuos suscitas.
cecos illuminas. Unñ de duobus vnũ credo
aut ꝙ sis deus in forma hominis. aut filius
dei. Ideo rogo vt ad me venias dimissis iu
deis: ⁊ te cũ meis honorabo. Tũc iesus rñ
dit. De hoc ꝙ credis de me bñ facis: qꝛ be
ati q nõ viderunt ⁊ crediderunt. Uenire ãt
ad te nõ possum: qꝛ oportet opus obedien
tie patris mei implere qui me misit: tamen
breui mittã vnũ ex meis apostolis. q cura
bit te a lep̃ tua. Et ille fuit. b. Thade⁹. In
isto igit̃ deserto stetit vsqʒ ad sabbatũ. quod
est añ palmaꝝ dñicam. In isto sabbato re
cessit ⁊ cepit venire ꝟsus hierl̃m. Et veniẽ
do trãsiuit ꝑ ꝑtes Samarie ⁊ Galilee. Dice
batqʒ apl̃is suis. vt habet̃ Mat.20. ⁊ Luc.
18. Ecce ascẽdimus hierosolimã: ⁊ ꝯsuma
bunt̃ oia q̃ scripta sunt de filio hois. Sicut
ad amicos suos suam reuelat passionem.
Cur dixit de filio hominis ⁊ nõ de filio dei:
Rñdeo fm Tho. in Cathe. ꝙ ea q̃ scripta
erant de eius passiõe: ad eius humanitatẽ
pertinebant: que sola passa est. Sequitur.
Tradetur enim gẽtibus. i. phariseis. Tra

detur a iudã. ⁊ iudeis. a pilato. Et illudetᷣ.
Primo ab herode. Scḋo a pilato. ⁊ militi-
bus. Tertio a iudeis. Uah qui ⁊c̃. Et nõ in
tellexerunt verbum. Quare hoc. cuȝ essent
verba leuia? Respondeo ꝓm Tho. vt sup̃.
Quod tribus rationibus. Primo quia ni-
mis amabãt eam. Ideo eius mortem audi
re non poterant. Sicut mater que filiuȝ di
ligit nimis tenere: non potest audire verbũ
de eius separatione. Secundo q꞉ credebãt
verum esse deum. Unde suspicari non pote
rant ipsum fore moriturum. Tertio q꞉ cre-
debant ipsuȝ parabolice loqui sicut ipse fa
ciebat. Deuenit tandum Bethaniam ad
castruȝ Marthe. In hoc possumus videre
ꝙ morteȝ propria voluntate sustinuit. Un
de de hoc aduentu impleta est duplex pro
phetia. Pria Isa. 53. Oblatus est: q꞉ ipse
voluit. Secundo Dḋ in. ps. 39. Facere tu-
am voluntatem deus meus volui. In Be-
thania erat mater sua. Quem videns ait.
Bene veniat filius meus: quem non vidi
iam pluribus diebus. Simon ꝓo leprosus
quem dominus sanauerat. fecit Christo.
apl'is. ⁊ Lazaro conuiuiũ grande. In quo
erant plures iudei qui illuc venerant. vt la
zarum suscitatum viderent: ⁊ audirent ali-
quid de alia vita. Lazarus autem loque-
batur de alia vita. De paradiso. inferno.
⁊ similibus. Et xp̃o existente in cena cum
apostolis. Maria magdalena accepit vas
vnguento precioso plenum. ⁊ effudit super
caput Iesu. ⁊ vnxit pedes eius ⁊ extersit ca
pillis suis. Et domus impleta est mellifluo
odore illo. Sed queritᷣ dubiuȝ. Cur mag
dalena non fecit hanc vnctionem ante ce-
nam vel post? Respondeo ꝓm Augu. lib. de
verbis domini. Quia iudei qui venerunt
ad videndum Lazarum ipsum interroga-
bãt de alia vita ⁊ de morte. Et si dolor mor
tis erat ita magnus: Iuxta illḋ phi. 3. Ethi.
Mors ẽ vltimuȝ terribilium. Et lazarus di
cebat ꝙ non est creatura viuens que pos-
set imaginari illum dolorem. Tunc christꝰ
audiens ⁊ sciens ꝙ cito debebat probare
illum dolorem mortis fortiter cepit sudare
⁊ tremere: quia erat homo sicut nos. quo
ad humanitatem. Et quia Maria magda
lena hoc viderat. accepit vnguentum vt eũ
confortaret. Unde eum vnxit: quia ab eo
sepe audierat illum moriturum. De hac sa
cra vnctione impleta est prophetia. Dan.
9°. Septuaginta hebdomade abbreuiate
sunt super populum tuum vt deleatᷣ iniqui
tas ⁊ finem accipiat peccatum. ⁊ vngatur
sanctus sanctorum. Uidens autem iudas
vnguenti effusionem: cum posset vendi q꞉
erat magni valoris vertit se ad alios di-
cens. Ut qḋ perditio hec vnguẽti facta ẽ?
Aliȷ̃ idignabantᷣ ꝑꝑ pauperes: qbꝰ iudas
persuaserat. Iudas dicebat ꝓpter lucrũ
quia fur erat ⁊ loculos habens: ea que mit
tebantur ipse portabat. Habebat enim
vxorem ⁊ filios quibus dabat ista bona q̃
furabatur. Sciens iesus indignationem iu
de ⁊ aliorũȝ dixit. Ut quid molesti estis hu
ic mulieri? Opus enim bonum operata est
in me. q. d. Hoc fecit ex intentione pietatis
Quia xp̃s inquantum homo pauper fuit:
hoc fuit opus pietatis. Inquantum vero
deus opus fuit deuotionis. Et melius fuit
hoc facere xp̃o: q̃ꝫ aliȷ̃s pauperibus. Unde
dixit. Pauperes semper habebitis vobiscũ
me autem non semper habebitis. s. ad pre-
sentiam corporalem quomodo nunc. Pre-
uenit vngere corpus meum in sepulturam.
quasi dicat. hoc fecit ad prebendum talem
deuotionem qualis solet dari corporibus
sepeliendis. Unde non debetis murmura-
re. Quando apostoli hoc audierunt peni-
tentiam egerunt: Iuda excepto. Iudas au
tem cogitabat quomodo posset lucrari va
lorem vnguenti effusi. Ueniente autem do
minica oliuarum: de mane christus recessit
de Bethãia ⁊ ibat versus hierusalem cum
apostolis suis. Et cũ appropiqu asset Beth
phage iuxta montem oliuarum que est vil-
la: vocauit Petrum ⁊ Philippum dicens.
Ite in castellum quod contra vos est. Ca-
stellum hoc erat hierusalem. Sed queritur
quare non dixit ciuitateȝ. cũ eẽt metropoli
tana ciuitas? Respondeo ꝓm Tho. vbi su
pra. ꝙ duplici rõne. Prima ꝓm phm in poli
ticis. q꞉ ciuitas dĩ a ciuiũ vnitate: vnione
ꝑuata erat. ⁊ mario erat odio repleta. Se-
cũda rõ. q꞉ reducẽda erat in moduȝ castri
ꝑꝑ xp̃i passionem a Tito ⁊ Uespesiano ro
manis. Inuenietis asinam. Ista erat depu
tata paupibꝰ ad aq̃ꝫ accipiẽdã q꞉ ciuitas i
mõte sita erat. De ista asina ipleta ẽ ꝓphia
Zach. 9.

Zacha.9. Ecce rex tuus venit tibi mansue-
tus sedens super asinam. Que asina spiri-
tualiter significabat naturam humanaz q̄
erat ligata in manu diaboli. Unde ipsam
deduxerunt ad xp̄m. Interim noue vadūt
hierl'em: q̄ iesus nazarenus venit hierl'em.
Statiz pu(er)i ⁊ magni obuiā xp̄o agminatiz
occurrerunt: vt illū honorarēt. q(uia) steterant
plures dies q̄ ipsum non viderant. Eūdo
pueri clamare ceperunt. O sanna filio Dd
⁊c. Cum ramis in via ⁊ vestimentis associa
batur. Et fuit maior honor q̄ vnq̄ habue-
rit in presenti vita. Pharisei hoc videntes
murmurabant aduersus apostolos: quib9
dixit christus. Sinite illos. Quia si pueri ta
cebunt: lapides clamabunt. Appropinq̄s
autem ciuitati fleuit super illam dicēs. Si
cognouisses ⁊c. Secundū sententiam Th.
vbi supra. sex vicibus fleuit piissimus iesus
in presenti vita. Primo: in sua natiuitate.
Sap.7. Primam vocez similem oibus emi
si plorans. 2° in circuncisione. 3° in mor-
te laçari. 4° super ciuitatem hodie. 5°
cuz lachrymis ⁊ clamore in cruce. Hebr.5°.
Cum clamore valido ⁊ lachrymis offerēs.
6° iude peccatum. Cum vidisset eum ait
euangelista: turbatus est. s. iesus. Super q̄
Aug. Dominus noster delictuz iude fleuit.
O quanta dei misericordia. Traditus pro
traditore dolet: proditus pro ꝓditore tur-
bat. Sed quare fleuit super ciuitatē: Re
spondeo q̄ duplici de causa. Prima ꝓpter
ciuitatez que debebat funditus euerti. Se
cunda super seipsum fleuit: considerans cō
fusionem que debebat sequi. que fuit iuxta
quinq̄ honores. Primus fuit honor obe-
dientie apostolorū ad soluendum asinam.
Confusio sequitur: quia eum negauerunt.
Secundus honor: q(uia) populus eum associa
uit. Confusio sequitur: q(uia) hodie associaue-
runt eum extra ciuitatem. posita super hūe
ros cruce. Tertius: q(uia) populus cum ramis
comitatus est. Confusio sequitur: quia ra-
mis ⁊ flagellis fuit crudeliter flagellatus.
Quartus. vestimorum suppositio. Cōfusio
sequitur: quia fuit denudat9 in cruce. Quin
tus fuit laus ⁊ cantus. d. O sanna filio da-
uid. Confusio sequitur: q(uia) oēs in die vene
ris sancta clamauere. Crucifige ⁊c. Tolle
eum. Vah qui destruis ⁊c. Quid ergo mirū
si dominus fleuit cum honoraretur: Iustus
enim ⁊ prudens cū honoratur. non gaudet
sed timet. sciens q̄ gloria mundi huius ci-
to transit. Unde Sen. Omnis fortune feli-
citas instabilis est. Et Boe. de cō. Quid me
felicem totiens iactastis amici: Qui ceci-
dit: stabili non erat ille gradu. Et Uulg.
Conuien chal lachrimar lalma consenta
Al li ochi tristi per langiusta dolia:
Chel iusto pianto so quanto contenta
A chi ha virtu segue honore:
Licito e il pianto per cotal dolore
A chi fu felice ⁊ e caduto. Sequitur. Intrā
te iesu ciuitatem cōmota est ciuitas dicēs.
Quis est hic: Dicitur eis. Iesus nazaren9.
Iuit in templū prius: quia Matth.7. Pri-
mum querite regnum dei. Et inuenit q̄ ibi
fiebat mercatum. Iratus flagellum fecit ⁊
dixit eis. Scriptum est enim. Domus mea
domus orationis vocabitur. Uos autē ⁊c.
Auferte ista hinc: ⁊ eiecit eos de templo.
Super quo dicit Hiero. q̄ nunquam legi-
mus christum iraz ostendisse nisi hic. Mul
ta enim opprobria sepe audiuit ⁊ nunquā
vindictam expetijt: nisi modo. Et ratio hec
est. Quia ille alie iniurie erāt sue ꝓprie.
ideo eas vindicare noluit. Ista autez erat
patris iniuria. Ut daret exempluz q̄ i pro
prijs iniurijs patientiam seruemus. Sed i
his que sunt dei non. Sed queritur. Mir̄
quomodo iudei talia sustinerent: R̄ndeo
s(ecundu)m Tho. vbi supra. Quia de facie christi
exibat quidam fulgor mirabilis qui omnes
intrinsecus conuertebat. Unde nullus con
tradicere audebat. Immediate hoc facto
cepit predicare: ⁊ accesserūt ad eum plures
infirmi ⁊ sanauit eos. Ubi dicit Aug. in lib.
de consensu euange. Quod christus tanta
miracula fecit in his tribus diebus: quāta
fecerat tempore elapso. Uidētes hoc pha-
risei accesserunt ad iesum dicentes. Qd si-
gnum ostendis nobis: q(uia) hec facis: Tūc ie-
sus volens ostendere suam mortē dixit eis.
Soluite: idest soluetis templum hoc per
mortem: ⁊ in triduo excitabo illud. i. tertia
die. cum a mortuis resurgam. Et tūc appa-
rebit vere q̄ sum deus: ⁊ q̄ mihi ꝑtinet ha
bere curam de templo meo ⁊ domo patris
mei. Iudei non intelligentes dixerūt. Qua
draginta annis edificatum est templū hoc

⁊c. Non intelligebant de ⁊c. Facto autem
vespere iterum rediit in Bethaniā ad do-
mū Lazari ⁊ sororꝝ: q̄r forte nullus eum in
hierusalem inuitauit ad prandendū. Feria
secunda post palmaꝝ ramos. venit iterū ie
sus in templum ⁊ cepit predicare de die iu
dicii. Erunt signa ⁊c. et predixit illa signa q̄
preuenient iudicium. ⁊ hoc totum vt timo-
re iudeos deterreret a peccato: ⁊ postmodū
miracula fecit. Iterūq; rediit in Bethaniā.
Feria tertia venit de Bethania in templū
⁊ ibi predixit suam passionem dicens. Si
exaltatus fuero a terra. scilicet super crucē
omnia traham ad me ipsum. Tunc iudei
obtulerunt mulierem in adulterio depre-
hensam ⁊ ipsum examinauerunt: vt in ser-
mone illum comprehenderent. Magister
modo hec mulier ⁊c. Et iesus. Qui sine pec
cato est vestrum ⁊c. Unde absoluit eam di
cens. Uade ⁊ noli amplius peccare. Unde
subiunxit iudeis. Amodo non me videbitis
donec dicatis. Bñdictus ⁊c. Recessit ab eis
et iterum venit in Bethaniam: ⁊ stetit ibi
per totam diem Mercurii. Principes autē
sacerdotum videntes Jesum abiisse: habē
tes in memoria verbū illud quod dixerat
Non me videbitis: putauerūt ꝙ vellet sub
terfugere ab eis. Congregati sunt feria. 4.
mercurii in atrium principis Cayphe: ⁊ ibi
consilium fecerunt vt Jesum dolo tenerēt
⁊ occiderent. Nō de morte consilium: quia
iam ordinata erat: sed de modo capiendi.
Unde dicebant adinuicem. Non in die fe-
sto: ne populus qui ipsum diligit adiuuet.
Alii dicebant in die festo hora cene: quoni-
am omnes sunt in domo. Sed deo inspiran
te statutum est: ꝙ ea die qua agnus debe-
bat immolari. scilicet in die Parasceues.
Tunc iudas scarioth audiens hos congre
gatos abiit ad eos in die mercurii: ⁊ in con
cilio locutus est principibus dicens. Quid
vultis mihi dare ⁊ ego eum vobis tradā?
In voluntate eorum posuit preciū: ad mo
dum latronum volētium de rebus furtiuis
se expedire. Qui audientes: gauisi sunt. At
illi obtulerunt ei triginta argenteos. Dies
mercurii carnes comedi non debent: q̄r eo
die vendita est caro christi. O iuda peruer
se: vt quid vendis dominū tuum? O iuda
quam retributionē facis illi qui te de mun
do vocauit. peccatum dimisit. procuratorē
te constituit. miracula faciendi potestatem
tribuit? Super quo clamat Bernar. O iu-
da mercator pessime. O proditor auarissi-
me: cur non petiisti a matre triginta argen-
teos? Et quia paupercula erat aut mendi
casset aut seipsam potius vendidisset: de-
dissetq; tibi precium ne filium suum prode
res innocentem. Hec ille. De hac proditio-
ne impleta est prophetia ⁊ figura. Primo
prophetia. Zach. xi. Appenderunt mercedē
meam. 30. argenteos. Secūdo figura. Gñ.
37. de Joseph: quādo fuit a fratribus suis
venditus Hismaelitis. 30. argenteis. Goto-
fredus viterbiensis in suo Pantheon dicit
de istis argenteis. Quod rex assyriorū Ni
nus fecit fieri hos denarios eis impressa fi-
gura regia. Qui nūmi venerūt ad manus
abrae ⁊ eos portauit in Canaam quando
iuit cū Sarra vxore: de quib[9] emit agros.
His etiam est emptus Joseph ab Hisma-
helitis. Quos tenuit Phares in capsa sua
Regina austri obtulit eos in templo dñi.
Quos Nabuchodonosor expoliato tēplo
detulit in Babiloniā: ⁊ dedit stipendiariis
suis: ⁊ illi regibus sabba. ⁊ illi ad nutū stel
le christo obtulerunt. scilicet aurum. Dicit
aurum: q̄r antiquitus omne metallū. argē
tū. vocabatur etiā aurū. Ex his pecuniis
venditus est christus. Hec ille. Ad ꝓpositū
iudas autē ex hoc querebat opportunita-
tem vt illum traderet. Cras inquit eis ve-
niam ad vos quando videbo horam ⁊ in
omnibus dirigam vos: vt nō erretis. Et do
vobis hoc signum captionis. Quēcunq; os
culatus fuero ⁊c. Et hoc dixit propter Ja-
cobum minorē christo similē. Pulchra me
ditatio. In hac eadem die cenante domino
die. s. Mercurii: cum discipulis suis in do-
mo marie: ⁊ marthe: ⁊ matre eius cū aliis
mulieribus in alia parte domus. Magda-
lena ministrās domino rogabat dicēs. Ma
gister sitis memor ꝙ faciatis hoc pascha no-
biscū nec denegetis. Quo nullatenus acqe
scente sed dicente: ꝙ in hierusalem faceret
pascha. Illa cum fletu recedens vadit ad
dominam ⁊ his ei narratis: rogat vt ipa ro
get ipsum: vt. s. pascha cū eis faciat. Cena
facta vadit Jesus ad matrē ei ꝑbens suā
presentiā quā breui tēpis spatio subtrahe-
re volebat.

re volebat. Tunc Magdalena vadit ⁊ ad
pedes coꝝ se ponit. d. Marie. O dña inui-
tabam magistrũ nostrum vt hic faceret paſ
cha. Ipſe vult ire in hierusalẽ. Vere capie-
tur ibi a iudeis. Non permittatis eum ire.
Ad quẽ mater. Fili mi rogo vt nobiscum
maneas. ne capiaris a iudeis. Dicit christ⁹.
Nõ poſſum: o mater mea. Impleri oportet
illud propter qđ a patre missus sum. His
colloquentibus q2 feria .5. in mane debebat
comedi de agno paschali: prout erat pcce
ptum in Leuitico .xij. Dicunt apostoli ad
xp̃m. Ubi vis paremus tibi comedere paſ-
cha: quia .ſ. non habebam domum. Et ait
iesus. Ite in ciuitatem ad quendã: ⁊ occur
ret vobis homo amphoram aque baiulãs.
Sequimini eum ⁊ dicite. Magister dicit.
Ubi est locus vbi pascha cũ discipulis me-
is manducem: Et ipse ostẽdet vobis cena
culum grande: idest vnam magnam salam
⁊ ibi parate: que sunt necessaria. Intrãtes
domũ cuiuſdam viri probi qui erat theſau
rarius ⁊ conseruator omniũ iocalium He-
rodis regis. Itaq3 sub custodia sua habe-
bat vasa argentea ⁊ catinũ vnde cõmuni-
cauit. Obtulit domum ⁊ catinum ⁊ omnia
necessaria apostolis. Sciens autem Jesus
ꝙ hora venit vt trãseat đ hoc mũdo ad pa
trem. Et volens in hierusalez ire ad pascha
comedendũ cum apostolis suis matrẽ secre
te vocauit dicens. Mater mea dulcissima
audi me oro patienter. Scis .n. ꝙ impleri
oportet qđ per oracula ꝓphetaꝝ de me scri
ptum est. Necesse est me mori. pro salute hu
mani generis. Et nunc est tẽpus imolatõis
mee. Ideo o mater mea noli dolorem de-
me percipere: iam confidas q2 pro certo re
uertar ad te. Et tertia die resurgã. In mon
te syon crastina die faciã pascha cum disci-
pulis meis. Jam mater mea consiliũ factuz
est me a iudeis: vt moriar. Jam venditus
sum a iuda .30. denarijs. Ideo audiens hoc
pia mater clamare cepit. O ifelicissima ma
ter quomodo hoc sustinere potero: Audi fi-
li mi si placet. Tota concussa sum ad vocẽ
istam ⁊ cor meũ dereliquit me. Video mor-
tem tuam reuocabilem esse qđ probo pluri
bus ratiõibus: nec te mori oportet. Pri-
mo ratiõe iusticie. Justitia habet premiare
bonos ⁊ punire malos: vt p3 .xij. q. 2. c. Cum
deuotissimã. Et. ff. de iustitia ⁊ iure. l. Justi
tia. Et. C. de offi. rectoris prouincie. l. virtu
tum. Boni sunt remunerandi: mali vero
puniendi. Tu es sanctus ⁊ bonus ⁊ nunꝗ̃
malũ fecisti. secunde Petri .2°. qui peccatũ
nõ fecit ⁊c. Jo. 8. Quis ex vobis arguet ⁊c.
Non de peccato cordis. oris. operis. omissi-
onis. Ideo mori non debes imo viuere cuz
honore propter tuas virtutes ⁊ tuaz sancti
tatem. Secundo est rõne scripture. Scri
ptura enim dicit Exodi .23. Innocentem et
iustũ nõ occides. S3 tu es innocẽtissimus.
Igitur non debes mori precipue morte vi-
olenta. Tertio ratione culpe. Scriptum
est Ezechi .18. Anima que peccauerit: ipsa
morietur. S3 tu fili nunꝗ̃ peccasti. Nõ pec-
cato originali. quia de spiritu sancto ⁊c.
Non mortali. Quarto ratiõe fame. Un⁹
quisq3 d3 ꝯseruare famã suã ꝗ̃tũ p̃t. Eccli.
41. Curã habe đ bono noie. Et Prouer. 21.
Melius est bonũ noie ꝗ̃ diuitie multe. Ec
cl's. 7. Melius ẽ nomẽ bonũ ꝗ̃ p̃ciosa vn-
guẽta. Th. 22. q. 73. ar. 2. Inter res tpales
fama videt̃ p̃ciosior. Et philo. 6. Ethi. Oẽs
honorẽ appetũt. In li°. Icon. Multo gra
ui⁹ fert aliqs si honore suo priuet̃: ꝗ̃ si bo-
na sua auferantur. Ad propositum. Tibi
maxima infamia erit. Et que fecisti cũ tan-
to labore erunt perdita. Quale scandalum
erit de te: Ad hoc euitandum: non oportet
mori. Quinto est rõne reuerentie. Scri-
ptum est Exodi .20. Honora patrem tuum
⁊ matrem tuam. Nam honor filij est honor
patris ⁊ matris. Et econuerso. Confusio fi-
lij est confusio parentum: sicut de illis qui
in furca suspenduntur. Quale vituperium
erit mihi o fili mi: si tanꝗ̃ reus eris crucifi
xus: Ideo non debes facere talẽ mortẽ. ne
matri vituperiũ fit. Sexto est rõe amici
tie. Officiũ ꝓe amicitie ẽ amico dare ꝯsola
tionẽ in tribulatiõibus: nõ dolorẽ. ff. de offi.
p̃sidis. l. diuis. Afflicto nõ ẽ dãda afflictio:
sed potius ei⁹ miserie miserẽdũ est. Igit̃ si
ad mortẽ propas fili mi: adiũgis dolorẽ do
lori m̃ri tue. Istis sex rõnibus non videt̃ ꝙ
mortẽ subire debeas. Audiens ãt xp̃s talia
m̃ris sue: voce lachrymabili dixit: q2 m̃rẽ3
videbat mestam. Mater mea opus est vt
moriar. Quam opportunitatem tibi osten-
do sex rationibus contra tuas. ¶ Prima

rationẽ diuine misericordie. In operibus
dei: iustitia ⁊ misericordia debet reperiri.
ps. 8. Misericordia ⁊ veritas obuia. sibi: iu-
stitia ⁊ pax osculate sunt. Iustitia osten-
sa est in primis parentibus: qui fuerunt ex-
pulsi de paradiso terrestri propter peccatum
inobedientie. Et demones de celo. Et san-
cti patres in lymbo sunt positi. priuati diui-
na visione. Misericordia non est ostensa.
Unde pater celestis volens ostendere suam
misericordiam que per multos annos in ce-
lo stetit. ps. Domine in celo misericordia
tua. Uoluit me pati in cruce: quia melior
modus non reperitur. Secundo ratio-
ne sapientie. Dicit philosophus. i. Meta. quod
ad sapientem pertinet ordinare ⁊ guber-
nare omnia ad debitum finem. Ordinatum
fuit: quod homo per peccatum inobedientie mortẽ incurreret
⁊ temporalẽ quoad corpus ⁊ spiritualẽ quoad animam. Gen.
5. Quacunque hora ⁊c. Unde fuit opus prouidere
huic morti. Remedium autem hoc est mors mea
vt illi viuant per meã mortẽ: per obedien-
tiam patris mei. Ad phil. 2. Factus est obe-
diens ⁊c. Tertio ratione patientie. Opor-
tet mori vt exemplum patiendi aliis pre-
beam aduersa ⁊ tribulationes. i. Petri. 2.
Christus passus est pro nobis ⁊c. Oportet
quod sim exemplar eis. Quarto ratione ap-
tionis: vt. s. aperiam portas paradisi opor-
tet mori: quia sicut primus homo clausit
paradisum: sic oportet vt aperiam ipsum.
In cuius figura Gene. 3. Deus pater cum
primus homo fuit expulsus de paradiso.
ad portam posuit vnum Cherubin qui il-
lam haberet custodire. Igitur me mori oportet
mater mea: vt sic sancti patres ascendant
illuc. Quinto ratione spei. Oportet me
mori mater mea cara: vt tribuam spem salutis
anime deuote. Unde si non esset mors mea nõ
erit alicui spes salutis: nec patribus qui in
lymbo sunt ⁊c. Sexto ratione impletionis.
Ut figure prophetarum impleantur o ma-
ter mea: oportet me mori. Multe sunt figu-
re prophetarum que ostendunt mortis mee
necessitatem. Sicut de serpente eneo. Nu-
meri. 21. qui christum figurabat. De agno
paschali. Leui. 12. De pelicano ⁊c. Unde
mater mea dimitte filium tuum vt hieru-
salem eat ad pasca celebrandum. Uirgo
autem his rationibus auditis acquieuit.

Christus autem lachrymas continere non
poterat. Unde genibus flexis petiit bene-
dictionem. d. Da mihi o mater benedictio-
nem ⁊c. Et virgo videns filium velle ab
eis recedere cum apostolis cum lachrymis
dixit. Sit benedictum caput istud quod pre-
dicauit. quod docuit. quod tanta miracu-
la fecit. cecos illuminauit ⁊c. Sint manus
benedicte. sint benedicti pedes qui. 33. an-
nis super terram ambulando. sanctificauit cum-
sit totum corpus. Et mater econtra dixit fi-
lio. O ego mater infelix: quia priuor filio meo. Da
mihi benedictionem tuam. Sis benedicta
semper mater mea. Sit caput bene. ⁊c. Et
sic recessit ab ea. Recessus filii gladius fu-
it matri: ⁊ Magdalene. Iter autem arri-
piens. versus hierusalem ibat. Martha au-
tem cum Magdalena ⁊ aliis mulieribus.
modo ad fenestram. modo in loco vno. mo-
do in alio circuibant quousque benedictus
sponsus videri poterat. Exclama. O mater
si scires quo tendit filius tuus. O Mag-
dalena. O Martha ⁊c. Positus autem in
mensa cum. 12. ⁊ comedens cepit iesus sus-
pirare ⁊ dicere. Desiderio desideraui hoc
pasca manducare vobiscum antequam patiar
quia est vltima cena. Unde in hac cena fe-
cit tria que consueuit paterfamilias fa-
cere quando est iturus ad partes longin-
quas. vt eos confortet de suo recessu: vt nõ
turbentur. Primo remittit iniurias siquis
eum offendisset. Antequam cena esset comple-
ta surrexit de mensa ⁊ se expoliauit veste
superiori ⁊ precinxit se linteo posuitque aquam
in peluim: ⁊ cepit lauare pedes discipulo-
rum suorum. Incipiens a iuda: vt dicit
Chrisostomus. Uolens ipsum a malacia
sua reuocare. Et vt daret nobis exemplum.
inimicis nostris humanitatis officia exhi-
bere. Ipse autem vt arrogans non renuit.
Et postea venit ad Simonem petrum. Qui
videns quod iudas non renuerat dixit. Do-
mine tu mihi lauas pedes? Qui dixit. Qua-
lis est presumptio mea vt dominus lauet
seruum? Non lauabis mihi pedes in eter-
num. Cui dominus. Petre. quod ego facio
nescis modo: scies autem postea. Uidens
petrum resistentem: ait ei. Si non lauero te
non habebis partem mecum. Et tunc pe-
trus territus dixit. Domine non tantum pe-
des sed

des sed ⁊ manus ⁊ caput.s.potius q̃ sepa-
rarer a te. Tunc ait xp̃s. Qui lotus est non
indiget nisi vt pedes lauet. Idest ille q est
baptizatus est lotus. Ponamus ꝙ faciat
aliquod pctm̃. Non peto aliud dixit iesus ni
si vt pedes.i.bonam voluntatez habeat. ⁊
tunc est mundus totus. Vos mundi estis
sed non omnes.s.iudas. De ista lotione cõ
pleta est ꝓpha. Isa.i. Lauamini:mũdi esto
te. Au.ma.co.v.s.de cordibus vestris. Post
q̃ xp̃o lauit pedes singuloꝝ accepit vestimẽ
ta sua ⁊ iterũ rediit ad cenã ⁊ dixit. Scitis
quid fecerim vobis. Vos vocatis me ma-
gister ⁊ dñe:⁊ bene dicitis. Sum etenĩz. Si
ego laui pedes vr̃os magr̃ ⁊ dñs:⁊ vos de-
betꝭ alẽ altius lauare pedes. Exemplũ.n. d
di vobis ⁊c̃. Io.14.i.officia hũanitatꝭ ⁊ hu
militatis exhibere. Ecce primum qd fecit.
¶ Secundũ qd eis fecit in cena illa fuit lo
cale sui corpis vt ab ipsis recedens de ipo
recordarenť. Illis manducantibus accepit
panẽz in manibus suis ⁊ leuauit oculos in
celuz:⁊ benedixit ac fregit deditq̃z discipu
lis ⁊ ait. Accipite ⁊ comedite. Hoc est cor-
pus meũ quod pro vobis ⁊c̃. Et statiz vir-
tute verboꝝ xp̃i panis conuersus est in ve
rum corpus xp̃i. Postea accepit calicez cũ
vino ⁊ benedixit ⁊ dedit discipulis suis di-
cens. Hic est calix ⁊c̃. vsq̃z pcõrum. Hoc fa
ciet in meã cõmemoratione. Unde conuer
sum est vinũ ad illa verba in sanguinẽ. Et
tunc primo cõmunicauit se: ⁊ postea disci-
pulos suos ⁊ iudam similiter. Sed que-
riť dubiũ. Utrũ xp̃s bñ fecerit cõmunicãdo
iudam quẽ sciebat esse in peccato mortali:
Respondeo ꝙ sic: q2 pctm̃ illius erat secre-
tũ. Unde non debebat ꝓpalari. De ista po
tatione ipleta est ꝓphia: ⁊ figura. Primo
ꝓphetia. Can.5. Bibite vinum ⁊ inebriami
ni charissimi. 2. Figura de Helia cui ange
lus apparuit.i.Re.19. Comede ⁊ bibe ⁊c̃.
Et tunc in cena illa post cõmunionẽ fecit il
los oẽs sacerdotes. Et Petrum fecit suum
vicariũ:dicens illi. Ego rogaui ꝓ te petre:
vt non deficiat fides tua ⁊c̃. Stans autem
ad mẽsam ⁊ considerans amorẽ ⁊ humani
tatẽ quã ostẽderat iude. Intra seipsũ tur-
batus dixit. Amen dico vobis q2 vnus ve-
strum me traditurus est. Tunc apl̃i treme
facti ad hanc vocẽ in faciem adinuicẽ asp-
iciebant querẽtes de quo diceret. Unũ ⁊ p̃ste
singuli dicere. Nunqd ego suz dñe: q.d.nõ
habeo conscientiã tãti sceleris. At Iesus res
pondit. Qui itingit mecum manũ in para-
pside hic me traditurus ẽ. Ex hoc dicto non
inotuit eis qs esset: q2 oẽs.xij. in vno catino
comedebant. Noluit manifestare ipsum q2
petrũ eũ dentibus lacerasset. Filius qdem
hois vadit.s.spontanee ad passionem: sicut
scriptũ ẽ de illo. Verũtamen ve hoi illi per
quẽ filius hois tradeť. Bonũ erat ei si nõ
fuisset natus hõ ille.i.melius fuisset ꝙ fuis-
set mortuus ante natiuitatẽ ex vtero. q2 pu
nitus fuisset ꝓ pcõ originali tm̃: ad lymbũ
iuisset: mõ ibit ad isernũ. Tunc petrus si-
gnũ fecit Ioãni. Inter quos maxima erat
amicitia q erat plus xp̃o familiaris: si sciret
qs eẽt ꝓditor. Et Io. posuit caput suuz in
sinu xp̃i ⁊ dixit. Dñe qs est q tradet te: Di-
cas mihi o magr̃ bone. Et xp̃s rñdit. Ille ẽ
cui itinctũ panem porrexero. Et dedit xp̃s
bucellam panis iude. Et stati demon maio
rẽ in eo accepit potestatem. Et dixit illi do
minus. Quod facis:fac citius. Hoc autem
verbũ non itellexit discũbentium aliqs ad
qd ei tale verbum dixerit. Nec fuit hoc ver
bum imperatiuũ nec iductiuũ:sed retracti
uũ. Non intellexerũt dico p̃fatum verbuz:
q2 credebant ꝙ iret emere aliqd pro festo.
Iudas aũt nolens ꝙ aliqs haberet eum
suspectum dixit. Nunquid ego sum rabi:
Et xp̃s tu dicis. Ego non dico. Et statiz sur
rexit iudas ⁊ iuit ad pricipes sacerdotum
q eum expectabant. Videns ꝙ recesserat
dixit. Filioli adhuc vobiscum modicũ sum
Omnes vos scandalum patiemini in me i
nocte ista. Q2 scriptum est Zach.13. Per-
cutiam pastorem ⁊ dispergenť oues gregis
q2.s. appropinquat hora in qua ego ero cõ
prehensus. Sed dum resurrexero p̃cedam
vos in galileã. Tunc Petrus apostolorum
priceps dixit. Et si omnes scandalizati fue-
rint in te: sed non ego. Silr̃ omnes dixe-
runt. Respondit iesus. Amen dico tibi: q2
hodie anteq̃z gallus cantet:ter me negabis
Et petrus. Et si oportuerit me mori tecũ nõ
te negabo. Nec mentitus est petrus. q2 cre
debat se verum dicere. Glo. Permisit autẽ
deus petrum cadere:vt nemo de se presu-
mat. Videns autem iesus ꝙ discipuli tur-

darentur de suo recessu quem predixerat
eos pacificare voluit. Ubi pulchrum sermo
nem fecit eis de pace: eos confortando ad
illam. Notat Thomas vbi supra. Quod
xp̄s semper in omnibus pacem voluit. Pri
mo in aduentu elegit tp̄s pacis. p̄s. Orie-
tur in diebus eius: iustitia ⁊ abundantia
pacis. Secundo in suo ortu. Pacem homi-
nibus nunciauit per angelos. Luc. 2. Glo-
ria in altissimis ⁊c̄. Tertio p̱ apostolos. ad
predicandum misit. Mat. x. Intrantes do-
muȝ primū dicite. Pax huic domui. Quar
to in suo recessu ab apl'is. Pacem meā do
vobis. Finita cena dixit apl'is. Surgite ea
mus: q̄ꝛ forte non erant bene attēti ad ser-
monem: timentes ne iudei superuenirent ad
ipsum capiendum. Unde exierūt in montē
oliueti: vbi erat villa que dī Gethsemāi ⁊
ibi finiuit sermonem suum. Finito sermone
egressus est cum discipulis trans torrenteȝ
cedron in quēdam ortum: Xp̄us bibit de
aq̄ torrentis: Iuxta illud. De torrēte in via
bibit ⁊c̄. Et Aug. dicit. In orto capi voluit
vt deleret peccatū cōmissum in orto delicia
ruȝ. Et cum introisset dixit eis. Sedete hic,
donec vadā illuc ⁊ orē ⁊ donec reuertar ad
vos. Figura completa ē Gen̄. 22. de Abra-
am q̄ dixit famulis suis dum iret sup̱ mon
tem cum Isaac. Expectate hic cum asino.
Et assumpsit secū Petrum Jacobū Joan
nem. Et cepit ꝯtristari ⁊ mestus eē. ⁊ ait il
lis. Tristis est aīa mea vsq̄ ad mortem. Se
cundum Bona. in. 3. di. 15. Tristabatur de
duobus. Primo ꝓ timore naturali mortis
iminentis: q̄ꝛ sensualitas aīe xp̄i morteȝ re-
cusabat. Secūdo tristabatur ꝓ ruina apo-
stolorū ⁊ iude. Sustinete hic ⁊ vigilate me
cum. Auulsus est ab eis quantuȝ est iactus
lapidis: ⁊ positis genibꝰ orabat. Pater mi
si possibile est trāseat a me calix iste. Uerū
tamen non sicut ego volo sed sicut tu. Ubi
notandum est s̄m doctores. Q̄d in xp̄o fu
it quatruplex voluntas.
¶ Uoluntas carnis.
¶ Uoluntas sensualitatis.
¶ Uoluntas rōnis. ⁊ Uoluntas diuinita-
tis. Prima volūtas carnis: ⁊ hec nullo mo
do volebat pati. Secundo voluntas sen-
sualitatis: ⁊ hec murmurabat ⁊ timebat.
Tertio voluntas rōnis: ⁊ hec obediebat ⁊
cōsentiebat: Iuxta illd̄ Isa. 53. Oblatus ē
q̄ꝛ ipse voluit. Quarto voluntas diuinita
tis ⁊ hec impabat ⁊ sniam dabat. Q̄ꝛ igit̄
erat verus homo. ideo tristis erat anima
eius. Completa prima oīone. venit ad di-
scipulos suos: ⁊ inuenit eos dormiētes. Et
ait petro. Simō. Dormis? Nō potuisti vna
hora vigilare mecuȝ? Petrus qui fuerat p̄
ceteris gl'atus: erat p̄ ceteris increpandus.
Et ait apl'is. Uigilate ⁊ orate vt non intre
tis in tentationeȝ. i. ne a tentatione supemi
ni. q. d. Modus vincēdi tentationē: est per
oīonem. Sp̄us quidē ⁊c̄. Iteruȝ scd̄o abijt
⁊ orauit eundem sermoneȝ dicens. Pī mi
si non pōt hic calix trāsire nisi bibam illū: fi
at voluntas tua. Et factus in agonia: proli
xius orabat. Erat aūt hec agonia s̄m Ni-
colaum de lira reluctatio sensualitatꝭ mor-
tem horrētis. Et factus ē sudor sicut gutte
sanguinis decurrentis in terrā. Et apparuit
angelus de celo ꝯfortans euȝ. i. aliqua ver
ba consolatoria dicens ei. Que verba non
sunt in euāgelio. Sed q̄dam dicūt q̄ ꝟba
potuerūt eē talia. Saluatore deꝰ meus. oīo
nem tuā ⁊ sudorē sanguineum ego obtuli
deo pri in ꝯspectu curie celestis. Et oēs p̱ci
dētes supplicauimus vt hunc calicem pas-
sionis transferat a te o iesu benigne. Et rn̄-
dit pī. Nouit filius meus quod repēptio
humani generis quam sic optauimus sine
morte sua decēter fieri non potest. Ideo si
salutē vult aīaꝝ: opꝫ eū pati ꝓ ipsis. Quid
ergo vis agere o iesu? Rn̄dit iesus. Salutē
oīno volo aīaꝝ. Unde potius eligo mori vt
aīe saluent̄ quas ad suā imagineȝ creauit
pī: q̄ȝ velim nō mori. ⁊ aīe nō redimant̄. Fi
at pr̄is mei volūtas. Et angelus ad eū con
fortādū. O iesu cito trāsibūt penosa ⁊ ppe-
tuo gl'osa succedēt. Dicit pī q̄ semp̱ vobis-
cū ē. ⁊ q̄ mr̄em vestrā ⁊ discipulos s̄uabit
illesos. Et sic recessit angelus. Et dicit Bo-
na. in. 3. di. 20. visionem angeli fuisse corpo-
reā. Et post hoc venit ad discipulos suos ⁊
ait illis. Dormite iam ⁊ requiescite. q. d. nūc
diu poteritis dormire q̄ꝛ hora appropinq̄t.
Erāt oculi eoꝝ grauati ⁊ p̄ verecūdia non
sunt ausi respondere. Ecce appropinquat
q̄ me tradit. Adhuc eo loquente iudas in-
trat ortū cū ministris q̄ꝛ timebat ne turba
auferret eū ab eis ⁊ dixit iudeis. Quēcun

q̄ osculatus

ꝙ osculatus fuero ipse est tenete eum. Secũ Tho. vbi supra: dedit eis tale signum: ne loco xp̄i caperēt Jacobū minorem q erat similis xp̄o in facie. Accedēs iudas ad eum osculatus est ⁊ dixit. Aue rabi. Cui iesus. Amice ad qd venisti: quasi dicat. tu ostēdis amicitiā signo: sed ꝓditionem agis de facto. Vel sic. O iuda amice mi cui si ad penitentiā redieris: misericordiam ꝓmitto. O iuda quem dilexi. cuius pedem in cena laui. cur me derelinquis: O misericordia dei. tradit ⁊ compatitur traditori. O suauitas creatoris. De osculo isto cōpleta est ꝓphia ⁊ figura. Prophia p°. ps. Qui edebat panes ⁊c. Figura. 2°. 2. Re. 20. De Amasa salutato a Johas cum osculo. Salue mi frater. Et alia ⁊c. Queritur hic dubiū. Utrum si iudas non tradidisset iesum ⁊ iudei nō crucifixissent eum: fuisset redemptum genus humanū. Rñdet Alexan. in. 3. volu. sum. ꝙ sic. q͛ in tali casu sola volūtas patiēdi sufficisset ad redemptionem. Turbe aūt approximanti. christus iuit obuiam dicens. Quem queritis: Abierūt retrorsum dicentes. Jesum nazarenū. ⁊ dixit eis. Ego sum. Iterum interrogauit eos: postq̄ surrexerāt ad preceptum eius. Quē queritis: ne. s. errarent i captione eius. Illi aūt dixerūt. Jesum nazarenū. Et iterum ceciderūt retro in terram vt sic declararet virtus diuinitatis eius. 2. Re. 6. De Oza q͛ archā tetigit percussus retro cecidit. Ita iudei: q͛ xp̄m ⁊c. Sup quo clamat Aug. Ubi nūc militū cohors: Ubi terror ⁊ murmur armorum: Quib⁹ dixit xp̄s. Dixi vobis: q͛ ego sum. Si ergo me queritis: sinite hos abire. s. apostolos. Tūc accesserūt ⁊ manus iniecerunt in iesum ⁊ tenuerunt eum. Uidentes aūt hoc discipuli dixerunt. Domine si ꝑcutimus in gladio: Ante q̄ xp̄s rñdit: petrus gladio percussit malchum seruū pontificis. absciditq̄ auriculam eius dextram. Volens percutere in capite.

Sed queritur dubium. Unde gladius erat petro: Chriso. respondet. Qd audiens iudeos contra xp̄m conspirasse armauerat se. Theophilus vero dicit: ꝙ habuerat ipm in cena pro vsu agni. Sed xp̄s auriculam sanauit: ⁊ petrum charitatiue redarguit dicens. Mitte gladium tuum in vaginam. An putas q͛ nō possum rogare patrē meū ⁊ exhibebit mihi modo plusq̄ duodecim legiones angelorum: Ubi dicit Hieronym⁹. q. d. non indigeo auxilio. 12. aplorum. Duodecim legiones faciunt. 62. millia angelorum. Quomodo implebuntur scripture ꝓphetarum: Calicem quem dedit mihi pater: non vis vt bibam illum: Deinde vertit se turbis dicens. Tanq̄ ad latronem existis cum gladijs ⁊ fustibus comprehēdere me: Quotidie apd vos erā docēs in tēplo ⁊ nō me tenuistis. Tunc illi comprehenderunt iesum. ⁊ ligauerunt eum. O flebile spectaculum. O dolendum malum. O lachrymabile factum. Uidere illos canes in xp̄m seuientes. Alij ceperunt eum per capillos: et violenter eum in terram proiecerunt. Alij manus gratiosas retro verterunt. Alij funibus illum duris ligauerunt: Alij pugnis ipsum percusserunt. Quid audis o anima mea: Nōne vides filium virginis ligatū: Cur non ploras: Cur non clamas ad sydera: O iesu salus anime mee: propter me talia pateris. Apostoli autem talia videntes territi fugerunt: eo relicto. De ista fuga impleta est ꝓphetia. triplex. Primo Job. d. i. Fratres mei longe steterūt a me: ⁊ noti mei q̄si alieni recesserūt a me. Secundo Dd. ps. 87. Elongasti a me amicum ⁊ primum ⁊ notos meos ⁊c. Tertio Zach. 13. Percutiam pastorem ⁊c. O quantum fuit dolor apostolorum ⁊c. Uinctus autem ductus est primo ad Annam: q͛ erat socer cayphe ⁊ q͛ eundo ad domum cayphe. habebant transire ante domum istius Anne. ideo intrauerūt domum eius ob ipsius reuerentiam. Eunte autem iesu picture ⁊ imagines prophetarum ⁊ patriarcharum que erant super muros hierusalem se inclinabant xp̄o. Sequebant autem iesum Petrus ⁊ Joannes. Discipulus autem Joannes erat notus pontifici. ⁊ intrauit in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad ostium foris. Quem Jo. introduxit. Tunc ancilla ostiaria dixit petro. Nunquid ⁊ tu es ex discipulis istius: Respondit illi. Non sum. Et statim gallus cantauit prima vice. Sed petrus non audiuit. Calefaciens autem se petrus ad ignem et Jo. q͛ erat frigus. Anna fecit

sibi presentari Jesum ligatũ ⁊ examinauit
eum de duobus. Primo de discipulis suis.
Secundo de doctrina eius dicẽs. Quales
sũt isti tui homies. ⁊ qualis doctrina tua?
Respondit Jesus. Ego palam locutus suꝫ
mũdo quid me interrogas? Interroga eos
qui me audierunt: quid locutus sum eis.
Tunc vnus minister põtificis dedit alapã
Jesu dicens. Sic respõdes pontifici? O mi
randa patientia iesu. Percussus in faciem
ictu graui manu furibunda. adeo vt dẽtes
eius oris ei remouerentur ⁊ os sanguinem
expueret. Nil tñ cõtumelie locutus est ei sꝫ
dixit. Si male locutus sum: testimoniũ per
hibe de malo. Si aũt bene cur me cedis?
Percussio illa fuit maxima iniuria triplici
ratione ẜm Tho. vbi supra. Primo qꝛ ẜuꝰ
percutit dominuꝫ. Secundo qꝛ in loco ho-
norabili. s. in atrio corã oibus. Tertio quia
sine causa. De hac percussione impleta est
prophetia Treno. 3°. Dabit percutienti se
maxillam: saturabitur opprobrijs. Sed
queritur dubium. Utrũ christꝰ bene locu-
tus fuerit illi de ꝑcussiõe? videtur ꝙ nõ: qꝛ
ipe precepit Mat. 5. Si qs te percusserit in
maxillã dextram: prebe ei ⁊ alteram. Ipe
autem non fecit: sed magis percutientem
correxit. Rñdet Aug. ꝙ illud preceptuꝫ est
secundũ preparationẽ animi magis: nõ ãt
absolute datum: qꝛ. s. homo dꝫ habere ani-
mũ preparatum ad hoc faciendum: vbi vi
detur hoc expedire ad honorẽ dei. Sequi-
tur. Quia Anna nõ regebat anno illo fecit
eum duci ligatũ ad domũ Cayphe. Et pe-
trus sequebatur vt videret fineꝫ. Jesus ꝓ
positus fuit in carcere quodaꝫ obscuro sub
solario. qui adhuc supest vel eius vestigiũ.
Et ligauerunt eum ad quãdam colũnaꝫ la
pideam que petra murata fuit ⁊ dimiserũt
ei milites armatos ad custodiam: qui ꝑ to
tam noctem eũ vexauerũt cum derisionibꝰ
⁊ maledictis. Modo vnus ⁊ modo alius.
Et dñs patienter omnia portabat. O iesu
ad quorũ manus venisti. Et sic stetit ꝑ totã
noctem vsqꝫ mane ad illam colũnam liga-
tus. Beatus Jo. vadit ad dñam ⁊ socias i
domũ Magdalene existentes. non tamen
audebat domũ ingredi. Eiulans ⁊ clamãs
ad ostiuꝫ domus. Magdalena vt vidit Jo
annem: cecidit quasi mortua i terrã. Quid
est o Jo. de magistro meo? Respõdit. Heu
quia comprehensus a Judeis. ad domum
Cayphe est deductus. Narrat hec matri.
Mater autem quasi mortua se ponit i ora
tione orans ad patrem. Pater dulcissime
recõmendo vob filiuꝫ meũ. Ne sitis crude
lis q cuncti misericors estis. Si aliꝰ modus
ẽ o pater nõ moriaẜ. Et dixit Jo. O nepos
dulcissime. videas finem filij mei quomodo
facit: ⁊ nuncia mihi qꝛ videre euꝫ volo. Re
dijt cito Jo. ad domũ Cayphe. Et petrus
stabat ad ignem. Et vna mulier petrum re
spiciens tristẽ dixit. Credo ꝙ hic sit de disci
pulis istius. Tunc illi hoies dixerũt petro.
Uerũ dicit mulier. Nam loquela ostendit
eũ esse galileũ. Figura iudicũ. xi. de Effra-
theo qui notus fuit ad linguã dum dicere
debuit seboleth dicebat teboleth. Tunc pe
trus timuit magis ꝙꝫ plus. Et cepit iurare
ꝙ non esset eius discipulus. Ecce secunda
negatio. Or stãtibus his i istis verbis: co-
gnatus eius cui petrus absciderat auricu-
lã venit. Et audiens verba hec dixit. Quõ
potes negare ꝙ nõ sit verũ? Nõne te vidi i
orto? Immo tu es ille qui auriculã abscidi
sti cognato meo. Tunc cepit petrus iurare
⁊ dicere ꝙ nõ nouit hominem. Ecce tertia
negatio petri. Et statim gallus cãtauit. Et
tunc xp̃s petrum respexit ⁊ recordatus est
petrus verbi quod dixerat. Priusqꝫ gallus
⁊c̃. Egressus foras fleuit amare. Ubi ĩ quan
dam cauernã iuit que dicitur Gallicantus
in qua vsqꝫ ad diem resurrectionis stetit. ⁊
sic patet primũ mysteriũ.

s Ecundum principale mysterium di
citur acerbitatis. Queriẜ a doctori
bus. Utrum xp̃i passio fuerit oium
passionũ acerbior? Rñdeo ẜm Tho. 3. ꝑ. q.
66. Ric. in. 3. Bona. in. 3. dist. 16. Qꝺ dolor ⁊
passio christi fuit maxima omnium passio-
num huius vite. Quod probaẜ quintupli-
ci ratione. videlicet.

¶ Primo. ratione delicationis.
¶ Secundo. ratione causalitatis.
¶ Tertio. ratione temporalitatis.
¶ Quarto. ratione vtilitatis.
¶ Quinto. ratione floride etatis.

¶ Primo ratione delicationis. Maxima
est in theo. ⁊ apud philosophos approbata
ꝙ quãto quis est delicatioris nature ⁊ cõ-
plexionis:

plexionis: tantomagis affligitur ⁊ tristaꝛ in parte sensitiua. Quod pꝫ de nobili ⁊ rustico. Et quanto etiam pars corporis que patiꝛ lesionem est magis sensibilis: tanto magis lesio affligit. Quod patet exemplo. Ignis aut frigus magis affligit in manib⁹ vel pedibus: q̄ȝ in reliquis partibus corporis. Ex eo q͛ est pars magis sensibilis: propter concurrentiam plurium ossium. neruorum. ⁊ venarum. Ad propositum. Xp̄s fuit valde delicatus. In. p̄s. Speciosus forma ⁊c̄. Insuper eius passio maxima fuit in locis neruosis. in manibus. in pedibus: propter fixuras clauorum. Igitur eius passio fuit ⁊c̄. ¶ Secundo rōne ⁊c̄. Quia non ꝓ sua causa dulcissimus iesus passus est: sed pro nobis peccatoribus. q͛ nunq̄ȝ peccauit. i. P. 2. Qui peccatū non fecit ⁊c̄. Pro nob̄ ergo mortuus ē. Isa. 53. Omnes nos quasi oues errauimus. ⁊ dn̄s posuit in eo oīum nostrum iniqtatem. In eodem. Ipse autez vulneratus ē ꝓpter iniqtates nostras: attritus est ꝓpter scelera nr̄a. O iesu benigne: nos male egimus. ⁊ tu pniam facis. Verificaꝛ ꝓphia Dd̄. Que nō rapui: tūc exoluebam. Et sic pꝫ secūda rō. ¶ Tertio rōne ⁊c̄. Nam oī tempore hoīes fugiunt mortem: sed precipue in solēnitatibus ē eis molestior: propter multitudinem personaꝝ. Erat enim solēnitas pasce que erat precipua sup omnes alias. In qua tenebanꝛ iudei ex lege conuenire de quibusdam ciuitatibus ⁊ locis ad templum hierosolymis situm: ad sacrificium celebranduȝ. Quia per varias eorum captiuitates erant satis dispersi ꝑ orbem. In Italia. In Asia. In Affrica. Quanto ergo quis condēnatur ad morteȝ propter maleficium. occurrente maiori concursu populi. tanto maior ei insurgit pena confusionis ⁊ erubescentie: q͛ considerat ꝙ qui videt alijs narrat. Et si peregrinus est: reuertens in pr̄iam suam diuulgat ciuitati sue. Christus iesus passus est quando quasi totus mundus presens aderat festiuitati pasce. Ideo sua passio fuit omnibus nota ⁊c̄. ¶ Quarto rōne ⁊c̄. Nulla eniȝ vilior apud iudeos mors erat morte crucis: q maledicebanꝛ. Deute. 29. Maledictus homo q pēdet in ligno. Sap. 2. Morte turpissima. s. crucis: condēnemus eum. Sicut ⁊ apd̄ nos ē mors furcaruȝ. Hac morte passus est. Igitur ⁊c̄. ¶ Quinto rōne ⁊c̄. Nā si omnibus mors est molesta: precipue illis qui sunt in florida etate. Alexander magnus amarissimē fleuit videns se morti ꝓximum: eo q͛ iuuenis. q͛ dicitur mors immatura. Christus passus est in etate iuuenili. 33. annorum cum dimidio. vt prophetauit Sybilla cumana. Igitur ⁊c̄. Unde ipse dicit Tre. i. O vos omnes qui transitis per viam: attendite ⁊c̄. Mane auteȝ facto. s. feria. 6. conuenerunt omnes populi cum senioribus plebis. Et scribe consilium facientes querebant falsum testimoniū cōtra dominum: vt eum morti traderent. vt possēt accusare eum pilato. Et cum multi falsi testes fuissent falso locuti non fuerunt approbati. Nouissime autem venerūt duo falsi testes dicentes contra eum: de duob⁹. Nos audiuimus eum dicentem. Soluite tēplū hoc ⁊ in triduo reedificabo illud. Insuper ipsum accusamus: quia se fecit filiuȝ dei. De istis impleta est prophetia Dd̄. Insurrexerūt in me testes iniqui. Christus autem nihil ad hoc respondebat. O bone iesu qui totum mundum docuisti ⁊ nunc siles. Dixit autem ei cayphas. Nonne vides in quantis isti te accusant: Nec etiam cayphe christus aliquid respondit. Indignatus cayphas dixit ei. Adiuro te per deum viuum: vt dicas mihi si tu es xp̄s filius dei viui. Christus autem ne videreꝛ nomen dei despicere: respondit verbum hoc. Tu dixisti. q. d. Ita est sicut dixisti ⁊ tamen si ego dixero non credes mihi. Verūtamen ne excusationem habeatis supple o vos iudei: dico vobis q͛ videbitis filium hominis. id est me: in die iudicij venientem in nube ad iudicandum mundum. Et dixerunt ei iudei. Ergo tu es fili⁹ dei: Respōdit eis. Uos dicitis q͛ ego sum. Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua. volens ostendere amorem legis. d. Blassemauit. Quid adhuc egemus testibus: At illi dixerunt omnes. Reus est mortis. Tunc ceperunt eum ⁊ expoliauerunt. ⁊ eius oculos bindauerūt ipsum ligantes ad columnam. Quidam ꝑcutiebant eum in faciem. d. Quis est qui te percussit: Quidam palmas in faciem dabant. Quidam spuebant in eum. Clama

hic. O maria: si scires quomõ de filio tuo male tractatur. De hac derisione ⁊ percussione. impleta est prophetia Isai. 50. Faciem meam non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me. O iesu benedicte q̃ dure q̃ aspa fuit tibi nox illa in qua a principio vsq; in finem quietem nesciuisti. Uenerunt autem principes iudeorum ⁊ pharisei ad domum cayphe ⁊ acceperunt christum ligatum ⁊ flagellatum: ⁊ adduxerunt eum ad domum pilati. Secundum Chrisostomum imperator romanus habebat duos vicarios quasi reges .s. pilatum ⁊ herodem. Pilatus erat dominus hierusalem: ⁊ herodes in prouicia galilee. Nec erant iudei sed forenses: Iuxta Iacob prophetiã: Non auferetur sceptrum ⁊c̃. Ductus ergo coram pilato dixerunt ei. Inuenimus hũc morte dignum. Cum esset in pretorio. pilatus exit ad iudeos foras ⁊ dixit eis. Quaz accusationem facitis aduersus hominẽ hũc: Responderunt ei. De tribus ipsum accusamus. Primo q2 predicat falsam doctrinaz: sed mentiebantur in cap. q2 Io. 8. Ego veritatem loquor vobis ⁊c̃. Secundo q2 prohibuit dari tributa Cesari: sed mentiebantur quia Mat. 22. Reddite que sunt Cesaris Cesari ⁊ que sunt dei deo. Tertio q2 se facit regem iudeorum ⁊ filium dei. Audiens hos sermones pilatus dixit eis. Accipite eum vos ⁊ s̃m legem vestram iudicate. Responderunt iudei. Non licet nobis interficere quẽquã. Ingressus pilatus ad iesuz dixit ei. Tu es rex iudeorum: Secundum Remigium de duabus primis accusationibus pilatus non curauit inquirere. Nõ de prima q̄ .s. predicabat falsam doctrinam: eo q̄ ipse esset gentilis non iudeus. Nõ de secunda: quia sciebat illud esse falsum. Sz tantum de tertia q̄ esset rex iudeorum: eo q̄ romani nomẽ regis a iudeis abstulerãt. Respondit ei christus. A temetipso hoc dicis: an alij tibi dixerunt de me: quasi dicat. Concepisti hanc opinionem de me per temetipsum: Respondit pilatus. Nunquid iudeus ego sum. Gens tua ⁊ pontifices tui: tradiderunt te mihi ⁊ te accusat. Respondit iesus. Regnum meum non est de hoc mundo. quasi dicat. Non quero temporalẽ dominationẽ. Dixit ei pilatus. Ergo rex es tu: Respondit iesus. Tu dicis. Quia rex ego sum. Ego in hoc natus sum vt testimonium perhibeam veritati. Dixit pilatus. Quid est veritas: Et non expectato respõso exiuit ad iudeos dicens. Ego nullaz causam mortis inuenio in eo. Et vt liberaret eum: dixit iudeis maximum esse peccatuz: contra innocentem iudicare. Glose dicunt q̄ multa declarauit pilato: ꝓpter que querebat eius liberationem. Dicunt iudei. O pilate. si non esset nisi cõmotio quaz excitauit in populo. incipiẽs a galilea vsque huc: meretur mortem. Audiens pilatus ipsum esse de prouincia galilee gauisus est: eo q̄ non esset de sua iurisditione. Unde misit ipsum ligatum ad herodem qui tunc venerat ad festum pasce. Tunc herodes interrogauit eum de multis sermonibus: eo q̄ audierat multa de xp̃o. At iesus nihil respondit. Qd factum est duplici ratione. Primo q2 ipsum reputabat excõmunicatuz: eo q̄ occiderat Ioannem baptistam. Secundo q2 sciebat nihil proficere ei: q2 interrogabat ipsum ex curiositate. De isto silentio completa est prophia. Isa. 51. Quasi agnus coram tondente se: obtumescet. Tunc videns non respondere verbum: despexit ipz ⁊ vestiri fecit alba veste sicut fatuum. Unde fuit maxima iniuria. De ista derisione completa est prophia. Iob. 12. Deridetur iusti simplicitas. Unde remisit ipsum ad pilatũ: q2 non erat de sua iurisditione. Et facti sunt amici in die illa: quia erant antea inimici. De ista amicitia completa ẽ ꝓphetia. Astiterunt reges terre ⁊c̃. Pilatus autem conuocatis sacerdotum principibus ⁊ alijs dixit. Iam interrogaui istuz: similiter ⁊ herodes nihil mali reppit. Ideo ad me misit ipsum. Tunc isti clamauerunt. Tolle tolle eum. Crucifige. Audiens pilatus furorem iudeorum: conabatur tribus modis liberare eum. Primo: q2 se fecit regem. Ideo eum corripiam. Unde tradidit illum militibus flagellandum. Unde dicunt doctores q̄ ligauerunt iesum denudatum ad columnam quandam coraz iudeis ⁊ eum flagellauerunt acriter. Completa est prophetia Isa. i. A planta pedis vsq; ⁊c̃. Deinde imposuerunt

posuerunt capiti eius coronam spineam. et induerunt eum purpura ⁊ circunderūt eum ⁊ sanguis currebat ad terram. Et clamabant ante illum coronatum. Aue rex iudeorum. Et spuebant in eum ⁊ dabant ei alapas. Et percutiebant caput eius. De ista coronatione impleta est prophetia que dicit Isaie.2. Coronans coronabit te tribulatione. Et tunc pilatus ostendit eum sic flagellatum iudeis dicens. Ecce rex vester quasi dicat. Iuxta delictum ⁊ vestram iniuriam qua se regem fecit, puniri illum. Unde dimittatis eum abire. Clamauerūt omnes. O pilate crucifige eum. Tolle eum. Uidens demon tantam christi patientiam dubitās an esset messias ⁊ volens impedire passionem suam apparuit vxori pilati in somnis. Unde iudeis clamantibus crucifige. illa misit ad pilatum maritum: dicens illi. Nihil tibi ⁊ iusto illi. Quasi dicat. nullo modo eum condemnes. magis eum dimitte. Multa enim sum hodie passa per visuȝ propter eum. Quia vt dicit Rabanus: demon apparuerat ei monens eam terroribus ad liberationem christi. Uolens sic impedire hominum salutem. Dubium ponatur. Utrum demon agnouit christum eē verum messiam. Secundo modo visus ē ad liberandum ipsum. Erat consuetudo inter iudeos. ꝙ omni āno in pascatis festo dimittebatur vnus de incarceratis propter honorem festi. quem ipsi petiuissent. An christuȝ An baraban vellent liberare. Quem vultis de duobus dimitti? Dixerunt omnes. Barraban. Et pilatus dixit. Quid faciam de iesu qui dicitur christus? Dicunt omnes. Crucifige. Et pilatus dixit. Regem vestruȝ crucifigam? Et iudei dixerunt. Non habemus regem: nisi Cesarem. vnde caueas. Si hūc dimittis non es amicus Cesaris. Et accusabimus te de proditione. Quia omnis q se regeȝ facit. contradicit Cesari. Quando pilatus audiuit hos sermones. et nihil proficeret ex verbis suis: voluit complacere iudeis ne accusarent eum. Tertio modo visus est. Cum enim christus esset in palatio pilati. Pilatus accepit iesum nudum flagellatuȝ: ⁊ ostendit eis vt sic ad compassionem mouerentur. Et dixit eis. Ecce homo: vȝ. quem vultis indigne crucifigi. Ostēde in hoc loco christum sine cruce. At illi videntes clamauerunt. Crusige eum. Tolle eum. O iesu amantissime quanta fuit istorum crudelitas iudeorum: qui dedisti eis tot beneficia. Et tamen dimittunt latronē homicidam barabam. te autem crucifigunt. O mens dura cur tam adamantina es: vt domino tuo compati negligas. Qui pro compassione tua voluit crucifigi. O iesu mi quantum nos dilexisti. Sed te nos miseri non diligimus. Sȝ vbi es o maria? Ubi habitas? An ignoras que circa filium tuum geruntur? O si sciuisset: mortua nō dubito cecidisset in terram. ⁊ hoc pre amore quem ad filium habebat. Quod audiens pilatus decreuit timore ductus sniam mortis dare. quā sniam videbimus infra.

T Ertium mysterium dicitur ⁊c̄. Uidens nāqȝ pilatus iudeorum furorem non posse sedare: quinimo clamabant. Si hunc dimittis ⁊c̄. Accepta aq̄ lauit manus coram populo dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti huius. Uos videritis. Super quo Remigius. Mos erat apud antiquos lauare manus coram populo. cū qs vellet ostēdere se immunē esse ab aliquo crimine. Ita fecit pilatus. O pilate: aqua maris non lauaret hoc peccatū. Quia scis quod propter inuidiam tradiderunt eum. Mat.26. Sciebat autem pilatus ⁊c̄. Uidens autem populus pilatum quasi pauidum dixit ei. Sanguis eius super nos ⁊ super filios nostros. Dicunt quidam singulis annis in crucifixiōe domini iudeos sanguinem emittere per posteriora. Iuxta illud. ps. Percussit eos in posteriora: opprobrium sempiternuȝ ⁊c̄. Pilatus ergo sedēs pro tribunali secūdm ordinem curie. sententiā iniustā cōtra iesuȝ protulit vt crucifigeretur: dicens sic. Nos pōtius pilatus pariter qȝ senatus populusqȝ romanus in hierosolimis vniuersaqȝ iudea locum tenens generalis. sedens pro tribunali ac volens Cesaris Augusti mandatisqȝ totius populi romani obedire ac decreta seruare: Iesum nazarenum conspectui nostro astantē

quem scribe ac pharisei crimine lese maie-
statis accusarunt. ac id per testes idoneos
rite iuratos interrogatosq; comprobarũt:
prout senatus consulta ac decreta clamãt
condẽnamus. Ducatur itaq; ad locũ iusti
cie solitum. Et postq̃ cum multis verberi-
bus cecideritis. cruci appendite: tali modo
vt eius anima a corpore separetur. Hec il-
le. Uidens iudas xp̃m condemnatum peni
tentia ductus sed falsa: laqueo se suspẽdit.
Sententia autem crucifixionis fuit acerbis
sima s̃m Aug. lib. de cõsensu euange. tripli
ci ratione. Et Thomã in Cathena aurea
simul cum Glosa.
¶ Primo. ratione onerationis.
¶ Secundo. ratione associationis.
¶ Tertio. ratione lamentationis.
¶ Primo ratione ⁊c. Crux xp̃i fuit valde
onerosa ⁊ grauis. Que grauitas põt osten
di ex duobus. Primo ex longitudine: quia
crux vt dicitur in historijs scolasticis in al
titudine longa fuit quindeci pedũ. Secun
do ex materia: quia fuit de cedro. cypresso.
oliua. ⁊ palma: que ligna sunt magni pon-
deris. Quã tamẽ patiẽter iesus portabat.
De hoc ligno crucis quõ sit inuentum. ha-
betur in historia scolastica. ꝙ regina Sab-
ba quando venit videre Salomonem. Ui-
de i Uora. De hoc ligno cõpleta est figura
Gen. 22. De Isaac. q portabat ligna. Sed
cum non posset portare quia debilis erat
iusserunt hõi cireneo noĩe Simoni vt tolle-
ret crucem iesu. Quoniam vt dicit Tho.
vbi supra. Cum sepius tentasse illam iesus
portare. pre debilitate ferre amplius non
potuit. Curre o anima mea. curre veloci-
ter ⁊ humeros tuos subige illi cruci. in qua
iesus bonus operatus est salutẽ. Et vidẽs
Joannes ꝙ non erat amplius remedium
euadendi ne mater posset conqueri de ip̃o.
cucurrit Bethaniam ad domum Magda
lene: vbi Maria mater remãserat. Primo.
O mater iquit mesta. O magdalena. Ma
ria attonita vocat magdalenã. O magda-
lena audi vocem vnam. videtur vox Joan
nis. Ad fenestram respiciunt ⁊ vident Joã
nem ante hostium stantẽ. Quid est hoc? O
mater sancta filius tuus ducitur ad mor-
tem. Statim maria cum magdalena veni-
unt ad ciuitatem hierusalem festine. Et in-
terrogant de filio. O fili mi vbi te inueniã?
Unde iuit ad portã caluarie. ¶ Secundo
christi passio fuit acerba ⁊c. Associatus nã
q; est duobus latronibus. prophetia cõple
ta est. Isa. 53. Et cũm sceleratis deputatus
est. Unde dubium queritur. Utrum conue
nienter sit factum hoc? Respondet Hiero.
super Mattheum. Quod sic. Ut sic magis
esset cõfusus benedictus iesus. Quia sicut
pro nobis maledictũ crucis voluit assume
re. sic pro omnium salute inter noxios quasi
noxius crucifigeretur. Maria autem de do-
mo pilati versus montem caluarie vadit
tota lachrymabilis. ⁊ eundo sanguinem fi-
lij sparsum in terra videbat. Anteq̃ ad lo-
cum deuenissent sue occisionis: mater eius
afflicta ⁊ mesta obuiã illi processit volens
ipsum tangere. Quã vt filius aspexit mero
re confectam in terrã cecidit fatigatus sub
cruce. Ipsa etiam mater b̃ndicta quasi mor
tua in terrã cecidit. Ob q̃d in loco illo i hu
ius facti memoriã capella a fidelibus con
structa est: que Sãcta maria de spasmo nũ
cupatur. In se autem reuersa filiũ nõ agno
scens dicebat Joanni. Qualis est Joãnes
filius meus? Respõdit Joãnes. Ille o ma-
ter benedicta est. qui est sanguinolẽtus. O
qualis dolor ṽginis. O qualis passio erat
illa. O maria dulcissima incipiunt verifica
ri Simeonis de filio tuo dicta etiam ⁊ v̄ te
ipsa. Et tuã ipsius animam ⁊c. Completa ẽ
prophetia Isa. 53. Uidimus eum quasi nõ
habentem spẽm nec decorem. Ubi sunt illi
oculi pelegrini: o iesu? Ubi illa facies to-
ta iocunda? Ubi capilli crispi? Ubi barba
rubicunda? Uidimus inquit propheta eum
quasi non habentem speciem nec decorem.
Ecce secunda rõ. ¶ Tertio ratione ⁊c. q̃r
sequebatur eũ multitudo populi mulierum
ac virorum qui plangebant eum ⁊ lamen-
tabantur. Cum quibus ipse compatiendo
predixit futuram calamitatẽ ⁊ desolatõem
ipsius ciuitatis. Filie hierusalem nolite fle
re super me sed super vos ipsas flete. ⁊ su-
per filios vestros: quoniam ecce dies venient
in quibus dicetis. Beate steriles que nõ ge
nuerunt ⁊ vbera que non lactauerunt. Et
hoc impletum est in obsidione ⁊ captione
hierusalem a Ro. Quando tot milia fue-
runt occisi ⁊ venditi ⁊ vsq; in hodiernum
diem per

dien per mundũ dispersi ⁊ vagabundi. qui ante erant peculiares populi. Sed merito. Queritẽ dubium. Cur iesus christus magis voluit pati in hierusalem q̃ alibi: Ad hoc respondeo ſm Augu. libro de cõsensu euange. Qđ hoc factum est duplici ratiõe. Prima quia hierusalem erat locus a deo electus ad sacrificia sibi offerenda. Que quidem sacrificia figuralia figurabant christi passionem: que est verum sacrificium. Ad ephe. 5. Tradidit semetipsum oblationem ⁊ hostiam deo in odorem suauitatis. Et idõ quia virtus passionis eius erat ad totum mundũ diffundenda: ideo in medio terre habitabilis pati voluit. idest in hierusalez. Unde in ps. Rex noster operatus est salutem in medio terre. idest hierusalem: q̃ dicitur terre habitabilis vmbilicus. Secũda ratio: quia hoc maxime ꝯueniebat humilitati eius: vt sicut elegit vterum virgis humilem: iuxta illud Respexit humilitatez ancille sue. Et sanctũ presepe in quo iacuit ⁊ plangere voluit: Juxta illud Ambrosij. Uagit infans inter arta ⁊c̃. Et locuz asine: iuxta illud Zacharie. 9. Ecce rex tu⁹ venit tibi mãsuetus sedẽs sup asinã. Insup colũnam elegit. i qua fuit vrisus. Et turpissimũ genus mortis crucis elegit. Ita pertinebat ad eius humilitatem perfectã. vt in loco tã celebri confusionem maximã sustineret. Uñ Leo papa egregie in sermõe epiphanie dicit. Quia formam ſui susceperat. Betleem preelegit natiuitati ⁊ hierusalem passioni. Ille. Erat enim hierusalem metrapolitana. principalis sedes magisterij ⁊ sacerdotij. Unde in illa debuit pati confusionem. Sed non in terra sed in aere. scilicet i monte Caluarij: quia vt dicunt alique glose: Abraam immolare voluit ibi filium qui figurabat futuram iesu christi immolationẽ. Et sic patet tertium mysteriũ.

Quartum mysterium dicitur crucifixionis. Quãdo fuerunt peruenti i montem Caluarie. qui est locus iudicij vbi mali decapitabantur: denudauerunt christum benedictuz: ⁊ quattuor milites diuiserunt vestimenta eius. sortem mittentes. De hoc completa est prophetia Dauid. Diuiserunt vestimenta mea sibi ⁊c̃. Que quidem vestis facta est a beata virgine ⁊ erat inconsutilis. que ipso crescente et ipsa crescebat. Habens ad quattuor angulos palliorum fimbriam sine recamaturaz: iuxta illud Numeri. 15. Loquere filijs israel vt faciant sibi fimbrias per quattuor angulos palliorum ⁊c̃. Hanc vestem milites diuiserũt. Cogita anima mea si potes: qualis dolor fuit quando extraxerunt camisiam q̃ adherebat vulneribus: pellis sequebatur ipsam. ⁊ riuuli sanguinis emanabant. At ille stabat sicut mansuetus agnus. Quo facto antequã poneret se super crucem: ad iudeos se vertit sic dicens. Popule meus quid feci tibi. aut quid molestus fui: Responde mihi. Ego pro te flagellaui egyptũ cum primogenitis suis. et me flagellatum ducis ad crucem. Ego te eduxi de egypto demerso pharaone in rubro mari. ⁊ me tradidisti principibus sacerdotum. Ego te paui manna per desertum: ⁊ tu me cecidisti alapis ⁊ flagellis. Ego dedi tibi sceptrum regale: ⁊ tu meo capiti coronam spineam. Ego propter te percussi reges cananeoruz: ⁊ tu percussisti caput meum arũdine. Ego aquaz de petra eduxi. Insurgentes cõtra te: hostes ꝓstraui. scilicet Seon regẽ amorreorũ: ⁊ Og regem basan. Ego a captiuitate diutina scilicet per septuaginta annos ꝓpter scelera tua in babilonia per Esdram ⁊ Zorobabel ad propria reduxi. Ego ex genere tuo carnem sumens. regale solium celi dimisi: vt tibi essem frater: tu autem parasti crucem saluatori tuo. Ego per ciuitates tuas. castra. ⁊ vicos discurri: in tui vtilitatem laborãs. Ego semper in templo docui: que te saluum facere possent. Ego cecos tuos illuminaui. leprosos mundaui. claudos erexi. obsessos a demonibus liberaui. Surdis auditum restitui. mutis loquelam. infirmis sanitatem. mortuis vitam. Nunquid in his molestus fui: Precepta diuina declaraui. errores confutaui. vitia reprehendi. consilia perfectionis adieci. Quid vltra debui facere ⁊ potui: ⁊ nõ feci: Heccine reddis domino popule stulte ⁊ insipiens. Pro his omnibus beneficijs tibi collatis: parasti crucem saluatori tuo. In illa hora fleuisset pater si corpus habu

isset ex compassione filij sui. Fleuerunt an-
geli. Isaie. 34. Angeli pacis amare flebūt.
Fleuit maria que gladio doloris fuit per-
forata. Et omnes dolores partus ⁊ mortis:
in passione filij fuerunt ei seruati. Fleuit
Petrus Matth. 26. Egressus foras fleuit
amare. Fleuerunt omnes apostoli: Iuxta
illud. Tristes erant apostoli. Fleuerūt om
nes mulieres. Magdalena. Maria Iaco
bi. ⁊ Salome. ⁊ relique mulieres. Luce. 23.
Filie hierusalem: nolite flere super me. sed
super vos flete. His dictis vertit se ad pa-
trem voce pia dicens. Pater mi. hec est ho
ra in qua quod ordinasti implere incipio:
propter obedientiam tuam. Iudei autem
his finitis ipsum ligauerunt super crucem.
Ille autem vt agnus mansuetus regalia
sua brachia extendit. Et illas manus san-
ctissimas spontanee crucifixoribus porre-
xit. Et aspiciens in celum dixit patri. Pa-
ter ignosce illis. Dum igitur in cruce exten
ditur. Unus accipit clauum ⁊ in manu sua
posuit. Alter miles qui tenebat aliam ma-
num videns ꝙ manus sinistra se retraxe-
rat ⁊ ꝙ non attingebat ad illud foramen
traxit illam fortiter. ponens pedem suum
ad crucem ⁊ fortiter eum traxit cum fune:
ita ꝙ ossa pectoris numerari poterant. Et
sic affixit eam clauo. Malleorum autem
ictus audiebantur ab illa mestissima ma-
tre: cuius cor configebatur clauis illis a-
cutissimis. Qui manus. ⁊ pedes. ossa. ⁊ car-
nes filij sui rumpebant. Et sic in cruce ex-
tensus dulcissimus sponsus dicebat patri.
Suscipe sancte pater me dilectum filium
tuum. quem tibi offerro in sacrificium im-
maculatum pro salute humani generis.
Ecce o pater mi. iam non amplius tibi offe
runtur legalia sacrificia hircoruȝ aut agno
rum: sed caro innocentis filij tui. Triginta
⁊ tres anni elapsi sunt. quibus hanc cru-
cem aspiciens in illam mori pro humani
generis redemptione desideraui. De pedi-
bus ⁊ manibus perforatis impleta est pro
phetia Dauid. Foderunt manus meas et
pedes meos. Secundum Bersi. christus
habuit tres lectos. Primum vteruȝ virgi-
nis in quo per nouem menses stetit. Se-
cundum: sanctum presepe in sua natiui-
tate. Tertium: crucem in qua habuit tan-

tum locuȝ vt caput appodiare posset: iuxta
illud Matth. 8. Uulpes foueas habent et
volucres celi nidos. filius autem hominis
non habet vbi caput reclinet. Unde idem
Bernardus. Circuire possum celum ⁊ ter-
ram: mare ⁊ omnia que in eis sunt. et non
inuenio te nisi in cruce o bone iesu. Ibi ia-
ces. ibi cubas. ibi dormis in meridie. Hec
ille. Pilatus autem scripsit titulum litteris
hebraicis. grecis. ⁊ latinis ⁊ posuit supra
crucem. Iesus nazarenus: rex iudeorum.
Sed queritur dubium quare hac tripli
ci lingua titulus ille fuit scriptus? Respon
deo secundum Chriso. Credibile est mul-
tos gentiles simul cum iudeis in hierusalē
propter festum conuenisse. Et ideo vt nul-
lus ignoraret: non in vna tantū lingua scri
psit sed in tribus. Dixerunt autem pontifi-
ces iudeorum pilato. Noli scribere Rex iu
deorum ⁊c̄. Pilatus autem. Quod scripsi
scripsi. Et crux eleuata fuit ⁊ posita in fora
mine atque plantata. In ipsa autem eleua
tione pondus corporis per tres clauos vel
per quattuor secundum quosdaȝ sustenta-
batur. Ideo mēbra illa incredibili crucia-
bantur dolore. Sed ⁊ tunc mestissima ma-
ter filium intuens confusum. deformē. gran
di angustia plenum. in medio latronum pē
dentem: adiutorio Magdalene ⁊ Ioānis
quantum potuit propinquam se fecit. Ubi
cernens filium mutatuȝ in facie: lachryma-
biles voces dabat. Hoc expressit Io. quan
do dixit. Stabat autem iuxta crucem iesu
mr̄ eius. ⁊ soror mr̄is eius maria Cleophe.
⁊ maria Magdalene. Et qdā. Stabat mr̄
dolorosa iuxta crucem dolorosa ⁊c̄. Canta
versum. Erant auteȝ turbe que clamabāt.
Preterenntes clamabant mouentes capi-
ta. Uah qui destruis templum dei ⁊ in tri-
duo reedificas illud. Salua temetipsum.
Si filius dei es: descende nunc de cruce.
Alios saluos fecit: semetipsum saluuȝ non
potest facere. Similiter vnus de his qui
pendebant latronibus: blassemabat eum
dicens. Si tu es christus: salua temetipsuȝ
⁊ nos. Respondit alter ⁊ increpabat eum
dicens. Neque tu times deum qui in ea-
dem es damnatione. Preterea quedam
glosa super Tobiam dicit demonem stetis
se super crucis humerum ⁊ cōsiderasse an

christus aliquam maculam haberet. Unde
ipse dicit Jo.14. Uenit enim princeps mũ
di huius ⁊ in me non habet quicꝙ̃. Jesus
autẽ in tot persecutionibus ⁊ maledictis
dixit septem verba: maxime vtilitatis.
Primum verbum. Pater ignosce illis.
Opere implens quod verbo docuit. quan/
do dixit Matth.5. Orate pro persequenti
bus ⁊ calumniantibus. Super quo verbo
Bernar. super Can. Flagellis cesus. spinis
coronatus. clauis confossus. opprobrijs sa
turatus: immemor tamen omniũ dolorum
clamat. Pater ignosce illis. Pater aman/
tissime. pater benignissime. A paterno no/
mine incepit filius ⁊ suo blandiens genito
ri. nil sibi nagari concludit dicẽs. Ignosce
illis. Nec ait examina. põdera: sed ignosce.
Ut doceat nos non debere ponderare. exa/
minare. iudicare: sed pleno ore atꝙ effica/
ci opere indulgere. Ille. Hoc verbo primo
Pater ignosce ſm Hierony. plusquã. 5000.
millia iudeorum ad fidẽ sunt conuersi. De
hac oratione completa ẽ prophetia. Isa.
53. Ipse peccata multorum tulit ⁊ pro trãs
gressoribus orauit: idest pro iudeis. Ecce p̃
mum verbum: maxime charitatis. Se/
cundum verbum fuit ad latronem: quãdo
ipse christo dixit. Memento mei dum ve/
neris in regnum tuum. Et christus respon/
dit. Amen dico tibi: quia hodie mecũ eris
in paradiso. O felix promissio. O breuis tã
te felicitatis adimpletio. Nullus ãte latro
nem: hoc verbum audiuit. Promissa siqui/
dem fuit patribus ⁊ prophetis eterna vi/
ta per christum: sed nulli sicut latroni ita
breui spacio designata. Sed q̃ritur: quo
modo illa die fuit in paradiso. quia vsque
ad dies quadraginta nullus paradisũ in
gressus est? Respondeo ꝙ latro vidit diui
nitatem. vnde paradisum habuit. Iste la/
tro fuit ille qui christum cum matre ⁊ Jo/
seph in egyptum fugientes a facie Hero/
dis. liberauit eos de manu latronum: ⁊ eos
sociauit vsque ad locum securum. Et stans
sic Jesus in cruce audiebat querelas ma/
tris dicentis. O fili mi oli aie mee consola
tio ⁊ gaudium: nũc aũt gladius penetrabi
lior oi ense acutissimo. Fili mi quem nouẽ
mensibus in vtero tenui. quẽ paruo lacte
paui. quẽ totiens infantem ⁊ paruulũ pan
nis inuolui. in cunis reposui. ⁊ amorosis am
plexibꝰ strinxi inter vbera mea. ⁊ osculata
sum. O q̃ infelix mihi ⁊ tibi facta est dies
ista. Et qs poterit mederi vulneribus dolo
rum meorũ. ⁊ mitigare angustiam miselle
matris tue: cum inspiciam te filium meum
vt leprosum factum: qui speciosus eras pre
filijs hoium. ut maleficum ⁊ reum cũ ini/
quis deputatum? Qui sanctus sanctorum
es. vt fatuum ⁊ stultum cerno. in quo recon
diti sunt oẽs thesauri sapientie dei. vt ho/
stem omnium: qui omnibus affabilis. beni
gnus. ⁊ humanus semper extitisti. ⁊ super
omnia videris oblitꝰ mei vidue mr̃is tue.
Nam ecce iam moreris: ⁊ nihil mihi dicis.
Et quid faciam ego sine te filio meo? Quo
diuertam? Ad quem confugiam? Tu mihi
pater. tu mihi frater. tu mihi blandus filiꝰ
eras. Tu mee diuitie. tu mee dilitie. tu mẽa
gloria. O me desolatam. que tantum filiũ
in cruce video deficere. O amantissime fi/
li loquere mihi matri tue. Loquere vt au/
diam vocem tuam cigneo canore dulciorẽ.
Loquere inq̃ vt sic saltem audiens verba
tua. patientior fiam ad tolerandam penã
que me cruciat pro amore tuo. Non dene/
ges mihi qd postulo. Exaudi me. ⁊ verbo
tuo consolare: ne deficiam in hac tribulati
ne. O fili mi lumen oculorum meoꝝ. conde
scendisti latroni: misericorditer loquẽs ei.
Acquiesce itaꝙ voto matris tue: ⁊ dic mi/
hi qd factura sim. His ⁊ similibꝰ querelis
loquebatur mestissimo filio, q non minorẽ
patiebat̃ penã pp teneritudinẽ mr̃is: quã
sentiebat amaricatam. Jõ dicebat. O mi
mr̃ quõ gaudia q̃ de me suscepisti cõuersa
sunt tibi in luctũ? Ubi sunt angeli: in mea
natiuitate canẽtes? Ubi pastores ad pre
sepe venientes? Ubi reges orientales in
cuna me adorantes? Ubi grata per. 33. an/
nos vtriusque conuersatio ⁊ familiaritas?
Uñ ei dixit triplex verbũ. Mlr̃ ecce filius
tuus. s. Joãnes euang. q secũ iuxta cr
erat. Sup q̃ Chriso. Nõ. d. mr̃ q̃ñ si d
locutꝰ fuissꝫ: forte cor v̓ginis crepuisset.
Tho. in Cathena aurea. q. d. dominꝰ ma/
tri sue. Usꝙ modo tui curam hũi: sed me/
mor tui. istũ relinquo. s. Joannem. Deinde
ꝯmendans eã discipulo dixit. Ecce mr̃ tua.
quasi dicat. Deputo te ad eius custodiã.

Et ex illa hora accepit eam discipulus in suam.s.curam ⁊ diligentiam. Unde dicit Joan. damasce. ꝙ dolores ꝑtus ⁊ mortis qui fuerunt ei preseruati: in morte filij sūt ei cōmunicati. Fatigatus iam delicatus Jesus q2 perdiderat quasi totū sanguinē sitiebat. Unde dixit aliud verbū. Quartum verbū. Sitio. Sitiebat naturalr̄ ꝓpter penam. ⁊ spūaliter salutē nostrā. Super quo Ber. in verbo Sitio. O dn̄e quid sitis? Fidem vestrā. Salutem vestrā. Gaudiuz vestrum. Plus aiarum vestrarum ꝙ̄ corporis mei cruciatus me tenet. Ille. Statiz dederunt ei milites bibere vinum cum felle mixtum. Unde queritur dubium. Quare vino sic amaro potauerunt eū? Rn̄det Nicolaus de lira. Q8 aliqui dicunt id factū fuisse: vt citius xp̄s moreretur. Et sic milites ab eius custodia citius liberarentur. q debebant ipsum custodire quousq3 expirasset. Sed Nicolaus ipse dicit alr̄ ⁊ melius. Nā legitur in quodam libro hebraico q apud eos intitulatur Liber iudicuz ordinarioꝝ. Q8 q2 Salomon dixerat Prouer. 31. Date siceram merentibus ⁊ vinum his qui amaro sunt animo: vt bibant ⁊ obliuiscantur egestatis sue. Ideo seniores iudeorum statuerunt. vt condemnatis ad mortem daretur vinum aromaticum ad bibenduz: vt facilius tolerarent passionem. In hierusalez autem erant matrone deuote que hoc vinū ⁊ siceram. i. potum inebriatiuuz dabant ex deuotione. Iudei ergo ex nimia crudelitate moti: tale vinum pro xp̄o datum ⁊ aliis duobus latronibus: acceperunt sibi ⁊ biberunt. De hac potatione impleta est prophetia. Amos. 2. Uinum damnatorum bibebant. s. iudei: ⁊ loco eius posuerunt acetuz cum felle mixtum. Cum ergo potum quereret Christus. Sitio. Milites quia biberant vinum illud. miserunt ad villaz in pedemōtis caluarie. ⁊ in domo mulieris petierunt vinum venale. Qua dicente: quid vultis facere de isto vino? Dixerunt. Dare potum volumus isti seductori qui dr̄ xp̄s. Tunc illa accepit acetuz ⁊ miscuit ei fel agni comesti sero precedenti. ⁊ eis dedit. Tunc illi xp̄o dederunt ad bibendum. p̄s. Dederūt in escam meam fel ⁊c̄. Sed cum gustasset noluit bibere. Potuit virgo clamare quando audiuit filium dicentem. Sitio. Heu mi fili quid audio? O vniuerse creature celi admiramini paupertatem filij mei. qui dicit sitio: ⁊ non potest habere. Qui creauit omnia. qui est omnipotens nō habet ad bibendum? O fili mi: cur non possum tibi sitienti ministrare? Cur tibi d' pectore meo lac illud porrigere non valeo. quod totiens dū paruulus eras: suxisti? Silr̄ ⁊ Magdalena flendo dicit. O magister bone. O magister care: ⁊ cur ego indigna discipula hac tanta necessitate subuenire tibi non possum? O damnata seuitia iudeorū. Ecce quō xp̄s protulit quartū dulce verbum. Quintum verbum fuit. Clamauit circa horaz nonam. voce magna dicens. Hely hely lama zabathani. Quod est interpretatum hely i. deus meus. Lama. i. quare. Zabathani. i. dereliquisti me. Super quo glosa dicit. deum dereliquisse eū in morte q2 potestati ꝑsequentiū cū exposuit. Subtraxit enī3 ꝓtectionem: sed non soluit vnionem. De ista derelictione completa est prophetia D8. Qui me consolaretur non inueni. Non. n. consolabantur eum sicut fieri solet morti addictos a ducentibus. Primo non iudei: Sed illudebant cum principibus sacerdotum ⁊ blassemabant. Secundo non gentiles: sed coronam spineam imponentes capiti. percutiebant eum. Tertio non discipuli qui fugerant ab eo ⁊ fidem amiserant de ipso. Quarto non marie. que similiter perdiderant fidem. Non deniq3 pater etern9 consolatus est eum. s. ad liberandum eum de manibus inimicorum sed pro nobis tradidit illum s. voluntati eorum permittendo agere quecunq3 crudelia voluerunt. Ideo clamauit hely hely. Quidam autez scz Romani milites: ſm Hiero. idioma hebraicum ignorantes dicebant. Heliam vocat iste. Uidens autem prophetias impletas dixit aliud verbum. Sextum verbū fuit. Consumatum est. i. totum feci propter quod veneram. s. vt patri obedirem. Ad Phil. 2. Factus est obediens vsq3 ad mortem. Super quo Aug. Christus ne perderet obedientiam: ꝑdidit vitā. Consumatū est. s. ꝑconiū patriarcharuz. Cōsumatū est:

locutio

locutio prophetarum. Consumatum est:
Figure.prophetie. Consumatum est:opus
redemptionis humane. Consumatum ē.i.
corpus meum iam mortuum est. Consuma
tũ est.i. Ade peccatuȝ:qui inobiens pomũ
comedit. Consumatum ē:vȝ vetus testamẽ
tum. Hoc dicto sol obscuratus est:q₂ a secũ
da hora tenebre facte sunt super vniuersaȝ
terram: vsque in horam nonam. Uellum
templi scissuȝ est in duas partes. Petre cre
puere. Terra mota est. Unde omnis cre-
atura compati christo visa est. In hora
autem nona: cum clamore clamauit voce
magna verbum septimum. Pater in ma-
nus tuas cõmendo spm meum. Et inclina-
to capite:tradidit spiritum. Canta hunc ℟
suȝ. Et anima illa sanctissima a corpore exi
uit.⁊ ad lymbum sanctorum prũm descen
dit. ℭ Crucem hic ostende. Diuus Ber. A
scendi xp̄s in altum crucis:vt ab oibus vi-
deretur. Uoce magna clamauit: vt ab om-
nibus audiretur. Clamori lachrymas ad-
didit:vt homo ei compateretur. Uidẽs au
tem maria filium mortuũ.fecit planctũ su-
per oẽs ciuitates. O hierusalem cui filius
meus tot ⁊ tãta fecit in miraculis.in predi
cationibus.ipsum occidisti. O capharnaũ.
O galilea. O effrem. lugete filium meum
mortuum. Hic est qui tot ⁊c. Uidentes au
tem sci patres xp̄ȝ. O quanta letitia. O q̃
ta iucunditas. Unde dixerunt illud Aug.
Aduenisti redemptor mũdi.aduenisti quẽ
desiderantes cotidie expectabamus. De-
scendisti p̱ nobis ad inferos:noli nobis de
esse.cum reuersus fueris ad superos. Ecce
qũo christi passio ⁊c.

q Uintum dr̃ ⁊c. Uidentes iudei ⁊ a
lij forenses tot mirabilia i eius mor
te.ꝙ terra tremuit.monumenta sũt
aperta.⁊ sol obscuratus:territi sunt. Et tũc
Centurio exclamauit dicẽs. Uere filius di
erat iste. Unde conuersus est ⁊ plures reuer
tebantur hierusalem flentes:tondẽtes pec
ctora sua:quia parasceues erat.i.dies ve-
neris. In cuius vespera incipit solẽnitas
sequentis sabbati. Iudei vt non remane-
rent corpora sabbato in cruce. Rogauerũt
Pilatũ.vt frangerentur crucifixorũ crura:
⁊ de cruce tollerentur eoꝝ corpora. Uene-
runt ergo milites ⁊ fregerũt crura latronũ.
Ad iesum ãt cum venissent.vt viderũt eũ
iam mortuum.non fregerunt eius crura: vt
prophetia eius cõpleretur Exo.12. Os nõ
cõminuetis ex eo.i.agno:qui christũ figura
bat. Unus ãt militũ.s. Longinus lancea la
tus eius aperuit:⁊ continuo exiuit sãguis
⁊ aqua. Sanguis ad nostram redemptio-
nem:aqua ad peccatoꝝ ablutionẽ. Que q
deȝ aqua ⁊ sanguis fȝ Th.in.3.par.q.46.
fuit miraculosus. Quod quideȝ optime fa
ctum est:quia sicut de costa Ade dormiẽtꝭ
facta est Eua:vt iquit Glosa interlinearis:
ita de latere xp̄i dormientis in cruce forma
ta est eccl'ia.que sanguine redimitur:aqua
lauatur. Hec ille. Unde iste longinus visuȝ
recepit:q₂ sanguis tetigit oculos eius. Un-
de ⁊ ob hoc conuersus est ad fidem.⁊ p̱ ip
sa tandem martyriçatus est. Ioseph auteȝ
cum esset discipulus christi.occulte iuit ad
amicum suũ Nicodemũ:q₂ ⁊ ipse discipu-
lus christi erat. Et ambo de licentia Pila-
ti deposuerunt corpus iesu de cruce. O qs
explicare posset imensuȝ dolorẽ marie: que
tota lachrymabilis rapuit eius sãctissimũ
corpus in gremio:ipsum per singula mem
bra deosculando:dicens. O caput sanctissi
mũ: quod totũ munduȝ docuit.illumina-
uit.rexit.infinita bona ei contulit.⁊ nunc te
video spinis coronatũ. O manus sanctissi
me. O pedes sanctissimi. Dic p̱ singula mẽ
bra. Similiter ⁊ hoc faciebant alie marie.
Que accepto vnguento ipsuȝ vnxerũt. Et
posuerũt eũ in monumẽto nouo. Duxerũt
ãt Mariã domum in bracaijs suis quasi
mortuã. Hoc pacto:accipias corigiã quaȝ
pones ad collũ. Et ex parte populi genibꝰ
flexis misericordiã pete. Ipsum deosculan
do p̱ singula mẽbra:sic dicẽdo. O bone ie
su ex parte huius populi ciuitatis. Baso q̃l
capo sancto. Ex parte populi.o bone iesu
baso quelle sancte mãe. Sic prosequere p̱
oia mẽbra. Et in fine dic. Te precor o dul-
cissime iesu p̱ tuã sanctissimã passionẽ: vt
huic populo tribuas oium peccatorũ suoꝝ
remissionem in presenti.⁊ gloriam in futu-
ro. Amen.

¶ In die iocundissime resurrectionis. De gloriosa christi resurrectione.

Esuz queritis nazarenũ crucifixum: surrexit nõ est hic. Mar. xvi.

¶ Quanta sia stata gaudiosa, festiua ⁊ letabũda, resurrectio filij dei in presenti die. N. satis aperte declaratur. si dulciter contẽplemur tripudia ⁊ leticias: quas fecerunt omnes creature in ipsa resurrectione. Scdm Tho. ⁊ Alber. tres sunt differẽtie creaturaꝝ. Primo superiores, vt angeli. Hi letati sunt in resurrectione christi: qꝛ videbant sanctos ab inferis extrahi. ⁊ sedes vacuas repleri. Unde ecclesia. Exulet iam angelica turba celorum. Secundo creature medie. i. homines huius vite letati sunt, vt apl'i. Ecclesia canit. Gauisi sũt discipuli. Et de mulieribus: ecclesia canit. Ille dum pergunt ⁊c. Tertio creature inferiores. i. sancti patres in lymbo: qui educti sunt a dẽsis, tetris, ⁊ caliginosis ergastulis. ⁊ carceribus lymbi: quem videntes eum suscitatum, dixerunt illud Aug. Aduenisti redemptor mundi quem desiderantes quotidie expectabamus. Descendisti pro nobis ad inferos: noli nobis deesse dum reuersus fueris ad superos. Ille. Et nos debemus gaudere ⁊ exultare. Ad hoc initat Dauid in ps. quẽ ecclesia sepe replicat in officio p̃senti. Hic dies ⁊c. Hec est dies in quo p̄res sunt liberati. Hic est i quo apostoli ⁊ mulieres gauise sunt. Hic est in quo salus nostra completa est. Ad hanc exultationeʒ inuitãt nos oĩa. Uidemus arbores florere, aues in nemoribus canere, terram proferre flores suos. Maximus in se. In resurrectiõe xp̄i aer salubrior, sol candidior, terra fecundior facta est. In ipsa nãqʒ omnia elemẽta gloriantur. Nam ⁊ ipsum solem arbitror ĩ hac die solito clariorem. Necesse est enim vt sol in eius resurrectione gaudeat qui in eius passione condoluit. Ille. De qua quideʒ resurrectione, tria dulciter contemplabimur.

¶ Primũ, dicitur congruitatis.

¶ Secundum, dicitur expectabilitatis.

¶ Tertium, dicitur iocunditatis.

Primum ⁊c. Dubiuʒ q̃ritur. Utruʒ fuit necessariũ xp̄ʒ a mortuis resurgere? Respondet Tho. 3. par. q. 53. ar. 1. Quod sic quintuplici ratione.

¶ Prima, est pp diuine iusticie ɔmẽdatiõeʒ.

¶ Scda, est pp desolatoꝝ consolationem.

¶ Tertia, est pp fidei nr̃e instructionem.

¶ Quarta, est pp vite nr̃e informatiõem.

¶ Quinta, est pp figuraꝝ veteꝝ ipletiõeʒ.

¶ Prima est ⁊c. Una maria est in Theo. Qđ iustitia diuina ⁊ hũana reqrit: vt merito reddat premiuʒ. Et merces labori. Et exaltatio humilitati. Mat. 20. Uoca operarios ⁊ redde ⁊c. Et Luc. 1. Exaltauit humiles. Et. 18. Qui se humiliat: exaltabit. Et 1. Petri. 6. Humiliamini sub potenti manu dñi: vt vos exaltet in tp̄e visitatõis. Et Ecclesiastici. 3. Quanto maior es: humilia te ĩ oĩbus: ⁊ corã deo inuenies gratiam. Ideo ⁊ cano. 7. q. 1. Ibi. Et. 15. q. 1. Firmissime. Et xij. q. 2. Charitatem: dicit. Iustuʒ est vt illi consequant stipendiũ: qui laboris impẽderunt obsequiũ. Et in Auten. de iudicibus. §. Ne aũt. col. 6. dicitur. Labor non debet eẽ sine fructu. Ad ꝓpositũ. Xp̄s in corpore multũ laborauit, ⁊ multas ⁊ isinitas angustias sustinuit. ⁊ vsqʒ ad infimũ humilitat̄ scʒ mortis se humiliauit. Iõ necessarium et ɔgruum fuit. ꝙ eius corpus resurgeret, ⁊ p̃miũ sue humilitatis reciperet. Et hãc rõem tangit apostolus Phil. 2. Factus est obediens vsqʒ ad mor. mortẽ ãt crucis. Propter quod ⁊ deus exaltauit illum ⁊ dedit illi nomen ⁊c. Christus se humiliauit super oẽs creaturas. Quia cũ esset diuinus ⁊ inuisibilis. induit hac nostra ignobili carne mortali. Humiliauit: matrẽ humilẽ eligendo. Humiliauit: in par[..]o tugurio nascendo. Humiliauit: sacramenta humilitatis. s. circũcisionis ⁊ baptismi suscipiẽdo. Humiliauit: virgini mr̄i ⁊ Ioseph. se subijciẽdo. Humiliauit: humiles piscatores sibi sociando. Humiliauit: in predicatione gloriam p̄ris querendo. Humiliauit: mũdanos honores spernendo. Hũiliauit: ɔuersando ⁊ pedes discipulorum

discipulorum lauando. Humiliauit denique: contu
melias. verbera. sputa. crucē. ⁊ mortē abie
ctissimam patiendo. Humiliauit tantū se.
ꝙ voluit ipsam humilitatē pro mr̄e. pro so
rore: cōpatiam. pro filia: fidem. pro socia ⁊ fa
miliari: cōpassionem. Hauendosi adunque
tanto humiliato. meruit ⁊ debuit sublima
ri: in premium tante humilitatis. Uñ ipse
dicit pr̄i. ps̄. 132. Dñe probasti me. s. per do
lores. Tu cognouisti sessi. me. i. approbasti
gl'am resurrectiōis mee. Unde p3 p̄ma rō.
¶ Secunda ⁊c̄. Hunc ordinē3 seruat diui
na iustitia: ꝙ nunq̄3 permittit suos amicos
in tribulationibus frangi. quin det eis con
solationes. Uñ ps̄. Secundum multitudi
nem dolorum ⁊c̄. Et Tob. 3. Post tempestatē
tranquillum facis: ⁊ post lachrimationem
⁊ fletum. exultationē infundis. Et. 2. Cori.
1°. Sicut abundant passiones christi in no
bis: ita ⁊ per ipsum abundat ⁊ consolatio
nostra. Hiero. super ps̄. Quot vulnera pa
timur: tot consolationes meremur. Ad pro
positum. Apostoli remanserant tristes de
morte christi. Ecclesia canit. Tristes erant
⁊c̄. Et tres marie. ⁊ virgo maria: que quasi
mortua remāserat pre dolore. Unde fleue
re omnes. Fleuit petrus Mat. 26. Egressus
foras ⁊c̄. Fleuere mulieres Luce. 23. Filie
hierl'm: nolite ⁊c̄. Fleuere āgeli Isa. 33. An
geli pacis amare flebunt. Cum igitur om
nes tristes fuerint morte eius: dignu3 erat
vt consolarentur. Qd factu3 est quando a
mortuis resurrexit: vt hodie qui letati sūt.
¶ Tertia ratio ⁊c̄. Ex hoc enim ꝙ christus
mortuus est ⁊ resurrexit: fides nostra cōfir
mata est. Ubi notandū. ꝙ inter omnes ar
ticulos fidei. articulus resurrectionis fuit
valde incredibilis maxime gentilibus. etiā
apostolis ad tp̄s. Unde phs in postpredi
camentis. A priuatione ad hitum non fit
regressus. Et. l. qui res. §. Aream. ff. de solu
tionibus. Homo mortuus: nunquam reui
uiscit. Unde apostolus predicans athenien
sibus. dum xp̄m predicaret audiebant eu3
libenter q2 bene loquebatur. Sed quando
dixit de resurrectione christi ⁊ alioru3 mor
tuorum: dixerunt. Nouorum demoniorum
videtur annunciator esse Act. 17. Ideo si
christus non resurrexisset a mortuis. inanis
esset fides nostra ⁊ vacua: q2 icredibilis fu
isset. Unde apostolus. i. Corin. 15. Si chri
stus non resurrexit: inanis est ⁊c̄. Uñ ipse
dicit patri in ps̄. Que vtilitas in sanguine
meo: si descendo in corruptionem? Glosa.
Nulla certe: q2 caput nostre future resurre
ctionis. Ubi nota s'm Alber. ꝙ duplex est
species resurgentium. Una est imp'fecta: vt
laçari q2 erat iteru3 moriturus Jo. 9. Alia
est xp̄i que fuit vera resurrectio: ⁊ spes nr̄e
future resurrectionis. ⁊ caput ipsius resurre
ctionis. ¶ Quarta rō ⁊c̄. Per hoc enim ꝙ
xp̄s resurrexit: dedit figurā nr̄e resurrectio
nis: dupliciter. P°: q2 sicut ille amplius nō
moritur. Ro. 6. Xp̄s resurgens ex mortuis.
iam non ⁊c̄. ita ⁊ homo spiritualiter nō de
bet amplius mori peccato mortali. Et cum
xp̄o debet resurgere hodie de sepulchro pec
cati. 2° sicut enim incoauit hodie vitā im
mortalem ⁊ nouam. ita hō incipere aliā vi
tam. Non differre resurrectionem suā spiri
tualem vsq3 in senectutem: q2 talis resurre
ctio h3 difficultatem. Difficile enim conuer
titur q in peccato inueterat. Unde Sapi.
Prouer. 22. Adolescēs iuxta viam suā am
bulans. et cum senuerit non recedet ab ea
Neq3 vsq3 ad mortem: q2 talis conuersio
h3 dubietatem. Jō Aug. de pe. di. 7. c. Siqs
positus. dubitat de pn̄ia eorum. quos peni
tet in extremis. Q2 tunc tales vn̄r potius
penitere timore pene: q̄3 amore iustitie. iō
corum pn̄ia dubia eē dr̄. Non d3 differre post
mortē: q2 talis cōuersio h3 impossibilitate3.
Talibus. d. dn̄s Prouer. i. Uocaui ⁊ renui
stis. Et infra. Ego quoq3 in interitu vr̄o ri
debo. Tunc inuocabunt me ⁊ nō exaudiā
mane cōsurgent ⁊ non inuenient me. Inueni
ent qdem dānati deu3: ⁊ nō inuenient. De
us. n. est in mūdo per mia3. in celo p gl'ia3:
in inferno per iustitiam. Non poterunt igi
tur ipsum inuenire vt miseratore3: q2 hoc
mō inuenitur in mūdo. Nec vt gl'ificatorē:
quia hoc modo inuenitur in celo. Sed vt
iudicem ⁊ tortorem: quia hoc modo est in
inferno. Usque in presentiarum o concubi
narie tenuisti femina3. Caçela via. O vsu
rarie fine vsuras. O odiose parce inimico.
O auare bene fac. Et sic prattica prout vr̄.
Ad eph. 4. Renouamini spiritu mentis ve
stre. Et. i. Re. 2. Recedant vetera de ore ve
stro. Sed non sunt renouati: qui non sunt
hodie communicati. nec cōfessi. Quō ausus
es hodie accedere ad mensam sine cōione

o poltronazo, o gaioso. Uideo te o ribaldo

¶ Sexta ratio ⁊c. Ut impleantur figure ꝓphetarum. Que sunt principaliter due.

Prima de Jona propheta: qui missus fuit a deo ad predicandum Niniuitis. sed renitebantur diuine voluntati. Bene: misit se in naui: ⁊ a nautis missus est in mare in ventre ceti. Ubi stetit tribus diebus. ⁊ totidem noctibus. ⁊ postea resurrexit. Moraliter. Jonas est christus qui missus ē a deo ad predicandum peccatoribus: sed timēs mortem nolebat. Mat. 25. Pater si possibile ⁊c. Respondit pater. Uolo ꝙ patiaris in cruce. In qua quidem mortuus est. Et in ventre terre stetit tribus diebus ⁊ noctibꝫ. His completis postea resurrexit. Unde patet prima figura resurrectionis xp̄i. Secunda fuit de Sansone. Jud. 16. Qui missus in carcere dormiuit vsq̄ ad mediaȝ noctē. ⁊ postea surrexit: ⁊ portas ciuitatis cū seraturis asportauit in montem. Moraliter. Sanson est xp̄s: in carcere terre positus sed in nocte media. i. versus auroram. duas portas. idest animam ⁊ corpus asportauit in montem celi empyrei quando hodie surrexit. O xp̄o feroce. O leone terribile. O robatore de strata. Robo lo lymbo di sancti padri. chi dormiano. E como leone rugiente leuauit vocem suam: cridando. Fora pregoneri. Ubi nota. Qđ xp̄s surrexit.

¶ Primo. velociter.
¶ Secundo. veraciter.
¶ Tertio. potenter.
¶ Quarto. patenter.
¶ Quinto. misericorditer.

Primo velociter. q̄ noluit differre vsq̄ ad finem mundi. vt nos faciemus: sed hodie vt esset figura nostre resurrectionis.

Secundo ⁊c. s. in corpore ⁊ anima. Tertio ⁊c. tam potenter ꝙ eius resurrectio fuit causa nostre resurrectionis. que fit in p̄senti. ⁊ que erit in futuro. Quarto patenter. i. manifeste. In ipsa die resurrectionis quinquies apparuit. Primo m̄ri que se macerabat in fletibus. Jo. 20. Secūdo mariis que erāt multum anxie. Mat. vlt. Tertio Petro. Luc. vlt. Quarto discipul'. eūtibꝫ i emaꝫ. Luc. vltᵒ. Quīto discipul' ꝯgregatis Lu. 20. Sexto miseris. q̄ apparuit tribulatis: vt eos consolaretur.

Secundum mysterium ⁊c. A quatuor generibus personarum fuit desiderata: vt habent Theologi.

¶ Primo a sanctis patribus.
¶ Secundo. a sanctis mulieribus.
¶ Tertio. a sanctis apostolis.
¶ Quarto. a sanctis angelis.

¶ Primo ⁊c. Q̄ cum stetissent in lymbo iam per. 6. millia annorum ⁊ sciuissent xp̄m natum per preconem Joannem bap. cum ingenti gaudio affectabunt ipsum videre. Hoc autem desiderium completum ē: quādo a carcere fuere liberati. Sed merito dubium queritur. Utrum fuit conueniens xp̄m ad lymbum descendere: ⁊ visitare illos patres: Respondeo ꝙ sic duplici ratione. Primo ratione sui. Hoc habet vera amicitia: vt non solum diligat t̄p̄e prosperitatis: sed etiā aduersitatis. Prouer. 7. Omni tempore diligit qui amicus est. Et in aduersitate magis cognoscitur amicis. Fuit ergo conueniens ⁊ legi amicitie consonās: vt visitaret tribulatos qui erant in lymbo ⁊ eos liberaret. Quod petebant Zach. i. Illuminare his ⁊c. Secundo ratione victorie. vt p̄fecte triumpharet de diabolo. Tūc. n. q̄s perfecte triumphat contra aliquem: quando non solum vincit eū in campo: sed aufert sedem regni sui: ⁊ domum suā. Christus triūphauit contra diabolum in cruce: ⁊ vicerat eum. Jdeo vt perfecte triumpharet de eo: voluit etiam auferre sedem regni sui. ⁊ ligare eum in domo sua: que erat infernus. Unde descendit ⁊ diripuit omnia sua. Unde. p̄s. Uincula eorum disrupit. Et alibi. Cōtriuit portas ereas ⁊c. Sed nota. Qđ ad quatuor loca descendit in hoc triduo. Primo ad locum damnatorum: et eos increpauit stans in porta inferni. O iuda. O chaym. O dānati qui indignos vos fecistis ⁊c. Secundo ad locum puerorum vbi non est ignis ⁊ eos confortauit: q̄ non erant de numero damnatorum. Tertio ad purgatorium. vbi est pena sensus: ⁊ dāni. Sed vtrum omnes liberauerit: an partem: Ad hoc est duplex opinio. Una dicit ꝙ sic. Quod probat tali medio. De rege coronato. qui omnes captiuos liberat. Et de papa nouiter creato. dat largas indulgentias

dulgentias. Ita chriſtus pater noſter. omnes liberauit a loco illo. Alia opinio eſt Tho. 3. par. q. 52. ꝙ non omnes: ſed tm̄ illos qui penitentiaꝫ compleuerant. vſqꝫ ad illud tempus. Si chriſtus de purgatorio nõ extrarit animas omnes: minus Franciſcꝰ: quod minores predicant. Videns lucifer ſpoliantem euꝫ locuꝫ: totus admirans petijt ab eo tria. Primuꝫ.

Quis erat?

Quid vellet facere?

Quãdiu vis hic habitare?

Ad primuꝫ chriſtus reſpondit. Non cognoſcis me? Ego tamen bene cognoſco te. Tu es lucifer. q mihi voluiſti equiperari. Qui Adaꝫ tentaſti. Qui me etiaꝫ in deſerto ⁊c̃. Qui ſeducis totuꝫ munduꝫ. Quãdo lucifer hoc intellerit. dixit. Mirum ꝙ non indicaſti ⁊c̃. Ego ſtabo: quantuꝫ Jonas ſtetit in vẽtre ceti per. 40. horas. Quid vis ⁊c̃? Reſpondit chriſtus. Volo te ſpoliare ⁊ impreſonare. Tunc lucifer dixit. Vere nõ facies. Et currit ad lymbuꝫ nuncians alijs aduentuꝫ iſtius. Tunc Diamas latro: cum cruce venit ad oſtium clamans. Attollite portas principes ⁊c̃. i. ſm Tho. O principes inferni auferte poteſtateꝫ veſtraꝫ qua hucuſqꝫ detinebatis animas patruꝫ in lymbo ⁊ tenebris recluſas. Reſpondit lucifer. Vere non faciaꝫ. Cui latro. Per el ſangue de chriſto. Per lo capo. Per lo corpo. Per la croce de chriſto: ingrediar hunc locum. Audientes ſancti patres has voces in quinqꝫ proceſſiones venerunt ſupplicare xp̄o: ſuſcitaret. ⁊ eos educeret. Prima patriarcharuꝫ. Adaꝫ. Mathuſaleꝫ. Noe. Abraaꝫ. Iſaac. Jacob. d. p̃s. Surge domine in regem tuã ⁊c̃. O ieſu. Secũda prophetarũ Moyſes. Samauel. Jere. Iſa. Dan. Baruch. d. Exurgat deus ⁊ diſſi. ⁊c̃. Tertio ſacerdotes. Aaron. Eleaçar. Melchi. d. Exurge domine adiuua nos. Quarta regum Dd̃. Joſue. Caleph. Exurge quare obdormis ⁊c̃. Quinta mulieres. Eua. Rebecca. Rachel. Maria. Micol ⁊c̃. Reſpondit chriſtus. Propter miſeriaꝫ inopum ⁊c̃. Tũc fracte ſũt porte inferni. ⁊ patres xp̄m videntes. d. Gloria tibi domine. qui ſurrexiſti ⁊c̃. O quantuꝫ gaudiuꝫ. quando viderunt ſe liberatos a loco illo: pleno tenebris ⁊ merore. ¶ Secundo a ſanctis mulieribus deſiderata. In euangelio hodierno dicitur. Qd̃ mulieres hodie valde mane venerunt ad ſepulturaꝫ cũ aromatibus vt vngerent euꝫ. Ubi notat̃ amor verus earum ad chriſtum. Pauci eniꝫ ſunt qui diligunt inimicuꝫ in vita: quia quaſi omnes amant amicuꝫ propter ſua. non propter ſe. Unde Ouidius. 2. de ponto.

Vulgus amicitias vtilitate probat.

Pauciores qui amẽt in morte. imo ſepe filij parentibus aduerſantur. ⁊ vxores viris ⁊c̃. quando in morte aliqua volunt ordinare. Pauciſſimi qui poſt mortem: q2 poſt modicum tẽpus obliuiſcuntur amicum. Iſte aũt ſãcte mulieres dilexerũt xp̄m in vita. q2 ſequebantur euꝫ predicantem. Luc. 8. Dilexerũt in morte. q2 ſociauerũt euꝫ in cruce pendenteꝫ. Jo. 19. Stabat aũt iuxta cruceꝫ mater eius. ⁊ ſoror matris eius: maria cleophe. ⁊ maria magdalene. Dilexerũt ẽt poſt mortẽ. ideo vnguenta parauerũt ⁊ venerũt ad ſepulchrũ vt vngerent ⁊c̃. Cõſuetudo erat iudeorũ vngere corpora mortuorũ: vt conſeruarent̃ a fetore. incineratione. vermiũ corroſione. Sed deuote mulieres erãt decepte: q2 cũ corpus eẽt imbalſamatũ deitate: ſi per mille annos iacuiſſet in terra: non potuiſſet putreſieri: nec corrodi a vermibꝰ. Sꝫ que erãt? Maria magdalena. Maria iacobi minoris. Maria ſalome. Sed quare. b. virgo non venit cũ iſtis mulieribꝰ? Reſpõdet Ber. triplici rõne. Prima q2 in paraſceues tm̄ ſe macerauerat ꝑ mortẽ filij ⁊ fleuerat: ꝙ pre nimia debilitate ſuſtinere ſe nõ poterat. Uñ ſm Ber. oportuit vt de loco paſſiõis inter manꝰ diſcipulorũ tanqꝫ mortua deferetur domũ. Scd̃a q2 non potuiſſet ſuſtinere videre ſepulchꝝ qn gladius doloris perforaſſet ⁊c̃. Tertia q2 ſciebat ipſum reſurrexiſſe ⁊ in monumẽto non eẽ. Cũ ergo irent ad monumentuꝫ: mutuo di. Quis reuoluet nobis ⁊c. Erat qppe magnus ⁊c. Inuenerũt lapidẽ reuolutũ. ⁊ iuuenẽ a dextris ſedentem. Quem videntes timuerũt. Sed querit̃ cũ tam ex etate iuuenili: qꝫ ex fulgore. ⁊ luminoſa pñtia. delectabilis ⁊ iucũda fuerit apparitio angeli: qũo mulieres fuerũt timore perculſe? Ad hoc ſacri docto. dicũt. Qd̃ hec eſt

differentia inter apparitionē boni ⁊ mali angeli. Qꝛ bonus angelus in principio terret ex suo fulgore in medio cōfortat ex sua allocutione. in fine letificat ex sua iocunda visione. Proprium autē mali angeli: ē terrere multū in pricipio ex sua apparitione. in medio terrere magis: ex sua allocutione. in fine terrere maxime: ex sua horribili visione. Sic fecit iste angelus bonus ad mulieres. In principio terruit. propter rem grandem ⁊ insolitam. tamen immediate confortauit. d. Nolite expauescere. Scio enim ⁊c. Ubi notādū ꝙ postq̄ angelus instruxit mulieres de resurrectiōe. ipse mente consternate abire ceperūt. nō capaces tanti mysterij estimarūt illū sublatū ⁊ positū in aliquo vili loco. Unde magdalena que amabat xp̄m ardentissimo amore supponēs p certo illū sublatū. cucurrit nūciare petro. ⁊ Jo. d. Tulerūt dn̄m de monumento. ⁊ nescimus vbi posuerūt eū. Illi cucurrerūt: sed Joānes citi⁹ cucurrit. ⁊ iclinauit caput i sepulchꝝ ⁊ vidit linteamina posita: nec tamen intrauit. Petrus ꝓueniens intrauit. ⁊ vidit linteamia ⁊ sudarium posita ad partem. Deinde ⁊ Joānes intrauit. ⁊ credidit qđ dixerat magdalena ⁊c. Contristati discipuli domū redierūt. Et magdalena cū mulieribus redierūt ad sepulchrum. A quo alijs recedentib⁹: Maria stabat ad monumentū foris plorans. ⁊ sic flens inclinauit se ⁊ prospexit in monumentum. Amanti semel aspexisse non sufficit: qꝛ vis amoris multiplicat affectū inquisitionis. Et vidit duos angelos sedentes. vnum ad caput. alterum ad pedes. Et dn̄t illi. Mulier quid ploras? Dixit eis. Tulerunt dn̄m meū ⁊ nescio vbi posuerunt eū. Hec dicens conuersa vidit iesum stantem: ⁊ nesciebat qꝛ iesus esset. Et dixit ei. Mulier quid ploras? Quem queris? O bone iesu desiderium anime sue. Quare iterrogas quid ploras? Quē queris? Illa pauloante oculis viderat te spē suam suspendi in ligno: ⁊ tu nunc dicis quid ploras. Illa die tertia precedente viderat man⁹ tuas quibus sepe benedicta fuerat. ⁊ pedes quos lachrymis rigarat clauis affigi: ⁊ nunc tu dicis quid ploras. Nunc corpus tuū sublatum estimat. ad qđ vngendū venerat vt se ꝯsolaretur. ⁊ tu dicis qd ploras: Quē queris. Tu ipse scis. ꝙ te solum querit. te solum amat. pro te oia contēnit. ⁊ tu dicis: Quem queris. Tu causa querele. tu cā plorat⁹. tu eam discipulam dilectam. totam ad te attraxisti. Illa estimās ꝙ esset ortulan⁹ dixit ei. Domine si tu sustulisti eū dicito mihi: qꝛ ego eum tollam. O admirabilis audacia mulieris. O maria. Si forte corpus positū esset in atrio principis sacerdotum: vbi Petrus calefaciebat se ad ignē. quid fecisses? Ego eum tollam. O constantia. O ardor flamantissime quo mens magdalene liquefiebat. Absolute promittit. Ego eū ⁊c̄. Dicit iesus. Maria. Hec vox penetrauit aiā eius. Et cognouit ꝙ iesus est: ⁊ dixit Raboni. i. magister. Et cucurrit ad pedes eius. Cui iesus. Noli me tangere. Nondum enī ascendi ad patrem meum. Et addidit dominus marie. Uade ad fratres meos ⁊ dic eis: Ascendo ad patrem meum ⁊ patrē vestrum: deum ⁊c̄. Statiq̄ disparuit. Et magdalena tota gaudēs illinc discessit vt iussa domini faceret. Eūdo inuenit socias i via: ⁊ dixit se xp̄m vidisse. in spē ortulani. Et reuertentibus illis occurrit xp̄s. d. Auete. Et iste tenuerūt pedes ⁊ adhrauerūt eū. Tūc ait iesus illis. Ite nūciate fratribus meis vt vadant in galileam. ibi me videbunt. O benignitas huius almi regis. qui relict⁹ in bello: suos formidulosos. fugitiuos. socios. qn̄ euasit noiat fratres. ⁊ promittit ostēdere nouitatem celestem in suo corpore. Et venit maria cum alijs marijs: annunciās discipulis. Quia vidi dominum et hec dixit mihi. ¶ Quarto a sanctis angelis. Qꝛ videbant sedes vacuas repleri per. s. pñest Unde heri cantauit eccl'ia. Exultet iam ⁊c.

T Ertium dicitur ⁊c̄. Utrū prius matri q̄ alijs apparuit? Respondeo ꝙ sic. Quod probatur triplici ratiōe.

¶ Primo. ratione doloris.

¶ Secundo. ratione testificationis.

¶ Tertio. ratione dilectionis.

¶ Primo ⁊c̄. Mater super omnes doluit: sup oēs cōsolari debuit. Sꝫ poltrones euāgeliste non faciunt mentionem de apparitione hac. Et forte ob hoc: ne suspectum eēt

testimonium

testimonium matris de resurrectione filij. ¶ Secundo ratione ⁊c. Ambro. li°. de virginibus. Vidit maria resurrectionem domini: ⁊ prima vidit ⁊ credidit. In huius signum: papa facit hodie primam stationem ad sanctam mariam maiorem: per hoc innuens sancte marie fuisse factam primam apparitionem. Quod iustum fuit. ¶ Tertio ratione ⁊c. Super omnes dilexit filium: ideo super omnes meruit consolari de resurrectione. Contemplari possumus quod expectabat resurrectionem: sed ignorabat horam: vtrum in nocte media: an in aurora. Inuenit. ps. 56. vbi loquitur in persona patris. Exurge gloria mea. Jo. 8. Ego gloriam meam non quero: sed eius qui misit me. Exurge psalterium ⁊ cythara. Et christus respondit. Exurgā diluculo. Inuenit. ps. 107. Exurgam diluculo. Inuenit tertium testē. Osee. 6. Quasi diluculum preparatus est egressus eius. Maria tota leta: notificat magdalene. Preparant locum filio. Altercatio facta est quis debebat ire ad matrem nunciare hanc resurrectionem. Adam dixit. Mihi icumbit. quia fui causa mali: ita econuerso. Respondit christus. Comedisti eus: forte in via morareris ⁊c. Abel similiter. Respondit christus. Non vere: quia inuenire chaym posses. qui te ⁊c. Noe mihi incumbit. Non ibis: quia bibis libēter. Venit Joannes bap. ego ibo. Non vere: quia habes indumentum de pilis. Et latro: ad me pertinet. Non: quia habes tibias fractas. Missus est angelus qui cantare cepit. Regina celi letare alleluia: quia quem meruisti portare alleluia. resurrexit sicut dixit alleluia. Et statim christus affuit cum omnibus sanctis. Virgo flexis genibus adorare cepit. O caput sanctum. O brachia. O pedes. O membra delicata: que a iudeis sunt tam dure percussa. Alij sancti dixerūt illud Judith. 15. Tu gloria hierusalē. tu letitia israel: tu honorificentia populi nostri. Latro autem pro omnibus sanctis erga matrem: cantauit hanc laudem.

O madre de virtu. o dea eterna.
Che tu portasti quel fiol si degno.
Che laspra morte sustene in sul legno.
Per la oscura campar da noy cauerna.
Tu sey del mundo e del ciel lucerna.

¶ Feria. 2. pasce. De gloria paradisi. sermo magnus.

Tu solus peregrinus es in hierusalem. Luce vlt°. ¶ Refert Lucas duos ex discipulis idest ex septuaginta discipulis. quorum vnus vocabatur Cleophas. Alius Lucas qui suum nomen tacent. ibant ipsa die .s. resurrectionis in castellum quod erat in spacio stadiorum sexaginta ab hierusalem: nomine Emaus. Glosa sedeci stadia faciūt vnā leucam. Albertus stadium facit. 125. passus ⁊. 60. stadia faciunt septem milliaria ⁊ quingētos passus. Vnde castellum hoc distabat ab hierusalem septem milliaria cum dimidio. Et loquebātur adinuicem de omnibus que acciderant. Et dum fabularentur ipse iesus appropinqans ibat cum illis. Oculi eorum tenebantur grauati. Glosa: quia incredulitas eorum merebatur: quod christus cognitionem sui corporis ab eis retardaret. Et ait ad illos. Qui sunt hi ⁊c: Respōdit Cleophas. Tu solus peregrinus es in hierusalem ⁊ non co. que facta sunt in illa his diebus: Glosa. Solus peregrinus. q. d. Cū multi peregrini his diebus venerint i hierusalem: mirū est quod solus inter eos peregrinos ignoras ea que sūt nota omnibus. Christus fuit peregrinus quo ad tria. Que peregrini solent habere.

¶ Primo quo ad habitum quē assumpsit.
¶ Scdo quo ad hospitia que intrauit.
¶ Tertio quo ad insignia que reportauit.

¶ Primo quo ad habitum. Peregrinus quatuor secum portat. Primo sclauinam. Secundo scarsellam. Tertio pileū. Quarto baculum. Sic christus. Primo sclauinam. i. carnē quā mater virgo in suo vtero fecit. Que habuit triplicem colorem. Primo fuit alba per puritatem virginalem. Apoc. 19. Vidi ⁊ ecce equs albus. Secundo rubea per sanguinem in cruce. Isa. 52. Quare rubrum est indumentum tuum. Tertio autem nigra. Quū i cruce pallidus ē effectus. Isa. 52. Cuius liuore sanati sumus. 2° hūit scarsellā: que fuit eius aia plena auro grā ⁊

glorie. Tertio habuit pileum: idest coronam spineam. Quarto habuit baculuz: idest crucem. Unde dicitur Tu solus peregrinus es: scilicet quo ad habitum. ¶ Secundo pegrinus quo ad hospitia ꝛc. Tria solent habere hospitia peregrini. Aut ter ingredi. Primo hora tertie ad prandẽduz. Secundo in meridie ad bibendũ ꝛ postea ad quiescendum. Tertio in sero ad cenandum ꝛ dormiendum. Sic christus habuit tria hospitia: vt peregrinus. Primũ fuit vterus virginis. in quo itrouit hora tertie idest tempore gratie. Cum sit triplex tẽpus scilicet nature. scripte. et gratie. In quo introiuit in meridie: vbi bibit quando dixit Sitio. Et ibi requieuit: quando inclinato capite tradidit spiritum. Tertium fuit sepulchrum: ibi dormiuit. Unde ps. Ego dormiui ꝛ soporatus sum. ¶ Tertio fuit peregrinus quo ad insignia que ꝛc. Solent pegrini portare quedam insignia super pileũ ꝛ personam. Ad ostendendum ꝙ suuz iter compleuerũt: vt homines citius moueantur ad compassionem. Sic christus ad patrem rediens: q꜔ compleuerat suaz peregrinationez: insignia idest cycatrices retinuit in suo corpore. Quod fecit triplici ratiõe secundum Tho. 3. p. q. 54. ar. 4. Alexan. de ales. 3. par. sũ. Primo propter ostensiõez paterne obediẽtie. Pater sibi cõmisit vt genus humanum sua passione redimeret. Ut igitur patri ostenderet: ꝙ opus sibi iniunctum ꝯsumauerat. cycatrices retinuit. Jo. 17. Opus consumaui quod dedisti mihi vt facerem. Secundo in prouocationez paterne misericordie. vt scilicet his patri ostẽsis. ipsum ad misericordiam ꝓuocet. ꝛ misericordiaz ipsam nobis impendat. Cycatrix est quedã intercessio pro nobis ad patrem.

Tertio i signũ excellentis victorie vt secum deferat semper insignia sue gloriose victorie. Ille cycatrices sunt in xp̃o: nõ in deformitate sed in magna pulchritudine. Sicut est honor militi de prelio reuertenti: deferre secum scutum fractũ. sic est honor xp̃o deferre secum gloriosum triumphũ sue victorie. Tu solus peregrinus es. Quibus dixit. O stulti ꝛ tardi corde ad credendum in oĩbus q̃ locuti sunt ꝓphete. Nõne oportuit pati xp̃m: tum ꝓpter patris preordinationem: tum ꝑꝑ humanã redẽptionem: tuz propter scripturaꝝ impletionem: Et interpretabatur illis scripturas a moyse ꝛ oĩbus ꝓphetis. Et appropinquauerunt castello: quo ibant. Et ipse finxit se longius ire. Glosa. Nõ fuit ibi aliqua falsitas: q꜔ fuit ibi talis fictio ad designandũ veritatem. s. distãtiam eius a cordibus eoꝝ. propter fidei defectũ. Tales. n. apparitiones vt cõiter fiũt ꝺm dispositionem interiorem illoꝝ quibus fiunt. Ber. Simulabat se longius ire: nõ q꜔ nolebat sed q꜔ audire volebat Mane nobiscum dñe. In quibus verbis ad consolationem nr̃am volo predicemus de beatitudine: vel de gloria paradisi. De qua tra videbimus.

¶ Primũ. dicitur verificationis.

¶ Secundum. dicitur modificationis.

¶ Tertium. dicitur acquisitionis.

P Rimũ dicit̃ ꝛc. Utrum in hac vita possit esse nr̃a beatitudo: nr̃a felicitas: ꝛ nr̃ paradisus: Circa hoc due sunt opiones. Una dicit ꝙ sic: alia ꝙ non. Prima ꝙ sic: que fuit positio antiquorum phoꝝ.. Et pro fundamento assumunt verbum Salomonis. Eccl's. 3°. Unus est hois interitus ꝛ iumentoꝝ: ꝛ equa vtriusq꜒ conditio: sicut morit̃ hõ: sic ꝛ illa moriunt̃. Et in. 5. c. Hoc itaq꜒ visum est mihi: vt comedat quis ꝛ bibat: ꝛ fruatur letitia et labore suo. Ille. Unde dicũt plures. Morto el corpo: morta lanima.

¶ Alia opinio dicit ꝙ nõ: sed i celo. Mat. 5. Merces ingt vestra copiosa est in celis. Ad hanc difficultatẽ. Rñdeo ꝙ hic nõ põt haberi nostra beatitudo. Qđ probatur tripl'r. Primo rõe. Scđo auctoritate. Tertio figura. Primo rõne que dr̃ insatiabilitatis. Cõclusio est Tho. 1. 2. q. 5. ar. 5. cũ beatitudo sit pfectũ ꝛ sufficiens bonũ. Oẽ malũ excludit: ꝛ oẽ desideriũ implet. Ille. Et Bon. in. 4. dis. 49. Beatitudo est finis satians appetituz hois. Boe. 3. de ꝯsolatione. Beatitudo est status oium bonoꝝ aggregatione pfectus. Sed talis status non põt haberi in hoc mundo. Igit̃ hic non est nr̃a ꝛc. Qđ in hoc mundo talis nõ reperiatur status. pꝫ si consideremus appetitũ hois in presenti seculo insatiabilẽ. Discurre p oẽs status: neminẽ inuenies pfecte cõtentum.

Secundum

Secu͂dm sententiaȝ Alber.super Luc. Septē
sunt desideria hominis que minime habe/
ri possunt. Primum est scientia sine igno
rantia. In.i. Metha. Omnes homines na
tura scire desiderāt. Cicero in.i. de off. Om
nes eniȝ ducimur ꝛ trahimur ad cognitio
nis ꝛ scientie cupiditatem: in qua excelle/
re pulchrum putamus. Ex hac causa. Mit
tis filium tuum ad studia Padue. Papie.
Bononie. Parisius. Perusij ꝛc. vt discat.
Hanc cupiunt non solum homines sed mu
lieres etiam. Que litterali sermone dicunt
patri spu͂ali. Confiteor deo. beate Marie.
beato francisco ꝛc. Ex hac scientia antiqui
philosophi perlustrauerunt totam italiam:
vt nouam adiscerent scientiam. Unde Ua
le. Rubrica de studio ꝛ idustria: dicit de phi
losophis antiquis: ad propositum scientie.
Primo de Solone philosopho. Qui in fine
sue vite, amicis assistentibus ꝛ querentib9
adinuicē de aie exitu: caput erexit. Interro
gatus quarē hoc fecisset. Ru͂dit: vt illud adi
scereȝ anteq̃ͣ ex hac vita migrareȝ. Prete/
rea sapiens Demosthenes: cum expletis
centum annis se mori cerneret: fertur dixis
se. Se dolere ꝙ tunc egrederetur ex hac vi
ta: cu͂ sapere cēpissȝ. Preterea Apollonius
philosophus: qui discurrit. 19. prouincias
causa adiscendi. Non imerito: q2 vt dicit
Macro. in li°. saturnalium. Sine doctrina
vita hominis: est quasi mortis imago. Et
phs. i. Eth. Qui neq3 ipse intelligit: neq3 ali
um audiens in animo ponit. hic inutilis
natus est. Et Sen̄. Sine litteris eger ē ani
mus: ꝛ nihil turpius q̃ͣ nescire. Sed istud
desiderium non potest complete saciari. Q2
scientia hominis est mixta cum ignorantia.
Totus mundus studet in. c. illo de ignoran
tia: q2 est maior q̃ͣ sciētia. Unde Isa. i. Ui
num tuum: mixtum est aqua. Prouer. pen.
Sapientia non est mecum. Et Hiero. Nos
pulices ꝛ vermiculi: scientiam nostram in
scientiam profiteri debemus. Et Mercuri
us termegistus. Maxima pars eorum que
scimus: minima est eorum que ignoramus
Desiderium autem istud saciabitur solum
in gloria. Unde paulus appens Thome. d.
Ueni mecum ꝛ ducam te ad locuȝ vbi ple/
niorem omnium habebis scientiam. Se

cundum est sanitas sine ifirmitate. O quā/
tum bonum est hoc. Ex hac homo mittit p
medicinis. dietas facit. Sȝ hic perfecte nō
habetur. Job. 15. Homo natus de muliere
breui viuens tempore repletur multis mise
rijs. Dolor capit̄. stomachi. ꝛc. Ecclesiastes.
2. Cuncti dies eius pleni sunt erumnis: nec
per noctem quidem requiescit. Sene. Ueni
ꝛ ostendam tibi q̃ͣ male se habeat hoc cor/
pus. Nunc de capite. nunc de faucibus con
queritur. Ille. Et Lactan. 3. c. 12. Hec vita
presens beata esse non potest. quia multis
malis subiecta est per corpus. Sed hoc desi
derium saciabitur in patria. O Dauid qd
dicis: Qui sanat infirmitates tuas. Ter
tiuȝ est vita sine morte. In scd̄o de anima.
Omnia appetunt diuinum esse: propter p/
petuitatem. Job. 2. Pellem pro pelle ꝛ cu͂/
cta que habet homo dabit pro anima sua.
Omnibus placet viuere: sed omnes mori/
mur. Ad hebr. 9. Statutum est omnibus ho
minibus semel mori. Ecclesiastes. 2. Mori/
tur doctus pariter ꝛ indoct9. Ecclasiastici.
38. Mihi heri ꝛ tibi hodie. Petrar. 3. triu͂p.
O ciechi el tanto afficar che gioua:
Tuti ritornati ala v͂ra grā madre anticha
Et el v͂ro nome a pena si ritroua.
In verbo. O ceci. Homo laborat ad plura:
postea moritur. Exempluȝ philosophi. Qui
domuȝ noluit edificare: quia mortalis erat
Sed hoc desiderium in patria saciabitur.
Isa. 25. Precipitabit dominus mortem in
sempiternum. Quartum est gaudium si
ne tristitia. Unde philosophus. 8. Eth. Na
tura maxime fugit tristitia: ꝛ appetit dele/
ctabile. Quia vt dicitur. Prouer. 17. Spiri/
tus tristis exiccat ossa: animus autem gau
dens facit vitam floridam. Quando homo
est tristis nunq̃ͣ dicit Aue maria: aut Pa/
ter noster. cum bona fantāsia. In presenti
vita non habetur verum gaudium. Melā
colia de filijs. de amicis. de diuitijs. Istud
desiderium quietabitur in patria. Jo. 14.
Tristitia v͂ra vertetur ꝛc. Quintum desi
derium est pax sine turbatione. Dio. i. de
diui. no. Omnia que fecit summus opifex
deus. pacem desiderant: ꝛ in pace quiescu͂t
Et Th. 22. q. 23. ar. 2. probat ꝙ omnia pa/
cem cupiunt. Unde natus in mundo canta

ri fecit. Gloria in altissimis deo: ⁊ in terra
pax hominibus bone voluntatis. Et si dice
res. O pater: soldati nolunt pacem. Respõ
deo ꝙ volunt bellum: vt ponant pacem in
bursa. In presenti vita: non est pax. Bellū
est inter patrem ⁊ filium. matrem ⁊ filiam.
proximum ⁊ proximum. nõ si parleno. Istd
autem desideriū pacis in patria erit. Isa.
3l. Sedebit populus meus in multitudine
pacis. Sextum est libertas sine seruitu-
te. Poeta. Non bene pro toto libertas ven-
ditur auro. Iulius Celsus. ff. de regulis iu
ris. Inestimabilis res est libertas. Et. ff. de
fideicom. libertatibus. l. par. Nõ prestatur
aliquid gratius libertate. Et canzone ceci-
liana. Canta. Sorella mia tu ai rasone: e
ben dice la verita. Che non ge mazor cosa
cha liberta. In presenti sumus serui. Qui-
dam diuitiarum: che non se incaleno a vi-
uere. Quidam libidinis. Quidam peccato
rum. Io. 8. Qui facit peccatum seruus est
peccati: Sed hoc desiderium in patria ge-
stabitur. Ad Ro. 8. Ipsa creatura liberabi-
tur a seruitute corruptionis in libertatem
filiorum dei. O libertas. Septimum est
abundantia sine paupertate. Omnes fugi
unt naturaliter penuriam: ⁊ cupiunt rerū
abundantiam. Sed in presenti nemo con-
tentus diuitijs. Unde Boe. libro de philo-
sophica conso. Nemo est enim tam compo-
site felicitatis: vt non aliqua ex parte cum
sua fortuna rixetur. Et Sene. Omnis for-
tune felicitas instabilis est. Uoca nudum
⁊ pete. vtrum contentus sit: Non inquit:
q2 nudus. Or oltra. o diues es contentus:
Non inquit: quia vellem sic ⁊ sic. Prete-
rea dic de ciue priuato: dic de muliere: que
nubi vellet ⁊c. Dic de duce Mediolani: ⁊
Uenetorum. Preterea de diacono: q mis
sam suam vellet canere. Nemo est conten-
tus. Si est sanus: est pauper. Si diues: est
infirmus. Si diues: est fatuus. Ueni o Sa-
lomon quid dicis. In lib. 3°: Respondet in
pluribus capitulis. Quinq3 habuit Salo-
mon super omnes creaturas. Primo de au
ro. Introitus enim annualis erat: qua-
tro milioni: cinq3cento millia e quatrocen-
to quaranta ducati: sine alijs rebus. Secū
do de argento. Ecclesiastici. 47. Collegisti
argentum quasi auricalcum. Tertio de sci
entia. Qui locutus est. 3000. parabolas.
5000. carmina. Disputauit de naturis re-
rum. Quarto de fama ⁊ opinione in toto
mundo. 3. Re. 4. Salomon erat nominatus
in vniuerso. Unde ⁊ regina Saba: audita
eius fama: venit ⁊ dixit ei. Maior est sapi-
entia tua q̃3 rumor quem audiui. Quinto
de eius luxuria. 3. Re. xi. Fuerunt ei vxores
quasi regine. 700. Concubine. 30. Can. 6.
Adolescentularum non erat numerus. Si
quid dicis de his omnibus o Salomõ Ec-
clesiastes. 2: Repperi in omnibus vani. ⁊ af
flictionem animi. Uanitas vanitatū ⁊ om-
nia vanitas. Figura. Io. 4. De christo qui
samaritane dixit. Qui biberit ex hac aqua
sitiet iterum. Pro qua Tho. 1. 2. q. 23. ar. 2.
intelligitur delectatio rerum temporalium
que sunt insaciabiles. Unde Alexander d
quo Uale. li. 8. c. 15. Audiens disputare plu
res esse mundos: prout etiam ponit Ana-
xarchus ⁊ Democrytus. amare fleuit: eos
s. non submisisse suo iperio: quasi nõ cõten
tus. De ipso Iuuẽalis in. x. satyra sic dicit.
Unus pelleo iuueni non sufficit orbis.
Estuat infelix angusto limite mundi.
O insaciabilitas huius seculi. Unde phi-
losophus. In. 9. Politic. Teste deo: in re-
bus exterioribus non est felicitas. Et in. 1.
Politi. Desiderium diuitiarum vadit in in
finitum. Ideo Tullius in libro parado-
xarum. Nunq3 ego hercle: neq3 pecunias
istorum: neq3 tecta magnifica: neq3 opes:
neq3 imperia: neq3 eas quibus maxime ab
stricti sũt voluptates: in bonis reb9 aut ex
petendis esse duxi. Quippe cum viderem
homines his rebus circunfluentes: ea ta-
men desiderare maxime: quibus abunda-
rẽt. Neq3. n. explet vnq3 nec saciat cupi-
ditatis sitis. Unde cū istud desiderium nõ
possit quietari in presenti vita: non est hic
nostra beatitudo: sed in patria: vbi quieta
bitur homo ⁊ contentus erit. Dauid in psal
mo. Saciabor cum apparuerit gloria tua.
Quia gloria ⁊ diuitie in domo eius. Unde
patet primum.

Ecundum dicitur ⁊c. Conclusio est
s philosophi in lib. Icono. Oportet
vnumquodq3 loco suo poni. Omni
potens

potens deus locum mirificum ad habitandum nobis preparauit. vz. celum empyreum. De quo celo philosophi nihil sunt locuti. Ratio est Tho. in. 2. di. 2. ar. 1. Quia celum empyreum ratione naturali inuestigari non potest: cum non sit s̃m philosophiam naturalem: tamen scriptura illud exprimit. Geñ. c. 1. In pricipio creauit deus celũ ⁊ terram. Nicolaus de lyra exponit de celo empyreo: in quo est nostra gloria ⁊ beatitudo. Quod quidem erit gaudium inestimabile. triplici ratione s̃m doctores meos.

Prima est propter loci conditionem.

Scda ẽ propter glorie augmentationẽ.

Tertia est propter corporum glorificationem.

Prima propter ꝛc̃. Qui quidem tres habebit in se conditiones: propter quas redditur totus amenus. Jucundus. gratiosus. suauis.

Prima. q2 est luminosus.

Secunda. q2 est purus.

Tertia. q2 est magnus.

Prima quia est ꝛc̃. vt dicit Tho. in. 1. p. q. 66. ar. 3. Et Scotus in. 4. di. 49. Illud celum est lumine plenissimum: non sunt ibi tenebre ⁊ caligines: sed summa lux. Ista aũt lux causabitur quadruplici respectu. Primo respectu celi empyrei: quod est de se lucidum. Secundo corporis christi: quod est lucidissimum. De quo ecclesia. Sol iustitie christus deus noster. Tertio respectu marie: que est tota lucida. Unde quidam deuotus. O maria diana stella ꝛc̃. Quarto respectu aliorum sanctorum. De quibus. Mat. 13. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris mei. Hanc claritatem petebat Tobias al. 13. c. Beatus ero: si fuerint reliquie seminis mei ad videndam claritatem hierusalem. Unde dicunt doctores. Quod si possibile esset q homo videret scintillam illius glorie: omnia certe despiceret propter hoc. Figura de Petro Math. 17. Cum eẽt super montem thabor: ⁊ vidisset christum transfiguratum: exclamauit. d. Domine bonũ est nos hic esse ꝛc̃. Sed quare non nominauit se de mansione facienda. Cum dicat philosophus. 9°. Eth. Unusquisq̃ sibiipsi amicus est. Et apostolus ad Ephe. 5. Nemo enim vnq̃ carnem suam odio habuit? Respondet dominus Alber. mag̃. Quia viderat visionem illam: ebrius factus super hoc: obliuioni se tradidit. ps. Inebriabuntur ab vbertate domus tue. Si ergo petrus tantum fuit extra se. in presenti seculo. O quid est in patria? Ideo apostolus raptus ad tertium celum. exclamauit. dicens. Cupio dissolui ⁊ esse cum christo. Secunda conditio: quia purus. Non erunt ibi peccata: non odium: non discordia: non aliquod malum. Quia nemo cum macula corporali eo tendit. Unde semel Dauid raptus: petiuit a deo. d. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? Dictum est illi. Qui ingreditur sine macula. Apoc. 13. Sine macula enim sunt ante sedem dei. Et operatur iustitiam. O mercator. O citadino. Saluãtur qui iustitiam agunt. Sed heu q2 pauci saluabuntur: quia non faciunt illam. Ecce secunda conditio quõ locus ꝛc̃. Tertia conditio quia magnus. Magnitudo apparet ex consideratione inferiorum rerum. Dicũt naturales philosophi. q aqua in decuplo est maior terra. Aer in cẽtuplo est maior terra. Ignis in millecuplo. est maior terra. Terre autem circulus: reuolutiõis ẽ. 24. millia milliaria. Uenias aũt ad planetas. Spera Lune: est maior. x. millibus terra. Spera Mercurij est centum millibus. Spera Ueneris. vno millione. Spera solis. dece millione. Spera Martis centum milliõe. Spera Juppiter mille millione. Spera saturni: dece mille millione.

Preterea: est octauum celum. s. stellarũ. Quod scdm philosophos dicitur primum mobile: est maius terra cento mille millione. Est nonum celum. s. cristallinum. Est vltimo empyreũ: quod nunq̃ mouetur: sed semper quiescit. Istud dicitur aula regalis regis dei. Preterea est stella in firmamento que terram precedit magnitudine sua vltra modum. Unde stella magorum si fuisset de illis creatis a principio mundi: totã terram cooperuisset. Ideo Boe. 2. de Conso. Ois terre circuit9 ad celi spaciũ ꝓpat9 pũcti rõni obtinet. Et Jere. admirat9. d.

O israel: q̄ magna est domus dei: ⁊ ingēs locus possessionis eius: magnus ⁊ non hn̄s finem. Qui locus vt dicit Tho. 2°. dis. 2. datus est potius pro hominibus: q̄ pro angelis q loco nō indigēt. ¶ Secunda ratio: est propter glorie augmentationem. Que gloria augmentabitur triplici ratione: vt doctores dicunt.

Primo. ex societatis multitudine.
Secundo. ex societatis nobilitate.
Tertio. ex societatis amicabilitate.

Primo ⁊c̄. O quot sunt sancti in celo. Job. 15. Nunqd est numerus militū eius? Et filius loquitur patri. Dinumerabo eos: ⁊ super arenam multiplicabuntur. De istis Jo. Apoc. 7. hodie in epistola. Uidi turbaꝫ magnam quam dinumerare nemo poterat ex oībus gentib⁹. ⁊c̄. Ex tribu iuda duodecim ⁊c̄. Ubi enumerat. xij. tribus. Preterea Hiero. i martyrologio suo. d. Quotidie posset fieri festum quinq̄ millia martyruꝫ: exceptis alijs. O quod ꝟgines. O quot cōfessores. O quot coniugati. O quot sancti sunt ibi. Preterea: quid dicam de numero angelorum? Ubi dicit Alber. in. 2°. lib. Cōpendij theologie. c°. de casu locali angelorum. Quod. 9. sunt chori angelorum. Et quilibet chorus diuiditur in. 6666. legiōes angelorum. Secundum Alber. Legio facit angelos. 6000. Un̄ in summa. 6666. Legiones faciunt. 996000. idest trētanoue millioni noue cento nonanta sei mille. Nec mi p. o citadini. Quia vt dicit Tho. i. par. q. i. 13. Et Dama. in. 2°. di. 3. c. 4. Angeli nō solum dant hominibus in particulari sed omnib⁹ creaturis in sua spē. Omnibus equis i sua spē. omnibus bobus in spē sua. omnib⁹ formicis in specie sua. Et sic de singulis. Sꝫ si quereres anima mea. qui sunt in maiori numero boni an mali? Respondet Tho. i. par. q. 63. ar. 9. ꝙ boni. Preterea de pulchritudine angelorum. dicit Tho. i. parte. q. 50. ꝙ quilibet angelus facit suā speciē. ⁊ differt vnus ab alio: sicut capra a leone. ceruus a lupo: ⁊ minor angelus supat oēm pulchritudinē rerum temporaliū. Et vnus alium precedit decuplo. Secunda ratio ⁊c̄. In presenti sumus oēs rustici. filij ade: vilani: q costas habebat latas quatro braꝫa. O pater in domo mea fuerūt homines probi. Caualieri. Conti. Nō sic. sumus omnes rustici. Dauid in ps. Ego seruus tuus sum. ⁊ filius ancille tue. Et philosophus in ethicis. Natura humana multipliciter est ancilla. Sed in paradiso erimus omnes ciues paradisi. Ad Eph. 5. Jam non estis hospites ⁊ aduene: sed estis ciues sanctarum ⁊ domestici dei. Canta omnino. Ubi dicit Scotus in. 4. dis. 49. Qd rex glorie se mouebit in patria cum sanctis suis sicut rex i solio suo. O quam mirabile erit videre deū facie ad faciem. Deficit sensus: non sufficit intellectus. Ideo Ber. O quantum gloriosum est regnum illud in quo reges terre cōgregati sunt: ⁊ conuenerūt in vnum: ad laudandum ⁊ glorificandum eum qui est rex regum ⁊ dominus dominantium. Tertia ratio ⁊c̄. In patria cessabunt omnes ꝟtutes. vna excepta scilicet charitas. p̄. Ad Corin. 13. Charitas nunquaꝫ excidit. Que tanta est in beatis: vt dicit Scotus in. 4°. dis. vltia: vt vnus participet de bonis omniuꝫ. Et quamuis naturali amore quilibet plus se diligat q̄ alium: Iuxta illud philosophi. 9. ethicoruꝫ. Unusquisq̄ sibi ipsi vult bona tamen erit tanta dilectio ꝙ quilibet non minus volet pro alio bona q̄ pro se ipso. Unde patet secunda ratio principal'. ¶ Tertia ratio est propter glorie corporuꝫ ⁊c̄. Secundum Tho. in. 4. di. 49. Scotum in eadem. Quattuor erunt dotes corporis glorificati. Sicut filie datur dos. sic deus corpori.

Prima. dicitur dos claritatis.
Secunda. dicitur dos subtilitatis
Tertia. dicitur dos agilitatis.
Quarta. dicitur dos impassibilitatis.

Prima dicitur ⁊c̄. Corpus glorificatuꝫ: totum paradisum illustrabit. Et lumen stellarum. solis. lune. modicuꝫ erit: respectu corporis iesu ⁊ aliorum sanctorum. Ubi dicit Th. ⁊ Scotus vbi supra. Qd si poneretur sol ab vna parte mundi: ⁊ corpus gloriosuꝫ ab alia: sine comparatione magis luceret corpus glorificatum. Et si corpus glorificatuꝫ: esset in celo: ⁊ tot essent soles quot stelle sunt in firmamento. adhuc millesies esset clarius corpus gloriosuꝫ: ⁊ sua claritate extingueret

tingueret omnes soles. Secunda dos ⁊c. Subtilis est aer, qui trāsit per parua foramina. Subtilior est radius solis, qui per fenestram vitream intrat. Sed pre omnibus subtilius est corpus gloriosum quod penetrabit sine fractura omnes muros: sicut christus. De quo Jo.20. qui ianuis clausis trāsiuit ad discipulos. De quo Dauid. In nomine tuo transgrediar murū. Tertia dos ⁊c. In instanti quocūq; volet accedere: ibi erit: ⁊ in momento transiliet de oriente i occidentē. Valde currunt equi, aues volāt, sagitta transit. Sed velocius corpus beati erit de vno loco ad alium locum. Ubi dicit Sco. ꝙ beati ex fortitudine leuabunt agiliter montem sicut festucā de terra. Quarta dos ⁊c. Quia nullum malū patientur. non doloris capitis, non stomachi ⁊c. Et si corpus esset in fornace ignis nō posset vri, non aqua noceret, non aliqua res mundi. Et hec est gloria corporum de dotibus ipsius corporis hominis. Preterea glorificabuntur omnes sensus. Primo visus in videndo christū iesum. Hester.15. Valde mirabilis es domine: ⁊ facies tua plena est gratiarum. Gaudium fuit regine Sabbe videre faciem Salomonis. Gaudium Simeoni videre christū oblatum in templo: sed maius christum videre facie ad faciem in patria, in qua visione omnia intelligent. Secundo auditus audiendo dulces cantus in patria. Can.2°. Vox tua dulcis ⁊ facies tua decora. Si delectat audire diuersitatē sonorum: arpe: chitarini: multo plus li canti del paradiso. Ualerius recitat ꝙ pythagoras philosophus cum sono fistule extinguebat vitia ⁊ luxuriam hominum. Cum quadam vice quidam iuuenis Tauronitanus nomine esset accensus libidine ⁊ ad meretricem accessisset: Pythagoras philosophus audiens, ad ostium meretricis accessit, ⁊ psalterio canere cepit: ita dulciter ꝙ iuuenem relicta meretrice ad sanam mētem reuocauit. Si hoc egit sonus materialis: plus erit paradisi. Aliud exemplum. Cum quidam sanctus esset in exitu mortis affuit Michael qui rogabat eum, scilicet animam illius sancti patris vt de corpore exiret que timens, exire nolebat. Cum clamaret ad dominū. Misit Dauid cum cythara ⁊ cantoribus celestis patrie hierusalem: quorum cantus audiens anima qui dicebant ei. Leuate su ormay anima mia. Che aspetata sei i el celeste regno. In cantu florentino. In hec verba exiuit cū gaudio in eterna vita. O gloria beata. Aliud exemplum, cum Franciscus grauiter infirmaretur: pre dolore fratrem aduocauit: cui precepit vt modicū pulsaret cytharam, ne mens eius tedio afficeretur. Uidens autē piissimus deus seruū suum fessum dolore: misit angelū qui cantilenis ei sonaret. Sonauit.1°. Sonauit.2°. Tanta.n. dulcedine fuit repletus: ꝙ si.3°. iterū sonasset anima extra corpus exhalasset. De cantu isto Tobie 13. Per omnes vicos hierusalem: alleluia cantabitur. Uide quanta leticia erit. Tertio tactus. In tangendo christū beatum. Canti.3. Tenui eum nec dimittam. Et spōsa. Canti.1°. Osculetur me osculo oris sui. O sponso mio benedeto. Quarto gustus: quia suauis est qui ipsum spiritualiter gustat. Sap.xij.c°. O q̄ suauis est spiritus tuus in nobis. Unde sancti ieiunabant: quia erant cibati cibo temporali. Dominicus in xl. pane ⁊ aqua. Catherina sine cibo materiali. Quinto odoratus in christi redolentia. Can.1. In odore vnguentorum tuorum currimus. Unde Anselmus in libro prologiō. c°.14. Excita te nunc o anima mea et erige totum intellectum tuum: ⁊ cogita q̄tum potes, quale ⁊ quantum sit illud bonum. Si enim singula bona delectabilia sunt: cogita intente quantum delectabile illud bonum: quod continet iocunditatem omnium bonorum. Ille. Prattica super verbo Anselmi: de mundi contemptu: et ꝙ homo despiciat oia propter deum.

t Ertium principale dicitur ⁊c. Acquiritur autem hec gloria: quinq; modis figurati per illā scalam quā Jacob vidit. De quo Gen.28. Que scala spiritualiter est via per quā ascendimus per quinque gradus qui sunt.

¶ Primus. dicitur aduersi toleratio.
¶ Secundus. dicitur cordis purificatio.
¶ Tertius. dicitur pacis reformatio.
¶ Quartus. dicitur lachrymarū infusio.

¶ Quintus. dicitur elemosynaꝝ largitio. ¶ Primus ⁊c̃. Matth.5. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiaʒ: quoniam ipsorum est regnum celorum. Nõ credas anima cara posse peruenire ad illam celestem patriam sine aduersitate. August. super ps̃.55. Si putas te non habere tribulationes. nonduʒ incepisti esse christianus. Et hierony. ad Eustochium. Quis sanctorum sine certamine coronatus est? In huius figuram Exodi.14. Dominus conduxit populum suum per viam spinosam. ¶ Secundus dicitur ⁊c̃. In euangelio. Beati mundo corde: quoniam ipsi ⁊c̃. Cum deus sit purus: non nisi a puris vult videri. Jo. damas. Santus deus non nisi i sctis habitat. Mediolani Bernar. repperrit demonem: cui dixit. Quid magis deus volebat ab homine. Respondit demon. sub his verbis palliatis. Dimidium spere. Speraʒ cum principe rome. Postulat a nobis totius conditor orbis. Dimidium spere. scilicet o: est. c. Coniunge. c. cum o. Et accipe litteram que componit nomen principis rome. scilicet r: ⁊ dicit cor. Vult deus cor munduʒ ab homine. Unde laus.

Chi serue a dio cum purita de core.
Viue contento: e poy beato ne more.

¶ Tertius dicitur ⁊c̃. In euangelio. Beati pacifici: quoniam filij dei vocabuntur. Super vebo. Filij dei. Dicit Albertus magnus super Lucam. Tria sunt que faciunt hominem filium dei esse. Primuʒ est fides. Jo.1°. Dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Secunduʒ est charitas. De qua Matth.5. Diligite inimicos vestros: vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Tertium est par. Quoniam filij dei vocabuntur. ¶ Quartus dicitur ⁊c̃. In euangelio. Beati qui lugẽt: quoniam ipsi consolabuntur. Et Luce.6. Beati qui fletis quoniam ridebitis. scilicet i patria. Jsa. vltimo. In hierusalem consolabimini: ridebitis ⁊ gaudebit cor vestruʒ. Unde dictum fuit diuiti epuloni de laçaro mẽdico. Luce.16. Nunc hic consolatur: tu vero cruciaris. Unde Dauid. Canta in p̃mo thono de sanctis. Euntes ibant ⁊ flebant. scilicet in p̃senti vita: mittẽtes semina sua scilicet bonorum operuʒ. Sequitur. Uenientes autem venient cũ exultatione por. manipulos suos. Fleuit magdalena ⁊ alij: postea riserunt. ¶ Quintus dicitur ⁊c̃. In euãgelio. Beati misericordes: quoniaʒ ipsi misericordiam conse. O citadino: elemosina est gradus potissimus paradisi: quia associat animaʒ ad vera gaudia paradisi. Ambro. Nõ sunt hominis bona que hõ secũ ferre nõ potest: sola misericordia comes est defunctorum. E quella misericordia che vsarai a poueri: tibi hoc erit. Tobie.4.c. Noli auertere faciem tuam ab vllo paupere: ita fiet: vt non auertatur a te facies dei. Quod si egerimus. eternus deus sua bonitate cõdonabit hic gratiam: in altam gloriam ineffabilem paradisi.

¶ Feria.3. pasce. De iucundissima pace.

Tetit iesus i

medio discipulorum suorũ ⁊ dixit eis. Pax vobis. Luc̃.24. ¶ Scd̃m Alb. Christus iesus in omnib⁹ mediuʒ voluit tenere. Or sm philosophuʒ.2°. ethi. Uirtus in medio consistit. In eodem. Mediũ in omnibus ẽ laudabile. Nasci voluit i media nocte. Sapientie.18. Dum silentium ꝯtineret omnia ⁊ nox in suo cursu mediũ iter haberet: oipotens sermo tuus domine exiliens de celo a regalibus sedibus. Nasci voluit i medio terre habitabilis. ps̃. Operatus ẽ salutem in medio terre. Nasci in medio animalium. Abacuh.4. In medio animalium innotesceris. In medio doctoruʒ disputauit. Luce.2°. In medio latronũ crucifixus. Joannis.19. Post resurrectionem apparens hodie apostolis suis in medio stans: obtulit dulce paranymphuʒ. Pax. Ego sum. nõ res fãtastica: seu illusio diabolica. Per oẽs quinq3 sensus voluit christus ostendere veritatẽ sue resurrectõis. Primo per visũ. cũ dixit. Uidete man⁹ meas. ⁊ pedes meos: quia ego sum. Et Jo. addit ꝙ ostendit eis latus. Secundo manifestauit suã resurrectionem per auditum. cum dixit. Pax vobis. Audientes enim discipuli vocem domini: eum ad loquelaʒ cognouerunt. Maxime:

time:quia habebat talem modum:scz pax
vobis:per quod datur intelligi:vt vba pa
cis semper habeamus. Tertio mãifesta/
uit per olphatum:per hoc quod dicit Jo.
insuflauit ꝛ dixit. Accipite spiritũ sanctũ.
Quarto per gustum. Quia obtulerunt
ei partez piscis assi: ꝛ fauũ mellis. Quin
to per tactum. Unde dixit. Palpate ꝛ vide
te:quia spiritus carnem ꝛ ossa non habet:
sicut me videtis habere. Tamen conturba
ti: existimabant se spiritum videre. Glo.
Diuina enim prouidentia permissi sunt du
bitare ad maiorem certificatiõem fidei de
dñica resurrectione. Et dixit eis. Quid tur
bati estis. ꝛ cogi. ascendũt in corda vestra:
Uidete manus meas. ꝛ pedes meos:quia
ego ipse sum. Glo. Per cycatrices clauorũ
ibi remanẽtes. ostendit ꝙ erat idem corpꝰ
numero. Palpate ꝛ videte:qꝛ spiritus car/
nem ꝛ ossa non habet:sicut me videtis ha
bere. Glo. Per hoc enim:ostendebat habe
re corpus verũ non fantasticum. Et ostẽdit
eis manus ꝛ pedes. Adhuc illis non credẽ
tibꝫ dixit eis. Habetis hic aliquid qd mã
ducetur. At illi obtulerunt ei partez piscis
assi:non figadeti:quia carnes non comedit
nisi de agno. Et fauũ mellis. Et manduca/
uit coram eis. Queritur vtrũ illa come/
stio fuit vera:vel non. Respondet Tho. in
quolibet. 3º. q. 5. ar. 3. Quod christꝰ vere co
medit:sed non in corpus ↄuersus est cibus:
ꝛ in carnem:qꝛ erat extra statum generati/
onis ꝛ corruptionis. Uñ cibus ille fuit vir/
tute xp̃i resolutus in preiacentẽ materiam.
Cibus assumptus ab angelo neqꝫ ↄuertit
in corpus assumptũ:neqꝫ corpus illud ẽ ta
lis nature:vt in illud possit alimentũ ↄuer/
ti. Ideo dixit angelus Tobie. xij. Cũ essem
vobiscum p volũtatem dei:videbar quidẽ
manducare ꝛ bibere:sed ego cibo ꝛ potu i
uisibili vtor. Ille. Cũ manducasset dixit eis:
hec sunt veba q̃ locutus sum ad vos:cũ ad
huc essez vobiscũ. Et aperuit illis sensuz vt
intelli. scrip. ꝛ dixit. Qm̃ sic oportebat xp̃m
pati:ꝛ resurgere a mortuis ꝛ predicare ĩ no
mine eius pniam ꝛ remissiõem pctõꝝ. In
quo sancto euang. postq̄ noster triũphans
saluator cũ tanto studio:ꝛ sic viuis ꝑcongijs
pacẽ ↄmendat:inducunt me debere eã vo/
bis relinquere pro meo vltimo ꝓmone. De

qua tria dulcia mysteria se offerunt con/
templanda.
¶ Primũ. dicitur diuersificationis.
¶ Secundum. dr̃ specificationis.
¶ Tertium. dr̃ inductionis.

Circa pmũ Theologi. ꝓcipue Tho.
22. q. 29. ar. i. Et super ep̃las Pau
li. 2. Cor. 13. Et Bon. in. 2. di. 7. Tri
plex est pax. Prima dr̃ inquinata. Scd̃a
simulata. Tertia ordinata. ¶ Prima est il
loꝝ. qui sunt in malo cõcordes. inter latro
nes. inter lusores. inter ↄcobinarios. q paci
fice in malo ↄueniũt. Hec ãt fuit Herodis
ꝛ Pilati. De qua ps. Quare fremuerũt ꝛc.
vsqꝫ xp̃z eius. Hec aũt pax nõ est bona. Rõ
est Tho. 22. q. 22. a. 1. qꝛ vera pax fundat̃
in bono ꝟtuoso ꝛ honesto. Iuxta illud phi.
8. Ethi. Amicitia tunc est perfecta que ẽ ꝓ
pter ꝟtutem. Sꝫ pax q̃ ẽ inter malos:nõ est
fundata in virtute. sed sup vitijs. igitur ꝛc.
Unde Ual. recitat de duobus amicis:quo
rũ alter alterũ ad malũ inuitabat. Quod
contra Cato.
Qd iustũ est petito vl' qd videat̃ honestũ.
Nã stultũ est petere. ꝙ possit iure negari.
Cũqꝫ ille nõ assentiret. Alt̃ dixit. Quid mi/
hi ꝓdest tua amicitia. postq̄ non facis que
ego volo. Rñdit ille. Anzi quid mihi ꝓdest
hr̃e te i amicũ. si me oꝫ pp te agere turpia:
¶ Scd̃a pax ꝛc. De hac ps. Loquũt̃ pacẽ
cũ ꝓximo suo:mala ãt ꝛc. Et Iere. 9. In ore
suo cũ amico pacẽ loq̃t̃. occulte ãt põit ei
insidias. O quot sunt:q in ore hñt pacem. in
corde vero fel: Hec aũt fuit Iude. De qua
Matth. 26. Aue rabi. ꝛ osculatus est eum.
Hec figurata est. 2. Re. 2º. De Ioas qui sa
lutauit Amasam di. Salue mi frater:et te/
nens manũ dextram cum pugione eum oc
cidit. Et ille qui ducem Galeaç occidit ꝛc.
De hac pace Hieronymus ad Celantiam.
Osculabantur quidam mihi manus:ꝛ ore
vipereo detrahebant:dolebant ore:ꝛ corde
gaudebant. O quanti ore salutãt:intus au
tem sunt pleni dolo. Unde Zeno phs Ma/
lum hominẽ blande eloquentẽ:agnosce tu
um loquentem esse. Ista nullo modo deo pla
cet:qꝛ simulata. Eccli. x. Simulator ore de/
cepit amicum suũ. Et qꝛ ipse ꝟitas est. Io.
19. Ego sum ꝟitas. iõ abhoiat̃ simulatiõez.
¶ Tertio dicitur ꝛc. Est illorum qui co/

diali amore diligunt. De qua christus ho/
die. Pax vobis. Unde dicunt doc. ꝙ nihil
gratius habet reperiri. sicut pax. Sicut ipse
dic. Ecclesiasti. 25. In tribꝰ beneplacitū est
spūi meo. que sunt probata coram deo ⁊ ho
minibus. Concordia fratrum. amor proxi/
morum. vir ⁊ mulier sibi bene consentien/
tes. Et sicut philocaptus de m'liere tria ob
seruare solet.
¶ Primo de ea cogitat.
¶ Secundo habitat libenter cum ea.
¶ Tertio facit fieri maytinatas.
Ita ad propositum Deus: Primo de pa/
ce cogitat. Jere. 9. Ego cogito cogitatiões
pacis. Secundo stat cum ea. Math. 18.
Ubi fuerint duo vel tres congregati. in me
dio eoꝝ sum. Tertio facit fieri cantilenā.
Quia ipso nato: angeli cecinerunt. Gloria
in excelsis ⁊c̄. Non quelli qui habent diabo
lum in corde. Sed nota fm Alber. ꝙ hec
pax debet haberi tripliciter. Primo in
ore. Ro. vlt. Salutate inuicem: in osculo pa/
cis. Contra illos poltronos q non faciunt:
sed tenent loquelam. Heb. 12. Pacem seq/
mini cum hominibus. ⁊ deus pacis ⁊ dile/
ctionis erit vobiscum. Sen̄. Pacem habe/
to cum hominibus: cum vitijs bellum. Se
cundo debet haberi in corde. Mat. 22. Di
liges proximum tuum. s. corde: sicut teipsū.
Quia. 9. Eth. Amicus ad amicum debet
se habere: sicut ad seipsum. Tertio in ope
re vt subueniatur in necessitate: si opus
est. i. Jo. 3. Non diligamus verbo neqꝫ lin/
gua. sed opere ⁊ veritate. In vitis patrum
legitur. Q̄d orante Machario: vox insonu
it ad eum di. Nondum ad mensuram dua/
rum mulierum peruenisti: que habitant in
proxim a ciuitate. Cum quesisset Macha/
rius ab ipsis conuersationem earum: dixe/
runt. Q̄d erant vxores duorum fratrum: ⁊
per. 15. annos simul habitauerant. nec vn/
qꝫ aliqua earum verbo vel facto aliam cō
tristarat. Et posuerunt in corde suo nunqꝫ
verbū secl'are loqui i vita sua. Unde meri
tum earum fuit: ꝙ nunqꝫ litigarent: ⁊ meri/
tum suum superauit meritum heremite. Un
de patet primum.

Ecundum principale ⁊c̄. Scdm Egy
dium li° de regimine principum.

Specialiter pax debet repiri in tribus ge
neribus personarum.
¶ Primo. inter virum ⁊ vxorem.
¶ Secundo in tota familia.
¶ Tertio. in tota ciuitate.
¶ Primo ⁊c̄. Ad quam habendam. due
sunt regule obseruande ex parte vtriusqꝫ.
Primo ex parte viri: due regule. Prima
vt eam diligat. Eph. 5. Uiri diligite vxores
vestras. Q̄d non facit qui concubinam te/
net: ⁊ propriam sinit. Uis amari ab vxore
tua: Ama illam. Sen̄. Si vis amari: ama.
Secunda vt eam foueat de necessarijs:
Quod non facit qui concubine prouidet.
de manicis rubris. subris. ⁊ alijs: ⁊ bona
domus dissipantur. Prouer. 30. Tria sunt
isaciabilia. Infernus. Terra sitiēs. Ignis.
Quartum mala mulier. Prouer. 29. Qui
nutrit scortum perdet substantiam. Se/
cunde due sunt alie regule ex parte vxoris
ad virum. Prima vt virum suum honoret.
i. Petri. 3. Mulieres sint subdite viris. Or
2. Cor. 19. Uir caput est mulieris. In huiꝰ
exemplū legiē gen̄. 16. De Sarra q̄ virū su
um dn̄m vocabit in signum reuerentie. Et
mulier dꝫ virum suū reputare sapientiorem
⁊ pulcriorē alijs viris. Or vt dicit phs. i. li°.
Icono. Maximus honor ē mulieri: si respi/
cit virū suū. Secunda regula vt res domꝰ
ꝯseruet. i. Cor. 14. Domi viros suos inter/
rogent. In huius figurā legitur gen̄. 3. Q̄d
dominus formauit Euam de costa viri. ipso
dormiente. Expergefactꝰ aūt clamauit ad
eā. Hoc os ex ossibus meis. ⁊ caro de car/
ne mea. Inter quos ita fuit intimus amor: ꝙ
lingua exprimi nō pōt. Jō phs vbi supra.
Nihil eni hoi pōt eē melius: qꝫ si vir ⁊ vxor
pari ꝯcordia domū gubernēt. ¶ Secundo
hec pax debꝫ esse in tota familia. Ad quam
habēdā sunt due regule necessarie. Prima
circa filioꝝ nutritionem. ne faciāt mala. ne
laudāt. ne blassemēt deū ⁊ scōs. Ad vos di
co frēs. In. 6. Eth. Bonū ē ꝙ pīes corrigāt
filios ociosos. Ecc̄i. 7. Filij tibi sunt: corrige
illos. Nō pcas baculo. Jō Hiero. ad Sal
uinam. Non est parui apud deum meriti.
bene filios educasse. Heli offendit deum
ob vitia liberorum. Ergo placatur econuer
so deus virtutibus eorum. Scda regula
est circa

eſt circa ſeruos. Timorem: vt audiant miſ-
ſas. confiteantur tēporibus ſuis. Tene ſcla
nam in timore. Et quādo vadit per aquā:
eam reſpice. Sed hodie ſerui. famuli. ſcla-
ue ſunt peſſimi. nō obſeruantes diuina pre
cepta. Et ratio eſt philoſophi libro Icono.
Impoſſibile eſt negligentibus dominis: ſer
uos eē ſolicitos. Unde patet ⁊c̄. ¶ Tertio
hec pax: debet eſſe in tota ciuitate. Scđm
Aug. 5. de Ciui. c. 18. Et Egy. ro. lib. de regi
mine principum: quinq; fuerant que roma
num imperiū per multa tēpora dilatarūt.
⁊ in preſentia ꝑ ciuitates. dominia. ⁊ caſtra
dilatant. ⁊ in proſperitate cōtinent. Pri
mū fuit iuſtitia. De qua. i. Pol. Sine iuſti
tia: impoſſibile eſt habitari ciuitatem. Et
Aug. 4. de Ciui. c. 4°. Remota iuſtitia: qd
ſunt regna: niſi magna latrocinia? Sed ho
die non inuenitur. Quia peruertitur auro
⁊ muneribus. xi. q. 3. c. Pauper. Cito viola
tur auro iuſtitia. Et Leo papa. Nullum eſt
in eo veſtigiū iuſtitie: qui muneribus dele
ctatur. Clama contra officiales. Iſaie. p°.
Principes tui infideles: ſocij furum. Se
cundum fuit probitas moꝝ. In. i. Pol. Oꝫ
ciuitatem de virtute eſſe ſolicitam. Et Au-
guſtinus loquens de Scipione Affricano
dicit. Scipio Affricanus non cenſebat rē-
pu. eſſe felicem: ſtantibus edificijs: ⁊ ruenti
bus moribus. Ille. Hec autē probitas mo
rum: debet eſſe in officialibus. Et in popu-
lo. Primo inter officiales. Debent eē ador
ni virtute: ⁊ imunes a vitijs. Ab ira. a luxu
ria. ab auaritia. a rapinis. Iō philoſophꝰ.
6. Pol. Princeps debet eſſe deicola: qꝛ tūc
homines ſolent timere regem: quando vi-
dent ipſum timere deum. Ideo ⁊ lex pre-
cipit ꝙ qui preſunt alijs in docendo. aut in
gouerno debent primo eſſe adorni bonis
moribus. C. de profeſſoribus ⁊ medicis. l.
Magiſtros. Magr̄os ſtudiorū doctoreſq;
excellere oportet moribus primum: deinde
facundia. Secundo hec probitas debet eē
in populo. Immunis a latrocinijs. a blaſſe
mijs. ab auaricia. Tertium fuit zelus ⁊
amor patrie. Pro quo ſe exponebāt ad om
nia ſuſtinenda. etiam mortem: vt patet de
Mutio ſceuola. de Mercurio. de. M. re-
gulo. ⁊ Torquato. De quibus Aug. in. 6. d
Ciui. c°. 8. Et Uirgilius in. 6. Hec duo ſunt

illa libertas ⁊ cupiditas laudis humane:
que ad facta mirāda compulere romanos.
Sed hodie relicta patria querunt ꝓpriū
cōmodum: deſiderantes penuriā. cariſtiā.

Quartum fuit maturitas regentiū. Un
de Plato ſeculum poſuit eſſe felix: quando
ſapientes regnarent: ⁊ per oppoſitū. quan
do fatui. Clama contra cōmunitates que
reguntur in conſilijs. da populazi. Et con-
tra monaſteria: que habent fatuos ꝑlatos.
Ad quod facit exemplū Ualerij lib. 5. De
Tarquinio. Qui cum non poſſet expugna
re Sabinios miſit ſimulate filium verbera
tum ⁊ percuſſum tanq; transfugū ad eos:
tanq; patrem fugeret. Quo ſuſcepto: in du
cem electus eſt. Cū vero ignoraret modū
tradendi ciuitatem. ſcripſit patri de modo.
Pater autem verbis nihil reſpondit nun-
cio: ſed duxit eum in ortum vbi erant mul-
ta papauera. ⁊ capita eorū groſſiora virga
la cepit percutere. Nuncius autem reuer-
ſus indicat Sexto Tarquinio. Ille autem
aſtutus intellexit: ⁊ cepit ꝑncipales ciuita-
tis eijcere. ⁊ ciuitatē tradidit patri. Ideo
Ari. 3. Rheto. Quanto maior populus: tā-
to minor intellectus. Quintum eſt pax.
Unde ſcripſerunt in preforibus tēpli. Tē-
plum pacis eternū. Quādiu durat. omnia
proſpe ſuccedunt. Et per oppoſitum. male
⁊ peſſime. Atteſtante Saluſtio in Iugurti
no. Concordia parue res creſcūt: diſcordia
maxime dilabuntur. Et quidam vulgaris.
Per la verita e moderna ſcriptura.
Prouar ſi po cū lege. e cum raſone.
Che cum perfecta vnione. creſceno li coſſ.
Che per diſcordia ſi vedeno manchare.
Unde patet ſecundū.

t Ertium dicitur ⁊c̄. Ad pacē induci
mur. triplici ratione.
¶ Primo. ratione admonitionis.
¶ Secundo. ratione aſſimilationis.
¶ Tertio. ratione fructificationis.
¶ Primo ⁊c̄. Triplex eſt admonitio. Pria
diuinalis. Luc̄. x. In q̄cunq; domū intra
ueritis primum dicite. Pax huic ⁊c̄. Col. 3.
Pax chriſti exultet i cordibus veſtris. Ro.
xij. Cū omnibus hominibus pacem haben
tes. Et. i. Cor. 7. In pace vocauit nos deꝰ.
Heb. xij. Acceſiſtis ad noui teſtamenti me-
diatorē Ieſū ⁊ ſanguinis aſperſionē me-

lius loquentez: q̄ʒ Abel. Ille sanguis Abel clamauit. Vendeta, vendeta. Sanguis christi. Perdona. perdōa. Sanguis Abel. Iustitia. Sanguis christi. Misericordia.

Secunda admonitio est Cano. 3. q. 5. c. Falsas. Et in Cle. De sepulturis. c. Dudū vbi dicitur. Pacis trāquillitas vigeat. feruor charitatis estuet. Tertia est ciuilis. ff. de legationib⁹. l. Quesitaz. Et. ff. de orig. iuris. l. 2. §. Nouissime. Et. ff. de noui opis admistratione. l. i. vbi dicitur. Nihil aliud agat preses: nisi cōtrouersias dirimere. Et l. Cum pretor. §. Dulcissimis. ff. de legatis. 2°. Pretor discordijs propinquoꝝ sedādis prosperit: quas solet cōmunis materia excitare. ¶ Secundo ⁊c̄. Quia per illam xp̄o assimilamur. Mat. 5. Bti pacifici: quoniaz ⁊c̄. Fuit enim testamentuz christi. In quo matrem reliquit Ioāni. animam patri. corpus Ioseph. Sed pacez hominibus. Et vt dicitur. xi. q. i. c. Siluester. Et. C. de fideicōmissis. l. Amplius. Heres nō seruans testamentum defuncti. est exheredandus. Ita non obseruantes pacem quā christus legauit: sunt priuati hereditate paradisi: vt nō filij dei sed demonis vocentur. Ideo Aug. super Io. Sola dilectio discernit iter filios regni: ⁊ filios diaboli. Prattica. Talis ad ecclesiam vadit: non cognosco an sit in gratia: quia accipit aquā sanctam. audit missas. signat se signo crucis. nisi sola charitate. ¶ Tertio ratione ⁊c̄. Triplex fructus acquiritur ex pace. Primus dicitur spiritualis dilectio. Quia christiani confitētur: ad missas eunt. ecclesias visitant. ⁊ alia bona spiritualia faciunt. Aug. Par est serenitas mentis. tranquillitas cordis. vinculuz amoris. Secūdus dicitur corporalis quietatio. Qui pacifice viuunt. non oportet ferant secum arma. securi in via eunt. dormiunt i domo sine aliquo timore. Tertius dicitur bonorum tēporalium multiplicatio. Ex ipsa pace multiplicantur bona tpalia. coluntur possessiones. crescunt opes. Aug. 19. de Ciui. dei. Tale est bonum pacis. ꝙ in rebus creatis nil gratius solet inueniri. Et ex hoc dicit. s. Tho. 22. q. 29. ar. 2. Qꝺ oia appetunt pacez. Et ratione cōseruationis: qꝛ appetunt conseruari in esse: quod nō est sine pace. Et ratiōe dilectionis. Qꝛ sicut nemo est. qui nolit gaudere: ita nemo est qui pacez nolit habere. Cum pax sit causa gaudendi. Sed dicis ꝙ nō omnia appetunt pacem. per hanc rationem. Quod non cognoscit pacem. non appetit pacem. Sed ratiōe carentia: non cognoscunt ⁊c̄. Respōdeo. ꝙ bella geruntur itentione pacis. Qui enim querunt bella non desiderant nisi pacem. quam se habere non estimant. Quia nō est pax si quis cum alio concordet cōtra illud qꝺ ipse magis vellet. ⁊ ideo homies q̄runt hanc concordiaz rumpere bellando: tanq̄ʒ defectū pacis habentem. vt ad pacē puenīant. in qua nihil voluntati eoꝝ repugnet. Et propter hoc omnes bellantes querunt per bella peruenire ad aliquam pacem psectiorem: q̄ʒ prius haberēt. Sicut ⁊ Tulli⁹ .1°. offi. affirmat. ⁊ Tho. supra. Igitur pax vobis. De per charita. Venca la fraterna pieta acutas lanceas. mortiferas sagittas. taliētes spatas. ⁊ altas machias bellicas.

Exemplum duorum regum: quorū vnus interfecit filium alterius. Rex cuius filius erat occisus obsedit ciuitatem cuz suo exercitu. ducens eā ad maximū exterminium. Videns hoc rex decreuit inimicum pacificare: mandauit portas aperiri. Depositis vestibus sola camisia tectus cum corrigia ad collum ⁊ veniam petijt super occisionem filij. Rex autem misericordia motus veniaz dedit ei. Dum ecclesiam ingrederetur. imago crucifixi que in medio ecclesie stabat inclinans se ⁊ brachia mouens: visa est omnibus astantibus regratiari regi qui pepercit inimico suo. Quapropter astantes mei quantum possum vos oro: ꝙ amore illi⁹ soprani dei ⁊ laborib⁹ quos vestra causa hac quadragesima suscepi: ꝙ vnusquisq̄ʒ parcat siquis sibi iniuriam fecisset. ⁊ amplexet hanc dulcem pacem. Imperoche hec est q̄ nos efficit filios dei. Illa q̄ sola inter filios regni ⁊ baratri infernalis discernit. Hec q̄ nos ad deū sola pducit. Hinc Lact. nr̄ in. 5. lib°. c°. 8°. ad propositum ita egregie loquitur. Quam beatus esset q̄ʒq̄ʒ aureus humanaꝝ rerum status. si per totum orbem mansuetudo. ⁊ pietas. ⁊ pax. ⁊ innocentia. ⁊ equitas. ⁊ temperātia. ⁊ fides moraretur. Ille. Iccirco ⁊ ego eā vobis pro testamento meo relinquo. Or essendo hora patri ⁊ matri

cum saluto

cum laiuto del signore nostro dio la picola barcha del mio ingegno peruenuto al porto: ⁊ al fin de li nostri predicatione ⁊ lectione in questa quadragesima a voy pposte. Uedo esser necessario a pretermittere excusatione: ali vostri humanita. Imperoche mancha la lingua. il mio ingegno vene al mancho. Ma perche lle sententia di Seneca. Beneficiorum memoria: senescere non debet. houi ha referire gratie summe ⁊ immortale di tanti vostri beneficij in me collati. Applica vt expedit. ⁊ enarra, que tibi videbuntur. In fine canta hos versus.

Stati in pace. stati cum dio
Uado in casa del mio dio.
Or pregati iesu pio
Chi a voy ⁊ ame dia stabilita.

Impressum est hoc diuinum atque vtilissimum opus: impensa. procuratione. ⁊ his speciosissimis caracteribus Jacobi Britannici Brixiani: in egregia Brixie vrbe. maxima cum vigilantia correctum. 1497. die. xi. Nouembris.

F I N I S.

Sermones de sanctis Fratris Gabrielis Barelete.

¶ Cum ego Iacobus Britannicus horum sermonum impressor industria mea hi sermones in lucem venerint. vt sumptus meos redimere possim impetraui ab excellentissimo Venetorum senatu. ne quis alius possit preter me eos ab hinc ad decem annos imprimere. aut alibi impressos in dñio suo apportare. sub pena amissionis librorum. ac decem aureorum ꝑ quolibet opere soluendorum. vt continetur in priuilegio mihi concesso.

Magnifici Consiliarij.
D. Laurentius Venerius.
D. Hieronymus Vendraminus.
D. Priamus Tronus.
D. Petrus Balbus.

b

Tabula sanctuarij

¶ In ascensione domini.

Leuata ẽ magnificẽtia tua sup celos deus. In ps̃. 8. ¶ A p̃conio. laude. e cõmẽdatiõe diuine iustitie. ꝯuenit sublimare sup celos in vita btã illos q in mũdo isto se humiliauerũt amore sui .p̃. Pet. 5. Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in tpe visitatiõis. Et Lu. i. Exaltauit hũiles. Jacobi. 4. Humilibus dat grãz. Xp̃s se humiliauit p passionem ꝛ crucẽ. Ad Phil. 2. Semetip̃z exinaniuit formã serui accipiẽs in similitudinem hoĩum factus: ꝛ habitu iñuentus vt homo. Humiliauit semetipsum factus obediens vsq̃ ad mortem: mortem autem crucis. Ideo meruit sublimitatem ascensiõis sui corporis. Unde Ber. sermone hodierno. Nam cum se dominum vniuersorum: que sunt in terra. ꝛ in mari. ꝛ in inferno probasset filius dei: non restabat nisi vt aeris ꝛ celorum se dominuz esse comprobaret. Terra cognouit: qꝛ ad vocem eius Lazarum mortuũ reddidit. Mare cognouit: qꝛ solidum se sub pedibus eiꝰ prebuit. Infernus cognouit: cuius ip̃e portas ereas fregit. ꝛ insaciabilem homicidaz ligauit. Ad perficiendam igitur domini iesu fidei nostre integritatem: restat vt vidẽtibus discipulis: per medium aeris tanq̃ dominus ascendas super omnes celos: ꝛ iã tibi profecto debebitur: vt in nomine tuo omnẽ genu flectatur. Ille. Unde p̃s. 46. Ascendit deus in iubilatiõe ꝛ dominus ꝛc. Super quo Aug. Ascendente xp̃o: mirantur astra. plaudunt agmina. tube sonant. ꝛ in cunctis blanda modulamẽta chori emittunt. Ille. Eleuata est ꝛc. De qua triũphãti ascensione. 3. ad eius cõmemorationem videbimus in presentiarum.

¶ Primum. dĩ congruitatis.
¶ Secundum. dĩ modalitatis.
¶ Tertium. dĩ iucunditatis.

PRimum dicitur ꝛc. Utrum fuit cõueniens xp̃m hodie super omnes celos ascendere? Respondet Tho. 3. par. q. 57. ar. i. ꝙ sic. Et hoc per. 5. rõnes.

¶ Prima. ꝑpter loci proportionem.
¶ Secunda. ꝑpter fidei nr̃e informationẽ.
¶ Tertia. ꝑpter charitatis ꝓmotionem.
¶ Quarta. ꝑpter triumphalẽ ascensionez.
¶ Quinta. ꝑpter nostram ꝓpitiationem.

¶ Prima propter ꝛc. Conclusio est phi. 4. phy. Q̃d locus debet esse proportionatus locato. Exẽpli gratia. In corpore humano qꝛ oculi sunt nobiliores inter. 5. sensus. ido nobiliorem ꝛ altiorez obtinent locũ. Preterea in corporibus celestibus nobilius est celum empyreum: ideo ceteris est altius.

Preterea in hominibus hic est ordo. Papa nobiliorem tenet locum: qꝛ est persona nobilior cardinalibus. ꝛ cardinales super omnes episcopos. ꝛ ep̃i super omnes religiosos. ꝛ rex super omnes dños temporales. Locus ꝛ locatum debent esse ꝛc. Ad ꝓpositum nostrum. Locus in quo sumus. de questa nostra ignobile. caduca. e momẽtanea vita: est locus miserie. ꝛ calamitatis. Xp̃s iesus post suã resurrectionẽ: nouã icoauit vitã. Qꝛ de mortali: factꝰ ẽ imortalis. De passibili: factꝰ ẽ ipassibilis. Uñ apl's ad Ro. 6. Xp̃s resurgẽs ex mortuis iã nõ morit: mors illi vltra nõ dñabit. Uita p̃ns ẽ miserie. Aq̃lla gal ãte natura di esso xp̃o. li ꝯuenena vna sedia honoreuele. Qꝛ vt dictũ ẽ: Locus dz eẽ ꝛc. Uita hec nõ erat ei locus ꝯueniẽs: cũ sit oibꝰ mis̃ijs plena. Aug. In valle sumꝰ mis̃ie: in q̃ magis flẽdũ ẽ: eo ꝙ minꝰ flemꝰ. Et Lac. in. 3. c. i2. Hec vita p̃ns btã eẽ nõ põt: qꝛ multis malis subiecta ẽ p corpꝰ. De qbꝰ malis Job. 3. Hõ natus de muliere ꝛc. vsq̃ miserijs. Quas mis̃ias ostẽdit puer de vtero m̃ris egrediẽs: q q̃tuor p ordinẽ facit. Primo plãgit. Aug. Nondum loquitur: ꝛ plorat. Sap̃. 7. c. Primaz vocez similem omnibus emisi plorans. Excepto

Zoroaste q̄ teste Solino p̄mo risisse fertur. In huius figuram: christus non fleuit mortuum Lazarum: sed ip̄m ad vitaꝫ p̲ducēs.

Secundo puer mox manuꝫ ad os mittit. Ad innuendum ꝙ ad miserias huius mūdi venit propter peccatum factuꝫ in ore primorū parentum: quando comederunt pomum. Tertio nascitur curuus ⁊ quasi in quattuor pedibus. Ad innuendum: ꝙ comparatus est iumentis. Quarto ad partem inferiorem. quia ibi caro se rebellauit. Cuꝫ ergo hic non sit aliud che lachryme. dolori. affani. infirmita. ideo questo stabio non cōueniebat christo glorioso. Sed qualis locꝰ eius: Respondeo ꝙ celum empyreum: vbi est sedia regalis sua. Unde fuit conueniēs hac ratione. ipsum ascendere hodie cōpleto numero quadragenario. Sꝫ forte dicis. Cur non ascēdit statim post resurrectioneꝫ suam. sed per dies. 40. moratus est: Respōdeo. ꝙ hoc est actū duplici rōne. Primo ratione certificationis. Difficilius erat probare veritatem resurrectionis: ꝗꝫ veritateꝫ mortis. Tempus enim trium dierū fuit sufficiens tempus ꝓbationis mortis eius. Sꝫ ad veram resurrectionem probandam: maius tempus requirebatur. Et ideo non mirum si non statim vt resurrexit ascēdere voluit: sed expectare. ad informanduꝫ eos bene: de verita e resurrectionis eius. Unī Act. 1º. dicitur. Quibus. s. apostolis prebuit seipsum viuum post passionem suam in multis argumentis. per dies. 40. apparēs eis ⁊c̄.

Secundo ratione ꝯsolatiōis. Fleuit mater eius iuxta cruceꝫ. Canta. Jo. 19. cº. Stabat iuxta crucem mater eius. Et Ber. dicit ꝙ tantum fleuit. tātum se macerauit ꝙ nō poterat se sustinere. Fleuit magdalena. Fleuerūt apostoli: ⁊ omnes deuoti iesu christi. Debebant ergo ꝯsolari. Quia vt dicitur in p̄s. Scd̄m multitudinem dolorum meoruꝫ: consolationes ⁊c̄. Et. 2. Corin. 1. Sic̄ abundant passiōes christi in nobis: ita ⁊ p̲ christum abundat ⁊ consolatio nostra. Debebant ergo consolari. Et quia ipsum fleuerāt mortuum in sepulchro per horas. 40. quibus iacuerat. Ideo eos voluit consolari p̲ dies. 40. sua corporali presentia eis apparens. Unde pꝫ prima ratio de sua congruitate. Bene dicitur. Eleuata est ⁊c̄. ¶ Secūdo ratione ⁊c̄. Cōclusio est doctoꝝ. ꝙ plus est meriti apud deum. credere ⁊ habere fidem de non visis: ꝗꝫ de visis de quibus est cognitio. Grego. Fides non habet meritū: vbi hūana rō p̄bet expimētū. Asculanus.

La fede non ha merito de salute.
Oui lhumana vista vede el quia.
Tacesse el quare dele alte vedute.

Ad ꝓpositūꝫ. Ex hoc enim ꝙ xp̄s celū ascēdit: fides nostra est magis meritoria: ꝗꝫ si non ascendisset. Ratio hec est. Quia ꝗꝫuis in videntibus christi humanitatem esset fides vt in apostolis ⁊ aliis sanctis hominibus. non quidem de humanitate quam videbant: sed de diuinitate quā nō videbāt. Tamen maior est fides credere ⁊ diuinitatem ⁊ humanitatē xp̄i non visam: ꝗꝫ soluꝫ diuinitateꝫ. Ex hoc audacter dico: ꝙ fides nostra est maior extensiue: ꝗꝫ fuerit fides aplorūꝫ. Quāuis intensiue fuerit maior fides apostolorū. Ache modo lo ꝓui pater: Probo sic. Apostoli viderūt xp̄m in carne: cū ipso biberūt. comederūt. dormierunt. miracula viderūt ⁊c̄. Nos āt nō sic. ⁊ tn̄ credimus diuinitatē ⁊ hūanitatem fil'. quā apl'i nō habebāt. Unī xp̄s Tho. Jo. 20. Quia vidisti me Thoma. credidisti. Sꝫ dico tibi. Beati qui nō ⁊c̄. Ex hoc dicūt doctores: ꝙ fides latronis fuit laudabilior: ꝗꝫ fides petri. q̄ viderat miracula facere. cecos. ⁊c̄. Sed latro nulla miracl'a vidit. nec aliqd ab eo gestuꝫ. tn̄ in cruce positus fide roboratus ꝙ eēt d's ⁊ hō: exclamauit. Canta. Memēto mei dnꝫ veneris in regnū tuū. Cui rn̄sum ē. Hodie mecū ⁊c̄. O fides sācta latrōis. tūc ip̄e acquisiuit. qn̄ apl'i eā amiserūt. Et p̲p hāc rōnem dixit xp̄s Jo. 14. Qui credit in me. op̲a que ego facio ⁊ ip̄e faciet. ⁊ maiora hoꝝ faciet. Glo. Aliq sci maiora miracula fecerunt. ꝗꝫ ipsi apl'i. nec ipse xp̄s. Unī decuit ascendere hac rōne. Eleuata est ⁊c̄. ¶ Tertio rōe ⁊c̄. Cōclusio est Dio. 4. de di. Amor ē vis vnitiua. Exēpli grā. De iuuene q̄ philocaptus occupat oēs sensus. i vidēdo amicā. Ad ꝓpositūꝫ. Apl'i toto corde xp̄m amabāt. Nec mirū. propter suam dulcem ꝯuersationeꝫ. ⁊ eius verba suauissima. Ex hoc exclamauit petrus Mat. 17. Domine bonuꝫ est nos hic esse ⁊c̄. Et Joan. 6. Cum semel quidaꝫ de discipulis a christo recessissent. ex eo ꝙ

dixerat

dixerat eis. Nisi manducaveritis carnem filij hominis ⁊c. Dixit ad alios qui remanserant. Nunquid ⁊ vos vultis abire? Respondit petrus. Domine: ad quem ibimus? Verba eterne vite habes. Tanta ergo vi amoris apostoli trahebantur ex xp̄i presentia, quod de celestibus non curabant: dummodo possent frui ipsa christi presentia. Ut ergo celestia appeterent, debuit ascendere. Et hoc est quod dn̄s dicit Jo.16. Expedit vobis vt ego vadam. s. ad patrem. Si enim non abiero paraclytus non veniet ad vos. Si autem abiero mittam eum ad vos. Super quo Beda. Expedit vobis vt forma servi a vestris abstrahatur aspectibus quatenus amor divinitatis artius vestris cordibus infigatur. Ille. ¶ Quarta ratio ⁊c. Ut celos aperiret sanctis patribus ⁊ patriam nostram diu clausam. vt videbimus in secundo mysterio. ¶ Quinta ratio ⁊c. Ut eēt noster advocatus apud patrem. De quo. i. Jo.2. Advocatum habemus apud patrem Jesum christum iustum. ⁊ ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Cum isto est virgo mater eius advocata nostra. Bernar. Securum habemus accessum ad patrem, vbi mater ante filium. filius ante patrem. Mater ostendit filio pectus ⁊ vbera. filius ostēdit patri latus ⁊ vulnera. Ille. O iesu ⁊c. Elevata est ⁊c.

s Ecundum dicitur ⁊c. Cum quo modo ascendit? Respondet David. Ascendit deus in iubilatione. ⁊ dominus in voce tube. Et Aug. Ascendente xp̄o pavet omne celum. mirantur astra. plaudunt agmina. tuba sonat. ⁊ in cunctis blanda modulamina chori emittunt. Ille. Merito hoc gestum est. Quia fuit victoriosus in presenti vita. Ideo in signum victorie cum triumphis assumptus est. Videas Vale. li.2. c.3. sub rubrica de iure triumphādi. Cum quo est Lucius Florus. li°.i. Qd aliquis non triumphabat in populo romano: nisi prius. 5. millia hostium superasset ⁊ occidisset in vna acie. Et triumphantibus triplex fiebat triumphus ⁊ letitia. Prima quod cum ad vrbem civis triumphalis rediret, occurrebat ei populus cum effusa letitia. Secunda letitia: quando ibat in civitatem precedebant currum triumphantis omnes captivi manibus ligatis post tergum. Tertia letitia: q2 triumphans post se habebat servum gestantem annulum similem suo. Et a tergo triumphantis coronam aureā deferentem. Ipse vero triumphans indutus veste aurea ascendebat super currum: tractum a quatuor equis albis. Et vt dicit Valerius fiebant in ijs triumphis ludi solatiosi. ⁊ festivi ioci: in honorē triumphantis. Unde maxime movebantur romani ad viriliter agendum. ⁊ aggrediendum quecunque ardua. ⁊ difficilia sibi cōmissa. Sic triumphavit Lucius posthumus qui lygures vicit. ⁊ samnites. Sic Papyrius qui duritiem samnitum fregit. Sic. Q. Cecilius: qui Philippum regem de macedonia victum eduxit. Sic triumphavit Pompeius magnus: qui duos superavit reges. Sic Cesar. qui quinquies triumphavit propter ea que gessit in gallia. ⁊ britānia. ⁊ egypto. ⁊ affrica. Jesus nr̄ nō hunc habuit honorem sed multo digniorem q2 fuit victor, ⁊ verus victor inimicorum demonum. quos expoliavit de regno suo. Unde associatus est triumphalitē i patria sua. De quo ecclesia. Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in voce ⁊c. Captivi fuerunt sancti patres quos secum duxit post se in paradiso. De quibus David. Ascendens christus in altum ⁊c. El carro triumphale fuit suum corpus gloriosum. vestito dela tunica de sua divinita qua totus resplenduit. Ad eius dexteram erit vnus male idutus. Iste fuit latro. vt oī pcōri daretur materia ⁊ spes redeūdi ad deum. Et volens incipere hunc triūphum antequam inciperet: venit ad discipulos suos ad cenaculum vbi erant oēs congregati. Et ibi quatuor egit per ordinem. Primo comedit cum eis. In evangelio hodierno. Mar.18. Discumbentibus. xi. discipulis ⁊c. Secūdo omnes increpavit. Sequitur. Et exprobravit incredulitatem eorum. Tertio precepit eis ne discederent sed expectarent promissionem patris. Act.i. Quarto, precepit eis vt post missionem spiritus sancti predicarent. Euntes in mundum vniversum predicate ⁊c. Quibus peractis cum honorabili comitiva. s. centum. 20. hominum ivit versus montem oliveti. Et ibi in loco illo tria per ordinem fecit. Primo dedit eis benedictio

nem. Scd̄o osculum pacis obtulit. Ro. vlt. Salutate inicē in osculo pacis. Tertio apparuit nubes mire claritatis sub pedibus xp̄i ascēdentis. Non ꝙ nubes illa prebuerit adminiculum aliquod xp̄o, sed in signū diuinitatis apparuit. Et videntibus discipulis. illa nubes suscepit eum ab oculis eorum: secum adducens animas sanctorum patrum. Dum ergo ascenderet cum maximo tripudio: vidētes angeli qui in celo remanserant. toti admirati ceperūt dicere suis fratribꝰ qui xp̄m associabant illō Isa. Quis est iste qui venit de edom: tinctis vestibus de bosra: Edom interpretatur: sanguinea: Bosra. i. munita. Scd̄m glo. super verbo: Quis est ⁊c̄. De quatuor mirabanē angeli. Primo ꝙ terra. i. corpus xp̄i terrenum ascenderet super omnes celos. ꝙ ē cōtra naturam: Cum dicat Salom̄. Prouer. 25. Celum sursum: ⁊ terra deorsum. Mirabantur ꝙ homo ascenderet super angelos: quod nunꝙ visum est. In. p̄s. Ascendit. s. xp̄s super cherubin ⁊ vo. ⁊c̄. Mirabantur ꝙ homo ascenderet vsqꝫ ad deum. Dan̄. 7. Venit. s. xp̄s vsqꝫ ad virum: qui sedebat in throno. Mirabātur 4°: ꝙ homo crucifixꝰ. lancea perforatus. coronatus. ascendebat cum tanta potestate vt. s. super omnes angelos se collocaret. O dignitas nostre carnis: super naturam angeli. Qō bene agnouit Io. qui dūm angelum adorare vellet more solito. dixit ei āgelus. vide ne feceris. Conseruus tuꝰ suꝫ ⁊c̄. Et hoc vt dicit Th. in. 2. di. 9. homo potest plus mereri ꝙ̄ angelus triplici rōne. Et rōne difficultatis: que est in homine non in angelo. Et rōne diuturnitatis. Et merito passionis xp̄i. Unde associatus fuit in throno suo: ad patris dexteram. Quo associato inferiores angeli reuelauerunt hominibus: vt dī Actuū. 1°. Cū qꝫ intuerentur. in celum euntem illum: ecce duo viri. i. duo angeli in forma viri: astiterūt iuxta illos in vestibus albis: qui dixerunt apostolis. Viri galilei: quid admiramini aspicientes in celuꝫ: Hic iesus q assūptus ē a vobis in celuꝫ: sic veniet. Quo audito: discipuli recesserunt de loco: redeuntes ad cenaculum. ibiqꝫ expectantes sp̄ūm sanctum promissum in penth. Et gloriosus iesus in throno patris est collocatus. Unde dī. Eleuata ē magnificentia tua sup celos. Nota ꝙ celum quadruplex est. ⁊ super omnes christus hodie ascendit triumphanter: vt dn̄t glose. Celū materiale. Celū rōnale. Celū intellectuale. Celum supersbale. Celū materiale. Et hoc ē mlꝉtiplex. Primo aereū. Secūdo ethereum. Tertio olympiuꝫ. Quarto igneum. Quinto sidereum. Sexto cristallinum. Septimo empyreuꝫ: sup quos ascendit. Secundo celum rōnale: idest homo iustus. qui dī celum rōne inhabitationis anime. Quia sicut celuꝫ est sedes ⁊ habitatio dei: sic anima iusti est sedes. Tertio celum intellectuale. i. angelus. Angeli dicūtur celi: super omnes ascendit. Quarto celū ⁊c̄. ⁊ hoc est equalitas diuine eēntie. De quo celo: xp̄s venit. ⁊ sic vsqꝫ ad illud xp̄s ascendit. De quo. p̄s. A sūmo celo egressio eiꝰ. Et occursus eius vsqꝫ ad summuꝫ eiꝰ. Et super omnes celos hos. hodie ascendit. Et hoc est quod dicitur Mar. vlt. Et dominus iesus postꝙ̄ locutus est eis: assumptus est in celum: ⁊ sedet ad dexteram dei. Dextera dei: est equalitas dei. De qua p̄s. Dixit dominus domino meo: sede a dex. me. Eleuata est. ⁊c̄.

t Ertium dī ⁊c̄. Contemplantur modo aliqui contemplatiui. ꝙ anteꝙ̄ pulcher iesus celos ascenderet. cū̄ē do mater sua sanctissima simul cum aliīs discipulis in cenaculo: apparuit sibi dominus ⁊ cum eis familiarissime pransus est: vt scribitur Act. 1°. c°. vt per effectuꝫ comestionis s̄m Grego. veritas patesceret carnis. Refectione autem completa precepit eis vt in montē oliueti versus Bethaniaꝫ irent. Aliqui dicunt: ꝙ xp̄s iuit cum eis. ex eo ꝙ Lucas ait. Eduxit illos foras in Bethaniā. Aliqui ꝓo tenēt ꝙ postꝙ̄ dixit vt iret ad montem oliueti disparuit ab eis. et iterū in monte apparuit. Erat auteꝫ mons ille s̄m Nicolaum de lyra: extra hierusaleꝫ in via eundi versus Bethaniam. Ibi aliquantulum stetit xp̄s cum benedicta mr̄e ⁊ discipulis suis: sicut amici valefaciētes solent figere gradum. Ibi discipulos docuit: ꝙ non erat eorum nosce tempora vel momenta. que pater posuit in sua potestate: cum

te: cum peterent: Si in illo tempore restituē dum erat regnū israel. Ibi post multa blā da et consolatoria verba: benedixit eis. Cō templantur siquidem eius quod dum dixisset. O mater mea benedicta. o genitrix suauissi- ma. o dilecti mei discipuli: ecce cōpleta sūt omnia. Tempus est vt reuertar ad eum qui me misit. Igitur suscipite benedictionē me am: quod omnes cadentes in terram adorauerunt eum: et benedictione accepta. genua tenebant in terra destra. aspiciebantque faciem in quam angeli cernere desiderant. At iesus ad orientem respiciens: forte ingeminando: benedicta sis mater mea. benedicti vos discipuli mei. eleuatis manibus paulatim ferebatur in celum. O noua prodigia. O miracula inaudita. Ille qui de virgine natus: mortem tulit abiectissime crucis: non solum surrexit a mortuis. et suam resurrectionem signis euidentissimis comprobauit: sed post hec omnia: palā et hora nona vt creditur: a monte oliueti ad celos progreditur. Currite ergo gentes vndique: et adorate illum qui est rex regum. et dominus dominantium. Postquam ergo videri amplius nō potuit regressi sunt apostoli et ceteri in hierusalem: laudantes et benedicentes deum: in gaudio et letitia. Amen.

¶ In festo Penthecostes. De missione spiritus sancti.

Repleti sunt omnes spiritu sancto. Act. 2.

¶ Prologum huius sermonis nullo modo inuenire potui. De hodierna solennitate hodie erit sermo. In quo tria videnda sunt mysteria in presentiarum.

¶ Primum. dicitur congruitatis.

¶ Secundum. dicitur manifestationis.

¶ Tertium. dicitur requietionis.

Primum etc. Queritur dubium. Utrum fuerit congruum mittere spiritum sanctum hodierna die: super apostolos? Respondeo secundum Tho. et alios doctores. Quod sic. Que congruitas probatur triplici ratione. aut triplici de causa.

¶ Prima. ratione instructionis.

¶ Secunda. ratione ordinationis.

¶ Tertia. ratione roborationis.

Prima etc. Maxima vna est in Theologia. Quod finis humani desiderii est cognitio veritatis. Unde philosophus. primo. Metha. Omnes homines natura scire desiderant. Et Tullius libro. de Sene. Et Tho. i. par. q. 12. ar. i. Inter omnia que maxime intellectus desiderat: est scire aliquid de deo. qui est principium essendi: a cuius cognitione dependet aliarum rerum cognitio. Sufficiens autem cognitio dei nō poterat haberi ab apostolis naturali cognitione: quia excedebat facultatem ingenii illorum. Et quia debebant esse tube et buccinatores diuini nominis in toto orbe: et predicare que erant necessariaria fidei nostre. De articulis. De incarnatione. De passione. De resurrectione. De ascensione. Ideo debebāt instrui de diuinis. Instructio autem ista: melius fieri non poterat. quam a spiritu sancto: prout promissum fuit eis a christo Jo. 14. Spiritus paraclytus docebit vos omnia. Et Luc. 12. Spiritus sanctus docebit vos in ipsa hora quid oportet dicere. Et .i. Jo. 2. Unctionē habetis a sancto: et nostis omnia. Et Sap. Inspiratio altissimi dabit intelligentiam. Hic est ille spiritus sanctus. quo Adam inspiratus euigilans ab extasi prophetauit dicens. Hoc nunc os ex ossibus meis. et caro de carne mea. Hic est ille spiritus quo inspiratus Abel obtulit oblationem acceptam deo. qua respexit dominus ad Abel. et ad munera eius. mittens ignem qui consumeret hostiam eius. Hic est ille spiritus sanctus quo dictante Noe fabricauit archam: in qua saluatum est genus humanum. Hic est ille spiritus sanctus quo inspirante credidit Abraam Deo. et reputatum est etc. Hic est ille spiritus sanctus quo inspirante Rebecca uxor Isaac mandauit Jacob filio suo: vt susciperet benedictionem. Hic ille spiritus sanctus qui precedebat Moysen et filios israel: in columna nubis per diem: et in columna ignis per noctem. Hic ille spiritus sanctus qui tanquam digitus dei. scripsit in tabulis lapideis legem dei. Hic ille spiritus sanctus qui induxit Caleph in

terrã promiſſionis. Hic eſt ille ſpiritus ſanctus q̃ docuit prophetas. De quo Joel.2. Effundã ſpm̃ meũ ſup oẽƺ carnẽ: ⁊ ꝓphabunt filij vr̃i et filie veſtre. Hic eſt ille qui docuit omnes apoſtolos locutioneƺ linguarum. Act.2. Repleti ſunt omnes ſpiritu ſcõ ⁊ ceperunt loqui varijs linguis: prout ſpiritus ſanctus dabat eloqui illis. Super quo Gre. Spiritus ſan. ſuper diſcipulos in igneis linguis apparuit: ⁊ eis omnium linguarum ſcientiam dedit. ⁊ docuit ſcientiã omnium ⁊ intelligentiam. Unde patet eius cõgruitas: ratione inſtructionis. Jo.14. Ille vos docebit omnia ⁊c. ¶ Secũdo ratione ordinationis. Ordinatur homo ad beatitudinem: tanq̃ ad vltimum finem: iuxta illud Hebre.13. Non enim habemus hic ⁊c. Sed hunc finem nequibat homo inuenire quia erat obtenebratus in peccatis. Oſee .3. Ambulabunt vt ceci q2 domino peccauerunt. Et q2 finis alicuius oportet eſſe precognitũ: iuxta illud phil.3. anime. Uoluntas non fertur niſi bonum precognitũ. Opus erat adiutorio ſpũs ſãcti: ſicut directorio noſtre ſalus. Unde chriſtus Joã.14. Expedit vobis: vt ego vadam: q2.ſ. mittam ſpirituƺ ſanctum ad vos: qui vos ad vitam beataƺ diriget ⁊ ducet. De quo Dauid. Spiritus bonus deducet me in vitam rectam: ſcilicet vitam beatam. Hic eſt ille ſpũs.s. qui oẽs ad vitam beatam conducit. Unde conueniẽs fuit mittere hodie: tanq̃ ad vitã eternam ordinatorium. ¶ Tertio ⁊c. Ut eẽnt fortes ⁊ ſtabiles in tribulatione. Ubi notãdum eſt ꝙ apoſtoli ante aduentũ ſpiritus ſancti fuere imperfecti. Luc.22. Et Mat. 27. in nocte paſſionis fuit dictum Petro. Amen dico tibi anteq̃ gallus cãtet: ter me negabis. Ad vocem vnius ancille chriſtum negauit. Et omnes apoſtoli fidem amiſerũt: virgine excepta. Nam in ipſa ſola remanſit Unde filius conqueritur. ps. Conſiderabã ad dexteram ⁊ videbam: ⁊ non erat qui cognoſceret me. Siniſtram non dixit propter matrem. Unde decuit ſpũm ſanctuƺ mitti propter roborationem ipſorum. Hodie namq̃ roborati ſunt: vt omnia ſufferrent propter nomen domini. Poſt illuſtrationẽ vero ſpiritus ſancti cuſtodijs macerati, verberibus afflicti. ibant gaudentes a conſpectu concilij: quoniam ⁊c. Quod patet: q2 Petrus in cruce ſuſpenſus. Paulus decapitatus. Bartholomeus ſcoriatus. ⁊ nullũ tormentum fuit quod in ipſis non experiretur

Preterea vnde proceſſit martyrum conſtantia: Unde patiẽtia Stephani. Laurẽtij. Uincentij. Agate virginis. Lucie. Agnetis. ⁊ Catherine: Certe a ſpiritu ſancto. Unde Ber. in ſermõe huius diei concludit rationes noſtras. Spiritus paraclytus dat pignus ſalutis. robur vite. lumen ſciẽtie. Pignus ſalutis: vt ipſe ſpiritus teſtm̃ reddat ſpiritui noſtro. ꝙ ſumus filij dei. Robur vite: vt quod per naturã eſt nobis impoſſibile. per gratiam eius nõ ſolum poſſibile ſed etiam facile fiat. Lumen ſcientie: vt quicquid boni in nobis inuenimus: illi tribuamus a quo omne bonuƺ eſt. Ille. Et ſic patet primũ myſterium.

s Ecunduƺ principale dicitur ⁊c. Inuenimus ꝙ ſpiritus ſanctus in triplici ſpecie ſecundum doctores apparuit.

¶ Primo. in ſpẽ viui animalis.

¶ Secundo. in ſpecie ignis.

¶ Tertio. in ſpẽ linguarum.

¶ Primo ⁊c. Columbe. Luc.3. Deſcendit ſpiritus ſanctus corporali ſpecie: ſicut colũba in ipſum. qñ fuit baptiƺatus. Sƺ quare plus in ſpecie columbe: q̃ alterius aĩalis: Reſpondeo ſm̃ Th. in.3. par. q.39. ar.7. ꝓpter cõditiones ipſius animalis ſpiritui.s. conuenientes. q̃ alterius animalis. Primo quia habet gemituƺ pro cantu. Sic ſpiritus ſanctus ad cor peccatoris veniens ipſum facit gemere. cum ipſum deducit in cognitioneƺ proprij erroris. O ſi morerer nũc ait vſurarius. auarus. cõcubinarius. irẽ ad infernũ. O yme meſchino. Sic fecit magdalena. Petrꝰ apl's. publicanꝰ. Iſa.36. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Plãge anima cara: ⁊ ora dñm: vt det tibi contritionem peccatorum tuoꝝ. anteq̃ moriaris. De qua Job.x. Dimitte me vt plangam paululũ dolorẽ meũ. Mat.5. Beati qui lugent: quoniam ipſi cõſolabuntur. Secunda conditio colũbe: q2 caret felle. Hec autem conditio cõuenit

spiritui

ſpiritui ſancto.qꝛ cum ſit amoꝛ. caret omni
felle.odij.rancoꝛis.⁊ maliuolentie. Sap.i.
Benignus eſt ſpūs ſapiētie. Et.xi. O ꝙ̃ bo
nus ⁊ ſuauis eſt dñe ſpiritus tuus in nobiſ
Cuius bonitas apparet in ſuppoꝛtatione
peccatoꝝ. Iſa.30. Expectat nos deuſ:vt mi
ſereatur noſtri. Peccatoꝛ meretur ſtatiꝫ pu
niri de ſuo peccato. Diuina clemētia expe
ctat. Unde Diony.4°.c.de diui.no. Sicut
ſol radios ſuos emittit ad coꝛpoꝝ illumina
tionem:ita diuina bonitas radios ſuos. ſcꝫ
miſericoꝛdie. Tertia ꝯditio:qꝛ nidificat
in foꝛaminibus petre. O magnū myſteriū.
Que eſt in iſta petra? Illa de qua apoſto
lus. Petra autem erat xp̄s. Nidificat qdē
chꝛiſtus.ſ.in petra qui hoīem ponit in ꝯtē
plationem ſuijpſius ⁊.v.plagarū eius. Ad
hanc contemplationē inuitat ſponſus ſpō
ſam ſuam di. Can.2°. Surge pꝛopera ami
ca mea.ſpe.m.col.m.i foꝛ.pe.ideſt nidifica:
contemplare.ſurge.ſ.ab amoꝛe mūdi terre
narū rerū.⁊ carnaliū. Surge a ſomno pec
cati. Pꝛopera ad me. Pꝛimo amica mea.
quia omnia ſigna amicitie oſtēdit aie. Se
cundo ſponſa.qꝛ ipſam deſponſauit ānulo
fidei. Oſee.2. Deſponſabo te mihi in fide.
Tertio dicit columba:ꝓp ſimplicitatem
⁊ puritatē quā ei cōtulit i baptiſmo. Et ſic
patet de pꝛima ſpē columbe. ¶ Secundo
in ſpē tꝫ. Queritur quare i ſpecie ignis. ꝙ̃
alterius elementi? Reſpondet.s. Tho.ſu
pꝛa.ꝓpter tres rationes ſiue conditōes ip
ſius elementi:quas nō habet aliud elm̄.
Pꝛima.qꝛ eſt caleſactiuus.
Secunda.qꝛ eſt purgatiuus.
Tertia.qꝛ eſt illuminatiuus.
Pꝛima tꝫ. Sic ſpūs.s.coꝛda hominū ca
lida facit in dei amoꝛe. De quo igne Luce.
xij. Ignem veni mittere in terram. Et eccle
ſia in hy. De patris ergo lumine.decoꝛus
ignis miſſus eſt:qui in fida chꝛiſti pectoꝛa
caloꝛe verbi compleuit. Et ad Roma.5.de
ſe ⁊ alijs apoſtolis. Charitas dei diffuſa ē
in coꝛdibus noſtris. Hic eſt ignis.qui Pau
lum inflamauit vt moꝛi pꝛo chꝛiſto ⁊ alli
gari non timeret. Inflamat quotidie iuue
nes vt mundū relinquant. Ecce pꝛima cō
ditio ignis. Secunda tꝫ. Hac ratiōe au
rifex ponit aurum in igne vt ibi purgetur.
Sic ſpiritus ſanctus purgat peccatoꝛis cō
ſcientiam a rubigine peccati. Hoc Dauid
petebat. Coꝛ mūdū crea i me de⁹.i. purga
⁊ purifica a peccatis ⁊ malis. Et hoc eccle
ſia petit pꝛo filijs ſuis in p̄s.130. Emitte ſpi
ritum tuum ⁊ creabunt:⁊ renouabis faciē
terre. Sic renouauit coꝛ magdalene ⁊ alio
rum ſanctoꝝ a malis. Unde ꝙ multi dant
vſuras ⁊ alia illicita faciunt? Quia ſunt ru
bigine peccatoꝛum imbuti ⁊ pleni. Unde i
digent purgari igne ſpiritus.s. Tertia
conditio tꝫ. Sic ſpiritus ſanctus illuminat
coꝛ tenebꝛoſuꝫ peccatoꝛum. Plures de ma
lo in pei⁹ vadūt.ideo quia ſunt ceci. Soph.
i°. Ambulabunt vt ceci.quia domino pec
cauerunt. ¶ Tertio ſpiritus ſctūs oſtēſus
eſt:in genere linguarum. Quare plus i foꝛ
ma linguarum; ꝙ̃ in alia foꝛma? Non ſic
manus ac pedis accepit? Reſpondeo ꝙ fa
ctum eſt:vt hoc membꝛum pꝛe ceteris regu
laret gratia ſpiritus ſancti; quia pꝛe cete
ris difficilius cuſtoditur. Inter omnia mē
bꝛa:hoc maxime cum difficultate cuſtodit
Jacobi.3. Omnis natura beſtiarū ⁊ volu
crum ⁊ ſerpentum ⁊ ceteroꝛum domantur
linguam autem nullus domare poteſt. In
eodem. In ipſa benedicimus deū ⁊ patrē:
⁊ in ipſa maledicim⁹ homines qui ad ima
ginem ⁊ ſimilitudinē dei facti ſunt. Ex ipſo
oꝛe ꝓcedit benedictio ⁊ maledictio. Ille.
Ideo conueniens fuit vt ſpiritus ſanctus
in ipſa ſpecie appereret vt ſic dirigerentur.
Non eſt ſignum tam expꝛeſſiuum vtruꝫ hō
ſpiritum ſanctum in ſe habeat:ſicut ad lin
guaꝫ cognoſci poteſt. Ubi notādū ꝙ deus
tres pꝛouincias fecit.⁊ in qualibet poſuit
linguagiū ſuū. Pꝛimo celeſtē. Secūdo ter
reſtrem. Tertio infernalem. Linguagiuꝫ ꝓ
uincie celeſtis eſt deum laudare. p̄s. Beati
qui habitāt in domo tua dñe. Linguagiū
ꝓuincie terreſtris.eſt loqui d̄ terrenis. Jo.
3. Qui de terra eſt tꝫ. Liguagiū ꝓuincie i
fernalis eſt deū blaſſemare. Apoc.16. Blaſ
ſemauerūt deū celi pꝛe doloꝛibus ⁊ vulneri
bus ſuis. Et ſic patet quare miſſus ē in lin
guiſ. ¶ Quarto miſſus eſt in ſpecie flatus.
Quare poti⁹ in flatu? Jo.20. Inſuflauit ⁊
dixit. Accipite ſpiritum ſanctū. Reſpōdeo
ꝙ ꝓpter tria. que flatus habet ſpiritui.s.

conuenientia. Primo quia velox. Secundo quia calidus. Tertio quia necessarius.

Primo ⁊c̃. Sic spiritus sanctus veloces facit suos: ad bene operandũ. Greg. in homelia. Amor dei nunq̃ est ociosus. Ambro. Nescit tarda molimina spiritus sancti gratia. Secundo quia calet: calefacit suos.

Tertio ⁊c̃. Sic spiritus sanct⁹ facit suis. Quo ab eis remoto: deficiunt in via spũali. ps. Auferes spiritum eoꝝ: ⁊ deficient. Jo. Spiritus est qui viuificat. Eze. 37. Dabo vobis spiritum: ⁊ viuetis.

t Ertium principale dicitur ⁊c̃. Ad quos venit: Respõdeo ꝙ ad tres personas venit: vt patet hodie.

¶ Primo. ad eos q̄ sunt vniti in charitate.
¶ Secũdo. ad eos q̄ sunt vniti in oratione.
¶ Tertio. ad eos q̄ sunt in puritate.

¶ Primo ⁊c̃. Uenit ad apostolos qui erãt vniti. In epistola hodierna. Dum complerentur dies penthecostes: erãt oẽs pariter in eodem loco. Et sicut erant in eodẽ loco corporaliter: sic spũaliter erant in vna charitate. in vno amore: ideo acceperunt spiritum. s. Et ratio. cum spiritus. s. sit amor. i. Jo. 4. Deus charitas est. cũ illis habitat Mat. 18. Ubi duo vel tres fuerint cõgregati in nomine meo: in medio eorum sum. Et Aug. super Jo. Sola dilectio discernit int̃ filios dei ⁊ filios diaboli. Jõ Jsa. 66. Super quem requiescet spiritus meus: nisi super humilẽ ⁊ quietũ: ¶ Secundo ⁊c̃. Ad apostolos venit. cum dicitur. Erant perseuerantes in oratione: cũ mulieribus ⁊ maria matre iesu ⁊ cum alijs. Ubi notandũ: ꝙ spiritus. s. facit sicut peregrinus quãdo in itinere est ⁊ scit hospitium alicuius qui libenter eũ recipit. ad illud libenter vadit. Ita spiritus. s. cum videt hospitium nostre mentis paratũ. ad illud intrat. Et hoc oratio facit. In hymno. Orantibus apostolis deum venisse nunciat. Et Jo. 14. Ueniem⁹ ⁊ mansionẽ apud eum faciemus. Et Sap. 8. Jnuocaui. s. per orationem: ⁊ venit i me spiritus sapientie. Jo. 14. Rogabo patrem ⁊ alium paraclytũ dabit vobis. ¶ Tertio ⁊c̃. Uenit ad apostolos qui erãt puri. Gre. in homelia. Tergat sordes praui operis: q̄ deo parat domũ mentis. Figura Geñ. 8. Columba emissa de arca a Noe: cũ inuenisset terram paludosam non ꝑmansit ibi: sed ad archam reuersa est. Columba ẽ spiritus. s. non permanet in terra paludosa. i. in peccatore: sꝫ ad ꝓpria reuertit̃. Quomodo sit facta hec missio videamus. Ante ascensionem sepe christus sicut amicis apostolis suis mittere spiritum. s. promisit. Jo. 16. Expedit vobis vt ego vadam. Si autẽ abiero: mittam eum ad vos. Sed tamen non indicauit eis diem neq̃ horam. Ignorantes ergo tempus. ipsũ expectarunt. 6. die post ascensionẽ ⁊ sabbato. Transactis his diebus ceperunt contristari ⁊ dicere inuicem. Quando veniet: Unus inq̄t cras. Alius non. sed die lune. Dum venisset sabbatum: dicebant. O quid faciemus: Timidi stabant absconsi propter metum iudeorum. Unde isto mane ad mariam veniunt dicentes. Heu filius tuus nobis ꝓmisit mittere spiritum. s. Hodie sunt. x. dies ꝙ ascẽdit: ⁊ adhuc spiritum. s. nõ misit. Et virgo. Nõ dubitetis: quia hodie omnino mittet. nec ante mittere debuit. Et ratio. Quãdo deus traxit populũ de captiuitate egypti. q̄nquagesimo die descendit in forma ignis in mõte syna dando legẽ. fuit figura ꝙ q̄nquagesimo die resurrectionis sue: nos liberaret ⁊ viuificaret. Unde ponamus nos in oratione. Petrus cum alijs se ad vnã partem posuit: laçarus cũ. 70. duobus ad aliam. ⁊ magdalena cum alijs mulieribus ad aliam ⁊ virgo maria i medio. In celesti palatio facta est dissensio inter patrem ⁊ spiritum sanctum. O pater inquit filius promisi apostolis meis paraclytum ⁊ consolatorem. tempus aduenit: vt promissionem attendam. Cui pater. Sũ contentus. Indica spiritui sancto. Cui spiritus sanctus. Dic mihi quomodo te tractauere: Cui filius. Uide me per charitatem. Ostẽdit ei latus ⁊ manus ⁊ pedes perforatos. Oyme. Sed vadam in aliam effigiem: ꝙ non audebũt me tangere. Qui descendit cum maximo strepitu. Factus est repente de celo sonus. tanq̃ aduenientis spiritus vehementis. descenditq̃ super eos. ⁊ repleuit totã domũ: vbi erant sedentes. Repleti ergo sunt omnes spiritu sancto.

¶ Feria secunda

¶ Feria.2.pēthecostes. De dignitate ani-
me. Sermo magnus.

Ic deus dilexit mūdū:
vt filiuȝ suū vnigenitū da-
ret Jo.3. ¶ Lo stupendo
⁊ admirando opificio del
vniuerso: del qual dignis-
sima parte sie la prestan-
tissima creatura rationale: in tal modo sin-
gularmēte e ordinato in tute le sue parte:
e ben composto cum tanta misura. che stu-
pefatto rende ogni humana intelligentia.
Donde e da sapere: ꝙ natura anime nostre
nō solū ſm scolam sacroꝝ theologantū et
sacram religionem christianam: sed etiam
per la opinione de philosophanti esse diui-
nam ⁊ spiritualeȝ. La cui verita: probatur
per testimonium sacre scripture. Moyses i
persona dei Geñ.3°. Faciamus hominem
ad imaginem ⁊ similitudinem nostram. O
saggia. aurea. ⁊ celebranda sententia. Cui
sententie est ꝯformis colorata fantasia poe-
taruȝ. Unde Plotinus platonicus: de quo
Aug.x. de Ciui. dei. c.2°. Plotinus platoni-
cus animam nostrā intellectualem quā in
celestibus sedibus habitare non dubitat:
non hr̄e ait supra se nisi naturam dei. Ille.
Et in.8. ethi. homines dicuntur dij: ppter
virtutis excellentiam. Et Socrates sepe so-
lebat dicere pro confirmatione preinducta-
rum sententiarū. hō perfectus per sapiaȝ:
nihil est aliud ꝙ̄ deus in humano corpore
hospitatus. Ideo in vlla re non potest se
beatificare ipsa anima: ꝙ̄ in deo. Augu. in
19. de Ciui. dei. c.2. Uerus deus: est cū quo
solo. ⁊ in quo solo. ⁊ de quo solo. anima ra-
tionalis ⁊ intellectualis beata est. Et con-
cludit philosophus nel.7. ethice. homines
perfectos per virtutem theoricam esse diui-
nos. Ideo li animi gentili appetunt cōfor-
mare se suo principio: essendo per natura
diuini: soluti e simplici di questa soma del
corpo terreno: ⁊ tolersi via dala cura e pos-
session dele cose mortale. Et impero ille al-
to monarcha dio. aço che lhomo haberet
causam amandi eum: illum voluit decora-
re ineffabilibus donis. Inter que principa-
tum tenet anima rationalis illi comunica-
ta. Quam ipse factor tantum apprecia-
uit: vt filium suum vnigenituȝ daret. sicuti
verba assumpta testātur. Sic deus ⁊c̄. In
quibus verbis de dignitate huius anime
loquemur. De qua tria singularia myste-
ria proponemus declaranda.

¶ Primum. dr̄ quiditas.

¶ Secundum. qualitas.

¶ Tertium. nobilitas.

p Rimum ⁊c̄. Secundum sententiaȝ
philosophi.1°. de anima. Omnino
⁊ penitus difficillimorum est acci-
pere quid sit anima: tamen confisus de gra-
tia dei: intendo texere sermonem de illa. Et
quia sunt plures diffinitiones philosopho-
rum: duas tantuȝ principales videbimus.
Unam philosophi naturalis. Aliam Theo-
logi. Prima est Platonis in Timeo: dicen-
tis. Anima est essentia: ex quattuor nume-
ris composita. scilicet vnitate. dualitate. tri-
nario. ⁊ quaternario. O quid dicit p̄dica-
tor noster. Quia diffinit animam super di-
gitos: vt mulieres. Anima ex quattuor cō-
ponitur: inquit Plato. cum in se habeat
quattuor. scilicet scientiam. intellectuȝ. opi-
nionem. ⁊ sensum. Uocabat autem vnitatē
intellectum. dualitatem scientiam. trinari-
um opinionem. quaternarium sensum. Nā
intellectus fertur in simplicem naturaȝ rei:
que de se est vna. Scientia est de subiecto
seu natura: per habitudinem ad proprieta-
tes eius: que sunt duo. Opinio est circa
duo contradictoria: cum formidine ⁊ incer-
titudine alterius. Sensus interiores sunt
quattuor. scilicet sensus communis. fanta-
sia. cogitatiua. ⁊ memoratiua. Etiam sub
mirifico velamine. voluit intelligere Pla-
to: ꝙ anima est vna secundum substantiaȝ
⁊ essentiaȝ. Est duplex quia habet essentiā
⁊ esse. Est triplex propter eius triplicem po-
tentiam. scilicet memoriam. intellectum. et
voluntatem. secundum quas est ad imagi-
nem dei. Est quadruplex: quia informat
corpus compositum ex quattuor elemen-
tis. Sed mihi parcant philosophi cum suis
sequacibus. quia de anima nihil aut parꝝ
intellexerunt. Iō sniam Theo. audiamus.

Unde Aug. in lib. de quantitate aie. Tho.
in. 2. contra gen. c. 7. Bon. 2. di. 17. Alexan
der. 2. p. trac. de anima. ita diffiniunt ani/
mam. Anima est substantia incorporea. im
mortalis. de nihilo creata ad deo. ad beati
tudinem consequendam. In quibus ꝟbis
ponuntur. 5. conclusiones. Prima conclu
sio est. Anima est substãtia incorporea. Cõ/
tra Democrytum. ⁊ Euripidez. Eraclytuz.
Qui voluerunt animam nostram esse de
igne materiali. Et contra Diogenem: qui
voluit eam de aere. Et contra Thaletem
Milesium. qui voluit de aqua: vt dicit phi
losophus. 1°. de anima. ⁊ Cicero de natura
deorum. Contra Epycurum qui imagina/
tus est animam esse mixtam. igne. aere. aq̄.
terra. vt ponit Macrobius li. de somno sci
pionis. Per hanc materialitatem conclu/
debant ipsam mortalem ⁊ corruptibilem.
Que opinio pro heretica habetur ab eccle
sia. 24. q. 3. c. Penult. Secunda conclu/
sio est ꝙ ē imortalis. Contra Pythagoraz
phm: qui dixit animam cum corpore mori.
Cuius opinionis fuere seducei. qui nega/
bant resurrectionem corporum. Cum qua
opinione fuerunt multi xp̄iani. De quibus
certe dolendũz est. qui sequẽtes prauas cõ
scientias. virtutibus ieiuni: dederũt se om
ni turpitudini. Documenta fidei ⁊ euãge/
lium ridentes. tenent animam simul cum
corpore mori. In quorum persona Ecclesia
stes. 30. Unus est hois interitꝰ ⁊ iumento/
rum ⁊ equa vtriusqꝫ conditio. Et Sap̄. 2°.
Ex nihilo nati sumus. ⁊ post hoc erimus q̄si
non fuerimꝰ. Exemplum illius domini qui
mecum in alpibus Florentie: non credens
aliam vitam. ⁊ animam cum corpore mori.
dicebat. O pater: quis vidit aliam vitam?
Quis reuersus est ad nos? Morto el cor/
po: mora lanima. O bufalaço. O peço de
bestia: diabolus ⁊ bonum tempus cauauit
tibi cerebrum. Que opinio heretica est.
Quod bene Greg. ostendit. 4. dialogoruz.
Tres vitales spũs creauit omnipotens de/
us. Unum qui carne non tegitur: nec cum
carne moritur. Alium qui carne tegitur: sꝫ
non cum carne moritur. Tertium qui car/
ne tegitur: ⁊ cum carne moritur. Primus.
est angelicus spũs. Secundus est spũs hu/
manus. Tertius est spũs iumentoruz: om/
niũqꝫ brutorum animalium. Ille. Plato in
Timeo. Anima est imortalis: ⁊ sm̄ ꝙ vice
rit passiones vel victa fuerit: premiabitur
vel punietur: post hãc vitam. Sal. in prolo
go iugurti. Ingenia ⁊ egregia facinora: sic̄
anima imortalia sunt. Lucretiꝰ. Redit idẽ
retro de terra quod fuit ante. Sed q̄d mis
sũm est ex etheris oris. Id rursum celi ful/
gentia templa receptant. O ꝙꝫ cõfundi de
berent xp̄iani negantes imortalitatem ani
me: quando ⁊ ipsi philosophi gentium: ver
bo ⁊ opere animam nunqꝫ mori taz lucidis
sime testati sunt. Tertia ꝯclo est: qꝛ ē de
nihilo facta. Cõtra Manicheũ qui dixit
ipsam factam de substantia dei: vt ponit
Magister. 2. di. 17. Et contra Menandrũ
qui dixit esse de subantia angelorum. Q̄d
est falsuz: qꝛ de nihilo creata est. Unde Au
gu. li. supra. Creat deus animas singulorũ
per se: de nihilo. Si de nihilo: ergo non de
substantia dei. Quarta conclusio quia a
deo creata. Contra Platonẽ q voluit om
nes animas fuisse ab eterno. Contra fidez
locutus ⁊ contra phm. Primo contra fidẽ:
que nihil confitetur eternum: nisi deuz. Et
contra Aristote. qui non dixit intellectum
esse eternum: sed perpetuuz. Scd̄m Alber.
x. c. Compendij. Differentia est inter tem/
pus. eternum ⁊ perpetuuz. Tempus habꝫ
principium ⁊ finem. Eternum quod habet
principio ⁊ fine. Perpetuum quod caret
principiũ: sed non finẽ. Anima nostra est ꝑ
petua: quia habꝫ principium: sed caret fi/
ne: qꝛ semper erit. Quinta conclusio est.
Ad beatitudinem consequendam. Teste
Aug. Fecit deus rõnalẽ creaturã vt sũmũ
bonum intelligeret. intelligendo amaret.
amando possideret. possidendo frueretur.
In principio Conf. Fecisti nos domine ad
te: ⁊ inquietum est cor nostrum: donec rege
scat in te. O excellẽtia singularis huiꝰ ani/
me. Cum ergo sit ita mirabilis. Q̄r dubiuz
a Theologis. Cur deus corpori fetido. pas/
sibili. ⁊ subgeto omni miserie voluit hanc
animam iugere: Cuz dicat philosophꝰ. 4.
physi. ꝙ locus ⁊ locatum debent esse pro/
pꝛtiōata? Ad quod dicit Magister. 2. di.
1. Et Tho. 3. di. 3. Q̄d hoc actum est duplici
rõne. ¶ Primo rõne ordinationis. ¶ Se/
cundo accumulatiõis. Primo rẽ. Qꝛ ordo
vniuersi

vniuersi hoc requirit. Cum dicat philosophus vndeci. Metha. Bonum vniuersi in ordine ꝯsistit. Deus creauerat naturā āgelicam puraꝫ: creauerat nāꝫ simplicē malē. Restabat ad ordinem vniuersi: vt faceret mediam creaturam. s. hominem cum corpore qui participet de vtroqꝫ. De spirituali q̊ ad animam. De corporali: quoad corpus. Ideo corpori ipsam vniuit. Unde Aug. 2. conf. Duo fecisti domine: vnum pro te: ⁊ aliud prope nihil. Secundo rōne ⁊c. vt gloriosius coronaretur. q꞉ sic plus meretur cum corpore: ꝙ̄ sine. Q꞉ quanto difficultas ē in operatione: tanto plus meretur. Anima in corpore vexatur a mundo. In mundo pressuram habebitis. A carne. Caro concupiscit ⁊c. A diabolo. Aduersarius vester ⁊c. Hiero. ad Eusto. In carne preter carnē viuere: angelicum est non humanū. Unde Tho. 2. di. 9. dicit ꝙ homo plus pōt mereri in corpore: ꝙ̄ angelus. Et ratiōe difficultatis: que est in homine ⁊ nō in angelo. Et ratione longiturnitatis. q꞉ angelus vnico actu meruit paradisum: homo autem pluribus. Et merito passionibus christi: que infinite operatur pro homine: ⁊ nō pro angelo. Non immerito: q꞉ est eterni regis filia. Qḋ patet figura. de quodam rege qui habens pulchram filiam: dedit cuidā suo militi vxorem hoc pacto. ꝙ si incurreret infirmitatem aliquam: amitteret caput. Conduxit auteꝫ illam in ciuitatem propriam. Quam ingressa: q꞉ erat ibi aer corrupt⁹ leprosa facta ē. Contristatur autem miles ⁊ timens iraꝫ regis. habuit obuium quendam medicum. Qui tria remedia pro sanitate recuperanda dedit. Primum omni hebdomada semel ingrederetur viridarium causa spaciandi. Secundum: sumeret tales herbas ⁊ faceret electuarium. ⁊ bis mane ⁊ sero antequam iret dormitum comederet. Tertium lauaret se aqua fontis qui erat in viridario. Quod ⁊ fecit ⁊ sanata est. Moraliter. Iste rex: est deus. qui filiam habet pulchram. i. dest animā. Unde philosophus. 16. de anima'ib⁹. Anima est nobilior omni corpore ⁊ omni possessione. Super omnia pulchrior. Unde archiepiscopus florentinus. i. par. c°. 2°. §. 3°. Anima est angelis pulchrior non ratione sui: sed inquantuꝫ est deificata idest deitati vnita in verbo. Quam militi idest corpori coniunxit. Ubi incurrit infirmitatē: quia terra corrupta. Corrupti sunt oculi. Sene. libro. 5. causarum. Oculi nostri sunt irritamenta malorum. Tren. 3. Ocul⁹ meus depredatus est animam meam. Aures corrupte. Ecclesia. 28. Sepi aures tuas spinis: ⁊ facito seras auribus tuis. Corrupta lingua per infamiam. Unde leprosa fit. Sed medicus militi obuius venit. De quo Augu. Magnus de celo venit medicus: q꞉ per totum mundum magnus iacebat egrotus. Qui tria documenta militi dedit vt anima lepra sanetur. Primum omni hebdomada semel idest die dominico ingrediatur viridarium: ad contemplandum deuꝫ. quantum sit magnus. quantum potens. ꝙ̄tum bonus. Secundum remedium: vt comedat ⁊ reficiatur orationibus mane ⁊ sero. Que sūt tres. Prima oratio dominicalis: que excedit omnes orationes. Secunda: el Credo. De conse. di. 2. Symbolū. Tertia: Aue: que facta est a trib⁹. Ab angelo. Aue gratia plena. Ab helisabeth. Benedicta tu in mulieribus ⁊c. Ab ecclesia. Sancta maria ⁊c. Tertium vt se lauet lachrymis compunctionis. Matth. 5. Beati qui lugent. quoniam ipsi ⁊c. Unde Ascolanus noster.

Conuien chal lachrymar lalma consenta
Allochi tristi per lanclusa dolia:
Chel iusto planto so quanto contenta.

Et sic patet primum.

Secundum dicitur ⁊c. Qualis est hec anima: Rn̄det deus per Moisen Gene. i°. Ad imaginem nostrā. Exponunt hebrei hoc verbum Faciamus hoiem ad ⁊c. ꝙ fuit verbuꝫ dei ad āgelos. Nos scilicꝫ Pater. filius. spiritus sanctus. Unde primum miraculum quod deus fecit post productionē creaturarum. fuit formatio corporis humani: q fuit absqꝫ ministerio angeloꝝ. qui fuit preter ordinem nature: sola diuina virtute. Nota secundum Theologos. 2. dist. 16. Tho. i. par. q. 93. Triplex est creatura. Una que nec est ad imaginem dei. nec imago dei. s. creatura irrationalis: sed dicitur vegistium dei. Alia q̄ non est ad imaginē: sed imago dei: vt filius dei. Colo. i°. Est filius dei imago inuisibilis. Et

hec propter idēptitatē nature. Unde Ambrosius super illud Deus quis similis erit tibi. Nullus vtiq;. Quia imago patris est filius. vt ponitur de pe. di. i. c. Importuna: Alia est creatura q̃ est imago dei: ꝛ ad imaginem dei. Quis est hic: Respondeo ꝙ hō. O vaso de preclari spiriti. O ornamento decoro padisi. Que imago ē ſm naturā intellectualē. Imago ſm Theo. i trib⁹ ꝯsistit.

¶ Primo. in dignitate.
¶ Secundo. in proprietate.
¶ Tertio. in entitate.

Primo ꝛc̃. Quia sicut deus est dominus omniū. ps. Domini est terra. Et in Symb. Uisibiliū ꝛ inuisibiliū. Et Hester. i3. Dn̄s vniuersorū tu es. Ita homo est dominus huius mūdi. Gn̄. 2. Dn̄amini piscibus maris ꝛ volatilibus celi. ꝛ vniuersis animantibus que mouentur super terram. ps. Constituit eum super opera manuum suarum. Unde in signum huius homo fuit creatus post creationem ceterorum animaliū. Jō apostolus. p̊. Corin. 3. Omnia enim nostra sunt. Aug. super Gen̄. ad litteram. Omnia fecit deus ꝑpter hominem: hominē autem ꝑꝑ seipsum. Et Plato in Timo. Bonitas dei: causa fuit factionis mundi propter hominem. In. p°. Politi. Natura fecit animalia propter hominem. Unde philosophus cō strictus est dicere in. 2. phi. Et. 2. de anima. Finis quodāmodo omnium est homo. Et Lact. libro de ira: Sicut mundum deus ꝑpter hominem machinatus est: ita ipsum ꝑpter se tanq̃ diuini templi antistitē: spectatorem operum rerūq; celestium. Unde homo est alter deus. Secundo in proprietate. Quinq; proprietates habet deus: vt ponit Th. 3. dis. 3. quas ꝛ homo hʒ. Prima est: ꝙ deus est vnus in essentia. Exo. 2. Dominus deus tuus: vnus est. Et anima. vna est in essentia. Secunda similitudo: q2 deus est trinus in personis. Jo. 6. Tres sunt. qui testimonium ꝛc̃. Ita ꝛ anima nostra. est trina in potentia. Memoria. intelligentia. voluntas. In hoc solum dissimilantur: quia tres persone diuine sunt deus: sed potētie anime non sunt essentia anime: sed vires ipsius ab ea fluentes. Tertio deus est immortalis. p. Timotei. p°. Regi seculorum immortali. Et anima nostra immortalis est. Quarto est inuisibilis. Jo. p°. Deū nemo vidit vnquā. Et anima nostra inuisibilis. Quinto deus est vbiq;: potentia. essentia. presentia. ſm Tho. i. par. q. 8. ar. 3. Et magistrum in. i. di. 37. Jere. i8. Celum ꝛ terram. ego impleo. Tamen principaliter est in celo empyreo. Sic anima nostra ſm Augu. 6. de Trini. c. 6. est tota in toto. ꝛ tota in q̃libet parte: tamē determinate est principaliter in corde. dum virtutem influit toti corpori. Tertio consistit in entitate. Quia sicut in deitate sunt tres persone in vna eēntia. Sic in vnica anima sunt tres potentie equaliter se habētes. s. pater. filius. spūs. s. Nam sicut pater generat filium. Et pater ꝛ filius spirant spūs. s. Sic memoria que ē prima potentia anime intellectiue generat intellectum: qui est secūda. Unde dicit Augu. ꝙ memoria est mater intelligentie. Intelligentia enim nihil cognosceret nisi memoria sibi influeret. Et sicut spūs. s. producitur a patre ꝛ filio: sic voluntas que est tertia potentia producitur a memoria ꝛ intelligentia. Uolūtas enim nihil vellet: nisi memoria ꝛ intelligentia sibi presentarēt. Et deus dedit anime hanc imaginē vt in ea tanq̃ in domo per quandam appropriationē habitaret. Pater eniʒ habitat in memoria per continuam recordationem beneficioꝝ suorum. s. quia dedit nobis esse. ps. Ipse fecit nos ꝛc̃. Dedit nobis bene esse. s. grāʒ. ps. Gratiam ꝛ gloriam ꝛc̃. Dedit nobis tēporalia. ps. Oculi omniū ꝛc̃. vsq; benedictione. Dedit nobis filium suū. Jo. 3. Sic deus dilexit ꝛc̃. Dedit nobis regnum suū. Mat. 25. Possidete paratum vobis regnū ab origine m. Dedit nobis corpus suū in refectionem. Mat. 26. Accipite ꝛ comedete. hoc est ꝛc̃. Pater per taliū beneficiorum recordationem habitat in memoria nostra. ps. Hic habitabo: quoniā elegi eā. Filius habitat in intelligentia: per sapientiam: cū sit sapientia patris. Hec sapientia consistit in duobus. s. in cognitione dei. ꝛ cognitione sui. Unde Aug. dicit. Domine deus nouerim te: nouerim me. Nouerim te q̃te sis maiestatis vt timeam te: quante dignitatis: vt adorē te. q̃te bonitatis vt sperem in te. Nouerim me. q̃te sim fragilitatis. q̃te vilitatꝭ. q̃te iniq̃tatis: vt digne possis in me habitare.

me habitare. vt merito de me dicatur. Sapientia edificauit sibi domum. Spiritus sanctus habitat in volūtate per dilectōem. Unde postq̄ christus dixit Jo.14. Si quis diligit me: s̄mōe3 meū ꝛc. subdit. Ad eū veniemus: ꝛ mansionem ap. e. fa. s. p charitatem. Essendo aīa tā sublimis ꝛ ad similanzam illius sūmi mōarche dī plasmata. ꝛ albergatrix tāti hospitis dei. nulla res potest ipsam quietare. nisi ipse solus. Unde Ber. s̄mōe de dedicatione ecclesie. Ad imaginē quippe dei facta est anima rationalis. ceteris creaturis occupari potest: repleri ante3 nō potest. Prattica. Una vice disposuit dīs inuenire hominem secundum cor suu3: sed inter homines vnum solu3 repperit. scilicet Dauid. p̄. Reg.14. Quesiuit dominus viru3 iuxta cor suū. Quo inuento. Pete a me inquit dīs quod vis. A quo quinq3 petijt. Primo petijt nobilitatē. Qua habita dixit ei deus. Esne contentus: Non domine. Da mihi secundum. scilicet vxorem pulchra3. Cui dedit Micol. Dedit ꝛ tertium. quia fecit eum capitaneum. Dedit ꝛ quartum. q2 victoriam contra philisteos. Dedit ꝛ quintum scilicet regiam dignitatem. Cui deus. Esne contētus: Respondit non. Sed saciabor. cum appuerit gloria tua. Jdeo Ber. Repleri autem non potest. Et Augu. i principio Conf. Fecisti nos domine ad te: ꝛ inquietum est cor nostrum. donec requiescat in te. Propter hanc deus mundum fecit. Jn. 2°. de anima. Finis quodāmodo oiu3: est homo. Propter hanc factū est celū empyreum. Jn. 2°. di. 2. Celū empyreū potius est pro aīa: q̄3 pro angelo. Propt̄ hanc xp̄s tādē mortuus est. Qd̄ ꝯsiderans Ugo lib. de arra sponse ait. Respice vniuersum mūdu3 istū ꝛ ꝯsidera si aliquid in eo sit quod tibi nō seruiat. Oīs natura ad hunc finem dirigit cursum suum vt obsequijs tuis famuletur ꝛ vtilitati deseruiat tuisq3 oblectamentis pariter ꝛ necessitatibus s̄m affluētiam indificientem occurrat. Hoc celū. hoc terra. hoc mare. hoc aer cū his que sunt in eis vniuersis: expellere non cessant. Jlle. O anima ergo nobilis. O anima delicata: vide dignitatē tuam: ꝙ nulla nulla res quantūche preciosa potest saciare ꝛ esse sufficiēs infinite capacitati tue. Uñ p3 secūdū.

Tertium principale dicitur nobilitatis. ps. Uenite ꝛ audite ꝛ narrabo ꝛc. Quid fec: Quomodo ipsam nobilitauit: Respondeo. Jn tribus.

¶ Primo. eam custodiuit.

¶ Secundo. eam redemit.

¶ Tertio. eam sublimauit.

¶ Primo ꝛc. Res magne: cum magna diligentia custodiunt. Unde thesauri sub multis clauibus custodiunt. Custodit autē dīs animas ꝛ custodit per angelos. Hieronymus super Mat. Magna dignitas animarum est: vt vnaqueq3 ab ortu natiuitatis sue: habeat angelum in custodiam delegatum. Unde eā solam angelis cōmendauit. Quando enim creat vnam animā: postea subito mittit angelos vt ea3 defendant ab incursu demonum. Sed quero quo tempore datur angelus: Respondeo cum duplex sit natiuitas: vt patet de conse. di. 4. c°. Firmissime. Una scilicet i vtero: cū anima corpori infunditur. Alia extra vterū. Quida3 voluerunt ꝙ angelus datur in prima: cum infunditur corpori. Que opinio fuit Bona. 2. di. xi. Sed cōmunis opinio est. ꝙ statim natis datur: vt tenet magister. 2°. di. xi. c°. i. Sed quare non datur in vtero ad custodiam: Respondet Tho. i. par. q. xi. ar. 6. Qd̄ cum tales pueri sint adhuc aliquid matris custodiūtur ab āgelo matris. Sicut fruct9 arboris existēs in arbore: est aliquid arboris. Qui custodit arborem patet ꝙ etiam fructus. Unde ille angelus qui custodit matrem: custodit etiam filiu3. Que opinio verior videtur. ¶ Secundo eam redemit proprio sanguine. Clarum est: ꝙ de perditione rei vilis. parum dolet homo: sed de perditione rei preciose multum affligitur. Ad propositum. Nihil preciosius in humanis anima nostra. que valet super omne aurum. Bernar. libro medita. Totus iste mundus ad vnius anime precium estimari non potest. Et Augusti. Maius damnum est in amissione vnius anime: quam mille corporum. Jlle. Qua perdita tantum doluit plus Jesus: vt pro eius redemptione ab immortali ꝛ incomprehensibili diuinitate: incarnari voluit ꝛ formā serui assumere ꝛ tādē mori. Uñ eccl'ia. Qui condolēs interitu ꝛc. Et Augu. super Jo. Nulla cā fuit veni-

endi xpo domino: nisi peccatores saluos fa-
cere. Et Ecclesia. Nec abhorres peccatores:
sine quibus nunq̄ fores: tanto digna filio.
Nam vt dicit Tho. 3. p. nisi fuisset peccatū:
non esset incarnatus: q̄uis Alexander di-
cat oppositū: q venisset sicut glorificator: ꝛ
non vt redemptor. Et in signum huius in-
carnatiōis p salute aie: visus est flere: ride
re nūq̄. Non fleuit p mūdo: sz pro te aia.
Neq̄ flebit pro destructione mundi. sed be
ne pro aia nostra. Fleuit in natiuitate. In
circuncisione dans principiū nr̄e redēptio
nis. Fleuit super hierl'm. Fleuit super La-
zarum. Fleuit super crucem. Quid dicis o
Paule: Heb. 5. Cum clamore valido ꝛ la-
chrymis offerēs. Clamauit quando dixit.
Pater ignosce illis. Quod verbū fuit tāte
pietatis: q 5000. sunt conuersi. Secundo
cum lachrymis: quando dixit. Hely hely.
Lamazabathani. Quare dixit lamazaba-
thani. i. dereliquisti me: Dereliquit eū de-
us. ꝛ omnia alia subsidia: propter ipsam
animam. Derelīquerunt angeli. apostoli.
marie. iudei. gentiles. O quantos labores
sustinuit. orando. vigilando. ieiunando. tā-
dem moriēdo. Ideo apl's. p̄. Cor. 6. Empti
estis ꝛc̄. Quo o Paule: Argento: Auro:
Nō. sed precioso sanguine xp̄i. O thesau-
rum infinitum. Qui fuit maioris meriti in
infinitum: sanguine omnium martyꝝ. Vn̄
Ber. Sublime est anime precium: que non
nisi sanguine xp̄i redimi potuit. Quā ergo
cōmutationē dabis pro anima tua: qui pro
nihilo das illam: Impero ecclesia de pe. ꝛ
remis. c. Cū infirmitas. precipitur medicis:
ne aliquid consulant pro corporali salute
egroto. q sit in periculum anime: vt etiam
pz de conse. di. 6. c. Contraria. Exemplum
vsurarij. a quo dū quereret sacerdos de sa
lute anime: dicebat. Quantum valet gra-
nū in platea: Clama contra peccata. Q̄r
hō p vno solido: aiam suam damnaret.
¶ Tertio eā sublimauit in nobilissimo lo
co. Vbi: In mundo: Non: q̄r est animaliū
locus. In paradiso terrestri: Non: q̄r locus
solitarius est. Sed vt dicit Tul. li. de Ami
citia. Natura nihil solitariū amat. Et ph's
6. Eth. hō solitarius: aut deus est: aut be-
stia. Respondeo q diuina prouidētia. Pri-
mo posuit terrā. Scd̄o aquam. Tertio ae-
rem. Quarto ignem. quem propter calidi-
tatem longe a nobis collocauit. Demum
posuit. 7. planetas. Et primo celum stella-
tum. celum crystallinum. vltimo celum em
pyreum. in quo animam collocauit. vt simꝰ
cum angelis laudaret deum. Qui potius
ē pro aia: vt ponit mag̃r. 2°. di. 2. Et quia
forte aia potuisset dubitare de hoc loco vi ꝑ
hēbit. Ideo ei signor in hoc mundo ipsam
securauit omnibus illis vijs: quibus aliq̄s
solet securare aliū. Et hoc fit tribꝰ modis.
Primo via iuramenti: quia iuramento
se astrinxit. O deus: quid est hoc quod au
dio: Gen. 22. Per memetipsum iuraui di-
cit dominus: quia benedicens benedicā
tibi. benedictione. s. gratie in presenti. ꝛ glo
rie in futuro. Si ergo per viam iuramenti
promisit: iuramentum debet seruari: vt pa-
tet. 22. q. i. c. Clericum. Et in Clementinis
de iureiurando. Et extra de iureiurando
c. Et si christus. Et de conse. distin. 2. c. Ego
Bellengarius. Et. ff. de iureiurādo. §. Ius-
iurandum. Ideo oportet deꝰ paradisū q̄r
iurauit. ergo paradisus erit noster. Se-
cundo via instrumenti: quod fuit Euange-
lium dictatum p spiritū sanctū in quo pa-
radisum promisit. Factum per notarios fi
deles. s. primo per Mat. qui omnia audi-
uit a christo. Secundo per Marcum. qui
omnia a Petro audiuit. Tertio per Lucā:
q oia a Paulo habuit. Quarto p Joannē
q omnia a pectore diuino hausit. Quod i-
strumentum fuit publicatum per testes fi-
deles. scz per. 12. apostolos. Act. 4°. Eritis
mihi testes in hierusalē ꝛc̄. Tertio via
pignoris. Quando non sufficit iuramentū
ꝛ instrumentum: accipe anima cara pignus
s. corpus suum. Mat. vltimo. Ecce ego vo-
biscum sum omnibus diebus ꝛc̄. quod fit
in sacramento altaris. O christiane quid
amplius facere debuit: Non fecit taliter
omni nationi. Non angelis. non cherubi-
nis. non seraphinis. Videns ergo diabolus
gloriam huius anime: motus inuidia non
cessat eam pluribus modis vexare: vt in
peccata cadat. Et quāuis eius pena acci-
dentalis augeatur. quotiens eam in mor-
tali cadere facit: tamen vellet eam vt ad
infernum

infernum deducat. Legitur in Cronica ordinis: ꝙ diabolus dixit beato Dominico. ꝙ valde delectabatur in perditione vnius anime ⁊c. Volens autem deus ipsum pacificare dixit. Volo tibi dare terram in tuum dominiuz. Respondit diabolus. Nolo arare. Dabo aquam. Ille. Nolo nauigare. Dabo aerem. Nolo inquit volare. Ignem. Nolo comburi. Celum stellatum. Nolo inquit laborare voluendo illud. Celum cristallinuz Respondit. O nimis essem prope te. Cui dixit dominus. Quid ergo vis mala bestia? Nihil aliud inquit: nisi animas. Cui dominus. Absit o mala bestia. dez illaz tibi quã feci ad imaginem meam. quã recuperaui sanguine filij mei. Ideo Job. 2. dixit. Ecce omnia in manu tua sunt; verũtamen animam illius serua. Unde o homo serua illã. Ecclesiastici. 2. Fili in mansuetudine conserua animam tuam. Deutero. 4. Custodite solicite animas vestras. Que preponenda est corpori. 12. q. 1. c. Precipimus. Et. C. de penis. l. Sancimus. Et extra de pe. ⁊ re. c. Cum infirmitas. Anima est nobilior omni corpore. ⁊ anime bonum prefertur omnib⁹ bonis. Ecce quot ille pius deus fecit pro hac anima pellegrina. Ideo Bernar. super Lauda anima ⁊c. Expergiscere ⁊ lauda. exulta ⁊ gaude: qꝛ insignita es dei imagine. decorata similitudine. capax rationis. particeps eterne hereditatis. O dura corda. qd facitis? Cur salutem huius anime negligitis? Audite xp̃m dicentem. Mat. 16. Quid prodest homini si vniuersum mundũ lucretur. anime ꝟo sue detrimentuz patiatur? Aut quã dabit homo cõmutationem pro anima sua? Queramus ergo ⁊ nos saluare illam: vt viuat cum xp̃o: hic per gratiam. ⁊ in futuro per gloriam.

¶ Feria. 3. Pẽthecostes. De cognitiõe gratie spũs sci. vel de cognitione predestinati.

Rauerunt pro ipsis: vt accipent spm̃ sanctum. Act. 8. ¶ Est trita ⁊ vulgata sententia omnium theologantuz. ꝙ ille pius ⁊ dulcis pater noster Deus: hominez fecit ad finem vite eterne. Sed ex peccato veluti animal fuit expulsus. locatus ⁊ positus in hac valle miserie. Unde. ps. Homo cum in honore esset ⁊c. De qua animalitate apostolus. 1. Cor. 2. Animalis homo non percipit que sunt spũs dei. Sed volens reuerti ad pristinum locum: oportebat incedere per virtutes. Unde Lactan. in. 6. c. 3. ⁊. 4. Due sunt vie per quas humanam vitam progredi necesse est. Una. s. que ad celum ferat: altera que ad inferos deprimat. Quas ⁊ poete in carminibus ⁊ phi in disputationibus suis induxerunt. Et alteram quidem virtutum esse voluerunt. alteram ꝟo vitiorum. Ille. Via eundi ad infernuz ⁊ paludem stygiam: lata ⁊ perfacilis ẽ. In 6. Enei. Facilis descensus auerni. Et phus 2. Eth. Malum est facile. bonum ꝟo difficile. Via eundi ad paradisum: est difficilis. Mat. 7. Arta est via que ducit ad vitam. Sed in fine remanet anima cõsolata. Unde ⁊ Aristoteles solebat dicere. si como põit Laertius. Studiorum liberalium amare sũt radices: fruct⁹ ꝟo dulces. Et Sen. Sola virtus prestat gaudium perpetuum ⁊ securum. In. 9. Ethi. Beatissima est vita virtuosorum. Sed in hac vita posuit iustitiaz. temperantiam. patientiam. fidem. castitatẽ abstinentiam. concordiam. scientiam. veritatem. sapientiam. ⁊ al's virtutes. Sed simul cum his. paupertatem. ignominiam. laborem. dolorem. affani. ⁊ amaritudines omnes. Camina anima cara. si potes. Inter alias virtutes sũme necessarias. apostolus posuit charitatem ⁊ gratiam dei: sine qua nihil fit. 1. Cor. 13. Si linguis inquit hominum loquar ⁊ angelorum: charitatem autem non habeam: factus sum velut es sonans aut cymbalum tinniens. Ille. Si linguis hominum loquar. Chi in mundo fuerunt oratores. M. Ciceronis. M. Antonij. Julij Cesaris. Titi liuij. Platonis. Demosthenis. Carmed's. Lysie. Orphei. Si linguis hominum. Latina. greca. hebraica. Et angelorum: illo modo quo loqtur vnus angelus alteri: illi notificando conceptum suum. Charitatem non habeam. i. gratiam spũs sancti: factus sum ⁊c. Essendo adunq; cosi necessaria; ideo apostoli qui erant

hierosolymis audientes q Samaria recepisset verbum dei: orauerūt vt deus z gratiam suam eis donare dignaretur. Ut dicunt verba assumpta. Orauerunt zc. In quibus verbis disputabimus ad propositū occurrentis solēnitatis spūs sancti. vnicā conclusionem. que est. Utrum cognosci possit aliquez scire in se habere hanc gratiā spūs sancti. Circa hoc Theologi. pcipue Tho. 1. 2. q. 112. In. 3. di. 23. ar. 2. In. 4. di. 9. Ric. in 4. di. 14. ar. 9. dicunt q triplex est cognitio: que erunt tres partes nostri sermonis.

¶ Prima. di cognitio naturalis.

¶ Secunda. di cognitio diuinalis.

¶ Tertia. di cognitio coniecturalis.

Circa primum. Queritur dubium. Utrum homo positus in hac vita possit cognoscere naturali cognitione se esse de numero predestinatorum: z in gratia dei: Ad hoc fuerunt due opiniones. Una dicit q sic. Et ratio huius est. Sicut homo potest cognoscere se esse in peccato p remorsum conscientie: ita potest scire se habere gratiam dei ex quadaz dulcedine mētis per experientiam. Exemplum apostoli di. de se. Et gratia ei⁹ in me vacua nō fuit. Unde Paulus sciuit. ergo videtur q homo posset cognoscere zc.

¶ Alia opio dicit q non. per illud Job. 9. Si simplex fuero: hoc ipsum ignorabat anima mea. Igitur homo scire non potest.

¶ Ad conclusionez. Respondeo sm docto. Qd nemo potest scire certitudinaliter se eē de numero saluandoruz. z habere in se gratiam dei. z recepisse spūm. s. Quod probat quadruplr. Rōne. Auctoritate. Exemplo. Figura. Primo rōe. Conclo est phi. li° de sensu z sensato. Qd nihil est i intellectu qn prius fuerit in sensu. Exemplum de figura ad oculum. De cibo ad gustum zc. Et. p°. Poste. Omnis doctrina z omnis disciplia: itellectiua: ex preexistēti fit cognitione. Nota ex preexistenti cognitione. i. sensus. Contra Platonem qui voluit animam nostram in sua creatione: esse plenam omnibus scientijs. Et in. 2. Poste. Deficiēte aliq sensu necesse est deficere scientiam propriorū sensibilium. Idem. Omnis nostra cognitio ortum habet a sensu. Ad propositum. Queris anima cara a me. Si potes scire te esse in gratia dei cognitione naturali: Respōdeo q non. Ratio. Qz gratia dei est spiritualis nec subijcitur alicui sensui. Non visui: qz non est colorata. Non gustui. q non materialiter saporosa. Et sic de singulis. Et omnis nostra cognitio zc. Igitur sciri non potest. Ideo apostolus. 2. Cor. 2. Que sūt dei: nemo nouit nisi spūs dei. Quod clarius declarat Salo. Ecclesiastes. 9. Sunt iusti atq sapientes z opera eorum in manu dei. z tamen nescit homo vtrum amore: an odio dignus sit. sed omnia in futurum seruantur incerta. In qua auctoritate pone exemplū b. Constantij de Fabriano. Cum interrogaretur cur non letus incederet sed tristis per conuentum. cuz tamen eēt homo austerus. Respondit cum lachrymis. Ignoro fratres an opa mea sint grata altissimo. Iō Paulus. 1. Cor. 4. Nihil enim mihi conscius suz scz alicuius peccati mortalis. Non supbie: qz erat humilis. Non luxurie: qz erat virgo: z tñ de se clamat. Et non in hoc iustifi. suz. Si Paulus vas electiōis: z predicator gētium. Qui raptus ad tertium celum vbi vidit archa diuina. Qui a xpo vocatus i forma corporea: tamen non audet se extollere sed dicit. Qui iudicat me dominus est: quantomagis peccator qui multis peccatis plenus est, dz stare i timore: Unde Dauid. Delicta quis intelligit: q. d. Nemo. Ab occultis munda me d. Non te leuar in supbia o citadino. o mercator. o vidua. o maritata: sed sta in timore. Qz incertus es de propria salut. Ideo Ecclesiastici. 6. De ppitiatu peccatorum: noli esse sine metu. Ecclesiastici. 26. Btūs cui donatum est habere timorem domini. ps. Seruite domino in timore. Et Mesue. 2. grabadin. Totus igitur dei timor pueniat in te z pncipiet opera tua: z felicitabit te. Quia vt dicit Tho. in pemio Job. Nihil est enim quod tm renocet a malis z inducat ad bona: quantuz dei timor. Ille. Et dato. q homo esset positus in gratia z certus eēt de propria salute adhuc habet causam timendi. Et ratio est Th. p. 2. q. 109. ar. x. vbi dicit. Postq aliqs est in gratia positus z per gratiam dei iustificatus: necesse habet petere a deo donum perseuerātie: vt. s. custodiatur a malo vsq in finem. Nam multis datur gratia: qbus non

non datur perseuerare in gratia. Prattica. Ueni tu mulier. Quam orationem facis quotidie? O pater dico tria pater noster: ⁊ tot Aue: ad reuerentiaz Trinitatis. Et tu? Decē: ad reuerētiā.x.pceptorū. Et tu? Quinq ad reuerentiā.5.plagarū. Et tu? Septē p.7.allegreçi.. Et tu? 70. pro corona virginis. Sed melius orari non potest deus: q vt det tibi perseuerantiam in bono. Quia in gratia fuit lucifer. cum suis sequacibus. In gratia Adam ⁊ Eua. In gratia iudas. Salo. Dauid. ⁊ plures alij: tamen aliquando ab ea ceciderunt. Multis datur gratia ⁊c. Unde legitur de beato Antonio. Qui in extremis positus: raptus extra se. flentibus q discipulis. ⁊ in se reuersus: dixit. De tribus filij mei valde timeo. Primo de visione demonis ⁊ sua infestatiōe que mihi apparuit: que taz terribilis est: vt linguā exprimi non possit. Exemplum beati Constantij de demone viso: quez sepe optarat videre. Semel in orto existēti apparuit demon: in ea deformitate q cecidit ex pauore. Dum per spacium in terra stetisset: tandem clamare cepit. Non piu. non piu. Secundum inquit Antonius de quo timeo: est de subtili ⁊ arta ratione reddenda. de omnibus ⁊ singulis peccatis. De qua Hieronym9 ad Asell. Ante tribunal christi astabimus: ibi patebit qua mente quis vixerit. Exemplu Cosme de medicis. Qui in vltimo dixit omnibus astantibus. O iustitia diuina: q subtilis es. que de omnibus rationem exigis. Nec plus locutus est. Exemplum Dominici. in Cronica. Qui vidēs iuuenē cachinne ridentē: reprehendit di. Reddituri sumus rationem de omnibus peccatis: ⁊ tu rides? Clama hic contra iuuenes qui verba scurrilia de feminis ⁊ huiusmodi dicunt. Quod contra Petrar.5. Triumpho temporis.

O mi riconfortati in vostre sole
Soueni: ⁊ misurati el tempo largo.
Ma plaga antiuiduta asay men dole:
Forse che indarno mie parole spargo.
Ma io vi nuncio che voy seti offesi.
Dun graue e mortifero letargo.
Che volan lhori. igiorni. gliani. ⁊ mese.
Insiema cū brauissimo interuallo.
Tuti habian cercar altri paesi.

Tertiuz inquit Antonius quod timeo ē quia anima mea est incerta de salute sua. Quod figurate ponitur in scriptura.4.Re.25. de filijs isrl. Quia nabuchodonosor duci fuerunt captiui in babyloniam. Cum inuitati essent ad cantandum. Cantate nob inquit Nabuchodonosor de canticis syon. Uoce flebili responderunt. Quomodo cantabimus canticum domini: in terra aliena? Moraliter. Babylonia confusio interpretatur: que significat presentem vitam plenam confusionibus. In qua banniti a hierusalem. i. paradiso: in loco miserie non possumus cantare cantica letitie. Quia non competit loco: q sumus in valle miserie. Unde Aug. In valle sum9 miserie: in qua magis flendum est: eo q minus flemus: Non conuenit tempori: quod est cursus ad mortem. Non conuenit statui: quia vndiq periculosus. Status enim hominis est periculosus ⁊ dolorosus: q quocunq se vertit. periculum ⁊ dolorem inuenit. Naz si sursum respicit: videt celum quod amisit. Si deorsum: videt infernum qui omnes deuorare appetit. Si a sinistris: aduersitates videt q vnus de mille non euadit: qui nō cadat per impatientiam. Si a dextris: psperitates videt q de decem millibus vnus non euadit: qui non cadat per intemperantiaz. Si post se: videt peccātoꝝ multitudinez que cōmisit. Si ante se videt terribile dei iudiciū: i quo districtā rōnē cū reddere oportebit. Quod bene Pius papa innuit domine blāce. d. Pius episcopus: seruus seruorum dei. Fugit vita mortalis ⁊ quasi fumus cito euanescit. Querenda est altera que neq molestias habz: neq finem. Illic thesauriçandū est. illic aspirādū. Ille. Et sic fatuus reputaretur qui sententiatus ad mortez: iret ridendo: cū deberet lachrymari. Ita ⁊ nos sententiati ad mortem in hac valle miserie ⁊ incerti de nostra salute. non debemus stare i letitia. sz i timore. Unū pz pria cognitio.

s Ecūda cognitio di ⁊c. Qn de9 reuelarēt alicui: scire posset. Diuia prudētia aliqbus scis lz paucis: in hoc sclo reuelauit statū grē ex pticulari puilio vt opa magnifica prosequerēt: vt patet de 9. in scriptura. Prio de Abraaz: Gen.22. cui dixit angelus in immolatione filij. Ne extendas manum super puer. Nūc cogno-

ui idest cognoscere te feci: ꝙ timeas deum. Et loquitur de timore casto ſm Tho. qui non est sine gratia gratum fa. Secundus fuit Moyses de quo Exodi.23. Cum peteret ostende mihi faciem tuã. Faciem inqt meã videre non poteris. sed ostendam tibi omne bonum. quia inuenisti gratiam corã me. Tertius fuit Paulus de quo. 2. Cor. xij. Qui cũ ter rogasset dominũ pro remotiõe stimuli. Rñdit dominus. Sufficit tibi gratia mea. Super quo Beda. Si paulus hac tentatione caruisset: fuisset de numero reproborum. Quartus fuit Magdalena de qua Luc.7. Remittunt ei peccata multa: qm̃ dilexit multũ. Quintus Uirgo. b. de qua Luc.2. Aue gratia plena. Quintus fuit Joã. bap. de quo Luc.1°. Spiritu sancto replebitur ex vtero matris sue. Septimus Jere. Jere.1°. Añq̃ exires de vulua sctificaui te. Octaui sũt apostoli: qui tempore missionis spiritus sancti ita fuere sanctificati: vt peccare nõ possent mortaliter.

Nonus fuit latro: cui dictum fuit. Hodie mecum ⁊c. Preterea aliqui extrauagantes ponuntur. Sicut de Catherina senensi. Cui christus apparens in ꝯuersione Pauli. Noli inquit flere. quia tota es in gratia mea. Sꝫ querit anima mea cara. Quare ⁊ mihi pater ⁊ omnibus alijs deuotis: Deus non reuelauit statum gratie: q2 multa bona facerem? Respondet Th. in sũma Theologie. Qd hoc actum est ratiõe timoris: quia si homo esset certus de sua salute. supbiret: ꝙ malũ est. Unde Aug. Nulla maior superbia: q̃ de propria virtute superbire. Et de quodã viro. s. legr̃ de quo Gre. libro dialogorum. Cuꝫ ei reuelata esset mors ⁊ finis bonus anime sue: cepit esse negligẽs circa bona opera tanq̃ certus de sua salute. Dictuꝫ est ei ab angelo. Age quod agis: operare quod operaris. Ad quod facit exemplum Senece libro Declamationũ. De vno romano q duos filios hitos a duabus mulieribus cum eos misisset in villam pro educatione. secunda vxor quesiuit qs esset filius suus. Respondet ille. Nolo indicare tibi: ne sis mater vni: ⁊ nouerca alteri. Ita deus: vt homo non sit mater corporis ⁊ nouerca anime: ei non indicat statum gratie. Son contenta pater. Sed peto adhuc declarari aliud dubium. Quare deus cum sit iustus predestinauit aliq̊s. ⁊ aliq̊s ꝑsciuit? Respondet Tho. super Jo. c.6. Et sup epistolam Pauli. Ro.9. Et Aug. contra Pelagium. ꝙ de predestinato ⁊ prescito. est loq dupliciter. Aut in generali. Aut in speciali. Si in generali: damnauit aliquos vel presciuit. vt in eis fulgeret ordo diuie iustitie. Aliquos saluauit: vt i eis fulgeret ordo diuine misericordie. Sꝫ si loquimur in spãli: quare hunc saluat. ⁊ quare hunc nõ. Quare Petruꝫ: ⁊ non iudam. Nabocodonosor: ⁊ non Pharaonẽ. Quare Abel: ⁊ nõ Chaym? Respondeo quia Petrus preparauit se ad gratiam ⁊ non iudas. Si querat vltra: quare deus mouit Petrum ad lachrymas ⁊ non iudaꝫ? Respondeo quia sic placuit sibi: Juxta illud Saluum me fecit. qm̃ ⁊c. Si vltra queratur. quare sic ei placuit? Respondeo. ꝙ questio stulta est. Jõ Aug. super Jo. Si queris quare hunc trahat et illum non trahat. noli iudicare si non vis errare. Et Tho.1. par. q.19. Non potest assignari causa diuine voluntatis. Et Aug. cõtra Pelagium. Inscrutabilia ⁊ incomprehensibilia nolo interroges. quia quod lego credo. De primo ad vltimuꝫ. Nulla ratio potest dari super hoc potissima ad quiescẽdum hominem: nisi vt bonum faciat. Quia ex bono opere premiabitur. Unde patet secunda ⁊c.

t Ertia cognitio dicitur ⁊c. Glo. in. l. Fulcinius. §.1. ff. quibus ex causis in possessionem eatur. Per exteriora cognoscuntur interiora. Et christus. A fructibus eorum ⁊c. Et medicus cognoscit interiorem infirmitatem per faciem. ꝑ vrinam. per pulsum. Per signa ergo ⁊c. Scdm Tho. super Jo. Et Jo. de Turre cremata. super de Con. di.2. Ponit quattuor coniecturas veri predestinati. vel gratiam spiritus sancti habentis.

- Prima. redemptoris dilectio.
- Secunda. diuini verbi auditio.
- Tertia. oris locutio.
- Quarta. malorum supo ꝯtatio.

Prima ⁊c. Quãdo homo potius vellet mori q̃ peccare mortaliter: vt dicitur.3°. ethi. Melius est mori: q̃ facere ꝯtra bonũ ꝟtutis. Exemplũ sancte Monice que flebat super

bat super filium. Utinam inquit mortuus eēt filius me⁹ ꝙ remaneret in peccato suo. Et de fratre nostro in otranto: duȝ ciuitas caperetur a Turchis: nec cessaret a predicatiōe. Descende inquiūt. Mori potius voluit: ⁊ per medium in pulpito sectus est: nec cessabat loqui. Fede sancta. fede sancta. fede sancta. Sed quando homo pro vno soldo capit sacramenta falsa. periurat. nec curat de deo propter res mundanas. Non dicit Pater nr̄ cū corde. Prattica notabil'. Incipit in mane deuotionem virginis. Pater nr̄ qui es i celis. Prepara equū o regaȝo vt eamus ad villam. Sanctificetur nomen tuum. O Caterina: pone ad focum illam carnem. Panem nostruȝ quotidianū. Da a quel gato che manȝa el ceruelato. Et dimitte nobis debita nostra. Da vn poco de biana al cauallo. Preterea stans ad missam: totus ē occupatus. Sursuȝ corda. Mentiris. Sursum corda ala villa: ala cōcubina: ali vsuri. Crede mihi o. N. li sara quella roba: il granaro pieno: ⁊ tu nō eris. Ma el corpo in poluere de pignate. ⁊ aīa i inferno. Jō Petrar. in. 3. Trium. mortis.

O ceci el tanto affaticar che giona:

Tuti ritornati ala vostra gran madre antcha. Quod contra Aug. 6. Conf. Deputentur tempora: distribuantur hore. pro salute anime. Uis ergo experiri: an sis in gratia dei: Respice ad hunc amorem. Quod bene Aug. super. pħos. Duas ciuitates faciūt duo amores. Hierusalem facit amor dei. Babyloniam facit amore mundi. Interroget ergo se quisq̄ quid amet. ⁊ inueniet: vbi sit ciuis. Et si inuenerit se ciuem Babylonie. extirpet cupiditatem: plantet charitatem. Si auteȝ inuenerit se ciuem hierl'm colat charitatē: spet libertatē. Ille. Exemplum illius monialis tempore Ric. Que oculos sibi eruit: nolens relinquere amorem sui creatoris. Et quia dicitur. ff. ad. l. acquiliaȝ. l. Homo. Homo nō est dominus membrorum suorum. Dic ꝙ diuino instinctu hoc fecit. Ut patet de beato Marco. q precidit sibi pollicem ne ordinaretur sacerdos ⁊ episcopus. Quod propter hoc Petrus non destitit quin eum ordinaret. videns fecisse humilitate. ¶ Secunda dicit ⁊c. Jo. 8. Qui ex deo est ⁊c. Sup̄ quo Dionysius. 4. de di. Amor est vis vnitiua que transfert amantem in re amata: Ut patet de illo quem amas. pro quo occupas omnes sensus in sui amorem. Uisum ad vidēdum. Aures ad audiendum ⁊c. Ad propositum. Homo qui est in gratia: libenter audit diuina. Exemplo sancte Scolastice. de qua Grego. p°. dialogorum. que per totaȝ noctem cum benedicto stetit loquendo de deo. Et de Monica matre Augustini: que dum essēt positi apud ostia Tyberina loquebantur valde dulciter. Et de Magdalena: que sedens ad pedes Jesu audiebat verbum illius. Quod videns Martha dixit. Domine non est tibi cure ꝙ soror mea reliquit me solā ministrare: Cui dominus. Martha martha: sollicita es ⁊ turbaris erga plurima. Maria optimam partem elegit: que nō auferetur ab ea. s. vite contēplatiue: que est occupare omnes sensus in auditione verbi dei. Ubi doctores ponūt hāc conclusionem. Qd non est in natura aliqd tam necessarium homini: sic auditio verbi dei. per quod discernuntur boni a malis. Extra de officio iudicis ordinarij. c. Inter cetera que ad salutem spectant populi christiani: pabulum verbi dei marie noscit necessarium. Ideo ecclesia stricte precipit p̄latis ⁊ presbyteris curatis vt predicent: aut predicari faciant in ecclesijs suis: vt patet Di. 36. c. Ecce. Et de consecra. distin. i. c. Sacerdote. Clama contra doctores leguȝ. ⁊ officiales. Et contra negligentes. qui inuite audiunt sermones. Tu non es catholicus nec verus christianus: sed infidelis. ethnicus. idumeus. aggarenus. Habeo te suspectū de fide. O pater ego scio quid volunt dicere. Et habeo sermones Roberti. Bibliaȝ. Ita est: Sed cum ijs facetias Pogij. libruȝ. c. nouellaꝝ. ꝟsus amatorios. vbi tot scurilia ⁊ contraria fidei reperiuntur. Ideo christus. Propterea vos audit: qr ex deo non estis. Exemplum in Cronica ordinis de duobus fratribus: euntibus Bononiam ad capitulum generale. Quibus demon in via apparuit. Eis appropiquās interrogat quo pergunt. Responderunt. Bononiam ad capi. Quid ibi agetis inqt:

Ordiabimus conuentus nostros. predica
tores hinc inde assignando. Respondit ille
clamans. Predicatio vestra debilitat po-
testatem meam. Ideo Alber. super Lucaz
ponit hoc notabile. Quod quasi impossibi
le est hominem damnari in morte. qui ser-
mones frequentarit. Ex eo quia fecit habi
tum fidei: contra quam diabolus pugnat.
Sic per oppositum damnantur illi qui ser
mones omiserint in vita. Cicero de amici-
tia. Cuius aures veritati clause sũt: huius sa
lus desperanda est. Prattica hic. De illis
qui diebus dominicis. postpositis sermoni
bus. quidam ad lupanar. quidam ad ta-
bernas. quidã ad ludos. quidam ad ballã
dũ eũt. Quomodo habes audaciã o tu pa
terfamilias. cum filijs ire ad mensam: nisi
prius dederis cibum anime tue? Unde pa
tet &c. ¶ Tertia dicitur &c. Ex loquela co-
gnoscitur homo: cuius prouincie est. Figura
De Petro Mat. 26. Galileus es. Nam &
loquela tua manifestum te facit. Et. ff. de
tutoribus & curatoribus datis ab his. l. Is
qui. §. fi. Ex sermonibus & loquelis noscitur
quis sapiens & iudicatur insipiens. Et Ec-
clesiastici. 19. Ex visu cognoscitur hõ: ami-
ctus corporis & risus dentium annunciãt
de illo. Et facetia de Bergomẽsi Bononie
qui portum transire volebat: non soluto p-
cio. Cum vellet transire: facit se florentinũ.
dicens. E so mi da floreza. Unde fuit co-
gnitus. Uis cognoscere o citadino de qua p
uincia es? Respice ad linguam. Scd̃m Ja
cobum de voragine tres prouincias fecit
deus: & quelibet habet suum linguagium.
Prima est paradisus. in qua est laus dei &
sanctorum. Beati inquit ps. qui habitant
in domo tua domine: in secula seculorũ lau
dabũt te. Secũda est mundus. In qua est
sermo de rebus mundi. Jo. 8. Qui de terra
est: de terra loquitur. Tertia infernus. In
qua est blassemia. Apoc. 16. Blassemaue-
runt deum celi. Pone ab vna parte homi-
nes: deum amantes. Et ex alia qui mun-
dum. Quilibet dicet verbum sm prouinci-
am cuius est ciuis. Luxuriosus de libidine.
Auarus de auaritia. Et sic de singulis. Et
catholicus de rebus diuinis. Quia vt di-
cit phs. 4. Metha. Oppositarum causarũ
oppositi sunt effectus. Unde Sene. li°. de
formula vite. Imago animi: sermo est. Qua
lis vir. talis oratio. Ad propositum. Ho-
mo predestinatus laudat proximum & de-
um. & linguam propriam circa res dei & p-
ximi occupat. Quam linguam sm Albertũ
homo habuit ad tria officia. Primo vt de-
um laudet. Isa. 43. Populum istum forma
ui mihi: laudem meam narrabit. Ecclesia-
ci. 51. Confitebor tibi domine rex: & collau-
dabo te deum saluatorem meum. Tu non
faray niente. Ro. 2. Nomen dei per vos
blassematur. In qual prouincia. castello.
villa: nomen dei & sanctorum non sia lace-
rato? Ideo Pius papa. Confusa sunt om-
nia & turbata. blassematur deus. nullus ti-
mor. nulla legum reuerentia. Ille. Secun-
do vt se accuset. Prouer. 18. Justus in prin
cipio accusatorẽ sui. Et Job. 42. Iccirco
me reprehendo. & ago penitentiam. Ter-
tio vt proximum edificet. Quod non facis
sed ipsum scandalizas: Tu vay digando
mal de isto & d. illo. De illa paupere vidua
& de illa illa iuuene: quia nolunt tibi com-
placere. Tu say mal & gran peccato. Lin-
gua diabolica: que poneres in questiõe pa
radisuz. Sed qd debes facere tu. qui es dif
famatus a torto? Porta in pace: qr est ma
gnum merituz. quod sancti fecerunt. O qt
sunt diffamati iniuste. Si ergo loqueris de
deo libenter: signum est quod habes grati-
am dei. ¶ Quarta coniectura di. &c. Quã-
do homo est patiens in tribulationibus. fi-
ne gbus nemo coronat. C. de his q nõ exple
tis stipendijs. l. 2. li°. x. Stipendium quod
promittitur militibus non debet exolui: nisi
finita militia. Ita nec seruo dei: nisi milita-
rit non datur corona: iuxta illud Non co-
ronabitur &c. Quod xps declarauit in suo
testamento. Qui legauit pacem apostolis.
iudeis corpus. Latroni paradisuz. Marie
societatem. Patri animã. Fidelibus cõionẽ
Oibus tribulationum. Jo. 15. Si me perse
cuti sunt. & vos persequent. ¶ Quinta bo-
norum operũ occupatio. Greg. Amor dei nũ-
quam est ociosus. Et phs. 2. Eth. Signuz gene
rati habitus est delectabiliter operari. Et i
4. Habitus virtutis non solum est princi-
pium operandi: sed etiam delectabiliter. fa
ciliter.

essiter. ⁊ constãter operari. Et in.5. habẽs virtutem: prompte ⁊ delectabil'r operatur. non habens virtutem: tarde ⁊ melancolice. Vñ est ꝙ martyres gaudẽtes ibant ad supplicia: Vere ab ipsa gratia qua erant muniti: iuxta illud. Ro.8. Quis nos separabit a charitate xpi: Tribulatio: an angustia ⁊c̃. Et infra. In ijs omnibus superamus propter illum qui dilexit nos. Vnde patet propositum.

ℭ In festo sancti Joannis baptiste.

Rit magn⁹ coraz domino. Luce. p°.

ℭ Diuina bonitas illius monarche sũmi dei: diuersis modis nõ cessat vocare creaturam: ad viá salutis. Aliquos per inspiratiões. Apoc.3. Ego sto ad ostium ⁊ pulso. Cañ.5. Vox dilecti mei pulsantis: aperi mihi soror mea. Quis conducit peccatorem ad cognitionem suoꝝ criminuz: Certe deus. Quis ad lachrymas ⁊ singultus: Deus. Quis indicat superbiam. gulam, auaritiaz. ẽẽ peccatum: Deus. Ego sto ad ⁊c̃: Sed pl'es huic voci resistunt. Prouer.1°. Vocaui ⁊ renuistis. Alios vocat ꝑ predicatores. Mat.x. Non enim estis vos qui loqmini: sed spũs patris vestri qui loquit̃ ⁊c̃. Q2 vt dicit Ambro. Veritas a quocũq dicat̃: a spũ sancto est. Vnde dñs Isa.53. Clama ne cesses: q̃si tuba exalta vocẽ tuam. 1'. Thim.4. Argue obsecra. increpa. in omni patientia ⁊c̃. Cuz hac conuersa est magdalena ad xpi sermones. publicanus. Sed plures huic voci resistunt. 1. Thim.4. Ad fabulas aũt conuertẽtur. Aliq̊s vocat ꝑ bona tpalia. ps̃. Omnia subiecisti sub ⁊c̃. Isa.6. Quid debui facere vinee mee: ⁊ non feci: Heb.4°. Quid habes o homo quod non accepisti: De hac vocatione. Greg. in homel'. Spũs sãcti. Vocat nos oẽs deus per patriarchas. per prophetas. per apostolos. per pastores. Nemo contẽnat. ne dũ vocatus excusat: cuz volueit introire: nõ valeat. Audite quid ꝑ Salomonẽ sapientia dicat. Tunc inuocabant me ⁊ non exaudiam. Hinc est ꝙ fatue virgines tarde venientes clamant. Dñe domine aperi nobis. Sed aditum querentibus: dĩ. Amen dico vobis: nescio vos. Ille. Nouissime autem misit Joãnem baptistam. q dignitate dictus est angelus. Mal.3. Ecce ego mitto angelum meum. Dictus est propheta: ⁊ plusq̃ ꝓpheta. Primo ꝓpheta: q2 in vtero ꝓphetauit. Luc.1. Exultauit ĩfans in vtero meo. Annũciat aduentum christi patribus in lymbo. Plusq̃ ꝓpheta: q2 nunciat presentia. Ecce agnus. Ideo erit magnus ⁊c̃. De quo tria speculanda sunt.

ℭ Primuz. dĩ opinionis.
ℭ Secunduz. dĩ magnificationis.
ℭ Tertiuz. dĩ sanctificationis.

Cribitur nanq̃. C. de veteri iure
s enucleando. l. Deo auctore. Tanta
autem a nobis antiquitati est habita reuerentia. vt nomina prudentiuz virorum taciturnitati tradere nullo patiamur modo. Ille. Et Ecclesiastici.44. Laudemus viros gloriosos in generatiõe sua. Queritur ergo dubium ad nostruz ꝓpositum. in verbo christi Mat.xi. Inter natos mulierum non surrexit maior Joanne baptista. Vtrum Joannes bap. sit omnib⁹ sanctis maior. Circa hoc quadruplex opinio. Prima ꝙ apostoli sunt maiores. Et ratio est. Illi sunt maiores omnibus sanctis qui abundantius super omnes habuerũt spũm sanctum. Sed apostoli fuerunt huius modi. Vnde Tho. super illud Ro.8. Nos ipsi primitias spũs habentes. dicit. Apostoli ⁊ tempore prius ⁊ ceteris abundantius spũm sanctum habuerunt. Ideo. 1. par. q. 44. ar.7. In.1°. senten. di.16. ar.2. Jo. Scotus in.4. Et Durandus eiusdem ordinis. Apostoli sunt preferendi omnibus sanctis quacunq̃ prerogatiua presulgeant. Idez. Apostoli sunt preferendi omnibus sanctis: tanq̃ abundantius spũm sanctum habentes. Vnde patet prima opio.

ℭ Secunda opinio est. Q8 Jo. euang. ⁊ si non sit maior: tamen equalis. Et rõ huius est. q2 prerogatiue que sunt Joá. bap. concesse: etiam Jo. euangeliste. Et ſm Petruz Damianũ sũt.5. Pria q2 Jo. bap. fuit ꝓgo

⁊ Joannes euangelista similiter qui corrū-
pi non potuit in terra: propter virginitatez
eius. Secunda: quia Joannes baptista
fuit germanus christi filius Helisabeth co
gnate virginis. Joannes euāgelista in hoc
excessit: qꝛ fuit nepos eiꝰ vz filius sororis Sa
lome. Tertia: qꝛ Joannes bap. fuit san-
ctificatus in vtero matris: vt clarius vide-
bimus in. 2°. mysterio. Et Joannes euang.
lz non fuerit sanctificatus in vtero matris:
tñ accepit spiritum. s. tempore Penth. cum
aliꝭs apostolis. 4. quia Joannes bapti-
sta fuit propheta Jo. 1°. Post me venturus
est: qui ante me factus est. Et plusꝗ ꝓphe-
ta. Joan. 1°. Ecce agnus dei. Joannes euā-
gelista fuit propheta in Apocalipsi: quia fu
tura pronunciat. Et plusꝗ propheta: quia
fuit apostolus qui excedit ⁊c. 5. quia Joā
nes baptista fuit martyr: ab herode decol-
latus. Joannes euāgelista fuit martyr mē-
taliter. Quia vt dicit Petrus damianꝰ. Il
le gladius qui perforauit cor marie: illemet
cor Joannis euangeliste. Unde ad minus
equalis erit Joanni bap. Et sic christi ver-
ba Inter natos ⁊c. non erunt ⁊c.

¶ Tertia opinio dicit ꝙ fuit Moyses: exi-
mius prophetarum. Quia Eccl. 44. Non
est inuentus similis illi qui conseruaret le-
gem excelsi.

¶ Alia opinio est Jesu xpi: cū qua nos exi
mus: qꝛ vera. Cū q̄ opinione est Thō. 22. q.
174. a. 4. ꝙ inter natos mlīm ⁊c. Que ꝯclo
probꝛ triplici rōe que extrahuntur a docto.

¶ Primo. ratione diuinalis ꝓnomiationis.
¶ Secundo. rōe diuinalis cōmendatiōis.
¶ Tertio rōne diuinalis infusionis.

¶ Primo ⁊c. Habet Thō. 3. p. q. 27. a. 5. ꝙ
diuina prouidentia quotiens voluit mitte
re aliquem scm̄ virum mundo pro vniuer-
sali ꝓparatiōe: voluit illū prius mūdo ostē-
dere duplici mō. P° verbo prophetico. 2°
signo diuino. Qd pz triplici lege. Primo in
lege nature. Quando misit Noe. in imposi
tione nominis Gen. 5. dixit pater eius La
mech. Uocabitur nomen eius Noe. Iste cō
solabitur nos ab operibus manuum nrāꝝ
in terra cui maledixit dominus. 2° in lege
scripturali: de Moyse per signum diuinuz,
quando in terram proiecit coronam regis
⁊c. 3° in lege gratie tpe xpi. quādo missus
est Joannes bap. qui ostensus est verbo ꝓ
phetico per angelum. Luc. 1°. Erit magnus
coram domino. Magnus quidez fuit eius
aduentus mundo. eius cōceptio. ⁊ eius na
tiuitas. Et hoc triplici modo.

¶ Primo. quoad nuncium.
¶ Secundo. quoad locum.
¶ Tertio. quoad modum.

Primo ⁊c. qꝛ ille q nūciauit xpi concepti
onem. s. angelus Gabriel Luc. 1. Ecce conci
pies ⁊ paries filium. Ille prius nunciauit
Joannis bap. conceptionez. Luc. 1. Ego sū
angelus Gabriel inqt ad Zachariam q mis
sus sum hoc tibi nunciare. De nullo alio le-
gitur: nisi de xpo ⁊ Joanne bap. ꝙ Gabriel
sit missus. Et si missi sunt aliq ad annunciā
dū natiuitates scōꝛum. non tñ fuit Gabriel
qui speciali priuilegio fuit preseruatus ad
xpm ⁊ Joannem bap. O excellentia huius
sancti: qui xpo Jesu comparatur. 2° fuit
magnus eius aduentus ⁊c. qꝛ in templo ē
nunciatus quod de nullo alio legitur. nec ēt
de xpo. Habia patia o Jesu: pro nunc. Con-
ceptio Sansonis fuit nunciata per angelū
sed in agro Judicū. 13. Et Abrae in domo
apparuit Gn̄. 13. Et sci Thō. in domo. Et Je
su xpi: sed in camera ⁊ in Naçareth Lu. 1°.
Sed vbi Joan. bap. nūciatus est: Re° ꝙ in
templo. Et non soluz in tēplo. sed in scā scō
rum vbi nullus ingrediebatur. preter sum-
muz sacerdotem. O dignitas magna. 3°
quoad ⁊c. qꝛ cum iocunditate. Et multi in
natiuitate eius gaudebunt. Multi inquit.
Omittamus gaudiū qd habuerunt sci illi
senes Helisabeth ⁊ Zacharias q debebat
aperire os ele ganasse. in iubilatione tāti fi
liꝭ: vt pz ēt de Sarra Gn̄. 13. Risuz fecit mihi
dn̄s ⁊c. Sz plures aliꝭ gauisi sunt in hac na
tiuitate. Primo angeli letati sunt: qꝛ debe-
bat facere ꝯfiliū eoꝝ. s. ꝟginitatem seruare.
⁊ nūciare populis salutē: quod est ꝯfiliū an
geli. Mal. 3. Ecce ego mitto angelū meum.
2°. ꝓphe. qꝛ debebat ꝓphare. Matth. 2.
Propha ⁊ plusꝗ ꝓpha. Primo ꝓpheta in
hoc Jo. 1. Post me venturus est. q ante me
factus est. 2°. plusꝗ ꝓpha. Joā. 1. Ecce a-
gnus dei. quod est plusꝗ propheta ostēdere
p̄ntia. 3°. apli gauisi sunt. Apostolus iter-
pretatur missus. Jo. fuit missus. Jo. 1. Fuit
homo missus a deo. cui nomen erat Joan.

Canta.

Canta. 4°. ordo martyrum. Qꝛ debebat martyrizari ab herode. 5°. cõfessoꝝ ordo. Qꝛ constanter confessus est fidem iesu xp̃i. Mat.3. Confessus est ⁊ nõ negauit. 6°. ordo predicatoꝝ. Qꝛ dẽbat predicare. Mat. 3. Predicãs baptismũ pnie. 7°. ordo heremitaꝝ. Qꝛ debebat ire ad heremũ. Eccl'ia canit. Antra dẽserti teneris ⁊c̃. 8°. ordo penitentiũ. Qꝛ debebat eis pniam predicare. Mat.4. Pniam agite ⁊c̃. Letant̃ sarraceni: qꝛ ieiunant huius sancti vigiliá ⁊ lauát in Jordane. Ecce prima rõ. ¶ Secũdo fuit magnus ratione ⁊c̃. Qꝛ est laudatus. Secundũ Tho. super ep̃las pauli. Duplex est laus. Propria. ⁊ aliena. Prima non est bona. qꝛ vilis ⁊ sordescit. O pater: ego facio sic ⁊ sic. Prouer.17. Laudet te alienus: ⁊ nõ os tuũ. Qꝛ vt dicit apostolus. 2. Cor. x. Nõ enim q seipsum cõmendat: ille probatus ẽ. Figura de pharisco Luc.18. q se laudauit nõ meruit iustificari. sicut publicanus. Uulgo dici solet. Ala opa ti tiene. lopa lalda el maestro. Alia est laus aliena. Et hec potest aliqñ esse bona: aliquando mala. Quia nõ ignorat probitatẽ viri. Tu laudas illũ mercatorem esse iustũ. Forte nõ sic ẽ. sed solum in apparentia. Nunqd scis cor eius. ⁊ eius conscientiá: Tu laudas mulierẽ esse bonã. Quõ scis tu: Prattica p singula. O quot laudátur qui minime sunt digni. Uñ ap̃ls. 1. Cor.2. Quis enim scit hoium que sunt hominis. nisi sp̃us hois qui in ipso est: Illa ergo laus est bona que est certa. ⁊ falli nõ potest. Et hec est a deo: qui nõ potest mentiri. Ro.3. Est aũt deus verax: ois át hõ mẽdax. Ista laus nõ põt errare. qꝛ diua. qꝛ sancta. qꝛ bona. De nemine inuenimus ita digne fuisse cõmendatus in scripturis. sicut de Joanne bap. qui ab ipso xp̃o laudat̃ quadrupliciter: vt pꝫ i euágelijs ⁊ scripturis s̃ctis.

Primo. in constantia.

Secundo. in austeritate.

Tertio. in prophetia.

Quarto. in perseuerantia.

Primo ⁊c̃. Mat. x. Quid existis in desertum videre: Arundinẽ vento agitatá: q. d. nõ. qꝛ est constans in fide. Dũ nõ timuit arguere Herodem: qꝛ tenebat vxorẽꝫ fratris. Nõ licet tibi hr̃e vxorẽ fratris tui. Scd̃o in austeritate. Mat. x. Quid existis in desertum videre: Hoiem mollibus vestitum: q. d. non. Fuit austerus in vestitu. Mat.3. Ipse Jo. habebat vestimentum de pilis camelorꝝ. Austerus in comestione. Matth.3. Esca eius erat locusta. ⁊ mel siluestre. Austerus in potu. Luc.1°. Uinũ ⁊ siceram non bibet. Applica de vino aliqd. Tertio laudat ipsum in prophetia. Mat.4. Quid existis in desertum videre: Prophãm: Etiam dico vobis plusq̃ ꝓphetá. Jo. fuit ꝓpheta oi tp̃e. Primo ante vitam in vtero matris qñ xp̃ꝫ agnouit esse in ꝟginis vtero. Ex hoc exclamauit Helisabeth. Ecce. n. vt facta est vox salutatiõis tue i aurib⁹ meis: exultauit infás in vtero meo. 2°. in vita. Ecce agn⁹ dei. Tertio post vitã. Qꝛ primus fuit: q nũciauit in lymbo patribus: xp̃i aduentum.

Quarto in perseue. laudat ipsũ. Mat. x. Inter natos mulierũ: non ⁊c̃. Quidã bene incipiũt agere i senectute. De hoc p̃s. Usq̃ in senectam ⁊ seniũ: deus ⁊c̃. O pater incipio nouã vitam. Dimisi feminam. gulã ⁊c̃. Uere: qꝛ plus non potes. Quidã in iuuentute. Jere.3. Bonũ est viro. si portauerit iugũ ab adolescẽtia sua. Prouer. xij. Adolescẽs ambulans iuxta viam suam: etiá cũ senuerit recedet ab ea. Quidam in infantia. Talis fuit Joãne bap. In teneris annis desertum petijt. Et vt dicit Albertus: etate. 5. annoꝝ. Sed quare tam cito in etate illa: Respondeo ꝙ triplici ratione. Prima est Hieronymi. Desiderátibus oculis christũ videre: omne aliud videre dedignabant̃. Scd̃a est Pauli monachi casinẽsis. i hymno hõ°. Ne leui saltẽ maculare vitam famine posses. i. veniali peccato vitam suã macularet. Tertia ratio ponitur in glo. vt. s. alios ab amore mundi reuocaret. O excellentia Jo. bap. ¶ Tertia ratione ⁊c̃. Magnus dicit̃. Ille dicitur magnus cui a domino omniũ sanctorum dignitates. priuilegia. prerogatiue condonantur. Sed Jo. bap. omnes sãctorum dignitates condonantur. Inter natos mulierꝫ: non ⁊c̃. Fuit angelus. fuit patriarcha. fuit apostolus. fuit martyr. fuit cõfessor. fuit virgo. fuit heremita. Dicere possumus. Nõ est inuentus ⁊c̃ Eccl'i.44. Ecce ergo. Erit magnus ⁊c̃. Rñsio argu. Ad primum de apostolus. Apostoli precedunt Joannem baptistam in hoc. Quia missio

spiritusſancti facta eſt ſuper eos in penth.
in ſigno viſibili:quod non fuit Jo. bap. Sʒ
additur aliquid Jo.bap.dignius.quia ipſi
moꝛtaliter peccauerũt:ꝙ non fecit iſte. Nõ
fuerunt ſanctificati in vtero mr̃no : vt iſte.
Non habuerunt hec priuilegia:vt iſte. Ad
ſecundum de Moyſe. Non eſt inuẽtus ⁊c.
Reſpondeo ꝙ pꝛo tunc fuit verum. Sʒ ad
ueniente Joanne baptiſta.qui medius fu-
it inter vetus ⁊ nouum teſtamentum.non
ſic. Jdeo Joã. Chꝛiſo.in eius laudem.⁊ in
confirmationem dictoꝛum ait. Jnter natos
mulierum non ſurrexit maioꝛ Joanne ba-
ptiſta. Quod de nullo alio dici poteſt. Nõ
opponas mihi euangeliſtam:inter ceteros
magis dilectum. Non apoſtoloꝛum pꝛinci-
pem:omnibus apoſtolis antelatum. Non
vas electionis ad celi tertij ſecreta tranſla
tum. Nec apoſtolicus ſplendoꝛ audeat oc-
currere pꝛecurſoꝛi. Conſidera mãſiones re-
gni:⁊ oꝛdinẽ humane generationis obam
bula:ſolumq; Joãnem tam nouis ꝙ; vete-
ribus videbis eſſe pꝛepoſitum. Jlle. Jnter
natos ergo ⁊c. Patet pꝛimũ.
Ecundum dicitur ⁊c. Plures ſunt
s laudes ⁊ magnificẽtie Joan. bap.
Sed tres pꝛo nunc.
¶ Pꝛima. dicitur amoꝛoſa ſanctificatio.
¶ Scd̃a. dr̃ generoſa baptizatio.
¶ Tertia. dr̃ angelica viuificatio.
¶ Pꝛima dicitur ⁊c. Secundum Ric.in.3.
di.3.ar.4. Triplex ẽ ſanctificatio. Una vni
uerſalis.que eſt in baptiſmo a peccato oꝛi-
ginali. Sed non cõfirmatur:quin poſſit ca
dere in peccato moꝛtali.⁊ veniali. Secũda
eſt ſingularis. Et hec fuit marie:que fuit ex
celſioꝛ alijs ſanctificationibus Jeremie: et
Joannis baptiſte.duplici modo. Pꝛimo ra
tione numeri:quia fuit ſanctificata.triplici
ter. Pꝛimo in vtero matris ab oꝛigiali. Se
cundo quando concepit chꝛiſtum. Tertio
cum alijs: tempoꝛe penth. Secundo ratiõe
modi:quia nec peccauit. nec peccare potu-
it. Alij ſanctificati peccare potuerũt venia
liter:⁊ foꝛte peccarunt. Tertio eſt ſpecialis
ſcilicet Jeremie ⁊ Joãnis baptiſte. De Je
remia.1°.c. Anteq; exires de vulua ſanctifi
caui te. De Joanne baptiſta. Luc.1°. Spi-
ritu ſãcto replebitur adhuc ex vtero mr̃is
ſue. Hec autem ſanctificatio fuit mirabilis.
Quia vt dic̃ Oꝛige. Dominus ieſus venit
perſonaliter ad domum Zacharie in vtero
matris. non ſolum vt mater domini ſerui-
ret Heliſabeth: ſed pꝛincipaliter vt Joan-
nem clauſum in vtero ſanctificaret ſua pꝛe
ſentia ab oꝛiginali. Et tanta gratia fuit ple
nus vt etiam matrem impleret : que plena
iubilo exclamauit. Unde hoc mihi:vt veni
at mater domini mei ad me? Et ſm̃ Alber.
Jn illa hoꝛa fuit acceleratus vſus ratiõis
ei:ad cognoſcendum ieſum chꝛiſtum. Un-
de genibus flexis ſe miſit in vtero matris.
Erat autem hec ſanctificatio tante ſolidi-
tatis:ꝙ Joannes non potuit peccare moꝛ-
taliter. Sicut nec apoſtoli:poſt miſſionem
ſpiritus ſancti. Ecce ergo pꝛima magnificẽ
tia:qꝛ ſanctificatus fuit in vtero materno.
Erit magnus ⁊c. ¶ Secunda laus ⁊c. Ba
ptizauit ieſum chꝛiſtum. Jo.1°. dixit Joan-
nes. Ego a te debeo baptizari : ⁊ tu venis
ad me? Cui chꝛiſt⁹. Sine modo. Sic enĩʒ de
cet nos implere omnem iuſtitiam .i. quod
alijs pꝛedicamus:nos ipſi faciamus. Unde
chꝛiſtum baptizauit. Ubi gloꝛia trinitatis
aperta eſt. Uox patris. Hic eſt filius meus
⁊c. Spiritus.s.in ſpecie columbe. Filius in
carne. O pꝛiuilegium magnũ Joannis ba
ptiſte. Tres habuit patres chꝛiſtus ieſus.
Pꝛimo patrem eternũ. Secundo Joſeph.
Tertio Joan.baptiſtam:quia ipſum bapti
ʒauit. Et ꝙuis eius baptiſmus nõ eſſet ab-
latiuus peccatoꝝ:erat tamen figuratiuus
noſtri baptiſmi. Unde baptizabat:vt aſſue
faceret iudeos ad baptiſmũ. Hec Tho.4.
di.1.ar.4. Unde ſub hac foꝛma baptiʒabat.
Baptiʒo te in noĩe chꝛiſti venturi. Qui mo
dus ab apoſtolis fuit obſeruatus in nomĩe
ieſu. ex inſtinctu ſpiritus ſancti:vt hoc no-
men infigeretur coꝛdibus fideliũ:vt ponit
Tho.in.4.di.3.ar.2. Unde omnes baptiʒa
ti a Joanne:fuerũt iterũ baptiʒati a xp̃o.
Sed queritur vtrum Joannes baptiſta.fu
it baptiʒatus? Reſpondet Ric.in.4°.di.4.
ar.3. Qꝺ Jo.bap.virgo maria.apoſtoli.fue
runt baptiʒati.licet nõ legamus vbi:vel qñ.
Jmmo Joannes paptiſta fuit circunciſus:
vt Tho.ponit in.4.di.1. Ecce ſecunda ma-
gnificentia Joannis baptiſte. ¶ Tertia la
us ⁊c. Quia tenuit viam angelicam. Ecce
ego mitto angelum meum ante faciẽʒ tuã:
qui

qui preparabit viã ante te. Mal. 3. Dictus est aũt Joannes baptista, angelus triplici ratiõe. Primo ratione puritatis. Angelus est purus. Joannes baptista fuit purissim⁹ ex qua placuit deo. Prouer. xij. Qui diligit cordis munditiam: diligetur a domino. Ita purus: quia etiam de veniali dubitatur. Secundo ratione obedientie. Angelus est deo obediẽs. Baruch. 8. Stelle. idest angeli: vocate sunt: ⁊ dixerunt. Adsumus. Joannes baptista fuit obediens: quia missus fuit ad lymbum patrum: nunciare christũ venisse. Tertio ratiõe solicitudinis. Angel⁹ est de nobis solicitus. Ita Joannes baptista de nostra salute. Matth. 3. Penitentiã agite: appropinquabit enim regnum celorum. Regnum celorum non fuit nunciatuz in toto veteri testamento: nisi quando Joannes baptista nunciauit. O glorioso dio, qui dignatus est magnificare talez virum. O felix Joannes de quo tãta vere dici possunt. O Zacharia pr̃ tanti filij de quo tot mira in eo cõpleta conspexisti. O senex plimũ venerande cuius proles ex te genita a deo electa est. Et quis explicet iucũditatẽ ⁊ letiam cordis tui? Quis enarret ꝯsolationem aie tue? Non mirũ si canticũ in quo deum laudasti ⁊ benedixisti cecinisti.

T Ertium dicitur ⁊c̃. Que sũt illa que Joannem baptistam deo tam gratum fecerunt? Respondeo. ꝙ tria secundũ doctores: precipue Alber. sup Luc̃. Et Maximum.

¶ Primo. eius grata virginitas.

¶ Secundo. eius grata humilitas.

¶ Tertio. eius grata charitas.

¶ Primo ⁊c̃. Cum enim christus sit cãdor lucis eterne. ⁊ speculum sine macula: diligit virginalem puritatem: quia hec facit creaturam similem angelis. Ambro. libro de virginibus. Supergreditur virginitas conditionem humane nature: per quam homĩes angelis assimilantur. Maior tamen est victoria virginum: ꝙ̃ angelorum. Angeli sine carne viuunt. virgines vero in carne triumphant. Ille. Figura Apoca. 14. Quod Joannes videns turbas de nullo mentionem egit. nisi de ista. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati. virgines enim sunt ⁊ sequũtur agnum. ¶ Secundo eius grata humilitas. Infallibilis a christo est data regula Luc̃. 18. Qui se humiliat: exaltabitur. Hec est summe necessaria. qui vult exaltari in gloria. Quia lucifer se posuit in primo loco. dedit locuz christo: qui se humiliauit. Diues: quia in purpureo throno sedit: dedit locum Lazaro sedenti in sterquilinio. Moyses cum esset annorum. 83. cum elegeretur a populo hebreorum in ducatu: se excusabat esse impeditioris lingue. Sic Hieronymus, sic Marcus, sic Ambrosius. sic Franciscus. O humilitas Joãnis baptis. Cum esset in populo tante opinionis, vt messias crederetur. Respondit. d. Ego vox clamantis in deserto. Unde ciues mei. Triplex de eo fuit opinio. Quidam videntes eius vitam arduam: estimabant ipsum eẽ christum. qui eo tempore venit. Aliqui ipsum esse Heliam in lege promissum. propter sermonem zeli iusticie. Quia sicut Helias non timuit reprehendere Achab: ⁊ Jezabel de homicidio contra Naboth. 2. Reg. 21. Ita Joannes baptista non timuit reprehendere herodem de peccato carnis. Mat. 6. Non licet tibi habere vxorem fratris tui. Aliqui opinabantur ipsum esse Heliseum. Quia sciebant per scripturas ꝙ Helias eo tempore habitauerat in deserto: ⁊ spiritum prophetandi ⁊ faciendi miracula habebat. Unde ex hoc miserunt nuncios Joanni baptiste Joan. 1°. Tu quis es? Qui expectantes responsuz. ꝙ esset aut christus. aut Helias. aut Heliseus: ipse humiliter respondit. Ego vox clamantis in deserto. Et non sum dignus soluere corrigiam calciamenti eius. Uide quante fuit humilitatis. ¶ Tertio eius grata charitatis. Quia feruenter dilexit: ideo meruit diligi. Prouer. 8. Ego diligentes me: diligo. Pro deo animam ⁊ vitaz posuit. Joan. 16. Maiorem charitatem nemo habeo: vt animam suam ponat quis ꝓ amicis suis. Fuit occisus illo ãno: quo christus mortuus est. Et vt dicitur. 30. annis in deserto fuit. quibus hominibus fuit ignotus. Cum autem herodes interficeret pueros: quia Zacharias noluit prodere filium: occisus est. Cuius sanguinem sacerdotes in templo ponentes: quando aliquis de familia vel parentela Herodis accessisset: nõ cessabat ebullire. Erit ergo magnus ⁊c̃.

¶ In festo beatorum apostolorum Petri ⁊ Pauli.

Tu es petrus ⁊ super hanc petram edificabo ecclesiā meam. Mat. 16. ¶ La diuina iusticia illius soprani ⁊ alti imperatoris dei, nullam rem intendit pretermittere que animabus iustis ⁊ sanctis habeat procurare: honorarē, laudem, ⁊ preconium in illa felici patria paradisi. Hec sententia ē phi in. 2. Metha. Et auctoris in li° de causis. Quantomagis aliquid appropinquat suo principio in quolibet genere: tantomagis participat effectum illius principii sui generis. Exempli gratia. De approximatione ignis. ⁊ solis ⁊c̄. Und Dio. i. 4. cele. hierar. Qd angeli qui sunt deo ꝓpinquiores: magis participant de bonitatibus diuinis, q̄ꝫ inferiores. Approximare autem deo: nō fit passibus corporis: sed virtutibus. Unde Ber. super illud Gen̄. 17. Ego dominus omnipotens ambula coraꝫ me: ⁊ esto perfectus. Ambulabatur aūt coram deo: non corporis gressu: sed mentis affectu. Ille. Et quanto quisq̄ꝫ fuerit magnus in virtute sanctitatis in presenti: tanto maior erit in glīa. Unde Lactan. in li°. de opifi. dei ⁊ hominis ad Demetrianū. Noluit eni deus hoiem ad illā imortalem btitudinē delicato itinere pvenire. Saturnus igit̄ ꝟtutem dedit hostem prius. qui animis hominum cupiditates ⁊ vitia imitteret. qui eēt auctor errorum. malorūq̄ꝫ omniū machinator: vt qm̄ deus hominem ad vitam vocat. ille contra vt rapiat ⁊ traducat ad mortem. Magna ē vis hominis: magna rō: magnuꝫ sacr̄m. A quo siquis non defecerit. nec fidē suā deuotionēq̄ꝫ pdiderit. hic btūs: hic dēiq̄ꝫ vt breuit̄ finiā. filis deo sit: necesse est. Ille. Beatissimus apl's Petrus adornus ꝟtutibus: ob hoc a deo magno tm̄ est sublimatus. q̄ꝛ ipsi cōmisit regimentū totius reip. xp̄ane. Unī verba assumpa. Tu es petrus inqūt ⁊ sup ⁊c̄. In qbus verbis ad eius laudem. ⁊ consolationem nostram spūalem: tria mysteria occurrunt contemplanda.

¶ Primuꝫ: dī oppositionis.
¶ Secunduꝫ. dī declarationis.
¶ Tertiuꝫ. dī conseruationis.

Primū dī ⁊c̄. Querit̄ curiose a doctorib⁹: Utrū Petr⁹ apl's sit oībus p̄m⁹. ⁊ a xp̄o sup ceteros apl'os magis dilect⁹: Ad hoc sūt pl'es opioēs. Pria quorūdā. q̄ꝛ Jo. euāg. pp priuil'ia ei ꝯcessa. Q̄ꝛ ꝟgo elect⁹. q̄ꝛ ꝓpha. ⁊ plusq̄ꝫ ꝓpha. Q̄ꝛ ille gladi⁹ doloris q mariā trāsfixit: ille pprius fecit in corde Jo. euang. Quia mater dei ē ei cōmendata. ¶ Alia opio. q̄ꝛ fuit Jo. bap. q iter natos mulieꝝ ⁊c̄. Qui a xp̄o tātū cōmēdat̄. ¶ Alia opio. q̄ꝛ ē Paulus apl's. Q̄ꝛ in bulla papali a dextris tanq̄ꝫ digniori loco ponit̄. ¶ Alia opio ⁊ ē vltima. q̄ꝛ ē Petrus apl's. Cui dī. Tu es petrus: ⁊ sup hanc ⁊c̄. Ueniamus ad scdm.

Secūdū p̄ncipale ⁊c̄. Scdꝫ oēs doctores. duplex ē familiaritas. Una ē q̄ ē in familiaritatꝫ ōnsione. Quo ad hāc pl⁹ dilexit Jo. euāg. q̄ꝛ pmisit ipsū dormire in sinu suo. qd fuit signum magne amicitie. Alia ē i cōicatiōe donoꝝ. Quoad hāc: plus dilexit petrum. cui donauit q̄tuor dona. vel q̄tuor zoeli. que nemini cōicauit.

¶ Primuꝫ. dī fidei confessio.
¶ Secunduꝫ. dī ecclesie gubernatio.
¶ Tertiuꝫ. dī peccati cōmissi deploratio.
¶ Quartuꝫ. dī miraculorum coruscatio.

¶ Primū ⁊c̄. Sine q̄ nihil fit. p sniaꝫ apl'i ad Heb. xi. Sine fide ipossibile ē ⁊c̄. Que qdē fides nō solū ē ncc̄ria in iteriori mēte sꝫ exteriori p vocē. Ad Ro. x. Corde credit̄ ad iustitiā: ore aūt ꝯfessio fit ad salutē. Et Tho. 22. q. 3. Cū ꝯfessio fidei inquit. cadat sub preceptis affirmatiuis: que nō obligāt semper: sed ꝓ loco ⁊ tempore. Ideo ꝓ loco ⁊ tempore. obligatur homo ad confessionē huius. Hanc confessionem habuit Petr⁹: q̄ꝛ diuinitatem ⁊ humanitatem simul confessus est. Mat. 10. Uocauit christus discipulos di. Quem dicunt homines esse filium hominis: Alij Heliam: propter zelum veritatis. Alij Jeremiam: propter patientiaꝫ in aduersis. Alij Joannem baptistam: propter austeritatem vite. Uos aūt quē me eē dicitis: Quid de me o Jacobe. o Joānes. o Bartholamee sentis: Nemo presumpsit os aperire. Solus Petrus respōdēs dixit.

Tu es

Tu es christus filius dei viui. O tromba
del paradiso. O triumpho del mundo. Ante
christi resurrectionem apl'i christum magi-
struꝫ vocabant. Jo.14. Uos vocatis me ma
gister ⁊ domine: sũ etenim. Sed solus Pe-
trus diuinitateꝫ ꝯfessus est. Tu es christus
filius dei viui. O sagia. aurea. ⁊ celebrãda
sentẽtia. Deh per charita. tacia Entropio.
Paulo orosio. Plinio. ⁊ Lucio floro. Taci
Tito liuio. Plutarcho. Salustio. cũ Libio.
Obmutesca la facundia de Marco tullio
cicerone cum Platone. cũ Lactantio: in cõ
paratione del parlar de Pietro. qui tali mo
do intonuit. ꝙ in stuporẽ posuit angelicos
spiritus. Tu es christus filius dei viui. Cui
xp̃s. Beatus es symon barlona: qꝛ caro ⁊
sanguis non reuelauit tibi: sꝫ pater meus
qui in celis est. Et ego tibi: qꝛ tu es petrus
⁊ super hanc petram edificabo ecclesiã me-
am. Ad ostendendam aũt firmitatem hui⁹
ecclesie. Sequitur. Porte inferi non preua
lebunt aduersus eam. i. oĩs potestas siue in
fernalis: siue temporalis. Que qdem fides
figurata est per nauiculam petri. In naui
sunt qnqꝫ. Primo. 24. remi. 2°. lo legno.
3°. el temone. 4°. le vele. 5°. el parone.
Moraliter. Nauis est fides petri que habꝫ
.24. remiges. Ex vna parte. 12. prophetas.
Ex alia parte. 12. apostolos: qui sunt cõfor-
mes in sententijs. vetus ⁊ nouũꝫ testamen-
tum. 2°. lignum crucis super quem xp̃s ia
cet: in hanc nauem rectam tenet. Hiero. Fi-
nis i. lei mee xp̃s est. 3°. el timon. i. spiritus
sanctus qui ipsam gubernat. 4°. le vele. i.
martyres: qui sanguinem pro ipsa fuderũt.
In prima eccl'ia: a tempore Petri vsqꝫ ad
sanctum Siluestrum. 32. pape martyrio sũt
coronati. 5°. deus pater e el parone de na-
ue q eam gubernat. vnde nõ potest errare.
Unde xp̃s orauit pro Petro ⁊ ipsa fide Lu
ce. 22. Ego oraui pro te petre: vt non defici-
at fides tua. O dignitas petri. q talem me
ruit intercessorem. Et vt dicit Bona. in. 3°.
di. 17. a. 2. Christus iesus semper fuit exau-
ditus in oratiõibus suis. Unde pꝫ el primo
ꝫoelo de petro. ¶ Secundus dicitur ⁊c. Qꝛ
ecclesie cura est illi cõmissa. Tu es inqt pe
trus. Scd̃m Albert. xp̃s ser habuit. Inter
que habuit ecclesiam: quã ipsi petro commi
sit, non alteri. Una dierum vocauit ipsum
petrũ dicens. Symon Joannis diligis me?
Rndit. Dñe tu omnia nosti: tu scis qꝛ amo
te. Iterum 2°. Symon Joãnis diligis me?
Tu scis inquit: qꝛ amo te. Iterum 3°. Sy-
mon Joãnis diligis me? Pasce oues meas.
Pasce verbo ⁊ exemplo. Quod ⁊ fecit: qꝛ
pro ipsa ecclesia sponsa: duo pertulit oppro
bria. Primum fuit derisionis: qꝛ anthiochie
fuit decaluatus. vt habent historie. Ex hac
ecclesia accepit honorem: quod suo pastori
factum est in contumeliam. Applica si pla-
cet de presbyteris: qui comas ⁊c. Archiepis
copus. de florentia: precidebat omnes ⁊c.
Secundum fuit suspensionis: quia in cruce
versis oculis in celum crucifixus est. Qd̃ fa
cere voluit triplici ratione. Prima: quia in-
dignum se reputabat. Cum tali pena domi
nus eius ⁊ magister eẽt punitus. Secunda
qꝛ xp̃s passus est ad mundũ redimendum,
ideo voluit ad mundum respicere. Ipse ãt
patiebatur propter acquirendum celum. iõ
debuit ad celum respicere. Tertia ratio ad
significanduꝫ humani generis lapsũ. Chri-
stus enim semper rectus stetit ⁊ nunquam
in peccatum cecidit. homo vero caput mẽ-
tis in terram defixit: ⁊ contra deum recalci
trauit. Pasce oues meas inquit. In quibꝫ
verbis: dignitas ecclesiastica patet: quomo
do precedit secularem. Unde papa vt dicit
Tho. li° de regimine principum, dum co-
ronat imperatorem: pede sinistro coronat.
in signum subiectionis. Clama contra eos:
qui ecclesiam persequuntur. qui tandẽ ma-
la morte vitam finierũt. Ideo Dauid in ps̃
dicit. Thronus eius sicut sol: scilicet eccle-
sie: in cõspectu meo. Et sicut luna ⁊c. Unñ pa
tet secundum. ¶ Tertius: dicitur peccati d
ploratio. Quanta sit hec prerogatiua ostẽ-
dit Tho. p. 2. q. 109. ar. 10. Postq̃ aliquis ẽ
in gratia positus ⁊ per gratiam dei iustifi-
catus: necesse habet petere a deo donum
perseuerantie. vt scilicet custodiatur a ma-
lo: vsque in finem. Nam multis datur gra-
tia: quibus nõ datur perseuerare in gratia.
Ille. Unde optimum donuꝫ homini conces
sum est: vt cognoscat peccata sua ⁊ illa de-
fleat in presenti: ne plangat ea in inferno.
Quod Job. x. ostendit. Dimitte me vt plan
gam paululum dolorem meuꝫ. Et Mat. 5.
c. Beati qui lugẽt: quoniã ⁊c. Et Asculan⁹.

Conuien che alachrimar lalma consenta
A gliochi tristi per linclusa dolia
Del iusto pianto el iusto se contenta.

Unde petrus peccauit super omnes: habu
it donum vt fleret. Mat. 26. Et recordatus
est petrus verbi iesu quod dixerat. Priusq̄
gallus cantet ꝛc. Et egressus foras fleuit
amare. Canta in cantu passionis. Secun/
dum Albertum fleuit tres lachrymas. Pri
mo amoris. Qui mori secum voluit. Luc.
22. Paratus sum tecum in carcerem. et in
mortem ire. Secundo doloris lachrymas:
Quia inquit euãgelista. Fleuit amare. La
chrymas tertio consolationis. Cum audi/
uit in camera a magdalena christuȝ esse re
suscitatum: pre gaudio lachrymas non con
tinebat. Unde clemens de petro dicit. ꝙ su
darium portabat in sinu ex consuetudine
vt sepissime oculos tergeret: sic erat ꝓnus
ad lachrymas. eiusq̄ facies erat adusta.
Et tu cum petro anima cara plange: si vis
remissionem peccatorum. Quartum ȝoe/
lum. dicitur ꝛc. Quia miraculis claruit.
Secundum Tho. 22. q. 178. Deus miracu
la fecit. triplici de causa. Inter quas vna ē
propter sanctitatis alicuius demonstratio
nem. quem pro merito vite vult aliis pre/
ponere. in exemplum sue virtutis. Miracu
ra gessit. Tria millia hominum conuertit i
die penthecostes sua predicatione. Eneam
paralyticum curauit. Cornelium baptiȝa/
uit. Tabitam suscitauit. vxorem propriam
animauit ad martyrium dicens. Memen/
to mei: coniunx mea. Umbra sui corporis. i
firmos sanauit. Unde christo assimilatur.
Christus latroneȝ sua vmbra conuertit. Et
petrus vmbra sua. ĩfirmos sanabat. Unde
patet secundum.

Tertium principale dicitur ꝛc. Hi
storia diei dicitur hic. Dum in hie
rusalem esset quidaȝ magus nomi
ne Symon: qui suis artibus magicis ostē/
debat populis magna facere. Petrus antē
hoc audiens: hierusalem ingressus ipsum
confudit. Quod videns magus iratus ter
ribiliter omnes libros suos in mare proie/
cit. atq̄ romã adiit. sibiq̄ Neronē impera
torē in amicitiam copulauit. Petrus auteȝ
hierusalem deserens. magum vsq̄ romam
insequitur. In nocte sequenti. a christo visi
tatur. vt non timeat: quia socium illi da/
bit in predicationis officio. Die sequenti
Paulus aduenit. Symon autem magus
gloriabatur in populo. ꝙ etiaȝ mortuos su
scitaret. Iuuenis autem quidam mortuus
effertur. Hic quomodo super hoc confusus
est ꝛc. Alia die. gloriabatur se posse volare
in celum. Unde in aera arte magica depor
tatus est. Symon autem petrus precepit d
monibus ipsum in nomine christi dimitte/
rent. Qui dimittentes fractis ceruicibus ex
pirauit. Ex morte autem Symonis. petrus
in carcere ponitur. In nocte autem cõuer/
tit milites custodes. Et ductus ꝑcibus fra/
trum fugit. In porta autem que dicitur sã/
cta maria ad passus. Christo illi occurrēti
dixit petrus. Domine quo vadis? Uado
inquit romam iterum crucifigi. Intelligēs
autem de morte sua hoc esse dictum: reuer
sus est iterum in carcerem. A militibus au
tē captus: ipse cū paulo simul sūt morti sen
tentiati. Paulus quia ciuis romanus erat.
capite punitus est. Petrus vero: quia forē/
sis. cruce suspēditur: prout christus dixerat
ei Io. vlti. Sequere me. Ut sic verificetur
verbum illud Sap. 18. Simili pena: seruus
cum domino afflictus est. Poteris autem
videre quomodo petrus ⁊ paulus hodie
ab inuicem se separarunt. vnus ab altero.
volentes pergere ad martyrium. Que sepa
ratio nō amoris sed persone fuit. Ecclesia.
Gloriosi principes terre: quomodo dilere/
runt se in vita ꝛc. In quibus verbis merito
insurgit dubium in mente tua. vt video.
Quis apostolorum petri ⁊ pauli sit maior?
Respondeo. ꝙ tripliciter loqui possumus.
Aut quoad conditionem apostolicaȝ. Aut
quoad prelationem ecclesiasticã. Aut quo
ad predicationem euangelicam. Si primo
modo: sic sunt equales: sic vnus ita ali⁹ est
apostolus christi. q̄uis primo sit petrus ele
ctus in apostolum. Unde deus tantū dedit
vni: quantum alteri. Quoad predicatōem
vero. petrus est maior q̄ paulus: quia pa
pa est maior: q̄ legat⁹. Petrus fuit vniuer
salis christi vicarius. Cui dixit christus. Tu
es petrus. Tu es symon. tu vocaberis ce/
phas. quod grece dicitur maior ⁊ primus.
quia. s. fuit papa. Tertio modo paulus fuit
excellentior petro. in ardenti predicatione.

⁊ aliis

⁊ aliis apostolis: ideo per excellentiam ipsius dicitur Ad Gal. 1°. Notum vobis facio euangelium. quod. s. excellentius ad ipsuz pertinet. Insuper qꝛ a xp̄o vocatus ore proprio. Sed quoad meritū in celo: sūt pares. vt habet plene Grego. in. 1°. lib. dia. ad petrum. Meritū vtriusq; inquit. dispar non est in celo.

¶ In festo beatissimi Dominici pr̄is nr̄i.

Magnus vocabitur: in regno celorū. Matth. 5. ¶ Dal fiume di eloq̄ntia e pelago aureo. M. T. C. nullā maiorem victoriaz: ⁊ singularem triūphuz eē diffiniebat. excepto che lhomo occupato circa curas ⁊ bona tp̄alia huius nostre ignobilis. vilis. ⁊ caduce vite mortalis. in tali modo disponeret oēs suas humanas operationes: aziochе per sua benemerita reportaret imarcessibilem ⁊ incōtaminatam coronam in regno beatorum. Unde Lact. in. 1°. c. 9. Hercules qui ob virtutem preclarissimus quasi affricanus inter deos habet: nōne orbem terre quem peragrasse ⁊ purgasse narratur: stupris. libidinibus. adulterijs inquinauit: Nec mirū: qūo esset adulterio genitus Alcmene. Quid tādez potuit in eo esse diuini. qui suis ipse vitijs mancipatus: ⁊ mares ⁊ feminas cōtra omnes leges infamia. dedecore. flagitio affecit: Sed ne illa quidem que magna ⁊ mirabilia gessit talia iudicanda sunt. vt virtutibus diuinis tribuenda videantur. Quid enim tam magnificum si leonem aprumq; superauit. si aues sagittis deiecit. si regium stabulum egessit. si virginem vicit. cingulūq; detraxit. si equos feroces cum domino interemit: Omnia sunt ista fortis viri: hominis tamen. Illa enim que vicit. fragilia ⁊ mortalia fuerunt. Nulla est enim quod ait orator tanta vis que non ferro aut viribus debilitari frangiq; possit. At animum vincere. iracundiam cohibere fortissimi est: que ille nec fecit vnquā: nec potuit. Hec qui faciat non modo eū summis viris cōparo: sz simillimū deo iudico. Ille. Vulgariza sic. Serenissimo imperatore Cōstātino: dicit Lac. fra tute le celebre ⁊ admirande victorie. pugne ⁊ batalie: qual possit habere homo in presenti militia. excellētissima potest vocari victoria suimet. Imperoche multi p̄ncipes ⁊ signores mundi: hano sotoposto aloꝛ imperio ⁊ dn̄io multas nationes ⁊ populos: non hano impero submesso li loꝛe praui inclinatione imperio rationis: essendo dediti vitijs ⁊ peccatis. Hercules imanissimus ⁊ vitiosus princeps apud grecos. per suam ingentem ⁊ grandez magnanimitatem: a populis infra deos fuit connumeratus. Hic est qui dum esse picolinus in cuna strangulauit duos serpentes. occidit leonem. vicit ydram. porcum erymanthaum. vicit Acheloum. Antheum. Busyridem. Diomedem regez Thracie fecit comedere eq̄s suos. occidit Centaurum. sustinuit celum descendit ad regnuz stigiū. ⁊ vi traxit cerberum. ⁊ multas alias prouas. supra numeꝝ. 30. fecit. Alios vicit. se autem non: cum esset deditus obsene libidini ⁊ carni. At animū vincere. dicit Lact. ⁊c̄. Unde Sen̄. Nulla ē maioꝛ victoria: q̄z seip̄z vincere. Scdz Egydiuz. triplici de causa gs dictus ē magnus.

Quidam a pugna. Dominicus vicit hostes. vicit se. ⁊c̄. Secundo a scientia. Dominicus: dicitur doctoꝛ. Ecclesia. O lumen ecclesie ⁊c̄. Tertio a sanctitate. Dominicus sanctus. in vtero matris sanctificatus. Magister Reginaldus dicit de eo. Hic est in quo Adam non peccauit. Et merito dictus est dominicus: quia vt dicitur. 4. Meta. Et Insti. de donatiōibus. §. Est ⁊ aliud. Et. rij. q. i. c. Clericus. Et extra de preben. c. Cum secundum. Nomina imponuntur s̄m proprietates rerum. Dicitur Dominicus: quasi totus domini. Vel Dominicus: quasi custos domini. Vel Dominicus: quasi a domino custoditus. Ideo merito iure de eo dicitur. Magnus vocabit̄ ⁊c̄. In p̄nti s̄mone itendo predicare de. 7. prerogatiuis quibus pijssimus Deus decorauit. b. Dominicum. Et quia vt habent Theologi. 7. sunt virtutes quibus aia tanq̄ per gradus vnius scale celū ascendit: per quos. b. Dn̄icus ⁊ ipse ascendit. put ecclesia canit. Scala celo prominens ⁊c̄. Ideo dicamus. Magnus vocabitur ⁊c̄.

¶ Primo. in virtute charitatis.
¶ Secundo. in virtute fidei.
¶ Tertio. in virtute spei.
¶ Quarto. in virtute iustitie.
¶ Quinto. in virtute temperantie.
¶ Sexto. in virtute fortitudinis.
¶ Septimo. in virtute prudentie.

P Rima prerogatiua di &c. Pro declaratione. Notanda est sententia Aug. in sermone de. 5. panibus. Et ponitur de conse. di. i. c. Qui vult. §. Siqs habuerit charitatem tantã vt paratus sit pro fratribus mori: perfecta est in eo charitas. Ille. Super quo Tho. 22. q. 23. ar. i. Et phs. 8. Eth. c. 4. Et Cicero de amicitia. Qd tres sunt spẽs amicorum. Quidam pro bono vtili: qui durant solum tempore prosperitatis. De quibus Ecclesiastici. 6. Est amicus sm tempus. Idem. Est amicus et socius mense. De quibus Ouidius libro Tristium.

Dum fueris felix multos nũerabis amicos
Tempora si fuerint nubila: solus eris.

Et Ascolanus li. 2. c. 9.

O quanti amici. o quanti parenti.
Se vede lhomo: nel felice stato.
Non respirando gli contrarij venti.
Dura lamore: finche dura il fructo.

Et Ambro. Facilis vox & cõmunis, tuus sum totus: sed paucorum effectus. Talis non est bona amicitia. Qr vt habet philosophus. 9. Eth. Amici existentes propter bonum vtile & delectabile. ijs cessantibus: cessat amicitia. Hoc amore multi deum diligunt: dũ habent temporalia ab eo. Que dilectio mercẽnaria dici potest. De tali dilectione dicit Sene. deridendo eam. Mel musce sequuntur. formice frumentũ. cadauera lupi. Secundo quidam sunt amici pro bono delectabili & ĩhonesto: vt luxuriosi & carnales. Tali amorẽ adamauit Dd Bersabee. Tarquinius Lucretiam. Paris Helenam. Iason Medeam. Romulus Florã. Hercules Dyanirã. Et. M. Antoni[9] Cleopatram. O pater: ele bon gouene. dicit mulier. Nunquã aliquod malum vidi in eo. Ben vederemo: quando se sgonfara el bigarolo. Ideo Tul. de amicitia. Hoc vnũ sentio: nisi in bonis amicitiam esse nõ posse. Tertio. Quidã sunt amici pro bono honesto: & iste est verus amor: q fundatur in virtute. De quo phus. 5. Eth. Perfecta amicitia est: que est propter virtutem. Et Ecclesiastici. 25. Beatus qui inuenit amicum fidum: qr amico fideli nulla est comparatio. Conditio huius amoris. est qr nõ solum pro amico temporali ponat temporalia: iuxta illud Ecclesiastici. 29. Propter amicum perde pecuniam. Sed etiam ponat vitam corpoream: qua nihil cari[9]. Io. 15. Maiorem charitatem nemo habet &c. Quia Iob. 1[o]. Pellem pro pelle & cuncta q habet homo: dabit pro anima sua. In qua amicitia fuerũt illi duo Romani Amon & & Phithius. De quibus Cicero li[9]. de amicitia dicit. Qui adeo se amarunt: vt vnus pro altero mortẽ vellet subire. Qui ergo habuerit tantam charitatem &c. Hac charitate fuit decoratus Patriarcha Dominicus qui paratus fuit pro fratribus mori. sicut canit Ecclesia. Sitiebat seruus christi martyrium: sicut sitit ceruus ad aque fluuium. Legitur de eo qr multo tempore barbã nutriuit. & alium loco sui fratribus perfecerat. intendens ire predicare sarracenis: & infidelibus pro fide. Sed diuina prouidẽtia aliter disposuit. vnde ipse remansit. Preterea quedam vidua. dum lementaret apud patrem. s. de filio vnico capto a sarracenis & postularent ab eo subsidium. Argentum inquit & aurum non est mihi: sed ecce offero me pro redemptione filij tui. O charita immensa. Voluit seruare illd. i. Io. 3. Non diligamus verbo neq lingua: sed &c. Vnde precibus sancti: filius fuit libertati datus. Preterea. Cum esset iuuenis & studeret Palẽtie i artibus liberalib[9]. & cerneret in vrbe esse grandem penuriam. motus pietate pauperum vendidit omnes libros & suppellectilem. & dedit pauperibus. Unde poterat dicere illd Iob. 31. Ab infantia creuit mecum miseratio. & de vtero egressa est mecum. Hac charitate victus & munitus: omni die dabat sibi tres disciplinas duras. Unam pro se. Aliam pro peccatorib[9]. Tertiam pro animabus purgatorij. Pro hac charitate discurrebat per villas. castella. pdicans verbum dei. Et dum appropinquaret terre plorabat peccata que ibi fiebant. Sequens ex ẽplũ illud Luc. 19. Videns te

sus ciuitatẽ

ſus ciuitatem fleuit ſuper illaꝫ. Preterea de nouitio qui a conuentu receſſit: quomodo cum lachrymis impetrauit eum a virgine. Cum ſemel eſſet rome ⁊ predicaret corá Innocentio et cetu Cardinalium. miranda ⁊ inaudita: papa in ſtuporem verſus interrogauit vbi iſta didicerat. Ille. Beatiſſime pater in libello paruo charitatis. Magnus ergo.

Ecũda prerogatiua qua fuit Ma
s gnus dicit̃ Fidei. Scdm Tho. 22.
q. 178. ar. 1. Uirtuti fidei attribuit̃ operatio miraculorum: Iuxta illud Luc. 17. Si habueritis fidem ſicut granum ſynapis: diceretis huic arbori eradicare. ⁊ obediet vobis. Ad propoſitum. Hanc habuit. qua inuſitata miracula fecit. Cum eẽt Peruſij. 60. peregrinos obrutos in illo lacu ſuſcitauit. Preterea miracl'a fecit in pane. In vino. In aqua. Primo in pane. Quia Bononie. 16. fratres ſaciauit in menſa de pane multiplicato in manibus ſuis. Et rome in ſancto Sixto. 24. fratres ſaciauit de pane aſportato manu angeloruꝫ. Preterea veniens in italiam cum fratre Ioanne conuerſo: inter alpes lombardie cepit ſocius deficere fame: adeo ꝙ ire nõ poterat. O pater ſame deficio. Cui ille ſpũ prophetico plenus. Uade ait ad talem locum: ⁊ quicquid inueneris tolle. Qui iens inuenit optimum panem inuolutum mappa alba portatum a celo precib⁹ ſancti: qui ſaciatus: aliã partem ibi reliquit. Preterea de vino rome in ſancto Sixto. Dũm caneparius quereretur publice in menſa Pater non eſt de vino in vegete. Cito reſpondit. Cito vadas ad vas illud. ⁊ dic ei hec verba. Dominic⁹ ieſu xp̃i ſeruus. cõminatoriũ vino. Dic bis litterali ſermone. Statim tale vinum exijt de vegete. ꝙ nunq̃ꝫ fratres tale vinuꝫ biberant illius bonitatis. Preterea in aqua fecit miraculum Cremone in conuentu ſãcti Franciſci. Dum eſſet ibi aqua turbida ⁊ amara qua fratres infirmabantur. coraꝫ Franciſco ſuſis precibus aquam illam clarificauit ⁊ dulcorauit. qua aqua ſanantur infirmi vſq; hodie.

Ertia prerogatiua ⁊c̃. Habuit eniꝫ
t maximam ſpeꝫ in deo ſuo: vltra q̃ꝫ
dici poteſt. Quod oſtenditur mult̃
exemplis ſed omiſſis alijs. vnico exemplo
oſtẽditur. Cũ quidã prior Ciſtercienſis mu
tuo loqueretur cum eo. interloquẽdũ ꝓtu
lit ſanctus pater noſter iſtd verbum mira
bile. Qd omnia que a deo patebit: ad libi
tum impetrabat. Cui prior. Sic ſic eſt. impe
tra conuerſionem magiſtri Conradi Teu
tonici viri docti. quem fratres valde affe
ctant. Rem inquit difficilem flagitaſti. Un
de per totam noctem orationi inſiſtens. In
mane dum cantaretur Iam lucis orto ſi
dere. affuit ille doctor cum magna comiti
ua: in medio chori ſe proſternens. Miſeri
cordiam inquit peto o Pater. Unde cum
pluribus diſcipulis habituꝫ ſuſcepit. Quo
facto. ita vox inſonuit omnibus Bononiẽ
ſibus. ꝙ plures relictis bonis paternis ad
ipſum confluebant. Seruus autem non in
gratus; vt apis argumentoſa cepit legere
publice in ſãcto Petro quatuor libros. Pri
mo ſuper Mat. ⁊ ipſum poſtillauit. Super
epl'as canonicas. Super p̃s. Et ſup Apoc.
Audiens aũt Innocẽtius papa famaꝫ hu
ius viri: illo accerſito fecit magiſtrum ſacri
Palacij cũ omnibus pertinẽtijs ⁊ gratijs
ꝯ dignitas ſingul'r ordini conceſſa. Quo
facto ad pedes pontificis ⁊ cardinalium le
git publice epl'as Pauli ⁊ eas cõmentatus
eſt. In quo tempore dum maxima hereſis
pullularet in ptibus Toloſanis miſit ipm
cum. 12. abbatibus ciſtercienſibus. ⁊ pluri
bus fratribus ipſe Innocẽtius: pro exeq̃n
dis negocijs fidei. In quo tempore Domi
nicus cepit ordinem ſuum nel. 1192. Sꝫ cõ
firmatio adhuc non erat cum effectu: que
fuit nel. 1225. Duꝫ eſſet ibi: ſũmus pontifex
ordinans quedam in partibus Toloſanis
agenda. ⁊ deliberans ſcribere ſuper ijs. b.
Dñico: vidit in viſione eccleſiã minantẽ rui
nam magnã. ⁊. b. Dominicũ humeris eam
ſuſtentantẽ. Accerſito igitur notario dixit
ei. Scribe ſic fratri Dominico ⁊ cũ eo pre
dicatibus in partibus Toloſanis. Deinde
dixit. Scribe ſic. Fratri Dñico ⁊ ſocijs cum
eo predicantibus. Tertio dixit. Non. nõ. ſꝫ
ſcribe ſic. Magiſtro Dñico ⁊ fratrib⁹ predi
catorib⁹. Sic eni iubet Dñs. Unde quod
a paꝑ Innocẽtio petierat: eo defũcto a ſuc
ceſſore ſuo Honorio impetrauit confirma
tionẽ. ſ. ſui ordinis qui diceret̃ fratruꝫ pre

dicatorum. Qui ordo dr̄ primus inter men
dicantes vt expresse habetur in Glo. in. c.
Quia ex eo. lib°. 6°. Et in. c. Quorũdam.
De electione. li. 6. Et in. c. Cum ex eo. De
excessibus prelatoꝝ. Et de priuilegijs. c. In
ijs. Et in Clemē. Dudum. De sepulturis.
Magna ⁊c̄.

q Uarta prerogatiua ⁊c̄. In. 7. Pol.
Sine quatuor ꝟtutibus: non dr̄ qs
btūs. B. Dn̄icus habuit primā pre
rogatiuam iustitie que est reddere vni
cuiqꝫ quod suum est: vt patet Insti. De iu
stitia ⁊ iure. l. Iustitia. Et. ff. eo. l. Iustitia.
Et. 12. q. 2. c. Cum deuotissimam. Sũmuz in
rebus bonum. est iustitiam colere: ⁊ sua vni
cuiqꝫ iura seruare. Que clamat vnicuiqꝫ
reddere quod suum est. Cum habeat in se
tria officia.

¶ Primuz malis reddit supplicia.
¶ Secundũ indigētibus prestat subsidia.
¶ Tertium sibiipsi parat remedia.

Primuz ⁊c̄. Augu. 4. de Ci. c. 4°. Remota
deniqꝫ iustitia: quid aliud sunt regna: nisi
aperta latrocinia: O quot mala fiunt: ff.
ad. l. aquiliam. l. Ita vulneratus. Delicta
non debent remanere impunita. Quia. C.
de penis. l. Siquis. Impunitas delicti: in
uitat homines ad malignandum. Et di. 50.
c. Siquis. Que est ista iustitie inimica bo
nitas: palpare criminosos. ⁊ vulnera eorũ
incurata seruare: Clama contra dominos
temporales. Punire malos bonum est. Un
de Sen̄. ad Luc. Bonis nocet: qui malis
parcit. Hanc habuit Dominicus. Qd̓ patz
exemplo illius cōuersi. qui recepit a mulie
re quēdam pannum lineuz sine sui licētia:
quem grauiter disciplinauit. Rogatus a
fratribus desisteret. Respondit. Uult de⁹ de
licta puniri. Secũdum bonum est ⁊c̄. Au
gu. Perfectio christiane religiōis. in pieta
te consistit. De qua Ouidius li° de ponto.
Regia crede mihi res ē succurrere lapsis.
Plato in Timeo. Bonos viros: cōmodos
esse decet. Et Iuuenalis Satyr. 8. Misere
re inopuz. Beatus Dominicus fuit multuz
pius erga pauperes. qui voluit fieri elemo
sinas ad portas. Patet exemplo illius: in
puēt⁹. s. Sabine: cui dedit cappaz. 3° sibi
ipsi ⁊c̄. Qd̓ maxime fit per orationez. Uita
huius patris fuit in oratione. Quia reppe
rit plures modos orandi. Nam aliquādo
orabat inclinatus: vbi referebat christum
de celo ad terram descendisse. in vteruz vir
ginis. Aliquando in terra prostratus: rep̄
sentabat orationem quaz christus fecit ad
columnam. Aliquando manus tenebat in
cruce. representans orationem christi pen
dentis in cruce. Aliquando manibus leua
tis in aere: rep̄sentabat ꝙ christus eleuatꝭ
manibus ferebatur in celum. Unde in legē
da dr̄ de eo. Claustruz ⁊ altaria lachrymis
consecrabat.

q Uinta prerogatiua ⁊c̄. Que nihil
aliud est ſm Alber. in li°. 5. Cōpen
dij. c. 35. nisi quedam virtus q̄ mo
deratur omnes passiones freno rōnis. De
qua Apoſ. Eph. 5. Modestia vestra no. ⁊c̄.
Dominicus fuit admodũ tempatus in oī
bus modis: ꝓo claustrali plīm necessarijs.
Scd̓m Ber. in sermone ad monachos. Ue
rus religiosus. debꝫ eē temperatus quoad
5. In quibus fuit plene. b. Dn̄icus. Prio
quoad potũ. Qr Ecclesiastici. 31. Nullum ē
ibi secretum: vbi regnat ebrietas. Et apl̓s
Eph. 5. Nolite iebriari vino: in quo ē luxu
ria. Quoad hoc Dn̄icus fuit pcus. Qr per
x. annos stetit sine vino. Coactus tandem
ab ep̄o Oxomensi: vt biberet: ita tempera
tum sumebat ꝙ saporē non habebat. Se
cundo quoad cibum. Prouer. 29. Qui de
licate nutrit seruum suū: postea sentiet eū
contumacem. Non credo homini bene pa
sto. esse saltem sine malis cogitatib⁹. Qr di
cit Bergomas. Per la boca se scalda el for
no. Dominicus fuit temperatus. Nam dr̄
de eo. ꝙ in Tolosa. in quadragesima ieiu
nauit in pane ⁊ aqua. In sequenti. 40. in
Carcasona fecit similiter. De quo ieiunio
dicit Hironymus. Panis ⁊ aque ieiuniuz
inter cetera xp̄iani ieiunia. artissimum esse
scias. Preterea carnes non comedit. A q
bus se abstinent. 14. religiōes antique. Et
24. ph̄i. Unde Xenocrates tria precepta
dedit discipulis suis. Uenerādos deos. Ho
norādos parentes. Carnibus non vtēduz.
Ideo Grego. in moral̓. Ubi carnes come
duntur: modica penitentia est. Et ph̄s. p°.
Polit. Bonum est corpus regi ab anima.
Tertio

Tertio temperatus quantum ad indumenta. Cum sit mortuus mundo. Ideo Augu. in regula. Nõ sit notabilis hitus vester: Contra pomposos religiosos. Unde Hieronymus. Sordide vestes: munde mentis indicia sunt. Dominicus fuit temperatus. Quia vilissimas vestes ferebat: vt patz videnti eas in ꝯuentu nr̃o Bononie. Quarto quantum ad dormitionem. Quia omni nocte surgebat ad mat. ⁊ super stramenta dormiebat. ⁊ in ecclesia super bradellas.

Quinto parcus quantum ad locutionẽ. Scd̃m Alber. propter duas causas homo debet esse taciturnus. Primo: qꝛ lingua ẽ occasio mali. Prouer. x. In multiloquio nõ ⁊c. Xenocrates phs: cum inter multos taceret: interrogatus quare hoc faceret. Respondit. qꝛ locutum me esse aliquando penituit: tacuisse autem nunq̃. Secundo quia signum est stultitie. Ecclesiastici. x. Stultus verba multiplicat. Solon philosophus: cũ aliis loquentibus taceret. rogatus vtrum taceret propter inopiam verborum: aut qꝛ stultus esset. Respondit. Nullus stultus tacere potest. Ideo quantum ad hoc Dominicus fuit parcus. qꝛ in arduo silentio se seruauit. Unde Magnus ⁊c.

s Exta prerogatiua ⁊c. Scd̃z Albertum. Officium fortitudinis est aggredi ardua ⁊ aduersa equanimiter ferre. Quod est sũme necessarium hõis dei. Cum perfectio vite christiane sit semꝑ bona agere: ⁊ mali pati. Et in q̃s homo debet semper esse fortis: vt patet ꝑ Inf. l. Inter stipulantem. §. Sacramenta. ff. de verborum obligationibus. Aduersa fortũa nõ est desperandũ. Dominicus hanc habuit. Quia ab hereticis multa passus est. Sed in omnibus constans fuit. Una die cum ꝑtransiret loca. in quibus parate erant sibi i fidie: interpidus canere cepit Salue regina ⁊c. Preterea. Alia vice dum quãdam siluam transiret. vbi erant heretici: cum sociis canere cepit Aue maris stella. Preterea. Rogat⁹ quare plus morabatur in Tolosa. q̃z in Carcasona: vbi erat sic bñ visus Respondit. Qꝛ ibi plus ꝑsequebat̃. Preterea Tolose per edictum publicum factuz est vt nihil cibi ferretur fratribus. Qui sic steterunt per annum: in quo sanctus dei eos morose ad patientiam animabat.

s Eptima prerogatiua ⁊c. Fuit enĩz prudẽs. De eius prudentia. Ecclia canit in missa. Fidelis seruus ⁊ prudẽs quẽ ⁊c. Qd̃ pz. Qꝛ posuit oia media ꝑ ueniẽdi ad ꝑadisuz i suo ordie. Ordinauit studia. De qbus Sen. ad Luc. Scio neminem hrẽ vincere posse: sine studio sapiẽtie. Ordinauit ieiunia. Ordinauit ardua silẽtia. Et qd vltra: Habitũ a Maria suscepit Legit̃ enim in Cronica ordinis. Qd̃ fuit qdã magr̃ Reginaldus scia ⁊ virtute ꝑdit⁹. q in iure canonico. 5. annis legerat Parisius. Hic romam veniens: cuidã Cardinali cor suũ aperuit se velle per mũdũ discurrere. vana relinq̃re. ⁊ xp̃m in pauꝑtate ꝑdicare: sed mediũ ignorabat. Respõdit ille. Nouus ordo predicatorꝝ nunc orit̃ q ẽ hm qd̃ desideras. ⁊ officiũ predicatiõis ⁊ paupertatem volũtariã ꝓfitent̃. Et magr̃ hui⁹ ordinis in hac vrbe ꝑdicat. ordini iñstit. Ipo aũt iuẽto: volũtatem suã ei aperuit. ⁊ igressũ ipsius ordinis deliberauit. Sed mox infirmat̃. ⁊ a medicis ꝓ mortuo reliquit̃. Ductus aũt ꝑ totã noctẽ: oroni se dedit. Et ꝑseuerãte in orone. virgo duab⁹ puellis sociata. ꝑdicto magr̃o Regialdo vigilãti apparuit. Pete inqt a me qcqd vis: ⁊ dabo tibi. Deliberanti qd peteret: vna ex domicellis suasit vt nihil peteret. sed regine celi se cõmitteret: qd̃ ⁊ fecit. Tũc illa hituz ordis ei ostẽdit: di. Ecce: hic ẽ hitus tuus ⁊ tui ordinis ⁊ ꝯtinuo disꝑuit: sano ipso scõ. Mane veniẽs. b. Dñicus: ei oia q̃ viderat itimauit ⁊ hitũ quẽ ibi ꝓgo reliq̃rat: dedit. b. Dñico Qui se ⁊ magr̃z Reginaldũ ⁊ fratres suos induit. Nam antea vestiebãtur vt vestiuntur canonici regulares cum camisia. Quia tunc temporis sub episcopo viuebant in cõmuni canonici seculares. sicut nunc religiosi. Que omnia fuere anno. M. cc. 16. Unde nulla religio gloriari potest habitum suum se habuisse a virgine: preter hanc. O cũ q̃ta reuerentia dz portari. Nec vacat my⁰ mag⁰. Capa nigra: sig̃t mortificationẽ carnis. s. vt de eis dicat̃ illd̃ Col. 3. Mortui estis ⁊ vita vestra abscõdita ẽ cũ xp̃o. Tunica alba: puritatez mẽtis: quã debẽt habere

predicatores: si videre deum cupiunt: iuxta
illud Mat. 5. Beati mūdo corde ⁊c. Sca-
pulare: obedientiam: que est iugum christi.
De quo Mat. xi. Tollite iugū ⁊c. Zona:
castitatē: qua pollere debent. Calciamen
ta: imitationē sanctorū exemplorū. Eph. 6.
Calciati pedes in preparationē euangelij.
Hec est illa religio que i veteri testamento
figurata Zach. 6. vbi propheta dicit. Ec-
ce quattuor quadrige egredientes de me-
dio duorum montiū. In quadriga prima
equi rufi. i. minores. In quadriga secun-
da equi nigri. i. Heremitani. In quadriga
tertia equi albi. i. Carmelite. In quadriga
quarta equi varij ⁊ fortes: ⁊ querebant ire
⁊ discurrere per oēm terrā. Ibi. Quod itel
ligitur de predicatoribꝰ ꝑut Alexāder pa-
pe quartus declarauit di. Hi sunt viri pro-
bati in lege domini. fratres ordini diui Do
minici. Efficaces quidem in opere atq̃ po
tentes in sermone. Qui vbiq̃ per totū mū-
dum ipsorum ora intonant velut tube: ⁊ in
omnem terram exiuit sonus predicationis
eorum. Et vsq̃ ad fines orbis terre sua sa
lutifera verba sonant. Ille. Et Pius papa
Illustri Maumeto scribens de religioni-
bus dicit. Uera ⁊ catholica est lex christia-
na: que diuinis ē magnificata oraculis. Et
īfra. Dominicꝰ in extremis horis hispanie
natus: quasi vesper emicuit. qui nouū viuē
di modum suis auditoribus tradidit. Et p̄
dicatorum instituta regula: vniuersum illu
strauit orbem. Ille. Ubi nota. ꝙ quattuor
sunt regule religionum. Prima fuit Basilij
sub qua militant monaci orietales. seu gre
ci. Et fratres hermenij: vulgo dicti: que re-
gula est satis dubiosa. Secūda fuit Augu
stini: sub qua militant Canonici regulares.
Predicatores. Heremitani. Seruite. Sco-
petini. Hierosolimitani. s. Joannis. Ordo
. s. Brigide. ⁊ plures alij. Tertia est Bñdi-
cti: sub qua militant multi ordines: vt mo-
naci nigri. De quibus De statu monacho-
rum. c. Ne in agro. Qui cum essent relaxa-
ti. reformati sunt in speciali Congregatio-
ne. que dicitur. s. Justine. Militant etiam
Cistercienses. quos Bernar. dilatauit mira
biliter. Gauenadunenses: instituti per bea
tum Romaldum ordinis vallis vmbrose.
Ordo montis oliuarum. Ordo montis
phani. Ordo celestini. oēs sub regula Be-
nedicti. Quarta regula est Frācisci: vt po
nitur in Clemen. Exiui de paradiso. De ṽ-
borum significatōe. Sed dicis o pr̄: vbi vos
habetis regulam sicut isti? Respondeo. q2
vltra regulam Augustini: est secunda regu
lam. que dicitur Constitutiones: vt pz hic ꝑ
papā. Et predicatorū instituta regula. Si
cut Cartusiēsi. qui nullam acceptant regu
lam: preter Cōstitutiones suas: que regula
appellatur. Nec oportet dicere. Ista regu-
la non ponitur in iure: sicut Francisci ⁊ Be
nedicti. Cui respōdeo. ꝙ ⁊ pylatus ponitur
in symbolo. ⁊ herodes in euangelio. tamen
sunt damnati. Loca sancta dicit Hierony-
mus. non faciunt hominem sanctum. Ben
sta padre ⁊c. Que regula non est al rastel-
lo. como li salcici atacata. Sed super firmā
petram. Petra permanens: nunq̃ habuit
hereses. Hic patriarcha socium indiuiduū
sanctū Franciscum habere voluit in vinea
domini sabaoth. pro corroboratione eccle-
sie. Legitur enim in Cronica ordinis: ꝙ an
no domini. M. cc. xi. magna guerra fuit in
ter Genuēses ⁊ Pisanos per mare. Et tūc
vrbs hierusalem erat militū. s. Jo. Rodij.
Qui ex triumpho ibant induti pannis au-
reis. Sed perdito sepulchro christi: induun
tur de nigro. Tunc temporis assidiata fuit
ab infidelibus. Tunc papa Innocētius fe
cit concilium generale dictum lateranense
in quo fuere prelati numero. M. quingēti.
Conclusum fuit ꝙ fieret pax inter Genuē.
⁊ Pisa. Et fuerunt missi vnus post alium.
circa legatos. 30. Nec aliqs eorum vnquā
reuersus est. nec propter deum. nec propter
sepulchrum. Tandem Innocentius se mo
uit in persona: vt iret pro pace fienda. ⁊ in-
firmatus perusij: mortuus est. Cui successit
papa Honorius: ⁊ voluit ꝙ vnusquisq̃ ve
niret ad dādū ei obediētiam. Et hoc mō ꝑ
dita est vrbs hierusalem. Et tunc anno do
mini. M. cc. 16. apparuit christus i aere to
tus furibundus cum tribus lanceis contra
tria peccata. superbie. luxurie. auaritie. Uir
go autem maria genibus flexis ad pedes
christi prouoluta. Parce peccatoribus. q2
dabo tibi duos seruos meos Dominicum
⁊ Franciscum. qui mundū conuertent ad
te. Quod ⁊ factum est. Quia ij duo ordies
sunt

sunt duo candelabra in mundo. Quod be ne innuit ⁊ Dañ. xi. paradisi.

La prouidentia che gouerna el mundo
Con quel conseglio col qual ogni aspecto
Creato e vinto prima che vada al fondo.
Pero candassi ver el suo dilecto
Lasposa di colui che adalto grida
Disposa ley col sangue benedetto.
In se sicura ⁊ ancho in luy piu fida.
Duo principio ordino in so fauore
Che quinci ⁊ qndi gli fusser per guida.
Lun fu tuto seraphico in ardore:
Laltro per sapientia in terra fue
Di cherubina luce vn splendore.

Postea se couertit Poeta ad Dominicuz. sermone particulari di.

Pensa ormay qual fu coluy che degno
Collega fu a mantener labarca
Di pietro in alto mar per drito segno
Et questo fue el nostro patriarcha.
Perche quel segue luy como comanda
Discerner poy: che bona merce carga.

Conductus autem Bononie: post conuersionem multorum peccatorum morti vicinus. Conuocatis. xij. fratribus ad se: testamentum fecit di. Hec sunt que vobis iure hereditario tanq̃ filijs possidenda relinq̊. Charitatem habete. De qua Augu. Sola. dilectio discernit iter filios regni ⁊ diaboli. Humilitatem seruate. De qua Mat. xi. Discite a me ⁊c̃. Paupertatẽ voluntariaz possidete. De q̃ Mat. 5. Bti pauperes ⁊c̃. His dictis. ⁊ fratribus osculatis. lugentibusq; de suo recessu. consulatus est di. Gaudete viscera mea q2 ad patrem vado. ⁊ pro vobis ⁊ ordine meo orabo. Et quod promisit non fefellit. Nam in breui post suũ obitũ. creuit ordo mirabiliter. tam in numero fratrum q̃ in scientia. Sumptis omnibus ecclesie sacramentis. tum audita est vox. Ueni ad gaudia vite: veni dilecte mi. Et sic fratribus vale fecit: ductus ad illam patriam supernam. In verbo. Ueni. fiat prattica. Ueni gubernator eccl'ie. Ueni tuba paradisi. Ueni splendor tenebrosi mundi. Ueni del triũphãte vexillo dela croce indefesso milite. Beatus autem Gualla tunc episcopus Brixieñ. qui aliquando fuerat ibi p̃or. vidit in visione scalam: quam christus ex vna parte; ⁊ mater ex alia: tenebant ascẽdẽti Dñico. Que scala hẽbat. 7. gradus. s. Charitatem. fidem. spem. iustitiam. temperantiam. fortitudinem. prudentiam. Et interrogantibus fratribus quare sic fleret amarissime. Respondit. Quia vna columna cecidit ecclesie. s. Pater noster Dominicus: mortuus est. Magnus ergo ⁊c̃.

¶ In festo diui Thome aquinatis: doctoris eximij.

Magnus vocabitur: in regno celorum. Mat. 5. ¶ Lanima pellegrina ad imaginem ⁊ similanzam sũmi factoris creata: pro tanto e adimandata grande. excelsa. ⁊ alta in triumphanti patria paradisi: quanto se inuenit esse vestitam ⁊ adornam virtutibus ⁊ bonis moribus in presenti vita. Hieronymus ad Celantiam. Nobilitas sũma est apud deum: clarum esse virtutibus. Nam ille apud deuz preest potior: nõ quẽ nobilitas generis. sed quem deuotio fidei ⁊ vita sancta cõmendat. Et. L. Flaminę. in oratiõe contra. P. Cor. Scipionẽ. Ego enim non in aliena gloria aut falsis fortũe bonis. sed in propria veraq; animi virtute nobilitatem esse existimo. Scdm Egydium romanum in li° de regimine principum ⁊ philosophum in Pol. triplici ratiõe aliqui sunt dicti magni.

¶ Primo quidam a pugna.
¶ Secundo quidam a scientia.
¶ Tertio quidam a scitate vite.

Primo a pugna: vt Alexander magnę: q circa. 5. millia ciuitates subiugauit. ⁊ quasi totum orientem. Et Karolus rex francorum: qui totum quasi occidentem conquistoe. Et de Pompeio magno. qui dictus ẽ magnus apud romanos: vt refert Orosię ob rerum gestarum multitudinem: populos innumeros subdidit pp̄lo romano. Et. 22. reges orientales vicit. Secundo a scia: vt Albertus magnus. De quo Pius papa ad turchum. Precipua est Alberti magni scia: qui nulluz doctrine genus credit ignorasse. Uere magnus: imperoche monarcha

phorum nominatur. Tertio a sanctita-
te vite: vt Job. i°. Erat autem Job vir ma
gnus sup oēs oriētales q morabāt in terra.
Super quo Greg. dicit. Magnus enim in-
ter orientales efficitur. qui non inter actio
nes malorum querentium ima et fugitiua.
sed inter eternos conatur proficere superno
rum ciuium. Et Joannes bapt. Luc. i. ait
angelus Zach. Erit magnus coram domi-
no. Et Mat. xi. Inter natos mulierum nō
s. etc. s. maioritate virtutum. Isto triplici
modo fuit magnus Tho. Primo a pugna:
contra mundum dimicans. Secundo a sci
entia: q2 doctissimus virorum. Tertio a sā-
ctitate vite: q2 nunq̄ peccauit mortaliter.
Ecclesia canit hodie. Collaudetur rex glo-
rie: qui per Thomam lumen ecclesie. mun-
dum replet doctrina grē. Magnus fuit tri
plici ratione.

¶ Primo. rōne diuinalis prenominationis.
¶ Secundo. rōne diuinalis ordinationis.
¶ Tertio. rōne diuinalis glorificationis.

P Rimo rōne etc. Una maxima est in
theologia. Qd diuina prouidētia
quotienscūq3 voluit mittere homi-
nem aliquem pro vniuersali reformatiōe
mundi. prius ipsū3 ostendit dupl'r.

¶ Primo verbo prophetico.
¶ Secundo signo diuino.

Quod patet triplici lege.

¶ Primo lege naturali.
¶ Secunda scripturali.
¶ Tertio euangelicali.

Primo naturali. Quādo misit in tēpore
nature Noe: pro mūdi reformatione. ipsū3
ōndit verbo pphetico Gen. 5. c. Quia ei9
pr̄ Lamech. i nois impositiōe dixit. Uocabit
nomen eius Noe. Iste consolabit nos in
operibus manuu3 nostrap in terra: cui ma
ledixit dn̄s. q. d. Ueniet diluuiu3: per qd ter
ra maledicet: et sterilis efficietur. S3 Noe
consolabitur nos. q2 vineā plantabit et vi-
num bibemus: per qd natura iuuabit. Ec-
ce q2 ipsum ōndit verbo prophetico. Se-
cundo scripturali. De Moyse quando ip3
misit. Cu3 esset puer educatus a filia Pha-
raonis. ostendit ipsum signo diuino. Q2 co
ronam capitis de rege abstulit ac in terrā
proiecit. In signum q in futuro tempore: de
struere debebat regnum Pharaonis. Un-
de ex hoc secretarij Pharaonis. clamare ce
perūt. Moriatur puer iste o rex: q2 destruet
regnum tuum. Uolentes experiri: imposue-
runt ori eius prunas. propter quas balbu-
tiens erat Moyses. Qd ostendit. Q2 po-
stea voluit ipsum dominus mittere pro am
basiatore. excusabat se: q essz impeditioris
lingue. Tertio lege euāgelicali. Quan-
do mittere voluit Joannem bap. ostendit
ipsum verbo prophetico. s. per angelū. Lu.
i. Erit magnus coram domino. s. sanctitate
et virtute. Ad propositum. Dū mundus eēt
in maxima ignorantia peccatorum. et pijssi
mus deus compatiens humano generi: vt
ipsum reformaret voluit mittere. s. Tho. q
vt lumen scientie et sanctitatis ecclesiam il
luminaret. Quem voluit ostendere tali si-
gno. sicut dictu3 est. Sed dicis. O pater nū
quid erant alij doctores. Athanasius. Re-
migius. Damascenus. Amb. Greg.? Respō
deo sm Bon. Et Alber. super Luc. Qd ha
bent homines reperiri in triplici dīa. in p̄-
ti vita et seculo. Quidam habuerunt sciam
profundam. sed non habuerunt claritate3:
vt euangeliste. Qui licet dixerint magna:
tamen obscura. Et hoc quidem: plures sūt
effecti heretici: vt Maniche9. Ualentinia
nus. Apollonius. Fuerunt insuper doctores
ecclesie et antiqui doctores: qui fuerunt ob-
scuri. intm̄ q multi sunt facti heretici: non
bene intelligentes dicta sua. Quidā alij ha
buerunt sciam claram et profundam, s3 nō
habuerūt scitatis sigillū. Qd est p̄ncipale
in doctore. Q2 vt dicit phs lib° de pomo et
morte. Docētes alios: mētiri nō debent. Et
Lactā. li°. i. c. i. Nec tā de reb9 humanis bn̄
meret qui sciam bn̄ dicendi affert: q̄ q pie
atq3 inocēter docet viuere. Hiero. ad Pau
linū presbyterp. Epi et presbyteri hēant ad
exēplū aplos et aplicos viros. vt quop ho-
norē possidētes hie nitant et meritu3. Et. i.
q. i. c. Uilissimus cōputādus ē: nisi p̄cellat
sciētia et scitate: qui est honore prestantior.
Ille. In. i. Metha. Signum sapientis est
posse docere. Ideo christus Math. 5. Qui
aūt fecerit et docuerit. hic etc. Quidam alij
fuerūt q habuerūt sciētiā p̄fūdā et clara3.
nō dubiosa3. nō scrupulosa3. nō fantasticā.
Et habuerūt titulū scitatis et bone vite: si-
ne qua nihil factū ē. Et in nūero istorum:
fuit Thomas

fuit Thomas agnas. q miſſus eſt a deo ad declarandū dubia ⁊ obſcuritates. Sʒ añq̄ mitteret ipſum. voluit prius pijſſimus deꝰ ipm oñdere dupl'r.

¶ Primo verbo prophetico.

¶ Secundo ſigno diuino.

Pº ꝓphetico. Qꝛ cū eiꝰ mr̄ dña Theodora eēt grauida. ipſa ignorāte miſſus ē q dā heremita a ſpū. s. illuiatus. noie Bonꝰ: q dixit. Gaude dña Theodora. qꝛ ꝯcipies ⁊ ꝑies filiū: ⁊ Thomas vocabit̄. i. abyſſus. Hic erit magnꝰ. ſ. in ꝟtutibus. in toto terrarū orbe in vita ⁊ ſcia: eritq̄ ordinis fratrū ꝑdicatorū. Nō erit ordis mioꝝ. hēmitarū: ſʒ ꝑdicatoꝝ. Nota in ꝟbo ꝑdicatoꝝ. ꝙ iſte ordo fuit ꝓnūciatꝰ triplici via. Pria ꝓphetali. Scđa hūanali. Tertia diuiali. Pria ꝓphali. Zac. 6. Vidi ⁊ ecce q̄tuor q̄drige. In q̄driga pria: eq ruffi. i. miores. In q̄driga ſcđa: eq nigri. i. hēmitani. In q̄driga tertia: eq albi. i. carmelite. In q̄driga. quarta: eq varij ⁊ fortes. i. ꝑdicatores. q exierunt ⁊ q̄rebant diſcurrere ꝑ oēm terrā. Ille. Sup q̄ Alexāder q̄rtus papa. Hi ſūt viri ꝓbati in lege dñi: frēs ordis diui Dñici. efficaces q̄dē in ope atq̄ potētes in ꝑdicatiōe. Qui vbiq̄ ꝑ mūdū. ipoꝝ ora itonāt velut tube. Et in oēʒ terrā exiuit ſonꝰ ꝑdicatōis eoꝝ. ⁊ vſq̄ ad fines orbis terre. ſua ſalutifera verba ſonāt. Ille. Scđo hūanali. Abbas Joachiʒ in. s. Marco Venetijs. añ aduētū huius ordis fecit depigi hītū eiꝰ. ꝑ plꝛes ānos añ. Preterea in Cōſtātīnopoli in. s. Sophia. ē ibi. s. Paulus cū lr̄is aureis ſuꝑ caput d. Agyo Paulus. i. ſcūs Paulꝰ. Deide apđ ipm ē q̄dā in hītū predicatoꝝ: cū lr̄is ſuꝑ caput d. kalo Dñicus. i. bonꝰ Dñicus. Vere bonꝰ. Que q̄dem figure fcē ſūt ꝑ annos q̄drigētos: añ ordinē. 3º diuali. Celebrato lateranēſi ꝯcilio. 1215. ſūmus pōtifex. ordinās q̄dā in ꝑtibꝰ Toloſanis agenda circa negociū fidei. ⁊ decernēs ſuꝑ his ſcribere. b. Dñico ⁊ ijs q cū eo erant: accito notario. dixit ei. Sede ſcribe ſuꝑ ijs fri Dñico: ⁊ cū eo ꝑdicātibꝰ in ꝑtibus Toloſanis. Statiq̄ aliquādiu plus ꝯſiderās: ſic dixit. Magr̄o Dñico ⁊ fribꝰ ꝑdicātibus. ſic dixit dñs. Et ſic ſcripſit notariꝰ. Et deiceps in curia ⁊ vbiq̄: ceperūt ipe ⁊ filij eiꝰ ſe frēs ꝑdicatores noiare. Ad ꝓpoſitū. Eritq̄ ordinis ꝑdicatoꝝ inq̄t ille. Audiēs aūt mr̄ verba: tota leta rñdit. Fiat voluntas dñi. Ecce q̄ño ꝟbo ꝓphico. Scđo ſigno diuio. Iuxta illud ꝟbū heremite: naſcit̄ filiꝰ cū oi ſolēnitate domus. totus elegās. Cuʒ nutrix ipʒ lauaret in vaſe. iuenit in manu ſua cedulā q̄dā: in qua erat ſcriptum: Aue maria. Que charta fuit deſuꝑ data diuinitꝰ. In ſignū o detractor. s. Tho. ꝙ de. b. virgine debebat ſcribere alta. ſuꝑ oēs doctores. Admirātes oēs de domo. erāt ſtupefacti ſuper puero. Pr̄ aūt rē tacitꝰ ꝯſiderabat. Unde pʒ q̄ño fuit magnꝰ. rōne ꝓnoiatiōis: qꝛ ⁊c.

s Ecūdo rōne ⁊c. Qꝛ ordinauit ſuaʒ vitā. ad dei ⁊ ꝓximi vtilitatē. Concluſio eſt phi in ꝓemio Metha. ꝙ quatuor ſunt conditiones veri ſapientis.

¶ Prima: eſt ordinare debite.

¶ Secunda: eſt vitare diſcrete.

¶ Tertia: eſt docere perfecte.

¶ Quarta eſt perficere complete.

Prima ē ordinare ⁊c. In. 6. Eth. Ordinare ē principalis pars prudentie. que eſt ꝓuidentia. In pº. Metha. Sapiētē ordinare oʒ: non ordinari. C. de epali audiētia. l. Humanū. C. de legat̄ ⁊ fideicōmiſſis. l. i. A ſapiēte: oia bñ fieri itelliguntur. Sapiens ⁊ ꝑitus nauta di ille. qñ nauē deducit ſecurā iter ꝓcellas maris ad portuʒ. Finis creature: ē vita btā. Vñ ille di ſapiēs. q nauē aie ꝑducit ſecurā inter ꝑicula huiꝰ vite ad portū ꝑadiſi. Vñ Apoc. 2. Eſto fidelis vſq̄ ad mortē: ⁊ dabo tibi coronā vite. Idē. Qui vicerit. nō ledet̄ a morte ſcđa. Thomas angelicus habuit hanc ſapiam. Qꝛ cū eēt annoꝝ. 5. ⁊ mr̄ recordaret̄ ꝟborū heremite. miſit ipm ad ſcholas de ꝯſilio ꝑēis eius. ſ. dñi Landulphi comitis agnorū: ad monaſteriū mōtis caſſini. s. Benedicti: vt monachi ipſum inſtruerent. Primo i moribus. qꝛ vt di Prouer. 22. Adoleſcens ambulans iuxta viam ſuam: ēt cū ſenuerit non recedet ab ea. Scđo in lr̄is: qꝛ vt dicit Señ. Sine lr̄is. eger eſt animus. Inſtructꝰ ergo ſufficienter in grammaticalibus: patri ſuaſerunt: vt ipſum mitteret ad ſtudiuʒ. Qui miſit ipſum Neapoliʒ. vbi vigebat ſtudiū. Infra. 12. annū factus ē optimus phs. ⁊ intm̄ profecit puer igenioſus: ꝙ lectiōes quas a magiſtro audiebat, ſubtilius alijs

repetendo discurreret. Et non habebat in
studio parem sibi. Non immerito. Qr eius sa
pientia potius fuit infusa: q̄ acquisita. Un
de legitur de eo. q semper anteq̄ legeret le
ctionem aliquam: prius ad orationez ibat.
Et cuz semel disputasset nimis acute ultra
vires humanas. qdam religiosus ordinis
minorum admirans de eo super tanta sapi
entia. in ipsum respiciens. vidit radios splē
dentes procedere ab eius facie: vt sol. In
hoc deus ostēdebat. q debebat esse sol r lu
men ecclesie. Uidens aūt non esse tutuz ha
bitare inter scorpiōes: spiritu sancto illumi
natus ordinem predicatorum decreuit eli-
gere. Sed quare potius elegit hunc: q̄ ali-
os: Rndeo: qr aliarum religionum dicitur
dignior. Probatur hoc modo. Illa religio
dicitur dignior q̄ continet in se vitam acti-
uam r contemplatiuaz. Alique sunt que se-
quuntur vitam ɔtemplatiuaz. Alique alie
actiuam. Ista autē vtranq̄. Primo actiuā
qr opera mie operatur. pascit esurientes di
uino verbo predicatiōis. infirmos peccatis
visitat. Non occupatur circa el spedo del ro
sto. Secundo contēplatiuam: qr habet stu
dium orationis r meditatiōis. In hanc igi
tur ingredi voluit. Ad priorem conuentus
Neapoli vadit. r erat frater Joānes de. s.
Juliano. r tunc attingebat annū. i3. petens
habitū p̄dicatoꝝ. Cui p̊or. O fili mi: nimis
iuuenis es. Cui Tho. O pater prior. Scri-
ptuz est Jere. 3. Bonū est viro si portauerit
iugum ab adolescentia sua. Et prior. Pete
licentiā a p̄re r a matre. Cui Tho. Scriptū
ē Mat. x. Qui amat p̄rez aut mr̄ez plusq̄
me nō est me dign⁹. Et Hiero. ad Rusticū.
Licet in limine pater iaceat. licet mater pe
ctus r vbera ostendat: percalcato perge pa
tre. p̄calcata perge matre: r siccis oculis ad
vexillum crucis euola. Ille. Et prior. Non
poteris portare onera religiōis. Respōdit
Tho. Scriptū est per Hiero. Nihil aman-
tibus difficile. O Thoma. tu hay bon ani-
mo. Unde cū summo gaudio ciuitatis r cō
uentus fuit indutus hoc sacratissimo habi
tu. O iuuenes in exemplū Thome. Audite
Ber. Fugite de medio babylonis. r saluate
animas vestras. r ɔuolate ad vrbes refugij:
vbi possitis r de p̄teritis agere pniam. r in
p̄nti obtinere gr̄am r in futuro p̄stolari glo
riam. Ille. ¶ Secunda conditio sapientis:
est vitare offendicula r occasiones que p̄nt
impedire hoiem a cursu vite eterne. Qr vt
habet phs. x. Meta. Duo cōtraria nō pos-
sunt simul stare. Et in. 2°. Eth. Unum ɔtra
rium destruit alterū. Thomas vitauit oīa
peccata mortalia: qr nunq̄ mortaliter pec-
cauit: imo de venialibus nunq̄ fuit auditū.
Unde dicitur de eo. Hic est in quo Adā nō
peccauit. Quia in religione cepit viuere cū
omni sanctimonia. Fama volat ad parētes
precipue ad matrē. Ex vna parte gaudet.
propter verbū heremite. Ex alia dolet. rōne
teneritudinis. Qr. 7. Pol. Generātis ad ge
nituz: naturaliter est amicitia. Fratres qui
erant magni domini in curia iperatoris ro-
me: egre ferunt. O si fuisset secularis presby
ter: potuisset episcopari. Exemplū Gofredi.
Si fuissem de numero epoꝝ: fuissem de nu
mero dānatorum. Mater aūt cū nobili co
mitiua Neapolim vadit: vt filium videat.
Audientes fratres zelotypi de tanto thesa-
uro. duxerunt ipsum romā. Iterū romā va
dit. Fratres ipsum occulte mittunt p̄isius.
Mater super hoc turbata. isinuat filijs ne-
gocium. Qui licentia petita ab imperatore
ipsum sequunt. quem inuenere ad quendā
fontem cū quattuor fratribus. qui rapuerūt
eum de manibus eoꝝ. sed habitum nunq̄
potuere euellere. qr diuina potētia rc. Du
xerunt ipsum in castrum matris: quod dici
tur Rocha sicca. cum optima custodia. In
q̄ loco ociosus nō fuit. per duos annos qui
bus ibi fuit totam Bibliā legit: textus sen-
tentiarum memorie mandauit. Fallacias
Aristotelis compilauit. Querentes aūt fra
tres sui. diuersis modis ipsum a bono ꝓpo
sito reuocare: duobus modis vsi sunt. Pri-
mo introduxerūt sorores suas duas ad eū:
que blandicijs ipsum alloquuntur. Ipse āt
conuertit ad vitam sanctam. eis legens scri
pturas. Unde maiorē sororem cōuertit vt
mundū relinqueret. Et monasteriū sancte
Marie de Capua ingressa est. vbi q̄ cito
abbatissa facta est. Secundo mittunt iuue
nem nudam: que eū debebat inclinare ad
mollicie carnis: cū esset annoꝝ. 16. Nota q
demon sagittat hoiem per mulierē. tribus
modis. Primo per colloquiū. Eccli. 9. Col-
loquium illius: quasi ignis. Secūdo p̄ aspe
ctum

etum. Eccli. 26. Ne respicias mulieris pulchritudinem. qui tenet illam quasi qui apprehendit scorpionem. Tertio per tactum. i. Cor. 7. Bonum est mulierē non tangere. Quia per illam cecidit David. Salomon. Sanson. M. Antonius. Paris. Hercules. Jason. Thomas autē celitus inspiratus. titionem manibus cepit. ac ipsam de camera eiecit. signo crucis se muniens. Aduenere statim angeli post hunc conflictum: q eū strinxerunt cingulo di. Ex parte dei te cingimus cingulo castitatis. quod nullatenus dissoluetur. Unde habuit in terra. privilegiū beatorū. Ex tunc: nunquam sensit stimulum carnis. Videns autē mater propositū filij timēs facere iniuriā spiritui. s. permisit ipsum abire. ⁊ sic ordini ē restitutꝰ ⁊ Neapoli associatus est a fratribus cum ingenti gaudio. Unde auide operam dedit litteris. vt ebrius. Ad paucos dies missus est Parisius. deinde Coloniā ad Albertū magnum: vbi sub eo apicē magisterij adeptꝰ ē. ¶ Tertia cōditio est docere perfecte. Docuit autem populum Thomas duplici modo. Primo exemplo. Secūdo verbo. Primo exemplo: qr christus cepit primo facere: deinde docere. Thomas hoc egit. quod patet in triplici virtute. quibus sanctus dei fuit ornatus mirabiliter: vt pꝫ in eius legenda.

¶ Primo. in humilitate.
¶ Secundo. in austeritate.
¶ Tertio. in paupertate.

¶ Primo in ⁊c. Fuit humilis ore: qr nunquam superba verba exierunt de ore eius. Fuit humilis corde. qr nunquam de se presumpsit superba: nec vnquam superbiuit de aliquo actu studij. Fertur dixisse sepe discipulis suis. Regratior deo: qꝛ nunquam de mea cathedra magistrali. aut actu scolastico. motū habui inanis glorie. Quadam vice: quidam conuersus ipsum in suum socium accepit. per ciuitatem bononie. Sanctus dei nō dedignabatur. Secundo in austeritate. Non comedendo carnes. dormiēdo sup sacones. ecclesie seruans ieiunia. Non est religio in ecclesia dei tam austera: vt nostra. Qr habet studia. habet comestiones graues. Frater Thomas non iuit ad etatē maturam. Una carne fa laltra. Sed audiant verbū Prouer. 29. Qui delicate nutrit seruū suū: postea sentiet eū contumacē. Per la bocca se scalda el forno. O Thoma voluisti ⁊c. Antique religiones Benedicti. Basilij. Bernardi. Cartusienses. carnes nō comedunt. nec christus nisi in cena. Unde est de perfectione vite apostolice. Tertio in paupertate. Cum semel cū scolaribus rediret de. s. Dionysio ⁊ videret ciuitatē propinquam parisiensem. dicunt ei studentes. Utinā essetis o magister: dominus huius ciuitatis. Respōdit. Potius vellē habere Chrisostomū super Mat. Quia scriptum est in pº. Pol. Desiderium diuitiarum vadit in infinitum. Preterea recepta bulla a Clemēte papa. 4º. de pmotiōe ad archiepiscopatū Neapolitanum. cū additione redditūum monasterij. s. Petri de ara: renuit omnino rogans eum: vt amplius non promoueret. Preterea dum magistrari deberet. tunicā habebat fractā. O pater esset bonū inquiunt discipuli: haberetis tunicam bonā. Respondit. nō curo. qr pater meus Dominicꝰ sic incedebat. Et illud biretū quod ferebat in nocte: idem in die. Clama contra fratres pomposos ⁊c. Oportet incedere paup. Di. 40. cº. Multi. Qui desiderauerit primatū in terra. inueniet confusionē in celo: nec inter seruos christi computabitur: q de primatu tractauerit. Ille. Secundo docuit populum verbo doctrine sanctissime. que apparet optima triplici signo.

¶ Primo. in frequenti eleuatione.
¶ Secundo. in sanctorū apparitione.
¶ Tertio. in multorū approbatione.

Primo ⁊c. Eleuabat̃ sepe a terra. Cum esset semel ad castrū sororis. in camera fuit abstractꝰ. Unī soror eius ipm credidit esse mortuū: qr se nō mouebat: aut aliqd dicebat. Unī clamare cepit o Thoma. Sociꝰ āt eius narrauit ei cōditōem sci. Et sic per tres dies stetit imobilis sine cibo. Vidēs socius tantā dilationem. ipm excitauit. Cui dixit Thomas. Parcat vobis deus: qr bonū prādiū mihi abstulistis. Preterea cū esset in prandio corā rege francie d. Consumatum est. ⁊ cōclusum cōtra manicheos. Tūc faciebat libros cōtra gen. Preterea dū legeret librū Boetij de Trinitate difficilē: cādela cōbussit eius digitos. Scdo in sctōꝝ ⁊c. Cū quadā nocte orōni insisteret feruenter.

vt impetraret declarationem dubij scriptu
re: apparuerũt ei Petrus ꝛ Paulus. certifi
cantes dubium illud. Preterea alia vice:
apparuit ei virgo: declarans aliqua dubia
sancto doctori. O Thoma gloriose: quãti
estimãda est scientia tua. Tertio i multoꝝ
approbatione. Doctrina eius est approba
ta per quattuor generationes personarũ.
¶ Primo. per iesum christum.
¶ Secundo. per virginẽ matrem.
¶ Tertio. per pontifices.
¶ Quarto. per doctores.
Primo per ꝛc̃. Cum scripsisset de corpore
xp̄i que est materia difficilis: posuit op⁹ su
per altare Neapoli. petens informari: vtrũ
bene: an nõ dixisset. Rñdit crucifixus. Bñ
scripsisti de me Thoma. Quã mercedez ac
cipies ꝑ labore tuo? Respondit. Te soluz:
expecto. Secundo per virginem. q̃ semel
apparens ei. d. sciam eius verã esse. ꝛ filio
gratissimã. O cõpagno: quis dubitare põt
de doctrina Thome: qñ christus. mater cõ-
firmarunt? Tertio per ꝛc̃. Urban⁹ 4⁹.
in epistola canonizatõis: quã mittit archi-
ep̄o Colosano: que incipit Laudabilis de⁹
in sanctis suis. Uolumus ꝛ tenore p̄ntiuz
iniungimus vt. b. Thome doctrinaz tanq̃
veridicam ꝛ catholicã sectemini: eamq̃ to-
tis viribus studeatꝭ ampliare. Ille. Inno-
centius in sermone Ecce plusq̃ Salomon
hic. Huius doctoris sapia pre ceteris: exce-
pta canonica: habet proprietatẽ verboruz.
modũ dicẽdoꝝ. veritatẽ sniaꝝ: ita vt nũq̃
q eũ tenuit inueniat a tramite veritatꝭ de
uiasse. Et qui eũ impugnauit semꝑ fuit de
veritate suspectus. Ille. Preterea. Eccl'ia
cañit. Stilus breuis. grata facundia. celsa.
clara. firma snia. Firma: nõ dubiosa. nõ fã-
tastica. Ex hoc o cõpaguo: non legitur alia
lectio rome apud cardinales: nisi Thome.
O sciẽtia. O doctrina irrefragabilis ꝛ mo-
rosa. Quarto per doctores. Bona. dũ cõ-
posuisset officium corporis xp̄i de mãdato
Urbani. 4. cum vidisset illud Thome. ip̄m
sũme cõmendauit super doctrina aliorum.
Preterea. Nicolaus de lyra laudat Th.
q2 super Job ad litterã scrpiserit tam egre
gie. Aug. de anchona laudat. Egydius ro-
manus discipulus Tho. ipsum laudat mi-
rabilit. Uide ergo quõ eius scia sit estimã-
da. quando ꝛc̃. ¶ Quarta ɔditio ꝛc̃. Per-
seuerantia sola coronat̃. Thomas fuit per
seuerans vsq̃ ad mortem. Gre. x⁹. Lugdu-
ni fecit concilium generale. Et Thomas d̄
eius mandato fuit vocatus. vt contra here
ticos disputaret. Declinauit ad monasteri-
um Fosse noue. a quibus gratiose fuit rece
ptus. In claustro. dixit fratri Reginaldo.
Hec requies mea in seculum ꝛc̃. Posuit
se in lecto. vbi cõposuit libꝝ super cantica.
Apparuit stella super locũ: propter mortis
euentum Thome. Approximãs morti: da-
ta est ei cõio. Cum quereretur a priore. Si
crederet ipsum corpus xp̄i esse? Respõdit.
Credo vtiq̃. Ubi fecit sermonẽ mirabilem:
ante ipsum sacramentũ. Hora trãsitus sui:
audite sunt voces angelorum canentium.
Albertus magnus Colonie existẽs: habuit
visum mortis eius. In mane cũ legeret di-
xit. O yme: q̄ cecidit colũna ecclesie: mortu
us est Tho. Fleuit: q2 ecclesia carebat bo-
no auxilio. Preterea eo mortuo: supprior
cecus ꝛc̃. Mortuo eo: mulus eius cui insi-
debat fracto fune in ecclesiaz venit ad fere-
trumt ꝛ ibi dolore crepuit.

t Ertio magnus rõe ꝛc̃. Dum frater
Alber. Brixie existens oraret: vidit
gloriã Thome. Apparuit ei Aug. ꝛ
Tho. Aug. dixit. Equalis mihi est in gl'ia:
sed me precedit in virginitate. Lapis p̄cio
sus in pectore: est bona itẽtio quã sꝑ ha-
buit de deo. Torques ad collum: obedien-
tia. Mortuus est. M. cc. 74.

¶ In festo. s. Uincẽtij confes. ordis p̄dica.

Agnus vo
cabit in regno celoruz.
Mat. 5. ¶ Pro ꝑlogo
huius sermonis accipe
illũ. b. Dñici. De. b. Ui
cẽtio tria erũt vidẽda.
¶ Primũ. dicitur congruitatis.
¶ Secundum. dicitur adequatiõis.
¶ Tertium. dicitur consumationis.
p Rimũ d̄r ꝛc̃. Utꝝ Uincẽtius ex su-
is meritis. meruit p̄miũ eterne b̄ti-
tudis? Omissis argumentis. Rñ-
deo f̄m Th. i. ꝑ. q. 23. a. dis. 4. Alex. de ales
i. ꝑ. q.

l.p.q.5.a.9.ponēdo hanc ↄclōnē. Qd opa
nra:pñt ꝓcedere a duob⁹ pricipijs. Aut ab
agēte creato. aut icreato. Si creato tm̄.i.a
libero ar. nr̄o simplr̄: nō supposita gr̄a sp̄s
s. Tūc ipossibile est hoiem puꝛ mereri vitā
eternā. Et rō. Qꝛ opatiōes nr̄e sūt finite ꝛ
modici valoris. Ro.8. Nō sūt ↄdigne passi
ones huius tem. ꝛc̄. Et Luc.17. Cū feceritꝭ
oia dicite qꝛ inutiles serui sum⁹. Et i.8.phi.
Impossibile est in corpere finito: ꝟtutē esse
infinitam. Si ergo finite virtutis: ergo fini-
te operatur. Qꝛ vt dicit Boe.4. de consola.
Agit enim vniuscuiusqꝫ natura: qd est pro
prium ei. Sicut ignis: qui non agit vltra su
am speciem. ꝛ sol. ꝛ de alijs. Unde tempora
le opus non meretur mercedem vite eterne
prout est a principio creato. Aut ꝓcedit a
principio increato .i. a spiritu sancto qui p
gratiam gratum facientem mouet principi
um creatum.i. liberum arbitrium ad operā
dum. Sicut sessor mouet equum ad ambu-
landum. ꝛ dominus seruum ad operandū.
Isto modo hō meretur ex condigno. Qꝛ va
lor meriti attenditur ꝭm virtutem spiritus
.s. mouentis nos in vitaꝫ eternam: iuxta il-
lud Jo.4. Fiet in eo fons aque salientis in
vitam eternam. Sanctus Vincentius: de cō
digno ex suis meritis: meruit fieri magnus
in celo. propter virtutes quas habuit in p̄-
senti vita. Que fuere tres p̄ncipales i p̄nti.

¶ Primo. in virtute austeritatis.
¶ Secundo. in virtute fidelitatis.
¶ Tertio. in virtute humilitatis.

¶ Primo in ꝛc̄. Cū dei ꝭuus esset de ciui-
tate Valētie in Cathelonia. de nobili fami
lia Ferrarioꝝ oriūdus: a catholicis pentib⁹
est nutrit⁹ i disciplina ac ꝓbatꝭ morib⁹. Pr̄
ei⁹ fuit public⁹ notari⁹. Mr̄ ei⁹ tres hūit fi
lios. Prim⁹ dict⁹ ē Petrus. 2⁹ Bonifaci⁹. i
vtroqꝫ iure doctor. 3⁹ Vincentius. Qui.18.
annū etatis attingēs. aiaduertēs nō eē tu-
tū cū scorpionibus habitare religionē p̄di
catoꝝ ingressus est. In tantaqꝫ austeritate
vixit. ꝙ nō p̄t exp̄mi lingua. Per ānos. 40.
fuit i religiōe sine carniū comestione. Scie-
bat. n. eē veꝝ illd Pro.29. Qui delicate nu
trit ꝭ. su. postea sētiet eū ↄtumacē. Et Gre.
2°. li° moꝝ. Ubi carnes comedūꝭ: modica
pnia est. Jeiunia ordis integre ꝭuauit a fe
sto crucis vsqꝫ pasca. In lecto nūqꝫ visus ē
dormiꝭ. lꝫ ei pararetꝭ: sꝫ sp vl sr̄ paleā aut ta
bulā quiescebat. Semel tm̄ i die. p totū ānuꝫ
cibū sumebat. Sub vestib⁹ hūilib⁹: ciliciuꝫ
portabat. Uñ dicerꝭ poterat illd aplī. i. Cor.9.
Castigo corp⁹ meū: ꝛ i ꝭuitutē redigo. Sup
q̊ Ber. sr̄ Can. Tria hoies mūdāi possidēt
i p̄nti sclo. 1°. tpalia. 2°. corp⁹. 3°. aiam.
Que oia ver⁹ religiosus abnegat. P° tpa
lia ꝭligt: p votū pauptatꝭ. 2° corp⁹ ꝓp̄uꝫ: p
votū castitatꝭ. 3° aiaꝫ: p votū ꝓp̄e volūtatꝭ
.i. obie. Que oia ꝭuauit. s. Vincēti⁹. P°. fu
it paup. Qꝛ solū vnā tunicā ꝛ vnū biretum
hūit p die ꝛ nocte. Solū bibliā ꝛ breuiariū
hēbat. Nō merito. Qꝛ dic̄ Chriso. sr̄ Mat.
Doctor dꝫ eē paup: vt auaritiā libera voce
castiget. 2°. fuit cast⁹. Qꝛ nūqꝫ carnē suaꝫ
ↄtaminauit. imo nec vnqꝫ corp⁹ suū vidit. 3°
fuit obediēs: qꝛ nūqꝫ suis maiorib⁹ restitit.
Qd oñdit Ber. sr̄ Mat.17.d. Bonū ē nos
h eē. s. i religiōe. qꝛ hō viuit puri⁹. cadit ra
ri⁹. ꝭgit veloci⁹. Ille. Viuit purius: qꝛ segre
gat⁹ a tpalib⁹. Cadit rari⁹: qꝛ hꝫ lectiōes ꝛ
dina officia. Surgit veloci⁹: qꝛ ispiraꝭ. Et re
ligioꝭ nō p̄t diu eē in pctō mortali. Btūs ꝫ
Vincēti⁹ fuit magn⁹ i p̄ma ꝟtute. q̄ dr̄ au
steritatꝭ. ¶ 2° i ꝛc̄. Scdꝫ Th.22.q.178.a.1.
Virtuti fidei attribuūꝭ miracl'a: iuxta illd
Mat.17. Si hūeritꝭ fidē ꝛc̄. B. Vincētius:
ifinita miracl'a fec̄. Nel paese de lingua to
cha. Cū mr̄ lunatica filiū pepissꝫ: diu. fit ip
suꝫ i.4. ptes ꝛ coxit. Vir āt ei⁹ cū lachrymis
portauit ip̄ꝫ sctō dei. Ad cui⁹ p̄ces filiū susci
tauit: reꝭuatꝭ insignijs i corpe vsqꝫ ad mor-
tē: in signū miracl'i. Preterea cū i citate Il
lardēsi ꝓuicie arragonie eēt. oēsqꝫ meretri-
ces ad deū ↄuertissꝫ. Ideqꝫ recedēs societas
q̄ eū comitabaꝭ vidēs lenones eaꝝ meretri
cū armatos ↄtra scm̄ dei. ei qꝫ citi⁹ ifinuāt.
Quib⁹ dixit. Isti sūt leones q me q̄rūt interfi
cere: sꝫ p̄cedatꝭ me. ꝛ ego vos seq̄r. Appropi
quātes āt illi: arma ↄtra scm̄ dei parāt. Vir
dei signo crucis se muniēs d. Per signū cru
cis: de inicis nr̄is liba me dñe. Immediate
armis depositꝭ. i terrā se ꝓsternūt veniā petē
tes. Mirādū valde d ꝭuo iesu xp̄i. Prete
rea dū p̄dicaret Cathalonie: ꝛ eēnt ibi plu
milliara d p̄soni in q̄dā loco q dr̄ Gragno
le. vbi ñ erat vinū. pucti ad q̄dā tabnā i q̄
nō erat nisi puū vas vini. data bñdictiōe:
creuit vinū. ex q̊ oēs biberūt. ꝛ iteꝝ vas ple
nū remansit. Xp̄o assimilaꝭ: q i nuptijs ꝛc̄.
Preterea eo viuente: cum in claraualle eēt

maxima pestis iter monachos: vir dei aquã bñdictã aspsit ꝑ totũ ꝯuentũ: ⁊ sic cessauit pestis. Petrus de Tarantasio hꝫ in.4. dis. 45.ar.2.ꝙ datũ ẽ qbusdã scis ꝓcurari su ꝑ ifirmitates: vt Antoniꝰ sup ignẽ. Lucia sup oculos. Sebastiano ⁊ Rocco sup pestẽ ⁊ huic datũ ẽ. ¶ Tertio magnꝰ ⁊c̃. Humilitati dat̃ premium exaltationis. Luc.i. Exaltauit humiles. In eodẽ. Qui se humiliat ⁊c̃. Jacobi.4. Humilibus deus dat gratiaꝫ. Ecclesiastici.3. Quãto maior es: humilia te in oibus. Lucifer superbus: dedit locum xp̃o humili. Eua supba: locum humili marie. Diues superbus: dedit locũ Lazaro humili. Vir aũt dei: fuit humilis. Cum eniꝫ Benedictus.xi.pap̃: ordinis sui: vellet eum Cardinalẽ facere: ex humilitate renuit. Intellexit eẽ verũ illud qd̾ dĩ Dis.40.c. Multi. Quicũqꝫ primatum desiderauerit in terra: iueniet ꝯfusionem in celo. De talibꝰ vbi sunt: Cum eni plures eum sequerẽt̃. ⁊ inciderent ei tunicã ex deuotiõe, ⁊ acciperent pilos asini sui: eos arguebat ingens. Nolite hoc facere filij mei. Ego non sum quẽ q̃ritis. Et quando recedebat de vna terra: nolebat ꝙ aliqs eum sequeret̃. Non curabat de gloria: licet dicat Vale. Nulla est taꝫ excelsa virtus: que dulcedine glorie non tangatur. Unde pꝫ primuꝫ.

s Ecunduꝫ dĩ ⁊c̃. Utruꝫ scũs Vincẽtius ex suis meritis sit equalis angelis in vita btã: Qr hodie in ep̃la dĩ. Vidi alterũ angelum volantẽ ꝑ mediũ celũ: Rñdet Tho.i.ꝑ.q.20.ar.4. Qd̾ d̾ homine ⁊ de angelo: est loq duplr̃. Aut quoad naturã. aut quoad gratiã. Si ꝑmo modo: angelus est dignior hoie: nec põt ei adequari. Qr deus maiora dona naturalia ei ꝯtulit q̃ꝫ hoi: ⁊ minimus angelus ẽ perfectior quolꝫ hoie. Excepta aia xp̃i: angelus precedit decorẽ ⁊ ꝑfectionẽ quarũlibet reꝝ creataꝝ corporaliũ ⁊ spũalium. Unde Aug.xi. de Ci.dei. dicit de natura angelica. Cetera oia q̃ deus ꝯdidit nature dignitate ꝓcellit. Et Dio. Angelus est imago: manifestatio occulti lu̾is. Sed si loqmur quoad grãꝫ: sic hõ põt angelis eqperari ex virtutibꝰ suis. Et vt dicit Tho.2.sen.di.9. Homo angelũ ꝓcedit triplici rõne. Et rõne difficultatis q̃ ẽ in hoie. nõ in ãgelo. Et rõne diuturnitatꝭ.

Et merito passiõis xp̃i. q̃ fuit ꝓ hoibꝰ: non per angelis. Vincentius dĩ angelo similis. Magnus vocabitur. Que magnitudo habetur in triplici virtute.

¶ Primo. in perfecta charitate.

¶ Secundo. in sancta oratione.

¶ Tertio. in sancta virginitate.

¶ Prio in charitate. Hꝫ Aug. in ſmone de 5.panibꝰ. Siqs hũerit tantã charitatẽ vt ꝑatus sit ꝓ fribus mori: ꝑfecta ẽ in eo charitas. Hãc habuit Vincẽtius. Qr ꝓ amore ꝓximi totũ occidẽtẽ circuiuit ꝑdicando ꝓ zelo aiaꝝ. Unde cathalonie dĩ tertiusdecimus apl̾s: ꝑ excellẽtiã. Qr sicut apl̾i ꝑdicauerũt ꝑ totũ oriẽtẽ: iuxta illũd In oẽm terrã ⁊c̃. Ita scũs Vincẽtius ꝑ totũ occidẽtẽ Et sicut apl̾is spũs.s. descẽdit in spẽ ignis: ita in die Penth. vidẽtibꝰ oibus spũs.s. in spẽ ignis visus est descẽdere sup eũ dũ ꝑdicaret. Predicauit eni Aragonie. Cathalonie. Hispanie. Frãcie. Britanie. Burgũdie. Anglie. Riparie. Janue. Mediolanũ venire volẽs: ipeditus fuit. Habuit ꝑuil̾m apostoloꝝ. Qui sicut itelligebant̃ ab oibus in lingua sua: ita Vincẽtius ab oibus natiõibus. Predicatiõi aũt eiꝰ aderãt reuerẽde ꝑsone. Bñdictus pap̃.xi. cuiꝰ erat cõfessor. Impator Sigismũdus. Rex Ferinãdus. Rex Aragonie. Dña Violante eius vxor. ⁊ alij barones. comites. Ex qua ꝑdictiõe: ad fidẽ xp̃i ꝯuertit plĩmos. In regno granate vbi sũt ethiopes de Machometo. cõuertit de illis.8.millia. In hispania circa.5.millia Nũerꝰ aũt ꝯuersoꝝ tã iudeoꝝ q̃ꝫ sarracenoꝝ: fuit.25.millia. vt inuentũ ẽ in q̃dã processu. Sciebat veꝝ eẽ illd̾ Grego. in homel̾. Nullũ ẽ maiꝰ sacrificiũ q̃ꝫ zelus aiaꝝ. Vero ꝑdicatori: q vult bñ ⁊ fructuose ꝑdicare ꝟbũ dei q̃tuor sũt necẽria. Oia aũt ista habuit scũs dei. P° ẽ scia.16.q.i.c. Si clĩcatꝰ. Multo tꝑe disce: q̊d postmodũ doceas. Et apl̾s. Argue. obsecra. icrepa i oi patiẽtia ⁊ doctria. Cãta. 2° ẽ scitas vite Greg. Cuiꝰ vita despicit̃: restat vt eiꝰ ꝑdicatio ꝯtẽnat̃. Et Lact. in.4. Hoies malũt exẽpla q̃ꝫ ꝟba: qm loq facile ẽ: ꝓstare difficile. Et.i.q.i. Vilissimus cõputandus est: nisi ꝓcellat scia ⁊ scitate: q est honore ꝓstãtior. 3° patiẽtia. ꝓs. Bñ patiẽtes erũt vt annũciẽt. Quarto est charitas. Apl̾us.i.Cor.13. Non quero

quod

quod mihi vtile est: sed quod multis vt salui fiant. ¶ Secundo magnus ⁊c. q2 oratio ni se dabat. Et dicitur de eo q̄ qñ orabat. se claudebat i aliquo loco secreto: ne impediretur ab aliquo. Et vt multi viderunt, sepe lux imensa erat circa eum que totam cameram illuminabat. Qd audiens rex aragonie curiosus super hoc factus, videre volēs si hoc verū esset quod dicebatur venit ad locū in quo orabat. ⁊ vidit eum prostratū in oratione. ⁊ a terra eleuatum. Quo viso: territus recessit. Quem sanctus dei dure increpauit d. Quare huc venisti? Et sociū suum qui eū permiserat venire d. Nonne dixi tibi: ne permitteres aliquem venire? Febris eum vexauit. 7. annis. ¶ Tertio in virginitate. Prouer. 12. Qui diligit cordis mūditiam: diligetur a domino. Fuit purissim⁹ in carne sua: qui per. 40. annos fuit: q̄ nunquam vidit carnem suam. Et sic patet. 2.

t Ertium dicitur ⁊c. Cōsumato cursu presentis vite. mirabilis deus in sanctis suis miranda operatus est in seruo suo. Ex hoc in omni tēpore magnus inuentus est.

¶ Primo magnus viuens in mundo.
¶ Secundo magnus iacens in sepulcro.
¶ Tertio magnus regnans in celo.

¶ Primo magn⁹ ⁊c. Que magnitudo apparet tripliciter.

¶ Primo in bona christi apparitione.
¶ Secundo in futurorum prenunciatione.
¶ Tertio in mortuorum suscitione.

Primo in bona ⁊c. Cum enim Auinioni grauaret infirmitate: apparuit ei xp̄s cum angelis suis d. Eligo te in meum predicatorem gñalem in occidentem. Et statim visū tetigit: ⁊ sanus surrexit. In mane vero surgens cepit discurrere predicando. Ob famam aūt eius per omnes partes: a Petro cardinali de luna in confessorem assumpt⁹ est. Quo tempore scismate crescente, prefatus cardinalis in papam electus canonice non est: qui dictus est Bñdictus. 13. qui sanctum dei instituit magistꝝ sacri palacij. Cū seruus dei illi sepe persuaderet vt papatū relinqueret, vt sic scisma de ecclesia tolleret ⁊ tardando dissimularet, recessit ab eo: ⁊ in terram saracenorum introiuit. ⁊ ad pristinum rediit officium. Dicitur de eo: q̄ dum semel predicaret de iudicio vli: ⁊ diceret illud verbū Surgite mortui venite ad iudicium. q̄ vox illa fuit tāti clamoris q̄ omnes qui aderant. trina vice: quasi mortui in terram cecidere. Et tūc ad eius predicationē aderant quasi. 30. millia hominum. Preterea de eius voce. Exemplū illius monachi q cupidus erat ipsū audire: sed non valēs in campanili per. x. milliaria audiuit. Unde patet quomodo magnus fuit viuens in ⁊c.

¶ Secundo magnus ⁊c. Fuit propheta ⁊ plusq̄ꝫ propheta. Officium prophete est futura prenunciare. preterita ⁊ presentia cognoscere. Scūs dei: secundū omne tempus prophetauit. Primo prophetauit futura: vt pꝫ de Calisto papa. Cū Ualentie predicaret: el barba de Calisto dictus Ferandus conduxit paruum calistum ad scūm dei: vt ei daret suam bñdictionem. Cui dixit sanctus dei. Mittatis hunc puerꝝ ad scolas: q2 magnus adhuc erit in ecclesia dei. s. pp̄ qui me honorabit. Quod factum est. Q2 ipse fuit qui eum canonizauit. Preterea exēplū illius qui caput fratris sui sub clamyde ferebat credens hr̃e caput vituli: predixit eū mori per man dela iusticia. dum esset in predicatione. Secundo fuit plusq̄ꝫ propheta quia annunciat pñtia. Cum Aragonie missam celebraret pñte rege Aragonie. morā traxit in missa ⁊ lachrymas fudit plus solito. interrogatus siquid noui accidisset: respondit. illa hora patrem suū migrasse ad deum: q locus erat multū distans. Preterea alia vice in Britannia p̄dicans. in ipsa predicatione orōni se dedit p longam morā. Et postea p̄dicationem ꝓsequens dixit populo. Non miremini: q2 genitricem meam agnoui migrasse ex hac hora. vñ p illa orani nunc. Tertio annunciat preterita. Cum sāctus dei haberet sociū suū in quadā ciuitate infirmū. dixit sanctus dei socijs suis. Filij mei: socius vr̃ mortuus est: pro illo rogetis: q2 eius aia ad purgatorium iuit. Et sic infra dies tres: ad paradisū iuit. ¶ Tertio magn⁹ ⁊c. Examinatis miraculis a Nicolao. 5. ⁊ Calisto eius successore. inuēti sūt. 28. mortui: ab eo suscitati. Preterea. Creme de Mattheo armigero sancti angeli: a medicis desperatus: apparuit ei in visione ⁊ mane sanatus est. Preterea ibi puella

inuenta est mortua: per horas tres. i puteo
inuenta est. Sed meritis serui dei suscitat.
Preterea Mantue: domina marchesana
peperit sine dolore: vouens sancto dei. Pre
terea dum missa cantaretur de eo: quedaz
peperit sine forma. Dum diceretur introitus:
appuit caput. Dum kirie: appuit digit⁹ vn⁹
⁊ sic deinceps. Unde in capite misse: totus
apparebat homo. ¶ Secundo magnus ⁊c.
Cum dei seruus esset annorum. 75. mortez
predixit suaz in presentia ducisse Britanie.
Sumptis sacramentis. eleuatis in celum ocu
lis. spiritum tradidit. Episcopus antez ciui
tatis: eum manibus suis sepeliuit. Quo mor
tuo: ducissa Britanie tenuit corpus eius su
per terram tribus diebus. Quibus claruit
miraculis: ⁊ demum in tumulo positum est.
Dum pcessus fieret de miraculis suis. 66.
peste percussi: sanati fuere. Sepultus est in
ciuitate Nantes i ecclesia cathedrali: quia
forte ordo conuentum non habebat. ¶ Ter
tio regnans in celo. Ubi coronam accepit.
Secundum Tho. 2°. de regimine principuz.
quadruplex est corona qua coronabantur
⁊ imperatores. Prima aurea: qua reges co
ronati sunt. In monarchia iudeorum. Saul.
Dauid. Salomon. Roboam. Abias. In mo
narchia troianorum. Priamus. Alexander.
Hector. Paris. In monarchia latinorum.
Saturnus. Pirrhus. Eneas. Ascanius. Ro
mulus. In monarchia persarum. Cambises.
Darius. Xerxes. Alexander magnus. ¶ Se
cunda corona argentea: qua reges ⁊ imp
atores coronant. Tertia ferrea: qua impera
tor ex villa modoetie. in signum quod primus
imperator germanus: karolus magnus sic
dictus. colla regum longobardorum suarumque
gentium perdomuit. Ibi accipit coronam
ferream: quia ibi sepulti sunt reges longo
bardoruz. Quarta laurea: qua victores ro
manorum coronabantur: quibus dabatur
triumphus triplex. Nec triumphare quis po
terat: nisi prius quinque millia hostium i bel
lo vicisset: vt habet Uale. sub rubrica: de
iure triumphandi. Ad propositum. Deus
coronat ⁊ coronauit sanctum Uincentium
hac quadruplici corona. Primo aurea que
datur omnibus: pro premio essentiali. Se
cunda argentea: que datur virginibus: pro
premio accidentali. Tertia ferrea: pro constan
tia in tribulationibus. Et datur martyribus.
Quarta aurea: que datur doctoribus. in si
gnum scientie. His omnibus coronatus est
beatus Uincentius. Applica eas tuo mo
do. Dicque aliquod miraculum in fine si vi
debitur. Ideo magnus vocabitur ⁊c.

¶ In festo Seraphice Catherine senensis.

Anc amaui
⁊ exquisiui a iuuentute mea.
⁊ quesiui mihi sponsaz assu
mere: ⁊ amator factus sum
forme illius. Sap. 8. ¶ La
diuina sapientia illius soprani. excelsi: ⁊ al
ti imperatoris dei. quantumque diligat vni
uersaliter omnes creaturas. Si come se des
criue Sapie. xi. c. Diligis omnia que sunt. ⁊
nihil odisti eorum que fecisti. Quia sunt bo
na in sui natura. Gen. 1. Uidit deus cuncta
que fecerat ⁊c. Et apostolus. i. Thi. 4. Bo
na est omnis natura. Tamen specialius di
ligit hominem: quem formauit ad sui ima
ginem ⁊ similitudinez. Unde Lac. in. 3. De
us veri patris officio functus est; ipse corp⁹
effinxit: ipse animam qua spiramus infudit.
illius est totum quicquid sumus. Ille. Pri
mo quo ad corpus: non curuum: sed rectuz.
Ouidi. p°. Meta. Pronaque cum spectent a
nimalia cetera terram Os homini sublime
dedit. celumque videre Iussit: ⁊ erectos ad si
dera tollere vultus. Et Lac. in li° de opifi.
dei ⁊ hominis ad Demetrianum. Cum sta
tuisset deus ex omnibus animantibus solum
hominem facere celestem: ⁊ cetera vniuersa
terrena: hunc ad celi contemplationem ri
gidum erexit. bipedemque constituit. Ille. 2°
quo ad animam cum suis potentijs. Memo
ria. intelligentia. voluntate. Quod conside
rans diuus Ber. super Can. Paruumne tibi
videtur o homo: Cogita qualem te fec. Nem
pe secundum corpus: egregiam creaturam: secundum ani
mam magis imagine creatoris insignem:
rationis participez: eterne beatitudinis ca
pacem. Ille. Et licet amauerit omnem cre
aturam intimo amore: tamen particulariter
amauit sponsam suam Catherinam: quam di
gnatus est ornare altis. imensis. ⁊ angelicis
priuilegijs. Unde bene dicitur. Hanc amaui ⁊c.

Jn reassumptione thematis ꝛ declarato. si
at prattica. Ista est illa: que hũit omnẽ sci
entiam. Hec est: q̃ habuit desponsationem
celestis sponsi. Hec est: q̃ facundia sua obti/
nuit a sũmis pontificibus quicquid volnit.
Hec est: q̃ habuit triplicem coronam ꝟgini/
tatis. martyrij. doctoratus. La donde consi
derãdo io sua cumulatissima merita. la lin
gua se acosta al palato. ogni humano inge
gno vene al mancho. tñ volo conemur ꝙ de
multis pauca prestringam⁹ in eius landez
e ad nostram consolationem spũalem. Et
hoc faciemus in tribus mysterijs.
¶ Primũ. dicitur puritatis.
¶ Secundũ. dicitur conformitatis.
¶ Tertium. dicitur sublimitatis.
c Onclusio est philosophi in. 8. eth. vt
etiam habet Plato in Timeo. et
Tho. 1. 2. q. 25. ar. 3. Quod similitu/
do ẽ causa amoris. Et Sap. 13. Oẽ animal
diligit simile sibi. Exẽpli grã. de cane ad ca/
nem. de gatta ad gattaz. Et ratio huius di
lectionis est: quia sunt vnius speciei. vnde
mutuo se diligunt. Et similitudo est causa
amoris. Econuerso quidẽ. Dissimilitudo ẽ
causa odij. Q2 vt habet philosophus. 2. de
generatione. Contrarioꝝ cõtrarie sunt cau
se: vt pz de odio inter canem ꝛ gattam. ca/
nem ꝛ lupũ. Et si diceres. O pater in domo
mea habeo canem ꝛ gattam. qui se mutuo
diligunt. Rñdeo. ꝙ nõ est naturale. sed per
accedens. Q2 se associauere per assuefacti
onem. Ad propositũ. Similitudo est causa
amoris. Creatura est similis suo factori. ꝑ
ꝟtutes. Gñ. 3. Faciamus hoiem ꝛc̃. Et q̃to
est melior. purior. ꝛ sanctior: tãto plus a do
diligitur. q2 plus est ei similior. Similitudo
est causa amoris. Deus est sũma puritas e
belleza. Jn p̃s. Speciosus forma ꝑ filijs ho
minuz. Cañ. 5. Dilectus meus candidus et
rubicundus. Cum sit pulcer: non nisi pul/
chros spirituali pulchritudine diligit. Un
de Dam. Sanctus deus: nõ nisi in sanctis
habitat. Et p̃s. Domũ tuam domine decet
sanctitudo. De primo ad vltimũ. Deus di/
ligit creaturã bonã ꝛ sanctam: ꝛ plus q̃to
fuerit pulchrior ꝛ sanctior. ꝛ melior. Ad ꝓ/
positum nr̃m. Catherina fuit purissima. Et
hoc q̃dem. triplici puritate.
¶ Primo. puritate baptismali.
¶ Secundo. puritate virginali.
¶ Tertio. puritate cordiali.
¶ Primo puritate ꝛc̃. Et est q̃ñ homo bap
tizat̃: tũc purgat̃ a pctõ originali. Et vt dic̃
Ric. in. 3. dis. 3. ar. 4. q. 4. Alia sanctificat̃ in
baptismo vniuersali sctificatõe: q̃ñ purgat̃
a pctõ: in qua sctificatõe grã ꝯfert̃ sz nõ cõ
firmat̃ q̃n possit ab illa recedere. Hec ãt sc̃i
ficatio: dat̃ oib⁹ baptizatis. Qui baptism⁹:
vt dicit Th. i. 4. di. 4. ar. 1. hz purificare ba
ptizatũ ab oi peccato. ꝛ actuali ꝛ mortali.
ꝛ originali: vt pz in adultis q̃ cõtrite acce/
dunt. Uñ si iudeus nouiter baptizatus mo
reretur: ad celũ statim euolaret. Catherina
senensis hãc habuit puritatez. pp quã fuit
adamata a xp̃o sponso. Q2 a principio sue
natiuitatis se imunem seruauit ab oi pctõ
mortali. Quod de oĩbus sctis nr̃is legim⁹.
Si tñ in aliquo minimo errabat: cũ Joãnes
dicat. Si dixerimus q2 pctm̃ nõ hẽmus ꝛc̃.
ita flebat ac se macerabat. ac si fuisset mor
tale. Uñ dicere poterat cũ Tobia. Mũdaz
seruaui aiam meã. Simil'r in. 2. pte legẽde
sue. c. 6. Qd in ꝯuersione Pauli dũ ꝯtẽpla
ret̃ eius ꝯuersionẽ: cepit amarissime flere sr̃
vitã suã. Et xp̃s illi appuit di. Noli flere o
filia mea ꝯtẽplatiua Catheria. q2 tota es i
grã mea. Scd̃m Tho. 1. 2. q. 112. Quibusdã
ꝑsonis fuit declaratus status grẽ sue i p̃nti:
vt Abrae Gñ. 22. Moysi Exo. 32. Paulo.
2. Cor. xij. Magdalene Luc̃. 7. Marie vir
gini Luc̃. 2. Joãni bap. Jere. Latroni ex ꝑ
uilegio spãli. Sic ẽt spõse Catherie senẽsi:
vt hic pz. Ecce q̃ñ habuit primã puritatez
baptismalẽ. Btũs q̃ hanc custodit: ꝙ pauci
sũt. ¶ 2°. fuit pura puritate ꝛc̃. Scd̃z Th. i
q̃libz. 9. q. x. Ad ꝟaz ꝟginitatẽ duo ꝯcurrũt.
Unũ mãle: aliud formale. Mãle ꝟo: ẽ priua
tio ois delectatõis. Formale ꝟo: ẽ ꝓpositũ
nũq̃z expiẽdi dlectatões carnales. Et si q̃s
hr̃t ꝟginitatẽ q̃ad p̃mũ: ꝛ ñ q̃ad s̃z. ñ ꝓp̃e
diceret̃ ꝟgo. Nec si tal' moreret̃ hr̃et coro/
nã. sine aureolã: q̃ dat̃ ꝟgib⁹ i p̃ria. Uñ pu
elle q̃ sr̃ i domo pentũ ꝛ cupiũt hr̃e viros: q2
tales sũt ꝟgines s̃z corp⁹. ꝛ nõ s̃z mentez: ꝑ
uant̃ aureola ꝟginitatis. Que ergo ꝟe ẽ vir
go: coronat̃ ab altissimo. Maria grã ẽ ista:
q̃ deo sũme placet. Prouer. xij. Qui diligit
cordis mũditiã: diliget̃ a dño. Et Lact. in
6. Nihil. n. sancta ꝛ singularis illa maiestas
aliud ab homine desiderat q̃z solã innocen
tiã. Quã siq's deo obtulerit. satis pie religio/

secꝫ litabit. Et Ambro. lib° de virginibus.
Supergreditur virginitas conditionē hu
mane nature. Figura Apoc. 14. Oꝺ Joan
nes videns cetum virgineum de eis men/
tionem fecit: ꝙ non est de aliis. Hi sunt qui
cum mulieribus non sunt coinquinati &c.
Hanc puritatem habuit beata Catherina.
De ea legitur ꝙ cum esset septennis votū
vouit christo virginitatis. Et vt melius
posset eam conseruare: voluit assumere re/
medium. s. sanctam penitentiam. Quia cor
pus hoīs ē sicut equus bene pastus: qui re
calcitrat. Prouer. 29. Qui delicate nutrit
seruum suum: postea sentiet eum contuma/
cem. Dum esset iuuenis: cepit abstinenere
a carnibus. Grego. Ubi carnes comedunt:
modica penitentia est. Et vinum lympha/
tum sumeb at: sine omni sapore. Non imeri
to. Quia vt dicit apostolus Eph. 5. Nolite
inebriari vino: in quo est luxuria. Et Pro/
uer. 22. Luxuriosa res est vinum. Et Hie/
ro. Venter vino estuans: facile dispumat i
libidinem. O iuuenes seruate vos a vino.
In. 7. Polit. Iuuenes maxime ab ebrieta/
te custodiri oportet. Catherina se priuauit
in etate. 15. annorum isto vino totaliter. Et
per. 20. annos: solum bibebat liquorem de
succis herbarum. Preterea erga carnem:
induebatur cilitio & cingebatur quodam
cingulo ferreo: quod erat sanguine tinctū.
Dormiebat super asseres. Et pro ceruicali
habebat quoddam lignum. Ad tm̄ deue/
nit. ꝙ non dormiebat plusꝙ per horā. Pre
terea se disciplinabat quadam cathena fer/
rea tribus vicibus omni nocte: ad modum
patris sui Dominici. Ex quo factū est: vt
corpus eius macilentum redderetur. Et in
signū hu9 cū mortua esset: pellis vmbilici i
uenta ē adherere ossibus renū eius. Uide
quomodo se affixit pro conseruatione vir
ginitatis. Magna fuit pn̄ia marie egyptia
ce: que. 17. annos stetit in deserto. cum her/
bis crudis. Magna penitentia marie mag
dalene: que. 30. annos in penitentia fuit.
Magna penitentia Thaidis meretricis.
que Alexandrie combussit omnia sua. & de
sertum petiit. Magna penitentia Hierony
mi: qui in deserto fuit pluribus annis. Sꝫ
non minor Catherine senēsi. De Hierony/
mo scribitur. ꝙ non gustauit vinum ad rep
mendam libidinem. De Catherina habes
ꝙ. 15. annorum existens. priuauit se vino.
Et per annos. 20. fuit cum succis her/
barum. De Hieronymo dicitur: ꝙ indue/
batur sacco. Hec autē cilitio & cingulo fer
reo. De Hieronymo dicitur: ꝙ dormiebat
super terram nudam. Hec autem super as/
seres. De Hieronymo dicitur ꝙ se disciplia
bit cathena ferrea: virgo autem hec idem
agebat. De Hieronymo dicitur. Quotidie
lachryme. quotidie gemitus. De Catheria
dicitur: ꝙ semper i meditatione peccatorū
suorum ēt minima deflebat. Quod totum
egit hec sancta pro conseruatione sue vir/
ginitatis. Unde demones inuidentes sue
puritati & virginitati: quadam vice intule
runt ei plures molestias: apparentes in di
uersis formis bestiarum. Unde ex hac vi/
siōe cepit sancta dei viriliter dimicare. Cui
xp̄s apparuit cum maximo lumine. & effu/
gauit illos sp̄ūs imundos. Quod illa vi/
dēs: tanꝙ alter Antonius d. Ubi eras o
bone iesu: Quare permisisti me tot percus
sionibus perturbari: Respondit xp̄s. Bene
aderam o Catherina in corde te fortificās.
Si non fuissem tecū: nequaꝙ victoriā ha
buisses cōtra demones. ¶ Tertia puritas
&c. Habꝫ ph̄s. 2. phy. Omne agens agit ꝓ
pter finem. Ad quem finem creatur homo:
Certe ad finem vite eterne: vt dicit Magi
ster in. 2. dis. 1. Ad istum finem non possum9
peruenire. nisi per media. De quib9 Mat.
19. Si vis ad vitam ingredi: serua &c. Or
2. physi. Nemo potest tendere in finem: nisi
per media. Sꝫ nullum medium efficatius:
quam puritas cordis: quam querit deus.
Prouer. 23. Fili prebe mihi cor tuūm. Et
14. q. 5. c. Siquid. Deus interrogat cor nō
manum. Ideo xp̄s. 5. Mat. Beati mundo
corde: quoniam ipsi &c. Qui cupit videre
deum: habeat cor mundū. Ad hoc studuit
beata Catherina. Cum enī semel diceret
Miserere mei deus: & peruenisset ad ꝟsū
illum Cor mundum crea in me deus: appa
ruit sibi dominus. & abstulit eius cor. In ca
pite trium dierum. quibus stetit sine corde.
dedit ei dominus cor nouum d. Filia mea
Catherina: dedi tibi cor nouum. vt sis tota
liter munda in conspectu meo. Et clandēs
locum illum: consolidauit. In hui9 signū:
semper

semper remansit cicatrix quedam. Unde
in oratione sua d. Domine cõmendo tibi
cor tuum: ⁊ non meum. Unde ex hoc: ad tã-
tam venit puritatem: ꝙ nihil cogitabat ali
ud: nisi xp̃m ⁊ matrem eius. Cum quibus si
bi apparentibus officium in camera dice-
bat. Unde pꝫ primuꝫ.

Ecundum di ⁊c̃. Sponsa se debꝫ cõ
s formari sponso. Qꝛ Catherina fuit
xp̃i spõsa. Quesiui inqᵗ mihi spon-
sam. ideo fuit ei conformis in tribus.
¶ Primo in proximi dilectione.
¶ Secundo in mundi despectione.
¶ Tertio in stigmatum susceptione.

Primo ⁊c̃. Tho. 22. q. 44. ar. i. Diuina
precepta ad duo reducũtur. Primo ad dei
dilectionem. Secundo ad proximuꝫ. Sine
dilectione: nihil agimus ad vitam eternaꝫ.
Beata Catherina hanc habuit: quia arde
bat proximi charitate. Senis fuere duo iu-
uenes ad mortem sentẽtiati. Dum sup cur
rum ducerentur. vi doloris clamabant. de-
um blassemabant ⁊ sanctos. Sctã autem
erat in domo. ⁊ videns eos desparatos: cepit
eis predicare: ⁊ itaꝫ eorum conuertit i dul
cedinem: vnde ad mortem libenter iuerũt.
Migrantes ad purgatoriuꝫ: eos liberauit.

Preterea in eadem ciuitate. quidam
Nicolaus nomine de perusio. qui morti sẽ-
tentiatus: qꝛ verbum ꝯtra statuꝫ dixit. Nõ
te impaȥar del stato. Exempluꝫ domini Cic
chi qui dixit in morte. ꝙ sui filij non se im-
paçasseno de corte. qꝛ corte de signorlie co-
mo la fortuna. Desperans de vita sua. vir
go ipsum in carcere visitauit. ⁊ verbis suis
ad mortem deduxit gratanter. Preterea
quidaꝫ ciuis nomine Andreas. qui hẽbat
vulnus cãcri in stumacho cui nullus huire
volebat propter horrorem vulneris. ipsa ei
dem seruiuit. Et dum haberet vomituꝫ: sum
psit pro potu reliquias vulneris. O chari-
ta imensa. Preterea cum populus roma
nus occidere vellet Urbanum papã. 6. ipa
orauit xp̃m ꝙ hoc non permitteret. Et xp̃o
respondente. Qꝺ tanta erat neqtia illius
populi: ꝙ illo scelere ꝑpetrato volebat ip̃m
ppl'm submergere. R̃ndit illa. se velle oẽm
penam portare: dummodo illud malum au
ferret. Quod ⁊ factum est. Fuit enim data
in manibus demonum. qui eam crudeliter
vulnerarunt: quasi mortuam sinentes. As-
similatur Paulo Emilio. qui a dijs petijt
fortunam sceuire in domum suaꝫ: vt respu.
incolumis seruaretur. Et Codrus athenie͂
sis. qui oraculo Apollinis cognouit patriã
fore victricem contra Dorienses. si ipse in ꝑ
lio moreretur. Qui habitu mox mutato in
medium hostium se iniecit: vbi interfectus
est. ⁊ patria victrix extitit. ¶ Secundo con
formis fuit xp̃o ⁊c̃. Christus iesus semper
mundum despexit: qui per Joannem dicit
ꝑ. Jo. 5. Nolite diligere mundum: neqꝫ ⁊c̃.
Et Aug. ad heremitas. Scriptum est fra-
tres charissimi. ꝙ mundum non diligamꝰ:
quia qui voluerit mundum diligere inimi
cus dei constituetur. Jlle. Ex hoc matrem
pauperem elegit. patrem Joseph carpenta
tarium. 12. piscatores. Catherina senensis
fuit christo conformis: quia mundum de-
spexit. Cum enim esset annorum. 12. cogitã-
tes parentes eam nuptui dare: miserũt eaꝫ
ad sororem suam nuptam: vt eam hortare-
tur ad politias ⁊ mundi delitias. Sic pater
⁊ mater: ad hoc pretendebant. Unde offe-
runt ei ornamentum capitis. el fermalio. la
colana. Respondit virgo. Christus meꝰ por
tauit in capite coronam de spinis. Uñ nõ
decet sub capite spinoso. membrum fieri de
licatum. Secundum ornamentum. annu
los ⁊ cyrothecas. Respõdit virgo. Christꝰ
meus habuit clauos. Tertium ornamen-
tum pedum: caligas. hi belli subri. Respon
dit virgo. Christꝰ meus habuit clauos in
pedibus. Quartum ornamentum: fuit ve
stis cũ la coda. cum alijs indumentis. Re-
spondit virgo. Christus meus fuit indutus
alba veste in derisum. Quintum ornamẽ
tum est pectoris. li belli maieti. cum el dia-
mãte. Respondit virgo. Christus meus ha
buit latus perforatum. Et ego meschina ta
lia deferam? Uidentes autem hec parẽtes
in despectum dederunt ei vilia officia ad
faciendum. s. coquinam. Uoluit autem in
hoc humiliari. vt exaltaretur. Quia vt di-
cit Lactan. in. 6. c. 5. Quisquis vitaꝫ anime
maluerit. vitam corporis contemnat neces
se est. Et Ecclesiastici. 3. Quanto maior es:
humilia te in omnibus. Posuit auteꝫ se in
oratione: in qua rapta est. ⁊ vidit omnes
patres ordinum cum hītibus suis. Querẽ

ſes autem: qualem vellet habitum recipe/
re: oculos ſuos firit ad habitum predicato
rum. ſ. patrem Dominicum ſe contulit. Qr
eſt religio ſancta. realis non fantaſtica. nõ
duplex. Unde dĩ ordo: malleus hereticoꝝ.
ortus deliciarum. De quo ordine dĩc Ale/
xander 4ꝰ papa. Hi ſunt viri probati in le/
ge dñi: fratres ordis diui Dominici. effica/
ces quidem in opere atqꝫ potentes in pre/
dicatione. Qui vbiqꝫ per mundum ipſoꝝ
ora intonant velut tube. Et in omnem ter/
ram exiuit ſonus predicationis eorum: ꝛ
vſqꝫ ad fines orbis terre: ſua ſalutifera ver
ba ſonant. Ille. Euigilans autem: ipſuꝫ cũ
ſũma deuotione ſuſcepit. Qui dĩ ordo ter/
tij habitus ſancti Dominici. Qr eſt alter/
catio minorum contra nos de iſto tertio ha
bitu: ideo audiant. Beatus Dominicus fe/
cit ſcholares de militia ieſu xp̃i. ſic nuncu/
pati: qui dicũtur ſic adhuc rome: in memo/
riam illius ſchole. Eliminatis autem hereti
cis per ipſum. s. Dominicũ per Italiam et
totam xp̃ianitatem: illud nomen de militia
fuit mutatum in nomen: de penitẽtia. s. Do
minici. qui dicuntur tertij ordis. Qui terti/
us ordo fuit ſolenniter approbatus per põ
tifices. Inter q̃s: Per Joãnem. 3. Per Bo/
nifacium. 9. Per Innocẽtium. 7. qui plurã
priuilegia eis conceſſit. Unde nec plus nec
minus habet tertius ordo minorum: ſicut
iſte. ¶ Tertio fuit conformis ꝛc̃. Quatuor
legimus habuiſſe ſtygmata: ſed diuerſimo
de. Primus fuit Paulus: qui de ſeipſo dĩc
Gal. 6. Ego ſtygmata dñi ieſu ĩ corpore m̃o
porto. Nõ corporal'r. ſ. ſigna paſſionũ ĩ ma
nibus ꝛ pedibus. ſed dicuntur ſtygmata:
ideſt paſſiones ꝛ tribulationes q̃s apoſto/
lus habuit pre ceteris apoſtolis: vt ipſe ali/
bi dĩc. Crucifixus ſum. Secundus fuit bea
ta Margarita de vngaria regina. que rea/
liter habuit. Tertius fuit Franciſcus: ſed
modo particulari quo nullus alius habu/
it in monte auerni. Cui xp̃s in modũm ſe/
raphin apparuit. ꝛ impreſſit manibꝰ ꝛ pe/
dibus. ꝛ lateri ſigna ſue paſſionis. O digni
tas. Quartus fuit Catherina: in ſcã Chri/
ſtina de piſis. Que die dominica cõmunica
tura ante altare exiſtens. cum diceret ſacer
dos. Domine non ſum digna: vt intres ꝛc̃.
Reſpondit xp̃us vocaliter. Et ego ſum di/
gnus o Catherina. Eleuata eſt in extaſi
poſt cõmunionem. ꝛ petijt a xp̃o experiri do
lores ipſius xp̃i quos habuit in cruce: non
contenta mori donec habuiſſet hanc grati/
am. Uidit ieſuꝫ in forma crucifixi ſibi appa
rentem. ſuper ſe radios ſanguineos emittẽ
tem: ex quinqꝫ cycatricibus ſui corporis: vi
dentibus pluribus vtriuſqꝫ ſexus. Ipſa
autem petiuit ne apparerent viſibiles illi
radij in ſuo corpore: ꝛ mutati ſunt in ra/
dijs ſolaribus. Et ex hoc quaſi mortua re/
manſit. Reuerſa ad ſe. narrauit patri ſpũa
li per ordinem rem. O fatuitas quorũdaꝫ.
O dementia qui grũniunt contra ſanctaꝫ
dei. predicant. predicatores antixp̃i. O ſiñ
ratione. O inuidi. O peruerſi. applica ad ha
bitum.

T Ertium dĩ ꝛc̃. Sublimauit eaꝫ xp̃s
ſponſus in tribus priuilegijs.

¶ Primo. in fidei dſponſatione.
¶ Scdo. in miraculorũ coruſcatione.
¶ Tertio. in glorie coronatione.
¶ Primo in fidei ꝛc̃. Magnum priuilegi/
um eſt eſſe ſponſam regis francie. Neapoli
tani. Ungarie. Sed magnus ieſu xp̃i. vt fu
it Catherina. Semel in camera exiſtẽs vir
go ſanctiſſima. apparuit ei xp̃s cum matre
ſua. ꝛ cum his Joannes euangc. Paulus
apoſtolus. Dauid cum alpa in manibus. ꝛ
beatus Dominicus. Uirgo maria porrexit
manum Catherine: filio ſuo. Et xp̃us eam
deſponſauit annulo ſuo. De quo Oſe. 5. c.
Deſponſabo te mihi in fide. O priuilegiuꝫ
magnum. Non eſt conceſſum hoc niſi huic
virgini: ꝛ Catherine martyri. Ecce de pº p̃
uilegio. ¶ Secundũ eſt ꝛc̃. Claruit mira/
lis tripl'r. Primo in vita. Qr dum eſſet
rome cum. 30. perſonis in conuentu: nec eẽt
panis ꝓ prandio. publice multiplicauit pa
nem in menſa in abundantia. Preterea
alia vice: multiplicauit vinum: dum nõ eẽt
in vegete. Secundo in morte. quia pluri/
mos infirmos ſanauit. varijs langoribꝰ de
tentos. cecos illuminans ꝛc̃. Tertio poſt
mortem. quia non ceſſat implorare pro no
bis auxilia. Exemplum de bireto ſuo. quo/
modo dux Galeaç maria fuit ſanatus a fe
bre continua. qui in palatio ſuo pictam ha
bet cum ſtygmatibus ſuis. ¶ Tertium dĩ
ꝛc̃. Anno domini. 1375. ciuitas florẽtina cõ
tra põtificẽ

tra pontificez circa.60.ciuitates detinebat ⁊ innumera castra. Quãobrem Greg. papa.xi.excõmunicauit eos. Unde coacti sũt implorare Catherinam pro ambassiatrice quam miserunt Auinionũ ad Greg.xi. qui tunc papa erat. Papa autem cõmisit causam Catherine. Que reuersa est florentiaz ⁊ exhortationem maximam fecit populo super pacem. Interim res aliquantum dilata est. Et Greg.xi.moriens: successit sibi Urbanus.5. Sub quo: per sanctam dei facta ẽ par. Dum autẽ virgo Senas esset reuersa: vocata est per eundem Urbanum romam. Que veniens fuit rogata vt sermonem haberet coram papa et cardinalibus sup scisma quod erat inter eos. Quod ⁊ fecit: ⁊ eos ad pacem reduxit. Sed queris. Quare pdicauit: cum Paulus inhibeat mulieribus predicare.i.Cor.14. Mulieres in ecclesijs taceant. Et.p.Thim.2. Docere mulieri nõ permitto: Respondeo ꝙ est verum: sed tamen cum quibusdam dispensatum est vt pdicarent. propter maximas virtutes in eis existentes. vt Magdalene que Marsiliaz conuertit. Catherine martyri. que.l.oratores conuertit. Cecilie: que cõuertit Ualerianum. Theodore: que conuertit Sisinnium: vt sic verificaretur verbũ apostoli.p. Cor.7. Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem. Inter quas sanctas mulieres precipue Catherine senensi. Dum eẽt rome. consumato vite sue cursu: collectis filijs ⁊ filiabus suis: nunciauit eis vltimum cursum vite sue. dando eis quatuor regulas. Prima fuit ad timorẽ: vt dei timorẽ in se haberent. De quo ps. Initium sapiẽtie ⁊c. Et Tho. in proemio super Job. Nihil est qđ tam reuocet homines a malis ⁊ inducat ad bonum: sicut dei timor ⁊ amor. Unde tot mala: Qr non est timor. Secũda regula: ne ponerent spem in diuitijs: sz in deo. ps. In te dñe speraui. Tertia vt cauerent a iudicio temerario. Mat.7. Nolite iudicare. ⁊ non iudicabimini. Videas o compagno: librum proprie conscientie.

Quarta ꝙ perseuerarẽt in bonis: vsqꝫ in finem. Qr vt inquit Ber. Sola perseuerãtia coronatur. His auditis ab eis: ⁊ dictis. beato fine quieuit. Post mortem autẽ: apparuit cuidam mulieri romane cum tribus coronis in capite. Una de argẽto erat. alia de auro. alia de lapidibus preciosis. Prima de argento: que daᷓ virginibus. Que rara est. Aug. de agone xp̃iano. Inter omnia xp̃ianorum certamina. duriora sunt prelia castitatis: vbi cõtinua pugna ⁊ rara victoria. Secunda de auro: que datur martyribus. De qua ps. Corona aurea super ⁊c. Tertia de lapidibus preciosis. que datur doctoribus ⁊ predicatoribus. His coronata fuit Catherina de senis. O felix mulier. Mater xp̃i ostendit pectus ⁊ vbera: filius latus ⁊ vulnera. ⁊ Catherina beata. sua sacra stygmata: quibus eam inuocantibus pstat sua beneficia.

¶ In festo sancti Michaelis.

Idete ne cõtemnatis vnum ex ijs pusill'. Mat.15. ¶ Fra tutte le mirabile ⁊ stupẽde operatione qual adopra idio in pfiti machina: excellentissima vocari potest sua clementia p quaz miserrimus. nephandus. profanus. ⁊ scelestis peccator de iniusto efficitur iustus. de lupo rapace ⁊ leone feroci: efficitur bonus seruus iesu christi. Bernar. super Can. Domine dominus noster: ꝙ admirabile est nomen tuum in vniuers. ter. Quid est homo: quia innotuisti ei. aut filius hominis quia reputas eum: Deniqꝫ mittis ei vnigenituz tuum. immittis spũm tuum. promittis vultum tuum. Et nequid vacet in celestibus ab opere solicitudis tue illos etiam btõs spũs ꝑpter nos mittis in ministeriũm nostrum. Ille. Uulgarizatio. O benigno. dolce. e clemẽte signor mio caro: inquit Ber. quantuz est immensus ⁊ ardens amor quem geris homini ingrato ⁊ scognoscenti: ꝙ non cessas indefesse illi cõmunicare admiranda beneficia. vt videatur ꝙ nihil aliud cures: nisi illum sublimare. Illi nanqꝫ misisti filium tuum. De quo Jo.3. Sic deus dilexit mundũ: vt filium ⁊c. Mittis continue spũm sãctũ

De quo Jo.16. Mittam spiritum ad vos.
Promisisti etiam videndam vultum tuū.
Exo.33. Ostendam tibi omne bonum. 4°.
non sufficit q illū creasti elegantem q̄tuū
ad corpus: sed etiam donasti ei aiam rōna
lē cū libero arbi° quod nulli alij inferiori
creature voluisti cōcedere: ⁊ in auxilium il-
lius dedisti angelum bonū qui de illa solici
tam curā haberet. Unde ps. Angelis suis
deus mandauit ⁊c. Quod verbum Bern.
declarat dicens. Magna est dilectio chari-
ritatis. Quis. quibus. de quo. ⁊ quid māda
uit. Siquidem deus mandauit. Et angelis
suis mandauit. Et de hoie mādauit. Et vt
custodiant te in oibus vijs tuis mādauit.
Quantam reuerentiam debet tibi hoc ver
bum inferre. afferre deuotionem. offerre fi-
duciam: In quouis diuersorio. in quouis
loco. reuerētiā exhibe angelo tuo: ne áude
as illo presente quod me presente non au-
deres. Ille. Uidete ne ⁊c. In quibus verbis
de laudibus angelorum erit hodie sermo. De
quibus tria videnda sunt.

¶ Primū. dicitur necessitatis.
¶ Secundū. dicitur nobilitatis.
¶ Tertium. dicitur localitatis.

P Rimū dicitur ⁊c. Utrū fuit neces-
saria homini i pñti: angelica custo-
dia: Arguitur, p vna opione q nō.
Et ratio. Illi non est necessaria custodia si
ne auxilium alterius: qui per se potest. Sz
homo est liberi arbitrij: per quod eligere pt
bonum ⁊ malū. Eccli.15. Ante hominē. bo-
num ⁊ malum: vita ⁊ mors. quod ei placu-
erit dabitur ei. Igitur ⁊c.
¶ Alia opinio dicit q sic. qr inter pericula
moratur. Apoc.xij. Ue terre ⁊ mari: qr descē-
dit diabolus cū potestate magna. Respon
deo fm Tho. ⁊ omnes doctores. Quod ho
mini viatori fuit necessaria omnino custo-
dia. Que conclusio probatur triplici medio.
Ratione. Auctoritate. Exemplis. ¶ Pri-
mo ratiōe. Una maxima est Tho.i.p.q.113.
ar.3°. Quod illa creatura īdiget custodia. ad-
iutorio. atq subsidio: cui iminet periculum
anime. Or sta bene. Sed in statu vite hui⁹
seculi: homo est constitutus quasi in via q̄-
dam in qua tendere debet ad paradisum.
In qua via plurima iminent pericula. Et
ideo sicut hoibus per viam non tutam am-
bulātibus dantur custodes: ita cuilibet ho-
mini q̄diu est viator custos deputatur. qui
dicitur angelus: qui eum adiuuet. igitur ⁊c.
Que sunt illa pericula ostēdit David. In
via hac que ambulabam: absconderunt su
perbi: idest demones laqueum mihi. Et ps.
55. Multi bellantes aduersū me. Et Ber.
super Can. Castrum anime tue in terra ini
micorum situm est: ⁊ vndiq oppugnatur. Sz
a quibus: Respondeo. q a tribus hostib⁹.
De quibus Ber. Mundus. caro. demonia.
Primo a mundo. Jo.16. In mundo pressu
ram hēbitis. Secundo a carne. Gal.5. Ca-
ro concupiscit aduersus spiritum. Et Aug.
Inter omnia christianorum certamina durio
ra sunt prelia castitatis: vbi ptinua pugna
⁊ rara victoria. Tertio a demone. qui rō-
nem seducit. voluntatem abijcit. virtutem
operatiuam opprimit. Quod bene cōque-
ritur gubernator ecclesie petrus. i. Petri.5.
Frēs sobrij estote. ⁊ vigilate: qr aduersari⁹
vr̄ diabolus ⁊c. Et in tantis periculis ē hō
positus. q vt dicit Bon.in.4°.di.25.ar.2°.
impossibile est hominem esse sine veniali:
excepto christo ⁊ eius matre. In tantis er-
go periculis indiget custodia angelorū bo
norum. qui ipsum adiuuent. De qbus ps.
Angelis suis deus mādauit de te: vt custo.
te in oibus vijs tuis. O benignitas dei q̄
nos in oibus vijs nr̄is defendit. Secundū
Dominicū Tolosanū. Triplex ē via hois.
Prima qua mundū ingreditur. Secunda
qua in mundū progredit. Tertia qua de
mundo egreditur per mortē. Prima q̄ na-
scitur. In hac defendit. Et nisi esset angel⁹
noster defensor: nos destruerent demones.
Ber. Si bonus spūs se elongaret: malorū
impetus quis sustineret: Qñ creatura na-
scitur. a demone suffocaret ne baptismum
haberet. Sed deus ops cito angelū vocat
qñ mulier debet parere filium vel filiaz di-
cens. Uides hanc mulierem: Tali hora pa
riet filium vel filiam. tibi eam cōmendo cō-
tra demonez. Respōdet angelus. O signor
mio: mihi reputo ad magnam dignitatem
q creaturam tuam ad tuam imaginem fa
ctaz ⁊ sanguine redemptā: mihi sit pmissa.
Unde nata nunq deserit eā quousq est in
paradiso. aut inferno. aut purgatorio. Unde
Hieronymus super Mat. Magna digni-
tas

tas animarum est: ut unaqueque habeat ab
ortu nativitatis sue ãgelũ delegatũ. Vere di
gnitas. Qr pastor multis ovibus dat unuz
pastorem ad custodiendum: z non cuilibz :
Sed deus cuilz persone. dat unum angelũ.
O sublimitas anime. Sed dubium querit
quo tempore datur iste angelus: an in ute
ro. an extra uterum: Respondeo qꝫ cum du
plex sit nativitas fm Cano. De cõse. di. 4.
Firmissime tene. In utero: Ex utero. Qui
dam voluerunt dicere. qꝫ datur in prima in
utero. Que opinio fuit Bona. in. 2. di. xi. in
declaratione lre. Sed cõmunis opio est: qꝫ
natis immediate. Quod tenet magr in. 2°
di. xi. c. 1° quod icipit Illud quoqꝫ sciendũ.
Sed quare non datur in utero ad custodi
am: Respondet Th. 1. par. q. iij. ar. 6. Qꝫ
cuz tales sint adhuc aliquid mris: custodi
untur ab angelo mris. Sicut fructus arbo
ris in arbore existens: est aliquid arboris.
Qui custodit arborem: pz qꝫ etiam fructus
habet in custodiaz. Unde ille angelus qui
mrem custodit. custodit z filium. Secun
da via est: qua in mundo progreditur. duz
usum rõnis habet: in qua peccare potest.
In hac ipsum custodit. Quod facit fz Th.
in. 2. sen. di. xi. ar. 3. ipsum preservãdo a ma
lo culpe. z a malo pene. Primo culpe: non
cogendo sed persuadẽdo: ut peccata finat
aut non faciat. Dicit peccatori. Non tener
la concubina: o luxuriose. O usurario la
usura. O odiose lodio. Et sicut demon per
suadet z incitat ad malum: ita angelus ad
bonum. Figura de Balaam Numeri. 22°
c. Cui angelus evaginato gladio occurrit.
reduxitqꝫ eum ne populo malediceret. ap
parens ei in via. Secundo perservat
a malo pene. Qr cum quis mortaliter pec
cat. meretur statim ut demones possint sibi
frangere collum z ducere ad infernum. Sz
angeli boni arcent ipsos: ne possint exercere
suam malitiam in peccatoribus quõ vellẽt
scirent z possent. O bona custodia. Figura
3. Re. 19. De [illegible]elia ambulante per desertũ
tendens ad montem Oreb: dormivit sub
umbra. Cui cito angelus occurrit d. Surge
qr grandis tibi restat via. Moralr. Helias
est peccator qui dormit in peccatis. nec co
gitat peccata propria offensam dei. futurã
penam. Sed semper in su le gali. in pompe.
in piaceri. De quibus Job. 23. Tenẽt tym
panum z cytharam z gaudent ad sonituz
organi: in puncto aũt ad inferna descen
dunt. Facetia illius cardinalis. Qui exi
stẽs in domo magnifici Laurẽtij in cõui
uio positus ubi erãt pulcre iuvenes: dixit.
Vellẽ habere hic meuz padisum. Prete
rea de Cardinali Ianuensi Ianue: cum
frẽs nostri accessissent pro el'a petẽda. Illa
accepta. frẽs egere sibi gr̃as dicentes. De⁹
det vobis z ipse paradisuz. Respõdit. Piu
tardi chi se po. Sed huic pcõri sic dormien
ti occurrit angelus ipsum excitans d. Sur
ge o poverello ab usuris. a malis. a pecca
tis. Non star piu qr sener: qr prope mortẽ.
Unde quidam.

Ormay sey vechio cũ la barba canuta.
Et non fay penitentia o anima perduta.
Non te pdur may al ponte extremo.
Chi molti ha inganato: el ben faremo.
Et Petrarcha. 6. divinitatis.
O felice coluy chi troua il vado.
Di questo al pestre z rapido torrente.
Cha nome vita: z a molti e si grado.
Misera la mortal z ceca gente.
Che qui pone speranza in cose tale.
Che il tempo liene porta si repente.

Ecce quomodo angelus zc̃. Tertia via ẽ
qua de mũdo egreditur. s. per mortẽ. Qr in
morte mentiunt. nituntur demones rape ani
mam: sed ipsi eos fugant atqꝫ adiuvant.
O dulcis consolatio mortui. Ab omnibus
derelinquitur amicis. sed solus angelus as
sistit. atqꝫ animam associat. Unde Exo. 23.
Mittã angelũ meũ q pcedat z custodiat
te in via z introducat te in locũ quem pre
paravi. Ille. Exemplum illius monachi q
impugnabatur a fornicatione. O bellum
grande. Aug. Inter omnia xp̃ianorum cer
tamina zc̃. Sic tẽptatus reliquit heremũ:
z in vicum egypti perrexit. Et videns filiaz
pulchram cuiusdam sacerdotis paganorũ
eam adamavit z dixit patri eius. Da mihi
eam in uxorez. Ille rñdit. Non possum nisi
prius deum meum interrogavero. Et abi
ens ad demonem quem colebat: dixit ei.
Monachus quidam venit volens accipe
re filiam meam. Demon respondit. Da ei si
negat deum suum. z baptismũ. z propositũ
monachi. Ipsum interrogaz. Veniens sa

erdos dixit ei. Nega deum tuum. ⁊ baptis
mum. ⁊ propositum monachi: ⁊ dabo tibi fi
liam meam. Ille aũt consensit. Pergẽs au
tem sacerdos: ad demonem dixit se tria illa
facturum. Cui demon clamare cepit. Noli
eaȝ dare: q2 q̃uis renunciauerit istis trib9.
tamen deus suus est ita bonus q͞ ipsuȝ non
deseruit: sed adiuuat eum ⁊ ab eo non re
cessit. O bonta diuina. Fiat prattica. Pec
cator centies imo millies deum blasfemat.
Fagi le fichi in liochi: tamen peccatorem
non dereliquit. Ad propositum. Sacerdos
dixit. Non possum tibi illam dare: q2 deus
a te non recessit. sed adhuc adiuuat. Fra
ter aũt audiens igemuit ⁊ penitentiã egit
de peccato. moriens in penitentia plurima
rum hebdomadarum. Ecce o anima cara
quomodo deus per angelum suuȝ peccato
rem non dereliquit.

S Ecundum di͡ ⁊c̃. Duplicem naturã
creauit ille opifex verus deus. Sed
inquirendum est: quã naturam no
biliorem constituit: an angelicaȝ an huma
nam: Ad hoc Tho. i. p. q. 108. Magister in
2° di. 2. Bona. in. 2. di. xi. Dĩ de homine et
angelo possumus loqui dupliciter: vt sic vi
deri possit eorum dignitas. Aut quoad con
ditionem nature: aut quoad efficicaciam
gratie. Quoad primum: angelus precellit
hominem in quatuor.

ℭ Primo. in creationis dignitate.
ℭ Secundo. in vite puritate.
ℭ Tertio. in seruitij facilitate.
ℭ Quarto. in premij citiori perceptione.

ℭ Primo in ⁊c̃. Sunt enim creati dignius
q̃ȝ homines: ratione loci: quia in celo empy
reo: vt dicit magister in. 2° di. 2. Homo ve
ro de limo terre in terra: qua nil est vilius i
ter omnia elementa. Illi in monte glorie.
homines in valle miserie. Illi ante hominẽ
in die letitie. s. dominica die sunt creati: ho
mies vero post angelos in die tristitie. s. fe
ria. 6. Illi imortales. imateriales. impassi
biles: homines vero materiales. mortales.
passibiles. Unde philosophus in. 12. Me
tha. appellat eos substantias separatas: q2
imateriales. ps. Qui facis angelos tuos spi
ritus. Unde xp̄s q̃tũ ad hoc fuit minor. Mi
nuisti eũ paulo ⁊c̃. ℭ Secundo in vite ⁊c:
Angeli enim qui in celo persliterunt. nũq̃ȝ
aliquod veniale comiserunt. ⁊ in omnibus
dei voluntatem perficiunt: homines auteȝ
ad minus venialiter peccant. Ecclesiastes.
7. Non est homo: qui non peccet. Prouer.
20. Quis potest dicere. mundum ẽ cor me
um. ⁊ purus sum a peccato. In Autentico
de monachis. §. Triennij. Natura huma
na labiẽ ad delicta. Et. 12. q. i. Omnis etas
ad malum prona est: ab adolescentia sua.
Et Prouer. 24. Septies in die cadit iust9.
ℭ Tertio in seruitij ⁊c̃. Angelus est spiri
tus: non aggrauatur per corpus vt homo:
Homo enim in seruiendo deo. plus laborat
vna die: q̃ȝ omnes angeli ab initio mundi.
Cum quantis laboribus miser homo ⁊ fa
tigationibus oportet perueniat ad paradi
sum: quilibet ex nobis experitur quotidie.
Nam labor est ieiunare. vigilare. orare. ab
stinentias facere. Quorum omnium ange
lus est imunis ab ijs. Unde patet quomo
do precellunt nos in his. ℭ Quarto in pre
mij citiori ⁊c̃. Angeli enim percipiunt pre
mium suum citius q̃ȝ homo. Quia in pri
ma die sue conuersionis ad deum suum:
premium essentiale acceperunt. Homo ve
ro celeste premium post mortem suam acci
pit a deo. Sunt beati iam per tot annos:
homo autem tardius beatificatur. Ideo
Aug. xi. de Ci. dei. Cetera omnia que con
didit deus. nature dignitate precellit. Et
Grego. In angelo similitudo diuine imagi
nis isinuatur expressa. Unde patet de ipsis:
quomodo nobiles sũt. Aut loqmur: quo
ad efficaciam gratie. Tunc dico q͞ natura
humana precellit angelicaȝ: vt ponit Tho.
in. 9. di. scdi libri sen. Quod probat triplici
ratione in presenti.

ℭ Primo rõne vnionis.
ℭ Secundo. rõne reparationis.
ℭ Tertio. rõne acquisitionis.

Primo ratione ⁊c̃. Quia naturam no
stram vniuit cum sua: ⁊ naturam angelicã
reliquit. Heb. 2. Nusq̃ȝ angelos apprehen
dit: sed semen abrae. Unde pateȝ maior fra
ternitas inter christum ⁊ hominem: q̃ȝ inter
christum ⁊ angelum. Et in signum huius
christus nominat homines frẽs suos. Unde
ps. Narrabo nomen tuum fratribus meis
Et Jo. 20. dixit christ9 magdalene. Uade
ad fratres meos: ⁊ dic eis. Ascendo ad pa
trem meum

trem meum ⁊ patrem vestrum. Nunq̃ in
scripturis inuenitur ꝙ christus angelos no
minarit fratres. Hanc dignitatem nouerat
bene angelus qui ante hanc vnionem in
carnationis permittebat se adorari. quod
post prohibuerint. Apoc.19. Uide ne fece
ris: quia conseruus tu⁹ sum ⁊ fratrum tuo
rum. Et ideo circa hanc vnionem ⁊ incar
nationis mysterium: administrauerunt ip
si angeli mirabiliter. Primo ad conceptio
nem notius fuit angelis. Luc.1. Ecce conci
pies. Secundo ad natiuitatem. Luc.2. An
nuncio vobis gaudium magnum. Tertio
ad passionem. Luc.22. Apparuit angelus
confortans eum. Quarto ad resurrectionē
Mar.16. Angelus domini descendit de ce
lo. ⁊ dixit mulierib⁹: scio ꝙ ⁊c̃. Quinto ad
ascensionem. Actu.2. Ecce duo viri astite
runt iuxta illos in vestibus albis. s. angeli:
Ideo dicit Leo papa. Et habet' De conse.
dist.1. Duo hymni in nouo testamento per
angelos fuerunt decantati. Primus Alle
luia. Secundus Gloria in excelsis. Et ra
tio: quia ordines angelorum facti sunt rui
nosi per eorum superbiam. Unde vidētes
deum hominem natum: cecinerunt Gloria
in excelsis deo. Uidentes per resurrectio
nem animas liberatas. cecinerunt allelu
ia. Quod fecerunt propter eorum vtilita
tem que in hoc consistebat: ꝙ eorum ruina:
ex hominib⁹ debebat restaurari. Quia ho
mines saluandi intrabunt in locum caden
tium angelorum. Aug. Unde angeli cecide
runt: illuc venturi sunt homines. Secun
do ratione reparationis. Quia homo pec
cauit mortaliter: angelus similiter. Sed ta
men homo reparatur per christi sanguinē
De quo apostolus. p̃. Cor.6. Empti estis p̃
cio magno. Sed quo o Paule: Auro: Ar
gento: Non: sed precioso sanguine. Apoc.1.
Lauit nos a peccatis nostris in sanguine
suo. O priuilegium mirabile. Angelus au
tem: non non est reparatus. O amor dei ad
hominem. Ideo Grego. O mira circa nos
tue pietatis dignatio. Canta. Ex hoc con
clusio hec extrahitur. ꝙ quotiens peccat ho
mo: totiens diuina bonitas. est parata ip
sum suscipere: si reuertat̃. Quam dignita
tem non habet angelus. Unde addit Alber.
ꝙ ⁊ angeli gaudēt de nr̃a ꝯuersione. Primo

q: vident tam gl'iosum fructum sue custo
die. Secundo gaudent qñ vident ex pecca
toribus conuersis suũ adimpleri numerū.
Tertio gaudent: qñ vident in laudādo de
um. tale se hre ꝯsortiũ. Olim quidē lauda
bat deũ natura angelica: sed nunc addita
est natura hũana: ⁊ iō mõ veracit' dici pōt
illud Job.38. Cũ me laudarent astra matu
tina: hoc ptinet ad laudē angeloꝝ. Et iubi
larēt oẽs filij dei: hoc ptinet ad laudē hoīū.
Tertio rōe ⁊c̃. Th.2°. di.9. Homo potest
acquirere ⁊ mereri amplius ⁊ copiosius p̃
mium q̃ angelus triplici ratione. Et ratio
ne difficultatis. que est in homine. ⁊ non
in angelo. Angelus vnico actu consecutus
est premium suum: homo autem reiterat
actus suos. per ieiunium. per vigilias. ⁊ hu
iusmodi. Et ratione longiturnitatis que ē
in homine qui diutius moratur in peniten
tijs: ꝙ non angelus. Et ratione meriti pas
sionis christi. que operatur infinite pro ho
mine ꝙ non facit pro angelo: qui pro illo
non est mortuus. non crucifixus. non deri
sus. O dignitas humana. Ecce quomodo
⁊c̃. In quibus verbis: due sunt vidende
difficultates. Prima quantus sit numer⁹
angelorum. Utrum possit sciri: Ad hoc sūt
due opiniones. Una Th.1.par.q.50.ar.3.
Et in.2.di.3.ar.3. Et Dio.in.4.cele.hierar.
Q' angeli sunt in maxima multitudine.
omnem materialem multitudinē excedē
tes. Et Job.25. Nunquid est nũmerus mi
litum eius: Unde non potest sciri. cum sit
numerus infinitus. Et vt dicit Damas. in
2.dist.3.c.4. Angeli non solum dantur om
nibus hominibus: sed omnibus creaturis
in sua specie. Omnib⁹ equis in sua speciē
⁊c̃. Qui sūt plus: boni an mali: Respon
deo ꝙ boni: vt dicit Tho.p̃.par.q.63.ar.9.
¶ Secunda opinio est Alber.in.2° libro
Compendij Theo.c.de casu locali angelo
rum. Q' chori angelorum diuiduntur in
9. choros. ⁊ quilibet chorus diuiditur in
6666. legiones angelorum. Secundū Al
bertum legio facit angelos.6000. Unde in
in summa.6666. legiones: faciūt trentano
ue millione. noue cento nonanta sei mille.
Scda difficultas. Utrū angelus differat
spē. Una opio Scoti ꝙ non. Alia Thome.
p̃.par.q.50. ꝙ sic: que verior tenet̃. Unus

precedit aliu3 in decuplo pulchritudine. O
nobilitas angeli. Unde patet secundum.
t Ertium dicitur rc. In quo loco col
locantur aie nostre: Rndet Tho.
in. 2°. dis. 9. a. 8. in cor. q. Et Greg. in
hom. de angelorum distinctione. Magister
in. 2. di. 9. Bona. ibidem. q homines assu-
muntur ad ordines angelorum. Et secundum
q plus vel minus habent in merito. supra
vel infra cum angelis collocabūtur. Quia
premia correspondent meritis. Nam infimi
in meritis: erunt cu3 infimis in celo. Medi
ocres cum medijs. supremi cū supremis or
dinantur. In primo ordine angeloru3 po
nuntur virgines corpore et mente. Cu angel
lis ē cognata virginitas: vt Lucia. Agnes.
rc. De quibus Mat. 5. Beati mundo cor-
de: qm̄ rc. In. 2°. ordine archangeloru3:
ponuntur penitentes. qui cum maximis la-
chrymis fleuere sua peccata. De qb9 Mat.
5. Beati qui lugent: qm̄ rc. Asculanus.

Conuien chal lachrymar lalma consenta
Aliochi tristi per la inclusa dolia,
Chel iusto pianto so quanto contenta.

In tertio ordine thronorum. ponūtur mi-
sericordes qui proximo fuerunt pij. De qui
bus Math. 5. Beati misericordes: qm̄ rc.
O auare aperi manum. q2 hi sunt qui te de
bent pducere ad paradisum. In. 4°. ordi
ne dominationum: ponuntur patientes in
tribulatiōibus. De qbus Mat. 5. Beati q
persecutionem patiuntur: propter iustitia3.
Ro. xij. In tribulatione patientes. In. 5°.
ordine potestatum: ponuntur contemplati
ui et boni religiosi. qui regulam et maiorum
suorum instituta seruauerunt. In. 6°. ordi
ne principatuum: ponuntur prelati et perso
ne ecclesiastice. iudices. et officiales qui iu-
stitiam fecerunt. De quibus ps. Iuste iudi
cate filij hominum. Et non per munera. Q2
. xi. q. 3. Pauper. Munera peruertunt iudi-
cia. In. 7°. ordine virtutum: ponuntur v-
tuosi omnibus virtutibus theologicis et car
dinalibus. Que faciant hominem beatum:
et laude dignum. Hiero. Nobilitas summa
est: clarum esse virtutibus. In ordine. 8°.
cherubinorum: ponūtur predicatores et do
ctores: qui verbo et exemplo docuerunt. In
hoc ordine Dominicus. Uincentius. Fran-
ciscus. De quibus Dates. xi. para.

La prouidentia che gouerna el mundo:
Duo principij ordino in suo fauore
Che quinci et quindi gli fusser per guida
Lun fu tuto seraphico in ardore:
Laltro per sapientia in terra fue
Di cherubina luce vno splendore.
Qui duo candelabra fuerunt in mundo.

In. 9°. ordine seraphinorum: ponūtur ar
dentes charitate et amore dei. In hoc sunt
Apostoli. Ioannes bap. Super choros an
gelorum nullus est: nisi maria. Uidete ergo
ne contemnatis rc.

In festo apostolorum Simonis et Iude.

RKopter te
mortificaūr tota die:
estiati sumus vt oues
occisionis. Ad Ro. 8.
Postq̄ natura hu-
mana cecidit ab alti-
dine sue dignitatis sc3
a statu innocentie in miseriam peccati. et q
sensualitas facta est rebellis ratiōi. propter
infectam et corruptam radicem et culpā pri
morum parentum nostrorum: opus est vt
homo laboret in exercitijs bonis. pro acqui-
sitione vite eterne. Un̄ Gn̄. 3. dixit figurate
deus primo hoi. In sudore vultus tui vesce
ris pane tuo: donec reuertaris in terram de
qua assumptus es: q2 rc. Que sententia af
firmatur a Hiero. ad Ctesiphontem. Tepi-
dum discipulum non amat christus. Sed q
vult inquit meus esse discipulus: abneget se
metipsum et tollat crucem suam et sequatur
me. Oportet nos per multas tribulatiōes
introire in regnum celorum. Beati estis cu3
maledixerint vobis homines et persecuti fu
rint. Gaudete et exltate: qm̄ merces vestra
copiosa est in celis. Future vite gloria: pre-
sentis vite incommodis comparatur. Ille.
Et Pius papa. Pius episcopus seruus ser
uum dei Carissimo in xp̄o filio nostro Fede
rico romanorum impatori augusto. salute3 et
apostolicā benedictionē. Oēs qui pie et in
ste viuere volunt. persecutione3 patiuntur.
Odit mūdus getos principes. Raptores.
sanguinarios. oi scelere ingnatos. et infide-
les. vt sui similes amat et diligit. Tu vo q2
mitis

mitis es. vellesq̧ quiete ⁊ bene viuere. mū
do aduersaris. ⁊ mundus tibi aduersabit̄.
Sꝫ bti qui ꝑsecutionē patiunt̄ ꝑꝑ iustitiā.
Jlle. Et Ambro. libro de Abel ⁊ Caym. Si
cut bellator sine armis esse nō pōt: ita nec
virtus sine exercitio. Vñ xp̄s in euangelio.
A diebus Joannes bap. regnū celoꝝ vim
patitur. ⁊ violenti ra. il. Nō dormiētibus sꝫ
vigilātibus pollicent̄ premia. Jlle. Et Dā-
tes super hoc.
Regnum celoꝝ violētia pate.
De caldo amore e diuina speranza.
Qual vince la diuina voluntade.
Et q̄ quis posset terreri: considerata fragi
litate ꝓpria. De qua Geñ. 7. Sensus enim
⁊ cogitatio cordis humani: prona sunt ad
malū. ab adolescentia sua. Considerare hꝫ
illud: quod dicit Aug. in homelia. Opꝰ cuꝫ
fine: merces sine fine. Et apl's Ro. 8. Non
sunt condigne ⁊c̄. Et. 1. Cor. 2°. Oculus nō
vidit nec auris audiuit: nec in cor hominis
ascendit. que ⁊c̄. Apostoli ergo hoc cōside-
rantes: tormenta sustinuerunt ꝑꝑ deum: vt
mercedem consequerētur. iuxta illud Heb.
xi. Operati sūt iustitiam. adepti sunt repro
missiones. Unde dicunt verba assumpta.
Propter te ⁊c̄. Jn q̄bus verbis: volo hodie
disputemus vnā altam materiā satisq̧ cu-
riosam. Que est de ꝓuidentia diuina. Si
deus hꝫ prouidentiā de hoc mundo qui si
nit caris suis euenire tot mala. De illa ergo
tria videbimus mysteria.
⸿ Primum. dicitur oppositionis.
⸿ Secundum. dicitur declarationis.
⸿ Tertium. dicitur responsionis.

P Rimū dicitur ⁊c̄. Dubiū queritur.
Utrū deus habeat curam ⁊ proui-
dentiaꝫ de nobis: ⁊ de hoc mūdo:
Circa hoc: due sunt opiniones. Una dicit
ꝙ non. alia ꝙ sic. ⸿ Prima dicit ꝙ nō. Sꝫ
omnia eueniunt a casu ⁊ fortuna siue fato.
Que opinio fuit antiquoꝝ phoꝝum: vt fuit
Epycurus. Democrytus. ⁊ plures alij. Que
probat intentū suū triplici medio.
⸿ Primo. ratione.
⸿ Secundo. auctoritate.
⸿ Tertio. figura.
Primo ratione: ⁊ hoc duplici. Primo ra
tione diuine sapientie. Secūdo ratione di
uine iustitie. Primo diuine sapiētie. Cō
clusio est philosophi. 1. Meta. Sapientem
ordinare oꝫ: ⁊ nō ordinari. i. regere ⁊ nō re-
gi. Exempli gratia. De patre familias qui
quantum potest debet expellere omnes er
rores: oēs defectus a domo ⁊ familia sua.
Et rex in regno suo debet malos expellere:
furcas plantare. Quia vt Augu. 4°. de Ci
ui. dei. c. 4°. Remota deniq̧ iustitia quid
aliud sūt regna: nisi apta latrocinia: Que
sententia verificatur. C. de episcopali audi
entia. l. Humanuꝫ. Et. C. de legatis ⁊ fidei
cōmis. l. 1. A sapiente omnia bene gesta esse
intelliguntur. Ad propositūꝫ. Deus hoc nō
facit. Quia videmus tot errores. tot defe-
ctus. tot mala. tot peccata fieri in mundo.
Unde oportet de tribus vnum dicere aiūt
isti philosophi. Aut ꝙ deus non potest re-
mouere huiusmodi defectus. Et sic non est
omnipotens. Aut non vult: ⁊ sic est causa
peccati. Quia vt dicitur Dis. 86. c. Facien-
tis proculdubio culpaꝫ habet: qui quod po
test corrigere. negligit emendare. Scriptū
quippe est. Non solum qui faciunt: sed etiā
qui ꝯsentiunt facientibus: digni sunt mor-
te. Aut nescit: ⁊ sic ē ignorās. Sꝫ ista nō sūt
ponenda in deo. Primo ꝙ non possit: q̄ est
omnipotens. Jn ps̄. 144. Omnia quecūq̧
voluit ⁊c̄. Et alibi. Dixit ⁊ facta sūt. Et Be-
da in homelia Zachei. Que ipossibilia sūt
apud hoies: possibilia sūt apud deum. Se-
cundo ꝙ non sciat: cum sit sapientia infi-
nita. ps̄. Omnia in sapiētia fecisti. Ad Ro.
8. O altitudo diuitiarum ⁊c̄. Tertio ꝙ nō
velit: cuꝫ sit causa nostri boni. Qui vult om
nes saluos fieri inquit apostolus. Sꝫ ista
non sunt ponenda in deo. Et ꝙ non tollat
hos defectus: hoc non est quia non possit:
⁊ non velit: ⁊ non sciat. Sed quia eius pro-
uidentia non se extendit ad ista inferiora:
sed omnia eueniūt a casu ⁊ fortuna: a casu
⁊ fato. Jntelligendo fatum dispositioneꝫ si
derum. sub qua quis est conceptus vel na-
tus: vt dicit Tho. 2°. dis. 39. Unde Job. 22.
Nubes latibulum eius: ⁊ circa cardines ce
li perambulat: nec nostra cōsiderat. E si nō
fin paza da li copi in gioso: inquit el nostro
lumbardo. Vñ pꝫ prima ratio huius ⁊c̄.
⸿ Secunda ratio est diuine iustitie. Justi
tie distributiue conuenit: reddere vnicuiq̧
ꝙ suum est. A canonistis. xij. q. 2. c. Cū de-

notissimam. Summum in rebus bonum est iustitiã colere: ꝛ sua vnicuiqꝫ iura seruare. Et Insti. de iustitia ꝛ iure. l. Iustitia. Iustitia est ꝯstans ꝛ perpetua voluntas ius suũ vnicuiqꝫ tribuens. Et Asen. libro. 2°. c. 5.
Iustitia non e altro al mio vedere
A ciascuno tribuendo sua rasone
Che fermo ꝓposto ꝛ perpetuo volere.
Sed hec iustitia non videtur esse in deo: quia non reddit secundum merita ꝛ demerita. et bona bonis: ꝛ mala malis: vt dicitur. C. de officio rectoris prouincie. l. Ut virtutuz. Et . C. de statuis ꝛ imaginibus. Boni sunt remunerandi: mali ꝟo puniendi. In. 4°. eth. Honor est exhibitio reuerentie: in testimonium virtutis. In eodm. Solus bonus est honorandus: secundum virtutẽ. Et per oppositũ: malus nõ. In. 4°. eth. Prauus nõ est dignus honore. In presentiarũ vero mali prosperantur. boni deprimuntur: Qui sunt cõiter qui sublimantur ad aliqua officia: Ad dignitates: Ad honores: Mali. ꝑuerni. prophani. Si vacat aliquod beneficiuz: pro nephas accipitur. In presentiarum sententia Salomonis Prouer. x. fallitur. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter. Immo ambulat insipienter. Per che chi pegora se fa ꝛc̃. Unde Iere. admiratꝰ. c. xij. Quare via impiorum ꝓsperatur: Bene est oĩbus qui ꝑuaricantur ꝛ inique agunt. Plãtasti eos ꝛ radicem miserunt. proficiũt ꝛ faciunt fructuz. O bone iesu. O dio soprano. Si iustus es: quare vsurarius. dissipator pupillorum. viduarum. orphanorum viuunt sub celo: Quare ꝯcubinarius: Quare amici tui tribulantur: Deridentur: Trunphantur: Non est dicendũ quod non sis iustus. Sz quia non extendit se ad ista inferiora: prouidentia tua. Ex hac ratione dixit Epycurus. De quo Lact. in. 3. c. 17. Uidebat Epycurus bonis aduersa semper accidere. paupertatem. labores. exilia. carorum. amissiões. Malos contra bonos esse: augeri potẽtia. honoribus affici. Uidebat innocentiã minus tutã: scelera impune cõmitti. Uidebat sine delectu morum. sine ordine ac discrimine annorum seuire mortem. sed alios ad senectutem peruenire. alios infantes rapi. alios iam robustos interire. alios in primo adolescentie flore immaturis funeribus extingui: in bellis potius meliores ꝛ vinci ꝛ perire. Maxime autem cõmouebatur: homines in primis religiosos grauioribꝰ malis affici. His autem qui aut deos oino negligerent. aut non pie colerent: vel minora incõmoda euenire vel nulla. Ipse etiaz tẽpla fulminibus conflagrare. Cum hec igitur cogitaret Epycurus: earum rerum velut iniquitate inductus. sic enim causam ignorãti videbatur: existimauit nullam esse prouidentiam. Ille. Et sic patet rationibus quomodo non videtur ꝛc̃. ¶ Secundo probatur auctoritate. Et hoc triplici auctoritate.

P°. diuinali. 2° paganali. 3° phicali.

Primo diuinali Iob. 21. Quare impij viuunt. sublimati sunt: ꝯfortati sunt diuitijs: Et Abacuh. p°. Usqꝫquo domine clamabo ad te: ꝛ non exaudies: Uociferabor. ad te vim patiẽs: ꝛ nõ saluabis. Quare nõ respicis cõtemptores: ꝛ taces conculcante ipso iustiorem se: Unde patet prima. Secundo paganali. Ouidius libro Tristium. Ratio fatũ vincere nulla valet. Tullius lib. 1°. de diuinatione. Fato omnia viuunt. Iuuenalis libro. 3°. satyra prima. Seruis regna dabunt: captiuis fata triumphos. Quintilianus in Declamatiõibꝰ. Fato viuimus: ꝯualescimus. morimur. Unde pz secunda auctoritas. Tertio auctoritate philosophicali. Cõmen. Auerois. xi. Meta. Intellectus diuinꝰ vilesceret: si minima nature attenderet. Et Boe. 1°. de ꝯ. loquẽs phie d.
O stelliferi conditor orbis.
Qui perpetuo nixus solio
Rapido celum turbine versas.
Omnia certo fine gubernas
Solos hominum respuis actus.
Merito rector cohibere modo:
Nam cur tantas lubrica versas
Fortuna vices: premit insontes
Debita sceleri noxia pena.
Latet obscuris ꝯdita virtus
Clara tenebris. iustusqꝫ tulit
Crimen iniqui. Ille.
Huius opinionis fuerũt Parmenides. Simonides. ꝛ manichei. De quibus. 24. q. 3. c°. Quidã aũt heretici. qui aiebant principiũ esse diabolũ. De quo Io. 14. Uenit. n. princeps ꝛc̃. Et bonũ. i. deũ. Uñ pz auctoritate.

Tertio figura vtriusqꝫ testi. Prio vt dicitur

dr̄.4.Re.6. Benadab rex Syrie dū Sama
riam opprimeret:ad tantā miseriam dedu
xit:vt mr̄ ,pprium filiū comederet.Et ibi ca
put asini fuit venditū.80.argenteis.Si in
te erant ꝓuidentia o dio ꝛc̄. Preterea in
nouo.Math.8.De xp̄o ascēdente in naui
culam cū discipulis.cepit dormire:cūq; na
uis periclitaretꝰ fluctibus:ceperūt clamare
apl̄i. Dn̄e dn̄e salua nos:perimus.Ipse ꝗ̃
lqnit euāgelista dormiebat.Moralr̄.Istō
mare denotat mundū:vbi est nauis aīe no
stre. Vere mare:qꝛ amaꝝ in principio.i me
dio.amarissimū in fine.In quo tot mala.
tot piuria.tot blasphemie.tot odia.perpe
trantꝰ.Fides xp̄ianoꝝ quasi ad nihilū deue
nit.Ubi est cultus diuinus. O regnū greco
rū.O Constātinopolis. O Capha.O Ni
groponte.Ubi estis:In manu turchi.Ubi
non est religio dei.Non celebratur officiū.
Ecclesie dei sunt muschie turchoꝝ.Ubi est
ꝓuidentia diuina:Un̄ Hiero.ad Eliodo.
Horret aīus.nr̄oꝝ tp̄uꝫ ruinas ꝛ mala ꝓse
qui.Uiginti ꝛ eo āplius anni sunt.ꝙ inter
Cōstantinopolim ꝛ alpes iulias.cotidie ro
manus sanguis effunditꝰ.Scythiam.Thra
ciā.Macedoniā.Datiā.Dalmatiā.cūctas
q; pannonias.Gottus.Quadus.Alanus.
vastāt.trahūt.rapiūt.Quot matrone.quot
ꝟgines dei.ꝛ ingenua nobiliaq; corpa:his
bellis fuere ludibrio:Capti p̄sbyteri.infe
cti ep̄i subuerse eccl̄ie.Ad altaria xp̄i.sta
bulati equi:martyꝝ effose relige.Ubiq; lu
ctꝰ.vbiq; genitꝰ.ꝛ plīma mortꝭ imago.Ille

s Ecundū principale ꝛc̄.Tho.i.p.q.
22.ar.2°.In.1°.snīaꝝ dis.39.a.2°.
In.3°.li° cōtra genti.c.72.Nicola
us ꝺ lyra sup̄ Job.c.22.Circa diuā ꝓuidē
tiaꝫ.4.fuerūt opīoes sāmose.Quidā posu
erūt nullo mō esse ꝓuidētiā in p̄nti vita:sꝫ
oīa casu ꝯtingere.Que ꝑositio fuit ꝗ̄si oīuꝫ
phoꝝ antiq̄ꝝ.Quidā alij posuerūt deū h̄re
ꝓuidentiā solū de substātijs incorruptibi
libus ꝛ supioribus:nō āt de iferioribus ꝗ̄
subiacēt corruptiōi.Et si pur habebat ꝓui
dentiā:hoc erat i vniuersali. Rō coꝝ erat.
Qꝛ itellectus diuinus vilesceret.si talia de
terminate ꝛ impticulari cognosceret . Un̄
negabant deū habere ꝓuidentiā determi
natam ad ista inferiora particularia ꝛ cor
ruptibilia.Quidā alij posuerūt duos deos,

Unum bonoꝝ habere prouidentiam.s.pri
maꝫ causam deum.Alium maloꝝ.s.diabo
lum habere curam de istis inferioribus ꝛ in
fimis.Que opinio est doctoꝝ catholicorū
que est vera.Qui posuerunt oīa subiacere
diuine prouidentie.Sap̄.8.Attingit aūt a
fine vsq; ad fineꝫ fortiter:ꝛ disponit omnia
suauiter. Et.xij. Non est alius deus ꝗ̄ tu:
cui cura est de omnibus . Et ecclesia canit
in introitu misse dn̄ica.21.post festū trinita
tis.In voluntate tua domine vniuersa sūt
posita : ꝛ non est qui possit resistere volun
tati tue.Tu enim fecisti omnia.celum ꝛ ter
ram ꝛ vniuersa que celi ambitu continen
tur.Dominus vniuersoꝝ tu es.Qꝛ oltra.
Si curam habet de omnibus:cū sit iustus:
cur permittit bonos tribulari ꝛ malos pro
sperare:Respondeo ꝙ ipsa diuina ꝓuidē
tia hoc facit quadruplici rōe.vt aiunt doc.

¶ Primo.ratione cōmutationis.

¶ Secundo.ratione preseruationis.

¶ Tertio.ratione exemplificationis.

¶ Quarto.ratione augmentationis.

¶ Primo ratione ꝛc̄. Una est maxima in
theologia qꝺ non est hic adeo bonus qui
aliquādo non peccet:excepto christo ꝛ eiꝰ
matre. Aut mortalr̄ aut venialiter.Eccl̄s.
7.Nō est homo q faciat bonū ꝛ nō peccet.
Prouer.20.Quis pōt dicere mundū ē cor
meū:ꝛ purus sum a peccato:Et.i.Joā.3°.
Si dixerimus qꝛ peccatum non ꝛc̄.In Au
tētico de monachis.§.Triēnij.Natura hu
mana:labitur ad delicta.Et.xij.q.i.c. Ois.
Ois etas ad malū prona est.Ad propositū
nr̄m.In paradisuꝫ nullus ingreditꝰ sine pu
ritate vite.Apoc̄.13.Sine macl'a.n.sunt ꝛc̄.
Contra illos stultos:de macula Bernardi
de ꝯceptione.Un̄ necesse ē:vt de pctīs suis
purgentꝰ.aut hic aut i purgatorio.vbi sunt
pene atrocissime ꝗ̄ supant oēm huiꝰ seculi
penā. Et qꝛ ꝑꝑ̄ssimꝰ deꝰ aliq̄s diligit peculi
ari amore:iō ex magna sua ꝓuidētia pur
gat eos a pctīs suis:p̄ntibꝰ tribulatōibus.
Infirmitatibꝰ.penurijs.ꝑsecutōibꝰ:ne cru
cientꝰ postea in penis purgatorij.Un̄ Aug.
dicebat.Dn̄e hic vre.hic seca:vt in etnū ꝑ
cas.Un̄ hō murmurare nō dꝫ cōtra deū di
ꝑꝫ esse ptialē:qꝛ hoc agit vt ipsū ꝑ̄seruet a
penis purgatorij:ꝛ purget hoieꝫ a pcīs cō
missis. Quapropter videmus plures suos

vel in presēti vita. mala morte mori: quoad
corpus. Quod quidem ab optimo deo fa/
ctū fuit: vt electi hic purgarent̄ ꝑ culpis cō
missis suis. Exēplis pz. In scriptura .3. R.
13. De scō ꝓpha noie Semeia q fuit missus
a deo ad Jerobōā: ad ipm rephendendū de
idolatria. Sed domū reuertēs pacto offōr
in via strāgulatus est a leone. Qꝛ hūs p̄ce
ptū a deo ne in via biberet aut comederet:
sz deo iobediens. fuit occisus. Sup q̄ dicit
Nicolaus de lyra. Qd pcm̄ iobedientie: ex/
piauit morte corꝑali. Ille. Glo. Quā dure
puniturus est deus peccata grauia iniquo
rum: qui pena mortis puniuit peccatum le
ue sancti hoīs: Ille. Preterea aliud in vi
tis patrū de heremita qui in deserto ꝑ an/
nos .70. fuit in maxima austeritate. īfirmus
ad mortē: misit discipulū in ciuitate ꝑ me
dicinis. Qui reppit quēdam vsurariū mor
tuum: q cantantibus p̄sbyteris Subueni/
te sancti dei. Gran mercez a glorian boca de
ro. In manu diaboli ē. Dū predicarē Mu
tine: qdam demoniacus sub altare sācti ge
miniani adiuratus fuit de multis: iter alia:
quare non vexauit illū iam per tres dies.
Respōdit. Qꝛ associamus quēdā pricipez
in iferno cum tripudijs ⁊ honore. Ad ꝓpo
situm. Discipulus reuertens ad domū rep
perit patrem suū a leonibus totum lacera/
tum. Cepit contra diuinam prouidentiam
clamare: ⁊ ipsum partesanuz. Dicens ꝙ ille
vsurarius cum honore ⁊c. Affuit angelus
dicens. Non mireris: qꝛ vsurarius hic suuz
recepit premium pro paucis bonis: quia. s.
cum honore ad sepulchrum defertur. San/
ctus autem iste pro culpis leuibus punitus
est hac morte. Unde purgatus est ⁊c. Pre
terea aliud exemplum. Quidam heremita
fuit qui in corde suo admirabatur de diui/
na prouidentia. cum boni tribularentur: ⁊
mali ⁊c. Angelus autem missus est illi: vt
ei declararet diuina iudicia. Sequere inqt
me frater mi. Conduxit senem ad domum
cuiusdam heremite quem inuenerunt lace
ratum a leonibus. Admirans heremita su
per hoc. Dixit ei angelus. Uidisti primum
iudicium: veni ad scdm. Duxit eum ad ali
um senem cuius domus erat sita supra ma
re: ipsum precipitauit in mari ⁊ mortuus ē.
Cum senex iste fugere vellet: tenens ipsum
dixit illi. Uenias ad tertium. Uenerunt
ad domum cuiusdam militis: qui eos rece/
pit in nocte gratiose. Mane aūt facto: duz
puer huius militis eis viā ostenderet: pre/
cipitauit ipsuz in aqua ⁊ mortuus est. An/
gelus omnia ista declarauit. Primus here
mita a leonibus laceratus ⁊c. Longo tēpo
re martyriū affectauit ⁊ deus ipsuz exaudi
uit: qꝛ mori permisit ipsum tali morte qua
volebat. Secundus heremita quē precipi
taui: saluus est. Quia si superuixisset: iterū
ad seculū redire volebat. O quot sūt q ci
to moriuntur ⁊ bene. Qꝛ si vitā haberent
prolixaz: plura mala facerēt. Unde Sapiē/
tie. 4. c. Raptus ē ne malitia mutaret intel
lectū eius. Tertius. s. illius militis precipi/
taui filium: qꝛ anteꝗ̄ ipsuz haberet erat li/
beralis: modo effectus erat auarus. O q̊t
sunt de istis. Unde ipsuz occidi: vt ille ⁊c.
Iste autē edificatus: deū glorificauit de ta
li visione angelica. Unde Petrus rauē. in
s̄mōe. Ideo te punit: vt eterne mortis eua/
das interitū. Et sic patet prima rō: quare
boni tribulantur: vt. s. preseruent̄ a penis
purgatorij ⁊c. ¶ Secundo rōne ⁊c. Cōclu/
sio est Thome in. 22. q. 136. ar. 1. Qd patien
tia in aduersis. maxime ē custos omnium
virtutū. conseruans bonū rōnis. Assimila/
tur herbe hyrundle. que quādo non est bo/
na ⁊c. Comeditur com el cugiar de la ra/
bia ⁊c. Ugo de sancto victore. 4. li. de ani/
ma. Quosdā sciens deus in multis pecca/
re posse: flagellat eos in infirmitate ne pec
cent: vt eis vtili⁹ sit frangi langoribus ad
salutem: ꝗ̄ remanere incolumes ad dam/
nationem. O quot mala committerentur:
nisi essent tribulationes huius mundi. Et
ratio est: quia prosperitas huius mundi ē
causa obliuionis ꝓpe salutis. ⁊ omniū ma
lorum. Deutero. 33. Incrassatus est dilectis
mens ⁊c. Et. Q. Curtius. Fragilitatis hu/
mane: nimia in prosperis obliuio ē. Et. T.
Liuius li° 2° de bello punico. Ferme enim
fit: vt secunde res negligentiam creent. Ex/
perientia patet. Annis elapsis in dominio
Brixiensi. O ꝗ̄ti balli. O ꝗ̄te feste ꝑ vil/
las ⁊ castra de piu piaseri ⁊c. Sz postꝗ̄ sē
serīt bella ducis calabrie dimiserīt oia. Tri
bulatio ḡ ē cā bonoꝝ. Exēplis pz. Primo de
Paulo. 2. ad Cor. 12. Qui sepe orauit dñm
pro remotiōe

pro remotione stimuli carnis. Dicit Beda.
Si Paulus hac tentatione caruisset: fuisset
de numero reproborũ. Et de Martha que
.xij. annis fluxum sanguinis sustinuit: vt di
cit Amb. Que infirmitas: ipsaz custodiuit
a peccatis. que non custodierũt Magda.
que fuit i croceis: ⁊ mere. rix ⁊c̃. Et Dauid
in tribulatione positus ab emulo suo San
le: semper fuit bonus. Unde de seipso dice/
bat. Canta versum. Tribulatio ⁊ angustia
inuenerũt me. mandata tua meditatio mea
est. i. cã tue meditationis. O quid dicemus
de Job: Qui habuit. 7. filios ⁊. 3. filias. ei⁹
possessio fuit septem millia ouium. 3. millia
camelorum. quingenta iuga bouz. quingen
te asine: ac familia multa nimis. Que oia
abstulit deus. Et per demonem ipsum tribu
lauit. qui Job tria mala intulit. Primo in
sba. 2° in filijs. 3° in persona sua. Et mu/
lier que ipsum deridebat d. Benedic deo ⁊
morere. i. maledic. Tñ gratias in omnibus
egit dicens. Dñs dedit. dñs abstulit ⁊c̃. Sit
nomen dñi benedictum. Ex his oibus dicit
al. 10. c°. Uisitatio tua custodiuit spũz meũ.
Super quo Hiero. in epl'a ad Paulaz. Re/
spice Job o Paula q̃ta sustinuit: ⁊ videbis
te nimium delicatam. Ecce qũo tribulatio
est cã bonorum. In quibus verbis. talis po
nitur conclu°. Quod homo non tribulatus
est in pessimo statu damnationis. Et per op
positum: in statu saluationis. Probatur au
ctoritate: ⁊ exemplis. Primo auctẽ. Grego.
li° moral'. Continuus successus reruz tempo
ralium: eterne damnationis est indicium.
Apoc. 3°. Ego quos amo: arguo ⁊ castigo.
Et Prouer. 13. Qui parcit virge. odit filiũ:
qui autem diligit. instanter erudit. Heb. xij.
Quem eniz diligit dominus castigat: flagel
lat aũt omnem filium quem recipit. Quod
si extra disciplinam estis. cuius participes
facti sunt oẽs. ergo adulteri ⁊ nõ filij estis.
Super quo Aug. Si exceptus es a passio/
ne flagellorum: exceptus es ab amore filio/
rum. Et Lac. in. 5. li. c. 23. Deus hoies pro li
beris habet: sed corruptos ⁊ vitiosos luxu/
riose ⁊ delicate patitur viuere: q2 nõ putat
emendatione sua dignos. Bonos aũt quos
diligit castigat sepius: ⁊ assiduis laboribus
ad vsum virtutis exercet: nec eos caducis
ac mortalibus bõis corrumpi, ac deprana/
ri finit. Unde nemini debet mirum videri:
si pro nostris sepe delictis castigemur a do.
Immo vero cum vexamur ac premimur.
tunc maxime gratias agimus indulgentis/
simo patri. qui corruptelaz nostrã non pati
tur longius procedere: sed plagis ac verbe
ribus emẽdat. Ex quo intelligimus nos do
esse cure: quoniã cum peccamus: irascitur.
Ille. Scdo: exemplo Cosme de medicis:
qui habens podagras: cum filijs Lauren/
tio ⁊ Julião dicebat eis. O filij mei. Si nõ
essemus in infirmitate: cecidissemus i mul/
ta peccata. Eccl'i. 31. Infirmitas grauis: so/
briam facit animã. Patet secunda ratio.
¶ Tertio ratione ⁊c̃. Ut exemplum no/
bis det q̃ sine his tribulationibus nõ pos/
sumus ingredi paradisum. Et sicut miles
non recipit palliũ nisi per prius giostret vi
riliter: vt dicitur. C. de his qui non expletis
stipendijs. l. 2. li. x. Stipendiũ quod promit
titur militibus nõ debet solui: nisi finita mi
litia. Ita seruo dei non dat coronã: nisi mi/
litauerit prius in presenti seculo. Unde a/
postolus. 2. Thi. 2. Nõ coronabitur: nisi q
⁊c̃. Actuũ. 17. Per multas tribulatiões: oz
nos introire in regnũ dei. Et christ⁹ dixit fi/
lijs Zebedei Mat. 20. Calicem qdez meuz
bibetis. Et Hiero. ad Eustochiuz. Quis sã
ctorum sine certamine coronatus est: Abel
iustus occidit. Abraam vxorẽ periclitatur
amittere. Et ne in imensum volumen me ex
tendam: quere ⁊ inuenies singulos aduer/
sa perpessos. Salomon solus in delitijs fuit
⁊ forsitan corruit. Et Aug. in lib. solilo. Ue/
nale habeo. Quid domine: Regnũ celorũ.
Quo emit: Paupertate regnũ. dolore gau
diuz. labore requies. ignominia gloria. mor
te vita. Ille. In huius figuram Exodi. 14.
Dñs ꝯduxit populũ suum in terra ꝓmissio
nis per terrã petrosam: ⁊ spinosaz. Et Aug.
in lib. 5. de Ciui. dei. c°. xij. ponit q̃ romani
fecerunt duo templa honoris ⁊ virtutis: ita
contigua vt nullus posset ingredi templuz
honoris: nisi per templuz virtutis. Morali
ter. Duo templa: est presens vita ⁊ futura:
sed in templũ honoris vite eterne. non pos
sumus ingredi nisi prius gradiamur p tẽ/
plum virtutis. Preterea Catherina senẽ/
sis petiuit coronam de spinis: vt in alia vi/
ta haberet de rosis. Qui hic paradisum ha

bet:in alio de necessitate habebit infernuz.
Post placebo. Sequit. Heu me. Et qui hz
il lado plus de Bastoni:z minus de dina-
r..el zogo e suo. In proposito. Qui plus de
Bastonate e tribulatione. Exemplū Petri
martyris cui in cella oranti appuit beata
vgo comitata duabus puellis sanctis. Cū
loquerent cuz Petro martyre audite sunt
a fratribus circunstātibus. Accusatus est
priori q feminas in cella haberet. Ob hoc
concluserunt eū in cameram. Cū conquere
retur de innocentia sua crucifixus eū allo-
cutus est dicens. Et ego petre qd feci? Enu
mera hic totam vitam xpi. Qui de celo de
scendit. Qui natus i presepio. Qui miracu
la. Qui infamatus. Et ego petre quid feci?
O iesu morto. O iesu batuto. ¶ Quarto
rōne zc. Augmentantur sanctoꝝ merita in
celesti palatio. Unde sancti cupiebant:tri-
bulari:z gloriabātur in his. Ad Ro.5. Glo
riamur in tribulationibus. Et.2.ad Corin.
xij. Libenter gloriabor in infirmitatibus
me.zc. Quare hoc? Glo. Quia per tribula
tiones xpo assimilāur: cui assimilari ē ma-
gna gloria. Eccli.18. Magna est gloria:seq
dnm. Super quo glo. Magna est glia spō
se.assimilari sponso. Nihil gloriosius repu
tat:q̄ xpi portare opprobriuz. Et sic patet
secundum.

Ertiuz dicitur zc. Rndet doctor pa
c radisi Tho.i.p.q.22.ar.2. Cū de9
sit vniuersalis puisor totius entis
ad ipsius prouidentiā pertinet vt permit-
tat aliquos defectus esse in rebus:ne impe
diat bonū vniuersi perfectū. Si.n.oia ma-
la impedirent:multa bona deessent vniuer
sa. Si nō esset occiso aialium:non esset vita
leonis. Non esset patia martyꝝ:si non esset
persecutio tyrānoruz. Ille. Prattica. Quia
vt dicit phs.x.eth. Bonū quāto cōmunius
tanto melius. Si non fuisset ade peccatuz.
nec xpi incarnatio:per qsis natura' huma-
na eēt priuata xpi z matris psitia. Alber.in
sequentijs. Nec abhorres peccatores. sine
qbus nunq̄ fores. tanto digna filio. Si nō
fuisset iude peccatū. nec christi mors:p con
sequens nec sancti essent in patria. z celoꝝ
apta ianua. Si nō fuissz Decius:nec Lau
rentius. Si non fuisset Nero nec Petrus
aut Paulus martyrizati. Unde pretor su-

spendit latronem:ne bonum cōe contami-
netur. Ecclesia tolerat meretrices:vt euitet
maiora mala:qbus amotis sequerentur.
Quot fratres haberent rem cuz sororibus?
Quot consobrini cū consobrinis? Nisi eēnt
iudei qui vsuras darēt: quot essent xpiani
qui hoc facerent? Ideo deus vt dicit Tho.
cum sit vniuersalis prouisior ptinet vt ali-
quos defectus permittat ne impediat bo-
num vniuersi perfectum. Ad prouisorez ve
ro particularem non decet permittere ma-
lum quantuz potest:vt auctoritates supra
allegate dnt. Oportet sapientē ordiare zc.
Ad secundū.q2 iustus:non tñ punit ma-
los.aut premiat bonos. Respōdet Tho. q
verum est. Iustitia dei in psitiaruz dormit.
Si non punit malos:aut premiat bonos in
presenti:ergo in alia vita. Auctoritate pro-
batur Hieronymi ad Eusto. Difficile imo
impossibile est vt z presentibus z futuris qs
fruatur bonis:vt z ventrem hic z ibi mentē
impleat. vt de delicijs ad delicias transeat.
z in vtroq3 seculo gloriosus appareat. Exē
plum diuitis z laçari Luc.16. Unus tripu
diabat in presenti:nec p suis demeritis pu
niebatur. Alius pauper:nec pro suis meri-
tis premiabatur. Tamen post mortē vnus
damnatur. alius factus est saluus. Fili in-
quit Abraam:recordare q2 recepisti bona
in vita tua:Lazarus similiter mala. Unde
pz responsio ad zc. Legendam sanctorum
dic breuiter tuo modo.

¶ In festo omniū sanctorū. De gloria san
ctorum. vel de gloria paradisi.

Erces ve-
stra copiosa est in celis.
Mat.5. ¶ Dal fiume
di eloquentia e pelego
aureo Publio Corne-
lio Scipiōe niuna ma
çore victoria o piu singulare triūpho esser
si diffinina:excepto che lhomo veduta la p
sente vita non esser felice e beata:ma sotto
posta a molti miserie e calamita:quāto ne
inducano il celere monimento e dominio
deli speri

deli speri eťni: suspirasse a quelli eterni beni dela beata vita. Impo si come vole el philo pho in. 8. eth. Natura maxime fugit triste. ⁊ appetit delectabile. Et in li° de bona for tuna. Appetitus naturalis: naturaliter tē dit in bonum. Quod quidem bonum ab oi bus desiderať. In. i°. eth. Bonum est quod omnia appetunt. Et Diony. 4°. de diuinis nominibus. Pulchrum ⁊ bonum: omnia de siderant. Istud autem bonum: maxime est vita beata ⁊ nostra beatitudo. in qua erit perfectio omnium bonorū. Unde Boetius. 3°. de Con. Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus. Sed cir ca hanc beatitudinem plures philosophi errauerunt. Quidam posuerunt eam in bo nis corporis: vt Epycurus cum suis sequa cibus. Quidam in comestionibus: vt sarra ceni. ⁊ mauri. Quidam in diuitijs. In quo rum persona Dauid loquitur. Beatum di xerunt populum cui hec sunt. Sed has opi niones ostendit falsas ipse Dd. d. Beati q habitant in domo tua domine. Que sentē tia per Ber. affirmatur super Can. O bea ta regio paradisi. o regio deliciaꝝ: ad quā suspiro de valle lachrymarum. Ubi sapien tia sine ignorātia. Ubi memoria sine obli uione. Ubi intellectus sine errore. Ubi ra tio sine obscuritate fulgebit. Beati qui ha bitant ibi: ⁊ laudabunt deum in secula se culorum. Ille. Et philosophus in. x. ethico. Speculum veritatis. i. cognitio veritatis: ē ipsa felicitas. De qua cognitione Joā. 17. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū verum deum: ⁊ quem misisti iesum christū Quam petebat Philippus di. Joan. 14. Domine ostēde nobis patrem: ⁊ sufficit no bis. Quia vt dicit Aug. Uisio est tota mer ces nostra: qua nos implebit cū vultu suo. Quod bene vulgares poete locuti sunt.

Al padre. al fiol. al spirito sancto
Comēça gloria tutto el paradiso.
Tal che mi nebriaua el dolce canto.

Petrarcha in triumpho diuinitatis.

Beati spiriti che nel summo choro
Si trouaranno o troua in tal grado:
Che fia in memoria eterna il nome loro.

Sancti ergo talem cogitantes gloriā: ope rati sunt bona: pro quibus merces ei data est. Merces vestra ⁊c. In quibus verbis d gloria sanctorū ⁊ paradisi erit sermo. Ubi tria videbimus. Sermonem habes Feria 2. pasce charti. 129.

¶ In cōmemoratione defunctorum. De suffragijs.

Misereminí mei. miseremini mei: saltē vos ami ci mei. Job. xix. ¶ Ad lau dem. cōmendationem. ⁊ pre conium illius soprane ⁊ al te iustitie distributiue summi dei: cōuenit: premiare illos qui amore suo laborauerit. ⁊ rebelles secundum exigentia merita pu nire. Hec est aurea sententia diuini Diony sij in. 4. de. di. no. c°. 8. Oportet autem vide re in hoc vero existentem veram iustitiam. qꝫ vnicuiqꝫ tribuit secundum vniuscuiusqꝫ existentium dignitatem. Et cythareda mo dulante Dauid in ps. Duo hec audiui: qr potestas dei est. ⁊ tibi domine misericor dia: quia tu reddes vnicuiqꝫ secundū ope ra sua. Et Matth. Reddet vnicuiqꝫ se cundum opera eius. Et. i. Corin. 3. Unus quisque propriam mercedem accipiet. Et Apoc. vltimo. Ecce venio cito. scilicet ad iudicium: ⁊ merces mea mecum est: redde re vnicuiqꝫ secundum opera sua. Secun dum sententiam Augustini in decretis. 13. q. 2. c°. Tempus in Glo. Tres sunt differē tie personarum. que ab hac vita exeunt. Quidam sunt valde mali. Quidam valde boni. Quidam mediocriter mali. ⁊ medio criter boni. Primi sunt damnati: ille dolen tes anime a celesti patre propter sua teme rita reprobate. que sunt in illo tetro bara tro inferni clause. pro quibus nullum suf fragium alicuius mortalis. potest valere. Job. 16. In inferno nulla est redemptio. Et Augustinus. Si scirem patrem meum esse in inferno: non plus orarem pro eo: qꝫ pro diabolo. Et Dionysius i. 6. celestis hierar. Summus sacerdos pro imundis non orat. quia in hoc auerteretur a diuino ordine.

In eodem. Diuinus sacerdos pro mortu-
is orans: pro illis orat qui sancte vixerũt.
Quidam sunt valde boni. Pro ijs non est
orandum. Extra de cele. mis. c. Cũ marthe
Iniuriã facit matyri: q orat p mr̃e. Quidã
mediocriter sũt: q sũt in purgatorio. pro ijs
bñ faciendum est. Qui dicunt Miseremini
rc̃. De suffragijs tria videbimus in presẽ-
tiarum. Hunc sermonem habes in quadra
gesimali char. 81.

¶ In festo sancti Martini episcopi. De vi
ctoria suispfias.

Ecce sacer-
dos magnus: qui ĩ die
bus suis placuit deo.
Eccl'astici. 44. ¶ Nul
la res qualis sit inter-
clusa intra speras cele
stes: cum tanta cura ꝛ admiratione respici
tur ꝙ humana operatio. mediãte qua fra
gilis ꝛ caduca natura hominis a statu lu
brico ꝛ transitorio. cõmutatur iñ statũ eter
num. Nec hic stupor mẽtis iam sine ratio
ne habet originem. Conciosiacosa ꝙ influẽ
tia celi. preparatio elementorum. dispositio
terre habent producere varios ꝛ ita mira-
biles effect[9] non perho se permutant a cõ
suetudine. nec ab instinctu qualem semper
naturalter continuerunt. Sed homo qui
sua proprietate mortalis. terrenus. ꝛ labil'
constitutus: per suam solam operationem
conuertit se in stabilem: imortalem. ꝛ cele
stem. Ubi discurrens per omnes res: que
possunt a nobis possideri. sola virtus intelli
gitur illam esse que nos constituit in statu
digno omni laude ꝛ honore. Unde Plau-
tus in Amphitrione. Uirtus in se habz om
nia. Hec est que facit hominem deum. In
7. Eth. Homines dicuntur dij: propter vir-
tutis excellentiam. Ab hac ergo eximia ꝛ
singulari virtute: nascitur premium hõis.
Quod s̃m phm. 4. Eth. est honor ꝛ gloria
que est hominibus attributa. aut in vita.
aut in morte. Unde Lactan. in li[o] de ira
ad Donatum. c. 24. Non faciunt beatum
vitiose ac mortifere voluptates: nõ opulen-
tia libidinum incitatrix. non inanis ambi
tio. non caduci honores: quibus illaquea-
tus aĩus hũan[9] ꝛ corpĩ mãcipatus eterna
morte damnatur: sed sola innocentia sola
iustitia. cuius legittima ꝛ digna merces est
imortalitas: quã statuit a principio de[9] sã-
ctis ꝛ incorruptis mẽtibus: que se a vitijs
ꝛ ab omni labe terrena: integras inuiola-
tasqꝫ conseruant. Huius premij celestis ac
sempiterni participes esse non possunt: qui
fraudibus. rapinis. circũscriptionibus con
scientiam suam polluerunt: quiqꝫ iniurijs
hominum nefarijs cõmissis ineluibiles sibi
maculas induxerunt. Proinde vniuersos
oportet: qui sapientes. qui homines meri-
to dici volunt: fragilia contemnere. terrena
calcare. humilia despicere: vt possint cum
deo beatissima necessitudine copulari. Il
le. Ideo beatus Martinus q2 fuit ador-
nus omni virtute: imperoche q2 suas passi
ones. suos appetitus. seipsum deniqꝫ totuz
subiugauit ac vicit: a magno deo dilectus
est. ꝛ sublimatus tandem in regno celoruz.
Ecce sacerdos rc̃. In quib[9] verbis ad lau
dem. s. Martini: de victoria suipfius hodie
erit s̃mo. Ubi tria per ordinẽ videbimus.
¶ Primum. di[z] oppositionis.
¶ Secundum. di[z] declarationis.
¶ Tertium. di[z] confirmationis.
Ad primum. Queritur dubiũ. Qua
a lis triumphus maior sit. honor. glo
ria ꝛ thesaurus: quem homo possit
acquirere. ꝛ habere in presenti vita: ꝛ corã
hominibus mundi ꝛ tota curia celesti: Cir
ca hoc quadruplex opio.
¶ Prima fuit militum. Qd' erat ars mili-
taris ꝛ exercitium bellicum. Eo ꝙ fuit pri-
ma ars mundi. ꝛ nobilior. In quam nõ ni
si homines probi ingrediebãtur. De qua
Tho. 4. di. i. ar. 5. Apud gentiles: militia sa
cra reputabat̃. Pro q̃ gentiles ꝛ moderni
stupenda fecere. vt pz per Aug. 5. de Ci. c.
18. Hec duo s̃t illa. libertas ꝛ cupiditas lau
dis humane: que ad facta miranda com-
pulere romanos. Ille. vt patz exemplis. De
magno Alexandro qui regem Darium vi
cit: ꝛ picolo internallo totum orbem subiu-
gauit. Qui in. 7. annis totam Asiam ꝛ par
tem Europe subdidit. Et siluit terra in con
spectu eius: vt di[z]. i. Re. p[o]. Apud quem fuit
Karolus magnus: qui occidentem. saxoni
am.

am.equitaniam domuit.Et magnus Pō-peius:qui.22.reges vastauit.qui dictus ē magnus:ob multitudinem rerum gestarū: vt loquitur Orosius. Et Cesar romanus. 5.vicibus trimphauit de inimicis suis. Et Q.Cecilius:qui Philippuz Macedonicū e macedonia victum eduxit.Et Leli⁹ Tribunus.qui.120.plagas habuit:⁊ semper victoriosus fuit:vt ponit Ualerius li°.3.c.2°. Et.M.Sergius:qui.24.plagas accepit i pectore.Qui manu sinistra amissa:ferreaz fecit. Et Theban⁹ Epaminūdas.ornamētuz regie dignitatꝭ.De q̄ Justi.6.li° de bell' externis. Qui faciens bellū vuln⁹ mortale accepit:aliquātisper alleuiatus petijt a circunstantibus: si scutum remanserat in manibus inimicorum. Respōsum est: ꝙ non. Ante seipsuz ferri fecit:sepe osculans ipm: appellans compagno dela gloria sua:⁊ sic expirauit.Quid dicemus d' militib⁹ modernis: De Duce Francisco.Bartholomeo coleo.Nicolao parno.Seuerino Roberto. ⁊ alijs multis: Qui miranda fecerunt sub armis:reputantes non posse dari gloriā maiorem:q̄ istam. Pz prima opio.

¶ Secunda opio fuit antiquorum phorūz. Qd maior triumphus non poterat homini dari q̄ habere scientiam. Pro qua mira fecerūt:vt ponit Hiero.ad Paulinuz.Et Lactan.in principio de multis phis. De qua Aristo.prin° Metha.Omnes homines natura scire desiderant. De numero quorum fuit Pythagoras qui pro scientia acquirē da:iuit in egyptum.deinde Persiam.deinde Italiam. Et Plato molti paesi lustrauit.in quibus grandia pericula sustinuit: inter alia fuit venditus:vt Laertius ponit Juit in egyptum vt audiret legem iudeorum.Deinde venit Italiaz iterum.Et Symonides occupauit se in studio.70. ānos. Anaxagoras.72. Thales.78. Solon.80. Socrates.84.Milesius.97.Et Apolloni⁹ 19.regiones circuiuit.Et Titus liuius paduanus.aureum pelagus eloquentie. qui scripsit de gestis romanorum.140.libros: incipiens a Roma condita:vsq3 ad tempus Octauiani imperatoris.plenus lr̄aruz anno etatis sue.80.padue tumulatus in solēni sarcophago. Et Plinius Ueronen̄.qui historias scripsit romanas a principio rome vsque ad tempora sua:libros.38.Et de naturali historia libros.37.cum alto ⁊ excellente stilo. Et Salustius ciuis romanus: scripsit exitum Catiline.Et de guerra Jugurte.Isti autem nulluz maiorem triūphum posse dari homini iudicarunt: q̄ ornatuz scientie.De qua Macrobius.2.Saturnalium. Sine doctrina: vita est quasi mortis imago.Et Lactan.4.Nemo eni potest iure dici homo:nisi qui sapiens est. Et iuris.ff. de fideiussoribus libertoꝝ.l.Apud Julianum. Cupiditas discēdi: est optima rō viuendi. Et Sen̄. Ocium sine litteris mors est:⁊ viui hominis sepultura.

¶ Tertia opio est Auarorum. Qd maior gloria dari non potest homini: q̄ possessio auri ⁊ argenti. Qr non nisi diues sapiens videtur.⁊ honoratur. Pauper autem .fatuus.⁊ stultus videt̄ ⁊ reputat̄. P° Eth. Impossibile est indigentem operari bona. In 4.Omnis indigentia mala. O quot mala fiunt. propter paupertatem. Prouerbi. 27.Propter inopiam:multi perierunt Ci° in arte nona.Due res sunt.que possunt homines ad turpe compendium cōmouere.inopia atq3 auaritia.A quanti le petre saria tracte in calcaneis si pauperes essent. Sed vocatur miser tale. maestro tale. madona tale.per la robba channo.

¶ Quarta opio Catholicorum est. Qd nulla maior gloria potest dari homini:q̄ vincere seipsum.⁊ submittere proprias passiōes imperio rationis. Sen̄.Nulla maior victoria:q̄ propria vitia domuisse. Idem lib° de Clementia.Sūma super omnes potentia est regere seipsum.vincere ⁊ bene regere. Multi enim habuerunt potestatem vrbiū. pauci ꝓo sui.Salo.Prouer.16.Melior est patiens viro forti:⁊ qui dominatur animo suo.expugnatore vrbiuz.Qd vt melius veritas pateat:veniamus ad scdm.

Ecundum di̅ ⁊c̄. Pono conclusionē
s ꝺm omnes Theologos. Qd nulla
maior victoria.gloria.honor. triumphus.potest dari homini in presenti vita:q̄ vincere seipsum.Et qui habet victoriaz de se.certe plus acquirit:q̄ si congregaret accumularetq3 omnes thesauros mundi. sapientiam ⁊c̄.Que conclusio triplici medio probatur.Ratione.Auctoritate.Exemplo.

E

Ratione triplici.
¶ Primo. rõne libertatis.
¶ Secundo. rõne formalitatis.
¶ Tertio. rõne fatuitatis.

¶ In prima ratione probabo ꝙ homo qui vincitur a passiõibus, est maximus seruus diaboli. Pro fundamento: pono conclusionem Iuristarum. ff. de regu. iuris. l. Libertas. Et Insti. Ex quibus causis manumitti non possunt. §. Sed cũ libertas. Inestimabilis res est libertas: ⁊ oibus rebꝰ fauorabilior. Et. ff. de verboꝝ obligatiõibus. l. Liber homo. Liber homo estimationez non habz. Et Esopus.

Non bene ꝓ toto libertas venditur auro.
Hoc celeste bonum preterit orbis opes.

Quam veritatem affirmat Th. 22. q. 104. ar. 3. Qđ abnegatio proprie voluntatis, q̃ acquiritur per obedientiam: est maxima inter omnes virtutes. Quia egreditur a nobiliori subiecto. Et quolibet. 3° ar. 1°. Qđ heresis est: si quis diceret ꝙ secularis ita potest mereri sicut religiosus. Et eo ꝙ priuauit se dono libertatis: qua nihil melius. Si ergo nihil pulchrius habet reperiri libertate, ergo nihil turpius seruitute. Ideo Cicero de natura deorum. Miserius seruitute. quid possumus aut dicere. aut excogitare? Et in Autentico. De nuptijs. §. Si vero. Seruitũs morti equiperatur. Et ratio ẽ phi. i. Metha. Nõ est liber: qui alteriꝰ gratia est: vt patet de illo qui est in ferri. aut in galea. Qui maximum beneficium reputaret si redimeret. Vñ Bergomas: Melius ẽ esse osel de bosco: ꝗ ⁊c. Ideo i fabula Esopi dicitur. Qđ lupus dixit cani. Unde frater: ꝙ sic nitidus ⁊ pinguius es? Domi inquit custos sum. Datur mihi de pane albo. dantur ossa. amat me tota familia. Cui lupus. Unde hoc ꝙ iugum attriuit collũz tuum? Respondit q̄ in nocte soluor: in die ligor. Et lupus. Tene tuam pinguedinem. ⁊ ego ꝓ me meam libertatem. Ad ꝓpositum Que est maior seruitus mundi? Uniꝰ mori? Arabi? Idumei? Aggareni? Tartari? Non vere. Sed suitus peccati. Io. 8. Qui facit peccatum: seruus est peccati. Et. i. Petri. 2. A quo quis superatus est: huius seruus est. Ro. 8. Serui facti estis: cui obeditis. Et de pe. dist. i. c. Conuertimini. Solo enim pcõ: diaboli serui sumus. Et Th. 22. q. 64. ar. 2. Hõ peccando ꝑdit dignitatẽ suam ⁊ incidit in seruitutẽ. Ala prattica. Cõcubinariꝰ est seruus illius femine: que ipm priuat omni libertate, ⁊ bonorum temporaliũz domus. Quia habet claues de ogni cosa. Et libertate sui ipsius. Q̄ non audet loqui cum aliqua: ne in tristitiam cadat. Nec audet inuitare aliquem: nisi de suo consilio. Nec elemosinam facere. Nec ad ecclesiam ire. Contra quos apostolus Eph. 5ª Mulieres sint subdite viris. Asculanus.

Quella casa non me piace: doui la gallina canta: el gallo tace. Qđ bene Cicero in. 5. paradoxa concludit. An liber. ille tibi videtur. cui mulier imperat. leges imponit? Uocat; veniendum est. eijcit: abeundum ẽ. poscit: dandum est. minatur: extimescendũ est. Hunc ego non tm̃ seruum: sed nequissimum seruum iudico. ibi. Applica hic. exemplum illius romani qui ad paradisum introire nolebat: nisi ibi essent femine. Et de Peto Ciri: in domo magnifici Laurentij de medicis existentis in conuiuio puellaruz. Uellem inquit paradisum meum in hoc loco. Et de Cardinali genueñ. a quo cum fratres elemosinam petissent: dedit. Acceptaꝫ dixerunt. Deus det vobis paradisum. Ille. Piu tarde che se po. Preterea auarus est seruus auaritie: q̄ non se incala amanzar a sufficientia. Comedit panem milij: vt vendat frumentum. Contra famulum clamat. Ribaldi: che me manzati li ossi. Et tu o Catherina: nescis q̄ tempore belli Façini cani. El sacco dela melega: valuit vnum aureum. Quod contra Ecclesiastes. 6. Est ⁊ aliud malum quod vidi sub sole. vir cui dedit diuitias deus. nec tribuit ei potestatem vt ex eis comedat. Prattica. Erunt illa bona temporalia: ⁊ tu in puluere de pignati. Assimilantur tales ali bufali. De quibus Th. super Iob. 40. Qui licet sint feroces: tamen si ponatur annulus in naribꝰ eorum: ducuntur quocũqꝫ homo voluerit. Et a puero. Ita ⁊ homo lz habeat vires liberi arbitrij. tamen dum est in mortali. seruꝰ a diabolo ducitur quocũqꝫ voluerit. Greg. 2. moral'. Peccatum quod per penitentiaz non diluitur: mox suo põdere ad aliud trahit. Et. 24. q. i. c. Miramur. Ipe diabolus

exercet

exercet potestatem in malis. tanq̃ in peco
re suo. Ideo Eutropius de histo. romano-
rum narrat de magno Alexandro. Qd cũ
inuenisset Diogenez in silua. cum vellet ip
sum alloqui ⁊ sibi suo corpore vmbram fa-
ceret. Vellez inquit mihi non auferres qd
dare non potes. Imperator hoc intelligẽs
ad aliam partem se vertit. Cui Diogenes.
Respõsum tibi non facio. qꝛ potentia mea
maior est tua. que variatur per tria tempo
ra. De preterito ⁊ de futuro non es domi
nus. De presenti idem. qꝛ seruus es super-
bie. luxurie. gulle. ire. ⁊ tot demoniorum: quot
vitiorum. A quibus ego imunis sum. Prat
tica cum discursu. Vince linguã. oculos. vi-
tia. Et hec est maior victoria q̃ haberi pos
sit in presenti vita. Sen. Nulla maior ⁊c.
Et Asculanus.
Chi si non vence. non vincera altruy.
De se medesmo hauendo el so valore.
De questa opinione sempre foy.
Concludamus ergo rõnem sic. Per victori
am sui ipsius acgritur vera libertas. qua
nihil melius. Et per oppositum: homo sit ser-
uus. quo nihil vilius. Igitur pꝫ prima rõ.
¶ Secundo rõne ⁊c. In hac rõne pbabi-
tur. Qd homo est bestia: Lassandosi supe-
rar dali proprij passioni. Cõclusio ẽ Arist.
2. aie. Et Auctoris. 6. pricipiorum. Forma est
que dat esse rei. Qua ablata res non est.
Exẽpli grã. Ecclesia vel domus dr: q̃diu
retinet in se formam ecclesie vel domus. Si
domus vel ecclesia destruat. non est amplius
ecclesia vel domus. sed cemẽtũ ⁊ lapides.
Ad ppositum. Forma hois est ipsa ratio. 9.
Eth. Hõ est maxime intellectus. Et. 2. Po
lit. Intantũ quis dr homo: inquantum vtit
rõne. In. 7. Inter omnia animalia solus ho-
mo habet rõnem. Et magister. 2. di. 16. Hõ
quoad plura superatur a bestijs. A cane:
in odore: A porco: in auditu. A simia: in gu
stu. Sed in duobus superat omnia anima
lia. In lingua ⁊ in rõe. Qua sit illis digni
or. Qui ergo remouet ab ipso rõnem. non ẽ
amplius homo: sed bestia. In. 6. Top. A q̃-
cunq̃ remouetur diffinitio ⁊ ipsum diffini-
tuꝫ. Et Cõmẽtator. 9. Metha. Qui tollit a
rebus suam operationem: tollit ab eis suaꝫ
essentiam. Exempli grã. Remoue ab igne
calorem. A sole lumen, non est plus sol. et
cum tollitur essentia eorum. Clama. Remoue
ab homine rõneꝫ: non ẽ homo sꝫ bestia. De
quo Ber. Puto iumenta dicerent si loqui
possent. Ecce Adaꝫ quasi vnus ex nobis fa
ctus est. ps. Compatus est ⁊c. Scdm Ro-
bertũ olchot sup sap. ⁊ Boe. 4. pros. 3. Hõ
non viuens fm rõnem ijs bestijs assilatur.
p imitationẽ. Primo asino. per negligen
tiã. O dona. Vidisti vnq̃ in domo tua asi-
nos bipedes. O pater nõ. Et ego dico q sic.
Qui sũt: R. sideo. Qui vsq̃ ad tertiã stant
in lecto. Qui nesciant ire ad diuina. Tu ha
bes in domo tua filiũ pigrũ: cape baculuꝫ:
⁊ dic ari su che lo dice el predicator. Se
cundo assilatur leoni p iracundiã. Ita hõ
impatiens q plures facit fatuitates. Vidi
multos qui biretum de capite proiecerunt
in terram. frangunt vasa domus. percutiũt
se pugnis. deum dicunt partesanum. Ter
tio porco. per luxuriaꝫ. Prattica contra cõ
cubinarios. Cum figura Sansonis. Iudi.
16. vbi dicitur. Qd meretrix Dalida San-
sonẽ molestauit. idicaret ei: vbi esset fortitu
do sua. Et cũ eã decepisset: tandem rem ei
inotuit d. Nazareus sum. i. domino conse-
cratus ab vtero matris. Nouacula super
caput meum non ascendit. Si ergo. 7. cri-
nes abrasis: ero similis aliorũm. Cum aũt
blanditijs demulceret euꝫ: in sinu dormiuit
⁊. 7. crines abrasit. ⁊ vocatis philisteis ocu
los ei eruerunt. Mor. Dalida: est caro. Sã
son: rõ. Et fortitudo sunt. 7. crines. i. septeꝫ
dona spiritus sancti. Sed philistei ipsum
rapiunt. cum ratio sensualitati consentit. ⁊
ei auferunt omnem suam potestatem: ⁊ li-
gant eum funibus peccatorum. Et auferunt
ab eo lumẽ rõis. ne cogscat q̃litatẽ pci sui.
Applica exẽplũ illius doctoris veneti ⁊ bo
ni igenij q philocaptus erat de sua sclaua.
Cũ Veneijs pdicarẽ. hoc accidit. Quadã
vice coactus amore illius vestiuit se vestibus
illius ⁊ cũ illa buratabat. Vocatus ego a p-
pria vxore: veni ingt pr: vide sciam nri po-
ctoris. Reppi ipm cũ sclaua. Cur dñe talis?
talia facit: Rñdit. O pr nescio vtrũ sim hõ
an bestia. ita sũ philocaptus. Cui dixi. Estis
bestia. Vbi est scia tua: doctrina: Qꝛ g̃ ho-
mo imbutus peccatis caret ratione. ideo
sit bestia per imitationem. Unde patet se-
cundum mysterium.

¶ Tertio ⁊c. Qꝫ peccator est stultior omnibus hoibus mundi. Quod probatur per phi. 5. Ethico. Pluribus bonis appositis: melius semp est eligendū. Et Cice. i Top. Plura bona: paucioribus bonis anteponantur. Ala prattica. De muliere que vult nubi. habet in se tria bona. Primū magnā dotem. Secundum pulchritudinē. Tertium ꝟtutē. Quid magis est eligendū: Rndet auarus: ꝙ dos bona. Luxuriosus aūt: pulchritudo. Respondet Ciuilis: ꝙ ꝟtus. Iste dicitur sapiētior. Quia pluribus bonis ⁊c.

Preterea in cōuiuio: ponunt ex vna parte. optime carnes. Ex alia porrite cevolli. Quid magis est eligendū: Rndet philosophus. Qꝫ pluribus ⁊c. Ideo fratres predicatorēs: sunt stultiores oībus mūdi hominibus ⁊c. Preterea dic mihi. Sapiunt tibi confectiones: O pater hanc conditōez mecū tuli ab vtero matris: ꝙ dulcia sunt amica nature. Si tibi donaretur vna scatola d' coriandoli. ⁊ desuper essent deaurati. sed in fundo esset venenū. quid super hoc esset eligenduz: Dicit philosophus. ꝙ pluribus bonis ⁊c. Preterea si vis ire romā vbi nūꝗ̄ fuisti: interrogas de via. Et tibi dicitur. ꝙ vna est plena malendrinis. qui te occidēt si per eaz eas. Alia est secura. Quid sup hoc esset eligenduz: Dicit philosophus ⁊c. Ad propositum. Hō qui vincitur vitijs ꝓprijs: fit de libero seruus. De capace rationis bestia. De homo sauio vn matto: cum habeat ante se bonū capit malum. ante se dulce. capit amaꝛ. ante se lumen: capit tenebras. ante se viam rectū: capit tortuosam. Ideo Aug. Nulla maior stultitia ꝗ̄ propter bonū momētaneū perdere bonū eternū. Exēplū illius romani. De quo Eutropius dicit. Qui i testamento legauit aureos mille illi q stultior esset in ciuitate. Quo mortuo. quidam nobilis inuentus est. qui a senatu honorari poterat. sed nolēs ad hoc deuenit vt porcos pasceret. Iste ab oibus stultior iudicatus est. Quia pluribus bonis ⁊c. malū elegit. Unde Petrarca. 6. Triūpho diui.

Misera la vulgar ⁊ ceca gente
Che qui pone speranza in cose tale
Che il tempo lieue porta si repente.
O veramente sordi ignudi ⁊ fralli.
Poueri di iudicio ⁊ di consilio
Egri del tuto ⁊ miseri mortali.

Ertium dr ⁊c. Confirmatur nostra t conclusio exemplo Ualerij. Qui cū esset octogenarius. ⁊ a pluribꝰ narrarentur eius victorie. dixit. Scitote ciues: ꝙ nulla victoria maior fuit apud me q̄ me beatum fecit: nisi q2 passiones meas subieci imperio rōnis. qua nulla maior. Unde ⁊ Plato interrogatus. Quis esset iter homines fortior: Qui potest inquit ꝓpriam iracundiam vincere. Interrogatus. 2°. qs eēt debilior inter hoies: respondit. Qui suū secretum nō potest celare. Unde cōcludit Cicero. Et Lact. in. 1°. Nulla est. n. tāta vis q̄ nō ferro aut viribus debilitari frangiꝙ possit. At ainz vicere. iracūdiā cohibere. fortissimi est: que Hercules nec fec vnꝗ̄: nec potuit. Hec qui faciat: non modo eū sūmis viris compo: sed simillimū deo iudico. Ille.

Ex Historia Martini.

¶ Martinus natus ex gentibus paganis sicut rosa de spinis ortus. ex quodā oppido noie Sabaria pānonie. in partibus frācie. Pr eius tribunus. i. princeps. sub imꝑatoribus Cōstantio ⁊ Iuliano. Ex ꝑcepto illoꝝ filij eligunt in milites. Et Martinus i etate ānoꝝ. xij. cathecuminū se fieri petijt. In etate vero. 15. cuz pater eius esset senex militiam cōmisit Martino. Qui violenter eā acceptans: erat contentus vno seruo. Cum quadam vice tempore hyemali iret ad bellum. in porta vrbis: nudus quidam sibi presentauit. Cui medium mantelluz dedit. In sequenti nocte vidit xp̄m illo indutum di. Martinus adhuc cathecuminus ⁊c. Sup quo Ber. ꝑmōe hodierno. Martine si sciuisses vbi pallij dimidiū ponebas. puto ꝙ pallium non dimidiasses. sed integꝛ dedisses. Ad ꝓpositū. Per triennium militauit tn̄ integer ab illis vitijs ⁊c. Clama hoc loco. cōtra sodomitas. ꝙ hoc peccatū maxie regnat in militibus. Cum sit reprobatū a lege diuina Leui. 20. A lege canonic. 33. q. 2. c. Hoc ipsum. §. sequenti. Et a lege imperiali. C. de extraordiarijs criminibꝰ. l. Qui puero. Cū esset annorum. 18. fecit se baptizari. ⁊ renuncians militie: iuit Pictauiam. ad sanctum Hilarium episcopum: qui ipsum in acolythum ordinauit. Interim autem admonitus a spiritu sancto. vt iret ad visitandum

parentes adhuc gẽtiles: demoniũ ei in via apparuit d. Quocũq; ieris diabolus tibi aduersabit. Respondit. Dominꝰ mihi adiutor ⁊c. qui stati euanuit. Peruentus ad patriam: matrem conuertit. Et cũ heresis Arriana ibi pullularet: solus restitit. Et q̊ publice cesus est. Mediolanũ veniens igit monasterium construxit. sꝫ iñ ab arrianis pulsus est. Qui ad insulam gallinariã iens cum solo presbytero vitam artaꝫ ducebat. Interim aũt cũ plebs Turonica episcopo vacaret. voce omniũ: martinus in episcopum electus est. Quam electionem cum lachrymis acceptauit. C. de episcopis ⁊ clericis. l. Si quicquid. Non precio: sed precibꝰ ordinetur antistes. Et. 8. q. i. c. Nullus debꝫ eligi gubernator populi: nisi deus reuelauerit. Applica ad libitum tuũ. Quidam aũt episcopus nomie defensor. qui eo venerat cum pluribus aliis episcopis ad ipsum ordinandum videns eum deformeꝫ despexit. Quidam autem clericus psalteriũ cepit: ⁊ primum psalmum repperit. In quo erat versus. Canta. Ex ore infantium ⁊c. vsq; defẽsoreꝫ. Facecia de gonella de nouo pp. rome. Veni sancte spiritus ⁊c. Ordinatus in episcopũ. extra vrbem monasteriũ fecit. vbi morabat cũ. 30. discipul' sine vino ⁊ carnibus. Facecia de presbytero Cremensi. qui ordinatus in episcopum non poterat canere Deus in adiutoriũ ⁊c. q2 nimis pinguis. Infirmanti grauiter. demon appuit in forma regali cum purpura ⁊ corona in capite dicẽtes ei. Agnosce o Martine xp̃ꝫ tuũ. Respondit. Christus meus fuit indutus vili veste. pauper. nudus. Tu autẽ ⁊c. recessit ab eo. Martinus autem obitum suum reuelauit discipulis. Et flentibus illis ⁊ dicẽtibꝰ. Cur nos pater deseris ⁊c. Compatiens eis orauit dominũ d. Domine si adhuc populo sum ⁊c. Super quo Tho. 3. di. 29. Martinus volebat viuere ⁊ mori iuxta beneplacitum dei. q2 diligebat per beniuolentiam ⁊ non per concupiscentiaꝫ. Cũ discipuli vellent ipsum super paleas ponere. q2 grauabatur vi febrium d. Non decet xp̃ianum nisi in cilitio ⁊ cinere mori. Aug. Sub capite spinoso: non decet membrũ fieri delicatũ. Sequitur. Oculis autẽ ac manibus in celum semper intentus. inuictũ spũm ab oratione nõ relaxabat. Et cõgregatis ad se discipulis vt ad aliam partem eum verterẽt. ⁊ tollerent ab eo benedictionem ⁊c. Sinite inquit me celum videre ⁊c. Et subito vidit demonem. Cui dixit. Quid hic astas cruenta bestia: nihil ⁊c. His dicẽs: quieuit in pace.

¶ In festo sancte Catherine martyris.

Hanc amaui et exquisiui a iuuentute mea. ⁊ q̃siui mihi spõsaꝫ assumere: ⁊ amator factꝰ suꝫ forme illius. Sap. 8. ¶ La diuia sapientia illius soprani. excelsi: ⁊ alti iperatoris dei. quantũq; diligat vniuersal'r omnes creaturas. Si come se descriue Sap. xi. c°. Diligis oĩa que sunt. ⁊ nihil odisti eoꝝ que fecisti. Quia sunt bona in sui natura. Gen. 3. Vidit deus cũcta que fecerat ⁊c. Et apostolus. i. Thi. 4. Bona ẽ oĩs natura. Tamẽ spẽaliter diligit hoiem: quẽ formauit ad sui imaginẽ ⁊ similitudinem. Unde Lactan. in. 3. Deus veri patris offõ functus est: ipse corpus effinxit: ipse aiam qua spiramus infudit. illiꝰ est totũ quicquid sumus. Ille. Primo quo ad corpꝰ: nõ curuũ: sed rectũ. Ouidi. i. Metha. Pronaq; cũ spectẽt aialia cetera terrã. Os hoi sublime dedit. celũq; videre Iussit: ⁊ erectos ad sidera tollere vultꝰ. Et Lac. in li° de opifi. dei ⁊ hois ad Demetrianum. Cũ statuisset deus ex oĩbus aiantibꝰ solũ hoiem facere celestẽ: ⁊ cetera vniuersa terrena: hunc ad celi contemplationem rigidum erexit. bipedẽq; constituit. Ille. 2° quoad animam cum suis potẽtiis. Memoria. intelligentia. voluntate. Quod considerãs diuus Ber. super Can. Perumne tibi videtur o homo: Cogita qualẽ te fecit. Nẽpe sm corpus: egregiam creaturaꝫ: sm animam magis imagine creatoris insignem: rationis participeꝫ: eterne beatitudinis capacem. Ille. Et licet amauerit omnẽ creaturam intimo amore: tamen particulariter amauit spõsam suam Catherinaꝫ: quã dignatus ẽ ornare altis. imensis. ⁊ angelicis priuilegiis. Unde bene d. Hanc amaui ⁊c. Immediate in resumptiõe themat. Eccl'ia canit. Adoret virginũ rex in sclorum secula.

virgini qui Catherine contulit celestia. Fi-
at prattica. Ista est illa que habuit omnez
scientiam. Hec est que habuit desponsatio-
nem celestis sponsi. Hec est que quinquagin-
ta oratores conuertit. Hec est que reginaz
⁊ Porphyriũ conuertit. Hec est que super
omnes dotata fuit omnibꝰ priuilegijs. Hec
que habuit triplicem coronaz: virginitatis,
martyrij, doctoratus. La donde consideran
do lo cumulatissima merita, la lingua se a
costa al palato, ogni human ingegno vene
al mancho, quando considero sublimitatẽ
Catherine, ꝙ illa electa sit in sponsam filij
dei. De ea namq; scribunt verba assumpta.
Hanc amaui ⁊c̄. Secundũ sententiam doc
torum: inducitur quis spõsus naturalis ac
cipere in coniugem aliquam sponsam tribꝰ
ratiõibus: qbus rõnibus inductus est spõ-
sus celestialis Jesus xp̃s accipere Catheri
nam sponsam suam.

¶ Primo ratione speciositatis.
¶ Secundo ratione nobilitatis.
¶ Tertio. ratione locupletabilitatis.

P Rio rõe ⁊c̄. Pro maiori notitia: nota
ta sniaz phi. 8. eth. Et Platõis in Ti.
Et Th. 1. 2. q. 27. a. 3. ꝙ silitudo ẽ cau-
sa amoris. Et Sap. 13. Omne animal dili-
git sibi simile: vt patet de cane ad canem. de
lupo ad lupum. de gatta ad gattam. Et rõ
quia sunt vnius speciei. ideo mutuo se dili
gunt. Figura Gen. 25. de Jacob qui. xij. fili
os habuit: inter quos Joseph qui pre cete
ris fuit dilectus. eo ꝙ magis eẽt similis pa
tri. Alij autem matri Rebecce. Similitudo
est causa amoris. Si igitur similitudo est cã
amoris. A contrario sensu: dissimilitudo est
causa odij. vt patet de discordia inter canẽ
⁊ gattam. lupũ ⁊ agnum. Unde hoc? Quia
sunt dissimiles in specie. Et si diceres. O pa
ter: ego canem ⁊ gattam habeo: qui mutuo
se diligunt. Rñdeo ꝙ non est per se ⁊ simpli
citer: sed per accidens. Ad propositũ. Tan-
to sponsus eternus diligit creaturam: quã
to plus creatura est magis ei similis. Quia
similitudo est causa ⁊c̄. Deus est mire pul-
chritudinis: que superat pulchritudinẽ om
nium rerum: Solis. stellarum. In p̃s. Spe-
ciosus forma ⁊c̄. Et sponsa in Canticis. 6. c.
Dilectus meus candidus et rubicundus.
Candidus per virginitatem. Rubicundus
per sanguinem fusum. Cum sit pulcher dili
git pulchros: non pulchritudinem corporis
quia parum valet: esser bel de carne. Pro-
uer. vltimo. Uana est pulchritudo. Sz pul-
chritudine spirituali: que est per virtutes.
De pe. di. 2. §. Romanos. Uirtutes sũt ani
me ornamentum. Ut charitas. spes ⁊c̄. que
polliunt mentẽ nostram. Has virtutes: ha
buit virgo Catherina. quibus fuit pulchra.
vnde meruit amari a christo sponso. Hanc
amaui ⁊c̄. Ex hoc sponsus christus ei cõmu
nicauit tria priuilegia. super omnes virgi-
nes ⁊ sanctas. in signum amoris precipui.

¶ Primum. fuit virginitas specialis.
¶ Secundum. fuit desponsatio singularis.
¶ Tertium. fuit sapientia supernalis.

¶ Primum fuit ⁊c̄. Ubi nota ſm Albertuz
super Luc. Et Ricar. in. 4. sñ. Quod virgi
nitas tanto est maioris meriti: quanto plu-
ra habet impedimenta: aut repugnantia.
Exẽpli gratia. De vetula virgine. ⁊ iuuen-
cula. Quia plus meretur iuuenis: ꝗ̃ vetu-
la: qr plus molestatur iuuenis: cum omnia
in ea vigeant mẽbra. Unde phs. 3°. eth. Iu
uenes magis ꝗ̃ senes molestant a cõcupi
scentijs carnis. virgo aũt catherina habu-
it tria impedimenta que cõiter impediunt
virgines a sua virginitate.

¶ Primũ. fuit eius iuuentus.
¶ Secundum fuit eius pulchritudo.
¶ Tertium. fuit eius solicitatio.

Primũ fuit eius ⁊c̄. Que precipue solet
impedire virginitatez. Erat enim iuuenis:
ideo infestabatur a libidine. Unde. 2. Th.
2. Iuuenilia desideria fuge. E p che Pau-
lo? Qr vt dic̃ Salo. Eccl'5. xij. Adolescẽtia
enim ⁊ voluptas vana sunt. Ista aũt iuuẽ-
tus sibi nõ nocuit: aut nocere potuit. Qr lz
esset iuuenis corpore: tñ intellectu erat gra
uis. Nõ enim stabat cuz iuuenibus ad col-
loquendũ. aut ad fenestrã stabat: sed in do
mo. vt hodie agũt nostre domicelle: que lo-
quunt cũ illis. Et sepe euertũt situlã aque
ter ⁊ quater: vt habeant cãm vidẽdi. Non
sic egit beata virgo: sed grauitate vigebat.
Secundũ dr̃ ⁊c̄. Pulchritudo i muliere
est causa multoꝝ maloꝝ. Hiero. Gladius
igneus: est spẽs mulieris. Cũ Paris durissĩ
Helenã: phi faciẽ ⁊ oculos suos cooperue
rũt ne eã viderẽt. In vitis patrũ. Cum. s.
Agaton

Agaton rogaret a discipulis. Pr dic nobis vbũ salutis. Melius inqt est videre dmo nē: q̄ mulierē bene ornatā. Et de Paphnu tio. q vidēs Pelagiā meretricē se ornantē flenit d. Eo q̄ nō ita in aia se ornabat. sicut in corpe. Jō phs Theophrastus. Mulier pulchra cito adamat. Et difficile ē custodi re: quā multi amāt. Et in. 2°. Pol. Melius est dicere mulieri modicā vel mediocrē eē: q̄ magnā. Istud impedimentũ non potuit frangere vginitatem Cath. Qr lz esset pul chra corpe: imo admirabil' pulchritudinis: nō tñ de ipa curauit. sed potius de pulchri tudine aie: vt dicere posset ei spũs. s. Can. 4°. Quā pulchra es amica. s. quoad corp⁹: q̄ pulchra es: quoad aiam. Oculi tui colũ bar: propter ꝛc. Tertium eius impedi mentũ ꝛc. Fuit enim solicitata a trib⁹. Pri mo vbis. Secũdo muneribus. Tertio tor mentis. Primo vbis: qr filius imperatoris Maximiani. volens ipam in vxorē accipe. nũcios misit ad matrē pro ipsa hñda. Vñ mater eius gauisa est. ꝛ filie insinuauit di. Filia mea. filius impatoris petit te in vxo rem. Rñdit Catherina. O mater mea: aliũ volo sponsum. s. Jesum. O q̄tum est bon⁹ sponsus. De. b. hilario legit. Cũ esset mis sus in exiliũ ab Arrianis. i frigiā vltra ma re. Filia eius Affra noie de franzia scribit q̄ ei de marito prouideat. qr vult nubere. Pater sibi rescribit: q̄ i suo reditu daret ei xp̄m sponsum: ipsum laudans. intm̄ q̄ sibi placuit. Vñ de cetero nullũ aliũ ꝯcupiuit. In reditu patris ista petijt adipleri. Pat missaz celebrauit: ꝛ in fine misse porrexit fi lie hostiā ꝯsecratā dicens. Iste est sponsus tuus filia mea. Sumens āt hostiā. mortua ē ad pedes patris: eius aia volauit ad ce lum. Hũc sponsuz voluit Cathe. Scdo fuit solicitata munerib⁹. Qr impator sibi pmi sit ditias ꝛ honores ꝛ q̄ pma eēt post regi nā in palatio. O quot cadũt. pp munuscu la: vt par de scarpe. manege. zocholi ꝛc. Vñ in canone. Hec dona: hec munera. Rñdit Cathe: O impator desine talia dicere. In tellexit vbũ phi esse verũ. In. 1°. ethi. Bōa aie sunt maxime bona. Tertio ornamētis: qr cũ sibi minaret: nō timuit. nec virginita tem suā pp hoc violauit. Quia xp̄s dixit di scipulis suis Mat. x°. Nolite timere eos q

occidunt corpus: ꝛ post hoc nō habent am plius qd faciant. Nō timuit hoc: qr p xp̄o iesu erat parata mori. Et sic pz primum pri uilegiuz nostri sermonis. ¶ Secundũ priui legiũ ꝛc. Magnuz donũ est desponsari vni comiti. maius regi. ꝛ duci. ꝛ imperatori. Sz maximũ iesu xp̄o. Catherina fuit desponsa ta iesu xp̄o. Cũ qdam heremita mitteret a mr̄e ad filiā p mr̄imonio carnali. Scĩtus dei inspiratus spũ. s. suasit ei mr̄imonium spũale: vt. s. xp̄m in sponsam acciperet. Qd illa in oratione se ponens: apparuit ei vgo maria cũ filio in camera dicēs. Salue filia mea. Unde a filio desponsata est. matre di gitum porrigente. Cui dixit mater. Catheri na filia mea: necesse est sequaris vestigia ꝛ ꝯditiones tui sponsi filij mei. At illa. Que sunt mater mea: illa: Rñdit virgo maria. q̄ erant tria principalia. volentibus ipsuz seq in patria. Primo humilitatē cordis. Quia ipse dicit Mat. xi. Discite a me ꝛc. Secũdo mundiciā cordis. Quia ipse dicit Mat. 5. Beati mundo corde ꝛc. Tertio patientiaz in aduersis. Quia ipse dicit per apostolum Ad Eph. 3. Obsecro vos: vt nō deficiatis in tribulationibus. O catherina. ¶ Tertium priuilegium ꝛc. Duplex est sapia ſm docto res. Prima est acquisita. Secunda infusa.

Prima acqsita vt fuit i philosophis. ꝛ i alijs. q insudauerũt litteris imbuēdis. Va lerius. Rubrica de studio ꝛ industria. dicit q̄ Solon philosophus assistētibus amicis ad eius mortē. ꝛ disputātibus de exitu ani me a corpore: caput exerit. volens illud q̄d ꝯferebāt discere. Demosthenes cũ expletis centũ ꝛ. 7. annis. doluit q̄ ex hac vita disce debat: qsi adiscere inciperet. Apollonius. 19. prouincias discurrit: vt adisceret. vocatur scientia acquisita propter labores. A. b. c. d. ꝛc. Secunda est sapientia infusa: vt fuit i apostolis qui nunq̄ ad scolas iuerunt. Ca therina autem habuit sapientiam ifusaz ꝛ acquisitam. Acquisitam: qr in scolis fuit do cta in. 7. artibus liberalibus. Unde de ea dicitur in legenda. Per varias conclusiōes silogismorum. allegorice. mystice. ꝛ disserte: corā Cesare disputauit. Secũdo habuit sa pientiam infusam: cui nō poterant resistere aduersarij sui. Unde dicere ei possumus il lud Prouer. vlti. Multe filie ꝯgregauerũt

diuitias:tu supergressa es vniuersas. Qd
patet in tribus modis. Primo alie conuer
terunt homines simplices. Ista autem sapi
entia sua conuertit reginam ⁊ Porphyriū
capitaneum imperatoris. Alie conuerterūt
hoīes illr̄os.ista aūt.50.oratores. Alie etsi
habebant sapientiam.deficiebant in ali/
quo:aut sapientia:aut eloquētia. Ista au
tem habuit omnia ⁊ sapientiam ⁊ eloquē/
tiam.⁊ prudentiam. Unde in eius legēda.
Est autem apud nos puella:sensu ⁊ prudē
tia incomparabilis.que omnes confutat:⁊
deos nostros demones esse confirmat. Igi
tur hanc amaui ⁊c̄.
Ecundo rōne ⁊c̄. Multi matrimo/
s nium contrahunt rōne nobilitatis.
O pater lie de nobel casa. Ubi no/
ta sm Alber.super Luc. Qd quadruplex
est nobilitas.
ℭ Prima est ex carnis ꝓpagatione.
ℭ Secunda est ex aī formatione.
ℭ Tertia est ex legali adoptione.
ℭ Quarta est ex diuine imagis ornatione
ℭ Prima ⁊c. Cum quis respicit ad carnis
nobilitatem. O pater:ego sum de tali.⁊ ta/
li domo. Sed de hac non multum est curan
dum.quando deest nobilitas virtutum. L.
Flamineus contra. P. Cornelium Scipio
nem. Ego enim nō in aliena gloria aut fal/
sis fortune bonis:sed in propria veraq́ʒ ani
mi virtute:nobilitatem hominis esse existi
stimo. Et ratio est Apulei li°de deo Socra
tis. Et Señ. Si pulcher es:lauda naturā.
Si nobilis:lauda parentes. Si diues: hoc
fortune debetur. Si virtuosus:lauda teip/
sum. Prattica per singula. De diuitijs. de
pulchritudine ⁊c̄. Ideo non ponas spē in
huiusmodi nobilitatibus.sed in virtutib⁹.
In huius figuram:xp̄s.12.elegit piscatores
matrem pauperculam.patreʒ Joseph car
pentariuʒ:vt doceret nos ista relinq̄re. Ca
therina fuit nobilis genere:q2 fuit filia Co
sti. tamen de ea non multum curauit.
ℭ Secunda est ⁊c̄. Cum quis virtutibus
vacat. Que nobilitas a pħo in.2. Rheto.
dī generositas. De quā Hiero.in epistola
ad Celantiam. Nobilitas sūma apud de/
um:est clarum esse virtutibus. Hec est que
nos filios dei efficit. In.7. Eth. Homines
dicuntur dij:propter virtutis excellentiam.
Et Apuleus li°de deo socratis. Nihil est
deo similius:q̄ʒ vir animo perfecte bon⁹. Ca
therina hanc habuit:q2 virtutibus insuda/
uit. Unde fuit ⁊c̄. ℭ Tertia nobilitas ⁊c̄.
Et est quando quis aliquem adoptat in fi
lium. Figura de Moyse Exo.i. Quo nato
⁊ posito in fiscella a matre in mari: Filia
pharaonis ipsum in filium adoptauit. Et
tanto dignius est filius:quanto q adoptat
est dignior. Jesus anteʒ adoptauit Cathe/
rinam in filiam. Et cum xp̄s sit nobilissim⁹:
iuxta illud Prouer.vlt°. Nobilis in portis
vir eius.ideo nobilissima dī Catherina.
ℭ Quarta dī ⁊c̄. Quāuis pijssimus deus
omnes creaturas amet vniuersali amore:
iuxta illud Sap̄.xi. Diligis omnia que sūt.
Tamen singulariter amat creaturaʒ ratio
nalem.q2 ad eius imaginem est facta. Sed
qualis est hec imago dei: Respondet cano
nista. De pe.di.2.§. Illa. Similem esse dei:
est habere iustitiam.sapientiam.⁊ virtute
esse perfectum. Hec autem imago:viuit in
homine:quando virtuose operatur.⁊ quā/
do seruat diuina precepta. Sed moritur ⁊
offuscatur:quando vitiose viuit. Unde cō/
queritur dominus per Jere.c.4.d. Quomo
do obscuratū est aurum.s. bonuʒ virtutis:
mutatus est color optimus.s.de puritate in
nigredinem peccati. O christiane:quis ⁊c̄.
Hanc nobilitatem habuit Catherina: q2
nunq̄ʒ deturpauit hanc per peccatum mor
tale. Unde dr̄ Catherina a Catha:quod ē
totum:⁊ ruina:quasi vniuersalis ruina vi
tiorum. Ex hoc sponsus eternus:ip̄aʒ ama
uit. Hanc amaui ⁊ exquisiui ⁊c̄. Et q2 est
sententia Prouer.4. Omni tempore dili/
git qui amicus est. Et pħs in.8. Eth. Uera
amicia:est intransmutabilis. Contra illos:
qui dicunt. O pater aliquando illum dile/
xi:nunc autem non. Nō fuit vera amicitia:
q2 perseuerasset. Omni tēpore ⁊c̄. Triplici
ter christus eam dilexit.
ℭ Primo in vita.
ℭ Secundo in morte.
ℭ Tertio post mortem.
ℭ Primo in vita. q2 ei donauit tria que
sunt necessaria cuilibet posito in certamie.
ℭ Primo perseuerātiam.
ℭ Secūdo fortitudinem.
ℭ Tertio victoriam.

Primo perseuerantiam. Figura Exodi.xij.
De agno: ꝙ esset sine macula. ꝙ esset cū ca
pite. ⁊ ꝙ esset cum cauda. Unde. 2. Re.5. Ce
cus ⁊ claudus nō intrabunt in templū. Et
philosophus in phisonomia. Caue ⁊ ꝑcaue
a signatis. Nunc aūt zopi. ceci. orbi. ⁊c. Ter
tio cū cauda. i. pseuerantia. Hiero. ad Fu-
riam. Non queruntur in christianis initia:
sꝫ fines. Catherina fuit pseuerans. Dicere
poterat illud Job. 27. Donec deficiam: nō
recedam ab innocentia mea. Secundo tri-
buit ei fortitudinē cōtra aduersarios. Unī
dicit ipse suis fidelibus per ecclesiā. Estote
fortes in bello. Catherina fuit fortis: vñ me
ruit amari. Tertio tribuit ei ⁊c. Sap. x°.
Certamen forte dedit illi vt vinceret. Hāc
amauit ⁊c. Secundo amauit eā in morte.
Signū amicitie est. qñ amicus aliū visitat. i
tribulatione. Ad Ro. xij. Flere cū flētibus.
gaudere cū gaudentibus. Et in. 2. Rhe. Ue
rus amicus gaudet bonis amici: et ꝯdolet
tristibus ipsius amici. Jesus amorosus: sue
sponse Catherine in eius morte. 5. dona ac
priuilegia ei tribuit. propter amorē intēsū
quem ad eam habebat.
¶ Primum. est christi visitatio.
¶ Secundum. est celestis refectio.
¶ Tertium. est orationū exauditio.
¶ Quartum. est angelorum accessio.
¶ Quintum. est lactis emanatio.
Primū est ⁊c. Cum esset in carcere xp̄s
ad eam venit cū angelorū multitudine ac
ꝟginum d. ei. Agnosce o filia tuū creatorē:
ꝓ cuius amore laboriosum subisti ꝯflictū.
Constans esto: quia tecū ero. Assimilatur
autem Joāni euangeliste. Qꝛ sicut ad eū
venit xp̄s: ita ad hanc venit. Secundū
est ⁊c. Cū eēt in carcere. misit ei deus cibū
per colūbam. ne fame moreret. Unde veri-
ficatur ꝑs. Non. n. vidi iustum derelictum:
nec ⁊c. Assimilatur Magdalene. que per
angelos celesti cibo pasta fuit. in Marsilia
francie. Tertium ⁊c. Quia in sua passio
ne orauit deum. vt quicunqꝫ ageret memo
riā: vel in morte se ei cōmendaret: ⁊ in qua
cunqꝫ necessitate eam inuocaret. diuine mi
sericordie effectum sentiret. Fuit exaudita
iuxta illud ꝑs. Clamabit ad me: ⁊ ego ⁊c.
O christiane habeas ipsam in deuotione:
quia est magna apud deum ⁊ apud sctōs.

Quartum est ⁊c. Qꝛ angeli ei obsequiū
prestiterunt in martyrio suo. Quia angelus
percussit plagas suas ⁊ rotam confregit: ac
inimicos eius confudit. Quintum est ⁊c.
Cū decollata fuisset: vndā lactis emanauit
in signū puritatis. Tertio amauit eā post
mortē. qꝛ eius corpus honorauit: qd̄ per an
gelos collocari voluit in Synay monte. per
spaciū. 20. dierum a loco mortis. In q̄ loco
deus dedit legem humano generi. In quo
loco Moyses. xl. diebus ⁊ noctibus loque-
batur deo facie ad faciem. vt verificaret ꝟ
bum Jsa. xi. Sepulchrum eius erit glorio-
sum. Unde ecclesia canit. Deus qui dedisti
legem moysi in sumitate ⁊c. Et sic patet se-
cunda ratio ⁊c.
Ertia ratiōe ⁊c. Quia fuit locuplex.
t Et ex hoc deus eā amauit. Solēt
mulieres dare viris suis vnā tantā
dotem. Catherina aūt. 5. tribuit.
¶ Prima. fuit ardētissime charitatis.
¶ Secunda. fuit purissime virginitatis.
¶ Tertia. fuit ꝯtēpt⁹ mūdane delectatōis.
¶ Quarta. fuit maxime perfectionis.
¶ Quinta. fuit excellentis ꝑdicationis.
Prima fuit ⁊c. Amore dei ⁊ proximi lā-
guebat. Primo dei. pro quo omnia munda
na despexit: vt dicere posset illud Can. 5.
Amore langueo. Secundo proximi. qꝛ oia
bona pauperibus dedit: vt dicat illud Pro
uer. vlti. Manū suam aperuit inopi. Inter
ceteras mulieris prerogatiuas vna est: ꝙ
sit liberalis. Uis cognoscere feminam no-
bilem: Respicite liberalitatem eius. Que
sunt vilane. auare sunt. He stant post ostiū:
⁊ dicunt pauperi: anda cū dio. ¶ Secūda
dos fuit ⁊c. Fuit enī ꝟgo. Th. i quolibet.
Duplex est virginitas. Mentalis ⁊ corpo-
ralis. O q̄ plures sunt corpore ꝟgines: mē
te meretrices. O quot moniales virgines
corpore. Unde illa canebat post exitū. Ora
may che foran son ⁊c. Catherina fuit mēte
⁊ corpore ꝟgo. ¶ Tertia dos ⁊c. Aug. ad
heremitas. Scriptum est fratres carissimi
omnes mundi amatores. dei esse inimicos.
Cōtempsit virgo sancta honores ⁊ dignita
tes imperatoris: vt christum lucrifaceret.
¶ Quarta dos ⁊c. Nihil in ea fuit repꝛhen
sibile: sed in omnibus exemplū bene viuē-
di. Exemplū humilitatis ꝟginibus ⁊ puel

lis dedit. Exemplū verecundie. ¶ Quinta
dos ⁊c. Cum fuerit preceptum nō predica-
re per apostolū. i. Thimo. 2. Mulieres do
cere non permitto. Et. i. Cor. 14. Mulieres
in ecclesia taceant. Et hoc vt dicit Th. 22.
q. 77. Quia sunt intellectu debiles: ⁊ aspe-
ctu prouocabiles ad malū. Catherina fuit
mire grauitatis ⁊ sapientie. Quod pz. Im-
perator conduxit. l. oratores doctissimos in
omni sapientia: vt Catherinā cōfunderēt.
Sic adducti. vnus cepit arguere. O Cathe
rina scriptum est Deut. 4. Audi israel. dn̄s
deus tuus vnus est. Et illa respondit. Oñ-
do tibi esse tres. In ps. dicitur. Benedicat
nos deus deus noster: benedicat nos deus.
Ubi innuitur Trinitas personarum. 2us. ar
guit. O Catherina. 8. phi. dicitur. Frustra
fit per plura: quod potest fieri per pauciora
Si ille erat verus deus. quē iesum dicitis:
poterat redimere genus humanum solo ver
bo: iuxta illud. Dixit ⁊ facta sunt. Respon-
dit virgo. Uerum est. q potuit: sed nō debu
it. Et ratio est. In deo est misericordia: ⁊ iu
stitia. Si enim solo verbo omnes saluaret.
maxima fuisset misericordia. Sed vbi esset
iustitia: Si vero omnes damnasset: vbi eēt
sua misericordia: Ideo voluit incarnari. et
nasci: vt appareret sua misericordia. Et pro
nobis voluit pati. ⁊ sanguinem suū soluit i
bācho crucis: vt appareret sua iustitia. Cō
fusus. 2us. tertius surrexit d. O catherina: tu
dicis deum esse hominem. Probo impossi-
bile. Quia in. 3o. phy. Finiti ad infinitum:
nulla est pportio. Rn̄dit virgo. A gentilibus
est predicatum. Sybilla cumana. Felix ille
deus qui ligno pependit ab alto. Et Sybil
la erithrea. In vltima etate humanabitur
proles diuina. vnietur humanitati diuini-
tas. ⁊ puellari officio educabitur. Ille. Cō
fusi oēs. dixerunt imperatori. O imperator
nos sumus cōfusi. Indignatus imperator
iussit eos igne cremari: qui nec lesi celū ascē
dunt. Uirgo autem nolens imperatori as-
sentire. 5. genera tormentorum in eam exer
cuit. Primo scorpionibus flagellata. Scdo
i carcere clausa. 3o fame cruciata. 4o sup
rotas posita. 5o decollata. hāc amaui ⁊c.

¶ In festo sancti Andree apostoli. De di-
gnitate apostolica.

Relictis re-
tibus ⁊ naui: secuti sūt
eum. Mat. 4. ¶ Con
clusio est sacrorum Theo
logorum. q hominum
christū sequentium ha
bent reperiri in triplici dr̄ia. Quidā sequū
tur christum per fidem: sed ab eo recedunt
per operationē. De quibus apostolus ad
Titū. 1o. Confitentur se nosce deum: factis
autē negant. Et Jacobi. 2o. Fides sine ope
ribus mortua est. Quidam sequuntur de-
um per fidem ⁊ operationem. sed nō per fi
nalem consumationem: qr cito a via dei re
cedunt. Josue. 2o. Cito deseruerunt viam:
per quam ingressi sunt pr̄es eorū. Hiero.
ad Furiam. Non queruntur in christianis
initia: sed fines. Et Tho. 1. 2. q. 109. ar. x o.
Postq aliquis positus est in gratia ⁊ per
gratiam dei iustificatus: necesse hz petere a
deo donum perseuerantie: vt. s. custodiatur
a malo vsq in finem. Nam multis dat gra
tia: quibus non datur perseuerare in gra-
tia. Ille. Quidam sequuntur christū ⁊ per
fidem ⁊ per operationem ⁊ per perseueran
tiam: vt Andreas apl's ⁊ Petrus. Unde
Greg. in hom. ho. Audistis fratres carissimi
qr ad vnius iussionis vocem. Petrus ⁊ An
dreas relictis retibus secuti sunt redēpto-
rem. Nulla vero hunc facere adhuc mira
cula viderāt. vel ab eo de premio eterne re
tributionis audierant: ⁊ tn̄ ad vnum domi
ni preceptum. hoc quod possidere videban
tur obliti sunt. Ille. Scdm sn̄iam Tho. su
per Jo. lc. 2. Tribus vicibus a christo voca
ti sunt. Po vocauit eos ad sui notitiā: vt
quando stante Andrea quadā die cū ma-
gistro suo Jo. bap. ad Jordanem ⁊ dicente
Ecce agnus dei: Andreas dixit Simōi fra
tri suo. Inuenimus messiam q dr̄ christus.
⁊ conduxit ipsum ad iesum. O qntum obli-
gatur Petrus Andree: quia conuersus est
⁊c. Die sequēti reuersi sunt ad piscationē.
2o vocauit eos ad sui familiaritatem. vt
quando erat cum eis ad stagnum genesa
reth: ⁊ ceperunt piscium multitudinem. Et
iterum ad propria sunt reuersi. Tertio vo
cauit eos ad apostolatum: vt qn̄ ambulan
te super mare galilee: eos vocauit. Uenite

post me. Jere.16. Ecce ego mittam piscatores ⁊ piscabuntur. Jō illi diuino amore succensi reliquerunt omnia vt aiunt verba assumpta. Relictis ⁊c̄. In quibus verbis: q2 Andreas ⁊ Petrus cum tanta promptez3a oīa reliquerunt ⁊ secuti sunt redemptorez. Jō in eorum laudem: de apostolatu. vel dignitate apostolica sermonem texemus. De qua tria contemplabimur.

℃ Primum. dicitur opinionis.
℃ Secundum. dicitur declarationis.
℃ Tertium. dicitur operationis.

P Rimuz dī ⁊c̄. Utrum aliqui sancti sint maiores apostolis i patria: Ad hoc due sunt opiniones. Una ꝙ sic: alia ꝙ non. Prima ꝙ sic. Quod probat triplici rōne in presentiarum: ad propositum.

℃ Primo. ratione passibilitatis.
℃ Secundo. ratione contemptibilitatis.
℃ Tertio. ratione humilitatis.

℃ Primo rōe ⁊c̄. Una est maxima in Theologia. ꝙ quanto plus homo patitur tribulationes: tanto plus premiabitur. Ueritas huius conclionis ꝓbatur per christū Matth.5. Beati qui lugent: qm̄ ipsi cōsolabunt. Et Jo.14. Tristitia vr̄a vertetur in gaudium. Et ps. Secundum multitudinem dolorum meoꝝ in corde meo: consolationes ⁊c̄. Et Chriso. Quanto magis quis patitur. tāto magis i eterna vita glorificatur. Et Hiero. Quot vulnera patimur: tot coronas meremur. De primo ad vltimum: q̄to plus patimur. tanto maius premium erit. Ad propositū. Multos legimus sanctos. plura aduersa tolerasse: q̄ apostoli. Quod patet in vtroq3 testō. In veteri. Abel a fratre suo occisus est. Daniel in lacu leonuz. Zacharias est lapidatus. Isaias sectus: lignea serra. Jeremias gladio occisus ē. Ezechieli cerebrum excussum. Preterea in nouo testamēto. Stephanus est lapidatus. Laurentius in craticula exust⁹. Uincētius pectinib⁹ ferreis dilaniatus. Ignatius de membro ad membrum ⁊c̄. Rasmus per viscera dilaniatus. Sic dico de virginibus que per tormēta ad paradisuz iuerunt. De qbus ad Hebre.xi. Sancti per fidem vicerūt regna. Et infra. Secti sunt. lapidati sunt. tentati sūt. in occisione gladij mortui sunt. Talia apostoli non sustinuerunt. igitur nō sunt maiores. ℃ Secundo rōe ⁊c̄. Conclusio est Thome in opusculis de.x. p̄ceptis. Et incipit Tria sunt homini necessaria. ꝙ duo maxime augent charitatē. Primū patia in aduersis. Scd̄m sepatio a terrenis. Perfectio ḡ xp̄iane religiōis est bona agere. ⁊ mala pati. Et sepatio a terrenis. Dico sic. Ubi ē maior cōtempt⁹ reꝝ tpalium: ibi maius p̄miū in gloria. Ueritas ꝯclusionis ꝓbat Mat.19. dixit Petrus xp̄o in ꝑsona oīum apl'oꝝ. Ecce nos reliqmus oīa: ⁊ secuti sumus te: qd ergo erit nobis: Rn̄dit. Amē dico vobis ꝙ vos q reliqstis oia ⁊ secuti estis me. centuplum accipietis ⁊ vitā eternā pos. O mira benignitas. que nō vult vinci beneficijs. Si das paupi: copiose tibi reddit. Gre.3°. dia. Tēporalis substātia cuz distribuitur. multiplicatur. Ad propositū. Ubi est maior contemptus: ibi est maius p̄mium. Sed quidā sctī maiora cōtempserunt bona pro xp̄o: q̄ apostoli. Sanctus Ludouicus rex francorum. Alexius romanus. Roccus. Thomas de aquino cardinalatū renuit. Sic sanctus Uincentius. Sic Bona. Bernardinus episcopatum senensem. Igitur sunt maiores. Etsi diceres. Nūquid nō apl'i talia egerūt: q2 Petrus ⁊ Andreas a xp̄o vocati fuere: ⁊ ipm̄ sunt secuti: Sz qd: Mat.4°. Relictis retibus ⁊c̄. O richeza.x. solidoruz. Unde pz secunda ratio. ℃ Tertio ratione ⁊c̄. Regula datur a magistro meo iesu christo: infallibilis Luc.1°. Et.18. Qui se humiliat exaltabitur. Eccl'i.3°. Quanto maior es: humilia te in omnibus. Et Jacobi.4. Humilib⁹ deus dat gratiam. Nō imerito. Q2 summe ei placet. Superbus lucifer: dedit locū xp̄o humili. Diues epulo: Lazaro humili. Eua superba: marie humili. Ad propositū. Ubi est maior humilitas: ibi maius premiū. Sz aliqui sancti: maiorem habuerunt humilitatem: q̄ apostoli Geñ.16. de Abraam. Loquar ad dominum: cum sim puluis ⁊ cinis. Et.2. Reg.6. Ludā vt vilior fiam plusquā factus sum: ⁊ ero humilis in oculis meis. Prattica de sancto Marco. de Francisco. de Moyse. de Dominico. Hanc humilitatem nō habuerūt apl'i imo supbi. Luc.22. Facta est contentio inter apl'os: qs eoꝝ videret maior. Petrus se laudabat di. Ego sum principe omniuz vr̄m. Andreas. Ego

sum primus xpianus. ⁊ discipulus fui Ioã
nis bap. Jacobus ⁊ Joãnes d. Nos sumꝰ
filij Zebedei. Et Bartholomeus d. Ego sū
filius regis. Et Lucas d. Ego sum medicꝰ.
Mattheus d. Ego fui mercator de pelle
danguille. Unde fuerunt superbi. Igitur
aliqui in patria sūt maiores apostolis. Un
de patet prima opinio.
¶ Secunda opio est doctorū. Qḋ aposto
li sunt simpliciter maiores omnibus sanctꝭ.
Quid dicis o Thoma super illud ad Ro.
8. Nos primitias spūs habentes d. Aposto
li sunt preferendi omnibus sanctis. quacū
qꝫ prerogatiua prefulgeant. siue virginita
tis. siue doctrine. siue martyrij: tanqꝫ abun
dantius spūm. s. habentes. Et super verbo
ad Eph. i. Scdm diuitias gratie eius d. Ex
quo apparet temeritas illorum n̄e dicam
error: qui aliquos sanctos presumunt equi
perare apostolis in gratia ⁊ in gloria. Ille.
Ad scdm veniamus.

S Ecundum dr̄ ⁊c̄. Scdm Tho. p̄. 2.
q. 161. ar. 4. In pᵒ sen. di. 16. In. i. p.
q. 44. ar. 7. Et super Ro. 8. Conclu
sio hec extrahitur. Qḋ apostoli sunt oibus
sanctis maiores digniores qꝫ. Que conclu
sio probatur triplici rōne.
¶ Primo. rōne approximationis.
¶ Secundo. rōne electionis.
¶ Tertio. rōne repletionis.
¶ Primo rōne ⁊c̄. Conclusio est Auctoris
liᵒ de causis. Qḋ quāto magis aliquid ap
propinquat suo principio in quolibet gene
re: tantomagis participat effectum illius.
Exempli gratia. de illo qui appropinquat
igni. soli. plus participat de virtute illorū.
Ad propositum. Approximare deo. anima
mia cara: non fit passibus corporis sed affe
ctibus mentis: vt ponit Ber. super Gen̄. 17.
Ambula coram me ⁊ esto perfectus. Tribu
is elemosinam pauperi: passum vnum in
cedisti apud deū. Et sic de singulis. Et quā
to quis est deo proximior: tanto est digni
or ⁊ perfectior. Christus est principium gra
tie ⁊ origo omnium gratiarum atqꝫ bono
rum. Jo. iᵒ Gratia ⁊ veritas: per iesū xpm
facta est. Sed nullus fuit preter virginem
huic principio xpo vicinior atqꝫ propinqui
or: qꝫ collegium apostolorum: qui imediate
a xpo fuere edocti de omnibus secretis vi
te eterne. Hieronymus ad Paulinū. Qḋ
alijs exercitatio. ⁊ quotidiana in lege dei
meditatio tribuere solet: hoc illis spūs. s.
suggerebat. Joannes rusticus ⁊ piscator in
doctus. Et vnde vox illa obsecro In princi
pio erat verbum: ⁊ verbum erat apud de
um: Hoc Plato nesciuit. hoc Demosthenes
ignorauit. Ille. Fuit eis reuelatū: secretum
totius trinitatis. Unde xps quadā vice vo
cauit apostolos d. Jo. 15. Vos autem dixi
amicos: qr omnia q̄ audiui a pr̄e meo. no
ta feci vobis. Et. p̄. Jo. pᵒ. de se ⁊ alijs dic.
Quod fuit ab initio. quod vidimus. quod
audiuimus. annunciamus vobis. O secre
tar del spirito scō. Non imero. Qr vt ha
bet philosophus. 8. Eth. Nihil est tam pro
prium amicorum: qꝫ simul conuiuere ⁊ cō
uersari. Cum xpo dormirunt. biberunt. co
mederunt. confabulati sūt que omnia erāt
amicitie. Hi sī q miranda viderunt in ipo
xpo: cecos illuminare. mortuos suscitare. i
firmos sanare. a faza viderūt eū. O priui
legium apostolorum: videre xpm oculis cor
poris. O setu lo vedesse. Refert Aug. liᵒ de
Ci. dei. qꝫ tria concupiuit videre. Primo ro
mam in suis triumphis. De qua Lucanus:
Roma quanta fuit: ipsa ruina docet.
Secundo Paulum predicantem. Tertio
xpm in carne. Adam vixit annis. 900.30.
Noe. 900.50. Jareth. 900.62. Mathusalem
900.69. sed non viderunt ipsum in carne:
quem tantopere desiderarunt. Isti autem
sic. Unde dixit eis Luc. x. Beati oculi qui
vidēt q̄ vos videtis. Dico eni vobis qꝫ mul
ti prophete ⁊ reges voluerunt videre que
vos videntes: ⁊ non viderunt. Fuerunt er
go maiores: qr proximiores. De his Dan̄.
61. liᵒ. Para.
Questi altri fochi tuti contemplāti.
Homini furo accesi di quel caldo.
Che fa nascere e fiori e fructi sancti.
Unde patet prima rō. ¶ Secundo ratione
⁊c̄. Conclusio est Tho. 3. par. q. 27. ar. 4ᵒ.
Qḋ vnicuiqꝫ datur gratia sm̄ illud ad qḋ
eligitur. Exempli gratia. de archa Noe.
quam grā dei perfecit. De Moyse ad pha
raonem. Ad propositum. Apostoli fuerunt
dicti: vt essent tube in ecclesia dei. ⁊ ambas
siatores diuini nominis. ⁊ super oēs idonei
Unde. 2. Cor. 3. c. in persona omnium apo
stolorum

stolorum. Idoneos nos fecit ministros noui testamenti. Hi fuerunt missi ad predicandum. ad baptizandum. ad docendum. Mat. 18. Euntes docete omnes gentes. baptizantes eos in nomine patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti. Et vt dicit Alber. super Luc. Christus misit illos cum illa auctoritate q̃ pater misit filium suum. Jo. 20. Sicut misit me pater. s. cum eadem auctoritate: ⁊ ego mitto vos. O quomodo staret mundus nisi fuissent apostoli: Qui suis sermonibus mundum conuerterunt. De his figuratiue fuit dictum Jere. 16. Ego mittam vobis piscatores ⁊ piscabuntur. Ubi dubium queritur. Quare non sunt electi homines probi ad officium apostolatus: sed simplices ⁊ piscatores: Respondet Alber. super Luc. ꝙ triplici ratione. Sed vnam tm̄ adducaȝ in presentiarum: vȝ: propter fidei veritatem. Non elegit sapientes phos. aut doctores: sed viros indoctos: ad veritateȝ fidei comprobandam. Que si a sapientibus fuisset introducta: ascribi potuisset scientie ⁊ probitati illorum. Sed indoctos elegit: vt veritas fidei manifestaretur. Apostolus. i. Cor. i. Uidete fratres vocationem vestram: qm̄ non multi nobiles ẜm carneȝ. non multi potentes. non sapientes: sed que stulta sunt mundi. elegit deus: vt confundat fortia. Ille. Et Tho. super ps. Apostoli sine litteris idiote ⁊ simplices: destruxerunt omnes inimicos xp̄i. Et sic falsa est sententia Porphyrij. Qui dixit tres fuisse garrulatores. qui totum mundum ad se conuerterunt. Primus fuit Moyses in populo iudaico. Secundus machometus. Tertius xp̄s. Unde patet scd̓a rō. ¶ Tertio rōne ⁊c̄. Quicunq̧ receperunt spūȝ. s. excellenti⁹: ⁊ abūdāti⁹ hi profecto sunt perfectiores coram deo. Sȝ apostoli spūm sanctuȝ receperunt ⁊ tempore prius. ⁊ ceteris abundantius. Ideo sunt maiores. Act. 2. Repleti sunt omnes spū sācto ⁊ ceperunt loqui. Super quo Alber. Quadruplex ē plenitudo spūs sancti. Prima est effluentie. que sola fuit in xp̄o. De qua Jo. i. De plenitudine eius omnes accepimus. Secunda est excellentie. que sola fuit in maria. De qua Lu. 2. Aue gratia plena. Tertia ē sufficiētie q̃ pleni sunt oẽs sancti. De qua Luc. i. Et Zacharias pater ei⁹ impletus est spū sancto. Quarta est abundantie. que fuit in apostolis. qui pre ceteris fuerunt pleni. Unde ex hoc: nullus potest apostolis equiperari. Glo. super illud Constitues eos principes super ⁊c̄. Beate virgini. nulla mulier comparatur: sicut nec aliquis sanctus pōt apostolis compari. Ille. E per che frate Gabriele: Quia fuerūt ecclesie fundatores. Apoc. 21. Murus ciuitatis hierusalem habens fundamenta. 12. Et nomina. 12. apostoloruȝ erant in eis scripta. Et Mat. 16. Tu es petrus ⁊ super hāc petram edificabo ecclesiam meam. Ubi dicit Albertus super Luc. ꝙ xp̄s in hac vita. quinq̧ habuit. ¶ P° corpus qd̓ tradidit iudeis. ¶ Scd̓o aīam quā patri cōmisit.
¶ Tertio sbaȝ tpalē: quā tradidit iude.
¶ Quarto matrē: quā Joāni donauit.
¶ Quinto ecclesiā: quā solū Petro ⁊ apostolis cōmisit. Sunt ergo maiores. In hui⁹ signum: ecclesia in suis cerimonijs post sūmum pontificem qui est ecclesie caput: immediate collocat cardinales: qui sunt pre ceteris digniores. Quod iō facit: q2 papa in ecclesia xp̄m representat: cum sit eius vicarius: vt patȝ di. 20. §. vlt. Cardinales autem loco apostolorū ponuntur. Ex quo patet: ꝙ apostoli in ecclesia post xp̄m ⁊ eius matrem: primum locum tenent. Preterea ecclesia in cantico. Te deuȝ laudam⁹ post cherubin ⁊ seraphin: āte patriarchas ⁊ prophetas: sequitur apostolorum cho2⁹. Canta. Te gloriosus apostolorum chorus. Concludamus ergo sic. Ubi est maior gratia: ibi maius meritum: per consequens ⁊ gloria. Quanta est gratia: tanta est charitas. Quanta est charitas: tm̄ est meritum. Quantum est merituȝ: tm̄ est premiū. Apostoli fuerunt huiusmodi. Igitur patet conclusio nostra. Ad solutionem arg. Unica responsio nobis sufficit. que ē Joānnis Scoti in. 4. sen. sic. Perfectio ⁊ sāctitas vite alicuius: non consistit principaliter in paupertate: aut in patientia: aut humilitate: sed in charitate: iuxta illud apostoli. Sup omnia charitatem habete. quod est. vinculum perfectionis. Et de pe. di. 6. Sine charitate: nō est salus. Et ratio. Quia paupertas vel vite austeritas ⁊ huiusmodi: non notant pfectionem; nec hominem perfectum faciūt:

ed sunt instrumēt ꝗ innantia ad perfectio
nem: vt habet etiam Tho. Non sequitur ꝙ
Joannes baptista aut alius sanctus viuē
do in maiori paupertate q̃ xp̄us: ꝙ fuerit
xp̄o perfectior. Absit a seculo. In proposi
to. Si aliqui sancti inuenti sunt qui maio
ra egerint q̃ apostoli: non propter hoc fue
runt perfectiores. Quia fundamentuz om
nium virtutum est charitas. Et ipsi super
omnes eam habuerūt. Plus meruit petrus
relinquendo nauiculam: q̃ Zacheus dan
do tot diuitias. Quia cum maiori charita
te hoc egit. Sic dico de alijs. Unde Grego.
super verbo. Mat. 4. Relictis retibus ⁊c̃.
Multum dedit qui totum reliquit. Unde
patet. In vitis patrum legitur ꝺ quodam
patre qui optabat informari cum quo erat
glorificandus in celo. Respondit angelus.
Cum Gregorio papa. Respondit. Qr abū
dauit diuitijs: ego autem pauper. Respon
dit angelus. Tu magis delectaris in vna
gatta quam habes in cella: q̃ Greg. in om
ni gloria sua. Ad propositum de apostolis.
Unde patet ꝙ sunt maiores. Et sic per con
sequens debent plus honorari. Sed plus
hodie sancti noui venerantur. ⁊ veteres re
linquuntur. Faceçia de presbytero qui cru
cifixum veterem flebat. O crucifixe vetus
doleo super te valde. Surrexit crucifixus
nouus g ⁊c̃.

Tertium dicitur ⁊c̃. Tres sunt ope
rationes quas apostoli sunt opera
ti in presentiarum.

¶ Prima. dr̄ predicatio.
¶ Secunda. dr̄ miraculorū patratio.
¶ Tertia. dr̄ martyrij consumatio.
¶ Prima dicitur ⁊c̃. Ad hoc officium fue
runt precipue electi apostoli. tanq̃ primi p̃
dicatores. ⁊ fūdatores ecclesie. Jo. 15. Ego
vos elegi de mundo: vt eatis ⁊ fructum af
feratis ⁊ fructus vester maneat. Et postq̃
resurrexit a mortuis. dixit eis. Mar. vlt. Eū
tes in mundum vniuersum predicate euā
gelium ⁊c̃. Mat. vlt°. Euntes docete om
nes gentes. Ex hoc officium predicationis
dicitur apostolicum: ad quod assumi non
debent nisi persone sufficientes. Fiat prat
tica. Apostoli habuerunt principatum in
toto mundo: iuxta illud Constitues eos p̃n
cipes ⁊c̃. Albertus super Luc. Andreas fu
it princeps populi achaiensis in grecia. Ja
cobus maior priceps populi hispanie. Tho
mas: indie. Philippus: scythie. Bartholo
meus: indie minoris. Mattheus: ethiopie.
Symon: mesopotamie. Tadeus: egypti.
Matthias: iudeam in sortem accepit. Pe
trus princeps totius ecclesie. Unde Chri
sosto. super Mat. Tria totus mundus mi
rabatur. Primum xp̄m post mortem resur
rexisse. Secundum carnem in celum ascen
dere. Tertium duodecim apostolos pisca
tores: totum munduz conuertisse. Ille. Se
cundū opus. ⁊c̃. Scd̄m Tho. 22. q. 178. De
us miracula fecit maxime propter tria.
Primo propter sanctitatis alicuius demō
strationem: quem pro merito vite vult alijs
preponere in exemplum sue virtutis vt fe
cit de Antonio: ⁊ de alijs sanctis. Secun
do miracula fecit: vt fidem approbet. Glo.
super illud Ut det illis hereditatem genti
um. Hec fuit intentio miraculorum. vt gen
tes crederent. Que quidem miracula non
sunt in alia natione: nisi in catholica. Ter
tio miracula facit deus ad confirmandam
virtutem predicatam: ⁊ sic sunt facta mira
cula ⁊ signa predicantibus apostolis. Qui
super omnes: miraculis ⁊ signis claruerūt.
Nam post christi passionem maiora mira
cula fecerunt in virtute nominis xp̄i: q̃ fe
cit ipse christus: ſm ꝙ ipse promiserat eis.
Joannis. 14. Qui credit in me: opera que
ego facio ⁊ ipse faciet: ⁊ maiora horum fa
ciet. Quod patet. Maius miraculum fuit
ꝙ ad vmbram petri infirmi sanarent̄ q̃ ꝙ
ad tactum: martha sanaretur a fluxu san
guinis. Maius miraculum fuit: ꝙ Paulus
Dionysium converteret: q̃ ꝙ christus La
zarum suscitauerit. Maius miraculum fu
it. ꝙ Roma ad vocē vnius piscatoris omis
sis seculariū studijs. ⁊ deposita omni infide
litate: ad christum se conuerterit: q̃ ꝙ chri
stus filium vidue suscitauerit. O miraculū
miraculorum. O trumba del paradiso. O
gubernatori dela sancta giesia. O veri pa
dri ⁊ amatori de xp̄iani. O splendore del te
nebroso mūdo. O portatorē del triumphā
te vexillo. dela sancta croce. Tertium
opus est martyrij consumatio. Apostoli an
teq̃ haberent spiritum sanctum erant debi
les in fide. Unde Leo papa Ante aduen
tum spūs

natione filij sui. O magnum priuilegium nobis concessum. Secūdū Tho. sup epistolas Pauli. Deus diuersis modis voluit loqui populo iudaico ꝛ patribus antiquis. Modo per columnam igneam in ea apparendo. modo per personam mediā. s. per angelum. modo per visionem. ꝛ corporalem ꝛ imaginariam: ꝛ intellectualem: sed nobis modo singulari locutus est per filium. Unde apostolus ad Heb. p°. Multifarie multisq̄ modis: olim deus loquens patribus i prophetis: nouissime autem diebus istis locutus ē nobis in filio: quem ꝯstruit heredē vniuersoꝝ: per quē fec̄ ꝛ secl'a. Hoc ē quod sponsa petebat Cañ. p°. Osculet̄ me osculo oris. s. s. ꝑ incarnationem. Unde Leo pap̄. p̄meditans in s̄mone hodierno: exhortatur nos ad grandem exultationem spūalem. d. Hodie dilectissimi saluator nr̄ natus est: gaudeamus. Neq̄ enim phas ē locū eē tristitie: vbi natalis est vite. Nemo ab huius alacritatis ꝑticipatione secernit̄. Una cūctis letitie cōis est rō. Exultet sāctus: q2 appropinquat ad palmā. Gaudeat peccator: q2 inuitatur ad veniā. Animetur gentilis: q2 vocatur ad vitam. Uerbum enim dei deus filius dei: propter liberandum hominez ab eterna morte: factus est homo. Jlle. Euangelizo ꝛc̄. De xp̄i natiuitate tria erunt vidēda in presentiarum.

Primū ē filij dei eternal' determiatōis.

Scdz ē filij dei cordialis supplicatōis.

Tertiū ē filij dei hūanal' incarnatiōis.

Primum est ꝛc̄. Utrum fuit necessarium xp̄m incarnari ꝓ redemptiōe generis humani. Respondet Tho. 3. ꝑ. q. 1. ar. 2. Jn. 3° di. 3. Jn. 4. ꝯtra gē. c. 15. Alex. de ales. in. 3. ꝑ. sū. Ric. de media villa in. 3. di. 20. ar. 1. Anselmus in li° Cur deus homo. Et phs. 5. Meta. Ubi duplex est necessitas. Prima est absoluta. Secūda cōditionata. Exemplifica de ambabus. Quo ad primam non fuit necessarium xp̄m icarnari. Et rō est. Quia cuz deus sit oīps: erāt alij modi ad ipsum liberādū. Unde Aug. 13. lib° de Tri. c. x. Si queratur vtrum alio modo potuerit genus humanum liberari: q̄ ꝑ incarnationem filij dei: Dicimus ꝛ alium modū possibilē ei fuisse: cuius potestati cuncta subiacent. Unde. p̄s. Omnia q̄cūq̄ voluit dñs fecit. Jdem. Dixit ꝛ facta sunt. Mat. 14. Abba pr̄: omnia tibi possibilia sūt Beda in homel'. Zachei. Que impossibilia sunt apud hoies: possibilia sunt apud deuz. Poterat enim mittere angelum. prophetā. patriarcham ꝛc̄. Unde erant alij modi ad genus humanum redimendū. Si loqmur de scd'a necessitate: dico non fuisse alium modum q̄ ꝙ ille qui erat imortalis. impassibilis. infinitus: efficeretur mortalis. Unde Dant. li°. 3. Can. 7.

E tutti gli altri modi erono scarsi
Alla iustitia: sel filiol di dio
Non fussi humiliato ad incarnarsi.

Et hoc de scd'a necessitate. Uoluit diuina prouidentia: vt ista questio disputaretur i concistorio sanctissime trinitatis. Facta ē autem hec disputatio: inter iustitiam: ꝛ misericordiam. Justitia erat aduocata ꝓ natura angelica. Misericordia ꝓ natura humana. Justitia erat contra genus humanum. Que surrexit contra hominem di. O domine rex: Tu posuisti hanc conclusionez disputandam. Utrum homo debeat liberari. Probo ꝙ non: ꝛ ratiōibus ꝛ testib9. Primo rationibus: que est triplex in ꝑntiaꝝ.

Primo. rōne iustitie.

Secundo. rōne ingratitudnis.

Tertio r. ōne cognitionis.

Primo ratione iustitie. Domine tu es iustus. Jn. p̄s. Justus es domine ꝛ rectum iudicium tuum. Baruch. p°. Deo nostro iustitia. Jere. 12. Justus es domine: si disputem tecum. Or oltra. Si iustus: debes illam facere. Justitia vult vt tanta sit pena: quanta fuit culpa. Deutero. 25. Secūdum mensuram delicti: erit ꝛ plagarum modus Et. 16. q. 1. c. Siquis. Secundum qualitatez delicti: imponenda est penitentia. Et. C. de penis. l. Sancimus. Et. ff. Quibus vt indignis. l. Rescriptum Et extra de his que fiunt a maiori parte capituli. Sed culpa hominis fuit infinita: vtpote contra bonum infinitum. Si infinita: ergo merebatur penitentiam infinitam. Penitentia autem infinita: non potest esse in homine cum sit finite operationis. Jn. 3. Eth. Jn. 8. physicorum. Finiti ad infinitum: nulla est proportio. Jn. 8. physicorum. Jmpossibile est in corpe finito: eē potentiā infinitā. Igit̄ satis-

facere non potest. Si satisfacere nō potest:
ideo debet damnari. Et sic patet prima rō.
¶ Secundo rōe ⁊c. Dn̄e inquit iustitia: tu
fecisti angelos ⁊ homines: qui ambo pecca
uerunt. Lucifer ex superbia. Isa. 14. In ce
lum ascendam: super astra dei exaltabo so
lium meum. Et homo ēt. Gene. 3. Erimus si
cut dij ⁊c. Luciferum damnasti cum suis se
quacibus in perpetuuz. Apoc. 9. Diabolus
qui seducebat eos: missus est in stagnum
ignis: vbi cruciabuntur in secula seculoꝝ.
Igitur a simili: debet homo damnari perpe
tualiter: sicut ⁊ demō. Alioquin poterit de
mon conqueri de te te esse partialez ⁊ par
tesanum. Sed cum non sis o dio. Actu. 10.
In veritate comperi: quoniam non est ac
ceptio personarum apud deum. Et extra
de prebendis ⁊ dignitatibus. c. Venerabi
lis. Igitur debes ipsum damnare in perpe
tuum. ¶ Tertio ratiōe cogni. Illi danda ē
venia: qui suum agnoscit delictū. Extra de
re. iu. in 6. Venia non datur nisi correcto.
Vn̄ est ꝙ multi se nō corrigunt de peccatis
suis? Quia se non cognoscunt. Unde Lac.
1°. li. c. 1°. Hec est .n. prauitatis causa: igno
ratio sui. Sene. epistola. 28. Corrigi nō vl't
qui peccare se nescit. Ber. Initium salutis:
est notitia peccati. Et Macro. vt dicit in li
bro de somno Scipionis. a dijs habuit re
sponsum. Notis elicos: idest nosce teipsuz.
Ad propositum. Adam non cognouit pec
catum suum: immo redargutus de eo: illud
retorsit in mulierem dicens Gene. 3°. Mu
lier quam dedisti mihi. seduxit me. q. d. Si
non fuissz illa ⁊ si mihi nō dedisses: nō pec
cassez. Eua attribuit illud serpenti d. Ser
pens inquit decepit me. Facetia de femina
que in çocoli iuit ad recolligendum ficus:
⁊ cecidit fractis cruribus: ⁊ dixit. Maledet
to sia el diauolo. Rndit diabolus. Maledi
cta sis tu. Non satu sel se va a recolgere li
figi in çocoli? Igitur non debet liberari. Et
q2 est conclusio iuristarum. ff. de officio pre
sidis. l. Illicitas. §. Veritas. Iudex non ni
si secundum allegata ⁊ probata. debet iudi
care. Ideo tibi adduco in robur meū tres
idoneos testes ad hoc negocium proban
dum. Primus fuit natura āgelica. Domi
ne homo erat creatus ad replenduz sedes
vacuas paradisi. Q2 vt dicit Tho. 2°. sen.
dis. 2. Celuz plus est pro hominibus ꝗ̄ pro
angelis: qui loco non indigēt. Homo agno
uit hoc bonum. igitur indignus est redimi.
Secundus testis est celum empyreum d.
Domine tu me creasti nobilissimum corp9
ac me fecisti propter hoīem. non agnouit bo
num hoc: priuari debet ⁊c. Tertius est pa
radisus terrestris d. Domie: me fecisti ame
num pro hominis recreatione. Et fecit con
tra preceptum tuum: comedens de pomo.
El mal de san Biaso: non cognoscēs hoc bo
num: merito priuari debet tanto bono ⁊ dā
nari. Assurrexit misericordia: pro humano
genere aduocata d. O domie: soror mea iu
stitia locuta est: audi me. q2 tribus rationi
bus ⁊ testibus probo pro homine.
¶ Primo. ratione finis.
¶ Secundo. ratione inconuenientie.
¶ Tertio. ratione proprietatis.
¶ Primo rōne ⁊c. In. 2°. phi. Omne agēs
agit propter finem. Finis mouet agentem.
In. 2°. Metha. Finis est causa causarum.
Ad propositum. Ad quem finem creasti ho
minem? Nunquid propter sui damnatio
nem? Non. sed ad finem vite eterne. Si ip
sum damnas: frustra fecisti illuz ⁊ in vanū.
Et q2 vt habet philosophus. 1°. celi ⁊ mun
di. Deus ⁊ natura nihil agunt frustra. In
9. Metha. Nihil est ociosuz in natura. In
li° de regimine principuz. Deus gloriosus:
nihil ociosum fecit in natura. Ne ergo fru
stra sit creatus: ipsum debes saluare. ¶ Se
cundo rōne ⁊c. Si hominem non reparas
a sua damnatione. de tribus oportet sequi
vnum. Aut q2 non potes ipsum saluare. ⁊
sic non es omnipotens. Aut q2 nescis: ⁊ sic
es ignorans. Aut q2 non vis: ⁊ sic eris inui
dus. Sed in te o dn̄e: hoc nō est. Primo q2
es potens. ps. Omnia quecunq3 voluit do
minus fecit. Secundo: quia es sapiens. ps.
Omnia in sapia fecisti. Tertio q2 non es
causa peccati. Augu. li°. 83. q. Deo auctore
non fit homo deterior. Igitur debes ipsum
saluare: ne tibi ista opponantur. ¶ Tertio
rōne ⁊c. Domine mi: natura tua est miseri
cordia ⁊ clementia. Eccl'ia. Deus cui propri
uz est misereri semper ⁊ parcere. De pe. di.
p̄. c°. Quia diuinitatis. Diuinitatis natu
ra clemens

ra clemens est et pia. Et sicut est proprium igni calefacere. soli illuminare: itat tibi misereri. vnde debes homini parcere. Quia vt dicit philosophus. 2. Metha. In. 3. de anima. Unumquodqꝫ agens: operatur secundum proprietatē sue nature. Et adduco tibi tres testes. Primus Abel d. Domine mi: pater meus Adam peccauit contra clementium tuam. sed tu domine amplia misericordiam tuaꝫ. Qꝛ vt dicitur extra de re. iu. in. 6°. Odia sunt restringenda: fauores autem ampliandi. Et. l. Cum quidam. ff. de liberis et posthumis. Odia sunt restringenda. O partialis. Secundus Dauid cū cythara. Domine mi: illi debes misericordiaꝫ impendere qui illam petit et tristitiam habet de peccato. Qꝛ scriptuꝫ est i ps. Cor cōtritum etc. Adam cū lachrymis per plures annos tibi petit veniā. igitur illi debes eaꝫ impendere. Tertius testis Abraam cum barba prolixa d. Tu dixisti domine per Dauid. Si filij mei non custodierint mandata mea: visitabo eos in virga eorum. Misericordiam aūt meam non dispergam ab eo: neqꝫ nocebo ei in veritate mea. Adaꝫ pater noster peccauit. Tu antē debes magnificare misericordiam tuam: nec ipsaꝫ amouere ab eo et genere humano. Audiens autem de⁹ pater has fortissimas rationes scē misericordie. cōclusuꝫ est ꝙ oio redimeretur genus humanum solum. et non lucifer et natura angelica. Et hoc triplici ratione: vt ponit Alexan. de ales. 3°. volu. sum. Et Tho. et Bona. in. 2°. di. 7. a. p. Prima ratio: qꝛ āgelus peccauit ex se: nullo suggerente. Qꝛ nō habuit infestationem ad maluꝫ. Homo autem: alio suggerente. qꝛ ab vxore fuit suasus. Uxor autem a lucifero siue serpente: fuit suasa. Preterea a carne infestus. Secunda ratio: quia angelus peccauit ex malitia. Adam peccauit ex aliqua ignorātia: qꝛ mortale credidit esse veniale. Preterea non credidit tantum peccare: quantuꝫ peccauit. Preterea homo habuit propositum penitendi: angelus autem non. Preterea angelus erat spūs: nō debebat eē pmptus ad oē bonum. Mat. 16. Spūs quidem promptus est: caro aūt infirma. Hō autem erat caro: q̄ ē infirma. Tertia rō etc. Adā peccauit in patrem: qꝛ ex quadam infirmitate peccauit: cui attribuitur potētia. Eua peccauit in filium: qꝛ ex quadam ignorantia feminea superbiuit: dū sciam dei appetijt. Erimus sicut dij. vnde in filiū peccauit: cui attribuitur sapia. Demon peccauit in spūm. s. qꝛ ex propria malitia intumuit cōtra spūꝫ. s. cui attribuitur clementia. Et q peccat in spūm. s. non remittitur ei neqꝫ in hoc seculo neqꝫ in futuro: vt dr̄ Math. xij. Unde hō solum debuit redimi. Unde dixit angelus. Euangelizo vobis etc.: qꝛ natus est vobis. non nature angelice.

s Ecundum dr̄ etc. Quamuis ab eterno deus predestinauerit incarnationem sui filij et salutis generis humani: voluit tū vt nostris precibus et scōruꝫ patꝝ impetraretur. Qꝛ vt dicit Grego. 24. q. 3. Obtineri nequaqꝫ pn̄t que predestinata non fuerint: sꝫ ea que sci viri orando efficiūt: ita p̄destinata sunt. vt p̄cibus obtineantur. Ille. Uñ sci pr̄es cum lachrymis implorauerunt hunc diē. Et q̄tum fuit eoruꝫ desiderium appet ex scripturis. Uixit Adā. 930. annos petens xp̄m. Enos. 905. Enoch. 365. Mathusalem. 969. Lamech. 777. annis. Noe. 950 annis: semper petentes xp̄m incarnanandum. Non h̄ntes suum intētuꝫ disposuerunt mittere ābassiatores pro gr̄a impetranda. Primo pr̄iarce mittūt Isaiam. Isa. 16. Emitte agnum dn̄e dn̄atorem terre. Adiungit aliud Isa. 5. Rorate celi desuper: et nubes etc. Et. 64. Utinam disrūperes celos et descenderes. 2° pphe mittūt Moysen. Exo. 4. Obsecro dn̄e: mitte queꝫ missurus es. i. al's misisti me: sꝫ fuit particularis liberatio: mitte nunc pro vniuersali liberatione. 3° reges mittunt Dd̄ d. Ostende nobis dn̄e miam tuam: et salutare etc. Cantica. 4° sacerdotes mittunt Aaron d. Dn̄e inclina celos tuos et descende. 5° Eccl'a d. Excita domine potentiam tuam et veni. O dio suega. Uidentes ꝙ non exaudirentur: mittunt mulieres. Primo venit domina Eua dicens. Per nostra colpa tu mi condēnasti: ma non risguardar aquesto signore. voliami liberare da questo tenebroso ergastulo. Cui deus. O Eua tu peccasti: non es digna meo fillio. 2° domina Sarra. O dio adiuua nos. Cui deus. Nō es digna. quia infidelis fuisti. de fillo Isaac. 3° domina

Rebecca. Cui deus. Tu fuisti partialis in
Jacob ⁊ Esau. Quarta fuit domina Ju-
dith. Cui de⁹. Fuisti homicidiaria. Quin
ta fuit domina Hester. Cui deus. Nimis fu
isti vanegloriosa poliendo te. vt placeres
Assuero. Tandem missa est ancilla: etate
quatuordecim annorum. Que oculis de-
pressis: tota verecunda dixit genibus fle-
xis. Canta. Veniat dilectus meus in ortuz
suum: vt comedat fructuz pomorum suoꝝ.
Ortus fuit vterus virginalis. Audiens au
tem filius hoc verbum: dixit patri suo. O
pater. hanc amaui ⁊ exquesiui a iuuentute
mea. Et quesiui eam mihi sponsam assume
re: ⁊ amator factus sum forme illius. Im-
mediate deus pater vocat Gabrielem di-
cens. O Gabriel: vade cito in Naçareth
ad mariam: ⁊ defer ei nunc ei ex parte mea
has litteras. Et dic ei. ꝙ ipsam eligo in spō
sam meam. Et filius subiunxit. Dic ei ex
parte mea. ꝙ eligo ipsam in matrem: de cu
ius visceribus summam mihi corpus. ero-
qꝫ eius filius: ⁊ ipsa mea mater. Da ei has
litteras. Tertio spiritus sanctus dixit. Et
ego habitabo in ea: eritqꝫ templum meū.
Da ei has lr̄as ex parte mea. Ingressus
Gabriel ad eam: dixit. Aue gratia plena:
dominus tecum. Ab a ꝙ est sine: ⁊ ve culpe
Immunis a triplici ve. De quibus Apoc.
.viij. Ve ve ve habitantibus in terra. Gra-
tia plena. Hieronymus. Bene gratia ple-
na: quia ceteris per partes. marie vero se
tota infudit gratie plenitudo. Dominus te
cum. Bernar. Plus tecum q̄ʒ mecum. Do
minus pater. dominus filius. dominus spi-
ritus sanctus. Audiens angeli verba. tur
bata est in sermone. Maria secum habe-
bat tres domicellas. Prudentiaʒ. Virgini
tatem. Humilitatem. Consuluit prudenti-
am. O socia mea: quid agam.? Respondit
prudentia. Considera o Maria: quia scri-
ptum est Ecclesiastici. 19. Qui cito credit: le
uis est corde. Unde bene dicitur. Maria
autem cogitabat qualis eēt ista salutatio.
Ecclesiastici. 36. Audi tacens: ⁊ pro reuerē-
tia accedet tibi bona gratia. Uidens ange
lus eam sic pensarosam dixit. Ne timeas
maria. Cur times? Uirgo consuluit secun-
dam scilicet virginitatē. Cui dixit. O Ma
ria: pete ab angelo de modo habendi hūc
filium. Et si tibi nominauerit de semine vi-
rili: ipsum cum baculo expelle. O iuuencu-
le: quando vestri amatores nominant im-
pudica ⁊c. Quo modo fiet istud: quoniam
virum non cognosco? Respondit angelus.
Spiritus sanctus superueniet in te: ⁊ virt⁹
altissimi obumbrabit tibi. Quare nō dixit
veniet. Uideas Nicolaum de lyra ibi. Uir
go consuluit tertiam: scilicet humilitatem.
Respondit ei. Assentire precibus angeli.
Illa autem procidens in terra dixit. Ecce
ancilla domini. Fiat mihi secunduz verbū
tuum. Statim formatus est deus ⁊ homo
in vtero eius. Orta est questio. quis debe
ret facere hanc redemptionem. An pater.
an filius. an spiritus sanctus. Conclusum
est ꝙ filius. Et ratio Scoti. ⁊ Alexandri in
tractatu de conuenientia incarnatiōis. In
deo est potentia: que patri attribuitur. In
filio est sapientia: que ei attribuitur. In spi
ritu sancto clementia. Demon appetijt dei
potentiam. quando dixit Isaie. 14. In ce-
lum ascendam. ⁊ exaltabo solium meum:
⁊ ero similis altissimo. Unde iniuriaʒ fecit
patri. Homo appetijt dei sapientiam: quā-
do dixit Gene. 3. Erimus sicut dij: scientes
bonum ⁊ malum. Unde iniuriā fecit filio.
Antichristus quando veniet miracula faci
et. Unde iniuriam faciet spiritui sancto.
Quia miracula fiunt a bonitate spiritus
sancti. Breuibus dico. Demon offendit pa
trem. Homo offendit filium. Antichristus
offendet spiritum sanctum. Ad illum spec-
tat dare indulgentiam: qui recipit iniuriā.
Si natura angelica que cecidit redimi de-
buisset: ad patrem spectaret. Si antichri-
stus redimi debuisset: ad spiritum sanctuz
spectaret. Quia igit̄ homo erat solus redi
mendus: idō ei⁹ redēptio ad filiū spectabat:
vt hoiem recuperaret. O priuil'm singula-
re homini concessum. Ubi dicit Alb. super
Lucam: ꝙ hodie quatuor sunt facta placa
bilia. que in veteri testamento fuerunt du-
ra. ⁊ inflexibilia. Primo celum: quod nullū
hominem recipere volebat: hodie incipit su
scipere. Secundo angelus: qui nullas ani-
mas ad celum portare volebat. Etiā si fuis
set anima marie: hodie incipit. Tertio de-
us: qui

ne: qui humanum genus reconciliare nole
bat: hodie precem suscipit. Quarto mors:
que bonos ⁊ malos ad infernum portabat
hodie benigna facta est. vt a sanctis deside
retur. Cupio dissolui ⁊ esse ⁊c. In quibus ver
bis: dubium queritur. Utrum si homo non
peccasset. xp̄s incarnatus fuisset: Ad hoc
due sunt opiones. Una est Alexandri ordi
nis minorum. Alia est Tho. Alexander di
cit ꝙ etiam peccato non existente. xp̄s esset icar
natus. Ratio illius est. Homo est creatus ad
beatitudinem consequendam. ⁊ est beati
ficabilis in vtroque: ⁊ quoad corpus: ⁊ quo
ad animam. Sed beatitudo hōis. quoad
partem sensitiuam: est in aspectu humani
tatis assumpte. Quoad animam vero: in vi
sione diuinitatis. Ut igitur beatificaretur
quoad corpus: decuit xp̄m incarnari. Ale
xander quoad hoc nihil probat. Quia cum
beatitudo hominis fit ex ipsa diuinitate.
Aug. Uisio est tota merces. Qua visa ab
anima: beatificatur corpus ex redundātia
ipsius anime ad corpus. In visione vero hu
manitatis: resultat quoddam gaudium ac
cidentale. Unde si non peccasset ⁊c. Secū
da est Tho. 3. par. q. 1. ar. 3. ꝙ non esset icar
natus. Ratio est. Ea enim que ex sola dei
voluntate procedunt supra omne debitum
creature. nobis inotescere non possunt: nisi
quatenus in sacra scriptura traduntur: per
quam nobis diuina voluntas inotescit. Un
de cum in sacra scriptura. ratio peccati pri
mi hominis assignetur: dicitur esse in remedium
peccati. Augu. Nulla cā fuit veniendi xp̄o
domino: nisi peccatores saluos facere: tolle
morbos. tolle vulnera. ⁊ nulla erit causa me
dicine. Et super Luc. Si homo non peccasset
filius hominis non venisset. Et idem super
illo verbo Matth. 1°. Ipse enim saluum fa
ciet populum suum. Si ergo inquit homo
non peccasset. virgo non peperisset. Idem
in oratione ad virginem. Ad quid mater
fieres saluatoris: si nulla esset indigentia
salutis: Et Dam. in sequentia ad virginem
loquens. Nec abhorres peccatores sine qui
bus nunquam fores: tanto digna filio. Et Pau
lus fuit huius opinionis. quādo dixit. 1. ad
Timo. 1°. Christus Jesus venit in hunc
mundum peccatores saluos facere. Unde
patet secundum.

Tertium di ⁊c. Completis ab Adā
quinque millibus annis. Scdm ali
quos. 6. millibus. tempore Octauia
ni imperatoris: vt describit Lucas: exijt edi
ctum a Cesare Augusto: vt describeretur
vniuersus orbis. Di Augustus: ab augēdo:
quia auxit imperium romanum mirabiliter.
Uoluit scire: quot prouincie. ciuitates. ca
stra. eēnt in suo dominio. iussitque vt omnes
vbi trahebant originem: ad patriam pro
priam pergerent. Et quilibet denarium vnū
accipiebat in capite d. Ego confiteor me eē
subiectum romano imperio. Joseph autem:
cum esset de ciuitate bethleem: duxit secum
virginem de Nazareth: que erat grauida
filio dei. Imposuitque super asinum matrem
dei. ⁊ ad manum ducebat bouem. O bona
compagnia. Cum essent in bethleem. inue
nere hospitia plena: vnde ibi hospitari ma
riam non potuerunt. Duplex ratio est. Pri
ma quia erant plena hospitia militibus: qui
eo venerant cā huius descriptionis. Secū
da quia sunt duo genera personarum: que i
nite suscipiunt tabernarij.

Primo religiosos.

Secundo pauperes.

O quanta tristitia erat Joseph: propter ma
trem domini. Uirgo eum confortabat. Ex
tra ciuitatem inuenerunt porticum vnum
in via publica: in qua erat presepe vbi fo
renses ponebant animalia. Ibi parauerūt
locum. Cum esset in nocte media: lux erat
vt dies: iuxta illud ps. 127. Et nox sicut di
es illuminabitur. Maximum sensit gaudi
um virgo: filium peperit ⁊ reclinauit in pre
sepio: quia non erat locus in diuersorio. Cum
esset natus: adoratur a tribus. Primo a ma
ria: que scdm Origenem hūit notitiam ipsum
esse moriturum pro humano genere. 2° a
Joseph. 3° ab animalibus. De quibus Isa.
p. admiratus. Cognouit bos possessorem su
um ⁊ asinus presepe dn̄i sui. Et Abacuch
13. Domine audiui auditum tuum ⁊ timui.
consideraui opera tua ⁊ expaui: in medio du
orum animalium. Fuit admiratio prophe
te ꝙ in loco tā humili reclinaretur christus.
Unde animalia ceperunt ipsum calefaces
re i presepe. De isto presepe Hiero. ad Mar
cellam. Ecce in hoc paruo terre foramine:
celorum conditor natus est. Hic pannis

innolutus. hic visus a pastoribus. hic a stel
la demonstrat⁹. hic a magis adoratus ē. Il
le. Si tu es christus ⁊ dei filius. vbi palati
um: vbi aula regia: vbi seruitores: vbi fre
quentia personarum: O pouerta. In ipsa
nocte qua natus est. in hora eius natiuitatis
omnis creatura aliquod signum ostendit.
In oriente apparuerunt tres soles: q pau
latim in vnum sunt redacti. Ex hoc signifi
catur ꝙ notitia vni⁹ dei ⁊ trini imminebat
mundo. Preterea Eusebius in Cronica:
de Octauiano imperatore: cum totum mū
dum subiugasset romanorū imperio: intan
tum placuit senatui vt eū pro deo colerēt.
Prudens vero imperator. mortalem se in
telligens nomē immortalitatis noluit vsur
pare. Ad instantiam illorum importunam:
sybillam prophetissam aduocauit. volēs sci
re per oracula si in mundo eo maior aliquā
do nasceretur. Cuz in die natalis domini in
camera imperatoris oraculis insisteret sy
billa. in die media circulus aureus apparu
it circa solē. ⁊ i medio circuli virgo pulcher
rima. stans super aram: puerum gestans in
gremio. Tunc sybilla Cesari ostendit. Cuz
super hoc Cesar admiraretur: audiuit vocē
di. Hec est ara celi. Et sybilla dixit ei. Hic
puer maior est te: ipsum adora. Eadem ca
mera in honorē sancte Marie dedicata est:
⁊ dicitur Camera are celi. Preterea fons
aque. in liquorem olei conuersus est. qui e
rumpens se: vsq ad tyberim profluxit. ⁊ to
ta die emanauit oleum: vt sybilla predixit.
Preterea in oriente. vinea Engadi floru
it: que balsamum dedit loco myrrhe. Pre
terea rome. xij. annis fuit pax. Unde roma
ni templum pulchrum pacis fecerunt. ⁊ ibi
statuam Romuli posuerunt. Consulentes
Apollinem quantū duraret. respondit eis.
Quousq virgo pareret. Tituluz posuerūt.
Templum pacis eternū. In hac nocte cor
ruit: ⁊ est ibi ecclesia. s. Marie noue. Pre
terea angeli cantauerunt in hac hora Glo
ria in altissimis deo ⁊c. Preterea ecclesia
signum letitie ostendit hodie: q2 tres missas
celebrat. Quod facit ꝺm Ric. 4. di. xij. Et ꝺ
cons. di. i. c°. Nocte in Glo. hac ratiōe. Una
dicitur ante lucem in tenebris: signat tēpus
ante legē: quando eramus in tenebris. Se
cunda cuz dies fit. signat tempus sub lege:
quando nondum plena agnitio de deo ha
bebatur. Tertia in die plena: significat tem
pus grē: quādo iam plena cognitio de deo
habeē. Preterea pastores sunt letati ga
adorauerunt christum hodie. Et nos debe
mus facere: vt dicit laus sancta. Canta.

Laudiamo lamor diuino
Jesu quel bel fantino
Che n ao picolino
Dela vergine maria.
Laudiamo cum tuta mente
Jesu che qua presente ⁊c.

¶ In festo sci Stephani prothomartyris.

Loria ⁊ ho
nore coronasti eum do
mine. In ps. ¶ Quā
to fiano li patibuli. an
gustie. e affani: deli qua
li li strenui e idefessi ca
ualieri ꝺ vita eterna fi
ano tribulati e afflitti nela presente vita p
el nome del so signore: aperte declaratur si
scripturas ⁊ eoruz gesta inspicimus. Doni
ex hoc quidam antiqui philosophi nullam
dixerunt esse diuinam prouidentiaz. Unde
Lactan. in. 3°. li°. c°. 17. introducit Epycu
rum. Uidebat Epycurus bonis semper ad
uersa accidere: paupertatē. labores. exilia.
caroruz amissiones. malos ꝯtra bonos esse.
augeri potētia. honoribus affici. Uidebat
innocentiam minus tutam esse. scelera im
pune cōmitti. Ex hoc existimauit nullaz in
deo esse prouidentiam. Ille. Et Dauid in
ps. Usquequo peccatores domine: vsqueq
⁊c. Si tu es iustus. quare mali prosperanē
⁊ boni tribulantur: Uidi impium superal
tatum: ⁊ eleuatum sicut cedros libani. Et
ne tales admirentur. cogitare habēt illud
quod scribit apostolus ad Heb. xij. Flagel
lat autem deus. omnē filium quem recipit.
Et sicut bonus pater corripit filium suum:
quez diligit. ita deus pater electos suos af
fligit vt gloriosius coronentur. Quod pul
chre declarat Lactā. in. 6°. li°. c°. 23. Deus
homines pro liberis habet: sed corruptos
⁊ vitiosos luxuriose ac delicate patitur vi
uere: q2 nō putat emēdatione sua dignos.

Bonos autem quos diligit, castigat sepius: et assiduis laboribus ad usum virtutis exercet: nec eos caducis ac mortalibus bonis corrumpi ac depravari sinit. Unde nemini mirum videri debet: si pro nostris sepe delictis castigamur a domino. Immo quo, cum vexamur ac premimur: tam maxime gratias agimus indulgentissimo patri, quod corruptelam nostram non patitur longius procedere, sed verberibus emendat. Ille. Stephanus per hanc viam fuit coronatus, qui dicebat in tormentis. Video celos apertos, etc. Secundum Albertum. Quidam sunt in celo tantum corde, ut pigri: qui bona proposita que habent opere non implent. Quidam tantum ore, ut predicatores verbosi. Quidam tantum opere exteriori: ut vanagloriosi. Quidam omnibus modis, ut Stephanus. Quare ab deo magno coronatus est una incontaminata corona. Sicuti verba proposita attestantur, que in eius preconium canit ecclesia sancta. Gloria et honore etc. Et quamvis multa fuerint causa coronationis sue, tamen precipue Constantia martyrii sui. De qua volo pertractemus. Ubi tria videnda erunt.

¶ Primum. dicitur diffinitionis.

¶ Secundum. dicitur determinationis.

¶ Tertium. dicitur conservationis.

P Rimum etc. Et verbis Tullii in rhetorica sua: talis datur diffinitio. Constantia est voluntaria perpessio rerum difficilium et arduarum. Circa la intelligentia dela prenarrata diffinitione, et a piu chiara evidentia: notanda est sententia Theologorum. Quod opera hominis sortiuntur principium a voluntate. Et pro tanto peccatum dicitur: quanto a voluntate procedit. Sicome et sancti Canones affirmant 15. q. i. c. Non est. c. Merito. c. Illa. Et. 23. q. 4. c. Nabuchodonosor. Et per Iuristas. C. de postulando. l. Nemo. Et. C. ad Iuliam maiestatem. l. Quisquis. Et. C. de episcopis et clericis. l. Siquis non dicam rapere. Et. C. ad. l. Corneliam. de Sicariis. l. i. Crimen non contrahitur: nisi voluntas nocendi intercedat. Exemplum de oculo, qui vagizat. Et manu que occidit. Quod totum, a voluntate procedit. Et opus plurimum: sic est bonum et meritorium: pro quanto est voluntarium. Ideo psalmista. Voluntarie sacrificabo etc. Et Ambro. Voluntarium sibi militem eligit christus. Et Tullius in. 2° Rhetorice nove. Voluntatem in omnibus rebus spectare convenit. Ideo dicitur. Constantia est voluntaria perpessio. Quia si non voluntaria: non est meritoria. Sequitur. Rerum difficilium et arduarum. Quia non per ponzer un dito, dicitur quis martyr: sed difficilium. Quia ut ait Alber. 5° Compen. Virtus constantie est aggredi ardua et adversa equanimiter ferre. In quibus verbis sunt tres conclusiones notande.

¶ Prima est. Quare deus per adversam fortunam et non prosperam: voluit suos coronare?

¶ Secunda. Quale remedium est: tempore adverse fortune?

¶ Tertia. Quale premium datur huic adverse fortune?

¶ Circa. p. Rendent theologi. Quod deus voluit agitari suos in hac vita adversa fortuna et non prospera. Quia prospera fortuna est causa multorum malorum. Deuto. 33. Incrassatus est dilectus meus etc. Ose. 2. Dedi eis frumentum, vinum, et oleum, et multiplicavi eis argentum: et ipsi fecerunt Baal. i. conversi sunt ad idolatriam: et omnia mala. Alla prattica. Colui se trova habere multa bona temporalia, e i rognoni grassi et d. O ben: chi ha in questo mundo el paradiso: hz in alio. Dicant predicatores gegd etc. Que veritas hic de altera vita? Nemo ad nos revertitur. Placere et tempus bonum capiam. Et negligit divina, spernit deum, spernit proximum. Quis est talis? Un morto de fame. Incrassatus est dilectus meus et recal. Quod probatur exemplo. Primo de David qui multis victoriis adeptis: fortuna prospera eum deiecit. quia commisit adulterium, homicidium, et superbiam. Preterea Salomon in prosperis positus. In divitiis. 4. millioni de duc. de itrata. In sapientia, tria millia para. 5. M. versus. In fama etc. Ubique fortunatus: tamen prospera fortuna deiecit: circa mulieres. Preterea Ieroboam ante regium sceptrum bonus fuit: rex coronatus, adoravit vitulos. Preterea Nabuchodonosor fretus prosperitate: superbivit contra deum d. Nonne hec est baby. etc? Preterea. Manases regno habito pessimus fuit. Fortuna ergo prospera: est causa multorum malorum. Vae o cives mei: quod Italia sancta est spelunca latronum, ac vitiorum sentina? Vere per la grasseza de nostri temporali. Io Turchus ro-

me q̃siuit ad Antonio ꝺ Pistorio d. Italia
doui dorme: Rñdit. In mezo Crasso ⁊ Mi
da. i. pinguedine auaritie. Qꝛ mũdus nũ-
q̃ fuit tã diues vt nũc: ⁊ nũq̃ sic auarus.
Et hoc totũ ꝓpter põpas que fiũt. Mulier
vni⁹ pelecani: vult eqꝑari mulieri vni⁹ co-
mitis. De altro nõ si parla: nisi de rapinis ⁊
vsuris. O pi hoc anno: granuz tm̃ dolebit.
Scio qd loquor. Maximianus. Rex neapo
litanus faciũt: veniunt. O poltronazo: mo-
rieris. Unde quidam vulgaris super Ita-
liam scribens d.
Dolce memoria dele historie antichi
Me inducano a cantare questa rima.
Dela italia meschia ⁊ lõbardia ibastardia
Imbastardita di: qꝛ deg̃nauit a bõis mori
bus. Et Dañ. 6. Purgatorij. O Alberto to
desco. Ubi rephẽdit impatorẽ: qꝛ nõ visita
uit Italiã. Et romã rephendit ꝓpter pctã
sua. Et qꝛ fortuna ꝓspa ẽ cã multoꝝ malo
rũ. Ideo pijssimus de⁹ ꝑ aduersaz fortunã
q̃ ẽ cã oĩuz bonoꝝ nostroꝝ. suos voluit coro
nare. Quid dicis o Dauid: Canta. Imple
facies eoꝝ ⁊c. vsq̃ dñe. Qd pz elapsis ãnis
dũ pestis crassaret in hac mĩrabili Italia.
Sed nõdũ finis. Populi ꝯstruebãt eccl'as.
ad deũ clamabant. lethanie cantabant. s.
Petre. s. Stephane: ora pro nobis. Et tu o
ciuis q dormis in diuitijs: ꝓuidẽtia diuina
te tetigit cũ aduersa fortuna. Filius ĩfirma
tur quẽ doctorare volebas. Domus ĩcendi
tur. Equus morit. Uxor ĩfirmat. Sclaua i
grauidat. Hec oĩa deus facit: vt ꝑ aduersã
fortunã: ad eũ ꝯuertaris. Qd pz exemplo
Uincẽtij historial'. De illo duce. q dicebat
deũ partesanũ. Cui angelus appens dixit
ei. Ueni mecũ. Qui reppit in via solũ cap̃
cũ barba. Inde ꝓgrediẽs inuenit aliud ca-
put vnius militis abscissum. Inde reppit fi
liũ vnius magni dñi. submersum in aqua:
quẽ pr̃ cũ lachrymis q̃rebat. Exposuit aũt
ei angelus oĩa ista. Caput illius barbati. fu
it cuiusdã heremite: q sub ꝓtextu scitudis ⁊
barbe. multa mala ĩtendebat facere. Cui
deus collũ fregit. ⁊ volẽs saluus ẽ. Caput
illius militis: fuit vnius ciuis q plura ma-
la intẽdẽs facere: miles fieri voluit. sed occi
sus ẽ ⁊ saluus. Filius illius ciuis aqua sub
mersus ẽ: erat occasio dãnatiõis pr̃is si vi-
xisset. Sed fortuna aduersa ipm ciuem ad
ad gradũ pristinũ pietatis reduxit. Et de
rege Alfonso q prenẽtus in Cicilia d. Col-
lando deũ q me aduersa cũ fortũa libera-
uit. Corona regni abstulit. Reginã meã in
manib⁹ barbaroꝝ dedit. vt sic me ad eũ cõ
uerterẽ. Exẽplũ Melanie. De q̃ Hiero-
ad Paulã: q̃ orbata duob⁹ filijs ⁊ viro. vno
⁊ eodẽ die. Agonita in vn momẽto da tan-
ti ĩfortunij: desperar nõ se volse ꝑsentendo
lhomo per aduersas fortunas coronari. Ic
circo ꝓuoluta ad xp̃i pedes: dixit hec ver-
ba. Expediti⁹ tibi fuitura saz dñe: qꝛ tãto
me onere liberasti. Uñ hoc ꝙ qdã sũt lapi
dati: Quidã oĩb⁹ mẽbris laniati: Quidã
vsti: Uere vt ꝑ aduersã fortunã: ad verũ
deum reducerent. ¶ Scda ꝯclusio. Quale
remediũ ẽ hoĩ: posito in aduersa fortũa: Re
spõdeo ꝙ sola ꝯstãtia. Et rõ Th. 22. q. 136.
Qꝛ in hoc mũdo posit⁹ ẽ in loco certamis:
iuxta illd Malitia est vita ⁊c. Et vndiq̃
hz angustias: iuxta illd In mũdo ꝓssuram
hẽbitis. O q̃ti affãni de robba. de filijs. de
fama. Hiero. ad Heliodoꝝ. Ubiq̃ luctus:
vbiq̃ gemit⁹ ⁊ plĩma morꝫ imago. Et siq̃s
hõ fulget glĩa. honore. diuitijs. A ti dico o
capelazo. Tñ expecta modicũ ꝙ fortũa ꝓ-
spa ꝟtat tibi spallas. Q: post ꝓspera succe
dũt aduersa. post diuitias paupꝑtas. O q̃ti
antiq̃t⁹ ferebãt vestẽ ⁊ mãtellũ rosati. ⁊ ma
nicas rubras. ⁊ edebãt panẽ frumẽti: ⁊ nũc
edũt gemit⁹ iter ostia clausa magne mĩsie.
Et q̃t dñi tꝑales foris vident honorati: qui
tñ it⁹ cũ vxore ⁊ filijs comedunt panẽ dolo
ris. Jõ Señ. Nescit fortũa quiescere. letis
gaudet. tristia miscet. Nemo secũdis confi
dat. Jd. Nemĩnẽ eo fortũa ꝓuerit: vt non
tm̃ illi minaret q̃tũ ꝓmisat. Noli huic trã
qllitati ꝯsider. Memẽto mare reuertit: eo
dẽ die vbi luserũt nauigia sorbẽt. Qd pz
exẽplis paganoꝝ. Et modernoꝝ. P° ⁊c.
De Dio° dño Cecilie. q fortunã in oĩb⁹ ob-
segosaz hũit. Tãdẽ de pĩia expulsus. tran
sijt i greciã: ⁊ ꝑꝑ ĩopiã pedagog⁹ fcs ẽ pue
roꝝ: vt refert Ual'. li° 6. c. 9 Et Crasso roma
no. q in ꝯsulatu fulsit tanta gr̃a: vt pr̃onus
pĩle dicet. Deiñ opĩone ppl'i ꝯuersa ꝯtra ipz
ꝓcurãte aduersa fortũa: añ ꝯspectũ toti⁹
ciuitat man⁹ carnificũ lacerauert. Prete
rea. M. Alex. post celebres victorias: sp Ca
sandrũ venenat⁹ ẽ in potu in mensa. Quo
hausto

hausto in media potiõe velut gladio ꝑfossꝰ
īgemuit. Deportatꝰ apuꝰ: die q̄rta mortuꝰ
ē. āno etatis sue. 33. ꝛ mēse vno. cū regnassꝫ
ānis. 12. p̄. Mac. pᵒ. Preterea Xerres rex
Persaꝝ. q subuertit mōtes. maria ꝯstrauit
bello ifeliciter gesto in grecia. ꝯtēptibil' fuiſ
factus: ſm Justi. occiditur ab Arthabano
ꝑfecto suo. Preterea Romulꝰ fūdator ro
me. posto ali paludi dela capra. or tamagna
tempestate amplius non est visus. Rex
etiam Samiorum nomine Policrates. De
quo Ualerius. 6. c. 9. Qui adeo fortunam
ad libitū habuit ꝙ oia ad volūtatē ꝑficie
bat. Ad quā moderādā iecit ꝑciosū ānulū
ī mare. Quē stati inuenerunt piscatores sibi
ꝙ oblatū ē. Sꝫ fortūa ꝓspa ꝟsa ē i luctuꝫ.
Qr mouēs bellū ꝯtra Dariū rege Persaꝝ
ꝯp̄hēſ a militibꝰ: in furca suspēſ ē. ꝛ relictꝰ
auibꝰ lacerādus. Et q felix in terra fuit ife
lix in furca expirauit. Preterea qd dicaꝫ
de Galeaꝫ maria. q occisus ē ꝛc̄: De Se-
uerino Roberto. q in fluuio dilapſ: Et de
comite Jacobo. neapoli ibalsamato: Quid
ḡ ē p̄ńs vita: tāte mutatiōis: Hodie diues
cras paup. Hodie sanus. cras ifirmus. Jō
ad talia sustinēda: nccīa est hōi Cōstātia.
Jpa ē q̄ hoiem getat. ad oia sustinēda pa-
cificat. ¶ Tertia ꝯclō. Quale p̄miū datur
huic aduerse fortūe: Rn̄det Hier. ad Exu
pantiū. Nudū xp̄ꝫ: nudus seq̄re. Dur. grā
de. difficile: ſꝫ magna sūt p̄mia. Et i Croni
ca ordis. De fribꝰ cātātibꝰ matꝫ. lippis ocu
lis. ꝛ voce rauca. Quibus appuit ꝟgo b. v.
Fortiē frēs mei: qꝛ p̄mia sī vob maria pata

Ecundū di ꝛc̄. Constans debet esse
S homo in. 5. ſm Albertū super Luc.
¶ Primo. in contumeliaꝝ illatiōe:
¶ Scd̄o. in tpalium bonoꝝ perditione.
¶ Tertio. in carorum amissione.
¶ Quarto. in corpis flagellatione.
¶ Quinto. in voluntaria operatione.
¶ Solēt naꝙ hoies mali molestare bonos.
detrahēdo eis ꝛ ifamādo. aut ꝯtulias ife-
rēdo. Qr vt dicit Hiero. in Epiᵒ Paule. Se
pe ꝟtutes seq̄t iuidia. Sꝫ ibi ē ꝟtꝰ ꝯstātie.
ꝛ laus hōi. q̄n scit eq̄nimiter ferre. Jō Gre
go. 23. q. 4. c. Hec āt vita. Si boni estis: ꝙ-
diu i hac vita ſbſiſtiꝫ. eq̄nimiē malos tole-
rate. Nā quisq̄s molos nō tolerat. ipe sibi
testis ē: qꝛ p ipatiētiā bonꝰ nō ē. Abel. n. eē

renuit: quē Caꝑꝫ malitia nō exercet. Jlle.
Jō Salo. i ꝓuer. Ne rn̄deas stulto. Sr̄ q̄
Dn̄icꝰ tolo. 5. gn̄ibꝰ ꝑsonaꝝ nō ē rn̄dendū.
nec cū eis litigādū. Pᵒ cū dn̄is tpalibus.
Eccī. 8. Nō litiges cū hoie potēte: ne forte i
cidas in manꝰ illiꝰ. 2ᵒ cū ditibꝰ. Jō. Mul
tos. n. ꝑdit auꝝ ꝛ argētū. Et. xi. q. 3. c. Pau-
p. Cito violaē auro iustitia. Qr el par d ca
pon: e caso piasētino ꝛc̄. 3ᵒ cū hoie liguato
4ᵒ Cū hoie iracūdo. 5ᵒ cum ꝓꝑa vxore.
Uñ cū qdā diceret Diogeni. O poltrona-
zo. Rn̄dit. Qꝫ. n. sapiaꝫ ab isipiētibꝰ feriri.
El piu bel modo ad vicēdū inimicū: ē illū
patiētia ꝛ ꝯstātia vicere. Expientia pꝫ. Qr
qdā cū iniuriā inserūt: miroᵒ affligunē q̄n
nō rn̄deē eis. putāt. n. se deludi. Qd appet
exᵒ Bn̄dicti. Cū diaᵒ nō rn̄deret d. Bn̄dcē.
Jratꝰ dixit. Maledicte nō bn̄dicte. Greg.
3. dialo. Glīosius ē irā tacēdo frāgeē: ꝙ rn̄
dēdo supare. Qd spectat ad magnanimi-
tatē. ¶ Scd̄o ꝛc̄. Qn̄ hō amittit tpalia. se
despat. O q̄t se occiderūt. Et rō phi ē in. 9.
Eth. d. Qd cū magno labore acq̄riē: magis
diligiē. Jō q̄n amittūē tpalia bona: marie
hō affligiē. Qr ditie cū sudore acq̄rūē. Ex-
ceptꝫ vꝑis. Uñ q̄n amittunē dꝫ hō eē patiēs
qꝛ nō sūt sua: ſꝫ bona fortūe. Ad hāc iduci-
mur exēplis paganoꝝ. Crathis Theba-
ni. Zenonis Eutigēis. Milesij. Anaragoꝛ
clazomenij. Diogenis cinici. Biantꝫ p̄ennē
sis. ꝛ Fabricij rōani. q bonis amissis: patiē
ter tuleēt. Jmmo eas repudiaēt sp̄: sicome
cā multoꝝ affanoꝝ ꝛ vitioꝝ. Et Lycurguſ
spartādus come mōstrat Justinus: in suis
legibꝰ oēꝫ vsū tulit auri ꝛ argēti. Et Eutro
piꝰ ponit exēplū ad hoc. s. ꝙ nō ē dolēdum.
Qd cū vrbs Carthago vastaretur a Tito
Manlio ꝛ Catone cēsorino ꝯsulibꝰ roma
nis. Quidā phs inentꝰ ē q sūme gaudebat
Qui rogatꝰ qr̄ nō tristareē videndo bona
sua ꝯsumi: Rn̄dit. Nihil abstulistꝫ de meo.
Senſ. prudētia. intellꝰs. mea sunt. q̄ auferri
non possut. Temporalia aūt ista non sunt
mea sed fortune. ideo expetit quod suū ē.
Unde Sen̄. Si pulcher es: lauda naturā.
Si nobil': lauda pentes. Si diues: hoc for-
tune debetur. Si virtuoſ: lauda teip̄m. Jō
Job. pᵒ. Dn̄s dedit ꝛc̄. ¶ 3ᵒ ꝛc̄. sunt pl'es
q ipatiēter ferunt mortem carorum. Deuꝫ
dicuni partesanum. ꝛ dolori se cōmittunt.

Quod contra Sen͂.ad Paulinum. Quid
tam muliebre:q̄ consumendu3 se dolori cō
mittere: Et phs libro de pomo. Sapiēs d3
letari de morte ⁊ non dolere. Qꝛ oibus cō
munis est. Eccli.22. Modicū plora super
mortuū. quoniam requieuit. In verbo mo
dicum. Qꝛ non totaliter interdicit fletu3 su
per mortuū cum sit naturale:sed excessiuū.
Tho.super Job. De amicis mortuis nō do
lere duri cordis est:sed virtuosi est hunc do
lorem non imoderatum habere. Quia etiā
christus Lazarum fleuit. Et Dauid filium.
Ambrosius Martinū ⁊ Satyrum. Alber
tus Thomā. Ad quam constantiā indu
cimur exemplis paganoru3. Solonis. Ana
xagorē. Filij Metelli qui erant.17.⁊ nepo
tes ⁊ neptes tulerunt fortiter morte3 eius.
quē ipsi per ciuitatē tulerunt. vt Cicero po
nit in Tus. Et de Priamo qui habuit.50.
filios ⁊ perdidit:fortiter ferens. Ferenda
est ergo constanter mors caroꝝ.qꝛ ad hoc
nati sumus. Sen͂.ad Galionē fratrē. Hac
conditione intraui vt exire3. Hic est huma
ni officij finis. Omnes me ātecesserunt:om
nesq3 sequentur. ¶ Quarto ⁊c̄. Prouer.31.
Infirmitas grauis sobriam facit animam.
In Cronica predic. Dum.s. Pater Domi
nicus pmeretur langoribus quos sorores
vocabat.⁊ semel grauiꝰ vrgeret solito:soci
us eius dixit. Pater ora deum:vt mitius te
cum agat. Quo audito:dixit. Nisi viderem
te simplicem eē:te expellerem a me.ꝙ talia
dixisti. Et totus fessus se in terram nudam
proiecit d. Gratias tibi ago domine de om
nibus tribulationibus meis. Et da centū:
si placet. Et Augu.de semet d. Domine hic
vre.hic seca:vt in eternū parcas. ¶ Quin
to constans in ieiunijs.in orationibus.⁊ in
omnibus vsq3 in finem deum benedicere.
In Cronica ordinis. Dum ide3 patriarcha
esset Bononie.⁊ haberet socium quendam
carum. Socius preuētus est morte. Vidēs
patrem morti proximum d. Nolo pater am
plius supuiuere post te. Sed in oibus bndi
ctus deus. qui mihi voluntatē promptā cō
cessit.in oibus operibus meis. Quibus di
ctis:mortuus cecidit ad pedes patris Do
minici. Unde patet secundum.
Ertium dicitur ⁊c̄. Homo psus ad
t nersa fortuna debet esse istar boni
tabernarij qui carnes putridas suaui sapo
re conseruat. Ita ⁊ homo debet cōseruare
constantiam suā.tribus saporibus.
¶ Primus.dicitur recogitatio.
¶ Secundus.dcitur auxiliatio.
¶ Tertius.dicitur exemplificatio.
¶ Primus ⁊c̄. Quotienscūq3 hō sentit ad
uersa sibi iminere. debet preterita peccata
commissa recogitare. Et dicere illud Mi
che.5. Ira3 dn̄i portabo:qm̄ peccaui ei. Et
fratres Joseph. Merito hec patimur.quia
peccauimus i fratrem nr̄m:vidētes angu
stiā aie eius:dū deprecaret̄ nos. Vn̄ Sco
tus in.4°. Qd constātia in tribulationibꝰ:
apud deū pro merito habet̄. Teste Grego.
Sine ferro ⁊ flāmis:martyres esse possumꝰ
si patientia3 veraciter in aio toleremus. Et
Tho.in.4.di.16.dicit. Qd tribulatiōes:sic
fames.pestilentie.caristie.tēpestates.ifirmi
tates.nō solum peccata purgāt ⁊ a peccatis
preseruant:sed merita etia3 augent. Sicut
patet de Job ⁊c̄. ¶ Secundū est ⁊c̄. Quia
diuinū auxiliū adest nobis:iuxta illud Cū
ipso sum in tribulatione. Et alibi. Juxta est
dn̄s ijs qui tribulato sunt corde. Exemplu3
Antonij.q dū esset a diabolo vexatus ⁊ sē
tiret xp̄m. Clamare cepit. Ubi eras o bone
iesu: Rn̄dit. Aderā. Sed expectabā videre
certamen tuū. Nūc āt:qm̄ viril'r dimicasti:
faciā te in toto orbe noiari. Et de p° magi
stro ordinis.post b. Dn̄icum.s.fratrē Conra
dū. In morte positus.audiuit vocē celitꝰ di
centē. Surge.surge. Ueni mecū ad gaudia
paradisi ⁊c̄. ¶ Tertiū dr̄ ⁊c̄. Adest exēplu3
xp̄i. ⁊ mr̄m. Primo xp̄i. Si grauaris infir
mitate:audi illū dicentē. Ego a planta pe
dis pro tua salute nō mea:vsq3 ad vticem
totus sum vulneratus. Si dixeris. Heu in
iuste infamor. Et mihi inqt dictum est. Sa
maritanus es ⁊ demonium habes. Si dixe
ris. Heu qꝛ pauper sum. Rn̄det tibi. Ego
paupior. Paup in natiuitate. In vita. In
morte. In natiuitate fuit paup ab oibus
necessarijs. Nō habuit lectū vbi requiesceret
sed in psepio requieuit. Nō habuit pānos q
bus mater inuolueret.nisi viles. Nō habuit
fulcientes:nisi bouē ⁊ asellū. In vita:quia
nō habuit domū ad habitandum. Uulpes
fo.⁊c̄. Nō habuit diuitias ad possidendū.
Non hūit cibos ad comedēdū. Immo ter
esurijt

esurijt. ⁊ non hẽbuit quid comederet: In
morte. Q2 corpus pauꝑ ⁊ vacuũ sanguine
⁊ remãsit aridũ vt lignũ. Anima vacua fuit
oi consolatiõe. ⁊ plena dolore. Paº sua va
cua fuit vtilitate. q2 in illa die: solũ vnũ la/
tronem lucrata ẽ. Mr̃ vacuata fuit oi gau
dio. ⁊ plena oi amaritudie. Sua familia va
cuata fide. q2 apl'i fidẽ ꝑdiderũt. Jõ Ber.
suꝑ Can. Utrũq3 es mihi o dñe iesu. ⁊ spe/
culũ patiẽdi. ⁊ p̃miũ patiẽtis. Utrũq3 for/
titer ꝓuocat ⁊ vehemẽter accẽdit. Ex Cro/
nica ordis. Exẽplũ nouitij. Qui Bononie
panẽ portauit in sinu. Cũ egrederet̃ extra
claustrũ obtulit imagi marie. Et ipsa in pla
gis filij posuit ⁊c̃. Jõ hoc exẽplo ꝓuocat̃ hõ
constãter pati. Q2 vt di. ff. De re militari. l.
Desertorẽ. §. vlt. liº 5. Capite puniẽdus ẽ: q
dñm suũ in bello dimittit mori ⁊ fugit. Sic
⁊ ille q fugit ꝑsecutiões. ⁊ nõ ꝑseuerat cõ/
stãter cũ suo capº. deb3 puniri. Sedo ex/
emplo scõꝝ. Hẽmus exẽpla multoꝝ scõꝝ:
sed marie Stephani.

C Ex legenda Petri Calo.

C Stephanꝰ in hierl'm ortꝰ ẽ. Pr eiꝰ Ru/
ben diues. hẽbat vxorẽ sterilẽ. ambo iudei:
q deũ rogabãt daret eis filiũ. quos exaudi
uit. ⁊ Stephanũ vocarũt. Quo nato diabo
lus iuidẽs tot coꝝ bonis. ⁊ cupiẽs iducere
eos ad despatiõe asportauit filiũ de cunis
ꝑ aera. ⁊ loco eius filẽm illiꝰ in quo demon
strarat in cunis collocauit. Qui die noctu/
q3 vlulãs. clamoribꝰ familiam ꝯturbabat.
Cũ ãt demõ puulũ ꝑ aera deferret: qdã. s.
pr ꝯsistens in deserto p̃cepit demoni vt isan/
tulũ ei daret. Qui ꝟtute sci. posuit puerũ
ad pedes eiꝰ. Quẽ3 nutriri ⁊ lactari fecit.
Perueñtus ãt ad ãnũ. 15. cũ illo heremita:
ab apl'is baptizatus est. Dñs ãt reuelauit
Stephano tribulationẽ p̃ris. ⁊ vt demõ de
domo sua i ugaret: mãdauit. Qui sũpto hi/
tu ꝑegrini. ad domũ p̃ris ꝑuenit hospitium
petẽs. Cui pr. Filiũ habeo in domo q nos
oẽs ꝯturbat. ⁊ neminem qescere sinit. Cui
Stephanꝰ. Filius tuꝰ sanus ẽ. Et qñ vide
bis in calice tuo vinũ in sanguinẽ ꝯuerti:
scito q filius tuꝰ a iudeis iterficiet̃ ꝓ noie
xp̃i. Uñ totã familiam baptizauit. ⁊ ab eis
discessit. Post ascẽsionẽ aũt xp̃i: remanenti
bus apl'is in hierl'm in offõ p̃dicatiõis ele
ctus ẽ Stephanꝰ vt p̃dicaret euãgeliũ. In
uidẽtes ãt iudei. ⁊ cupiẽtes eũ suꝑare: ag/
gressi sũt triplici iaculo. Pº disputatiõe li/
bertinoꝝ. Cyreneñ. Alexandrioꝝ. Asiano
rũ. Quibꝰ victis. vñ sũt. 2º. s. testiũ ꝓdu/
ctiõe: q2 falsos testes submiserunt. Qui eum
accusabãt de blassemia in deũ: ⁊ in moysẽ.
Ipse ãt de his se purgauit. Aggressi sũt eũ
3º. s. tormẽtoꝝ3 illatione. Redarguit eos.
Uos inqt sp̃ spũi. s. restitistis. Tormẽta ve
stra nõ timeo. Q2 video celos aꝑtos ⁊ iesu3
stan. ⁊c̃. Exclamauerũt voce magna: ꝯtinẽ
tes aures suas Glo. ne. s. audirẽt blassemã
tẽ. Et eiecerũt eũ extra ciuitatẽ. Et duo sal
si testes iecerũt lapides in eũ. Uñ orauit ꝓ
se ⁊ ꝓ suis crucifixoribꝰ. Pro se rectus ste/
tit. Pro crucifixoribus igeniculauit se. Ubi
Beda d. Qd si Stephanꝰ nõ orasset. eccl'ia
Paulũ nõ hr̃et. Et glo. Disposui in mente
mea ꝑdere te: nisi Stephanꝰ meꝰ orasset ꝓ
te. Et sic obdormiuit in dño. In illa pas
siõis hora. vinũ ꝟsum ẽ in sãguinẽ in mẽsa
patri. Quo viso: surrexit de mẽsa: ⁊ itrauit vr
bẽ ⁊ filium lapidatum inuenit.

C In festo sancti Joannis euangeliste.

Jc est disci pu/ lus ille qui testimonium perhi
bet de his. Joã. 20. C Lic
vulgata e trita ꝯclusiõe sa/
croꝝ doctoꝝ q q̃tuor sunt
di̾e amoris. Primꝰ dicit̃ amor carnalis.
Scd's amor natural'. Tertiꝰ amor spũalis.
Quartꝰ amor g̃tuitꝰ. Primꝰ amor carna
lis quo hõ nimis diligit corpꝰ suũ. De quo
Jo. 3. Qui amat aiam suã. i. corpꝰ suũ: per/
det eã. i. in iferno. Et Sap. 15. Maloꝝ ama
tores digni sũt morte. qui spem hñt in tali
bus. vñ nõ li far tropo delicãzi. Prouer. 29
Qui delicate nutrit suũ suũ: postea sentiet
eũ ꝯtumacẽ. Jõ phs in. pº liº de regimine
p̃ncipũ. c. 12. O clemẽs impator noli te incli
nare ad coitũ mulieꝝ: q2 coitus ẽ quedã3
ꝓprietas porcoꝝ. Que tibi gl'ia erit si exer
ceas ad coitũ vsiũ bestiaꝝ ⁊ actus bruto/
rũ. Serua igit̃ aiam tuã nobilissimã: ange/
licã: ⁊ supiorẽ: q̃ data ẽ tibi nõ vt dehone/
stet̃ sed vt glifiet̃. ⁊ nõ sit de ꝯditiõe iniusto/
rũ: sed de nũero sapiẽtũ. Ille. Et Dañ. liº

pº Inferni.c.26.
Considerate la vostra semēza.
Fatti non fusti a viuere come bruti.
Me per seguir virtu ꝛ cognoscenza.
Scds ē amor naturalis.quo nō solū hoies
mutuo se diligūt:sed ēt aialia.Sap̄.13.Oē
anial diligit sibi sile. Plato in Timeo. Et
phs in.8.Eth.Silitudo ē cā amoris.In.6.
Poli. Gn̄anꝫ ad genitū naturalis ē amici
tia.Tali amoī diligit deus oia:qꝛ sūt bona i
sui natura.Sap̄.xi.Diligis oia q̄ sūt: ꝛ ni-
hil odisti eoꝝ q̄ fecisti.Gen̄.2.Vidit deus cū
cta q̄ fecerat:ꝛ erāt valde bona.Vn̄ phs in
liº de causis.ꝛ ꝓpositiōibus maximis. Pri
ma cā influit bonitatem suā in oibus rebus.
Tertius amor est spūalis.in quo est vera
amicitia. Tali amoī dilexit xp̄s naturā hu
manā pro qua mori voluit.Iere.31.In cha
ritate ꝑpetua dilexi te:ideo attraxi te mise
rās.Et Greg.O mira circa nos dei pietas.
Quartus ē amor gratuitus:quo ab eter
no dilexit saluādos.in libº vite scriptos.De
quo amore Jo.xi. Diligebat autem iesus
Martham ꝛ sororē eius Mariaꝫ ꝛ Laza-
rū.Et Joā.6.Ipse enim pater amat vos.
Isto amore dilexit Joannē euāgelistā.De
quo Beda.Diligebat aūt eum iesus:non
exceptis ceteris singulariter solū:sed pre ce
teris quos diligebat familiarius vnū.Hic
ē discipulus ꝛc.De quo tria videbimus.
¶ Primum.dr̄ opinionis.
¶ Secundum.dr̄ cognitionis.
¶ Tertium.dr̄ conseruationis.
pRimū dr̄ ꝛc.Dubiū q̄rit̄.Qui iter
aplos fuit magis dilectus: Ad hoc:
due sūt opiones.Vna dicit ꝙ Pe
trus apls.Alia ꝙ Jo.Prima ꝙ Petrus ꝑ ꝟ-
ba scripture.Prouer.8.Ego diligētes me
diligo.Et Jo.14.Siqs diligit me diliget̄ a
patre meo ꝛ ego diligā eū.Questo sie quel
dio.q vult oino ab aia amari.Et Mat.22.
Diliges d.deū tuū ex toto corde t.ꝛ in tota
aia tua.ꝛ in tota mēte tua.Vis amari ab
eo:Ama.Et Sen̄.epla.6.Si q̄ris quō fis
facturus amicitiā:mōstrabo tibi.Si vis ama
ri:ama.Et Martial'liº.Vndiqꝫ suscepto.
Miraris ꝙ nullus amat te Ciciliane nō ꝙ
Amas nullū:dilige:carus eris.Nulli carus
erat Herodinus ꝛ sibi nullus.Et Aug.Nul
la ē maior inuitatio ad amorē:q̄ꝫ puenire

amādo amātē.Vn̄ Julius Cesar.et Octa-
uianus impator ita amabant̄.ꝙ ꝓ diis ado
rabant̄ a romanis.Et hoc totū:qꝛ dilige-
bāt.Ad ꝓpositū.Petrus sup oēs aplos xp̄m
amauit.Sup Joānē.Iacobū ꝛc.Mat.26
tp̄e passiōis sup oēs alios d.Et si oportue-
rit me mori tecū:non te negabo.O magr̄
aiam meā ꝛc.In.2.aie.Oia appetūt eē.
Job.pº.Pellē ꝓ pelle ꝛ cūcta q̄ hꝫ hō da-
bit ꝓ aia sua. Preterea Jo.21.iterrogat xp̄s
petrū.Symō Joānis diligis me:Rn̄dit.
Dn̄e tu scis.qꝛ amo te. Interrogat̄.2º Di
ligis me ꝛc.vt prius rn̄dit. Interrogatus.3º
Rn̄dit.O magr̄ tu es fastidios.Dn̄e tu no
sti oia.Tu scis:qꝛ amo te. Preterea Mat.
16.Interrogauit oēs aplos xp̄s semel d.Quē
dicūt hoies eē filiū hois:Rn̄derunt.Alij Jo.
bap.alij āt Heliā.alij ꝟo Hieremiam.aut
vnū ex ꝓphetis.Dicit iesus.Vos āt quē
me eē dicitis:Fci sūt muti.solus petrus dixit.
Tu es xp̄s filius dei viui.Vbi dicit Alber.
Qd nūq̄ꝫ reptus ē aliqs an̄ passionem q fit
ꝯfessus hūanitatē ꝛ diuinitatē xp̄i:nisi so-
lus petrus.An̄ passioneꝫ xp̄i:ipm vocabant
magrm.Jo.13.Vos vocatis me magr̄.So-
lus petrus sup oēs aplos ꝯfessus ē diuinita
tē.Jō cū sup oēs xp̄m amaret.sup oēs me
ruit diligi.Et sic sup omēs erat ꝛc.
¶ Scda opio dicit ꝙ est Jo.Et rō ē:qꝛ ex
verbis euāgelij ꝛ doctoꝝ vr̄ plus Joānem
amasse.Jo.20.Hodie.Cōuersus petrus vi-
dit illū discipulū quē diligebat ies sequē-
tē.Et Jo.13.Erat recūbēs vnus ex discipu
lis eius in sinu iesu:quē diligebat iesus.Jo.
20.Venit ad Symonē petrū ꝛ ad aliū di
scipulū.quē amabat iesus.Et eccl'ia in of.
Hic ē Jo.q puil'io amoris ꝛc. Rn̄deo ad
hāc dis.ſm Tho.i.p.q.20.ar.4.Ad tertiū.
Idē in postilla sup Jo.Duplex est amoris
spēs.Vna que ꝯsistit.in familiaritatis ostē-
sione.Alia in donorum cōlcatione. Pri-
ma ē ꝛc.Quoad hāc.s.cuꝫ qs donat plura
encenia ꝛ dona.xp̄s plus donauit petro q̄ꝫ
Joāni:qꝛ ei plura dona ꝯtulit.q̄ꝫ Jo.nec
alteri.Inter alia dona duo precipua sunt.
Primū.qꝛ ei curam eccl'ie cōmisit.Qd fuit
donū singulare.Mat.26.Tu es petrus ꝛc.
Scdm qꝛ vicarium suū fecit.Mat.16.Ti-
bi dabo ꝛc.Vn̄ dr̄ princeps apoloꝝ.ꝙ nul
li est concessum.Quoad hec dona Petrus
plus est

plus est amatus. Secūda spēs rc. Et ad hoc magis Joānem amauit: qꝛ signa amicitie ei ostendit, ꝙ nulli fecit. Que sūt quatuoꝛ inter alia principalia.

¶ Primū. qꝛ sr pect⁹ dñi in cena recubuit.
¶ Scdꝫ. qꝛ ꝓditionē sibi ꝛ si alꝭi reuelauit
¶ Tertiū. qꝛ oiꝫ scōꝝ dignitates sibi ꝯtulit
¶ Quartū. qꝛ mrēꝫ ꝟginē. ꝟgi ꝯmēdauit

¶ Primum rc. Tpe passionis imediate in mensa super pectus dñi recubuit. Queād modum pr̄ filium carioꝛeꝫ tenet in brachia sua. Quid ibi fecerit in illa dormitione ostēdit Jsi. li° de obitu sanctoꝝ. Qd raptus fuit vsqꝫ ad tertium celum, ꝛ vidit archana diuina ꝛ fuit ibi doctus de celestibus. Qd postea oñdit in euangelio suo. Uñ ecclesia. Beatus apl's. cui reuelata sunt secreta celestia. Et Petrus Dam. sermone hodierno Hanc autem grām diuie scie ex illo celesti gazophilatio traxit: in quo sunt oēs thesauri sapientie ꝛ scie absconditi. quo non propha. non patriarcha. non deniqꝫ quisqꝫ ab ipso ꝑmoꝛdio mundi cognoscitur aspirasse Jlle. Unde ecclesia canit de hoc priuilegio Ualde honoꝛandus est beatus Joannes: qui supra pectus domini in cena recubuit. ¶ Scdm di rc. Scribitur Jo. 14. ꝙ dum xp̄s eēt in mensa cum apostolis suis, dixit eis. Amen amen dico vobis. qꝛ vnus ex vobis me traditurus est. Ex hac voce territi: inuicem se aspiciebant. nemo audebat loqui. Solus Jo. dixit xp̄o. Dñe qs est q tradet te? Rñdit xp̄s. Cui intin. pa. por. Ut amico ꝟo xp̄s reuelauit secretum. Qꝛ vt di Prouer. 25. Cām tuam tractacum amico tuo. Et Señ. Secretum cuꝫ amico pertracta. Christus amico suo Joanni indicauit secretuꝫ. Unde Petrus Dam. O incomparabilem virum. profert xp̄s verbum in medio, ꝛ totus tacet senatus apostoloꝛum. Tacet lingua que clauis facta est celoꝛuꝫ. Nemo audet os aperire. Jo. in se discipuloꝛum persona accepta consultoꝛ accedit. Jlle. Ubi dñt doc. ꝙ si xp̄s petro proditorem manifestasset: ipsum dentibus laniasset. ¶ Tertium signum rc. Dignitates Joannis fuerūt quatuoꝛ. Prima Apostolus in apostolis. Euāgelista in euangelio. Propheta in apoc. Martyr in supplicio. Unde Petrus Dam. Quid in cunctis virtutib⁹ Joannes incomparabiliter non excedat? Apostolus siquidem in apostolis. Euangelista in euāgelio. Propheta in apoc. Martyr etiam fuit. Et quo ceteris apostolis in carne prolixius mansit. eo durioꝛis martyrij toꝛmenta sustinuit. Jlle. De Apoc. dr̄. Qd quidam demoniacus Mutine dixit. Qd deus ꝛ diabolus tm̄. librum illum intelligebant. ¶ Quartum signuꝫ rc. Jo. 19. dr̄. Qd xp̄s in cruce positus. videns matrē ad pedes crucis totam lachꝛymosam. ꝛ mestam. compassus est illi. Et dixit Joāni. Cāta. Fili ecce mater tua. Credenduꝫ est. ꝙ si melioꝛem inuenisset inter eos ei vtiqꝫ recōmandasset: qd non inuenit. Scdm sententiam Alber. sex xp̄s habuit in hac vita, et possedit. Primo coꝛpus suum. quod cōmēdauit Nichodemo. Scdo aiam: quam patri suo. Tertio substantiam tempoꝛalem: quā iudeis. Quarto ecclesiā quā ꝯmisit petro. Quinto apl'os. quos cōmisit patri in recessu. Jo. 17. Pater sancte. serua eos q̊s dedisti mihi. Sexto matrem: quā Jo. Fili ecce mater tua. Ubi dicit Alber. ꝙ sicut petrus fuit pater ecclesie. Jta Joannes fuit pater spūalis mr̄is. Tria facit pater spiritualis. Primo confitet̄. Secūdo baptizat. Tertio sacramenta ecclesie ministrat. Jta Joannes euāgelista: virginem baptizauit ꝛ oia sacramenta ecclesie mistrauit. Fili ecce mater tua. Hoc aūt fuit maximum priuilegium triplici rōne. Primo rōne recommendationis qꝛ. s. tm̄ thesaurum sibi commisit. s. matrem dei. Scdo rōne recōmēdatiōis: qꝛ oblitus suoꝝū vulnerum. matrem non dat obliuioni. ꝛ de discipulo recoꝛdat̄. 3° rōne modi recōmēdādi. Qꝛ nō dixit matri. Ecce nepos tu⁹: sꝫ filius tuus. Fili ecce mr̄ tua. Deiñ dixit mr̄i. Mulier ecce filius tuus. Qr̄ nō dixit mr̄: O iesu: qr̄ nō vocasti illā meschinā: mr̄: qꝛ forte recuperasset rc? Circa hoc ē duplex opio. Pria ē Chris. qꝛ moꝛtua cecidisset: vt dr̄. ff. de officio presidis. l. Diuis. Afflictio non ē danda afflictio. sed eius miserijs mifendum. Ubi dicit Dam. Qd oēs doloꝛes fuerunt ei seruati ī passione filij. qui superarunt omnes doloꝛes. Non dixit mater ne ei doloꝛ maioꝛ augeretur. Quando paruulus patitur magnam penam. mr̄ ei compatit̄. Et si loquit̄

dulciter. ꝯquerẽdo ei: magis cõpatit̃. ⁊ magis affligitur. Sic ⁊ beate marie cõpatiẽti filio. cũ videret eũ in angustijs. ne dolorem ei xp̃s augeret, nesciuit ei loq̃ dulcit̃ di. matrẽ: quod est nomẽ dulce. sed dixit mulier. Alia rõ: ad tollendũ opioẽꝫ aliquoꝝ hereticoꝝ dicẽtiũ ꝟginẽ fuisse angelũ. ⁊ nõ mulierẽ. Mulier ergo ecce filius tuꝰ. Ubi dic̃ Rabanus. ꝙ Jo. fuit ꝑforatꝰ gladio illius doloris: quo pia mr̃ fuit ꝑforata. Uñ Dantes. 25. paradisi.

Questo e colui chi giaque sopral petto
Del nostro pelicano. ⁊ questo fue
Di su la croce al grande officio eletto.

Quid in cruce dixerit mr̃i in seipo: ostendit poeta quidam.

Madre mia bñdeta: molto te vego afflita.
El tuo lachrymar: e vna sagitta
Che il cor mio ha trapassato.
Non pianger o madre mia
El tuo lachrymar: e pena mia
Suporta fin chio sia: da morte resuscitato.

Quare nõ rñdit ꝟgo ad illud ꝟbũ filij. in cruce? Respondeo. ꝙ erat tota fessa: non li basto lanimo.

Secundũ ⁊c̃. pono hãc ꝯclusionẽ. ꝙ
8 sapia ꝓfunda Jo. p̃cedit oẽꝫ sciam
huius mũdi. oium theologoꝝ. oiuꝫ doctoꝝ. oium phoꝝ. Magna fuit sapia Salo. q̃ disputauit ⁊c̃. Magna Orig. q̃. 6. M. w. lib. legit in scol'. Nõ credo ipm dãnatũ Magna Aug. q̃ de eplis ⁊ tractatibus. 5. M. w. scripsit. Magna Alberti mag. De q̃ Pius papa. Precipua est Albti mag. scia: q̃ nullã doctrine genꝰ credit̃ ignorasse. Magna Th. De q̃ Innocẽtius papa. Huiꝰ doctoris sapia: p̃ ceteris excepta canonica: hꝫ ꝓprietatẽ ꝟboꝝ. modũ dicendoꝝ. ꝟitateꝫ sniaꝝ: ita vt nunq̃ꝫ q̃ eã tenuit. inuenіat̃ a tramite ꝟitatis deuiasse. Qui scripsit cẽtuꝫ 13. libros. Sꝫ maior Joãnes euãg. sup oẽs. Que fuit figurata Eze. 17. vbi dr̃. Aquila grãdis. magnaꝝ alaꝝ. lõgo mẽbroꝝ ductu plena plumis ⁊ varietate: venit ad libanũ ⁊ tulit medulã cedri. Moralr̃. Ista agla ẽ Jo. q̃ ꝯpat̃ agle. Apo. 4. Ez. 4. al' sile agle. Fuit hec agla magnaꝝ alaꝝ. q̃ altissime sr̃ oẽs volauit altitudie scie. Uenit ad libanũ .i. celũ. tulit medullã cedri. q̃ ẽ xp̃s. medullã diuinitatẽ: nõ corticẽ. i. humanitatẽ. Uñ nõ imerito agle ꝯpat̃. ꝑꝑ ꝯditiones q̃s agla habet: que sunt tres.

¶ Primo. in volatu altitudinem.
¶ Secundo. in venatu generositatem.
¶ Tertio. in ꝯstruendo nidũ sagacitatem.

¶ Primo ⁊c̃. Altius oibus volat. ⁊ dr̃ regina auiũ. Sic Jo. in loq̃ẽdo d̃ filio dei. altior oibus alijs euang. ⁊ scis volauit ⁊ locutꝰ est. Apud grecos Orige. Chriso. Dam̃. vocant̃ doctores eximij. Apud latinos Paulus vocat̃ doctor gen. Sꝫ Jo. euãg. oẽs an̄cellit. Uñ Orig. de Paulo dic̃. ⁊ de Jo. euãgelista. Paulus raptus est vsq̃ꝫ ad tertium celũ. Jo. trãsiuit oẽ celũ. Pau. raptus v q̃ꝫ ad ꝑadisũ. Jo. supra oẽm ꝑadisũ intrat in causam cãꝝ. Uñ Ric. dicit esse triplicem. spm̃. Primũ humanũ. Scdꝫ angelicũ. Tertiũ diuinũ. Jo. ꝟo trãscẽdit humanũ ⁊ angelicũ: ⁊ ꝑuenit ad diuinũ. Qd̃ pꝫ Jo. i. In principio. i. añ oia: erat ꝟbũ. Sup q̃ Hiero. ad Pau. Hoc Plato nesciuit. hº Demosthenes eloq̃ns ignorauit: quod Jo. piscator indoctꝰ edocuit. Et Aug. Si altiꝰ Jo. itonasset: ea mũdꝰ cape nõ potuisset. Secũdo agla hꝫ ⁊c̃. q̃2 cũ sit auis g̃nosa nõ q̃rit pastũ de ꝓpe sꝫ de lõge. s. in cacumie aeris. Ita Jo. euãg. venatꝰ ẽ pastũ suũ. ꝙ sic pꝫ. Alij euãg. locuti sunt de xp̃o quoad humanitatẽ. ⁊ q̃ erãt hũanitat̃: vt Mat. de icarnatõe. Mat. 1. Liber g̃nois ⁊c̃. Mar. d̃ resurrectõe. Lucas de morte. Sꝫ Jo. d̃ istis noluit se intromittere: sed altior ascẽdit. q̃2 ad diuinitatem ascẽdit. loq̃ns de nat̃. eternali. q̃ filiꝰ ẽ pr̄i equal'. Uñ figurate loquẽs Eze. 1º. dic̃ se vidisse. 4. facies aialiũ. Primo faciẽ hois. ꝑ quẽ Mat. 2º. faciẽ leõis: ꝑ quã Mar. 3º faciẽ vituli: ꝑ quam Luc. 4º faciẽ agle: ꝑ quã Jo. Et dr̃ ibi. Et facies agle desup eorũ quattuor. Uñ di. Th. sup Jo. c. 21. ꝙ Jo. scripsit euang. post oẽs. Uñ oia alia euãg. legerat. Et solus r̃plicat amẽ amen. ad maiorẽ ꝟitatis ꝯfirmatõeꝫ.

Tertio agla ⁊c̃. Ubi hꝫ Alber. liº de naturis rerũ. ꝙ qñ ꝯstruit nidũ ponit in eo q̃sdã lapides p̃ciosos hñtes ꝟtutẽ fugãdi serpentes. ne pullos suos occidant. Sic Joã. euãg. in hoc agle ꝯpat̃. q̃2 nidũ. i. euãgeliũ ꝯstruxit vbi posuit lapides ꝯtra hereticos .i. tot ꝟba. tot snias. vt ꝯfutet hereticos. oẽs opioes. Prima opiº fuit Nestorij. cũ suis sequacibus

seq̄ctibus q dixit xp̄m hūisse principiū. q̄ad diuinitatē. ꝛ ꝙ non fuit añ ꝟginē. Et qñ ꝯceptus ꝛ nat⁹ de ꝟgine. tū cepit eē. Jo. cōfutat di. In ꝑncipio ꝛc. i. in eternitate. ꝛ añ oīa: erat ꝟbū. s. ds. Si añ oīa. ḡ añ virginē.
2. opio Sabelliȷ̄ q dixit ꝙ nulla erat distinctio in diuinis: q̄ad personas. Jo. distruxit d. Et ꝟbū erat apud deū. In q̄ denotauit ꝑsonalē distinctionē realē in diuis. Qꝛ ista ꝑpositio Apud: dīc distinctiōē realē. Sicn̄ nl'lus dr̄ apud seip̄z: qñ ſa persona nō inuenitur. 3. opio fuit Arriȷ̄. q dixit filiū dei esse minorē pr̄e. Jo. destruxit d. Et ds erat ꝟbū. i. in eadē equalitate cū pr̄e: iuxta illud Ego ꝛ pr̄ vnū ꝛc. 4. opio fuit Manicheo. q dixerunt oīa visibilia eē a demone. inuisibilia a deo. Jo. destruxit d. Oia ꝑ ip̄z ꝛc. visibilia ꝛc. Ultima op⁹ fuit ēt Manic. q posuerunt xp̄m hūisse corp⁹ non de virgine: s̄z de celo ꝺlatū. Jo. destruxit d. Et ꝟbum caro ꝛc. Si erat corpus fantasticū. caro dici nō posset. cū caro dicat aliquid ꝯpōitū ex. 4. elis. Uñ bene dicitur. Hic est discipulus ꝛc.

t Ertiū myst. ꝛc. Amor xp̄i mult⁹ fuit erga suū discipulum Jo. quem decorare voluit duplici priuilegio.

❡ Primum dr̄ miraculorum coruscatiōis:
❡ Secundum dr̄ admirande cōseruatōis.

❡ Primū ꝛc. Miracula stupenda fec̄ Jo. Cum. n. post penth. diuisi eēnt discipuli per mūdū Jo. in Asiā iuit. vbi innumeras eccl'as fundauit. Qd audiens Domitianus iperator: misit eū in dolio feruētȷ̄ olei. a q̄ illesus exiȷ̄t: sic fuit imunis ab oī corruptiōe carnis Uidens āt iperator. ꝙ non ob hoc cessabat a ꝑdicatione. delegauit eū in q̄ndā insulam. q̄ dr̄ Pathmos. Ubi stans nō ociosus scripsit Apo. In capite āni: ipse iꝑator a senatu Ro. occisus ē. Et Jo. Ephesū reuersus ē: cū mario tripudio de grādi ꝛ pꝯsoli. Cū ingrederet̄ citatē nūciatū ē ei. ꝙ q̄dā ꝺuota sua noie. Drusiana. ad sepulturā ꝺferebat̄ mortua: q̄ q̄rebat eū videre. Jo. āt eam suscitauit. Ex q̄ miraculo: duo iuuenes ꝯuersi sūt ad xp̄z. Cū eēnt nobiles. post dies aliq̄t videntes isti ꝟuos suos bñ indutos. fuere male ꝯtēti. O quot sūt ꝺ h̄ nūero. q dūt vt mlr mal maritata. Sel fosse affar ꝛc. Btūs Jo. vidēs eos tristes. misit eos ad mare vt portarent lapides ꝛ virgas: quas fecit in bonum argentum ꝛ aurum. Accipite inquit ꝛ redimite bona que amisistis: quia paradisum perdidistis. Interim autem alium suscitauit iuuenem: qui narrauit istis de paradiso ꝛ alia vita. Preterea qūo ad templū Diane orās corruit. Et ex hoc. xiȷ̄. M. gentiliū ꝯuersi sunt. Et Aristodemus ꝯuersus est. Et de filio quē ipse vedit ꝛc. ❡ Secūdū priuilegiū ꝛc. Cū essꝫ ānoꝝ. 99. apparuit ei dn̄s cū discipul' s. d. Ueni dilecte mi. qꝛ tp̄s est vt epuleris in ꝯuiuio fr̄m tuorū. Dominica die sequēti: fec̄ se ꝯduci ad eccl'iam ꝛ pplo fecit ꝟmonē de pace: postmōꝫ foueā fecit fieri in eccl'ia añ altare mai⁹: in quā ingressus. ampli⁹ nō est visus. Uñ sublat⁹ ē in ꝑadisum. Uñ Jo. fuit dilect⁹ in oī statu.
Primo in vita: vt actū ē supra. 2° i morte. qꝛ cum apl'is ad ip̄m venit xp̄s. 3° post mortē. qꝛ ip̄z ad ꝯuiuiū inuitauit vite eterne. De corꝑe eius: est quadruplex opinio.
❡ Prima dicit ꝙ adhuc viuit in hoc secl'o Rō: qꝛ dicunt mān a scaturire de ei⁹ sepulchro. S̄z Aug. reprobat hāc opinionem di. Qd xp̄s modicam gl'am caro suo fecisset. si ceteris apl'is cum xp̄o regnātibus ipse sub terra esset. ❡ Scda opio. ꝙ est in paradiso terrestri. Et tp̄e antixp̄i veniet ad ꝑdicādū cū Enoch ꝛ Elia. in fine mūdi. S̄z hec opio reprobat̄ a doctorib⁹. qꝛ cū ipse Apoc. scripsit: fecit mētionē ꝺ duobus Enoch ꝛ Elia de tertio fecisset. s. de seip̄o. S̄z nihil dic̄. igr̄ ꝛc. ❡ Tertia opio. ꝙ est in celo tm̄ cū aīa. Corꝑe āt ē in alio loco nobis ignoto. Sic̄ de corꝑe moysi. quod nō inuenit̄. Sed hec opio vr̄ falsa. qꝛ Jo. eēt minus dilect⁹ aliȷ̄s: cū corꝑa alioꝝ apl'oꝝ reꝑiant̄ ꝛ honorēt̄. Corp⁹ āt Jo. euāg. nō inuenit̄ nec honorat̄.
❡ Quarta opio. verior vr̄. ꝙ Jo. post mortē stati cū corꝑe ꝛ aīa. celū ascendit. Rō: cū xp̄s custodierit Jo. ne in oleo corrūpet̄. ne dolorē mortȷ̄ sentiret. Si fuit liberalis i mūdo. plus in celo. quem in ipso collocauit in vtroq̄. Queritur dubium. quare tm̄ dilexit Jo: Respōdet Tho. super Jo. c. 21. Qd triplex causa. Prima est puritas. quia virgo fuit. Eccl'esia. Uirgo est electus a dño. Secunda est accelerata cōuersio. quia magis q̄ aliȷ̄s iuuenis ad xp̄m eāt cōuersus. Tertia futura adoptatio. qꝛ intendebat ipsum ponere in filium matris.

¶ In Festo Innocentiuȝ. De virginitate.

Irgines enim sunt: ⁊ sequũt agnũ quocunq; ierit. Apoc. 14. ¶ Essẽdo la diuina sapiẽtia del sũmo nostro dio di summa purita e belleza: si come descriueno le scripture sacre. In ps. Speciosus forma pre filijs ⁊c̃. Et Cant. 5. Dilect⁹ meus candidus ⁊ rubicundus. Candidus per puritateȝ virginitatis. Rubicundus: ꝑ sanguinis effusionẽ. Ideo sũme diligit eos qui ambulant in puritate baptismali. Vñ Lac. in. 6. li°. c. i. Nihil enim scã ⁊ singularis illa maiestas aliud ab homine desiderat: q̃ solam innocentiã. Quã siquis deo obtulerit: satis pie religioseq; litabit. Et Prouer. xij. Qui diligit cordis mundiciã: habebit amicum regẽ. Figuratiue Apoc. 14. de turba quã Joannes vidit: de nullo mentionem fecit: nisi tm̃ de virginibus. Hi sunt q cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines .n. sunt: ⁊ sequuntur agnũ quocunq; ⁊c̃. Et cantabant canticũ nouũ. Sup quo Greg. Singulariter canticũ nouum agno canere: est cum eo in perpetuũ pre ceteris fidelibus d' carnis incorruptione gaudere. Et ideo Ambro. in lib° de offi. In cunctis sacrificijs. Nullum est deo gratius: q̃ ꝙ innocens conseruet innocentiã. Scd'ȝ Alber. super Lucã. sex sunt sacrificia. sed nullum est deo gratius: q̃ innocentia. Primum est ieiunium Joelis. 2. Conuertimini ad me in toto corde vestro. in ieiunio ⁊ fletu. Scd'm: oratio. Jacobi. 5. Multũ eniȝ valet oratio iusti. Tertiuȝ est elemosina. Jsa. 58. Frange esurienti panem tuũ. ⁊ egenos vagosq; induc in domum tuaȝ. 4 ꝯtritio. ps. Cor cõtritũ ⁊ humi. ⁊c̃. Quintum: confessio. ps. Dixi confitebor aduersũ me. Sextum: satisfactio. Augu. Non dimittitur peccatũ: nisi restituatur ablatum. Ideo in cõmẽdationem virtutis puritatis: matrem virginem assumere voluit: vt ostenderet virginitatis excellentiam. Hãc habuerunt paruuli: propter quaȝ deo adhe serunt. Epistola canit. Sine macula .n. sunt Ideo dicit thema. Virgines eni ⁊c. Ad laudem ergo horum Innocentium: de virginitate qua deo suo placuerũt: loquemur. De qua tria videbimus in presenti.

¶ Primum. dicitur oppositionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur premiationis.

P Rimum dicitur ⁊c̃. Dubiũ querit. Quid sit melius: per ꝯñs nobilius. An seruare ꝟginitatẽ. An mr̃imonium contrahere: Arguunt cõiugati ꝙ matrimoniũ dignius: per cõsequens ꝟuanduȝ: triplici medio. Primum est tale. Oẽ q̊d est contra p̃ceptum legis nature ⁊ legis diuine: oino est illicitum ⁊ a nullo obseruandum. q2. s. est pctm̃. Sed status virginal' est contrarius legi nature ⁊ diuine. igitur ⁊c̃.

Primo cõtra legem nature. q2 vt habet phs in. 2°. de aia. Et in p° celi ⁊ mundi. Et in. 5. de aialibus. Natura appetit g̃nonem indiuiduoꝝ. ꝑpter cõseruationẽ suaꝝ spẽrum. Si nõ esset mr̃imoniũ: iam nõ esset ꝓcreatio hoium: ⁊ sic mundus desiceret. Cõtra hanc legẽ: maxime pugnat virginitas. Igitur virgi. ⁊c̃ Secundo est contra legem diuinalem. Gñ. i. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrã. Contra hoc p̃ceptum maxime pugnat ꝟginitas. Et sicut illicituȝ est ꝟuare legalia antique legis: sic illicitum est seruare castitatẽ. Unde eã seruantes in veteri lege ⁊ nõ relinquentes post se semẽ: erant maledicti maledictiõe opprobrij. vt pȝ de Joachin ⁊c̃. Quod figuratur Mat. 21. qñ xp̃s maledixit ficulnee: q2 sine fructu.

Secundũ argu. Bonum q̃to cõius: tanto diuinius: vt pȝ per phm. x. eth. Sȝ matrimoniũ est ordinatum ad bonum cõe. s. ad multiplicandum genus humanum. Hiero. 32. q. i. c. Nuptie: ⁊ est ad Paulam. Nuptie replent terram. Virginitas ãt est bonũ ꝑticulare. ⁊ per se. Unde nõ est seruanda. Et hoc Plato motus vt Aug. refert de vera ⁊ falsa religione: ꝙ virgo vsq; ad morteȝ mãsit. Immo posuit studium in villa que dicebatur Achademia que erat pestilentis aeris: vt discipulos in terrorem mortis poneret: ⁊ sic virginitatem seruarent. In morte positus dijs sacrificauit vt ei parcerent peccatum virginitatis: ꝓ eo ꝙ erat contra bonum cõe. Unde vos seculares dicitis: qñ videtis aliquẽ religiosum. O fuit pctm̃: q2 vxorari poterat. Qd' apl's vr̃ cõfirmare. p°. Corin.

Corin. 7. Alligat⁹ es vxori: noli querere solutionē .i. genera filios. Tertiū arg. Pena nō datur: nisi pro peccato: vt pꝫ. C. de penis .l. Sancim⁹. Et. ff. quibus vt indignis .l. Rescriptū. Et extra de ijs q̄ fiunt a maiori pte capituli. Et per cano. 16. q. i. c°. Si qs. Et per Tho. in. 4. dis. 18. q. 3. a. i. Pena imponebat̄ apud romanos. seruātibus virginitatē. ⁊ q̄ vitā celibē ducebāt: vt pꝫ p Valeriū. Et in veteri lege. Deut. 7. ꝓhibebat̄ seruare virginitatē. ¶ Secunda opinio est ꝟginū: qui ꝓbāt suū intentū: ꝟginitatem eē digniorē triplici medio. Primum est tale. Ille status est dignior de quo xp̄s nasci voluit. Sed xp̄s nō de ꝯiugata. sed de ꝟgine nasci voluit. Et hoc totū vt dic̄ Beda sup Lucā. vt ꝯsideret p̄conium virginitatis: ⁊ q̄ꝫtum ip̄am diligebat. Ex hoc Jo. euāg. ⁊ p̄rem putatiuū Joseph virginem custodiuit. Vn̄ Tho. i. 4. di. 35. q. 3. a. 3. Virginitas supremū decorem vendicat. Secundum est. Ille status dignior. q̄ maiorē recipit fructum. Sed ꝟginibus datur maior fructus. q2 ꝟginibus dat̄ fructus centesimus. viduis sexagesimus. ꝯiugatis trigesimus: vt pꝫ p parabolā Mat. 13. c. Ambro. li° de virginitate. Bona est continētia ꝯiugal': melior ꝯtinentia vidualis. optima mundicia ꝟginalis. Ille. igitur ⁊c̄. Tertiū est tale. Ille status est nobilior q̄ primo est institutus in nobiliori loco. Sed ꝟginitas prius fuit q̄ꝫ matrimoniū. ⁊ in nobiliori loco. Q2 angeli ꝟgines prius sunt creati q̄ꝫ hō. Et in nobiliori loco: q2 in empyreo celo. Preterea et Adam positus est ꝟgo in paradiso. Et de terra virginea creatus. Igitur ⁊c̄. Pꝫ pri.

s Ecundū principale ⁊c̄. Tho. in. 4. di. 33. a. 3. q. 3. Et. 22. q. 152. a. 3. Ric. in. 4. di. 33. a. 4. q. 2. Petrus de pal. in. 4. di. 33. Vbi querunt an status coniugalis sit maioris meriti. q̄ꝫ ꝟgialis. an ecōuerso. perfectior ⁊ excellentior. Rndēt ꝙ stat⁹ continentiuꝫ: ⁊ status coniugatorūꝫ potest dupliciter considerari. Vno modo ad tempus legis scripte. ⁊ tempus legis nature. Alio modo ad tempus legis euāgelice. Si primo modo: maioris meriti fuit status cōiugatorum q̄ꝫ abstinentium. Et status ille preferebatur statui virginitatis. Et rō est. Quia erat tempus multiplicādi genus humanum. Et hoc status matrimonij preferebatur. ⁊ status ꝟginitatis ꝓhibebatur. Et hoc ꝓpter multiplicationē fidelium. Si āt referatur ad tp̄s legis euangelice. q2 ē tp̄s multiplicationis fideliū per generationem sp̄ualem: maioris est meriti status abstinētium q̄ꝫ status coniugatoꝝ. Et dico ꝙ ꝟginitatis status ē dignior matrimonio. Que conclusio probatur triplici rōe.

¶ Primo. ratione difficultatis.

¶ Secundo. ratione vtilitatis.

¶ Tertio. ratione conformitatis.

¶ Primo rōne ⁊c̄. Conclusio phi. 2°. ethi. Quod virtus et bonū circa difficile ꝯsistit. Et Bona. in. 3. di. 39. virtus est de bono difficili ⁊ arduo. Vbi est maior difficultas. ibi ratio virtutis ⁊ maioris premij ⁊ meriti. O pater q̄n ieiuno: nō possuꝫ dormire. Ibi maius premiuꝫ. Nō possum cōmedere, orare. Ibi maius p̄miam. Vbi difficultas. ibi rō specialior virtutis. Ad propositum. Peto a te o mulier. Qualis maior difficultas: accipere virum: an seruare ꝟginitatem? Vere pater virginitatem seruare. Quia caro hominē stimulat. Et stimulus iste ita grauis est. ꝙ pauci euadunt imunes. Augu. in lib. de Agone christiano. Inter omnia xp̄ianorum certamina. duriora sunt prelia castitatis: vbi continua pugna ⁊ rara victoria. Ille. Ala prattica. Fortis fuit Sanson: q̄ leonem occidit Jud. 14. Similiter ⁊ Dauid. i. Re. 17. Sed ambo āplexibus mulierū molescunt. Sapiens Salomon: sed tn̄ a mulieribus delectus est. Fortis Alexander. Quis eloquentior Marco Antonio? tn̄ in Cleop̄ram insaniuit. Quis fortior Hercule? q̄ tn̄ in Deianiram exarsit. Quis prudentior Jasone? q̄ tn̄ in Medeam ꝓstratus est. O duꝝ bellum. O grande batalia vere. Ideo exclamat Amb. li° de ꝟginitate. Maior certe est victoria ꝟginum: q̄ꝫ angeloꝝ. Angeli enim sine carne viuūt. ꝟgines ꝟo in carne triumphant. Ille. Et Hiero. In carne preter carnē viuere: nō terrena vita est: sed celestis. Ille. In q̄bus verbis: merito dubiuꝫ notabile q̄rit̄. Quale maius op⁹ ē. An pati martyriū: vt martyres. An ꝟuare ꝟginitatem? Opio vna fuit Aug. ꝙ ē pati m̄rium. vbi dic̄ sr̄ ꝟbo Mat. 5. Bti q̄ ꝑsecutōeꝫ pa. pp iustitiā. Oēs alie btitudines ꝯficiūt̄ in

ista. Alia opinio Ambro. Cum quo teneo
Ego Gabriel frater: ꝙ maius opus est ꝟgi
nitatis. Et rō est phi in. 3. physi. In. 3. To
pico. Bonū q̃to ꝑmanentius: tanto meliꝰ.
Etsi martyres sint passi tormēta: tamē cito
passano per horā: per diem. per mensē. Sz
martyriū virginitatis durat per ānos. 50.
z. 60. Magnum martyrium mihi videtur
illius religiosi. qui per ānos. 40. 60. z hmōi
stabit in claustro suo. Et illius monialis q̃
hanc seruat. In vitis patrum. Exemplum
Anastasij monachi. q annis. 40. a demone
infestatus fuit de carne. diebus ac noctibꝰ
qui tñ victor fuit. Moriens eius discipulꝰ
vidit ipsum pluribus coronis decoratum.
Et de patre Dñico. q a fratribus rogatus.
Pater dic inquit nobis verbum salutꝭ. O
filij vobis cōmendo carnis vestre integrita
tē. Quia maius miraculum est de propria
carne fomitem eradicare luxurie: q̃ immun
dos spūs expellere. Et Ber. in sermone ad
monachos. Cum mulieribus habitare: z de
mulieribus non cogitare: maius est q̃ mor
tuos suscitare. Adde rōnem ſm Tho. I. 4.
di. 49. Q᷑ ꝟgines maximaz pugnam ha
bent: cā experiendi: q₂ maiorē delectatiōez
estimant: q̃ sit. Igit ꝟginitas est dignior.
¶ Secundo rōne zc. Conclusio est Aucto
ris liᵒ de causis. Uirtus vnita fortior est q̃
separata. Exempli grā. Ignis hinc inde dis
persus. parum calefacit. Sed ecōtra simul
vnitus plurimum calefacit. Ad propositū.
Peto a te o ciuis i charitate dei. Quis plꝰ
amat deum. coniugatus: an ꝟgo: O pa
ter inquit coniugatus: quid dicis: Ego q̄ti
die ad missam propero. Et dic dñico au
dio sermones. z dico deuotiones meas. Co
ronam ꝟginis. Quinq₃ pater. z Aue maria.
Tria ad reuerentiam trinitatis. Quero a
te cum qua mente: Uere pater. mens est
ad filios. Quō habeam ad viuendū. Quo
modo soluaz el sale. Quomodo la masina.
Et tot āgarias. Et tu o mercator: Ad mer
cantias. Artista: ad artes. Et sepe corpꝰ do
mini leuat: ꝙ non recordaris. Ergo amor
iste est dispersus. Una ps mundi: alia dei.
Quid dicis o Paule. p̄. Cor. 7: Mulier eiz
que nupta est cogitat que sunt mundi: et
quomodo placeat viro. Quāuis matrimo
nium sit sāctum: sunt tamen plura impedi
menta quibus mens retardat ab amore.
O iuuenis qui vxorem duxisti. q̃ speciosa
cathena vinctus es: a qua mors sola te li
berabit. O quot affāni. O quot tribulatio
ne. Si mulier est pulchra: vir est zelotipꝰ.
Si nigra: despicitur. Si generat plures fi
lios: vir vsurarius efficitur: vt ipsos fone
at. O quot lachryme. O quot gemitus.

Preterea de vxore que virū increpat. O
scio: ꝙ alias preter me respicis. Preterea
in domo. non sunt ligna. non oleum. Hi sūt
fructus matrimonij. Uirgo autē habet cor
purum ad deum. z fortiorem cām habz di
ligendi. Hiero. ad sacras virgines. O felix
virgo in cuius corde preter amorē xpi: nul
lus alius versatur amor. Ille. Q₂. 9ᵒ. Eth.
Uera amicitia non est: nisi ad vnum. Scdz
Tho. 22. q. q. 152. ar. 2. Et phm. x. Eth. Du
plex est vita. Una actiua: que pertinet ad
ꝯiugatos. Alia contemplatiua. que pertiet
ad ꝟgines. Que dr̄ optima: que deum con
templatur. De qua apl's. p̄. Cor. 7. Mulier
que innupta est z ꝟgo. cogitat que dñi sūt:
vt sit sancta z corpe z spū. Ille. Unde tan
q̃ amicus ꝟginuz z familiaris: fecit eis mi
randa. Ambro. recitat exemplum de qua
dā virgine Helisabeth noie. que cum iret
cum duabus puellis quadam vice ꝑ quā
dam viam: dum esset nox viam ꝑdiderunt
per siluam plorantes. Affuit angelus domi
ni. Nolite flere: nuncius sum vestri sponsi.
Que dixerunt. Quis est iste noster spōsus:
Christus inquit iesus: ꝓpter virginitatez.
Que xp̄m copulat. Prouer. 22. Qui dilig
cordis munditiā hēbit amicū regē. s. deū.
Et Sap̄. 7. Incorruptio facit ꝓximū deo.
Unde eas regulauit per viam suaz. Pre
terea auxilium prebuit ꝟginibus: vt sue ꝟ
ginitatis seruarēt decorem. Quis Luciam
eripuit de tot malis: Quis Agnetē: Quis
Apolloniam: Quis Catherinaz: Uere xp̄s
iesus ob grām ꝟginitatis. Hanc virginita
tem inuenimus apud antiquos fuisse in
maximo precio: z eos miranda fecisse pro
conseruatione eiusdem. Ut fuit Engoldra
da. Uirginia. De Hippo greca. que vno
die iens ad littus maris: fuit a pyratis ma
ris rapta z conducta in altari paci. Dum
esset ista in via: sensit loqui pyratas velle
secum capere amorosi piaceri. Ubi cogſcēs
ꝙ huic

ꝙ huic nõ poterat resistere. nisi morte inter
cedente: ne suam perderet pudicitiaꝫ. se ap
proximauit extremitati galee. ⁊ se in mare
iecit. Eligens potius in aqua iter pisces vi
tam finire. q̄ꝫ inter crudeles pyratas corrũ
pere suam pudicitiam. De hac Petrar. 2°.
Triumpho castitatis.

E quella greca. che salto nel mare
Per morir netta: ⁊ fugir dura sorte.

Preterea de Thucia virgine. De qua Va
le. li°. 8°. Que fuit romana: tpe dee Veste.
dum esset iniuste accusata: ꝙ cõmisisset sa
crilegium. Dum esset constituta ante sacer
dotem. vt audiret sententiam patiendi sup
plicium ignis statuti legibus romanis. Da
laltro canto. sciens ipsa suam integritateꝫ.
atqꝫ non haberet aliam viam qua posset se
purgare: tandẽ cuꝫ ingenti confidentia dee
Veste. cui pura mente seruierat: ꝙ non sine
ret opprimi innocentiaꝫ sue ministre, cribꝝ
cepit. ⁊ in presẽtia sacerdotis dixit hec ver
ba. O dea Vesta: si ego semper in tuis sacri
ficijs vsa non suꝫ manibus meis castis. pre
cor facias ꝙ in isto cribro porteꝫ aq̄ꝫ a Ty
beri in ipsũ. Quod factum est: oratione pre
missa. De hac Petrar. libro s̄.

Fra laltre la vestal virgine pia
Che baldonçosamente corse al Tybro
Et per purgarsi dogni infamia ria:
Porto dal fiume al tẽpio aqua col cribro.

Preterea. xij. sybille. merito sue virginita
tis teste Thoma prophetiam meruerunt.
Longũ esset narrare de alijs innumeris vir
ginibus: ac pudicissimis mulieribus q̄ pul
chra ⁊ digna auditu eẽnt: vt d dña Didõe.
dña Lucretia speculo totius honestatis. do
mina Hersilia. dña Sapha. dña Penelope.
dña Thamira. dña Judith. dña Hester. Vi
de Aug. li. 1°. de Ciui. Et Petrar. in. 2. Tri.
Castitatis. Unde patet. 2. ratio. ℂ Tertio
ratione conformitatis. Con° Auctoris li° de
causis. Tanto aliqd perfectius est: q̄ꝫto ma
iorem hꝫ conformitatem cũ suo principio.
Et Tho. 22. q. 152. a. 6. Tanto vna virtus
est maior: quanto per eã magis aliquis chri
sto cõformatur. Ille. Ad propositũ. Homo
enim per virginitatẽ conformatur christo:
modo singulari. Quod pꝫ Apoc. 14. Cum
Joannes vidisset hviuꝫ multitudinẽ ꝓcessi
onaliter incedentem post regẽ: post oẽs ve
nit comitiua albis induta. Cui ãgel⁹ dixit.
O Joannes hi sunt q cũ mlibus non sũt co
inquinati. ꝟgines. n. sunt: ⁊ sequunt̃ agnũꝫ
quocunqꝫ ierit. Nota in ꝟbo Sequũt̃ ag.
Nunqd nõ alij sci: Vere sic. Sꝫ nõ illo mõ
quo ꝟgines. s. modo singulari. Qualis sit il
le modus ostendit Aug. li° de ꝟginitate: qr
gaudent integritate mentis ⁊ corporis. Se
quitur. Cantabant canticum nouuꝫ: quem
ali⁹ non cãtabat. Qualis cantus nouus ẽ
iste: Ostendit Greg. in pasto. Canticũ no
uum cũ agno singulariter cantare: est cum
deo in perpetuum de incorruptione carnis
gaudere. Ille. Hec est illa preclara virgini
tas que xp̄m de celo ad terram conduxit.
De inuisibili, imortali: visibilẽ mortalẽ fec.
Unde ecclesia Sancta ⁊ imaculata vigini
tas: quibus te laudibus efferã: nescio. Qr
quem celi capere non poterant: tuo gremio
contulisti. Et Ambr. li° de officijs. Quanta
est gratia virginitatis: que meruit a chri
sto eligi: Ille.

t Ertium dicitur ⁊c̃. Tho. in. 4. dis.
49. ar. p°. Duplex ẽ corona. Pri
ma dicitur aurea. De qua p̄s. Co
rona aurea super caput ⁊c̃. Que est quod
dam premiũ essentiale: cõe omnibus: quod
consistit in visione diuine essentie. De qua
Aug. Visio est tota merces: Et communis
est oibus beatis. q̄ꝫuis vnus limpidius vid
at q̄ꝫ alijs ꝫm gradum charitatis. Secũ
da corona dicitur aureola. que est quoddã
gaudium accidẽtale. datũ in signũ victorie
⁊ ꝟtutis. Quod quidẽ datur pugnantibus
contra mundũ. carnem. diabolum. De qua
corona: in p̄s. Posuisti domine super caput
eius ⁊c̃. Et datur tribus generibus ꝑsona
rum. virginibus. doctoribus. martyribus.
Sed perfectius virginibus: q̄ꝫ alijs. Quia
nobilissimum genus victorie est: nunq̄ꝫ ces
sisse. ℂ Sed dubia tria sunt q̄rẽda. Pri
mum. Utrum hec aureola detur viduis:
Respondeo ꝙ non. Qr corona non debet̃
pugne: sed victorie de pugna. Unde victo
ria virginum: est perfectior q̄ꝫ victoria vi
duarum: eo ꝙ perfectissimum genus est vi
ctorie. nunq̄ꝫ hosti cessisse: vt ꝟgines faciũt.
Unde nõ datur viduis. Secundũ. Utꝝ
hec corona debeatur marie virgini: Videt̃
ꝙ nõ. Aureola debetur victorie de pugna.

Ubi nulla pugna: nulla victoria. Sed maria nullã habuit pugnã carnis: per ꝯseq̃ns nec victoriam. ergo nec aureolam habuit. Respondet Alber. ꝙ maria habuit aureolam pro p̃mio virginitatis. Et ratio: q̃uis maria non habuerit pugnã per tentationẽ que est a carne: habuit tamen per tentationem que est ab hoste demone. qui nec christuz reueritus fuit tentare. Tertium dubium. Utrum aliqua mulier vi oppressa si concipiat. an amittat meritũ virginitatis: Tho. in. 4. di. 49. a. 3. q. 6. Si aliqua virgo per violentiam fuerit oppressa. non amittit ob hoc aureolam virginitatis: dũmodo ꝓpositũ perpetue virginitatis seruande inuiolabiliter seruet: illi actui nullomodo cõsentiens. Unde Lucia dixit Pascasio. Si me inuitam feceris violari. castitas mihi duplicabitur ad coronã. Non ꝙ habeat duas coronas virginitatis: sed ꝙ duplex premium reportabit. vnum pro virginitate custodita: aliud pro iniuria passa. in martyrio. Ille.

❡ Historia Innocentium.

❡ Herodes ascalonita sub quo natus est est christus. Sex habuit filios. Inter quos duos plus dilectos. Aristobolum et Alexãdruz. Quos romam misit litteris ĩbuẽdos. Completo studio domũ redierunt. Qui ceperunt tractare de morte patris: vt ipsi regnum patris obtinerẽt. Quod pater audiens a se expulit. Illi antẽ Cesarem adeũt: et de patris iniuria sunt conquesti. Interiz ãt magi hierl'am veniunt: conquerentes de nouo rege nato. Herodes ãt nimis turbatus: timens ne a regno auferretur: magos rogat vt eo inuento sibi renuncient. simulãs se velle adorare: quẽ occidere volebat. Unde magi iuerunt per aliam viam. Putans autem eos deceptos a stella: inquisitionem pueri iesu penitus reuocauit. Citat⁹ autem a senatu et a Cesare augusto sup responsa filiorum sententiã habuit pro se. scilicet vt filij patri obedirent. Reuersus cũ victoria et audacior factus. dum audiret de puero ꝙ a pastoribus et a magis esset adoratus et ꝙ natus esset: occidit oẽs pueros q erant in Bethleem: a bimatu et infra idest ab infantibus duoꝝ annorum vsq; ad pueros vnius noctis. Sed deus nõ est passus tantam herodis nequitiam: seipm occidit: Et ita ea morte mortuus est: qua alios affecit. Sancti vero Innocentes sunt in celo et in terra glorificati.

❡ In festo. s. Tho. cantu. De necessitate boni opis.

POsuisti domine super caput eius coronam de lapide p̃cioso. In ps. ❡ Cum alto concepto e artificiosa cõclusione antiqui philosophi lege naturali perlustrati. in tres differẽtias vitam hominis declararunt. Una dicta voluptuosa et carnalis. Una politica et ciuilis. Una dicta deuota et contẽplatiua. Causa harum positionũ ponitur a philosopho in 1°. Pol. Q2 philosophi hoiem considerauerunt in tribus modis. Primo inquantũ discedebat a lege naturali et lumine rõnis in sequẽdo appetitũ sensitiuũ. Isto modo attribuebant ei vitam carnalẽ. De hoc nr̃ romanus Paulus. i. Cor. 2°. Animalis hõ nõ ꝑcipit ea q̃ sunt spũs dei. Et p̃s. Hõ. cũ i honore eẽt ⁊c̃. Et Dantes li°. 1°. Can. 26.
Considerate la vostra semenza.
Fatti non fusti a viuer como bruti.
Ma per seguir virtute et cognoscenza.
Et in. 9. Paradisi.
Hay aie inganate et facture empie.
Che da si fatto ben. torzete ecuore.
Drizando in vanita le vostre tempie.

Secundo inquantũ sequebatur lumen rationis. Ex hoc attribuebant ei politicam. In. 1°. Pol. Homo est animal politicum et ciuile. Apuleus libro de deo Socrat. Prestantissimũ aial in terris: est homo. Q2 rõe est vigens. In. 7. Pol. Inter oia animalia solus homo rationẽ habet. In. 2°. Pol. In tantum inquit est homo: inquantuz habet rectitudinẽ in seipso per subiectionem passionum. Tertio inquantuz erat deditus vite cõtemplatiue et virtutibus. Ex hoc dicebant ipsum diuinũ et sanctuz. In. 7. ethi. Homines dicuntur dij: propter virtutis excellentiam. Apuleus de deo Socratis. Nihil est deo similius: q̃ vir animo ꝑfecte bonus. Doui discorrendo noy per oẽs res q̃ possano a nobis possideri: sola virtus itel

ligitur

Ugitur illa esse que nos cōstituit in statu di
gno oī laude ⁊ honore. Un̄ Plautꝰ in Am
phitrione. Uirtꝰ ī se hꝫ oīa. Ille. Qualꝰ fuit
vn̄qꝫ ille. i quo diua ꝯtꝰhitasset: ꝗ aduersas
īfluētias celi. calamitates terre. cū aīo forti
nō tolerarit: Et ipo ille soprānꝰ ⁊ celestis
deꝰ honorauit suis bn̄meritꝫ glīosuꝫ Tho
mā ⁊c. sr̄ quo posuit coronā aureā. Posui
sti dn̄e sup caput eiꝰ coro. martyrij. doctora
tus. ꝟginitatꝫ. In qbꝰ ꝯbis: q̄r. s. Tho. de q̄
hodie eccl'ia festū celebrat fuit solicitus in
ope bono ꝑꝑ ꝙ deus eū sublimauit in celo.
De ipo bono ope loq̄mur ad nr̄ꝫ documētū
De quo tria videbimꝰ.

¶ Primum. dicitur argumentationis.
¶ Secunpum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur responsionis.

Quantum ad primū querit̄. Utrum
hō viator possit coronari sine meri
to bonoꝝ operum: Duplex fuit opi
nio. Una dicit ꝙ sic. Alia ꝙ nō. Prima ar
guunt tali medio. Deus est immutabilis.
Mala. 3. Ego deus ⁊ non mutor. Et Nūe.
23. Nō ē deꝰ q̄si hō vt mentiat̄: neqꝫ vt filiꝰ
hominis vt mutetur. Et Jac. 1°. Apud quē
non est transmutatio. Et Augu. in libro de
natura boni. Solus deus imutabilis ē. Et
Bon. in. 1. di. 8. Diuina essentia. est imutabi
lis. Et Boe. Stabilisqꝫ manēs dans cūcta
moueri. In. xi. Meta. Deus est mouēs oīa
imobilis. Ad ꝓpositū. Aut deus vult om
nes saluos fieri. Aut dānari. Non vult dā
nari. Teste Augustino libro. 83. q. Deo au
ctore: non fit homo deterior. ergo vult om
nes saluari per apostoli ꝟbū. Uult oēs ⁊c.
Cum sit ergo imutabilis: erit oīo quod ab
eterno ordinauit. Et sic non sunt necessaria
bona opa. Per doner mutar: quod ab eter
no decreuit. cum sit imutabilis.

¶ Alia opinio dicit: ꝙ sic. Tho. 1. par. q. 23:
ar. 8. Predestinatꝫ conandū est ad bn̄ ope
randum ⁊ orandū. q̄r per huiusmōi: prede
stinationis effectus impletur. Et. 1. Petri. 2.
Satagite vt per bona opera certam vr̄aꝫ
vocationē faciatꝫ. igr̄ ⁊c. Ad maiorē itelli
gētiā. ꝯclusiōis. R̄ndeo s̄m oēs Theo. Qđ
ad salutem consequendā: necessaria sūt bo
na opera. Quod ꝓbatur. q̄druplicimedio.

¶ Primo. ratione.
¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. distinctione.
¶ Quarto. exemplo.

¶ Primo ⁊c. Cōclusio est. 1°. 2°. ph. Quod
nihil potest tendere in finem: nisi ꝑ debita
media. Exēplū de medicina. De cultore vi
nee. De scolari. De muliere q̄ filat ⁊c. Ad ꝓ
positum. Finis nr̄ est deus. Teste Aug. Fe
cit deꝰ rōnalē creaturā ⁊c. Ad quē finē nō
possumꝰ ꝑuēire nisi ꝑ media. In. x. eth. Nō
peruenitur ad finē. nisi ⁊c. Q̄r finis licet sit
vltimus in executione. tn̄ est ṗmus. in iten
tione. Ad quē finē ordinamur per media.
Sꝫ q̄ sunt ista media: Declarat xp̄s Mat.
19. Quid faciendo vitā eternā ⁊c. Si vis i
quit ad vitā ingredi: s̄ua mādata. Que in
veteri lege s̄m Alber. super Lucam: erant
500. 63. In lege āt noua. x. que reducuntur
ad duo principalia. Ad amorē dei. Quod
diuidit̄ in tribus. Ad amorē ꝓximi. quod
diuiditur i. 7. Serua inquit mādata. Ama
dio. Nol blastemar. Ama ꝓximū. Nō lusa
mar ꝑ le botege. Q̄r soli hoī ꝯuenit labora
re ⁊ opari bona; nō alīi. Q̄r hoc medio scri
ptꝰ est ī liº vite. Un̄ phs. 2°. celi. Eoꝝ q̄ nata
sunt hr̄e bonū ꝑfectū. aliquid hꝫ ipm sine
motu. aliqđ vnico motu. aliquid plibꝰ mo
tibus. Quod Th. đclarat. 1. 2. q. 5. a. 7. Qđ
ṗma ꝑsona cui ꝯpetit sūmū bonū sine mo
tu alicuius opatōis: est deus. Et eo: q̄r na
turalr̄ est sūmū bonū essentialr. Igit̄ illi et
nō alīi ꝯuenit sine motu alicuiꝰ opatiōis.
Et. 3. ꝑ. q. 9. a. 3°. Xp̄s iesus ingt. ab instāti
sue ꝯceptiōis fuit btūs. q̄r aīa erat vnita di
nitati. Un̄ nō meruit nec btitudinē aīe pro
prie: nec sciam. nec diuinitateꝫ. Et rō ē. Q̄r
meritū est q̄d nōdū hr̄. Un̄ si xp̄s ista meru
isset. aliq̄n ijs caruisset q̄d nō ē đđ s̄m fidē
nr̄aꝫ. Un̄ xp̄o hoī sine motu opatiōis: ꝯue
nit ei sūmū bonū. Scđa ꝑsona ē angelꝰ:
cui vnico motu ꝯuenit sūmū bonū. postq̄ꝫ
fuit creatꝰ. Et rō ē. Q̄r talē nām dedit ei đs
vt suas operatōes acqrat vnico motu li. ar
bi. sine discursu ⁊ motu tp̄is: sꝫ in istāti. Un̄
creatꝰ subito ⁊ in instāti vnicoqꝫ motu li. ar
bi. ꝯsecutus ē suā btitudinē. 3. ꝑsona ē hō.
Cum sit inferioris nāe q̄ꝫ angelus: opꝰ est ei
plibus motibꝰ operationū: lachrymaꝝ. ieiu
nioꝝ. el'aꝝ. vt ipsā btitudinē acqrat. Et rō:
q̄r cū beatitudo nostra icōparabiliter ex
cedat facultatē oīs nature create: iō nulla
pura creatura pōt eā conseq sine merito ꝓ
cedētꝫ operis. Que q̄ꝫuis sint finita ⁊ mini

valoris. ex eo q2 a creatura procedunt. que est finite virtutis. Tamen vt dicit Tho. in multis locis: merito passionis xp̄i opera nostra infinitantur ⁊ fiunt infiniti meriti: ideo sunt nobis necessaria. Uoca inquit xp̄us Math. 23. operarios ⁊c. Quod patuit in veteri testamento de Abraaz Gen. 17. Cui deus di. Non vocabis vltra vxorem tuam Sarrai: sed Sarraz. Quia ex illa dabo tibi filium. Quod audiens senex in corde suo risit di. Putasne cẽtenario nascetur puer? Et nonagenaria pariet? Habet Plinius lib° 7. de naturali historia. Q̄d vt in pluribus post annum. 50. cessat fecunditas mulierũ. Uir autez. 80. anno generat. Sed Masinissa rex numidarum post. 86. filium genuit. Et Cato censorinus ex filia Salemois clientis sui genuit: cũ iaz transisset. 80. ãnos. Preterea Gen. 18. apparuit angelus Sarre di. Dabo tibi filium. Respondit. Postq̃ senui: ⁊ dominus meus vetulus est: voluptati operam dabo? Et. 21. c. Concepto filio di. Risum fecit mihi dominus: ⁊ quicunq̃ audierit corridebit mihi. Ad propositum. Si deus ab eterno proposuit dare filium abrae: cur dedit ei Sarram sterilem? Respondeo. Quia sic erat ordinatum ꝙ mediantibus precibus impetraret. Sicut ⁊ filio tuo decreuit dare scientiam. si non fugerit ire ad scholam. Et tibi dare sanitatem: sed per debita media. Ad propositum. Ab eterno disposuit dare paradisum domino temporali: iustitia mediante. Diuiti: elemosina. Pauperi: patientia. Fratribus. s. Dominici: non comedendo carnes. Ieiunare per 7. menses. Dormire cum vestibus. Sic dico de alijs. Ad propositum. Pulsatur campana dic o paterfamilias filijs tuis: eamus ad sermones: quia hoc deus a nobis requirit. Ieiunemus: quia hoc medio sumus scripti. Ideo Math. 16. Reddet vnicuiq̃ s̄m opera sua. Apoc. vlt. Ecce venio cito: ⁊ merces mea mecum est: reddere vnicuiq̃ s̄m opera sua. Uoca operarios ⁊c. In quibus verbis due conclusiões extrahuntur.

¶ Prima ꝙ homo faciat malũ d' necessitate: ⁊ peccet veñialiter. ¶ Secũda ꝙ faciat bonuz. Ad primã. q̃tuor sunt qui peccare nõ possunt. Deus. angelus. bestia. res inanimata. Inter que homo est medius. Non est deus. non angelus. non bestia. non lapis. Clama. Est homo: de carne fragili. Iõ Math. 26. Caro autem infirma. Propter quã infirmitatem habent theologi in. 4. di. 17. Q̄d homo non potest diu esse sine veniali. xp̄o ⁊ matre eius exceptis. De hoc Canonista. 13. q. 2. c. Omnis etas. Et. 20. q. 3. c. Proclivis. Et in Autentico de monachis. §. Triennij. Humana natura labitur ad delicta. Et. §. Siquis ergo. Col. pria. Et scriptura Genesis. 6. Sensus ⁊ cogitatio cordis humani proni sunt ad malum ad. ⁊c. Et. p̃. Io. 3. Si dixerimus. q2 peccatum non habemus ⁊c. Ecclesiastes. 7. Non est homo q̄ non peccet. Et Lactan. 4°. Natura hominum proclinis est ad vitia. Idez in lib°. de ira dei. c. 20. Atenim si deus statim peccantem puniret: nemo superesset. Nullus est enim qui nihil peccet. ⁊ multa sunt que ad peccandum irritent. Etas vinolentia. egestas. occasio. premium. Adeo subiecta est peccato fragilitas carnis qua induti sumus vt nisi huic necessitati deus parceret. nimium fortasse pauci viuerunt. Ala prattica. Talis tenet concubinaz: noli scandalizari q2 caro infirma. Talis cõmittit vsuras. Caro ⁊c. Alius blasfemat. Quare? Quia caro ĩfirma. De pe. di. 1. c. Petrus fleuit ⁊ doluit: quia errauit vt homo. Glo. super hoc. Errauit: quia homo facile corruit. Si fuisset deus aut angelus. aut bestia nõ peccasset. Ideo propter hanc infirmitatem: xp̄us dimisit adulteram impunitam. ei compatiens. Io. 8. Uade ⁊ amplius ⁊c. Et Ambro. flebat peccata penitentium tanq̃ sua: eis compatiens. Interpone exemplum b. Constantij de fratre fugitiuo in ciuitate asculana. Cuz frater quidam fugisset a conuentu sine licentia prioris: ⁊ redire vellet: prior nolebat eum recipere absq̃ grandi penitentia. At vir sanctus b. Constantius increpauit priorem compatiens fratri. Si inquit sanctus dei: tot labores sustinuisses vt xp̄s passus ē pro peccatore redimendo: non tam austerus esses. Et exemplum. Io. euange. De capitaneo latronum: ad quez clamabat. Reddam rationem p̄ te. Ad hoc propositum adduc fabulaz Esopi. de rustico: qui serpẽtẽ in sinu posuit. Quo calefacto ipm momordit. Cum argueretur a rustico de ingratitudine.

tudine. Respondit serpens. Facio debitu3
meũ: q2 hoc mihi propriu3 est. Caro aũt in-
firma. Propriu3 est ei si errat ⁊ mala facit.
P3 prima conclusio. Secunda conclu-
sio. Oportz de necessitate q homo faciat bo
num. Qd sic probatur per phm. 2. de aĩa.
Quia vnaqueq3 potẽtia facilior ẽ ad actũ
suum: q3 ad alienum. Exempli grã. Ocul9
videt facilius: q3 audiat: ⁊ auris audit q3
videat: q2 sui officij est. Ad propositu3. Po
tentia intellectiua hominis ad virtutes in
clinatur: vt capax rõnis. Facis malum. te-
nes concubinam. exigis vsuras. Facis con
tra natura3 huius potentie. que inclinatur
ad bonu3 ex natura sui: vtpote capax rõis.
Exemplum Xenocratis phi. Qui cum vo-
caretur ad dormiendum cum femina: re-
spondit. Erubesce celum intrare in cenum.
Ad quod ẽt bonum: inclinat domina Sin-
deresis: que duo facit in homine. De qua
Tho. 4. di. 39. Sinderesis est quodda3 lu-
men rõnis: eius officium est retrahere ho-
minem a malo: ⁊ incitare ad bonũ. Clamat
viatori. Dimitte peccata. Cito confitere.
q2 cras morieris. Jn. 6. Conf. Aug. Depu-
tentur tpa: distribuant hore pro salute ani
me. Clamat damnato. O ribaldo: qui pro
peccatis hic dãnaris in perpetuum. Et sic
p3 con° nostra rõe. ¶ Secundo probatur
Auctẽ. Primo diuinali. Jn ps. 14. Dñe qs
habitabit ⁊c. Auarus. luxuriosus. gulosus.
piger? Non. Sed qui ingredit sine macula
⁊c. Jn. ps. 17. Retribuet mihi dñs sm iusti
tiam meam. Mat. 16. Reddet vnicuiq3 iux
ta opera eius. Ro. 2. Red. vni. sm opa ei9.
Apoc. vlt. Ecce vẽio cito: ⁊ merces mea me
cũ est. reddere vnicuiq3 sm opera sua. Et
Amb. in li°. de Abel ⁊ Caym. Non dormiẽ
tibus sed vigilãtibus pollicentur premia.
Greg. 3. dialo. Sine labore certamis: non ẽ
palma victorie. Et. ff. de iureiurando. l. Eũ
qui. Et in Autentico. Constitutio de digni-
tatibus col. 6. Honorem habere non possu-
mus: sine labore. Quidam poeta.
Felices puto: qui celum corde tuentur.
Visibilis deus ijs per scl'a cũcta manebit.
Et Hiero. ad Paulinum. Nihil sine mag°
labore natura dedit mortalibus. Et Dant.
20. paradisi.
Regnuem celo⁊ violentia pate.
Dal caldo amore ⁊ de viua speranza.
Che vince la diuina voluntate.
ff. ex quibus causis maiores. l. Non enim.
Negligentibus non subuenitur. Facetus.
c°. 2°.
Absq3 labore graui vix mũera mag dabũt.
Gratus ⁊ est plenus vtilitate labor.
Et Arist. x. Eth. c. x. Sine operatione: non
fit delectatio. ¶ Tertio probatur distin-
ctione. Queritur dubium: a Theologis.
Utrum deus sua potentia possit dare para
disum homini peccatori absq3 meritis? Cir-
ca hunc modũ triplex opinio. Una Scoti.
Alia Ric. Alia Th. Opinio Sco. fuit l. 4.
di. 44. cu3 quo est Paulus carmelita. Qd
cũ in deo sit duplex potentia. Una ordiaria
alia absoluta. Quoad ordinariam: nõ po-
test. Ex eo q2 iam ordinauit quis debeat eẽ
beatus: vnde op9 est bona operatione. S3
quo ad potentiam absolutam: potest. Se
cunda est Ric. in. 4. di. 15. ar. 1. q. 7. in corpo
re. Ubi querit. Utrum deus possit homine3
saluare absq3 satisfactione d. Qd aut loq-
mur de lege cõi. Aut de priuilegio speciali
Primo cõi. nũq3 dimittitur peccatum sine
satisfactione. Aut de priuilegio speciali. Et
hoc modo peccatu3 mortale dimittit absq3
satisfactione. ⁊ grẽ infusione. Tertia opi-
nio fuit Tho. in. 4. contra geñ. c. 28. Et Jo.
de biblia in quolibet. Qd de ptãte absolu
ta nõ põt. Q2 ptradictio sequeret. s. q pec-
cator sil' eẽt pcõr ⁊ beatus. Scdo de ordia
ria: non põt. Q2 iã ordinauit hoiem ad pa
disum mediãtibus medijs. Uñ Amb. sup
illud. p. Thi. 2. vult oẽs hoies ⁊c. Uolũtate
pditionata nõ abso'uta. Si vsio obediãt i
pcepti suis. q op9 ẽ opatõe boña. ¶ Quar
to pbat Ex°. De monacho. q debitu3 petijt
relicto claustro. vt melius gulle ⁊ ventri
vacaret. accipiẽs hitũ scitatis sub pelle oui
na. Hiero. ptra Pelagiu3. Et si alijs vitijs
carere possumus: macula3 ãt hypocriseos
aut pauco⁊ aut nullo⁊ ẽ. Exẽplũ. b. Dñici
Qui qsiuit a demonio qd erat cõiter pctm
religioso⁊. Rñdit. hypocrisis: q2 scti videri
volũt. Ad ppositũ. Rustici ãt audita fama
eius: visitabãt eũ plibus mũerib9. Nota q
quatuor sũt gñones psona⁊ q gaudent in
hoc mũdo. Primi sũt mãsueti. De quibus
Mat. 5. Bti mites ⁊c. Secũdi adulatores.

Tertiũ fatui. Quarti gabadei, qui mundũ deludũt. cũ velit deludi. al'r sibi hõ non est amicus. Ad ppositũ. Cũ in croceis maneret monachus audiuit primam vocẽ. Aue porce bñ paste. In mane seq̃nti surrexit ⁊ loca deserta gyrabat. Audiuit scd̾am vocẽ Aue pecus errãs. Q̃d audiens reuersus ẽ ad claustrũ: pniam religiõis amplectens. Audiuit tertiã vocẽ d. Aue fili. implẽs dei volũtatẽ. De q̃ Jo. 8. Non ois q dicit mihi dñe ⁊c. Qr. s. bona opa ⁊ diuina p̃cepta ser nabat. Jõ dicit Tho. in. q. de veritate. q. 23. ar. 8. Q̃d predestinatio nr̃a nõ ẽ absoluta sed ɔditionata: mediãtibus medijs. Q̃d pʒ in pabola xp̄i Mat. 20. quam volo sub breuitate discurrer̃. De patrefa. q exijt p⁹ mane ɔducere oparios in vineã suã. In qua alios misit sũmo mane. s. hora prima. Alios hora. 3. Alios hora. 6. Alios hora. 9. Alios hora. xi. Scd̾m doc. paterfa. ẽ deus. Qui hʒ tria palatia: in qbus hʒ tres fami. Primũ ẽ celũ: vbi ẽ familia filioꝝ. ps. Filii tui sicut nouelle ⁊c. Scd̾m ẽ mũdus: vbi ẽ familia militantiũ. Job. 7. Militia ẽ vita hois sup terrã. Tertiũ est ĩfernus. vbi ẽ familia incarceratoꝝ. Jsa. 24. Congregabũtur in ɔgregatiõe vnius fascis in lacum: ⁊ claudent̃ ibi in carcere. Pʒ vineã. i. pñtem eccl'iaʒ. De qua Jsa. 6. Uinea dñi sabaoth domus isrl' est. Misit oparios in. 5. horis. Que sũt. 5. etates mũdi. Prima fuit ab Adã vsq̃ Noe. In hac misit operarios. s. Abel. Caynam. Tubalchaym. Secũda a Noe vsq̃ ad Abrã. In hac misit patriarchas. s. Rex salẽ. Melchisedech. Jacob. Jsaac. Tertia ab Abraam vsq̃ ad Moysen. In hac misit pphas. Quarta a Moyse: vsq̃ ad aduentũ dñi: pphas eos iterũ multiplicãdo. Quinta ab aduentu dñi: vsq̃ ad finẽ mũdi. In hac misit apl'os. Doctores. Fũdatores ordinũ. Euñera si libet. Moral'r p. 5. etates signantur. 5. etates hois: in qbus deus hoiem vocat ad vineaʒ padisi. Prima hora est pueritia. De qua Math. 19. Sinite puulos venire ad me. Quos vocat vt incipiãt bñ viuere. Tertia hora: ẽ adolescẽda. In hac vocat adolescẽtes. ad normã honestatis. De qbus Jere. 3⁹. Bonum est viro: si ⁊c. Sexta hora ẽ iuuenũ. quos vocat ad pfectionẽ ỽtutũ. De qbus Eccl. 12. Memẽto creatoris tui. i die iuuẽtutis tue. In hora. 9. vocat senes. O seniculi. cito cito chel polso trema. Unde vulgaris.

Or may sey vechio cũ la barba canuta.
Et non fay penitentia o anima perduta.
Non te condur mai al ponto extremo.
Che multi ha inganato el ben faremo.

In hora. xi. vocat decrepitos. octogenarios ⁊ sexagenarios. Exẽplũ. Quidaʒ noĩe Giraldus miles: cũ eẽt octogenari⁹ ⁊ dux latronũ in siluis exñs: cũ vidisset capillum canũ cadẽtẽ de capite suo: dixit. Heu me: qr senex factus suʒ in latrocinio. Uñ ɔuersus ẽ. Unde patet secundum.

Tertiũ ⁊c. R̃ndet̃ ad argumẽtum. in quo arguit̃. q deus est immutabil'. Et si disponit dare alicui bonũ: dabit sine ope. Dicit̃ q de⁹ sine sui imutatiõe. mutat sniam suã: ƀm q nr̃a opa req̃rũt. Q̃d pbat̃. Auctoritate. Exẽplo. ¶ Primo ⁊c. Jere. 18. vbi de⁹ sic loq̃t̃. Si pniam egerit gens illa a malo suo q̃d locutus suʒ aduersus eã. agã ⁊ ego pniaʒ sup malo q̃d cogitaui vt facerẽ ei. Et iteꝝ Eze. 33. deus dicit. Si dixero ipso morte morieris: ⁊ egerit pniam a pcõ suo: vita viuet ⁊ nõ morietur. Et hoc ẽ q̃d dr̃. 22. q. 4. vnusq̃sq̃. Jp̃e dñs freq̃nẽter mutat sniam. Et in. c. Jncõmutabil' id hĩ. Et d pe. di. i. c. Nouit ds mutare sniam: si tu noueris emẽdare delictuʒ. Ex⁹ Ezechie regis isrl': cui de⁹ dixit. Dispone domui tue: quia morieris ⁊c. Uoluit se Eze. ad pietẽ ⁊ fleuit. ⁊ p̃catus ẽ deum ⁊c. Cui de⁹. Exaudiui oronẽʒ tuã. Ecce addã 15. ãnos ⁊c. Ex qbus hĩ. Q̃d ƀm q nos mẽtẽ nostrã ⁊ volũtaria opa in bonum sine in malum dirigimus: ita ⁊ ipse sniam suã aut reuocat aut imutat aut exeq̃tur sine imutatiõe sui. Nã vt dicit Aristo. 8. phyſi. Et. xi. Me. Deus ẽ mouẽs oia immobilis. Nam non mutat̃ loco qr vbiq̃ ẽ. Non tpe: quia eternitas sil' ẽ. Nõ forma: qr pure actus ẽ. Uñ mutationẽ ƀʒ formã tollit simplicitas. Scd̾ʒ tp̄s tollit eternitas. Scd̾ʒ locũ tollit imẽsitas. Et iõ in deo ẽ sũma stabilitas ⁊ inde cãlitas ois motus. Sine sui ergo immutatione pduxit in tpe mũdum. Sine sui mutatione carnẽ assumpsit. Sine sui mutatiõe petẽtib⁹ ⁊ orãtib⁹ sua dona largitur. Et qui se conuertunt ⁊ benefaciunt. dat regnum celorum.

¶ Historia sancti Thome mar.

¶ Thomas cantuariensis: dum in curia re-
gis anglie moraretur. ⁊ illi sume esset gra-
tus. Uidens multa fieri in curia illa: reli-
quit curiam regis. Quia mala societas est
causa multorum malorum. Unde. 28. q.
pria. Sepe malorū consortia: etiam bonos
corrumpunt. Et Prouer. 13. Qui cum sapi-
entibus graditur: sapiens erit. Amicus stul-
torum similis efficietur. Unde adhesit ar-
chiepiscopo ciuitatis a quo lз inuitus: scūs
est archidiaconus eius. Et post eius mor-
tem. q2 erat in opinione maxima populi: fa
ctus est ciuitatis episcopus. Cui electione
sibi presentata cum instrumento publico: re
nunciauit. Q2 vt dicitur dis. vlt. c. Multi.
Quicūqз desiderauerit primatum in terra
inueniet confusionē in celo. Nec inter ser-
uos xpi computabit: qui de primatu tra-
ctauerit. Ille. Unde recursum habuerūt ad
papā Alexādrū. Qui ipзз coegit ꝑ sniaз ex-
cōicatiōis. Qui flens acceptauit. Post ali-
quātulum ꝓ tpis videns tm̄ onus. venit
ad papam iterū. supplicās ei vt ab hōc one
re liberaret. Qui dedit ei habitum monaca
lem. Et cū nullus inueniret̄ sufficiēs ꝓ epi
scopatu ciuitatis iterū coactus est ꝑ papā
reassumere. Qui hoc assumpto offō in alte
rum virū permutatur. ⁊ caro eius ieiunijs
maceratur. Tredeci pauperū pedes quoti
die lauabat curuatis genibus ⁊ ipsis rese-
ctis cuilibet quatuor argenteos dabat. Et
quia eccl'ia illa ⁊ archiepiscopatꝰ ille erat
magni valoris. quēadmodū alias hūit pa
stores ad sui complacētiā dn̄s ⁊ rex anglie:
vt suo modo bona eccl'ie dispensaret credi
dit ⁊ Thomā hoc facturum. Sanctus Tho
mas oino renuit. Unde rex turbatus ꝯtra
virū dei: cōmonuit oēs principes suos. ⁊ ma
gnates. Qđ vidēs dei fɼuus a pr̄ia sua re
cessit. ⁊ Senonas ꝑrexit: vbi tūc erat Ale
xander papa. cum tota curia. A quo rece
ptus est honorifice. Rex aūt anglie. omnia
que erant eccl'ie cōfiscauit: ⁊ totā progeni
em epī male tractauit: non parcens etati
vel seruī. Cū in his aūt angustijs eēt: in no
cte reuelat̄ ei ꝙ ad spōsā suam eccl'iaз eēt
reditꝰ: ⁊ ad xpз cū palma martyrīj mig̃
turus. Septimo die sui exilij redire ꝓcedit̄
⁊ ab oibus suscipit̄ honorifice. Per dies ali
quot ante eius mortē: quidā iuuenis de ci
uitate moriēs ꝑ sanctū dei fuit resuscitatꝰ.
Qui retulit ꝙ ad suppremū ordinē scōruз
fuit ductus. ⁊ inter apl'os sedē vnam vacu
am vidisse. Duз anxie quereret: cuius esset
illa sedes. Angelus rn̄dit. Qđ seruabatur
magno prelato anglorꝫ. Cū ergo nō possз
a rege flecti minis vel precibus. Ecce mi-
lites regis armati ad archiepm̄ vociferan-
do veniunt. Quibus ille occurrēs d. Quid
vultis? Uenimus inquiūt vt occidaris. Re
spōdit. Ego pro deo meo mori ꝑatus sum:
pro defensione ecclesie ⁊ libertate eiꝰ. Und̄
ex parte dei omnipotentis precipio vobis:
ne meorum quēq3 occidatis vel noceatis:
Deo ⁊ marie: ⁊ beato Dionysio ⁊ sanct̄ pa
tronis huius ecclesie cām cōmendo. Qui-
bus dictis. Caput sanctum percutiūt ⁊ co-
ronam capitis amputarūt. Dum aūt sacer
dotes Requiem canerent ⁊ offitium pera-
gerent: angeli cantum illorꝫ interrūpunt:
et Letabitur iustus in dn̄o. cātare ceperūt.
Tunc canonici: depositis vestimentis fune
ralibus alia reassumpserūt indumenta fe-
stiua. Unde eadē die fuit canonizatꝰ a dn̄o
iesu christo in celo. Mittens canonizat̄ deз
in terram per angelos vt facerent officium
martyris. Deinde fuit canonizatus a papa
Alexandro in terra.

¶ In festo. s. Siluestri pp̄. De honorē sacer.

Ecce sacer-
dos magnꝰ q in diebꝰ
suis placuit deo. Eccl.
44. ¶ Le cosa licita.
ꝯgrua ⁊ ꝯueniens hoi
gnī ⁊ maturo. de igēio
pellegrio ⁊ ꝑspicaci. de aio nitido ⁊ terso. đ
corꝑe venusto ⁊ oi ꝟtute adornato: dēre cū
sūma auiditate ⁊ desiderio: appeter̄ ⁊ affe
ctare bonū. In. i. Eth. Bonū ē qđ oia appe
tūt. In. 3. Eth. Bonū ē obm̄ volūtat̄. Dio.
4. de di. no. Pulcrꝫ ⁊ bonū oia desiderant.
Et ps. Delectasti me ⁊c. Idio ē sūmū bo-
nū. In. 12. Meta. Deū dicimꝰ sēpiternuз ⁊
optimū. Et Plato i Timeo. Deꝰ ē sūmū bo
nū: suꝑ oēз sбam oēmq3 naturā. Qđ bonū
hō postposit̄ oibꝰ mūdi curis. cum oi studio
debз amplecti. Aug. in libº Conf. Nouerim
te: nouerim me. Uulgarizatio. Signor caro
precor te cum summa cura et indefessa
oratione: vt sicut me de pelago et ludi

brio peccati. de eterna seruitute veluti apo
statam ⁊ indignum possessorem: ad statum
gratie conduxisti. Ita concedere digneris
hoc lumen ꝙ ego tres res faciã in te: ⁊ tres
in me. Primo vt agnoscam in me meã vili/
tatem. iniquitatem. fragilitatem. vt veluti
ĩ apto vase habites in me: sicut imꝑator in
vno apparato domicilio. Secundo cogno/
scam tuam dignitatem. maiestatem. bonita
tem. Que quidem bonitas infinita est: imẽ
sa ⁊ ineffabilis. Quã elegit. b. Siluester ĩto
tis visceribus ac toto corde amauit ⁊ dile/
xit. Propter quod ab ipsa sũma ⁊ infinita
bonitate deo dilectus est ac sublimatus tã
in regno celesti q̃ in presenti ecclesia. ꝙ illũ
constituerit dignum suũ ministrũ. ⁊ sũmuz
sacerdotẽ fecerit. Ecce sacerdos ⁊c̃. Ad co/
mendationẽ. s. Siluestri: de dignitate sacer
dotali loq̃mur. De qua tria videbimus.
¶ Primum. dicitur obligationis.
¶ Secundum. dicitus potestatis.
¶ Tertium. dicitur inductionis.

P Rimum dicitur ⁊c̃. Ut habent do/
ctores: duplex est dignitas in mun/
do. Una ecclesiastica. alia tempora
lis. Queritur modo dubium a Theologis.
Cui maior honor debetur ⁊ reuerentia: di/
gnitati spũali: aut temporali? Respondeo
simpliciter. ꝙ spirituali sine compatiõe ma
ior honor ⁊ reuerentia debetur. Unde si ab
vna parte eẽnt omnes milites. comites. ba
rones. Ab alia ꝑte poneretur simplex sacer/
dos: maior honor debetur sacerdoti: q̃ om
nibus mundi dñis. Que conclusio probat̃.
triplici ratione.
¶ Primo. ratione vtilitatis.
¶ Secundo. ratione paternitatis.
¶ Tertio. ratione finalitatis.
¶ Primo ratione ⁊c̃. Conclusio est phi. 3°.
Top. Q̃d beneficiatus tenet̃ rependere vi
ces suo benefactori. Et ius ciuile. l. Sz si le/
ge. ff. de petitione hereditatis. §. Consuluit.
Benefacienti benefacere debemus. Et Sen.
li° de beneficijs. Bñficiorꝫ memoria sẽ nescie
re non debet. Idem. Ingratus est. qui non
reddit. Ingratissimus oium qui oblitus ẽ.
Ille. Canis applaudit dño suo: a quo acci/
pit bucellam panis. Leo b. Hieronymo de
ferebat ligna. qꝛ de pede spinaz extraxit. Et
curiales suis dñis honorẽ prebent: quia ab

eis beneficia accipiunt. Et tanto beneficia
tus tenetur suo benefactori: q̃to maius be/
neficiũ ab eo suscipit. Ad propositũ. Sacer
dos maiora beneficia impendit cuilibz ho
mini: q̃ simul omnes dñi tꝑales. Que sunt
quattuor optima.
¶ Primum. dicitur mundationis.
¶ Secundum. dicitur remissionis.
¶ Tertium. dicitur cibationis.
¶ Quartum. dicitur aparitionis.
Primum dicitur ⁊c̃. Qꝛ hoiem mundat
a peccato originali. Conclusio indubitabil'
est doctorꝫ in. 4. di. 3. Et cano. De ꝯs. di. 4.
c. Firmissime tene. Q̃d hõ nascit̃ cum pctõ
originali: xp̃o excepto. Dauid in ps̃. in ꝑso/
na oium. Ecce in iniq̃tatibus ⁊c̃. Ad Ro.
5. c. Per vnũ hoiem peccatũ intrauit ĩ mũ/
dum. ⁊ per peccatũ mors: in quo oẽs pecca
uerunt. Super quo Aug. Uos aũt si quem
excipitis resistitis fũdatissime fidei. Et nul/
lus potest saluari. nisi fuerit ab origiali mũ
datus. Mundari non põt: nisi per bap. Jo.
3°. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiri
tu. s. non p̃t introire in regnũ dei. Et Luc.
vl. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit: salu⁹
erit. Hoc beneficium baptismi: solus sacer/
dos p̃t dare. Non dñs. nõ rex. nõ deniq3 qs
q̃. Et rõ est Tho. Et Ric. in. 4. dis. 3. a. 1. Qꝛ
solus sacerdos est minister bap. Et q̃uis in
necessitate quilibet possit baptizare: aut fi/
delis: aut infidelis. vir aut mulier. dũmodo
habeat intentionem baptizandi ⁊ formam
seruent. non tñ mulier potest baptizare pre/
sente viro. qui est eo dignior. Nec clericus p̃
sente diacono. nec diaconus presente sacer
dote. sed bene sacerdos presente toto mun/
do. Et hoc totum: quia sacerdos est princi/
palis minister huius sacramẽti. Uñ nullus
potest absolute hoc beneficiũ dare. nõ rex.
non dux. non persona mundi: nisi sacerdos.
Et hoc honorari debet. Secundum dici
tur ⁊c̃. Ut videmus ad oculum: homo post
baptismũ cadit in peccatis mortalibus vel
venialibus. ꝓpter fragilitatẽ ipsius. Eccl's.
7. Non est homo qui non peccet. Ad Ro.
4. Est autem deus verax: omnis autez ho/
mo mendax. In Autẽtico de monachis. §.
Triennij. Natura humana labitur ad deli
cta. Et. xij. q. 2. c°. Omnis etas ab adolescẽ
tia ad malum prona est: Unde frangit fidẽ
quam

quā in baptismo promisit. Abrenūtio sathane ⁊ pompis eius. Sꝫ nullus potest saluari: nisi fuerit purgatus a peccatis. Purgatio ista fieri non potest: sine remissione. Que quidem remissio a solo sacerdote datur. qui a xp̄o hanc autoritatem accepit. Jo. 20. Accipite spūm. s. quoꝝ remiseritis pcā remittunť eis: ⁊ quoꝝ retinueritis. retenta sunt. Ubi dicit' Ric. in. 4. di. 18. ꝙ solus deus effectiue peccata dimittit. Luc. c. Quis pōt dimittere pcā: nisi solus de⁹: Et solus sacerdos instrumētaliter: ꝗ te absoluit a peccatis vi clauium. Hoc beneficium nullus dare potest. Non angeli. non archangeli. non cherubin. non seraphin. non deniqꝫ ꝩgo maria. Ex hoc beneficio: teneris sacerdotē honorare. Et sicut medic⁹ honorari debet pro sanitate infirmo impēsa: iuxta illud. Ecclesiastici. 38. Honora medicum: propter necessitatem. A fortiori: medicus spūalis sacerdos pro curatione anime tue. honorari debet. Unde. 6. q. i. c. Sacerdotes qui proprio ore corpus domini conficiunt: ab omnibus sunt obediēdi ⁊ timendi: non dilacerādi aut detrahendi. Jlle. Unde pater Dominicus mittens fratres ad predicandum: honorem sacerdotum eis recōmēdauit. Ex hoc beneficio honora eos. Tertium di ⁊c. Homo componitur ex corpore ⁊ anima. Quoad corpus indiget comestiōe. Jn li° de generatione ⁊ corruptione. Omne viuens ꝙdiu viuit: indiget alimento cōueniēti sue nature. Sic anima indiget cibo spūali: quo recreetur. Qꝛ vt di Mat. 4. Non in solo pane: viuit homo: sed in omni ⁊c. Sed qualis est iste cibus: Uere de quo Jo. 6. Caro mea vere est cibus: ⁊ sanguis meus vere est potus. Canta. Jn eodem. Nisi manducaueritis carnem filij hominis: et biberitis eius sanguinē: nō habebitis vitā in vobis. Sed hunc cibum ⁊ potum anime solus sacerdos conficere potest: in verborū ꝩtute: Hoc ē corpus ⁊c. Ex hoc beneficio teneris honorare sacerdotes. Quartum di ⁊c. Si rex terrenus qui magnum habꝫ thesaurum. claues illius non nisi personis dignis tribuit. Jta rex glorie. habens thesaurum paradisi. claues solis sacerdotibus tribuit. Unde xp̄s petro. in persona omnium sacerdotum Mat. 19. Tibi dabo claues regni celorum. Et quodcunqꝫ solueris super terram. erit solutum ⁊ in celis. Quis est ꝗ te aperit in celo: Quis est portinarius paradisi: Quis est clauicularius: Uere est sacerdos. Unde super omnes honorandus ē.

¶ Secundo ratione ⁊c. Omnes fideles tenentur de necessitate salutis honorare prelatos ⁊ personas ecclesiasticas. Fundamētum rationis sumitur a xp̄o Math. 19. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Jnter que mandata precipue est vnum de honore parentum. Exo. 20. Honora patrem tuum ⁊ matrem tuam. Scd̄m Alexan. in 3. parte summe. triplex est pater.

¶ Primo celestis.

¶ Secundo carnalis.

¶ Tertio spūalis.

Primo celestis. qui est deus. qui dat homini esse ⁊ omnia bona. De quo Deutero. 22. Jpse est pater tuus qui possedit ⁊ fecit ⁊ creauit te. Secundo carnalis. qui dat filio substantiam corporalem: vt patet per phm li° de animalibus. Substantia corporis filij: est corporis patris substantia. 3° est spūalis. qui ministerialiter per regenerationem ⁊ efficaciam baptismi ⁊ aliorum sacramentoꝝ dat gr̄am paruulis ⁊ adultis. Ad propositum. Ex quo omnes isti sūt patres: ex vigore precepti merentur honorari. Primo pater celestis. qꝛ dedit animā cum potentijs suis. ⁊ eaꝫ cupit saluare. Unde merentur honorari spūaliter: honore latrie. Secundo etiam ꝩtute precepti: honorandus est pater carnalis: qꝛ ex eo: homo habet esse. Hierony. Honorandi sūt parentes: qꝛ nobis sunt causa na sceni. Ecclesiastici. 7. Honora patrem tuum: ⁊ gemitus matris tue ne obliuiscaris. Memento: qm̄ nisi per illos natus non fuisses. Tertio virtute huius precepti honorandus est pater spūalis. s. sacerdos: ex eo qꝛ dat homini nobilius bonum: ꝙ pater carnalis. Qꝛ dat gr̄am per sacramenta ecclesie. Unde plus honorandus est pater spūalis ꝙ carnalis. ⁊ plusꝙ omnes homines mūdi. De hac paternitate. Dis. 90. c. Quis dubitet. Quis dubitet sacerdotes xp̄i. regum. principum. omniūqꝫ fidelium: patres ⁊ magistros censeri: Si ergo sunt patres. regū. principū. ⁊ omniuꝫ dn̄orum. cur non honorantur ab

stris? Car vilipenduntur? Sicut enim maledicitur filius erga patrẽ carnalem: ita spiritualem. Exo. 21. Qui maledixerit prĩ vel matri: morte moriatur. O seculares: honoretis maiores vestros. ¶ Tertio rõne ⁊c̃. Conclusio phi. 3. Top. Cuius finis bon⁹ est ipm quoq3 bonum est. Exẽpli grã. Quãto finis artis est nobilior, tanto ars ẽ nobilior De colegario, ⁊ aurifice. Quale ẽ officium dñorum t palium? Rñdeo q̄ regere remp. iustitiam ministrare. occupare se ad temporalia. Officium sacerdotũ est nobilius: qḋ est habere curam animarũ3. Jo. 21. Symõ Joannis diligis me? ter dixit ei interrogãti. q̄ sic: ipse dixit. Pasce oues meas. Cum ergo sit nobilius officium sacerdotu3 q̃3 dominorum: ideo honor maior debetur eis. Unde patet primum.

s
Ecundũ vĩ ⁊c̃. Sacertu3 potestas superat omne3 mundi potentiam. Scḋm Alber. super Lucam. Tres sunt potentie mundi quas sacerdos superat sua potentia.

¶ Prima est demonum.
¶ Secunda est angelorũ.
¶ Tertia est marie.

¶ Prima ⁊c̃. Job. 41. Non e ptãs super terram que cõparetur ei. Apoc. 12. Ue terre ⁊ mari: q2 descendit diabolus ad vos habens iram magnã. Si daret̃ ei auctoritas: posset aquas maris spargere sup terram, subuertere montes, ⁊ alia magna facere. Hic ẽ qui procurat oĩa mala, oĩa vitia, oĩa crimina. Dio. 4°. de di. no. Multitudo demonũ: est cã oĩu3 maloꝝ sibi ⁊ alijs. Dam. 2. sen. Omnis malitia, ⁊ omnis imunditia. a diabolo sunt excogitata. Sed hanc potentiam superat sacerdos. Qḋ patet sic. Demon claudit regnum celoꝝ peccatoribus p peccatum. Sed sacerdos sacramenta ecclesie ministrando ħtute clauiũ: ipsum celum aperit. Unde Petro dictũ fuit, in persona oĩum sacerdotum Mat. 16. Tibi dabo claues regni celorum. Et Mat. 18. Amen dico vobis: quecũq3 alligaueritis sup terram: erunt ligata ⁊ in celo. Et quod demon facit sua iniquitate: sic sacerdos absoluit sua bonitate. In huius figurã: vt dicit Maḡr in 4. sen. dis. 19. Sacerdotes cũ ordinant̃ ab epo: recipiunt ptãtem clauiu3 ⁊ caracterẽ. Qui caracter. est quedã dignitas indelebilis. Unde talis casus ponit̃ in iure. Qḋ sacerdos a mortuis resurgẽs: nõ ampli⁹ reuertitur ad suum beneficium: nisi denuo restituat̃. sed tñ eius dignitas semp manet. Et hoc rõne indelebilitatis caracteris: Juxta illud Tu es sacerdos in eternũ. ¶ Secundo superat ⁊c̃. Unus angelus. vt dicit Tho. in 2. Jn. p̊. p. q. 110. ar. 3. Jn. q. de malo. q. 3. ar. 4. voluit totum firmamentũ. ⁊ singuli singulos celos ⁊ planetas. Sed tñ nõ ita cito sicut sacerdos mouet regem celoꝝ de celo ad terram. Qui stati3 ꝓlatis q̄nq3 verbis. Hoc est corpus meũ. apiuntur celi ad ipsius vocem. ⁊ xp̃s descendit cum angelorum turba. Unde Greg. li°. dialo. ⁊ ponitur a magistro in. 4. di. xi. Quis fideliũ dubium habere potest. in ipsa imolationis hora ad sacerdotis vocẽ celos aperiri: in illo iesu xp̃i ministerio angelorum choros adesse. summa ad ima sociari? Ille. Jn gestis anglorum. Rex anglie dum quodam mane ad aucupandum pergeret. epo precepit vt ipsum ad missam expectaret. Episcopus in extasi ante altare eleuabatur. ⁊ audiuit voces angeloꝝ dulciter canentium kyriel̃. Quem cantum episcopus in partibus illis docuit suis clericis canendum. Jn signũm q̄ misse adsunt angeli. Unde sta cũ deuotione. ¶ Tertio superat potentiam marie. Quãuis virgo in se susceperit filium dei: in quo erat diuinitas humanitati coniuncta: tamen non tam cito: sicut sacerdos. Q2 vt dĩ Luc. 1°. fuerunt octo verba. inter ipsam ⁊ angelum. Ecce ancilla domini: fiat mihi ẜm verbum tuum. Sacerdos aute3 in paucioribus verbis mouet verum corpus xp̃i de celo empyreo vsq3 ad terra3. s. in q̄nq3. s. Hoc est. n. corpus meũ. Preterea ħgo semel tm̃ recepit in se filium dei: sacerdos autem totiens quotiens illa verba profert.

Preterea est similis marie sacerdos. Sicut enim illa per. 5. verba. Fiat mihi ẜm ħbu3 tuum. concepit xp̃m: sic sacerdos. Et sicut post consensum marie totus fuit xp̃s in vtero eius: sic prolatis q̄nq3 verbis: est totus xp̃s in altari. Unde teneris o homo vereri ipsum: propter talem potestate3. Quod bene innuit pontifex. qui pede sinistro coronã ponit capiti imperatoris: in signum subiectionis.

etionis. Et seculari domino exhibendus est
honor cum pede sinistro . qꝛ dominus hui⁹
vite: que per sinistram designatur. Sacer-
doti x̄o cum dextro: qꝛ est dominus in spiri
tualibus. Sed non est sic. Exemplum Bri-
xie de rectore veneto . qui ante ep̄um : lo-
cum volebat.

t Ertium dī. ꝛc̄. Tria sunt que indu-
cunt ad reuerentiam sacerdotum .
Siue tria sunt precepta. que indu-
cunt ad reuerentiam ꝛc̄.

¶ Primum est diuinum.
¶ Secundum est humanum.
¶ Tertium est diabolicum.

¶ Primum est preceptum ꝛc̄. Ecclesiastici.
7. Honora deum. ⁊ honorifica sacerdotes.
Exo. 20. Dijs non detrahes. i. sacerdotib⁹.
inquit Glo. Isa. 61. Vos sacerdotes domi-
ni vocabimini. ministri dei nostri dicetur vo
bis. Et in p̄s. Nolite tangere xp̄os meos.
Et Grego. xi. q. 3. Mauritio imperatori. c.
Sacerdotibus . In diuinis scripturis : sa-
cerdotes aliquando dij nūcupantur. Dijs
non detrahes. Quid igitur mirū. si vestra
pietas dignetur eos honorare. quib⁹ in suo
eloquio honorem tribuens eos aut ange-
los. aut deos. etiā ipse appellat deus: Ille.
Preterea de xp̄o qui leprosis dixit. Ite
ostendite vos sacerdotibus: in signū reue
rentie. Et de xp̄o Mat. 26. a seruo percus-
sus. respondit benigne. qꝛ sciuit hoc esse de
pontificis mente. Et de Aaron. qꝛ vitulum
fecit. vnde mortaliter peccauit. De penitē-
tia nihil hī: tamen egit . sed non est in scri-
ptura ob eius reuerentiam. In signū ꝙ sa
cerdotes sunt honorandi. Imꝑatores hoc
egerunt. De Theodosio imperatore: vt di-
citur de historia tripartita. Qđ cum apud
Thesalonicam occidisset. 8. millia nullo p̄-
cedente iudicio: ⁊ Mediolanum venisset.
ac templum ingredi vellet. occurrit ei Am
bro. d. Nescis miser quanta mala egisti:
Recede hinc. Ad propria est reuersus. Cū
q3. 8. menses transissent. ⁊ vellet iterum in-
gredi: qꝛ instabat dies natalis: iterū Amb.
acriter reprehēdit. Unde cum p̄nia ipsū i-
gredi permisit. non in choro sed in ecclesia.
In Constantinopoli positus: dum sacerdo
tes vellent ipsum in chorum conducere: res
pondit: per nomen sanctum dei. non ponaꝫ
me in tali loco. qꝛ est locus deorum sacerdo
tum. Preterea in historia scolastica. legi
tur de Alexandro magno. Cum capta ga-
za ⁊ tota grecia hierusalem vellet ire: sum-
mus sacerdos Pauidus orabat pro popu-
lo. Cui dominus. Ne timeas: sed vade ei i
occursum pontificalibus indutus ⁊ obui-
am perge Alexandro sine timore: ⁊ tecum
sit populus. Cum Alexander ipsum vide-
ret de equo descendēs reuerentiam exhi-
buit. Suis petentibus: quare iudeorum sa
cerdotem honorauisset . Respondit . Non
hunc simpliciter honoraui : sed illum cuius
principatum tenet. Nam per somnum vidi
deum meum tali habitu indutum: qui mi-
hi promisit dominium persarum se daturū.
¶ Secundum dicitur ꝛc̄. In decretis. xi. q.
i. c. Sacerdotibus. De Constantino impe-
ratore qui post susceptum baptisma studu
it quantum potuit honorare sacerdotes .
Cum quadam vice litem adinuicem habe
rent. imperatorem adeunt. Respōdit impe
rator prudens. Ite ⁊ inter vos causas ve-
stras disponite. qꝛ non est dignum vt iudi
cemus deos nostros. Vocans deos. Et dis.
66. fertur ille dixisse. Vere si oculis proprijs
viderem sacerdotem . aut aliquem eorum
qui monastico habitu sunt cincti peccātē:
clamydem meam explicarem ⁊ eum coope
rirem: ne ab aliquo videretur. Prattica no
tabilis. O seculares: qui ita lete. mala de re
ligiosis dicitis: ⁊ contra eos scandalum su
mitis . audite quid dī. 3. q. i. c. Nulli. Domi
num crucifigunt in suis sacerdotibus. cum
persequuntur . Ille. Guarda o secularis .
Guarda o homo ꝛc̄. ¶ Tertium dicitur
ꝛc̄. Tempore Remigij episcopi. Cuꝫ semel
corpus christi deferret cuidam infirmo : ei
demon obuiauit. Quem demon intuens: se
in terram prostrauit. Postq̄ vero reuerte-
retur: iterum illi demon occurrit . genu fle-
ctens. Cui dixit Remigius. Cur prostraba-
ris ante: nunc genua flectis: Respondit de
mō. Prima vice deū meū portabas: nūc āt
te simpl'r honoro genib⁹: qꝛ illi⁹ es mister.
Vñ ꝯcludi p̄t p̄ hoc exēplū. ꝙ diabolo sṫ pe
iores : q sacerdotes inhonorāt. Sūma ĝ cū
reuerentia sunt honorandi: cū sint maiores

omnibus hominibus mundi. Unde. p̃. Pe
tri p°. Uos estis genus electuz. regale sacer
dotium. Et p̃s. Ecce reges terre: cõgregati
sunt. Reges sunt: quia coronam habẽt: quã
habent triplici ratione.
¶ Prima. pp petri imitationem.
¶ Secunda. pp ipsorum distinctionem.
¶ Tertia. pp spũalem significationem.
Prima propter &c. Cum Anthiochie ca
ptus fuisset. & ibi primã missaz cantasset: ob
christi iniuriam sũmitatẽ capitis abraserũt.
Clerici hoc vidẽtes: idem sibi fieri fecerũt.
Ecclesia seruare voluit in honorem quod si
bi fuerat irrogatum in contumeliam. O sa
cerdotes. q comas nutritis sicut seculares.
Non conuenit vobis. Archieps florẽtie: cuz
scutella comã rasit multorum. Secunda
propter &c. Uoluit deus sacerdotes ab alijs
destingui ad hoc signum: sicut olim populũ
iudeorum ad signum circuncisionis. & vesti
mentorum. Numeri. 15. Loquere filijs isrl': vt
aciant sibi fimbrias per quattuor angulos
palliorum. Tertia propter &c. Sicut abra
sio capillorum fit: ita debet fieri in sacerdoti
bus vt nihil sit negociatiõis aut cure secu
laris: nisi tãtũmodo vacare cultui diuino.
Unde. xij. q. i. Rasio corone i capite. signat
depositionem tpaliũ. Debet ergo sacerdos
totus absorberi in supernis. & omnem suaz
curaz ibi ponere. Quod bene egit. s. Silue
ster cuius festum colimus. Dic hic legendã
tuo modo. & breuiter.

¶ In circuncisione domini.

Ostquã cõsu
mati
sunt dies octo vt circũ
ciderer puer: vocatuz
est nomen eius iesus.
Luc. 2°. ¶ Quãta fu
erit auiditas scõrum prz
veteris testi habendi
notitiam huius nois xp̃i nati: pz si diuinas
scripturas inspicimus. Uñ Geñ. 32. Jacob
loquens angelo dixit. Quo noie vocaris:
Qui rñdit. Cur vis nomen meũ: q. d. Sciri
adhuc non põt. Et Exodi. 3°. Mittens dñs
moysen ad pharaonẽ p liberatione popu
li. Sic dices iquit filijs israel. Qui est: misit
me ad vos. Qui est. s. potẽtie infinite. De q̃
p̃s. Oia quecunq3 voluit dñs fecit. Qui est:
sapie infinite. Ad Ro. 8. O altitudo diuiti
arum sapie & scientie dei: q̃3 incõprehensibi
lia &c. Qui est: poti9 iustitie q̃3 misericordie.
Hiero. de filio pdigo ad Damasum papã.
Lex quippe iustitie tenax clementiã nõ ha
bebat: sed quicũq3 adulter. fraudator. homi
cida. & vt breuit dicã mortali crimie detine
bat nulla venia pnie laxabat a crimie. ocu
lũ p oculo. dentẽ p dente. aiam p aia iube
bat exoluere: s3 misit deus filiũ suũ natũ ex
ml'e fcm̃ sub lege q austeritatẽ legis euãge
lij grã tẽpauit. Ille Qui ẽ. s. iustitie: q lucife
rũ expulit d padiso. q diluuiũ misit i terra:
q ignez & sulphur &c. Uñ dicit Alber. super
Lucã. q in testõ veteri. Deus nõ dr̃ pr̃. q̃si
misericors: sed deus quasi iustus & rigidus.
Uñ moysi apparuit di. Ego sum deus zelotes
.i. vindicte: vindicans pr̃em & filium vsq3 in
tertiã & quartã gñonem. Qui est ergo: misit
me ad vos. Uñ sãcta mr̃ ecclesia: auida hu
ius nois scire pditiõem & pprietatẽ: p mul
tos ãnos clamauit Can. p°. Osculet me os
culo oris sui. i. mihi notificet suũ nomẽ spõ
sus meus. Hodie ãt circũcisus: hoc nomen
sibi impositũ est. vz. Jesus. Quod diuinitus
fuit impositũ ab angelo. vocatũ est nomen
eius iesus inquit Lucas: quod vocatũ est
ab angelo &c. Jesus. i. saluator. Qz Mat. i.
Ipse. n. saluũ faciet populũ suũ a pctis eo
rum. Questo e quel nome. quod a pr̃e p ge
neratiõem eternam est datũ filio. Isa. 62.
Uocabit tibi nomen nouũ: quod os domi
ni nominauit. Questo e quello che a pphis ẽ
prenunciatũ. Abachuc. 3°. Ego aũt in dño
gaudebo. & exultabo in deo iesu meo. Que
sto: che ab oib9 ẽ desideratũ. Isa. 26. Nom
tuũ est desiderabile. Gñ. 49. Salutare tuũ
expectabo dñe. Hoc est nom̃ excelsum. p̃s.
Memẽto qm̃ excelsum est nomẽ eius. Hoc
nomen in terra diuulgatũ. Act. 9. Uas ele
ctũ est mihi vt portet nomen meũ coraz gẽ
tibus & regibus. & filijs israel. Hoc est illud
nomen quod a Gabriele est impositũ Luc.
p°. Uocabis nomen eius iesum. Uocatum
est &c. De festiuitate hodierna tria sunt vi
denda. De circuncisione iesu bñdicti.
¶ Primum. dicitur congruitatis.
¶ Secundum. dicitur conditionis.
¶ Tertium

¶ Tertium. dicitur significationis.

p
Rimum dr̄ ꝛc̄. Utrum fuit conueni ens christum circuncidi? Circa hoc: due sunt opiniões. Una ꝙ sic. alia ꝙ non. Et ratio est. Circuncisio data est in remedium peccati originalis: sicut nunc baptismus. Sed xp̄s nō cōtraxit aliquod peccatū. Non originale: quia de spiritu sancto. Eccl'ia canit. Et incarnatus est de spiritu. s. Non veniale. i. Petri. 2. Qui peccatum nō fecit: nec dolus inuentus est in ore eius. Jo. 8. Quis ex vobis arguet me ꝺ peccato? Igitur non debuit circuncidi.

¶ Alia opinio: ꝙ sic. Q: Gene. 17. dicitur. Circuncidetur ex vobis omne masculinuꝫ. Ut legem ꝛ ipse impleret: debuit circuncidi. Rndeo sm̄ Tho. in. 3. par. q 37. a. 1°. In. 4°. dis. i. ar. 2. Alex. de ales in. 4°. ꝺ. sum. Et Ric. in. 4°. dis. i. ꝙ omnino debuit circuncidi ꝛ hoc quadruplici ratione in exempluꝫ nostrum ꝛ documentum.

¶ Primo. ratione manifestationis.

¶ Secundo. ratione incitationis.

¶ Tertio. liberationis.

¶ Quarto. ratione exemplificationis.

¶ Primo ratione ꝛc̄. vt ostenderet veritatem sue carnis. Fuerunt quidaꝫ heretici: de quibus. 23. q. 4. c°. Quidam autem heretici. vt Manichei ꝛ Ualētiniani ꝛ aliȷ̄ q̄ꝫplures. qui dixerunt xp̄m non habuisse verum corpus tractum de maria virgine sed illud attulisse de celo: ꝛ habere corpus fantasticū. Mahometus voluit xp̄m nō ꝓe pati in cruce: sed fantastice. O poltrone. Christus autem vt ostenderet veritatem sue carnis ꝛ habere corpus verum ꝛ non fantasticuꝫ: voluit circuncidi ꝛ sanguinem suum a loco carnis emittere: quod non potest emittere corpus aereum ꝛ fantasticum. Figurate ponitur Exodi. io. vbi dicit ꝙ deus misit Moisen ad populum israel in egypto: vt eos liberaret de manu Pharaōis. Et vt daretur sibi maior fides a Pharaone ꝙ esset verus ambassiator: cum esset ante Pharoneꝫ misit manuꝫ suā in sinu ꝛ extraxit leprosam: ꝛ sic ostendit se verum nuncium. Moraliter. Christus verus nuncius missus a patre de celis ad nos: vt nos liberaret de manu diaboli: vt crederetur verus messias noster: ꝛ verus homo nobis similis: posuit se in vterum virginis ꝛ leprosum se ostendit ꝛ infirmum ꝛ similem vni peccatori. propter carnem quam assumpsit: ꝛ circuncidi voluit. Uñ Isa. 13. Putauimus eū quasi viꝝ leprosum: ꝛ percussum a deo ꝛ humiliatum. Fecit christus hodie in hac circuncisione: vt facit bonus mercator qui veniens ad nundinas: ꝛ inueniens bonam mercantiam emit eā: sed solū soluit partē precij: ꝛ dat arram. Christus bonus mercator veniens in hoc mundo inuenit bonam mercantiaꝫ: scilicet animam nostram. sed non soluit totum precium sed partē vt hodie: q: cepit sanguineꝫ emittere. sed i die parasceues totū soluit in banco crucis: q: ex oī parte sanguis exibat. O bonta diuina. Figura Leui. 14. ꝙ preceptū erat i lege ꝙ vnus leprosus qñ mūdari debebebat a lepra vt tēplū posset intrare: ꝙ acciperet passerē ꝛ ꝺ eius sanguine tingeret lignum cedrinū ꝛ sic liberabatur. Ad propositꝫ. Xp̄s volens nos mundare a lepra pctī vt possemus ingredi vitam eternā: de sanguine suo tinxit ligñuꝫ crucis. Uñ queritur dubium. Utruꝫ sanguis iste hodie fusus fuit sufficiēs ad redimendū genus humanū. Dic ꝙ sic ꝛc̄. ¶ 2° rōne ꝛc̄. vt nos incitaret in eius amoreꝫ. In. 1°. Macha. 6. legitur ꝙ qñ volebāt pugnare. hēbant elephantes ꝛ eis oñdebāt sanguinē vue ꝛ mori. i. vinū rubeū: vt eos incitarēt ad bellum. Tho. super Job. 40. lc. 2. dicit ꝙ elephas est al' pigruꝫ ꝛ forte. ꝛ ad multa eruditur per vim estimatiuam. Uñ incitatur ad bella per coloreꝫ rubeū. Preterea dr̄ Job. 38. Quis dedit gallo intelligentiā? Tho. super Jo. Intelligentia in gallo vocatur natural' estimatio: q: sic in horis ꝺterminatis noctꝭ canit: ac si intelligeret distinctionē horaꝝ noctis. Tres. n. vigilias facit. Primā circa principium noctis vñ tarde cantat. 2. in nocte media magis freq̄ntat. 3. cito cito canit. Et rō est. Q: q̄ꝫto res vna plus se proxiat suo p̄ncipio plus gaudet. Lux est principium omnium aialiuꝫ. Unde omnia plus gaudent de die q̄ꝫ de nocte: excepta noctua: que solem non patitur. Gallus cito canit: quia lux appropinquat. Alexander magnus in archa vitrea ipsum voluit cuꝫ cane ꝛ gatta. Canis vt ederet stercus. gatta propter flatuꝫ. ꝛ gallus propter horas. Ad propositꝫ. Ex vi estima

tiua incitatur elephas propter colorem rubeum. Christus videns nos pigros ee ⁊ negligentes in amore suo: hodie nobis ostendit sanguinez suũ in effusione mẽbri: qu asi diceret nobis. O filioli mei: amorẽ quez habeo ad vos non possum ostẽdere nũc: quia paruus sum. s. 8. dierum sed facio quod possum: quia vobis mitto a corpore meo sanguinem meũ: vt vos incitem ad bene operandũ. Sed in die veneris sancti clare ostẽdam: quando ⁊c̃. ¶ Tertio ratione ⁊c̃. Cõclusio est Tho. in. 4°. dis. i. ar. 2°. ⁊ Ugonis de sancto victore ꝙ per peccatum primi hominis. originale peccatum est transfusum i homines: ita vt oẽs qui nascũtur etiam modo nascantur cum originali: propter quod oẽs erant i potestate diaboli: ⁊ quãdo moriebanẽ oportebat ꝙ omnes irent ad infernum. Uolẽs autem deus ꝙ merita sanctorum hominum non perderentur inuenit remedium contra istud peccatum: ita ꝙ non ibant in infernum: ⁊ hoc fuit in omni lege. Que remedia fuerunt quinqꝫ. In lege nature. Primuz remediũ fuit oblatio. Que incepit hec lex ab Abel ⁊ durauit vsqꝫ ad diluuiũ Gñ. 4°. Ubi dicitur ꝙ Abel obtulit deo de primogenitis gregis: ⁊ de ouibus eorũ. Chain vero de fructibus terre. Secundum remedium fuit sacrificiorũ immolatio. Et hoc incepit a Noe ⁊ durauit vsqꝫ ad Abraam Geñ. 18. Tertium fuit decimatio ⁊ hoc incepit ab Abraaz: ⁊ Melchisedech Geñ. 14. Quartum fuit circũcisio in lege scripta. Geñ. 17. Circũcidetur ex vobis omne masculinuz. Quintum fuit baptismalis sacra regeneratio: ⁊ tunc incepit in lege gratie quando xp̃s venit. Et sic patet ratio. quare fuit conueñiens circuncidi. Sed hic duo queruntur dubia pulchra.

¶ Pulchrum est hoc dubium. Quare mulieres non circuncidebantur sed viri: Respondet Tho. in. 4°. dis. i. q. 2. ar. 2°. Quia peccatum originale descendit a patre in filios ⁊ nõ a matre principaliter: q2 pater est causa efficieñs in generatiõe: ⁊ mater materiam ministrat. Circuncisio data est contra originale peccatum ad tollendũ culpaz que est a viro. Et q̃uis transgressio a femina incepit: tamen causa transfusionis pecti originalis nõ fuit femina: q2 si vir nõ peccasset: originale transfusũz nõ fuisset. Ideo apl's. Per vnũ hoiem ⁊c̃. hec Tho. ¶ Secundum dubiũ. quare magis in mẽbro generatiuo fiebat hec circuncisio q̃ꝫ alibi: Respondet Tho in. 4°. dis. i. q. 2. ar. 2°. Alexãder in. 4. volu. sũ. ⁊ Ric. in. 4°. in declaratione littere. Medicina datur ⁊ dari dꝫ vbi est infirmitas. Facetia de medico grosso. Qui cuidã habenti in oculo festucam. Uoluit medicus ad curationem dare inclysterium. Et ille. Magister nõ habeo malũ inferius: sed in oculis. Erat grossus. Ad propositũ. Debet circũcisio fieri in loco illo: q2 per actuz generationis ꝯtrahitur peccatũ originale ⁊ hoc in loco illo. Uñ debuit esse in illo loco medicina: vbi marie est infirmitas. In huius signuz Gñ. 3°. Adã post peccatum cũ vidisset se nudũ cõsuit folia fic⁹: q2 ab illa pte rebellabat rationi. Ille. Et sic patet rõ: quare voluit circũcidi. ¶ Quarto ratione ⁊c̃. Ut nobis exemplũ circuncideñdi daret spũaliter hodie: vt ipse material'r.

Primo circũcidere oculos ne videant vanitates. Uñ Dauid. Auerte oculos meos ⁊c̃. O quot mala procedũt ex oculis. Tre. 3. Oculus meus depdatus ẽ animã meaz.

Secundo aures: ne audiant inhonesta. Legitur ꝙ serpens qñ audit incantatõez: ponit aurẽ vnã in terra. in alia caudam ne audiat incantatorez. Sic homo ne audiat mala de primo. Eccl'i. 28. Sepi aures tuas spinis ⁊c̃. Tertio os nostruz ne loquatur malũ de aliqua psona: aut dicamus ꝟba inhonesta: q2 vt dicitur Prouer. 18. Lingua tertia multos cõmouit. Et Dauid. Posui ori meo ⁊c̃. Prouer. 18. Mors ⁊ vita in manu lingue. Apis nũq̃ꝫ descẽdit nisi super aliquos pulchros flores ad comedendũ. Sic psona bona nõ nisi ⁊c̃. Quarto. Gustus ne comedamus vltra necessitatẽ ⁊c̃. Prouer. 29. Qui dilicate nutrit fuũ suũ: postea sentiet eũ contumacẽ. Accipiter nunq̃ꝫ descendit ad pdã. nisi qñ famescit: ita ⁊ hõ comedere nõ dꝫ ⁊c̃. Quinto tactus ne alienum tangat. Deut. 21. Radet cesariem: circuncidet vngues. In oibus his sensibus xp̃s circuncisus est. Primo in oculis: q2 fleuit quinquies. Primo i natiuitate. Sap. 7. Primã vocẽ similem oibus emisi plorans. 2° hodie. 3° super hierusalẽ. 4° sup Lazaꝝ. 5° i cruce

crūce. Secundo circuncisus est auribus. Jo.19. Aue rex iudeo⁊ ⁊ dabāt ei alapas. Tertio in pedibus ⁊ manibus. ps. Foderunt ⁊c. Quarto i gustu. ps. Potauerūt me aceto. Quinto in olfatu: q2 in caluario loco ⁊c. Et tu fac simil'r. Pz primū.

Ecundū principale ⁊c. Postq̄ visū
s est de circūcisione. Nunc vero d' no
minis impositōe. Q2 ɔclusio est phi

4°. Meta. Et Inst. de donatiōibus. §. Est ⁊ aliud. Et. xij. q. i. c. Clericus. Et extra de p̄bendis ⁊ dignitatib⁹. c°. Cū fm apostolū. Noia imponūtur a ppᷓetatibus reruz. Et Tho. 3. p. q. 37. ar. 2°. Quattuor modis nomen imponit. Vel a pre: sicut iponitur nomen alicuius sācti: q2 in tali festo natus ē. Vel a cognatione, sicut cū filio imponit nomen patris. Vel alicuius de cognatiōe ei⁹ vt propinqui Joānis bap. q nomen patris Zacharie volebant imponere. Vel ab euētu: vt sicut Joseph vocauit primogenitum suū Manasen Gen. 41. dicens. Obliuisci me fecit deus oium labo⁊ meorum. Vel ex aliqua qualitate eius cui nomen imponit: vt dr Gen. 25. q Esau erat ruffus totus de egressu matris sue. Unde vocatū est nomē eius Esau quid interpretatur rubeus. Nomina aūt que imponuntur aliquibus diuinitus: semper significant aliquod donum gratuitum eis diuinitus datū. Sicut Gen. 17. Dictum fuit Abrae. Apellaberis Abraam: q2 patrem multarū gentium te constitui. Et Mat. 16. Dictum fuit petro. Tu es petrus ⁊ super hanc petram edefi. ecclesiaz meā. Quia hoc nomen iesus fuit nomē diuinum. Ideo ab angelo impositum fuit. Quod est tante excellentie: q super omnia noia tres in se hz conditiones.

¶ Prima. est nomē honoris ⁊ excelltentie.
¶ Secūda. est nomē amoris ⁊ bnīuolētie.
¶ Tertia. est nomē valoris ⁊ oipotentie.

¶ Prima est nomen ⁊c. Qd ondit apl's ad Phi. 1°. Dedit illi nomen quod est sup omne nomē: vt in noie iesu oē genu flectat celestiū. terrestriū. ⁊ inferno⁊. Si possibile esset ire ad padisum: ⁊ qs clamaret. O iesu: oēs se incuruarēt. Sic dico de dānatis. Et q̄to magis nos in vita debemus hoc nom̄ honorare: Ab vrbano papa dant. 30. dies indulgentie si qs caput inclinet ad h⁹ nomen. Et fm canones. qn̄ hoc nom̄ in eccl'ia noiat: semp dz caput inclinari. Un̄ Dauid. Laudabo nomē dei ⁊ ma. eū in laude. Ep che o Gabriel: Q2 vt di Actuū. 4°. Nō est aliud nomē sub celo datū hoibus: i q oportea nos saluos fieri. O nomē gl'osum. Un̄ p cessit toti⁹ mūdi ɔuersio: Rn̄det Ber. De iesu p̄dicato. Merito dr iesus. i. saluator. Q2 vt dr Mat. 1°. Ipē. n. saluū faciet populum suū a petis co⁊. Apl'i totū mūduz ɔuerterēt h⁹ noie: vt Paulus ⁊ Petr⁹ romā ⁊c. Ubi dic Th. i. 4. di. 3. q apl'i p multū tp̄is baptizauerūt i forma iesu vētur. Qd fcm̄ fuit ex instinctu spūs scti: vt hoc nomē in cordibus fideliū infigeret. Un̄ pz p̄ma. ¶ Sc̄da ɔditio ⁊c. Quid dicis o Isa: Nomē tuum ⁊ memorabile tuum i desiderio ē aie mee. Et Ber. Hoc nomē iesus ē mel in ore. iubilus i corde. Exēplo pz. de Ignatio martyre: q in tormētis posit⁹ hoc nomē assidue p̄sonabat. A q cū pagani q̄rerēt. qr icessant hoc nom̄ inocaret. Rn̄dit q i cōde suo scriptū hēbat qd obliuiōi trader nō valebat. Cū eēt mortu⁹ iuenerūt cor: in q sculptū erat lr̄is aureis iesus. Paulus capite absciso ⁊ a corpe sepato tres salt⁹ fec: clamās ter iesus. Ubi tres fec fōtes. Preterea i epl'is suis qngētis vicib⁹ ipz nom̄ iesus noiauit. ⁊ sic pz. ¶ Tertia ɔditio ⁊c. In v̄tute hui⁹ nois nihil nociuū sit hoi. Ad Ro. x. Quicūq inocauerit nom̄ dn̄i saluus erit. Recitat magr historia⁊ q v̄tute hui⁹ nois Diony. ad fidē ē ɔuersus. Cū qdā cec⁹ corā pplo ⁊ Dionysio athenis duceret: dixit Diony. paulo. Si dixeris huic ceco i noie iesu: vide ⁊ viderit: ego credā statī. Et paul⁹ rn̄dit. Sū ptēt⁹. Et Diony. scripsit h v̄ba dās paulo. In noie iesu nati ex v̄cifixi. mortui. q resurrexit. ⁊ ascēdit. i celū vide. Dixit ⁊ vidit: ⁊ Diony. ɔuersus est ad fidē. Preterea Actuū. 4. Quidā claud⁹ ab vtō mr̄is vidēs pet⁊ itroeūtē i tēplū petijt el'am. Cui petr⁹. Argētū ⁊ au⁊ ⁊c. Surge i noie iesu: ⁊ illico sanat⁹ ē. Preterea Gre. i 3. li° dial. De illis q vāgas accepūt ad p̄cepta abbat Isaac. In. i. li. De mona. ortulano q serpēti p̄cepit: vt ortum custodiret ⁊c. In. 3. li. De Sauino placētino: q pado p̄cepit ne terras eccl'ie inaderet. De scō vicētio nr̄o q sup egros ⁊c. Sic pz secundū.

Ertium di ⁊c. Hoc nomen iesus cō
t ponit ex quinq lr̄is. Sicut etiā no
men virginis: que signāt quinq be

neficia: que recepit genus humanū p ipm nomen gloriosum. ¶ Prima lr̃a est. J. idest ianua celorū: q͛ per ipm regnum celoꝝ acquirimus ⁊ in ipm ingredimur. Unde ipse dicit Jo. x. Ego sum ostium. Per me siquis introierit: saluabitur. Exemplo pȝ. Cum quidā esset assuetus quando dormitū ibat: ⁊ quando de lecto exibat dicere. Jesu nazarene rex iudeoꝝ miserere mei. O bona oratio. Et tria signa facere crucis. Orauit deum vt daret ei hanc grām: vt non ꝑmitteret eum ex hac vita migrare sine contritione. Cum subita morte ꝑoccupatus esset. et demones vellent eū rapere: vir quidaȝ clamare cepit. Non faciatis: non faciatis. Dū quererent quare. Respondit. Q͛ in deuotione habuit nomen iesu. Unde pȝ. ¶ Secunda lr̃a est E. i. exemplar corruptorum. Q͛ iesus fuit exemplum corruptorū. Bene scis o citadino φ quando scriptor hȝ librū corruptum: oē φ scribit erit corruptuȝ. Ad propositū. Deus dedit hoi a principio mūdi librum vnum qui debebat esse exemplū totius mundi: ⁊ iste fuit pater noster Adaȝ qui nos instruere debebat: sicut pater filios Sed malus scriptor. i. demon ipsum falsificauit. s. hunc librum. Unde ois qui post eū venit fuit corruptus. Unde Dauid. Corrupti sunt ⁊ abhominabiles ⁊c̃. Et apostolus Omnes peccauerunt. Uidens aūt deꝰ totum mundum corruptum misit nobis exēplum verissimū: ad q͛ȝ possemus corrigere vitā nr̃aȝ: ⁊ hoc fuit Jesu nato. Jesu batuto. Jesu crucifixo. O exēplar ⁊c̃. Si es suꝑbus: respice q͛ ē humilis. Si auarus: respice q͛ est largus ⁊c̃. ¶ Tertia lr̃a est. S. Id est scutum bellatoꝝ. Homo in p̄nti vita est in bellis assiduis. In ps. 55. Multi bellantes aduersuȝ me: sed deus misit scutū: cum quo possumus pugnare. s. iesum. De quo ps. In nomine tuo spernemus insurgētes in nobis. Cū hoc scuto ibāt apl'i gaudētes a ꝯspectu ꝯcilij: qm̄ digni erāt pro noie iesu contumeliam pati. Act. 5. ¶ Quarta lr̃a ē U. Jdest vita mortuorum: per pctm̄ primi hois duplicem mortē incurrimus: anime et corporis. Ab hac duplici morte nos iesus dulcis liberauit. Primo a morte aie: q͛ pro nobis mortuus est. Jo. x. Animaȝ meā pono pro ouibus meis. Canta in cantu mē se. Secūdo a morte corporis. Jo. 15. Ego sum resurrectio ⁊ vita: qui credit in me. et ⁊c̃. ¶ Sexta lr̃a ē. S. Jdest sanitas īfirmorum. Quando puer infirmatur grauitꝰ: medicus parat medicinam amaram nec dat puero: q͛ eam non sumeret rōne amaritudinis: sed dat nutrici: q͛ est fortis ad ipsam suscipiendam: ⁊ ꝟtus medicine transit ad māmillas: ⁊ efficitur lac: ⁊ illud lac retinet ꝟtuteȝ medicine: ⁊ puer suggēdo vbera recipit ꝟtutem medicine: ⁊ sanaꝛ. Ad propositū. Omnes eramus infirmi pctō. ps. Miserere mei dñe: qm̄ infirmus suȝ: sed medicinam pnie nō poteramus sufferre: q͛ amara. Sed nutrix nr̃a. i. iesus xp̄s istam medicinā. s. mortem pro nobis sustinuit: ⁊ sāguinem pro nobis fudit: quod fecit sex vicibꝰ.

¶ Primo. hodie.

¶ Secundo: in oratione in orto.

¶ Tertio. in flagellatione.

¶ Quarto. in coronatione.

¶ Quinto. in crucifixione.

¶ Sexto. in lanceatione.

Jsa. 53. Uere dolores nr̃os ipse tulit: ⁊ dolores nostros ipse portauit. Exemplū p̄sbyteri q cū iudea negociū hn̄s. ꝑentes in ecclesia in sabbo sancto volentes ipsum vituꝑare. presbyter nomen iesu iplorauit ⁊ oēs sunt ceci effecti ⁊ muti. O iesu ⁊c̃.

¶ In Epyphania domini.

Idimus stellā eiꝰ in oriente ⁊ venimus adorare eū. Matth. 2. ¶ Quanto sia digna de laude e cōmēdatiōe. honore e triūpho apꝰ oculos mortales hodierna solēnitas: clare ondit. si oculo ītellectuali īspicimꝰ stupēda ⁊ grādia miracula. ⁊ excelsa ⁊ alta mysteria: q̄ sūt in ea ꝯsumata. Ubi ꝭm doc. tribꝰ vocabulis decoratur. Pº Epyphania. 2º Theophania. 3º Bethphāia. Pº Epyphania: ab epy φ ē sup̄ ⁊ phanos appitio. Q͛ hodie. 13. diebꝰ stella appuit mag̃ q̄ xp̄m natuȝ illis ondit. ⁊ manifestauit Mat. 2. Uidimꝰ stellā eiꝰ i oriēte. 2º theophania: a theos φ ē deꝰ. ⁊ phanos appitio. Q͛ hodie reuolutꝭ. 30. ānis fuit baptizatꝰ xp̄s a Jo. bap. in Jordane

in Jordane. in quo apparuit trinitas. Pater in voce. Hic est filius me⁹ dilect⁹ Math. 3. Filius in carne. Sps. s. in specie colūbe. Tertio Bethphania: a beth ꝙ est domus: ⁊ phanos apparitio. Qꝛ reuolutis. 30. ⁊ vno anno ad nuptias fuit inuitatus Jo. 2. vbi aquam mutauit in vinum. De q̄bus miraculis: vꝫ his trib⁹. dicit Maximus in hec ho°. Hodie saluatoꝛ celestibus ostensus indicijs. a caldeis ē adoꝛatus. Hodie chꝛistus beati Joannis ministerio fluenta Joꝛdanis benedictiōe propꝛiꝯ baptismatis cōsecrauit. Hodie inuitat⁹ ad nuptias. diuinitatis sue potentiam manifestans. aquaꝫ mutauit in vinum: aquas quas sanctificauit in baptismo. nobilitauit in nuptijs. Tria quidem hec mysteria vnius diei per mundum dignatio trinitatis impleuit. Ille. De istis tribus miraculis canit ecclesia in hymno. Ibant magi quam viderāt ⁊c̄. De 2° Lauacra puri gurgitis ⁊c̄. De 3° Nouum genus potentie ⁊c̄. Et quia hodie de primo miraculo festum agimus. s. de stella: assumpsi verba. Uidim⁹ ⁊c̄. De celebritate hodierna tria deuotissima mysteria occurrunt contemplanda.

¶ Primum. dicitur manifestationis.
¶ Secundum. dicitur inuestigationis.
¶ Tertium. dicitur adoꝛationis.

P Rimum dr̄ ⁊c̄. Dubium queritur. Utrum chꝛisti natiuitas fit conuenienter manifestata? Circa hoc due sunt opiniones. Una ꝙ non. alia ꝙ sic. Prima ꝙ non: qꝛ fuit occulta: cum debuit esse manifesta. Rō est ista. Deus plus inclinat ad misericoꝛdiam ꝙ̄ ad iustitiam. De pen. di. i. Quia diuinitatis natura. In. c. Multipler. Et. C. de nuptijs. l. Imperialis. Jaco. 2. Superexaltat autem misericoꝛdia iudicium. Ad propositum nostrum. Duo fuerunt aduentus in mundo. Primo aduentus misericoꝛdie. s. incarnationis. 2° aduentus iustitie. s. iudicij vniuersalis. Aduentus iustitie omnibus erit manifestus. ps. Deus noster manifeste veniet. igitur debuit esse manifestus aduentus misericoꝛdie. s. incarnationis. Sed non fuit. igitur ⁊c̄.

¶ Secunda opinio dicit ēe congrue factū: vt. s. esset occultus ⁊ secretus: ⁊ hoc secundū Tho. 3. par. q. 36. a. 1°. duplici ratione.

¶ Primo. ratione curationis.
¶ Secundo. ratione perditionis.

¶ Primo ⁊c̄. Cum enim Adaꝫ peccasset intellerit demon diuinum verbum esse incarnandum pro humano genere: ⁊ se expoliandum de lymbo: ⁊ hoc quidem sciuit per scripturas: sed tamen ignoꝛabat tp̄s. Uidens autem angelos canentes. pastoꝛes adoꝛantes. boues ⁊ animalia venerantes: ipsū aggressus est in deserto ipsum tentans. Primo de gula. Si fili⁹ dei es. 2° de vanagloria. Si filius dei es: mitte te deoꝛsum. 3° de auaritia. Si cadēs adoꝛaueris me. Cui respondit chꝛistus. Uade sathana non tentabis dominum ⁊c̄. Preterea vt dicit Tho. in. 4. dis. 30. Demon non nouerat diuinitatem xp̄i: sed cōfitebatur suspicando. Unde ipsum tentauit in cruce volens experiri an esset messias. Uñ Jo. 14. De seipso loquit᷑ d. Uenit. n. pꝛinceps ⁊c̄. Et vt dicit Chꝛiso. Demones nunquam habuerunt de aduentu chꝛisti firmam notitiam: sed quasdā coniecturas. Oꝛ conclude rationem. Si ergo xp̄i natiuitas fuisset omnibus manifesta: ꝑ consequens ⁊ demoni fuisset nota: ⁊ sic fuisset impedita redemptio nostra per ipsū demonem. Unde non debuit oībus ⁊c. ¶ Secundo ratione ⁊c. Cōclusio est Tho. 3. par. q. 36. ar. 1°. ꝙ deus pijssimus nō debebat impedire illud per quod genus humanum debebat liberari. Debebat aūt liberari ꝑ sanguinem ⁊ passionem xp̄i. Quia vt dicit Hiero. in epistola quadam. Sanguis xp̄i fuit clauis paradisi. Et iō si fuisset iudeis natiuitas xp̄i manifesta impedita fuisset redēptio nostra: que facta est per chꝛistuꝫ. Quia iudei non posuissent manus suas in ipsuꝫ. Unde apostolus. 1. Coꝛ. 2. Si cognouissent: nunꝙ̄ dominum gl'ie crucifixissent. Et Act. 3°. Scio fratres ꝙ per ignoꝛantiaꝫ hoc fecistis. Super q̄ di. Nico. de lyra. ꝙ in populo iudeoꝝ aliq erāt minoꝛes vt rustici ⁊ vulgares non intelligentes scripturas. Isti nō cognouerunt chꝛistum nec quoad diuinitatem. nec quoad humanitatem. Quia licet agnouerunt ipsum esse verum hominem: non tamen esse chꝛistum a deo missum. Tales iuxta apostolum: si cognouissent nunꝙ̄ dominuꝫ gloꝛie crucifixissent. Maioꝛes autem agnouerunt ipsum esse verum prophe

tam a deo promissum: non tamen agnoue-
runt ipsum esse deum. Et secundum hoc lo
qtur auctoritas apl'i. Si cognouissent ꝛc.
quasi dicat. Nunq̃ agnouerunt eius diuini
tatē: sed tamen nō excusant: q2 viderūt pl'a
signa demonstrantia ip̄m esse deū: vt cecos
illuminare ꝛc. Que oīa dabant intelligi ip̄z
esse messiam: ꝛ verū deum ac creatorē. Ad
propositū. Debuit ergo paucis ꝛ nō oībus
natiuitas xp̄i mãifestari precipue istis ma-
gis de quibus aliqua videamus. Nato xp̄o
in bethleem regnante herode in iudeā. ea-
dem hora apparuit stella magis sup mon-
tez victorialē. In quo tres magi adorabãt.
Fuit. n. pphetatum per quendā astrologū
noīe Balaā de hac stella Numeri. 24. Qui
ĩ morte positus: dixit discipulis suis. Orietē
stella ex Jacob. s. de terra pmissionis. Et cō
surget virga de israel. Glo. De israel. i. hie-
rusalem exiet messias. Discipuli autez isti-
us Balaam post eius mortem ordinaue-
rūt. 12. homines qui omni anno. ex eis tres
deberent obseruare stellā hanc: ꝛ steterunt
super montē victorialem per tres dies ꝛ no
ctes. Unde orabant. O deus celi quādo ve
niet ista stella: In nocte autez qua natus ē
apparuit eis: qui erant tunc in monte illo.
Sed nota q̄ de ista stella tres sunt opinio-
nes: vt ponit Tho. 3. par. q. vbi supra. Pri
ma q̄ ista stella fuit sp̄ūs sanctus: qui sicut
apparuit pastoribus in sp̄ē angeli. ita istis
magis in specie stelle. Secunda opinio q̄
fuit xp̄s qui apparuit eis in forma pueri: ꝛ
allocutus est eos di. Ite cito in partibus iu
dee: ꝛ inuenietis messiam nostruz. Tertia
opinio est ꝛ ista est verior. Q̄d fuit d̄ nouo
creata que officio pacto redacta est in pre-
iacentez materiam que ab aliis differebat
in sex: vt ponit Tho. 3. par. q. vbi supra. Et
Nicolaus de lyra in euangelio hodierno.

- ¶ Primo. in natura.
- ¶ Secundo. in situ.
- ¶ Tertio. in fulgore.
- ¶ Quarto. in motu.
- ¶ Quinto. in manifestatione.
- ¶ Sexto. in magnitudine.

Primo in natura. Quia alie stelle semp
permanent fixe in firmamento suo: nec desi-
nunt aut deficiunt. q2 sunt incorruptibiles.
Hec autem officio suo peracto redacta est
in preiacentem materiā. Secūdo in situ.
Alie stelle sunt posite in firmamento: hec āt
nō. sed impendebat in meditullio aeris pxi
ma terre: q2 per eam venerunt ad locum de
stinatum. Tertio in fulgore: q2 erat cete-
ris splendidior: q2 non solum in nocte s3 eti
am in die splēdebat q̄ erat contra naturaz
stelle: ꝛ hoc pp p̄n̄tiam solis: sed solum ĩ no
cte propter absentiaz. Quarto in motu:
q2 alie mouentur motu circulari: de oriēte
in occidentem: ꝛ de occidente in orientem.
Hec autem motu progressiuo recedebat a
septentrione: ꝛ ferebatur ad meridiem. scili
cet versus hierusalem: que est in medio ter
re. Quinto in manifestatione: q2 qñq3 se
manifestabat: quandoq3 se occultabat. Uñ
hierusalem ingressi: se occultauit. Alie aūt
se habent eodē modo in apparitōe. Sex
to in magnitudine: q2 hec erat parua: alie
sunt maiores tota terra: vt dicit Origenes
super illud Mat. 24. Stelle cadent de ce-
lo. Unde si fuisset vna de celestibus totā ter
ram cooperuisset. Unde fuit de nouo crea-
ta: ꝛ peracto officio ꝛc. Uidentes autē stel-
lam se prepárauerūt cum maximo gaudio
ad ipsum videndum: ꝛ concilium fecerunt
ad inuicez dicēs. Iste est rex. Iste est deus.
Iste est homo. Q2 est rex: portemus ei aur.
Quia deus est: portemus ei thus. Quia est
homo: portemus ei mirrhā: qua mortui vn
gunt. in signum q̄ est mortalis: ꝛ mori d3 p
oīum salute. Et q̄uis scripture nihil dicāt
tamen pie credenduz est q̄ sicut diuersa ob
tulerunt munera: q̄ etiam essent induti di
uersis indumentis. Unus erat indutus au
ro. alius de purpura. alius de scarlato. sic bñ
induti posuerūt se in via ꝛ ducebant a stel-
la sicut hō ducitur ab alio. Uñ in. 13. diebus
pduxit eos in hierusalē. Sed q̄rit anima
cara quō fuit possibile in tam puo tp̄e. Rñ
deo q̄ erant super dromedarios qui tantū
equitāt vno die ꝛc. Iuxta illud Dromeda
rij madian ꝛ effa. Ingressi hierusalem ami
serunt stellam. Sed quare hoc: Respōdet
Tho. 3. p. q. 36. ar. 8. q̄ triplici rōne. Prima
q2 querentes auxilium humanū a scribis:
amiserunt diuinū. Secūda rō. vt inde coge
rentur ciuitatem ingredi: ꝛ iudei videntes
gentiles a lōge venire. inexcusabiles redde-
rent: quē illi de ppe non adorabāt. Uñ bñ

cquerit

ꝯq̄rit̄ dñs Jsa.6.i ep̄l'a hodierna. Surge il
lumiare hierl'ez:qꝛ venit lumē tuū. Surge
a pctis:inuidie.auaritie.odij.qꝛ venit lumen
tuū. Tuū qdē:qꝛ de iudeis natus est:nata
est maria:nati ꝓphe.nati patriarche:ꝛ glo
ria dñi super te orta est ꝛ ambulabūt gētes
in lumie tuo ꝛ re.i spl.ortus tui. Leua i cir
cuitu oculos tuos ꝛ vide. Oēs isti ꝯgregati
venerūt tibi. Argumētū fortissimū ꝯtra iudeos
ꝙ nat⁹ ē messias. Sꝫ dū cogito i mēte mea.
vñ ē ꝙ tā ceci erāt.vt ipm non adorarēt cū
alijs quē i domo hēbāt: Rndeo:ꝙ tūc erat
sicut nūc. Nōne ipm hēmus i altari inuisi/
bilem.imortalē:ꝛ tñ nō adoramus fide. O
ignorātia supina. O ignorātia crassa. Dor
mit christianus cum iudeo.

S Ecundum dicit̄ ꝛc̄. Postq̄ fuerunt
in ciuitate hierusalem:cōmota est
vniuersa ciuitas inquit euangelista.
Glo. Uniuersa ciuitas.i.regi adherentes:
vel sic vniuersa ciuitas:pars pro toto.i. ꝑs
ciuitatis. Audito ꝙ erant tres magi qui ve
niebant cuꝫ maximo comitatu:ꝛ querebāt:
vbi est qui natus est rex iudeoꝝ. Secūduꝫ
Chriso. Maxima fuit magoꝝ deuotio:qui
xp̄m nondum viderant ꝛ tamen pro eo mo
ri parati erant.qui regem nouū confitebā/
tur:quasi non timentes herodem. Herodes
autem hoc audiens turbatus est valde. Sꝫ
quare turbatus est valde: Respōdeo ꝙ tri
plici ratione. Prima ne iudei natū regem
tanq̄ suū reciperent.ꝛ ipsum tanq̄ alieni/
genam expellerent. Secunda ne a roma/
nis posset calūniari:si aliquis rex nouus vo
caretur:quem imperator romanus nō con/
stituisset. Addit Aug.in sermone hodierno
de diabolo. Turbatus est cum herode dia
bolus di. Quis est iste:qui me nescientem i
gressus est mundū: Huic nato. celuꝫ radio
stelle arridet. Quā nouitatē non intelligo.
Quo me conuertā: Fortiorem sentio. Pu/
to illum in regno meo velle regnare. Ne for
te deus sit iste quem nullū potest macula/
re delictum. Jlle. Unde eos vocauit clam ꝛ
causam quesiuit itineris:quid.s. quererēt.
Cui dicunt. Regē iudeoꝝ querimus. Uidi
mus stellam eius ꝛc̄. Qui congregauit oēs
sapientes ꝛ doctores legis:ꝛ quesiuit de lo/
co istius. De sapientibus dicitur Deutero.
24. Ad verbū sapientū sacerdotum depen
det omne negotium:qui erant.24.vt ħ dr:
qui certificauerunt ipsum de loco per pro/
phetam Micheā.6.c. Et tu bethleem terra
iuda paruula es in millib⁹ iuda. Ex te exiet
dux qui regat populū meū israel.s.verbo ꝛ
exemplo. Quia in libro de pomo ꝛ morte.
Docentes alios mentiri non debēt. Hero/
des autem tristitiam suam simulans dixit
eis. Jte ꝛ interrogate diligēter de puero:ꝛ
cuꝫ inueneritis renūciate mihi:vt ꝛ ego ve
niens adorē eum. O ribalde quare occide
re queris: Supꝫ quo Grego. Adorare velle
se simulat:vt hunc si inuenire posset extin/
guat. Jdeo ecclesia canit. Hostis herodes
impie ꝛc̄. Cū audissent regem:abierunt. Et
dum fuerunt ad portā ciuitatis hierusaleꝫ
in egressu eis apparuit stella. O quis possꝫ
cogitare gaudiū q̊d habuerunt. Uñ euāge
lista. Uidētes stellā magi gauisi sūt gaudio
magno valde. Super quo Fulgētius s̄mo
ne hodierno. Jlle gaudet gaudio magno
valde qui de deo gaudet:qui est verū gau
dium. Jlle. Super quo Chriso. super Mat.
quattuor sunt genera personaꝝ:q̄ gaudēt:
sed nō gaudio magno valde. Quidā in pul
chritudine corporali:vt mulieres pagane:
Polisēna:Cleopatra:Lucretia:Cassandra
Thamira:Hersilia ꝛc̄. q̄ in deletis ꝛ hmōi.
Si vis:pone q̄re plus se ornāt:q̄ꝫ viri. Con
tra eas Jsa.40. Uox dicētis. Clama. Quid
clamabo: Ois caro fenū.ꝛ ois gloria eius
quasi flos agri. Petrar.5°. Triūpho tp̄is.
Qui la humana sperāça.ꝛ qui la goia.
Qui miseri mortali alzan la testa.
Et nissun sa quāto si viua o mora.
Quidam in diuitijs gaudent:sed non gau
dio magno valde:qꝛ post hanc vitam nihil
restat de bonis huius seculi. Unde Dauid.
Dormierunt somnuꝫ suū ꝛc̄. Job.13. Hoc so
lum mihi ꝛc̄. Jn.6. Politi. Teste deo i bo/
nis exterioribus:non potest esse felicitas.
Quidam gaudent in fama:sed nō gaudio
magno valde. Quia vt dicit Sen. Omnis
fortune felicitas instabilis est. Et Boe.4°.
de consolatione. Nemo est tam composite
felicitatis:vt non aliqua ex parte cum sua
fortuna rixetur. O quot honorati deuene/
runt ad maximam miseriam. Gloria huius
mundi est ludus pile. Quidaꝫ gaudent in
vite plixitate:sꝫ nō magno valde. O pr̄ mi

pur che dio mi d:a vita: diro. faro. O pouero che sei: q̄ȝ mortalis es ⁊ vitam ignoras. Ecclesiastes. 5. Nescit homo finem suum. O ⁊c. Quidam gaudent gaudio magno valde: q̄ȝ in deo gaudent: ⁊ hi magi qui spem suam ⁊c. Videntes inquit stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Sed nota ꝙ viderunt quintuplicem stellam.

¶ Primo materialē.
¶ Secundo spūalem.
¶ Tertio intellectualem.
¶ Quarto rationalem.
¶ Quinto supersubstantialem.

Primo materialem que eos conduxit.

Secundo spālem. i. fidem quam habuere de xp̄o qua venerunt ⁊c. Tertio intellectualem idest angelum: qui eis apparuit in somnis ne ad herodem redirent: sed per aliam viam ⁊c. Quarto rationalem. scȝ mariaȝ de qua stella ecclesia dicit. Aue maris stella. Quīto supsubstā. i. xp̄ȝ. Proptē visionem prime ⁊ secunde ⁊ tertie stelle: gauisi sunt gaudio. Propter visionem quarte stelle: gaudio magno. O q̄ȝ grandis leticia eis fuit videre mariam sole splendidiorem. Dionysius dixit. Si de tuo filio nō eēt mihi reuelatum: facile crederem non eē alium deum: preter te. Propter visionē quīte stelle: gauisi sunt gaudio magno valde. Clama hic. Vere valde. Ad propositūȝ redeamus. Cum esset extra hierusalem: ecce stella antecedebat ēos vsq̄ȝ ad locum vbi erat puer: ⁊ quando fuerunt prope bethlecem: veniunt principes illius ciuitatis obuiam eis dicentes. Quid queritis? Qui dixerunt messiam xp̄m. Vidimus enim stellam in oriente ⁊c. Et illi. Alium non habemus. Mentiebantur in caput: q̄ȝ erat illorum messias: ⁊ eis per scripturas prophetarum promissus. Tandem deuenerunt ad locum vbi erat puer. Ut dicit Rabanus: virgo adhuc erat in loco vbi puerum pepererat. Et ibi non erat Joseph: ne pater carnalis putaretur. Virgo maria sentiens personaruȝ multitudinem sūme timuit: ⁊ puerum abscondit in presepio. Fulgor stelle irradiabat super locum tugurij. Videntes autem magi situm stelle mirati sunt cum ibi non esset aliqđ palatium: ⁊ mutuo se aspiciebāt dicentes. Quid est? Stella non mouetur. O magi deuoti palatium queritis? ⁊ aulaȝ regiam: pauper est: non querit ista. Et vt dicit. Maximus in sermone hodierno. Stella emittebat nouos radios clariores: quasi dicēs regibꝰ. Et hic ē rex quē queritꝭ. Et d dromedarijs descenderūt accedentes ad locum. Bona vita. Maria tota verecūda accessit d. Quid queritis? Regem natum iudeorum querimus. Spūs sanctus intimauit marie de messia ⁊ de aduentu magorū. O maria: noli timere. Virgo maria ostendit eis puerum: narrans quomodo de spū sancto erat conceptus. ⁊ quomodo angeli ⁊c. ⁊ quomodo pastores ⁊c. quomodo circuncisus. 8. die: ⁊ quomodo iesus vocatus. Ecce quomodo venerunt ad ipsum ⁊c. Quomodo adorauerūt. videamus tertiū.

t Ertium dī ⁊c. Magi adorauerūt xp̄m quatuor modis ꝭm doctores.

¶ Primo per vocalem ꝯfessionem.
¶ Secundo per cordialem deuotionem.
¶ Tertio per corporis humiliationem.
¶ Quarto per realem oblationem.

¶ Primo per vocalem ⁊c. In hoc ꝙ dixerunt. Ubi est qui natus est rex iudeorum? In quibus verbis confessi sunt humanitatem ⁊ diuinitatem. Primo humanitateȝ cum dixit: vbi est qui natus est. Nasci enim temporaliter. pertinet ad hominem. Secundo diuinitatem: cuȝ dixit. Venimus adorare eum: que conuenit soli deo: ⁊ xp̄o homini. s. adoratio latrie. Nota vt dicit Tho. in. 3. dis. 9. ar. 2. Triplex est adoratio.

¶ Prima latrie.
¶ Secunda dulie.
¶ Tertia hyperdulie.

Prima fuit magorum: q̄ȝ latriā ei exhibuere. ¶ Secundo per cordialem ⁊c. q̄ȝ eo inuento: in te r am se prostrauerunt: ip̄m adorātes d. O domine iesu: qui pro nr̄a salute venisti i hūc mūdū ⁊c. Vn̄ osculabāt eius pedes: ⁊ caput: ⁊ totū corpꝰ. Sup quo exclamat Ber. Quid facitis o magi? quid facitis? quid aurum offertis? Ergo rex est ipse. Ubi aula regia? Ubi thronus aureꝰ? vbi curie regalis frequentia? Isti facti sunt insipientes: vt fierent sapientes. Ille.

¶ Tertio per corporis ⁊c. Quia prouoluti in terra: adorauerunt ipsum. Quod fecerūt duplici rōne: quibus inducitur omnis homo. Dō

mo. Homo enim componitur ex anima ⁊ corpore. Quoad animam: deum adoramus mente. Quoad corpus: adoramus toto corpore. De istis duobus modis dicitur Jo. 4. Uenit hora. s. tempore legis gratie: in qua veri adoratores adorabunt patrem in spū. s. quoad animam: ⁊ veritate q̄ ad corpus. ¶ Quarto per realez oblatōēz. Quid dicit euangelista: Intrantes domū. inuenerunt puerum cū maria matre eius. Qui puer credi pōt': ꝙ applauserit illis senibus. Et ꝙ mater acceperit manuz filij faciens dari eis benedictionem ⁊ ꝙ illi oscularētur per omnia membra filium: ⁊ ꝙ mille regratiamenti darent matri. Chriso. sup verbo Inuenerunt ꝺ. Inuenerunt virginē non diademate coronatam: aut in lecto aureo recumbentem: sed vix tunicā vnam habentem. Non ad ornatum corporis: sed ad tegumentum nuditatis. qualez habere poterat vxor carpentarij peregre constituta. Ille. Obtulerunt ei munera. aurū. thus. ⁊ myrrhā. Quia vt dicit Remigius sic erat cōsuetudo antiquorum: vt nullus ad regez ingrederet̄ vacuus. Aurum prio: q̄ erat rex. Apoc. i. Rex regū ⁊c. Secūdo thus: q̄ erat deus. Tertio myrrha: quia erat mortalis. Peractoq̧ obsequio fuerūt edocti in somnis per angelum ⁊ per aliaz reuersi sūt viā in regionē suaz. q̄ ad mare descēderunt: ⁊ per nauem transfretātē in Tharsis abierūt. Propter ꝙ herodes iratus postea naues tharsensium incendit. ſm ꝙ prophetatū fuerat per Dd̄ ps. 47. In spū vehementi conteres naues tharsis. Et vt dicit Chriso. Dum Thomas apl's deuenisset ad regionem illam magorum eos baptizauit: ⁊ facti sunt adiutores xp̄iane fidei ⁊ ꝑ xp̄o fuerunt martyrizati. Horum corpora integra deportata fuerunt per sanctuz Eustorgium in ecclesia que nunc est predicatorum: vbi fuerunt per multū temporis. Ubi nunc est camera eorum apud mediolanēses. Sanctus autem Eustorgius: dum horꝝ corpora duceret: cuz duabus vachetis. In nocte lupus vnam rapuit. Sanctus dei p̄cepit lupo vt se poneret sub iugo ad currum. Quod ⁊ factum est. Post multum xo temporis: Federicus Barbarossa: detulit ea Coloniā in conuētu predicatorum. Uidimus ergo stellam eius in oriente.

¶ In purificatione ꝟginis Marie. Festuz est de matre ⁊ filio.

Uscepimus deus misericordiā tuam: i medio templi tui. In ps. ¶ Sagia. aurea. ⁊ celebrāda snia: ē illa vniuerse scole theologantiū: ꝙ regina celorū. aduocata peccatorꝝ. imꝑatrix angelorꝝ. stella tramontana grandis maris. solidum scutū afflictarū mentium maria virgo: essendo stata electa ab eterno in matrem illius veri dei. illi merito fuit cōicatū ꝓuilegiū sup oēs creaturas. plenitudinis ⁊ abūdantie oium gratiarum. Maria mater grē: canit scā ecclesia. Scdm sniaz Tho. in postilla sup Jo. ⁊ Alber. quadruplex est grā. Prima effluens: que ē in solo deo. Scda sufficiēs que ē in sanctis. Tertia abundās: q̄ fuit in apl'is. Quarta excellēs. que ē in maria: per quā toti mūdo debitricem se fecit. Unde Ber. sup Can. ſmone. 88. Maria oibus omnia facta est: sapientibus ⁊ insipiētibus copiosissima charitate debitricem se fecit. Oibus pnie sinum aperuit. vt de plenitudine eius accipiāt vniuersi. Captiuus redēptionē. tristis ꝯsolationē. īfirmus sanitatē. iustus grām. angelus letitiā. filius dei hūane carnis sbaz. Ille. Uulgarizatio sup xbo Ber. Nō possum lachrymas ꝯtinere inqt Ber. ex diuino amore charitatis: dū cogito imēsaz charitatē ipsius regine: que oibus debitricē se fecit. Gaudeat dulciter pcōr. q̄ per mariā remissionē pcōꝝ obtinuit. Gaudeat iustus. q̄ ꝑ mariā grām ꝓmeruit. Gaudeat captiuus. q̄ ꝑ ipsam liberat̄ a vinculo pcti. Gaudeat angelus: q̄ per eā sedes vacue reparantur. Gaudeat fili⁹ dei q̄ per eam carnem de ea assumpsit. Et quē celi capere non poterant. eius gremium cōtinuit. Unde pro sui humilitate ⁊ legis obseruatione. hodie obtulit filium in templo cū mūeribus. Qd̄ ecclesia festiua ⁊ letabūda congratulatur sponso suo ꝺ. Suscepimus deus. In quibus verbis. de hodierna solēnitate loqmur. De qua tria videbim⁹.

¶ Primū. dr̄ purificationis.
¶ Secundū. dr̄ oblationis.
¶ Tertium. dr̄ declarationis.

P Rimū dr̄ rc̄. Precepit deus Leui. 12. Qđ mulier que suscepto semine filiū peperisset. imunda eēt. 7. diebꝰ a consortio hoīum. r. 33. ab ingressu templi. Completis. 40. diebus templū intrabat. r puerū cum muneribus offerebat. Agnum si diues: par turturū aut pullos columbarū si paup. Et hoc modo se purificabat ab illa irregularitate contracta per partū. Querit̄ modo dubiū. Utrum ꝟgo debuit hodie tē plum ingredi cum filio: r facere hanc puri ficationē? Uere o maria: videt̄ ꝙ non. Qr filium non pepisti de semine: sed mystico spi ramine. In circūcisione purgabat̄ puer ab originali qđ a parētibus ꝯtraxerat. In pu rificatione purgabatur mater a penis. qr i libidinē cōcepisset. Sed nihil hoꝝ in xp̄o r i mr̄e. Igitur incōgruū vr̄ purificari hodie.
¶ Alia opinio dicit ꝙ sic. vt legē seruaret lz non teneret̄. Rn̄deo ſm Tho. 3. p. q. 37. ar. 3. Ber. ſmone hodierno. ꝙ triplici rōne.
¶ Primo rōne humiliationis.
¶ Secundo. rōne occultationis.
¶ Tertio. rōne exēplificationis.

Primo rc̄. Una est maxima Theologo rum. ꝙ omnes grē que sūt in maria origi nem habuerūt a xp̄o. qui est fons oīuz gra tiarū. Un̄ debuit ꝯformari hūilitati filij. q hūilibus dat grāz. vt dr̄ Jacobi. 5. Christꝰ iesus ex hūilitate cordiali. oīa onera legis portare voluit: qbus non tenebat̄. In sua natiuitate. habuit se vt paup. Qui natꝰ ē in presepio r in vilibus pānis in nocte me dia dum eēt frigus. Ad Phil. 2. Exinaniuit semetipm̄ formam serui accipiens. De inui sibili. imortali. infinito: visibilis. mortalis. fi finitus ē factus. O imensa humilita. O mi raculū miraculoꝝ. O bonta sancta. In cir cūcisiōe habuit se vt peccator. qr circūcidi voluit cum eēt illa in remediū peccati ori ginalis. Cui non tenebatur. cum eēt de spū scō conceptus. ꝑ. Petri. 2. Qui peccatū nō fecit. Et Jo. 8. Quis ex vobis arguet me de pcō? Non de pcō oris. cordis. operis. Pre terea r baptizari voluit ex humilitate: cui non tenebat̄. Unde Joānes baptista tre mens d. Ego a te debeo baptizari: r tu ve. ad me? Cui xp̄s. Sine modo. Sic enim de cet implere omnē iustitiam. Sup quo Am bro. Hec est iustitia. vt qđ alterum facere velles: prius ipse incipias. Hodie autem se habuit como ponero: in eo ꝙ pauperū ob lationem obtulit. Como peccator e seruo: i eo ꝙ sacrificia que erant in expiationē pec cati. pro se offerri voluit. Unde hec o signor caro? Clama. Per humilita. Unde Augu. Erubescat homo esse supbus: qr humil' fa ctus est deus. Ad ꝓpositum. Sicut ista fa cere voluit qbus non tenebat̄. sed ex humi litate. Per eādē rōnem voluit r matrē pu rificari lz nō teneret̄. Unde Ber. ſmone ho dierno. Uere beata ꝟgo nō habes cāz nec tibi opus ē purificatione: sicut nec filio tuo circūcisione. Esto inter mulieres quasi vna illarum. nā filius tuus sic est in medio pue rorū. Ideo Moyses dans ꝓceptū de puri ficatione: ex diuina ordinatione dixit. Mu lier si suscepto semie. Posuit hāc ꝯditionē si: dans intelligi. ꝙ mulier aliqn̄do eēt pari tura masculum: non suscepto semine. Ex q̄ doctores dn̄t: ꝙ moyses fuit ita locutus ad excipiēdā mr̄em dei ab imūditia. Et Ber. in sermone hodierno. Timuit moyses i ma trē dn̄i: blasfemiā irrogare. Un̄ Jacobꝰ in mariali. Mulier in suo mr̄imonio cupit q̄ tuor ex supbia: q̄ ꝟgo respuit ex hūilitate.
Primo virū iuuenē: Maria senē. Se cūdo virū pulchrū r diuitē: Maria aūt de spectū: r pauperē. Tertio pulchram do mū: Maria tuguriū. Quarto celū r ge tē in ptu r post: Maria aūt hodie nō ē ocio sa. ꝓperat ad tēplū, cū oblationibꝰ: solicita de legis obseruatōe. O humilita de maria.
¶ Secūdo rōne rc̄. vt occultaret̄ eē mater dei diabolo. Habz Aug. sup Geñ. ad lr̄am: ꝙ post peccatū Ade: lucifer sciuit ꝟbuz dei incarnandū: sed ignorabat tp̄s. horam. Ui dens in nocte natiuitatis sue: angelos ca nere Gloria in altissimis rc̄. Pastores ip̄z adorare. Magos de longe venientes cum muneribus. Uocem celitus audiēs. Hic ē filius meus dilectus. In deſto ipsuz aggres sus est tribus iaculis: experiri volens an eēt Messias. Sed tali modo rn̄dit demoni: ꝙ ꝓpter hoc: ignorabat an ille eēt. Et vt dicit

Tho. 4.

Tho.4.di.30.Demon cognitione clara nūq̄ sciuit an esset Messias. Quāuis fiat mētio a beuāgelistas: q̄ demones cognouerūt ipsuʒ esse christum. vt dī Mat.4. Et Luc.4. Quod intelligitur quoad coniecturas. nunq̄ tamē sciuit nisi in cruce. Unde de se ipso xp̄s Jo.14. Uenit enim princeps mundi huius: ꝛ in me non habet quicq̄. Ad ppositum. Si ꝟgo hodie ad templuʒ nō fuisset cum filio ꝛ oblationibus: in mentem demonis venisset suspitio q̄ vere esset mater dei: et quo legi non subijciebatur. Et p consequens impedisset eius passionem aliquo modo. Unde Tho.in.4.di.30.ar.1. Demon prohibebatur diuina virtute. ab inuestigatione b. Marie. Ubi ꝛ Alber. super Missus est. Demon nunq̄ agnouit ꝟginem eē matrem dei. ante filij passionem. Et dum vixit miracula nō fecit aperte: ne ipse demon agsceret eam: per consequens impediret passionem filij sui. Unde pʒ secūda rō. ℭ Tertio rōne ꝛc̄. In exemplum nostre purificationis. Scdm Albertum super Luc. hodie In verbo Dies purgationis marie. Triplex ē purgatio. Una vulgaris: q̄ prohibetur a iure canonico. 2.q.5. per totum. Et extra de purgatione vulgari. Cuʒ qs est suspectus de aliquo crimie: vt homicidij. furti. ꝛ hmōi. ꝛ vult purgare suam innocētiā per aliquod experimētū per modū suspiciosū: vt offerendo se bibere aquā bullientem. ingredi ignem sine lesione. quod est peccatū. Et contra illud Mat.4. Non tentabis dominū deum tuum. Exemplū imperatoris Henrici. q vxoreʒ habēs suspectā de adulterio cum quodā milite: voluit hanc purgationem facere ita vt nudis pedibus super ignitos carbones incederet. Unde in morte anxiatus punitus est. Secunda purgatio dī legalis: vt cum qs grauatur iniuste de aliquo crimie pōt purgari per aliqd iuramentum vt se purget: vt patet. 2.q.5. in glo. Ad hanc tenebantur mulieres per legē: que purgabant̄ in tēplo in capite. 40. dierū: offerendo sacrificia aialium. Et per illa dicebant̄ purgari. s. ab illa irregularitate contracta in partu: quia phibebantur vt imunde ad templū accedere. Hanc maria fecit hodie. ℭ Tertia dī spūalis: que est necessaria. Jacobi.4. Emūdate manus peccatores: ꝛ purificate corda. Clama. O seneso purga te. p omnes sensus in exemplū marie. Primo visuʒ p̄s. Auerte oculos meos ne videant vanitatem. Trenꝰ.3. Ocul⁹ meus depredatus est animam meam. Quintilianus orator. Oculi nostri sunt tota luxuria nostra. Secundo auditum. Eccl.28. Sepi aures tuas spinis: ꝛ facito seras auribus tuis. O compagno. Tertio linguā purifica. Prouer.18. Mors ꝛ vita: in manibus lingue. Quarto manus ne aliena rapiant. Aug. Non dimittitur peccatum: nisi restituatur ablatum. Et sic per omnes sensus. Hanc purificationem virgo fecit. Pura in oculis. p̄s. Oculi mei semper ad dominum. Pura in auditu. Luc.x. Audiebat verbum illius. Pura in manibus, Quia Prouer.vlt. Panem ociosa non comedit: Ideo spiritus sāct⁹ Can.4. Tota pulchra es amica mea. s. in omnibus membris. Et Luc.2. Dominus tecum. Tecum in oculis Tecuʒ in manib⁹. Tecū in ore. Dominus tecum. Unde Apoc.12. Signum magnum apparuit in celo. Quid o Joannes: Mulier amicta sole: ꝛ luna sub pedibus eius. et in capite eius corona stellarum duodecim Unde quidam. O maria diana stella ꝛc̄. Et Petrarcha.

O bella piu chel sole: o piena luna
O dei mater alma: o maris stella.
O formosa: cū tuto sia bruna.

Unde patet primum.

s Ecundum dicitur ꝛc̄. Maria obtulit par turturum: quia paupercula. Diues autem agnum offerebat.

Queritur dubium. Utrum conuenienter ista sacrificia debuerūt offerri domino deo prout lex precipiebat. Tho.p̄.2.q.iij. q̄ sic triplici ratione.

ℭ Primo. rōne recognitionis.
ℭ Secundo. rōne reuocationis.
ℭ Tertio. rōne prefigurationis.

Primo ꝛc̄. vt hō recognosceret oīa bona se hīe a deo. p̄. Para.3. Tua sūt oīa: ꝛ q̄ de manu tua accepim⁹ dedim⁹. Ad ppositū. q̄ hō nō ē dn̄s: sʒ dispēsator rex. Oia. n. sīt dei.

¶ Secundo ratione ⁊c. vt ꝑ honorez q deo reddebat̄. traherent̄ populus a cultura idolorum. In signum huius: precepta de sacrificijs nō fuerunt data populo iudeorū: nisi postq̄ declinauit ad idolatriam adorando vitulū conflatilem. ¶ Tertio rōe ⁊c. Quia aīalibus illis ⁊ singulariter per agnum: ꝑfigurabatur verus agnus filius dei. qui debebat offerri pro salute mundi. De qua oblatione apl's ad Eph.5. Canta. Tradidit semetipm oblationem ⁊ hostiā deo in odorez suauitatis. Et vere hec oblatio fuit necessaria ratione diuine placationis: vt hz Albertus super Lucā. In testamento veteri: inclinabatur deus ad iustitiam ⁊ nō ad misericordiam. Vñ ps. Deus vltionum dñs. deus vltionū. Exodi.22. Ego sū dñs ds tuus fortis: zelotes visitans iniquitē patrum in filios: in tertiam ⁊ quartā generationē. Questo quel dio: sequere vulgarizationem. Applica per vindictas quas fecit in testō veteri: vt fuit de Adā. de Sennacherib. de Holoferne. de Nabuchodonosor ⁊c. Videntes sancti patres ipm iratum: decreuerunt ipm placare muneribus. Qr vt dicit in.3°. encydos Virgilius.

Quid non mortalia pectora cogis
Auri sacra fames?

Quidā obtulerunt ei oblationē lachrymarum: vt Adam. qui peccatum suum fleuit. 4300. mille anni: sed nō fuit placatus. Quidam oblationem pecuniarū: vt Dauid: q obtulit templo edificādo: cēto milli pesi doro: ⁊ cento mille de argento. Quidam vitā propriam: qua nihil preciosius. Job.2. Pelle pro pelle ⁊ cūcta que habet homo dabit pro anima sua: vt Isaias: qui lignea serra secatus est. Quidam decimas: vt Melchisedech. Quidā imolationē aīaliū: vt Noe. q altare construxit. Quidā humilitatem: vt Abraam. Quidam columbas ⁊ agnos: vt iudei. Sed tamen placari nō potuit. Unde Dauid dicebat ei. Sacrificiū ⁊ oblationem noluisti. Et Isa.i. Holocausta arietū ⁊ adipem pinguiūm ⁊ sanguinē vitulorū ⁊ agnorum ⁊ hircorū nolui. Unde hoc? Quia vera oblatio nō erat ei oblata. Sed hodie in tempū ingressa. cum brachio clauso in quo filius erat dixit illd. ꝑ. R.25.c. Suscipe oblationez hāc: quā obtulit ancilla tua. O prsancte. O vero dio. Ecco el to fiolo. Qui a ꝓphis. qui a priarchis. q ab angelis. qui a pastoribus. qui a magis honoratus est. Ecco el to fiolo. q pro mundo deridebitur. colaphizabitur. occidet̄. O iesu nato. batuto. morto. Parce o dio alhomo: per tuū filiuz. Quod videns deus mīacordia motus dixit. Nō permanebit spūs me⁹. i. indignatio mea: in homine in eternū. qr caro est. i. carnalis ⁊ infirmus. Vñ bene eccl'ia. Suscepimus deus misericordiā tuā. In illa hora vt hodie. quattuor inceperunt esse placabilia q̄ dura fuerunt. Primo deus q dulcis effcs est. Secūdo angelus: q totus iucundus ē factus. Tertio celū. qr ante durū ⁊ clausū tādiu stetit: apertū est. Quarto mors: que mittebat homines ad lymbū: nunc ad celū. Suscepimus deus misericordiā tuam. Misericordiā filij tui: atq̄ mīacordiā tue matris o iesu. De qua Aug. Reuolue diligēti⁹ diuine historie seriē. ⁊ siquid increpatoriū. siquid durum occurrerit in ea: de cetero suspectā habeas. ⁊ accedere verearis. Applica figurā Hester. ⁊ Vasti: concludens q̄ est mater misericordie: ⁊ non iustitie. Unde patet secundum.

t Ertium principale dicit̄ ⁊c. In pñti euangelio. q̄ttuor difficultates sūt vidende. ¶ Prima qr deus ꝓcepit in lege: vt in.40. die puer portaret̄ in templum. Et in femina duplicabant̄ dies. s. 80. dies? Rñdeo. qr mulier plus peccauit q̄ homo. Hō. n. vnū peccatū cōmisit qr pomum comedit: ꝯtra diuinā iustitiā: iō duplici pena punitur masculus. Prima i vtero: quia 40. diebus stat in vtero mr̄no sine anima. Quāuis phisici dicant.46. Secūda extra vterū: qr priuat̄ diebus.40. ab ingressu tēpli. Mulier duo peccata cōmisit. Primum. qr supbiuit. Gñ.3. Erimus sicut dij: scientes bonū ⁊ malū. Scdm. qr hominez ꝯduxit ad peccatum sua ꝑsuasiōe. iō punitur quadruplici pena. Prima. qr eius corpus stat sine anima.80. diebus. Secūda. qr totidem priuabatur ab ingressu templi. Tertio. qr subiecta viro effecta est: quia superbiuit. Unde ad Colo.3. Mulieres subdite estote viris. Asculanus. Quella casa non mi piace doue la gallina canta: el gallo tace. Quarta pena: vt cum dolore pariat. Gen.3. In dolore

lore paries filios. Unde pꝫ prima. ¶ Questio scd'a. Quare maria ⁊ Joseph obtulerit in templo par turturum: ⁊ duos pullos colūbaꝝ: ⁊ nō agnū vt erat pceptū. Rideo: q2 illa oblatio agni erat diuitum. Maria erat paupcula lꝫ nobilis. ⁊ Joseph paup. Mat. 4. Nunqd ē filius fabri: Sed dicis. Ubi erāt thesauri magoꝝ: Rñdet Ber. ꝙ paupibus maria erogauit: talr ꝙ hodie oblationem paupeꝝ oportuit offerre. ¶ Questio tertia. Quare poti⁹ voluit offerri turtures ⁊ pullos colūbe: ꝙ̄ alia aialia: Rñdet Th. 3. p. q. 37. ar. 1. rōne sue significationis ⁊ ꝓprietatis. Turtur tres hꝫ ꝓprietates q̄ xpo conueniunt. Prima q2 est auis casta. Scd'a al' solitariū. Tertia auis loqx. Quo ad primā signat puritatē xpi. Quoad secūdam signat eius ꝯtemplationē. Christ⁹ solitarius aliqñ nauē ortū. mōtē. elegit ad ꝯtēplandū. Quoad tertiam signat eius predicationē. Colūba ꝟo est aial mansuetum ⁊ simplex: māsuetudinē ipsius xpi signat. Qr̄ nō par colūbaꝝ: sicut pulli queruntr: Respondet Th. vbi supra. Q2 est auis libidiosa: q̄ in sacrificio non debuit offerri. ¶ Questio quarta. Qr̄ candele portant̄ in manibus: Rñdeo ad ostendēdam ꝟginis puritatē. Aliqui eni audiētes virginem purificatam possent credere ipsam indiguisse purificatione. Igit̄ vt ostendat̄ ꝙ tota fuit purissima: ordinauit eccl'ia: vt luminosos cereos portēmus. Acsi ipso facto ecclesia dicat. O maria: non indiges purificatione: q2 tota splēdida es. ⁊ tota pulchra: sicut lumen huius candele. quas in manibus gestamus. De quo lumine Dam. Aue fulgens margarita: per quam venit mundo vita: christus sol iustitie.

¶ De Paucitate saluandorum.

Multi sunt vocati: pauci ꝟo electi. Mat. 22. ¶ Contremisseno le viscere humane, la lingua sacosta al palato: ogni humano igegno vene al manco: qñ la mēte humana vene a ꝯsiderare le parole horribile de xpo in euāgelio hodierno. Che molti sono chiamati e pochi electi. Scd'm doctores quadruplex est vocatio. Una per certū signū. i. per inspirationē. Scd'a per verbum viuum. i. predicatores. Tertia per infirmitates. Quarta per scripturas. Quid clamāt prophete. euangeliste. doctores: Uere illud apostoli. Impleamini agnitione voluntatis filij dei. Sed nolunt venire. Uñ Greg. papa super Mat. Ad fidē xpi pl'es veniūt: sꝫ ad celeste regnum pauci perducuntur. Ille. Quod ⁊ saluator affirmat in pabola illa Mat. 22. Ubi post parabolam intulit in fine euāgelij ꝟba assumpta. Multi inqt ⁊c̄. De qua saluandoꝝ paucitate tria videbimus.

¶ Primum. dī opinionis.
¶ Secundum. dī declarationis.
¶ Tertium. dī responsionis.

Primum dicitur ⁊c̄. Queritur dubium notabile in presenti. Qui sunt plures numero damnati: an salui: Circa hanc materiam: due sunt opiniones. Prima dicit ꝙ salui. Secūda ꝙ damnati. ¶ Prima opinio probat intentum suū triplici ratione.

¶ Primo. rōne inclinationis.
¶ Secundo. rōne reuelationis:
¶ Tertio. rōne electionis.

Primo ratione ⁊c̄. Una maxima est philosophi in. 2. Methaphy. In. 3. de anima. Unumquodqꝫ agens operatur ꝫm proprietatem sue nature. Ignis quia calidus: ido calefacit. Sol q2 lucidus illuminat. Lapis deorsuꝫ vadit: quia grauis est. In. 4. Eth. Unusquisqꝫ dirigit opera sua: ꝫm optimū eorum que sunt in ipso. Et Boetius. 4. de Conf. prosa. 4. Agit enim cuiusqꝫ natura: quod est proprium ei. Ad propositum. Si hoc agit creatura. a fortiori deus: qui est omnium creator: debet operari ꝫm ꝓprietatem sue nature. Quia vt habet phus 2. metha. Quod est causa aliorum vt sint talia: illud maxime est tale. Exempli gratia. Si calida est aqua: a fortiori ignis. Sꝫ que est natura dei: ⁊ eius inclinatio: Respondeo ꝙ est misericordia ⁊ clementia. In ps. 129. Apud dominū misericordia ⁊c̄. De peni. distin. 3. c. Multiplex. Misericordie domini nec mensuras ponere possumus: nec tempore diffinire. De peni. di. 1. c. Quia

diuinitatis natura. Diuinitatis natura cle
mens est ⁊ pia.22.q.4.c. Unusquisq;. Et
dist.39.c. Diaconi. Et.26.q.6.c. Si presby-
ter. Et. C. de nuptiis.l. Imperialis. Naz ita
credimus dei beniuolentiam ⁊ circa genus
humanum nimiam clementiam: quantum
nostre nature possibile ē: imitari. Et Pass.
2. Purgatorij.c.3.

Horribili furon li peccati mei.
Ma la bonta infinita ha si gran braccia.
Che prende cioche si riuolge alley.

Si igitur misericors. ergo inclinatur ad mi
serendum ſm naturam. Igitur plus debet
in pluribus misereri. Et per consequens
plures saluare: q̄z damnare. Et si quis dice
ret: ꝙ etiam inclinatur ad iustitiam. Res-
pondeo ꝙ magis ad misericordiam: q̄z ad
iustitiam inclinatur. Jacobi.2. Superexal
tat autem misericordia iudicium. Unde
Ric. in.4.dist.46. ar.2. Misericordia est
deo naturalior q̄z iustitia: quia r̄spicit boni
tatem sue nature: iustitia ꝓo respicit pecca
ta. Si est magis misericors: ergo plures sal
uabit q̄z damnabit. Et sic erunt ⁊c. Se-
cundo ratione ⁊c. Omnes electi qui ad pa
radisum habēt ire: fuerūt figurati in promis-
sionibus factis abrae a deo: vt sancta ca-
nit ecclesia. Signifer sanctus michael rep̄-
sentet eas in lucem sanctam: quam oliz ab.
pro. ⁊ se. e. Ad propositum. Semen abrae
fuit amplissimum. Geñ.12: Egredere de ter
ra tua. Et infra. Faciā te crescere in gentez
magnam. Et.13.c. Faciam semen tuum si-
cut puluerem terre. Siqs pōt hoīnz numera
re puluerē t̄re: semen q̄q; tuū numerare po
terit. Et.15. Anteq̄z abraam haberet filium
eduxit eum foras d. Suspice celum ⁊ nume
ra stellas. Incepit numerare. Una. doy. ⁊c.
O signor non possum. Cui dominus. Sic
erit semen tuum. Preterea Job.15. Nū
quid est numerus militum eius: q.d. non.
Et Dauid inducit filium loquentem patri
Dinumerabo eos: ⁊ super arenam multi.

Preterea Apoc.7. Uidi turbam magnā:
quam dinumerare nemo poterat. Et audi
ui numerum signatoruz.144. millia signa
ti. ex omni tribu filiorum israel. Ex tribu iu
da.12. ⁊c. Ex tribu Ruben.12. ⁊c. Ex tribu
Gad ⁊c. Ex tribu Aser ⁊c. Ex tribu Nep-
talim ⁊c. Ex tribu Manase ⁊c. Ex tribu
Simeō ⁊c. Ex tribu Leui. ⁊c. Ex tribu Isa
car ⁊c. Ex tribu Zabulon ⁊c. Ex tribu Jo-
seph ⁊c. Ex tribu Beniamin ⁊c. Ecce quā-
ta multitudo electorum. Et sic numerus ele-
ctorum erit maior. ¶ Tertio ratione ⁊c.
Deus est imutabilis. Mal.3. Ego deus et
non mutor. In.x. Metha. Deus est mouēs
omnia immobilis. Bona. in.p̄. di.8. Diuia
essentia est immutabilis. Boe. Stabilisq;
manens dans cuncta moueri. Ad proposi
tum. Aut deus omnes predestinauit. Aut
partem. Si omnes: ergo omnes saluabun-
tur. Quia vt dicit magister in.p°.c.4. Pre
destinatio est origo ⁊ fundamentum huma
ne salutis. Que sententia affirmatur per
Aug.23.q.4.c. Nabuchdonosor. Si vero
dixis. ꝙ non omnes predestinauit: sed solū
partem vnam. Uidetur hoc falsum aiunt
isti. Et ratio. Quia videretur ꝙ deus esset
personarum acceptor: quod est falsuz. Qr
vt dicitur Actu.x. In veritate comperi: qr
non est acceptor personarum deus. Sz vt
dicitur Sap̄.2. Equaliter est ei cura de om
bus: vt etiam dicitur.22.q.4.c. Sicut: Et
extra de prebendis ⁊ dignitatibus.c. Uene
rabilis. Et sic plures erant salui: q̄z damna
ti. Patet prima opinio.

¶ Secunda opinio est xp̄i: qui non potest
mentiri. Multi sunt vocati. Ad humilita-
tē. ad bona opa. Sed pauci sūt electi. Et sic
pz primū mysterium in presenti.

Secundū principale dicitur ⁊c. Po-
no hanc conclusionez ſm omnes do
ctores. Qd pauci sunt salui: respe-
ctu damnandorum. Que conclusio probat
qntuplicitur. Primo rōne. Secūdo auctori
tate. Tertio exemplo. Quarto figura. Qui
to experientia.

¶ Primo. rōne infidelitatis.
¶ Secundo. rōne malignitatis.
¶ Tertio. rōne deuiabilitatis.

Primo rōne ⁊c. Conclusio maxima est oī
um theologorum. Qd nullus saluari pōt:
nisi in fide catholica. Neq; vera: imo falsa
est illorum opinio qui dicunt vnūquēq; sal
uari posse in sua secta. Ad Heb.xi. Sine fi
de: īpossibile est placere deo. Eph.5. Una
fides. vnum baptisma. vna ecclesia. vnus
deus. Extra de sum. Tri. ⁊ fi. ca.c. Firmiter
Una est fidelium vniuersalis ecclesia: extra
quam

quã nullus omnino saluatur. Et.26.q.5.c. Epi. Qui rectam fidem non habet: hic non est eius sed illius in quem credit.i. diaboli. Et.24.q.i.c. Quoniam vetus. Supra petram: ecclesiam fundatam scio. Quicunqȝ extra hanc domum. agnum comederit. prophanus est. Et Mar. vlt. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit ꝛc. Et Athanasius. Quicunqȝ vult saluus esse: ante omnia opus est vt teneat catho. fi. Quã nisi q̃sqȝ integrã inuiolatãqȝ seruauerit absqȝ ꝛc. Et Th.22. q.4. Et in.3. di.23. ꝛ alij doctores idez tenẽt Nũceremus ergo in hoc loco multitudinez fidelium si possibile est: a principio mundi vsqȝ ad xp̃m: ꝛ videbimus ꝙ plures sunt imo fuerũt infideles: q̃ȝ fideles. Tempore abrae solus ipse erat cum familia sua q deum colebat: omnes alij quasi infiniti idolatre erãt. ꝛ omnes damnabantur. Preterea de centum millibus personis nullus ingressus est terram promissionis preter Josue ꝛ Caleph. vbiqȝ colabatur diabolus: aut sol. aut luna. excepto in iudea cum difficultate: vbi notus erat: iuxta illud Notus in iudea de⁹. Post xp̃i aduẽtũ: q̃ȝuis totus mundus audierit de xp̃o ꝛ multi credidissent: tñ pax durauit illa fides. Quia venit machometus qui quasi totũ mundũ a fide xp̃i deuiauit. Preterea iudei per mũdũ dispersi damnantur. q: non credunt. O qd dicaz de malis xp̃ianis. qui non habẽt veram fidem: peiores paganis ꝛ infidelibus. Non credunt anime imortalitatem. O pater: morto el corpo: morto lanima. O quis reuersus est a partibus illis? Quis vidit deum. aut paradisum? Negant aliam vitam. Facecia illius Januensis. nomie Roso. Hic fecit depingi in targeta sua christi imaginem ab vna parte: in derisionem fidei. Ab altera parte diabolum: ꝛ se in medio. cum breue di. Signor se tu non mi vuy costuy mene prega. Preterea tẽpore Facini cani. Cum quidam fratres conuẽtuales conquererentur: ꝙ sui milites sibi abstulissent tunicellas suas. Respondit. Nõ sũt de meis: quia simul ꝛ tunicas abstulissent: quia sic precepi eis. Unde ꝙ domini temporales faciunt tot strages: tot latrocinia pauperum. tot angarias ponunt? Q: non habent veram fidem cum non credant recipere penam acerbam pro suis demeritis. Unde ꝙ concubinarius tenet feminam? Usurarius res pauperum? Unde ꝙ mercator non facit iustitiam? Unde ꝙ homines non habent timorem dei? Uere q: non veri catholici. ꝛ fundati in fide. Et per consequens in sua infidelitate damnantur.

¶ Secundo ratione ꝛc. Tanta est hominum malignitas ꝙ non debemus mirari. si pauci saluantur. Clamat Jo. Totus mundus in maligno positus est. Scd̃m Egydiũ. Mundus diuiditur in.9. status qui omnes corrupti sunt. Et per consequens pauci salui. Primus est status prelatorum ꝛ clericorum: qui est plenus malignitate. Qui status adeo perfectus est. vt nulli liceat accedere nisi vocat⁹. Heb.5. Nec quisq̃ȝ sumat sibi honorem sed qui vocatur a deo: tanq̃ȝ Aaron. Antiquitus eligebantur prelati ad columbe signum: vt patet de Amb. De Augu. ꝛ alijs. C. de epis ꝛ clericis. l. Si quẽq̃ȝ. Non precio sed precib⁹ ordinetur antistes Uincentius li°.3. Speculi moralis d. A sãcto petro vsqȝ ad tempora Siluestri fuerũt 32. pape. qui per martyriuz fere omnes trãsierunt. Unde post Sixtuz: diu vacauit papatus: ꝛ nullus volebat assumere hoc onus ꝛ propter paupertatem. ꝛ propter mortem. Sed hodie per munera. per simonias igrediuntur ad euz. Unde Dañ. 19. inferni. Clamat contra hos.

O symon mago. o miseri sequaci
Che le cosse de dio. che di bontade.
Debeno esser spose ha voy rapaci.
Per oro ꝛ per argento adulterate.

Quid dicam de presbyteris curatis? Applica ad libitum. Quid de religiosibus? Uere defecit calor illorum primorum patrum. circa penitentias circa austeritatis. Conclude. Multi sunt ꝛc. Secundus status est dominorum temporaliuz: qui plenus est malignitate. Quia cum deberent esse patres ppl'i. iustitiam seruantes. causas pauperum defendentes. oppositũ agũt Quia dum li chioca dinari. Joan boca doro iustitia non habet locum. Uirgilius.3°. Eneidos. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Lucanus.3. Ferruz mortemqȝ timere Auri nescit amor. Uerificatur sententia. xi. q.3. c°. Pauper dum

non habet quod offerat:opprimitur.Et.xi.
q.3.c.Qui recte.Munera puertunt hoium
iudicia. Unde cqquerit dñs Isa.p°. Prin-
cipes tui infideles:socij fur.Ubi sunt que-
so iustitie paganorum: Iustitia Seleuci:
Bruti romani:Cõstãtini:Plures ergo dã
nant.Multi sunt. Tertius est stat⁹ no-
biliũ:malignitate plenus.Qui debent esse
mites.liberales.z modesti:que cdditiões fa
ciunt hoiem nobilem.Hiero.ad Celantiã.
Nobilitas sũma est apud deũ:clarere vtu-
tibus.Peto a te o Seneso.Quis dr nobi-
lis:Qui hz aurũ:Possessiones:Pulchraz
mulierem:Uere nõ.sed sola virtus que ho
minẽ honore dignum facit.In.4°.eth.Ho
nor ẽ exhibitio reuerẽtie:in testimoniũ vir
tutis.Sz hodie:sunt miseri.mendaces.vsu
rarij.inhonesti.superbi.pomposi.piu la spe
sa che lintrata.Quod cdtra Dantes.x.Pur
gatorij.
O superbi christiani:miseri:lassi.
Che della vista z della mente infirmi.
Fidanza hauete ne ritrosi passi.
Non va corgeti voy:che noi sian vermi:
Et apostolus.Precipe diuitibus huius se-
culi nõ supbe agere.Et cdtra mulieres pom
posas:q̃ valde peccãt.De istis.Multi sunt
vocati zc̃. Quartus status est coniuga-
torũ.Qui fidẽ pacẽq3 inuicem debent fua-
re.z cũ omni timore dñi.Exemplũ mulieris:
que coequebat.s.Patricio in gloria pp fi-
dem thori z pacem cũ viro.Sed hodie non
est fides.nõ pax.q2 sunt mali:sõ z filij ptici-
pant.De his Multi sũt vocati zc̃. Qui
tus est viduarũ.q̃ debent esse deuote.eccle-
siã visitãtes.De qbus.p.Thim.5.Uiduas
honora:q̃ vere vidue sunt.Sz hodie sũt va
gabũde.Multi sunt zc̃. Sextus vginũ.
Ubi sunt:O quot gaunelli.O quot filij in
latrinis.O quot ad hospitale in nocte de-
feruntur. Septimus est mercatorũ.q de-
bent ẽẽ veraces:non iurare:vel periurare.
Quod xp̃s docet Mat.5.Sit sermo vr̃:est
est:non nõ.Sed hodie mille piuria.Al cor
po.al sangue.Contra xp̃s Mat.6.Nolite
iurare oio.neq3 per celũ.neq3 p terraz.neq3
per caput.Et vt dicit Th.in quolibet.Per
iurium grauius est homicidio. Octauus
est artificum.Qui artes suas corrumpunt.
Sed puniuntur dũ fallunt alios:artes eos
fallunt.O pr:artes nihil valẽt.Sanii pche:
Quia cõmittis in ea mille frande.Ose.9.
Area z torcular nõ pascet eos:vinũ mẽtie
tur eis. Nonus est pauperũ.Qui equi-
perari volunt ciuibus.Non agnoscit plus
vxor rustici:z ciuis.Et rusticus vult defer-
re caputium cũ veluto.Uade ad custodiẽ
dũ pecora.Multi sunt ergo vocati zc̃.Un-
de pz secũda rõ.¶Tertio rõe zc̃.Cõclusio
est phi.2.eth.Uirtus i medio csistit:z vsat
circa difficile.Exẽpli grã.De sagitta ad
signuz.Nam ctingere punctum siue centrũ
est difficile.Recedere aũt a medio est faci-
le:vt pz in sagittantibus ad signum.Ad p-
positum.Uirtuose agere csistit in attingen
do mediũ:q est difficile.Recedere aũt ab
hoc medio est facile.In.2°.eth.Difficile ẽ
esse bonũ.In eodẽ.Malũ est facile:bonum
vo difficile.Ideo Hiero.aduersus vigilan
tium.Rara est vtus:nec a pluribus appe-
titur.Oui.li°.2°.de ponto.Nec facile inue-
nies millibus vnũ.Uirtutem pcij qui
putet esse sui.Cũ ergo sint plures vitiosi:q̃
virtuosi.Ideo plures erunt dãnati:q̃ sal-
ui.Uerte te ad crucifixum.O dñe deus.q̃
vadunt luxuriosi.auari.superbi.blassema-
tores.periuri:Clama.Ad infernum.Quo
vadunt plati mali.epi.cardinales.d grege
non curantes sed de canibus:Ad infernũ.
Quo vadũt monachi mali:male viuẽtes:
Ad infernũ.Quo incãtatores:Quo nigro
mantes:Ad infernum.Quo vadũt tot ad
uocati.procuratores.notarij:Ad infernuz.
Quo tot mercatores.artifices.laborato-
res:Quo tot mulieres vane.luxuriose.car
nales:Quo vadunt tot ignorantes:quorũ
plenus est mundus:Que ignorantia.nõ ex
cusat fm Th.i.2.q.76.Et Alex.in.3.p.sũ.
Et dis.20.c.Si decreta.Ignorantia crassa
z supina neminem excusat.Nõne est maior
numerus ignorantiũ:q̃ scientiuz:O pater
sic.Ergo multi sunt vocati:pau zc̃. Prete
rea ciues mei:sancta ecclesia tenet.q nullus
in mortali decedens intrabit eternam vitã.
etiam si christianus sit.Sed quis est hic:et
laudabimus eum:Quis hodie est alienus
a christo domino:Uere est christianus qui
non facit opera.z nomen christianitatis fal
so sibi vsurpat.Quod cõtra Amb.22.q.5.
c°.Cauete.Mendacium namq3 est christia
num

num se dicere. ⁊ opera christi non facere. Il
le. E per charita: dicite mihi. Quid sonat
hoc nomen dignū? Quid significat? Audi-
te queso. capitulum illud Cum venisset: ex-
tra de sacra vnctione. A xp̄o christiani di-
cuntur. Et Aug. li°. 4. de doctrina christia-
na. Ex sacramento vnctionis: vocabulū om
nium xp̄ianorum discendit ⁊ nomē. Quod
nomen ille frustra sortitur: qui xp̄z minime
imitatꝰ. Ille. Turba teipsum. Si christiani
nūcupamur: cur non erubescimus: omni ti-
more dei postposito in tot facinora viuere?
Non est amplius verecundia: tenere femi-
nam. vsuras dare. odia tenere. Cur non cō-
cordant facta cum noīe? Quia vt dicitꝰ. xīj.
q. i. Clericus. Et extra de prebēdis ⁊ dig. c.
Cum ſm apl'm. Et Insti. de donationibus.
§. Est ⁊ aliud. In Autētico de defensoribꝰ
ciuitatū: in principio. Noīa debent esse cō-
sona rebus. quibus imponuntur. Sed iple
tum est apostoli v̄bū. Ad Titū. 2°. Confi
tentur se nosce dm̄: factis aūt negant. Sed
audite auribus cordis xp̄m Mat. 7. Non
oīs qui dic̄ mihi dn̄e dn̄e. intrabit in regnū
celorū: sed qui facit voluntatem p̄ris mei.
Sed quis est q faciat eius voluntatē? Pau
ci sunt in q̄libet statu. ⁊ gradu. Immo ma
le viuunt. v̄tutes fugiunt. vitia amplectun
tur. Et sic multi sunt vocati: pauci vero ele
cti. Unde pꝫ ratio. ¶ Secūdo auctoritate.
Augu. li°. 2°. de Ci. dei. Plures hoīes cur-
runt in penas: q̄ȝ in gl'iam. Et in. 21. idem af
firmat. Et in li° de vero cultu. Arbitror eni
tres mundi partes esse dānandas. eo q̄ in
ipsis regnant infideles. De quarta aūt: qd
dicam nescio: nisi q̄ Joannes dicit. Totus
mūdus in maligno positus est. Ille. Prat-
tica in v̄bo in maligno positus est. Quis si
ne horrore cogitare queat. quantum hodie
abundauit iniquitas in fide? Illam perse-
quuntur fideles. Non erubescunt publice
fornicari. adulterari. O quot mala fiūt. Et
Greg. super Mat. Ad fideꝫ plures venīūt:
sed ad celeste regnum pauci perducuntur.
Asculanus libro. 4. c. 3.
Son molti chiamati e pochi electi.
Ad consegui le virtute tante
Et contemplar gli diuin conspecti.
Idem affirmat Joannes de lignago. Et
Zabarella in Cle. de sū. Tri. ⁊ fide catho.

¶ Tertio probatur figura. Judicum. 7. de
Gedeone. Cum pugnaret contra madiani
tas: ⁊ secum haberet. 32. mille viros. Dixit
illi dominus. Multus populus tecum est.
Unde licentiauit ex eis. 22. millia. ⁊ remā-
serūt. x. millia. Cui dominus. Adhuc popu
lus est multus: duc eos ad flumen: ⁊ ibi p̄-
babis viros aptos ad pugnā. Qui aquam
biberint in flumine vt canes: eos sepabis
ab alia parte vt aptos. Qui autem curua
tis genibus biberit. separabis eos ab alia
parte: vt ineptos. Fuit aūt numerus eorū
qui aquā biberunt manus proicientes ad
os. 300. viri. reliqua multitudo remissa est.
⁊ sic pauciores fuerunt electi. Moraliter.
Pauci sunt qui sint apti ad bellum sp̄iale
contra vitia. Quia plus se curuāt in pecca
tis. Quidam vincuntur vitio gulle. Quidā
vitio superbie. Et ita pauciores erūt salui:
q̄ȝ damnati. ¶ Quarto p̄batur exemplis.
Primo sacre scripture. In veteri testamen
to Gen. 7. Tempore diluuij. 8. aīe vtriusq̄
sexus sunt saluate in archa. ex tot millibus
personaꝝ. Preterea Gn̄. 19. Ex Gomorra
⁊ Sodoma. solus Loth cum vxore sua sal-
uati sunt. omnes alij sunt igne cōsumpti p̄
peccatum sodomie. Preterea Numeri. 51.
inuenies q̄ ex centuꝫ millibus exceptis par
uulis ⁊ mulieribus. nemo illorum a. 20. an
nis ⁊ supra: excepto Josue ⁊ Caleph: intra
uerunt terraꝫ p̄missionis. Que terra signat
vitam beatam. De qua p̄s. Portio mea do
mine sit in terra viuentiū. Secundo exē
plo sanctorum. Ber. post dies. 15. sui obitus
apparuit cuidam monacho. cui inter alia i
terroganti: si difficile esset saluari vt scriptu
ra testatur. Respondit q̄ veruꝫ erat. Et in-
tulit. Eadem die qua ex hac vita migraui.
43000. hominum recesserunt. Et ego solus
cum quodam heremita vitam celestem in-
trauimus. Et quidam bonus secularis. pe-
nas purgatorias saluandus intrauit. Alij
autem a casa calda. Preterea quidaꝫ mo
nachus lugdunensis: qui fuerat in heremo:
per annos tres in maxima penitentia: post
mortem apparuit ep̄o ciuitatis lugduni d.
Ah ah iustitia dei: q̄ȝ terribilis es. Et mi-
rans episcopus admirauit istū d. Quis es?
Qui respondit. O Joannes age penitētiā:
grandis tibi restat via. Eodem die quo ego

decessi ex hac vita recesserunt. 8. millia aie. que omnes sūt damnate. exceptis quinq̃. Duo eternam gloriā: ⁊ tres purgatoriū intrauerunt. Et quid miruʒ: si tot damnātur: cum totus mundus sit plenus laqueis: Unē sanctus Antonius raptus in spū: vidit totum mundū plenum laqueis. Et flens clamauit. O dñe quis euadet tot laqueos: Respōdit ei dñs. Sola humilitas Antoni. Sed pauci illā sequunt. Unde patet quomodo ⁊c. Unē Her. Recessit custodia a prelatis. deuotio a religiosis. reuerētia a subditis. consiliū a senibus. lex a sacerdotibus. iustitia a rectoribus. eqtas a iudicibus. charitas a ciuibus. veritas a mercatorib⁹. charitas a mundo. Ille. Unde pʒ ⁊c.

Tertium dicitur ⁊c. Ubi rūdendum est argumentis factis. Ad pmū. Respondeo. q̄ verum est de diuina misericordia: sed peccator indignum se fac. Exemplū de sole. de igne. de pane. Que etsi agant suos effectus: non tñ in oēs nisi i dispositos. ⁊ ad recipienduʒ aptos. Peccatores vero reddunt se ineptos: cū opere ei resistant. Ad secundū. q̄ de electis ⁊ dānatis: est loqui dupliciter. Aut absolute ⁊ simpliciter. Aut cōpatiue. Si pmo modo: sic electoꝝ numerus est magnus. imo quasi infinitus. O quot pr̄iarce. quot prophete. q̊t martyres. Ubi dicit Hierony. q̄ posset fieri quotidie festum quinq̃ millia martyruʒ. Et sic auctōrītates ⁊ rōnes supra adducte habent intelligi. Que dicunt numeruʒ electorum esse magnum: est veruʒ simplr. Aut loquimur 2° modo cōpatiue. Sic dico: q̄ electi sunt pauci: si boni malis cōpentur. Quod probo exemplis. Accipe pugillum arene in manibus a littore maris: absolute grana arene sunt magna ⁊ innumerabilia. Sʒ cōpando illis que sunt in littore maris: dicūtur pauca. Sic est de electis. Multi sunt electi absolute: sed in cōpatione dānatorū sunt pauci. Ideo deus absolute loquendo dixit ad Abraā. q̄ semen suū multiplicaret sicut puluerem ⁊ stellas celi: simpliciter loquēdo nō comparatiue. Ita pauci sunt boni: vt possint stare in pugillo dei. Sap. 3. Iustorum anime: in manu dei sūt.

Ad tertium. q̄ vult oēs ⁊c. Bona. in. p°. di. 46. ar. i. Et Th. in. i. dis. penul. Quod duplex est voluntas. Antecedens ⁊ consequns. De prima vult omnes saluos fieri. Qr ad hunc fineʒ hominem creat. ⁊ dat ei naturā capacem. liberum arbitrium. documenta salutis. vt posset procurare suam saluteʒ. Secunda consequens: quoad hanc non vult. Exemplum de mercatore. qui filium adoptat in suum ⁊ ei cōmunicat omnes libros apothece. ⁊ omnia bona in manibus. quibus possit mercantiam perficere. Uult hic mercator q̄ filius sit bonus. Sed post multos annos: iste dissipat omnia sua bona: Quid facit mercator: super furcaʒ suspendit. ⁊ ei perdit omnem amorem. Ad propositum. Ita deus de prima voluntate vult omnes saluos fieri. Sed non saluantur. qr faciunt omnia mala. Quoad hanc voluntatem eos dānat. Unde patet: q̄ multi sunt vocati: pauci vero electi. In fine exemplum patris. p. Dominici qui a pluribus visitatus. Dic nobis inquiunt verbuʒ salutis pater. Cum lachrymis respondit. Homo semper stet in timore domini. Quia vane esset creatus: si postea damnaretur. Igitur multi sunt ⁊c.

¶ In sermone flagellis dei.

VEnit ira dei in filios diffidentie. Ephesios. 5. ¶ Tanta est dignitas ⁊ excellentia veritatis: q̄ secundum omnium theologoꝝ sentētiam precipue Tho. in. 4. di. ; nunquam debet pretermitti: etiam si forte aliqui egre ferāt. Unde Augu. li° de li° ar. ⁊ ponit extra de re. iu. in. 6. Si de veritate scandalum nascitur: tutius scandalū nasci permittitur q̄ʒ veritas relinquatur. Et philosophus. i°. eth. Sanctum est prehonorare veritatem. i. super omnia veritatem. Non immerito. Quia non ē aliquid ita dignū: sicut veritas. Unde. 2. Hesdre. 4. Forte vinum. fortis rex. fortis mulier: sed super omnia veritas vincit. Ideo Aug. ad Hieronymum. Incomparabiliter pulchrior ē veritas christianorum: q̄ʒ Helena grecorum. Ideo philosophus. i°. eth. Duobus existētibus

tibus amicis: sanctum est honorare veritatem. De qua nuncianda Isaie. 60. Super montem excelsum. ascende tu qui euangelizas syon. Exalta in fortitudine vocem tuam qui euangelizas hierusalez: exalta noli timere. Et. 1. Tim. 4. Argue increpa obsecra ⁊c̃. Cū igit᷑ in presentiarū mihi p̄dicandi sit officiū concessum: opus est obedire voci diuine. ac aperire scelera populi huius vrbis. N. Et mala que pro ipsis sceleribus a iusto iudice prouenient cito: nisi conuertantur. Iaz pluribus diebus laboraui. clamaui. minas ex parte dei p̄dixi. ac ventura flagella: tamen modicam video emēdationem. Nunc autez magis clare ⁊ aperte de flagellis in cōmuni sermonem habere institui. De quibus tria videbimus myst.

Primum. dicitur opinionis.

Secundum. dicitur inductionis.

Tertium. dicitur remediationis.

Primum. dicitur ⁊c̃. Utrum mala que veniūt in presenti vita. fames. pestis. caristia. infirmitates. ⁊ huiusmodi sint a deo: Circa hoc triplex ē opinio. Una dicit q̄ est demon horū malorum causa. Hec opinio fuit manicheorum. De quibus. 24. q. 3. c. Quidam autem heretici. Ratio illorum est: q2 ponebant duo principia: vt etiam posuit Parmenides ⁊ Symonides. Bonum ⁊ malum. Malum principium: dicebant esse diabolū. De quo Io. 14. Uenit enim princeps mundi huius ⁊c̃. a quo dicebant omnia eē mala: scilicet pestes. penurias. ⁊c̃. De bono principio deo. dicebant se non intromittere. Secunda opio quorūdam phoꝝ: qui credebant oia ista venire ab influentia corpoꝝ celestium. Quia vt dicit phs. p°. metauroꝝ. A v̄tute superiori reguntur ista inferiora. Et in lib. de regimine p̄ncipū. Inferiora a supiorib⁹ regunt᷑. Corruptio aeris dicebāt q̄ inducit pestez. ⁊ alia mala i p̄nti. Tertia opio q̄ erat deus. Q2 vt dr̄ Eccli. xi. Bona ⁊ mala vita ⁊ mors: pauptas ⁊ honestas: a deo sūt Igitur dicebant oia mala esse a deo altissimo. Rn̄det Th. 1. p. q. 19. a. 2°. In. 1. 2. q. 79. Et Bon. in. 2°. dis. 33. Q8 triplex est maluz.

Primum. est culpe.

Secundum. est pene.

Tertium. est damni.

De malo culpe. deus nō est cā mali. q2 non est cā peccati: sed nr̄a volūtas: imo clamat homini. Eccli. 21. Quasi a facie colubri fuge pcm̄. Et hoc dedit liberū arbitrium hoi. Eccli. 15. Deus ab initio ꝯstituit hoiez. ⁊ cōstituit eū in manu ꝯsilij sui. Un̄ nō est causa peccati. ⁊ mali culpe. Scd̄m malū est dāni. Ut Iob cui deus abstulit omnia bona.

Tertiū est maluz pene. Et sic deus est cā oīuz maloꝝ: q̄ fiūt in p̄nti vita. Infirmitatꝭ. caristie. pestilētie. ⁊c̃. Amos. 3°. Si est malū in ciuitate. q̄d dn̄s nō fecerit. Et Isa. 45. Ego dn̄s ⁊ nō est alter: formās lucē ⁊ creans tenebras: faciēs pacē ⁊ creās malum. Et hoc de malo pene. Quis ꝯducit infirmitates: Quis pestes: Quis carestias: Quis bella: Uere deus. Q8 q̄dē fac̄ duplici rōē.

Primo. ratione punitionis.

Secundo. ratione transgressionis.

Primo punitiōis. vt mala q̄ fiūt puniāt. Q2 vt dr̄ in. l. Uulnerat⁹. ff. ad. l. aqliā. Delicta nō debēt remanere ipunita. Et rō ē. Q2 vt dr̄. C. de furtis. l. Sigs. Impunitas delicti: inuitat hoies ad malignādū. Un̄ o Siena tot mala. tot latrocinia. tot homicidia: Occidit᷑ hō: ⁊ adhuc malefactor stat i termis p̄ſe sine pauore: q2 nō ē iustitia. Et vt dic̄ Aug. li°. 4. 8 Ci. c. 4. Remota vniq̄ iustitia: q̄d aliud sūt regna: nisi apta latrocinia: Un̄ qn̄ vides aliquē suspēdi aut decapitari: nō doleas s3 potius gaudeas. Q2 iustitia h3 locū. Hiero. Nō est crudelitas p deo pietas. s. malos punire. Et Boe. li°. 4. 8 ꝯso. Punire malos iustū est: s3 ipos euadere impunitos iniustū. Un̄ Alex. mag. faciebat honorē furce. dicēs eē la madre dela iustitia. Ex h° dic̄ Aug. li° de Ci. dei q̄ ipium romanoꝝ fuit dilatatū sr̄ oēs mūdi monarchias. pp iustitiaz q̄ in romanis regnabat. Et qr̄ tandē ad nihilū deuenit: Q2 defecit in eis iustitia. S3 hodie nō inuenit᷑ in t̄ra. Un̄ bn̄ clamat Io. 1°. Io. 3. Tot⁹ mūdus i maligno posit⁹ ē. El ſi ſo may piu catiuo: ch al p̄nte. ⁊ segregato dal amor 8 dio ⁊ prio: vt nūc ē. Primo dei. Antiqtus hoies erant calidi 8 amore dei. Qn̄ ibant dormitū orabāt genibus flexis: pp pericula iminentia i morte. vz: pr̄ nr̄. De q̄ Mat. 6. Cuz oratis: dicite. Pr̄ nr̄ ⁊c̃. Et Credo. De quo de ꝯse. dis. 4. c. Uos ante oia symboluz dicatis. Et Aue maria. cum signo crucis in fronte cum filijs suis. De qua Chrisosto. Crux est ad

uersus demones victoria. De mane ibant
primo ad missam. Qr Mat. 7. Primũ quē
rite regnum dei. Et sicut vis corpus reficia
re quotidie. ita aiam cibo spũali misse. Qr
illa die non potes male capitare. Modo
autem non sic: imo vt bestie dormituz eunt.
absq; oratione ꝛ cruce. Ad missas non va
dunt. Tantuz in festis. Et adhuc habēt cor
ad mūdi negocia. Quod contra di Dis. i.
c. Quando stamus ad orationē fratres ca
rissimi insistere ꝛ inuigilare ad preces toto
corde debem⁹. Cogitatio tūc carnalis ho
minis ꝛ secularis abscebat. Murmurāt cō
tra sacerdotē: esse prolixum in missa. Non
sic fuit Mediolani tpe. s. Ambro. Qui ad
altare in missa per tres horas raptus fuit: ꝛ
interfuit exequiis sci Martini: ppl's stetit
deuote. Pretera diebus festiuis stabant
ad vesperas. ad completoriũ. ad diuia offi
cia. Modo aũt sup apothecas. p plateas.
soto lolmo. vbi aliqui zoga a tauoli. alcuni
a triũphi. in ūbis inutilibus ꝛ inhonestis.
Contra xps Math. 12. De oi verbo ocioso
qd locuti fuerint hoies: reddēt ꝛc. Audiũt
mala de primo. In. 2. Metha. Cōmē. dic.
Cōsuetudo audiēdi fabulas magnũ impe
dimentũ est in cognitiōe ūitatis. Prete
rea antiqtus ieiunabāt cũ familia: aplorꝫ
vigilias. ꝛ aliorꝫ sanctorꝫ de precepto. Mo
do non. E sene fano bese. O pi nō possum
dormire. El tocha a fratri e preti. Et pur si
ieiunant: in sero collatio cardinalis. Ex hoc
veniũt libidines. Prouer. 29. Qui delica
te nutrit ūuũ suum: postea sentiet eũ cōtu
macē. Preterea ūuabant festa: put dici
tur Exo. 20. Op⁹ seruile non facietis in eo
Et. C. de feriis. l. Dies festos. Dies festos.
dies maiestati altissime dedicatos. nullis
volumus voluptatibus occupari: nec vllis
exactionũ vexatōib⁹ pphanari. Dnicũ diē
semp honorabilē decernimus venerānduz
vt a cũctis executiōibus excusef. Mō aũt
nihil. Mulieres laborant vsq; ad tertiaz ꝛ
quartā horā noctis. ꝛ artifices sili. Pre
terea ꝯfitebantur oi pascate: vt xpian⁹ de
bet facere. De ꝯse. di. 2. c. Seculares qui in
pasca nō cōicauerint: catholici nō credanf:
nec iter catholicos hēanf. Ille. Mō aũt o
ꝗt sũt q iā p. x. ānos stant sine cōione. Uñ
in amore dei totalr sono machati. Scdo
in amore primi. Antiqtus si mercator vel
alius. venisset ad paupertatē: alij eum iuua
bāt. Qr vt dic phs. 2. Poli. Amicis auxilia
ri: delectabilissimũ est. Et ei ꝯdolebant. In
2. Rhe. Amicus gaudet bonis amici ꝛ con
dolet tristibus amici sui: iuxta illud Flere
cũ flētibus. Modo nō sic. imo gaudēt. O
lassa nũc: qr nũc de⁹ lo castiga. Preterea
antiqtus si hō vēdebat domũ. res. vineaz:
amici ipsi pecũias mutuabāt. Mō aũt: si
paup venit ad diuitē: mutuat pecũias cũ
vsuris. O lupone: video te. Preterea an
tiqtus. qñ diues videbat viduā. puellā: pe
tebat a pře qr nō maritabāt eā. Rñdētes
ppter iopiā: dabāt eis pecũias ꝛ moduz.
Modo autem querũt eas p vitio carnis.
Mittũt ambassiatores ꝛ lenones. Prete
rea antiqtus: erāt hoies benigni. charitati
ui. largi. liberales. nō tenaces. Qr vt dicit
phs. 3. Eth. Amicitia ē melior diuitijs. Nũc
nō curāt de amicis: sed solũ vt ꝯgregēt di
uitias. Preterea mercatores olim vēde
bant sine fraude. ꝛ sine vsura ad tps. Mō
aũt cũ mille rapine. Ex hoc mittit deus fla
gella. Uñ. 16. q. i. c. Reuertimini. Si qñ fa
mes ꝛ penuria. ꝛ rerꝫ oium egestas oppri
mit mũdũ: sciamus hoc ex ira dei descende
re. Preterea Auēzoar medicus. Pestis
ingt ꝯtingit: qr dñs mandat eā ad hoium
punitionē. Auicēna. x. metha. Intēdas dis
positionē oiuz rerũ q̄ pueniũt. Et credo q
deus dederit pestē. de flagellis diuinis que
descēdunt sup ciuitates flagitiosorꝫ. Se
cũdo rōne ꝛc. In ps. Propter irā inimico
rũ distuli. Cur luciferum de empyreo: Cur
Adam de terrestri paradiso: Cur diluuiuz
i terra: Cur sulphur sup sodomā: Cur. 70.
peste de pplo Dd mortui sũt: Cur de Se
nacherib. 189. millia ꝛc: Uere ppter pctā.
Uñ ē q dñs punit Italiā: Ciuitatē vnaz:
ꝛc: Propter pcā. q̄ ibi regnāt. Uñ pz pmũ.
Ecundum dicitur ꝛc. Que sunt illa
s peccata: que deum inducunt ad fla
gella: Ser.
¶ Primũ. ē mādatorꝫ diuinorꝫ trāsgressio.
¶ Scdm. ē diuini ūbi despectio.
¶ Tertiũ. ē vitij carnalis abhominatio.
¶ Quartũ. ē pauperuz ꝛ orphanorꝫ oppssio.
¶ Quintũ. ē primi nostri odiatio.
¶ Sextum. ē malorum imprecatio.

¶ Primũ est ⁊c̃. Qñ non seruantur diuina
precepta. Deut. 28. Si nolueris audire vo-
cẽ dñi dei tui: vt custodias ⁊ facias oĩa mã
data eius ⁊ cerimonias quas ego precipio
tibi hodie: venient super te oẽs maledictio
nes iste ⁊ apprehendent te. Maledict⁹ eris
in ciuitate, maledictus in agro. Maledcm̃
horreũ tuum: ⁊ maledicte relique tue. Male
dictus fructus ventris tui: ⁊ fructus terre
tue. armenta boũ tuorum: ⁊ greges ouium
tuaꝝ. Maledictus eris ingrediens: ⁊ ma-
ledictus egrediens. Qđ ita factuꝫ est. Fa-
ctus fuit seruus in egypto: quadringentꝭ an
nis sub Pharaone. Postea seruus i Eglon
sub rege Moab. 18. annis. Postea seruus i
Babilonia. 70. ãnis sub Nabocodonosor.
sed ex pietate libarati fuere per Hesdram
⁊ Zorobabel. Uideamus nũc si diuina p̃ce-
pta seruantur: in hac vestra terra. Uere nõ
sed plus obeditur demoni q̃ꝫ deo. Clamat
deus hoĩ. Non habebis deos alienos: ⁊ de
mon dicit. Sint tibi dĳ tui bona tẽporalia.
que magis ea q̃ꝫ deum diligas. Unde facit
ea suũ paradisum. Clamat deus. Non assu
mes nomẽ dei tui in vanũ. Et demon dicit.
Sis piurus. blassfema sepius. Maledic no-
men dei. ⁊ sanctoꝝ. In cantilenis inuolue
nomen dei ⁊c̃. Clamat deus. Sabbata san
ctifices. Et demon. In diebus festiuis nul-
la sit in te memoria dei. nulla recordatio sa
lutis tue. fuge ecclesiasꝭ officia. Clamat de⁹.
Honora p̃rem tuũm ⁊ matrẽ tuam. Et de-
mon: sis eis infestus. verbera. vitupa. Cla-
mat deus. Non occides. Et demon: iniuriã
noli sufferre. Clamat deus. Non mechabe
ris. Et demon: nõ erubescas adulterari. Cla
mat deus. Nõ furtum facies. Et demõ: rape
depredare. sgrafigna. Clamat. Non falsum
testimoniũ dices. Nõ concupisces rem pro
ximi tui. ⁊ vxorem ⁊c̃. ¶ Scđm peccatũ ⁊c̃.
Jere. 29. Hec dicit dñs deus exercituũ. Ec-
ce ego mittã in eis glagiuꝫ ⁊ famẽ: ⁊ pestẽ.
Et persequar eos in gladio. ⁊ fame. ⁊ peste.
Et per che dio: Quia nõ audierunt verba
mea. que misi ad eos per seruos meos. Il-
le. Ubi sunt qui audiunt diuina: Pauci q-
dem. O quot plures remanent a missa. O
quot plures vadunt ad solac iuꝫ: nec vacãt
diuinis. Alĳ ad tabernas. Alĳ ad chorizan
dum. O pater scriptum est. Interpone tuis
⁊c̃. Utiq̃ꝫ cõpagno. Sꝫ tñ nõ dimissis diuisi
Jõ pp̱ hoc: veniunt flagella diuina. Augu.
Oẽ genus xp̃ianoꝝ p̃cepta vite accepit: q̃ si
ab oib⁹ seruarent: nulla i terris eẽnt mala.
¶ Tertium est ⁊c̃. In Autentica: vt non lu
xurientur contra naturaꝫ. col. 6. Propter ta
lia eniꝫ delicta. s. luxurie. sodomie ⁊c̃. fames
⁊ pestilentie ⁊ terremotus fiunt. Ex hoc mi-
sit diluuium in terra Gen. 8. Ex hoc sup so-
domam ⁊ gomorram: igneꝫ ⁊ sulphur pluit
Gene. 18. Et Gene. 13. dicitur q̃ dominus a
brae apparuit. ⁊ indicauit interitum ciuita
tum sodome ⁊ gomorre propter luxuriaꝫ il
lorum. Abraam nolens videre tantũ exter
minium dixit ad dominum. Nunquid per-
des iustum cum impĳs: Si fuerint iusti in
ciuitate peribunt simul: ⁊ non parces illis:
Cui dominus. Si inuenero in sodomis qn
quaginta viros bonos: parcam eis. Iterũ
orauit pro quadraginta. Iteruꝫ pro trigin
ta. Iterum pro deceꝫ. Unde ciuitas euersa
est: propter vniuersalem continuationem.
Et Loth solus cũ vxore: sunt boni inuenti.
Que vxor retrospiciens: conuersa est in sa-
lis statuam. O quot luxurie. O quot sodo-
mie. O quot fornicationes. Clamãt latrine
latibula vbi sũt pueri suffocati. Unde Eze.
33. Hec dicit dominus exercituũ. Oculos ve
stros leuatis ad immundicias vestras: ⁊ fe
cistis omnes abhominationes vestras. Et
vnusquisq̃ꝫ vxorẽ proximi sui polluit. Sed
viuo ego dicit dñs. Quia dabo terrã hanc
in solitudinem ⁊ in desertum. Ille. Fugies
in siluas cum filĳs propter pestẽ. ¶ Quar-
tum dr̃ ⁊c̃. Quando pauperes oltrizantur.
orphani. pupilli. Ex hoc ira dei p̃pe est. Exo
di. 22. Uidue ⁊ pupillo nõ nocebitis. Si le
seritis eos clamabunt ad me. ⁊ ego exaudi
am clamorem illorũ: ⁊ percutiam vos gla-
dio. Ille. Opprimuntur hodie: quia paup
cule sunt. Et vt dicitur. xi. q. 3. c. Pauper dũ
non habet quod offerat: non solũ audiri cõ
temnitur. sed ẽt contra veritatem opprimi
tur. Cito violatur auro iustitia. Ille. Uis o
compagno vincere lites: Unge man⁹ iudi-
cis: ex q̃ vnctiõe veritas opprimitur. xi. q. 3.
c°. Qui recte. Acceptatio mũeꝝ: preuarica
tio est veritatis. Et Deu. 16. Munera per-
uertunt ꝟba iustoꝝ. Oui. de arte.
Munera crede mihi. capiũt hoiesq̃ꝫ deosq̃ꝫ;

Gene.32. Placabo eũ muneribus: ⁊ ꝓpiti
abitur mihi. Ad vos clamo o iudices. o pre
tores. audite quid per Isaiam dicitur Isa.
1°. Principes tui infideles: socij furũ. Dili
gunt munera: sequuntur retributiões. Pu
pillo non iudicant: ⁊ cã vidue non ingredi
tur ad eos. Ille. De rege Cambise q fuit fi
lius Cyri regis Persaꝝ. Cũ regnum patris
obtinuisset. ⁊ deprehendisset q̃ndam suum
iudicem iniuste iudicasse propter munus ꝑ
tis contrarie: iussit eũ viuum excoriari ⁊ fi
liũ eius loco substituit: vt filius memor sup
plicij. timeret iniuste iudicare. Et Vale. li°.
5.c.8. de Manlio Torquato: q filium suum
decimum Syllanum noie indignũ a domo
sua abdicauit. eo q2 quendam iniuste sentẽ
tiauit. propter munera. Unde filius ex tri
stitia priuationis se suspendit: cuius exequis
nec pater interesse voluit. O iudices nota
te bene. Unde ßm sententiam Alber. quin
q3 sunt necessaria in oi bõa ciuitate: aliter
bisogna la vada afracasso. Primo. bonus
pater spiritualis. s. eps. 2°. bonus magister
scolarium: q paruulos instruat. 3°. medic⁹
materialis. 4°. apothecarius. 5°. bonus
pretor. Quia vt dicit philosophus li° de re
gimine principum. Tunc solent homines ti
mere regem: qñ vident ipsum timere deũ.
Unde patet quartum. ℂ Quintum pctm̃
⁊c. Quando ciues odiunt se inuicẽ: prope
est flagellum dei. Unde dominus Leui. 19.
Non stabis contra sanguinem proximi tui.
Exo. 23. Si videris asinũ odientis te iacere
sub onere: nõ ptransibis. sed subleuabis cũ
eo. Qñ ciuitates sunt diuise: a deo flagellã
tur. Deut. 28. Adiunget tibi dñs pestilẽtiã
donec ɔsumat te ꝺ terra: percutiet te egesta
te. frigore. ardore. estu. ⁊ aere corrupto. et ꝑ
sequetur donec pereas. Ille. Turcus scripsit
Pio. ꝙ nõ timebat quenq3: vsq3quo regna
bat guelfo e gibilin. Q2. s. essent occupati i
ter se ad se destruendũ. ℂ Sextũ peccatũ
⁊c. Uidelicet blassemia dei ⁊ sanctoꝝ. Sed
dicitur Isa. p°. Dereliquerunt deũ. blasse
mauerunt scm̃ israel. abalienati sunt retror
sum. Sequitur punitio. Terra nr̃a deserta:
ciuitates nostre succense sunt igni. Uñ tot
flagella: Certe a blassemijs. Pius papa.
Confusa sunt oia ⁊ turbata. blassematur
passim pietas. ⁊ in mandatis suis contẽnit

de⁹: nullus dei timor. nulla legũ reuerẽtia.
t Ertium dr̃ ⁊c. Sunt tria remedia.
ℂ Primũ ẽ vite imutatio. Eph. 4.
Renouami spũ mentis vestre. Et. 1.
Re. 2°. Recedãt vetera de ore vestro. ℂ Se
cundũ orationũ proclamatio. Ouidius de
arte. Flectitur iratus prece rogante deus.
Exẽplũ Dñici de tribus lãceis ⁊c. ℂ Ter
tium dr̃ sctõꝝ inuocatio. Job. 5. Uoca si est
qui tibi respondeat: ⁊ ad aliquem sancto
rum conuertere. Applica historiã sci cuius
cunq3 cũ isto notando Petri de pal. 4. dis.
45. ar. 2°. duplici ratione. Primo ratiõe de
uotionis. Secundo patrocinationis: quia
grãm habent super mala. vt Antonius su
per ignẽ. Rochus sup pestẽ. N. sup ⁊c.

ℂ De choreis.

Uixerũt i bo
nis dies suos: in pũcto ãt
ad inferna descẽdũt. Job
21. ℂ Da poy che la natu
ra humana e cascata nela
miseranda seruitu del peccato: ⁊ ꝙ sensua
litas est facta rebellans rationi. ꝑꝑ infectã
⁊ corruptã culpã ⁊ radicẽ ꝑmoꝝ nr̃oꝝ pen
tum. est necessariũ hoi ɔstituto in pñti va
sta solitudie ⁊ valle miserie: se affatichi ita
in exercitijs corporis sicut in spũalibus: i do
uer ꝓmeritar el reamo di celi. Hoc hr̃ figu
ratiue Gen. 3. In sudore vult⁹ tui vesceris
pane tuo. Et Hiero. ad Cthesifontẽ. Tepi
dũ discipulũ nõ amat xp̃s. Uulgariza. Et
ꝑ rispecto ꝙ hõ in hoc tpe carnis priuꝫ pa
rũ cogitat de hac pnia suoꝝ criminũ: cũ sit
occupatus totus circa ineptas letitias de
balli canti e ɔniuij. Idõ ille dulcis ⁊ amoro
sus de⁹ auidus salutꝫ filioꝝ suorũ: nos aui
sat: vt tẽꝑemus nos ab ineptꝫ his letitijs ꝑ
os scissimi ⁊ speculi patie Job. q dicit ꝟbs
assũpta. Duxerunt in ⁊c. In qbus ꝟbis de
choreis loq̃tur. i qbus hoies cũ dãno aie
ac corpis se occupãt. ⁊ h° sub trib⁹ my.
ℂ Primũ. dicitur offensionis.
ℂ Secundum. dicitur malignationis.
ℂ Tertium. dicitur punitionis.
Ueritur dubium. Utrũ ducere cho
q reas sit peccatum. aut mortale. aut
veniale.

veniale. aut nullum? Videtur quibusdam
ꝙ non. Ratio. Qꝛ aliquando conuenit hoi
recreari. Unde phs. 8. eth. Ois laborans i-
diget requie. In. x. eth. Ludere per tps: ra-
tionem boni hʒ. Cato. Interpone tuis: inter
dum gaudia curis. Ad hoc rñdet Alber. in
4°. di. 16. Durandus ordinis minoꝝ. in. 2°.
sen̄. Archieps in. 2. p. sū. Qꝫ chorea ⁊ hu-
iusmodi ludi. ƀʒ se non sunt mali. Qꝛ bene
possunt fieri sine peccato. maxie. 5. ꝯditioni
bus ꝯcurrētibus prius: erit licita choerea.
Aliter nō. sʒ erit pctm̄ graue. Prima. s. ꝙ fit
tpe debito: vtputa tpe gaudij. s. in nuptijs.
tpe victorie. aut liberationis patrie. vel ho
minis. aut in aduētu amici de terra longin-
qua: vt fecit pater filij ꝓdigi Luc. 15. Qui
fecit in aduentu filij fieri gran triūphi. Se-
cunda ꝙ fit cū honestis personis. De qbus
non fit presumptio mali. vt cum meretrici-
bus. concubinarijs. ⁊ huiusmodi. Qꝛ tales
ꝑsone non pn̄t dare bonū nomen: vt faciūt
quidā qui chorizāt in lupanari. O malino
li. quid facitis? Tertia ꝙ fiant a ꝑsonis se-
cularibus: nō religiosis. qꝛ debēt se in alijs
occupare. in libris. in casibus ꝯscie. Unū de
eis. 2. Mach. 1. Habentes solatio libros sā-
ctos in manibus vestris. Qꝛ Dis. 86. Igno
rantia mater est oīuʒ delictoꝝ. Quarta ꝙ
honesto mō fiant. Nō cum gesticulationi-
bus nimis inhonestis. ⁊ inordinatis. vt fa
ciunt plures. Stringere digitū. el calcaneo
⁊c̄. Quinta ꝙ cantus vel musica excitans i
ijs non fit de illicitis: sed de moribus ⁊ ho-
nestis. ne sonetur in eis cantio mala. O da
le maytenate guardate. Istis nō concurrē
tibus: semp est peccatum mortale. Quod ꝓ
batur triplici ratione. vt chorizantes nullā
causam habeant excusationis.
¶ Primo. ratione finis.
¶ Secundo. ratione priuationis.
¶ Tertio. ratione incitationis.
¶ Primo rōne ⁊c̄. Conclusio phi. 2°. d' aia.
Et. 2°. phꝝ. Et Th. 1. 2. q. 1. ar. 3. Qꝫ actus
humani spēm sortiunt̄ a fine. Qꝛ si finis bo-
nus est: opatio bona est. Si aūt econuerso:
operatio erit mala. Exemplū de illo q dat
elām. Si dat pro amore dei: bonuʒ est. si ex
vanagl'ia malū est. Cuius finis bon⁹ est ⁊c̄.
Ad ꝓpositū. Finis chorizādi cōiter vt i plu
ribus est malus. s. ꝓp libidinē ⁊ petulātiā.
Quis te inducit o iuuenis ad choreas: non
cū oībus sed cū illa ⁊ illa: nō cū alia? Vere
ꝓp libidinem voluptuosam. Unū Hiero. ad
Heliodorum. Nō credam viro dicenti mi-
hi se illā euasisse a spectaculis mulierum:
cuʒ Dauid ex eo ꝙ vidit Bersabee lauan
tem: in libidinē sit ꝓuocat⁹. Si Dauid ad
visum cecidit: q̄nto plus iuuenis ad tactū?
Et Ber. Cū mulieribus habitare: ⁊ de mu-
lieribus nō cogitare maius est q̄ꝫ mortuos
suscitare. Et Hiero. 32. di. c. Hospitiolū tuū
aut raro aut nunq̄ꝫ mlīm pedes terāt. quia
nō p̄t toto corde cū deo habitare q femina
rū accessibus copulatur. Unū Eccli. 18. Qui
tetigerit picē inquinabit̄ ab ea. Et quāuis
aliqui hoc agant vt chorizent bono fine vt
antiquus: tn̄ pauci sunt. Secūdo rōe ⁊c̄.
Illud ꝑ quod priuantur gl'a ꝑadisi ē mor
tale peccatū. qꝛ non nisi per mortale dāna
mur. Sed ꝑ choreas priuamur gaudijs pa
radisi. Igit̄ ⁊c̄. Quid dicis Aug. in ſmōe?
Hoc. n. decet xp̄ianum toto aio odisse aut
dānasse: quod seculū diligit. Am at enim ſ-
mones impudicos. diligit saltationes ⁊ mo
tus impudicos ⁊ incōpositos. Et saltatōes
mūdi: cōmertia sunt demonioꝝ. Ille. Pre
terea exēplo pʒ per Greg. in. 1. dia. De puel
la quadā noīe Musa q̄ choreis erat dedi-
ta. Virgo ei appuit cum multis puellis. al-
bis indutis. Et cum illa tam deuotā ꝓcessi
onem aspiceret. et secum vellet sociari: ſ̶go
prohibuit d. Quod donec esset choreis de-
dita: nunq̄ꝫ venire posset ad choreas celi.
Die. 3. migrans: ad celū iuit. Sic in ꝓposito
nec chorizans poterit saluari. Tertio rōe
⁊c̄. Mulier inqt Origenes: arma diaboli.
ideo demon bellat contra hoiēʒ per mediū
mulieris. Et hoc tripliciter. Primo ꝑ collo-
quium. Secūdo per aspectum. Tertio ꝑ ta
ctum. Primo per colloquiū. Apl's. Corrūm
punt bonos mores colloqa mala. Prouer.
xi. In multiloquio. nō deerit peccatū. Ma
xime hoc colloquium est in choreis. o viso
pellegrino. o ochio del paradiso. o labri de
corale. ⁊ alia verba inhonesta prouocantia
ad libidinem. Et vt dicunt doctores. Oē ṽ
bum prouocatiuū libidinis: est mortale. O
quot dicūtur. Eccli. 9. Cum saltatrice ne sis
assiduus. nec audias verba illius. Et Pro-
uer. 9. Colloquiū mlīs: quasi ignis. Al plar
se cognosce lhomo. Mat. 26. Loquela tua
manifestū te facit. Et. ff. de tutoribus ⁊ cu-

ratoribus datis ab his.l.his qui.§.finali. Ex sermonibus ⁊ loquelis cognoscitur quis sapiens: ⁊ indicatur insipiens. Secundo p aspectum. Hiero. Gladius igneus: facies mulieris. Et in vitis patrum. Quidam pater dixit fratribus. Melius est videre demonium: q̄ mulierem ornatam. Ecclesiastici. 9. Auerte faciem tuam a muliere compta. i. ornata. Prattica. Iste sunt que se ornant diuersis coloribus. ⁊ vnguentis. O Catherina. da mihi scardotium. equel altro bisoloto. Que omnia sunt peccatum. vt Tho. dicit. Contra tales Dd. Fac es peccatoꝝ sumitis peccatorum. i. demonum. Afaytant capillos. Exemplum in li° de. 7. donis. Quedam comitissa. cum multum esset liberalis ad pauperes. ⁊ orationibus dedita: sꝫ multum vana in ornatu capillorum: apparuit cuidam familiari mulieri sue d. se eē damnatam propter ornatum capillorum capitis. Unde vidit mulier illa caput habere plenum serpentibus mordentibus ipsuꝫ loco capillorum: in penaꝫ illius vanitatis. O vane mulieres. Deferunt secum mille farlinge. Ex vna pte i coralli: ex alia el chiana core. ab alia hi cortelli: el ge manca li tenaiȷ̄. poy sariano merescalchi. Talis ornatus est meretrici⁹. Prouer. 7. Ecce occurrit illi mulier in habitu meretricio: ꝑparata ad decipiendas animas. Quod dominus conqueretur Isa. 3 Eleuate sunt filie ⁊ ambulauerunt extento collo. ⁊ nutibus oculoꝝ ibāt ⁊ plaudebant. ⁊ ambulabant. ⁊ pedib⁹ suis composito gradum incedebant. Inducunt plura mala. Cum Paris duceret Helenaꝫ pulcherrimam Troyam: phi ne ipsam ei⁹ faciem viderūt: faciē cooperuerunt. Tertio per tactum. p̄. Cor. 7. Bonuꝫ est viro nō tangere mulierem. Quia palea stat male apud ignem. De Leone papa legitur. Cuꝫ manus eius quedam mulier ex deuotione esset osculata incidit in grauem tentatiōeꝫ propter quod spū sancto dictante: manus abscidit: sed virgo postmodum restituit.

Preterea cum quendam nouiciuꝫ reprehenderet magister Iordanis: eo q̄ mulieris manus tetigisset. Respondit ille frater. O pater est bona mulier. Cui dixit. Terra vtiq̄ꝫ bona est. ⁊ aqua bona: tamen ex vtraq̄ꝫ se contingente. fit lutum. Unde pꝫ q̄uo chorea est peccatum ⁊c̄.

s Ecundūꝫ dicitur ⁊c̄. Tres malignitates huius vitiȷ̄ s̄m doctores nostros inuenio.

¶ Pimū. di diabolica inuentio.

¶ Secundū. di diabolica excecatio.

¶ Tertiū. di facilis periclitatio.

¶ Prima dicit̄ ⁊c̄. Diabolus inuenit choreas. Quia vt videmus ad oculum: chorea est quidam circuitus de vno loco ad aliū. Et hoc est iter diaboli. Ipse enim circuit. Job. i. Interrogatus a domino: Unde venis: Respondit. Circuiui terram ⁊c̄. Et. p̄. Petri. 8. Aduersarius vester circuiuit ⁊c̄. Qui ergo tripudiant. diaboli facit officiuꝫ qd ipse inuenit. s. choreas. In historia scholastica legitur. Qd in egypto erat quidam taurus. quem testatur Plinius se vidisse. Hic sepe egrediebatur de flumie. Ad quē cum confluerent egyptiȷ̄ cum omni genere musicorum: ipse eleuabatur in aere sup eos saltando ⁊ corizando. Et illi egyptiȷ̄ ad stationem ipsius. in terra mouebantur. Hic erat demon in forma tauri. Et sic didicerūt a demone ballare. in tauro transfigurato. Et exinde deuenit ille modus ad alias nationes. Preterea in libro de apibus. In quodam castro alemanie. Apparuerūt demones in formis diuersis masculorum ⁊ feminaruꝫ: ballantes ⁊ tripudiātes. Ad quorum spectaculum exiere omnes de castello Et cum ipsi demones complessent suos ballos: euanuere. Unde viri ⁊ mulieres didicerunt ab eis diabolicas tripudiationes. ⁊ inhonestas saltationes. ¶ Secunda malignitas ⁊c̄. Excecantur tales a demone: q2 choreas ducūt in loco quo non oportꝫ. Qd fatuum esse ostēdo. triplici rōne s̄m Archiepiscopum. in. 2. par.

¶ Prima. q2 non competit loco.

¶ Secunda. q2 non competit statui.

¶ Tertia. q2 non competit tpi.

Prima. q2 non ⁊c̄. Sumus in exilio qui deberemus eē in celo. Unde flendum ē. Augu. In valle sumus miserie: in qua magis flendum est: eo q̄ minus flemus. Figura. 4. Re. 25. de filiȷ̄s israel. Cuꝫ inuitarentur ad cantandum: dixerunt. Quomodo cantabimus ⁊c̄. Ad propositum de nobs. Ecclesiastici. 22. Musica in luctu: importuna narratio. Quod

tio. Quod insinuat nobis puer dum nasci-
tur. qui statim plangit. Unde Solinus li°
2.c.3. de mirabilibus mundi. Nascentium
vox prima. vagitus est: sensus letitie differ-
tur in.40. diem. solus Zoroastes eadez ho
ra risisse ferẽ. Nec hoc naturale fuit bonuz.
Fuit enim inuentor idolatrie. Secundo
non competit statui. Qui est ubiqz pericu-
sus. Et quocũqz se vertit. reperit ubi tristeẽ.
Primo si sursum: videt celum qd amisit.
Secũdo si deorsum: videt infernum pa-
ratũ p malis. Tertio si ante: peccata sua.
Quarto si retro: tempus male amissum.
Quinto si a dextris: demõ. caro. mundus.
Sexto si a sinistris: mortẽ cũ el carcasso eli
saete. Inter tot pericula positus homo: cho
rizare non debet. Fatuus esset quis: si ad
furcaz ductus. vellet ridere. Omnes sum⁹
sententiati ad furcam mortis. Unde non ẽ
nobis gaudendum. Tertio non compe-
tit tempori. Tempus enim vite nostre: est
cursus ad mortem. Ecclesiastici.38. Mihi
heri: ꝛ tibi hodie. Et Pius papa, domine
Blance in ep̃la ne obstaret viro deliberan-
ti ire pro fide catholica contra turcuz. Fu-
git vita mortalis: ꝛ quasi fumus cito eua-
nescit. Querenda est altera: que neqz mole
stias hz neqz finez. Illic thesaurizanduz ẽ.
illic aspirandum. Unde legitur de Alexan
dro magno. Qd eo mortuo accessit Dioge
nes phs ad tumulum suum. ꝛ ait. O Alexã
der heri non sufficiebat tibi totus mũdus:
hodie autem sepultura quinqz pedum cõ
tentus es. Ille. Et ideo Petrarcha. 5. Tri
umpho temporis.

Passano vostre pompe. ꝛ vostre grandeze.
Passan le signorie. passan i regni.
Ogni cossa mortal tempo interrumpe.

Tertia malignitas ꝛc̃. In nullo pecca-
to ita de facili homo cadit: sicut in choreis.
Quid dicis o pater Aug: In saltationib⁹
diabolus spargit dulcedines luxuriarum.
Redit matrona domum: multis vocibus
stimulata. Redit virgo inquinatis aurib⁹:
nec virgo integra: nec mulier maritata. Re
dit turba adolescentiũ: nec dum mulierib⁹
coniuncta. ꝛ conscientia lacerata. Ille. Et
vere non est passus. quos demon non nu-
meret. Job.31. Nonne gressus meos dinu-
merat: Et cõmuniter tales sũt implicati in
dominicis dieb⁹ ꝛ festis. Et ita fit. vt quia
non respexerunt festa sanctorum: in morte
neminem habeant aduocatum. ꝛ sic despe-
rati moriuntur. Ad quid dedit deus ocu-
los. aures. pedes. manus, omnes sensus s-
uere ad corporis officium. Sed chorizan-
tes in laudem demonis. omnia ista occu-
pant. Preterea iniuriãt xp̃o in omnibus mẽ-
bris. Quidam sanctus orauit iuxta crucez:
quid magis iram diuinam prouocaret ad
vindictam: Respondit ꝙ chorizantes. pre-
cipue ab illis vituperatur. Extẽsio brachio
rum: representat extensionem xp̃i i cruce p
nobis. Sertum capitis: xp̃i coronaz signat.
Risus qui fiunt in eo: Quomodo fuit deri
sus a iudeis. Velletum: signat quomodo fu
it velatus facie.

t Ertiuz di ꝛc̃. Duplex punitio. Una
temporalis. Alia sp̃ualis. Primo
temporalis in presenti. Ecclesiasti-
ci.32. Cum Moyses de monte descendis-
set cum.x. tabulis ꝛ ad castra appropinq̃s-
set vidissetqz choros mulierum ꝛ hominum
chorizantium ante vitulum argenteum. cõ
fregit tabulas. Iratusqz occidit omnes cho
rizantes. s.23. millia. Preterea Jacobus de vi
triaco refert: ꝙ in quadam villa saxonie. q
dam stabant ad chorizandum in natalib⁹
diebus. Presbyter eos redarguit. Cum nõ
vellent desistere: imprecatus est eis ultionẽ
d. Placeat deo: vt sic stetis per annuz. Qd
ꝛ factum est. Nam per totum annum nec
fames nec sitis eis aduenit. sed sub aqua ꝛ
niue per annuz stantes quasi bestie. In ca
pite anni veniam postulantes. veniam ob-
tinuerunt. Ep̃s coloniensis Ubertus nomi
ne: ab hoc vinculo eos absoluit. ꝛ eos deo
suo reconciliauit. Preterea Mar. c°
de Joanne bap. qui fuit decollatus ab He
rode Antippa. propter saltationem puelle
in conuiuio. Punitus est cum muliere ꝛ pu
ella. Unde tot flagella. caristie. bella: Cer-
te a choreis. Quia dum deberent deuz lau
dare ꝛ sãctos dieb⁹ dominicis ꝛ festis: cho-
rizãt. Unde Eze.25. Pro eo ꝙ plausisti ma
nibus ꝛ gauisa es ex toto affectu super ter
ram, idcirco ego extendam manum meam
super te. ꝛ tradam te in direptionem ꝛ inter-
ficiaz te. s. eterna morte. Et Job.21. Tenẽt
tympanum ꝛ cytharam ꝛ gaudent ad soni-

tum organi⁹ in puncto autez ad inferna descendunt. Secunda pena spūalis. Cyrillus discipulus b. Hieronymi refert se habuisse nepotem: qui in sua iuuenta mortuus: apparuit Cyrillo dicens se esse damnatum: quia in ludis ⁊ choreis se miscuerit. Preterea de muliere choreis dedita. Quidam iuuenis in ballo quodam venit omnibus ignotus. postq̄ s̄o multum cum quadam tripudiasset: sustulit mulierez cū qua chorizabat in vlnas. que amplius non ē visa. Erat enim demon ille iuuenis. Unde ad infernum conducta est.

¶ Dominica prima aduentus De aduentu Messie.

Ecce rex tuus: venit tibi mansuetus: sedens super asinam. Mat. 21. ¶ Confunde ⁊ grandamente inexcusabile rende rationalem creaturā bonitas diuina illius soprani dei: que indefessa non cessat visitare errantem aīam a vepribus ⁊ spinis pcti ad statum pprie salutis: per varios ⁊ diuersos modos. Sic per cōicationem bonoꝝ temporalium. Sic p bonas ⁊ sanctas inspirationes. Sic p patibula mundi. Sic ēt principal'r per piam et deuotam representationem aduenimenti filij sui in carne mortali: ƀm representationem sacrosancte ⁊ militantis romane ecclesie. Et sicut grande fuit desiderium illorum barbutorū antiquorum patrum veteris testamenti. videndi illum facie ad faciez: ita ēt nostrū ad scē operandum. Quod deuotus Ber. considerans in. 2. ƀmone sup Cā. dicit. Ardorem desiderij patrum suspirantium xpi in carne presentiam frequentissime cogitans. compungor ⁊ confundor in memetipso. ⁊ vix contineo lachrymas. ita pudet temporis torporisq̄ miserabilium tēporum horum. Cui nāq̄ nostrum tantū ingerat gaudium gratie huius exhibitio. quantum sanctis veteribus desiderium promissio: Interfere supplicationes patrum. In verbo confundor. Hic est qui a patriarcis est acclamatus. Isa. 16. Emitte agnum domine dominatorem terre. Secundo a prophetis. Isa. 45. Rorate celi desuper ⁊ nubes pluant iustum. Tertio a regib⁹ Ostende nobis domine misericordiam tuam ⁊ salutare tuum da nobis. Quarto a mulieribus. O Emanuel rex. ⁊ legifer noster. expectatio gentium ⁊ saluatio earum. veni ad saluandum nos domine deus noster. Ab ecclesia. Excita domine potentiā tuam ⁊ veni: vt ab iminentibus ꝛc̄. Et q̄ꝛ initium peccati fuit superbia. Ad qđ curādum necessaria erat humilitas. Quia in. 2. Eth. Contraria ꝯtrarijs curant. Ideo humilitatem amplecti voluit: qui ad nos veniēs humilis in carne venit. Ideo dī. Dicite filie syon. i. hierusalem. Ecce rex t. ꝛc̄. In quibus verbis: q̄ꝛ hodie sācta mater ecclesia in officijs suis nobis ꝓponit illud stupendum admirandūq̄ beneficium aduentus Messie filij dei in carne: quē tanto desiderio antiqui patres petendo expectarūt. Ideo de eo ⁊ nos loquemur. De quo tria contemplabimur in presentiarum.

¶ Primuz. dī Congruitatis.
¶ Secunduz. dī inductionis.
¶ Tertiuz. dī modificationis.

Primuz dī ꝛc̄. Querit̄ dubiū. Utrū fuit ꝯueniens xp̄m incarnari: Circa hoc duplex opio. Una ꝯcludit q̄ nō. Rō illius ē. Q̄ꝛ vt dixit phs. 2. phy. Frustra fit ꝛc̄. Sed Deus humanā ꝯditionē poterat liberare alijs modis q̄ p icarnationem Aug. li°. de Tri. c. x. Dicimus ⁊ aliū modū possibilē ei fuisse: cuius ꝑtāti oīa subiacent. ¶ Alia opio q̄ sic. q̄ꝛ iste modus fuit dignior. Dant. li. 3. Can. 7.
Et tuti gli altri modi erano scarsi.
Ala iustitia: sel filiol de dio.
Non fussi humiliato ad incarnarsi.
Ad hanc difficul. Th. 3. p. q. i. ar. i. In. 3. di. i. q. i. ar. 2. In. 4. ꝯtra. c. 49. Et. c. 55. Bon. 4. di. 20. Magister. 3. di. 20. Qđ ꝯueniens fuit xp̄m incarnari. Que ꝯclusio ꝓbat̄ vera triplici rōne in p̄ntiarum ƀm doc.

¶ Primo. rōne diuinalis cōicationis.
¶ Secundo. rōne diuinalis libertatis.
¶ Tertio. rōne nature hūane exaltatiōis.

Primo ꝛc̄. Cōclusio est Th. 3. p. q. xi. ar. i. Qđ vnicuiq̄ rei illud ē sibi ꝯueniēs: q̄ ei

conuenit

ꝯuenit ſm ꝓprietatē ſue nature. Exempli
gratia. Cōuenit ſoli illuminare. Igni cale-
facere. hōi ſmonizari. Unicuiqꝫ rei ⁊c. Ad
ꝓpoſitū. Natura diuia ſūmi dei. nō ē aliud
niſi miſicordia ⁊ clementia. vt ꝓbat Dio.
4. d di. Cū ergo ſit ſūme bonus ⁊ miſicors
dꝫ illā cōicare hoi. oſtēdeř. ⁊ declare. E ſar
che la intēdamo. Qꝛ vt habet Dio. 4. di.
Et phs. i. Eth. ⁊. 3. anime. Bonum eſt ſui diſ
fu. La proprieta del ben: eſt ſeipſum cōmu
nicare. De ipſa Dauid. Apud dominūꝫ ⁊c.
De peni. di. i. c. Multiplex. Miſericordie
domini nec menſuras ponere poſſum⁹ ⁊c.
Et de pe. di. i. Diuinitatis natura clemens
eſt ⁊ pia: magiſqꝫ ad indulgentiam prona
qꝫ ad vindictam. C. de nuptijs. l. Imperia-
lis. Nam ita credimus dei beniuolentiaꝫ ⁊
circa genus humanum nimiam clementiā
quantum noſtre nature paſſibile eſt: imita
ri. Qui quotidianis hoīum peccatis ſemꝑ
ignoſcere dignatur. ⁊ pnīam noſtram ſuſci
pere. Ibi. Et Danť. li°. 3. purga.
Horribili furon li peccati mei.
Ma la bonta infinita ha ſi gran braccia.
Che prende cioche ſi riuolge alley.
Benignus ergo deus debebat illam miſeri
cordiam cōmunicare. In teſtamento vete
ri. Deus erat rigidus. ps. Deus vltionū do
minus ⁊c. Eccleſiaſtici. 20. Ego ſuꝫ dn̄s de
us tuus fortis zelotes viſitās iniquitatem
patrum in filios: in tertiam ⁊ quartam ge-
nerationē eorū qui oderunt me. Non dice
batur pater: ſed deus iuſtitie. Quidam li-
gna colligens die ſabbati: precepto domi-
ni lapidatus eſt. Silr alius blaſſemās. Dā
nauit luciferū in perpetuum. Expulit Adā
de paradiſo Geñ. 3. Miſit di uuium in ter
ra Geñ. 7. Miſit ſulphur ⁊ ignem ſuper ſo
domam ⁊c. Geñ. 12. Submerſit pharaonē
Exo. 14. Percuſſit. 23. millia propter adora
tionem vituli Exo. 33. Percuſſit. 185. millia.
ex peccato blaſſemie. de populo Sēnache-
rib. p̄. Re. 19. De populo Dd. 70. mortui ſūt
2. Re. vlt. Debebat ergo miſericordiam ſuā
declarare. Sed meliori modo eam non po
tuit oſtendere qꝫ vt nobiſcum conuerſareť.
Quia vt habet phs. 8. phy. Nihil eſt taꝫ ꝓ
prium amicorum: qꝫ ſil' viuere. ⁊ ſimul con
uerſari. Non te ſcandalizar ſiquem vides
aſſociatum. Ipſe aūt vt hāc amicitiā oſtē-
deret. nobiſcū cōmorat⁹ ē. Baruch. 3. Poſt
hec in terris viſus ē: ⁊ cū hoīb⁹ ⁊c. Sꝫ hec
amicitia plene cōpleta ē: qn̄ v̄bū factuꝫ eſt
caro. Unde Hiero. ad Daſi. pp de filio ꝓ-
digo. Que maior pōt eē clemētia: qꝫ vt fili
us dei fili⁹ hoīs putareť. decē mēſiū faſtidia
ſuſtineret ꝑt⁹ expectaret aduētū. inolnereť
pānis. ſubijcereť. ꝑētib⁹. ꝑ ſingulas adole
ret etates. ⁊ poſt ꝯtumelias vocum. alapas
⁊ flagella. crucis ꝑ nobis fieret maledictū
vt nos a maledictio legis abſolueret: Ille.
O vere btā etas. O vere aureū ſclm. In quo
exprimur dulcedinē filij dei. ꝑ nobis icarna
ri. Ex ſpēali p̄uilegio: videbis xp̄ꝫ in carne.
in p̄ſepio. in feno iacere. ab aialibus adora
ri ⁊ a paſtoribus. Hoc priuilegiū nō ē ꝯceſ
ſum abrae ſciſſimo hoi. nō Iſaac. non Ia-
cob. Un̄ xp̄s Luc. x. Bti ocl'i q vidēt q̄ vos
videtis. ¶ 2° ⁊c. Cōcluſio ē Th. 3. p. q. 46.
ar. 4. Alex. 3. p. Et Boſi. 3. di. 19. Qd pp pec
catū primoꝝ pētū nobis clauſa ē ianua pa
diſi. Ad quā apiēdā: nullus iuentus ē ido
neus. Nō angelus. nō cherubin. nō pťiar-
cha. nō ꝓpha: niſi ſolus fili⁹ dei. Un̄ ps. 17.
Oēs declinaueřt ſil' inutiles ⁊c. In ſcripťa
Deute. 25. Scdꝫ mēſurā delicti: erit ⁊ pla-
garū modus. Et. 16. q. i. Scdꝫ qlitatē deli
cti: ipōnēda ē pnīa. O ꝯfeſſores notate. Sꝫ
pcm̄ primi hoīs fuit iſinite offenſe ⁊ iiurie.
igiť regrebat ſatiſfactionē iſinitā q̄ nō erat
in alia pura creatura. Qd fuerit iſinite of-
fenſe ꝓbať hoc°. Eſt vna maria Canoniſta
rū ⁊ Iuriſtaꝝ. P° Canoniſtaꝝ de pe. di. i.
§. Duo facta. Et. 12. q. 2. c. Glia epi. Et. 22.
q. 2. c. Monꝫ. Et. 27. q. i. c. Nuptiaꝝ. Scdo
per Iuꝝ. l. Item apud. §. Quod ait pretor
. ff. de re militari. Et. l. Omne delictum. §.
Qui manus. vbi habetur . ꝙ offenſio ⁊ in
iuria menſuratur ſm dignitatem perſone.
Exempli gratia. De percuſſione ſerui ⁊ do
mini. De infamia ſecularis ⁊ religioſi. O
compagno ⁊c. De cardinali. ⁊ papa. Ad ꝓ
poſitum. Cum deus ſit infinite bonitatis:
iuxta illud Apoc. 19. Rex regum ⁊ domin⁹
dominantium. Sequitur ꝙ culpa primi ho
mis fuit iſinita. Si iſinita. ḡ regrebat ſatiſ-
factōeꝫ iſinitā: q̄ nō erat in pura creatura:
cū ſit finite opationis. Et ſm phm. 3. phyſi.

Et.p°.celi. Finiti ad infinitum:nulla est ꝓportio. Jn.8.ph. Impossibile est in corpe finito:esse potentiam infinitam. Unde Chriso. Nemo inter mortales reperiri poterat: qui nõ interim indignus videret. Et Dantes.3°. Paradisi. Can.7.

Nostra natura quando pecco tota
Nel seme suo da questi dignitadi
Come di paradiso fu rimota:
Ne ricurar potensi se tu badi
Ben sotilmente per alcuna via.

Unde opus fuit ꝙ christus moreret vt portaret facinora nostra. Unde Dauid. Que nõ rapui:exoluebam. ¶ Tertio ⁊c. Cõclusio August.in.2.di.i.c.6. Fecit deus rationalez creaturam vt summũ bonum intelligeret.intelligendo amaret. amando possideret.possidendo frueretur. Sed homo deuius factus erat ⁊ viam perdiderat. ꝑ peccatum prim i hois.⁊ nemo hanc viam sciebat. Quidam adorabant solem. Quidã lunam. Quidam stellas. Sap̃.5. Errauimus a via veritatis. ⁊ iustitie lumen non luxit nobis. Ut ergo hanc viam inuenire possemus missus est nobis:la bona guida.de iesu dolce. Unde de se dicit Jo.14. Ego sum via. Super quo Aug. Si celum desideras: ego sum via. Hunc ductorem sancti patres affectarunt. Jsa.16. Emitte agnum dñe dominatorẽ terre. Et q2 hõ poterat terreri cõsiderata sua fragilitate:in oibus exemplu3 dedit patientie. Si grauaris infirmitate:ipse a planta pedis. Si infamia:ipse a iudeis derisus, Demoniũ habes. Si paupertate. ipse pauper. Uulpes inquit foueas habẽt: ⁊ volucres celi ⁊c. Nudus ponitur i cruce. spinis coronatur.vt nos sublimaret. Unde compatur filio cuiusdam regis:qui philocaptus de quadam rusticana muliere ipsam i vxorem cepit. dimissis filiabus ciuium suorum. Quis est filius regis? Est christus:qui cepit in vxorem carnẽ nra3 q̃ est filia Ade. Et sup oẽs hanc contadinam exaltauit.s.super angelos. Hanc dignitatẽ cognouit Joannes Apoc̃.19.quando Joannes angelũ adorare voluit. Uide inqt ne feceris. Sup quo Grego. Timuit adorari a natura humana propter assumptam cum verbo carnis nostre substantiam. Unde patet quomodo fuit ⁊c.

s Ecundum dicitur ⁊c. Triplici ratione inducimur ad ipsum suspipiendum.

¶ Primo.ratione status.
¶ Secundo.ratione affectus.
¶ Tertio.ratione beneficij.

¶ Primo ⁊c. Quia eius status est sublimis.quia est rex. Ecce inquit rex ⁊c. Si.n. ad vos veniret aliqs magnus dñs.dux.comes.rex. Uere cũ tripudio ipsum acciperem⁹ multomagis xp̃m:qui nobiscu3 sociatur in hoc aduentu. qui est rex. Ecce rex. Qui rex triplex habet regnum. Primum celeste. Secundum terrestre. Tertium infernale. De qbus apl's. Phil.2°. Jn noie iesu omne genu flectatur:celestium.terrestriũ.⁊ infernorum. Et sicut habet triplex regnũ:sic habet tres differentias militũ quos posuit in ijs regnis ꝫm illoꝝ merita ⁊ demerita. Quidã sunt milites triumphantes. Quidam sunt milites terga prebentes. Quidam sunt milites decertantes. Quida3 ⁊c.qui pugnauerunt contra vitia.mundũ.diabolu3.occupãtes se in bonis operibus:vt apostoli.martyres.confessores. Dominicus. Franciscus. Tales coronati sunt in p° regno. Apoc̃.2. Esto fidelis vsq3 ad mortem:⁊ dabo tibi coronam vite.2.Tim.2. Nõ coronabitur nisi qui legittime certauerit. Jn Cronica ordis. Dum fratres mat.dicerent pigre ⁊ somnolenter:virgo eis appuit d. Fortiter fratres: quia grandia premia sunt vobis ꝓparata. Nõ credas coronari in p° regno:nisi fueris strenuus miles xp̃i. Quida3 ⁊c. Hi sunt,qui nolunt regnare. sed in omni strepitu terga vertunt:non sunt strenui milites. Tales nõ sunt apti:quia pigri. Figura. Jud.7. de Gedeone:dũ pugnaret contra Madianitas. ⁊ secũ haberet.32. millia viroꝝ dixit illi dominus. Multus ppl's tecũ est. Uñ lñiauit ex eis.22.millia.⁊ remãserũt.x.millia. Cui dñs. Adhuc populus ẽ mult⁹. duc eos ad flumen ⁊ ꝓbabis eos. Qui biberint aquã de flumine vt canes nõ curuando se.eos separabis seorsum vt apti. Qui curuatis genibus biberint.separabis eos ab alia pte: vt inepti. Qui numerus coꝝ apti ad bellũ fuit.300.⁊ reliqua m'titudo remissa ẽ. Moraliter. Pauci sunt apti ad certamen in h° mundo. Tales ponũtur.in.3.regno scilicet

inferno

inferno: quia ociosi steterunt. Quidaꝫ sunt
q̄ assidue pugnant ꝯtra vitia: de quoꝝ nu-
mero erat q̄ dicebat Eph. 6. Nõ ē nobis col
luctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: sꝫ ad-
uersus principes ⁊ ptātes. Qui vult poni i
ꝑmo regno: opꝫ pugnare. Q2 vt dī. C. de ijs
q̄ non expletis stipēdijs. l. 2. li°. x. Stipen-
dium qđ ꝓmittit militibus: solui non dꝫ: ni-
si finita militia. ¶ Secūdo rōe ⁊c̄. Q2 fra-
ter noster ē ⁊ propinquus. vnde dī Tuus.
Glo. i. de tua progenie genitus. Duas pro-
genies fecit Deus. Primam naturaꝫ an
gelicā. Secundaꝫ naturam humanam.
Potius voluit cōtrahere affinitatē cū na-
tura humana: q̄ꝫ angelica. Heb. 2. Nusq̄ꝫ
angelicos apprehēdit. Jō dicit Tu°. Gñ.
27. Frater eni ⁊ caro nr̄a est. Et Dđ. Nar
rabo nomē tuū fratribus meis. Super quo
Ber. Puto q2 iā me despicere nō poterit. os
ex ossibus meis. ⁊ caro de carne mea. Des-
perit deus gn̄onem humanā per annos. 5.
millia. Q2 ad lymbū illos mittebat: nūc au
tem inqt Ber. non sic. Vñ possum° cōtem-
plari. ꝙ qñ voluit icarnari ⁊ relinquere su-
os ciues: Angelici spūs miserūt ambasiato
res Venit prima ambasaria que missa
fuit a prima Hierarchia d. incuruādo se.
Dñe dñs noster. quid est homo q2 magnifi
cas eū: Enūera hic bñficia. Dotasti eū lu-
mine rōnis. Ad tuam imaginē creasti. Po
tuisses eū lignū. lapidē facere. Et nunc vis
ad illū ire. ⁊ te induere sclauina. Rñdit eis.
Amore langueo. Scđa ambasaria mis-
sa est. scđa ambasaria d. Cur vis o bone ma
gister ire ad hoīes malos ⁊ ꝓphanos: Ve-
re si ibis. tū seray mal ꝯtento. Te ꝑcutiēt.
te ad colūnaꝫ ligabūt. oculos imbindabūt
te cruci affigent. pedes ꝑforabunt ⁊ man°.
Rñdit illud verbū Prouer. 8. Delicie mee
eē cum filijs hoīum. i. sunt cū filijs hoīum.
O charita imēsa. Tertia ambasaria: mis
sa a tertia Hierarchia. Vera amicitia fun-
dat̄ in aliquo hoꝝ bonorum. Aut in bono
vtili. Aut dlectabili. Aut honesto. vt habet
Tul. li° de amicitia. Et Tho. 22. q. 22. ar. i.
Et phs. 8. Eth. Sed dic nobis. Quā vtili-
tatē hēbis de homie: Jlle est qui te millies
blasfemat. Qui falsa sacr̄a cap. Elle sacco
de vermi. Basa botazo. Sconsia piua ⁊c̄.
Respondit eis xp̄s. Amore lagueo. Vnde
Assimilatur filio cuiusdā regis qui cū interro
garet̄ a patre. Fili: quantū me amas ostē-
de. Non potēs v̄bo exprimere: ope ostēdit.
Extēdit brachia ⁊ capite inclinato. totum
posuit se suꝑ patrē d. Tm̄ te diligo: ⁊ me to
tum do. Ad ꝓpositum. Tm̄ xp̄s hoīem ama
uit: ꝙ totum se dedit in manibus pcōꝝ.
Jo. Maiorē charitatē nemo hꝫ: q̄ꝫ vt ani
am suam ponat qs pro amicis suis. ¶ Ter
tio rōne ⁊c̄. Q2 nobis beneficia ꝯtulit. Vñ
dī. Venit tibi mansuetus. Glo. i. ad tuam
vtilitatē. Vbi nota ꝑm phm. 4°. Eth. Qđ
tres sūt diie amicoꝝ
¶ Quidaꝫ pro bono vtili.
¶ Quidam ꝓ delectabili.
¶ Quidā ꝓ virtuoso.
¶ Quidam pro bono. vt sunt amici mer-
cennarij. q̄ ad tp̄s diligunt. s. in tp̄e ꝓspe-
ritatis. De istis Eccl. 7. Est amicus mēse.
Jn eodē. Est amic° ⁊ socius mēse. Et Oui
dius li° Tri. Cum fueris felix multos nūe-
rabis amicos. Asculanus.
O quanti amici: o quanti parenti.
Se vede lhomo: nel felice stato.
Non respirando gli contrarij venti.
Dura lamore: finche dura il frutto.
De talibus Amb. Facilis vox ⁊ cōis: tuus
sum totus: sed paucoꝝ effectus. Guarda
nō vegnir in miseria. q2 paucos inuenies
amicos. Exēplū Job. 6. Postq̄ꝫ amisit oia
bona dixit. Ecce nō ē auxiliū mihi: necessa-
rij quoq̄ꝫ recesserūt a me. Vñ apli secuti sūt
xp̄m ad nuptias sicut amici ꝓ bono vtili:
sed in passione ip̄m reliquerūt. Preterea
la Cornagia sequit̄ mulierē dū portat tri-
pā ad aquā: quā nō sequit̄ dū vadit ad ec
clesiā. Scđo qdā ⁊c̄. vt sūt carnales q̄ iu
uenculas amāt amore carnali. O pī amat
me. Et si dedit manicas rubras. ele cibri. ⁊
alia dona fecit ꝓ bono amore. El vederemo
qñ el bigarolo se schionfara. Talis amicia
non ē bona. Q2 non ē fundata in virtute.
Jn. 8. Eth. Amicitia tūc est perfecta: qñ est
ꝓpter v̄tutē. Exēplum Valerij de duobus
amicis: de qbus li. 6. Qui amici inuicē: cuꝫ
vnus alterū instaret ad malū. Rñdit. Qui
dam noie Publius. Quid mihi de tua ami
citia: si propter eam me oporteat inhonesta
agere: Vñ pꝫ scđa diia. Tertio. Quidā
sūt amici pro bono v̄tuoso. Jsti sunt qui oi

tempe amant. ⁊ pſperitatis ⁊ aduerſitatis: ſarta illo Prouer. 17. Oi tpe diligit q amicus ē. Qui poneret vitā pro amico. In hac amicitia duo fuerūt romani Amō ⁊ Phythias. De qb⁹ Val. li° 4° de amicitia. Quorum alterū cū vellet Diony. tyrānus Sicilie dānare ad mortem: petiȷ̈t dilationem a rege. vt ire poſſet ad ciuitatē ſuam ⁊ diſponere facta ſua. Et cū tyrānus peteret fideiuſſorem dedit amicum ſuū di. tyrāno. Qd ſi hora ſtatuta non rediret. ille pro ſe occideref. Ille aūt expeditis negocijs ſuis: hora ſtatuta reuerſus eſt. Et tyrānus ↄſiderata amicitia eoꝝ: ſibi pepercit cordiali aio: ⁊ petiȷ̈t acciperēt eum in illa amicitia. Clama hic. Solus xp̄s fuit verus amicus qui mori voluit pro nobis. Jo. x. Aiam meam pono pro oībus meis O imenſa amplitudo diuine charitatis. O profunda bonitaſ ſūmi dei. Qd Greg. conſiderās admirando cantabat. O ineſtimabilis dilectio charitatis: vt ſeruū redimeres. filiū tradidiſti. Quid ſuauis: Quid dulcius pōt audiri: O peccatoreſ ingrati: diligite xp̄m qui nos redemit: quē patres antiqui illū redēptu, rum: expectantes toto corde dilexerunt.

t Ertium dī ⁊c. Tribus modis ſuſcipiendus eſt: quemadmodum iudei ſuſceperunt.

℄ Primo cum laudibus diuinis.
℄ Secundo cum mundicia cordis.
℄ Tertio cum operibus charitatis.
℄ Primo ⁊c. Sicut iudei cum vocib⁹ puerorꝝ. O ſāna ⁊c. Iſta aūt laudatio dꝫ fieri.
℄ Primo ore.
℄ Secundo corde.
℄ Tertio opere.

De qua Eph. 5. Cantantes ⁊ pſallentes in cordibus veſtris dño. Nota in verbo Cantātes. Ugo li° de clauſtro ⁊c. Noli cantare cum lucifero in celo. ſeu cum primo hoie in paradiſo. ſed cū xp̄o in tēplo. Cantus diaboli: cupiditas. Cantus primi hoīs: ſuperbia. Cantus xp̄i: humilitas. Ille. Lucifer cepit antiphonā alte. ſ. La: dum dixit. Ponā ſedem meā ad aquilonez. Adam cepit ad Sol: dum dixit. Erimus ſicut dij. Chriſtus cepit ſubmiſſe: ad vt. que eſt vltima nota. Laudemus ergo ipſum ⁊ ipſum recipiemus. ℄ Secundo ⁊c. Sicut ipſi cū oliuis, que nō areſcunt. Ita nos cū viridi ↄſcientia, ⁊ cordis puritate. Prouer. xi. Juſti quaſi oliue germinabūt. Dic cū Tob. 9. c. Mūdum ſeruaui aiam meā. Hec puritas eſt illa veſtis qua debemus xp̄o occurrere. De q̄ dī Apoc. 3. Ueſtimentis albis induaris: vt non appeat ↄfuſio nuditatis tue. ℄ Ter° cū ⁊c. Qd notaf p hoc ꝙ veſtimēta ſua ſternebant in via. Ueſtimēta ſpūalia aie. ſūt bona opera. Apoc. 15. Beatus qui vigilat: ⁊ cuſtodit veſtimēta ſua. Iſta veſtimēta in via proſternimus. qñ bona tpalia pauperibus erogamus. Ecce rex tuus ⁊c. Prattica in pbo aplī. Hora eſt iam ⁊c. Uere hora: qr es. 20. aut. 30. aut. 50. ānoꝝ. ⁊ adhuc es in peccatis. Noli plus expectare. Qr vt dicif. Non te condur may al ponto extremo ⁊c.

℄ Dominica. 2. aduentus. De iudicio vniuerſali.

Idebunt filiū hois venietē in nubib⁹ celi: cum ptāte magna et maieſtate. Luc. 21. ℄ Contremiſceno le viſere humane. la lingua ſi coſta al palato. ogni humano igegno vene al meno: qñ la mēte mortale ven a conſiderare q̄to ſia horribel e ſpanētoſo el iudicio vniuerſale: qual credamo indubitatamēte douerſi ↄſumar in extrema hora ſopra tuta li paſſibili e mortal carne. Impero ſi como diuina iuſtitia nullam rē intēdit ꝑtermittere: que aiabus ſanctis ⁊ iuſtis debeat procurare gl'iam ⁊ honorez, laudē ⁊ triumphum: Ita per contrarium damnatis in ergaſtulis ⁊ carceribus iferni quod poſſit porrigere triſtitiam. dolorē. ignominiam ⁊ confuſionem. Unde Lactā. li°. 7. c. 27. Deſeratur ſi fieri poteſt via perditionis ⁊ fraudis: in qua mors voluptatis illecebris adoperta celatur. Et quanto quiſq; annis in ſenectutem vergentib⁹ appropinquare cernit illum diez quo ſit ei ex hac vita migrandum: cogitēt ꝙ purus abſcedat.

scedat. q innocens ad iudiciu veniat. Nō vt faciunt quidā cecis mentibus niri: qui iam deficientibus corporis viribus. in hoc admonentur instantis vltime necessitatis: vt cupidius ⁊ ardentius haurie ndis libidinibus intendant. Qua ex voragine liberet se quisq dum licz. dum facultas adest: seq ad deum tota mente conuertat: vt illum diez securus expectet: quo preses dominusq mundi deus de singulorum factis cogitatōibusq iudicabit. Ille. Declaratio verbi Lactan. Deh per charita inquit Lactan. Quādiu homo habet in se liberū arbitrium flexibile ad bonum ⁊ ad malum. dimittat peccata ⁊ sceleragines: ⁊ induat se aureis vestimentis virtutum. Et consideret q habet sese presentare ante tribunal iudicis christi. ⁊ ibi reddere rationez de omnibus operibus suis bonis aut malis. Hic est ille equissimus iudex: qui facta nostra omnibus notificabit. Nau. 3°. Reuelabo pudenda tua in facie tua: ⁊ ostendaz in gentibus nuditatem tuam ⁊ regnis ignominiam tuam. Et ecclesia in sequentia pro mortuis. Liber scriptus proferetur: in quo totuz continetur. vnde mundus iudicetur. Iudex ergo cum censebit quicquid latet apparebit: nil inultum remanebit. Hic est ille: qui rationem exiget de anima. Deutero. 4. Custi temetipsum ⁊ animam tuaz solicite. Hic est ille qui rationem de tempore volet. Ecclesiastici. 4. Fili conserua tempus: ⁊ deuita a malo. Ille. Conserua tempus ratione preciositatis. Ber. Nihil preciosius tēpore. Et ratione breuitatis. p. Cor. 7. Tēpus breue est. De quo in. 4. physicorum. Nihil habemus de tempore. nisi presens nunc. Hic est qui rationem requiret de verbis ociosis. Mat. 12. De omni verbo ocioso ⁊c. Sancta ergo mater ecclesia auida salutis filiorum suorum facit in hoc aduētu officium bone matris que dominica preterita proposuit aduentum. benignitatis. s. de incarnatiōe christi: hodie aūt de iudicio vniuersali vt q nolūt se corrigere ex benignitate: corrigant se ex timore. s. iudicij vniuersalis. quod hodie dicit Thema. Uidebunt ⁊c. De quo iudicio tria videbimus.

Require char. 24.

¶ Dñica. 3. aduentus. De iudicio temerario.

Cum audisset Joannes in vinculis opera christi: mittēs duos de discipulis suis ait illis. Tu es qui vēturus es: an alium expectamus? Math. xi. ¶ Euangelista recitat q Joānes baptista in carcere positus ab Herode antippa: audiens opera christi miranda: misit duos discipulos dicens ei. Tu es qui venturus es: an alium expectamus? Secundum Chrisostomum triplici de causa Joannes incarceratus est. Prima quia reprehendebat herodem propter herodiadem vxorem fratris sui. Mar. 6. Non licet tibi habere vxorem fratris tui. Ad eius suggestionem ipsum incarcerauit. Secunda quia Joānes predicabat iustitiam ⁊ baptismum: ex quo populus eum sequebatur. Herodes cum esset alienigena ⁊ populo odiosus: pertimēscens tumultuz populi ipsum incarcerauit. Tertia qz Joannes quendam magnuz regem post se vēturum predicabat. Et cum romani ordinassent ne aliquis sine auctoritate senatus nouus rex nominaretur timuit offensam Cesaris: vnde incarcerauit. Et tunc misit discipulos dicens. Tu es qui venturus es an alium expectamus? Uidetur dubitasse an esset Messias. Sed mirum cum ipsum ostēdit. Ecce agnus dei. Unde ipsum baptizauit. Spiritū sāctū in specie columbe vidit. Respondent doctores nostri Thomas. 22. q. 2. ar. 7. Archiepiscopus in. 4. par. ⁊ Raynerius: q triplex est dubitatio. Prima est infidelitatis: qualis fuit in iudeis. Secunda tarditatis: qualis fuit in discipulis euntibus in Emaus: ⁊ quibusdam alijs Mat. vlt. Tertia ē amoris siue pietatis. Et hec proprie nō ē dubitatio. Talis fuit in Joanne scilicet quidam horror quo anima ad modū dubitantis se hz. Uñ Amb. Nō fide sed pietate dubitauit. Horrebat. n. considerare q filius dei ad inferna descenderet. Respondet etiam Joānes Chrisostomus ⁊ bene: q Jo. non dubitauit de primo aut secūdo aduētu. Qz alij prophete pnūciauerūt

Sed dum esset morti vicinus: curans de discipulorum salute: qui in xp̄m nō credebāt: misit eos ad xp̄m. Tu es qui ve. &c. Ut scʒ ab ipso in fide solidarent. Christus aūt factis multis miraculis in p̄ntia eorum: dixit eis. Euntes renunciate Jo. que vi. & audi. Ceci vi. clau. q. d. Si verbis nō creditis Jo. bap. me esse messiam: saltē op̄ibus credatis. Jo. x. Opera que ego facio &c. Sequitur. Beatus ɋ non fuerit scandalizatus in me. Glo. Hoc verbū tangit discipulos Jo. qui in xp̄z non credebant quem parū hoīem putabāt. Recedentibus discipulis: cepit xp̄s laudare Jo. bap. Ratio: q2 potuisset turba Joā. bap. leuem reputare: ꝗ in xp̄z nō crederet. Unde de quattuor laudat. Primo in ꝯstātia. Quid de existis i desertuʒ videre? Arūdinem vento agitatam? q. d. nō. Secūdo in austeritate. Quid exi. in deser. videre? Hoīem mo. ve. q. d. nō. Tertio in prophetia. Quid exi. i deser. vi. Prophetā? Immo plusꝗ ꝓpham. Quarto in natura angli. Hic est de quo scriptum est Malach. 3. Ecce mitto angelum meuʒ ante faciem tuam: qui preparabit viam ante te. Hoc quātum ad hodiernum euange. In dn̄ica preterita egimus de iudicio vniuersali quo oēs deus iudicabit: hodie vo de iudicio quo hoīes se mutuo iudicāt dicem⁹. De q̄ apl's in ep̄la. Nolite ante tempus iudicare. Ubi tria videbimus. Hunc sermoneʒ habes char. 34.

¶ Dominica quarta aduentus. De receptione spirituali Messie Jesu christi.

EGo vox clamantis in deserto. Joan. 1°. ¶ Essendo famosa opinione apud iudeos: ꝗ tempus aduētus messie esset de proximo. Et videntes opera stupenda in ipso Joanne bapt. moti sunt ad opinandum ipsum esse christum. Auidi di saper el vero: miserunt ad ipsum Jo. nuncios solennes: sacerdotes & leuitas & personas ecclesiasticas vt interrogarent eum. Tu quis es. s. an messias noster in lege promissus? Confessus est & non negauit. Quia non sum ego christus. Scdʒ Chriso. quadruplici de causa iudei pl⁹ opinabantur Joanneʒ esse messiam: ꝗ̄ de xp̄o. Prima propter habitus asperitatem. Q2 christus ferebat vestes cōmunes & vestem inconsutilem: quam maria ei fecerat. Joannes bap. indut⁹ erat de pilis cameli. Mat. 3. Ipse Joannes habebat vestē de pilis camelorum. Scd̄a ꝓꝑ victus parcitateʒ. Quia christus panem & vinum gustabat. Jo. aūt non. Luc. 7. Uenit Joannes non manducans panem. necꝫ bib. vinum. Luc. 1°. Erit magnus coram do. vinū &c. Dant. 22. Pur.

Mel e locuste furon le viuande
Che nutriron baptista nel deserto:
Perche gle glorioso e tanto grando.

Tertia cā: propter genus illustre. Q2 christus fuit pauper: fili⁹ Joseph. Mat. 13. Nōne hic est fabri filius? Jo. ba. filius sūmi sacerdotis Jacharie. Quarta propter baptismi nouitatem. Q2 ante Joannem nullus ꝓpharū ausus ē baptizare vt ip̄e. Unde baptismus Joannis quandam nouitatē pretendere videbatur. Tu quis es? Non sum christus. ¶ Secundo proponunt aliam petitionem. Helias es tu? De Helia petunt. Quia sicut aduentus christi fuerat promissus iudeis, ita & aduentus Helie: vt dicitur Mala. vlt°. Ecce ego mittam vobis Heliā prophetam. Respondit Joannes. Non sū. Sed videtur contra illud quod dixit christus Matth. xi. Si vultis scire: ipse est Helias. Respondet Chrisosto. ꝗ erat Helias non in persona: sed in operatione. Quia sicut Helias non timuit reprehendere regem Achab & Jezabel de peccato homicidij in Naboth. 4. Re. xi. ita Joannes baptista reprehendere Herodeʒ de concubina Mar. 6. Non licet tibi habere vxoreʒ fratris tui. Et sicut Helias erit precursor secundi aduentus ad iudicium, ita Joannes baptista primi ad incarnationem. Non sūʒ ergo &c. ¶ Tertio proponunt aliam. Propheta es tu? Respondit. Non sum propheta. Sed contra Matth. xi. Quid existis in desertuʒ videre? Prophetam? Etiā dico vobis plus quam prophetam. Respondeo ꝗ erat opinio tunc temporis famosa apud iudeos. ꝗ ante messiam veniret vnus magnus propheta. ꝑ eo quod dicitur Deu. 18. Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum.

ram. Quamuis de christo intelligatur: li-
cet iudei intelligerent eam de alio prophe-
ta. Joannes propheta negauit esse illum.
Non sum propheta. Quid dicis de teipso:
vt responsuz demus his qui miserunt nos:
Ego inquit vox .i. predicationis de celesti-
bus: clamantis in deserto. Matth. 3. Peni
tentiaz agite: appropinquabit enim regnũ
celorum. Quod nunquã fuit auditum ante
ipsum. Quid ergo batizas si tu non es chri
stus. neq̃ helias. neq̃ propheta: Respon-
dit. Ego baptizo vos in aqua. exterius tan
tum lauans corpus: non interius cor. ad de
signandum illuz q suo baptismate lauabit
animas. Nota in verbo Baptizo vos in aq̃
Glo. interliearis. Tm̃ corpora lauo: q2 pec-
cata soluere nequeo. Th. super epl'as Pau
li ad ephe. 2. Baptismus Jo. dicitur baptis
mus aque: q2 tantum exterius mundabat.
interius aũt non sanctificabat. Et ideo de
conse. dis. 4. c°. Aliud. Si quos baptizauit
iudas: iterum non sunt baptizandi. Et si q̊s
baptizauit Joannes: iterum sunt baptizan
di. Jdeo dicit. Baptizo vos in aq̃. Medius
autem vestrum stetit: idest cõmuniter vi-
uens inter homines: quasi vnus ex vobis.
quia christus vitam cõmunem duxit. Quẽ
vos nescitis. i. vera cognitione nõ cognosci
tis quo ad deus diuinitatẽ. Jpse est q post
me vẽturus est. p̃dicaturus ꝛ baptizaturus.
Qui ante me factus est. i. dignitate pollẽs
ꝛ mihi p̃latus: q2 ab eterno fuit s'm diuini-
tatem. Cuius ego nõ sum dignus vt soluã
eius corrigiam calciamenti. Jn q̃bus ver-
bis queri'. Utrum xp̃s portauerit calciam̃ta:
Uidetur dicere Nico. de lyra super Jo. 1°.
q' hoc calciamentũ non intelligi' realiter:
sed ẽ quedã methaphorica locutio. Et ego
dico q' portauit. Q2 vt dicit apostolus ad
Hebreos. 7. Debuit per oia fratribus assi-
milari. Cũ fuerit cõis in victu: ita i vestitu.
Uñ portauit calciamenta: q̃ habent in sctõ
Jo. laterano Rome. Hoc sufficiat q̃tuz ad
euangelium hodiernũ. Hodie volo videa-
mus: q2 instat dies quo dei filius nr̃o amo
re incarnatus ẽ debeam⁹ ꝛ nos preparare
saltem spiritualiter ad eum recipiendum.
Quando aliq̃ personam nobilem expe-
ctamus in proximo: quattuor consueuimus
facere. que sunt facienda iesu xp̃o: quem in
proximo expectamus in hac natiuitate. s'm
ecclesie repñtationem. Que sunt ista.
¶ Primo. viam dirigere.
¶ Secundo. hospitium preparare.
¶ Tertio. epulas ordinare.
¶ Quarto. vestes pulchras assumere.
p Rimo viam ꝛc̃. Dirigite inquit viã
domini. i. mũdate. oia praua remo-
uete. Quod faciendũ est de necessi-
tate triplici ratione. si xp̃m hospitem apud
nos volumus suscipere. in hac festiuitate.
¶ Primo. ratione dispositionis.
¶ Secundo. ratione locationis.
¶ Tertio. ratione maioritatis.
¶ Primo ꝛc̃. Che tu sia ben disposto. Una
maxima est Tho. in. 1. 2. q. 112. ar. 2°. Quod
peccatũ mortale facit hoiez distare a regno
dei ꝛ ab ipso deo. Jn. p̃s. Longe a peccato-
ribus salus. Et Prouer. 15. Longe est domi
nus ab impijs. Que q̃dem distantia. nõ est
localis. cũ deus sit vbiq̃. Et p potentiaz.
essentiam. p̃ntiam: vt Th. 1. p. q. 8. dicit. Et
Dauid in p̃s. Si ascẽdero in celum tu illic.
vsq̃ ad dexterã. Et Jere. 8. c. Celũ ꝛ terraz
ego impleo. Distantia hec ergo nõ est loca
lis: sed formalis. p̃pter pctm̃. Exempli grã.
Album ꝛ nigrũ: lz simul essent local'r ꝛ p̃pe:
tamen formal'r distant. Q2 vt dicit apl's. 2.
Corin. 7. Nõ est ꝯuentio lucis ad tenebras.
Jdio sie luce. Jo. Ego sũ lux mundi. Et Jo.
1°. Lux in tenebris lucet. Peccator ẽ tene-
bra. Deus est iustus: peccator iniustus. De-
us est bonus: peccator malus. Deus est sa-
piens: peccator insipiens. Distant ergo d's
ꝛ peccator formal'r. i infinitũ per peccatuz:
ita vt xp̃s nõ habitet in aia peccatoris per
grãm. Et hoc rõne indispositionis. Et nisi
sit dispositus per grãm nunq̃ susciperet Je
sum xp̃m. Jgitur requiritur dispõ. i. q' gra-
tia disponat peccatorez p fugationẽ culpe.
Dirigite viaz dñi. i. remouete opera praua.
Unde Theo. ponunt casum disputabilem.
Si iudas cũ mala volũtate. i. cum peccato
proditionis ingrederetur celuz: petunt. Si
deus posset eũ facere btm̃. sine predicta di-
spositione gratie: Ad hoc sunt due opinio-
nes. Una est minorum. scilicet Scoti in. 4. di.
44. Et Pauli Carmelite. in. 1°. sñ. in princi
pio: tenent q' de potestate ordinaria nõ po
test. q2 iam sez ordinauit. quis debet eẽ be-

atus. Unde oꝫ ꝙ habeat talem diſpōem.i. ꝙ grā ſit purgata. ab omni ſorde peccati. Sed quoad ptātem abſolutā: dicunt ꝙ ds iudam poſſet ſaluare ⁊ beatū facere. abſqꝫ iſta diſpoſitione. Sed doctores noſtri alr̄ tenent. Th. Alber. Joannes de biblia de bonōia. in ſuis quolibet. ꝙ nec de ordinaria poteſtate. nec de abſoluta poſſet iudā: aut quēlibet aliū pctōrem beatū facere. abſqꝫ diſpoſitiōe prefata. Et ratio illoꝝ ē. Quia implicat ꝯtradictionem. Quia ſequeret̄: ꝙ aliquis eſſet in gratia ⁊ nō in gratia. ⁊ eſſet beatus ⁊ non beatus. ⁊ haberet in ſe ſtatuꝫ oīum bonorum: cum ſtatu peccati. Sꝫ hoc eſt impoſſibile. Si igitur tanta eſt turpitudo peccati ⁊ malitia: ꝙ faciat totalr̄ hoīem indiſpoſituꝫ ad xp̄m recipiendū: quare peccator miſer non deſerit ipſum peccatum? Cur non finis concubinaꝫ? vſuras? ⁊c̄. Et ſi forte nō credis: audi Jo. in apoc. 21. Nihil inquinatū introibit in illaꝫ. Si feciſſes mille opera bona ⁊ poſt mortem cum vno ſolo mortali ires ad celuꝫ: ⁊ diceres. O vos qui habitatis hic: aperiatis mihi. q2 beatificari volo. Aperite: q2 ieiunaui. oraui. elemoſynas feci. feci ſic ⁊ ſic. Putas ꝙ daret introitum? Non placet deo. Similiter in preſenti nec in anima tua per gratiam veniret in p̄ſenti. Nihil inquinatū. Fiat prattica de ſingulis peccatis. Semper addendo. Nihil inquinatum. Dirigite ergo viam dn̄i o mortales. quia dominus venit.

s Ecundo rōne ⁊c̄. Concl̄ſio eſt ph̄i 4°. phi. Locus ⁊ locatuꝫ debent eē ꝓportionata. Exempli gratia. Tu habes bonū vinū. Jo non ſo niente adhuc. Ponis illud in vaſe ꝓportionato. nō marcido ſed bono. Ne? O ita pater. Perche la muffa facit capillos albos. Anima noſtra cum ſit rationalis. ⁊ capax ſummi dei. cum ſit propinqua ei per ſimilitudineꝫ. vt docet Th. i. par. q. 93. Jn p°. diſ. 8. oꝫ ꝙ ſi debet eē apta ad ſuſcipiendum ipſum deum. ꝙ ei ꝓportionetur. Et hoc non ſit: niſi per gratiā: ⁊ lumen glorie. Quod non pōt eſſe in loco vbi culpa eſt. i. anima: que eſt peccati ſubiectum. Oportet igitur ꝙ aīa a peccato mundetur. ſi debet ingredi paradiſum. vel xp̄m ſuſcipere. Putas o miſer homo. ꝙ deus iuſtus velit liquorem illum precioſuꝫ ſue gratie ponere in fetido vaſe. imunditiaqꝫ repleto. i. anima plena peccat̄ luxurie. auaritie. odij. ⁊c̄. Un̄ Hiero. ad Pāmachiū ⁊ Oceanum. Uaſa limo plena: liquorem puri eloquij ti recipere. ⁊ retinere non poſſunt. Ager ſpinoſus: niſi omnino fuerit cultoris labore extirpatus. non nutrit in ſe iactata ſemina: ſꝫ ſuffocat. Jta ⁊ aius ſecularium ſolicitudinum plenus illecebris. verbum non poteſt ſuſtinere diuinum: niſi prius ipſas mūdi ſolicitudines culparūqꝫ omnium materias: euangelica in ſe falce ſucciderit. Jlle. Nonne reputaretur fatuus ille qui lapidem p̄cioſuꝫ proijceret in latrinam ad ibi ſemper manendū? Uere ſic. Nōne reputaretur inſipiens qui optimam romaniā: vel maluaticum poneret in vaſe muſalento? Uere ſic. Jta facit deus. Faciet tibi deus vt fecit quidam florentinus: qui habebat bonuꝫ vinū ad quem multi confluebant ⁊ petebāt. aut pro infirmis. aut pro medicina: cuꝫ vaſe honeſto ⁊ mundo. Quidaꝫ beſtialis. miſit q̄ndam famulum cum vno barileto ſatis magno. vt daret ei de vino precioſo. Quod videns dominus ruſticitatē illius ciuis. facete licentiauit famulum dicens. Uis in hoc vaſe portare vinuꝫ? Uolo inquit. Accipiēs dominus vas vini: odoratuſqꝫ eſt per foramen di. Uala mal hora. Nolo ponere vinū meum bonum in vaſe muſido: vt eſt hoc. O anima ruſticana. Jta erit tibi: ſi in peccatiſ permanes. Dirigite ergo viam dn̄i ⁊c̄.

t Ertio ratione ⁊c̄. Concluſio eſt ph̄i 4. Top. Si de quo minus vedetur ineſſe ⁊ ineſt. ergo ⁊c̄. Exempli grā: de rege legem ꝯdente: ꝯtra quā filius eius cōtrafaciens punit. Ualerius refert de Tito Manlio Torquato. qui filium Titum quia cōtrafecerat edicto patris: quod erat nequis iniret bellum nec certaret. cuius filius certans inimicum viciſſet: fecit eum ligari in p̄ntia ſua ad ſtipiteꝫ. ⁊ ibi decollari. Et illudmet legit̄ de quodaꝫ duce veneto: Si filium ſuum punit rex: magis puniet famulum. Si angeli. vel ſancti omnes ⁊ virgo beata peccare poſſent ⁊ peccarent: deus expelleret eos a ſua viſione. nequaqꝫ cum eis eſſet. O paule da teſtimonium. Si forte rationes non capiunt. Ad Ephe. 5. Hoc enim ſcitote intelligentes. quia omnis fornicator

nicator aut immūdus. aut auarus: quod est idolorum seruitus: non habet hereditatem in regno christi et dei. Ad Ro. 13. Abijciamus ergo opera tenebrarum. Et Dauid. Domine quis habitabit i tabernaculo tuo? Qui ingreditur sine macula. M. 5. Beati mundo corde etc. De pe. di. 1. c°. Non potest quisq̄ grām vite celestis accipere: nisi purgatus fuerit ab omni sorde peccati. per penitētie cōfessionem. vel per donum baptismi salutaris. Ille. Exemplum nepotis Cyrilli ad Augu. scribentis. Nepos inquit quidē meus Rufus noie vtroqꝫ priuatus parēte a teneris annis ad meas deuenit manus, q vtinā ex vtero nō exisset. ne illi qd sustinet cōtigisset: quē tanta diligētia enutriui vt a pluribus a me genitus putaret. Crescens itaqꝫ infelix puer etate sed non sapiētia: ingenti pulchritudine corpis decoratus sed nō anime: a cunctis dilectione superflua colebat. Is namqꝫ. 18. etatis sue anno imbecillis et miserrimus expirauit. De cuius morte tātus ab oibus insonuit luctus. q vir p mensem potuit quietari. At ego nimie eius incumbens dilectioni pluries rogaui gloriosum. Hiero. vt mihi quid acciderat nepoti meo reuelaret. Oranti autem mihi die quadam hora. 16 tātus affuit fetor q nullatenus potui sustinere. et dum tacitus mirarer vnde tantus fetor esset supra meū verticem: eleuatis oculis infelicem nepotem meū vidi terribili visione ita q visum in eū imprimere non audebam. Nā cathenis igneis circūligatus flammas fetidissimas exūpebat. Ad hanc terribilem visionē subito me tantus timor inuasit vt dum pluries loqui vellem: formare vocem penitus non valerem. Postremo aliquantulum ad me rediens si meus erat nepos voce cepi perquirere tremebunda. Ad hec inquit ille: vlulatibus et suspirijs. Utinam non essem ne tam diris essem cruciatibus deputatus. Nā scias me perpetuis temporibus mansionibus tartareis permansurum. Heu quid dicam? His dictis tantus mihi dolor affuit vt perpluries sim miratus quomodo e vita protinus non decessi. Longis autem expletis colloquijs ab eo sciscitatus sui: cur ita diuinam misericordiam perdiderat. cum tot virtutibus videretur pollere. Pro nulla inquit me scias causa fore damnatum: nisi quia immūdis maxime delectabar. Atqꝫ in morte voluntarie postposui confiteri. Quibus dictis disparuit. Et tātus fetor remansit vt in locum illum per magnum spaciū nullus ausus sit introire. Hec Cyrillus. Ue igitur his qui cum talia vel legunt vel audiunt nō timent. nō mutātur. nō conuertunt ad dñm deum suum. Nam si pro vno peccato solūmodo hominem dei iustitia eternaliter dānat. quid faciet pro multis? Dirigite ergo viam domini etc.

S Ecundo debemus domum dignam et hospicium preparare. Amb. Propitia diuinitate fratres carissimi: iā aduenit dies quo natalem domini saluatoris cum gaudio desideramus celebrare. Idcirco rogo vt quantum possumus cum dei adiutorio laboremus: vt in illo die cū sinceritate. et pura conscientia. et mundo corde. et casto corpore. ad altare domini possimus accedere. et corpus vel sanguinem eius non ad iudicium: sed ad remedium anime nostre mereamur accipere. Ille. In hac domo et hospitio anime nostre: sūt tres camere. que debent esse pure et munde. Memoria. intelligentia. et voluntas. In memoria quidem habitat pater. In intelligentia filius. In voluntate spiritus sanctus. Memoria enim secūdum Augustinum est mater intelligentie. Quia intelligentia nihil cognosceret sine memoria: que ei influit. Similiter voluntas generatur a memoria et intelligentia. Nemo enim vult aliquid: nisi in memoria habeat. Et nisi per intelligentiam aliqualiter cognoscat. Et sic memoria est mater intelligentie. Et intelligentia est proles memorie. Uoluntas vero ab vtroqꝫ procedit. Et ideo per quandam appropriatōem. pater habitat in camera memorie. Filius in camera intelligentie. Spiritus sanctus in camera voluntatis. In camera memorie pater habitat per beneficiorum dei recordationem continuam. Unde ps. Memor fui et delectatus sum. Fiat prattica de beneficijs dei. per modum contemplationis. In camera intelligentie habitat filius p fidem veram. Ad Eph. 3. Habitare xpm per fidem in cordibus vestris. Et hec fides hꝫ purificare. Act. 15. Fide pu

rificans corda eorũ. Ex. 15. q. vlt. Fides omnia purgat. Et Amb. Ubi fides integra ē: vbi saluator docet. vigilat. ⁊ exultat. ibi requies. ibi tranquillitas. ibi cunctoꝝ criminum est medicina. In camera voluntatis hītat spūs. s. s. per amorē. Unde postq̄ dn̄s dixit Jo. 14. Si quis diligit me ꝑmonē meum seruabit. Subdit. Ad eum veniemus: ⁊ mansionē apud eū faciemus. s. p amorē. Sed dicunt quidaꝫ. Si vult venire in domuꝫ meam in istis festis. parani plura. Si voluerit ludere ad triũphos: sunt in domo. Si atauole: habeo plura tabuleria. Si a locha: habeo tarillos. grossos ⁊ minutos. Grossos: vt si forte male videret: perche lie vechio domenedio. O ceci qd agitis: Unñ Ber. super Can. 2. Ecce q̄ multi in hac eiꝰ que primo est celebranda natiuitate gaudebant: sed vtinam de natiuitate. Ille. Dirige ergo viam ⁊c̄.

Ertio. Debemus epulas ordinare.
t Inuenio triplicem cibũ in quo xp̄s delectatur.

¶ Primus. est materialis.
¶ Secundus est spūalis.
¶ Tertius. est celestialis.

¶ Primus ⁊c̄. Iste debet dari pauperibꝰ: qui xp̄i personā gerūt. Christus eni in paupe se reputat esurire ⁊ pasci. Mat. 25. Esuriui enim ⁊c. Et. 7. q. 1. c. Ois. Qui negant misericordiā faciendam fugientibus ⁊ necessitatē patiētibus ip̄m xp̄m negant. qui est misericordia ⁊ veritas. Prattica. Ut si qs videret xp̄m ad ostium: ⁊ ipsū licentiaret. O quātū eēt graue. Ita fit paupi quē liniaf. Anda cū dio ⁊c. ¶ Secūdus ⁊c̄. Hūc debemus ꝑparare in anime iustificationē. De quo Jo. 4. c. Meus cibus ē vt faciam voluntatē patris mei qui i celis ē. Et que ē hec voluntas p̄ris. o bone iesu: Certe iustificatio pcōrum. Ezech. 18. Nunqd voluntatis mee ē mors impij: Istū cibum it xp̄s q̄rendo ostiatim d. Apoc. 3. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso. si quis aperuerit mihi. intrabo ad illū ⁊ cenabo cū illo: ⁊ ipse mecū. Hoc est dicere. Ponemus ad scotū. s. q̄tum dabis mihi: ego dabo tibi. Quid ergo faceres o ania q̄ xp̄s veniret ad cenandū tecū: O pi facerem ei del rosto: ⁊ alia plura. Nō querit ista deus a te: sed alia. In hac cena peōr debꝫ ponere tria ꝓ suo scoto. Confessionem. contritionē. satisfactionem. Deus aūt pro scoto suo: ponit alia tria. Remissionē culpe. infusionē gratie. collationē glīe. O bona cena. Sed heu multi sunt siles ioculatoribꝰ. qui semp vellēt comedere de alieno. ⁊ nūq̄ de suo. Tales vellēt q̄ deus poneret partem suam. ⁊ ipsi nihil volūt de suo ponere. ¶ Tertius cibus ⁊c. i. laus dei ꝑparanda ē. di eni cibus celestialis. Deus eni ē frater. s. Dn̄ici. nō comedit carnes: sed libēter gustat laudes imolatas. Unde dicit. Nunqd manducabo car. tau. aut san. hir. potabo: Subdit. Immola deo sacrificiū laudis. i. oibus his diebus ꝑcipue occupa te in vesperis. missis. ⁊c̄. O quot sunt: q istū nō prepabūt: sed blassemias propter ludū q fit his diebꝰ. ⁊ noctibus. O ꝑtores qd agitis:

Uarto pulchras vestes assumere.
q Inuenio tres vestes quibus ornare debemus nos.

¶ Prime sunt albe.
¶ Secunde sunt deaurate.
¶ Tertie sunt varie.

¶ Prime ⁊c. Uestis alba est puritas. De qua Apoc. 3. Uestimētis albis iduaris: vt nō appeat ꝯfusio nuditatis tue. ¶ Secunda ē deaurata. Ista ē charitas. Charitas ē vestis rubea: q̄ facit aniam rubentē. i. igne amoris feruentem. ¶ Tertia est varia. i. diuersitas ꝟtutū. Eccl. 16. Uestiui te discoloribus. De hac triplici veste in ꝑs. Astitit regina a dex. tuis in vest. deaur. circundata ⁊c̄. Beata aīa: que xp̄o aduenieti occurret ei cum veste alba puritatis. cum veste deaurata charitatis. ⁊ varia multiplicis virtutis. Sed ve illi. qui sibi econuerso occurrent cum veste nigra. sanguinolenta ⁊ sordida peccatorum. Non est olla magis nigra: q̄ anima in mortali posita. Naum. 2°. Facies eorum sicut nigredo olle. Non ergo cum nigra: sed alba veste. Mater enim tenens filium in gremio non vult q̄ aliquis amplectetur eum qui eum facit plorare. Tria genera hominum timent pueri. Primo homines male indutos. Secundo homines qui habent longā barbam. Tertō illos qui auferūt puero quod primo sibi dederunt

derunt. ꝛ gratanter in manu tenebat. Moraliter. Paruulus iste qui natus est nobis: vel nasci debet p⁹ abhorret homines male indutos .i. illos qui habent mortale peccatum. O si videretis tūc quales lachrymas mittet: quando in die natiuitatis tangetis eum cum peccato. Secundo barbatos .i. in peccato perseuerantes. Quia sicut barba per longa tempora crescit: sic peccatum per consuetudinē. Unde puer non vult eos habere prope cum illa barba: nec mr̄ vult. Et si veneris ad eum: pro malo habebit. O maria dali licentia. Dicatur exemplum in .1°. dialo. de illa que fuit incontinens ꝛ accessit ad ecc̄az. s. Sebastiani. Tertio illos qui auferunt qd̄ primo dederunt. Isti sunt recidiuantes ꝛ cadentes a penitentia. que aufert deo animas suas: q̄s sibi dederant. ꝛ quas sicut pomum gratum ꝛ odoriferum in manu tenebat: iuxta illud Sap. Iustorū anime in manu dei sunt. Si enim debet venire ad consecrandum nos in hoc festo: requiritur ꝙ habeamus illa que requirūtur in consecratione ecclesiaruz. Primo requiritur misse celebratio. De con. di. i. c°. i°. Et .c°. De fabrica. ita requiritur oratio i homine. 2° reliquie sanctorum. De con. di. i. c°. De fabrica. c°. Placuit. Reliquie sanctoꝝ: est imitatio bonorum ꝛ sanctorum. 3° requiritur electio cadauerum paganorum. De con. di. i. c°. Ecclesiā. Ita requiritur in homine: vt cadauera .i. carnalia vitia eijciat. 4° debet dotari anteq̄ꝫ consecretur. 16. q. 7. c. Pie. Dos ista: est fides in homine. Unde patet sermo.

rum: peregrinationem. Gen. 47. Dies peregrinationis vite mee centum. 30. annorum sunt: parui ꝛ mali. Et Job similiter cognoscens defectum ꝛ miseriaꝫ vite nostre: dicit al. 7. c. Memento: q² ventus est vita mea. Et al. 13. subiungit. Homo natus de muliere breui viuēs tempore: repletur multis miserijs. O quot patibula. Quot sunt egritudines corporis: Quot immense passiones animi: Quot excidia: Quot ruine: Quot supplicia: Quot iacture: Quot naufragia: Quot alie dispositiones: quibus suppositus est homo: Unde est necessarium ꝙ animo suo ꝯtinue adiungatur molestia. Unde Petrar. in. 5. Triumph. tempo.

Eparuimi terribel vanitade
Fermare in cosse il cor chil tempo preme;
Che mentre piu le stringe son passate.

Essendo adunq̄ꝫ hoc vnum damnum irremediabile quod nobis producit tempus: propter hoc merito vilis ꝛ abiecta est iudicanda hec nostra terrena vita. Et q̄ꝫtuz sit fallibilis ipsa mortalis vita. ꝛ vera preiducta poete sentētia: oñdit Salomon in principio Eccēs d. Uanitas vanitatum: ꝛ omnia vanitas. O saggia. aurea. ꝛ celebrāda sententia. O ceci ꝛ inaduertētes mortales. cupidi nimis rerum caducarum atq̄ꝫ transitoriarum. Ubi sunt diuitie ꝛ thesauri possessi a princib⁹ secularibus ꝛ ecclesiasticis: Ubi sunt splendida vasa aurea: ꝛ purgati argenti: Ubi multitudo equorū: Uanitas vanitatum. ꝛ oia vanitas dicit Salomon. Sed vere nullum remedium est magis congruuz q̄ꝫ ista percalcare ꝛ reuolgere oculos mentis nostre ad imitādos sanctos preser tim gl'iosissimum. N. qui ꝛc̄.

¶ Prologus cōmunis.

Gloria ꝛ honore coronasti eum domine. In ps. ¶ Uilis ꝛ ignobilis ꝓe potest iudicari vita hominis dum illa sit supposita regimini celorum ꝛ tātis miserijs: quantas inducunt celeris motus ꝛ dominium sperarum eternarum. Domini accomodate Jacob vocitauit hanc nostram vitam propter suū continuum desi

¶ In festo alicuius sancti. prologus communis. vt Antonij. Siluestri ꝛc̄.

Dedit illi claritatem eternaꝫ: dominus deus noster. Eccl'iastici. 44. ¶ Conclusio est ph'i in libro de bona fortuna. ꝙ appetit⁹ naturalis: naturaliter

tendit in bonum. Dionysius. 4. de diui. no. Pulchrum ⁊ bonum omnia desiderant. Cū bonum inquit philosophus. 3. eth. sit obiectum voluntatis. Inter omnia bona: precipuū est virtus. In. 2°. ethi. Virtus est que facit bonum habentem: ⁊ opus eius reddit bonum. Hec est que facit hominē laude dignum. In. 2. eth. Virtuti debetur laus. Hieronymus ad Celantiam. Nobilitas sūma apud deum: est clarum esse virtutibus. Hec est que facit hominem deū. In. 7. eth. Homines dicuntur dij: propter virtutis excellētiam. Ps. Ego dixi: dij estis. Hec est que facit filios dei. Jo. p°. Dedit eis potestatē ⁊c. Hec est que hominem deo assimilat Apuleus in libro de deo Socratis. Nihil est deo similius: q̄ vir animo pfecte bonus. Et q2 plures sunt mali q̄ boni propter difficultatem boni. In. 2. eth. Maluz est facile: bonū vo difficile. In eodē. Difficile est eē bonū. Unde pauci saluātur. Mat. 22. Multi sūt vocati ⁊c. Asculanus super hoc: lib. 4. c. 3.

Son molti chiamati e pochi electi
Ad conseguir le virtu tante
Et contemplar li diuin conspecti.

Ideo oportet bonos prouocare ad virtutem per premia ⁊ promissiones: ⁊ bona exēpla. Unde Hieronymus ad Paulinū presbyterum. Habet vnūquodq3 ppositū principes suos. Romani duces imitentur. Camillos. Fabricios. Regulos. Scipiones. Philosophi proponant sibi Pythagoram. Socratem. Platonem. Aristotelem. Poete emulentur Homerum. Virgilium. Menādrum. Terentium. Historici Tucydidem. Salustium. Herodotum. Liuium. Oratores Lysiam. Graccos. Demosthenē. Tullium. Et vt ad nostra veniamus. episcopi ⁊ presbyteri habeant ad exemplum apostolos ⁊ apostolicos viros: quorum honorem possidētes habere nitantur ⁊ meritū. Nos autē habeamus propositi nostri principes: Paulum ⁊ Antonium. Julianum. Hilarionem. Macharium. Et vt ad scripturarum auctoritatem redeam: noster princeps Helias. noster Heliseus. nostri duces filij prophetarum. qui habitabant in agris ⁊ solitudine. ⁊ faciebant sibi tabernacula prope fluenta Jordanis. Ille. Inter alios beat⁹ N. cuius hodie romana ecclesia merito celebritatem solēnizat nobis exemplo fidei. vel constantie esse potest. Propter quod a deo sublimatus est in regno celorum. Unde verba assumpta. Dedit illi ⁊c.

FINIS.

¶ Expliciunt sermōes de sanctis Eximij sacre Theolog. magistri Gabrielis de barele ta ordinis predicato℞. Impressi vero Brixie sumptibus atq3 solerti cura Jacobi Britānici Brixiani. anno incarnatiōis. 1498. die. 13. Januarij.

Registrum operis.

¶ Quadragesimale huius operis incipit in a: excepta epl'a: ⁊ desinit in r. cēsq3 sunt quaterni. Sanctuarium vero incipit in A ⁊ desinit in K. cēsq3 sunt quaterni excepto E quod est ternus.

194 Altare di S. Valentino
195 Altare di S.to Ag.no
390 Altare di Santa Caterina
391 Altare di S. Leonardo
392 Altare di S. Gio. Batt.a
393 Altare di tutti i Santi
Altare del P. re R.mo
394 Altare de' Frati Sacerd. Roma
395 Altare del P.re m.ro Christofano da Bagnarea
396 Altare del P.re Reggente
397 Altare del P.re Predicatore
398 Altare del Sig.re M.ro Gabriele
399 Altare del P.re M.ro di Studio
555 l'ultimo giorno del l'Anno 1613
570
572 Nota questo secondo amico mio ogni caso [illegible]

nostro [illegible]

